

Prof. Gheorghe BEJAN
Prof. Franco ALBERTINI
DICȚIONAR
ROMÂN-ITALIAN
ITALIAN-ROMÂN

PREFAȚĂ

Perioada în care trăim, de progres rapid al științelor și literaturii, al tehnicilor și artelor, al marilor schimbări economice, ne îndrumă tot mai mult la învățarea limbilor străine de mare circulație internațională.

Dicționarul de față se adresează în primul rând elevilor de toate vârstele, precum și marelui public doritor să studieze limba italiană.

Pornind de la aceste premise, în prezentul dicționar au fost incluse în primul rând cuvintele cele mai uzuale ale limbii italiene.

Pentru a avea o formă cât mai completă, această lucrare are un caracter normativ, oferind reguli și forme vizuale de transpunere a lexicului pe plan bilingv, și redă printr-o atentă selectare a terminologiei esența limbii italiene actuale.

La întocmirea lui s-a ținut seama de criteriul frecvenței, astfel încât atât cuvintele cheie, cât și expresiile selectate să acopere sfera conversațiilor de zi cu zi, precum și diverse domenii din realitatea înconjurătoare să poată să fie traduse cu ușurință în limba italiană.

În scopul realizării celor propuse, acest dicționar urmărește precizarea modului de folosire a vocabularului prezentat, atât din punct de vedere gramatical, cât și lexicografic.

Sub raportul tehnicii lexicografice s-a recurs la cea mai simplă formă de redactare pentru o utilizare ușoară a dicționarului, ca instrument de lucru, și anume:

- cuvântul titlu este tipărit cu litere aldine;
- prima literă a cuvântului titlu scrisă cu litere aldine înlocuiește cuvântul titlu;
- sinonimele foarte apropiate se despart între ele prin virgulă, iar cele mai îndepărtate prin punct și virgulă;
- sensurile secundare și expresiile au fost despărțite de sensul principal prin bara dublă (||);
- instrumentele gramaticale s-au redat în dicționar foarte detaliat și cu exemplificări bogate, pentru a preveni, pe cât posibil, confuziile;
- în dicționar nu s-au înregistrat decât sensurile figurative de largă circulație;
- lucrarea a fost realizată pentru a oglindi limbajul uzual și a cuprinde termenii indispensabili din cât mai multe domenii de activitate, evitând în același timp cuvintele arhaice, rare etc.

În concluzie, acest Dicționar Român-Italian, Italian-Român, vine în sprijinul însușirii limbii italiene de către toți cei interesați, fiind un instrument de lucru foarte util pentru a ne putea exprima cât mai corect posibil în această limbă.

AUTORUL

5

ABREVIERI

mii. militar

muz. muzică

n. neutru

neg. negație, negativ

nehot. nehotărât

nom. nominativ

num. numeral

ord. ordinal

pers. personal, persoană

pi. plural

pol. politică

pop. termen popular

pos. posesiv

prep. prepoziție

prez. prezent

pron. pronume, pronominal

refl. reflexiv

relat, relativ

s. substantiv

sing. singular

superl, superlativ

teatr. teatru

tehn. tehnică

tran, tranzitiv

adj. adjectiv

adv. adverb

art. articol

card, cardinal

comp. comparativ

conj. conjuncție

dem. demonstrativ

expr. expresie

f. feminin

fam. familiar

fig. figurat

gram. gramatică

hot. hotărât

imperf. imperfect

impers. impersonal

ind. indicativ

interj, interjecție
invar, invariabil
intr. intransitiv
loc. locuțiune
m. masculin
maj. majusculă
mar. marină
mat. matematică
med. medicină

Dicționar român - italian

A

a f. (prima lettera dell'alfabeto e prima vocale) a || art., la; a sa, la sua; virtutea, la virtù; a zecea, la decima || prep. (precede l'infinito del verbo nella forma breve), a fi, essere; a face, fare.

abac, abace n. àbaco, pallottoliere.

abajur, -uri n. paralume.

abandona tran, abbandonare, lasciare || rinunciare.

abandonare f. abbandono.

abanos m. èbano.

abataj n. estrazione (di minerale, di rocca); luogo del'e strazione, galleria di miniera.

abate m. abate.

abate tran, e refi, sviare, traviare | a se ~, scatenarsi; a se ~ din drum, scostarsi dalla giusta via || m. abate.

abater f. traviamento trasgressione, deviazione eccezione.

abator, -oare n. mattatoio, macello pubblico.

abătut adj. abbattuto, scoraggiato.

abces, -ese n. ascesso.

abdica intr. abdicare.

abdicare s. f. abdicazione.

abdomen n. addome.

abdominal adj. addominale.

abecedar, -are n. abbecedario, sillabario;

aberant adj. abberrante || anormale.

aberație f. abberrazione || ~ vizuală, astigmatismo, anormalità della vista.

abia adv. appena || a stento, a mala pena.

abil adj. abile; valente, capace || furbo.

abilita tran, abilitare.

abilitare f. abilitazione; examen de ~, esame di abilitazione || capacita astuzia, furberia, scaltrezza.

abilitate, -ăți f. abilita, capacità || furberia, astuzia || destrezza.

abis, -uri n. abisso.

abisal adj. abissale; floră ~, flora abissale, marina.

abjecție f. abiezione.
ablativ n. ablativo (caso della declinazione latina).
abnegare f abnegazione.
abnegație f. abnegazione.
abolire f. abolizione
abolitionism n. abolizionismo.
abominabil adj. abominévole, detestabile || da evitare.
abona (-ez) tran, e refi, abbonare, abbonarsi.
abonament, -ente n. abbonamento.
abonat, -ă m. e f. abbonato.
aborda (-ez) tran, abbordare; a ~ pe cineva, accostarsi ad uno.
abordabil adj. abbordabile; avvicinabile, accessibile.
aborigen adj. aborigeno || abitante originario.
abraziv adj. abrasivo.
abrevia (-ez) tran, abbreviare, accorciare || riassumere.
abreviație f. abbreviazione, accorciamento || abbreviatura.
abreviere f. abbreviazione.
abroga tran, abrogare; annullare, sopprimere.
abrogare f. abrogazione; annullamento, soppressione
abrogație f. abrogazione.
abrupt adj. precipitoso, scosceso, dirupato || sconnesso || adv. In maniera disordinata, precipitosamente.
abrutiza (-ez) tran, abbrutire, istupidire.
abrutizare f. abbrutimento.
abscisă f. ascissa.
absent adj. assente || distratto, indifferente, disattento.
absenta (-ez) intr. assentarsi; allontanarsi.
absență f. assenza; mancanza.
absolut adj. assoluto; illimitato || completo || adv. assolutamente, del tutto, interamente.
absolutism n. assolutismo.
absolutist adj. assolutista.
absolvent, -ă m. e f. persona che ha compiuto un ciclo di studi (scuola media, università, ecc), diplomato.
absolvi tran, finire, compiere; ~ liceul, terminare il liceo assolvere, prosciogliere; perdonare.
absolvire f. compimento; conclusione assoluzione, perdono.
absorbant adj. assorbente.
absorbit adj. assorto.
absorbție f. assorbimento.
abstinent adj. astinente.
abstinență f. astinenza.
abstract adj. astratto adv. astrattamente; in maniera astratta.
abstractiza tran. rendere-Qstratto.

abstracție f. astrazione; a face ~, de cineva, de ceva, ignorare, non prendere in considerazione qualcuno, qualche cosa.

absurd adj. assurdo || adv. assurdamente, in modo, in maniera assurda.

absurditate, -ăți f. assurdità.

abține refl., trattenersi, astenersi.

abținere f. astensione.

abunda intr. abbondare, avere in abbondanza.

abundent adj. abbondante; ricco.

abundență f. abbondanza; copia.

abur m. vapore; vapor cu ~, battello a vapore || nebbia lina || alito, fiato.

aburi (-esc) tran, e refl., coprire di vapori; appannarsi

abuz, (-uzuri) n. abuso; ~ de puteri, abuso di poteri.

abuza (-ez) intr. abusare, fare abuso.

abuziv adj. abusivo || adv. abusivamente.

ac, ace n. ago; ~ cu gămlie, spillo; ~ de siguranță, spillo di sicurezza; ~ de păr, forcina; ~ de împletit, ago, ferro da calze; a scăpa prin urechile ~ -lui, sfuggire per il rotto della cuffia; a avea ~ de joc, saper farsi obbedire || pungiglione, aculeo.

acadea, -ele f. caramella di zucchero fuso.

academic • adj. accademico, che appartiene ad un'accademia; stil ~, stile pomposo, solenne || adv. accademicamente.

academician m. accademico, membro di un'accademia.

academie f. accademia.

acaju m. mogano, acagiù.

acapara (-ez) tran, accaparrare, fare incetta di.

acaparare f. accaparramento, incetta.

acaparator adj. accaparratore, incettatore.

acar m. deviatore, scambista (in ferrovia).

acaret, -uri n. fabbricato, edificio.

acasă adv. a casa; ~ la mine, da me; cei - de ~, i familiari; nu i-s boi ~, non si sente a suo agio.

accelera, (-ez) tran, accelerare; affrettare.

accelerare f. accelerazione.

accelerat adj. accelerato. affrettato; tren ~, direttissimo.

accent n. accento; ~ ascuțit accento acuto; ~ grav, accento grave.

accentua tran. accentare; accentuare.

accentuare f. accentazione; accentuazione.

accept n. lettera di cambio vaglia cambiario.

accepta tran, accettare.

acceptabil adj. accettabile.

acceptare f. accettazione; consenso.

accepție f. accezione; significato.

acces, -ese n. accesso; strada; adito; cale de ~, via, strada di collegamento || accesso (di una malattia).

accesibil adj. accessibile; possibile || adv. possibilmente.
accessoriu adj. accessorio || m. (plur.) arnesi, utensili.
accessibilitate, ăți f. accessibilità.
accident, -ente n. accidente, | disgrazia.
accidenta (tez) tran, e refi, ferire in un incidente.
accidental adj. accidentale; casuale.
accidentat adj. accidentato, ineguale, (detto di un terreno, di una via); ferito in un incidente.
acciză n. imposta di consumo.
aceea adv. de ~, perciò; după ~, poi; afară de ~, inoltre; drept ~ per conseguenza; într-a., mentre.
acel, acea, acei, acele adj. Dim. quello, quella, quelli quelle.
acela, aceia, acelea, aceia pron. dem. quello, quella, quei (quegli), quelle || adj. dem. (si usa posposto al nome) quello (quel). quella, quei (quegli), quelle.
același, aceași adj. dem. lo stesso, quello stesso.
acerb adj. crudele, spietato
acest, această, acești, aceste adj. dem. questo, cotesto.
acesta, aceasta, aceștia, acestea pron dem. questo, cotesto || adj. dim. (si usa posposto al sostantivo) questo, cotesto.
acetat m. acetato, sale dell'acido acetico.
acetic adj. acetico; acid ~, acido acetico.
acetileni f. acetilene.
acetonă f. acetone.
achita tran, pagare, saldare (un debito) || assolvere. **achitare** f. pagamento, saldo; quietanza | assoluzione, proscioglimento.
achitat adj. pagato, saldato || assolto, prosciolto.
achiziție f. acquisto; affare.
achiziționa tran. acquistare; acquisire.
acid m. acido || adj. acido.
aciditate f. acidità.
aclama tran, acclamare.
acclamare f. acclamazione, ovazione.
aclamație f. acclamazione, ovazione.
aclimatiza (-ez) tran, acclimatare || refi, acclimatarsi (fig.) abituarsi.
acnee f. acne; malattia della pelle; eruzione.
acoladă f. grappa (segno ortografico).
acolit m. accólito.
acolo adv. là; pe ~, là; dintr-a., da là.
acomoda refi, adattarsi; assuefarsi.
acomodare f. adattamento.
acompania (-ez) tran. accompagnare.
acompaniament n. accompagnamento.
acompaniator, -oare m. e f. accompagnatore, accompagnatrice.
acont n. acconto, caparra.

acoperămînt n. tetto; copertura; riparo.
acoperi tran, coprire; riparare || refi, coprirsî.
acoperiş-işuri n. tetto.
acoperit adj. coperto; messo al riparo, al sicuro.
acord, -uri n. accordo; armonia || concordanza.
acorda (-ez) tran, accordare || far concordare.
acordare f. accordo ||. concordanza.
acordat adj. concesso, accordato jj concordato.
acordeon n. fisarmònica.
acosta (-ez) tran, accostare.
acredita (-ez) tran, e refi. accreditare || accreditarsi.
acreditat adj. accreditato.
acri (-esc) tran, far diventare acre || inacetire || fig. Inasprire, esacerbare || refi, inasprirsi; esacerbasi
acrit adj. inacidito; diventato aceto.
acritură f. sottaceto; alimento, cibo agro.
acrobat m. acrobata; equilibrista.
acrobație f. acrobazia.
acromatic adj. acromatico privo di colori.
acropolă f. acropoli fig. cittadella.
acru adj. acre || fig. aspro, crudele; || lapte ~, latte cagliato; piatră ~, allume; poamă ~, frutto acerbo || adv. aspramente.
act, acte n. atto; documento ufficiale; ~ de naștere, atto di nascita, certificato di nascita || documento, titolo || (teatr.) atto (di un dramma).
activ adj. attivo; militar ~, militare in servizio permanente || adv. attivamente.
activa (-ez) tran, mettere in attività; attivare, far funzionare.
activist adj. e m. attivista, militante di un'organizzazione politica.
activitate, -ăți f. attività.
actor m. attore; artista.
actorie f. professione dell'attore.
actriță f. attrice.
actual adj. attuale.
actualitate, -ăți f. attualità.
actualiza tran, attualizzare; render attuale, applicare all'attualità.
acționa (-ez) tran, azionare, mettere in movimento; agire.
acționar m. azionista.
acțiune f. azione, atto || fatto combattimento azione (commero).
acu adv. v. acum.
acuarelă f. acquerello (pittura).
acuitate f. acutezza; acuità.
acum adj., ora, al presente, presentemente.
acumula (-ez) tran, accumulare, mettere da parte.
acumulare f. accumulazione
acumulator n. accumulatore

acuratețe f. accuratezza, esattezza || diligenza, cura.
acustic adj. acustico.
acustica f. acustica.
acut adj. acuto, grave.
acuza tran, accusare, incolpare.
acuzare f. accusa; colpa.
acuzativ adj. accusativo; caz ~, caso accusativo.
acuzator, -oare m. e f. accusatore, accusatrice.
acuzatie f. accusa.
acvariu (-rii) n. acquario.
acvatic adj. acquatico.
acvilă f. aquila.
acvilin adj. aquilino.
adaos, -uri n. giunta, aggiunta; aumento || supplemento.
adapta (-ez) tran, e refi, adattare || adattarsi; assuefarsi.
adaptabil adj. adattabile.
adaptare f. adattamento.
adăpa tran, abbeverare.
adăpare f. abbeveramento.
adăpost, -uri n. rifugio, ricovero, riparo.
adăposti, (-esc) tran, e refi. rifugiare || rifugiarsi, riparare.
adăpostire f. rifugio, ricovero.
adăuga tran, aggiungere.
adăugi tran. v. adăuga.
adânc adj. profondo; farfurie -ă., piatto fondo, scodella || adv. profondamente || n. (plur. -uri) profondità; abisso.
adânci (-esc) tran, approfondire, scavare || (fig.) penetrare a fondo, capire profondamente.
adâncime f. profondità, profondo.
adâncire f. scavo || (fig.) approfondimento.
adecvat adj. adeguato adv. adeguatamente.
ademenit adj. sedotto, tentato; lusingato, adescato.
ademenitor adj. e m. allettante, seduttore, tentatore; lusingatore, adescatore.
adept adj. e m. adepto, seguace; discepolo.
adera tran, e intr. aderire.
aderare f. adesione || accesso.
aderent adj. aderente.
aderență f. aderenza.
adesea adv. spesso; molte volte.
adeseori adv. spesso; molte volte.
adevăr, -uri n. vero, verità; în ~, in verità, infatti, invero.
adevărat adj. vero, verace schietto, leale || adv. veramente; cu ~, in verità, infatti.
adeveri (-esc) tran, certificare, confermare, attestare.

adeverință f. ricevuta, quietanza || attestato; testimo nianza certificato.

adeverire f. attestato; certificato.

adeziune f. adesione.

adeziv adj. adesivo.

adia impers. soffiare, spirare (di un vento).

adiacent adj. adiacente, contiguo.

adică adv. cioè, vale a dire.

adiere f. brezza, soffio (di vento).

adineauri adv. poco fa.

adio inter, addio; arrivederci.

adițional adj. addizionale.

adjectiv n. aggettivo.

adjectival adj. aggettivale; articol ~, articolo aggettivale, articolo che accompagna un aggettivo.

adjudeca tran, aggiudicare; dare in appalto (| refi, (a se ~) aggiudicarsi.

adjudecare f. aggiudicazione, l'atto di aggiudicare.

adjunct adj. aggiunto; director vice-direttore.

administra tran, amministrare.

administrare f. amministrazione.

administrativ adj. amministrativo.

administrație f. amministrazione.

administrator m. amministratore.

admira tran, ammirare.

admirabil adj. ammirabile, mirabile.

admirativ adj. ammirativo.

admirator adj., m. ammiratore.

admirație f. ammirazione, entusiasmo.

admis adj. ammesso, permesso.

admisibil adj. ammissibile.

admite tran, ammettere; accettare.

admitere f. ammissione.

admonesta tran. riprendere; rimproverare; redarguire.

admonestare f. ammonimento, rimprovero.

adnota tran, annotare; postillare.

adnotare f. annotazione; postilla.

adolescent adj. adolescente.

adolescență f. adolescenza.

adopta tran, adottare.

adoptare f. adozione; l'atto dell'adottare.

adoptiv adj. adottivo.

adora tran, adorare, venerare.

adorabil adj. adorabile.

adorare f. adorazione, venerazione.

adorator adj. adoratore, adoratrice.

adorafie f. adorazione.

adormi tran, addormentare jj refi. addormentarsi.

adormire f. l'atto dell'addormentarsi; ~ Maicii Domnului, il Transito della Vergine, l'Assunzione.

adrenalină f. adrenalina.

adresa (-ez) tran, indirizzare, dirigere refi. dirigersi, rivolgersi.

adresa f. indirizzo, recapito

aducător (-oare) m. e f. portatore, portatrice.

aduce tran, portare; ~ înapoi, restituire; ~ vorba de ceva, parlare di un argomento; ~ la îndeplinire, portare a compimento; ~ o pagubă, arrecare danno || a-și ~ aminte, ricordarsi.

aducere f. l'azione del portare; ~ aminte ricordo.

adula (-ez) tran. adulare, lusingare.

adulator m. e f. adulatore, lusingatore.

adulație f. adulazione, lusinga.

adulmeca tran, fiutare, sentire.

adulmecare f. fiuto; senso del fiuto.

adult adj. adulto.

adulter (-ere) n. adulterio.

adulter adj. adultero; infedele.

aduna (adun) tran, sommare, addizionare || radunare, riunire || **ADU – AFU** convocare, concentrare || raccogliere | ammassare || refl. raccogliersi, riunirsi, radunarsi.

adunare f. addizione, somma || adunanza, riunione assemblea; ~ națională, Parlamento, Assemblée nazionale || cumulo, mucchio || raccolta.

adunătură f. raccolta, accozzaglia; branco.

adverb n. avverbio.

adverbial adj. avverbiale.

advers adj. avverso, opposto.

adversar m. e f. avversario, competitore || nemico, ostile.

adversitate (-ăți) f. avversità.

aer n. aria; a avea ~-ul de, avere l'aria di; a-și da ~ darsi l'aria; ~ lichid, aria liquida vuoto, atmosfera.

aerian adj. aereo; poștă ~, posta aerea.

aerisi (-esc) tran, aerare, dare aria.

aerisire s. f. aeraggio, aerazione.

aerodinamic adj. aerodinamico.

aerodrom (-uri) n. aerodromo^ campo d'aviazione, aerograma f. marconigramma; radiogramma.

aeronaut m. e f. aeronauta.

aeronautică f. aeronautica.

aeronavă f. aeronave.

aeroplan (-ane) n. aeroplano.

aeroport (-uri) n. aeroporto.

aerostat n. aeròstato; pallone.
aerostatică f. aerostatica.
afabil adj. affabile, gentile, cortese || adv. affabilmente, gentilmente, cortesemente.
afacere f. affare, faccenda negozio || briga.
afacerist m. affarista.
afară adv. fuori, esternamente; a da ~, cacciare, mettere fuori; ~ de aceasta, inoltre; pe din ~, a memoria; din ~, al di fuori. afàna tran, dissodare, sciogliere (il terreno); rarefare.
afecta (-ez) tran, affettare, ostentare || fingere || intr. affettare, essere affettato..
afectiv adj. affettivo.
afectuos adj. affettuoso (| adv. affettuosamente.
afecțiune f. affezione, affetto.
afemeiat adj. effeminato || donnaiuolo.
afherent adj. afferente; relativo ~ **afet, -turi** n. affusto.
afilia (-ez) tran, affiliare || rifl. affiliarsi, iscriversi, entrare a far parte.
afin m. e f. affine; parente, congiunto per affinità || m. mirtillo (arbusto).
afină f. uva mirtillo; orsina.
afinitate, -ăți f. affinità.
afirma tran, affermare; sostenere, asserire.
afirmativ adj. affermativo || adv. affermativamente.
afiș, -ișe n. manifesto, cartello murale.
afișa (-ez) tran, afriggere, (detto di manifesti).
afișaj, -je n. affissione; pubblicità.
afla tran, scoprire, trovare, sapere; venire a conoscenza di || refi. trovarsi; a se ~ în treabă, intervenire in una discussione; nu se ~! non è vero!
aflare f. scoperta, risultato.
afluent m. affluente.
aflux n. afflusso.
afon adj. àfono; privo di voce.
aforism n. aforismo.
african adj. m. e f. africano
afront, -uri n. affronto, insulto offesa.
afuma tran, affumicare.
afumat adj. affumicato.
afund adv. a fondo || lontano || profondamente || adj. profondo.
afunda tran. affondare. immergere, tuffare refi. immergersi, tuffarsi.
afundat adj. molto lontano
afurisenie f. maledizione, bestemmia anatema, scomunica.
afurisi (-esc) tran, scomunicare; maledire.
afurisit adj. scomunicato, maledetto || (fig.) abominevole, detestabile.
agale adv. tranquillamente, senza fretta; con calma
agasa (-ez) tran, stuzzicare; innervosire; irritare.
agasant adj. irritante.

agăța tran, attaccare, appiccare, appendere || refi, arrampicarsi; aggrapparsi; a se ~ de cineva, metersi alle costole di qualcuno.

agățătoare f. attaccagnolo, gancio.

agățător, -oare adj. rampicante.

agendă f. agenda; notes.

agent m. agent || rappresentante.

agenție f. agenzia || rappresentanza di commercio.

ager adj. veloce, celere; agile || abile, capace j| vivace || adv. velocemente || agilmente.

agerime f. acutezza (di mente); ingegnosità || destrezza, perspicacia.

aghiasmă f. acqua santa.

aghiotant m. aiutante.

agil adj. agile; vivace; svelto.

agilitate, -ăți f. agilità, vivacità; destrezza.

agita tran, agitare, muovere || refi. agitarsi; ondeggiare || muoversi in fretta; dimenarsi.

agitație f. agitazione.

aglomera (-ez) tran, riunire, agglomerare || refi, riunirsi.

aglomerație f. folla; agglomerato.

aglutinant adj. agglutinante; limbă ~, lingua agglutinante.

agnostic adj. agnostico.

agonie f. agonia; în ~, in punto di morte; morendo.

agonisi (-esc) tran, guadagnare lavorando.

agonisire f. guadagno; frutto del lavoro || profitto || risparmio.

agoniza (-ez) intr. agonizzare, morire.

agrafă f. fermaglio || fibbia.

agrar adj. agrario || m. Proprietario terriero.

agrava (-ez) tran, aggravare || refi. aggravarsi

aggravare f. aggravamento; peggioramento.

agrea (-ez) tran, gradire; piacere, andare a genio.

agreabil adj. gradevole || gradito, piacevole.

agrega tran, aggregare.

agregare f. aggregazione.

agregat adj. aggregato || n. aggregato, conglomerato.

agrement n. piacere, distrazione, divertimento || approvazione.

agresiune f. aggressione.

agresiv adj. aggressivo.

agresivitate, -ăți f. aggressività.

agresor m. aggressore.

agricol adj. agricolo, che concerne l'agricoltura.

agricultor m. agricoltore.

agricultură f. agricoltura.

agronom m. agronomo; dottore in agraria.

agronomie f. agronomia.

agrotehnică f. agrotecnica, scienza della bonifica agraria.
ah! intr. ahi!
ahtia (-ez) tran. Desiderare ardentemente; agognare; bramare.
ahtiat adj. avido.
ai m. aglio; ~ sălbatec, aglio selvatico.
aici adv. quj, in questo luogo; aici i-aici questo è il momento decisivo; pînă ~, basta.
aidoma adv. lo stesso; nello stesso modo; similmente || egualmente, precisamente;
aievea adv. in realtà.
aisberg, -uri n. iceberg.
aiura (-ez) intr. delirare, farneticare; essere fuori di senno.
aiurare f. delirio; divagazione. »
aiurea aw, in altra parte; trove.
aiureală f. delirio || assurdità.
aiurit adj. fuori di sé; in delirio.
ajun, -uri n. vigilia || loc. w. în ~, un giorno prima || digiuno, astinenza || Moș ~ Babbo Natale.
ajuna (-ez) intr. digiunare, far vigilia fare astinenza nel mangiare determinati cibi.
ajunge intr., arrivare, a ~ departe, avere successo a ~ la mal "trarsi fuori dalle difficoltà || bastare, essere sufficiente; ajunge, basta || diventare; a ~, professor, diventare professore; a ~ bine, avere successo.
ajuns adj. giunto, arrivato, arricchito.
ajusta (-ez) tran, aggiustare, riparare, accomodare.
ajuta tran, aiutare, dare aiuto || intr. essere di aiuto, di giovamento; Doamne-ajută, con l'aiuto di Dio.
ajutori n. aiuto; appoggio; soccorso; ~ medicali assistenza medica.
ajutor2 s. m. aiuto, aggiunto assistente.
ajutora (-ez) tran. aiutare soccorrere.
al, a, ai, ale art. poss. quello; ai mei, i miei familiari ale mele, le mie cose.
alai, -uri n. corteo || cerimonia, pompa, fasto.
alaltăieri adv. l'altro ieri, avantieri.
alaltăseară adv. l'altra sera; avant'ieri sera.
alamă, -uri n. ottone; (plur.) oggetti di ottone, ottoname.
alambic, -uri n. alambicco, storta.
alarma (-ez) tran, e intr. allarmare, gettare in allarme.
alarmă f. allarme; ~ aeriană, allarme antiaereo || stato di allarme, di tensione all'avvicinarsi di un pericolo.
alăpta (-ez) tran, allattare; allevare nutrendo col latte || (fig.) nutrire.
alătura tran, e refi, porre accanto, affiancare, accostare.
alăturare f. accostamento.
alăturat adj. avvicinato, affiancato.
alături adv. accanto; de ~, avicino; a fi ~ cu cineva, essere a fianco di

qualcuno; ~ cu drumul, senza ragione, senza discernimento.

alb adj. bianco; ~ la față pallido; armă ~, arma bianca; || canuto |j incolore, trasparente || fig. Noapte ~, notte bianca || innocente || versuri ~, versi senza rima n. bianco, colore bianco; ~ al ochiului, il bianco dell'occhio; ~ de zinc ossido di zinco.

albanez adj. albanese.

albastru adj. azzurro, celeste, ste, melanconico || n. ifcolo turchino; inimă ~, cuore trire azzurro.

albatros m. albatro (uccello marino).

albăstrea f. fioraliso.

albaștri, -esc tran. Rendere azzurro, colorire in azzurro || intran, azzurreggiare.

albăstrui agg azzurrognolo.

albeață, -ețe f. bianchezza.

albi (-esc) intr. diventare bianco, imbianchire, incanutire || tran. imbiancare, far divenire bianco.

albicios adj. bianchiccio.

albie f. truogolo; a face ~ de porci, insultare, offendere || letto di fiume.

albină f. ape.

albit adj. canuto, diventato bianco (di capelli).

albitură, -uri f. biancheria.

album n. album.

albumina f. albumina.

albuș, -uri n. albume dell'uovo.

alcalin adj. alcalino.

alcătui (-esc) tran, costruire, formare, forgiare || refi, essere formato di, constare di.

alcătuire f. costruzione || formazione, composizione.

alchimie f. alchimia.

alchimist m. alchimista.

alcool m. alcool, spirito di vino.

alcoolic adj. alcoolico.

alcoholism n. alcoolismo; abuso di bevande alcooliche.

aldehidă f. aldeide.

alean, -uri n. malinconia; nostalgia; tristezza.

aleatoriu adj. aleatorio.

alee f. viale; strada fiancheggiata da alberi.

alegător (-oare) m. e f. elettore, elettrici.

alege tran, eleggere; scegliere || ricavare, ottenere || preferire.

alegere f. scelta || (plur.) elezioni; farà ~, a caso.

alegoric adj. allegorico.

alegorie f. allegoria.

alene adv. lentamente, pigramente.

alerga intr, correre; accorrere || correre in una gara sportiva.

alergare f. corsa.

alergător (-toare) m. e f corridore.

alertă f. allarme.

ales adj. scelto || eletto; designato con un voto || fine, schietto || adv., mai ales specialmente.

alfabet n. alfabeto.

alfabetic adj. alfabetico.

alfabetiza, -zez tran, istruire gli analfabeti, insegnare loro a leggere e scrivere.

algă f. alga, pianta marina.

algebră f. algebra..

algerian adj. algerino; che appartiene all'Algeria.

alia (-ez) refi, allearsi, stipulare un trattato di alleanza || associarsi.

aliaj n. lega metallica.

alianță f. alleanza.

aliat adj. alleato.

alibi, -uri n. alibi.

aliena (-ez) tran, alienare.

alienabil adj. alienabile.

alienare f. alienazione..

alienat adj. alienato || m. alienato, pazzo.

alienație f. alienazione, pazzia.

alifie f. unguento, pomata || (fig.) lenimento.

aligator m. alligatore, caimano.

aliment f. alimento, cibo.

alimenta (-ez) tran, alimentare, nutrire.

alimentar adj. alimentare; pensie ~, alimenti (contribuzione per gli ~).

alimentare f. alimentazione.

alimentație f. alimentazione, nutrizione.

alina (-ez) tran, lenire, calmare, placare || attutire, alleggerire || refi. calmarsi, placarsi, consolarsi.

alinare f- consolazione; tranquilliti.

alineat n. capoverso

alinia (-ez) tran, allineare

aliniera f. allineamento.

alint n. carezza.

alinta tran, accarezzare, carezzare; coccolare.

alintare f. carezza; moina

alintat adj. accarezzato; coccolato.

alipi (-esc) tran. incollare, attaccare || annettere, unire (di una regione, un territorio) || refi. unirsi, congiungersi.

alipire f. annessione

alizee n. pi. venti alisei.

allegretto, allegro adv. allegretto, allegro (termini musicali).

aflluență f. affluenza; abbondanza; grande quantità.
almanah, -uri n. almanacco, calendario, lunario.
alo interiez. pronto (al telefono).
aloca tran, accordare, concedere || approvare (un conto, un bilancio).
alocație f. approvazione (di un bilancio) || gratificazione; assegno j]
risarcimento.
alocuri adv. qua e là.
aloe f. aloe.
alpestru adj. alpestre, alpino.
alpin adj. alpin.
alpinism m. alpinismo.
alpinist m. e f. alpinista.
alt adj. altro; prin altele, tra l'altro.
altar n. altare.
altădată adv. altre volte; un tempo, già; per l'addietro
altceva pron. indet. altra cosa.
altera (-ez) tran. alterare; falsificare; contraffare.
alterare f. alterazione; contraffazione.
alterat adj. modificato, peggiorato Il falsificato, adulterato || cambiato, mutato
altercație f. alterco, altercazione.
altern adj. alterno
alterna (-ez) tran, alternare, avvicendare.
alternant adj. alternante, alttemativo.
alternanță f. alternanza
alternativ adj. alternativo; curent ~, corrente elettrica alternata.
alternativă f. alternativa; possibilità di scelta
alteță f. altezza (titolo che si dà ai principi).
altfel adv. altrimenti.
altitudine f. altitudine.
altminteri - adv. altrimenti; diversamente.
altoi (-esc) tran, innestare.
altruism n. altruismo.
altruist adj. altruista.
altul pron. ind. l'altro.
altundeva adv. in altra parte, altróve.
aluat, -uri n. pasta || lievito.
aluminu n. alluminio
alun m. nocciòlo
alună f. nocciòla.
aluneca intr. scivolare, sdruciolare || cadere da dosso; paltonul i-a alunecat de pe umeri, il cappotto gli è caduto da dosso
alunecare f. s'involata; sdruciolamento.
alunecos adj. sdruciolevole.
alunga tran, scacciare, mandar via.

alungare f. scacciata.
aluniș, -uri n. bosco di nocciòli.
aluniță f. nocciolina || porro, escrescenza della pelle; neo.
alură f. aspetto, aria; contegno.
aluviune f. alluvione.
aluzie f. allusione.
alveolă f. alvèolo.
alviță f. dolce orientale.
amabil adj. amabile; piacevole.
amabilitate, -ăți f. amabilità, affabilità.
amalgam n. amalgama.
aman interi, grazia! perdono! a fi o a ajunge la ~ trovarsi in una brutta situazione.
amanet n. pegno; oggetto *iato in pegno, a garanzia di un prestito.
amaneta, -tez tran, dare in pegno.
amant m. e f. amante.
amar, -uri n. dolore; tormento, sofferenza; a-și vărsa ~, sfogarsi, raccontare le proprie pene, i propri guai gran numero, moltitudine; ~ de ani, molti anni.
amară f. amarra, ormeggio.
amarnic adj. terribile; spietato || adv. terribilmente.
amator (-oare) m. e f. amatore || dilettante, filodrammatico.
amazoaă f. amazzone || (fig.) donna energica; donna guerriera.
amăgi (-esc) tran, ingannar || refi. ingannarsi; illudersi.
amănunt n. particolare; cu de ~, minutamente; minuziosamente.
amănunți tran, dettagliare.
amănunțit adj. Dettagliato particolareggiato.
amărăciune f. amarezza, tristezza || affanno || cordoglio, mestizia., **amâna** tran. rimandare; tergiversare.
amânare f. aggiornamento; rinvio.
amândoi num. ambedue, entrambi.
ambala (-ez) tran, imballare refi. imballarsi (di un motore che supera il numero di giri dovuto) || andare in furia || entusiasarsi.
ambalaj n. imballaggio; materiale da imballaggio.
ambarcație f. imbarcazione.
ambasadă f. ambasciata; rappresentanza diplomatica.
ambasador m. ambasciatore.
ambient adj. ambiente.
ambianță f. ambiente, cerchia.
ambiguitate, -ăți f. ambiguità.
ambiguu adj. ambiguo.
ambiție f. ambizione.
ambitioana, -nez tran, rendere ambizioso, far nascere l'ambizione di.
ambițios adj. ambizioso.
ambulant adj. ambulante || m. venditore ambulante.

ambulanță f. ambulanza.
ambulatoriu n. ambulatorio.
ambuscadă f. imboscata.
ameliora (-ez) tran, e refl. migliorare, divenire migliore.
ameliorare f. miglioramento.
amenaja (-ez) tran, disporre ordinatamente; sistemare; allestire.
amenajament n. sistemazione.
amenajare f. allestimento.
amenda, -ez tran. Multare emendare.
amendament n. emendamento.
amendă, -zi f. ammenda, multa.
amenința tran, minacciare sfidare; provocare.
amenințare f. minaccia.
amenințat adj. minacciato.
amenințător adj. minaccioso
ament m. amento.
american adj. americano, che proviene, che ha origine dal l'America.
amestec, -uri n. miscuglio, mescolanza, mistura || n-am nici- un ~, non ho nulla a che vedere, non ho nulla in comune.
amesteca tran. Mischiare mescolare; ~ cărțile, mischiare le carte || refi, mischiarsi; a se ~ în ceva, occuparsi di qualche cosa.
amestecat adj. mischiato, mescolato || eterogeneo. aME - AN
amețeală f. vertigine, capogiro.
ameți (-esc) intr. e tran, stordire, stordirsi || svenire; perdere conoscenza; a se ~, ubbriacarsi.
amețitor adj. ubriacante, inebriante.
amfiteatru n. anfiteatro.
amfitrion m. e f. anfitrione, ospite.
amforă f. anfora.
amiază, -ezi f. mezzogiorno; de ~, all'ora di pranzo; ziua-n a, mare, in pieno mezzogiorno.
amic m. e f. amico.
amical adj. amicale, amichevole.
amiciție f. amicizia.
amidă f. amido.
amigdala f. tonsilla.
amigdalită f. tonsillite.
amin intr. amen così sia.
aminte adv. (nell'espres.) a-și aduce ~ ricordare; a lua ~ tener presente, tener conto di; a lua ~ la ceva stare attento a una cosa, osservare.
aminti (-esc) tran, e refi, ricordare, ricordarsi || rammentare, richiamare alla memoria.
amintire f. ricordo; memoria; rimembranza, ricordanza; reminiscenza.
amirai m. ammiraglio.

amnistia (-ez) tran, amnistiare, acordare l'amnistia.
amnistie f. amnistia.
amnistiere f. concessione dell'amnistia.
amoniac n. ammoniaca.
amoniu n. ammonio.
amor, -uri n. amore, passione; ~ propriu, amor proprio.
amorez m. amante, innamorato; prim ~, primo amoroso (nella commedia).
amoreza refl. innamorarsi.
amorezat adj. innamorato;
amorf adj. amorfo.
amorsa f. éscă (per i pesci) || innesco (per le bombe).
amortiza (-ez) tran, ammortizzare, estinguere; difazionare nel tempo (un pagamento).
amortizabil adj. ammortizzabile, estinguibile; riducibile.
amortizor n. ammortizzatore.
amorțeală f. intorpidimento; intirizzimento; torpore, sonnolenza.
amorți (țese) intr. intorpidire; essere vinto dal torpore.
amplasa, -ez tran, collocare, situare.
amplasament n. luogo di collocamento; situazione.
amplifica tran, amplificare.
amplificator adj. amplificatore.
amploare f. ampliamento; ampiezza.
amplu adj. ampio, esteso.
amprentă f. impronta, orma.
amputa (-ez) tran, amputare, tagliare, troncare.
amuleță f. amuleto.
amurg, -uri n. tramonto; crepuscolo; într-a., sull'imbrunire.
amurgi (-este) impers. far sera.
amuți (-esc) intr. ammutolire; **tacere**.
amuza tran, e refi, divertire; divertirsi; sollazzare.
amuzament n. divertimento, sollazzo, ricreazione.
amuzant adj. divertente.
amvon n. ambóne, pulpito.
an m. anno; annata; ~ trecut, l'anno scorso; ~ nou, Capodanno; ~ bisect, anno bisestile | loc. adv. în anul, durante l'anno; de un ~, un anno fa; un ~ după, un anno dopo, dopo, un anno; într-un ~, in un anno, nel corso di un anno; la un ~, una volta all'anno.
anafura f. ostia.
anagramă f. anagramma.
anale f. plur. annali.
analfabet adj. analfabeta.
analist adj. analista || m. analista, specializzato in analisi.
analitic adj. analitico.
analiza (-ez) tran, analizzare.

analizare f. analisi.
analiză f. analisi.
analog adj. analogo.
analogie f. analogia.
ananas m. ananas (pianta e frutto).
ananghie f. difficoltà, angustia; a fi la ~ essere in un grave impiccio.
anapoda adv. a casaccio, sottosopra; in disordine.
anarhic adj. anarchico.
anarhie f. anarchia.
anason m. anice.
anatomie adj. anatomie.
anatomie f. anatomia.
ancestral adj. ancestrale.
ancheta (-ez) trans, sottoporre ad un'inchiesta || intr. indagare.
anchetator, -toare m. e f. investigatore, agente che fa un'inchiesta.
anchetă f. inchiesta; investigazione, || perquisizione.
anchilozat adj. anchilosato.
ancora (-ez) tran, ancorare.
ancorare f. ancoraggio.
ancoră f. ancora.
anecdotală f. aneddoto.
anemie adj. anemico.
anemie f. anemia.
anestezia (-ez) tran, praticare l'anestesia, anestetizzare.
anestezic adj. anestetico.
anestezie f. anestesia. ^H
anevoie adv. difficilmente; appena; a stento; de ■ ~, necessariamente.
anevoios, -ioasă adj. difficile a fare, malagevole.
anexa (-ez) tran, annettere, accludere; unire.
anexă f. allegato.
angaja (-ez) trans, assoldare, assumere in servizio; impegnare || scritturare || arruolare.
angajament n. impegno; promessa || obbligo || arruolamento.
angelic adj. angelico
anghina f. angina; mal di gola; tonsillite.
angrena (-ez) tran, ingranare.
angrenaj n. ingranaggio.
angrenat adj. ingranato || integrato. a angró adv. all'ingrosso; (fig.) in grande quantità.
angrosist m. grossista.
anima tran, e refi, animare, vivificare.
animal adj. animale || m. animale, essere vivente, essere animato || (fig.) persona scioccaf ignorante.
animalic adj. animalesco.

animator m. e f. animatore
animație f. animazione.
animozitate f. animosità, inimicizia.
anin m. v. arin.
anina tran, e refi, appendere; incastonare, fissare.
aniversa (-ez) tran, celebrare un anniversario
aniversar adj. anniversario
aniversare f. anniversario. **anod, -ozi** m. ànodo
anomalie f. anomalia. ;
anonim adj. anònimo; sconosciuto; societate ~, società anonima.
anorganic adj. anorganico;
ANO -ANU
anormal adj. anormale, non normale.
anormalitate f. anormalità.
anost adj. insipido || (fig.) noioso.
anotimp, -uri n. stagione.
ansamblu n. insieme; complesso || adv. de ~, generalmente; în ~, a grandi linee; collettivamente.
antagonism n. antagonismo.
antarctic adj. antartico.
antebelic adj. antebellico; che precede la guerra; dell'epoca precedente la guerra.
antebraț, -ațe n. avambraccio. »
antecedent n. antecedente; antefatto.
antemeridian adj. antimeridiano.
antennă f. antenna.
antera f. antèra.
anterior adj. precedente || anteriore.
antet, -turi n. testata.
antiaerian adj. antiaereo; contraereo.
antic adj. antico j| classico.
anticameră f. anticamera; ingresso.
anticar adj. anticarro |j m. antiquario; venditore di oggetti, di mobili antichi.
anticariat n. antiquariato; negozio di mobili ed oggetti antichi.
antichitate, -itati f. antichità. **anticicion** n. anticiclone.
anticipa (-ez) tran, e intr. anticipare || commettere un'azione prima del tempo stabilito.
anticipație f. anticipazione.
anticrist m. anticristo.
antidot, -uri n. antidoto, contravveleno.
antifascism m. antifascismo.
antifascist m. antifascista.
antifonar n. antifonario.
antilopă f. antilope.

antinevralgic adj. antinevralgico.
antipatie adj. antipatico.
antipatie f. antipatia.
antipod, (-ozi) m. antipode
antisemit adj. antisemita.
antiseptic adj. antisettico.
antitetic adj. antitetico.
antiteză f. antitesi; contrapposizione.
antologie f. antologia, florilegio, raccolta.
antracit n. antracite.
antrax n. antrace (malattia della pelle).
antrena (-ez) tran, e refi. preparare, prepararsi (ad **una** gara); allenarsi ||
trascinare.
antrenant adj. attraente; stimolativo.
antrenor m. e f. allenatore, allenatrice.
antrepozit n. magazzino di deposito (di merci); fondaca.
antreprenor m. e f. imprenditore, appaltatore.
antrepriză f. impresa; appalto.
antreu, -euri n. ingresso; vestibolo, andito.
antricot n. cotoletta; bistecca.
antropolog m. antropòlogo, studioso di antropologia.
antropologie f. antropologia.
anturaj n. ambiente, cerchia di amici, conoscenti.
anual adj. annuale | adv. annualmente.
anuar n. annuario.
anuitate f. annualità.
anula (-ez) tran, annullare.
anulare f. annullamento.
anume adv. specialmente; precisamente.
anumit adj. determinato; specificato.
anunț, -uri n. annunzio; comunicazione.
anunța tran. annunziare, comunicare || bandire.
anunțător m. e f. annunziatore, banditore.
anus-uri n. ano.
anvelopă f. copertone.
anvergură f. largheza, ampiezza.
anxietate, -ăți f. ansietà.
aoleu inter, ahimé!
aortă f. aorta.
apanaj n. appannaggio.
aparat n. apparecchio; apparato.
aparent adj. apparente || adv. In apparenza.
aparență f. apparenza.
apariție f. apparizione.

apartment n. appartamento, alloggio, quartiere.
aparte adv. separatamente || speciale, proprio.
apartenență f. appartenenza.
aparține intran, appartenere.
apatic adj. apático.
apatie f. indifferenza.
apă f. acqua; ~ minerală, acqua minerale; ~ de ploaie, acqua piovana; (fig.) parole inutili, senza senso; a bate ~ in puiă, parlare inutilmente; a scoate ~ din piatră, realizzare qualcosa di estremamente difficile; ~ tare, acquaforte; ~ stătătoare, acqua stagnante; ~ rece, acqua fresca; ~ de băut, acqua potabile; a duce la ~, abbeverare; ~ de colonie, acqua di colonia.
apăra tran, difendere; proteggere.
apărare f. difesa.
apărător m. e f. difensore, difenditrice.
apărea intr. apparire, comparire.
apăsa tran, e intr. opprimere, angariare || sopraltare || soltrire || tribolare.
apăsare f. pressione; oppressione.
apăsător adj. Opprimente oppressivo.
apeduct n. **acquedotto**.
apela, (-ez) intr. appellare, appellarsi; rivolgersi.
apel-uri n. appello, richiesta; preghiera; a face ~ la cineva ricorrere, rivolgersi a qualcuno.
apendice f. appendice.
apendicită f. appendicite.
aperitiv n. aperitivo.
apetisant adj. appetitoso.
apetit n. appetito.
apicultor m. e f. apicoltore.
apicultură f. apicoltura.
aplana (-ez) tran, appianare (un conflitto, una controversia).
aplauda tran, e intr. applaudire.
aplauze f. plur. applausi.
apleca tran, e refl, piegare, inchinare || (fig.) tendere verso.
aplecare f. inchino, riverenza || (fig.) tendenza, inclinazione.
aplecat adj. piegato; inchinato || tendente verso.
aplica tran, applicare, opporre || meltere in pratica; a ~ un tratament, fare una cura.
aplicabil adj. applicabile.
aplicație f. applicazione; apposizione || attitudine, talento.
apocaliptic adj. apocalittico || (fig.) terribile, pauroso.
apofiză f. apófisi.
apogeu n. apogeo.
apoi adv. dopo; poi, in seguito; inoltre || tutta via || Ziua de—, il giorno del Giudizio universale.

apolitic adj. apolitico.

apolog, -uri apòlogo.

apologet m. apologetà; difensore.

apologie f. apologia; difesa.

apoplexie f. apoplessia.

aport, -uri n. apporto, contributo.

apos adj. acquoso; imbevuto d'acqua.

APO - ARA

apostazie f. apostasia, rinunzia.

apostol m. apóstolo || gli Atti degli Apostoli.

apostolat n. apostolato; missione.

apostolic adj. apostolico, apostrafa, **-fez** tran, apostrofare, rimbeccare.

apostrof n. apòstrofo.

apostrofă f. apostrofe.

apotemă f. apotema.

apoteoză f. apoteosi; celebrazione solenne di un uomo, di un avvenimento.

apozii f. apposizione.

aprecia (-ez) tran, apprezzare || pregiare; stimare.

apreciabil adj. apprezzabile; pregevole.

apreciere f. stima; giudizio; apprezzamento.

apret, -turi n. appretto.

apreta, -tez tran, apprettare.

apretare f. apprettatura.

aprig adj. crudele, feroce || indomito.

aprilie m. aprile.

aprinde tran. incendiare || accendere || refi, infiammarsi accendersi; appassionarsi.

aprinde f. accensione, accendimento.

aprins adj. acceso; incendiato f| splendente; risplendente appassionato, infiammato || (di un colore) acceso, violento.

aproape adv. vicino, accanto, quasi, approssimativamente; ~ de, verso (di tempo) || pe ~, de ~, da vicino.

aproba tran, approvare.

aprobare f. approvazione, conferma.

aprofunda (-ez) tran. approfondire.

aprofundare f. studio in profondo, approfondimento.

apropia tran, e refi, avvicinare, accostare || venire, essere vicino.

apropiat adj. vicino; avvicinato || (fig.) intimo.

apropiere f. avvicinamento || loc. adv. in ~, vicino.

apropriă (-ez) refi, appropriarsi di, impadronirsi di || tran, adattare.

aproviziona (-ez) tran. approvigionare || refi, rifornirsi, far provviste.

aprovizionare f. approvigionamento || provvista.

aproxima (-ez) tran, approssimare.

aproximativ adj. approssimativo || adv. approssimativamente.

apt adj. atto, abile, idoneo, adatto.
apter adj. attero, aptero.
apținut f. atitudine, disposizione, inclinazione naturale.
apuca tran, aprendere, afferrare; a ~ un loc, .riuscire ad occupare un posto
 arrivare a tempo || sorprendere || refi, aggrapparsi, afferrarsi || tran. e intr.
 intraprendere, cominciare.
apucat adj. preso; pe apucate saltuariamente, a caso || indemoniato, ossesso.
apune intr. tramontare, scomparire || essere in declino, offuscarsi.
apus n. tramonto || occidente |j (fig.) declino, scomparsa.
apusean adj. occidentale.
ar m. ara, aro.
ara, ar tran, arare.
arab adj. arabo || m. e f. arabo, abitante dell'Arabia || f. arabo, lingua araba.
arabic adj. arabo.
arabil adj. arabile, coltivabile.
arac m. broncone, palo (per sostenere le viti).
aragaz, -ze 'n. gas liquido || fornello a gas.
arahidă f. arachide, nocciolina americana.
aramă, -uri f. rame || (plur.) oggetti di rame || a-și da ~ pe față, svelare,
 palesare il proprio essere.
aranja (-ez) tran, mettere in ordine, sistemare |j| acconciare. mettere a posto ||
 refi, sistemarsi.
aranjament n. sistemazione || accordo, intesa.
arar adv. di rado.
arareori adv. rare volte, di rado.
aratn. aratura, l'arare.
arăbesc adj*, arabo.
arămar m. chi lavora o vende oggetti di rame; ramaio.
ărămiu adj. del colore del rame.
arăta tran, mostrare, indicare, far vedere; a ~ ușa, scacciare || dimostrare,
 testimoniare || indicare l'ora; ceasornicul ~ ora șase, l'orologio segna le sei; ||
 refi. dimostrarsi, apparire; sembrare || comparire, apparire all'improvviso.
arătare f. apparizione; comparsa || larva.
arătător n. sfera, lancetta (dell'orologio) || dito indice.
arătos adj. vistoso, appariscente.
arătură f. aratura.
arbitra (-ez) tran, arbitrare.
arbitraj n. arbitraggio; giudizio di un arbitro.
arbitrar adj. arbitrario.
arbora, -rez tran, inalberare, issare.
arbore m. albero.
arbust m. arbusto; arboscello.
are, -uri n. arco || arco, volta; ~ de triumf, arco di trionfo || balestra || ~
 electric, arco voltaico.

arcadă f. arcata.
arcan n. laccio.
arcaș m. arciera, balestriere.
arcă f. arca, nave; ~ lui Noe, arca di Noè.
arctic adj. artico; polare.
arcuri (-esc) inarcare, dare forma di arco, arcuare.
arcuit adj. inarcato, arcuato.
arcuș, -uri n. archetto (di violino).
arde tron. bruciare, ardere, incendiare intr. bruciare, scottare || refi, consumarsi, bruciare (fig.) soffrire, tormentarsi; desiderare ardentemente.
ardei m. peperone.
ardelean adj. transilvano. || m. e f. transilvano, abitante della Transilvania.
ardelenesc adj. transilvano.
ardere f. combustione; incendio.
ardoare f. ardore || (fig.) passione.
arenă f. arena; palestra ||[%] fig. campo d'attività, sfera d'azione.
arenda (-ez) tran, prendere in fitto, dare in fitto (un terreno).
arenda f. fitto (di un podere), **areometru** n. areometro.
arest, -uri n. arresto, detenzione; prigionia.
aresta (-ez) tran, arrestare, tradurre in carcere, in prigionia.
arestare f. arresto, cattura.
argat m. servo, garzone di fattoria; uomo di fatica.
argăsi (-esc) tran, conciare (le pelli).
argilă f. argilla; creta; ~ refractară, argilla refrattaria.
argilos adj. argilloso.
argint n. argento; nuntă de ~, nozze d'argento; ~ viu argento vivo, mercurio || (fig.) danaro.
argintar m. argentiere.
argintare f. argentatura.
argintat adj. argentato; inargentato.
argintiu adj. del colore dell'argento, argenteo | { argentino.
argon n. àrgon, argo.
argotic adj. gergale.
argou, -uri n. gergo.
argument n. argomento || prova.
argumenta (-ez) intr. argomentare, sostenere con argomenti.
argumentație f. argomentazione.
arhaic adj. arcaico.
arhaism n. arcaismo.
arheolog m. archeòlogo.
arheologic adj. archeològico.
arheologie f. archeologia.
arhiduce m. arciduca.
arhiepiscop m. arcivescovo.

arhiepiscopal adj. arcivescovile.
arhiepiscopat n. arcivescovato.
arhiepiscopie f. arcivescovato, patriarchia.
arhiereu m. alto prelato, vescovo (in partibus).
arhimandrit m. superiore di un monastero; archimandrita.
arhipelag n. arcipelago.
arhitect m. architetto.
arhitectură f. architettura.
arhivar m. archivista.
arhivă f. archivio; a pune la ~ archiviare.
arian adj. ariano.
arianism n. arianesimo.
arici m. riccio.
arid adj. arido, secco.
ariditate s. p. aridità.
arie f. aria || àrea || aria, melodia.
arin m. orno; ontano.
aripă f. ala || piuma || ala (di uno schieramento, di un edificio).
aristocrat m. e f. aristocratico.
aristocratic adj. aristocratico.
aristocrație f. aristocrazia.
aritmetic adj. aritmetico.
aritmetică f. aritmética.
arivism n. arrivismo.
arivist m. arrivista.
arlechin1 m. arlecchino.
arlechin2 m. (teatro) quinta, riflettore laterale.
arma (-ez) tran, armare.
armament n. armamento.
armat adj. armato; provvisto di
armatura; putere ~, esercito; beton ~, cemento armato, calcestruzzo.
armată f. esercito; a face ~, compiere il servizio miliare.
armator m. armatore.
armă f. arma; ~ de foc, arma da fuoco; ~ bianca, arma bianca.
armăsar m. cavallo; destriero; stallone.
armean adj. armeno. || m. e f. armeno, abitante dell'Armenia.
armenesc adj. armeno.
armie f (ant.) oste.
armistițiu n. armistizio; tregua d'armi.
armonie adj. armònico.
armonică f. fisarmonica; armonica.
armonie f. armonia; melodia.
armonios adj. armonioso, melodioso.
armoniza (-ez) tran. intr. e refi. armonizzare; accordare || rendere armonioso.

armură f. armatura; corazza.
armurier m. armaiolo.
arnăuț, -ți m. mercenario.
aroga tran, arrogarsi, attribuirsi un potere.
arogant adj. arrogante.
aroganță f. arroganza; superbia, orgoglio, alterigia.
aromat adj. aromatico, che ha aroma.
aromatic adj. aromatico, profumato.
aromatiza (-ez) tran. aromatizzare.
aromă f. aroma.
aromân adj. aromeno; macedoromeno. || m. e f. aromeno, aromèno di Macedonia. || macedoromeno.
arpacaș n. grano mondato.
arpagic n. cipollina.
ars adj. arso, bruciato, incendiato || (fig.) stupefatto, sorpreso.
-arsenal n. arsenale, cantiere navale.
arsenic n. arsènico.
arsură f. bruciore || scottatura || arsione.
arșiță f. calura.
artă f. arte; ~ plastică arte plastica (scultura e pittura); ~ frumoase, arti belle; ~ populară, arte popolare; ~ militară, strategia.
arteră f. arteria.
arterial adj. arteriale.
artezian adj. artesiano; fântână ~, pozzo artesiano.
articol n. articolo || ~ de fond, articolo di fondo.
articula (-ez) tran, articolare.
articular adj. articolare.
articulat adj. articolato.
articulație f. articolazione.
artificial adj. artificiale || adv. artificialmente.
artificiu n. artificio.
artilerie f. artiglieria.
artilérist m. artigliere; soldato d'artiglieria.
artist m. artista; attore.
artistă f. artista; attrice.
artistic adj. artistico.
artizan m. artigiano.
artizanat n. lavoro, oggetti di artigianato.
artrită f. artrite.
arțar m. acero.
arțăgos adj. irascibile, bizzoso.
arunca tran, gettare, scagliare., lanciaire || seminare, spargere la sementa || emettere, buttar fuori, **aruncare** tran.- lancio, atto di gettare.

aruncător, -toare n. lanciaatore.
arvună f. caparra, acconto.
arvuni (-esc) tran, impegnare, pagare la caparra.
arzător adj. ardente || (fig.) possente. energico || adv. ardentemente.
as m. asso (nelle carte da gioco) ||
 asso (persona che emerge in uno sport, ecc.).
asalt, -uri n. assalto || lotta, esercizio.
asalta (-ez) tran, assaltare, assalire.
asana (-ez) tran, sanare, guarire || bonificare, prosciugare.
asanare f. bonifica (di palude), prosciugamento.
asasin m. assassino, omicida.
asasina (-ez) tran, assassinare, uccidere.
asasinare f. assassinio, omicidio.
asasinat adj. assassinato n. assassinio.
ascendent adj. ascendente || m. plur. ascendenti; avi, progenitori; antenati.
ascendență f. ascendenza.
ascensiune f. ascensione.
ascensor n. ascensore.
ascet m. asceta, eremita.
ascetic adj. ascetico.
asculta tran, sentire, ascoltare II dar retta; ubbidire.
ascultător adj. obbediente, ligio, sottomeso.
ascunde tran, e refi, nascondere, sottrarre alla vista, celare.
ascuns adj. nascosto, celato II inutilizzato || adv. nascostamente ; într-a., di nascosto.
ascunzătoare f. nascondiglio.
ascunziș n. nascondiglio.
 ascuți tran, affilare, arrotare.
 ascuțime f. acutezza || (fig.) acume.
ascuțire f. acutizzazione.
ascuțit adj. acuminato, tagliente; (fig.) minte ~, perspicacia; glas ~, voce acuta; vorbă ~, parola mordace, tagliente; sarcasmo.
ascuțitoare f. cote; pietra per affilare; affilatoio || diapason
aseară adv. ieri sera.
asedia (-ez) tran, assediare, cingere d'assedio.
asediator, -toare adj. assediato.
asediu n. assedio.
asemăna refl. somigliare.
asemănare f. somiglianza.
asemănător adj. somigliante.
 asemenea adv. similmente, egualmente altrettanto; mulțumesc, ~, grazie, altrettanto.
asemui tran, paragonare || stabilire una somiglianza || confondere, .scambiare.
asentiment n. consenso.

aseptic adj. aseptico.
aserțiune f. asserzione.
aservi -vesc tran, asservire.
asesor m. assessore.
asfalt, -uri n. asfalto.
asfalta (-ez) tran, asfaltare.
asfinți (-este) impers. Tramontare (del sole).
asfințit adj. tramontato || m. tramonto.
asiatic adj. asiatico.
asiduitate, -ăți f. assiduita.
asiduu adj. assiduo.
asigura tran, assicurare; accertare; confermare || render sicuro || tran. e refi, stipulare un contratto a assicurazione.
asigurare f. assicurazione; poliță "". polizza di assicurazione II accertamento.
asigurat adj. assicurato.
asimetric adj. asimmetrico.
asimetrie f. asimmetria || irregolarità.
asimila (-ez) tran, assimilare.
asimilare f. assimilazione.
asimptotă f. asintote.
asin m. asino, somaro.
asista intr. assistere; essere presente.
asistent adj., m. e f. assistente; ~ universitar, assistente universitario.
asistență f. assistenza; aiuto || assistenza, uditorio.
asmuțire f. aizzamento.
asocia (-ez) tran, associare; mettere insieme || refi, associarsi, riunirsi.
asociabil adj. associabile.
asociat adj. associato.
asociație f. associazione || società.
asonantă f. assonanza.
asorta (-ez) tran, assortire, mettere insieme refi. accordarsi; adattarsi.
asortat adj. assortito, variato || adattato, accordato.
asortiment n. assortimento; varietà.
aspect n. aspetto; apparenza; sub ~ de, sotto il punto di vista.
aspectuos adj. decoroso.
asperitate f. asprezza; asperità; difficoltà.
aspira tran, aspirare intr. aspirare, tendere.
aspirant m. e f. aspirante.
aspirare f. aspirazione.
aspirat adj. aspirato.
aspirator n. aspiratore.
aspirație f. aspirazione.
aspirină f. aspirina; acido acetilsalicilico.
asprime f. asprezza || severità, rigore.

aspru adj. aspro adv; aspramente.
astăzi adv. oggi; ~ mâine subito, tra poco, in questi giorni.
astămpăr n. riposo; calma, quietezza; fără ~, in continuazione; senza tregua.
astămpăra tran. calmare, temperare || refi, calmarsi, star buono.
astămpărat adj. calmato, tranquillo || domato.
astenie adj. affetto di astenia,
astenico.
astenie f. astenia.
asterie -uri n. asterisco, stelloncino.
asteroid m. asteròide.
astfel adv. così; in questo modo.
astragal n. astragalo.
astral adj. astrale. »
astrigent adj. astringente.
astrolog m. astròlogo.
astrologie f. astrologia.
astronaut m. astronauta.
astronautica f. astronautica.
astronavă f. astronave, nave spaziale, interplanetaria.
astronom m. astrònomo.
astronomie adj. astronòmico.
astronomie f. astronomia.
astru n. astro.
astupa tran., otturare, turare | chiudere || impedire il passo jj seppellire.
asuda intr. sudare; a ~ sub limbă, lamentarsi invano (fig.) stancarsi, lavorare.
asuma tran, assumere.
asupra prep. su, sopra || contro || riguardo a || verso.
asupri (-esc) tran, opprimere.
asuprire f. oppressione.
asuprit adj. oppresso. .
asupritor m. e f. oppressore, tiranno.
asurzi (-esc) intr. diventare sordo || tran, assordare, far diventare sordo.
asurzire f. assordimento.
asurzitor adj. assordante.
așa adv. così, in questo modo || ~ dar, dunque; a -că, perciò, quindi.
așchia (-ez) tran, scheggiare.
așchie f. schéggia.
așeza (-ez) tran, e refi, porre, collocare, fissare, situare || refi. calmarsi || tran,
porre in ordine; ordinare.
așezare f. situazione; posizione, collocazione || stazionamento; a omenească
abitato.
așezat adj. calmo, tranquillo; per bene, assennato.
așezământ, -inte n. fondazione, istituto; onte di cultura; ~ cultural, istituto di
cultura || stabilimento.

aștepta intr. e tran, attendere, aspettare || refi, credere, avere fiducia; avere speranza.

așteptare f. attesa; aspettazione; sală de ~ sala d'aspetto.

așterne tran, stendere* spiegare || coprire || apparecchiare (la tavola) || metter a terra.

așternut n. l'insieme dell biancheria da letto || giaciglio, covile; cuccia.

atac, -uri n. attacco.

ataca tran, attaccare; (fig.) iniziare un'azione affrontare un problema da risolvere.

atacator m. attaccatore, aggressore.

atare adj. inv. tale; ca ~, perciò.

ataș n. carrozzino (di una motocicletta).

atașa -ez tran e refi, attaccare, legare; affezionarsi.

atașament n. attaccamento, affezione.

ATA - AUG

atașat m. addetto diplomatico.

atârna tran, e intr. pendere; appendere, sospendere; attaccare || dipendere.

atârnare f. sospensione; dipendenza (da alcuno).

atârnat adj. sospeso; appeso.

atât adv. tanto.

ateism n. ateismo.

atelaj, -je n. attacco; equipaggio (di una corrazza).

atelier, -ere n. laboratorio; officina || studio (di un artista).

ateneu, -nee n. edificio culturale (sala di concerti, ecc.).

atent adj. attento; a fi ~ stare attento.

atenta (-ez) intr. attentare.

atentat n. attentato.

atenție f. attenzione.

atenuant adj. attenuante; circumstanță ~, circostanza attenuante.

ateriza intran, atterrare.
aterizaj, -aje n. alterraggio.
atesta tran, attestare; testimoniare.
atestare f. attestazione.
atestat n. attestato, certificato.
ateu adj. ateo; miscredente.
atinge tran, toccare || commuovere
|| accennare || avvicinarsi.
atingere f. contatto.
atins adj. colpito, offeso.
atipi (-esc) intr. addormentarsi,
appisolarsi, assopire.
atitudine f. atteggiamento,
contegnio.
atlas, -uri n. atlante.
atlet m. atleta; ginnasta.
atletă f. atleta; ginnasta.
atletic adj. atletico.
atletică f. atletica.
atletism n. atletismo.
atmosferă f. atmosfera.
atmosferic adj. atmosferico, **atol** m. atollo.
atom m. atomo.
atomic adj. atomico; energie ~,
energia atomica; armă ~, arma
atomica.
atomiza (-ez) tran, atomizzare ||
polverizzare.
atotputernic adj. onnipossente; ||
m. ~ -ul. l'Onnipossente, Dio.
atotvăzător adj. onniveggente.
atractiv adj. attrattivo.
atracție f. attrazione.
atrage tran, attirare; attrarre.
atragere f. attrazione.
atrăgător adj. attraente.
atribui tran, attribuire, conferire.
atribuire f. attribuzione.
atribut n. attributo.
atribuție f. attribuzione.
atroce adj. atroce; spietato.
atrocitate, -ăți f. atrocità; crudeltà.
atrofia -iez tran, atrofizzare.
atrofie f. atrofia.

atrofiere f. atrofia.

atu, -uri n. trionfo (ai tarocchi);
vantaggio; situazione, circostanza
favorevole.

atunci adv. allora, in quel
momento.

ață f. filo; refe; spago; ~ limbă
scilinguagnolo.

ațâța tran, attizzare; aizzare;
provocare.

aținti (-esc) tran, fissare (con lo
sguardo).

au inter, ah!

audia -iez trans, ascoltare (una
prolusione, un concerto).

audiență f. udienza.

audiere f. audizione.

auditiv adj. auditivo.

auditor m. e f. uditore, uditrice.

auditor m. ascoltatore (che ascolta
un concerto, ecc.).

auditoriu n. auditorio.

augment n. vocale aggiunta.

31

AUG - AVE

augur m. augure, indovino || n?
augùrio.

august m. agósto || adj. agosto,
sacro.

aulă f. aula.

aur n. oro; epocă de ~, età dell'oro
|| (fig.) denaro, abbondanza.

aurar m. orafo, orefice.

aură f. aura, alito di vento, soffio.

aureolă f. aureola.

auri (-esc) tran, dorare; rivestire
d'oro.

auriu adj. dorato; del colore
dell'oro.

auroră f. aurora.

auspiciu n. auspicio.

auster adj. austero.

austeritate f. austerità; sobrietà.

australian adj. australiano.

austriac adj. austriaco,
dell'Austria. |(m. e f. austriaco,
abitante dell'Austria.
autarhic adj. autarchico,
autosufficiente.
autentic adj. autentico.
autentifica tran, autenticare,
autenticare.
autenticare f. autenticazione,
autenticazione.
autenticat adj. autenticat.
autobiografie adj. autobiografico.
autobiografie f. autobiografia.
autobuz, -uze n. autobus.
autocamion n. camion, autocarro.
autocar, -are n. . pullman,
torpedone.
autocrat m. autòcrate; sovrano
assoluto.
autocritic adj. autocritica.
autocritică f. autocritica.
autodidact m. e f. autodidatta.
autogen adj. autogeno; sudură ~
saldatura autogena.
autograf n. autògrafo.
autohton adj. autoctono.
automat adj. automatico || n.
automa. -
automatiza tran, automatizzare.
automobil n. automòbile.
automobilistic adj.
automobilistico.
autonom adj. autonomo.
autonomie f. autonomia.
autoportret n. autoritratto.
autopsie f. autopsia.
autor, -toare m. e f. autore.
autoritar adj. autoritario.
autoritate f. autorità.
autoriza -zez tran, autorizzare.
autorizație f. autorizzazione.
autostradă f. autostrada.
autovehicul n. automezzo.
auxiliar adj. ausiliare.

auz n. udito.

auzi tran, e intr. udire; sentire;
intendere; apprendere || sapere.

avalanșă f. valanga.

avalma (de) adv. confusamente,
sottosopra; alla rinfusa.

avangardă f. avanguardia.

avans, -uri n. anticipo.

avansa (-ez) intr. avanzare, andare
avanti || tran, anticipare.

avantaj n. vantaggio; utile.

avantaja (-ez) tran, avvantaggiare

)| refi, avvantaggiarsi.

avar adj. avaro, **avaria (-ez)** tran, e refi, avariare,
guastare || danneggiare.

avarie f. avaria.

avânt, -uri n. slancio; aire.

avânta tran, e refi, slanciare,
lanciare.

avântat adj. pieno di slancio;
entusiastico.

avea tran, avere, possedere
essere dotato || reggere, tenere,
portare.

aventură f. avventura.

aventurier m. avventuriero.

32

AVE - ĂST

avere f. avere, bene di fortuna;
possedimento.

aversă f. acquazzone.

aversiune f. avversione.

avertisment n. avvertimento,
monito.

avertiza (-ez) tran, avvertire,
avvisare, ammonire.

aviator m. aviatore.

aviație f. aviazione; aeronautica.

avid adj. avido; ingordo.

aviditate f. avidità; ingordigia.

avion, -oane n. aeroplano;
velivolo; aereo.

aviz n. avviso.

aviza (-ez) tran, avvisare ||

avvertire.

avocat m. e f. avvocato.

avocatură f. avvocatura;
professione di avvocato.

avort, -uri n. aborto.

avorta (-ez) intr. abortire.

avut adj. agiato, ricco, benestante.

avuție f. ricchezza; agiatezza.

axa, -xez trans, fissare sull'asse;
(fig.) orientare, far girare intorno

axă f. asse.

axial adj. assiale.

axilar adj. ascellare.

axiomă f. massima; detto;
assioma.

azbest n. asbesto.

azi adv. oggi, in questo giorno; ~
dimineață, stamattina; de ~
inainte, da oggi in poi; per
l'avvenire.

azil, -uri n. asilo; ospizio;
ricovero.

azot n. azoto.

azotat adj. azotato.

azur n. colore blu chiaro.

azuriu adj. azzurrognolo.

azvârli tran, lanciare, gettare;
gittarvia.

azvârlire f. lancio.

A

ă m. invar, la seconda lettera
dell'alfabeto romeno.

àia, aia pron. colui, quello là.

ălălalt pron. quell'altro.

ăst adj. dem. questo.

ăsta pron. indef. questo.

ăstălalt pron. dem. quest'altro

33

B-BAL

B

b m. inv. terza lettera dell'alfabeto
romeno, ~

ba adv. in nessun caso; mai || loc.
adv. no, non, non mai; ~ nu, ma

no; ~ încă, anzi; ~ ici, ~ colo, ora
di qui ora di là; ~ zău, davvero.

babalâc m. vecchione, vecchiardo.

babă f. vecchia || strega || ~ oarba,
mosca cieca (gioco da bambini).

babilonie f. confusione.

babord, -uri n. babordo.

baborniță f. vecchiaccia, (fig.)
strega.

bac, -uri n. zattera; chiatta;
" fragante.

bacalaureat n. baccalaureato;
licenza liceale m. e f.
diplomato; licenziato.

bacara f. baccarà.

baci m. pastore.

bacii m. bacillo.

bacilar adj. bacillare.

baciava f. dolce, sfogliata fatta di
noci e miele.

bacterie f. batterio.

bașă, **-uri** n. manica.

bade m. zio (termine di affettuoso
rispetto col quale, nelle
campagne, ci si rivolge a persona
più anziana).

baftă f. fortuna inaspettata.

bagaj n. bagaglio.

bagatelă f. bagatella; cosa di
nessuna importanza.

baghetă f. bacchetta.

bahic adj. bacchico.

baie, băi f. bagno; ~ de sânge,
bagno di sangue, eccidio.

baieră f. cinghia; correggia ||
cordone; cordoncino.

baionetă f. baionetta.

bairam, -uri n. baldoria, galloria,
gozzoviglia.

bai, -uri n. ballo, danza || festa da
ballo.

baladă f. ballata; ~ populară,
ballata popolare.

BAL- BAR

balama, -ale n. cerniera;
gânghero; a ieși din ~ -ale, uscire
fuori dai gângheri.

balamuc, -uri n. manicomio.

balansa, (-ez) tran, bilanciare ||
refi, dondolarsi.

balansier n. bilanciere.

balansoar n. sedia a dóndolo.

balanță f. bilancia.

balast, -uri n. zavorra.

balaur m. drago; dragone ||
mostro.

balcanic adj. balcanico.

balcon, ^oane n. balcone.

baldachin, -uri n. baldacchino.

baie f. pi. bava.

balenă f. balena || stecca, molla
fatta d'osso di balena.

balerin, -ă m. e f. ballerino.

balet, -ete n. balletto || corpo di
ballo.

balistic adj. balistico.

balistică f. balistica.

balivernă f. frottola, ciancia.

balnear adj. balneare; stațiune ~,
stazione balneare.

balon, -oane n. pallone; ~ de
săpun, bolla di sapone.

balona, -nez refi. enfiarsi,
gonfiarsi (si dice del ventre).

balot, -turi n. balla (di merci).

balotaj n. ballottaggio.

balsam, -uri n. bàlsamo; (fig.)
consolazione.

baltă, bălți f. acqua stagnante;
palude; stagno; a rămâne ~
andare a monte.

balustradă f. balaustrata.

ban m. moneta, denaro || la
centesima parte di un leu || ~
mărunți, denaro spicciolo; a face
-, guadagnare; a nu face un ~,
non valere un centesimo, non

valere nulla; a nu avea un ban
essere al verde, non avere un
soldo.

banal adj. banale.

banalitate, -ăți f. banalità.

banaliza, -zez tran, render banale.

banană f. banana (frutto).

banc, -uri n. banco || (fam.)

barzelletta; frottola, bugia.

bancar adj. bancario.

bancă f. banco, panca; ~

acuzărilor, banco degli accusati;

pe ~ școlii, a scuola || banca,

istituto di credito, ~ națională,

banca nazionale.

bancher m. banchiere.

banchet, -uri n. banchetto.

banchetă f. sgabello, sedile

imbottito.

bandaj, -aje n. benda, fasciatura.

bandă f. banda; gruppo || benda,

fascia || striscia.

banderolă f. sciarpa al braccio;

banderuola.

bandiera f. bandiera.

bandit m. bandito; brigante.

bandulieră f. bandoliera, tracolla.

baniță f. staio, moggio.

banta, benți f. striscia; gallone.

baptism n. battesimo.

bar, -uri n. bar; mescita; caffè.

bara, (-ez) tran. sbarrare;

interrompere.

baracament, -ente n.

baraccamento.

baracă, -ăci f. baracca.

baraj, -aje n. ostacolo,

sbarramento (di un fiume).

bară f. barra, sbarra; spranga.

barbar adj. bārbaro.

barbarie f. barbàrie.

barbă, bărbi f. barba || a râde în ~,

ridere sotto i baffi; in ~,

nascostamente || mento || ciuffo di

peli che alcuni animali hanno sotto il muso.

35

BAR-BĂG

barbișon. -oane n. barbetta; nizzo. >

barcă, bărci f. barca;
imbarcazione.

bardă, barzi f. scure di guerra.

barem adv. almeno, almeno un poco II m. libro, prontuario di conti fatti.

baricadă f. barricata.

barieră f. barriera; ostacolo;
impedimento.

bariton m. baritono.

bariu n. bario.

baroană f. baronessa.

baroc adj. barocco.

barometru n. baròmetro.

baron m. barone.

baros, -roase n. grosso martello,
maglio; piccone, piccozza.

barosan m. pezzo grosso; riccone
|| adj. grosso, pesante.

barou, -ouri n. ordine degli
avvocati || sede dell'ordine degli
avvocati.

barricada (-ez) tran, innalzare una
barricata; ostruire per mezzo di
una barricata || refi, mettersi al
sicuro; rifugiarsi.

barză, berze f. cicogna.

basc adj. basco || m. dialetto
parlato dai Baschi.

baschet n. gioco della
pallacanestro.

bascula, -lez refi, altalenare.

basculă f. bascula, bilancia.

basn n. fiaba, favola; racconto ||
fandonia.

basma, basmale f. fazzoletto da
testa || fazzoletto.

basorelief, -efuri n. bassorilievo.

basta adv. basta.

bastard adj. bastardo; illegittimo.

bastion, -oane n. bastione.

baston, -oane n. bastone, **bastonaș** n. bastoncino.

bască prep. oltre, eccetto, senza contare.

baștină f. origine; de ~ autoctono, indigeno.

batalion, -oane n. battaglione.

bate tran, battere, colpire; (fig.)

divagare; a ~ campii, farneticare

|| sbaltere; a ~ ouăle, sbattere le

uova || frecare || pestare; a ~ là

ușă, battere, bussare alla porta ||

stordire; canzonare || refi, combattere; a se da bătut, darsi

per vinto || intr. battere; a ~ din

palme, applaudire.

baterie f. batteria.

batistă f. fazzoletto.

batjocori (-esc) tran, deridere.

batjocorire f. derisione, scherno.

batjocoritor, -toare adj. belfardo, canzonatorio.

batjocură f. derisione, dileggia, scherno; a lua în ~, mettere in

ridicolo; a ajunge de ~, diventare

lo zimbello di tutti.

batoză f. trebbiatrice.

bauxită f. baussite. bauxite.

baza (-ez) refi, basarsi (fondarsi).

bazaconie f. stravaganza;

fandonia, panzana.

bazalt n. basalto.

bazar, -uri n. bazar, emporio.

bază f. base, fondamento.

bazic adj. basico.

bazin n. bacino.

băbesc, -ească adj. da vecchia;

leacuri ~ rimedi empirici, inefficaci, pannicelli caldi.

băcănie f. drogheria, pizzicheria.

bădărănie f. villania, grossolanità, zotichezza.

băga tran, introdurre; a -și ~ în

cap, mettersi in testa; a ~ nasul

pretutindeni, cacciare il naso

dappertutto; a ~ în pământ, far

morire, seppellire || intr., a ~ de

36

BAG -BĂT

seamă, osservare, stare attento,
avere in considerazione || rifl., a ■
se ~ la stăpân, entrare in servizio;
a se ~ în sufletul cuiva,
insinuarsi.

băgare-de-seamă f. attenzione.

băgăreț adj. m. ficcanaso.

băiat, băieți m. ragazzo, fanciullo;
~ de prăvălie, garzone di bottega.

băiețandru m. ragazzotto.

bălai adj. biondo.

bălan adj. biondo.

bălăbăni (-esc) intr. penzolare,
ondeggiare, muoversi da una
parte e dall'altra || refi.
accapigliarsi.

bălăci, cesc rifl., tran, e intran.
sguazzare, diguazzare.

bălăngăni intran, tintinnire.

bălăngănit n. tintinnio.

bălărie f. malerba.

băltoacă f. stagno; acqua
stagnante [] rivolo, canale di
scolo.

bălțat adj. balzano (di un cavallo)
|| (fig.) variopinto, multicolore.

bănat, -uri n. afflizione, tristezza;
dispiacere.

bănățean adj. abitante del Banato
(provincia romena).

bănesc adj. che riguarda il danaro;
relativo al danaro.

bănet n. grossa fortuna (in denari).

bănos adj. lucroso; danaroso.

bănui (-esc) tran, supporre,
sospettare; immaginare.

bănuială, -ieli f. sospetto;
supposizione; sfiducia.

bănuitor adj. sospettoso, incrédulo
Il geloso.

bănuț m. soldino.

bărăgan, -uri n. estensione di
terreno vasta ed incolta || steppa.
deserto.

bărbat m. uomo || marito.
bărbătesc adj. maschile; virile.
bărbătește adv. virilmente || (fig.) eroicamente.
bărbăție f. valore, eroismo, coraggio.
bărbie m. mento.
bărbier m. barbiere.
bărbieri (-esc) tran, far la barba || refi, radersi.
bărbos adj. barbato, barbuto, barbone.
bășică, -ici f. vescica; a ploua cu ~, piovere a catinelle.
băștinaș adj. indigeno; aborigeno; autòctono.
bătaie f. bastonata, legnata; a da ~, bastonare; a se lua la ~, venire alle mani || mischia, lotta, battaglia || colpo; battito; ~ de aripă, battito d'ala || soffio di vento || gittata (di un proietto) || noia, pensiero; ~ de joc, beffa, burla; battuta (di caccia).
bătăios adj. battagliero.
bătălie f. battaglia, scontro.
bătător adj. che colpisce; ~ la ochi, che attira l'attenzione || n. battipanni.
bătători, -rese tran, pigiare, pestare.
bătătură f. aia || callo.
bătăuș adj. che ama attaccar briga.
bătrân adj. vecchio || m. plur. genitori; antenati.
bătrânesc adj. di vecchio, attinente alla vecchiezza || ereditato dai padri.
bătut adj. battuto; vinto; ~ în cap sciocco, stolto.
băț, bețe n. bastone; a pune ~ în roate, mettere un bastone (i bastoni) tra le ruote, a da ca câinele prin ~, diventare audace, osare; a rămâne cu traista -n ~,

37

BĂȚ - BEN

immiserire, cadere in miseria,
 diventar povero.
bățos, -oasă adj. rigido, stecchito, impalato.
băut adj. ubbriaco || m. il bere.

băutor adj. bevitore, ubbriacone.

băutură f. bevanda, bibita.

bâigui intr. e refi, parlare
sconnessamente, senza senso ||
delirare.

bâjbâi intr. camminare a tentoni;
procedere malsicuro, brancolare.

bâjbâială f. brancolamento;
l'andar tastoni.

bâlbâi intr. balbettare || perdere il
filo del discorso.

bâlbâială f. balbettio.

bâlbâit adj. che balbetta,
balbettante.

bâlci, -uri n. mercato, fiera || (fig.)
confusione; rumore, strèpito.

bântui intr. abbattersi (di un
disastro, una calamita); infierire,
imperversare || tran, devastare;
spopolare.

bântuială, -eli f. rovina, disastro;
devastazione.

bântuire f. devastazione ||
disastro.

bântuitor adj. devastatore ||
distruttore.

bârfeală f. calunnia, diffamazione,
maldicenza.

bârfi, (-esc) tran, calunniare;
diffamare.

bârfit n. maldicenza.

bârfitor adj. calunniatore;
maldicente; difamatore.

bârlog, -uri n. tana (dell'orso);
covile.

bârnă n. tronco d'albero (tagliato
ed usato come materiale da
costruzione); trave || asse.

bârsan adj. (detto di una pecora)
dalla lana lunga e ruvida.

bâtă f. bastone lungo e grosso;
pertica || colpo di bastone;
bastonata.

bâtlan m. airone (uccello).

bâțai intran., tran, e refi.

dimenarsi; agitarsi; scuotere.

bâțait n. dimento, agitazione.

bâzâi intr. ronzare || piangere, lamentarsi.

bâzâit n. ronzio.

bâzdâc n; capriccio; a -i sări ~,
arrabbiarsi; a-1 apuca -, venire la voglia.

bea (beau) tran, bere; a ~ paharul până în fund, vuotare il cãlice fino all'ultima goccia; a ~ în sănãtatea cuiva, bere alla salute di qualcuno; a -și ~ și cămașã, spendere ogni sostanza per bere.

beat adj. brillo; ubbriaco; ~ turtã, ubbriaco frãdicio.

beatitudine f. beatitudine.

bec, -uri n. lampadina elettrica.

beci, beciuri n. cantina sotterranea || prigionie.

beduin adj. beduino.

begonie f. begonia. 4

behãit n. belato.

belciug n. anello del chiavistello.

belea, -ele f. dispiacere, bega.

beletristic adj. letterario, della letteratura; artistico.

beletristicã f. letteratura artistica, belle lettere.

belgian adj. belga || m. abitante dei Belgio.

beligerant adj. belligerante.

belșug n. abbondanza; din ~ in abbondanza.

bemol m. bemolle.

benchetui (-esc) intr. banchettare.

benedictin m. benedettino || liquore benedettino.

beneficia (-ez) intr. beneficiare, godere di un privilegio.

38

BEN - BIL

beneficiar m. beneficiario.

beneficiu n. beneficio.
benevol adj. volontario.
bengal adj. (nell'espr.) foc ~ fuoco artificiale, fuochi d'artificio.
benign adj. benigno.
bentiță f. bordatura (di orlatura).
benzen m. benzoino.
benzină f. benzina.
benzol m. benzolo.
berărie, -rii f. birreria.
berbec m. becco; ariete || riète (macchina da guerra) || ariete (costellazione).
berc, bearcă adj. senza coda, scodato.
bere f. birra.
berechet n. abbondanza.
beregată f. gola.
beretă f. berretto dei marinai;
berretto, basco.
beril, -uri n. berillo.
berlină f. berlina.
bernardin m. cane di San Bernardo.
berna loc. adv. pavilion în ~, bandiera a mezz'asta (in segno di lutto).
bestial adj. bestiale.
bestialitate f. bestialitate.
beteag, -tegi adj. infermo, storpio.
beteală f. filo d'oro (per ornamento).
beteșug, -uri n. infermità, acciacco.
beton, -oane n. cemento armato, calcestruzzo.
betonieră f. betoniera.
betonist m. cementista.
beție f. ebbrezza; ubriachezza; ~ de cuvinte, ubriacatura di parole.
bețiv adj. ubriacóné.
bezea, -ele f. bacio (mandato sulla punta delle dita) || meringa.
bezmetic adj. scervellato.

beznă f. oscurità profonda;
întuneric ~, buio pesto.
bianual adj. che appare due volte
l'anno.
bibelou, -ouri n. bibelot,
soprammobile.
bibilică f. gallina faraona.
biblic adj. biblico.
biblie f. bibbia.
bibliofil m. bibliòfilo.
bibliograf m. bibliògrafo.
bibliografie f. bibliografia.
bibliotecar, -ară m. e f.
bibliotecario.
bibliotecă, -eci f. biblioteca.
bicarbonat m. bicarbonato.
biceps, -epși m. bicìpìte.
bici m. frustino, scudiscio.
bicicletă f. bicicletta.
biciclist m. ciclista.
biciui (-esc) tran, frustare.
biciuială -eli f. frustata.
biciuitor, -toare adj. sferzante.
bicolor adj. bicolore.
biconcav adj. biconcavo.
biconvex, -ecși adj. biconvesso.
bidinea, -nele f. pennellessa (per
imbianchire).
bidon, -oane n. bidone; gammella.
bienal adj. biennale.
biet, biată adj. povero, infelice,
degno di commiserazione.
bifurca refl. biforcarsi.
bifurcație f. biforcazione.
bigam m. bigamo.
bigamie f. bigamia.
bigot adj. bigotto.
bigudiu, -uri n. bigodino;
strumento per arricciare i capelli.
bijuterie f. gioielleria.
bijutier m. gioielliere.
bilanț, -uri n. bilancio.
bilateral adj. bilaterale.
bilă f. biglia, palla.

bilet n. biglietto.

39

BIL-BIS

biliard n. biliardo.

bilingv adj. bilingue.

bilingvism n. bilinguismo.

bilunar adj. bimensile.

biman adj. bimano, **hi mensual** adj. bimensile.

bimestrial adj. bimestrale.

bimestru n. bimestre.

bimotor, -oare n. bimotore

•(aeroplano).

bina, -ale f. casa; edificio ||
edificio in costruzione || cantiere.

binar adj. binario.

bine adv. bene, in modo
conveniente; ~ ai venit,
benvenuto j| completamente; del
tutto || molto; mai ~ de, meglio,
più di || m. bene, felicità; || favore
|| să -ți fie de ~, alla tua salute.

binecrescut adj. beneducato.

binecuvânta (-ez) tran, benedire.

binecuvântare f. benedizione.

binecuvântat adj. benedetto.

binefacere f. beneficenza, atto
carità || vantaggio, utile.

binefăcător adj. benèfico || m.
benefattore.

bineînțeleș adv. beninteso, certo.

binețe f. saluti; a da, a -și da ~,
salutare, salutarsi.

binevenit adj. benevenuto.

binevoi (-esc) tran, benvolere intr.
essere disposto a.

binevoitor, -toare adj. amabile,
benevolo, gentile.

binisor adv. benino || per benino; a
lua cu ~, prendere uno con le
buone.

binoclu n. binocolo.

binom n. binomio.

biochimie f. biochimica.

biofizică f. biofisica.

biograf m. biògrafo.
biografie adj. biografico.
biografie f. biografia.
biologie adj. biològico.
biologie f. biologia.
biologist m. biòlogo.
bioxid n. biòssido.
biped adj. bipede.
bir, biruri n. imposta; dàzio.
birjar m. vetturino; cocchiere.
birjă f. carrozza da noleggio, vettura di servizio pubblico, vettura di piazza.
birocrat m. e f. buròcrate.
birocratic adj. burocratico.
birocratizare f. burocratizzazione.
birocratie f. burocrazia.
birou, -uri n. scrittoio || ufficio || studio (locale).
birt, -uri n. piccolo ristorante; trattoria.
birtaş m. trattore; proprietario di trattoria, di osteria; oste.
birui (-esc) tran, e intr. vincere, sconfiggere; (fig.) padroneggiare (un sentimento, una passione).
biruință f. vittoria.
biruitor adj. vincitore.
bis adv. bis, la seconda volta.
bisa (-ez) tran, bissare, ripetere una seconda volta.
biscuit m. biscotto.
bisect adj. bisestile.
bisectoare f. bisettrice.
biserică f. chiesa; a lua calea ~, diventare buono; câți iepuri la ~, affatto; nessuno; a nu fi dus la ~, non dare importanza alle convenzioni sociali, esprimere liberamente il proprio parere || Chiesa, comunità dei fedeli.
bisericesc adj. ecclesiastico.
bisericește adv. secondo i precetti della chiesa.
bisericos adj. religioso; pio; osservante.
40
BIS - BLO
bisexual adj. ermafrodito;

bisessuale, che riunisce i caratteri di entrambi i sessi.

bisexualitate f. bisessualità.

bisilabic adj. bisillabo;

bismut n. bismuto.

bisturiu n. bisturi.

bitum n. bitume, asfalto.

bituma (-ez) tran, bitumare, asfaltare.

bituminos adj. bituminoso.

bivalent adj. bivalente.

bivol m. bûfalo; (fig.) uomo grosolano, insensibile.

bivoliță f. bûfala; (fig.) donna grassa e sgraziata.

bivuac, -uri n. bivacco, accampamento.

bizantin adj. bizantino || (fig.) corrotto, pèrfido.

bizar adj. bizzarro, strano, fuori dall'ordinario.

bizon m. bisonte || pelle di bisonte conciata; pelle di vitello conciata, che imita la pelle di bisonte.

bizui refl. credere, riporre fiducia; basarsi, fondarsi.

blagoslovi (-esc) tran, benedire.

blagoslovire f. benedizione.

blagoslovit adj. benedetto.

blajin adj. buono, affettuoso; pacifico, calmo.

blam, -uri n. biàsimo.

blama, (-ez) tran, biasimare.

blană, blănuri f. pelliccia.

blanchetă f. modulo.

blasfemie f. blasfema.

blazare f. noia; scetticismo.

blazat adj. stufo (di ogni cosa); scettico.

blazon, blazoane n. blasone, stemma.

blănărie f. pellicceria || pellicce (collettivo), **blănit** adj. v. îmblănit.

blănos adj. con lana spessa, (detto

di animali);

blănu (-esc) tran, impellicciare, rivestire di pelliccia.

blând adj. dolce, buono; mite, mansueto || (fig.) calmo, temperato.

blândă f. orticaria.

blândețe f. dolcezza, bontà, mitezza.

bleg adj. molle; (fig.) stupido || pendenti (detto degli orecchi degli animali), **blehâi** intr. latrare.

blestem n. imprecazione; maledizione || **bestém** mia.

blestema tran. bestemmiare, maledire || imprecare.

blestemat adj. cattivo, tristo | maledetto | .scomunicato || contrario, ostile; vreme ~ tempo contrario, avverso.

bleu adj. azzurro -cupo.

blid n. piatto di terracotta || la quantità di cibo contenuta in un piatto || ~ de linte, somma di denaro, od altro dato come ricompensa di un delitto commesso su ordinazione.

blidar n. asse sulla quale si collocano i piatti di terracotta || mēnsola.

blinda (-ez) tran, corazzare, ricoprire di acciaio; blindare.

blindaj n. corazza, rivestimento metallico.

blindat adj. blindato; corazzato.

bloc, -uri n. blocco, masso || mucchio; în ~, in blocco, insieme || costruzione di grandi dimensioni; edificio || blocco, alleanza.

bloca (-ez) tran, bloccare; arrestare || immobilizzare; motorul s -a ~, il motore si è arrestato.

BLO - BOI

blocadă f. blocco.

blocare f. blocco.

blond adj. biondo || bere ~; birra chiara.

blondă f. (arc.) blonda.

blondin adj. biondino.

bluf, -uri n. bluff.

bluză f. camicetta || giacchetta, casacca || blusa.

boa m. (invar.) boa, serpente boa || boa (striscia di penne o di pelli, portata attorno al collo).

boabab m. v. baobab.

boabă f. chicco; a nu ști nici -o ~, non saper nulla.

boacă f. (nell'espr.) a nu ști ~ non saper nulla.

boacă adj. madornale; a făcut -o ~ l'ha fatta grossa.

boală, boli f. malattia; ~ copiilor, epilessia; ~ lungă, tifo; ~ seacă, tisi desiderio, passione, capriccio.

boare f **brezza, alito di vento || profumo, alito profumato;** zeffiro.

boarfă f. vestito smesso; pi. mobilio vecchio, carabattole.

bob m. fava.

bob, boabe n. seme; ~ cu ~, a poco a poco; din ~ în ~, minuziosamente || (fig.) piccola quantità; goccia.

bob, -uri n. bob, slittino.

bobârnac n. buffetto, biscottino, colpo dato con il dito medio ripiegato, poggiato sul pollice e poi disteso rapidamente.

bobina, -nez tran, bobinare, avvolgere.

bobinator m. incannatore (operaio).

bobină f. bobina.

boboc m. bocciòlo; un ~ de fată, una bella ragazza || anatròccolo || (fig.) principiante; persona inesperta.

bobotează f. festa del battesimo di Cristo; Epifania.

bocanc, -anei m. scarpone.

bocăni (-esc) tran, martellare, colpire ripetutamente.

bocănit n. martellio.

bocet, bocete n. pianto; compianto || canto funebre.

boci (-esc) intr. piangere ad alta voce, urlare || tran, rimpiangere, compiangere.

bocitoare f. donna che canta i canti fûnebri ai funerali; prêfica.

bodaproste intr. v. bogdaproste.

bodegă f. osteria || bétola.

bodogăni (-esc) intr. mormorare; brontolare.

boem adj. boemme.

bogat adj. ricco || caro.

bogăție f. ricchezza.

bogdaproste inter, grazie (allorché si è ricevuta l'elemòsina); de ~, ricevuto in elemòsina; ca un pui de ~, come un infelice, un poveraccio.

boia, boiele f. tintura, vernice.

boială, boeli f. tintura, vernice.

boicot, -uri n. boicottaggio.

boicota (-ez) tran, boicottare.

boier m. boiario, (boiardo) signore feudale || padrone || signore || ~ de divan, (b. cu barbă), feudatario di alto rango; ~ mare, grande feudatario; a face pe -, essere altezzoso, superbo. .

boieresc adj. da boiario, signorile.

boierește adv. da boiario, da gran signore; signorilmente.

boieri (-esc) tran, elevare qualcuno al rango di boiario || refi, vivere da

gran signore.

boierime f. la classe, l'insieme dei boiari; feudalità; aristocrazia.

42

BOI - BOR

boieros adj. con gesti, con atteggiamenti da boiario || (fig.) schizzinoso, pretenzioso.

boiler, boilere n. scaldabagno; caldaia del termosifone.

bojdeucă f. capanna, casa misera || tugurio.

boi, boluri n. bolo (alimentatare).

bolboroseală f. balbettio.

bolborosi (-esc) intr. e tran. balbettare || brontolare.

bold, bolduri n. spillo; ago || pungitoio, pùngolo.

bolero, bolerouri n. bolero (una blusa da donna) || bolero (danza).

boli (-esc) intr. essere ammalato; avere una malattia cronica.

bolnav adj. ammalato; malato.

bolnăvi refl. v. îmbolnăvi.

bolnăvicios adj. malaticcio || (fig.) anormale, esagerato.

bolnăvior adj. malaticcio.

bolovan m. ciottolo, sasso; masso, macigno || blocco; ~ de sare, blocco di sale.

bolșevic adj. bolscevico || m. e f. bolscevico, comunista.

boltă, bolți f. volta; cheie de ~ chiave, serraglio della volta; ~ de verdeată pergola, pergolato.

bolti refl. impers. avere forma di volta.

boltit adj. che ha forma di volta; arcuato.

bombament n. convessità.

bombarda (-ez) tran, bombardare.

bombardament n.

bombardamento; ~ atomic, bombardamento atomico.

bombardare f. bombardamento;
bombardata.

bombardier m. bombardiere |
aeroplano da bombardamento.

bombastic adj. ampolloso,
enfatico, altisonante.

bombă f. bomba; ~ atomică,
bomba atomica || (fig.) notizia
sensazionale.

bombăni (-esc) intr. brontolare;
borbottare || emettere suoni
inarticolati || tran, rampognare,
sgridare.

bomboană f. cioccolatino, dolce, **bompres** n. bompreso; alberò di
nave.

bon, bonuri n. buono; ~ de tezaur,
buono del tesoro.

bonă f. bambinaia; balia asciutta.

bondoc adj. tozzo.

bonetă f. berretto; ~ frigiană;
berretto frigio.

bonifica tran, bonificare, ridurre (il
prezzo di una merce) abbonare.

bonificație f. abbuono, ribasso sul
prezzo pattuito.

bor m. boro.

bor, boruri n. tesa, bordo di un
cappello, falda.

borangic, -uri n. seta grezza.

borax n. borace.

borcan n. barattolo.

borcănat adj. grosso; gonfio.

bord, -uri n. bordo, margine di
una nave; jurnai de ~, giornale di
bordo; a arunca peste ~,
allontanare.

bordei, bordeie n. capanna,
tugurio; casùpola.

bordel, -uri m. bordello, casa di
tolleranza.

borderou, -ouri n. borderò;
registro.

bordură f. bordo, bordura,
margine, i

boreal adj. boreale.

borfaș m. ladruncolo.

borie adj. bórico.

bornă f. picchetto, paletto (con il quale si delimitano i margini di

43

BOR-BRA

una strada) || giunti (di una macchina). . -

borș, -uri n. zuppa acida; a -i sufla în ~ cuiva, mischiarsi dei fatti altrui; a mânca -, dir bugie, mentire || sugo acido (prodotto nella fermentazione della crusca).

bort, -uri n. ventre (delle donne gravide).

boschet n. boschetto.

boscorodi, (-esc) intr. e tran. mormorare, borbottare, dire parole senza senso.

bosniac adj. bosniaco, abitante della Bosnia.

bostan m. zucca |j- cocomero, popone [] (fig.) testa, capo.

bosumfla refi, corruciarsi, fare il broncio, esser imbronciato.

bosumfiare f. corruccio, broncio; cipiglio.

bosumflat adj. corrucciato; burero; musorno.

bot, -uri n. muso; a fi cu ~ pe labe, starsene con la coda tra la gambe; a face ~, adirarsi.

botanic adj. botanico.

botanică f. botànica.

botanist m. botanico.

botez, -uri n. battésimo; nume de ~, nome di battesimo; ~ focului, battesimo del fuoco; || acqua che serve per il battesimo.

boteza tran, battezzare || (fig.) bagnare, annacquare; lapte botezat, latte annacquato.

botezat adj. battezzato || (fig.)

annacquato.

botniță f. museruola. •

boț, -turi n. palletta, pallottolina.

bou, boi in. bue, bove; a nu -i fi ~ acasă, non trovarsi a proprio agio; bou -de -mare, una specie di pesce.

bour m. toro selvatico, uro | antico stemma della Moldavia || marchio (col quale si segnavano i malfattori, le bestie, ecc.).

bovin adj. bovino.

box n. boxe, lotta; pugilistica.

boxa (-ez) intr. praticare la boxe.

boxă f. box, piccolo compartimento, stallo.

boxer m. sportivo che pratica la boxe, pugile, pugilatore.

bracona (-ez) intr. cacciare o pescare di contrabbando.

braconaj n. bracconaggio, caccia o pesca di contrabbando.

braconier m. bracconiere.

brad, brazi m. abete || legno d'abete || nome di una danza popolare romena, che si balla alla vigilia delle nozze, davanti alla casa della sposa.

brancardă f. barella.

brancardier m. barelliere, infermiere da campo.

branhie f. branchia (òrgano della respirazione di alcuni animali).

branșa, -sez tran, fare un raccordò* elettrico.

branșă f. branca, ramo di attività.

bras n. nuoto a rana.

brasieră f. camiciola, bustina.

brașoavă f. menzogna; frottola, . panzana.

brașovean m. negoziante di Brașov (città della Transilvania).

braț n. braccio; a duce de ~, aiutare, sostenere; a lua în ~, protèggere; a primi cu ~ deschise, ricevere a braccia aperte; ~ la - a braccetto, sottobraccio

bracciata, quantità che può essere
portata tra le braccia || braccio, ramificazione di un corso
d'acqua.

44

BRA-BRO

brav adj. bravo, valoroso,
coraggioso.

brava, (-ez) trans, affrontare
coraggiosamente.

bravo intr. bravo! bene!

bravură, -uri f. bravura.

brazdă f. solco || zolla || (fig.)
ruga.

brădet n. bosco di abeti.

brădiș, -uri n. abetaia, bosco di
abeti || alga, oscillarla.

brățară, -ari f. bracciale,
bialettracco.

brăzda (-ez) tran. solcare,
tracciare un solco (con l'aratro) ||
refi, (fig.) far le rughe, diventare
rugoso.

brândușă f. croco, zafferano;
còlchico (pianta).

brânză, **brânzeturi** f. formaggio;
a nu face nici-o ~, non
concludere nulla.

brânzoaică f. torta con formaggio.

brâu, **brâie** n. cintura || fianchi ||
catena (di monti).

breaslă f. corporazione, arte.

breaz adj. screziato, pomellato; a
cunoaște ca pe un cal ~,
conoscere bene, per filo e per
segno || (fig.) capace; esperto.

brec, -uri n. vettura da campagna.

breloc, -uri n. cióndolo.

breșă f. bréccia (aperta in una
fortezza, in un muro di cinta).

bretea, **bretele** f. bretella.

breton n, capelli tagliati sulla
fronte (alla brettona).

brevet n. brevetto, patente.

breveta (-ez) tran, brevettare,

patentare.

briantină f. brillantina.

briceag, bricege n. temperino.

brichetă f. accendisigari

mattonella, formella di carbone.

brici, brice n. rasóio.

bridge n. gioco a carte inglese,
brigge.

brigadă f. brigata; squadra.

brigadier m. brigadiere.

briliant n. brillante || agg brioso;
brillante. ,

brio loc. adv. cu brio; con molto
slancio.

briosa f. brioscia.

britanic adj. britannico, inglese.

briză f. brezza, venticello.

broască, broaște f. rana; ~ râioasă
rospo; ~ țestoasă testuggine,
tartaruga || serratura || fico
d'India.

broda (-ez) tran, ricamare.

brodat adj. ricamato.

broderie f. ricamo.

brom n. bromo.

bromhidric adj. bromidrico; acid
~, ácido bromidrico.

bromic adj. brómico; acid ~, ácido
brómico.

bromură, -uri f. bromuro.

bronhial adj. bronchiale.

bronhie, bronhii f. bronco.

bronșită f. bronchite.

bronz, -uri n. bronzo; epocă de ~,
età del bronzo; caracter de ~,
carattere fermo, costante.

bronză (-ez) tran, ricoprire di
bronzo || abbronzare || refi.
abbronzarsi, prendere una
tintarella.

bronzare f. abbronzatura,
tintarella.

bronzat adj. coperto di bronzo; del
colore del bronzo || abbronzato.

broscoi m. rospo || marmocchio, ragazzetto.

broșură f. fascicolo; opuscolo, brossura, brosciura.

brotăcel, -cei m. raganella, ranocchio verde.

45

BRU - BUC

bruia (-ez) tran. disturbare l'ascoltò di una trasmissione alla radio.

bruiaj n. disturbo di una trasmissione alla radio.

brumar m. novembre.

brumă f. brina, brinata || (fig.) piccola quantità, pizzico.

brumărel m. ottobre.

brumăriu adj. del colore della nebbia; color cenere.

brun adj. bruno.

brunet adj. bruno.

brusc adj. brusco || inatteso.

brusture m. bordana; pianta medicinale.

brut adj. brutto; grezzo || (di un peso) lordo.

brutal adj. brutale.

brutalitate f. brutalità.

brutaliza (-ez) tran, brutalizzare; trattare con brutalità.

brutar m. panettiere || operaio di un panificio.

brutărie f. panetteria || panificio || mestiere del panettiere.

bubă f. ascesso; pustola, postema; bubbone; -dulci, crosta latte; ~ rea, carbónchio || (fig.) punto debole; îi știu eu ~, conosco il suo debole.

bubui (-uie) intr. impers. tuonare; rombare:

bubuit n. tuono; rimbombo.

bubuitură f. tuono, rimbombo, rombo.

buburuză f. coccinella.

bucal adj. che riguarda la bocca, orale; pe cale -, per via orale.

bucată (**bucăți** e bucate) f. pezzo; a face -, fare a pezzi; om dintr -o bucată, uomo tutto d'un pezzo, integro || portate, pietanze granaglie, biade.

bucă, **buci** f. natica || guancia, gota.

bucălaie adj. (pecora) col muso nero, **bucă la t** adj. paffuto.

bucătar m. cuoco.

bucătăreasă f. cuoca.

bucătărie f. cucina || modo di cucinare.

bucățică f. pezzettino; - ruptă, perfettamente somigliante.

bucea, **bucele** f. incastro || asse, assale, sala.

buche f. la seconda lettera dell'alfabeto cirillico || lettera dell'alfabeto in genere.

buchet m. mazzo di fiori.

buchisi (-esc) tran, studiare a fatica, sgobbare.

bucium n. buccina, strumento a fiato, simile a un tubo conico, molto lungo, usato dai pastori romeni; suono della buccina.

buciuma intr. suonare la buccina; buccinare.

bucła (-ez) tran, e refi, arricciare, arricciolare, ondulare i capelli. <

bucălă f. ricciolo || fibbia || litigioso, attaccabrighe.

bucłuc, **-uri** n. imbroglio || disavventura; noia, imbarazzo; litigio, questione.

buclucaș m. cavillatore, uomo ' litigioso.

bucolic adj. bucòlico; pastorale.

bucolică f. bucolica; poema pastorale; ègloga.

bucovinean adj. della Bucovina,
(regione della Moldavia
settentrionale).

bucura refl. rallegrarsi; godere
(di) tran, procurare gioia,
piacere.

bucurie f. gioia; soddisfazione;
piacere; allegria.

46

BUC - BUR

bucuros adj. allegro, contento;
lieto; a fi ~ de oaspeți ricevere
con piacere gli ospiti.

budincă f. budino.

budism n. buddismo.

budist adj. buddista.

budoar n. alcova; spogliatoio.

bufant adj. gonfio; ampio.

bufet n. mobile per la sala da
pranzo, credenza, buffe || piccolo
ristorante (in una stazione, un
teatro, un'azienda, ecc.).

bufni (-esc) intr. scoppiare; a -1 ~
râsul, scoppiare dalle risate.

bufnitură f. rumore (per un
oggetto caduto).

bufniță f. gufo || civetta.

bufon adj. buffone.

buget n. bilancio.

bugetar adj. che riguarda, che
appartiene al bilancio.

buimac adj. stordito (dal sonno,
ecc.).

buimăceală f. stordimento;
divagazione.

bujie f. candela (di un motore a
scoppio).

bujor m. peonia; un ~ de fată, un
amore di ragazza, una bella
ragazza.

bujorat adj. rosso; infiammato.

bulb m. bulbo.

bulbuc m. bolla (di sapone, di
aria).

bulbuc adj. sporgente.

buldog m. bulldog (cane), molosso, mastino.

buletin m. bollettino; ~ oficial, gazzetta ufficiale.

bulevard n. viale; passeggiata, **bulgar** adj. bûlgaro.

bulgăre m. zolla compatta di terra.

bulin n. pasticca, cachet (medicinale) || bollino.

bulion n. salsa di pomodoro; || brodo, consumè, consumato.

bulon, -oane n. bullone, chiavarda.

bumbac m. cotone; a avea ~ în ureche, non sentire bene || stoffa di cotone, cotonato.

bumerang -uri n. boomerang, bun, -uri n. bene || oggetto di valore beni, avere, possedimento.

bun adj. buono; bun la inimă, caritatévole; om bun, uomo buono; fii ~, per piacere || corretto, conveniente || buono, obbediente || frate ~, fratello carnale; vâr ~, cugino primo; ~ la Dumnezeu credente, religioso; ~ de tipar, si stampi.

bun -simț n. buonsenso, buon senso.

bunavestire f. l'Annunciazione.

bună f. nonna.

bună -credință f. buona fede, bună -cuvîință f. cortesia, bunioàra adv. ad esempio.

bunăstare f. benessere, prosperità, agiatezza.

bunătare f. bontà; amabilità.

bunăvoie loc. adv. de ~, di propria volontà, spontaneamente.

bunăvoință f. amabilità, gentilezza || buona volontà.

bun-gust m. buongusto.

bunic m. nonno || (al plur.) antenati.

bunică f. nonna; pe când era ~ fată, da molto tempo.

burduf, -uri n. otre; ~ de carte, pozzo di scienza, uomo'molto istruito || mantice, soffiETTO.

burduși (-esc) tran, riempire come

un otre.

burete m. fungo || spugna.

buretos adj. spugnoso.

47

BUR-BUZ

burghez adj. borghese || m. e f.

borghese, persona appartenente alla borghesia.

burghezi, -zesc refl. imborghesire, diventare borghese.

burghezie f. borghesia; marea ~, l'alta borghesia; mica ~, piccola borghesia.

burghezime f. borghesia.

burghiu n. trapano, trivello.

buric n. ombellico || (fig.) entro; ~ pământului, il centro della terra || cordone ombelicale.

burlàc adj. e m. cèlibe, scàpolo.

burlàn n. tubo (da stufa).

burlăcie f. celibato.

burnița (-ează) intr. impers. piovigginare.

burniță f. acquerugiola; pioggerellina.

bursă f. borsa; a juca la ~, giocare in borsa; ~ neagră, borsa nera, commercio clandestino || borsa di studio.

bursier m. studente che riceve una borsa di studio.

bursuc m. tasso || (fig.) persona piccola e grassa.

burtă, burți f. ventre, pancia; trippa; ciorbă de ~, zuppa di trippa, trippa in umido; a sta cu ~ la soare, stare pancia all'aria, stare in ozio.

buruiană f. mal'erba; ~ de leac, pianta medicinale.

busolă f. bussola; a -și pierde ~, perdere la bussola || (fig.) guida, duce.

bust, -uri n. busto, parte superiore

del corpo umano || busto
(scultura).

busuioc n. basilico.

buși (-esc) tran, colpire con i
pugni.

bușon, -oane n. tappo || valvola
elettrica.

buștean, bușteni m. tronco, ceppo; a dormi ~, dormire
profondamente, dormire come un
ghiro.

butan n. butano (gas).

butaș m. propăgine, margotto.

butelie f. bottiglia; ~ de Leyda, bottiglia di Leyda || bombola di
gas.

butoi, -oaie n. barile; a vorbi ca
din ~, parlare con la voce roca; a
aprinde ~ul cu pulbere, dar fuoco
alla miccia, scatenare una guerra.

buton, -oane n. pulsante (elettrico)
|| bottone.

butonieră f. occhiello, asola.

butuc m. céppo; ciocco; ~ de viță, ceppo di vite; a avea picioarele în
~, impastoiare; a fi în ~, essere
stupito || loc. adv. a dormi ~,-
dormire profondamente; (della
ruota) mozzo di ruota, stantuffo.

buturugă f. ceppo nodoso; ciocco;
tronco.

buză f. labbro; ~ de iepure, labbra
leporino; a -și mușca -, mordersi
le labbra; a se șterge pe ~, leccarsi le labbra; a rămâne **cu** ~
umflate, restare confuso || orlo, ciglio || cresta (di monte).

buzdugan n. mazza ferrata.

buzna adv. (nell'espres.) a da ~
entrare precipitosamente, far
irruzione.

buzunar n. tasca; a da din ~, pagare di tasca propria; de ~, tascabile; bani *de* ~,
spiccioli; hoț
de ~ borsaiolo, tagliaborse, mariolo.

buzunări (-esc) tran, derubare, rubare; borseggiare || truffare.

48

C-CAD

C

e m. e (quarta lettera dell'alfabeto)

romeno).

ca adv. come; ~ și cum, simile; ~ mâine, subito || come si sa, come d'abitudine || cong. come; înscris ~ student, iscritto come studente . || per; mâncăm ~ să trăim, mangiamo per vivere; || cioè.

cabală f. cabala || (fig.) intrigo, confusione.

cabană f. capanna; rifugio alpino.

cabanier m. amministratore, gestore di un rifugio alpino.

cabanos m. specie di salsiccia (lunga, sottile).

cabaret n. cabaret, luogo di divertimento.

cabină f. cabina.

cabinet n. gabinetto || ufficio ~ ministrului, il gabinetto del ministro; șef de ~, capo di gabinetto.

cablu, -uri n. cavo.

cabotaj n. cabotaggio.

49

cabra (-ez) intr. alzarsi sulle zampe posteriori || cabrare (detto di un aeroplano), **cabrare** f cabrata.

cabrioletă f. vettura a due ruote || calesse.

cacao f. cacao (pianta e frutto).

cacofonie f. cacofonia.

cactus m. cactus, pianta grassa.

cadastru n. catasto.

cadavru n. cadavere.

cadă, căzi f. caldaia || vasca, tinozza.

cadența (-ez) tran, cadenzare, segnare il passo.

cadențat adj. cadenzato.

cadență f. cadenza; ritmo.

cadet m. cadetto.

cadou, cadouri n. dono; regalo.

cadra (-ează) intr. impers.

quadrare, adattarsi perfettamente;

convenire, addirsi.

cadran n. quadrante; — solar, meridiana, orologio solare.

CAD - CAL

cadre n. plur. quadri; effettivi di un'organizzazione, di un esercito.

cadru n. quadro || cornice || ambiente || intelaiatura.

cafea, cafele f. caffè (pianta e bevanda), **cafeluță** f. tazzina di caffè, caffèuccio.

cafenea, cafenele f. caffè (locale);

de ~, senza importanza, senza serietà.

cafeniu adj. color caffè.

caia, caiele f. chiodi con cui si fissano i ferri agli zoccoli delle bestie.

caiac n. caiacco.

caier n. conocchia., penneccchio, roccata.

caiet n. quaderno || opuscolo.

caimac, -uri n. crema (del latte); a lua ~ prendere il meglio; leggiera schiuma (del caffè).

caimacan m. caimacan (funzionario delle corti orientali).

caiman m. caimano, alligatore.

cais m. albicocco (albero).

caisă f. albicocca (frutto).

cai, cai m. cavallo; a fi ~ de poștă, essere buono a tutto; —putere

cavallo -vapore; ~ de .saca, cavallo da fatica; ~ năzdrăvan,

ippogrifo; ~ -de -mare,

ippocampo, cavalluccio marino;

il cavallo (pezzo degli scacchi).

calabalâc, -uri n. bagaglio (fig.) folla.

calambur, -uri n. gioco di parole.

calamitate, -ăți f. calamita.

calapod, -oade n. forma di legno (per scarpe, stivali).

cală f. cala.

cale, -uri n. 'calco; copia; hârtie de
~ carta trasparente, per copiare.

calcar n. calcare (roccia).

calcaros adj. calcàreo.

calce f. calce; ossido di calcio.

calcifia (-ează) intr. impers.
calcificarsi.

calcifiat adj. calcificato.

calcifica refi, impers. calcificarsi,
arricchirsi di carbonato di calcio.

calcificare f. calcificazione.

calcina, -nez tran, calcinare.

calcinare f. calcinatura.

calcit n. calcite.

calciu n. calcio.

calcul n. calcolo || piano, progetto
|| calcolo (concrezione che si
forma in alcuni organi animali).

calcula (-ez) tran, calcolare.

calculabil adj. calcolabile.

calculare f. calcolazione, calcolo;
conto.

calculator m. calcolatore.

cald agg caldo || bollente, rovente;
bate fierul până e ~, battere il
ferro finché è caldo; bun ca
pâinea ~, buono come il pane ||
affettuoso, dolce; cuvinte ~,
parole affettuose.

caldarâm, -uri n. selciato,
pavimentazione stradale eseguita,
con ciottoli; acciottolato.

cale f. strada, via, cammino; ~
ferată, strada ferrata, ferrovia; a fi
pe ~ de, essere sul punto di; căile
respiratorii, vie respiratorie; ~
bună! buon viaggio! a pune la ~
progettare, tramare.

caleașca f. calesce.

caleidoscop n. caleidoscòpio.

calendar n. calendario;
almanacco.

calendaristic adj. concernente il
calendario.

calibru n. calibro || calibro
(strumento di precisione) ||
grandezza.

calic adj. turchio, avaro
mendicante, misero.

50

calici (-esc) intr. diventar povero,
cadere in miseria || esser turchio,
lesinare || mendicare.

calicie f. povertà, miseria; avarizia,
turchieria.

calif m. califfo.

califica (-ez) tran, e intr.
qualificare || refi, qualificarsi.

calificare f. qualificazione.

calificat adj. qualificato.

calificativ adj. qualificativo.

caligraf m. e f. calligrafo
amanuense.

caligrafia (-ez) tran, scrivere in
bella calligrafia.

caligrafie f. calligrafia, bella
scrittura.

calin f. viturno (arbusto).

calitate, -ăți f. qualità.

calitativ adj. qualitativo.

calm n. calma, tranquillità || adj.
calmo, tranquillo, sereno.

calma, (-ez) tran, e refi, calmare,
tranquillizzare.

calmant adj. calmante.

calomnia (-ez) tran, calunniare;
diffamare.

calomniator adj. calunniatore,
diffamatore;

calomnie f. calunnia.

calorie adj. calorico.

calorie f. caloria.

calorifer n. calorifero;-
termosifone.

calorific adj. calorific.

calorimetrie adj. calórimétrico.

calorimetri! n. calorimetro.

calotă f. calotta; ~ craniană,

scătola crànica; ~ glacială, calotta polare.

caltaboș m. una specie di salciccia.

calup, -puri n. forma, modello, stampo; pezzo (di sapone).

CAL-CAN

calvar, -uri n. calvario, tormento, sofferenza.

cam adv. approssimativamente; quasi, all'incirca.

camarad m. camerata; compagno (di scuola, di servizio militare).

camaraderesc adj. cameratesco.

camaraderie f. cameratismo; intrinsechezza, amicizia.

camarilă f. camarilla.

camătă f. interesse; usura.

cambial adj. cambiario. , **cambie** f. cambiale.

cameleon m. camaleonte || (fig.) camaleonte, persona che cambia spesso opinione.

camelie f. camèlia.

cameră f. camera; stanza; ~ mobilată, stanza ammobiliata; muzică de ~, musica da camera || camera d'aria.

cameristă f. cameriera, camerista.

camfor n. cànfora.

camion, -oane n. autocarro.

camionaj n. trasporto di merci a mezzo di autocarri.

camionetă f. camionetta.

campanie f. campagna (militare); bucătărie de ~; cucina da campo; pat de ~, letto da campo, branda || ~ electorală, campagna elettorale.

campanilă f. campanile.

campion m. e f. campione || (fig.) combattente per una causa.

campionat n. campionato (sportivo).

camufla tran, e refi, mascherare; nascondere; mimetizzare.

camuflaj n. mascheramento, mimetizzazione.

canadian adj. canadese.

canal, (canaluri e canale) n.

canale || tubo, vaso di comunicazione (in un organismo animale).

51

CAN - CAP

canalie f. canàglia.

canaliza (-ez) tran, canalizzare; incanalare (fig-) incanalare, dirigere in una determinata direzione.

canalizare f canalizzazione.

canapea, canapele f. canapé, divano, sofa.

canar m. canarino.

cană f. brocca.

cancan, -uri n. pettegolo, diceria.

cancelar m. cancelliere.

cancelarie f. cancelleria.

cancer m. cancro (malattia) || cancro, granchio || cancro (segno dello zodiaco).

canceros adj. canceroso.

candel n. zuccherò cristallizzato.

candelabro, -bre n. candelabro.

candelă f. lampada ad olio || lampadino da notte || unità di misura della luminosità.

candid adj. cándido; bianco.

candidat m. candidato.

candidatură f. candidatura.

candoare f. candore, innocenza, ingenuità.

canelură, **-uri** f. scanalatura.

cange f. uncino, rampone artiglio.

cangrena (-ează) refi., impers. incancrenirsi, cancrenare.

cangrenă f. cangrena.

cangur m. canguro.
canibal m. cannibale; antropofago.
canibalism n. cannibalismo;
 antropofagia.
canicular adj. canicolare.
caniculă f. canicola.
canin adj. canino; dinte ~, dente
 canino, canino; rosa ~, rosa
 selvatica, rosa di macchia, rosa
 canina.
canoe f. canoe, imbarcazione
 leggera.
canon, -oane n. cànone, regola.
canoni ' (-esc) tran, imporre una
 sofferenza || refi, tormentarsi.
canonie adj. canònico || m.
 canonico (sacerdote cattolico).
canoniza (-ez) tran, canonizzare;
 santificare.
canonizare f. canonizzazione,
 santificazione.
canotaj n. canottaggio.
canotor m. canottiere.
canotor m. canottiere.
cantină f. mensa (locale).
cantinier m. chi dirige una mensa.
cantitate f. quantità.
cantitativ adj. quantitativo.
canton, -oane n. casa cantoniera ||
 cantone.
cantonament n. accantonamento.
cantonier m. cantoniere,
 casellante.
cantor m. cantore.
caṇonetă f. canzonetta.
cap (capete e capi) n. capo, testa;
 a -și pune ~, scommettere; a -i fi
 peste ~, averne fin sopra i capelli;
 a da ochii peste ~, civettare;
 ocupat până peste 7,
 affaccendato; a da din ~, scuotere
 la testa; a bate la ~, dar noia;
 durere de ~, mal di testa; cu
 noaptea în ~, prima dell'alba; a -i

veni în ~, saltargli in testa; ~ la ~; combaciato; de la ~ la fine, da capo a fine.

cap, -uri n. capo, promontorio.

capabil adj. capace.

capac n. coperchio; a. pune ~ la ceva, la toate, farla grossa.

capacitate f. capacità, abilità || capienza.

capăt, capete n. fine, termine; estremità; de la ~, dall'inizio; a 0 scoate la ~, riuscire; a pune ~, por fine.

52

CAP- CAR

capcană f. trappola || tranello, insidia.

capelan m. cappellano.

capelă f. berretto militare || cappella;

capilar adj. capillare; vas ~, vaso capillare.

capilaritate f. capillarità.

capîson, **-oane** n. cappuccio.

capital adj. capitale, importante; pedeapsă ~, pena di morte, pena capitale.

capitali, -uri n. capitale; (fig.) capitalismo || capitale, somma di denaro.

capitală f. capitale.

capitalism n. capitalismo.

capitalist adj. capitalista.

capitaliza (-ez) tran, capitalizzare.

capitel, -uri n. capitello.

capitol n. capitolo.

capitona (-ez) tran, imbottire, di capitone, impellicciare (un mobile, ecc).

capitonat adj. imbottito di capitone, impellicciato (di un mobile).

capitula (-ez) intr. capitolare.

capitulare f. capitolazione.

capodoperă f. capodopera, capolavoro.
caporal m. caporale.
capotă f. cappotta (dell'automobile).
capră f. capra; a împăca și ~, și varza, salvare capra e cavoli || maschera contadinesca.
capricios adj. capriccioso.
capriciu n. capriccio.
capricorn m. capricorno.
caprifoi m. caprifoglio.
capsă f. capsula; éscă || occhiello metallico.
capsulă f. càpsula.
capta, (-ez) tran, captare.
captiv adj. captivo, prigioniero.
captiva, -vez tran, cattivarsi; soggiogare, affascinare.
captivant adj. seducente, attraente.
captivitate f. cattività, prigionia.
captuare f. cattura.
captura (-ez) tran, catturare.
captură f. oggetti catturati || cattura.
car n. carro; ~ funebru, carro funebre; ~ de asalt, carro d'assalto; ~ de foc, tren; a pune ~ înaintea boilor, porre il carro avanti ai buoi; ~ mare, orsa maggiore; ~ mie, orsa minore || il contenuto di un carro; un ~ de lemne, un carro di legna; cu ~, in abbondanza.
carabină f. carabina || moschettone.
carabinier m. soldato armato di carabina.
caracatiță f. polpo, piovra.
character n. carattere, particolarità; comedie de ~, commedia di carattere || personalità || carattere tipografico.
characteristic adj. caratteristico.

caracteristică f. caratteristica.

caracteriza (-ez) tran.

caratterizzare; costituire il
carattere, la personalità.

caraghios adj. bufo, comico.

caraghioslâc, -uri n. fatto, azione,
gesto comico, buffo; buffoneria;
buffonata, pagliacciata.

caramel n. zucchero d'orzo,
zucchero filato.

carantină f. quarantena,
contumàcia.

carapace f. guscio, carapace (di
alcuni animali).

carat n. carato, titolo dell'oro ||
carato (unità di misura per le
pietre preziose).

53

CAR- CAR

caravană f. carovana.

carbon n. carbonio; hârtie ~, carta
carbone, carta da decalco.

carbonat n. carbonate

carbonic adj. carbònico.

carbonifer adj. carbonifere

carboniza (-ează) refl. impers.
carbonizzarsi.

carbonizare f. carbonizzazione.

carburant n. carburante.

carburator, -oare n. carburatore.

carbura, -uri f. carburo.

carcasă f. carcassa.

carceră f. carcere duro.

cardiac adj. cardiaco.

cardinal adj. cardinale; punct ~,
punto cardinale; numeral ~,
numerale cardinale] m. cardinale
(dignità della Chiesa cattolica).

cardiologie f. cardiologia.

cardioscopie f. cardioscopia.

cardiovascular adj.
cardiovascolare.

care pron. rei. e inter, chi, quale; al
căruia, di quale, il cui; ~ din noi!

quale di noi?; ori și ~, qualunque;
oare ~, un certo, un tizio; fie ~,
ognuno; ~ pe ~, a gara; ~ mai de
~, in abbondanza.

carena f. carena, parte inferiore di
una nave.

carență f. carenza, mancanza,
insufficienza.

careu, -uri n. quadrato.

caria, (iază) refl., impers. cariarsi
(detto dei denti).

cariat adj. cariato, guasto.

caricatural adj. caricaturale. -

caricatură f. caricatura.

caricaturist m. e f. caricaturista.

caricaturiza tran, mettere in
caricatura.

caricaturizare f. il fare la
caricatura di qualcuno, di qualche
cosa; parodia.

carie fi carie (malattia dei denti).

carieră fi carriera, professione ||
cava di pietre.

caritabil adj. caritatevole.

cantate fi carità.

carlingă fi carlinga.

carmin n. carminio.

carnal adj. carnale.

carnaval -uri n. carnevale.

carne, cărnuri fi carne; în ~ și
oase, in carne ed ossa.

carnet n. agenda, notes, taccuino.

carnivor adj. carnivoro.

carosabil adj. carrozzabile.

caroserie fi carrozzeria (in
opposizione al telaio, al motore).

carotidă fi carotide.

•**carou, -uri** n. quadrato;
quadratello.

carp n. carpo, osso del' piede.

carpatin adj. carpatico, dei
Carpazi.

carpen m. carpino (albero).

carpetă fi tappetino.

cartă fi carta, costituzione, legge fondamentale.

carte, cărți fi libro; ~ albastră, albă, etc, libro azzurro, bianco, ecc.; om de ~, persona cólta, intellettuale || tèssera || carta da gioco || lettera.

cartel n. cartello monopolistico.

cartelă fi tèssera annonaria.

cartezian adj. cartesiano, che segue la filosofia di Cartesio.

cartier n. quartiere, rione || quartiere; - general, quartier generale.

cartilaginos adj. cartilaginoso.

cartilaj n. cartilagine.

cartof m. patata.

cartograf m. cartògrafo.

cartografie fi cartografia.

cartogramă fi diagramma.

CAR - CAT

carton, -oane n. cartapesta, cartone.

cartona (-ez) tran, rilegare (un libro).

cartonaj n. cartonaggio.

cartonaș n. cartoncino.

cartoteca f. schedario.

cartuș n. cartuccia || cartoccio, cartiglio.

cartușieră f. cartucciera.

carusel n. carosello.

casant adj. fràgile.

casare f. cassazione, cassatura.

casatie m. cassazione; înalta curte de ~, alta corte di cassazione.

casă f. casa, abitazione; de ~, fatto in casa; ~ de veci, tomba; casa, ditta; specialitatea ~, specialità della ditta || cassa; ~ de fier, de bani, cassaforte; registru de ~, registro di cassa.

cascadă f. cascata di acqua, **cască, căști** f. casco; cuffia.

caschetă f. berretto (con visiera).

casetă f. cassetta.
casier m. cassiere.
casierie f. cassa; Ufficio del Cassiere.
casnic adj. casalingo, casareccio.
casnică f. massàia, donna di casa.
casoletă f. stufa de sterilizzazione.
cast adj. casto, vergine; virtuoso, incontaminato.
castan m. castagno (albero).
castană f. castagna (frutto).
castaniu adj. castano (colore).
castă f. casta, ceto.
castel, -ele n. castello; ~ in Spania, castelli in aria.
castitate f. castità.
castor m. castoro || pelliccia di castoro.
castra (-ez) tran, castrare; evirare.
castrare f. castrazione.
castravete, -eți m. cetriolo; a vinde ~ la grădinar, portar vasi a Samo.
castron, -oane n. piatto da portata, zuppiera; coppa, tazza (senza manico).
castru n. accampamento fortificato, castro (romano), **caș, -uri** n. càcio, formaggio.
cașalot m. capidoglio, capodoglio (cetaceo).
cascava¹ n. caciocavallo.
cașmir n. cachemire, (stoffa).
cat, -uri n. piano; ~ de jos, pianterreno.
cataclism n. cataclisma.
catacombă f. catacomba.
catafalc, -uri n. catafalco.
catalige f. trampoli.
cataliza (-ez) tran, catalizzare.
catalizare f. catalizzazione.
catalizator adj. catalizzatore.
cataliză f. catàlisi.
catalog, -oage n. catàlogo; **elenco**.
cataloga, -oghez tran, catalogare;

registrare.

catapeteasmă f. velo, parete ricoperta di iconi davanti all'altare (nelle chiese ortodosse).

cataplasma f. cataplasma.

catapultă f. catapulta.

catar, -uri n. catarro, infiammazione delle mucose.

cataractă f. cataratta; cascata.

cataramă f. fibbia; prieteni la ~ amici inseparabili.

catarg n. albero di nave.

catastif n. registro.

catastrofal adj. catastrofico.

catastrofă f. catàstrofe; disastro.

catâr m. mulo || (fig.) testardo, ostinato.

catedrală f. cattedrale.

catedră f. cattedra.

categorie adj. categorico || preciso.

55

CAT -CĂC

categorie f. categoria || nozione fondamentale (in filosofia).

categorisi, -sesc trans.

categorizzare.

catehism n. catechismo.

catehiza (-ez) tran, catechizzare.

catehizare f. catechizzazione.

catena f. catena || inerespatura della crosta terrestre || catena atomica.

caterisi, caterisesc tran, escludere dal clero, sfiatare.

catetă f. cateto (in un triangolo rettangolo).

catifea, -ele n. velluto.

catifelat agg; **vellutato**; soffice.

cation m. catione.

catod m. catodo.

catodic adj. catòdico; raze ~, raggi catodici.

catolic agg; cattolico.

catolicism n. cattolicésimo.

catren n. quartina (strofa).
cațaveică f. giacca (nel costume popolare femminile romeno).
cată f. bastone da pastore, vincastro, persona cattiva.
caucazian adj. caucasiano, del Caucaso.
cauciuc, -uri n. gomma elastica || copertone che protegge la camera d'aria nelle ruote d'automobile.
cauciucat adj. gommato.
caustic adj. caustico.
causticitate f. causticità.
cauteriza (-ez) tran, cauterizzare.
cauterizare f. cauterizzazione.
cauțiune f. cauzione.
cauza (-ez) tran. causare, cagionare, produrre.
cauzal adj. causale.
cauzalitate f. causalità.
cauză f. causa, cagione || causa, processo.
cavaler m. cavaliere.
cavaleresc adj. cavalleresco.
cavalerie f. cavalleria.
cavalerism f. cavalleria.
cavalerist m. soldato di cavalleria.
cavernă f. caverna.
cavernos adj. cavernoso; voce ~, voce grossa.
caviar n. caviale.
cavitate, -ăți f. cavità.
cavou, -uri n. sepolcro, tomba; lòculo.
caz, -uri n. caso, circostanza; în tot -, in ogni caso; ~ de forță majoră, caso di forza maggiore; ~ de conștiință, caso di coscienza || avvenimento, accidente || caso (grammaticale).
caza, -zez tran, allogare; installare (in un'abitazione).
cazac adj. cosacco || m. cosacco; soldato di cavalleria russa.

cazacă f. casacca.
cazan f. caldaia.
cazarmament n. l'insieme degli oggetti ricevuti in consegna da un militare.
cazarmă f. caserma.
cazeină f. caseina. *
cazemată f. casamatta, rifugio blindato.
cazie[^] n. casellario; ~ judiciar, casellario giudiziale.
cazinou, -uri n. casinò, casa da gioco.
cazma, -ale f. pala; vanga.
caznă f. tortura, supplizio.
cazualitate f. casualità.
cazuistică f. casistica.
că cong. che; se; tanto che; numai că, solo che; ma.
căci cong. poiché || dato che.
căciulă f. berretto di pelle di pecora; a -și lua ~, scoprirsi il capo in segno di devozione, di rispetto, di saluto; a -i ieși părul
56
CĂC-CĂM
prin ~, rizzarsi i capelli sul capo (per la paura); este o altă ~, è un altro paio di maniche.
căciulie f. testa d'aglio.
cădea intr. cadere, cascare;
precipitare giù; ~ • bolnav, ammalarsi; a ~ din nori, cadere dalle nuvole; a ~ la învoială, mettersi d'accordo; a ~ în ispită, cadere in tentazione, peccare; a ~ cu tronc innamorarsi; a ~ pe gânduri, meditare; a ~ din Iac în puț, cadere dalla padella nella brace. ,.
cădelniță f. lampada votiva.
cădenie f. convenienza.
cădere f. caduta || (fig.) insuccesso, disfatta.
căi (-esc) refi, rimpiangere || rammaricarsi || pentirsi.

căina, căinez refl. intran, lamentarsi, tran, compiangere, compatire.
căință f. pentimento || rimpianto, rammarico, rincrescimento.
călare adv. a cavallo.
calafatili, -tuiesc tran, calafatare.
călăreț m. e f. cavallerizzo.
călări, -rese intran, e tran, cavalcare; andare a cavallo.
călărie f. arte di andare a cavallo;
equitazione.
călărit f. equitazione.
călător m. e f. viandante ||
viaggiatore || passante.
călători (-esc) intr. viaggiare.
călătorie f. viaggio.
călătorit adj. che ha molto
viaggiato.
călău m. boia; giustiziere;
carnefice.
călăuză f. giuda.
călăuzi (-esc) tran, guidare || refi, orientarsi.
călca intr. mettere il piede;
marciare; a ~ greu, appoggiarsi; a
~ în străchini, camminare col
naso all'aria; a ~ pe urmele cuiva, seguire qualcuno || tran, calpestare ||
opprimere || stirare; a
~ rufele; stirare la biancheria.
călcat n. lo stirare; stiro.
călcâi, -ie n. calcagno, tallone; din
cap până în ~, dalla testa ai piedi;
a -l durea în ~, infischinarsene; a
ține sub ~, imporre rispetto.
căldare f. caldaia.
căldură f. calore, caldo || (fig.)
ardore; passione.
călduros adj. caloroso.
călduț adj. caldo; tiepido.
căli (-esc) tran, temprare.
călimară f. calamaio.
călire f. tempra.
călit adj. temprato.
călugăr m. monaco; frate.
călugăresc adj. monacale.
călugări (-esc) refl. e tran, divento, faccio diventare monaco.
călugărie f. stato, condizione di
monaco.

călugăriță f. monaca; suora.

căluș, -uri n. bavaglio || ponticello
(nel violino) || cavalletto (di un
pittore).

cămară f. dispensa || stanza, camera.

cămașă f. camicia; ~ de noapte, camicia da notte; a rămâne în ~, rimaner
nudo, povero in canna; a
nu avea ~ pe el, essere all'estrema
miseria || membrana, involucro.

cămătar m. usuraio.

cămătăresc adj. alla maniera degli
usurai.

cămătărie f. usura.

cămilă f. cammello.

cămin (căminuri e cămine) n.
camino; caminetto || casa paterna;

57

CĂP-CĂS

(fig.) famiglia || istituzione; ~
cultural, ente culturale; ~ de zi,
asilo d'infanzia; ~ de studenți
casa degli studenti.

căpăstru n. cavezza; capestro.

căpăta tran, ricevere; ottenere.

căpătâi n. cuscino; capezzale; a sta
la ~ cuiva, aver cura di qualcuno;
fără ~, senza occupazione fissa,
disoccupato; carte de ~, libro
preferito; libro fondamentale.

căpătui, -tuiesc tran, e refi, dare
una situazione; farsi una
situazione || maritare (una
ragazza); sposarsi.

căpătână f. testa; teschio || capo.

căpcăun m. mostro; orco.

căpetenie f. capo, comandante;
capoccia; de ~ (agg.) principale,
essenziale.

căpia, -iez intran, avere il
capogatto, il capostorno ||
divagare, perdere la testa,
sragionare.

căpitan m. capitano; ~ de port,
comandante del porto.

căpitănie f. capitaneria.
căpiță f. pagliaio, mucchio di fieno.
căprar m. capraio, pastore || di capre || caporale.
căprioară f. femmina del capriòlo, capriola.
căprior m. capriòlo || capriata (di un tetto).
căpriță f. capretta.
căpșun m. fragola, (pianta).
căpșună f. fragola (frutto).
căptușeală f. fodera || imbottitura.
căptuși (-esc) tran, foderare || imbottire || (fig.) riempire fino all'orlo.
căra tran, trasportare con il carro || trasportare in grande quantità; a ~ apa cu ciurul, compiere un lavoro inutile || refi, andare da un luogo all'altro; trasferirsi.
cărare f. carrareccia; strada angusta || sentiero; cavedagna || pe toate ~, dovunque.
cărăbăni (-esc) refi, svignarsela.
cărăbuș m. scarabeo, maggiolino.
cărămidă f. mattone.
cărămiziu adj. rosso -mattone.
cărăruie f. stradicciola.
cărăuș m. carrettiere, barocciaio, vetturale.
cărbunar m. persona che fabbrica o vende carbone; carbonaio, **cărbunărie** f. carbonaia.
cărbune m. carbone; *ț alb, carbone bianco, energia elettrica; || carboncino (per il disegno) || carbonchio (malattia del bestiame).
cărnos adj. carnoso.
cărpănos adj. avaro, tirschio, gretto.
cărpiniș -uri n. boschetto di carpini.
cărturar m. sapiente, uomo di

lettere, uomo dotto, intellettuale.

cărturărie f. scienza, cultura, erudizione.

cărucior n. carrozzina da bambini
|| carrettino.

cărunt adj. canuto.

căruntețe f. canutezza || vecchiaia.

cărunți (-ez) intr. incanutire.

căruț, -uri n. carretto.

căruțaș m. carrettiere.

căruță f. carretto, carretta.

căsăpi, -pese tran, scannare;
trucidare, massacrare.

căsătoresc adj. maritale || nuziale.

căsători (-esc) refi, e tran, sposare,
sposarsi.

căsătorie f. nozze, matrimonio.

căsătorit adj. sposato, maritato.

58

CĂS-CÂR

căsca intr. sbadigliare; a ~ gura, guardare a bocca aperta; tran, •aprire (la bocca), sbarrare (gli occhi) || refi, socchiudersi.

cascare f. sbadiglio.

căscat adj. che rimane a bocca aperta; a rămâne ~, rimanere stupefatto.

căsuță f. casetta.

cătănie f. servizio militare; ferma.

catare f. mirino (del fucile).

cătăni (-esc) intr. fare il servizio militare.

cătrăni (-esc) tran, incatramare, ungere con catrame || avvelenare.

cătrănit adj. incatramato; fig.
adirato, amareggiato.

către adv. verso; ~ casă, verso casa; de către, da; <~, seară, verso sera, sull'imbrunire; de ~, da parte di,

cătun n. frazione di villaggio, di comune, casale.

cătușă f. anello (di una catena); manette.

cățara intr. arrampicarsi.

cățea, -eie f. cagna || (fig.) donna di cattivi costumi.

cățel m. cagnolino; cu ~, cu purcel, con tutta la famiglia || (fig.) uomo senza scrupoli.

cățeluș m. cagnolino.

cățelușă f. cagnolina.

cățuie f. incensiere.

căuș n. cucchiaio (di legno).

căuta tran, cercare; a ~ cu gândul, cercare di ricordarsi || esaminare, indagare, cercar di 'sapere; a ~ o

pasăre de ou, toccare una gallina per sapere se farà l'uovo || guardare, scrutare.

căutare f. ricerca || cura || ispezione; esame || sguardo || a avea ~, godere stima, considerazione.

căzător, -toare adj. cadente; stea ~ stella cadente.

căzătură f. caduta || vecchio, infermo.

căzni, căznesc refl. sforzarsi, affannarsi, industriarsi, arrabattarsi || tran, torturare; tormentare.

căzut adj. (detto degli occhi) infossato.

câine m. cane, a trăi ca ~ și pisica, vivere come cane e gatto; a trăi ca ~ la stână, vivere da pascià; ~ - mare, Orsa maggiore; ~ -mie, Orsa minore.

câinesc adj. da cane, canino.

câmp, -uri n. campo; în plin ~, all'aria libera; || luogo spazio, regione || sfondo.

câmpean adj. campestre || m. e f. campagnolo.

câmpenesc adj. campestre.

câmpie f. campagna || pianura.

când adv. quando, din ~ în ~, di quando in quando; dopo che; se.

cândva adv. in un dato momento.

cânepă f. canapa.

cânt, -uri n. canto; cinguettio.
cânta intr. e tran cantare; suonare;
|| glorificare, esaltare.
cantar n. bilancia.
cântare f. canto || suono, musica.
cântat n. canto || adj. cantato;
suonato.
cântăreț m. e f. cantante ||
suonatore, suonatrice.
cântari (-esc) tran, pesare || (fig.)
apprezzare, giudicare.
cântărit adj. ponderato.
cântător m. cantante.
cântec n. canto || cinguettio || ~
lebedei, il canto del cigno ||
canzone.
cârcel, -ei m. strappo muscolare.
cârciumar m. oste.

59

CÂR-CEA

cârciumă f. osteria; bétola, cârciumăriță f. ostessa.
cârcotaș adj. riottoso; letichino,
attaccabrighe.
cârcoti(-esc) intr. e refl. disputare;
litigare.
cârd, -duri n. (di animali) gregge;
(di uccelli) stormo, (di uomini)
gruppo.
cârjă f. stampella || bastone.
cârlig n. uncino; gancio.
cârlionț m. ricciolo.
cârlionța (-ez) tran, arricciare (i
capelli).
cârlionțat adj. arricciato.
cârmaci m. pilota; timoniere.
cârmă f. timone.
cârmui (-esc) tran, guidare;
pilotare.
cârmuire f. pilotaggio; guida.
cârmuitor m. e f. guida; pilota;
timoniere.
cârn adj. piccolo, corto e dritto in
su (del naso).
cârnat m. salciccia.

carni (-esc) intr. rivolgersi altrove;
mutar direzione || tran, potare
(una pianta).

cârpaci m. rappezzatore ||
ciabattino.

cârpă f. straccio, cencio.

cârpaci (-esc) tran, rammendare;
rattoppare.

cârpeală f. rammendo; rattoppo.

cârpi (-esc) tran, rammendare,
rattoppare || (fig.) schiaffeggiare.

cârți (-esc) intr. lamentarsi,
recriminare.

cârțiță f. talpa.

cât adv. quanto; || (in correlazione
con atât) tanto... quanto || cong.
durante; fino a; quanto || sebbene.

câte prep. (forma i numerali
collettivi) două ~ două, ogni due,
per ciascuno.

câteodată adv. qualche volta.

câtuși adv. (nell'espres.) ~ de puțin
affatto, per nulla.

câtva adj. indet. qualche.

câștig, -uri n. guadagno; utile ||
vincita (alla lotteria).

câștiga tran, guadagnare; vincere.

câștigător adj. vincitore.

ce pron. che, che cosa; nu știu ce, non so che; de ce, pentru ce, perché; un ~,
qualche cosa; din e;

în ~, man mano, gradualmente; a

fi cât pe ~, essere sul punto di ||

cong. îndată ~, subito che; după

~, dopo che; || adv. che, quanto.

ceafă, -cefi f. nuca.

ceai, -uri n. té.

ceainărie f. locale dove si vende o
si serve il té..

ceainic n. vaso in cui si prepara il
té; teiera.

ceapă f. cipolla || bulbo.

ceapraz, -uri n. passamano.

ceaprazar m. chi fabbrica o vende
passamani.

ceapărărie f. fabbrica di passamani; passamaneria.
ceară f cera; ~ roșie, ceralacca || cerume.
cearcăn n. occhiaia.
cearșaf, -uri n. fèdera, lenzuolo.
ceartă, certuri f. lite; rissa.
ceas, -uri n. ora || loc. adv. cu ~, da molto tempo; în ~ al doisprezecelea, all'ultimo momento || attimo, momento || tempo || orologio.
ceaslov, -oave n. libro di preghiere.
ceasornic n. orològio.
ceasornicar m. orologiaio.
ceasornicărie f orologeria.
ceașcă, cești f. tazza.
ceată f. folla || banda.
ceață, cețuri f. nebbia.

60

CEA - CER
ceaun n. paiolo.
cec, -uri n. assegno bancario.
ceda (-ez) tran, cedere || intr. non opporsi, non resistere.
cedare £ cedimento.
cedru m. cedro.
cefalopod n. cefalopodo (classe di molluschi).
ceferist adj. ferroviere.
cegă, cegi f. piccolo storione.
ceh adj. boemo, cecoslovacco.
cehoslovac adj. cecoslovacco.
cel pron. quello || adj. determ. quello || art. adj. il; ~ mai bun, il migliore; Carol ~ Mare, Carlo Magno; ~ mult, in ultimo, al massimo; ~ puțin, almeno.
cela pron. quello.
celălalt adj. quell'altro; pron. quell'altro; l'altro.
celebra (-ez) tran, celebrare.
celebrare f. celebrazione.

celebritate f. celebrità.
celebru adj. célèbre, famoso.
celeritate f. rapidità, celerità.
celest adj. celeste, celestiale.
celibat n. celibato.
celibatar m. cèlibe, scapolo.
celofan n. cellofane.
celt m. e f. celta.
celtic adj. celta, celtico.
celular adj. cellulare, formato di cellule; regim ~, regime cellulare (nelle prigioni).
celulă f. cèllula || cella.
celuloid m. cellulòide.
celuloză f. cellulosa.
cementa (-ez) tran, temperare.
cenaclu, -uri n. cenacolo.
centaur m. centauro.
centenar n. centenario || adj. che conta cento anni.
centigrad adj. centigrado.
centigram n. centigrammo.
centilitru n. centilitro.
centimă f. centesimo.
centimetru n. centimetro.
centra (-ez) tran, centrare.
centrai adj. centrale.
centrală f. centrale; casa madre || ' istituzione alla quale fanno capo le altre.
centrale di un cocomero || cane (di un'arma da fuoco).
centraliza (-ez) tran, centralizzare || accentrare.
centralizare f. accentramento.
centralizator adj. centralizzatore; accentratore.
centrat adj. centrato.
centrifugă adj., f. centrifuga.
centripetă adj., f. centripeta.
centru n. centro.
centură f. cintura; ~ de salvare, cintura di salvataggio, ~ de siguranță cintura di sicurezza.

cenușă f. cénere.
cenușăreasă f. ceneréntola.
cenușiu adj. color cenere.
cenzor m. censore.
cenzură f. censura.
cep, -uri n. tappo; a da ~ unei buți, cominciare una botte || ceppo (di una pianta); nodo || incastro.
cer m. cerro (albero).
cer, -uri n. cielo; sub ~ liber, all'aria aperta; a pica din ~, cader dalle nuvole || aria, vuoto, atmosfera || paradiso; a ridica până la ~, innalzare fino al cielo, lodare esageratamente.
ceramică f. ceramica.
ceramist adj. ceramista.
cerat adj. incerato; hârtie ~, carta oleata.
cerb m. cervo.
cere, -uri n. cerchio; ~ polar, circolo polare || circolo || disco graduato || cerchia.
cercel m. orecchino.
61
CER-CHE
cerceta (-ez) tran, indagare, controllare || perquisire.
cercetare f. indagine; perquisizione; studio, ricerca.
cercetaș m. indagatore || esploratore (boy -scout).
cercetător m. e f. ricercatore, studioso.
cercevea, -vele f. telaio vetrato (della finestra); stipite (dell'uscio).
cercui (-esc) tran, stringere in un cerchio || cerchiare.
cerdac, -uri n. veranda.
cere tran, chiedere || elemosinare || desiderare.
cereală f. cereali.
cerealier adj. cerealicolo.

cerebel n. cervelletto.
cerebral adj. cerebrale.
ceremonial n. cerimoniale.
ceremonie f. cerimonia.
ceremonios adj. cerimonioso.
cerere f. richiesta.
ceresc adj. celeste, celestiale.
cerință f. esigenza.
cerne tran, abburattare, stacciare ||
cernere; scegliere || intran. ,
piovigginare.
cerneală f. inchiostro.
cerni (-esc) tran, tingere in nero ||
refi, vestirsi di nero (in segno di
lutto).
cernit adj. annerito || vestito a
lutto.
cernoziom n. terra fertile (di
colore nero).
ceros, -roasă adj. ceroso.
cerșetor m. e f. mendicante,
accattone.
cerșetori (-esc) tran, mendicare.
cerșetorie f. accattonaggio.
cerși (-esc) intr. e tran, mendicare.
cert adj. certo, sicuro.
certa -refi, litigare || tran.
rimproverare.
certare f. rimprovero || rissa,
litigio.
certăreț m. e f. litigioso, letichino,
attaccabrighe.
certifica tran, certificare, attestare.
certificat n. certificato, attestato.
certitudine f. certezza.
cerui (-esc) tran, ricoprire di cera,
incerare.
cervical adj. cervicale.
cesiona (-ez) tran. cedere,
concedere.
cesionar m. concessionario.
cesiu n. cesio (metallo).
cesiune f. cessione.
cetaceu n. cetaceo.

cetate, cetăți f. cittadella, città fortificata || castello; ~ de scaun, capitale.

cetățean m. e f. cittadino.

cetățenesc adj. cittadino, civile.

cetățenește adv. alla maniera dei cittadini.

cetățenie f. (qualità, diritto di) cittadinanza.

cetățuie f. fortezza || rodca, castello.

ceteră f. cetra.

cetină f. ramo d'abete.

cețos adj. nebbioso.

ceva pron. indet. qualcosa.

cezar m. cesare; imperatore.

cezarian adj. che concerne l'Imperatore; operație ~ taglio cesareo (per un parto cesareo) || m. seguace dell'Imperatore.

cheag, -uri n. caglio.

chef, -uri n. divertimento || baldoria, allegria, sbornia; gozzoviglia || desiderio, voglia.

chefliu m. allegro, bendisposto || amante dei divertimenti, buontempone.

62

CHE - CHI

chefui (-esc) intr. divertirsi; far baldoria, galloriare, gozzovigliare.

chei, -uri n. molo (in un porto); lungofiume (in città).

cheie, chei f. chiave; a ține sub -, tenere chiuso || ~ franceză, chiave inglese || gola di monti.

chel adj. calvo.

chelbos adj. tignoso.

cheifăneală f. forte bostonatura, randellata.

cheli f. calvizie.

chelner m. cameriere.

chelneriță f. cameriera, chellerina.

cheltui, (-esc) tran, e intr.

spendere.

cheltuială f. spesa || dispendio.

cheltuator adj. dissipatore,
scialacquatore.

chema tran, chiamare || evocare ||
ordinare, imporre; a ~ sub drapel,
chiamare alle armi || tran, e refi.
chiamarsi || refi, significare; se ~
că, cioè, vale a dire.

chemare f. chiamata || (fig.)
inclinazione.

chenar n. margine, bordo, gallone,
nastro ricamato.

chenzinal adj. quindicinale.

chenzină f. quindicina.

chepeng, -uri n. bötola,
trabocchetto.

cheratina f cheratina.

chercheli (-esc) refi, ubbriacarsi.

cherchelit adj. brillo, ubbriaco.
cherestea f. armatura di legname,
impalcatura; legname.

chermesă f. festa all'aria aperta.

chestie f. questione.

chestiona (-ez) tran, interrogare.

chestionar n. questionario.

chestiune f. questione || domanda.

chetă f. questua, colletta.

chezaş m. garante || mallevadore.

chezăşie f. garanzia; mallevare,
entrare mallevadore, mallevare, chezăşui (-esc) tran, garantire.

chiar adv. proprio, per l'appunto ||
proprio così || anzi.

chibrit, -uri n. fiammifero.

chibzui (-esc) intr. giudicare, • ponderare, meditare || refi.
consigliarsi.

chibzuială f. consiglio,
meditazione, ponderazione.

chibzuintă f. ponderazione,
riflessione.

chibzuit adj. riflessivo; ponderato.

chichiţă f. astuzia; sotterfugio,
cavillo.

chiciură f. brina.
chicot n. risata.
chicoteală f. risata continua.
chicoti (-esc) intr. ridere
 rumorosamente.
chicotit n. risata.
 chiflă f. panino.
chiftea f. polpetta.
chihlimbar n. ambra.
chilie f. cella.
chilipir, -ruri n. bazza.
chiloți m. plur. mutandine.
chimen n. cimino (pianta).
chimic adj. chimico; creion ~,
 matita copiativa.
chimie f. chimica.
chimist m- e f. chimico.
chimono, -ouri n. kimono.
chin, -uri n. tormento, sofferenza;
 dolore.
chinez adj. cinese.
chinezesc adj. cinese; umbre ~,
 ombre cinesi.
cbinezește adv. alla maniera dei
 cinesi.
chinină f. chinina.
chintal n. quintale.
chintesență f. quintessenza.

63

CHI - CIN

chinui (-esc) tran, tormentare ||
 torturare || refl. tormentarsi.
chinuire f. tormento, tortura.
chinuit adj. torturato, tormentato;
 tribolato.
chinuitor adj. tormentatore.
chior adj. guercio.
chioșc, -uri n. chiosco || edicola.
chioșcar m. edicolista.
chiot n. urlo, grido (di gioia, di
 vittoria).
chioti (-esc) intr. urlare, gridare
 (per gioia, per un successo).
chip, -uri n. aspetto, volto; în ~ de,

con l'aspetto di, sotto forma di;
în fel și ~ in tutti i modi || modo,
possibilità; în orice ~, ad ogni
modo.

chiparos m. cipresso.

chipeș adj. benfatto, bello,
attraente.

chipiu n. cheppi.

chirci (-esc) refi, raggomitolarsi;
contrarsi.

chircit adj. raggomitolato,
malfatto, gracile.

chiriaș m. e f. inquilino.

chirie f. affitto, pigione.

chirilic adj. 'cirillico.

chirpici n. mistura di argilla,
paglia e concime (che serve come
materiale da costruzione).

chirurg m. chirurgo.

chirurgical adj. chirurgico.

chirurgie f. chirurgia.

chist, -turi n. ciste.

chiștoc, -toace n. cicca,
mozzicone.

chit n. mastice.

chit adv. (nell'espr.) a fi ~ cu
cineva esser pari, esser pari e
patta.

chitanță f. quietanza, ricevuta.

chitanțier n. blocco di ricevute.

chitară f. chitarra.

chiuvetă f. lavandino.

chivernisi (-esc) tran.

amministrare || economizzare ||
tran, e refi, approvvigionarsi.

chivernisit adj. arricchito.

chivot, -uri n. pisside.

chix n. insuccesso; a da ~ far
fiasco.

ci cong. ma.

cian n. ciano (gas).

cianhidric adj. cianidrico.

cianură f cianuro.

cicatrice f. cicatrice.

cică adv. si dice che.
cicăleală f. cicaluccio; noia, fastidio.
cicali (-esc) tran, infastire, dar fastidio; seccare.
cicălitor adj. fastidios] m. seccatore fastidios.
ciclic adj. ciclico.
ciclism n. ciclismo.
ciclon, -oane n. ciclone.
ciclop m. ciclope.
ciclu, -uri n. ciclo.
cicoare f. cicoria.
cidru n. sidro.
cifra (-ez) tran, cifrare.
cifrat adj. cifrato.
cifră f. cifra.
cifru n. cifrario.
cilindric adj. cilindrico.
cilindru n. cilindro.
cimbru m. timo; santoreggia (pianta).
ciment n. cemento.
cimenta (-ez) tran, cementare.
cimilitură f. indovinello.
cimitir n. cimitero, camposanto.
cimpanzeu m. scimpanzé.
cimpoi, -oaie n. zampogna.
cimpoier m. zampognaro.
cina (-ez) intr. cenare.
cinci adj. num. card, cinque.
cincilea adj. num. ord. quinto.
64
cincime f. quinto, quinta parte.
cincinal adj. quinquennale.
cincisprezece adj. num. card. quindici.
cincisprezecelea adj. num. ord. quindicèsimo.
cincizeci adj. num. card. cinquanta.
cincizecilea adj. num. ord. cinquantesimo.
cine pron. reiat, e inter. chi.

cineast m. e f. cineasta.
 cinegetic adj. cinegetico.
cinema n. cinematògrafo. »
cinematică f. cinematica.
cinematograf n. cinematògrafo.
cinematografia (-ez) tran, e refl.
 cinematografare.
cinematografie adj.
 cinematografico.
cinematografie f. cinematografia.
 cinetic adj. cinètico.
cinetică f. cinètica.
cineva pron. indet. chiunque.
cingătoare f cinghia.
cinic adj. cinico.
cinism n. cinismo.
cinste f. onore || virtù; fedeltà;
 onestà || rispetto, stima || favore,
 onore; în ~, în onore || dono,
 regalo || ospitalità.
cinsti (-esc) tran. onorare,
 rispettare.
cinstit adj. onorato; rispettato ||
 casto, virtuoso.
cinteză f. fringuello.
cintezoi m. fringuellino.
cioară f. cornacchia.
ciob, -buri n. coccio.
cioban m. pastore.
ciobănesc adj. pastorale.
ciobi, -besc tran, far intaccature,
 spezzare (l'orlo di un vaso).
 cioc, **-uri** n. becco.
CIN - CIR
ciocan n. martello; a fi între ~ și
 nicovală, essere tra l'incudine e il
 martello.
ciocăni (-esc) tran, martellare;
 bussare.
ciocănit m. martellio.
ciocănitoare f picchio.
ciocârlan m. allodola; calandra.
ciocârlie f. allòdola (femmina).
cioclu m. becchino, beccamorto.

ciocni (-esc) tran, urtare || refi.
 scontrarsi.
ciocnire f. urto [f scontro.
ciocnitură f. bussata; urto.
ciocoi m. nuovo ricco, villano
 rifatto.
 ciocoi (-esc) refi, arricchirsi.
ciocolată f. cioccolata.
ciolan n. osso.
 ciolan os, **-oasă** adj. ossuto.
ciomag, ciomege n. bastone.
ciomăgeală f. lotta a colpi di
 bastone; randellata.
ciomp, -uri n. ceppo; ceppaia.
cione adj. monco, brivo di un
 braccio, **dondăni** (-esc) intr. attaccar briga.
ciopârți tran, tagliuzzare |)
 lacerare.
ciopli (-esc) tran, intagliare ||
 scolpire (il legno).
cioplitor m. intagliatore.
ciorap m. calza.
ciorbă f. minestra.
ciorchine m. grappol5.
ciornă f. brutta copia; minuta.
ciot, -uri n. tronco d'albero ||
 tozzo.
circ, -uri n. circo; circo equestre ||
 cinta di mura.
circuit n. circuito.
circula intr. circolare.
circular adj. circolare.
circulară f. circolare.
circulație f. circolazione.

65

CIR-CIV

circumferință f. circonferenza.
circumflex agg circonflesso.
circumscrie tran, circoscrivere.
circumscripție f. circoscrizione.
circumscris adj. circoscritto.
circumspect adj. circospetto;
 prudente.
circumspecție f. circospezione;

precauzione || prudenza.
circumstanță f. circostanza.
circumstanțial adj. circostanziale, **circumvoluție** f. circonvoluzione.
cireada f. torma, armento,
mandria.
cireașă f. ciliegia.
cireș m. ciliègio (pianta).
cireșar m. luglio.
ciripeală f. cinguettio.
ciripi (-esc) intr. cinguettare.
ciripit m. cinguettio.
ciroză f. cirrosi (malattia del
fegato).
cisternă f. cisterna.
cistită f. cistite.
cișmea, **-le** f. pompa d'acqua.
cita (-ez) tran, citare, menzionare.
citadelă f. cittadella.
citadin adj. cittadino.
citare f. citazione; semnul ~,
virgolette.
citat n. citazione, richiamo.
citație f. citazione.
citeț adj. lisibile, leggibile.
citi (-esc) tran, leggere; a ~ în
stele, leggere il futuro.
citire f. lettura || decifrazione.
citit adj. letto || istruito.
cititor m. e f. lettore, lettrice ||
astrologo.
citric adj. citrico.
citronadă f. limonata.
ciubuc, -uri n. pipa.
ciuciulete m. pallottolina || adv.
(nell'espres.) a fi ud ~ esser
bagnato fradicio, fino alle ossa.
ciuciuli (-esc) intr. rannicchiarsi.
ciucure m. frangia (di uno scialle,
di un tappeto).
ciudat adj. strano, bizzarro ||
stravagante || straordinario.
ciudă f. dispetto; în ~ cuiva, a
dispetto di || invidia.
ciudățenie f. stranezza,

stravaganza || bizzarria.

ciuf m. gufo.

ciufuli (-esc) tran, spettinare;
scompigliare.

ciufulit adj. spettinato; in
disordine.

ciuguli, -lese tran, beccare.

ciulama, -ale f. pollo bollito con
salsa bianca.

ciuli (-esc) intr. drizzare le
orecchie.

ciulin m. cardo (pianta).

ciumat adj. appestato.

ciumă f. peste || (fig.) sventura,
disgrazia.

ciung adj. monco.

ciunt adj. monco.

ciunti (-esc) tran, mutilare,
tagliare. *

ciupercă f. fungo; pagubă în ~!
danno da niente!

ciupi (-esc) tran, pizzicare ||
smussare, spuntare.

ciupit adj. pizzicato.

ciupitură f. pizzico.

ciur, -uri n. crivello.

ciurui (-esc) tran, setacciare,
passare al crivello.

ciurui tor adj. che setaccia, che
passa al crivello.

ciută f. cerbiatta, daina.

civic adj. civico.

civil adj. civile; drepturi ~, diritti
civili; cod ~, codice civile; ofițer
de stare ~, ufficiale di stato
civile; haine civile abito
borghese.

66

CW - CLE

civiliza (-ez) tran, civilizzare,
incivilire.

civilizare f. civilizzazione ||
incivilimento.

civilizat adj. civilizzato, civile.

civilizator adj. civilizzatore.
civilizație f. civilizzazione || civiltà.
cizela (-ez) tran, cesellare.
cizelare f. cesello || cesellatura.
cizelat adj. cesellato.
cizmar m. calzolaio.
cizmă f. stivale.
cizmărie f. calzoleria.
clacă f. corvée prestazione obbligatoria; muncă de ~, lavoro inutile.
claie f. bica; ~ peste grămadă, alia rinfusa.
clamă f. gancio.
clampă f. chiavistello.
clan, -uri n. clan; tribù.
clandestin adj. clandestino.
clanță f. chiavistello.
clapă f. tasto (di un pianoforte, di un organo).
clar adj. chiaro, preciso; limpido
clarifica tran. chiarificare; spiegare.
clarificator adj. chiarificatore.
clarinet n. clarino.
clarinetist m. e f. suonatore (suonatrice) di clarino.
claritate f. chiarezza || limpидità; purezza.
clarvăzător adj. chiaroveggente.
clarviziune f. visione chiara.
clasa (-ez) tran, classificare || refi. classificarsi.
clasament n. classifica.
clasare f. classificazione.
clasă f. classe; luptă de ~, lotta di classe || gruppo classe (scolastica) Il categoria.
clasic adj. classico.
clasicism n. classicismo.
clasifica (-ez) tran, classificare.
clasificare f. classificazione.
clasor n. classificatore; registro,

armadietto a scompartimenti.
claustra (-ez) refi, rinchiudersi in un monastero.
claustrai adj. claustrale.
clauză f. clàusola.
claviatură f. tastiera.
claviculă f. clavicola.
claxon, -oane n. clacson; sirena.
claxona (-ez) tran, suonare il clocson, la sirena.
clăbuc f spuma, schiuma || spirale (di fumo).
clădi (-esc) tran, costruire.
clădire f. edificio; costruzione.
clănțăneală f. tintinnio.
clănțâni (-esc) intr. battere i denti || tintinnare.
clănțănit m. tintinnio.
clăpăug adj. basso (detto delle orecchie).
clăti (-esc) tran, sciacquare || scuotere; ondeggiare.
clătina tran., refi, e intr. ondeggiare, muovere || (fig.) esitare || oscillare.
clătinare f. oscillazione.
clătită f. frittella.
elei n. colla; a fi ~, essere ignorante.
cleios adj. colloso, vischioso; appiccicoso.
clement adj. clemente.
clemență f. clemenza.
clepsidră f. clessidra.
cler n. clero.
clerical adj. clericale.
cleștar n. cristallo.
clește f. tenaglia.
cleveti (-esc) tran, calunniare, diffamare.
67
CLE - COA
clevetitor m. e f. calunniatore, diffamatore.

clică f. banda, cricca.
client m. e f. cliente.
clientelă f. clientela.
climat n. clima || atmosfera.
climateric adj. climatèrico.
climatic adj. climàtico.
climatologie adj. climatológico.
climatologie f. climatologia.
climă f. clima; temperatura.
clină f. pendio || piano inclinato || inclinazione.
clinchet n. tintinnio.
clinic adj. clinico.
clinică f. clinica.
clinti (-esc) tran, e refi, muovere, spostare.
clipă f. istante, momento, attimo; din ~ în ~, in ogni momento; într-o ~, sùbito.
clipi (-esc) intr. batter le ciglia || scintillare; brillare.
clismă f. lavaggio intestinale.
clister n. clistere.
clișeu n. cliché || negativa.
clivaj n. clivaggio.
cloacă f. cloaca:
cloci (-esc) tran, e intr. covare || tran, tramare.
clocit adj. alterato, guasto.
clocitoare adj. f. che cova || chioccia.
clocot n. bollire; a da în ~, cominciare a bollire.
clocoti (-esc) intr. bollire spumeggiare || (fig.) fervere |) gorgogliare.
clocotire f. bollimento || gorgoglio.
cloncăni (-esc) intr. gracchiare.
clondir n. boccia, caraffa, caraffina.
clonț, **-uri** n. becco, rostro.
clopot n. campana; a trage ~, fare la corte; divulgare un segreto.
clopotniță f. campanile; torre

campanaria.

clopoțel m. campanello ||

campànula.

clor n. cloro.

clorat m. clorato.

clorhidric adj. cloridrico.

cloric adj. dòrico.

clorofilă f. clorofilla.

cloroform n. cloroformio.

clorura f. cloruro.

closet n. gabinetto di decenza;
latrina.

cloșcă f. chioccia; ~ cu pui, la
costellazione delle Plèiadi.

clovn m. pagliaccio.

club, -uri n. circolo; club.

cneaz m. principe.

cnezat n. principato.

coabita (-ez) intr. coabitare.

coabitare f. coabitazione.

coacăz m. ribes.

coace tran, cuòcere || refi.
maturare, maturarsi.

coacere tran. cottura ||
maturazione.

coadă (cozi) f. coda; a da dui ~,
muovere la coda; a pune c, la
spinare, svignarsela; || treccia ||
picciolo (dei frutti delle foglie) ||
strascico (di un vestito) fine,
termine.

coafa (-ez) tran, pettinare ||
acconciare.

coafat adj. pettinato || acconciato.

coafeză f, pettinatrice; pettiniera.

coafor m. parrucchiere.

coafură f pettinatura.

coagula (-ez) refi, coagularsi.

coagulant adj. coagulante.

coagulare f. coàgulo.

coagulat adj. coagulato || cagliato.

coajă f. buccia || scorza; corteccia
|| guscio.

coală f. foglio.

COA-COF**coalitîe** f. coalizione || alleanza.**coaliza** (-ez) refl. coalizzarsi".**coalizare** f. coalizzazione.**coamă f** criniera.**coapsă** f. coscia.**coardă** f. corda (di uno strumento musicale) || (al plur.) strumenti a corda; coardele vocale, corde vocali || arco || corda (di una circonferenza) || tîndine || trave di sostegno.**coasă** f. falce fienàia.**coase** tran, cucire || ricamare.**coastă** f. costola || costato || costa, riva || fianco.**cobai** m. cavia, porcellino d'India, **cobalt n.** cobalto.**cobi** (-esc) intr. annunziare un disastro, una disgrazia.**coborâre** f. discesa.**coborâş, -uri** n. discesa, pendio.**coborî** intr. e refl, scendere || tran. bassare, abbassare || intr. e refl. discendere, aver origine.**cobră** f. cobra.**cobză** f. cobza (strumento musicale a corde).**coc, -uri** n. pettinatura, nodo di capelli (rialzati sulla nuca), crocchia.**cocaină** f. cocaina.**cocă** f. pasta.**cochet** adj. civettuolo.**cocheta** (-ez) intr. civettare.**cochetărie** f. civetteria.**cochilie** f. conchiglia.**cocină** f. porcile.**cocioabă** f. bicocca, casupola.**cocleală** f. verderame.**cocli** (-este) refl. e intr. impers. coprirsi di verderame.**cocoaşă** f. gobba.**cocoloş** m. batuffolo; pallottolina;

grumo.

cocoloși (-esc) tran, aggomitolare;
spiegazzare || minimizzare una
questione, nascondere una
mancanza.

cocon m. signorino.

cocor m. gru.

cocos m. cocco; nucă de ~, noce di
cocco.

cocostârc m. cicogna.

cocoș m. gallo; ~ de munte, gallo
di montagna || parte

cocoșa (-ez) refi, curvarsi.

cocoșat adj. gobbo.

cocotier m. palmizio.

cocoța tran, e refi, appollaiare;
arrampicarsi.

coctail, -uri n. coctail j|
ricevimento.

cocs n. coke.

cod, -uri n. còdice; ~ penai;
codice, penale.

codeina f. codeina.

codi (-esc) intr. esitare.

codifica tran, codificare.

codificare f. codificazione.

codire f. esitazione.

codiță f. treccia |j codino.

codoș m. e f. mezzano; ruffiano.

codru m. bosco; voinic de ~,
brigante || tozzo di pane, di
polenta.

coeficient n. coefficiente.

coercibil adj. coercibile.

coercitiv adj: coercitivo.

coerciție f. coercizione.

coerent adj. coerente.

coerență f. coerenza.

coexista intr. coesistere.

coexistent adj. coesistente.

coexistentă f. coesistenza.

coeziune f. coesione.

cofă f. carafa di legno || brocca.

cofetar m. pasticciere.

cofetărie f pasticceria; caffè.

cofraj n. forma.

69

COG- COL

cogeamite adj. invar, enorme, grandissimo.

coif, -uri n. élmo.

coincide intr. coincidere.

coincidentă f. coincidenza.

cointeresa (-ez) tran.

cointeressare.

cointeresat adj. cointeressato.

coji (-esc) tran, sbucciare scortecciare.

cojit adj. sbucciato.

cojoc, -oace n. mantello di pelle di pecora, tipico dei pastori romeni Il gabbano.

colabora (-ez) intr. collaborare.

colaborare f. collaborazione.

colaborator m. e f. collaboratore, collaboratrice.

colac m. ciambella; a se face ~, sedersi o coricarsi
raggomitolarsi; ~ de salvare, salvagente, ciambella di salvataggio.

colaps, -uri n. collasso.

colateral adj. collaterale.

colaționa (-ez) tran, collazionare, confrontare.

colațiune f. colazione.

colaci (-esc) tran, proporre in matrimonio.

colea adv. **qua, qui;** **ici și ~,** qua e là.

colecta (-ez) tran, riunire radunare.

colectă f. colletta.

colectiv n. gruppo || **adj.** collettivo.

colectivă f. fattoria gestita in gruppo, azienda agricola collettiva.

colectivism n. collettivismo.

colectivitate f. collettività.

colectiviza (-ez) tran.
collettivizzare.
colector n. collettore.
colecție f. collezione || raccolta.
colecționa (-ez) tran, raccogliere ||
collezionare.
colecționar m. collezionista.
coleg m. e f. collega, camerata.
colegial adj. collegiale.
colegialitate f. collegialità.
colegiu m. collegio.
coleric adj. collèrico.
colet n. pacco postale.
colibă f. capanna.
colibri m. colibri.
colică f. còlica.
colier n. collana.
colimator n. collimatore.
colină f. collina.
colind (o **colindă**) n. e f. colinda,
canto di Natale.
colinda (-ez) intr. andare in giro
cantando le colinde || andare
vagando.
colindător m. e f. chi va cantando
colinde.
colivă f. focaccia funebre.
colivie f. gabbia.
coliziune f. collisione.
colo adv. là, lì.
coloană f. colonna.
colocviu n. colloquio.
colonel m. colonnello.
colonial adj. coloniale.
colonie f. apă de ~, acqua di
colonia.
colonie f. colonie.
coloniza (-ez) tran, colonizzare.
colonizare f. colonizzazione.
colora (-ez) tran, colorare; tingere.
colorant adj. colorante.
colorare f. colorazione.
colorat adj. colorato.
colorit, -uri n. colorito || tinta.

colos, -osi m. colosso.

colosal adj. colossale.

colț, -uri n. angolo || gomito; a da din ~, ricorrere a sotterfugi; ||

70

COL-COM

dente (degli animali); zanna ||

picco, dente (di roccia).

colțar n. rampone (da ghiaccio).

colțunaș m. raviolo.

colțuros -roasă adj. angoloso.

columnă f. colonna onoraria.

comanda intr. comandare, ordinare || tran, comandare, avere il comando.

comandament n. comando || comandamento, ordine.

comandant m. comandante; ~ al pieței, comandante della guarnigione.

comandă, -enzi f. comande^ ordine; a ~, all'ordine || comando militare || ordinazione; după ~, su ordinazione.

comandita (-ez) intr. accomanditare. .

comandită f. accomandita.

comandor m. comandante di marina || commendatore.

comasa, -sez tran, riunire, mettere insieme (due terreni agricoli, ecc.).

comă f. coma, stato di incoscienza.

combatant adj. e m. combattente.

combate tran, combattere || intr. combattere;

combatere f. combattimento.

combativ adj. combattivo || guerresco.

combativitate f. combattività.

combina (-ez) tran, combinare, unire insieme || progettare.

combinare f. combinazione.

combinat n. complesso

industriale.

combinație f. combinazione ||
combinazione, reazione chimica j|
Progetto, calcolo.

combină f. trebbiatrice.

combinezon, -oane n.
combinazione, sottoveste.

combustibil m. combustibile.

combustie f. combustione.

comediant m. e f. commediante;
attore || (fig.) commediante,
persona falsa.

comédie f. commédia || (fig.)
finzione, ipocrisia.

comemora (-ez) tran.
commemorare, **comemorabil** adj.
commemorabile.

comemoraré f. commemorazione.

comemorativ adj.
commemorativo.

comenduire f. comando militare.

comensurabil adj.
commensurabile.

comenta (-ez) tran, commentare;
interpretare, spiegare.

comentare f. commento;
spiegazione.

comentariu, -rii n. commento.

comentator m. e f.

comercial adj. commerciale.

comercializa (-ez) tran.

comerciant m. e f. commerciante.

comerț n. commercio.

comestibil adj. commestibile.

cometă f. cometa.

comic adj. e m. comico; attore
comico || ridicolo.

comis m. commesso; ~ voiajor,
commesso viaggiatore.

comisar m. commissario.

comisariat n. commissariato.

comisie f. commissione.

comision, -oane n. commissione,
incarico.

comisionar m. commissionario ||
sensale, intermediario.
comitat n. comitato.
comite tran. commettere,
compiere.
comitet n. comitato, commentatore.

71

COM - COM

commerciare; porre in
commercio.
comoară, comori f. tesoro.
comod adj. comodo || piacevole.
comoditate f. comodità, agio.
comoție f. commozione; ~
cerebrală, commozione cerebrale.
compact adj. compatto || (fig.)
fitto, oscuro.
compacta (-ez) tran, rilegare
(libri).
companie f. compagnia; damă de
~ dama di compagnia
compagnia commerciale ||
compagnia militare.
compara tran. comparare,
paragonare.
comparabil adj. comparabile.
comparare f. comparazione,
paragone.
comparat adj. comparato,
paragonato.
comparativ adj. comparativo; grad
~, grado comparativo.
comparație f. comparazione;
paragone.
compartiment n. compartimento ||
scompartimento.
compartimenta (-ez) tran.
suddividere.
compas, -uri n. compasso.
compasiune f. compassione, pietà.
compatibil adj. compatibile.
compatibilitate f. compatibilità.
compatriot m. e f. compatriota.
compătimi (-esc) tran, compatire ||

intr. condolarsi o soffrire
insieme.

compătimire f. compatimento,
compassione.

compătitor adj. che ha
compassione, che compiangere.

compensa (-ez) tran, compensare ||
ricompensare.

compensabil adj. compensabile ||
ricompensabile.

compensare f. compensazione ||
ricompensa.

compensație f. " compenso;
compensazione.

competent adj. competente.

competență f. capacità)|
competenza.

competitor m. e f. competitore,
concorrente; avversario.

compila (-ez) tran, compilare ||
rielaborare da più testi.

compiler m. e f. compilatore, ș^compilatrice.

compilație f. compilazione.

complement n. complemento; ~
de agent, complemento di agente
complementare; ~ al unui
unghi, angolo complementare.

complementar - adj.
complementare; unghiuri ~,
angoli complementari.

complet adj. completo)| n.
(nell'espres.) ~ de judecată
numero legale dei giudici che
insieme possono giudicare* e
decidere in una causa.

completa (-ez) tran, completare.

completare f. completamento ||
film documentario.

complex adj. e n. complesso.

complexitate f. complessità.

complica tran, complicare, rendere
difficile.

complicat adj. complicato.-

complicație f complicazione.

complice m. e f. complice.
complicitate f. complicità.
compliment n. complimento; fără
~, sinceramente, senza
affettazione.
complimentar adj. v.
complementar.
complot, -uri n. complotto.

72

COM - CON

complota (-ez) intr. complottare.
component adj. componente.
componentă f. composizione,
struttura interna.
comporta refl. comportarsi.
compostor n. datario || timbro a
data.
compot, -uri n. composta.
compozitor m. compositore.
compoziție f. composizione.
compresă f. compressa di garza.
compresor n. compressore
legaccio (per chiudere una vena).
comprima tran, comprimere ||
ridurre.
comprimat adj. compresso; aer ~,
aria compressa || n. compressa,
pastiglia medicinale.
compromis, -uri n. compromesso.
compromite tran. e refl.
compromettere; rischiare.
compromițător, -toare adj.
compromettente.
compune tran, comporre |) refl.
essere formato || tran, comporre;
creare.
compunere f. composizione |)
svolgimento, (di un tema) || brano
letterario o musicale.
compus adj. composto; dobândă ~,
interesse composto.
comun adj. comune; în ~, insieme;
|| normale, usuale; loc ~, luogo
comune || ordinario, banale, di

cattiva qualità.

comunal adj. comunale, che
concerne, o appartiene al
Comune; municipale.

comună f. comune; ~ din Paris,
Comune di Parigi (1871);
Camera —lor, Camera dei
Comuni.

comunica tran, comunicare || intr.
essere in contatto.

comunicant adj. comunicante;
vase ~; vasi comunicanti.

comunicare f. comunicazione.

comunicat n. comunicato ||
bollettino.

comunicativ adj. comunicativo.

comunicativitate f.
comunicatività.

comunism n. comunismo.

comunist adj. e m. comunista.

comunitate f. comunità.

comuniune f. comunione; unione.

cornuta tran, commutare; cambiare
(una pena).

comutare f. commutazione, comutator n. commutatore.

con, -uri n. cono; ~ vulcanic, cono
vulcanico.

conac n. casa, maniero, villa
signorile || giornata (di cammino)
|| tappa; posta.

conațional adj. connazionale.

concav adj. concavo.

concavitate f. concavità.

concede tran, concedere.

concediàa (-ez) tran, congedare;
licenziare || dar licenza.

concediere f. congedo.

concediu n. congedo, ferie
(pagate).

concentra (-ez) tran, concentrare ||
richiamare alle armi || refi.
concentrarsi.

concentrare f. concentrazione; ~
capitalului, accumulo del

capitale; || concentramento, lagăr
de ~, campo di concentramento ||
richiamo alle armi.

concentrat n. concentrato.

concentrație f. concentrazione.

concentric adj. concèntrico.

concepe tran. concepire;
immaginare |) comprendere,
capire || intr. concepire, rimanere
incinta.

73

CON- CON

concepere f. creazione;
concepimento.

concept n. concetto.

conceptual adj. concettuale.

concepție f. concezione ||
concepimento.

concern n. trust, monopolio.

concert n. concerto || accordo.

concerta (-ez) intr. dare un
concerto.

concertist m. e f. concertista.

concesie f. concessione.

concesionar m. concessionario.

concesiune f. concessione.

concesiv adj. concessivo.

concețățean m. e f. concittadino.

conchide tran, e intr. concludere, . trarre una conclusione.

concilia (-ez) tran, conciliare,
mettere d'accordo.

conciliant adj. conciliante.

conciliator m. e f. conciliatore.

conciliere f. conciliazione.

concis adj. conciso.

concizie f. concisione.

concludent adj. concludente.

concluzie f. conclusione; epilogo.

concomitent adj. simultaneo,
contemporaneo.

concorda intr., impers.
corrispondere; adattarsi.

concordant adj. concordante.

concordanță f. concordanza

accordo.

concordat n. concordato; trattato, accordo.

concordie f. accordo || concordia.

concret adj. concreto || preciso, determinato.

concretiza (-ez) tran.

concretizzare.

concretizare f. il fatto di rendere concreto, di concretizzare; attuazione.

concubin m. e f. concubino.

concubinaj, -e n. concubinato.

concura (-ez) intr. concórrere, partecipare.

concurent adj. concorrente || m. e f. partecipante ad una gara || rivale.

concurență f. concorrenza.

concurs, -uri n. concorso || aiuto, sostegno.

condamna tran, condannare || disapprovare || bloccare.

condamnabil adj. condannabile.

condannare f. condanna, condannazione.

condei n. portapenna, asticciola; ca ~, regolato, preciso || stile, modo di scrivere.

condensa (-ez) tran, condensare || refi, condensarsi, liquefarsi.

condensat adj. condensato; lapte ~, latte condensato.

condensator n. condensatore.

condică f. registro.

condiment n. condimento.

condimenta (-ez) tran, condire.

condiție f. condizione)| clausola.

condiționa -nez tran, codizionare.

condiționare f. condizionamento.

condiționat adj. condizionato; aer

~, aria condizionata.
condoleanțe f. plur. condoglianze.
condor m. còndor.
conducător m. e f. guida, capo, duce.
conduce tran, guidare, condurre || refi. comportarsi tran.
 accompagnare || guidare.
conducere f. guida; condotta.
conductă f. condotto; tubo || conduttura;
conductibilitate f. conduttibilità.
conductor m. conduttore sorvegliante || guida.
conduită f. condotta, portamento.

74

CON - CON

conecta (-ez) tran, **connettere**, unire.
conectare f. connessione.
conex adj. connesso.
conexiune f. connessione, giuntura.
confecție f. confezione, vestiario.
confecționa (-ez) tran. confezionare.
confederație f. confederazione.
conferenția, -ez intran, fare una conferenza.
conferențiar m. conferenziere || professore, docente universitario.
conferi tran, conferire, accordare || intr. conferire, intrattenersi.
conferință f. conferenza || cattedra universitaria (di docente, conferenziario).
conferire f. conferimento.
 confesa (-ez) refi, confessarsi.
confesional adj. confessionale || n. confessionale.

conforma (-ez) refi, accordarsi; conformarsi.
conformism n. conformismo.
confort n. conforto, comodità, agio.
confortabil adj. comodo, che ha tutte le comodità.
confrate m. confratello.
confrăție f. confraternita.
confrunța tran. confrontare, paragonare.
confruntare f. confronto, paragone.
confunda tran, confondere || rifl confondersi.
confundare f. confusione.
confuz adj. confuso || confuso; smarrito; stordito.
confuzie f. confusione; smarrimento || errore.
congela (-ez) tran, congelare.
congelare f. congelamento.
congelat adj. congelato ||

confesiune f. confesione ||
religione, culto.
confesor m. confessore.
confident m. e f. confidente.
confidență f. confidenza
confessione.
confidențial adj. confidenziale.
configura (-ează) tran., impers.
prender forma.
configurație f. aspetto esterno,
configurazione.
confirma tran, confermare ||
cresimare.
confirmare f. conferma.
confisca tran, confiscare.
conflagrație f. conflagrazione,
scoppio.
conflict n. conflitto.
confluent adj. confluyente.
confluență f. confluenza.
conform adj. conforme |j adatto ||
adv. conforme, secondo.

75

CON -CON

connettivo (| congiuntivo; mod ~,
modo congiuntivo).
conjunctivă f. congiuntiva.
conjunctivită f. congiuntivite.
conjunctură f. congiuntura.
conjuncție f. congiunzione.
conjura tran. congiurare,
cospirare, complottare.
conjurat m. e f. congiurato.
conjurație f. congiura,
cospirazione, complotto.
conlocuitor m. coabitante.
conlucra, -crez intran, collaborare.
conlucrare f. collaborazione,
lavoro fatto insieme.
conopidă f. cavolfiore.
consacra tran. consacrare;
destinare, dedicare.
consacrare f. consacrazione.
consacrat adj. consacrato;

ghiacciato.
congenital adj. congenito.
congestie f. congestione.
congestionă (-ez) refi.
congestionarsi.
congestionat adj. congestionato.
conglomerat n. conglomerato ||
miscuglio.
congregație f. congregazione;
associazione religiosa.
congres n. congresso.
congruent adj. **congruente**.
coniac, -uri n. cognac.
conic adj. cònico.
conifer n. e m. conifera (pianta).
conjuga tran, coniugare.
conjugal adj. coniugale, maritale.
conjugare f. coniugazione.
conjugat adj. coniugato
congiunto.
conjunctiv adj. congiuntivo;
connettivo; țesut ~, tessuto

dedicato.

consătean m. e f. dello stesso villaggio.

consecință f. conseguenza.

consecutiv adj. consecutivo.

consecvent adj. conseguente.

consecvență f. conseguenza.

consemn n. consegna || ordine, disposizione.

consemna (-ez) tran, notare, registrare || punire un militare, privandolo della libera uscita.

consemnare f nota, registrazione di un fatto, di un nome.

consens n. consenso.

conserva tran, conservare || custodire.

conservare f. conservazione.

conservator m. e f. conservatore; reazionario || n. conservatorio (di musica).

conservă f. conserv (alimentare).

consfătui (-esc) refl, consigliarsi.

consfătuire f. consiglio; conferenza, convegno.

consfinți tran, consacrare; stabilire (un diritto, ecc.).

considera tran, e refl, considerare.

considerabil adj. considerevole || importante.

considerare f considerazione.

considerație f. considerazione.

considerent, -te n. argomento logico, motivo.

consignație f. deposito di merci a garanzia; negozio di merci consegnate in deposito.

consilia (-ez) tran, consigliare.

consilier m. consigliere.

consiliu n. consiglio; ~ de miniștri, Consiglio dei ministri.

consimțământ n. consenso.

consimți tran, e intr. acconsentire || consentire.

consista intr., impers. consistere.
consistent adj. consistente.
consistență f. consistenza.
consoană f. consonante.
consoartă f. consorte, moglie.
consola (-ez) tran, consolare.
consolare f. consolazione.
consolatie f. consolazione.
consolă f. consolle (mobile).
consolida (-ez) tran, consolidare.
consolidare f. consolidamento.
consonantă f. consonante.
consort m. consorte; prinț- ~, principe consorte.
consorțiu n. consorzio.
conspect n. prospetto; tabella riassuntiva.
conspira (-ez) intr. cospirare, complottare.
conspirator m. e f. cospiratore.
conspirație f. cospirazione, complotto.
consta intr., impers. constare; consistere.
constant adj. costante.
constatare f. constatazione.

76

CON-CON

constată tran, constatare.
constelat adj. costellato.
constelație f. costellazione.
consterna (-ez) trans, addolorare; costernare.
consternare f. costernazione; stupore; dolore.
consternat adj. costernato; addolorato.
constipa tran, costipare; occludere || refi, essere stitico.
constipat adj. stitico || di vedute ristrette.
constipație f. costipazione, stitichezza.
constituant adj. costituente;

adunare ~, assemblea costituente.
constitui tran, costituire, formare ||
rifl. organizzarsi.
constituire f. costituzione
formazione.
constituit adj. costituito.
constitutiv adj. costitutivo.
constituție f. costituzione; statuto.
constituțional adj. costituzionale.
constrânge tran, costringere.
constrângere f. coercizione.
constrictiv adj. costringitivo;
coercitivo.
constructiv adj. costruttivo.
constructor m. e f. costruttore.
-construcție f. costruzione ||
edificio H costruzione, costruito
(grammaticale).
construi (-esc) tran, costruire ||
edificare.
consul m. cònsule.
consular adj. consolare.
consulat n. consolato.
consult, -uri n. consulto.
consulta tran. consultare;
interpellare.
consultant adj. consulente;
consultore.
consultare f. consultazione.
consultativ adj. consultivo,
consultorio.
consultație f. indicazione (|
consulto; consultazione.
consum, -uri n. consumo.
consuma tran, consumare
consumare, distruggere || tran, e
refl, consumarsi, esaurirsi.
consumare f. consumazione.
consumator m. e f. consumatore.
consumație f. consumazione, a dà
în ~, mettere a disposizione del
pubblico || consuma.
conștient adj. cosciente;
consapevole.

conștiincios adj. coscienziioso.
conștiință f. coscienza; muștrare
 de ~, rimorso; a fi fără ~, essere
 senza scrupoli; libertate de ~,
 libertà di coscienza.
cont, -uri n. conto; a cere ~,
 chieder conto; a ține ~,
 considerare; pe ~ propriu, sotto la
 propria responsabilità.
conta (-ez) tran, contare, aver
 fiducia || aver valore.
contabil adj. m. e f. contabile.
contabilitate f. contabilità.
contact n. contatto.
contagia (-ez) tran, e refi.
 contagiare; contaminare;
 infettare.
contagios adj. contagioso.
contamina (-ez) tran, contaminare.
contaminare f. contaminazione.
conte m. conte.
contempla tran. e refi.
 contemplare |(ammirare.
contemplare f. contemplazione;
 ammirazione.
contemplativ adj. contemplativo.
contemplator m. e f.
 contemplatore.
contemplație f. contemplazione.
contemporan adj. contemporaneo.
77

CON - CON

contencios n. contenzioso.
conteni (-esc) tran, e refi.
 contenere, trattenere.
contenire f. interruzione; fără ~,
 senza interruzione,
 continuamente.
contesă f. contessa.

contesta tran, contestare; non riconoscere (un diritto).
contestație f. contestazione.
context n. contesto.
continent n. continente.
continental adj. continentale.
contingent adj. contingente.
continua tran. continuare; proseguire.
continuare f. continuazione.
continuitate f. continuità.
continuu adj. continuo.
contopi (-esc) refl, fondersi insieme || unirsi intimamente.
contopire f. fusione.
contor n. contatore.
contorsionat adj. contorto.
contorsiune f. contorsione.
contra prep. contro || in cambio.
contraatac, -uri n. contrattacco.
contraataca tran, contrattaccare.
contrabalansa (-ez) tran. controbilanciare.
contrabandă f. contrabbando.
contrabandist m. e f. contrabbandiere.
contrabas, -uri n. contrabasso.
contract n. contratto; ~ de muncă, contratto di lavoro.
contracta (-ez) tran, contrattare; stipulare un contratto || refl. impers. contrarsi, fare una contrazione || rattrappirsi.
contractare f. contrattazione.
contractual adj. contrattuale.
contradictoriu adj. contraddittorio; în ~, in opposizione, in contrasto.
contradicție f. contraddizione.
contraface tran. contraffare, falsificare.
contrafacere f. falsificazione, contraffazione.
contragreutate f. contrappeso.
contraindicat adj. controindicato.

contralovitură f. contraccolpo,
controffensiva.

contramanda (-ez) tran, revocare
(un ordine).

contraofensivă f. controffensiva.

contrapunct n. contrappunto.

contrar adj. contrario; avverso.

contraria (-ez) tran, contrariare;
indisporre.

contrariat adj. contrariato;
indisposto.

contrarietà f. contrarietà.

contras adj. contratto.

contrasemna (-ez) tran.
controfirmare.

contrasemnătură f. controfirma.

contraspionaj n.
controspionaggio.

contrast n. contrasto
opposizione.

contrasta (-ez) tran, contrastare.

contratimp m. contrattempo.

contravaloare f. controvalore.

contraveni intr. contravvenire.

contravenție f. contravvenzione
multa; ammenda.

contrazice tran. contraddire,
sostenere il contrario || refi.
contraddirsi.

contrazicere f. contraddizione.

contribuabil m. contribuente.

contribuție f. contributo [|
imposta.

control n. controllo || sorveglianza.
controia (-ez) tran, controllare ||
sorvegliare.

controlabil adj. controllabile.

controlor m. controllore ||
sorvegliante.

78

CON - COP

controversă f. controversia ||
disaccordo.

contur, -uri n. contorno; margine.

conturare f. contornare.
conturat adj. contornato ||
delimitato.
contuzie f. contusione.
conține tran, impers. contenere.
conținut n. contenuto.
convalescent m. e f.
convalescente.
convalescență f. convalescenza.
convenabil adj. conveniente.
conveni intr. convenire || essere
d'accordo.
conveniență f. convenienza;
căsătorie de ~, matrimonio di
convenienza.
convenție f. convenzione; trattata
convențional adj. convenzionale.
converge intr. impers. convergere.
convergent adj. convergente.
convergență f. convergenza.
conversa (-ez) intr. conversare.
conversație f. conversazione.
conversiune f. conversione.
converti (-esc) tran, e refl.
convertire.
convertibil adj. convertibile.
convertire f. conversione.
convex adj. convesso.
convexitate f. convessità.
conviețui (-esc) intr. convivere,
vivere insieme.
conviețuire f. convivenza.
conviețuitor m. e f. convivente.
convingător adj. convincente.
convinge tran, convincere || refl.
rendersi conto.
convingere f. convinzione; cu ~,
fermamente.
convins adj. convinto; persuaso.
convoca tran, convocare.
convocare f. convocazione.
convoi n.. convoglio.
convorbi (-esc) intr. conversare.
convorbire f. colloquio;

conversazione.

convulsie f. convulsione.

convulsionat adj. colpito dalle convulsioni.

convulsiv adj. convulsivo; tuse ~, tosse asinina, convulsiva.

coopera (-ez) intr. cooperare, collaborare.

cooperare f. cooperazione; collaborazione.

cooperatist adj. cooperative

cooperativă f. cooperativa.

cooperator, -toare m. e f. membro di una cooperativa.

cooperație f. cooperazione.

coopta (-ez) tran: cooptare; accogliere.

coordona (-ez) tran, coordinare.

coordonare f. coordinazione.

coordonat adj. coordinato.

coordonată f. coordinata.

coordonator adj. coordinatore.

copac m. albero.

copaie, -copai f. madia; truogolo.

copcă f. gancio || buca (fatta nel ghiaccio); a se duce pe ~, perdersi.

copertă f. copertina (di un libro).

copia (-ez) tran, copiare || imitare.

copie f. còpia || riproduzione.

copier n. copialettere.

copiere f. copiatura.

copil m. bambino; ~ mie, lattante; ~ de casă, paggio; ~ de trupă, figlio del reggimento; a ajunge în mintea —lor, perdere il senno || figlio || (fig.) uomo semplice, ingènuo.

copilă f. bambina.

copilăresc adj. bambinesco.

copilărește adv. da bambino.

copilări (-esc) intr. trascorrere l'infanzia.

COP - COR

copilărie f. infanzia, fanciullezza.

copios adj. copioso, abbondante.

copist m. e f. copista, copiatore;
amanuense.

copită f. zòccolo.

copleşi, -şese tran, sopraffare;
accasciare; sovraccaricare;
commuovere.

copleşitor, -toare adj. opprimente;
molesto, importuno; grave,
schiacciante.

coproducţie f. coproduzione.

coproprietar m. comproprietario.

copt adj. cotto || maturo || egiziano
|| cristiano di rito copto.

copulativ adj. copulativo.

copula f. copula.

cor, -uri n. coro; în ~, insieme.

corabie f. nave a vela; veliero.

coral m. canto corale || corallo ||
adj. corale.

coran n. corano.

corăbier m. navigatore; marinaio.

corb m. corvo; negru ca ~, nero
lucido; ~ la ~ nu scoate ochii,
lupo non mangia lupo.

corcitură f. incrocio || bastardo.

corcoduş m. varietà di prugno
(albero).

cord n. cuore.

cordial adj. cordiale || affettuoso.

cordialitate f. cordialità.

cordón n. cordone; cintura.

corect adj. corretto.

corecta (-ez) tran, corrèggere.

corectare f. correzione.

corectură f. correzione delle
bozze di stampa.

corecţie f. correzione; punizione
corporale; casă de ~, casa di
correzione.

coreean adj. coreano.

coregraf m. coreògrafo.

coregrafic adj. coreografico.
coregrafie f. coreografia.
corelat adj. correlato.
corelativ adj. correlativo.
corelație f. correlazione.
coresponda (-ez) intr.
corrispondere, essere in
corrispondenza.
corespondent adj. corrispondente
|| m. corrispondente.
corespondență f. corrispondenza,
epistolario || lettera; contenuto di
una lettera.
corespunde intr. corrispóndere.
corespunzător adj.
corrispondente.
coridor n. corridoio.
corifeu m. corifèo.
corigent m. e f. che deve ripetere
l'esame; rimandato.
corigentă f. situazione di chi è
rimandato e deve ripetere un
esame || esame di riparazione.
corigibil adj. corregibile.
corija (-ez) tran, corrèggere.
corijare f. correzione.
corist m. e f. corista.
corn n. (plur. coarne) corno; cu ~,
exagerat; cel cu ~, diavolo ^| n.
plur. cornuri corno; ~ abundenței,
corne dell'abbondanza || cornetto
(forma di panino) || lato, angolo,
ala (di un edificio) || m. (plur.
corni) corno (strumento a fiato) ||
corniolo (arbusto).
cornee f. còrnea.
cornet n. cornetto; ~ acustic,
cornetto acústico || cartoccio.
cornișă f. cornicione.
coroană (coroane) f. corona ||
corona, chioma (di un albero) ||
corona (geom.); ~ solară, corona
solare.
coroiat adj. adunco.

coroidă f. coroida.

corolar n. corollario.

corolă f. corolla.

80

COR- COT

coronament n. coronamento.

corosiv adj. corrosivo.

coroziune f. corrosione.

corp n. (plur.corpuri) corpo; ~ la ~

corpo a corpo; corpo, contenuto

di una lettera || corpo; ~

legislativ, corpo, assemblea

legislativa; ~ de gardă, corpo di

guardia; ~ expediționar, corpo di

spedizione || m. (plur. corpi)

corpo; ~ străin, corpo estraneo; ~

simplu, corpo semplice.

corpulent adj. corpulento.

corporal adj. corporale.

corporație f. corporazione.

corpuscul m. corpùsculo.

corpuscular adj. corpuscolare.

corsaj n. corpetto; busto.

corsar m. corsaro; pirata.

corset n. busto; fascetta elastica, corse, corsetto; corsaletto; ~

ortopedie, busto ortopedico.

cort, -uri n. tenda; foaie de ~, telo

di tenda.

cortegiu n. cortèu.

cortină f. sipario.

corupe tran, corrómpere.

corupere f. corruzione.

Corupt adj. corrotto.

coruptibil adj. corruttibile.

corupție f. corruzione.

cosaș m. mietitore.

cosi (-esc) tran, miètere || (fig.)

distruggere, uccidere || refi, colpirti un piede con l'altro, durante il cammino ||

consumarsi

(detto dei pantaloni).

cosinus, -uri n. (geom.) coséno.

cosit n. mietitura.

cositoare f. macchina mietitrice.

cositor m. e f. mietitore, mietitrice

|| n. stagno.

cositori (-esc) tran, stagnare, ricoprire di stagno.

cosiță f. tréccia; a împleti ~ albă,
rimanere zitella ciocca di
capelli.

cosmetic n. cosmético || belletto.

cosmetică f. cosmética.

cosmic adj. còsmico.

cosmogonie adj. cosmogònico.

cosmogonie f. cosmogonia.

cosmologie f. cosmologia.

cosmonaut, -ți m. cosmonauta.

cosmos n. cosmo, universo.

cost n. costo; ~ vieței, costo della
vita; a vinde sub ~, vendere sotto
costo.

costa intr. impers. costare.

costisitor adj. caro, costoso, di alto
prezzo.

costișă f. costa (di un colle),
pendio.

costiță f. costoletta, cotoletta.

costum n. costume, abito; vestito.

- **costuma (-ez)** refi, indossare un
costume; vestirsi in costume.

costumat adj. vestito in costume;
bai ~, ballo in costume.

costumier m. e f. guardarobiere ||
portaceste (in teatro).

coș, -uri n. cesto, cesta |J torace ||
comignolo || pùstola, fignolo,
piccolo foruncolo.

coșar m. spazzacamino.

coșciug n. bara; fèretro.

coșcogeamite adj. inv. enorme.

coșmar, -ruri n. incubo.

cot n. (plur. coate) gómito; ~ la ~,
insieme || (plur. coturi) svolta (di
una strada) || gómito (di un tubo)
|| angolo, cantone || m. (plur. coți)
gómito (unità di misura).

cota (-ez) intr. quotare, aver valore
(in borsa).

' **cotă** f. quota; quota parte

aliquota || quota, altitudine di un
punto sul livello del mare |
numero d'inventario

81

COT -CRE

collocazione (di un volume in
biblioteca), **cotcodăci (-esc)** intr. cantare (detto
dei polli); fare coccodè.

coteț n. covile; ~ de păsări,
pollaio; ~ de porci, porcile || (fig.)
prigione.

coti (-esc) intr. svoltare, mutar
direzione.

cotidian adj. quotidiano |j m.
giornale quotidiano, **cotiledon** n. cotilèdone.

cotiledonat adj. colcotilèdone.

cotitură f. àngolo || svolta.

cotizație f. quota.

cotlet n. cotoletta.

cotlon, -oane n. luogo nascosto,
ripostiglio; terra vergine ||
nicchia.

cotoi m. gatto (maschio).

cotonogi (-esc) intr. paralizzarsi,
esser colpito da paralisi; tran.
bastonare.

cotor n. (-oare) torso, gambo ||
mànico di scopa || costola (del
libro) || m. (plur. cotori) radice (di
un capello, della coda).

cotoroanță f. megèra, strega.

cotropi (-esc) tran, invàdere;
conquistare.

cotropire f. invasione.

cotropitor adj. invasore.

coțcar m. mascalzone, birbante.

coțofană f. gazza, pica.

covată f. madia.

covârși tran, superare; soverchiare;
sopraffare.

covârșitor adj. che supera, che
soverchia; opprimente.

covor, **-oare** n. tappeto.

covrig m. biscotto (in forma di

cerchio).

cozonac m. panettone || ciambella.

cozoroc n. visiera del berretto.

crab m. granchio || gambero.

crac m. gamba || ramo || braccio
(d'un corso d'acqua).

cracă f. ramo.

crah, -uri n. crak.

crai m. re; ~ -nou, luna nuova; cei
trei ~, i Re Magi || dongiovanni.

crainic m. annunziatore |(battitore
(nelle partite di caccia).

cramă f. torchio (da vino),
frantoio.

crampă f. crampo, dolore.

crampon, -poane n. rampone,
uncino || pezzo di suola (per gli
scarponi).

crampona (-ez) refi, aggrapparsi ||
afferrarsi.

cranian adj. del cranio, che
concerne il cranio.

craniu, -nii n. cranio; scatola
cranica.

crap m. carpa.

crater n. cratere (di un vulcano).

cratiță f. pentola.

cravașa f. frustino.

cravată f. cravatta.

crăciun, -uri n. Natale; Mos ~,
Babbo Natale.

crăiasă f. imperatrice, regina
(nelle fiabe).

crăpa intr. e refi, crepare, fendere
|| tran, spaccare || intr. e refi.
rompersi, fendersi.

crăpat adj. crepato, fesso || m. il
rompersi; ~ zilei, alba, sorgere del
sole.

crăpătură f. fenditura, fesso,
fessura.

crâmpei n. pezzo, brano.

crâncen adj. cruento, sanguinoso;
terribile.

crâng, -uri n. boschetto.

• **crâșmă** f. v. circiumă.

crea (-ez) tran, creare, produrre ||
creare; a ~ un rol, dar vita ad un
personaggio.

82

CRE-CRI

creangă f. ramo d'albero.

creare f creazione.

creastă f. cresta | ciuffo | cima (di
un monte).

creator adj. creatore; || m. Dio.

creatură f. creatura; essere
vivente.

creație f. creazione.

crede tran, credere || intr. avere
fiducia; de necrezut, incredibile ||
refl. ritenersi, credersi.

credincios adj. fedele || credente,
religioso.

credință f. credenza, convinzione;
fede | fedeltà || speranza, fede,
religione.

credit n. crédito; scrisoare de ~,
lettera di crédito; a face ~,
vendere a crédito; || crédito,
considerazione.

eredita (-ez) tran, accreditare;
prestare.

ereditare f. accordare un credito.

creditor m. e f. creditore.

credul adj. crèdulo; credulone.

credulitate f. credulità.

creier m. cervello; ~ mie;
cervelletto || (fig.) intelligenza.

creion, -oane n. matita, lapis.

creiona (-ez) tran, eseguire un
disegno a matita; abbozzare.

cremalieră f. cremagliera.

crematoriu n. forno crematorio.

cremă f. crema.

cremene f. silice.

crenel n. merlo (sulle mura).

crenelat adj. merlato.

creol adj. creolo.
crep n. cresco (tessuto).
crepuscul n. crepuscolo.
crepuscular adj. crepuscolare.
crescător adj. che cresce || **m.** allevatore.
crescătorie f. allevamento.
crescut adj. cresciuto; bine ~, beneducato; rău ~, maleducato.
cresta (-ez) tran, intagliare.
crestat adj. dentellato.
crestătură f. dentello; intaglio.
creșă f. nido d'infanzia.
crește intr. creștere; || trascorrere l'infanzia ingrandirsi gonfiarsi.
creștere f. creșcita; bună ~ educazione || aumento.
creștet n. cima (del capo); din ~ până în tălpi, da capo a piedi || capelli || capezzale || cima (di un monte).
creștin adj. cristiano || **m.** cristiano || persona, individuo.
creștina tran, e refi, diventare, far diventare cristiano cristianizzare.
creștinătate f. cristianità.
creștinesc adj. cristiano, da cristiano.
creștinește adv. cristianamente.
creștinism n. cristianesimo.
cretacic n. cretaceo (periodo geologico).
cretă f. gesso.
cretin m. e f. cretino.
creț n. (plur. crețuri) capelli crespi; riccioli || ruga || (plur. creți) increspatura adj. crespo ricciuto, riccioluto.
creuzet n. crogiuolo.
crez n. credo; credenza; fede.
crezare f. fiducia; a da ~, fidarsi.
crezământ n. fede || fiducia ||

considerazione.

cric, -uri n. cric, elevatore.

cricchet n. cricket, palla a spatola (sport).

crimă f. crimine; delitto.

criminal adj. m. e f. criminale; ~ de război, criminale di guerra | **j** n. tribunale criminale.

83

CRI - CUA

criminalist m. criminalista.

criminalitate f. criminalità.

crin m. giglio.

criptă f. cripta.

criptogramă f. crittogramma.

crispa (-ez) refl. contrarsi; rattrappirsi.

crispat adj. contratto, rattrappito.

cristal n. (plur. cristale) cristallo; varietà di quarzo; ~ de stâncă, cristallo di rócca || (plur. cristaluri) cristallo, vetro || oggetto di cristallo.

cristalin adj. cristallino, limpido || n. cristallino (dell'occhio).

cristaliza (-ez) iritr. e refi. cristallizzare.

cristelniță f. battezzatoio, fonte battesimale.

criteriu n. criterio.

critic adj. critico; ediție ~, edizione critica || anàlisi, interpretazione || m. critico; studioso.

critică f. critica || anàlisi, interpretazione || articolo, studio.

crivăț n. aquilone, vento di nord - est.

criză f. crisi || momento critico, culminante.

croazieră f. crociera (sul mare).

crocodil m. coccodrillo.

croi (-esc) tran, tagliare (un abito).

croială f. modo di tagliare; taglio || carattere.

croitor m. sarto.
croitoreasă f. sarta.
croitorie f. sartoria.
crom n. cromo.
croma (-ez) tran, cromare.
cromosfera f. cromosfera.
cromozom m. cromozòma. '
croncănit n. gracchiamento,
gracchiata.
cronic adj. cronico.
cronicar m. cronista.
cronică f. crònaca.
cronologie adj. cronològico.
cronologie f. cronologia.
cronometra (-ez) tran.
cronometrare., **cronometraj** n. cronometràggio.
cronometrie adj. cronomètrico.
cronometru n. cronòmetro.
eros, -uri n. giro (sport).
erosa f. pastorale || aigrette;
pennàcchio.
croșeta (-ez) tran, lavorare ad
uncinetto.
croșetă f. uncinetto.
cruciadă f. crociata.
crucial adj. cruciale.
cruciat m. .crociato.
crucifica tran, crocifiggere.
crucificare f. crocifissione.
crucifix n. crocifisso.
cruciș adv. incrociato || adj. bieco,
torvo.
crucișător n. incrociatore.
cruciuliță f. crocetta.
crud adj. crudèle; violento ||
acerbo || crudo.
crudități f. pi. frutti, legurhi crudi,
freschi.
crunt adj. crudèle, cruento;
malvagio, inumano || terribile.
crustaceu n. crostaceo.
crustă f. crosta.
cruța tran, risparmiare, salvare.
cruzime f. crudeltà.

ctitor m. e f. fondatore || patrono, protettore.

ctitori (-esc) tran, fondare || protèggere.

ctitorie f. chiesa, monastero || istituzione, fondazione.

cu prep. con || con, per mezzo di || a causa di.

cuantic adj. quantico.

cuantum, -uri n. un tanto, una certa quantità.

84

CVA - CUL

cuarț n. quarzo.

cuaternar adj. quaternario.

cub, -uri n. cubo; metru ~, metro cubo.

cubic adj. cubico.

cubism n. cubismo, **cubist** adj. cubista.

cuc m. cucco (uccello); cucii; cuculo; ceas cu ~, orologio a cucii; lapte de ~, cosa impossibile.

cuceri (-esc) tran, conquistare || tran, e refi. sottomettersi; umiliarsi.

cucerire f. conquista.

cuceritor m. e f. conquistatore; dongiovanni.

cucernic adj. pio, devoto; religioso
jj m. padre (titolo che si dà ai religiosi).

cucernicie f. religiosità, pietà, devozione.

cucoană f. signora.

cucui n. bernoccolo.

cucurbitacee f. plur. cucurbitàcee.

cucurigu inter, chicchirichì

cucuruz n. granturco || mais.

cucută f. cicuta.

cucuvea f. civetta.

cufăr n. baùle.

cufunda tran, e refi, affondare || refi. entrare, penetrare

profondamente || sprofondarsi.

cufundare f. sprofondamento.

cuget n. pensiero || idea ||

immaginazione.

cugeta intr. pensare, immaginare.

cugetare f. pensiero.

cugetător m. e f. pensatore.

cui n. chiodo.

cuib, -uri n. nido || (fig.)

abitazione, casa.

cuibar n. nido preparato (per gli uccelli da cortile) || uovo che si

Pone nel nido II dimora.

cuibări refl. annidarsi ||

rannicchiarsi.

cuier n. attaccapanni.

cuirasat n. corazzata; nave da guerra.

cuirasă f. corazza, cuișoare n. chiodi di garòfano.

culca refl. e tran, coricare,

coricarsi tran, accogliere,

alloggiare per la notte.

culcuș, -uri n. covile, tana;

giaciglio (per le bestie).

culegător, -toare m. e f.

raccoglitore || compositore

(tipografo).

culege tran. raccogliere ||

raccogliere, collezionare.

culegere f. raccolta || collezione ||

raccolta, antologia.

cules n. raccolta delle messi;

raccolto; ~ viei vendemmia.

culinar adj. culinàrio.

culisă f. quinta (teatr.).

culme n. colmo, sommità, àpice ||

cima, vetta.

culmina (-ează) intr., impers.

culminare.

culminant adj. culminante.

culoar n. corridoio.

culoare, culori f. colore || colore,

modo di presentare; ~ locală,

colore locale || colore, sostanza

colorante [] semi (delle carte da giocò).

culpabil adj. colpévole.

culpabilitate f. colpabilità || colpevolezza, reità.

culpă f. colpa.

cult n. culto, religione || adj. colto, istruito.

cultiva tran, coltivare [] refi. istruirsi.

cultivabil adj. "coltivabile.

cultivare f. coltivazione.

85

CUL-CUP

cultivat adj. coltivato || educato, istruito, colto.

cultivator m. e f. coltivatore || macchina coltivatrice.

cultural adj. culturale.

cultură f. cultura; om de ~, persona colta cultura, coltivazione || allevamento; ~ viermilor de mătase, allevamento dei bachi da seta.

cum adv. come; nici de ~, niente affatto; cum oare? come mai?; ~ o fi, in qualunque caso; precum că, perché; după ~, in che modo; ~ că, così che || cong. come || poiché.

cumătră f. comare || madrina.

cumătru, -metri m. compare.

cumetri (-esc) intr. diventare compari.

cumetrie f. compareggio * madrinaggio.

cumineca refl. e tran, comunicare, comunicarsi.

cuminecătură f. comunione.

cuminte adj. assennato || calmo, tranquillo.

cumințenie f. assennatezza || calma.

cuminți (-esc) tran, e refi.

tranquillizzare, tranquillizzarsi ||
diventar serio.

cumnat m. e f. cognato.

cumpănă f. bilancia || equilibrio ||
sospensione; a ține în ~, tenere in
sospese limite, misura;
moderazione.

cumpăni (-esc) tran, pesare |
mettere in equilibrio || equilibrare
|| misurare, esaminare.

cumpănire f. equilibrio.

cumpănit adj. equilibrato; saggio;
moderato.

cumpăra tran. comperare;
acquistare;

cumpărare f. compera, acquisto-
putere **de** ~, potere d'acquisto.

cumpărător m. e f. compratore,
acquirente.

cumpăt n. equilibrio spirituale,
tranquillità, calma.

cumpăta (-ez) refi, moderarsi,
trattenersi.

cumpătare f. moderatezza;
sobrietà.

cumpătat adj. moderato; sòbrio.

cumplit adj. terribile || pauroso.

cumsecade adj. per bene; om ~,
persona per bene.

cumul, -uri n. cumulo.

cumula (-ez) tran, cumulare ||
accumulare.

cumulativ adj. cumulativo.

cumulus m. cùmulo (nuvola).

cumva adv. a rischio; nu ~, bada
bene...

cunoaște (cunosc) tran, conoscere;
sapere, venire a sapere || avere
esperienza || distinguere.

cunoaștere f. conoscenza || sapere.

cunoscător m. e f. conoscitore.

cunoscut adj. conosciuto || noto ||
celebre, famoso.

cunoștință f. conoscenza; a lua ~

de, prendere atto di; a face ~,
conoscere.

cununa tran, sposare || refi.
sposarsi.

cunună f. ghirlanda; corona.

cununie f. matrimonio; nozze;
cerimonia nuziale.

cupă f. coppa; vaso || coppa (carta
da gioco).

cupeu n. cupè (carrozza).

cupiditate f. cupidità, avarizia.

cupla (-ez) tran, accoppiare; unire.

cuplare f. accoppiamento II
unione.

cuplet n. stornello || strofetta.

86

CUP -CUS

cuplu n. coppia || (fig.) coppia di
forze.

cupolă f. cùpola.

cupon n. buono || scampolo.

cuprinde tran, abbracciare ||
comprendere, racchiudere in sé.

cuprins, -uri n. contenuto || ricco ||
cortile di un castello.

cuprinzător adj. comprendente;
largo, vasto.

cupru n. rame.

cuptor n. forno || (fig.) caldo
eccessivo.

curaj n. coraggio; ardimento.

curajos adj. coraggioso;
ardimentoso.

curant adj. (nell'espres.) medic ~
medico che cura un malato,
medico curante.

curat adv. precisamente || adj.
pulito, ben tenuto.

cură f. cura medica.

curăța tran, pulire; || togliere la
buccia || refi, guarire.

curățenie f. pulizia.

curăție f. pudore, castità;
innocenza.

curățire f. pulitura.

curând adv. subito; în ~, tra breve;
mai ~, più in fretta.

curba (-ez) tran, e refi, curvare,
piegare.

curbare f. curvatura.

curbă f. curva; ~ de nivel, curva di
livello.

curbură f. curvatura.

curcan m. tacchino; gallinaccio.

curcă f. tacchina (femmina).

curcubeu n. arcobaleno.

^{curea} > -«le f. cinghia, correggia; ~
de transmisie, cinghia di
trasmissione.

curent n. corrente (di idee, di
opinioni) || corrente, movimento;
~ marin, corrente marina || adj.
corrente, scorrente.

curgător adj. corrente || che
scorre.

curge intr. scorrere || galleggiare ||
gocciolare || scorrere (detto di
parole).

curier m. corriere | fattorino
postale || giornale.

curios adj. curioso.

curiozitate f. curiosità.

curma tran, tagliare, troncare ||
tran e refi, rompere, spezzare ||
interrompere.

curmal m. dattero; palma da
dattero.

curmală f. dattero (frutto).

curmat adj. legato, stretto ||
troncato.

curmeziș adv. trasversalmente.

curs, -uri n. corso (d'acqua) ||
passaggio || corso, valore (di una
moneta) || corso (di lezioni).

cursant m. v. cursist.

cursă f. trappola.

cursier m. corsiero.

cursiv adj. corsivo fluente,

scorrevole (nel discorso).
cursivitate f. facilità,
scorrevolezza del discorso.
curta (-ez) tran, corteggiare (una
donna); far la corte.
curte f. cortile || corte.
curtean m. e f. cortigiano.
curteni (-esc) tran, far la corte,
corteggiare.
curtenitor adj. cortese, amabile.
curtezan m. corteggiatore.
curtier m. sensale.
curtoazie f. cortesia.
cusătură f. cucitura.
cuscră f. consuocra.
cus cru m. consuocero.
custode m. costotte.
custodie f. custòdia.

87

CUS - CVI

cusur, -uri n. imperfezione;
difetto, mancanza.
cusut n. cucito, il cucire.
cușcă, cuști f. covile, giaciglio
(per le bestie) || buca del
suggeritore.
cușmă f. berretto di pelliccia.
cutaneu adj. cutàneo.
cutare pron. indet. tal dei tali;
qualcuno; chicchessia.
cutat adj. (di una veste), a pieghe.
cută f. piega.
cuteza (cutez) intr. osare, ardire.
cutezanță f. ardimento.
cutezător m. e f. ardito,
ardimentoso.
cutie f. scatola || cassetta; ~ de
scrisori, cassetta postale, buca per
le lettere.
cutreiera intr. andar vagando ||
tran, percorrere.
cutremur n. terremoto.
cutremura refi, tremare, scuotersi.
cutremurare f. scossa; fremito.

cuțit n. coltello || tagliacarte || bisturi.

cuțitar m. coltellaio; chi fabbrica o vende coltelli.

cuvă f. bacinella.

cuvânt n. parola; voce; discorso-
cu drept ~, giusto, a ragione; într-
-un ~, in una parola; a nu -și ține
~, non mantenere la parola; a cere
~, chiedere la parola; sub ~ că
i- sotto il pretesto che; în două ~
brevemente; joc de ~, gioco di
parole; om de ~, uomo onesto.

cuvânta (-ez) intr. parlare, discorrere || tran, arringare.

cuvântător m. e f. loquace || dalla
parola facile.

cuveni intr., impers. spettare;
convenire.

cuvenit arg. conveniente; adatto.

cuvertură f. copertura; coperta.

cuvîncios adj. beneducato.

cuvîntă f. buona creanza.

cuvios adj. pio, pietoso, religioso ||
santo.

cuvioșie f. santità || umanità; pietà.

cvadrant m. quadrante.

cvadrat (-ți) m. quadrato (unita di
misura) || n. (-te) quadrato.

cvadratură f. quadratura; ~
cercului, quadratura del cerchio.

cvartal n. quartiere.

cvartet n. quartetto.

cvartir, -uri n. acquartieramento.

cvintet n. quintetto.

88

D-DAL

D

d m. inv. quinta lettera
dell'alfabeto romeno ~

da adv. sì; ba da, ma sì.

da (dau) tran, dare; a ~ o masă, dare un pranzo; dividere,
distribuire; a ~ ceva în două, dividere qualcosa in due ||
affidare; a ~ în judecată, chiamare in giudizio || donare; a
~ înapoi, restituire || offrire, pagare; cât dă pe o căruță?

quanto paga per un carro?' ||
vendere || sacrificare; a -și ~
viața, sacrificarsi l'esistenza ||
gettare, scagliare; a ~ vina pe
cineva, gettar la colpa su di uno, condurre; a ~ la păscut, menare al
Pascolo || sistemare; a ~ la o
parte, allontanare || a ~ gata, terminare || a da foc, accendere ||
* ~; o luptă, dar battaglia j
cestinare, dare in sorte || intr.
agitare, muovere; a ~ din aripi, muovere, sbattere le ali || colpire,
89

battere; a ~ cu cotul, toccare col
gomito || refi, e intr. andare;
dirigersi; a se ~ îndărăt, 'tirarsi
indietro, porre; a se ~ pe o pernă, -mettersi, sistemarsi su di un
cuscino || dedicarsi; a se ~ de
râpă, andare in rovina ||
arrendersi; cedere senza opporre
resistenza.

dac adj. daco || m. e f. daco, abitante della Dàcia || m. lingua
dei Dàci, daco.

dacă cong. se || poiché || sebbene.

dacic adj. dacico.

dacoromân adj. dacoromeno.

dactil m. dàtilo.

dactilograf m. e f. dattilògrafo.

dactilografia tran, dattilografare;
scrivere a macchina.

dactilografiat n. dattiloscritto ||
adj. scritto a macchina.

dactilografie f. dattilografia.

dafin m." lauro, alloro.

dalac n. antrace; carbonchio.

DAL - DAR

dală f. lastra.

dalie f. dalia.

daltă f. scalpello.

daltonism n. daltonismo.

damasc n. damasco; tessuto.

damă f. dama; signora || donna di
facili costumi || dama (gioco) ||
donna (nelle carte da gioco) ||
regina (nel gioco degli scacchi).

dambla f. (pop.) apoplessia;

paralisi; gotta || accesso di furore

Il voglia, capriccio.

damigeana f. damigiana.

dandana, -ale f. chiasso, rumore ||
scandalo || schiamazzo, strèpito.

danez adj. danese || m. e f. danese,
abitante della Danimarca.

dans, -uri n. danza, ballo.

dansa (-ez) tran, ballare, danzare.

dansator m. e f. danzatore,
ballerino.

dantela (-ez) tran, ricamare.

dantelă f. merletto, trina, **dantură** f. dentatura.

danubian adj. danubiano.

dar, daruri n. regalo, dono; în ~,
gratis | 1 offerta || attitudine,
vocazione || cong. ma, però | j
dunque.

darabană f. tamburo; a bate -,
divulgare una notizia.

darac n. scardasso, cardo.

darămite cong. tanto più; ma, ma
anche.

dărâmare f. demolizione;
distruzione; crollo; rovina.

darnic adj. generoso, liberale.

dascăl m. maestro; insegnante ||
cantore.

dat adj. dato, offerto || n. (plur.
daturi) dato di fatto, punto di
partenza || incantesimo, fattura.

data (-ez) tran, datare || intr. datare
da, esistere sin da (un certo
tempo).

datare f. datazione.

datat adj. datato.

dată (dați) f. volta; o dată, una
volta; a fost o ~, c'era una volta ||
data.

datină f. tradizione || uso, regola.

dativ n. dativo (caso).

dator adj. debitore || obbligato
(moralmente).

datora (-ez) tran, dovere pagare;

essere debitore.

datorie f. débito; pe ~, a credito;
de ~, per obbligo; la ~, al posto di
lavoro.

datorit adj. dovuto || a causa di,
grazie a.

datornic m. e f. debitore.

daună f. danno; în ~, a detrimento.

dădacă f. bambinaia; bàlia
asciutta.

dădăci (-esc) intr. fare **da**
bambinaia || servire, curare qc.

dăinui (-esc) intr. persistere,
sopravvivere, **dăinuit or** adj. persistente,
sopravvivate.

dăltui (-esc) tran, scalpellarci

dărăci (-esc) tran, scardassare.

dărăcire f. cardatura, **dă răcit** adj. scardassato || n.
cardatura.

dărăpăna refl. rovinarsi,
distruggersi; andare in rovina.

dărâma tran, demolire; abbattere,
distruggere || refi, crollare.

dărâmat adj. demolito; crollato ||
distrutto.

dărâmătură f. materiale residuo
di un crollo || rudere; rottame.

dărnicie f. generosità; liberalità;
prodigalità.

dărui (-esc) tran, donare, regalare.

dărui (-esc) tran, donare; regalare.

dăruire f. azione di donare ||
devozione; sacrificio, dono di sé.

90

DĂR-DEC

dăruitor m. e f. donatore.

dăscălesc adj. proprio del maestro, che appartiene al maestro.

dăscăli (-esc) tran, insegnare ||
riprendere, rimproverare.

dătător adj. che dona.

dăuna (-ez) tran, danneggiare.

dăunător adj. dannoso, nocevole, che danneggia.

dânsul, dânsa pron. pers. egli, ella.

dâră f. traccia; orma.

dârz adj. tenace, audace, temerario; ardito.

dârzenie f. tenacia, audacia, arditezza.

de prep. di; Ducele ~ Parma, il

Duca di Parma || da; ~ trei ani, da

tre anni; de băut, da bere; de

când, da quando || per; gata ~

drum, pronto per partire || aw. ~

grabă, subito; ~ vreme, presto, per tempo; ~ față, presente; ~

obicei, abitualmente || cong. se;

sebbene || affinché || inter, ma!

deal, dealuri n. colle, collina.

deasupra adv. su; sopra.

debarasa (-ez) tran, sgomberare;

sbarazzare; sparcchiare.

debarca intr. sbarcare.

debarcader n. scalo, banchina di

sbarco, sbarcatoio.

debarcare f. sbarco.

debil adj. debole.

debilitate f. debolezza.

debit n. rivendita di generi 'di

monopolio; ~ de tutun, tabaccheria; ~ de ziare, edicola ||

(com.) debito (registro del), passivo.

debita (-ez) tran, rivendere;

vendere al minuto, spacciare.

debitor adj. e m. e f. debitore.

debloca (-ez) tran, sbloccare.

deblocare f. sblocco.

deborda (-ez) intr. traboccare ||

vomitare.

debușeu n. sbocco (delle merci),

mercato; emporio.

debut, -uri n. debutto, esordio.

debuta (-ez) intr. debuttare,

esordire.

debutant m. e f. debuttante,

esordiente.

decadă f. decade.

decadent adj. decadente.

decadență f. decadenza.

decalaj n. differenza; disaccordo;

sproporzione; distanza.

decalitru n. decalitro.

decalog n. decalogo.

decametru n. decametro.
decan m. e f. decano; membro anziano; prèside (di una facoltà universitaria).
decanat n. decanato.
decanta (-ez) tran, decantare; render limpido.
decantare f. decantazione.
decapita (-ez) tran, decapitare.
decapitare f. decapitazione.
decapitat adj. decapitato.
decapotabil adj. decapottabile.
decădea intr. decadere.
decădere f. decadenza; decadimento.
decăzut adj. decaduto || spostato.
decât adv. ma; però || se non, solamente; n -am ~ să fac, non ho da fare altro che || cong. che || di; mai frumoasă ~ tine, più bella di te.
deceda intr. morire.
decedat adj. deceduto; morto.
decembrie m. dicembre.
decenal adj. decennale.
deceniu m. decennio.
decent adj. decente; pudico.
 decentă f. decenza || pudore.
decepție f. disillusione, delusione.

91

DEC - DEC

decepționa (-ez) tran, disilludere, deludere.
 decepționat adj. deluso, disilluso.
decerna tran. accordare; assegnare; conferire.
decernare f. assegnazione, conferimento (di un prèmio).
 deces, **-uri** n. decesso; morte.
deci cong. dunque; quindi.
decide intr. e refi, decidere; prendere una decisione || tran. determinare, convincere.
 decigram n. decigrammo. _ , **decilitru** n. decilitro.

decima tran, decimare.
decimal adj. decimale.
decimare f. decimazione.
decimetru n. decimetro.
decis adj. deciso; risoluto; fermo.
decisiv adj. decisivo.
decizie f. decisione || sentenza.
declama tran, declamare.
declamare f. declamazione.
declanşa tran, e refi, mettere o entrare in funzione; disingranare, disimbracare.
declara tran. dichiarare || affermare categoricamente.
declarare f. dichiarazione.
declarat adj. dichiarato; attestato.
declaraţie f. dichiarazione || testimonianza || certificato; attestato.
declasa (-ez) refl. decadere || trans. declassare.
declasat adj. declassato, decaduto, spostato.
declin n. declino; discesa.
declina tran, declinare || intr. tramontare.
declinare f. declinazione.
decoct, -uri n. decotto.
decola (-ez) intr. decollare.
decolare f. decollo.
decolora (-ez) refi, scolorire || tran. scolorare.
decolorant n. decolorante || adj. decolorante.
decolorat agg scolorito.
decoltat adj. scollato || (fig.) indecente, scollacciato.
decolteu, -uri n. scollatura, scollo.
decomanda trans, contrordinare, disdire.
deconcerta (-ez) tran, sconcertare; confondere.
deconecta trans, interrompere, sopprimere la connessione tra

due cavi elettrici.

decongela (-ez) tran, scongelare,
decongelare.

decont n. defalco, sconto.

deconta trans, detrarre, defalcare.

decopia (-ez) tran, copiare.

decor, -uri n. decorazione;
ornamento || messa in scena.

decora (-ez) tran, abbellire,
decorare.

decorare f. decorazione;
abbellimento.

decorat adj. decorato; adornato;
abbellito || insignito.

decorativ adj. decorativo.

decorație f. decorazione;
onorificenza.

decortica (-ez) tran, scorticare ||
sbucciare.

decorticat adj. scorticato;
sbucciato.

decret n. decreto || deliberazione,
decisione.

decreta (-ez) tran, decretare || refi.
dichiarare, affermare.

decupa (-ez) tran, tagliare;
ritagliare.

decupare f. ritaglio.

decupat adj. ritagliato.

decupla tran. sguinzagliare;
disaccoppiare.

92

DEC - DEG

decurge intr. derivare, discendere
|| avere origine.

decurs n. decorso; în ~ de,
durante.

dedà (dedau) refl. dedicarsi;
abituarsi.

dedesubt adv. da sotto || n. (plur.
dedesubturi) parte inferiore ||
(fig.) parte nascosta.

dedesubtul prep. sotto, da basso.

dedica tran, dedicare.

dedicație f. dedica.
dedițel m. anemone.
dedubla (-ez) refl, sdoppiarsi.
dedublare f. sdoppiamento.
dedublat adj. dóppio; sdoppiato ||
duplice.
deduce trans, dedurre, derivare.
deductiv agg deduttivo.
deducție f. deduzione. •
dedus adj. dedotto.
defala (-chez) trans, defalcare ||
destrarre.
defalcare f. defalco || sottrazione.
defavoare f. disfavoroe.
defavorabil adj. sfavorevole.
defăima (-ez) tran, diffamare,
denigrare.
defăimare f. diffamazione,
denigrazione.
defăimat adj. diffamato;
calunniato || che gode cattiva
reputazione.
defăimător m. e f. diffamatore,
calunniatore, denigratore.
defect n. difetto || guasto || adj.
difettoso, guasto.
defecta (-ez) refl, guastarsi.
defectare f. guasto.
defectat adj. guasto.
defectuos adj. difettoso.
defecțiune f. defezione || difetto,
imperfezione, disturbo nel
normale funzionamento.
defensiv adj. difensivo || atto alla
difesa.
defensivă f. difensiva.
deficient adj. mancante || m. e f.
deficiente, stupido.
deficit n. deficit || passivo.
deficitar adj. deficitario.
defila (-ez) intr. sfilare.
defilare f. sfilata.
defileu, -uri n. stretta, varco, gola
(di monti).

defini (-esc) . tran, definire ||
determinare; stabilire con
precisione.

definire f. definizione, atto del
definire.

definit adj. definito; determinato.

definitiv adj. definitivo; în ~,
insomma, in definitiva.

definitiva tran, rendere definitivo.

definitivare f. atto per cui si rende
definitivo qc; conferma di un
titolo, di un grado; nomina
definitiva.

definiție f. definizione.

deflagrație f. deflagrazione,
scoppio.

defiora (-ez) tran. violare,
defiorare, sverginare.

deflorare f. deflorazione.

deforma (-ez) tran, deformare.

deformare f. deformazione.

deformat adj. deformato.

deformație f. deformazione., **defrauda (-ez)** tran, defraudare ||
dilapidare il denaro pubblico.

defraudare f. frode; truffa.

defrișa (-ez) tran, disboscare ||
dissodare.

defrișat adj. disboscato ||
dissodato.

defunct adj. defunto, morto.

degaja (-ez) tran, disimpegnare,
liberare, sgombrare || refi.
disimpegnarsi.

93

DEG - DEM

degajare f. disimpegno ||
disinvoltura.

degajat adj. disimpegnato ||
disinvolto.

degeaba adv. invano, inutilmente;
pe ~ gratuitamente.

degenera (-ez) intr. degenerare.

degenerare f. degenerazione.

degenerat adj. degenerate

degenerație f. degenerazione.

degerà intr. gelare; raggelarsi;
. aver freddo.

degerătură f. gelone.

deget n. dito; ~ mare, pollice; ~
mie, mignolo; ~ arătător, indice;
a ști pe ~, sa. pere a memoria; a -
și linge ~, leccarsi le labbra,
avere l'acquolina in bocca.

degetar n. ditale.

deghiza (-ez) tran, e refi.

travestirsi camuffarsi;

mascherarsi.

deghizare f. travestimento.

deghizat adj. travestito;

mascherato.

degrabă adv. **ih** fretta.

degrada (-ez) tran, degradare. , **degradare** f. degradazione.

degradat adj. degradato.

degresa (-ez) tran, sgrassare;
smacchiare.

degresant adj. sgrassante.

degreva (-ez) trans, sgravare,
alleggerire.

degrezare f. alleggerimento,
sgravio.

degrezat adj. sgravato, alleggerito;
esentato.

degusta tran, gustare, assaporare ||
mangiare con calma, **deîmpărțit** m. sg. dividendo.

deînmulțit m. sg. moltiplicando.

deja adv. già; in questo momento.

dejecție f. deiezione.

dejun, -uri n. colazione.

dejuna (-ez) intr. far colazione, **dejurnă** adj. invar, di servizio, di
turno (per una giornata).

delapida (-ez) tran, dilapidare.

delapidare f. dilapidazione.

delapidator m. e f. dilapidatore, delăsa trans, trascurare, neglijere.

delăsare f. trascuranza,
negligenza.

delecta (-ez) tran, e refi, diletare,
divertire. "

delectare f. diletto, divertimento.

delega tran, delegare.
delegat m. e f. delegato.
delegație f. delegazione || commissione.
delfin m. delfino.
delibera (-ez) intr. deliberare, decidere, **deliberant** adj. deliberante.
deliberare f. deliberazione.
delicat agg **delicato, sottile, fragile** || **fine**, scelto.
delicatese f. plur. piatti fini, delicati, leccornie.
delicatețe f. delicatezza, gentilezza. 4
delicios adj. delizioso.
deliciu n. delizia || gioia.
delict n. delitto.
delicvent m. delinquente.
delimita (-ez) tran, delimitare.
delimitare f. delimitazione.
delincvent m. e f. delinquente.
delincventă f. delinquenza.
delir n. delirio || frenesia || stato di incoscienza.
delira (-ez) intr. delirare.
delirant adj. delirante; eccessivo.
delirare f. delirio.
delta m. delta (lettera dell'alfabeto greco).
deluros adj. collinoso.
demachia (-ez) trans, e refl. togliere il beletto, il cerone.

94

DEM - DEN

demagog m. demagogo.
demagogie f. demagogia.
demarca (-chez) trans, marcare, delineare.
demarcare f. demarcazione.
demasca trans, e refl. smascherare.
demascare f. smascheramento.
dement adj. demente; insano.
demență f. demenza; insania; pazzia.

demers, -uri n. intervento; passo.

demilitariza (-ez) tran.

smilitarizzare.

demilitarizare f.

smilitarizzazione.

demisie f. dimissione.

demisiona (-ez) intr. dare le

dimissioni; dimettersi.

demisol; -uri n. (piano)

seminterrato.

demite tran, dimettere; allontanare

(da una carica, ecc.), destituire.

demitere f. destituzione.

demiurg m. demiurgo.

demn adj. degno.

demnitar m. dignitario.

demnitate f. dignità || funzione,

incarico.

demobiliza (-ez) tran, smobilitare.

demobilizare f. smobilitazione.

demobilizat adj. smobilitato.

democrat adj. democratico.

democratiza (-ez) tran.

democratizzare.

democratizare f.

democratizzazione.

democrație f. democrazia; ~

populară, democrazia popolare.

demoda (-ez) refl, passare di

moda; cadere in disuso.

demodat adj. fuori moda; in

disuso.

demografie adj. demografico.

demografie f. demografia.

demon m. dèmone; demonio;

diavolo || (fig.) uomo cattivo.

demonic adj. demonico.

demonstra (-ez) tran, dimostrare ||

intr. fare una dimostrazione;

manifestare.

demonstrant m. e f. dimostrante.

demonstrare f. dimostrazione.

demonstrativ adj. dimostrativo.

demonstrație f. dimostrazione ||

manifestazione.

demonta (-ez) tran, smantellare;
smontare || scomporre
scoraggiare, deprimere.

demontabil adj. smontabile.

demontare f. azione di smontare;
smantellamento
sminuzzamento; scomposizione.

demoraliza (-ez) trans, e refl.
demoralizzare.

demoralizare f. demoralizzazione.

demoralizat adj. demoralizzato.

demult adv. da molto tempo.

denatura (-ez) tran, snaturalizzare.

denaturare . f. snaturatezza;
snaturazione.

denaturat adj. snaturato ||
denaturato; spirt ~, alcool
denaturato.

denie f. messa; funzione religiosa
(nella settimana della Passione).

denigra (-ez) tran, denigrare.

denigrare f. denigrazione.

denigrator m. e f. denigratore.

denivela refl. perdere la superficie
nitida, acquistare un dislivello.

denota (-ez) tran, denotare,
indicare.

dens adj. denso.

densitate f. densità.

dentala adj. f. nell'espres consoană
~ consonante dentale, **dentar** adj. dentario.

dentist m. e f. dentista;
odontoiatra.

95

DEN - DEP

denumi (-esc) tran, denominare ||
designare.

denumire f. denominazione.

denunț, -uri n. denuncia.

denunțare f. denuncia.

denunțător m. denunziatore.

deoarece cong. poiché; perché.

deocamdată adv. per ora, intanto;

per il momento;

provvisoriamente.

deochea tran, gettare il malocchio;
iettare; affascinare || affatturare
(con lo sguardo).

deocheat adj. iettato affatturato;
affascinato.

deochi n. malocchio; iettatura;
fattura || fascino.

deodată adv. subito;
inaspettatamente ||
all'improvviso.

deoparte adv. in disparte.

deopotrivă adv. egualmente; senza
differenza.

deosebi (-esc) tran, e refi.
differenziare; distinguere.

deosebire f. differenza;
distinzione; cu ~, in maniera
speciale.

deosebit adj. differente; un om ~
un uomo di valore, non comune.

deparazita (-ez) tran, disinfettare.

deparazitare f. disinfettazione.

departament n. dipartimento.

departe adv. lontano; pe ~,
indirettamente; spune mai ~,
continua; mai ~! avanti! de ~, da
lontano.

depăna tran, dipanare.

depanare f. dipanatura; il
dipanare.

depărta (-ez) refi, allontanarsi ||
tran, allontanare, tener lontano.

depărtare f. allontanamento;
distanza; din ~ da lontano.

depărtat adj. lontano.

depăși (-esc) tran, oltrepassare,
superare; sorpassare.

depășire f. eccedenza (oltre il
limite fissato).

depășit adj. oltrepassato, superato
|| caduto in disuso; dissueto,
desueto.

dependent adj. dipendente.
dependență f. dipendenza;
 subordinazione.
dependință f. stanza da sgombero;
 bugigattolo, stanzino; al pi.
 annessi.
 depeșă f. telegramma.
depila (-ez) tran, depilare.
depilare f. depilazione.
depilator n. depilatorio.
depinde intr. dipendere || essere
 sottoposto.
depista tran, scovare; individuare,
 identificare.
deplasa tran, e refi, spostare.
deplasare f. spostamento.
deplasat adj. spostato; fuor di
 luogo || sconveniente.
 deplânge tran, compiangere.
deplin adv. interamente. *
deplora (-ez) tran, deplorare.
deplorabil adj. deplorévole.
deponent adj. deponente.
depopula (-ez) tran, spopolare.
deporta (-ez) tran, deportare.
deportare f. deportazione.
deportat adj. deportato.
deposeda tran, spossessare.
depou, -uri n. deposito ||
 magazzino || rimessa (di tram).
depozit n. deposito, magazzino; în
 ~, in deposito || deposito,
 sedimento.
depozita (-ez) tran, depositare ||
 refi, depositarsi.
depozitare f. deposizione;
 sedimento.
 96
DEP - DES
depoziție f. deposizione;
 testimonianza.
deprava (-ez) tran, depravare,
 corrompere, pervertire || refl.
 corrompersi.

depravare f. depravazione.
depravat adj. depravato; corrotto.
deprecia (-ez) tran, deprezzare;
svalutare.
depreciat adj. deprezzato.
depreciere f. deprezzamento;
svalutazione.
depresiune f. depressione
scoraggiamento, abbattimento.
depresiv adj. deprimente,
depressivo.
deprima tran. deprimere;
abbattere.
deprimant adj. deprimente.
deprimare f. depressione
abbattimento.
deprimat adj. depresso;
scoraggiato.
deprinde tran, e refi, abituare,
esercitare.
deprindere f. uso, abitudine.
deprins adj. avvezzo;
esperimentato.
depunător m. e f. depositante.
depune tran, deporre; depositare;
~ armele, arrendersi; ~
jurământul, giurare; ~ un
examen, dare, sostenere un
esame.
depunere f. deposito; deposizione.
deputat m. deputato.
deraia (-ez) intr. deragliare ||
parlare a vanvera.
deraiere f. deragliamento.
deranj -uri n. disordine || disturbo.
deranja (-ez) tran, disturbare
mettere in disordine.
deranjament n. disturbo ||
disordine || sconvolgimento.
deranjat adj. disturbato ||
disordinato || sconvolto.
derapa (-ează) intr. impers.
slittare; scivolare (detto dei
veicoli).

derapare f. slittamento.
derbedeu m. vagabondo;
fannullone.
deretica intr. sfaccendare, far
pulizia in casa.
deriva intr. derivare trarre
origine || tran, deviare, (un corso
d'acqua).
derivare f. derivazione || origine ||
provenienza.
derivat adj. derivato || originato ||
prodotto || m. parola derivata.
derivație f. derivazione || origine ||
provenienza || deduzione.
derivă f., deriva; a merge în ~,
andare alla deriva.
derizoriu adj. derisorio || irrisorio.
dermatolog m. dermatologo.
dermatologie f dermatologia.
derma f. derma.
dermic adj. dermico.
deroga intr. derogare; transigere.
derogare f. deroga, derogazione.
derogatoriu adj. derogatorio.
derula tran, svolgere, spiegare,
disfare.
deruta (-ez) tran, sviare ||
disorientare.
derutare f. sviamento ||
disorientamento.
derutat adj. sviato || disorientato.
derută f. disordine, confusione.
des, deasă adj. spesso || compatto ||
frequente; ripetuto || adv.
frequentemente; spesso.
desagă f. bisaccia.
desăvârși (-esc) tran, finire,
terminare completare, dare
l'ultima mano || perfezionare ||
compiere.

97

DES - DES

desăvârșit adj. perfetto, compiuto
Il perfezionato, completato ||

terminato.

descalifica tran, squalificare.

descalificare f. squalificazione || squalifica.

descăleca intr. scendere da cavallo; arrivare || fondare || colonizzare.

descălecare f. lo scendere (da cavallo) || fondazione || colonizzazione.

descălța tran, scalzare.

descălțat adj. scalzato; scalzo.

descărca tran. scaricare || assolvere; esonerare.

descărcare f. scaricamento || scarica (elettrica).

descărcare f. scàrico; sgravio.

descărcătură f. scarico;, sgravio || scarica (di un'arma da fuoco).

descătușa tran, scatenare; togliere le manette || liberare.

descătușare f. liberazione.

descătușat adj. svincolato, liberato.

descânta intr. , disincantare, togliere il malocchio.

descântec n. il togliere la fattura, il malocchio || formula per togliere il malocchio.

descendent m. e f. discendente.

descendență f. discendenza; posterità.

descentraliza tran, decentrare.

descentralizare f. decentramento.

descheia tran, sbottonare.

descheiat adj. sbottonato.

deschide tran, aprire; dischiudere;

a ~ pofta, far venir voglia; a -și ~

sufletul, aprire l'animo; a ~ gura,

aprir bocca, parlare; a ~ brațele,

accogliere; a ~ vorba, apri la

discussione; a ~ ochi mari,

spalancare gli occhi,

meravigliarsi || refi, aprirsi,

schiodersi; s -a deschis cerul, si è
rasserenato; şedinţa s -a deschis
la seduta si è aperta.

deschidere f. apertura || spazio
libero; fessura.

deschis adj. aperto; chiaro; ~ la
vorba, sincero; - la minte,
intelligente; a avea ochi ~,
osservare, guardare con
attenzione || (di un colore) chiaro.

deschizătură f. apertura, fessura;
breccia.

descifra (-ez) tran, decifrare,
spiegare; interpretare.

descifrabil adj. decifrabile,
comprensibile.

descifrare f. interpretazione;
azione di decifrare.

descinde intr. discendere, trarre
origine || scendere || intervenire.
descindere f. discendenza, origine;
|| discesa || sopraluogo.

descins adj. discinto.

descleşta (-ez) tran, e refi.
disserrare, aprire.

descoase tran, scucire || analizzare
minuziosamente.

descompleta tran, scompletare,
rendere incompleto.

descompune tran, scomporre ||
refi, scomporsi, alterarsi.

descompunere f. scomposizione ||
alterazione.

descompus adj. scomposto ||
alterato.

descongestionă (-ez) tran.
scongestionare.

desconsideră tran, sconsiderare;
sprezzare.

desconsideraţie f-
sconsiderazione; disprezzo.

descoperi tran, scoprire || refl-
scoprirsi il capo, togliersi il

DES - DES

cappello II tran, e refl. scoprirsi,
svelarsi.

descoperire f. scoperta.

descoperit adj. scoperto, svelato;
rivelato.

descotorosi (-esc) tran, e refl.
sbarazzare, liberare.

descreierat adj. scervellato.

descrește intr. decrescere,
diminuire.

descreștere f. diminuzione.

descreți (-esc) tran, togliere le
grinze (da una stoffa, da un
vestito) || (fig.) rasserenare,
render lieto.

descrețit adj. liscio, spiegato,
senza pieghe.

descrie tran, descrivere.

descriere f. descrizione.

descriptiv adj. descrittivo.

descriptie f. descrizione.

descuia tran, aprire (con la
chiave), disserrare.

descuiat adj. aperto, non chiuso a
chiave.

descuț adj. scalzo || m. uomo
povero, mendicante.

descumpăni (-esc) tran, far
perdere la calma; sconcertare.

descumpănit adj. sconcertato,
disorientato.

descuraja (-ez) tran, e refl.
scoraggiare.

descurajare f. scoraggiamento.

descurajat adj. scoraggiato;
demoralizzato.

descurajator m. e f. scoraggiante,
demoralizzante.

descurca tran. sbrogliare;
risolvere, chiarire.

descurcăreț m. e f. che sa
sbrogliarsi || abile.

^{de}**seară** adv. stasera; în ~, verso

sera.

"eseca tran, prosciugare.

desecare f. prosciugamento.

desemna (-ez) tran, designare.

desemnare f. designazione.

desen n. disegno.

desena (-ez) tran, disegnare; || refi.
apparire, mostrarsi.

desenator m. disegnatore.

deseori adv. spesso; spesse volte;
sovente.

desert, -uri n. dolce, desert.

deservi, -vesc tran, disservire;
rendere un cattivo servizio |
servire, eseguire un servizio a pro
di una collettività umana.

deservire f. servizio a pro di una
collettività umana.

desface tran, disfare, scomporre ||
annullare (un contratto) || disfare
(un pacco) || rimuovere; a ~ patul
preparare il letto (per dormire).

desfacere f. azione di disfare;
annullamento, vendita;
liquidazione; spaccio.

desfăcut adj. disfatto; scomposto.

desfăşa tran. sfasciare (un
bambino).

desfăşura tran, spiegare svolgere ||
refi, distendersi, spiegarsi.

desfăşurare f. spiegamento ||
svolgimento.

desfăşurat adj. svolto || spiegato ||
esteso.

desfăta refl. dilettersi, divertirsi,
sollazzarsi.

desfătare f. diletto, gioia; piacere ||
divertimento. «

desfătat adj. piacevole, allegro

desfăta tran, togliere la federa ||
aprire, esporre.

desfigura (-ez) tran, sfigurare.

desfigurat adj. sfigurato.

desfiinţa (-ez) tran, sopprimere;

abolire, sciogliere.

desființare f. abolizione,
soppressione || scioglimento.

99

DES - DES

desfrâna (-ez) refl, sfrenarsi, darsi
ai bagordi, menar vita corrotta.

desfrânate f. corruzione.

desfrânat adj. sfrenato; corrotto.

desfrâu, -uri n. corruzione,
depravazione.

desfunda tran, sfondare || sturare
(una bottiglia) || refl, riversarsi.

desfundat adj. sfondato || sturato,
strappato || impraticabile (di una
strada).

deshidrata (-ez) tran, disidratare.

deshidratare f. disidratazione.

deshuma (-ez) tran, esumare.

deshumare f. esumazione.

desigila (-ez) tran, dissiggillare.

designa tran, designare.

desigur adv. si j| senza dubbio;
certamente.

desime f. densità, foltezza ||
compattezza.

desinență f. desinenza.

desiș, -uri n. folto (del bosco)
macchia.

desluși (-esc) tran, distinguere;
differenziare, chiarire, spiegare,
delucidare; || refl, schiarirsi,
diventar limpido, hiaro.

deslușire f. chiarificazione.

deslușit adj. chiaro; limpido,
chiarificato, delucidato.

desolidariza (-ez) refl, dividersi,
dissociarsi, non essere solidale,
far parte a sé.

despacheta (-ez) tran sciogliere,
svolgere, disfare aprire (un
pacco).

despăduri (-esc) tran, disboscare.

despădurire f. disboscamento.

despădurit adj. disboscato.

despăgubi (-esc) tran, e refi.

risarcire; indennizzare ||

ricompensare.

despăgubire f. risarcimento;

indennizzo; ~ de război,

risarcimento dei danni di guerra.

despărți refi. allontanarsi;

dividersi || divorziarsi || separarsi;

tran, separare, dividere.

despărțire f. divisione;

separazione || divorzio.

despărțit adj. diviso; separato.

despături, -rese tran, spiegare

(quello che è piegato in due, in quattro).

desperechea (-chez) tran.

separare, disgiungere || togliere

via un elemento dal paio.

desperecheat adj. diviso, separato

(dal suo paio), rimasto senza

paio.

despersonalizat adj. spersonali-

zzato.

despica tran, dividere in due parti;

fendere; spaccare.

despicat adj. diviso || spaccato.

despleti (-esc) tran, e refi, disfare

le trecce.

despletit adj. sciolto (detto dei

capelli), che cade sulle spalle.

despodobi (-esc) tran, disadornare;

togliere gli ornamenti.

despot m. despota || tiranno.

despotie adj. dispotico; tirannico.

despotism n. dispotismo; tirannia.

despotmoli (-esc) tran, far uscire

dal fango; disarenare || trarre in

salvo || refi, uscire dal fango,

disarenare.

despre prep. di; intorno a; a vorbi

~ cineva, parlare di; || da parte di;

văr ~ tată, cugino da parte di

padre || verso; ~ ziuă, verso l'alba.

desprinde tran, staccare; separare

Il refi, sciogliersi, staccarsi.

despuia tran, e refi, spogliare ||

perdere le foglie || spogliare,

sfrondare.

100

DES -DET

despuiat adj. spogliato; svestito ||

privo di foglie || derubato,

rapinato.

destăinui (-esc) tran, svelare;

divulgare || refi, confessarsi,

svelare a qualcuno il proprio

segreto.

destăinuire f. confessione ||

svelamento (di un segreto).

destin n. destino; sorte.

destina (-ez) tran, destinare;

decidere || predestinare.

destinatar m. e f. destinatario.

destinație f. destinazione.

destinde refi, riposare (i nervi) ||

tran, mollare; allentare; rilassare.

destindere f. riposo; diporto;

distrazione.

destins adj. disteso || rilassato.

destitui tran, destituire.

destituire f. destituzione.

destoinic adj. meritevole || capace,

bravo; competente.

destoinicie f. attitudine;

competenza, capacità.

destrăbăla (-ez) refi, darsi a vita

immorale, dissoluta.

destrăbălat adj. dissoluto;

sfrenato.

destrăma refl. sfilacciarsi, (detto

di stoffa); consumarsi

dissolversi || tran, consumare j|

sciogliere (un gomito).

destrămat adj. sfilacciato, liso,

consumato.

destul adv. abbastanza; a

sufficienza || adj. sufficiente.

destupa tran, sturare, stappare ||
aprire.

deșteleni, -nesc tran, dissodare.

deștelenire f. dissodamento.

dezăpezi, -zesc tran, spalare la
neve; sgombrare le strade dalla
neve.

deșert, -uri n. deserto || adj. vuoto,
abbandonato.

deșerta tran, svuotare; vuotare ||
refi, spopolarsi, svuotarsi.

deșertăciune f. vanità, cosa vana.

deșeu n. scorie, rifiuto, scarto.

deșeua (-ez) tran, dissellare.

deși cong. benché, sebbene.

deșira (fig.) refi, sfilarsi; disfarsi.

deșirat adj. sfilato, stracciato || alto
e magro, allampanato.

deștept adj. sveglia, intelligente ||
furbo, astuto.

deștepta refl. e tran, destare,
svegliare || rendersi conto ||
diventare accorto.

deșteptare f. sveglia.

deșteptător adj. che sveglia || ceas
~, sveglia, (orologio).

deșuruba (-ez) tran, svitare.

detalia (-ez) tran, dettagliare,
analizzare, esporre
minuziosamente.

detaliat adj. dettagliato.

detaliu n. dettaglio; în ~,
minuziosamente; a vinde cu ~,
vendere al minuto.

detașa (-ez) tran, e refi, distaccare;
separare tran. trasferire,
comandare in un impiego.

detașament n. distaccamento.

detașare f. distacco; indifferenza ||
trasferimento in un impiego.

detașat adj. separato, isolato ||
distaccato; comandato; trasferito.

detecta, -tez tran, scoprire,
identificare, rivelare (un aereo, le

onde radioelettriche, ecc.).

detectiv m. detectiv; poliziotto.

detector n. detettore.

deteriora (-ez) tran, e refl.

deteriorare.

deteriorat adj. usato; deteriorato.

determina tran, determinare ||

fissare, stabilire.

101

DET - DEZ

determinant adj. determinante.

determinat adj. determinato.

detesta tran, e refl. detestare,
odiare.

detestabil adj. detestabile.

detonânt adj. detonante.

detonator'n. detonatore.

detonație f. detonazione.

detriment n. danno; în ~ cuiva, a
danno di qualcuno.

detrona (-ez) tran, detronizzare;
spodestare.

detronare f. deposizione.

detronat adj. deposto (dal trono,
dal comando).

detuna intr. tuonare; rombare;
tran, fulminare.

detunare f. detonazione.

detunat adj. fulminato; colpito dal
fulmine || scoppiato.

detunător adj. tuonante ||
rombante.

deturna tran, stornare.

deținător adj. detentore.

deține tran, detenere || tenere ||
ritenere || imprigionare.

deținere f. detenzione.

deținut m. e f. detenuto; carcerato.

deunăzi adv. nei giorni scorsi;
ultimamente, de mai ~, dai giorni
passati.

devaloriza (-ez) tran, svalORIZzare
|| svalutare.

devalorizare f. svalutazione.
devalorizat adj. svalutato.
devasta (-ez) tran, devastare, saccheggiare, mettere a sacco.
devastare f. devastazione.
devastat adj. devastato; saccheggiato.
devastator adj. devastatore.
developa (-ez) tran, sviluppare (una fotografia).
developare f. sviluppo (di una fotografia).
developat adj. sviluppato (una foto).
deveni intr. divenire; diventare.
devia (-ez) intr. deviare || sviare; allontanarsi dalla linea giusta.
deviație f. deviazione.
deviză f. motto; parola d'ordine. , **devize** n. plur. divise (in commercio), valuta estera.
devora (-ez) tran, divorare || mangiare con ingordigia.
devotament n. devozione, fedeltà (ad una causa).
devotat adj. fedele, (ad una causa, a qualcuno).
devreme adv. per tempo, presto; di buon mattino.
dexteritate f. destrezza; abilità.
dezacord n. disaccordo.
dezacorda (-ez) refi, scordarsi (di uno strumento musicale).
dezacordat adj. scordato (di uno strumento musicale), dezagreabil adj. spiacevole.
dezagrega refi. impers. disgregarsi.
dezagregare f. disgregazione.
dezagregat adj. disgregato.
dezagrement n. dispiacere || fastidio.
dezamăgi (-esc) tran, deludere, disilludere.
dezamăgire f. delusione,

disillusione, disinganno.
dezamăgit adj. deluso, disilluso.
dezaproba tran, disapprovare.
dezaprobare f. disapprovazione.
dezarma (-ez) tran, disarmare ||
smantellare || intr. disarmare;
ridurre il proprio armamento.
dezarmare f. disarmo. /
dezarmat adj. disarmato.
dezarticula (-ez) tran.
disarticolare.
dezastru n. disastro.

102

DEZ-DEZ

dezastruos adj. disastroso.
dezavantaj n. svantaggio.
dezavantaja (-ez) tran, porre in
svantaggio; danneggiare.
dezavantajos adj. svantaggioso ||
dannoso.
dezaxat adj. privo dell'equilibrio
della mente, squilibrato.
dezbate tran, dibattere; discutere.
dezbatere f. dibattito.
dezbina (-ez) tran, dividere;
mettere in disaccordo.
dezbinare f. divisione
disaccordo.
dezbrăca refl. e tran, svestire,
spogliare || depredare; rapinare.
dezbrăcat adj. svestito; spoguito ||
nudo.
dezechilibra (-ez) tran, far perdere
l'equilibrio || refl. perdere
l'equilibrio.
dezechilibrat adj. squilibrato ||
sproporzionato.
dezechilibru n. squilibrio
alienazione mentale.
dezerta (-ez) intr. disertare.
dezertare f. diserzione.
dezertor m. disertore.
dezgheț, -uri n. disgelo.
dezgheța refl. sgelarsi, sciogliersi.

dezghețat adj. sgelato || (fig.)
furbo, astuto.

dezgolit (-esc) tran, denudare,
spogliare, scoprire, scoperchiare,
palesare.

dezgolit adj. spogliato, svestito ||
scoperto, scoperchiato.

dezgropa tran. disseppellire,
dissotterrare || esumare.

dezgropare f. esumazione.

dezgropat adj. dissepolto ||
esumato.

dezgust n. disgusto.

dezgusta tran, disgustare.

dezgustător adj. disgustante;
scostante.

dezicere f. disdetta, contraddizione
|| rinnegamento.

deziderat n. desiderato,
desideratum.

deziluzie f. disillusione.

deziluziona (-ez) tran, disilludere.

deziluzionat adj. deluso, disilluso.

dezinfecta (-ez) tran, disinfettare.

dezinfectant n. disinfettante.

dezinfectare f. disinfezione.
dezinfecție f. disinfezione.

dezintegra (-ez) tran, disintegrare
|| refi, disintegrarsi.

dezintegrare f. disintegrazione.

dezintegrat adj. disintegrato.

dezinteres n. disinteresse.

dezinteresa (-ez) refi.
disinteressarsi.

dezinteresare f. disinteresse.

dezinteresat adj. disinteressato.

dezintoxica tran. e refi.
disintossicare.

dezintoxicare f. disintossicazione.

dezinvolt adj. disinvolto.

dezinvoltură f. disinvoltura.

dezlănțui tran, e refi, scatenare ||
far scoppiare || tran, liberare dalle
catene.

dezlănțuit adj. scatenato; furioso.

dezlega tran, slegare || liberare || risolvere.

dezlegare f. permesso soluzione (di un problema).

dezlegat adj. slegatp, sciolto libero || risolto (un problema).

dezlipi (-esc) tran, e refi, scollare || refi, staccarsi, allontanarsi.

dezlipit adj. scollato || staccato, allontanato.

dezmăț n. dissolutezza; libertinaggio. .

dezmățat adj. svergognato libertino || sfrontato.

103

DEZ - DIA

dezmembra (-ez) tran. smembrare.

dezmembrare f. smembramento.

dezmetici (-esc) refl. ritornare in sé.

dezmierda tran, accarezzare.

dezmierdare f. carezza.

dezminți tran, smentire || negare; contestare.

dezmințire f. smentita.

dezmorți (-esc) tran, e refi. sgranchire || svegliarsi dal torpore, spoltrirsi.

dezmoșteni (-esc) tran, diseredare.

dezmoștenit adj. diseredato; misero; sfruttato.

deznădăjdui (-esc) intr. disperare; perdere ogni speranza.

deznădăjduire f. disperazione.

deznădăjduit adj. disperato; che ha perduto ogni speranza.

deznădejde f. disperazione.

deznoda tran, snodare || (fig.) chiarire, sciogliere.

deznodare f. scioglimento || chiarimento.

deznodat adj. snodato; sciolto.

deznodământ n. scioglimento;
soluzione, fine || epilogo.
de/obișnui (-esc) tran, e refi.
disabituare, disauezzare.
dezobișnuit adj. disabituato;
disavvezzo.
dezola (-ez) tran, desolare;
scoraggiare.
dezolant adj. desolante.
dezolare f. desolazione.
dezonoare f. disonore; vergogna.
dezonora (-ez) tran, disonorare.
dezonorant adj. disonorante ||
vergognoso.
dezonorat adj. disonorato.
dezordine f. disordine ||
confusione.
dezordonat adj. disordinato ||
confuso.
dezorganiza (-ez) tran.
disorganizzare.
dezorganizat adj. disorganizzato.
dezorienta (-ez) tran, disorientare.
dezorientare f. disorientamento., **dezorientat** adj. disorientato.
dezrădăcina tran, sradicare.
dezrădăcinare f. sradicamento.
dezrădăcinat adj. sradicato.
dezrobi (-esc) tran, e refi, liberare.
dezrobire f. liberazione (dalla
servitù).
dezumaniza tran, disumanare;
abbrutire.
dezumfla tran, e refi, sgonfiarsi.
dezumflat adj. sgonfiato.
dezvălui tran, svelare; scoprire ||
mettere in rilievo; far apparire.
dezvăluire f. svelamento,
rivelazione.
dezvăț n. il disabituarsi, il
disauezzarsi.
dezvăța tran. disabituare,
disauezzare.
dezveli tran, scoprire; togliere la
coperta.

dezvinovățire f. discolpa.

dezvolta refi, svilupparsi || tran.
svolgere, ampliare; sviluppare.

dezvoltare f. sviluppo.

dezvoltat adj. sviluppato ||
evoluto.

diabet n. diabet.

diabetic adj. diabetico.

diabolic adj. diabolico.

diacon m. diacon.

diaconie f. diaconia.

diademă f. diadema, corona, serto.

diafan adj. diafano, trasparente.

diafragmă f. diaframma.

diagnostic adj. diagnostico.

diagonal adj. diagonale;
trasversale.

DIA - DIH

diagonală f. diagonale; în ~, di
traverso, diagonalmente,
trasversalmente.

diagramă f. diagramma.

dialect n. dialetto.

dialectic adj. dialettico.

dialectică f. dialettica.

dializă f. dialisi.

dialog, -uri n. dialogo.

diamant n. diamante.

diametral adj. diametrico.

diametru n. diametro.

diapazon n. diapason.

diapozitiv n. diapositiva.

diaree f. diarrea.

diateză f. diatesi.

diavol m. diavolo; demonio.

diavolesc adj. diavolesco;

diabolico (fig-) cattivo,
perverso.

diavolește adv. diabolicamente.

dibaci adj. abile; intelligente ||
competente.

dibaci (-esc) tran, trovare, scoprire
) adattare (un congegno).

dibăcie f. destrezza, abilità ||

competenza, capacità.

dibui intr. andare a tentoni;

brancolare || esitare.

dichis, -uri n. accessori;

minutaglie.

dichisi (-esc) refl, agghindarsi.

dieta (-ez) tran, dettare || imporre,
ordinare.

dictare f. dettato.

dictat n. dittato; trattato imposto
con la violenza.

dictator m. dittatore.

dictatorial adj. dittatoriale.

dictatură f. dittatura || (fig.) potere
illimitato.

dicton n. sentenza; motto.

dicționar n. dizionario;

vocabolario.

didactic adj. didattico; corp ~

corpo insegnante, corpo

didattico.

diedru n. diedro.

dietă f. dieta; regime alimentare ||

assemblea, adunanza;

parlamento.

dietetic adj. dietetico.

diez m. diesis.

diferend n. controversia; dissidio;

conflitto.

diferență f. differenza.

diferenția, -țiez tran, differenziare.

diferențial n. differenziale || adj.

differenziale; che si differenzia.

diferențiere f. differenziazione.

diferi intr. differire.

diferit adj. diverso; differente.

difficil adj. difficile || esigente;

suscettibile.

difficultate f. difficoltà.

diform adj. deforme || difforme ||

amorfo.

difterie adj. difterico.

difterie f. difterite.

diftong m. dittongo.

difuz adj. diffuso.
difuza (-ez) tran, diffondere |
spargere in abbondanza
propagare.
difuzare f. diffusione.
difuziune f. diffusione;
propagazione.
difuzor n. diffusore.
dig, -uri n. diga.
digera tran, digerire.
digerabil adj. digeribile.
digestie f. digestione.
digestiv adj. digestivo.
dighisit adj. agghindato.
digital adj. digitale; amprentă ~,
impronta digitale.
digitală f. digitale purpurea.
digresiune f. digressione.
dihanie f. fiera, belva || mostro.

105

DIH - DIR

dihor m. faina.
dijmă f. decima, imposta;
mezzadria.
dilata tran, e refl. dilatare.
dilatare f. dilatazione.
dilatat adj. dilatato.
dilatație f. dilatazione; coeficient
de ~, coeficiente di dilatazione.
dilemă f. dilemma; alternativa.
diletant m. e f. dilettante.
diligentă f. diligenza, carrozza
postale || diligenza.
dilua (-ez) tran, diluire || (fig.)
attenuare.
diluant adj. diluente.
diluare f. diluizione, azione del
diluarsi.
dimensiune f. dimensione.
dimie f. tessuto grosso di lana
(bianco).
dimineață f. mattina, mattino; de
~, dal mattino; al mattino; spre ~,
verso il mattino, all'alba; în faptul

~, all'alba; bună ~, buongiorno.

diminua (-ez) tran, diminuire.

diminuare f. diminuzione.

diminutiv adj. diminutivo || m. diminutivo.

dimorfism n. dimorfismo.

dimpotrivă adj. dall'altra parte, di fronte || adv. al contrario; contrariamente.

dimprejur adv. d'intorno.

dimpreună adv. insieme (con).

din prep. da; din țară, dal paese || di; ~ stâncă în stanca, da roccia a roccia || con; pocnind ~ bici, schioccando con la frusta.

dinadins adv. apposta.

dinafară adv. pe ~, fuori; a memoria.

dinainte adv. davanti || inanzi, prima.

dinam, -uri n. dinamo.

dinamic adj. dinamico, attivo, solerte.

dinamică f. dinamica.

dinamism n. dinamismo.

dinamită f. dinamite.

dinamometru n. dinamometro.

dinapoi adv. dietro; pe ~, da dietro; de ~, dalle spalle.

dinar m. dinaro.

dinastie f. dinastia.

dinăuntru adv. dentro.

dincoace adv. da questa parte.

dincolo adv. da quella parte; dalla parte opposta; ici... ~, qui... là.

dincotro adv. da quale direzione? da dove?

dindărăt adv. dietro.

dineu, -uri n. colazione, pranzo, cena sontuosa.

dinozaur m. dinosauro.

dinspre prep. da, dalla parte di (luogo).

dintâi adj. inv. primo.

dinte m. dente; ~ de lapte, dente di latte; soare cu ~, sole sulla neve;
a -și ține inima cu ~,
padroneggiarsi, trattenersi'* ||
roccia, picco.

dintre prep. tra || di.

dința, (-ez) tran. dentare,
dentellare.

dințat adj. dentato || dentellato.

dioptrie f diottria.

diorit n. diorite.

diplomat adj. diplomato.

diplomatic adj. diplomatico.

diplomație f. diplomazia.

diplomă f. diploma; attestato.

direct adj. diretto; tren ~, treno
diretto; complement ~,
complemento diretto.

directivă f. direttiva || istruzione.

director m. e f. direttore || preside
|| adj. direttore, che guida, dirige.

directorat n. direzione.

106

DIR - DIS

direcție f. direzione || guida.

dirigent m. dirigente (antiquato, quasi fuori uso).

dirigenție f. direzione e
responsabilità de -1 lavoro di una
classe di scuola media; ore (nel
programma scolastico) destinate
a tale scopo.

diriginte m. professore
responsabile di una classe.

dirija (-ez) tran, dirigere; guidare.

dirijabil m. dirigibile.

dirijor m. direttore (d'orchestra).

dis -de -dimineață adv. di buon
mattino; all'alba.

disc, -uri n. disco.

discernământ n. discernimento.

discerne tran, discernere.

disciplina (-ez) tran, disciplinare.

disciplinar adj. disciplinare.

disciplinat adj. disciplinato.

disciplină f. disciplina.
discipol m. discepolo; allievo.
discontinuitate f. discontinuità.
discontinuu adj. discontinuo.
discorda (-ez) intr. discordare.
discordant adj. discordante.
discordanță f. discordanza.
discordai adj. scordato (detto di uno strumento musicale).
discordie f. discordia.
discotecă f. discoteca.
discredit n. discredito.
discredita (-ez) tran, e refi, discreditare.
discreditare f. discredito.
discreditat adj. discreditato.
discrepanță f. discrepanza.
discret adj. discreto; riservato, delicato.
discreție f. discrezione,
riservatezza, riserbo; a păstra ~, come vuoi; quanto vuoi; a fi la ~
cuiva, essere a disposizione di
uno, sottoposto alla sua volontà.
discriminare f. discriminazione.
discriminatoriu adj.
discriminatorio.
disculpa tran, e refi, discolpare.
disculpare f. discolpa.
discurs, -uri n. discorso.
discuta intr. discutere || tran.
analizzare, dibattere.
discutare f. atto del discutere;
discussione.
discuție f. discussione || dibattito.
diseca tran, analizzare; sezionare.
disecare f. sezionamento || analisi
minuziosa.
disecție f. dissezione.
disensiune f. dissenso
disaccordo.
disertație f. dissertazione;
discorso.
disident adj. dissidente.
disidență f. dissidenza.
disimula (-ez) tran, dissimulare;
fingere [] nascondere, celare.

disimulare f. dissimulazione;
simulazione.
disimulat adj. dissimulato; finto.
disloca tran, e refl, dislocare;
mutare di posto; spostare.
dislocare f. dislocazione.
dislocat adj. dislocato; mutato di
posto, spostato.
disocia (-ez) tran, dissociare |
scomporre.
disociat adj. dissociato; scomposto
(dell'atomo).
disociere f. dissociazione.
disonant adj. dissonante || sordo.
disonanță f. dissonanza.
dispariție f. sparizione;
scomparsa.
dispărea intr. sparire, scomparire ||
morire.
dispărut adj. scomparso, sparito ||
morto.

107

DIS - DIV

dispensa (-ez) refl. privarsi || tran.
dispensare, esonerare.
dispensar n. dispensario;
ambulatorio medico. *.
dispensare f. dispensa; esonero ||
privazione.
dispersa (-ez) tran, e refl.
disperdere.
dispersare f. dispersione.
dispersie f. dispersione.
displăcea intr. dispiacere.
disponibil adj. disponibile.
disponibilitate f. disponibilità ||
disposizione; a pune în ~,
licenziare.
dispozitiv n. dispositivo.
dispoziție f. disposizione || ordine
|| loc adv., la ~, a disposizione, a
piacere.
dispreț n. disprezzo.
disprețui (-esc) tran, disprezzare.

disprețuitor adj. sprezzante.
disproporție f. sproporzione.
disproporționat adj.
sproporzionato.
dispune tran, disporre, ordinare ||
intr. avere a disposizione,
disporre.
dispus adj. disposto, proclive.
disputa tran, contestare, lottare;
disputare || refi, aver luogo ||
disputarsi || discutere.
dispută f. disputa; discussione,
controversia.
distant adj. distante, lontano.
distanța (-ez) tran, distanziare.
distanțare f. atto del distanziarsi.
distanță f. distanza; spazio.
distila (-ez) tran, distillare.
distilare f. distillazione.
distilat adj. distillato.
distinct adj. distinto || separato.
distinctiv adj. distintivo.
distincție f. distinzione ||
onorificenza.
distinge tran. distinguere
osservare, rimarcare.
distins adj. distinto.
distorsiune f. distorsione.
distra (-ez) tran; distrarre.
distractiv adj. distrattivo ||
piacevole.
distracție f. distrazione.
distrage tran, distrarre, far deviare
(da una preoccupazione, ecc.).
distras adj. distratto || disattento,
distratto.
distribui tran, distribuire.
distribuire f. distribuzione.
distribuator n. distributore;
macchina, apparecchio di
distribuzione.
distributiv adj. distributivo.
distribuție f. distribuzione. , **district** n. distretto; provincia.
districtual adj. distrettuale.

distructiv adj. distruttivo.
distrugător adj. distruggitore || n. torpediniera (nave).
distruge tran, distrurre.
distrugere f. distruzione, ammalato.
distrus adj. distrutto.
diuretic adj. diuretico.
diurn adj. diurno.
diurnă f. diaria.
divaga, (-ghez) intr. divagare.
divagare f. divagazione.
divagație f. divagazione digressione.
divan, -uri n. divano, canapé || Consiglio di Stato (nell'Impero turco); ~ ad hoc le due adunanze che ebbero luogo nel 1857 a Bucarest ed a Iași per stabilire l'Unione dei Principati romeni.
divă f. diva, attrice.
divergent adj. divergente.
divergență f. divergenza.
divers adj. diverso || differente.
108
DIV - DOC
diversifica tran, diversificare.
diversificare f. diversificazione || divergenza.
diversitate f. diversità.
diversiune f. diversione.
divertisment n. divertimento.
divide tran, dividere.
dividend n. dividendo.
divin adj. divin || (fig.) dotato di qualità superiori.
divinitate f. divinità.
diviniza (-ez) tran, divinizzare.
divinizat adj. divinizzato; adorato.
diviza (-ez) tran. e refi. suddividere.
divizare f. suddivisione.
divizat adj. suddiviso.
divizibil adj. divisibile.

divizibilitate f. divisibilità.
divizie f. divisione (milit).
diviziune f. divisione, suddivisione.
divizor n. divisore.
divorț, -uri n. divorzio.
divorța (-ez) intr. divorziare.
divorțat adj. divorziato.
divulga tran, divulgare, diffondere, comunicare, render pubblico un segreto.
divulgare f. diffusione; divulgazione.
dizenterie f. dissenteria.
dizgrație f. disfavore; disgrazia; a fi în ~ aver perduto la protezione, il favore di qc.
dizgrațios adj. sgraziato.
dizolva tran, dissolvere, disperdere || refi, sciogliersi.
dizolvant adj. solvente.
dizolvare f. soluzione.
dizolvat adj. sciolto.
doagă f. dogă; a -i lipsi cuiva o doagă essere tocco nel cervello; a da în ~ cuiva essere simile a qc; într -o ~ cervello balzano.
doamnă f. signora; ~ de onoare, dama d'onore || principessa.
doar adv. solamente; ~ că nu, quasi che, ci mancava poco che.
dobândă f. interesse || guadagno; utile.
dobândi (-esc) tran, ottenere, conquistare.
dobândi, -dese tran, acquistare, ottenere.
dobitoc m. e f. bestia, animale || adj. idiota, imbecille.
doborâre f. annientamento || distruzione.
doborât adj. vinto, annientato, distrutto.
doborî tran, abbattere, demolire ||

annientare.

dobrogean adj. che appartiene alla Dobrugea || m. e f. abitante della Dobrugea.

doc, -uri n. bacino di carenaggio || fustagno, frustagno.

docent m. docente, insegnante || libero docente.

docher m. portuale, scaricatore nel porto.

docil adj. docile, blando, remissivo.

docilitate f. docilità.

doct adj. dotto, erudito.

doctor m. dottore || medico.

doctorat n. dottorato.

doctorie f. medicina.

doctoriță f. medichessa, dottoressa. ;

doctrinar adj. dottrinario.

doctrină f. dottrina.

document n. documento; atto ufficiale || testimonianza.

documenta (-ez) refi.

documentarsi, rendersi edotto, assicuraci.

documentar adj. documentario.

documentat adj. documentato, dimostrato.

DOC - DOR

documentație f. documentazione.

dogi, -gesc trans, rompere una botte || diventar rauco (la voce).

dogmatic adj. dogmatico.

dogmatică f. dogmatica.

dogmatism n. dogmatismo.

dogmă n. dogma; insegnamento.

dogoare f. calore forte, vampa; bruciore.

dogori (-esc) intr. spandere calore || ardere.

dogorit adj. ardente.

dogoritor adj. ardente.

doi, două adj. num. card, due ||

(fig.) poco; in ~ vorbe, in due parole, in breve; ~ câte ~, a due a due.

doică f. bălia.

doilea (al), doua (a) adj. num. ord. secondo; a ~ zi, il giorno dopo; soție de -a ~, seconda moglie.

doime f. metă.

doină f. doina, canto popolare, romeno.

doini (-esc) intr. e tran, comporre, cantare una doina.

doisprezece adj. num. card, dodici.
doisprezecelea (al) adj. num ord. dodicesimo; in ceasul al ~, all'ultimo momento.

dojana f. rimprovero; osservazione.

dojeni (-esc) tran, rimproverare.

dojenire f. rimprovero.

dolar m. dollaro.

doleanță f. doglianza; lamentela || preghiera, richiesta.

dolină f. dolina.

doliu, -uri n. lutto; zi de ~, giorno di letto; de ~, da lutto; în ~, in nero, a lutto.

dolofan adj. paffuto; grassoccio.

dom, -uri n. duomo, cattedrale.

domeniu n. demanio; beni dello Stato II campo d'attività.

domestic adj. domestico.

1

domestici (-esc) tran.

addomesticare.

domicilia (-ez) intr. domiciliare, abitare.

domiciliu n. domicilio.

domina tran. dominare, signoreggiare || refi.

padroneggiarsi || tran, e intr. superare.

dominant adj. dominante.

dominare f. dominazione.

dominație f. dominazione, signoria.

dominican adj. e m. domenicano.

domino, -ouri n. domino (gioco) || domino (maschera).

domn m. signore || padrone || principe || Dio, Signore, Gesù Cristo.

domnesc adj. principesco.

domni (-esc) intr. regnare.

domnie f. signoria; principato.

domnișoară f. signorina; ~ de onoare, damigella d'onore.

domnitor m. principe regnante.

domniță f. principessa.

domol adj. calmo, tranquillo || lieve, leggero || temperato, dolce.

domoli (-esc) refl., calmarsi || tran. calmare, rendere docile, placare.

domolit adj. tranquillo; placato.

dona (-ez) tran, donare, offrire in donazione, regalare.

donator m. e f. donatore.

donatie f. donazione.

doniță f. secchio di legno, mastello.

dop, -uri n. tappo, turacciolo.

dor, -uri n. desiderio nostalgico; nostalgia; amore; cu ~, appassionatamente; ~ de -ducă, nostalgia || desiderio, voglia.

dori, doresc tran, desiderare.

dorință f. desiderio.

dorit adj. desiderato.

doritor adj. desideroso.

DOR-DRE

dormeză f. divano, canapé, sofà.

dormi intr. dormire; a ~ de -a înpicioarele, essere molto stanco || (fig.) essere morto.

dormita (-ez) intr. sonnecchiare.

dormitor n. dormitorio.

dornic adj. desideroso.

dorsal adj. dorsale.

dos, -uri n. dietro; dorso; schiena;
a da ~, voltar le spalle; pe ~, a
rovescio.

dosi, dosesc tran, nascondere,
celare || rubare, sottrarre.

dosnic adj. isolato, appartato.

dospi, -pese intran, fermentare (si
dice del pane), lievitare.

dota, (-ez) tran, dotare || dar dote
ad una ragazza da marito.

dotat adj. dotato.

dotăție f. dotazione.

dotă f. dote.

douăzeci adj. num. card, venti.

douăzecilea (al) adj. num. ord.
ventesimo.

dovadă f. prova, testimonianza.

dovedi (-esc) tran, dimostrare,
testimoniare, provare || vincere,
sorpassare. •

doveditor, -toare adj. che prova,
che dimostra.

dovleac m. zucca || (fig.) stolto;
zuccone.

doza (-ez) tran, dosare, misurare ||
proporzionare.

drac m. diavolo, demonio; a da
dracului, mandare al diavolo, a
face pe ~ în patru, fare il diavolo
a quattro, fare tutto il possibile; a
da de ~, cascar male; un ~ de
fată, una ragazza biricchina.

drag adj. caro, amato; a se avea ~,
amarsi; || n. amore, affetto,
passione; de ~, per amore; cu
mult ~, con molto piacere.

dragă f. draga.

dragon m. drago || dragone soldato
di cavalleria || specie di lucertola
esotica.

dragoste f. amore, affetto,
passione; cu multă ~, con affetto;
Il relazione amorosa.

drahmă f. dracma (moneta).

drajeu, -uri n. confetto || pastiglia^

dram n. piccola quantità; briciolo.

dramatic adj. drammatico.

dramatism n. drammatismo.

dramatiza ' (-ez) tran.

drammatizzare || esagerare.

dramaturg m. drammaturgo.

dramaturgie f. drammaturgia.

dramă f. dramma; ~ lirică, opera ||
arte drammatica || sventura,
disgrazia.

drapel n. bandiera, stendardo.

draperie f. drappaggio.

drastic adj. drastico, energico.

drăcesc adj. diavolesco, diabolico.

drăcie f. diavoleria.

drăgălaș adj. grazioso, carino.

drăgălășenie f. gentilezza,
leggiadria, grazia || (al pi.)
carezze; complimenti.

drăgăstos adj. affettuoso; tenero.

drăgosti (-esc) tran, e refi.

carezzarsi, parlarsi con parole
affettuose refl. essere in
relazione amorosa.

drăguț adj. grazioso, carino || m. e
f. amore, amato. .

drămui (-esc) tran, misurare,
pesare con. esattezza, con
economia.

dregător m. alto funzionario.

dregătorie f. carica, alta funzione,
dignità.

drege tran: riparare, aggiustare ||
(fig.) riparare un errore || guarire
|| tran, e refi, imbellettarsi.

drena, (-ez) tran, drenare.

drenare f. drenaggio.

Ili

DRE-DUH

drept, -uri n. diritto || scienza del
diritto, giurisprudenza || legge; de
~, secondo la legge || ricompensa
|| adj. diritto || retto; linie ~, retta;

scosceso || destro; partea ~, destra; || ragione; a avea ~, avere
 ragione || adv. direttamente ||
 prep. in qualità di, come; ~ cine
 mă ici? per chi mi prendi?
dreptate f. ragione; cu ~, a
 ragione; a da ~, dar ragione.
dreptunghi, -uri-n. rettangolo.
dreptunghiular adj. rettangolare.
 dres, **-uri** n. riparazione ||
 cosmetico.
dresa (-ez) tran, insegnare, ammaestrare; domare.
dresat adj. ammaestrato.
dresor m. ammaestratore, domatore.
dribla tran, dribblare.
dric, -uri n. carro || carro funebre.
drob m. blocco di sale || n. (plur. -
 uri) interiori di agnello.
drog, -uri n. droga.
drojdie f. fondo, sedimento ||
 lievito; ~ de bere, lievito di birra
 || feccia.
dromader m. dromedario.
dropie f. ottarda.
drug m. barra di ferro || n. (plur. -
 uri) stanga, palo || una specie di
 ricamo.
drum, -uri n. strada; ~ mare, strada maestra; ~ de fier, strada
 ferrata; ~ robilor, via lattea ||
 cammino || viaggio; ~ bun, buon
 viaggio.
drumeag n. sentiero; strada poco
 larga.
drumeț m. viandante.
dual n. duale (gramm.).
dualism n. dualismo.
dualitate f. dualità.
dubă f. camion chiuso, autofurgone.
dubios adj. dubbioso || sospetto.
dubiu n. dubbio.
dubla, (-ez) tran, e refi, raddoppiare.
dublu adj. doppio; cuvânt cu ~
 sens, parola a doppio senso, parola equivoca.
dublură f. secondo interprete
 (attore) di una parte || fodera;

imbottitura.

ducat m. (plur. -ați) ducato (stato, feudo) || n. (plur. -ate) ducato (moneta).

duce tran, condurre; guidare ||

portare; a ~ de mână, condurre, portare per mano; a ~ cu

zăhărelul, ingannare; a o ~ bine, rău, vivere bene, male || refi, andare,

muoversi; a se ~ ca

vântul, andarsene subito, di

corsa; a se ~ de râpă, andare in

malora || diffondersi (di una

notizia) || fallire, far fiasco.

duce m. duca; duce || condottiero.

ducesă f. duchessa.

ductil adj. **duttile**.

ductilitate f. duttilità. *i*

dud, duzi m. gelso. .

dudă f. frutto del gelso; mora.

dudui intr. scoppiettare || tremare I]

produrre rumore.

duduie f. signorina || ragazza.

duduit n. scoppiettio || tremolio ||

rumorìo.

duel, -uri n. duello.

duela (-ez) intr. duellare; battersi a duello.

duet n. duetto.

dugheană f. botteguccia, bottega.

duh, -uri n. spirito || spirito, animo

|| diavolo || respiro; -într -un.~, in

un attimo || vorbă de ~, motto di

spirito; cu -, spiritosamente;

sărac cu ~, povero di spirito.

duhni, -nesc intran, puzzare.

duhoare f. puzza; fetore.

DUH - DUZ

duhovnic m. confessore.

duios adj. commovente;

emozionante || pietoso || tenero.

duioșie f. commozione || pietà ||

tenerezza.

dulap, -uri n. armadio.

dulău m. cane da guardia, mastino.

dulce adj. dolce || dolcificato ||

(detto del latte) non inacidito jj

(fig.) piacevole, carino || amaro, caro.

dulce, -iuri n. cosa gradita, piacevole || dulce, torta.

dulceag adj. dolciastro.

dulceață f. marmellata || (fig.) dolcezza; cu ~, amabilmente.

dulgher m. falegname, carpentiere.

dumă f. duma.

dumbravă f. boschetto.

dumerire f. spiegazione; chiarificazione.

duminecă f. domenica; de ~, festivo.

dumnealui, dumneaei pron. pers. lui, lei.

dumneata pron, pers. voi; lei.

dumneavoastră pron. pers. voi; lei; loro.

dumnezeiesc adj. divino || splendido; || meraviglioso.

dumnezeu m. Dio; Iddio; Signore Iddio; pentru ~, in nome di Dio; omul lui ~, devoto; cum ~? come mai? bătut de ~, disgraziato; ferească ~, Dio ce ne liberi!

dună f. duna.

Dunăre f. Danubio || fiume (in generale); ~ de apă, gran quantità d'acqua; a crește ~, crescere smisuratamente.

dunărean adj. danubiano.

dungat adj. striato; a strisce || zebrato.

dungă f. striscia || ruga || piega; ~ pantalonului, piega dei pantaloni || lato, fianco.

dumnezeiește adv. divinamente; meravigliosamente.

duo m. invar, duetto.

duoden n. duodeno.

duodenal adj. duodenale.

după prep. dopo; ~ prânz, dopo

pranzo; ~ aceia, dopo, in seguito
|| dietro; ~ use, dietro la porta ||
secondo; ~ mine, secondo me ||
per mezzo.

duplex n. duplex.

duplica tran. duplicare;
raddoppiare.

duplicat n. duplicato, copia.

duplicitate f. doppiezza; ipocrisia.

dur adj. duro; forte || rigido,
solido.

dura (-ez) tran, costruire, erigere ||
intr. durare, persistere.

durabil adj. durevole || persistente.

durabilitate f. durabilità ||
persistenza.

durată f. durata.

durduliu adj. paffuto, grassotello.

durea intr. e refi, dolore, sentir
dolore. .

durere f. dolore.

dureros, -roasă adj. doloroso.

duritate f. durezza; durezza.

duș part. pas. di duce || l'andare, il
fatto di andare, andata.

duș, -uri n. doccia. ■

dușman adj. e m. e f. nemico;
avversario. <

dușmăni (-esc) tran, e refi, odiare.

dușmănie f. inimicizia; ostilità.

dușmănos adj. ostile.

dușumea, -ele f. pavimento (di
legno).

duzină f. dozzina.

113

E-ECL

E

e m. inv, sesta lettera dell'alfabeto
romeno.

eben m. ebano.

ebonită f. ebonite.

ebraic adj. ebraico; israelita || m.
lingua ebraica.

ebrietate f. ebrezza; ebrietà.

ecartament n. scartamento;
 distanza tra due rotaie.
echidistant adj. equidistante.
echilateral adj. equilatero.
echilibra (-ez) tran, e refl.
 equilibrare; bilanciarsi.
echilibrare f. equilibrio.
echilibrat adj. equilibrato.
echilibristică f. equilibristica; arte
 di rimanere in equilibrio.
echilibru n. equilibrio; a -și pierde
 -, star sul punto di cadere || (fig.)
 tranquillità, calma.
echimoză f. ecchimosi.
echinoctiu n. equinozio.
echipa (-ez) tran, equipaggiare
 (una nave) || refl, provvedersi,
 equipaggiarsi.
echipaj n. equipaggio.
echipament n. equipaggiamento ||
 armamento.
echipat adj. equipaggiato;
 attrezzato; fornito; armato.
echipă f. squadra.
echitabil adj. giusto, equo.
echitate f. equità; giustizia.
echitație f. equitazione;
echivala (-ez) tran, e intr.
 eguagliare; equiparare,
 pareggiare; parificare.
echivalare f. il fatto di rendere
 equivalente, di equiparare, di
 pareggiare; parificazione.
echivalent adj. equivalente.
echivalență f. equivalenza;
 parificazione.
echivoc adj. equivoco; non chiaro
 || n. equivoco.
eclesiastic adj. ecclesiastico.

eclipsă f. eclissi.
ecluză f. cateratta (in canale).
econom adj. e m. e f. economo ||
avaro, parsimonioso.
economic adj. economico.
economie f. economia; risparmio ||
bilancio preventive
economisi (-esc) tran.
economizzare, fare dei risparmi.
economist m. economista ||
studioso di economia.
ecou, -uri n. eco; risonanza.
ecran n. schermo; schermo
cinematografico.
ecuator n. equatore.
ecuatorial adj. equatoriale; zonă ~,
zona equatoriale.
ecuație f. equazione.
ecumenic agg; ecumenico;
universale.
eczemă f. eczema.
eden n. eden; paradiso.
edict n. editto.
edifica tran, costruire || tran, e refi. *
spiegare, chiarire.
edificare f. edificazione.
edificator m. e f. edificatore;
costruttore; fondatore.
edificiu n. edificio; costruzione.
edil m. edile.
edilitar adj. edilizio.
edita (-ez) tran, stampare, editare ||
curare un'edizione.
editare f. edizione.
editor m. e f. editore.
editorial adj. editoriale.
editură f. casa editrice; editoria.
ediție f. edizione.
educa-tran, educare; allevare.
educare f. educazione.
educativ adj. educativo.
educator m. e f. educatore; |
istitutore.
educație f. educazione; ~ fizică,

educazione fisica, ginnastica.
efect n. effetto || effetto,
impressione; a -și face ~, dare un
risultato || loc. adv., de ~, che
impressiona; a face ~,
impressionare.
efectiv adj. effettivo n.
collettività.
efectua, (-ez) tran, effettuare,
compiere.
efectua f. effettuazione.
efemer adj. effimero; di breve
durata.
efeminat adj. effeminato.
efervescent adj. effervescente.
efervescență f. effervescenza.
eficace adj. efficace.
eficacitate f. efficacia.
eficient adj. efficiente.
eficiență f. efficienza.
eflorescent adj. efflorescente.
eflorescentă f. efflorescenza.
eforie f. eforia || ente.
egal adj. uguale, eguale; fără ~,
senza eguali, senza pari; a trata
de la ~ la ~, trattare da pari a pari.
egală (-ez) tran., intr. e refi.
eguagliare.
egalitate f. eguaglianza.
egaliza tran, equalizzare.
egidă f. scudo || (fig.) protezione;
egida.
egiptean adj. egiziano || m. e f.
abitante dell'Egitto || m. lingua
egiziana.
egocentrism rt. egocentrismo.
egoism n. egoismo.
egoist adj. egoista.
egretă f. aigrette; egretta;
pennacchio.
egumen m. egumeno;
archimandrita.
ei inter, ehei!
el, ea pron. pers. egli, ella; esso

essa; (al gen. al lui, a ei con

ELA - ELU

valore possessivo) isprăvile lui,

le sue imprese; ale lui, le sue

cose; ai lui i suoi parenti.

elabora (-ez) tran, elaborare.

elan m. slancio || alce.

elastic adj. elastico || (fig.)

adattabile.

elasticitate f. elasticità || (fig.)

adattabile || m. gomma elastica,

elastico.

elector m. e f. elettore.

electoral adj. elettorale.

electric adj. elettrico; câmp ~,

campo elettrico; lumină ~, luce

elettrica.

electrician m. elettricista.

electricitate f. elettricità.

electrifica tran, elettrificare.

electrificare f. elettrificazione.

electriza (-ez) tran, elettrizzare ||

(fig.) produrre profonda

impressione.

electrizat adj. elettrizzato ||

impressionato.

electrocardiogramă f.

elettrocardiogramma.

electrocuta (-ez) tran, uccidere per

mezzo della corrente elettrica.

electrocutare f. elettroesecuzione,

elettrocuzione.

electrod n. elettrodo.

electrolit m. elettrolito.

electroliză f. elettrolisi.

electromagnetic adj.

elettromagnetico.

electromecanică f.

elettromeccanica.

electromotor adj. elettromotore.

electron n. elettrone.

electronic adj. elettronico.

electrotehnic adj. elettrotecnico.

elefant m. elefante.

elegant adj. elegante.
elegantă f. eleganza.
elegie f. elegia.
element n. elemento || ambiente || principio, base; nozione fondamentale.
dementar adj. fondamentale, essenziale || elementare; învățământ ~, insegnamento elementare || semplice, facile.
elen adj. elleno, greco antico || m. e f. abitante dell'Eliade || f. lingua greca antica.
elenist m. e f. ellenista, studioso della civiltà greca.
elev m. e f. studente, alunno, allievo || discepolo.
elevator n. elevatore || gru.
elevație f. elevazione.
elibera (-ez) tran, liberare || liberare, vuotare.
eliberator adj. liberatore.
elice f. elica.
elicoidal adj. elicoidale.
elicopter n; elicottero.
elida (-ez) tran, elidere.
eligibil adj. eleggibile.
elimina tran. eliminare || allontanare.
eliminare f. eliminazione.
eliminatoriu adj. eliminatorio.
elipsă f. ellissi.
eliptic adj. ellittico.
elită f. alta società.
elixir n. elisire; liquore || filtro.
elocvent adj. eloquente.
elocvență f. eloquenza.
elogia (-ez) tran. elogiare; encomiare; lodare.
elogiere f. l'azione di elogiare; elogio.
elogiu n. elogio; encomio; lode.
elucida tran, chiarire, dilucidare.
elucidare f. chiarimento,

dilucidazione.

eluda (-ez) tran, eludere.

eludere f. elusione; il fatto di eludere.

116

ELV - ENE

elvețian adj. svizzero || m. e f. abitante della Svizzera.

email, -uri n. smalto.

emaila (-ez) tran, smaltare.

emailare f. smaltatura.

emailat adj. smaltato.

emana tran, emanare; diffondere || intr. emanare, provenire.

emanație f. emanazione.

emancipa (-ez) refi, e tran.

emancipare, acquistare la libertà

j| tran, togliere dalla tutela.

emancipare f. emancipazione.

emancipat adj. emancipato || liberato.

embargo, -uri n. embargo.

emblemă f. emblema; stemma.

embrion m. embrione.

emergent adj. emergente (di un corpo, di una radiazione).

emergență f. emersione.

emerit adj. emerito; profesor ~, professore emerito.

enfatic adj. enfatico.

enfază f. enfasi.

emigra (-ez) intr. emigrare j| espatriare.

emigrant m. e f. emigrante.

emigrare f. emigrazione.

emigrat m. e f. emigrato (politico) || esule, fuoriuscito.

emigrație f. emigrazione.

eminent adj. eminente, insigne, eccezionale.

eminent adj. eminente.

eminență f. eminenza; superiorità; E -sa, Sua Eminenza (titolo che si dà ai Cardinali).

eminescian adj. eminesciano,
proprio del poeta Eminescu.

emir m. emiro.

emisar m. emissario, messo |
rappresentante || n. emissario
(fiume o canale).

emisferă f. emisfera.

emisferic adj. emisferico.

emisiune f. emissione

radioprogramma,
radiotrasmissione.

emite tran, emettere.

emitent adj. emittente.

emitere f. l'atto dell'emettere;
emissione.

emițător adj. emittente; post ~,
stazione trasmittente.

emolient adj. emolliente.

emotiv adj. emotivo.

emoție f. emozione, commozione.

emoțional (-ez) tran, e refi.
produrre emozione, emozionare,
commuovere.

emoțional adj. emozionale,
proprio dell'emozione.

emoționant adj. emozionante,
commovente.

emoționat adj. emozionato,
commosso.

empirie adj. empirico.

emul m. emulo, rivale.

emulație f. emulazione.

emulsie f. emulsione.

emulsiona (-ez) tran, e refi.
emulsionare.

encefal n. encefalo; cervelletto.

encefalită f. encefalite.

enciclopedie adj. enciclopedie.

enciclopedie f. enciclopedia.

endemie adj. endemico.

endocrin adj. endocrino; glandă ~,
ghiandola endocrina, a secrezione
interna.

endocrinologie f. endocrinologia.

endogen adj. endogeno.

energetic adj. energetico. '

energetică f. energetica.

energie adj. energico; forte ||
severo.

energie f. energia || vigore || forza.

enerva (-ez) tran, e refi, perdere,
far perdere la calma; innervosire.

enervant adj. snervante; irritante.

enervare f. irritazione.

ENE- ERO

enervat adj. coi nervi tesi; irritato

englez adj. inglese; britannico || m.

e f. inglese, abitante delle Isole
britanniche || f. lingua inglese.

englezesc adj. inglese.

englezește adv. all'inglese || in
lingua inglese.

enigmatic adj. enigmatico;
misterioso.

enigmă f. enigma || indovinello.

enoriaș m. parrocchiano.

enorm adj. enorme; gigantesco.

enormitate f. enormità.

entitate f. entità.

entorsă f. storta al piede.

entuziasm n. entusiasmo.

entuziasma (-ez) tran, e refi.

entusiasmare.

enumera tran, enumerare.

enumerație f. enumerazione.

enunț, -uri n. enunciato.

enunța tran, enunciare, formulare.

enunțare f. formulazione;

enunciato.

enzima f. enzima.

eolian adj. eolico.

eolitic adj. eolitico.

eparhie f. eparchia.

epavă f. avanzo di naufragio,
relitto gettato dal mare; (fig.)

uomo misero; spostato.

epic adj. epico.

epicentru n. epicentro.

epidemie adj. epidemico.
epidemie f. epidemia.
epidermă f. epiderma.
epigon m. epigono; seguace;
successore.
epigraf n. epigrafe.
epigrafie f. epigrafia.
epigramă f. epigramma.
epilepsie f. epilessia || mal caduco.
epileptic adj. epilettico.
epilog, **-uri** n. epilogo;
conclusione.
episcop m. vescovo.
episcopat n. vescovato; episcopio
(rango, funzione).
episcopie f. vescovado (territorio,
sede).
episod n. episodio.
epistolar adj. epistolare.
epistolă f. epistola; lettera.
epitaf, -uri n. epitaffio.
epitet n. epiteto.
epocă f epoca.
epolet m. spallina (nell'uniforme
militare).
epopee f. epopea., **eprubetă** f. provetta.
epuiza (-ez) tran, terminare || tran.
e refi, stancare || sposare,
esaurire.
epuizare f. esaurimento;
sposatezza.
epuizat adj. sfinito, stanco |j
indebolito || terminato || esaurito;
esauto.
epura (-ez) tran. epurare;
purificare || epurare, purgare.
epurație f. epurazione.
erată f. lista degli errori, errata -
corrigere.
eră f. era.
erbivor adj. erbivoro.
ereditar adj. ereditario.
ereditate f. eredità.
eres, **-uri** n. eresia.

erete m. astore; falco.

erezie f. eresia.

ermetic adj. ermetica |j difficile;

poezie ~, poesia ermetica.

ermitaj n. eremitaggio;

romitaggio.

eroare f. errore; sbaglio; a induce

în ~, ingannare.

eroic adj. eroico.

eroină f. eroina || protagonista.

eroism n. eroismo.

eronat adj. errato; erroneo.

erotic adj. erotico.

erotism n. erotismo.

ERO - ETI

erou m. eroe || soldato caduto in

battaglia || semidio.

eroziune f. erosione.

eroziv adj. erosivo.

erudit adj. erudito; colto.

erudiție f. erudizione.

erupe intr. fare eruzione ||

irrompere.

eruptiv adj. eruttivo || impetuoso,

violento.

erupție f. eruzione.

escadriță f. squadriglia, **escadron** n. squadrone.

escalada (-ez) tran, scalare; »

escală f. scalo; tappa.

escapadă f. scappatella.

escavator n. scavatrice.

eschimos m. eschimese,

esquimese.

eschiva (-ez) refi, sottrarsi, ad un

obbligo; ritirarsi di nascosto,

svignarsela.

escorta (-ez) tran, scortare ||

accompagnare.

escortă f. scorta

accompagnamento || seguito.

escroc m. e f. imbrogliatore;

truffatore, scroccone.

escrocherie f. truffa; imbroglio;

scrocco.

eseist m. saggista.
esență f. essenza; în ~, in ultima
analisi || essenza, profumo.
esențial adj. essenziale.
eseu, -uri n. saggio, studio.
esofag n. esofago.
esplanadă f. spianata.
est n. est, oriente, levante.
estetic adj. estetico.
estetică f. estetica.
estetician m. esteta; studioso di
estetica.
estima (-ez) tran, stimare, valutare.
estival adj. estivo.
estompa (-ez) tran, passare lo
sfumio, ombreggiare || attenuare.
estompat adj. sfumato,
ombreggiato.
eston adj. estone, che appartiene
all'Estonia || m. e f. estone,
abitante dell'Estonia || f. lingua
estone.
estradă f. palco; palcoscenico
rudimentale; || pedana || spectacol
de ~ spettacolo di varietà.
estuar n. estuario.
eșafod n. patibolo.
eșalon n. scaglione.
eșalona (-ez) tran, scaglionare.
eșalonare f. scaglionamento.
eșantion n. campione.
eșapament n. scappamento; țeava
de ~, tubo di scappamento.
eșarfă f. sciarpa.
eșec n. scacco; insuccesso; fiasco, **eșua (-ez)** intr. fallire, far fiasco.
etaj n. piano || strato.
etajeră f. mensola; scaffale.
etala tran, esporre || sfoggiare.
etalon n. campione; modello.
etamină f. stoffa leggera; buratto.
etan m. etano (gas).
etanș adj. stagno.
etapă f. tappa.
etate f. età; în ~, vecchio, anziano.

etcetera adv. eccetera.

eter n. etere.

eteric adj. eterico.

etern adj. eterno.

eternitate f. eternità.

eterniza (-ez) tran, eternizzare,
rendere eterno.

eterogen adj. eterogeneo.

etic adj. etico, morale.

etică f. etica; morale, **etichetă** f etichetta.

etil n. etile.

etilic adj. etilico.

etimologie adj. etimologico.

etimologie f. etimologia.

ETI - EXA

etiopian adj. etiope; dell'Etiopia ||
m. e f. etiope, abitante
dell'Etiopia.

etnic adj. etnico.

etnograf m. e f. etnografo,
specialista in etnografia.

etnografic adj. etnografico.

etnografie f. etnografia.

etnolog m. etnologe

etnologie f. etnologia.

eu pron. pers. io || n. (plur. euri) io
(termine filosofico).

eucalipt m. eucalipto.

euforic adj. euforico.

euforie f. euforia.

eugenie f. eugenia, eugenetica.

euharistie adj. eucaristico.

euharistie f. eucaristia.

eunuc m. eunuco.

european adj. europeo || m. e f.
europeo, abitante dell'Europa.

europeniza (-ez) tran.
europeizzare.

ev, evuri n. evo, età, epoca; ~
mediu, medioevo.

evacua (-ez) tran, evacuare,
vuotare; sfollare; lasciare libero ||
eliminare || evacuare (l'intestino).

evacuare f. evacuazione,

sfollamento.

evada (-ez) intr. evadere.

evadare f. evasione.

evadat adj. evaso.

evalua (-ez) tran, valutare.

evaluare f. valutazione.

evangelic adj. evangelico.

evangelie f **vangelo, evangelio;**

literă de ~, cosa indubbia.

evangelist m. evangelista.

evantai n. ventaglio; în ~, in forma di ventaglio, a ventaglio.

evapora rifl evaporare.

evaporare f. evaporazione.

evazionist m. evasore.

evaziune f. evasione.

evaziv adj. evasivo.

eveniment n. avvenimento.

eventual adj. eventuale.

eventualitate f. eventualità.

evident adj. evidente.

evidență f. evidenza.

evidenția (-ez) tran, mettere in evidenza, in rilievo || refi.

distinguersi, farsi rimarcare per i buoni risultati conseguiti nel lavoro.

evidențiat m. persona che si è distinta nel suo lavoro, che ha conseguito ottimi risultati nella produzione.

evita tran, evitare, scansare.

evitabil adj. evitabile.

evitare' f. l'azione di evitare, scansare.

evlavie f. pietà religiosa; devozione.

evlavios adj. devoto, pio.

evoca tran, evocare || ricordare.

evocare f. evocazione || richiamo.

evolua (-ez) intr. evolvere, evolversi || trasformarsi.

evoluat adj. evoluto sviluppato; di idee avanzate.

evoluție f. evoluzione.
evreică f. ebrea.
evreiesc adj. ebreo, giudeo;
israelita.
evreu m. ebreo; israelita.
exacerba (-ez) tran, esacerbare.
exacerbat adj. esacerbato.
exact adv. esattamente; realmente
|| adj. esatto, preciso.
exactitate f. esattezza; precisione.
exagera (-ez) tran, esagerare.
exagerat adj. esagerato.
exagerație f.. esagerazione.
exalta tran, esaltare; magnificare.
exaltare f. esaltazione. ,*
exaltat adj. esaltato; entusiasmato.
examen n. esame; ~ de stat, esame
di stato || prova.

120

EXA-EXI

examina (-ez) tran, esaminare ||
indagare, || analizzare.
exaspera (-ez) tran, esasperare.
exasperant adj. esasperante.
excavator n. macchina scavatrice.
excavație f. scavo; escavazione.
excedent adj. eccedente;
sovrabbondante.
excedentar adj. che eccede.
excela (-ez) intr. eccellere.
excellent adj. eccellente.
excelență f. eccellenza; prin ~, per
eccellenza || eccellenza (titolo); ~
-sa, sua eccellenza. ,
excentric adj. eccentrico || **n.**
eccentrico.
excepta (-ez) tran, escludere,
eccettuare.
excepție f. eccezione.
exceptional adj. eccezionale.
exces n. eccesso || abuso.
excesiv adj. eccessivo || esagerato.
excita tran, eccitare || refl. agitarsi,
eccitarsi, commuoversi.

excitant adj. eccitante.
excitare f. eccitazione.
excitat adj. eccitato; agitato.
excitație f. eccitazione.
exclama intr. esclamare.
exclamare f. esclamazione.
exclamație f. esclamazione.
exclude tran, escludere.
excludere f. esclusione.
exclus adj. escluso.
exclusiv adj. esclusivo.
exclusivist m. esclusivista.
excomunica tran, scomunicare.
excomunicare f. scomunica.
excrement n. escremento.
excrescență f. escrescenza, protuberanza.
excurs n. digressione.
excursie f. gita; escursione.
***cursionist** m. e f. gitante; escursionista.
executa tran, eseguire, compiere || eseguire una condanna a morte; giustiziare || suonare o cantare un brano musicale || refi, obbedire.
executare f. esecuzione.
executiv adj. esecutivo; putere ~, potere esecutivo.
executor adj. esecutore || m. esecutore; ~ testamentar, esecutore testamentario.
execuție f. esecuzione.
exemplar adj. esemplare || che serve da esempio; pedeapsă ~, punizione, castigo esemplare || n. esemplare, modello || copia (di un libro).
exemplifica tran, esemplificare.
exemplificare f. esemplificazione.
exemplu n. esempio; a da ~, dare l'esempio; a fi de ~, essere d'esempio; de ~, per esempio.
exercita tran, esercitare, praticare.
exercițiu n. esercizio;

esercitazione || în ~ funcțiuni,
nell'esercizio delle proprie
funzioni; ~ bugetar, bilancio
finanziario.

exersa intran, e tran, fare degli
esercizi; esercitarsi.

exhiba (-ez) tran. esibire,
mostrare.

exhibiție f. esibizione.

exhibitionism n. esibizionismo.

exhuma (-ez) tran, esumare.

exhumare f. esumazione.

exigent adj. esigente.

exigență f. esigenza.

exigibil adj. esigibile.

exigibilitate f. esigibilità.

exil, -uri n. esilio; bando.

exila (-ez) tran, esiliare, mandare
in esilio.

exilat adj. esiliato; bandito || m. e
f. esiliato; esule, fuoruscito.

exista intr. esistere || essere |
vivere.

121

EXI - EXP

existent adj. esistente.

existentă f. esistenza || vita; modo
di vivere.

existențial adj. esistenziale.

existențialism n. esistenzialismo.

exmatricula tran. escludere,
eliminare (dalla scuola,
dall'università).

exod, -uri n. èsodo || migrazione
collettiva.

exonera (-ez) tran, esonerare.

exorbitante adj. esorbitante.

exotic adj. esotico.

expansibil adj. espansibile.

expansionism n. espansionismo.

expansionist adj. espansionista.

expansiune f. espansione ||
aumento della sfera di influenza
politica || (fig.) espansività.

expansiv adj. espansivo.
expansivitate f. espansività.
expatria (-ez) intr. espatriare;
emigrare.
expatriat adj. espatriato.
expatriere f. espatrio.
expectativă f. aspettativa.
expedia (-ez) tran, spedire ||
allontanare || eseguire (un lavoro)
in fretta.
expediere f. spedizione; invio.
expeditor adj. speditore || m. e f.
mittente.
expediție f. spedizione || campagna
militare || spedizione, invio;
condică de ~, registro di
spedizione.
experiență f. esperienza ||
esperienza, esperimento.
experiment n. esperimento.
experimenta (-ez) tran.
sperimentare.
experimental adj. sperimentale.
experimentare f. esperimento.
experimentat adj. sperimentato.
expert m. e f. esperto; perito ||
tecnico.
expertiză f. ricerca; perizia ||
rapporto.
expira tran, espirare || intr. spirare,
non aver più valore || compiersi,
terminare.
expirație f. espirazione.
explica tran, spiegare, chiarire.
explicabil adj. spiegabile.
explicare f. azione di spiegare;
spiegazione.
explicație f. spiegazione,
chiarificazione.
explicit adj. esplicito.
exploata (-ez) tran, sfruttare |j
(fig.) approfittare.
exploatare f. sfruttamento.
exploatat adj. sfruttato.

exploatație f. sfruttamento.
exploda (-ez) intr. esplodere,
 scoppiare.
explodare f. esplosione; scoppio.
explora (-ez) tran, esplorare.
explorare f. esplorazione.
explorator m. e f. esploratore.
explozibil adj. esplosivo || n.
 esplosivo.
explozie f. esplosione; scoppio.
exploziv n. esplosivo; sostanza
 esplosiva || adj. esplosivo.
exponat n. oggetto esposto.
exponent m. e f. esponente (|| m.
 esponente (matematico)).
exponențial adj. esponenziale.
export, -uri n. esportazione.
exporta tran, esportare.
exportator adj. esportatore.
expoizant adj. che espone, che
 presenta (in una mostra
 pubblica).
expoziție f. esposizione, mostra.
expres adj. espresso; tren ~, treno
 espresso; scrisoare ~i espresso,
 lettera espresso || espresso;
 pronunciato.
 expresie f. espressione.
expresionism n. espressionismo.

122

EXP - EZI

expresiv adj. espressivo.
expresivitate f. espressività.
exprima tran, esprimere.
exprimabil adj. esprimibile.
exprimare f. espressione.
expropria tran, espropriare.
expropriare f. espropriazione.
expulsie f. espulsione.
expulza (-ez) tran, espellere.
expulzare f. espulsione.
expune tran, esporre || esporre,
 mettere in mostra || tran, e refi.
 mettersi in una situazione

pericolosa.

expunere f. esposizione.

extaz n. èstasi.

extazia tran. estasiare ||
meravigliare.

extaziat adj. estasiato.

extaziere f. atto dell'estasiarsi;
estasi.

extemporal adj. estemporaneo n.
prova scritta fatta in classe (della
lezione preparata per quel
giorno).

extensibil adj. estensibile.

extensiune f. estensione.

extensiv adj. estensivo.

extenua (-ez) refl. estenuare,
stancare; esaurire.

extenuant adj. estenuante.

extenuare f. estenuazione.

extenuat adj. estenuato, stanco;
esaurito.

exterior adj. esterno || n. la parte
esterna.

exterioriza (-ez) tran.
esteriorizzare.

exteriorizare f. esteriorizzazione.

exterioriza tran. sterminare,
distruggere.

extern adj. esterno || estero;
politică ~, politica estera.

externat n. esternato.

extinct adj. e n. estintore.

extinde tran, estendere.

extindere f. estensione.

extirpa tran, estirpare; svelle.

extirpare f. estirpazione.

extorcare f. estorsione.

extract n. estratto; copia || estratto;
riassunto || estratto; essenza.

extractiv adj. estrattivo.

extrație f. estrazione.

extrage tran, estrarre.

extragere f. estrazione.

extraordinar adj. straordinario.

extras n. estratto; brano;
frammento; ~ de cont, estratto di
conto.

extrașcolar adj. extrascolastico.

extrauterin adj. estrauterino.

extravagant adj. stravagante.

extrăda (-ez) tran, espellere (dal
paese, dallo stato).

extrădare f. estradizione.

extrem adj. estremo || ultimo || n.
estremo.

extremă f. estremo; margine;
limite.

extremist adj. estremista;
oltranzista.

extremitate f. estremità.

exuberant adj. esuberante.

exuberanță f. esuberanza.

ezita intr. e tran, esitare || stare in
dubbio.

ezitant adj. esitante || dubbioso.

| **ezitare** f. esitazione.

123

F-FAC

F

f m. . inv. settima lettera
dell'alfabeto romeno.

fa m. inv. fa (nota musicale).

fabrica tran, fabbricare, costruire ||
confezionare.

fabricant m. proprietario di una
fabbrica; industriale.

fabricare f. fabbricazione ||
confezione.

fabricat n. manufatto.

fabricație f. fabbricazione;
confezione.

fabrică f. officina; fabbrica.

fabulă f. favola, apologo.

fabulos adj. favoloso, fantastico;
incredibile || enorme, esagerato;
straordinario.

face tran. fare; fabbricare;
costruire || erigere || preparare (un

cibo) || comporre, scrivere;
eseguire, realizzare || partorire;
procreare || produrre, fruttificare ||
ammalarsi; a ~ o scarlatină, avere
la scarlattina || convincere ||
obbligare, costringere || a ~ bani
arricchirsi; a ~ baie, prendere un
bagno; a ~ cu ochiul, strizzare
l'occhio, fare l'occhiolino; a ~
patul, rifare il letto; , a ~ pe
prostul, fare il finto tonto; a ~
poftă, far venir voglia; a ~ rost, procurarsi; a ~ focul, accendere il
fuoco; a o ~ de oaie, commettere
una sciocchezza || reŃi, farsi, dissimularsi; fingere, far finta; a
se ~ foc, adirarsi; a se ~ bine, guarire; a se ~ mare, crescere; a-
și ~ vânt, sventolarsi; ce mai
faci? come sta?; cât face? quanto
costa?

facere f. azione, fatto; ~ de bine, beneficenza || parto || creazione;
cartea ~, genesi, (primo libro del
Vecchio Testamento).

facial adj. facciale.

facil adj. facile, agevole.

facilita (-ez) tran, facilitare;
agevolare.

124

FAC - FAR

facilitate f. facilita.

factor m. fattore || fattorino,
portalettere.

factura (-ez) tran, fatturare.

factură f. struttura; composizione
Il fattura, fattura commerciale.

facultate f. facoltà; capacità ||
facoltà (accademica).

facultativ adj. facoltativo.

fad adj. insipido; privo di gusto.

fag m. faggio.

fagure m. favo.

faianță f. ceramica.

faimă f. fama; reputazione.

faimos adj. famoso.

falangă f. falange || ceppo ||
falange (parte del dito).

fală f. orgoglio.
falcă f. mascella; mandibola.
fald, -uri n. piega ampia.
faleză f. costa dirupata (lungo il mare).
falie f. faglia (geologica).
faliment n. fallimento, bancarotta.
falimentar adj. fallimentare.
falit adj. fallito.
falnic adj. magnifico; maestoso.
.fals adj. falso || falso, ipocrita || n. (plur. -uri) falsificazione; falso.
falsifica tran, falsificare; falsare.
falsificare f. falsificazione.
falsificat adj. falsificato; alterata.
falsitate f. falsità || ipocrisia.
familial adj. familiare; domestico.
familiar adj. familiare || semplice, alla buona.
familiaritate f. familiarità; intimità.
familiariza (-ez) refl. e tran. familiarizzare.
familiarizat adj. familiarizzato.
familie f. famiglia; nume de ~, cognome.
familist m. uomo sposato.
fanariot m. fanariota || adj. del fanariota.
fanatic adj. fanatico.
fanatiza tran, fanatizzare.
fandoseală f. leziosaggine; moine; affettazione.
fandosi refl. fare il vezzoso, fare delle moine; darsi delle arie.
fandosit adj. affettato; che si dà delle arie.
fanfară f. fanfara; banda.
fanfaron m. e ~ fanfarone.
fantasmă f. fantasma, spettro || illusione; visione.
fantastic adj. fantastico, immaginario || straordinario.
fantezie f. fantasia;

immaginazione.

fantezist adj. fantasioso.

fantomă f. fantasma.

fapt n. fatto, avvenimento; ~
istorie, avvenimento storico; de
~, in realtà || fenomeno || (plur.
făpturi) incantesimo, fattura.

faptă f azione; f. de arme, fatto
d'armi; în ~, in realtà.

faptic adj. che si riferisce ai fatti e
li registra, senza interpretarli.

far, -uri n. faso.

faraon m. faraone.

fard, -uri n. cosmetico, belletto.

fardă (-ez) tran. e refi.

imbellettare.

fardat adj. imbellettato.

farfara f. persona poco seria;
ciarlone.

farfurie f. piatto.

faringe n. faringe.

faringită f. faringite.

fariseic adj. .farisaico, ipocrita,
falso. *

fariseu m. fariseo || (fig.) ipocrita,
falso.

farmaceutic adj. farmaceutico.

farmacie f. farmacia.

farmacist m. e ~ farmacista.

farmec n. incantesimo; fattura;
malia || fascino.

farsă f. farsa.

farsor m. persona poco seria.

125

FAS - FAT

fascicul n. fascio.

fasciculă f. fascicole *

fascina (-ez) tran, affascinare,
incantare, ammaliare.

fascinant adj. affascinante,
incantevole.

fascinație f. fascino, seduzione.

fascism n. fascismo.

fascist adj. fascista; concernente il

fascismo || m. e ~ fascista,
 appartenente al fascismo.
fasole f. fagiolo.
fason n. modo, maniera; taglio (di
 una veste) || (al pi.) moine. .
fasona tran, dar forma || (fig.)
 ingentilire; cesellare.
fasonat adj. foggiao.
fast n. splendore, fasto.
fastuos adj. fastoso.
fașă, -eși f. fascia; din ~ da.
 bambino || fascia, benda.
fatal adj. fatalo || funesto.
fatalism n. fatalismo.
fatalist adj. fatalista.
fatalitate f. fatalità.
fată f. ragazza, fanciulla; ~ în casă,
 servetta; ~ mare, ragazza da
 marito, zitella; ~ bătrână, zitella.
fatidic adj. fatidico.
fațadă f. facciata; de ~, in
 apparenza.
față f. faccia, volto, viso; în ~,
 davanti; de ~ cu, in presenza di ||
 superficie || colore; a ieși ~,
 scolorire || parte esterna; ~ de
 masă, tovaglia da tavola; ~ de
 pernă, federa.
fațetă f. faccetta.
faună f. fauna.
faur m. fabbro -ferraio; fabbro.
favoare, favoruri n. favore.
favorabil adj. favorevole.
favorit adj. favorito, preferito || ~
 favorita, amante || m. plur.
 favoriti, basette.
favoriza (-ez) tran, favorire ||
 proteggere.
fazan m. fagiano.
fază f. fase.
făcăleț n. cucchiaione di legno
 (per rimestare la polenta);
 mestolo.
făcător m. e ~ creatore, inventore

|| autore.

făcătură f. fattura, malia,
incantesimo, sortilegio.

făclie f. fiaccola || candela.

făcut adj. fatto || misturato,
alterato, contraffatto || n. fattura,
sortilegio || sorte, destino.

făgaș n. traccia; solco.

făgădui (-esc) tran, promettere.

făgăduială f. promessa.

făgăduință f. promessa; pământul
y, terra promessa.

făget n. faggeta, bosco di faggi., **făină** f. farina.

făinos adj. farinoso; paste ~, paste
di farina || farinaceo.

făli (-esc) tran, insuperbire,
inorgogliare.

fălire f. orgoglio, superbia.

fălos adj. superbo || imponente,
maestoso.

făptaș m. autore di un delitto, di
un crimine; malfattore.

făptui (-esc) tran, fare, compiere,
commettere.

făptuitor m. autore di un malfatto.

făptură f. creatura || corpo, aspetto
|| natura; specie.

fără cong. senza || prep. senza ||
meno; zece ~ un sfert, le dieci
meno un quarto.

fărădelege f. crimine; delitto.

fărâma tran. sminuzzare;
sbriciolare.

fărâma f. briciolo; briccola;
minuzzolo.

fărâmicios adj. che si sbriciola
facilmente.

făt, feți m. feto ||
giovinotto; ~ frumos,
ragazzo, principe

126

FĂȚ - FER

azzurro; ~ logofăt, ragazzo che
promette grandi cose.

fățarnic adj. insincero, ipocrita, falso.
fățarnici (-esc) intr. fingere.
fățarnicie f. ipocrisia; doppiezza.
fățiș adj. chiaro, aperto, palese.
făurar m. fabbro -ferraio; creatore, fabbro || febbraio.
făuri (-esc) tran, forgiare; creare.
făurire f. creazione, edificazione.
făuritor, -toare m. e ~ creatore; fautore.
fâlfâi intr. battere le ali || fluttuare; sventolare.
fân n. fieno.
fâneată f. campo di fieno.
fântână f. pozzo || fontana || fonte; sorgente.
fâșie f. fascia; striscia.
febră f. febbre.
febril adj. febbrile.
febrilitate f. febrilità.
februarie m. febbraio.
fecioară f. vergine || ragazza, fanciulla; fată' ~, ragazza da marito; Sf. ~, Maria Vergine || Vergine (costellazione).
fecior m. giovinetto, ragazzo || lacchè, valletto.
fecioresc adj. virginale.
feciori (-esc) intr. trascorrere la giovinezza.
feciorie f. verginità, castità; purezza.
fecund adj. fecondo.
fecunda (-ez) tran, fecondare.
fecundare f. fecondazione.
fecundație f fecondazione.
federali agg; federale.
federație f. federazione.
feeric adj. incantevole, fantastico |J meraviglioso.
feerie f. favola || visione, incantesimo.
fel, -uri n. modo, maniera || specie,

varietà; fel de fel, variato,
 diverso; un ~ de, una specie di.
felicita tran, congratularsi || refi.
 dirsi soddisfatto.
felicitare f. felicitazione ||
 congratulazione.
felie f. fetta.
felin adj. felino.
felinar n. lanterna, fanale ||
 lampione.
felurit adj. vario; diverso.
femeie f. donna || donna maritata j|
 moglie.
femeiesc adj. femminile ||
 muliebre.
femelă f. femmina.
feminin adj. femminile.
feminist adj. femminista.
feminitate f. femminilità.
femur n. femore.
fenomen n. fenomeno.
fenomenal adj. fenomenale.
ferăstrău f. sega.
fereastră f. finestra.
fereca tran, ferrare, ricoprire di
 ferro || chiudere, sprangare.
ferecat adj. ferrato; ricoperto di
 ferro || chiuso, sprangato.
feredeu n. bagno pubblico,
 stabilimento balneare.
ferestruică f. finestrina || spprtello.
feri (-esc) tran, protèggere;
 Doamne ferește! Dio ce ne liberi!
 || tran, mettere al riparo || refi.
 guardarsi.
feribot, -uri n. nave -traghetto.
ferice adj. felice; — de mine beato
 me || ~ felicità.
 ferici (-esc) tran, render felice ||
 felicitare.
fericire f. felicità.
fericit adj. felice.
ferigă f. felce.
ferm adj. fermo || deciso || immune

, || stabilito.

fermă f. fattoria.

127

FER-FIG

fermeca tran. incantare,

ammaliare, affascinare.

fermecare f. incanto || sortilegio, malia.

fermecat adj. incantato || fatato.

fermecător adj. incantevole, affascinante || seducente.

fermenta (-ez) intr. fermentare.

fermentare f. fermentazione.

fermentat adj. fermentato || lievitato.

fermentație f. fermentazione || fermento.

fermier f. proprietario di una fattoria || fattore; amministratore di una fattoria.

fermitate f. fermezza.

fermoar n. fermaglio || chiusura - lampo.

feroce adj. feroce; crudele.

ferocitate f. ferocia; crudeltà.

feros adj. ferroso; che contiene ferro.

feroviar adj. ferroviario || m. ferroviere.

fertil adj. fertile, fecondo.

fertilitate f. fertilità.

fertiliza (-ez) tran, fertilizzare; rendere fertile.

fervent adj. fervente, fervido.

fervoare f. fervore; passione.

fes, -uri n. fez.

fesă f. 'coscia; natica.

festă f. (nell'espress.) a face ~ o a juca o ~ ingannare, giocare un tiro a quale.

festiv adj. festivo.

festival, -uri n. festival.

festivitate f. festività.

festona (-ez) tran, adornare con

festoni.

festonat adj. festonato.

fetișcană f. ragazzina.

fetișism n. feticcismo || idolatria.

fetiță f. ragazza (| bambina).

feudal adj. feudale.

feudalism n. feudalesimo.

fetidă f. feudo.

fi intr. essere; esistere || stare;

trovarsi || provenire, avere

origine; de unde ești? di dove

sei? || vivere || accadere; a fost o

dată, c'era una volta.

fiară f. fiera, belva.

fiasco n. fiasco; insuccesso.

fibră f. fibra; ~ Vulcan, fibra
vulcanizzata.

fibros adj. fibroso.

ficat m. fegato; a -l roade la ~,
addolorarsi.

fictiv adj. fittizio.

ficțiune f. finzione.

fidea f. vermicelli (pasta da
minestra).

fidel adj. fedele || fedele, seguace.

fidelitate f. fedeltà.

fiduciar adj. fiduciario.

fie cong. sia.

fiicare pron. indet. ognuno,
ciascuno || chiunque.

fiece pron. indet. ciascuno.

fiecin pron. indet. ciascuno.

fier n. ferro; epocă de ~, età ferrea;
drum de ~, ferrovia || ferro,
arnese; ~ de călcat, ferro^da stiro.

fierar m. fabbro -ferraio.

fierărie f. fucina, forgia, **fierbe** intr. bollire || fervere || tran.
far bollire || preparare un'azione.

fierbere f. ebollizione; bollitura.

fierbinte adj. bollente || **fervente**.

fiere f. fiele; bile || (fig.) amarezza;
sventura.

fiert adj. bollito || **n.** bollitura.

fiertură f. bollito.

figura (-ez) intr. essere presente,
figurare || tran, raffigurare.

figurant m. e ~ figurante,
comparsa.

figurat adj. figurato;
rappresentato; la ~, in senso
allegorico; figurativamente.

figurativ adj. figurativo.

figurație f raffigurazione.

128

FIG - FIR

figură f. figura, aspetto; volto; a
fece ~ bună, far buona figura |(
tipo, personalità || figura, passo
(di danza).

figurină f. figurina, statuetta.

fiică f. figlia || ragazza.

fiindcă cong. poiché.

ființa (-ez) intr. essere, esistere.

ființă f. essere || uomo, persona ||
esistenza, vita; a da ~, dar vita,
creare.

fila (-ez) tran, filare || intr. ardere
facendo fumo; filare || tran.
pedinare.

filament n. filamento.

filantrop m. e ~ filantropo;-
* benefattore.

filantropie f. filantropia.

filarmonic adj. filarmonico;
societate ~, società filarmonica.

filat adj. filato || n. filatura.

filatelie f. filatelia.

filator m. e ~ filatore.

filatură f. filatura.

filă f. pagina (di un quaderno).

ildeș m. avorio || dente di elefante
|| elefante.

filet n. filetto.

fileu, -uri n. reticella per i capelli;
per la spesa.

filfizon m. giovinetto elegante;
damerino.

filial adj. filiale.

filială f. filiale; succursale.
filiație f. filiazione.
filieră f. filiera.
filigran n. filigrana; lavoro in filigrana || filigrana (nelle carte - valori).
film n. film; pellicola || film; pellicola cinematografica.
filma (-ez) tran, filmare; girare un film, una pellicola; cinematografare.
filmare f. azione di girare un film, di cinematografare.
filolog m. filologo; studioso di filologia.
filologie f. filologia.
filon n. filone.
filozof m. e ~ filosofo.
filozofa (-ez) intr. filosofare.
filozofare f. il filosofeggiare.
filozofic adj. filosofico.
filozofie f. filosofia.
filtra (-ez) tran, filtrare || refi. filtrare, penetrare.
filtrant adj. filtrante; filtrabile.
filtrat adj. filtrato.
filtru n. filtro; hârtie de ~, carta da filtro || filtro da caffè || caffè.
fin adj. fine, delicato || puro || m. e ~ figlioccio || pupillo.
final adj. finale; conclusivo || ~ finale (di una competizione sportiva).
finală f. finale; gara conclusiva.
finalism n. (fil.) finalismo.
finalitate f. finalità.
financiar adj. finanziario || finanziere; bancario.
finanța, -țez tran, finanziare.
finețe f. finezza; delicatezza || (plur. -uri) ricercatezza.
finisa (-ez) tran, rifinire.
finisaj n. rifinitura.
finisat adj. rifinito.

finit adj. rifinito.

finlandez adj. finlandese || finnico
Il m. e ~ finlandese; abitante della
Finlandia.

fiolă f. fiala.

fior m. brivido.

fiord, -uri n.-fiordo.

fioros adj. feroce; spaventoso.

fir n. filo; ~ de plumb, filo a
piombo || filo (di telefono, ecc) ||
~ cu ~, per filo e per segno; din ~
în păr, dettagliatamente,
minuziosamente.

firav adj. delicato || debole.

fire f. natura; peste ~,
straordinariamente || natura,

FIR - FLO

carattere; temperamento || facoltà
mentale; în toată ~, nel pieno
possesto delle facoltà; a -și veni
în ~, tornare in sé.

firesc adj. naturale.

firește adv. naturalmente.

firidă f. nicchia.

firimitură f. briciola || mica (di
pane).

firmament n. firmamento.

firmă f. ditta; impresa || insegna
(di bottega).

fisă f. gettone.

fise n. fisco.

fiscal adj. fiscale.

fistic m. pistacchio.

fisură f. fessura.

fișă f. scheda; modulo.

fișier n. schedario.

fit n. (nell'espres.) a trage la fit
marinare, salare la scuola.

fitil, -uri n. lucignolo.

fițe f. pi. (nell'espr.) a face ~ far
moine.

fițuică f. scheda || appunto.

fiu m. figlio || ragazzo.

fix adj. fisso || stabilito, deciso.

fixa, (-ez)"tran. fissare || stabilire.
fixare f. fissazione || fissaggio.
fixativ n. fissativo.
fizic adj. fisico.
fizică f. fisica.
fizician m. e ~ fisico; studioso della fisica.
fiziocrat m. fisiocratico.
fiziolog m. fisiologo.
fiziologic adj. fisiologico.
fiziologie f. fisiologia.
fizionomie f. fisionomia || carattere distintivo.
fizioterapie f. fisioterapia.
flacăără f. fiamma || caldo, calore || passione.
flacon n. flacone.
flagel, -uri n. flagello; calamita, sventura.
flagela (-ez) tran, flagellare, frustare.
flagelare f. flagellazione.
flagrant adj. flagrante; visibile, appariscente; delict ~, delitto scoperto.
flamand adj. fiammingo; che concerne le Fiandre || m. e ~ fiammingo, abitante delle Fiandre; fenicottero, fiammingo (uccello).
flamură f. vessillo, bandiera.
flanc, -uri n. fianco; de ~, da un lato; în ~, in fila.
fianca (-ez) tran, affiancare.
flanelă f. flanella || camiciaia.
flasc adj. flaccido, molle.
flașnetă f. organetto, pianino, organo di Barberia, ghironda.
flaut n. flauto.
flautist m. e ~ flautista, suonatore di flauto. ' " .
flăcău m. ragazzo, giovinetto, celibe.
flămând adj. affamato ||

insaziabile.

flămânzi (-esc) intr. essere
affamato; soffrire la **fame**.

fleac, -uri n. nonnulla.

flec, -uri n. sopratacco.

flecari (-esc) intr. chiaccherare.

flecui, **-iesc** tran, mettere i
sopratacchi.

flegmatic adj. flemmatico, apatico;
impassibile; calmo.

flegmă f. flemma || indolenza.

fleică f. costoletta.

flexibil adj. flessibile.

flexibilitate f. flessibilità.

flexiune f. flessione.

flirt, -uri n. amicizia || flirt.

flirta (-ez) intr. flirtare ||
amoreggiare.

floare f. fióre; în ~, fiorito; în ~ -a
vârstei, nel fiore dell'età || fiore,
parte scelta.

130

FLO - FOL

flocos, -oasă adj. (degli animali)
dai peli lunghi e morbidi.

floral adj. floreale.

florar m. fioraio.

floră f. fora.

florăreasă f. fioraia.

florărie f. fioreria.

floretă f. fioretto.

floricea f. fiorellino.

florii f. plur. domenica delle
Palme.

florin m. fiorino.

flotă f. flotta.

flotilă f. flottiglia.

flotor n. galleggiante.

fluctua (-ez) intr. fluttuare;
oscillare.

fluctuant adj. fluttuante,
oscillante.

fluctuație f. fluttuazione ||
ondeggiamento.

fluent adj. fluente, scorrevole.

fluid adj. fluido || n. fluido; soffio, impulso.

fluiditate f fluidità.

fluier n. flauto || fischiello || ~

piciorului stinco del piede.

fluiera intr. fischiare || tran.

fischiare (in segno di disapprovazione) || fischiare, soffiare (del vento).

fluierătură f. fischio || fischiate.

fluor n. fluoro.

fluorescent adj. fluorescente.

fluorescentă f. fluorescenza.

flutura intr. svolazzare j| volare |(garrire; sventolare [| tran. sventolare.

fluturare f. sventolio.

fluturaș m. farfallina.

fluture m. farfalla; ~ de mătase, farfalla del baco da seta || fig. stramberia, grillo.

fluvial adj. fluviale.

fluviu n. fiume.

flux, -uri n. flusso.

foaie f. foglia || foglio di carta; ~ volantă, foglio volante, volantino; ~ de cort, tela di tenda.

foaier n. ridotto di teatro.

foame f. fame; appetito; ~ de lup, fame da lupo.

foamete f. carestia.

foarfece n. forbice.

foarte adv. molto (serve a formare il superlativo assoluto); ~ mare, grandissimo.

fobie f. fobia.

foc, -uri n. fuoco; ~ de artificii,

fuochi artificiali; a lua ~,

accendersi; a pune mâna în ~,

metter la mano sul fuoco |

incendio || fuoco, colpo di fucile;

armă de ~, arma da fuoco || fig.

entusiasmo; cu ~, con ardore.

focal adj. focale; distanță ~, distanța focale.
focar n. fuoco (di una lente) fonte, sorgente; focolaio.
focă f. foca.
fochist m. fuochista.
fofila refi, introdursi, insinuarsi.
foi (-esc) intr. brulicare.
foileton n. appendice; puntata; roman-f., romanzo d'appendice.
foios adj. (detto di un albero) dalle foglie larghe || n. omaso, centopelli (terzo stomaco dei ruminanti).
foisor n. torre; padiglione, belvedere.
foiță f foglietto; **cartina**; f. de țigară, cartina da sigaretta || carta da gioco.
folclor n. folclore. -
folcloric adj. folclorico, popolare.
folcloristic adj. folcloristico, tradizionale.
folos n. utile, vantaggio; profitto.
foiosi (-esc) tran, utilizzare || refi. servirsi || trarre utile, vantaggio.
folosință f. utilità; vantaggio.
folosire f. utilizzazione, impiego.

131

FOL - FOT

folositor adj. utile; vantaggioso.
fond, -uri n. contenuto; fondo; în ~, in realtà || colore di un quadro
 ți fondo, bene; ~ de cărți, fondo di libri.
fondant adj. fondente.
fondator m. e ~ fondatore.
fonetic adj. fonetico.
fonetică f. fonetica.
fonic adj. fonico.
fontă f. ghisa, ferraccio.
for, -uri n. foro, piazza.
fora (-ez) tran, forare; trivellare.
foraj n. il forare; foratura;

trivellatura.

forestier f. forestale.

forfoteală f. agitazione ||
trimestio.

forfoti (-esc) intr. agitarsi,
formicolare.

forja (-ez) tran, forgiare.

forja (-ez) tran. forzare;
costringere || refl. sforzarsi.

forjă f. forgia.

forma (-ez) tran, formare, dar
forma.

formal adj. formale.

formalism n. formalismo.

■ **formalitate** f. formalità.

formaliza (-ez) refl, formalizzarsi.

formare f. ii formare; formazione;
educazione.

format adj. formato, istruito,
educato || n. formato; dimensione.

formație f. formazione || insieme,
complesso (artistico).

formă f. forma || aspetto esterno ||
fisionomia || maniera, modo ||
forma (di governo) || procedura;
viciu de ~, vizio, difetto di forma.

formidabil adj. formidabile.

formol n. formolo.

formula (-ez) tran, formulare.

formular n. modulo || formulario.

formulare f. formulazione.

formulă f. formula; definizione ||
parola d'ordine || mezzo,
soluzione.

fort, -turi n. forte (di una Cinta
fortificata).

fortăreață f. fortezza 1 |
fortificazione.

forte adj. forte || adv. fortemente,
con forza.

fortifiant adj. fortificante.

fortifica tran. fortificare ||
irrobustire.

fortificare f. fortificazione.

fortificat adj. fortificato ||
 irrobustito.
fortificație f. fortificazione.
fortuit adj. fortuito.
forțat adj. forzato; imposto;
 aterizaj ~, atterraggio forzato.
forță f. forza || energia || attitudine,
 capacita || violenza.
fosfat m. fosfato.
fosfor n. fòsforo.
fosforescent adj. fosforescente.
fosforescență f. fosforescenza.
fosilă f. fossile.
fost adj. ex; ~ ministru, ex -
 ministro. *
foșnet n. fruscio || sussurro.
foșni, -nesc intran, frusciare;
 sussurrare.
foșnire intr. frusciare.
fotbal n. gioco del calcio || calcio.
fotbalist m. calciatore.
fotocopie f. fotocopia.
fotogenie adj. fotogenico.
fotograf m. fotografo.
fotografia (-ez) tran, fotografare.
fotografiat agg fotografato.
fotografie adj. fotografico; aparat
 ~, macchina fotografica.
fotografie f. fotografia..
 fotografiere f. azione di
 fotografare.
fotogramă f. fotogramma.
fotoliu n. poltrona.
foton m. fotone.

132

FOT - FRE

fotoreporter m. fotoreporter,
 fotocronista.
 fotosinteză f. fotosintesi.
frac, -uri n. frac; marsina.
fractura (-ez) tran, fratturare.
fracturat adj. fratturato.
fractură f. frattura.
fracție f. frazione.

fracționar adj. frazionario.
fracționare f. frazionamento.
fracțiune f. frazione
raggruppamento.
fragă f. fragola (frutto).
fraged adj. tenero, acerbo || tenero,
delicato.
fragil adj. fragile.
fragilitate f. fragilità.
fragment n. frammento.
fragmenta (-ez) tran.
frammentare.
fragmentar adj. frammentario.
franc m. franco || adj. franco.
franca (-ez) tran, affrancare ||
mettere i francobolli (su una
lettera).
francez adj. francese || m. e ~
francese, abitante della Francia ||
~ lingua francese.
franchețe f. franchezza.
franj, -uri n. frangia.
franțuzesc adj. francese.
franțuzește adv. francese, alla
francese; a vorbi ~, parlare
francese.
franțuzoaică f. francese.
franzelă f. filoncino (pane di
forma oblunga).
frapa (-ez) tran, balzare agli occhi,
colpire (| render ghiacciata (una
bevanda).
frapant adj. appariscente; vistoso.
frasin m. frassino.
frate m. fratello; ~ bun, fratello; ~
vitreg, fratellastro; ~ geamăn,
gemello.
fraternitate f. fraternità.
fraterniza (-ez) tran, fraternizzare.
fraternizare f. fraternizzazione.
frauda (-ez) tran, frodare.
fraudă f. frode; truffa.
fraudulos adj. frodolento.
frază f. frase.

frăgezi refi, diventar morbido,
tenero (detto della carne, di una
pasta).

frămâanta tran, sminuzzare, ridurre
in frammenti, impastare, intridere
(detto del pane) || fig. esaminare,
osservare minuziosamente |(refi.
tormenmentare.

frământat adj. sminuzzato;
impastato || fig. tormentato.

frățesc adj. fraterno.

frățeste adv. fraternamente.

frăție f. fratellanza || amicizia
intima.

frățior m. fratellino.

frâna (-ez) tran, frenare; arrestare.

frână f. freno.

frânge tran, rompere, spezzare ||
refi, interrompersi.

frângere f. rottura.

frânghie f. fune || gomina.

frânt adj. rotto; spezzato; ~ de
oboseală spossato, morto di
fatica, infranto || spezzata (di una
linea).

frântură f. frattura; rottura.

frâu n. briglia; freno; fără ~,
sfrenato.

freamăt n. fremito.

freca tran, strofinare; fregare.

frecare f. 'fregamento;
strofinamento.

frecvent adj. frequente.

frecventa (-ez) tran, frequentare.

frecvență f. frequenza.

fredona (-ez) tran, fischiettare ||
canticchiare.

fregată f. fregata; nave da guerra.

fremăta intr. stormire; frusciare.

frenetic adj. frenetico.

frenezie f. frenesia.

FRE - FUM

frescă f. affresco, pittura ad

affresco.

freza tran, fresare.

frezare f. fresatura.

freză f. fresa; fresatrice.

friabil adj. friabile, **friabilitate** f. friabilità.

frică f. paura; timore.

fricos adj. pauroso || timoroso, **fricționa (-ez)** tran, frizionare.

fricțiune f. frizione || fig. attrito;

incomprensione.

frig, -uri n. freddo || (plur.) febbre.

frigare f. spiedo.

frige tran, arrostito sulla gratella ||

ardere; bruciare || refi, dolersi ||

intran, scottare.

frigid adj. frigido.

frigider n. frigorifero.

frigiditate f. frigidità.

frigorifer n. frigorifero.

friguros adj. freddoloso ||

raffreddato.

fript adj. arrostito, arrosto ||

bruciato.

friptură f. arrosto.

frivol adj. frivolo.

frivolitate f. frivolezza.

friză f. fregio.

frizer m. barbiere; parrucchiere.

front, -uri n. fronte; prima linea di combattimento.

frontal adj. frontale.

frontieră f. frontiera, confine.

frontispiciu n. frontespizio.

fruct n. frutto || risultato.

fructieră f. fruttiera.

fructifer adj. fruttifero.

fructifica intr. fruttificare ||

fruttare.

fructuos adj. fruttuoso, utile ||

fruttifero.

frugal adj. frugale.

frugalitate f. frugalità.

frumos adj. bello; arte ~, belle arti

|| piacevole || calmo, sereno (detto

del tempo) || adv. bello, adatto.

frumusețe f. bellezza || donna molto bella.

frumușel adj. bellino, carino.

fruntaș m. appuntato, soldato scelto || persona autorevole, notevole || adj. muncitor ~ operaio scelto, che primeggia nel lavoro.

frunte f. fronte || testa; aspetto; de ~, in primo piano; în ~, davanti, innanzi.

frunză f. foglia; fronda.

frunzări (-esc) tran, sfogliare; leggiucchiare.

frunziș, -uri n. fogliame.

frustra tran, privare qc. di un diritto.

fugar adj. fuggiasco || m. esule, profugo.

fugă f. fuga; pe ~, subito; în ~, immediatamente; a pune pe cineva pe ~, far fuggire qualcuno; a o lua la ~, ruggire, allontanarsi di corsa.

fugări (-esc) tran, inseguire.

fugi intr. fuggire || inseguire || passare rapidamente || abbandonare (un luogo); a ~ în lume, abbandonare la ■ < propria casa; fugi de aici! vattene!

fugitiv adj. fuggitivo.

fular n. sciarpa.

fulg m. fiocco || batuffolo.

fulger n. fulmine || folgore.

fulgera tran, fulminare; folgorare || intr. produrre fulmini.

fulgerare f. scintilla; bagliore.

fulgerător adj. fulminante.

fulminant adj. fulminante || (fig.) minaccioso, violento.

fum, -uri n. fumo || pipata |j focolare domestico || tiraggio (di una stufa).

fuma (-ez) intr. fumare'(il sigaro, la pipa).

fumat n. il fumare; abitudine di fumare.

fumător m. e ~ fumatore.

FUM - FUZ

fumega intr. fumare, mandar via il fumo.

funiigație f. fumata; fumigazione.

fumoar n. salotto da fumo.

fumuriu adj. color fumo || scuro, annebbiato.

funciar adj. fondiario.

funcție f. funzione || incarico.

funcționa (-ez) intr. funzionare.

funcțional adj. funzionale J| proprio di una determinata funzione.

funcționar m. funzionario || impiegato.

fund, -uri n. fondo || tagliere.

fundal n. sfondo (di un quadro) || fondale (di una scena).

fundament n. fondamento || fig. base, fondamento.

fundamenta (-ez) tran, basare, fondare.

fundamental adj. fondamentale, basilare.

fundăție f. fondazione || istituzione; ente.

fundă f. fiocco; nodo (di nastro).

funebru adj. funebre.

funeralii n. plur. funerali.

funerar adj. funerario.

funest adj. funesto.

funicular n. funicolare; funivia.

funingine f. fuliggine.

fura tran, rubare; a ~ inima, incantare, ammaliare; a ~ meseria, rubare il mestiere.

furaj n. foraggio.

furajer adj. foraggiera, da foraggio.

fiirat n. il rubare; pe ~ -e rubando, col furto.

furat n. furto || adj. rubato; ~ de minte, pazzo, insano di mente.
furcă f. forea, tridente || rocca, . conocchia || forca || forcella.
furculiță f. forchetta.
furgon n. furgone.
furie f. furia; cu ~, furiosamente.
furios adj. furioso.
furiș adv. di nascosto, nascostamente.
furișă (-ez) refi, sgattaiolare, nascondersi.
furnal n. altoforno.
fumica intr. formicolare || prudere.
fumicar n. formicaio || m. formichiere (mammifero).
fumicare f. formicolazione; formicolio.
furnică f. formica.
furnir n. impiallicciatura.
furniza (-ez) tran, fornire.
furnizor m. fornitore.
furori m. plur., a face ~, far furore, suscitare ammirazione.
fursec, -uri n. pasta dolce || biscotto.
furt, -uri n. furto.
furțișag, -uri n. piccolo furto, ruberia.
furtun, -uri n. tubo (per spruzzar acqua).
furtună f. tempesta; bufera || temporale.
furtunos adj. tempestoso || fig. agitato; tumultuoso.
furuncol n. furuncolo.
fus n. fuso || (plur. -uri) fuso; ~ orar, fuso orario.
fusiform adj. fusiforme, **fustă** f. gonna; sottana.'
fustiță f. gonnella; sottanina.
fuzibil adj. fusibile.
fuziona (-ez) intr. fondersi; sciogliersi.
fuzionare f. fusione.
fuziune f. fusione.

G

g m. inv. ottava lettera dell'alfabeto

romeno g e suono

corrispondente, **gabardine** f. gabardine (stoffa).

gafă f. errore, gaffe, gaică f. striscia di stoffa (per fissare una cintura), martingala.

gaie f. nibbio.

gaiță f. gazza, ghiandaia.

gaj, **-uri** n. caparra || pegno.

gal m. gallo, abitante della Gallia.

galactic adj. galattico.

galant adj. galante.

galanterie f. galanteria.

galaxie f. galassia.

gală f. spettacolo, festa; de ~, da festa.

galben adj. giallo || pallido |1

biondo || n. il colore giallo ||

nome di un'antica moneta

romena.

gale f. pi. galla, galle (sui rami della quercia).

galena f. galena.

galeră f. galera, galea.

galerie f. galleria || museo ||

galleria, piccionaia.

galeș adj. languido (detto dello sguardo); svenevole. 4

galic adj. gallico; acid ~, acido gallico.

galicism n. gallicismo.

galinacee f. plur. gallinacei.

galop, -uri n. galoppo || galop (ballo).

galopa (-ez) intr. galoppare.

galopant adj. galoppante;

tubercoloză ~, tisi galoppante.

galoș m. galosce.

galvanic adj. galvanico; element-, pila di Volta.

galvaniza (-ez) tran, galvanizzare

Il fig. animare, -, eccitare,

entusiasmare.

galvanizare f. galvanizzazione.

galvanometru n. galvanometro.

gamă f. gamma, gradazione.

gambă f. gamba.

136

GAM - GAT

gamelă f. gamella, gavetta.

gang, -uri n. corridoio || andito, galleria.

ganglion n. ganglio; ganglioma.

gangster m. bandito, criminale.

gara (-ez) tran, far entrare un'automobile, un convoglio nella rimessa.

garaj n. rimessa || autorimessa.

garant m. e f. garante.

garanta (-ez) tran, garantire || intr. garantire, assumere le responsabilità di un altro.

garantat adj. garantito.

garanție f. garanzia.

gară f. stazione ferroviaria.

gard, -uri n. recinto, steccato; ~ viu, siepe.

gardă f. guardia; ~ de onoare, guardia d'onore; ~ civică, guardia civica || guardia (parte della spada); în ~, in guardia (nella scherma).

garderobă f. guardaroba || guardaroba teatrale.

gardian m. guardiano.

gargară f. gargarismo.

garnisi (-esc) tran, guarnire.

garnitură f. guarnitura || contorno.

garnizoană f. guarnigione.

garoafă f. garofano.

garsonieră f. appartamento da scapolo.

gastric adj. gastrico; suc ~, succo gastrico.

gastrită f. gastrite.

gastronom m. e f. gastronomo.

gastronomie adj. gastronomico.

gastronomie f. gastronomia.

gașcă f. cricca, coteria.

gata adj. invar, pronto.

gater n. sega meccanica.

gaură f. buco, foro.

gaz n. gaz, gas; ~ aerian, gas

illuminante || petrolio.

gaza (-ez) tran, gassare.

gazat adj. gassato.

gazdă f. oste; chi accoglie un

ospite; a trage în ~, stare a

pensione; a primi în ~, prendere a

pensione || contadino benestante;

de ~, ricco.

gazelă f. gazzella.

gazetar m. giornalista.

gazetă f. giornale; ~ de perete,

giornale murale.

gazetărie f. giornalismo.

gazifica (-ez) tran, gassificare.

gazificare f. gassificazione.

gazolină f. gazolina.

gazon n. erbetta; prato erboso.

gazos adj. gassoso, gazoso.

găină f. gallina.

găinușă f. gallinella

costellazione delle Pleiadi

maggiolino.

gălăgie f. chiasso, confusione.

gălăgios adj. chiassoso.

gălbenuș, -uri n. torlo dell'uovo, **gălbinare** f. ittero || pallore.

gălbui adj. giallognolo.

găleată f. secchio, catino; a ploua

cu ~, piovere a catinelle.

gălușcă f. polpetta (di farina e
uovo).

gămălie f. capocchia (di spillo).

găoace f. guscio (dell'uovo).

gărgăriță f. scarabeo (dei legumi,
dei cereali).

gărgăun m. calabrone; ~i în cap
capricci, bizzarrie. '

găsi (-esc) tran, trovare || intr. e

refi, incontrarsi || refi, trovarsi (in un posto).

găsire f. il trovare.

găteală f. abbigliamento elegante || abito da festa.

găti (-esc) tran, e refi, abbigliare, adornare || tran, preparare il pranzo; cucinare.

gătit adj. abbigliato || preparato, cucinato.

GăU - GEN

găunos adj. (detto degli alberi) col tronco, pieno di anfratti; (detto di un dente) guasto, cariato.

găuri (-esc) tran, bucare, forare.

găvan n. tazza (di legno), ciotola.

găzdui (-esc) tran, ospitare || tenere a pensione || intr. stare a pensione.

gădila tran, solleticare || refl. essere sensibile.

gădilar f. solletico.

gâfâi intr. ansare, respirare a fatica.

gâfâială f. ansito, respiro affannoso.

gălea f. ganglio formato al collo, scrofolo, gangole.

gâlceava f. discussione, lite, bisticcio.

gâlcevi (-esc) intr. discutere animatamente, bisticciare.

gând, -uri n. pensiero; idea || riflessione, meditazione || immaginazione, fantasia || intenzione, proposito 1 | piano con vinzione, pensiero, idea; a avea în ~, avere in mente.

gândac m. scarabeo || scarafaggio; - de mătase, baco da seta.

gândire f. pensiero || meditazione, riflessione;

gânditor m. e f. pensatore || studioso || adj. pensoso,

preoccupato.

gânganie f. insetto.

gângav adj. balbuziente.

gângavi (-esc) intr. balbettare.

ganguri intran, cinguettare (dei bambini.); tubare (dei piccioni).

gârbov adj. curvo.

gârbovi, -vesc refl. curvarsi (per la vecchiaia).

gât, -uri n. collo; a strânge de ~, strozzare; a face ~, avere pretese; a da pè ~, bere rapidamente; a se arunca de ~, gettarsi al collo || gola; a -i sta in ~, star sulla gola, non poter sopportare; ~ puștii, calcio del fucile; ~ sticlei, collo della bottiglia; - viorii, manico del violino.

gâtui (-esc) tran, strozzare.

gâtuit adj. strozzato.

gâză f. insetto (che vola).

gâscă f. oca; papera.

geam, -uri n. vetro || finestra.

geamandură f. gavitello.

geamantan n. valigia.

geamăn adj. gemello.

geamăt n. gemito.

geană f. ciglio |(palpebra.

geantă f. borsa.

gelatină f. gelatina || marmellata, gelatina di frutta.

gelatinos adj. gelatinoso.

gelos adj. geloso.

gelozie f. gelosia || invidia.

gem n. marmellata.

gemă f. gemma.

geme intr. gemere.

geminat adj. geminato.

geminatie f. geminazione.

gen, -uri n. genere; specie ||-triodo, maniera || sesso.

genă f. gene.

genealogie adj. genealogico; arbore ~, albero genealogico.

genealogie f. genealogie.
genera (-ez) tran, generare,
procreare.
general adj. generale; cultură ~,
cultura generale || m. generale,
ufficiale generale.
generalitate f. generalità.
generaliza (-ez) tran, riassumere,
concentrare || intr. generalizzare.
generalizare f. generalizzazione.
generalizat adj. generalizzato.
generalizator adj. generalizzatore.
generare f. il generare;
generazione.
generatoare f. generatrice.

138

GEN - GHI

generator n. generatore.
generație f. generazione; teoria ~
spontanee, teoria della
generazione spontanea.
genere n. (nell'espres.) în ~
generalmente.
generic adj. generico.
generos adj. generoso; liberale.
generozitate f. generosità.
genetic adj. genetico.
genetician m. genetico, specialista
in genetica.
geneză f. genesi.
genial adj. geniale.
genialitate f. genialità.
genital adj. genitale.
genitiv n. caso genitivo.
geniu m. genio; capacita ||
. carattere || genio, spirito
protettore || genio, truppe del
genio.
genocid n. genocidio.
gentil adj. gentile.
gentilețe f. amabilità, gentilezza.
genunchi m. ginocchio; în ~, in
ginocchio, ginocchioni.
genune f. burrone; abisso.

geochimie f. geochimica.
geofizic adj. geofisico.
geograf m. geografo.
geografie adj. geografico.
geografie f. geografia.
geoid n. geoide.
geolog m. geologo.
geologie adj. geologico.
geologie f. gelogia.
geometrie adj. geometrico.
geometrie f. geometria.
georgian adj. georgiano, della Georgia || m. e f. georgiano, abitante della Georgia.
geosfera f. geosfera.
ger, -uri n. gelo.
gerilă m. (nell'espres.) MOș ~ Babbo Natale.
german adj. germano, germanico.
germen m. germe j| fig. principio, origine.
germina (-ez) intr. germinare.
germinare f. germinazione.
germinație f. germinazione.
geros adj. freddissimo; glaciale.
gerunziu n. gerundio.
gest, -uri n. gesto; movimento || gesto, azione, atto; ~ prietenesc, atto amichevole.
gestație f. gestazione.
gesticula (-ez) intr. gesticolare.
gesticulație f. gesticolazione.
gestionar m. gerente.
gestiune f. gestione.
get m. e f. appartenente alla stirpe, al popolo dei Geti.
get -beget adj. invar, (detto di persona) autentico, puro.
getic adj. getico, dei Geti.
gheară f. artiglio.
gheată f. scarpa alta, stivaletto.
gheață f. ghiaccio.
gheb n. gobba || altura.
ghebos adj. gibboso; gobbo.

gheenă f. geenna, inferno.
gheizer n. gaiser, geyser.
ghem n. gomitolo; a se face ~, raggomitolarsi.
ghemotoc n. batuffolo.
ghemui (-esc) refi, raggomitolarsi.
ghemuit adj. raggomitolato, rannicchiato.
ghepard m. ghepardo; gattopardo.
gheretă f. garitta. •'
gherghină f. giorgina (fiore).
gherlă f. (pop.) carcere.
ghetou n. ghetto; quartiere ebreo.
ghețar m. ghiacciaio || ghiacciaia.
ghici (-esc) tran, indovinare || predire.
ghicitoare f. indovinello.
ghid, -uri n. guida.
ghidon n. manubrio.
ghidușie f. scherzo; burla; buffonata.
GHI - GLO
ghiftui (-esc) intr. ingozzarsi.
ghilimele f. plur. virgolette.
ghilotină f. ghigliottina.
ghimpat adj. spinoso, munito di spine; sârmă ~, ferro spinoso.
ghimpe f. spino, spina; a sta pe ~, star sulle spine.
ghindă f. ghianda.
ghinion n. sfortuna, malasorte.
ghinionist m. sfortunato.
ghintui (-esc) tran, rigare, munire di rigatura.
ghintuit adj. rigato.
ghioc, -uri n. conchiglia.
ghiocel m. bucaneve.
ghiozdan n. cartella (da scolaro).
ghips, -uri n. gesso; a pune în ~, ingessare || gesso, oggetto di gesso.
ghirlandă f. ghirlanda.
ghișeu n. sportello.
ghiulea f. palla da cannone.

ghiveci n. vaso da fiori || piatto di legumi vari || composizione musicale.

gigant m. gigante.

gigantic adj. gigante || gigantesco.

gimnast m. ginnasta.

gimnastic adj. ginnastico.

gimnastică f. ginnastica; educazione fisica.

gimnazial adj. ginnasiale.

gimnaziu n. ginnasio.

gin, -uri n. gin.

ginecolog m. ginecologo; ostetrico.

ginecologie adj. ginecologico || ostetrico.

ginecologie f. ginecologia; ostetricia.

ginere m. genero.

gingaș adj. carino, grazioso || delicato, fine.

gingășie f. delicatezza, sensibilità.

gingie f. gengiva.

gir, -uri n. girata, firma.

gira (-ez) tran, girare (una cambiale).

girafă f. giraffa.

girant m. girante.

giroscop n. giroscopio.

giugiuli (-esc) tran, accarezzare.

giulgiu n. sudario, lenzuolo mortuario.

giuvaer n. ornamento; gioiello.

giuvaergiu m. gioielliere; orefice.

gîndi (-esc) intr. pensare || refî, e intr. riflettere, meditare || preoccuparsi.

glacial adj. glaciale.

glaciară adj. glaciale; perioadă ~, periodo glaciale.

gladiator m. gladiatore.

gladiola f. gladiolo.

glandă f. ghiandola, glandola.

glas, -uri n. voce; intr -un ~, in un

attimo; a ridica ~, alzare la voce;
 || rumore || notizia.
glasa (-ez) tran candire.
glasapapir n. carta vetrata.
glastră f. vaso da fiori.
glasvand, -uri n. paravento.
glaucom n. galucoma. /
glazură f. crosta di zucchero (su un dolce).
glăsui (-esc) intr. parlare.
glăsuire f. parola.
gleznă f. collo del piede,,,caviglia.
glicerina f. glicerina.
glie f. gleba, terra.
glisa (-ez) intr. scivolare.
gloabă f. ronzino, brenna.
gloată f. folla, moltitudine || orda.
glob, -uri n. globo; ~ ocular, bulbo dell'occhio || globo, pianeta; ~ ceresc, globo celeste.
global adj. globale, totale.
globular adj. globulare.
globulă f. globulo; ~ roșii globuli rossi.
globulina f. globulina.
glonte n. V glonț.
GLO - GRA
glonț n. pallottola.
glorie f. gloria.
glorifica tran, glorificare.
glorificare f. glorificazione;
glorios adj. glorioso.
glosa (-ez) tran. spiegare, commentare.
glosar n. glossario.
glosă f. glossa; spiegazione, commento.
glucoza f. glucosi.
glugă f. cappuccio.
glumă f. scherzo; în ~, per scherzo; nu ~, veramente. ♦
glumeț adj. scherzoso; gioviale.
glumi (-esc) intr. scherzare.
goană f. fuga || caccia ||

persecuzione.

goblen, -uri n. arazzo.

gogoașă f. „krafen” || grossa bugia
Il galla; ~ de mătase, bozzolo.

gogoman m. minchione; grullo.

gogomănie f. minchioneria;
grulleria.

gogonea, -ele f. pomidori (acerbi).

gogoșar m. peperone || bugiardo,
ciarlatano.

gol adj. nudo; în pielea ~, ignudo;
cu picioarele ~, scalzo; cu capul
~, a capo scoperto; fig. povero
vuoto, privo di contenuto; cu
mâna ~, a mani vuote; pe
stomacul ~, a stomaco vuoto.

gol, -uri n. gol || vuoto; ~ de aer,
vuoto d'aria; în ~, in aria.

golan m. e f. buono a nulla ||
villano, scamiciato.

golaș adj. (degli uccelli) spiu mato,
spennato; senza piume (per esser
appena nato) || (degli alberi)
sfrondato.

golănie f. villania.

golf, -uri n. golfo || golf (sport).

goli (-esc) tran, vuotare ||
(popolare) evacuare.

golicuine f. nudità.

golire f. svuotamento;
evacuazione.

gondolă f. gondola.

gondolier m. gondoliere.

gong, -uri n. gong || suono del
gong.

goni (-esc) tran, inseguire || intr.
fuggire || tran, scacciare || refi.
accoppiare.

gonoree f. gonorrea, blenoragia.

gorilă f. gorilla.

gornist m. trombettiere.

gorun m. rovere.

gospodar m. massacro; contadino
|| adj. buon amministratore.

gospodăresc adj. benestante;
ricco.

gospodări (-esc) tran, e intr.
condurre, dirigere una fattoria ||
refi, sposarsi.

gospodărie f. fattoria || potere ||
amministrazione || casa, famiglia
|| ~ agricolă colectivă, azienda
agricola collettiva, colcos.

gospodărire f. amministrazione.

gospodină f. massaia; donna di
casa.

got m. e f. goto, della stirpe dei
Goti.

gotic adj. gotico, dei Goti; scriere
~, scrittura gotica; stil ~, stile
gotico.

grabă f. fretta; în ~, in fretta,
frettolosamente; a avea ~, aver
fretta, affrettarsi. '•'

grabnic adj. frettoloso.

grad n. grado |f grado, livello.

grada (-ez) tran, graduare.

gradare f. graduazione.

gradat adj. graduato || graduato,
suddiviso in gradi.

gradație f. gradazione.

grafie n. e adj. grafico.

grafică f. arte del disegno (in
bianco e nero).

141

GRA-GRE

grafician m. artista del disegno (in
bianco e nero).

grai, -uri n. voce || **lingua**, dialetto,
parlata.

grajd, -uri n. stalla.

gram n. grammo.

gramatic m. grammatico.

gramatical adj. grammaticale.

gramatică f. grammatica || libro di
grammatica.

graminee f. plur. graminacee.

gramofon n. grammofono.

grandios adj. grandioso.
grandoare f. grandezza;
magnificenza; fasto.
grandomanie f. vanita,
megalomania.
granit, -uri n. granito.
granitic adj. granitico.
graniță f. confine, frontiera.
gra*nulație f. granulazione.
granulă f. granello || pastiglia.
grapă f. erpice.
gras adj. grasso || fertile, feconda
(di un terreno).
gratie f. sbarra; graticola.
gratis adv. gratis; gratuitamente.
gratuit adj. gratuito.
gratuitate f. gratuità.
grația (-ez) tran, graziare.
grație f. grazia, delicatezza; cele
trei ~, le tre Grazie; a intra în ~
cuiva, entrare nelle grazie di uno.
grațiere f. grazia (concessa ad un
condannato).
grațios adj. grazioso.
grațiozitate f. graziosità.
graur m. storno.
grav adj. grave, || importante ||
serio, solenne.
grava (-ez) tran, incidere.
gravare f. incisione.
gravat adj. inciso.
gravidă adj. f. incinta, gravida.
gravita (-ez) intr. gravitare.
gravitate f. gravità.
gravitație f. gravitazione.
gravor m. incisore.
gravură f. incisione.
grăbi (-esc) refi., intr. e tran.
affrettare, accelerare.
grăbire f. affrettamento.
grăbit adj. affrettato; frettoloso.
grădinar m. giardiniere, ortolano.
grădină f. giardino; orto; ~
botanică, orto botanico; ~

zoologică, giardino zoologico; ~
de vară, giardino d'inverno ||
grădiniță de copii, giardino
d'infanzia.

grădinăresc adj. giardinesco,
pertinente al giardino.

grădinari (-esc) intr. coltivare un
giardino, un orto.

grădiniță f. giardinetto; ~ de copii,
giardino d'infanzia.

grăi (-esc) intr. parlare || refi.
comprendersi.

grăitor adj. convincente ||
eloquente.

grămadă f. mucchio; cu ~, in
abbondanza.

grănicer m. guardia di frontiera
(soldato).

grapa (-ez) tran, erpicare; lavorare
con l'erpice.

grăpat n. l'erpicare; erpicatura.

grăpiș adv. carponi.

grăsan adj. grassone.

grăsime f. grassezza || grasso,
unto, strutto.

grăsun adj. grassoccio || maialino.

grăsuț adj. grassottelle

grătar n. graticola || carne ai ferri
arrostita |] armatura.

grăunte f. chicco || granello.

grăunțos adj. granuloso.

granar n. granaio " || m.
commerciante di grano.

grane f. plur. grani, cereali.

grâu n. grano || campo di grano, **grea** adj. gravida, incinta.

GRE - GRÒ

greabăn n. groppa.

greață f. nausea, schifo || disgusto.

grebla (-ez) tran, rastrellare.

greblă f. rastrello.

grec adj. greco || m. e f. greco,
abitante della Grecia || f. lingua
greca.

grecesc adj. greco.

grecește adv. alla greca; a ședea ~, sedere accoccolato, sedere alla turca.

greco -oriental adj. greco - orientale; ortodosso.

greco -roman adj. greco -romano.

grecoaică f. greca, donna grelica; cattolico di rito orientale.

grefa (-ez) tran, innestare.

grefat adj. rammendato, innestato.

grefă f. innesto; operazione || cancelleria.

grefier m. cancelliere.

gregorian adj. gregoriano; calendar ~, calendario gregoriano.

greier m. grillo; cicala.

grenadă f. granata, bomba a mano.

greoi adj. pesante, lento.

grepfrut n. pompelmo (frutto).

gresă (-ez) tran, ungere (un motore).

gresie f. arenaria; calcare quarzifero.

gresor n. ingrassatore; oliatore.

greșeală f. errore; fără ~, perfetto; din ~, per sbaglio.

greși (-esc) intr. sbagliare || ingannarsi || tran, non risolvere, eseguir male; a ~ drumul, sbagliare strada.

greșit adj. sbagliato.

greșos adj. schifoso; nauseabondo || stomachevole.

greu adj. difficile || massicio || pesante; vreme ~, tempo difficile
|j n. difficoltà adv. difficilmente; pesantemente.

greutate f. difficoltà || peso; ~ specifică, peso specifico || peso della bilancia.

greva (-ez) tran, gravare (su di una proprietà; si dice di un debito, di un'ipoteca).

grevă f. sciopero; ~ foamei,
sciopero della fame; a face ~
scioperare, scendere in sciopero.

grevist m. scioperante.

grijă f. cura; preoccupazione; a
avea ~ de, interessarsi di.

grijuliu adj. premuroso; prudente,
attento.

grilaj n. cancellata, griglia. *

grilă f. griglia.

grimasă f. smorfia.

grindă f. trave.

grindină f. grandine.

gripat adj. raffreddato, ammalato
di grippe.

gripă f. grippe; raffreddore.

gris n. semolino.

groapă f. buca, fossa || tomba,
sepolcro.

groază f. paura, tenore || gran
quantità.

groaznic adj. terribile
spaventoso; spaventevole.

grohăi, grohăie intr. grugnire.

grohăit n. grugnito.

gropar m. becchino; affossatore.

gropiță f. fossetta.

gros adj. grosso || (f.) gravida,
incinta; haină «groasă, abito
pesante; voluminoso, || n.
grosso || 'adv., din gros
pienamente.

grosime f. grossezza
circonferenza || dimensione.

grosolan adj. grossolano (| lavorato
grossolanamente.

grosolănie f. villania rozzezza;
sgarbatezza.

grotă f. grotta, caverna.

grotesc adj. grottesco || comico.

GRÒ - GUZ

grozav adj. terribile || molto
grande || spaventoso,
spaventevole.

grozăvi (-esc) intr. fare il gradasso.

grozăvie f. orrore || crudeltà || cosa terribile.

grumaz m. nuca; a -și pleca ~, piegare il capo, umiliarsi || collo.

grund n. mordente.

grunzuos adj. granuloso.

grup, -uri n. gruppo; în ~, insieme, in gruppo.

grupa (-ez) tran, raggruppare || riunire.

grupă f. gruppo, sezione; classe (di studenti universitari); ~ sanguină, gruppo sanguigno.

guard m. soldato || guardia.

gudron n. catrame.

gudura (-ez) intr. scodinzolare.

guler n. colletto || schiuma (della birra).

gulerat adj. che porta un colletto alto, inamidato || altero, orgoglioso, arrogante.

gulie f. ravanello.

gumă f. gomma; ~ arabică, gomma arabica, colla || elastico || gomma da cancellare.

gunoi n. immondizia, rifiuto, letame.

gunoier m. e f. spazzino || netturbino.

guraliv adj. ciarliero.

gură f. bocca; ~ în ~, bocca a bocca; || bocca, gola; deale -g., cibo || bocca; a tăcea din ~, tacere, tacere, far silenzio; ~ luniii, chiacchiere; a nu avea ~, non avere il coraggio di parlare; a sta cu ~ pe cineva, bisticciare sempre con qualcuno, rimproverarlo || labbra || bacio || bocca, apertura; ~ de apă, bocca d'acqua; - de incendiu, bocca d'incendio.

gură -cască m. bocca aperta;

minchione, sciocco.

gurmand adj. buongustaio.

gust, -uri n. gusto; cu ~, con

gusto, elegantemente || gusto, capacita di intendere un'opera d'arte; de ~, che capisce (un'opera d'arte) || preferenza; piacere, desiderio.

gusta tran, gustare, assaggiare; ||
provar piacere.

gustare f. spuntino || merenda.

gustativ adj. del gusto, gustativo.

gustător m. gustatore; intenditore.

gustos adj. gustoso.

gușat adj. m. gozzuto.

gușă f. gozzo || collo.

gută f. gotta.

gutui m. cotogno.

gutuie f. cotogna.

guturai, -uri n. catarro.

gutural adj. gutturale.

guvern n. governo.

guverna (-ez) tran, governare.

guvernant adj. governante.

guvernantă f. governante.

guvernator m. governatore.

guvernământ n. governo; formă
de ~, forma di governo.

guzgan m. sorcio, topo, ratto.

144

H-HAL

H

h m. nona lettera dell'alfabeto

romeno, e suono corrispondente,
h; ora ~, ora x.

habar n. cura, preoccupazione; a
nu avea ~, non preoccuparsi, non
sapere nulla (di una cosa).

habotnic adj. bigotto; pinzochera.

habotnicie f. bigotteria.

hac n. (nell'espres.) a veni de ~
risolvere una situazione difficile;
costringere qualcuno ' a
comportarsi bene.

hachițe f. pi. (nell'espres.) a avea ~
esser bizzarro, capriccioso.

hai inter, ahi! || su; via!

haide inter, orsù || via, andiamo!

haiduc m. haiduco, brigante, bandito.

haiducesc adj. alla maniera degli haiduci.

haiduci (-esc) intr. condurre vita di haiduco, darsi al brigantaggio.

haimana, -ale f. vagabondo.

hain adj. cattivo, malvagio; duro, spietato.

haină f. veste, vestito; un rând de ~, un abito completo.

haită f. canea; torma, branco.

halal interiez. bravo; mi congratulo.

halat n. veste da camera; ~ de baie, accappatoio || camice.

hală f. mercato.

halbă f. bicchiere da" birra. '

halcă f. cerchio (di metallo) || cerchione.

halebardă f. alabarda.

halogen m. alogeno.

haltă f. fermata || piccola stazione.

halterofil m. pesista.

halucinant adj. allucinante.

halucinație f. allucinazione.

halva f. dolce (fatto di zucchero, semi di girasole, miele).

145

halviță f. v. alviță.

ham, -uri n. briglie, finimenti; a trage în ~, condurre una vita di stenti.

hamac, -uri n. amaca, **hamal** m. facchino; portabagagli.

hambar n. magazzino di cereali; granaio.

hamei n. luppolo.

han m. kan, cane (condottiero dei Tartari).

han, -uri n. locanda, **handbal** n. palla a mano.

handicap, -«ri " handicap, vantaggio.

hang n. (nell'espres.) a ține—
 accompagnare una melodia;
 essere sempre dello stesso parere
 di uno, approvarlo in tutto, far
 coro. . .

hangar n. rimessa; aviorimessa.

hanger n. pugnael, cangiarro.

hangîță f. locandiera.

hangiu m. locandiere, albergatore.

haos n. caos.

haotic adj. caotico.

hapsân adj. malvagio, cattivo ||
 avido di denaro.

har n. qualità, dono, dote || grazia
 divina.

harababură f. disordine estremo,
 confusione.

harem, -uri n. harem, arem;
 serraglio.

harnașament n. finimenti, **harnic** adj. laborioso.

harpă f. arpa.

harpon n. arpione, fiocina.

hartă, hărți f. carta geografica,
 mappa. ■',-..

hatâr, -uri n. piacere, desiderio;
 de ~, per amore || favore, grazia,
 concessione; a face un -, fare un
 favore.

havană f. sigaro avana.

haz, -uri n. allegria, giocondità; a
 face ~, divertirsi; a face ~ de
 necaz, far buon viso a cattivo
 gioco.

hazard, -uri n. azzardo, caso, sorte; joc de ~, gioco di azzardo.

hazarda (-ez) refi, azzardarsi.

hazliu adj. allegro, divertente.

hazna f. fogna, fognatura || canale
 di scolo; chiavica.

hăinuță f. vestitino.

hăițaș m. battitore.

hăitui (-esc) intr. e tran, scovare, inseguire (la selvaggina) ||
 scacciare, mettere in fuga.

hă măi intr. abbaiare; latrare.

hă măială f. latrato.

hămesi (-esc) intr. essere affamato.

hămesit adj. affamato || avido, ingordo; insaziabile.

hărăzi (-esc) tran, destinare || dedicare || donare.

hărăzit adj. devoto.

hărmălaie f. baccano; rumore, confusione.

hărnici tran, stimolare, incitare || refi. mostrarsi zelante, volenteroso.

hărnicie f. zelo || assiduità.

hărțui (-esc) tran, vessare, tormentare || molestare || inseguire, perseguitare || refi, azzuffarsi.

hărțuială f. vessazione; tribolazione || scaramuccia.

hărțuit adj. tormentato || molestato; tribolato.

hățiș, -uri h. cespuglio.

hău, -uri n. burrone.

hăulit n. urlo prolungato; ululo.

146

HÂR-HID

hârâi intr. stridere || russare.

hârb, -uri n. coccio || recipiente da cucina; pentola.

hârcă f. cranio || vecchia strega.

hârciog m. ghiro, hârleț n. zappa; piccone.

hârtie f. carta || lettera ufficiale, documento || biglietto di banca, carta -moneta.

hectar n. ettaro.

hectogram n. ettogrammo; etto.

hectolitru n. ettolitro.

hectometru n. ettometro.

hedonism n. edonismo.

hedonist m. e f. edonista, seguace dell'edonismo.

hegemon m. egemone.

hegemonie f. egemonia || supremazia.

hei intr. ehi.

heleșteu n. vivaio di pesci.

heliograf n. eliografo.

heliografic adj. eliografico.
heliografie f. eliografia.
heliometru n. eliometro.
helioscop n. elioscopio.
helioterapie f. elioterapia.
heliu n. elio.
hematom n. ematoma.
hemoglobina f. emoglobina.
hemoragie f. emorragia.
hemoroizi m. plur. emorroidi.
hepatic adj. epatico.
hepatită f. epatite:
herald m. araldo.
heraldic adj. araldico.
heraldică f. araldica.
herghelie f. mandria di cavalli allo stato brado.
hering m. aringa.
hermafrodit adj. **ermafrodito.**
hermafroditism n. ermafroditismo.
hermină f. ermellino J| pelliccia di ermellino.
hernie f. ernia.
herpes n. èrpete.
heruvim m. cherubino.
hexagon n. esagono.
hexagonal adj. esagonale.
hexamtru n. esametro.
hiat, -uri n. iato.
hiberna (-ez) intr. svernare || ibernare.
hibernal adj. invernale || ibernale.
hibernare f. letargo.
ibrid adj. ibrido.
ibridare f. incrocio j| innesto.
idos adj. disgustoso || orrido, repellente.
idoşenie f. laidezza, bruttezza; orrore.
hidrant n. idrante.
hidrat n. idrato.
hidrata (-ez) trans, idratare.
hidratare f. idratazione.

hidraulic adj. idraulico; frână ~, •
freno idraulico.

hidraulică f. idraulica.

hidră f idra.

hidrocarbură f. idrocarburo.

hidrocentrală f. idrocentrale.

hidroelectric adj. idroelettrico.

hidrofil adj. idrofilo.

hidrofob adj. idrofobo.

hidrofobie f. idrofobia.

hidrogen n. idrogeno.

hidrografie f. idrografia.

hidrolitic adj. idrolitico.

hidroliză f. idrolisi.

hidrolog m. idrologo.

hidrologic adj. idrologico.

hidrologie f. idrologia.

hidrosferă f. idrosfera.

hidrostatic adj. idrostatico.

hidrostatică f. idrostatica.

HID - HOM

hidrotehnică f. idrotecnica.

hidroterapie f. idroterapia.

hidroxid n, idrossido.

hienă f. iena.

hieroglifă f. ieroglifico,
geroglifico.

hieroglific adj. ieroglifico.

himen n. imene.

himeră f. chimera.

himeric adj. chimerico.

hindus adj. indù || m. e f. indù,
abitante dell'India.

hingher m. accalappiacani.

hiperbolă f. iperbole ||
esagerazione.

hiperbolic adj. iperbolico.

hipersensibil adj. ipersensibile.

hipersensibilitate f.
ipersensibilità.

hipertensiune f. ipertensione.

hipertrofie f. ipertrofia.

hipic adj. ippico.

hipism n. ippica.

hipnotic adj. ipnotico.
hipnotism n. ipnotismo.
hipnotiza (-ez) tran, ipnotizzare.
hipnotizare f. ipnotizzazione.
hipnotizat adj. ipnotizzato.
hipnoză f. ipnosi || fascino.
hipodrom n. ippodromo.
hipofiză f. ipofisi.
hipogastric adj. ipogastrico.
hipopotam m. ippopotamo.
hipostază f. ipostasi.
hipotensiune f. ipotensione.
hirotoni (-esc) tran, ordinare sacerdote.
hirotonie ed hirotonire f. ordinazione sacerdotale.
hirotonisi (-esc) tran, ordinare sacerdote; conferire il sacramento dell'ordine.
histologie f. istologia.
hlamidă f. clamide.
hm interiez. eh! (indica contrarietà, dubbio, sfiducia).
ho interiez. ohe, oibò; basta!
hoardă f. orda || banda.
hochei n. palla al maglio, palla su prato o su pista; ~ pe gheață disco su ghiaccio.
hocheist m. giocatore di palla al maglio; discatore.
hodoroagă f. anticaglia, vecchiume.
hodorogi (-esc) intr. stridere || parlare molto || refi, rovinarsi || invecchiare.
hodorogit adj. stridente || scricchiolante.
hohot n. scoppio (di riso o di pianto); a plânge cu ~, singhiozzare.
hohoti (-esc) intr. scoppiare in pianto || singhiozzare.
hoinar m. viandante || vagabondo.
hoinări (-esc) intr. vagare senza

meta.

hoit, -uri n. cadavere in decomposizione || carogna.

hol, -uri n. atrio; entrata.

holba (-ez) refi, guardare con gli occhi spalancati, sbarrare gli occhi.

holbat adj. spalancato; con gli occhi sbarrati.

holdă f. messe || campo di grano, seminato.

holeră f. colera.

holeric adj. coleroso.

holocaust n. olocausto.

holtei m. celibe, scapolo.

homar m. aragosta, omaro, gambero di mare.

homar m. spazzacamino.

homeopat m. medico omeopatico.

HOM - HUZ

homeopatie f. omeopatia.

homeri adj. omerico; râs ~, risata enorme.

homosexual adj. omosessuale.

homosexualitate f. omosessualità.

hop inter, op -la! || n. (plur. hopuri) trabalzo; scossa || difficoltà, ostacolo.

horă f. hora (ballo nazionale romeno).

hormon n. ormone.

horn, -uri n. comignolo, camino || cappa del camino.

horoscop n. oroscopo.

horticultor m. e f. orticoltore.

horticultura f. orticoltura.

hotar n. limite, confine, frontiera || limite, margine || latifondo.

hotărâre f. decisione; cu ~, decisamente, fermamente.

hotărât adj. deciso; fermo || stabilito || determinativo; articol ~, articolo determinativo.

hotărâtor adj. decisivo.

hotărî (-ăsc) tran, e refl. decidere;
convincere || tran, stabilire,
fissare || refi, essere confinante.
hotel, -uri n. albergo.
hotelier m. albergatere.
Ihoț m. e f. ladro.
hoțesc adj. ladresco, da ladro.
hoți (-esc) intr. fare il ladro.
hoție f. furto; ladrocinio; ruberia.
hoțoman m. ladrone; brigante.
hrană f. cibo || nutrimento.
hrăni (-esc) tran, e refi, nutrire, alimentare.
hrănire f. alimentazione.
hrănitor adj. nutritivo, nutriente.
hrăpăreț **agg** avido, rapace.
hrean m. răfano, ramolaccio; a trăi
ca viermele în ~, vivere
miseramente, vivere di stenti.
hrib m. fungo, boleto.
hrisov n. editto, decreto, bolla;
pergamena.
hrubă f cantina; dispensa.
huhurez m. barbagianni.
hui intran, risuonare, rimbombare.
huidui tran, inseguire con grida di
abbasso; vituperare; ciuciare.
huidumă f. donnaccia; colosso.
huilă f. litantrace; carbon fossile.
hulă f. maremoto || ingiuria,
maledizione.
huli (-esc) tran, ingiuriare.
huligan m. teppista.
hulire f. ingiuria.
hulit adj. ingiuriato || calunniato;
diffamato.
hulitor m. e f. calunniatore.
humă f. argilla, creta.
humus n. humus; terra nera.
bun m. e f. unno.
hurmuz, -uri n. perla artificiale,
perla giapponese.
hurui tran, scricchiolare || stridere.
husă f. foderă.
huța inter., a se da ~ dondolarsi.

huzur n. vita agiata.-"

huzuri (-esc) intr. vivere
agiatamente, comodamente.

149

I-ICO

I

i m. inv. decima lettera
dell'alfabeto romeno, e suono
corrispondente i; a pune punctul
pe i, mettere i puntini sugl'i.

ia inter. ecco.

iac m. bufalo del Tibet.

iad, -uri n. inferno; piatta iadului, pietra infernale, nitrato d'argento.

iadeş n. osso biforcuto dello
schèletro dei polli.

iahnie f. guazzetto.

iaht, -uri n. yacht, nave da
diporto; panfilo.

iama f. (nell'espres.) a da -
precipitarsi; avventarsi.

iamb m. giambo.

iambic adj. giambico; metru -, metro giambico.

ianuarie m. gennaio.

iapă f. giumenta; cavalla.

iarbă f. erba; ~ verde, zolla
erbosa; prato; ca frunza şi ca -, innumerevole; - de mare, alga; ~
aspră, nardo; - nebunilor,
elleboro; - codrului, mandragola.

iard m. iarda.

iarmaroc, -oace n. fiera; mercato.

iarnă f inverno: de -, d'inverno II
anno.

iască f. esca; a se face f., seccarsi.

iasomie f. gelsomino.

iatac, -uri a. stanza da letto;
camera.

iatagan n. iatagan; sciabola turca.

iată inter. ecco.

iaurt, -uri n. yoghurt.

iaz, -uri n. lago artificiale.

iberic adj. iberico.

ibidem adv. ibidem.

ibovnic m. e f. amante.

ibric n. brocca; boccale |j bricco.

ici adv. qui; pe - pe colo, qua e là.

icni (-esc) intr. gemere, lamentarsi.

icnire e icnitură f. gemito,
lamento.

icoană f. icona; immagine sacra.

iconoclast m. e f. iconoclasta.

150

ICO - IHT

iconografie adj. iconografico.

iconografie f. iconografia.

iconostas n. iconostasi.

icre f. plur. uova di pesce; ~ negre,
caviale.

icter n. itterizia.

ideal adj. ideale || perfetto.

ideal, -uri n. ideale; scopo.

idealism n. idealismo.

idealist adj. m. e f. idealista.

idealitate f. ideale; idealità.

idealiza (-ez) tran, idealizzare.

idealizare f. idealizzazione.

idee f. idea || concetto; conoscenza

Il pensiero, opinione, parere.

idem adv. idem.

identic adj. identico.

identifica tran, identificare || rifl
identificarsi; riconoscere.

identificabil adj. identificabile
||riconoscibile.

identitate f. identità || somiglianza.

ideogramă f. ideogramma.

ideolog m. ideòlogo.

ideologie adj. ideologico.

ideologie f. ideologia.

idilă f. idillio.

idilic adj. idillico.

idiom, -uri n. idioma; linguaggio.

idiomatic adj. idiomatico.

idiotenie f. idiozia.

idiş n. lingua idisc (parlata
originariamente dagli ebrei
tedeschi).

idol m. idolo || idolo, feticcio.

idolatrie f idolatria.

idolatriza (-ez) tran, idolatrizzare
|| amare esageratamente.
ie f. blusa, camicetta (da contadina).
ied f. capretto.
iederă f. édera.
ieftin adj. a buon mercato || E conveniente.
ieftini (-esc) tran, vendere a minor prezzo.
ieftinire f. ribasso dei prezzi.
iele f. pi. fate, ninfe; parche.
ienicer m. giannizzero.
ienupăr m. ginepro.
iepuraș m. leprotto.
iepure m. lepre; câți ~ la biserică, come i cani in chiesa.
iepurește adv. da lepre; a dormi ~, dormire leggermente rapidamente.
ierarh m. arciprete.
ierarhic adj. gerarchico; pe cale ~, per via gerarchica.
ierarhie f. gerarchia.
ierbar n. erbario.
ieri adv. ieri; mai ~, recentemente.
ierna (-ez) intr. svernare.
ierta tran, perdonare; Dumnezeu să -l ierte, il Signore lo abbia in gloria; de neiertat, condannabile.
iertare f. perdono.
iertăciune f. perdono.
iertător adj. clemente, mansueto, misericordioso.
iesle f. truogolo || mangiatoia.
ieși intr. uscire; a ~ ca din pușcă, uscire di corsa; a ~ înainte, andare incontro |j apparire j| provenire, trarre origino.
ieșire f. uscita || via di uscita.
iezer m. lago (profondo).
iezuît m. gesuita || fig. ipòcrita, falso.
igienă f. igiene.

igienic adj. igienico.

ignat m. nome che si dà al 20 dicembre, giorno* in cui i contadini romeni costumano • uccidere i maiali.

ignora (-ez) tran, ignorare, non sapere, non conoscere || non prendere in considerazione.

ignorant adj. ignorante.

ignoranță f. ignoranza.

igrasie f. umidita (delle pareti).

iguana m. iguana (grossa lucertola).

ihnologic adj. ittologico.

IHT - IMP

ihnologie f. ittologia.

ilar adj. ilare.

ilaritate f. ilarità.

illegal adj. illegale || illecito.

illegalist m. militante del partito operaio durante la clandestinità.

illegalitate f. illegalità.

illegaliza tran, dichiarar come illegale.

ilicît adj. illecito.

ilizibil adj. illegibile.

ilogic adj. illogico.

ilumina (-ez) tran, illuminare || refl. splendere, risplendere, brillare.

iluminare f. illuminazione..

iluminat n. illuminazione || adj. illuminato.

iluminatie f. illuminazione.

iluminism n. illuminismo.

iluminist m. e f. illuminista.

ilustra (-ez) tran, illustrare, chiarire, spiegare || ornare con illustrazione || refl, distinguersi.

ilustrare f. illustrazione || dimostrazione con esempi.

ilustrat adj. illustrato || f. cartolina illustrata.

ilustrativ adj. illustrativo.

ilustrație f. illustrazione.
iluzie f. illusione || speranza priva di fondamento.
iluziona (-ez) tran, e refi, farsi illusioni; ingannarsi.
iluzionism n. illusionismo.
iluzoriu adj. illusorio.
imaculat adj. puro, immacolato.
imagina (-ez) tran, immaginarsi.
imaginabil adj. immaginabile.
imaginar adj. immaginario.
imaginare f. immaginazione.
imaginativ adj. immaginativo.
imaginație f. immaginazione; fantasia.
image f. immagino || simbolo.
imaș, -uri n. prato.
imaterial adj. immateriale.
imbecil adj. imbecille.
imberb adj. imberbe.
imbold, -uri n. stimolo, incitamento.
imediat adv. subito, immediatamente.
imemorial adj. immemoriale.
imens adj. immenso; sconfinato || molto numeroso)| molto importante || profondo; durere ~, dolore profondo.
imensitate f. immensità.
imigra (-ez) intr. immigrare.
imigrant m. e f. immigrante.
imigrare f. immigrazione.
imigrație f. immigrazione.
iminent adj. imminente.
iminență f. imminenza.
imita tran, imitare || riprodurre con fedeltà.
imitabil adj. imitabile.
imitare f. imitazione.
imitativ adj. imitativo.
imitator m. e f. imitatore.
imitație f. imitazione.
imn, -uri n. inno.

imobil n. immobile, edificio,
costruzione.
imobiliar adj. immobiliare.*
imobilitate f. immobilità.
imobiliza tran, immobilizzare.
imobilizat adj. immobilizzato.
imoral adj. immorale.
imoralitate f. immoralità.
imortaliza (-ez) tran, immortalare.
impacient adj. impaziente.
impacienta (-ez) refl. spazientirsi,
perdere la pazienza.
impaciență f. impazienza.
impalpabil adj. impalpabile.
impar adj. impari.
imparțial adj. imparziale.
imparțialitate f. imparzialità.
impas, -uri n. difficoltà, situazione
difficile.
impassibil adj. impassibile.
impassibilitate f. impassibilità.

impecabil adj. impeccabile ||
perfetto.
impecabilitate f. impeccabilità.
impediment n. impedimento.
impenetrabil adj. impenetrabile ||
inintelligibile.
imperativ adj. imperativo; modul
~, modo imperativo || n.
imperativo; necessita.
imperceptibil adj. impercettibile.
imperfect adj. imperfetto; timp
(tempo) imperfetto.
imperfectiune f. imperfezione.
imperial adj. imperiale.
imperială f. imperiale (in alcuni
veicoli).
imperialism n. imperialismo.
imperialist adj. imperialista.
imperios adj. imperioso.
imperiu n. impero || dominio.
impermeabil adj. impermeabile ||
n. impermeabile.

impermeabilitate f.

impermeabilità.

impersonal adj. impersonale.

impersonalitate f. impersonalità.

impertinent adj. impertinente.

impertinență f. impertinenza.

imperturbabil adj. imperturbabile.

impetuos adj. impetuoso.

impetuozitate f. impetuosità.

impiegat m. e f. impiegato J|

ferroviere.

impieta intran, arrogarsi un diritto,

usurpare.

impietate f. empietà || crudeltà.

implacabil adj. implacabile.

implica tran, implicare.

implicație f. implicazione.

implicit adj. implicito.

implora tran, implorare; pregare.

implorare f. implorazione.

impolitețe f. villania || mancanza

, di tatto, di diplomazia.

imponderabil adj. imponderabile.

imponderabilitate f.

imponderabilità.

IMP - IMP

import n. importazione.

importa tran. importare ||

introdurre nel paese (merci

èstere) || intr. impers. importare,

avere importanza.

important adj. importante.

importantă f. importanza; a -și da

~, darsi importanza, essere

orgoglioso, superbo.

importare f. importazione, il fatto

di importare nel paese.

importator m. e f. importatore;

commerciant.

imposibil adj. impossibile;

irrealizzabile.

imposibilitate f. impossibilità.

impostor m. e f. impostore.

impostură f. impostura.

impotent adj. impotente.
impotență f. impotenza.
impozabil adj. imponibile.
impozant adj. imponente.
impozit n. imposta.
impracticabil adj. impraticabile.
imprecis adj. impreciso.
imprecizie f. imprecisione.
impregna (-ez) tran, e refl.
 impregnare, imbeverare.
impregnat adj. impregnato
 imbevuto.
impresar m. impresario.
imprescriptibil adj.
 imprescrittibile.
impresie f. impressione; a da ~,
 dare l'impressione j| sensazione,
 parere; a avea a ~, avere
 l'impressione, il parere; ritenere.
impresiona (-ez) tran.
 impressionare; emozionare j|
 impressionare (in fotografia).
impresionabil adj.
 impressionabile.
impresionant adj. impressionante.
impresionat adj. impressionato (di
 una lastra fotografica).
impresionism n. impressionismo.
imprevizibil adj. imprevedibile.

153

IMP - INC

imprima tran, imprimere stampare

Il comunicare, trasmettere ||

incidere (un disco).

imprimare f. impressione stampa

|| incisione.

imprimat adj. impresso || n.

mòdulo || (plur.) pubblicazioni,

opuscoli.

imprimerie f. tipografia,

stamperia.

imprimeu n. tessuto stampato.

improbabil adj. improbabile.

impropriu adj. improprio.

improviza (-ez) tran.

improvvisare.

improvizare f. improvvisazione.

improvizat adj. improvvisato..

improvizație f. improvvisazione.

imprudent adj. imprudente.

imprudentă f. imprudenza.

impuls, -uri n. impulso || spinta H

stimolo.

impulsiv adj. impulsivo.

impulsivitate f. impulsività.

impunător adj. **imponente.**

impune tran, imporre || intr.

incutere rispetto 1 | refi., avere

prestigio; vincere.

impunere f. imposta || costrizione;

imposizione, il fatto di imporre.

impunitate f. impunità.

impur adj. impuro.

imputa tran, e refi, imputare,

rimproverare.

imputabil adj. imputabile.

imputare f. imputazione.

imputație f. imputazione H accusa.

imuabil adj. immutabile ||

permanente.

imun adj. immune.

imunitate f. immunità.

imuniza (-ez) tran, immunizzare.

in n. lino || tela di lino.

inabordabil adj. inabbordabile.

inacceptabil adj. inaccettabile.

inaccesibil adj. inaccessibile.

inactiv adj. inattivo.

inactivitate f. inattività.

inactual adj. inattuale.

inadaptabil adj. inadattabile.

inadaptabilitate f. inadattabilità.

inadecvat adj. inadeguato.

inadmisibil adj. inammissibile.

inalienabil adj. inalienabile.
inalterabil adj. inalterabile.
inamic adj., m. e f. nemico;
 avversario || ostile.
inaniție f. inanizione ((inèdia.
inaplicabil adj. inapplicabile.
inapt adj. inadatto.
inaptitudine f. inattitudine.
inatacabil adj. inattaccabile.
inaugura (-ez) tran, inaugurare.
inaugural adj. inaugurale.
incalculabil adj. **incalcolabile**.
incalificabil adj. inqualificabile.
incandescent adj. incandescente.
incandescentă f. incandescenza.
incapabil adj. incapace || non
 adatto || inetto.
incapacitate f. incapacità,
 inettitudine.
incasabil adj. che non si rompe.
incendia (-ez) tran, incendiare ||
 attizzare. 4 '
incendiar adj. incendiario.
incendiat adj. incendiato ((arso.
incendiator m. incendiatore.
incendiu n. incendio.
incert adj. incerto; dubbioso.
incertitudine f. incertezza |1
 dubbio.
incest, -uri n. incesto.
inchizitor m. inquisitore.
inchiziție f. inquisizione ||
 tribunale dell'Inquisizione.
incident n. incidente || adj-
 incidente; rază ~, raggio
 incidente.
incidentă f. incidenza.
incinera (-ez) tran, cremare;
 incenerire.
 incinerare f. cremazione;
 incinerazione.
154
INC - IND
incintă f. recinto.

incipient adj. incipiente.
incisiv adj. incisivo; dinți ~,
incisivi, denti incisivi || fig.
tagliante; mordente.
incisivitate f. incisività.
incita tran, incitare.
incitare f. incitazione.
incizie f. incisione; taglio.
include tran. includere;
comprendere.
includere f. inclusione.
inclus adj. incluso.
incluziv adv. insieme a; con.
incoherent adj. incoerente.
incoerență f. incoerenza.
incognito adv. in incognito.
incolor adj. incolore.
incomensurabil adj.
incommensurabile.
incomod adj. incòmodo.
incomoda (-ez) tran, incomodare.
incomparabil adj. incomparabile.
incompatibil adj. incompatibile.
incompatibilitate f.
incompatibilità.
incompetent adj. incompetente.
incompetență f. incompetenza.
incomplet adj. incompleta.
incomprehensibil adj.
incomprensibile.
incomprehensibilitate f.
incomprensibilità.
inconsecvent adj. inconseguente.
inconsecvență f. inconseguenza.
inconsistent adj. inconsistente.
inconsistență f. inconsistenza.
inconștient adj. incosciente.
inconștiență f. incoscienza.
incontestabil adj. incontestabile.
inconvenient n. inconveniente ||
J difficoltà j| impedimento.
"icorect adj. scorretto.
^corectitudine f. scorrettezza.
incorigibil adj. incorreggibile.

«**corruptibil** adj. incorruttibile.
incrimina (-ez) tran, incriminare ||
accusare.
incriminat adj. incriminata.
incubator n. incubatrice.
incubație f. incubazione.
inculpa tran, incolpare.
inculpat adj. incolpato, accusato.
incult adj. incolto; ignorante.
incultură f. incultura, ignoranza.
incumba intran, incombere.
incurabil adj. incurabile.
incursiune f. incursione.
indecent adj. indecente ||
svergognato; spudorato.
indecentă f. indecenza || vergogna.
indecis adj. indeciso.
indefinibil adj. indefinibile.
indefinit adj. indefinita.
indemnizare f. il fatto di
indennizzare; indennizzo.
indemnizație f. indennizzo.
independent adj. indipendente.
independență f. indipendenza.
indescifrabil adj. indecifrabile.
indescriptibil adj. indescrivibile.
indestructibil adj. indistruttibile.
indeterminabil adj.
indeterminabile.
index, -uri n. indice || indice (dei
libri proibiti); a pune la ~,
includere nella lista dei libri
proibiti || (fig.) mettere alla
berlina.
indezirabil adj. indesiderabile.
indian adj. indiano, dell'India || m.
e f. indiano, abitante dell'India.
indica tran, indicare || mostrare.
indicare f. indicazione.
indicativ adj. indicativo; modul ~,
modo indicativo.
indicator n. indicatore; cartello
indicatore || adj. indicatore.
indicație f. indicazione.

indice m. indice, indicazione || n.
indice || lancetta; sfera; ago,
(dell'orologio, della bussola).
indiciu n. indizio.

155

IND - INF

indiferent adj. indifferente || senza
differenza; ~ dacă, senza tener
conto di.

indiferență f. indifferenza.

indigen adj. indigeno.

indigest adj. indigesto || difficile a
comprendersi.

indigestie f. indigestione.

indigna (-ez) refl. e tran.
indignarsi.

indignare f. indignazione.

indigo, -uri n. indaco (colore) ||
carta -carbone.

indirect adj. indiretto; complement
~, complemento indiretto; tragere
~, tirò indiretto.

indisciplină f. indisciplina.

indiscret adj. indiscreto.

indiscreție f. indiscrezione.

indiscutabil adj. indiscutibile.

indisolubil adj. indissolubile.

indispensabil adj. indispensabile
m. plur. mutande. •

indisponibil adj. indisponibile.

indisponibilitate f. indisponibilità.

indispoziție f. indisposizione.

indispune tran. e refl. indisporre.

indispus adj. indisposto, mal
disposto || offeso.

individ m. e f. individuo.

individual adj. **individuale**.

individualism n. individualismo.

individualist adj. individualista.

individualitate f. individualità.
(-esc) tran.

adj.

inuivuuu...----- —

individualiza (-esc)

individualizzare.

individualizare

individualizzazione, individualizat B

individualizzato.

indivizibil adj. indivisibile.

indivizibilitate f. indivisibilità.

indo-european adj. indoeuropeo.

indolent adj. indolente; apatico.

indolență f. indolenza | Ț apatia.

indubitabil adj. indubitabile.

induce tran, indurre; a ~ în eroare, indurre in errore.

inductiv adj. induttivo.

inducție f. induzione; ~ magnetică,
induzione magnetica.

indulgent adj. indulgente.

indulgență f. indulgenza.

industrial adj. industriale.

industrializa (-ez) tran,

industrializzare || meccanicizzare.

industrializare f. azione di

industrializzare;

industrializzazione.

industriaș m. industriale.

industrie f. industria; ~ grea, industria pesante || ~ casnică, artigianato.

inedit adj. inedito.

ineficace adj. inefficace.

ineficacitate f. inefficacia.

inegal adj. ineguale; disuguale ||
mutevole.

inegalabil adj. ineguagliabile.

inegalitate f. inuguaglianza,
disuguaglianza.

inel n. anello; ~ de logodnă, fede, vera; tras printr'un ~, sottile, snello. <

inelar n. (dito) **anulare.**

inept adj. stupido, stolto; inetto.

inepție f. inezia; stoltizia,
inettitudine.

inepuizabil adj. **inesauribile.**

inerent adj. **inerente.**

inert adj. inerte || immobile;
inanimata.

inerție f. inèrzia.
inestimabil adj. inestimabile.
inevitabil adj. **inevitabile**.
inevitabilitate f. inevitabilità.
inexact adj. inesatto.
inexactitate f. inesattezza.
inexistent adj. inesistente.
inexistență f. inesistenza.
inexplicabil adj. inspiegabile.
inexprimabil adj. inesprimibile.
infailibil adj. infailibile.

156

INF - INH

infailibilitate f. infallibilità.
infam adj. infame || indegno.
infamie f. infamia.
infanterie f. fanteria.
infanterist m. fante; soldato di fanteria.
infantil adj. infantile; paralizie ~, poliomielite || puerile, bambinesco.
infarct n. infarto.
infatuare f. infatuazione.
infatuat adj. infatuato.
infect adj. infetto; guasto || brutto, sudicio, di pessima qualità.
infecta (-ez) refi, infettarsi, contrarre un'infezione || tran. contagiare.
infecție f. infezione.
infecțios adj. infettivo.
inferior adj. inferiore || scadente.
inferioritate f. inferiorità.
infern n. inferno.
infernal adj. infernale || assordante.
infidel adj. infedele || adultero.
infidelitate f. infedeltà.
infiltra (-ez) refi, infiltrarsi, penetrare j| tran, e refi, introdursi subdolamente.
infiltrare f. infiltrazione.
infiltrat n. infiltrazione.

infiltrație f. infiltrazione.
infim adj. infimo; piccolissimo.
infinit n. infinito; la ~, all'infinito ||
 adj. infinito, illimitato.
infinitate f. infinita.
infinitiv n. infinito -(modo
 ■'- verbale).
infirm adj. infermo; monco.
infirma tran, infirmare j| annullare.
 infirmerie f. infermerie.
infirmier m. e f. infermiere.
țofirmitate f. infermità; deformità.
joflama (-ez) refi, infiammarsi.
 țoflamabil adj. infiammabile.
 jnflamat adj. infiammato; acceso.
"rflamator adj. infiammatorio.
 inflamație f. infiammazione; ~ de
 creieri, meningite.
inflație f. inflazione.
inflaționist adj. inflazionista.
inflexibil adj. inflessibile.
inflexibilitate f. inflessibilità.
inflexiune f. inflessione;
 modulazione (della voce).
influent adj. influente.
influența (-ez) tran, influenzare,
 influire, **influențabil** adj. impressionabile.
influență f. influenza.
informa (-ez) tran, informare refi.
 assumere informazioni
 informarsi, rendersi edotto.
informat adj. informato; edotto.
informativ adj. informativo.
informatior m. e f. informatore.
informație f. informazione ||
 spiegazione.
infractor m. persona che
 commette una infrazione;
 delinquente, trasgressore,
 violatore di legge.
infracțiune f. infrazionece dèroga.
 infraroșu adj. infrarosso.
infuzie f. infusione; infuso decotto.
infuzor m. infusore.

ingenios adj. ingegnoso.
ingeniozitate f. ingegnosità.
ingenuitate f. ingenuità.
ingenuu adj. ingenuo.
ingera (-ez) tran, ingerire.
ingerință f. ingerenza.
inginer m. ingegnere [(tecnico).
inginerie f. ingegneria.
ingrat adj. ingrafo || svantaggioso,
difficile.
ingratitude f. ingratitudine.
ingredient n. ingrediente.
inbaia (-ez) tran, inalare.
inhalare f. inalazione.
inhalator n. inalatore.
inhiba (-ez) tran, inibire.
inhibitor adj. inibitore.
inhibiție f. inibizione.
INI - INS
inimaginabil adj. inimmaginabile.
inimă f. cuore || petto || cuore; cu
toată ~, con tutto il cuore, di tutto
cuore; cu ~ ușoară, a cuor
leggero; a frige la ~, spezzare il
cuore; a avea ~ bună, essere di
buon cuore || carattere; || centro; ~
carului, parte centrale del carro ||
parte essenziale.
inimioară f. cuoricino.
inimitabil adj. inimitabile.
inimos adj. animoso; coraggioso ||
buono, generoso || appassionato,
entusiasta.
ininteligibil adj. inintelligibile;
incomprensibile.
iniția (-ez) tran, e refi, introdursi,
iniziarsi || tran. iniziare,
cominciare.
inițial adj. iniziale.
inițială f. (lettera) iniziale ||
monogramma.
inițiat adj. conoscitore.
inițiator m. e f. iniziatore.
injecta (-ez) tran, iniettare || refi.

congestionarsi; diventar rosso.
injecție f. iniezione.
injurie f. ingiuria; offesa.
injust agg ingiusto.
injustiție f. ingiustizia.
inocent adj. innocente.
inocență f. innocenza || ingenuità.
inocula (-ez) tran, inoculare.
inodor adj. inodoro.
inofensiv adj. inoffensivo.
inoperant adj. inoperante.
inopinat adj. - inopinato ||
imprevisto.
inoportun adj. inopportuno.
inova (-ez) tran, innovare.
inovare f. innovazione.
inovator m. e f.- innovatore.
inovație f. novità; trasformazione;
cambiamento.
inoxidabil adj. inossidabile.
ins m. individuo, persona; uomo;
tot ~, ognuno; tutti gli uomini.
insalubritate f. insalubrità.
insalubru adj. insalubre.
inscripție f. iscrizione.
insectă f. insetto.
insecticid adj. n. e f. insetticida.
insensibil adj. insensibile.
insensibilitate f. insensibilità.
insensibiliza (-ez) tran, rendere
insensibile.
inseparabil adj. inseparabile.
insera (-ez) tran, inserire || situare;
disporre.
inserare f. inserzione.
insertie f inserzione.
inesizabil adj. inafferrabile;
impercettibile.
insignă f. distintivo, insegna.
insignifiant adj. insignificante.
insinua (-ez) tran, insinuare.
insinuare f. insinuazione.
insipid adj. insipido, scipito
sciocco; insulso.

insista intr. insistere.
insistent adj. insistente.
insistență f. insistenza.
insolatie f. insolazione.
insolent adj. insolente.
insolență f. insolenza. 4
insolubil adj. insolubile.
insolvabil adj. insolubile.
insolvabilitate f. insolubilità.
insomnie f. insonnia.
inspecta (-ez) tran, ispezionare;
controllare; verificare.
inspectare f. ispezione; controllo;
verifica.
inspector m. e f. ispettore.
inspectorat n. ispettorato.
inspectie f. ispezione.
inspira intr. ispirare || tran, ispirare
|| refi, ispirarsi; orientarsi.
inspirat adj. ispirato.
inspirator adj., m. e f. ispiratore.
inspirație f. ispirazione II
inspirazione; aspirazione II
inspirazione, idea.
instabil adj. instabile.

158

INS - INT

instabilitate f. instabilità.
instala (-ez) tran, installare ||
montare || insediare.
instalare f. installazione ||
insediamento.
instalator m. e f. installatore;
montatore.
instalație f. installazione,
complesso industriale.
instantaneu adj. istantaneo ||
(fotografia) istantanea.
instanță f. istanza; în ultimă ~, in
ultima istanza; in conclusione.
instaura (-ez) tran, instaurare.
instaurare f. istaurazione.
instiga tran, istigare.
instigare f. istigazione.

instinct n. istinto.
instinctiv adj. istintivo.
institui tran, istituire || fondare.
institut n. istituto || istituzione || ente.
instituție f. istituzione.
instructaj n. insieme di direttive impartite ad una persona o ad un collettivo di persone nel loro lavoro.
instructiv adj. istruttivo.
instructor m. e f. istruttore || allenatore.
instrucție f. istruzione || istruttoria || addestramento.
instrui (-esc) tran, istruire || preparare || investigare.
instruit adj. istruito; colto || addestrato.
instrument n. strumento || j strumento musicale.
instrumenta (-ez) tran. strumentare || eseguire (un brano I musicale).
instrumentai agg; strumentale.
instrumentar n. attrezzatura, totalità degli strumenti necessari I in una data attività.
instrumentație f. strumentazione.
instrumentist m. strumentista; suonatore di uno strumento.
insucces n. insuccesso || fiasco.
insuficient adj. insufficiente.
insuficiență f. insufficienza.
insufla tran, immettere || ispirare || suggerire.
insular adj. insulare.
insulă f. isola.
insulina f. insulina.
insulta tran, insultare || offendere.
insultă f. insulto || offesa.
insultător adj. ingiurioso; offensivo; scortese.
insuportabil adj. insopportabile.

insurecție f. insurrezione.
insurmontabil adj.
 insormontabile.
intact adj. intatto || immune.
intangibil adj. intangibile.
integra (-ez) tran, e refi, integrare
 || includere.
integral adj. intégrale; făină ~,
 farina integrale.
integrală f. integrale.
integritate f. integrità.
integra adj. integro, puro, onesto.
intelect n. intelletto. •
intelectual adj. intellettuale.
intelectualitate f. intellettualità,
 totalità degli intellettuali,
 intelligentsia.
intelligent adj. intelligente.
inteligență f. intelligenza.
inteligibil adj. intelligibile.
intemperie f. intempèrie.
intendent ni. e f. intendente;
 ecònomo, amministratore || m.
 intendente, ufficiale d'intendenza.
intens adj. intenso.
intensifica tran. e refi.
 intensificare.
intensitate f. intensità.
intensiv adj. intensivo; agricultură
 ~, agricoltura intensiva.
intenta (-ez) tran, intentare; a ~ un
 proces, intentare un processo.
INT - INT
intenție f. intenzione.
intenționa (-ez) tran, avere
 intenzione; progettare.
intenționat adj. intenzionato;
 desiderato; progettato; bine, (rău)
 ~, bene (male intenzionato).
intercala (-ez) tran, intercalare.
intercalare f. intercalare.
intercepta (-ez) tran, intercettare.
interceptare f. intercettazione.
intercontinental adj.

intercontinentale.

interdependent adj.

interdipendente.

interdependență f.

interdipendenza.

interdicție f. interdizione.

interes n. interesse || vantaggio;

utile || interesse, desiderio di
conoscere || interesse, attrazione.

interesa (-ez) tran, interessare,
suscitare l'interesse; ce te
interesează? che cosa t'importa? ||
refl. interessarsi, mostrare
interesse.

interessant adj. interessante.

interesat adj. interessato || curioso.

interfera (-ez) intr. interferire.

interferență f. interferenza.

interimar adj. interinale || ad
interim.

interimat n. interinato.

interior adj. intemo || n. intemo,
parte intema || territorio nazionale
|| telefono intemo.

interjecție f. interiezione.

interlocutor m. e f. interlocutore.

interlop adj. malfamato || sospetto.

intermedia tran. fare
l'intermediario in una questione,
ottenere per mediazione.

intermediar m. intermediario;
sensale || adj. mediano, che si
trova nel mezzo.

intermediu n. (nell'espres.) prin ~
cuiva per mezzo di qc.

intermezzo n. intermezzo
(musicale).

interminabil adj. interminabile;
senza fine.

intermitent adj. intermittente.

intermitență f. intermittenza.

in ter molecular adj.

intermolecolare.

intern adj., m. e f. interno;

Ministerul Afacerilor ~,
Ministero degli Interni; organe ~,
òrgani intemi; unghiuri ~, àngoli
intemi || m. e f. intemo, alunno
intemo.

interna (-ez) tran, internare.

internat n. internato.

internațional adj. intemazionale;
limbă ~, lingua intemazionale.

internațională f. intemazionale.

interoga (-ghez) tran, interrogare.

interogare f. interrogazione.

interogativ adj. interrogativo.

interogatoriu n. interrogatorio.

interogație f. interrogazione.

interpela (-ez) tran, interpellare.

interpellare f. interpellanza.

interplanetar adj. interplanetario.

interpolare f. interpolazione.

interpret m. e f. intèrprete.

interpreta (-ez) tran, interpretare ||
eseguire (un brano musicale).

interpretare f. interpretazione.

interpretativ adj. interpretativo.

interpune refl. interporsi.

interpus m. persona interposta,
intermediario, mediatore (in una
lite, un conflitto).

intersecta (-ez) tran, intersecare.

intersecție f. intersezione.

interspațiu n. intervallo.

interstatal adj. interstatale.

interstelar adj. interstellare.

interurban adj. interurbano.

interval n. intervallo.

interveni intr. intervenire.

160

INT - INV

intervenție f. intervento |j

partecipazione || intervento

chirurgico; operazione, intervenționism n.

intervenționismo

interventismo. •

intervieva (-ez) tran, intervistare.

interviu n. intervista.
interzice tran, interdire.
interzicere f. interdizione.
interzis m. e f. interdetto.
intestin n. intestino || adj.
intestino; interno.
intestinal adj. intestinale.
intim adj. intimo || segreto ||
stretto; vicino.
intimida (-ez) tran, intimidire ||
refl. spaventarsi.
intimidare f. intimidazione.
intimidat adj. intimidito,
spaventato.
intimitate f. intimità.
intitula (-ez) tran, intitolare.
intitulare f. intitolazione.
intitulat adj. intitolato.
intolerabil adj. intollerabile.
intolerant adj. intollerante.
intoleranță f. intolleranza.
intona (-ez) tran, intonare.
intonare f. intonazione.
intonație f. intonazione.
intoxica tran. avvelenare;
intossicare.
intoxicație f. avvelenamento;
intossicazione.
intra intr. entrare || penetrare |j
arrivare, giungere (ad una
determinata situazione) || ritirarsi
_ (dei tessuti).
intraductibil adj. intraducibile.
intramuscular adj.
! intramuscolare.
intransigent adj. intransigente.
intransigență f. intransigenza.
intransitiv adj. intransitivo.
intrare f. entrata; ingresso || vicolo
|| entrata (nella contabilita) ||
registrazione.
intrat adj. ristretto || f. plur.
entrate.
intravenos adj. endovenoso.

intriga intr. intrigare tran.
destare l'attenzione
preoccupare.
intrigant adj. intrigante.
intrinsec adj. intrinseco |j interno.
introduce tran, introdurre || refi.
penetrare || introdurre (nell'uso).
introducere f. introduzione ||
inizio.
introduktiv adj. introduttivo.
introdus adj. introdotto;
ambientato.
introspectiv adj. introspettivo.
introspecție f. introspezione.
intrus adj. intruso || non gradito.
intui (-esc) tran, intuire.
intuire f. intuizione || percezione.
intuitiv adj. intuitivo.
intuiție f. intuizione.
inuman adj. inumano; crudele.
inunda tran, inondare || ricoprire.
inundare f. inondazione.
inundație f. inondazione.
inutil adj. inùtile || vano.
inutilitate f. inutilità.
inutilizabil adj. inutilizzabile.
invada (-ez) tran, invadere ||
occupare || soggiogare.
invadare f. invasione,-
invadator m. e f. invasore || agg
invasore, oppressore.
invalid adj. invàlido.
invalida (-ez) tran, invalidare ||
non riconoscere.
invaliditate f. invalidità.
invariabil adj. invariabile || non
mutevole.
invariabilitate f. invariabilità.
invazie f. invasione.
inventă (-ez) tran, inventare |j| dire
menzogne.
ÎNV - mi
inventar n. inventario.
inventaria (-ez) tran, inventariare.

inventariere f. operazione per cui si fa un inventario.

inventator m. inventore.

inventiv adj. inventivo.

inventie f. invenzione || bugia; menzogna, **invers** adj. inverso || contrario.

inversa (-ez) tran, invertire || capovolgere.

inversiune f. inversione.

investi (-esc) tran, investire (un capitale).

investiga (-ghez) tran, investigare; indagare.

investigator adj. investigatore.

investigație f. investigazione.

investiție f. investimento (di un capitale), collocamento (di una somma).

invidia (-ez) tran, invidiare.

invidie f. invidia.

invidios adj. invidioso.

invincibil adj. invincibile.

invincibilitate f. invincibilità.

inviolabil adj. inviolabile.

inviolabilitate f. inviolabilità.

invita tran, invitare || ingiungere.

invitare f. invito.

invitat m. e f. invitato; òspite.

invitație f. invito.

invizibil adj. invisibile.

invizibilitate f. invisibilità.

invoca tran, invocare || chiamare in aiuto.

invocație f. invocazione.

involuntar adj. involontario.

involuție f. involuzione.

invulnerabil adj. invulnerabile.

iobag m. servo della gleba.

iobăgie f. servitù.

iod n. iodio; tinctură de ~, tintura di iodio.

iodic adj. iodico.

iodură f. ioduro, **iota** f. iole (imbarcazione leggera).

ion n. ione.

ionic adj. ionico; stil ~, stile ionico.
ionizare f. ionizzazione.
iordan n. epifania.
iotă f. (nell'esspres.) nici o ~ affatto, mica, niente.
ipocrit adj. ipòcrita || finto; falso.
ipocrizie f. ipocrisia || falsità.
ipohondrie f. ipocondria.
ipohondru adj. ipocondrico.
ipostază f. ipostasi.
ipoteka (-chez) tran, ipotecare.
ipotecat adj. ipotecato.
ipotecă f. ipoteka.
ipotenuză f. ipotenusă.
ipotetic adj. ipotetico.
ipoteză f. ipòtesi.
ipsos n. gesso.
iradia (-ez) tran, irradiare.
iradiant adj. irradiante.
iradiație f. irradiazione.
iradiere f. irradiazione; radiazione.
irascibil adj. irascibile.
irascibilitate f. irascibilità.
irațional adj. irrazionale. .
ireal adj. irreal || immaginario, fantastico.
irealitate f. irrealtà.
irealizabil adj. irrealizzabile.
ireconciliabil adj. irconciliabile.
ireductibil adj. irriducibile.
irefutabil adj. irrefutabile.
iremediabil adj. irrimediabile.
ireproșabil adj. irreprensibile, **irespirabil** adj. irrespirabile.
iresponsabil adj. irresponsabile.
iresponsabilitate f. irresponsabilità.
ireversibil adj. irreversibile.
ireversibilitate f. irreversibilità.
irevocabil adj. irrevocabile.
irezistibil adj. **irresistibile**.
iriga (-ghez) tran, irrigare.
irigabil adj. **irrigabile**.

irigare f. irrigamento.

IRI - IST

irigație f. irrigazione.

iris, -uri n. iride || m. ireos.

irita tran, irritare.

iritabil adj. irritabile || suscettibile.

iritant adj. irritante.

iritat adj. irritato.

iritație f. irritazione.

irizație f. iridescenza.

irlandez adj. irlandese; proprio dell'Irlanda -|| m. e f. irlandese; abitante dell'Irlanda || fi lingua irlandese.

ironie adj. ironico.

ironie f. ironia.

ironiza (-ez) tran, ironizzare; mettere in ridicolo; ridicolizzare.

iroși (-esc) tran, sperperare || scialacquare.

isca refl. e tran, prodursi, sorgere inaspettatamente, apparire || produrre, far sorgere, provocare.

iscăli (-esc) tran., intr. e refl. firmare.

iscălit agg firmato.

iscălitură f. firma.

iscoadă f. spia, spione.

iscodi (-esc) tran, spionare, spiare || ritrovare; inventare.

iscoditor adj. ricercatore; || sospettoso || spia.

iscusi (-esc) tran, e refl, render acuto.

iscusință f. acutezza, perspicacia, talento.

iscusit adj. acuto || abile, capace || sapiente; dotto.

islam n. isiam, islamismo.

islamism n. * islamismo, maomettanesimo.

islandez adj. islandese, dell'Islanda | m. e f. islandese abitante _ dell'Islanda || f. lingua islandese.

•son n. accompagnamento vocale o
strumentale; a ține cuiva ~ tener
| bordone.

isop m. issopo (arbusto).

isoscel adj. isoscele.

ispăși (-esc) tran, scontare, espiare.

ispășire f. espiazione.

ispășitor adj. espiatorio; țăp ~,
capro espiatorio.

ispită f. tentazione || seduzione ||
prova.

ispiti (-esc) tran, tentare; sedurre ||
refl. lasciarsi sedurre.

ispitit adj. tentato || sedotto.

ispititor adj. tentatore
adescatore.

ispravă f. impresa, gesta;
successo, Conquista, vittoria; om
de - uomo bravo, onesto.

isprăvi (-esc) tran, e refi.
terminare, portare a compimento
|| redimere || tran, realizzare,
compiere.

isprăvit n. compimento ||
realizzazione.

isterie adj. isterico.

isterie f. isteria || attacco isterico.

isteț agg acuto; intelligente.

istețime f. acutezza d'ingegno ||
intelligenza.

istm, -uri n. istmo.

istorie n. relazione storica || m.
scrittore di storia, storico || adj.
storico, che concerne la storia.

istorie f. storia; ~ limbii, storia
della lingua.

istorioară f. storiella.

istoriograf m. storiògrafo,
scrittore di storia. ,.

istoriografie f. storiografia.

istorisi (-esc) tran, narrare;
raccontare.

istorisire f. breve storia,
narrazione.

istoveală f. debolezza; perdita delle forze.

istovi (-esc) tran, e refi, esaurire; stancare, indebolire || sposare || tran, esaurire.

istovire f. sposamento || stanchezza || esaurimento.

IST - IZV

istovit adj. sposato || esaurito || stanco; debole.

istroromân adj. istroromeno || m. e f. istroromeno, romeno dell'Istria || f. dialetto parlato dagli istroromeni.

italian adj. italiano || m. e f. italiano, abitante dell'Italia || f. lingua italiana.

italic adj. italico || f. italico (carattere tipografico); corsivo.

itinerar n. itinerario || guida.

ițari m. plur. pantaloni (da contadino).

iță f. liccio; a înurca ~, rovinare i piani; a descurca ~, chiarire una questione.

iți (-esc) refi, mostrarsi, far capolino.

iubi (-esc) tran, amare.

iubire f. amore || affetto.

iubit adj. amato; caro || m. e f. innamorato || amante.

iubitor adj. amatore || che ama.

iudaic adj. giudaico, ebreo.

iudă f. giuda, traditore.

iudeu m. giudeo, ebreo; israelita.

iugoslav adj. iugoslavo; della Jugoslavia || m. e f. jugoslavo, abitante della Jugoslavia.

iulie f. luglio.

iunie m. giugno.

iureș, -uri n. assalto; irruzione.

iută f. iuta.

iute adj. veloce, rapido || violento || pungente (al gusto).

iuțeală f. fretta || violenta.

iuți (-esc) tran, e refi, diventare
(far diventare) rápido, veloce ||
tran. incendiare, accendere,
incitare.

iveală f. (nell'espres.) a ieși la ~
(fig.) venire a galla, apparire; a
scoate la ~ palesare, rendere
chiaro, evidente.

ivi (-esc) intr. apparire || mostrarsi.

ivire f. apparizione; l'apparire.

iz, -uri n. gusto spiacevole || odore
spiacevole.

izbavă f. salvezza.

izbă f. isbà; casa di campagna.

izbăvi tran, salvare; redimere.

izbăvire f. redenzione.

izbăvit adj. salvato; redento.

izbăvitor m. salvatore, redentore.

izbândi (-esc) intr. vincere;

rimanere vittorioso || tran.

riuscire || realizzare || refi.

vendicarsi.

izbeliște f. (nell'espres.) de ~
abbandonato da tutti.

izbi (-esc) tran., intr. e refi, colpire
|| intr. attaccare || impressionare.

izbitor m. e f. impressionabile ||
che colpisce.

izbitură f. colpo || contusione.

izbucni (-esc) intr. scoppiare.

izbucnire f. scòppio.

izbuti (-esc) tran, condurre a
termine || compiere.

izbutit adj. condotto a termine;
riuscito, ottimo.

izgoni (-esc) tran, cadciare ||
scacciare || allontanare.

izgonire f. cacciata.

izmă f. menta.

izola (-ez) tran, isolare || separare.

izolant adj. isolante.

izolare f isolamento.

izolat adj. isolato; separato.

izolator adj. isolante; isolatore || n. isolatore.

izomer adj. e m. isomero.

izraelit adj., m. e f. israelita || ebreo; giudeo.

izvor n. sorgente || fonte / \. (fig.) origine.

Izvorî (-esc) intr. sgorgare || sorgere; nascere.

164

f-ÎMB

I

î m. inv. undicesima lettera dell'alfabeto romeno, e suono corrispondente.

îmbarca tran, e refi, imbarcare.

îmbarcare f. imbarco.

îmbăia (-ez) tran, e refi, bagnare.

îmbălsăma (-ez) tran, profumare || imbalsamare.

îmbălsămare f. imbalsamazione.

îmbălsămat adj. olezzante || imbalsamato.

îmbărbăta (-ez) tran, e refi. incoraggiare, rincuorare || refi. farsi coraggio.

îmbărbătare f. incoraggiamento; conforto.

îmbăta refi, ubbriacarsi; a se ~ lulea, ubbriacarsi fortemente; a se ~ cu apă rece, credere a follie || tran, e refi, affascinare, incantare.

• **mbătare** f. ubbriacatura || ebrezza.

îmbătător agg. inebriante || incantatore, affascinante.

îmbătrâni (-esc) intr. invecchiare.

îmbătrânire f. invecchiamento.

îmbătrânit adj. invecchiato.

îmbăcsit adj. impolverato, sporco di polvere; (fig.) pesante.

îmbelşuga tran. render

• abbondante, fertile.

îmbelşugare f. abbondanza.

îmbelşugat adj. abbondante ||

benestante.

îmbia tran, invitare, indurre || refl.
lasciarsi convincere. -

îmbiba tran, e refl. imbeverare.

îmbibat adj. imbevuto; inzuppato.

îmbietor adj. incantatore;
seduttore, attraente.

îmbina tran.' accoppiare, unire;
abbinare.

îmbinare f. unire; connessione.

îmbinat adj. accoppiato, abbinato,
unito.

îmblăni (-esc) tran, impellicciare,
foderare di pelliccia.

165

ÎMB - ÎMP

îmblănit adj. impellicciato,
foderato di pelliccia.

îmblânzi (-esc) tran.
addomesticare || domare.

îmblânzit adj. addomesticato ||
domato.

îmboboci (-esc) intr. germogliare.

îmbobocit adj. germogliato.

îmbogăți (-esc) refl. arricchirsi
|| tran. ingrandire, sviluppare.

îmbogățire f. arricchimento.

îmbogățit adj. arricchito ||
sviluppat.

îmboldi (-esc) tran, stimolare;
pungolare || spingere || refl, e tran.
fare a gomitate.

îmbolnăvi (-esc) refl, ammalarsi.

îmbolnăvire f. il fatto di
ammalarsi.

îmbrăca refl. e tran, vestire ||
rivestire || ricoprire (un libro).

îmbrăcat adj. vestito, rivestito ||
ricoperto.

îmbrăcămintă f. àbito, vestito ||
carta (da coprire i libri); copertina
|| rivestimento.

îmbrățișa (-ez) tran, abbracciare ||
circondare da ogni parte ||

includere, comprendere ||
abbracciare (una professione).
îmbrăţişare f. abbraccio.
îmbrânci (-esc) tran, e refi.
spingere con violenza, dare degli
spintoni.
îmbufna refl. fare il broncio.
îmbufnat adj. imbronciato;
arcigno.
îmbuiba refl. e tran, ingozzarsi ||
refi, vivere nell'abbondanza.
îmbuibat adj. ingozzato.
îmbujora (-ez) refi, arrossire.
îmbujorat adj. arrossito || rosso.
îmbulzeală f. affollamento;
assembramento; calca.
îmbulzi (-esc) refi, affollarsi, accalcarsi || tran, circondare
dappresso || (fig.) annoiare.
îmbuna (-ez) tran, rabbonire ||
addomesticare || calmare.
îmbunat adj. rabbonito || calmato ||
addomesticato.
îmbunătăţi (-esc) tran, migliorare
|| bonificare.
îmbunătăţire f. bonifica ||
miglioramento || miglioria.
împacheta (-ez) tran, impacche-
ttare; imballare.
împachetare f. amballaggio;
l'imballare.
împăca refi, rappacificarsi, ricon-
ciliarsi || essere d'accordo ||
abituarsi || tran, calmare, tran-
quillizzare || soddisfare; accon-
tentare.
împăcat adj. calmato || soddisfatto
|| rappacificato, riconciliato ||
abituato.
împăduri (-esc) tran, rimboschire.
împădurit adj. rimboschito.
îlupaia (-ez) tran, impagliare.
împăiat adj. impagliato.
împăienjeni (-esc) refi, anne-
bbiarsi, offuscarsi.

împăna (-ez) tran, ornare con piume, con penne || lardellare; rimpinzire.
împănat adj. piumato, impiumato || lardellato; ripieno; rimpinzito.
împărat m. imperatore.
împărăteasă f. imperatrice.
împărătesc adj. imperiale.
împărătește adv. da imperatore, come un imperatore *ifig-*) splendidamente.
împărăție f. impero || dominio.
împărtășanie f. comunione.

166

ÎMP - ÎMP

împărtăși (-esc) tran, e refl. comunicare, rendere partecipe || tran, condividere.
împărtășire f comunione || identità di idee, di sentimenti.
împărți (-esc) tran, e refl, dividere, suddividere || dividere, eseguire una divisione || refl, disperdersi.
împărțire f. divisione.
împărțit adj. suddiviso || diviso.
împărțitor m. divisore || fattorino postale; portalettere.
împătri (-esc) tran, quadruplicare.
împătrit adj. quadftplicato.
împânzi (-esc) tran, coprire, velare; offuscare || intorbidare (lo sguardo) || refl, e tran.; estendersi, diffondersi.
împânzit adj. annebbiato, . offuscato || diffuso.
împerechea (-ez) tran, accoppiare || associare || refl, accoppiarsi.
împerechere f. accoppiamento.
împiedica refl, inciampare || imbattersi || tran, legare; impedire || mettere la sicura (ad un meccanismo); arrestare.
împiedicare f. impedimento.
împiedicat adj. impedito || legato.
împietri (-esc) intr. e refl. impietrire, rendere di piëtra || intr.

rimanere esterrefatto || refi, e
tran, (far) diventare insensibile.
împietrit adj. pietrificato ||
insensibile || immobile.
împila (-ez) tran, opprimere.
împilare f. oppressione.
împilat adj. oppresso.
împilator m. e f. oppressore.
unpinge tran. spingere ||
accumulare; a ~ bani, corrompere
Il refi, darsi spintoni.
împingere f. spinta.
împleti (-esc) tran, intrecciare ||
allacciare.
împletici (-esc) refi, imbrogliarsi ||
titubare || incepparsi || (fig.)
essere balbuziente.
împleticire f. titubanza ||
imbarazzo.
împleticit adj. imbarazzato ||
titubante.
împletire f. intreccio || miscuglio.
împletit n. intreccio || adj.
intrecciato || riunito.
împlini (-esc) tran, compiere (gli
anni) || riempire || completare ||
refi, svilupparsi, ingrassare ||
adempersi || realizzarsi.
împlinire f. compimento ||
adempimento || realizzazione.
împlinit adj. completo || compiuto
|| realizzato || pagato ||
grassotello, pienotto.
împodobi (-esc) tran, e refi.
adornare; abbellire.
împodobire f. abbellimento • ||
adornamento.
împodobit adj. adornato; abbellito.
împotmoli (-esc) refi.
impantanarsi.
împotmolire f. impantanamento.
împotriva prep. contro; a fi ~
opporsi.
împotrivi (-esc) refi, opporsi.

împotrivire f. opposizione ||
avversione.

împotrivit adj. opposto; contrario.

împotrivnic m. avversario,
nemico.

împovăra (-ez) tran, e refi.
addossare (un peso) || appesantire
|| caricare || oberare.

împovărat adj. caricato ||
appesantito || oberato.

împrăştia tran, e refi, disperdere ||
diffondere || sparpagliare.

167

IMP - IN

împrăştiat adj. disperso || diffuso ||
sarpagliato.

împrăştiera f. dispersione ||
sarpagliamento.

împrejmui (-esc) tran, circondare
Il recingere.

împrejmuire f. recingimento.

împrejmuit adj. circondato;
recinto.

împrejur adv. attorno; intorno; de
jur ~, torno.

împrejura tran, circondare ||
attorniare.

împrejurare f. situazione ||
circostanza || eventualità.

împrejurime f. dintorno ||
dintorni; vicinanze.

împrejurul prep. attorno.

împresura tran. circondare;
racchiudere, accerchiare;
assediare.

împresurare f. assedio;
accerchiamento.

împreuna tran, unire; abbinare;
accoppiare.

împreunare f. accoppiamento;
unione.

împreunat adj. riunito;
accoppiato.

împreună f insieme (con).

împlicina (-ez) refi, implicare.
împlicinat adj. implicato.
împrietenî (-esc) refi, farsi amico;
diventare amico.
împrietenire f. il diventare amico.
împriimăvăra (-ează) refi, impers.
venir primavera.
împroprietări (-esc) tran.
assegnare una proprietà.
împroprietărîre f. assegnazione di
una proprietà.
împrospăta (-ez) tran, e refi.
rinfrescare || ravvivare.
împrospătare f. rinnovamento,
rinvigorismento || rinfrescata.
împrospătat adj. rinfrescato ||
rinnovato.
împrumut, -uri n. prestito; a da cu
~, dare a prestito; de ~, in
prestito; ~ lingvistic, prestito
linguistico.
împrumuta tran, prestare, ||
prendere in prestito.
împrumutare f. prestito.
împrumutat adj. prestato || preso
in prestito.
împunge tran, pungere || incornare
|| refi. pungersi; urtarsi;
offendersi.
împuşca tran, e refi, fucilare; a ~
francul, non avere un quattrino ||
far esplodere || intr. sparare || refi.
suicidarsi.
împuşcare f. - fucilazione ||
esplosione (di una mina).
împuternici (-esc) tran, dare il
potere, il diritto || accreditare (con
pieni poteri).
împuternicire „, f. il 4 dare,
l'accreditare con pieni poteri ||
mandato, procura.
împuternicit m. e f.
plenipotenziario.
împuţina (-ez) refi, diventare più

piccolo || rimpiccolire,
rimpicciolire.

împuținat adj. diminuito
rimpicciolito, rimpiccolito ||
indebolito.

în prep. in (nel, nei, nello, negli,
nella, nelle); intră ~ casă, entra in
casa; || a; mergi ~ vale, va à valle
|| haină roasă ~ coate, giacca lisa
ai gomiti || a; ~ primăvară, a
primavera || per; se duce ~ petit,
va per chiedere, a chiedere
(moglie).

168

ÎNA - ÎNC

înadins adv. apposta;
appositamente.

înainte (-ez) intr. avanzare (fig.)
progredire || tran, elevare ||
inviaire || avanzare (del denaro).

înainteare f. avanzamento ||
progresso.

înainteăș adj. che sta davanti, che
precede || precursore.

înainteat adj. avanzato || sporgente
|| tardo.

înainte adv. davanti || in testa; mai
~, prima; ~ de, precedentemente;
~ vreme, una volta || inter, avanti!

înainte -mergător m. precursore ||
progressita.

înainteă prep. davanti; di fronte; in
faccia; ~ ochilor, davanti agli
occhi; ~ mea, davanti a me.

înalt adj. alto; frunte ~, fronte
ampia, spaziosa; acuto || grande;
~ trădare, alto tradimento || n.
alto; ~ cerului, l'alto dei cicli, la
volta celeste.

înapoi adv. dietro; a se da ~,
ritirarsi, indietreggiare; a da ~,
restituire.

înapoia (-ez) tran, restituire ||
ritornare || refi. e intr.

retrocedere; decadere.

înapoiat adj. tardivo, deficiente
(come intelletto) || arretrato.

înapoiere f. indietreggiamento ||
regresso || arretratezza.

înaripa (-ez) tran, dare animo,
entusiasmare.

înaripat adj. alato.

înarma (-ez) tran, armare || rifl
armarsi; a se ~ cu răbdare,
padroneggiarsi.

. **marmare** f. il fatto di armarsi.

înarmat adj. armato; ~ până în
dinți, armato fino ai denti.

înăcri (-esc) refi, e tran, inacidire;
alterare.

înăcrit adj. inacidito, alterato;
guasto.

inalbi (-esc) tran, imbiancare; far
. diventare bianco.

înălbit adj. imbiancato.

înălța tran, e refi, innalzare,
elevare; a ~ din umeri, alzare le
spalle.

înălțare f. innalzamento,
elevazione; ~ Domnului,
l'Ascensione.

înălțător n. elevatore || alzo (nelle
armi da fuoco).

înălțime f. altezza || cima,
sommità.

înăspri (-esc) tran, far diventare
aspro; inasprire || refi, inasprirsi ||
corrucciarsi || aggravarsi.

înăsprire f. inasprimento ||
aggravamento.

înăsprit adj. inasprito || aggravato.

înăuntru adv. dentro;
interiormente.

înăuntrul prep. dentro; in; in
mezzo.

încadra (-ez) tran, inquadrare ||
incorniciare || circondare || refi.
adattarsi accordarsi;

armonizzarsi.

încadrare f. inquadramento.

încarcera (-ez) tran, incarcerare;
imprigionare.

încasa (-ez) tran, incassare ||
ricevere un colpo.

încasare f. incasso.

încastra (-ez) tran, incastrare.

încastrare f. incastro.

încă adv. ancora; ba ~, ancora di
più; ~ pe -atât, doppio || di nuovo,
un'altra volta* || ancora adesso,
già; ~ de mie, già da piccolo.

169

ÎNC - ÎNC

încăieră refi, attaccar lite ||
accapigliarsi.

încăierare f. rissa, zuffa.

încălca tran, invadere || infrangere,
violare (un diritto, una legge).

încăleca tran, e intr. montare a.
cavallo || cavalcare || refi.
sovrapporsi || tran, dominare,
signoreggiare.

încălecat adj. sovrapposto.

încălța refi, calzare || tran.
ingannare.

încălțat adj. calzato.

încălțăminte f. calzatura.

încălzi (-esc) tran, riscaldare || refi.
riscaldarsi; avere la febbre || tran.
e refi, entusiasmare.

încălzire f. riscaldamento; ~
centrală, riscaldamento centrale.

încălzit adj. riscaldato || (fig.)
entusiasmato.

încăpățâna (-ez) refi, intestardirsi;
ostinarsi.

încăpățânare f. ostinazione;
testardaggine.

încăpățânat adj. ostinato, testardo.

încăpere f. stanza; vano.

încărca tran, caricare || tran, e refi.
coprire || tran, esagerare ||

ingannare.

încărcat adj. caricato || (fig. esagerato || gonfio; aer ~, aria pesante, viziata.

încărcător n. caricatore.

încărcătură f. carico || materiale caricato || carica (esplosiva).

încărunți (-esc) intr. diventare canuto.

încărunțit adj. bianco, canuto.

încătușa (-ez) tran, incatenare; avvincere.

încătușat adj. incaîenato; avvinto.

încâlci (-esc) tran, imbrogliare; aggrovigliare.

încâlcit adj. aggrovigliato || confuso; tortuoso.

încânta tran, incantare, affascinare || tran, e refi, incantare, ammaliare; ingannare.

încântare f. incanto, magia, fascino || cosa incantevole, affascinante.

încântat adj. incantato, ammaliato, affascinato || incantatore, affascinatore, ammaliatore.

încântător m. e f. affascinante; seducente.

începător adj. principiante.

începe intr. incominciare, cominciare || tran, iniziare.

începere f. inizio, principio.

început n. inizio; principio; de la ~, dal principio; la ~, al principio, all'inizio.

încerca tran, provare, verificare; a ~ norocul, tentare la fortuna || provare || refi. provarsi, misurarsi.

încercare f. tentativo || prova; a pune la ~, mettere alla prova.

încercat n, tentativo; prova; pe -, sotto condizione || adj. sperimentato, provato.

încercui (-esc) tran, circondare ||
accerchiare.

încercuire f. accerchiamento.

încet adv. piano || a bassa voce ||
debolmente || adj. calmo,
tranquillo.

înceta (-ez) intr. cessare; a ~ din
viață, morire.

încetare f. cessazione;
sospensione; fără
continuamente, senza posa.

încetățeni (-esc) tran, accordare la
cittadinanza || rifl diventare
cittadino || inurbarsi.

încetini (-esc) tran, rallentare.

170

ÎNC - ÎNC

încetinire f. rallentamento.

încetinit adj. rallentato.

încețoșa (-eazâ) refl. imper.
annebbiarsi.

încețoșat adj. annebbiato.

încega refl. coagularsi ||
rapprendersi.

încegare f. coagulamento;
coagulo || materializzare.

încegat adj. coagulato; rappreso.

înceia tran, abbottonare || far
combaciare || finire, terminare ||
concludere.

înceiat adj. abbottonato
combaciato || terminato ||
concluso.

încide tran, chiudere; serrare; a ~
umbrela, chiudere l'ombrello; a ~
paranteza, chiudere la parentesi ||
chiudere, concludere; a ~ ședința,
chiudere, concludere la seduta, la
riunione || refl, ritirarsi, isolarsi.

încidere f. chiusura ||
conclusione.

încina refl. adorare || farsi il
segno della Croce || piegarsi,
inchinarsi || tran consegnare, dare

in possesso || consacrare,
dedicare || intr. levare il bicchiere
in onore.

închinare f. inchino || preghiera ||
dèdica.

închinăciune f. saluto, inchino ||
preghiera.

închipui (-esc) refl, immaginare ||
immaginarsi || tran, immaginare;
ideare.

închipuire f. immaginazione; idea
|| fantasia.

închiria (-ez) tran, affittare, dare o
prendere in fitto.

închiriere f. fitto, affitto || pigione.

închis adj. chiuso; cu ochii ~, ad
occhi chiusi || chiuso, circondato
|| chiuso, isolato || scuro; albastru
~, blu scuro; chiuso, non sonoro;
vocală ~, vocale chiusa.

închisoare f. carcere; prigionie;
condamnat la ~, condannato al
carcere.

închista refl. chiudersi entro una
ciste (detto di un organismo
animale o vegetale) (fig.)
isolarsi.

încinge refl. aizzare, attizzare (il
fuoco) || tran, ardere, consumare ||
refl, e tran, accendere (una
discussione) || refl.-fermentare ||
tran, cingere, circondare.

încins adj. acceso || cinto.

încleșta (-ez) tran, attanagliare;
stringere con forza refl.
aggrapparsi || (fig.) dirsi convinto
|| tran, contrarre.

încleștare f. contrazione.

încleștat adj. stretto || contratto.

înclina refl, e tran, piegare || refl.
tramontare || (fig.) dirsi convinto
|| intr. accettare || sentir vocazione
il refl, inchinarsi.

înclinare f. attrazione,

inclinazione.

înclinat adj. piegato || incline,
propenso || inclinato.

înclinație f. inclinazione,
propensione inclinazione; ~
magnetică, inclinazione
magnetica.

încoace adv. quia, qui; ~ și încolo,
qua, e là, ' in tutte le parti;
dappertutto; de la o vreme ~, da
un tempo in qua; mai ~, più
vicino; a avea pe vino -î., essere
attraente.

încolăci (-esc) refl, e tran, formare
un cerchio || attorcigliarsi.

încolăcit adj. aggrovigliato,
attorcigliato.

ÎNC - ÎNC

încolo adv. altrove; la, li; mai ~,
più in là, più lontano; ce mai ~ și
încoace? perché tante storie, tanti
complimenti? a se da mai -, farsi
da parte, spostarsi; a lua ~,
canzonare, prendere in giro.

încolona (-ez) tran, incolonnare;
mettere in fila, in colonna.

încolți (-esc) intr. germogliare,
germinare; tran. addentare,
azzannare.

încolțit adj. germogliato ||
addentato || stretto.

încondeia (-ez) tran, adomare (con
disegni) || tingere di bistro || (fig.)
diffamare, calunniare.

înconjur n. giro; fără
direttamente, senza sotterfugi; cu
~ lontanamente, per allusioni.

înconjura tran, circondare || stare
attorno || refl, circondarsi || tran.
dividere, recingere.

înconjurător adj. circostante.

încorda (-ez) tran, e refl, tendere ||
accordare (uno strumento) || fare
uno sforzo.

încordare f. tensione || sforzo; cu
~; intensamente.

încordat adj. teso || attento, vigile
|| accordato.

încorona (-ez) tran, e refl.

incoronare || coronare;
concludere.

încoronare f. coronazione,
incoronazione || compimento.

încoronat adj. incoronato ||
coronato.

încorpora (-ez) tran, incorporare ||
annettere (un territorio) ||
inquadrare, incorporare.

încotro adv. dove, ove; ori ~,
dovunque; a nu avea ~, non poter
fare altrimenti.

încovoia refl, flettersi || curvarsi;
arcuarsi.

încovoiat adj. curvato || arcuato.

încrâncena refl. rabbrivire.

încrâncenare f. rabbrivimento ||
brivido || lotta sanguinosa,
cruenta.

încrâncenat adj. rabbrivito ||
„contratto.

încrede refl. avere fiducia || tran.
affidare.

încredere f. fiducia; om de ~,
persona di fiducia; a da vot de ~,
votare la fiducia.

încredința (-ez) affidare ||
garantire || refl, convincersi ||
tran, e refl, fidanzarsi.

încredințat adj. affidato || a fi ~
că, avere la sicurezza che.

încremeni (-esc) intr. allibire,
rimaner di sasso; rimanere
stupefatto.

încremenit adj. arrestato,
immobilizzato || pietrificato.

încrengătură f. suddivisione.

încreți (-esc) tran, corrugare ||
incresparsi || aggrotrarsi,

corrugarsi.

încrêțit adj. aggrottato, corrucciato
|| încrespato.

încrezător m. e f. fiducioso.

încrezut adj. orgoglioso; spaccone
|| pieno di boria, borioso.

încropi (-esc) tran, intiepidire ||
stiepidire || riscaldare ||
racimolare.

încropit adj. stiepidito, riscaldato ||
racimolato.

încrucișa (-ez) tran, incrociare; a ~
brațele, incrociare le braccia; a ~
armele, incrociare le armi,
cominciare la battaglia || refi-
incontrarsi || tran, incrociare, fare
un incrocio.

172

INC- IND

încrucișare f. incrocio.

încrucișat adj. incrociato |j posto
in forma di croce || stràbico.

încrunta tran, e refi, aggrottare,
corrugare.

încruntare f. cipiglio;
accigliamento.

încruntat adj. aggrottato;
accigliato.

încuia tran, chiudere a chiave,
serrare || isolare || tran, e refi.
raffreddarsi.

încuiat adj. chiuso a chiave ||
raffreddato || di vedute limitate.

încuiere f. il chiudere a chiave.

încuietoare f. chiusura.

încumeta refi, osare, rischiare.

încununa tran, incoronare ||
coronare.

încununare f. incoronazione.

încuraja (-ez) tran, incoraggiare ||
stimolare; animare.

încurajare f. incoraggiamento.

încurajat adj. incoraggiato.

încurajator adj. incoraggiante.

încurca tran, ingarbugliare ||
imbarazzare; imbrogliare; || refi.
confondersi, imbarazzarsi; a se ~
în datorii, indebitarsi || (fig.)
perdere il tempo (bevendo o
giocando).

încurcat adj. ingarbugliato;
imbrogliato confuso;
incomprensibile.

încurcă -lume m. imbroglione.

încuviința (-ez) intr. approvare ||
tran, permettere; consentire.

încuviințare f. approvazione |
consenso.

îndată adv. subito; immantinente.

îndatora (-ez) tran, aiutare ||
costringere, imporre refi.
indebitarsi.

îndatorat adj. obbligato;
riconoscente || indebitato.

îndatorire f. obbligazione, obbligo
(morale) || cortesia.

îndărăt adv. dietro; de -î., a
ritroso; a da ~, perdere la
prosperità; retrocedere.

îndărătnic adj. testardo, ostinato,
restio.

îndărățul prep. dietro, alle spalle
di, **îndârji (-esc)** refi, irritarsi,
esacerbarsi || adirarsi.

îndârjire f. accanimento;
assiduità, zelo; rabbia.

îndârjit adj. adirato, accanito ||
irritato.

îndeajuns adv. abbastanza, a
sufficienza.

îndeaproape adv. attentamente ||
minuziosamente.

îndeletnici (-esc) refi, occuparsi,
dedicarsi a.

îndeletnicire f. occupazione;
mestiere.

îndelung adj. prolungato.

îndelungat adj. prolungato ||

protratto.

îndemâna (-ez) refi, essere capace.

îndemânare f. destrezza; capacità

|| esperienza.

îndemânatic adj. destro; esperto, ^ capace || atto, adatto.

îndemână adv. ' facilmente,

comodamente; la ~ a portata di

mano, accessibile.

îndemn, -uri n. stimolo,

esortazione; impulso.

îndemna tran, stimolare, spingere,

indurre; esortare || pungolare ||

refi, dar inizio.

îndeobşte adv. abitualmente,

solitamente.

173

ÎND - ÎND

îndeosebi adv. soprattutto;

particolarmente; principalmente.

îndepărta (-ex) tran.. allontanare;

tener lontano || refi, allontanarsi.

îndepărtare f. lontananza ||

allontanamento.

îndepărtat adj. allontanato.

îndeplini (-esc) tran, compiere))

portare a termine.

îndeplinire f. compimento.

îndesa tran. ammucciare,

accumulare || spingere || calarsi il

cappello sulla fronte || refi.

affollarsi; addensarsi.

îndesare f. affollamento;

addensamento.

îndesat adj. pieno zeppo;

accumulato || affollato.

îndesi (-esc) refi, condensarsi ||

diventare deriso, fitto.

îndesit adj. condensato j| fitto j|

spesso.

îndestula (-ez) tran, accontentare ||

refi, possedere il necessario per

vivere.

îndestulare f. abbondanza ||

agiatezza || benessere.

îndestulat adj. dotato (del necessario) || abbiente < || benestante.

îndestulător adj. soddisfacente.

îndigui (-esc) tran, sbarrare (con una diga) || arginare.

îndiguire f. l'atto di arginare, arginazione, arginatura.

îndiguit adj. arginato.

îndobitoci (-esc) tran, e refi, (far) imbestiare, istupidire, abbrutire.

îndoctrina (-ez) tran, iniziare in una dottrina; addottrinare.

îndoctrinat adj. addottrinato.

îndoi tran, piegare || curvare || (-esc) tran. raddoppiare || mescolare || refi, stare in dubbio; dubitare.

îndoială f. dubbio || esitazione; fără ~, certamente, senza dubbio, sicuramente.

îndoielnic adj. dubbio || incerto; malsicuro.

îndoit adj. raddoppiato || ripiegato || curvato || incerto, malsicuro.

îndolia (-ez) tran, addolorare.

îndoliat adj. a lutto || triste, addolorato.

îndopa tran, e refi, rimpinzire || ingozzare.

îndopat adj. ingozzato, rimpinzito.

îndrăci (-esc) refi, indiavolarsi.

îndrăgi (-esc) tran, e refi. innamorare.

îndragire f. innamoramento.

îndrăgit adj. innamorato.

îndrăgosti (-esc) refl. innamorarsi.

îndrăgostit adj. innamorato.

îndrăzneală f. coraggio || temerarietà || ardimento, audacia.

îndrăzneț adj. audace, coraggioso || temerario || ardimentoso. -"

îndrăzni (-esc) tran, osare.

îndrepta tran, raddrizzare ||

indirizzare || refi, rimettersi (in salute) || dirigersi |(tran. rivolgere; puntare (un'arma) || guidare, condurre.

îndreptar n. guida; prontuario.

îndreptare f. correzione.

îndreptat adj. indirizzato || corretto || raddrizzato.

îndreptăți (-esc) tran, dare il diritto || autorizzare.

îndruga tran, parlare a vanvera || filare. *f*

îndruma (-ez) tran, indirizzare; guidare || consigliare.

îndrumare f. direttiva || consiglio.

174

ÎND - ÎNF

îndrumător m. e f. guida ! consigliere.

înduioșa tran, e refl. commuovere; commuoversi; intenerire.

înduioșare f. commozione.

înduioșat adj. commosso; intenerito.

îndulci (-esc) tran, addolcire; dolcificare || addolcire; attenuare || tran, e refi, rabbonire || refi. gustare; assaporare.

îndulcire f. addolcimento; mitigazione; attenuazione.

îndulcit adj. addolcito, dolcificato || attenuato || rabbonito.

îndupleca tran, convincere || persuadere, far cedere, piegare; commuovere.

înduplecare f. convinzione; cedimento; pietà.

îndura tran, sopportare || refi. acconsentire; degnare || aver compassione; impietosirsi.

îndurare f. sopportazione || pazienza || compassione; pietà, misericordia; clemenza.

îndurător adj. compassionevole ||

pietoso || clemente.

îndurera (-ez) tran, addolorare ||
rattristare.

îndurerare f. dolore; tristezza.

îndurerat adj. addolorato ||
dolente.

înec, -uri n. annegamento.

îneca refl. e tran, annegare,
annegarsi || affondare || tran.
inondare || asfissiare.

înecare f. annegamento.

înecat agg annegato || affondato

Il soffocato.

înfăptui (-esc) tran, realizzare,
compiere, attuare.

înfăptuire f. realizzazione;
attuazione.

înfăptuitor adj. realizzatore.

înfășa tran, infasciare || fasciare.

înfășat adj. infasciato || fasciato.

înfășurare f. avvolgimento.

înfăța tran, ricoprire || foderare;
coprire con le fodere (una
poltrona; ecc.); metter le
lenzuola, le federe pulite.

înfățișa (-ez) refl, e tran.
presentarsi || tran, descrivere,
presentare || refl, immaginarsi.

înfățișare f. presentazione; il
presentarsi || aspetto; volto;
apparenza.

înfia (-ez) tran, affiliare, adottare.

înfiera (-ez) tran, bollare, marcare;
segnare con il marchio ||
condannare.

înfierat adj. bollato, marcato,
segnato dal marchio ||
condannato.

înfierbânta tran, e refl, scaldare,
riscaldare || irritare.

înfierbântat adj. riscaldato
irritato, agitato.

înfige tran, infiggere || ficcare; a ~
mâna, afferrare || refl, iniziare (un

lavoro).

înființa (-ez) tran, creare ||
inaugurare || costruire || refi.
presentarsi.

înființare f. fondazione ||
inaugurazione.

înfiora tran, e refi, mettere, avere i
brividi || spaventare; atterrire ||
emozionarsi || rabbrivire.

înfiorare f. paura, terrore.

înfiorat adj. preso dai brividi,
rabbrivito || spaventato,
terrorizzato.

înfiorător adj. che fa rabbrivire ||
spaventoso; terribile.

înfipt adj. immobile; fisso ||
audace, temerario.

175

ÎNF - ÎNF

înfiripa (-ez) tran, improvvisare,
metter su; creare, fare con poco ||
refi, prendere consistenza ||
ristabilirsi.

înfiripare f. il farsi con poco,
senza mezzi sufficienti ||
ristabilimento (da una malattia).

înfiripat adj. economizzato ||
ristabilito; rimessosi.

înflăcără (-ez) **infiammare** ||
entusiasmare; appassionare ||
refi, appassionarsi, entusiasinarsi
|| tran, e refi, assumere, far
assumere il colore della fiamma.

înflăcărat adj. infiammato ||
entusiasmato; appassionato.

înflora (-ez) tran, infiorare ||
ornare.

înflorat adj. infiorato || ornato di
fiori.

înflori (-esc) intr. coprirsi di fiori ||
sbocciare || fiorire || coprirsi di
muffa; ammuffire.

înflorit adj. fiorito || sbocciato ||
fiorito (dello stile).

înfloritor adj. fiorente.

infoca tran, e refi, accendere,
infocare.

înfocare f. ardore; 'passione.

înfocat adj. infuocato, acceso ||
scintillante || infiammato,
entusiasmato, appassionato.

infoia (-ez) refi, (dei capelli)
rizzarsi || (fig.) darsi delle arie;
gonfiarsi || tran, estendersi.

infoiat adj. rizzato || gonfiato ||
ricco di foglie.

înfometa (-ez) tran, affamare.

înfometare f. il fallo di affamare,
di far infierire la fame; fame;
carestia.

înfometat adj. affamato.

înfrăți (-esc) refi, affratellarsi.

înfrățire f. l'affratellarsi;
affratellamento.

înfrățit adj. **affratellato**.

înfrâna (-ez) tran, frenare ||
addomesticare; domare || refi.
padroneggiarsi; dominarsi;
frenarsi.

înfrânat adj. frenato; trattenuto.

înfrânge tran, vincere, sconfiggere
|| infrangere || violare (una legge).

înfrângere f. sconfitta, disfatta ||
violazione (di una legge).

înfrânt adj. vinto, disfatto,
sconfitto || spezzato.

înfrica refi, impaurire.

înfricat adj. impaurito.

înfricoșă (-ez) refi, e tran.
spaventare, intimorire.

înfricoșat adj. spaventato, snaurito
|| intimorito.

înfricoșător adj. spaventevole ||
spaventoso, orrendo.

înfrigurare f. nervosità, emozione.

înfrigurat adj. tremante dal freddo
|| emozionato; nervoso.

înfrumuseța (-ez) refi, abbellirsi,

farsi bello; tran, abbellire,
ibellire; rendere più bello ||
adornare.

înfrumusețare f. abbellimento.

înfrumusețat adj. abbellito ||
adornato.

înfrunța tran, affrontare, tener
testa || rimproverare.

înfruntare f. resistenza;
opposizione || rimprovero ||
affronto.

înfrunzi (-esc) intr. impers.
ricoprirsi di foglie.

înfrupta refl. mangiare qualcosa
di dolce, di buono || mangiare
durante la quaresima || fig. trarre
benefici.

176

ÎNF - ÎNG

înfumura (-ez) refl. darsi arie ||
inorgogliersi.

înfumurare f. orgoglio, ||
presunzione.

înfumurat adj. che si dà delle arie,
pieno di sé, borioso, presuntuoso.

înfunda tran, chiudere, serrare ||
refi, non avere uscita || entrare in
un luogo senza via d'uscita || tran.
empire || pressare.

înfundat adj. chiuso
ermeticamente; vin ~, vino
conservato in bottiglia.

înfuria refl. e tran, infuriare,
infuriarsi; adirarsi.

înfuriat adj. adirato; furioso.

îngădui (-esc) tran, permettere ||
intr. avere pazienza; aspettare ||
refi, accordarsi.

îngăduință f. promessa || intesa,
accordo || riposo, pausa.

îngăduitor m. e f. tollerante,
paziente || dolce, malleabile,
buono, îngăima tran, borbottare; parlare a
fatica || far perdere il tempo.

îngăimat adj. ingarbugliato ||
balbuziente.

îngălbeni (-esc) intr. e refi.
ingiallire || sfiorire || appassire.

îngălbenire f. ingiallimento ||
appassimento.

îngălbenit adj. ingiallito ||
appassito.

îngâmfa refl. inorgoglire, essere
superbo.

îngâmfare f. orgoglio, boria.

îngâmfat adj. borioso, superbo,
tronfio.

îngâna tran, imitare, ripetere le
parole di qualcuno || refi, illudersi
|| lasciarsi incantare || giare; a se
îngâna ziua cu noaptea
albeggiare, far giorno.

îngânat adj. sussurrato
mormorato.

îngândurat adj. pensoso;
pensieroso.

îngenunchea (-ez) intr.

inginocchiarsi tran.

sottomettere, asservire || dare in

dominio, in servitù, îngenuncheat adj. inginocchiato ||
asservito; dominato.

îngenunchere f. inginocchiamento
|| asservimento.

înger m. angelo; tare de ~,
coraggioso, resistente; slab de ~,
debole, timoroso.

îngeresc adj. angelico.

înghesui (-esc) refi, affollarsi ||
addensarsi || tran, premere,
stringere circondare;
asserragliare.

înghesuit adj. stretto || affollato.

înghet, **-uri** n. gelo || freddo
intenso.

îngheta tran, ghiacciare; gelare,
congelare || (fig.) restare di sasso,
immobile.

înghetare f. il gelare; il congelarsi.

înghețat adj. gelato || ghiacciato || congelato.

înghețată f. gelato; sorbetto.

înghiți tran, inghiottire || far sparire.

înghițitură f. sorso; boccone.

îngloba (-ez) tran, includere..

înglobare f. introduzione.

îngrădi (-esc)> tran, recintare || circondare con una siepe || (fig.) trattenere, ostacolare || reprimere.

îngrădire f. (fig.) limite, restrizione.

îngrămădi (-esc) tran, e refi. pigiare, affollare.

îngrășă refi, ingrassare, diventar grasso || tran, nutrire (per far

177

ÎNG - ÎNL

diventare grasso); ingrassare || concimare, îngrășare f. ingrassamento || concimazione.

îngrășat adj. ingrassato || coacimato, reso fertile.

îngrășământ n. concime (chimico o naturale).

îngreuna (-ez) tțan. e refi. appesantire || (fig.) render pesante, difficile.

îngreunat adj. appesantito.

îngriji (-esc) tran, avere cura || refi. curarsi || preoccuparsi || essere ansioso, inquieto.

îngrijire f. cura || sollecitudine || attenzione.

îngrijit adj. curato || accurato.

îngrijora (-ez) refi, preoccuparsi.

îngrijorat adj. preoccupato, impensierito.

îngropa tran, seppellire; affossare || tran, e refi, ficcarsi nel terreno || (fig.) ritirarsi in un luogo solitario.

îngropat n. seppellimento || adj.

sepolto, seppellito.

îngropăciune f. seppellimento;
sepoltura; de ~, triste, a lutto.

îngroșa refl. ingrossarsi || tran, far
diventare più grosso, più denso ||
intr. ingrossare, infittire.

îngroșat adj. ingrossato || divenuto
più denso || caricato, divenuto
quasi una caricatura.

îngrozi (-esc) refl, atterrirsi;
spaventarsi.

îngrozit adj. atterrito, spaventato.

îngrozitor adj. terrificante ||
spaventoso.

îngust adj. stretto || angusto.

îngustat adj. ristretto
assottigliato.

înhăma tran, attaccare (un cavallo)
alla carrozza || bardare.

înhăța tran, afferrare, acchiappare.

înhuma (-ez) tran, inumare ||
sePELLIRE.

înhumare f. inumazione ||
seppellimento.

înjgheba (-ez) tran, montare;
costruire (con pochi mezzi, alla
meglio).

înjosi (-esc) tran, e refl, umiliare;
prostrare.

înjosire f. umiliazione ||disonore.

înjuga tran, aggiogare.

înjugat adj. aggiogato.

înjumătăți (-esc) tran, dimezzare ||
dividere a metà.

înjumătățit adj. diviso a metà;
rimasto per metà.

înjunghia tran. scannare;
pugnalare || refl, uccidersi.

înjura tran, e intr. ingiuriare ||
sParlare.

înlăcrimat adj. bagnato di
lagrime; colmo di lacrime.

înlănțui (-esc) tran, incatenare;
avvincere; vincolare || circondare.

înlătura tran. allontanare;
eliminare, scartare.

înlăturat adj. allontanato || messo
in disparte.

înlesni (-esc) tran, facilitare,
agevolare || aiutare || refi, disporre
di mezzi.

înlesnire f. facilitazione,
agevolazione || aiuto.

înlocui (-esc) tran, sostituire ||
allontanare (da un posto
precedentemente occupato), ||
supplire.

înlocuitor m. e f. sostituto ||
supplente.

178

INM - INR

înmagazina (-ez) tran.
immagazzinare || depositare ||
accumulare.

înmaticula (-ez) tran, iscrivere ||
immatricolare.

înmărmuri (-esc) intr. rimanere di
sasso, pietrificato.

înmărmurit agg **pietrificato**,
allibito; esterrefatto.

înmâna (-ez) tran, consegnare.

înmormânta (-ez) tran, seppellire.

înmormântare f. funerale.

înmuguri (-esc) intr. germogliare ||
coprirsi di gemme.

înmuia tran, bagnare || inumidire ||
ammorbidire || refl. calmarsi;
tranquillizzarsi.

înmuiat adj. bagnato || inumidito ||
ammorbidito || calmato || domato.

înmulți (-esc) tran, moltiplicare ||
tran. e refl. moltiplicare;
riprodurre.

înmulțire f. moltiplicazione.

înmulțit adj. moltiplicato
ingrandito.

înnăbușeală f. afa.

înnăbuși (-esc) refi, e tran.

soffocare || reprimere.

înnădi (-esc) tran, aggiungere ||
infilare || unirsi, legarsi || (fig.)
osare; superare i limiti.

înnăscut adj. innato || congenito.

înnébuni (-esc) intr. impazzire ||
tran, annoiare.

înnébunit adj. impazzito || pazzo,
matto.

înnegri (-esc) tran, annerire,
tingere in nero || sporcare || intr. e
refi, divenire nero || abbronzarsi.

înnegrit adj. annerito.

înnegura (-ez) tran, e refi, coprire
di nebbia || annebbiare ||
oscurarsi.

înnegurat adj. annebbiato; nebbio
|| oscuro, triste.

înnobila (-ez) tran, render nobile ||
nobilitare || migliorare.

înnobilare f. annobilimento;
nobilitazione.

înnobilat adj. nobilitato.

înnoda (-ez) tran, annodare.

înnodare f. annodamento.

înnoi, (-esc) tran, rinnovare || refi.
vestirsi a nuovo.

înnoire f. rinnovamento ||
rinnovazione.

înnoit adj. rinnovato || cambiato.

înnopta (-ează) intr. e refi, impers.
diventar notte, annottare ||
trascorrere, passare la notte.

înnoptat adj. annottato || che
trascorre la notte (in qualche
luogo).

înnora (-ez) intr. e refi, impers.
rannuvolare, coprire di nubi, di
nuvole || rabbuiarsi || (fig.)
rattristarsi.

înot n. nuoto; de -a ~, nuotando.

înota intr. nuotare || galleggiare.

înotător m. e f. nuotatore,
nuotatrice.

înrădăcina (-ez) refi, radicarsi.
înrădăcinare f. radicamento.
înrădăcinat adj. radicato.
înrăi (-esc) refi, diventar cattivo.
înrăma (-ez) tran, incorniciare.
înrăutăți (-esc) trap. e refi, far diventare peggiore; peggiorare || aggravare.
înrăutățire f. peggioramento; aggravamento.
înrâuri (-esc) tran, e intr. influire || influenzare.
înrâurire f. influsso || influenza.
înrimenta (-ez) refi.
irregimentare, entrare a far parte di un reggimento, di un partito.

179

ÎNR - ÎNS

înregistra (-ez) tran, registrare || annotare.
înregistrare f. registrazione.
înrobi (-ese) tran, sottomettere, rendere schiavo || asservire.
înrobire f. asservimento; assoggettamento.
înrobit adj. asservito || sottomesso.
înrola (-ez) refi, e tran, arruolare, arruolarsi.
înrolare f. arruolamento.
înroși (-esc) tran, e refi, diventare rosso || arrossare || refi, arrossire || maturare.
înruđi (-esc) refi, apparentarsi.
înrudire f. parentela; apparentamento.
înrudit adj. apparentato.
însă, înșii, însele pron. pers. esso, esso stesso; proprio lui.
însă cong. ciononostante || tuttavia
Il ma; d'altra parte.
însămânța (-ez) tran, seminare.
însămânțare f. semina, seminazione.
însămânțat adj. seminato || n.

semina.

însănătoși (-esc) refl. e tran.

diventar sano || guarire.

însănătoșire f. guarigione ||

risanamento.

însănătoșit adj. risanato || guarito.

însărcina (-ez) tran, incaricare ||

refl, caricarsi, addossarsi ||

assumere || ingravidare, rendere

incinta.

însărcinare f. missione; incarico.

însărcinată adj. f. incinta, gravida.

însângera (-ez) tran, insanguinare.

însângerat adj. insanguinato.

înscăunare f. insediamento.

înscena (-ez) tran, mettere in

iscena || inscenare.

înscenare f. messa in iscena.

înscrie tran, iscrivere; registrare;

immatricolare || inscrivere.

înscriere f. iscrizione.

însemn n. distintivo.

însemna intr. significare || tran.

indicare (per mezzo di un segno

distintivo); distinguere || notare.

însemnat adj. notevole || ricordato.

însemnătate f. importanza, valore

|| significato.

însenina (-ez) refl, rasserenarsi

(fig.) tranquillizzarsi.

înseninare f. rasserenamento.

înseninat adj. rasserenato.

însera (-ez) intr. e refl, impers.

farsi sera || intr. restare fino alla

sera.

înserare f. imbrunire.

înserat adv. verso sera || n.

crepuscolo || imbrunire.

înseta (-ez) intr. avere sete ||

ardere, bramare.

însetare f. sete; brama.

însetat adj. assetato.

însingurat adj. rimasto solo,

isolato.

însorit adj. soleggiato || assolato.

însoți (-esc) tran, accompagnare || scortare || refi, associarsi.

însoțire f. accompagnamento || matrimonio; nozze.

însoțitor adj. m. e f. accompagnatore.

înspăimânta refl. spaventarsi || impaurirsi, spaventarsi.

înspăimântat adj. spaventato, impaurito || atterrito.

înspăimântător adj. spaventevole; spaventoso.

înspre adv. verso.

înstări (-esc) refi, e tran. arricchire.

înstărit adj. benestante.

180

ÎNS - ÎNT

înstelat adj. costellato || ricoperto di stelle || stellato.

înstrăina (-ez) refl. abbandonare la famiglia, la patria || refl. e tran. allontanare || tran, estraniare; alienare.

înstrăinare f. allontanamento; alienamente.

înstrăinat adj. allontanato || fatto estraneo; alienato; estraneato.

însufleți (-esc) tran, animare || refi. riaversi, rianimarsi.

însuflețire f. animazione; vivacità.

însuflețit adj. rianimato || infervorato.

însuma (-ez) tran, accumulare ||
• sommare.

însumi, însămi pron. raforzativo, io stesso, proprio io.

însura refl. ammogliarsi, sposarsi.

însurat adj. ammogliato, sposato.

însurățel m. sposino.

însuși (-esc) tran, signoreggiare, impadronirsi di || appropriarsi di; assimilare far suo; a -și însuși o

critică considerat giusta una critica, accettarla.

însușire f. appropriazione, assimilazione (di un'idea, di un parere) || qualità; dote; proprietà, tratto particolare.

însuțit adj. centuplicato.

însela tran, ingannare || falsificare || refi, sbagliare.

înselat adj. ingannato || caduto in errore || tradito || sedotto.

înselăciune f. inganno || seduzione.

înselător adj. ingannevole || m. ingannatore; truffatore.

înselătorie f. inganno; truffa || seduzione.

înșeua (-ez) tran, sellare.

înșfăca tran. afferrare con violenza; acchiappare.

înșira tran, e refi, infilare; allineare || înșiră -te, mărgărite, infilatevi, perline (formula di chiusura delle favole).

înșirare f. fila, successione.

înșirat adj. infilato || allineato.

înșirui tran, infilare || porre in fila.

înșiruire f. successione; fila.

înștiința (-ez) tran, informare; annunziare.

înștiințare f. informazione; annunzio; notizia.

înștiințat adj. informato || reso edotto.

întărâta tran, eccitare || istigare, aizzare.

întări (-esc) refi, rinforzarsi, rinvigorirsi || tran, fortificare, rafforzare.

întărire f. rafforzamento.

întărit adj. fortificato || rafforzato.

întâi adv. al principio; mai ~, per primo ord. primo; clasa ~, prima classe.

întâietate f. priorità; primato.

întâlni (-esc) tran, incontrare ||
incontrarsi || trovarsi d'accordo.

întâlnire f. incontro ||
appuntamento.

întâmpina tran, andare incontro;
accogliere || incontrare.

întâmpinare f. .- incontro;
accoglienza || contestazione,
obiezione.

întâmpla refl. impers. accadere,
succedere || avvenire per caso.

întâmplare f. avvenimento || caso,
din ~, per caso.

întâmplător adj. casuale.

întârzia intr. tardare, ritardare || far
tardare; impedire.

întârziere f. ritardo.

181

ÎNT - ÎNT

întemeia (-ez) tran, fondare ||
costruire dalle fondamenta |(refi, basarsi, fondarsi.

întemeiat adj. fondato || basato.

întemeiere f. fondazione.

întemeietor m. e f. fondatore.

întemnița (-ez) tran, incarcerare, imprigionare.

întemnițat adj. recluso, carcerato, imprigionato.

înteți (-esc) refl. intensificarsi ||
tran, intensificare.

întețire f. intensificazione;
accentuazione; aggravamento.

întețit adj. intensificato.

întina refl. e tran, macolare;
macchiare; disonorare.

întinat adj. macolato; insudiciato;
disonorato.

întinde tran, e intr. estendere ||
stendere || tendere, tirare; a ț-
mâna, stender la mano; a ~
rufele, stendere i panni; a ~ o
masă, apparecchiare la tavola ||
refi, stendersi, allungarsi
sdraiarsi; a -și ~ brațele, sgranchirsi le braccia.

întindere f. distesa || estensione; il

fatto di estendere, di tendere.

întineri (-esc) intr. ringiovanire.

întinerire f. ringiovanimento.

întinerit adj. ringiovanito.

întins n. distesa || adj. allungato ||

disteso || steso || vasto.

întipări (-esc) refl, imprimersi.

întipărire f. impressione.

întoarce refl. e tran, tornare, ritornare volgersi; voltare,
rivoltare (un vestito) || restituire.

întoarcere f. ritorno || volgimento.

întocmai adv. esattamente

proprio.

întocmire f. elaborazione ||

preparazione; progetto.

întocmit (-esc) tran, elaborare ||

costruire j| organizzare.

întors adj. ritornato, tornato ||

voltato; rivolto || ricurvo || strano.

întorsură f. modulazione.

întortocheat adj. accartocciato ||

avvolto || contorto.

întovărăși (-esc) tran.

accompagnare refl.

accompagnarsi, associarsi.

întovărășire f. accompagnamento

|| compagnia; associazione; ~

agricolă cooperativa agricola (per
la lavorazione insieme delle terre
riunate).

întovărășit adj. accompagnato

țăran ~ contadino associato in

una cooperativa agricola.

între prep. tra, fra.

întreba tran, e refl, interrogare ||

esaminare.

întrebare fi interrogazione,

domanda; semn de ~; punto

interrogativo.

întrebuința (-ez) tran, usare;

adoperare, impiegare.

întrebuințare f. uso * ||

utilizzazione, impiego.

întrebuințat adj. usato || utilizzato;

adoperato.

întrece tran, oltrepassare ||
superare || refi, misurarsi;
gareggiare || avanzare; essere di
più.

întrecere f. gara; competizione.

întrecut adj. oltrepassato; pe ~, a
gara; de ~, oltremisura.

întredeschis adj. socchiuso.

întreg adj. intero; completo; pe de
-a -i., interamente, totalmente ||
intatto || sano || integro. /

întregi (-esc) tran, completare;
integrare.

182

întregime f. totalità; în ~,
totalmente; completamente,
integralmente.

întregire f. completamento ||
integrazione.

întreit adj. triplicato.

întrema (-ez) refl. guarire;
ristabilirsi, riprender forze. .

întrepătrunde refl. compenetrarsi.

întreprinde tran, intraprendere ||
dare inizio.

întreprindere f. il fatto di
intraprendere; impresa; azienda.

întreprinzător adj.
intraprendente.

întrepriză f. impresa.

întrerupător n. interruttore.

întrerupe tran, interrompere.

întrerupere f. interruzione.

întrerupt adj. interrotto.

întretăia refl. intersecarsi.

întretăiat adj. intersecato.

întretăiere f. intersezione;
crocevia.

întreține tran, mantenere, curare la
manutenzione || tran, e refi.
procurare il necessario || refi.
intrattenersi.

întreținere f. mantenimento ||

manutenzione.

întrevedea tran, intrawedere;
scorgere.

întrevedere f. abboccamento;
incontro.

întrezări (-esc) tran, intrawedere;
scorgere.

întrezărit adj. intravisto,
intraweduto; scorto.

întrista (-ez) refl, e tran.
rattristarsi || dolersi.

întristare f. tristezza; il fatto di
intristire.

întristat adj. rattristato.

ÎNT - ÎNȚ

întru prep. in, dentro; —ntâi, al
principio; ~ -aceea, allora; ~
mulți ani! per molti anni!
(formula d'augurio).

întrucât cong. poiché; siccome.

întruchipa (-ez) tran, impersonare
|| personificare.

întruchipare f. personificazione.

întruni (-esc) tran, e refl, unire
insieme || riunire.

întrunire f. riunione || riunione;
seduta.

întrupa (-ez) tran, e refl.
concretizzare; impersonare;
incarnare || riunire, mettere
insieme.

întrupare f. incarnazione.

întuneca refl. rabbuiarsi, farsi
buio; oscurarsi || refl, impers. far
sera || tran, rattristare.

întunecare f. buio || accecamento.

întunecat adj. buio, oscuro.

întunecime f. buio; tenebre,
oscurità.

întunecos adj. oscuro || tenebroso;
buio.

întuneric n. buio; oscurità; ~
beznă, buio pesto; pe ~, al buio.

înțărca tran, svezzare || intr.

perdere il latte.

întărcat adj. svezzato.

înțelegător adj. comprensivo.

înțelege tran, comprendere, capire

|| interpretare '■. || refi.

comprendersi; vivere d'accordo ||

accordarsi.

înțelegere f. intesa || accordo ||

intelligenza.

înteleni intran, (detto di una terra)

diventar sodo, non essere

coltivato, lavorato || (fig.) restar

immobile; farsi di stucco.

ÎNȚ - ÎNV

înțelepciune f. saggezza; sapienza,

intelligenza || prudenza; cu ■-,

intelligentemente.

înțelept adj. saggio, sapiente;

intelligente || previdente.

înțeles, -uri n. senso, significato.

înțepa tran, e refi, pungere || tran.

criticare.

înțepat adj. punto || (fig.) ferito,

offeso || arrogante || irato;

imbronciato.

înțepătură f. puntura || ironia;

sarcasmo.

înțepeni (-esc) intr. irrigidire;

impietrire || rimanere di stucco ||

restar fermo, deciso.

înțepenit adj. irrigidito; immobile

|| fermo; deciso.

înțesa tran, colmare; inzeppare;

pigiare. ♦

înțesat adj. pigiato || piene zeppo.

învățătură f. insegnamento ||

dottrina || conoscenza, cultura ||

materia di studio.

învălmășeală f. miscuglio ||

disordine || frastuono || lotta;

combattimento.

învălmăși (-esc) tran, mescolare;

mischiare.

învălmășit adj. mescolato,

mischiato || confuso.

învălui tran, e refi, velare ||
avvolgere || coprire.

învăluit adj. avvolto || velato ||
coperto.

învăpăia (-ez) refi, avvampare ||
infiammarsi, entusiasarsi.

învăpăiere f. infiammazione ||
incendio.

învăṭ n. abitudine; costume.

învăṭa tran, insegnare || imparare,
apprendere || studiare; a ~ minte,
punire.

învăṭare f. insegnamento ||
istruzione || studio.

învăṭat adj. sapiente, colto; erudito
|| studiato || abituato || domato.

învăṭământ n. insegnamento
morale.

învăṭător m. e f. insegnante ||
• maestro elementare.

învârti (-esc) tran., refi, e intr.
girare, ruotare || rigirare.

învârtire f. giramento ||
ruotamento || giro.

învârtit adj. girato; ruotato.

încechi (-esc) refi, invecchiare,
cadere in disuso || diventare
vecchio (del vino).

încechit adj. invecchiato, fuori
moda.

încecina (-ez) refi, essere vicino ||
confinare.

încecinat adj. vicino.

înceli (-esc) tran, e refi, coprire;
avvolgere || tran, rilegare (un
libro) || coprire (una casa).

înceliş, -uri n. copertina ||
copertura || superfice esterna.

încelit adj. coperto; ricoperto. 4

încebitoare f. copertura || coperta
(del letto) Il copertina || tetto.

încevenina (-ez) tran, avvelenare ||
tran. e refi. avvelenare;

amareggiare.

înveninare f. avvelenamento.

înveninat adj. avvelenato || (fig.)

amareggiato.

înverșuna (-ez) tran, e refi.

aizzare; accanire.

înverșunare f. accanimento.

înverșunat adj. aizzato || accanito.

înverzi (-esc) intr. rinverdire;

coprirsi di verde || intr. e-refi.

diventare verde.

înverzit adj. rinverdito || coperto di

foglie.

184

INV - INZ

înveseli (-esc) tran, rallegrare || far

lieto; allietare || refi, rallegrarsi;

allietarsi, înveselire f. allegria || buona

disposizione.

înveselit adj. rallegrato; allietato.

înveșmânta tran, vestire.

înveșmântare f. vestizione.

înveșmântat adj. vestito.

învia intr. e tran, risuscitare || tran.

riprendere vivere.

înviere f. risurrezione.

învineți (-esc) refi, e intr.

diventare violaceo; illividire. .

învinețit adj. diventato violaceo,

livido.

învingător adj. vincitore.

învinge tran, vincere || annientare;

distuggere.

învinovăți (-esc) tran, e refi.

accusare || incolpare.

învinovățire f. accusa.

învins adj. vinto || battuto.

învinui (-esc) tran, e refi, accusare;

incolpare.

învinuire f. accusa.

înviora (-ez) tran, e refi.

' rin vigorire.

înviorare f. nuovo vigore;

vivacità.

înviorat adj. animato, rinvigorito.
 învoi (-esc) refl, accordarsi vivere
 d'accordo || accordare un
 permesso, permettere.
 învoială f. accordo; convenzione;
 transazione.
 învoire f. permesso,
 autorizzazione || approvazione.
 învoit adj. convenzionale; || che ha
 ottenuto un permesso speciale.
 învoit adj. (di un fiore) con molti
 petali | (dei capelli) fitto ||
 rotondo; arcuato || gonfio.
 învolbura refl. impers. formare un
 vortice.
 învolburat adj. vorticoso.
 învrăjbi (-esc) refl, diventar
 nemici; odiarsi.
 învrednici (-esc) refl, dimostrarsi
 capace, atto || avere la fortuna
 di...
 înzăpezi (-esc) refl, coprirsi di
 neve.
 înzăpezit adj. coperto di neve.
 înzeci (-esc) tran, decuplicare,
 moltiplicare per dieci.
 înzecit adj. decuplicato.
 înzestra (-ez) tran, dotare ||
 provvedere del necessario;
 attrezzare.
 înzestrare f. dotazione || dote.
 înzestrat adj. dotato || fornito.
 înzorzona(-ez) refl. e tran.
 agghindare.
 înzorzonat adj. agghindato.

185

J-JEF

J

j m. invar, dodicesima lettera
 dell'alfabeto romeno e suono
 corrispondente, j, i lungo.
jachetă f. giacca; giacchetta.
jad, -uri n. giada.
jaf, -uri n. saccheggio; sacco.

jaguar n. giaguaro.
jalbă f. reclamo; lamentela || querela. '
jale f. tristezza; dolore profondo; angoscia || salvia (fiore).
jalnic adj. triste || doloroso || angoscioso.
jalon n. biffa; palino; picchetto; palo indicatore || (fig.) punto di riferimento.
jalona (-ez) tran, picchettare.
jaluzea, -ele f. persiana || serranda.
jambieră f. gambiera || gambale.
jambon n. prosciutto.
jandarm m. gendarme carabiniere.
jandarmerie f. gendarmeria.
jantă f. copertone (di automòbile); pe ~, con le gomme sgonfie.
japonez adj. giapponese; del Giappone || m. e f. giapponese, abitante del Giappone || f. lingua giapponese.
jar n. brace || carbóni ardenti || febbre.
jardinieră f. scaffaletto, treppiede (per vasi da fiore).
jartieră f. giarrettiera.
jaz n. orchestra jazz.
jărat n. brace; de ~, ardente, bruciante.
jder m. martora || faina. jecmăni; (-esc) tran, spogliare, saccheggiare; depredare.
jefui (-esc) tran, rubare || estorcere con violenza || saccheggiare; depredare.

186

JEF-JON

jefuire f. saccheggio depredazione || estorsione.
jefuitor m. predone, saccheggiatore.
jeg, -uri n. sporcizia, sudiciume.

jelanie f. lamentela || canto di dolore; geremiade.
jeli (-esc) refl. lamentarsi || tran, e intr. gridare || intr. dolersi || tran. rimpiangere.
jelire f. lamentela; pianto; compianto. .
jelui (-esc) refl. lamentarsi || refl. e intr. querelarsi.
jeluire f. lamentazione || querela.
jeluitor adj. lamentoso lamentevole.
jena (-ez) tran, incomodare; disturbare, molestare; || impacciare.
jenant adj. incomodo; molesto, spiacevole noioso; imbarazzante.
jenat adj. impacciato || disturbato || spiacente.
jenă f. molestia; incomodo; imbarazzo; tormento; pena || noia, fastidio.
jerpelit adj. ' consunto, lógoro || cencioso.
jerseu, -uri n. panciotto (a maglia); tessuto a maglia.
jertfă m. sacrificio || vittima || a cădea ~, sacrificarsi.
jertfi (-esc) tran, sacrificare, immolare || tran, e refi, sacrificare || tran, uccidere.
jeton n. gettone.
jgheab, -uri n. truogolo || grondaia.
jigni (-esc) tran, offendere, ferire.
jignire f. offesa || affronto || onta.
jignit adj. offeso.
jignitor adj. ingiurioso || molesto.
jigodie f. cimurro || bestia; belva || (fig.) mascalzone.
jilav adj. ùmido.
jind n. desiderio; bramosia.
jindui (-esc) tran, e intr.

desiderare; bramare || refi.
 rimpiangere.
jinduire f. bramosia, brama.
jinduator adj. bramoso,
 desideroso.
jir n. faggiola (ghianda del
 faggio).
jitar m. guardiano dei campi.
jitari (-esc) intr. sorvegliare i
 campi.
jivină f. belva, fiera.
jivraj n. brina, strato di brina o di
 ghiaccio (sulla superficie di un
 aereo).
jneapăn m. v. ienupăr.
joacă f. gioco, trastullo ||
 passatempo.
joagăr n. sega; sega meccanica.
joben, -uri n. (cappello a) cilindro;
 tuba.
joc, -uri n. gioco, giuoco; ~ de
 societate, giuoco di società; ~ de
 cuvinte, gioco di parole || danza
 popolare || gioco, competizione
 sportiva; ~ olimpice, olimpiadi ||
 cărți de ~ carte da gioco || spazio
 compreso tra due parti in
 movimento H gioco.
jocheu m. fantino.
joi f. giovedì; de ~ până apoi,
 all'infinito; ~ mare, giovedì santo.
joncțiune f giunzione.
jongla (-ez) intr. far giochi di
 prestigio.
jongler m. prestigiatore.

187

JON- JUR

jonglerie f. arte del prestigiatore.
jos adj. basso; în ~, in basso basso,
 stretto || profondo, grave || adv.
 giù; a da ~, abbassare; || cu fața ~,
 bocconi; cu capul ~, a capo chino
 || pe ~, a piedi || a terra.
josnic adj. vile, basso.

josnicie f. bassezza; viltà.
jovial adj. gioviale; allegro.
jovialitate f. giovialità; allegria.
jubila (-ez) intr. giubilare, rallegrarsi.
jubilar adj. giubilare, attinente al giubileo.
jubileu n. giubileo.
juca refi, giocare || divertirsi || distrarsi || prendersi gioco; a se ~ cu focul, giocare, scherzare col fuoco || tran, imbrogliare || intr. e tran, ballare, danzare.
jucărie f. giocattolo || inèzia.
jucător m. e f. giocatore || ballerino; danzatore.
jucăuș adj. giocherellone || amante del gioco || amante del ballo, della danza.
judeca tran, giudicare || formarsi un'opinione || apprezzare. qualificare || tran, e refi, criticare; apprezzare || refi, intentare un processo.
judecată f. raziocinio; intelligenza || parere; || giudizio.
judecător m. giùdice || giudice, àrbitro.
judecătorie f. pretura.
județ n. provincia || circondario; distretto.
județean adj. distrettuale.
judiciar adj. giudiziario; cronică ~, cronaca giudiziaria.
judicios adj. giudizioso.
jug, ~uri n. giogo; a trage ~, portare il giogo || giogo, oppressione || lavoro pesante e spiacevole.
jumări f. plur. uova fritte.
jumătate f. metà; pe ~ a meta || metà, moglie.
jumuli (-esc) tran, spennare || spogliare.

jumulit adj. spennato || spogliato.

june adj. giovane; ~ prim, primo attore, attore giovane.

junghi, -uri n. fitta, dolore acuto || pugnale.

junglă f. giungla.

junime f. gioventù; giovinezza || associazione letteraria romena (secolo XIX).

junimism n. junimismo (corrente letteraria romena del secolo XIX).

junincă f. giovenca.

jupă f. gonna, sottana.

jupan m. signore.

jupan m. signore || nobile.

jupâneasă f. signora; nobildonna || cittadina || donna di servizio || massaia.

jupon n. sottana || sottoveste.

jupui (-esc) tran, scorticare || depredare; spogliare.

jupuit adj. scorticato, spellato || spennato || implume.

jur n. contorno; în ~, intono.

jura tran, e refi, giurare, prestare giuramento.

jurasic adj. giurassico || n. periodo, èra giurassica.

jurat m. giurato || adj. maledetto; scomunicato || perverso; cattivo.

jurământ n. giuramento || promessa solenne.

188

JUR - KIL

juridic adj. giuridico; persoană ~, persona giuridica.

jurisconsult m. giureconsulto.

jurisdicție f. giurisdizione.

jurist m. giurista.

juriu n. giuri || giurìa.

jurnal n. giornale || diario; ~ de călătorie, diario di viaggio; ~ de bord, giornale di bordo.

jurnalism n. giornalismo.
jurnalist m. giornalista.
jurnalistic adj. **giornalistico**.
just adj. giusto; conforme al vero ||
 adatto || conveniente.
justețe f. giustezza.
 K m. la tredicesima lettera
 dell'alfabeto.
kaki adj. invar, kaki; cachi.
 kantian adj. kantiano.
kilo n. chilogrammo.
 justifica tran, giustificare || refl.
 giustificarsi, scusarsi.
justificabil adj. giustificabile.
justificare f. giustificazione.
justificat adj. giustificato ||
 legittimo.
justiție f. giustizia; a chema în fața
 ~, chiamare in giudizio; citare ||
 equità.
 juvenil adj. giovanile.
juxtapune tran. affiancare;
 avvicinare || giustapporre.
juxtapunere f. giustapposizione.
juxtapus adj. giustapposto.
kilogram n. chilogrammo.
kilometraj n. chilometraggio.
kilometric adj. chilometrico.
kilometru m. chilometro.
kilovatt m. chilowatt.

K

189

L-LAG

L

1 m. invar, quattordicesima lettera
 dell'alfabeto romeno; 1 (elle).
la prep. a || su; fereastră la stradă,
 finestra sulla strada || in; la anul,
 l'anno venturo || per; la ce?
 perchè? || a; la ce oră? a che ora?
 || da; de la o vreme, da un tempo;
 de la sine, da sé.
la m. invar, la (nota musicale).
la (lau) tran, e refi, lavare ||

bagnare.

labă f. zampa; ~ ursului, nome di una specie di funghi.

labial adj. labiale.

labil adj. lăbile || mutevole.

labio-dental adj. e f. labio-dentale.

labirint, -uri n. labirinto.

laborant m. e f. assistente in un laboratorio.

laborator n. laboratorio, gabinetto scientifico.

lac, -uri n. lago || lacca; vernice.

lacăt n. lucchetto; catenaccio.

lacheu m. lacche; servitore.

lacom adj. goloso; ingordo.

laconic adj. laconico; conciso.

laconism n. laconismo; laconicità; concisione.

lacrimare f. lagrimazione. **4**

lacrimă f. lacrima, lagrima; cu ~ de sînge, con gran dolore; în ~, piangendo || goccia || pianto; cu l., con dolore.

lacrimogen adj. lagrimògeno.

lactat adj. di latte || n. lattato; ~ de fier, lattato di ferro, lacto-vegetarian adj. (detto di un regime alimentare) compotsto di latticini, legumi e frutta.

lacună f. lacuna || mancanza.

lacustru adj. lacustre.

ladă, lăzi f. cassa; ~ de companie, cassetta militare. *f.*

lagăr n. accampamento; ~ de concentrare, campo di concentramento.

190

LAG-LĂL

lagună f. laguna.

lai adj. bruno; nero misto di bianco; ori ~ ori bălaie o l'una o l'altra.

lalea, -ele f. tulipano.

lama m. sacerdote buddista, lama; marele ~, gran sacerdote, dalai

lama.

lamă f. lama; ~ de ras, lametta da barba || vetrino (da microscopio) || lama (animale)..

lamenta (-ez) refi, lamentarsi.

lamentabil agg. lamentevole.

laminor n. laminatoio.

lampadar n. lampadario.

lampagiu m. lampionaio.

lampant adj. lampânt; petrol 1., petrolio da illuminazione.

lampă f. lămpada (| ~ de radio, valvola elettroionica.

lampist m. lampista.

lan, -uri n. campo di grano.

lance f. lancia.

landou n. landò || carrozza.

languros adj. lânguido; sentimentale.

lansă (-ez) Iran, lanciare; mettere in circoloazione.

lansare f. lancio || lancio.

lansat adj. lanciato || diffuso.

lanternă f. lanterna || -fanale ~ magică, lanterna magica.

laolaltă adv. insieme.

lapida (-ez) tran, lapidare.

lapidar adj. lapidario.

lapsus, -uri n. lapsus; errore.

lapte, -uri n. latte; purcel de 1., porcellino di latte; calea ~ -lui, via lăttea; a fi în 1., essere acerbo; ~ de var, lat-te di calce.

larg adj. largo; în lumea 1., nel vasto mondo; în ~, al largo; pe 1., minuziosamente; mână ~ liberale, pròdigo.

laringe f. laringe.

laringian adj. laringeo.

laringiti f. laringite.

larmă f. rumore; chiasso, baccano.

larvar adj. larvale.

larvă f. larva.

lasciv adj. lascivo.

lascivitate f. lascivia.

laș adj. vile, vigliacco.

lașitate f. viltà; vigliaccheria.

lat n. (plur. -uri) larghezza || adj.

largo || disteso.

latent adj. latente || nascosto.

laten(à f. condizione di quello

che é latente.

lateral adj. laterale.

latex n. lattice.

latin adj. latino; del Lazio || m. e f.

lallino; abitante del Lazio || f.

lingua latina.

latinesc adj. latino || in lingua

latina || f. lingua latina.

latinitate f. latinità.

latură f. lato || fianco; în l., di

franco; de pe l., a fianco; a bate

l., fare il vagabondo.

laudă f. laude || lode.

laur ni. lauro || alloro; a culege ~,

raccogliere allori, successi; a se

culca pe ~, dormire sugli allori.

laureat m. e f. laureato.

lavabil adj. lavabile.

lavalieră f. cravatta a larghe falde.

lavanda f. lavanda; ; apă de l.,

acqua di lavanda.

lavă f. lava, lavina f. lavina.

lavoar n. lavandino.

laxativ adj. lassativo || n. lassativo,

purgante.

lăcătuș m. magnano; fabbro

ferraio.

lăcrămioară f. lagrimuccia.

lăfăit adj. disteso, sdraiato.

lălăi (-esc) tran, canticchiare.

191

LĂM - LEG

lămâi m. limone (albero).

lămâie f. limone (frutto).

lămurire f. spiegazione.

lămurit adj. spiegato, chiarito, lăncier m. lanciere || soldato di cavalleria.

lărgi (-esc) tran, e refl. allargare ||
tran, estendere,, refl. diffondersi.

lărgime f. larghezza; ~ de vederi,
larghezza, ampiezza di vedute.

lărgit adj. allargato.

lăsa tran, lasciare || liberare ||
permettere; a ~ în pace, lasciare
in pace.

lătra intr. latrare.

lăți (-esc) refl, allargarsi ||
espandersi, difondersi ■ ||
propagarsi.

lățime f. larghezza.

lățos adj. lanuto; villosa ||
scarmigliato)| arruffato.

lăuda tran, lodare || refl, vantarsi.

lăudabil adj. lodevole; degno di
lode, di elogio.

lăutar m. suonatore di liuto ||
suonatore ambulante.

lăută f. liuto || mandola.

lână, -uri f. lana.

lânced adj. languido || debole

lâncezeală f. languidezza || de
bolezza; languore.

lâncezi (-esc) intr. illanguidire ||
indebolirsi, languire, lăncezire f. languore; mollezza;
rilassatezza.

lângă prep. presso, accanto ||
vicino; pe ~, accanto; pe ~,
inoltre a.

lânos adj. lanoso; villosa.

leac, -uri u. unguento; pomata ||
medicina; rimedio; iarbă de ~,
pianta medicinale.

leafă f. stipendio; soldo; soldat de
~, soldato mercenario.

leagăn n. culla; cântec de ~, ninna-
nanna; din -, fin dall'infanzia ||
dondolo; altalena, culla, luogo
d'origine

leal adj. leale.

lealitate f. lealtà.

lebădă f. cigno; cântecul ~, canto

del cigno.

lector m. e f. lettore; assistente universitario.

lectorat n. lettorato.

lectură f. lettura; sală de ~ sala di lettura; a face ~, leggere.

lecție f. lezione; a da ~, insegnare; a lua 1., prender lezione; a scoate la 1., interrogare || rimprovero || lezione, insegnamento.

lecui (-esc) tran, e refi, curarsi; guarire || refi, annoiarsi, stufarsi.

lecuire f. guarigione; risanamento.

lefter adj. al verde, senza un soldo.

leg n. legato testamentario.

lega tran, legare chiudere; paratia

ctt zece noduri, essere avaro ||

unire || fissare, stringere || tran, e

refi, unire, avvicinare || refi, legarsi, obbligarsi || intr. legare, fruttificare, fecondare || tran, legare, lasciare per testamento.

legal adj. legale.

legalitate f. legalità.

legaliza (-ez) tran, legalizzare.

legalizare f. legalizzazione.

legalizat adj. legalizzato..

legare f. il legare; il collegare.

legat n. legame || legato;

disposizione testamentaria || bene

lasciato per testamento || adj.

legato || rilegato.

legământ n. giuramento; promessa solenne.

legăna tran, cullare || tran, e refi, ondeggiare || dondolare.

legănare f. dondolio.

192

LEG - LEȘ

legănat adj. ondeggiante.

legător m. e f. rilegatore.

legatorie f. rilegatoria.

legătură f. legame || mazzo;

mazzetto || fazzoletto || cravatta ||

fascia; benda || mezzo di

comunicazione legame,

relazione; accordo;

convenzione.

lege f. legge; ~ nescrisă,
tradizione; fără de ~, fuorilegge;
cu ~, legalmente.

legendar adj. leggendario.

legendă f. leggenda.

leghe f. lega (unità di misura).

legifera (-ez) intr. legiferare.

legionar m. legionario || membro
del partito della Guardia di Ferro.

legislativ adj. legislativo.

legislator m. legislatore.

legislatură f. legislatura.

legislație f. legislazione.

legist adj. legale medic ~, medico
legale.

legitim adj. legittimo; ~ apăra, ~
legittima difesa.

legitima (-ez) tran, legittimare;
riconoscere || tran, e refi.

documentare || identificare.

legitimație f. documento di
identificazione, di
riconoscimento tessera .di
identità.

legitimitate f. legittimità.

legiui tran, legiferare.

legiuire f. legge; legislazione.

legiuitor m. legislatore.

legiune f. legione; ~ străină,
legione straniera || moltitudine,
folla.

legumă f. legume.

legumicol adj. che si riferisce alle
colture dei legumi.

legumină f. legumina.

leguminos adj. leguminoso. || f.
plur. leguminose (piante).

leit adj. identico; a *fi* 1: essere
perfettamente uguale, somigliare
come due gocce d'acqua.

lejer adj. leggero, comodo (detto
di un vestito).

lemn n. legno; a *fi* de ~, essere

insensibile || legna (de ardere).
lemnărie f. legnaia.
lemnos adj. legnoso.
Iene f. infingardaggine || oziosità, pigrizia.
leneș adj. ozioso, pigro || lento || m. bradipo (animale).
 lenevi (-esc) intr. e refi, oziare.
lenevie f. pigrizia; vizio dela pigrizia.
leninism n. leninismo.
lenjerie f. biancheria.
lent adj. lento; tardo.
lentilă f. lente.
leoarcă adj. invar, bagnato fradicio.
leopard m. leopardo.
lepăda tran, gettar via; buttare il donare; regglare || svestire || (fig.) lasciar cadere || intr. abortire j| refi, allontanarsi || rompere ogni legame.
lepădare f. rinnegamento || aborto.
lepră f. lebbra || tormento.
lepros adj. lebbrosofj ammalato di lebbra.
lesnicios -oasă adj. facile a fare, a seguire.
lespede-f. lapide || lastra.
leș n. cadavere, carogna || in. v. leali.
leșesc adj. polacco.
 leșin, **-uri** n. svenimento debolezza.
leșina infr. svenire; venir meno; cadere in deliquio.
 193
LEȘ - LIL
leșinat adj. svenuto; venutomene; caduto in deliquio || estenuato, svigorito; affamato; sposato.
letargie adj. letargico; encefalită ~, encefalite letargica.
letargie f. letargo.

leton adj. lettone, della Lettonia ||

m. e f. lettone, abitante della

Lettonia || f. lingua lettone.

leu m. leone || (fig.) uomo

coraggioso || leu (moneta

romena).

leucemie f. leucemia.

leucocita f. leucocito; glòbulo

bianco.

leuștean m. levistico.

leuțm. leoncino.

leva f. leva (moneta bulgara).

levantin adj. levantino || orientale.

levent adj. generoso, liberale ||

bravò, prode.

lexic n. lessico; vocabolario.

lexical adj. lessicale; che

appartiene al lessico.

lexicon n. lessico vocabolario.

leza tran, ledere; ferire || offendere

|| danneggiare qc. nei suoi diritti.

leziune f. lesione; ferita.

liană f. liana.

liber adj. libero || indipendente ||

autònomo.

liber n. libro (parte del tronco di

una pianta).

libera (-ez) tran, congedare (un

militare).

liberal adj. liberale.

liberalism n. liberalismo. •

liberalist m. liberale, seguace del

liberalismo.

liberalitate f. liberalità ||

prodigalità, generosità.

liber-arbitriu m. libero arbitrio.

liberare f. liberazione.

liberator, -toare m. e f. liberatore.

libert m. liberto; schiavo liberato.

libertate f. libertà; a pune în ~,

mettere in libertà, liberare (dal

carcere); ~ de gîndire, libertà di

pensiero.

libertin adj. libertino; licenzioso.

libertinaj n. libertinaggio;
 licenziosità.
librărie f. libreria.
libret n. libretto d'opera.
 licărire f. scintillio.
liceal adj. liceale; del liceo.
licean m. studente di licèo;
 licealista.
licență f. licenza; diplòma ||
 licenza; permesso; autorizzazione
 || licenza; ~ poetică, licenza
 poetica.
licențiat adj. licenziato; diplomato.
liceu n. licèo.
lichea, -ele f. buono a nulla;
 fannullone, mascalzone; arrivista.
 lichefia (-ez) tran, liquefare.
lichefiat adj. liquefatto.
lichid adj. liquido || n. liquido; ||
 bevanda || denaro liquido.
lichida (-ez) tran, liquidare.
lichidare f. liquidazione.
lichior, -uri n. liquore.
licit adj. lécito, permesso.
licita (-ez) intr. licitare.
 licitație f. licitazione || vendita
 all'asta.
licoare f. liquore.
lider m. dirigente (di un 'partito
 politico borghese).
lift, -uri n. ascensore.
ligă f. lega || alleanza.
lighioană f. fiera; belva |(uccello
 da cortile; gallina, ecc. || insetto.
ligliean n. catino; catinella; bacile.
lihnit adj. affamato, tormentato
 dalla fame.
liliac in, lilla || **pipistrello**; nottola.
LIL - LIP
liliacèe f. plur. liliacee (piante).
liman, -uri n. spiaggia || porto ||
 rifugio; a ieși la 1., entrare in
 porto, in salvamento.
limb, -uri n. picciuolo (della

foglia).

limba (-ez) tran, scaricare (una nave) || alleggerire.

limbaj, -uri n. linguaggio; lingua; idioma || dialetto.

limbă f. lingua || lingua, linguaggio, idioma j| parola; voce || pëndolo (di un orologio) || lama (di un coltello) || lingua di terra.

limbut adj. linguacciuto; chiacchierone.

limfatic adj. linfatico.

limfatism ti. linfatismo.

limfă f. linfa.

limita (-ez) tran, e refi, limi tare; restringere.

limitare f. limitazione.

limitat adj. limitato.

limitativ adj. limitativo; restrittivo.

limitrof adj. limitrofo; confinante.

limpede adj. limpido; chiaro | trasparente || puro; serenojj cristallino || facile a capirsi.

limpezi (-esc) tran, e refi, (far) diventar limpido; chiarificare || rasserenarsi sciacquare (il bucato).

limpezime f. limpidità; chiarezza || trasparenza.

limpezire f. chiarificazione || rasserenamento || sciacquatura (del bucato).

limpezit adj. reso edotto.

limuzină f. automobile chiusa.

lin m. tinca (pesce).

lin adj. dolce, calmo; lento; quieto
Il nitido, piano.

lingău m. leccapiatti || basso
• adulator.

linge, ling tran, leccare; a-și ~ buzele leccarsi i baffi || piaggiare, lisciare.

lingou, -uri n. lingotto.

lingură f. cucchiaio.

linguriță f. cucchiaino.
lingușeală f. adulazione.
linguși (-esc) tran, e refi, adulare, piaggiare; lisciare.
lingușire f. adulazione.
lingușitor adj. adulator.
linia (-ez) tran, lineare || rigare.
liniar adj. lineare || di primo grado (delle equazioni).
liniat adj. lineato || a righe.
limatura f. rigatura.
linie f. linea || riga; în 1., in riga, in fila; la ~, a livello; în ~ generale, in complesso || serie; successione || modo, criterio; ~ de conduită, modo di comportarsi.
linioară f. lineetta.
liniște f. silenzio || calma, tranquillità || pace.
liniști (-esc) refi, e tran, calmare, tranquillizzare || far silenzio.
liniștire f. l'azione di calmare; calma.
liniștit adj. calmo, tranquillo | silenzioso, taciuto.
liniștitor adj. calmante. tranquillizzante.
lipăi (-esc)'intr. e trat,ciabattare.
lipi (-esc) tran, e réfi, attaccare, incollare, unire || 'chiudere (una busta).
lipici n. attrazione || richiamo || colla.
lipicios adj. attaccaticcio.
lipit adj. unito, attaccato, incollato || molto vicino.
lipitoare f. sanguisuga; mignatta.
lipitură f. incollatura || unione || punto d'unioae, di sutura.

195

LIP - LOC

lipovean m. e f. lipoveno; appartenente alla popolazione di origine russa della Dobrovia.

lipsă, -uri f. mancanza; în 1., in contumacia || imperfezione; difetto:

lipsi (-esc) intr. mancare, essere assente || mancare, essere privo || essere in completo, essere difettoso || refi, rinunciare.

lipsire f. mancanza || assenza.

lipsit adj. manchevole; ~ de mijloace, povero, privo di mezzi.

liră f. lira (strumento musicale) || lira (costellazione) . || lira (moneta).

liric adj. lirico || sentimentale, emotivo.

lirică f. lirica; poesia lirica.

lirism n. lirismo.

listă f. lista, nota; ~ de bucate, lista dei pasti, menou.

literal adj. letterale.

literalmente adv. letteralmente.

literar adj. letterario; limbă ~ linguaggio letterario.

literat m. letterato, uomo di lettera.

literator m. scrittore.

literatură f. letteratura; ~ populară, letteratura popolare.

literă f. lettera; ~ mare, lettera maiuscola; ~ mică, lettera minuscola; ~ de afiș, carattere cubitale. •

litieră lettiga.

litigios adj. litigioso.

litigiu n. lite, contesa || conflitto.

litii n. litio, litografiat adj. litografato, stampato in litografia.

litografie adj. litografico.

litoral n. litorale.

liturghie f. liturgia. #

liturgie adj. liturgico, che.concerne la liturgia.

livadă, livezi f. prato.

livid adj. livido || violaceo.

lividitate f. lividezza.

livra (-ez) tran, fornire (una merce).

livrare f. fornitura || rifornimento.

lizibil adj. leggibile; facile a leggere || decifrabile.

lizieră f. margine (di un bosco) || striscia di stoffa (guarnizione).

lob m. lobo.

lobat adj. lobato.

lobodă f. atriplice, atrepice (pianta).

loc, -uri m. luogo, posto; de pe ~, da fermo; din ~ dal posto; la ~, a posto; la un ~, insieme; a sta pe ~, fermarsi, sostare; de ~, affatto; ~ de veci, cimitero, sepoltura; || località || spazio; a lua ~, sedersi, posto, impiego || momento adatto . || occasione.

local adj. locale || n. (plur. -uri) locale; ristorante, osteria.

localitate f. località || luogo.

localiza (-ez) tran, localizzare, limitare, delimitare.

localizare f. localizzazione || determinazione || delimitazione.

localizat adj. localizzato || delimitato || determinato.

locăș, -uri n. locale; abitazione.

locatar m. e f. locatario; inquilino.

locativ n. caso locativo || adj. locativo; valoare ~, valore locativo.

locomotivă f. locomotiva.

locomoție f. locomozione. .

locotenent m. luogotenente || tenente; ~ -maior, maggiore generale; - -colonel, tenente colonnello.

LOC -LUC

locțiitor m. e f. sostituto.

locui (-esc) intr. abitare, alloggiare.

locuibil adj. abitabile.
locuință f. abitazione.
locuit adj. abitato
locuitor m. e f. abitante.
locșor n. posticino.
logaritm n. logaritmo.
logaritmîc adj. logaritmico.
logic adj. logico || plausibile.
logică f. logica.
logician adj. lògico.
logodit adj. fidanzato.
logodnă f. fidanzamento.
logodnic m. e f. fidanzato,
promesso sposo.
logofăt m. cancelliere; mare ~ gran
cancelliere || castaido.
logoree f. logorrea.
logos, -uri n. discorso; ramanzina;
predicozzo || logos, legge
universale.
loial adj. leale.
loialitate f. lealtà.
lojă f. palco || loggia.; ~ masonică,
loggia massonica.
lombâr adj. lombare.
lombarda (-ez) tran, prestare a
garanzia in titoli.
longevitate f. longovità.
longitudinal adj. longitudinale.
longitudine f. longitudine.
lonzincă f. motto; parola d'ordine;
slogan.
lopată f. pala; cu ~, a palate in
gran quantità; sapă și ~, morte ||
remo.
lord m. lord, pari (in Inghilterra).
lot, -uri n. lotto; porzione,
appezamento di terra || lotteria,
biglietto di lotteria.
loterie f. lotteria || riffa.
loto n. gioco del lotto || lotteria.
lotus m. loto (pianta).
loțiune f. lozione.
lovi (-esc) tran.-, intr. e refi, colpire

|| tran, battere || refi, inciampare;
a se ~ ca nuca în perete, non
adattarsi.

lovitură f. colpo; ~ de grație, colpo di grazia || attacco; a da ~, ottenere
successo, fair colpo ||
(fig.) dolore, tormento || ~ de stat, colpo di stato; ~ de trăsnit colpo
di fulmine.

loz n. polizza al lotto.

lua, (iau) tran, prendere ||
affernare; a ~ purceaua de coadă, ubbriacarsi || allontanare ||
ricevere, incassare || a ~ cu chirie, prendere in affitto; a ~ în arendă, prendere a
mezzadria; || portare
con sé; partire, andarsene; a o ~
înainte, cominciare || fare strada a
uno.

lubrifica tran, lubrificare.

lubrifiant il. lubrificante.

luceafăr n. il pianeta Venere.;
lucifero; ~ de dimineață, la stella
diana; ~ -de-seară, Espero; ~ -cel-
mare-de-noapte Iperione.

luci (-esc) intr. lucere; esser
lucido, splendere;
brillare; scintillare || mettersi in
evidenza, brillare.

lucid adj. intelligente^ che capisce
|| lùcido (di mente). '

luciditate f. lucidità (mentale).

lucios adj. splendente, brillante, scintillante || luminoso.

lucitor adj. splendente || luminoso.

lucra (-ez) intr. e trati. lavorare ||
intr. essere in movimento, in
azione.

lucrare f. lavoro; lavorazione.

lucrat adj. lavorato n. || lavoro.

197

LUC - LUX

lucrativ adj. conveniente, utile, vantaggioso.

lucrător adj. ni. e f. lavoratore ||

fecondo || attivo: zi ~ giorno

lavorativo, feriale, lucra n. cosa;

~ în sine, cosa in sé || lavoro, azione; de ~, lavorativo ||
questione, problema; ~ de nimic, cosa da nulla.

lugubru adj. lugubre.

lujer n. stelo.

lumânare f. candela.

lume f. mondo, universo; de cînd

~, sempre; cît ~ eternamente ||

sistema solare || popolazione del

globo || gente, folla, moltitudine;

ca ~, convenientemente || vita, esistenza; a veni pe 1., nascere, venire al

monedo; cântec de ~, poesia d'amore.

lumesc adj. mondano || allegro, lieto.

lumina (-ez) intr. splendere || tran, illuminare, rischiarare || refi, diventare

luminoso; rasserenarsi.

luminare f. illuminazione ||

istruzione; cultura.

luminat adj. illuminato || istruito.

lumină f. luce; an-1., anno luce; pe

~ di giorno; la ~ zilei, alla luce

del giorno; a vedea ~ zilei, nascere, venire al mondo || fonte, sorgente di luce ||

pupilla ||

istruzione, cultura || luce;

superficie.

luminos, -oasă adj. luminoso, chiaro.

luminozitate f. luminosità.

lunatic adj. lunatico || sonnambulo

|| fantastico, irreal.

lună f: luna; a trăi în ~, vivere nel

mondo della luna || mese; lună de

miere, luna di miele; cu ~,

mensilmente.

luneca intr. scivolare || refi.

lasciarsi incantare, ammaliare.

lunecos adj. sdruciolevole ||

instabile.

lung adj. lungo; a avea mîna ~

rubare || alto || vasto il lungo,

prolungato || adv. profondamente

|| n. estensione; de-a ~ lungo.

lungi (-esc) refi, e tran, allungare ||

refi, coricarsi.

lungime f. lunghezza.

lungit adj. allungato, steso,

sdraiato.

luni f. lunedì.

luntraș nt. barcaiolo.

luntre f. barca (a remi).

lup m. lupo; a scapa din gura —
lui, salvarsi.

lupă f. lente d'ingrandimento.

lupoaică f. lupa.

luptă f. lotta; combattimento ||
scontro; ~ de clasă, lotta di
classe.

luptător m. e f. combattente.

lustru n. lustro; splendore ||
apparenza, superficialità.

lustru n. lustro, spazio di cinque
anni.

lustru n. lampadario.

lustrui (-esc) tran, lucidare || refi.
mettersi in luce.

lustruit adj. lucente || lucidato, **lut,-uri** n. argilla.

luxa (-ez) tran, lussare.

luxație f. lussazione.

luxuriant adj. lussureggiante.

198

M-MAH

M

m m. invar, quindicesima lettera
dell'alfabeto romeno m (emme).

mac m. papàvero.

macabru adj. macabro.

macara, ale f. gni.

macaroană f. maccherone.

macaz, -uri n. scambio
(ferroviario).

macera (-ez) tran, macerare.

machetă f. plastica.

machia (-ez) tran, e refi.
imbellettare; truccare.

machiaj n. belletto; trucco.

machiat adj. imbellettato;
truccato.

macroscopic adj. macroscopico.

maculator m. quaderno di appunti.

maestru m. e f. maestra || mastro.

mag m. mago.

magazie f. magazzino, deposito ||
caricatore.

magazin n. magazzino, negozio ||

pubblicazione periodica; rivista.

maghiar adj. ungherese; magiaro ||
m. e f. abitante dell'Ungheria.

magic adj. magico || incantevole,
seducente.

magician m. mago.

magie f. magia || incantésimo.

magistral adj. magistrale.

magistrală f. strada maestra.

magistrat m. magistrato || giudice.

magiun n. marmellata (di susine).

magma f. magma.

magnet m. magnete. ,•

magnet m. magnete; || calamita.

magnetic adj. magnetico;

calamitato; câmp ~, campo

magnetico.

magnetism n. magnetismo.

magnetofon n. magnetòfono.

magneziu n. magnesio.

magnific adj. magnifico.

mahala, -ale f. sobborgo.

mahmur adj. insonnolito stordito.

mahmureală f. stordimento;
ebrietà.

MAI - MAN

mai adv. più; ~ bun, più i buono,
migliore; cel ~ bun, il migliore ||
quasi; ~ îmi vine a crede, quasi ci
credo || ancora; - e vorbă, certo ||
inoltre, in più; ~ atât, altrettanto.

mai m. maggio.

maică f. mamma, madre; ~

Domnului, la Madonna.

maidan n. terreno senza
fabbricato, incolto (in città).

maiestate f. maestà || maestosità,
imponenza.

măimă f. scimmia.

maioneză f. (salsa) maionese.

maior m. maggiore.

maistru m. mastro || maestro
artigiano.

major m. maresciallo || adj.

maggiorenne || molto importante;
stat ~, stato maggiore.

majora (-ez) tran, migliorare,
aumentare.

majorat n. età maggiore.

majordom m. maggiordomo.

majoritar adj. maggioritario.

majusculă f. lettera maiuscola. ■

mal, -uri n. riva, spiaggia; ~ de
om, pezzo d'uomo, persona
grande e grossa.

maleabil adj. malleabile.

maľiľios adj. malizioso; maligno ||
sarcastico.

maľiľiozitate f. maliziosità;
malignità || sarcasmo.

maltrata (-ez) tran, maltrattare.

maltratare f. maltrattamento.

maltratata adj. maltrattato.

marnar adj. mammario.

mamă f. madre; mamma; --mare,
nonna —pădurii, strega; ~-
dracului, strega, megera; la —
dracului, molto lontano, a casa
del diavolo.

mamelă f. mammella; poppa.

mamifer adj. mammifero.

mamon m. mammon.

mană f. manna || frutto, prodotto ||
(fig.) abbondanza.

mandarin m. mandarino; alto
dignitario cinese || mandarino
(pianta).

mandarină f. mandarino (frutto).

mandat n. mandato; ~ de arestare,
mandato di cattura; ~ poștal,
vaglia postale.

mandatar m. e f. mandatario.

mandibulă f, mandibola.

manechin n. manichino ||
indossatrice.

manevra (-éz) intr. manovrare,
compiere manovre || tran.
manovrare, guidare.

manevră f. manovra.
mangal n. carbone di legno.
mangan n. mangano.
maniac adj. maniaco.
manichiură f. manicure.
manie f. mania; idea fissa.
manierat adj. manierato || artefatto
 || affettato || gentile.
maniera f. maniera || educazione,
 comportamento.
manifest adj. manifesto, chiaro ||
 n. manifesto, avviso || volantino.
manifesta (-ez) tran, manifestare ||
 intr. fare una manifestazione, una
 dimostrazione.
manifestant m. e f. manifestante,
 partecipante ad una
 manifestazione.
manifestare f. manifestazione.
manipula (-ez) n. manipolare.
manipulator n. manipolatore ||
 tasto (telegrafico).
manivelă f. manovella.
manoperă f. mano d'opera, *t*
manta, -ale f. mantello.
manual adj. manuale || n. manuale;
 guida || libro di testo
MAN - MAT
manufactura (-ez) tran,
 fabbricare.
manufactură f. manifattura.
manuscris adj. manoscritto, scritto
 amano
mapamond, -uri n. mappamondo.
mapă f. sottomano.
maraton n. maratona (corsa).
marcaj n. marcatura || marca ||
 contrassegno.
marcant adj. notevole.
marcat adj. marcato,
 contrassegnato.
marcă f. marca, contrassegno ||
 francobollo territorio di
 confine; marca || marco (moneta).

mare adj. grande; degetul ~, pollice; || lungu || voluminoso ||
 profundo; apă ~, acqua profonda
 || violento; ger ~, gelo pungente ||
 noto, illustre, famoso
 importante; zi ~, giorno di festa ||
 f. mare; ~ cu sarea, cosa
 impossibile; peste ~ și țări, lontano.
maree f. marea.
măreț adj. maestoso, magnifico, grandioso.
marfă, -uri f. merce.
margaretă f. margherita.
margarina f. margarina.
marginal adj. marginale.
margine f. margine, orlo ||
 periferia confine || (fig.) limite.
mariaj n. matrimonio.
marin adj. marino.
marina (-ez) tran, marinare, preparare il pesce in salamoia.
marinar m. marinaio.
marinat adj. marinato.
marină f. marina.
marinăresc adj. marinaresco.
marionetă f. marionetta; burattino.
marital adj. maritale.
maritim adj. marittimo.
marmeladă f. marmellata.
marmură, -uri f. marmo; a ramine
 de ~, rimanere di sasso.
marnă f. marna.
maro adj. invar, marrone.
marș -uri n. marcia; ~ forțat,
 marcia forzata marcia
 (composizione musicale) || inter.
 marche!
martie m. marzo.
martin m. martin pescatore.
marcir m. e f. mǎrtire.
martor m. e f. testimone || padrino
 (al duello); a trimite ~, sfidare a
 duello.
marți f. martedì.
masa (-ez) tran, massaggiare ||
 tran. e refi. ammassare,
 concentrare.

masacra (-ez) tran, massacrare.
masacru n. massacro.
masaj n. massaggio.
masă, -se f. massa; moltitudine || massa; blocco.
masă, mese f. mensa; tavola; sală de ~, sala da pranzo; capul ~, capo-tavola; înainte de ~, prima di pranzo; după-m., dopo pranzo, pomeriggio.
masca (-ez) tran, e refi. mascherare || mimetizzare.
maskă f. maschera.
mascotă f. mascotte; portafortuna.
mascul m. maschio. ' '
masculin adj. maschio; mascolino.
masculinitate f. mascolinità.
masiv adj. massiccio || compatto || n. massiccio (montuoso).
masivitate f. aspetto massiccio; qualità di esser- massiccio.
mașină f. macchina; ~ de gătit, fornello, cucina economica; ~ de cusut, macchina da cucire.
mat n. scacco matto || adj. inatto; senza lucentezza.

201

MAT - MĂR

mata pron. pers. vostra signoria; lei.
matcă f. letto (di tiri fiume) || àlveo || (fig.) origine, principio || ape regina || madre (di un blocco di ricevute).
matelot m. mozzo (in marina).
matematic adj. matematico.
matematician m. e f. matematico; studioso di matematica.
material n. materiale || adj. materiale; reale.
materializa (-ez) tran. materializzare.
materie f. materia; ~ cenușie, materia grigia; în ~ de, in materia

di.

matern adj. materno.

maternitate f. maternità || clinica
ostetrica.

matinal adj. mattinale ||
mattiniero.

matineu n. mattinata; spettacolo
diurno || veste da camera.

matrimonial adj. matrimoniale.

matriță m. operaio qualificato che
lavora con le matrici.

matur adj. maturo.

maturitate f. maturità; examen de
~, esame di maturità.

maturiza (-ez) tran, e refi.
maturare.

maturizare f. maturazione.

maț n. intestino || tubo di gomma.

mausoleu n. mausoleo.

maxilar n. mascella || adj.
mascellare.

maxim n. massimo || adj.
grandissimo; massimo.

maximal n. mercuriale ||
massimario (dei prezzi).

maximă f. massima; sentenza ||
aforismo.

măcar adv. magari; almeno.

măcel, -uri n. macello || massacro,
eccidio.

măcelar m. macellaio; beccaio.

macina tran, macinare.

măcinat adj. macinato.

mădular, -re n. membro.

măduvă f. midollo.

măgar m. asino || (fig.) ignorante ||
testardo || sfacciato

măguli (-esc) tran, lusingare ||
adulare || refi, accordarsi ||
rappacificarsi.

măgulire f. lusinga.

măgulitor adj. lusingatore ||
adulatore.

măiestrie adj. maestria; arte ||

mestiere.

mămăligă f. polenta.

mănăstire n. monastero; convento.

mănos adj. fecondo; fertile.

măr, mere m. mela.

mărire f. ingrandimento || gloria, splendore.

mărit adj. ingrandito || aumentato.

mărita refl., maritarsi || tran, dar in moglie.

măritat n. maritaggio; fată de ~, ragazza da marito.

mărturie f. testimonianza || attestato.

mărturisi (-esc) tran, attestare || intr. testimoniare, dimostrare || refl., colifessarsi.

mărturisire f. testimonianza | confessione.

mărțișor n. amuleto, portafortuna (che si regala per il primo marzo).

mărunt adj. piccolo; bani ~, spiccioli || basso || corto || di poca importanza. '

măruntaie f. plur. interiora, viscere || coratella.

mărunți tran. sminuzzare; tagliuzzare.

202

MĂS - MED

măsea, -ele f. molare; a trage la ~, bere molto; a-i crăpa ~, essere impaziente.

măslin m. ulivo, olivo.

măslină f. uliva, oliva.

măsliniu adj. olivastro.

măsura tran, misurare || scrutare || refl. e tran, paragonare || refl. sfidare.

măsurabil adj. misurabile || calcolabile.

măsurare f. misurazione.

măsurat adj. misurato || limitato.

măsură f. misura; după ~, sti
mistira; pe ~ ce, man mano che.
măsuță f. tavolino.
mătanie f. genuflessione || (plur.)
corona del rosario.
mătase, -uri f. seta; crescut în ~
cresciuto tra gli agi; coccolato.
mătreață f. forfora.
mătura tran, scopare, spazzare ||
(fig.) allontanare; scacciare.
mătură f. scopa.
mătușă f. zia.
mâhni (-esc) tran, e refi.
amareggiare; addolorare
affliggere; rattristare.
mâhnire f. afflizione; amarezza,
tristezza || orgasmo.
mâine adv. domani; pe ~ a
domani.
mâl -uri n. fango, mota, limo.
mână tran, spingere, spronare ||
condurre, guidare.
mână f. mano; de ~ întâi, di prima
mano; a întinde ~, tendere la
mano; a avea ~ liberă, avere
mano libera; a fi ~ spartă, essere
dissipatore, scialacquare || forza,
potenza; ~ de lucru, mano
d'opera; a fi ~ de fier, avere un
pugno di ferro, essere autoritario
|| pugno, manata.
mâncare f. cibo || pasto.
mâncat adj. nutrito || sazio || n. il
mangiare.
mândrie f. orgoglio; fierezza;
alterigia; superbia.
mândru adj. orgoglioso, superbo ||
bello || ~ e f. - innamorato;
amante.
mâncă f. manica; a trage de ~,
tirare per la giacca; a o scoate din
~, inventare.
mâner n. mânico.
mângâia tran. accarezzare,

carezzare.

mânia refl. smaniare tran.

infuriare contro qualcuno.

mânie f. ira, furia.

mântui (-esc) tran, e refi, salvare ||
redimere.

mânui (-esc) tran, maneggiare ||
imbracciare.

mânuire f. maneggio (di un'arma).

mârâi intran, brontolare (detto dei
cane).

mâță f. gatta; a prinde cu, ~ în sac,
cogliere sul fatto, con le mani nel.
sacco.

mâzgă'i (-esc) tran, scarabocchiare
|| scribacchiare.

mecanic adj. meccanico ||
automatico || ~ meccanismo,
operaio meccanico.

mecanică f. meccanica.

mecanism n. meccanismo
congegno.

mecaniza (-ez) tran, meccanizzare.

mecanizare f. meccanizzazione.

mecanizat adj. meccanizzato.

meci, -uri n. gara sportiva.

medaliat adj. insignito di una
medaglia.

medalie f. medaglia.

medalion n. medaglione.

media (-ez) tran, intervenire come
mediatore, intermediario.

median adj. mediano.

203

MED - MER

mediană f. linea mediana.

mediator tn. mediatore; sensale.

medic m. medico.

medical adj. medicale, medico.

medicament n. medicina.

medicație f. medicazione.

medicinal adj. medicinale; plantă
~, pianta medicinale.

medicină f. medicina.

medicunist m. e f. studente in medicina.
medico-legal m. medico legale.
medico-veterinar m. veterinario.
medie f. media; ~ aritmetică, media aritmetica, medieval.adj. medievale.
mediocritate f. mediocrità.
mediocru adj. mediocre.
medita (-ez) intr. meditare || tran. studiare || preparare.
meditare f. meditazione.
meditativ adj. meditativo.
 meditație f. meditazione;
 riflessione || lezione, ripetizione;
 lezione privata.
mediteranean adj. mediterraneo.
mediu n. ambiente; adaptare la ~ adattamento all'ambiente || adj. medio; învățământ ~, insegnamento medio.
mele m. chiocciola; lumaca; ca ~, a chiocciola || ricciolo.
meleag, -uri n. lido, terra, contrada.
melodie adj. melodico, melodioso.
melodie f. melodia || canto.
melodios adj. melodioso.
melodramatic adj. melodrammatico.
melodramă f. melodramma.
membrană f. membrana.
membru m. membro; arto || ~ membro, termine matematico || ~ e f. componente; socio.
memora (-ez) tran, mandare a memoria; memorare.
memorabil adj. memorabile.
memorare f., il memorare.
memorie f. memoria || ricordo.
menaja (-ez) tran, intrattenere; amministrare || risparmiare qualcuno, trattare con attenzione, con indulgenza || refl. risparmiarsi, non faticarsi troppo.

menajament n. riguardo,
 circospezione.
menajeră f. massaia.
meni (-esc) tran, destinare,
 decidere || predestinare || intr.
 augurare, desiderare.
menit adj. deciso, destinato.
menu, -uri n. lista delle vivande.
menopauză f, menopausa.
menstrual adj. mestruale.
menstruație f. mestruazione.
mentalitate f. mentalità.
mentol n. mentolo.
menține tran, mantenere ||
 conservare.
menționa (-ez) tran, ricordare ||
 segnalare. *
mențiune f. menzione || citazione.
mercenar m. mercenario.
mercur n. mercurio.
mereu adv. sempre || in
 continuazione.
 merge intr. andare; a ~ ață, andare
 dritto || partire, andar via || andare
 verso, avvicinarsi || circolare,
 avere corso || funzionare ||
 adattarsi; essere possibile.
meridian n. meridiano.
meridional adj. meridionale.
merita tran, meritare.
meritat adj. meritato.
meritoriu adj. meritorio || che
 merita.

204

MER-MIE

mers n. spostamento || andare || ~
 trenurilor, orario ferroviario ||
 andamento; andatura.
mesager m. messaggero || inviato.
mesaj n. messaggio, merchin adj.
 meschino piccolo,
 insignificante.
meseriaș m. operaio || artigiano.
 meserie f. mestiere; occupazione.

mesteca tran, tritare; masticare.
mestecat adj. masticaio.
meșteșug, -uri n. mestiere || arte.
meșter m. mastro; operaio
qualificato.
meșteri (-esc) tran, esegui-e ||
aggiustare.
meșteșugar m. artigiano.
meșteșugăresc adj. artigianale.
metabolic agg: metabolico.
metabolism n. metabolismo.
metafizic adj. metafisico || ~
metafisico, studioso di
metafisica.
metafizică f. metafisica.
metaforă f. metafora.
metaforic adj. metaforico.
metal n. metallo.
metalic adj. metallico.
metalifer adj. metallifero.
metalurgie f. metallurgia.
metalurgist m. (operaio)
metallurgico.
metastază f. metastasi.
meteor m. meteora.
meteoric adj. meteorico.
meteorit m. meteorite.
meteorolog m. meteorologo.
meteorologie f. meteorologia
metodă f. metodo; cu ~,
metodicamente.
metodic adj. metodico.
metodică f. metodica;
metodologia.
metodologie adj. metodologico.
metraj n. metraggio.
metric adj. metrico; sistem ~,
sistema metrico.
metropolă f. metròpoli.
metropolitan adj. metropolitano ||
ti. metropolita na.
metru m. metro || metro, ritmo,
cadenza.
meu, mea adj. e pron. poss. mio,

mîa.

mezin m. fratello minore.

mezozoic adj. mesozoico.

mi ~ invar, mî (nota musicale).

mia, -eie f. agnella, agnellina.

miazănoapte f. mezzanotte; nord.

miazăzi f. mezzogiorno, sud.

mic adj. piccolo; literă ~, lettera minuscola; degetul ~, mignolo*; în ~, in piccolo, in formato ridotto || limitato, ridotto || giovane; cei ~, i bambini; de ~, da bambino || ~ polpettino oblungo (alla gratella); v. mititel.

mică f. mica.

microb m. microbo.

microbian adj. del microbo, microbico.

microbiologie adj. microbiologico.

microbiologie f. microbiologia.

microcefal adj. microcèfalo.

microfon n. micròfono.

micșora (-ez) tran, e refi. rimpicillire, rimpiccolire || tran. ridurre, diminuire.

micșorare f. .diminuzione, riduzione.

micșorat adj. ridotto, diminuito.

mie adj. num. card, mille; cu ~, in gran numero.

miei n. agnello.

miere f. miele; luna de ~, luna di miele.

miez, -uri n. polpa || mollica, midolla di pane || interno || parte essenziale (di un problema).

205

MIG - MIN

migra (-ez) intr. migrare, emigrare.

migrator adj. migratore.

migrenă f. emicrania, cefalèa, dolore di testa.

mijloc, -uri n. mezzo, metà; prin -, tra, fra; în ~, in mezzo, tra, fra; Il (plur. -oace) mètodo; modo || beni, denaro; ~ de muncă, mezzi di lavoro; ~ de circulație, mezzi di circolazione.

mijlocăș m. coltivatore diretto || giocatore mediano (calcio).

mijloci (-esc) tran, mediare fare da mediatore, da intermediario | intercedere.

mijlocire f. mediazione.

mijlociu adj. medio; mediano- || che sta in mezzo; deget ~, dito medio.

milă f. pietà, compassione; de ~ per compassione; || elemosina; a cere ~, elemosinare || grazia; prin ~ lui Dumnezeu, per grazia di Dio.

milă f. miglio.

milenar adj. millenario.

mileniu n. millennio.

miliard n. miliardo.

milion n. milione.

milita (-ez) intr. militare.

militant adj. militante.

militar m. militare, soldato || adj. militare, soldatesco; tren ~, tradotta || guerriero.

milog, -loagă m. f. mendicante.

milogi (-esc) refi, impetrare, chiedere con insistenza || elemosinare, mendicare.

milos adj. peloso || caritatevole.

milostenie f. elemosina
beneficenza; carità.

milostiv adj. buono, caritatevole || pietoso.

milostivi (-esc) refi, mostrarsi caritatevole, benèfico.

milui (-esc) tran, beneficiare || aver compassione, pietà.

mima (-ez) tran, interpretare un

ruolo || imitare.

mina (-ez) tran, minare || tran, e
refi, minare, distruggere a poco a
poco.

mină f. miniera || mina ||
fisionomia, aspetto; ~ bună buona
cera || mina (antica moneta).

mincinos adj. bugiardo || che
manca alla parola data.

minciună f. bugia; a da de ~,
scoprire un bugiardo || finzione.

mineraî adj. minerale; regnul ~,
regno minerale; apa -, acqua
minerale || n. minerale.

mineraliza rifl. mineralizzarsi,
trasformarsi in minerale.

mineralizat adj. mineralizzato.

minereu, -uri n. il metallo grezzo
(con la ganga); minerale che
contiene metallo.

minge f. palla || pallone || gioco del
calcio. * •

minim adj. minimo, piccolissimo ||
insignificante || n. (plur. -uri)
minimo, limite estremo.

minimal adj. minimo; program ~,
programma minimo.

minimaliza, -zez tran.
minimizzare.

minister m. ministero.

ministru m. ministro.

minor adj. minorene
secondario.

minoritar adj. minoritario, che fa
parte della minoranza.

minoritate f. minoranza.

mental adj. mentale.

mente f. mente || ragione;
raziocinio; a avea în ~, avere in
mente, pensare; la ~ cocoşului,
206

MIN - MLA

chiaro || giudizio; opinione; a nu
fi în toate ~, essere pazzo |,

ricordo, memoria.

minți intr. mentire, non dire il vero .

|| tran, indurre in errore;

ingannare.

minuna (-ez) tran, e refi.

meravigliare || stupire.

minunat adj. meraviglioso strano,

bizzarro || miracoloso.

minune f. miracolo; ca din ~

miracolosamente || meraviglia;

cele șapte ~ ale lumii, le sette

meraviglie del mondo; de" ~,

molto bedio.

minus adv. meno || n. (plur. -uri)

meno || mancanza.

minuscul adj. minuscolo, piccolo;

literă ~, lettera minuscola.

minut n. minuto || istante,

momento; la ~, immediatamente.

minuțios adj. minuzioso,

meticoloso.

miop adj. mïope.

miopie f. miopia.

mira refi, e tran, meravigliare,

sorprendere; stupire.

miracol n. miracolo.

miraculos adj. miracoloso.

miraj n. miraggio.

mirare f, meraviglia ||

aillmirazione || stupore.

mirat adj. stupito.

mire m. sposo || fidanzato.

mireasă f. sposa.

mireasmă f. olezzo, profumo.

miros, -uri n. profumo, odore ||

olfatto || (plur. -oase) spezie,

condimento.

mirosi intr. odorare cinanare odore

|| tran, sentire, percepire un odore

il (fig.) hi-esentire.

mirositor adj. profumato, odoroso.

miruire f. (sacra) unzione.

mirul (-esc) tran, ungere, (con
l'olio santo).

misiune f. missione || delegazione, ambasceria.

mister n. mistero || segreto || mistero, rappresentazione religiosa.

misterios adj. misterioso.

mistui (-esc) digerire, assimilare || consumare, distruggere, struggere.

mișca intr., refi, e tran, muovere || vivere || commuovere.

mișcare f. moto, movimento || mossa, gesto || circolazione; birou de ~, ufficio movimento (alle stazioni ferroviarie)

movimento, sommossa, agitazione || commozione.

mișcat adj. agitato, commosso, impressionato.

mișuna intr. formicolare brulicare.

mit, -uri n. mito, leggenda.

mită f. mancia || prevaricazione, corruzione || bustarella.

mitologie f. mitologia.

mitralieră f. mitragliatrice.

mitropolie f. metropoli.

mitui (-esc) tran, corrompere, offrire la bustarella.

mituire f. corruzione.

mixt adj. misto; școală ~, scuola mista. i

miza (-ez) tran. '., scommettere; giocare || (fig.) basar-si, contare su.

mizantrop m. misantropo.

mizerie f. miseria || povertà.

mînca (mănânc) tran, mangiare; a ~. pe cineva de viti, mangiare qualcuno vivo; a-i ~ Zilele, tormentare; || rodere, prudere || distruggere || far soffrire.

mlaștină f. stagno || acquitrino.

mlădia (-ez) refl. e tran, curvare;
piegare || cullare, **moale** adj. molle || ùmido ||
piacevole armonioso.

moarte f. morte; decesso; a muri
de ~ bună, morire di morte
naturale; a umbla cu ~ în suflet
essere fuori di sé || uccisione,
assassinio.

moașă f. levatrice.

moaște f. plur. reliquie.

mobil adj. mòbile || mutevole;
bunuri ~, beni mobili.

mobila (-ez) tran, ammobiliare
.mobiliare.

mobilă f. mobile.

mobiliza (-ez) tran, mobilitare.

mobilizare f. mobilitazione

mocirlă f. stagno; acquitrino

mocni (-esc) intr. ardere senza
fiamma; covare || nutrire
sentimenti nascosti.

mod, -uri n. modo, maniera ||
procedimento || modo (del
verbo).

modal adj. modale.

modalitate f. modalità.

modă f moda; a fi la m. essere di
moda.

model n. modello || modella.

modela (-ez) tran, modellare.

modelat adj. modellato.

modera (-ez) tran, e refi.

moderare, attenuare, frenare.

moderat adj. moderato, attenuato,
frenato.

moderator n. moderatore
(apparecchio, dispositivo).

moderație f. moderazione;
moderatezza.

modera adj. moderno.

moderniza (-ez) tran.

modernizzare, rinnovare,

rammodernare; armmodernare:

modernizare f. modernizzazione.

modest adj. modesto || semplice.

modestie f. modèstia.

modifica tran, e refl, modificare,
trasformare, camibare.

modificare f. modificazione.

modificat adj. modificato,
trasformato.

mofetă f. mofeta.

mofluz m. (nell'espres.) a rămâne

~ fallire, restar ingannato ||

persona scontenta, delusa.

moft, **-uri** n. smòrfia || furberia,
astuzia.

mohorât adj. oscuro || (fig.) triste,
addolorato; fosco.

molar adj. molare; dinte ~, dente
molare.

molatic adj. molle || blando,
dòcile.

molcom adj. calmo, tranquillo ||
dolce; lento.

moldovean m. e f. moldavo,
abitante della Moldavia.

moldovenesc adj. moldavo.

molecular adj. molecolare, **moleculă** f. molècola.

moleși (-esc) refl, e Iran.

intorpidirsi, cadere in stato di
torpore.

moleșit adj. intorpidito,
addormentato.

molid, -izi m. molift.

molipsi (-esc) refl. infettarsi
ammalarsi, contagiarsi || tran.

contagiare || influenzare.

molipsire f. contagione.

molipsitor adj. infettivo,
contagioso.

moment n. momento, istante,
àttimo; de ~, breve; din ~ ce, dal
momento che, dato che.

momentan adj. momentaneo.

momi (-esc) tran, ingannare,
prendere in giro || adescare.

monah m. mònaco, frate.

MON - MOT

monahie f. mōnaca, suora || n.
monachesimo.

monarh m. monarca.

monastic adj. monastico.

mondial adj. mondial.

monedă f. moneta.

monetar adj. monetario.

monitor n. incrociatore || gazzetta;
~ oficial, gazzetta ufficiale ||
monitore (alunno che
ammonisce, che sorveglia gli
altri).

monoclu n. monocolo; caramella.

monografie f. monografia.

monogramă f. monogramma.

monolog, -uri n. monòlogo.

monopol, -uri n. monopolio.

monopolist adj. monopolistico.

monoton adj. monòtono.

monotonie f. monotonia.

monovaient adj. monovalente.

monstruos adj. mostruoso.

monta (-ez) tran, montare ||
montare, incastonare || mettere in
scena || aizzare.

montaj n. montaggio || messa in
scena.

montare f. il montare, montaggio
|| messa in scena.

mopoliza (-ez) tran.
monopolizzare.

moral n. morale, stato d'animo,
disposizione || adj. morale ||
didattico.

morală f. morale || rimprovero.

moralist m. moralista.

morar m. mugnaio.

moravuri n. plur. usi, costumi.

morărit n. mestiere del mugnaio ||
tassa sul macinato.

morbid adj. morboso.

morbidity f. morbosità.

morcov m. carota.
morena f. morena.
morfină f. morfina.
morfologie adj. morfologico.
morfologie f. morfologia.
mormăi intr. mormorare ||
borbottare.
mormăit, -uri n. mormorio ||
borbottio.
mormânt n. tomba; sepolcro.
mort adj. morto || defunto. ||
paralizzato; intorpidito || secco;
appassito || inerte, immobile ||
matto, privo di lùcido || smorto.
mortal adj. mortale.
mortalitate f. mortalità.
morțiș adv. ad ogni costo; a ține ~
volere, sostenere con ostinatezza.
morun m. storione.
moschee f. moschea.
mostră f. mostra || campione; țîrg
de ~, fieră campionaria.
moș m. vecchio || zio; ~ Martin,
orso; ~ Crăciun, Babbo Natale ||
nonno || antenato || (plur.) fieră
(che si tiene a Bucarest in
maggio).
moșie f. tenuta; " podere;
appezzamento di terreno ||
fattoria || casa di campagna.
moșneag m. vecchio.
moșteni (-esc) tran, ereditare.
moștenire f, eredita.
moștenit adj. ereditato.
moștenitor m. e f. erede.
motan m. gatto (maschio);
motiv n. motivo, cagione, causa;
fără ~, ingitistificatamente || aria,
motivo musicale || tema.
motiva (-ez) tran, motivare ||
giustificare.
moto, -uri n. motto.
motocicletă f. motocicletta.
motor n. motore || forza motrice ||

adj. motore, che imprime il moto.

motoriza (-ez) tran, motorizzare.

motrice, adj. invar, motrice.

moțiune f, mozione.

MOV - MUR

mov adj. invar, paonazzo.

movilă f. collina || mucchio.

mozaic, -uri n. mosaico || mozaic

adj. mosaico, appartenente al
mosaismo.

mreajă f. rete.

mreană f. barbo.

muc m. muco || n. (plur. -uri)

lucignolo, stoppino.

mucalit adj. faceto, lepido ||
buffone.

mucava, -ale f. cartapesta.

muced adj. mùcido, ammuffito.

mucegai, -uri n. muffa.

mucegai (-esc) intr. e refi.
ammuffire.

mucenic m. e f. màrtire.

mucenie f. martirio.

mucezi (-esc) intr. ammuflire.

muchie f. linea di separazione,
margine, limite || cima, cresta,
sommità.

mucos adj. moccioso || m.,
moccione; ragazzaccio.

mucus ri. muco.

muget n. muggito.

mugi (-esc) intr. mufigire ||
ragliare.

mugur m. gemma || germoglio.

muiat adj. bagnato || vestito;
addobbato.

muiere f. donna || moglie.

mula (-ez) tran, modellare ||
eseguire un calco; rifl. attillarsi.

mulatru adj. mulatto.

mulge tran, mungere || (fig.)
sfruttare.

mult adj. molto || vasto, esteso ||
numeroso || adv. molto; cu ~, in

gran numero; mai ~,

specialmente; al massimo.

multicolor adj. multicolore.

multiplica (-ez) tran, moltiplicare

|| refl. moltiplicarsi, diventare più
numeroso.

multiplu n. moltiplo.

multitudine f. moltitudine.

mulțime f. moltitudine. || folla ||

gran quantità.

mulțumi (-esc) intr. ringraziare ||

tran, ricompensare || refl, esser

contento, soddisfatto.

mulțumire f. ringraziamenfo ||

ricompensa, compenso ||

soddisfazione.

mulțumit adj. contento;

soddisiatto.

mulțumitor adj. soddisfacente

muncă f. lavoro; fatica || sforzo ||

sofferenza, tormento.

munci (-esc) intr. lavorare, faticare

|| tran, tormentare, torturare || refl.

sopportare un tormento.

muncitor m. e f. operaio;

lavoratore || laborioso, attivo ||

adj. lavoratore; che lavora;

operoso; diligente.

muncitoresc adj. lavoratore;

attinente ai lavoratori || operaio;

clasa ~, classe operaia.

municipal adj. municipale.

municipiu n. municipio.

muniție f. munizione.

munte m. monte; de ~, montano;

de peste -, della Transilvania;

prin ~ și văi, dappertutto; ~ de

pictate, Monte di Pietà.

muntean adj. della Muntenia,

valacco || ~ e f. abitante della

Muntenia (Valacchia); montano;

valacco.

muntos adj. montuoso.

mura (-ez) tran, mettere in

salamoia || refi, diventare àcido,
inacidire.

mural adj. murale;; hartă ~, fcarta
murale.

murat adj. in salamoia; in aceto;
sottaceto.

mură m. mora.

210

MUR - MUZ

murătură f. legume, ortaggio
conservato in salamoia o, in
aceto; sottaceto.

murdar adj. sporco, macchiato ||
torbido, poco chiaro || vile, basso,
volgare.

urdări (-esc) tran, lordare,
sporcire; macchiare
compromettere.

urdărie f. sporcizia, porcheria,
lordura || parola oscena.

muri, (mor) intr. morire || seceare,
appassire || herdersi.

uribund adj. moribondo.

uritor adj. mortale, destinato a
morire.

urmur m. mormorio || fremito,
sussurro.

urmura tran, e intr. mormorare ||
fremere, sussurrare.

urafir m. e f. ospite.

urcă, urște f. mosca; a muri ca
~, morire in gran numero; să se
urdă ~, silenzio completo.

urcular adj. muscolare.

urculatură f. muscolatura, **urson** m. (vento) monsone.

ur, -uri n. mosto.

urată f. baffi; a-i råde ~,
rallegrarsi; a råde pe sub ~, ridere
sotto i baffi.

urtra tran. rimproverare,
riprendere; a-i ~ cugettil, la
coscienza gli rimorde.

urtra f. parata || manovra.

urtrare f. rimprovero || rimorso.

musulman adj. musulmano, islamitico, maomettano || ~ e f. maomettano, musulmano, islamitico.

mușama, -ale f. incerata, tela cerata; a face ~ nascondere, tacere su una questione losca. mușamaliza, -zez tran, nascondere, tacere e far tacere su un affare losco, disonesto.

mușca tran, mordere, morsicare a-și ~ degetele, mordersi le dita; || (fig.) addolorare || pungere.

mușchi m. muschio || muscolo || musco || filetto.

muștar n. senape; mostarda.

mușuroi (-esc) tran, e refi. ammuccchiare, ammontichiare.

mut adj. muto; scenă ~, scena muta || tacito, silenzioso.

muta tran, cambiare, mutare, spostare || tran, e refi, cambiare, mutare, trasferire || refi, cambiar casa.

mutare f. cambiamento || trasferimento || cambio di abitazione, trasloco.

mutație f. cambiamento, trasformazione || trasferimento || mutazione.

mutila (-ez) tran, e refi, mutilare.

mutilare f. mutilazione.

mutilat adj. mutilato.

mutuai adj. mutuo, reciproco.

muză f. musa.

muzeu n. museo.

muzical adj. musicale.

muzică f. musica L orchestra; ~ mititară, fanfara, banda.

muzician m. mûsico; musicista.

muzicolog m. musicòlogo.

muzicuță f. armonichetta a fiato.

N

n m. invar, sedicesima lettera dell'alfabeto romeno e suono corrispondente n, enne.

na inter, toh!, ecco; tieni.

nadă f. esca.

naftalină f. naftalina.

nai n. siringa; zampogna.

naiba f. diavolo (nelle imprecazioni); al ~ de eccellente, straordinario; a da de ~ cacciarsi in una difficoltà; n-am nici pe ~ non ho nulla (nessuna sofferenza).

naiv adj. ingenuo, semplice.

naivitate f. ingenuità ||, semplicità.

namilă f. enormità.

nap in. napo; ravizzone

năpădi (-esc) tran, circondare;

opprimere || refi, mondare;

invădere; a-l ~ plânsul, scoppiare in lagrime.

napoleon m. napoleone; (moneta).

nara (-ez) tran. narrare, raccontare.

narativ adj. narrativo.

narator m. narratore.

narațiune f. narrazione || racconto.

nară f. narice.

narcisă f. narciso.

narcotic adj. e ~ narcotico.

nas, -uri n. naso; a avea ~, osare; a

da ~, permettere troppo; a da

peste ~, rimproverare; punire; a

lăsa ~ în jos, pentirsi; a-și băga ~, fiicare il naso.

nasture f. bottone.

naș m. e f. padrino (madrina); compare.

naște tran, partorire || produrre || procreare || refi, nascere.

naștere f. parto; casă de ~, maternità; din ~, dall'origine; a da ~, creare; a lita ~, avere origine.

natal adj. natale || natio.

natalitate f. natalità.

nativ adj. nativo || naturale || innato.

natriu n. sodio.

212

NAT-NĂV

naturai adj. naturale; bogăție ~, ricchezza naturale; științele ~, scienze naturali; || naturale, reale; mărime ~, grandezza naturale; copil it., figlio naturale, illegittimo || semplice, naturale, spontaneo.

naturalețe f. naturalezza.

natura f. natura; ~ moartă, natura morta; după ~, al naturale.

nație f. nazione.

național adj. nazionale, națiune f. nazione. , **naufragia** (-ez) intr. naufragare, far naufragio.

naufragiat m., naufrago.

nautic adj. nautico.

naval adj. navale.

navă n. nave.

navetă f. navetta; a face ~ far la spola.

naviga, -ghez intr. navigare || volare || viaggiare su di una nave o su di un velivolo.

navigabil adj. navigabile.

navigare f. navigazione.

navigator m. e f. navigatore.

navigație f. navigazione.

navlosi, -sesc tran. (are.)

noleggiare (una nave).

nazal adj. nasale.

nazuri n. plur. capricci; stravaganze || smòrfie.

năbușeală f. afa; caldo soffocante || caldura.

năbuși tran, sofocare || intr. invădere, inondare.

năbușire f. inondazione

năclăi (-esc) tran, e refi, ungere.

nădejde f. speranza; a trage ~, sperare; a-și pune ~, porre ogni speranza. .

năduf, -furi n. calura ||

oppressione, afa || dispetto;
rancore.
nădușeală f. sudore || arsura, afa.
năframă f. fazzoletto.
nălucă f. fantasma; spettro.
nălucire f. visione ||
immaginazione || allucinazione.
nămețe m. mucchio di neve.
nămol, -uri ti. fango || loto.
năpastă f. disgrazia, sventura.
năpădire f. invasione; irruzione, **n** apăs **tui** (-esc) tran, perseguitare ||
opprimere.
năpârcă f. vipera; pui de ~,
scellerato, vile.
năprasnic adj. inaspettato, inatteso
|| veloce |j furioso.
năpusti (-esc) refl., invadere;
irrompere || riversarsi.
năpustire f, irruzione, invasione.
nărav, -uri n. vizio.
nărdrăvănie f. originalità ||
stranezza.
nărui (-esc) tran, e rift. crollare;
precipitare.
năruire f. crollo.
născătoare f. madre; mamma;
genitrice; ~, de Dumnezeu la
Madre del Signore, la Madonna.
născoci (-esc) tran, scoprire;
inventare, ritrovare.
născocire f. invenzióne, scoperta;
ritrovato.
născut m. nato; întâiul ~
primogenito, **năsos** adj. dal naso grande.
năstrușnic adj. straordinario ||
strano, originale.
năsturel in. bottoncino.
năsuc n. nasino, nasetto.
nătărău adj. stùpido || imbecille.
nătâng adj. stùpido; sciocco.
năuc adj. stordito || stùpido.
năuci (-esc) tran, e refl, stordire ||
istupidire.
năucire f. istupidimento ||

stordimento.

năut in. cece.

naval adj. impetuoso.

năvală f. invasione || impeto ||
incursione.

213

NĂV - NEC

năvăli (-esc) intr. e tran, irrompere
Il invădere; attaccare.

năvălire f. irruzione || invasione.

năvod ti. rete da pesca.

năzări (-esc) refi, immaginare ||
intr. e refi, apparire.

năzbâtie f. sciocchezza, inèzia.

năzdrăvan adj. fantastico; cal ~,
ippogrifo.

năzui (-esc) intr. aspirare, tendere.

năzuință f. aspirazione || tendenza.

nea f. neve.

neadevăr, -uri n. inesattezza;
menzogna, bugia.

neadormit adj. attento, sveglio.

neajuns, -uri n. sventura,,
disgrazia.

neajutat adj. maldestro.

neajutorat adj. povero, misero ||
inabile, poco abile.

neam, -uri n. gente; stirpe;
popolo; de tot ~, d'ogni specie; ~
de ~ meu nessuno || famiglia ||
parente || specie, genere, varietà.

neamț m. tedesco.

neant, -uri n. il nulla, il niente.

neaoș adj. iadigeno, autoctono,
puro sangue || autentico, vero.

neapărat adv. immancabilmente ||
certamente.

neascultare f. disobbedienza.

neasemănat adj. incomparabile.

neasemuit adj. incomparabile ||
adv. estremamente.

neastîmpăr n. agitazione || fretta.

neastîmpărat adj. irrequieto;
agitato.

neaștepat adj. inaspettato, inatteso

|| pe neașteptate, all'improvviso.

neatins adj. illèso; incòlume.

neatirnare f. indipendenza.

neauzit adj. inaudito

impercettibile.

nebiruit adj. invitto || invincibile,

insuperabile.

nebuloasă f. nebulosa.

nebulos adj. nebuloso, incerto.

nebulozitate f. nebulosità.

nebun agg., m. e f matto, pazzo ||

straordinario || m. alfière (nel
gioco degli scacchi).

nebunatic adj. pazzesco.

nebunesc adj. matto, pazzo.

nebunie f. pazzia; la ~,

moltissimo, enormemente.

necaz, -uri n. amarezza; soferenza

|| disgrazia; dispiacere; în ~

cuiva, a dispetto di.

necăji (-esc) tran, rattristare ||

amiggiere || far adirare.

necăjit adj. aflitto || rattristato.

necălcăt adj. sgualeito, non stirato.

necesar adj. necessario.

necesita tran, chiedere, esigere.

necesitate f. necessità, bisogno.

nechibzuință f. stranezza.

nechibzuit adj. strano ||.

incoerente.

necinste f. disonesta. || -vergogna ||

insulto.

necinsti (-esc) tran, e refi, coprire

di vergogna,, di disonore ||

disonorare; svergognare.

necinstire f. disonorare; vergogna.

necioplit adj. grossolano ||

ineducato, rozzo.

neciteț adj. illegibile.

neclintire f. immobilita ||

fermezza.

neclintit adj. immobile ||

incrollabile; fermo.

necondiționat adj. incondizionato.

neconsolat adj. inconsolabile.

neconținut adj. ininterrotto.

necontestat adj. incontestabile.

necopt adj. acerbo || inesperto.

necredincios adj. infedele || àteo.

necredință f. infedeltà || ateismo.

necrezut adj. incredibile;
straordinario.

necruțător adj. crudele,
implacabile.

nectar n. nettare.

necugetare f. imprudenza.

214

NEC - NEI

necugetat adj. imprudente ||
irrazionale.

necumpănit adj. squilibrato, **necumpătat** adj. inconsulto;
immoderato.

necunoscut adj. sconosciuto;
ignoto.

necunoscută f. incognita.

necurat adj. sporeo || vergognoso ||
scomunicato; blasfemo || m. il
diavolo.

necuviincios adj. irrispettoso ||
sconveniente || sfacciato.

necuviință f. vergogna ||
sconvenienza.

necuvîntător adj. che non parla ||
(fig) animale.

nedefinit adj. indefinito.

nedesăvârșire f. imperfezione,
mancanza, difetto.

nedeslușit adj. indeciso ||
imprecisato il poco chiaro.

nedespărțit adj. indiviso ||
indivisibile; inseparabile.

nedeziipit adj. inseparabile,
indivisibile.

nedezmințit adj. che non si
smentisce || consetuente.

nedrept adj. ingiusto || indiretto.

nedreptate f. ingiustizia.

nedreptăți (-esc) tran, trattare ||
lasciar perplesso.
nedumeri (-esc) tran, stupire con
ingiustizia; far torto.
nedumerit adj. sorpreso;
disorientato; perplesso.
nefast adj. nefasto; di cattivo
augurio.
nefavorabil adj. sfavorevole.
nefăcut adj. incompiuto || non
rifatto.
nefericit adj. infelice; sventurato.
neferos, -oasă adj. non ferroso;
industria ~ indostria che lavora
minerali, materiali (non ferrosi).
nefiert adj. crudo.
nefiresc adj. innaturale || anormale.
nefript adj. poco cotto; crudo.
neg m. porro; verruca.
nega tran, negare.
negare f. negazione.
negativ adj. negativo || ~ negativa.
negație f. negazione
congiunzione negativa.
negândit adj. (nell'espres.) pe ~
spontaneamente; per sorpresa.
neghiob adj. stolto, stùpido ||
inesperto.
neglija (-ez) tran, trascurare ||
omettere, tralasciare.
neglijat adj. trascurato ||
trasandato.
neglijent adj. negligente.
negocia (-ez) tran, negoziare,
trattare, **negociabil** adj. negoziabile;
trattabile.
negociere f. negoziato || trattativa.
negresă f. (donna) negra.
negreșit adv. certamente,
immancabilmente.
negricios adj. nericcio || bruno.
negru adj. nero; pâine ~, pane
nero, pane integrale; vin ~, vino
rosso; preț ~, prezzo eccessivo;

rasă ~, razza nera, africana J ~
nero; colore nero; ~ de fum,
nerofumo || m. nero, negro.

neguros adj. nebbioso.

negustor m. negoziante;

«commerciante || mercante.

negustoresc adj. da mercante ||
commerciale. †

nehotărât adj. indeterminato ||
indefinito || indeciso.

nehotărîre f. indeterminatezza ||
indecisione.

neiertat adj. imperdonabile.

neiertător adj. che non perdona ||
crudele || impassibile.

neisprăvit adj. non terminato;
incompiuto || incapace.

neistovit adj. infaticabile;
instancabile.

NEÎ - NEP

neîmplînit adj. indòmito.

neîmpăcat adj. scontento ||
crudele.

neîmplinit adj. incompiuto ||
acerbo.

neînceput adj. non cominciato.

neînchipuit adj. inimmaginabile.

neîncredere f. sfiducia.

neîndemânare f. inabilità ||
inesperienza.

neîndemânatic adj. non.àbile;
inesperto.

neîndemânâ f. situazione difficile;
frangente.

neîndrăzneală f. timidezza.

neînduplecat adj. deciso, fermo ||
inflessibile, implacabile.

neîndurare f. crudeltà.

neînfrânt adj. invitto || invincibile.

neînfricare f. coraggio || audacia.

neînfricat adj. audace; coraggioso.

neînfricoșat adj. coraggioso.

neîngrijire f. incùria || negligenza.

neînsemnat adj. insignificabile ||

trascurabile.

neînsuflețit adj. inanimato.

neîntârziat adv. immediatamente.

neîntrecut adj. insorpassato.

neîntrerupt adj. ininterrotto.

neînțelegere f. incomprendione || discordia || contesa.

neînțeleș adj. incompreso || inspiegabile || misterioso.

nelegiuire f. illegalità. »

nelimitat adj. illimitato.

neliniști (-esc) refi, e tran, turbare, tenere in ansia.

nelipsit adj. immancabile.

nelucrare riposo || inattività.

nemaiauzit adj. inaudito.

nemaîntâlnit adj. strano. straordinario; fuori del comune.

nemaipomenit adj. inaudito; straordinario.

nemaivăzut adj. mai visto.

nemărginire f. infinito.

nemărginit adj. infinito, illimitato || imenso.

nemăsurat adj. smisurato.

nemâncat adj. digiuno || affamato.

nemernic adj. vagabondo || miserabile || infame.

nemetalic adj. non **metallico**.

nemijlocit adj. diretto.

nemilos adj. crudele.

nemișcat adj. immòbile || fermo.

nemișcător adj. fermo; immòbile.

nemîngîiat adj. inconsolabile.

nemțesc adj. tedesco.

nemulțumi (-esc) tran, scoritare.

nemurire f. immortalità.

nemuritor adj. immortale.

nenoroc n. sventura, disgrazia || sfortuna.

nenoroci (-esc) tran, e refl. procurar sventure; rendere infelice.

nenorocit adj. infelice, disgraziato.

sventurato.

neobișnuit adj. inusitato || strano.

neobosit adj. instancabile || infaticabile.

neobrăzare f. spudoratezza.

neoclastic adj. neoclassico.

neoclasicism ti. neoclassicismo.

neolitic adj. neolítico.

neologism n. neologismo.

neom m. persona disumana; a face pe cineva din om, ~ rovinare qualcuno.

neomenesc adj. inumano.

neorânduială f. disordine disorganizzazione.

neorganic adj. inorganico.

neozoic adj. neozoico.

nepământeant adj. innaturale || estraneo || straniero.

nepământesc adj. straniero, estraneo. *f*

nepărtinire f. imparzialità.

nepărtinitor adj. imparziale; giusto.

nepăsare f. indifferenza.

NEP - NES

nepăsător adj. indifferente.

nepătruns adj. **impenetrabile** || denso; compatto.

nepereche adj. invar, dispari.

nepieritor adj. **durevole** || **imperituro**.

neplăcere f. dispiacere || scontentezza.

neplăcut adj. spiacente, spiacevole.

nepoată f. nipote.

nepoftit adj. indesiderato.

nepomenit adj. inaudito.

nepot m. nipote || discendente.

nepotrivre f. contrasto || incompatibilitate || disaccordo.

nepotrivit adj. non adatto, inadatto.

nepoțel m. nipotino, nepovestit
adj. inesprimibile || inaudito || da'
non dirsi.

nepregetat adj. assiduo || senza
esitazione.

nepretențios adj. senza pretese.

neprețuit adj. mapprezzabile || di
gran valore.

neprevăzut adj. impretislo.

nepricepere f. incompetenza.

nepriceput adj. incompetente,
inesperto.

neprieten adj. nemico, a verso;
ostile.

neprihănit adj. puro, immacolato.

nepusă adj. f. (nell'espres.) pe ~
masă inaspettatamente, per
sorpresa.

neputincios adj. impotente ||
débole; infermo.

neputință f. impolenza ||
debolezza.

nerecunoscător adj.
irriconoscente.

nerecunoștința f. irriconoscenza.

neregularitate f. irregolarità.

neregulat adj. irregolare; armată
~, esercito irregolare.

neregulă f. eccezione || inesattezza
|| disordine.

nerod apg. stùpido.

neroditor, -toare adj. infecondo,
infertile.

nerozie f. idiozia.

nerușinare f, vergogna;
spudoratezza || sfacciataggine.

nerușinat adj. spudorato ||
svergognato, sfacciato.

nerv m. nervo- || (plur.) nervi,
nervosità; eccitazione.

nervos adj. nervoso.

nervură f. nervatura || vena (nel
marmo).

nesaturat adj. non saturo.

nesăbuit adj. esagerato; insensato;
pazzesco.

nesărat adj. insipido.

nesătul adj. insaziato || insaziabile.

nesăturat adj. non sazio ||
insaziabile.

neschimbare f. invariabilită.

neschimbat adj. invariato ||
immutabile || invariabile.

nesfirșit adj. infinito; senza limiti
Il ~ infinito.

nesigur adj. malsicuro || incerto.

nesiguranță f. incertezza.

nesimțire f. svenimento.

nesimțit adj. privo di buon senso ||
inosservato; pe ~,
inavvedutamente,
inaspettatamente.

nesimțitor adj. insensibile.

nesocoti (-esc) tran. "non tener
conto || trascurare.

nesocotire f. il non prendere in
considerazione; ignoranza voluta
(su un fatto) nesocotit adj.
imprudente.

nesomn n. insònnia.

nespălat adj. non lavato || rozzo,
villano.

nespus adj. indicibile,
inesprimibile.

nestabil adj. instabile.

NES - NIT

nestabilitate f. instabilità.

nestatornic adj. mutevole, nestemat adj. inestimabile; piatră
~, pietra preziosa.

nestins adj. inestinguibile.

nestrăbătut adj. impervio.

nestrămutat adj. immutabile j|
durévole || fermo, deciso.

nestricat adj. integro;
incontaminato |j incorrotto.

nesuferire f. antipatia || òdio.

nesuferit adj. antipatico || odioso ||
odiato.

nesupunere f. renitenza; ~ la
încorporare, renitenza alla leva.
neștiință f. ignoranza.
neștire pron. indet. qualcuno.
net adj. netto, chiaro, preciso.
netăgăduit adj. indubbio,
innegato, indiscutibile.
neted adj. nitido || chiaro, preciso.
netezi (-esc) tran, lucidare ||
livellare || stirare || pettinare;
lisciare.
neto adv. al netto; senza tara. .
netot adj. stùpido, sciocco.
netrebnic adj. miserabile || inutile.
netrecut adj. insorpassabile;
insuperabile; insormontabile.
neuitat adj. indimenticabile.
neumblat adj. impèrvio || che
neurologie f. neurologia.
neutraliza (-ez) tran, neutralizzare;
rendere inoffensivo.
neutralizare f. neutralizzazione.
neutralizat adj. neutralizzato.
neutron n. neutrone.
neutru adj. nèutro || neutrale; zonă
~, zona nèutra || indifferente; gen
~, genere nèutro.
nevastă f. moglie sposa || donna
maritata.
nevătămat adj. incòlume ||
întegro.
nevăzut adj. invisibile; pe ~, di
nascosto.
nevinovat adj. innocente || casto; puro.
nevoi (-esc) tran, essere costretto ||
refi, sforzarsi.
nevoiaș adj. bisognoso || pòvero ||
modesto.
nevoie f. bisogno; de ~,
necessanamente; de voie de ~,
volere o volare || cura, tormento,
preoccupazione || difficoltà;
imbroglio.
nevralgie adj. nevralgico.

nevralgie f. nevralgia.
nevrednic adj. indegno; incapace;
 pigro.
nevroză f. nevrosi.
nezdruncinat adj. fermo, deciso.
nicăieri adv. in nessun luogo
nichel n. nichel, nichelio.
nici adv. neppure, nemméno ||
 cong. né.
nicicând adv. mai.
nicicum adv. in nessun modo.
nicidecum adv. in nessun modo,
 affatto.
niciodată adv. mai.
niciunde adv. in nessun luogo.
nicotină f. nicotina.
nimeni pron. neg. nessonu.
nimeri (-esc) tran, colpire,
 azzeccare || raggiungere il
 bersaglio || intr. arrivare || refi.
 trovarsi || tran, trovare una via
 d'uscita || indovinare.
nimerit adj. adatto, idòneo; pe —e
 a caso; a tentoni.
nimic pron. neg. niente; nulla; de
 ~, di nessun valore, da nulla || ~
 (plur. nimicuri) nullità || nulla.
nimici (-esc) tran, annientare.
ninge intr. imper. nevicare || tran.
 ricoprire di neve.
nins adj. coperto di neve.
ninsoare f. nevicata.
nipon adj. nipponese.
nisip, -uri sabbia || cãlcoli (dei reni).
niște pron. indet. alcuni.
nit, -uri n. chiodo da ribadire;
 bullone.

218

NIT - NOT

nitam, nisam adv. (fam.)
 all'improvviso, d'un tratto.
nitrat m. nitrato; ~ de argint, nitrato d'argento.
nițel num. indef. pochino.
nivel, -uri livello; pasaj de n., passaggio a livello || (plur. -ele)

livella.

nivela (-ez) tran, livellare.

nivelare f. livellatura.

noapte, nopți f. notte; peste ~, durante la notte; ~ de ~, ogni notte; cu ~ în cap, all'alba; ~

bună, buona notte; || (fig.) buio, tenebra, oscurità.

nobil adj. nobile || in. e f. nobile, appartenente alla nobiltà.

nobiliar adj. nobiliare.

noblețe f. nobiltà.

nociv adj. nocivo.

nocturn adj. notturno.

nod, -uri n. nodo; legame || nodo

(di una tavola) || nodo, stringimento; a înghiți cu ~, inghiottire bocconi amari; a-i se

pune n, în gât, sentire un gran dispiacere || nodo, incrocio; ti. de cale ferată, nodo ferroviario.

nodul m. nòdulo.

noduros adj. nodoso.

noi pron. pers. noi; la ~, da noi, a casa, in casa.

noian n. gran quantità.

noiembrie m. novembre.

noimă f. significato, senso || scopo.

nomenclator n. nomenclatore.

nominal adj. nominale; valoare ~, valore nominale.

nominativ n. (caso) nominativo.

nonsens, -uri n. nonsenso.

noptieră f. comodino da notte.

nor in, nùvola, nube.

noră, nurori f. nuora.

nord n. nord; ~ magnetic, nord magnetico.

nord-american adj.

nordamericano, statunitense.

nord-est n. nord est.

nord-estic adj. nord orientale.

nordic adj. nordico.

nord-vest n. nord ovest.

nord-vestic adj. nord occidentale.

norma (-ez) tran, regolamentare.

normal adj. normale; școală ~, scuola normale, magistrale.

normaliza (-ez) tran, normalizzare.

normat adj. effettuato secondo una norma.

normativ agg che serve come norma.

normă f. norma || regola.

noroc, -oace n. fortuna; la ~, a caso; a avea ~, essere fortunato; ~! salute!

norocos adj. fortunato; felice

norod n. popolo, popolazione

noroi n. fango.

noros, -oasă adj. nuvoloso.

norwegian adj. norvegese, della Norvegia || in. e f. norvegese, abitante della Norvegia.

nostalgic adj. nostalgico.

nostalgic f. nostalgia.

nostim adj. originale || interessante.

nostru adj. poss. nostro.

nota (-ez) tran, notare || annotare.

nota; notez tran, notare; fare un appunto. i

notabil adj. notevole!] notabile.

notar in. notaio.

notare f. notazione.

notariat n. notariato || funzione di notaio.

notă f. nota; a lua ~, prender nota.

notes, -uri n. notes; agenda; quaderno di appunti.

notifica tran, notificare.

notificare f. notificazione.

notiță f. nota, annotazione.

notorietate f. notorietà.

219

NOT-NUV

notoriu adj. notorio; noto, conosciuto.

noțiune f. nozione.

nou adj. nuovo; lumea ~, America; || contemporaneo, attuale; lună ~, luna nuova; || recente.

nouă num. card. nove.
nouălea num. ord. nono.
nouăsprezece num. ord.
diciannove.
nouăzeci adj. nom. card, novanta.
nouăzecilea adj. nom. ord.
riovantesimo.
noutate f. novità.
nu adv. no, non || cong., nu mai puțin, nondimeno; a lua pe ~ în brațe negare.
nuanța (-ez) trans, sfumare, graduare.
nuanțare f. lo sfumare; sfumatura.
nuanțat adj. sfumato.
nuanță f. sfumatura, gradazione (di colori).
nucleu n. nùcleo.
nud adj. nudo, spoglio || (fig.) puro, immacolato.
nud, -uri n. nudo || nudità, nudism n. nudismo.
nuditate f. nudità.
nufăr rn. ninfëa.
nuia, -ele f. verga, bastoncello.
nul adj. nullo || di nessun valore.
nulă f. zero || incapacità; nullità.
nulitate f. nullità.
numai adv. soltanto, solamente; nu ~, non solo.
numaidecât adv. subito. immediatamente.
număr n. numero; ~ întreg, numero intero; ~ fracționar numero frazionario || quantità; moltitudine || cifra, numero.
număra tran, numerare; a ~ pe degete, contare sulle dita || considerare della stessa specie.
numărat adj. numerato; considerato.
numărătoare f. numerazione.
nume n. nome; ~ de botez, nome di battesimo; ~ mie, nonie di battesimo; în ~ cuiva, in nome di;

pentru ~ lui Dumnezeu in nome
di Dio, per amor di Dio; cu ~, in
apparenza.

numeraî n. numerale.

numerar n. denaro liquido.

numeric adj. numerico.

numeros adj. numeroso.

numi (-esc) tran, chiamare, • denominare || nominare || refî.
denominarsi, chiamarsi.

numire f. denominazione.

numismatic adj. numismatico.

numismatică f. numismatica.

numit adj. chiamato || denominato
|| nominato.

numitor m. denominatore.

nun m. testimone (ad un
matrimonio).

nună f. testimone (ad un
matrimonio).

nuntaş m. convitato alle nozze.

nuntă f. nozze; matrimonio ~ de
argirit, nozze d'argento; ~ de aur,
nozze d'oro.

nunti intran, sposarsi, celebrar le
nozze || tran, sposare, celebrar le
nozze di qc. || partecipare a un
matrimonio.

nupţial adj. nuziale.

nur f. vaghezza, leggiadri ||
attrazione.

nurcă f. faina.

nutreţ, -uri n. foraggio ||
mangime.

nutri (-esc) tran, nutrire ||
mantenere.

nutrire f. nutrizione.

nutritiv adj. nutriente; nutritivo.

nutriţie f. nutrizione.

nuvelă f. novella.

nuvelist in. novelliere.

nuvelistică f. novellistica.

220

O-OBI

O

o m. invar, diciassettesima lettera
 dell'alfabeto romeno ~
o art. indet. f. una.
o inter, oh!
oacheș adj. bruno.
oaie, oi f. pecora || carne di pecora
 || pelliccia di pecora.
oală f. pentola || vaso; *- de fiori,
 vaso da fiori; ~ de noapte, vaso
 da notte; inustaià pe ~, baffi
 spioventi.
oară; ori f. volta; o mie de -, mille
 volte; ~ de câte ~, ogniqualevolta.
oare adv. forse (interrogativo).
oarecare adj. indef. qualsiasi ||
 insignificante, **oarecând** adv. qualche volta.
 oarecât adv. poco, alquanto.
oarece pron. indet. qualche.
oarecine pron. indet. qualcuno.
oarecum adv. alquanto, un po'.
oaspete m. ospite.
oaste f. esercito.
oază f. oasi.
obcină f. cresta di un colle, di un
 monte.
obediență f. sommissione,
 ubbidienza.
obez adj. obeso.
obezitate f. obesità.
obicei, -uri n. uso, costume; de ~,
 di solito || moda.
obidă f. afflizione; amarezza
 profonda.
obiect n. oggetto || materia (di
 studio) || scopo
obiecta (-ez) tran, obiettare.
obiectiv n. obiettivo || obiettivo,
 imparziale.
obiectivism
 posizione
 confronti
 n. obiettivismo,
 non critica nei
 di una dottrina.

obiectivitate f. obiettività.

obiecție f. obiezione.

obișnui (-esc) refi, e tran, solére,
esser sòlito.

obișnuință f. abitudine, costume.

obișnuit adj. sòlito.

221

OBÎ - OCH

obîrșie f. origine || inizio || origine,
luogo d'origine.

oblic adj. obliquo.

obliga tran, obbligare, costringere.

obligat adj. obbligato.

obligativitate f. obbligatorietà.

obligație f. obbligaziorie.

oblojit adj. curato; fasciato || (fig.)
infagottato.

oblon n. serranda; imposta.

obor n. mercato, fiera || recinto.

oboseală f. stanchezza.

obosi (-esc) intr. e refl. stancare.

obosit adj. stanco, spossato.

obositor adj. stancante ||
deprimente.

obraz, -aji in. guancia || viso,
faccia; a da pe ~, imbelletarsi; a
avea ~, essere corretto; ,a-î crăpa
~ de rușine, vergognarsi.

obraznic adj. sfacciato;
svergognato.

obraznicătură f. persona
sfacciata.

obraznici (-esc) refi, diventare
sfacciato.

obraznicie f. sfacciatafigine.

obscen adj. osceno.

obscur adj. oscuro, scuro || poco
chiaro, incomprensibile.

obseda (-ez) tran, ossessionare.

obsedant adj. ossessionante.

obsedat adj. ossessionato.

observa tran. osservare ||
osservare, constatare || spiare.

observabil adj. osservabile.

observare f. osservazione.
observator n. osservatorio || adj.
 osservatore || in. osservatore.
observație f. osservazione ||
 coristatazione || rimpròvero.
obsesie f. ossessione.
obstacol n. ostacolo; impedimento.
obstetric adj. ostetrico.
obstetrical adj. ostetrico.
obstetrică f. ostetricia.
 obstina (.ez) refi, ostinarsi.
obstinat adj. testardo || ostinato.
obstrucție f. ostruzionismo ||
 ostruzione.
obstructionism n. ostruzionismo.
obște f. moltitudine || popolazione;
 de ~, comune, generale; insieme,
 senza eccezione.
obștesc adj. comune, generale; che
 appartiene al popolo intero;
 adunane ~, adunanza generale; a-
 și da ~ sfârșit, morire.
obtura (-ez) tran, otturare.
obtuz adj. ottuso.
obține tran, ottenere; ricevere.
obținere f ottenimento.
obuz n. òbice.
oca, -ale f. unità di misura,
 corrispondente a circa kg. 1,300.
ocară f. ingiùria; de ~,
 vergognoso; a da de ~, rendere
 ridicolo.
ocazie f. occasione; de ~, di
 occasione; a da ~, fornire il
 pretesto.
ocaziona (-ez) tran. fornir
 l'occasione, il pretesto.
ocazional adj. occasionale, ocări (-ăse) tran, rimproverare,
 riprendere il diffamare.
ocărîtor adj. insultante.
ocârmuire f. governo;
 amministrazione.
occident m. occidente.
occidental adj. occidentale.

occipital adj. occipitale.

ocean n. oceano.

oceanic adj. oceanico.

oceanografie adj. oceanografico.

oceanografie f. oceanografia.

otheadă f. occhiata.

ochean ni lunetta; cannocchiale.

ochelari m. occhiali; ~ de cai,
paraocchi; a avea ~ de cai, avere i
paraocchi.

222

OCH - OFI

ochi (-esc) intr. mirare || tran.
mirare; bersagliare, prender di
mira; fissare || seguire con lo
sguardo || scòrgere.

ochi m. occhio; ~ negri, occhi neri;
~ ca migdala, occhi a mandorla; ||
vista || sguardo; sub ~ noștri,
sotto i nostri sguardi || n. (plur. -
uri) vetro; abbaîno || ~ ciorapului,
maglie della calza || (plur.) uova
al tegamino.

ochios, -ioasă adj. **occhiuto**.

ochire f. occhiata.

ocluziune f, occlusiune; ~
intestinală, occlusione intestinale.

ocnaș m. galeotto; ergastolano;
condannato ai lavori forzati.

ocnă f. galèra; prigionie; ergastolo
|| miniera di sale.

ocol, -uri n. giro; de ~,
indirettamente; fără
-, direttamente, senza esitazione.
|| (plur. -oale) circonferenza ||
recinto.

ocoli (-esc) circondare || intr.
andare in giro || divagare.

ocoliș, -uri n. giro; cu ~,
indirettamente.

ocolit adj. schivato; evitato n.
sotterfugio.

ocroti, (-esc) tran, protèggere;
difendere || aiutare.

ocrotire f. protezione; difesa || aiuto.

ocrotitor adj. protettivo || difensivo || m. e f. protettore; difensore.

octet n. ottetto.

octogenar adj. ottuagenario.

octombrie m. ottobre.

ocular adj. oculare; martor ~, testamone oculare || n. (lente) oculare.

oculist m. oculista.

ocupa tran, occupare || refi. occuparsi.

ocupant adj. occupante.

ocupare f. occupazione.

ocupat adj. occupato.

ocupație f. occupazione || conquista.

odaie f. stanza; camera.

odată aw. una volta; un tempo || subito; immediatamente || alla fine.

odă f. ode.

odihnă f. riposo; casă de ~, casa di riposo; fără ~, senza riposo, incessantemente.

odihni -(esc) refi, e intr. riposare, riposarsi calmarsi, tranquillizzarsi.

odihnire f. riposo.

odihnit adj. riposato; calmo.

odinioară adv. una volta; in altri tempi.

odios adj. odioso.

odisee f. odissea || viaggio lungo e pericoloso.

odor n. ornamento, oggetto di prezzo; gemma || (plur.) paramenli || fig. creatura cara, amata, **of** inter, oh!

ofensa (-ez) tran, offendere.

ofensare f. offesa, ingiuria.

ofensat adj. offeso; ingiuriato.

ofensator m. e f. offensore.

ofensă f. offesa; ingiuria.

ofensiv adj. offensivo.

oferi tran, ofrire || refi, offrire,
mettersi a disposizione.

oferire f. offerta.

ofertant m. e f. offerente.

ofertă f. offerta.

oficia (-ez) tran. officiare;
celebrare.

official adj. ufficiale; monitorul ~,
gazzetta ufficiale.'

officialitate f. ufficialità.

oficializa, **-zez** tran, rendere
ufficiale.

OFI - OMI

oficialmente adv. ufficialmente.

oficiant adj. officiante: celebrante.

oficiu n. ufficio || ufficio, compito

Il (plur.) aiuto; bune ~, buoni
uffici || servizio religioso.

ofili (-esc) refi, appassire.

ofilit adj. appassito.

ofițer tn. ufficiale; ~ al stării
civile, ufficiale di stato civile.

ofrandă f. offerta || contributo.

ofsaid, -uri n. fallo (nel gioco del
calcio).

oft, -uri n. sospiro.

ofta (-ez) intr. sospirare.

oftalmolog m. oftalmòlogo.

oftalmologie adj. oftalmologico.

oftamologie f. oftalmologia.

oftare f. sospiro.

oftat, -uri n. respiro affannoso;
gemito || sospiro.

oftica (-ez) refi, ammalarsi di tisi,
di tubercolosi.

ogar m. levrieror ogival adj.
ogivale.

oglindă f. specchio.

oglinzi (-esc) refi, specchiarsi,
riflettersi || specchiare,
rispecchiare.

oglindire f. riflesso.
ogor n. campo || terreno coltivabile.
ogradă f. cortile || nia || frutteto.
oier m. pecoraio; pastore.
oiște f. timone (del carro).
oiță f, pecorella.
ol, -uri n. vaso.
olan n. tégola, tégolo, olandă f. tela d'Olenda.
olandez adj. olandese, dell'Olanda || m. e f. olandese, abitante dell'Olanda || in. olandese, lingua olandese.
olărie f. mestiere del vasaio || ceramica.
olărit n. mestiere del vasaio || fabbrica di vasi, di ceramica.
oleacă adv. poco.
oleaginos adj. oleaginoso || oleoso.
olfactiv adj. olfattivo.
olimpiadă f, olimpiade.
olimpian adj. olimpico.
olimpie adj. olimpico; jocuri ~, giuochi olimpici, olimpiadi || olimpionico.
olog adj. zoppo; claudicante || monco.
ologire f. azzoppameillo.
ologit adj. azzoppato || mutilato.
oltean m. abitante dell'Oltenia (regione della Romania) il venditore di legumi.
olteancă f. donna dell'Oltenia.
oltenesc adj. dell'Oltenia.
om, oameni m. uomo; om de ispravă uomo di fiducia || marito || qualcuno; ~ de rând uno qualunque || costellazione di Ercole.
omagia (-ez) tran, rendere omangio || rispettare.
omagial adj. omaggiale.
omagia n. omaggio; omagiile mele, i miei rispetti, ^ miei

ossequi.

omăt, -uri n. neve; nevicata.

ombilic, -uri n. ombellico.

ombilical adj. ombellicale; cordon
~, cordone ombellicale.

omega m. omega.

omenesc adj. umano.

omenește adv. umanamente || con
umanità.

omeni, -nesc tran, accoglier bene
qc; onorare.

omenie f. umanità; de ~, buono,
retto.

**omenire f umanità; popolazione
del globo** terrestre. '

omenos adj. umano; comprensivo.

omidă f. bruco.

omisiune f. omissione.

omite tran, omettere; tralasciare.
224

OMI - OPO

omitere f. omissione.

omletă f. frittata.

omnibùz n. omnibus, autobus.

omnipotent adj. onnipotente.

omnivor agr. omnivora.

omogen adj. omogeneo.

omogenitate f. omogeneità.

omolog adj. omologo.

omologa (-ez) tran, omologare ||
riconoscere ufficialmente (un
risultato Sportivo).

omor, -uri n. assassinio;
uccisione.

omorî tran, uccidere, ammazzare;
a-și ~ timpul, ammazzare il
tempo || refi, uccidersi; suicidarsi.

omucidere f. omicidio.

ondula (-ez) intr. ondulare,
ondeggiare || tran, ondulare;
arricciare.

ondulare f. ondeggiamento
ondulazione.

ondulat adj. ondulato || sinuoso.

ondulator adj. ondeggiante || n.
ondulatore.
ondulație f. ondulazione.
oneros adj. oneroso; grave
" pesante.
onest adj. **onesto**.
onoare f. onore; correttezza; câmp
de ~, campo deil'onore
riputazione, prestigio;
considerazione, rispetto || onore,
favore.
onomastic adj. onomastico; zi ~,
giorno onomastico.
onomastică f. onomastica.
onomatopee f. onomatopeia.
onomatopeic adj. onomatopeico.
onor, -uri n. onore
manifestazione di stima, di
rispetto; onoranza; pentru ~!
presentat-arm! || favore, onore,
considerazione.
onora (-ez) tran, onorare ||
onorare, far fronte, pagare,
saldare.
onorabil adj. onorabile ||
onorevole.
onorat adj. onorato; stimato,
rispettato.
onorific adj. onorifico; membru ~,
membro onorario.
ontologie adj. ontologico.
ontologie f. ontologia.
opac adj. opaco || (fig.) limitato;
ristretto.
opacitate f. opacità.
opăreală f. eczema || scottatura;
bruciatura.
opări (-esc) tran, e refi, scottare,
bruciare.
opărit adj. scottato || arrossato.
opera (-ez) tran, operare ||
realizzare || registrare || intr.
operare, compiere un'operazione
militare.

operabil adj. operabile.
operant adj. operante; efficiente.
operativ adj. attivo, efficace | operativo.
operator m. e f. operatore.
operație f. operazione; lavoro operazione (chirurgica) ||
operazione militare || **operazione** finanziaria.
operă f. opera; lavoro || opera d'arte || opera lirica.
opercul n. opercolo.
opincă f. ciocia || (fig.) classe dei contadini.
opinie f. opinione; parere.
opinti (-esc) refl, e intr. sforzarsi || tran, forzare: spingere; incitare.
opiu n. oppio.
oponent adj. oppositore.
oportun adj. opportuno.
oportunism n. opportunismo.
oportunist m. e f. opportunista.
oportunitate f. opportunità.

225

OPO - ORD

opozant m. e f. oppositore.
oposiție f. opposizione || avversione.
opreliște f. interdizione; ordine di arresto (di un'impresa); ostacolo.
opresiune f. oppressione.
opri (-esc) tran, fermare; arrestare |j impedire; proibire, vietare || refl, fermarsi, arrestarsi.
oprima tran, opprimere.
oprimare f. oppressione.
oprimat adj. oppresso.
oprire f. fermata || arresto; jarà ~, incessantemente, ininterrottamente.
oprit adj. vietato || riservato.
opt adj. num. card. otto.
opta (-ez) intr. optare; scegliere.
optic adj. ottico; nerv. ~, nervo

ottico.

optică f. ottica.

optim adj. ottimo.

optime f. ottava parte.

optimism n. ottimismo.

optimist adj. ottimista.

optsprezece adj. num. card.

diciotto.

optsprezecelea adj. num. ord.

diciottesimo.

optulea adj. num. ord. ottavo.

optzeci adj. num. card, ottanta.

optzecilea adj. num. ord.

ottantesimo.

opulent adj. opulento; ricco.

opune tran, opporre || porre di fronte || refi, opporsi || tener, testa.

opunere f. l'opporre; opposizione.

opus adj. opposto || contrario.

oracol n. oracolo.

oral adj. orale; a voce; examen ~, esame orale.

oranjadă f. aranciata.

orar n. orario || orologio || lancetta dell'orologio che indica le ore ||

adj. orario; che concerne le ore, il tempo.

oraş n. città; de ~, cittadino.

orator m. oratore.

oratorie adj. oratorio || retorico.

oratoriu n. oratorio (composizione musicale) || oratorio; cappella.

oră f. ora; pe ~, all'ora || lezione, corso.

orăcăi (-esc) intr. gracidare

orăcăit n. gracidio.

orăşean m. cittadino; abitante di una città, orăşeană f. cittadina; abitante di una città.

orăşel n. cittadina; piccola città.

orăşenesc agg cittadino;

appartenente alla citti.

orăşeneşte adv. alla maniera cittadina.

orânduî (-esc) tran, sistemare,
disporre || organizzare.
orânduială f. sistemazione.
assistentato || ordine;
disposizione.
orânduire f. sistemazione, ordine;
ordine sociale. ' -
orb adj. orbo; cieco || cieco,
illimitato; încredere ~, sfiducia
cieca, completa |j oscuro; cameră
~, camera oscura.
orbecăi (-esc) intr. camminare a
tentóni.
orbesc adj. cieco, sconsiderato.
orbește adv. ciecamente.
orbi (-esc) tran, e intr. accecare,
accecarsi || ingannare.
orbit adj. accecato || sconvolto.
orbital adj. orbitale.
orbită f. òrbita.
orchestra (-ez) tran, orchestrare.
orchestrare f. orchestrazione.
orchestră f. orchestra.
ordin n. ordine; a da ~, comandare
|j ordine, decorazione,
decorazione || ordine (religioso).
ordinal adj. ordinale; numerai ~»
numerale ordinale.

e

ORD - OSA

ordinar adj. ordinario, comune ||
ordinario, di qualità inferiore.
ordine n. ordine, successione; ~ de
zi, ordine del giorno; la ~ de zi,
all'ordine del giorno.
ordona tran, ordinare; comandare
|| riordinare, mettere in ordine.
ordonanță f. ordinazione,
ordirianza ordinanza,
attendente.
ordonat adj. ordinato, preciso
ordinato, messo in ordine.
oreion n. gattoni, parotite.
orez n. riso. »

orezărie f. risaia.
orfan adj. òrfano.
orfelinat n. orfanotròfio.
organ n. òrgano.
organic adj. organico.
organism n. organismo.
organist m. e f. organista;
suonatore d'organo.
organiza (-ez) tran, organizzare ||
coordinare || preparare.
organizare f, organizzazione.
organizat adj. organizzato.
organizator adj. organizzatore.
organizație f. organizzazione.
orgă f, òrgano (strumento
musicale).
orgie f. òrgia.
orgolios, -oasă adj. orgoglioso.
orgoliu n. orgoglio.
orhidee f, orchidea.
ori cong. o, od, oppure.
oribil adj. orribile.
oricare pron. indet. chiunque ||
ciascuno.
oricând adv. sempre; in qualunque
tempo.
oricine pron. indet. chiunque ||
qualsivoglia.
oricum adv. in ogni modo.
orient n. oriente.
orienta (-ez) rif. orientarsi.
oriental adj. orientale.
orientalism n. orientalismo.
orientalist n. orientalista.
orientare f. orientamento, **orificiu** n. orificio; apertura.
original adj. originale || originale,
strano fuori del comune.
originalitate f. originalità.
originar adj. originario, origìne f.
origine.
orișicare pron. indet. chiunque.
orișice pron. indet. qualunque
cosa.
orișicum adv. in qualsiasi modo.

orișiunde adv. dovunque.
oriunde adv. ^dovunque,
 dappertutto.
orizont, -uri n. orizzonte || sfondo.
orizantal adj. orizzontale.
orna (-ez) tran, ornare.
ornament n. ornamento.
ornamenta (-ez) tran, ornare,
 adornare, decorare.
ornamental adj. ornamentale.
ornitolog in. ornitologo.
ornitologie f. ornitologia.
ornitorinc m. ornitorinco.
oroare f. orróre || ripulsione.
orologiu n. orologio (da parete).
oropsi (-esc) tran, opprimere ||
 tormentare.
oropsit adj. oppresso; tribolato;
 misero; abbandonato.
ortac m. compagno; amico
 amante.
ortodox agn. ortodosso.
ortodoxie f, ortodossia.
ortografie adj. ortografico.
ortografie f. ortografia.
ortoped m. ortopedico.
ortopedie f. ortopedia.
orz, -uri n. campo d'oro || (plur.
 oarze) orzo. •
os, oase n. osso; a fi numai piele și
 ~, essere molto magro; a rupe
 cuiva ~, battere|| (fig.) corpo.
osana f. osanna.
OSA - OZO
osatură f. ossatura || schèletro.
osândi (-esc) tran, condannare ||
 disapprovare || maledire.
osândit adj. condannato ||
 maledetto
osânză f. lardo || (fg.) ricchezza;
 agiatezza.
oscila (-ez) intr. oscillare || (fig.)
 essere instabile.
oscilant adj. oscillante.

oscilatoriu adj. oscillatorio.
oscilație f. oscillazione ||
 ondeggiamento.
oscior, -oare n. ossicello.
osemințe n. ossa, scheletro || resti
 mortali. **
osie f. asse.
osificare f. osificazione.
osificat adj. ossificato.
osos adj. ossuto.
ospăta (-ez) tran, ospitare.
ospătar m. oste; cameriere.
ospătare f. ospitalità.
ospăț n. pranzo di gala.
ospiciu n. ospizio; ospedale.
ospitalier adj. ospitale ||
 accogliente.
ospitalitate f. ospitalità.
ostaș m. soldato || militare ||
 militante.
ostatic m. ostaggio.
ostășesc adj. militaresco || militare.
osteneală f. stanchezza ||
 debolezza || sforzo.
osteni (-esc) intr. stancarsi || tran.
 sforzare || refl. sforzarsi.
ostenit adj. stanco, spossato.
ostentativ adj. ostentativo ||
 dimostrativo || appariscente.
ostentație f. ostentazione.
ostil adj. ostile; avverso.
ostilitate f. ostilità || avversione.
ostoi, ostoiesc refl, e tran.
 tranquillarsi), calmarsi).
ostrogot adj. ostrogoto.
ostrogotic adj. ostrogoto.
ostrov n. isola || scoglio.
oștean m. soldato.
oștire f. esercito.
otoman adj. turco; ottomano.
otravă, -uri f. veleno || (fig.)
 amarezza.
otrăvi (-esc) tran, e • refl.
 avvelenare, intossicare.

otrăvire f. avvelenamento.
otrăvit adj. avvelenato;
 intossicato.
otrăvitor adj. avvelenatore, intossicante.
oțel, -uri n. acciaioio.
oțelar m. operaio. qualificato (in
 una acciaieria).
oțelit adj. temperato, temprato.
oțet n. aceto.
ou, ouă n. uovo; ca ~, fragile; ~ lui
 Columb, uovo di Colombo; ~
 genunchiului, ròtula.
oua intr. e refi, fare l'uovo, **oval** adj. ovale.
ovar n. ovaia || ovario.
ovaționa (-ez) tran, acclamare.
ovăz, -uri n. avena || (plur. -ze)
 campo di avena.
ovin adj. ovino || f. plur. ovini
 (pecore e capre).
ovipar adj. oviparo.
ovoidal adj. ovoidale.
ovul n. ovulo.
oxid, -izi m. òssido.
oxida (-ez) tran, e refi, ossidarsi.
oxidabil adj. ossidabile.
oxidație f. ossidazione.
oxigen n. ossigeno.
oxigena (-ez) tran, ossigenare;
 scolorire (i capelli) || refi.
 ossigenarsi, combinarsi con
 l'ossigeno.
oxigenare f. ossigenazione.
 oxigenat adj. ossigenato; apă ~,
 acqua ossigenata.
ozon n. ozóno.
ozoniza (-ez) tran, ozonizzare.
ozonizare f. ozonizzazione.

P-PAL

P

p m. invar, diciottesima lettera
 dell'alfabeto romeno, p, pi.
pa inter, arrivederci.
pace f. pace || accordo || armonia ||
 calma, silenzio.

pachet n. pacco || involto.
pacient adj. paziente, ammalato ||
 m. e f. paziente.
pacientă - f. pazienza;
 sopportazione.
pacific adj. pacifico.
pacifist adj. pacifista, paciulie f,
 paciuli.
pacoste f. sventura; disgrazia.
pact n. patto; accordo.
 padişah m. padiscià; sultano.
pagina (-ez) tran, impaginare.
paginare f. impaginazione.
pagină f. pagina.
pagubă f. danno.
pahar n. bicchiere.
paharnic m. gran coppiere; gran
 siniscalco.
pai, paie f. paglia || stoppia || (fig.)
 piccola quantità.
 paisprezece adj. num. card.
 quattordici.
paisprezecelea adj. num. ord.
 quattordicesimo, **paj** m. paggio.
pajişte f. prato.
pajură f. aquila.
pal adj. pallido.
palat n. palato || palazzo || reggia.
palavragiu m. chiacchierone.
palavără f. frottola; chiacchiera.
pală f. forca per il fieno || pala
 dell'elica || capriccio.
paleografie adj. paleografico.
paleografie f. paleografia.
paleolitic adj. paleolitice
paleontolog m. paleontologo.
paleontologic adj. paleontologico.
paleontologie f. paleontologia.
paleozoic adj. paleozoico.
paletă f. paletta || tavolozza.
palid adj. pallido.

palincă f. acquavite.
palisadă f. palizzata.
palisandru n. palissandro.
palmares n. elenco dei premiati e dei premi.
palmat adj. palmato.
palmă f. palmo (della mano); ca în ~, liscio; || schiaffo || palmo (unita di misura) || ramo di palma.
palmier m. palma; patma da dattero.
paloare f. pallore.
paloș n. spada.
palpa (-ez) tran, palpare.
palpabil adj. palpabile.
palpare f. palpazione.
palpita intr. palpitare.
palpitant adj. palpitante.
palpitație f. palpitazione. •
paltin m. platano.
palton n. cappotto.
pamflet n. libello.
pamfletar m. libellista.
pampas, -uri n. pampas.
pană f. penna; piuma; a se umfla în ~, ringalluzirsi; || panne, guasto; a fi în ~, essere in panne.
pancartă f. cartello; manifesto.
pancreas, -uri n. pancreas.
pancreatic adj. pancreatico.
pandișpan, -uri n. pandispagna; pan di Spagna.
pandur m. panduro; soldato.
panel n. pannello.
paner n. panier.
panglică f. nastro || tenia, verme solitario.
panificație f. panificazione.
panoplie f. panoplia.
panoramă f. panorama.
panoramic adj. panoramico.
panou -uri n. pannello; quadro || tabella.

pansa (-ez) tran, fasciare ||
 bendare.
pansament tt. bendaggio.
pansea, -ele f. viola del pensiero.
pantaloni m. pantalone; pantaloni.
pantă f. pendio.
panteră f. pantera.
pantof m. scarpa.
pantofar m. calzolaio
pantomima f. pantomima.
papagal m. pappagallo.
papal adj. papale.
papalitate f. papato.
papanaș ttl. gnocco.
papă-lapte m. ignavo, inerte.
papetărie f. cartoleria.
papilă f. papilla.
papion n. xravatta a farfalla.
papiotă f. diavolino, diavoletta
 (per i capelli).
papirus, -uri n. papiro.
papuc m. pantofole; babbuccia.
papură f. giunco.
par agg. pari || m. palo; bastorie;
 cu ~, violentemente.
parabolă f. parabola (linea curva)
 || parabola- esempio. 4
parabolic ngg. parabolico.
paradă f. parata; cerimonia; de ~,
 da cerimonia.
paradigmă f. paradigma, **paradis n.** paradiso || luogo
 piacevole, meraviglioso; pasărea
 ~, uccello del paradiso.
paradox, -uri n. paradosso.
paradoxal adj. paradossale.
parafa (-ez) tran, contrassegnare;
 firmare; timbrare.
parafraza tran, esprimere con una
 perifrasi.
paragraf n. paragrafo.
paralel adj. parallelo.
paralelă f. (linea) parallela ||
 (plur.) parallele (attrezzo di
 ginnastica).

paralelipiped n. paralelepipedo.

PAR-PAR

paralelism n. parallelismo.

paralelogram n. parallelogrammo.

paralitic m. e f. paralitico; colpito da paralisi.

paraliza (-ez) tran, paralizzare ||
intr. e refl. paralizzarsi.

paralizat adj. paralizzato.

paralizie f. paralisi.

paranoie adj. paranoico.

paranteză f. parentesi ||
digressione.

parapet n. parapetto.

parașuta (-ez) tran, paracadutare.

parașută f. paracadute.

parașutism n. paracadutismo.

parașutist m. e f. paracadutista.

paravan n. paravento.

parazit m. e f. parassita || adj.

parassita, parassitario.

pară f. pera; vampa; fiamma;
ardore.

parbriz f. parabrezza.

pare, -uri n. parco; giardino
pubblico; ~ de vânătoare, riserva
di caccia.

parca, (-chez) tran, parchare ||
sostare..

parcă adv. forse.

parcela (-ez) tran, suddividere in
parcelle.

parcelă f. parcella.

parchet n. pavimento di legno ||
Procuratore generale; Pubblico
Ministero.

parcurge tran, percorrere.

parcurs, -uri n. percorso.

pardesiu n. soprabito; pastrano.

pardon inter, scusa! scusate!

pardos m. leopardo.

pardosi, -sesc tran, pavimentare.

pareză f. paresi; paralisi.

parfum, -uri n. profumo; odore.

parfuma (-ez) tran, e refl.
profumare.
parfumat adj. profumato ||
odoroso.
parfumerie f. profumeria.
paria (-ez) intr. e tran.
scommettere.
paritate f. parità.
pariu n. scommessa.
parizer n. specie di salame.
(grosso).
parlament n. parlamento.
parlamentar adj. parlamentare ||
m. e f. membro del parlamento.
parmezan n. (formaggio)
parmigiano.
parodie f. parodia.
paroh m. parroco.
parohial adj. parrocchiale.
parohie f. parrocchia || canonica,
casa parrocchiale.
parol inter, parola d'onore!
parolă f. parola d'ordine || parola.
parte f. parte; porzione; a treia ~,
la terza parte; a face ~, far parte;
|| parte, quota | direzione; într-o
~, da una parte, da un lato.
partener m. e f. compagno.
participa intr. partecipare, prender
parte.
participant adj. partecipante.
participare f. partecipazione.
participiu n. participio.
particular adj. privato; în ~,
privatamente || speciale.
particularitate f. particolarità;
caratteristica.
partid ti. partito.
partidă f. partita fl« partito (di
matrimonio) partita, conto;
contabilitate în ~ dublă,
contabilita in partita doppia.
partitiv agg: partitive
partitură f. partitura.

partizan m. e f. partigiano.

parțial adj. parziale; produs ~, prodotto parziale.

parțialitate f. parzialità.

parveni intr. pervenire, arrivare (senza merito).

PAS -PAU

pas m. passo; ~ cu ~, a poco a poco; la tot ~ ad ogni passo || hasso (misura di lunghezza) || orma.

pasa (-ez) tran, passare, cedere, trasmettere.

pasager m. e f. passeggero, viaggiatore.

pasaj ti. passaggio.

pasarelă f. passarella.

pasămite adv. forse, sembra, pare che.

pasăre f. uccello.

pascal adj. pasquale; concernente la Pasqua.

pască, paști f. panettone (per la Pasqua); azzima (degli ebrei).

pasibil adj. passibile, suscettibile (di).

pasiență f. solitario.

pasiona (-ez) tran, appassionare || refi, innamorarsi.

pasional adj. passionale.

pasionant adj. appassionante.

pasiune f. passione.

pasiv adj. passivo || n. passivo, passività.

pasivitate f. passività || inerzia.

pastel, -uri m. pastello.

pasteuriza (-ez) tran, pastorizzare.

pasteurizare f. pastorizzazio'ne.

pastilă f. pastiglia.

pastor m. prete protestante.

pastoral adj. pastorale.

pastorală f. pastorale.

pastrama f. carne salata.

pașaport n. passaporto.

pașnic adj. pacifico.
paște (pase) intr. e tran, pascere
 pascolare || portare al pascolo.
paști f. plur. Pasqua.
pat, -uri n. letto || calcio del fucile
 || alveo di un fiume.
pată f. macchia || (fig.) azione
 vergognosa, disonesta.
patenta (-ez) tran, patentare,
 brevettare.
patentă f. patente; brevetto.
patern adj. paterno.
paternitate f. paternità.
patetic adj. patetico.
patetism n. patetismo.
pateu n. pasticcio.
patimă f. passione || sofferenza,
 tormento.
patinaj n. pattinaggio.
patină (-ez) intr. pattinare.
patinoar m. campo di pattinaggio.
patinor m. pattinatore.
patiserie f. pasticceria.
patogen adj. patogeno.
patogenic adj. patogènico.
patologie adj. patologico.
patologie f. patologia.
patriarh in. patriarca.
patriarhal adj. patriarcale.
patriarhat n. patriarcato.
patriarhie f. patriarchia.
patrie f. patria || luogo di origine.
patrimonial adj. patrimoniale.
patrimoniu n. patrimonio.
patriot m. e f. patriota. ■ *A*
patriotic adj. patriottico.
patriotism m. patriottismo.
patristică f. patristica.
patron m. e f. padrone || patrono.
patrona (-ez) tran, proteggere.
patronat n. patronato.
patru adj. num. card, quattro.
patrula (-ez) intr. pattugliare.
patrulare f. pattuglia; ronda.

patrulater n. quadrilatero.
patrulă f. pattuglia.
patrulea adj. nuni. ord. quarta.
patruped n. quadrupede.
patruzei adj. num. card, quaranta.
patruzecilea adj. num. ord. quarantesimo.
pauperiza (-ez) tran, pauperizzare, impoverire.
pauză f. pausa || intervallo.
PAV - PĂS
pava (-ez) tran, pavimentare | lastricare.
pavaj n. pavimentazione.
pavăză f. scudo.
pavilion n. padiglione || stendardo.
pavoaza (-ez) tran, pavesare.
pază f. guardia; custodia; de ~, di guardia, custode.
paznic m. guardia, gnardiano, custode.
păcală m. allegrone, builone.
păcat n. peccato; errore; colpa || disgrazia, sventura; din ~, per disgrada; ce ~! che Peccato!
păcăli (-esc) tran, ingannare.
păcălire f. inganno.
păcătos adj. peccatore || di infima qualità.
păcătui (-esc) intr. peccare, commettere un peccato.
păcură f. bitume || petrolio grezzo.
pădurar m. boscaiolo.
pădure f. bosco; foresta.
păgân adj. pagano || m. e f. pagano || cattivo, malvagio.
păgâni tran, e refi, (far) diventar pagano, paganizzare.
păgânism n. paganesimo.
păgânitate f, paganesimo.
păgubaș m. e f. danneggiamento.
păgubi (-esc) intr. e refi, soffrire un danno || tran, daneggiare.
păgubit adj. danneggiato.

păhărel n. bicchierino.

păi inter, certamente, certo; sicuro; ma.

păianjen m. ragno.

pălărie f. cappello.

pălăvrăgi, -gesc intran.
chiacchierare.

pălit adj. impallidito || scolorito.

pălmui (-esc) tran, schiaffeggiare.

pălmuire f. schiaffeggiamento.

pământ, -uri n. terra; globo
terrestre; la capătul ~ -lui, in capo
al mondo, molto lontano; || terra
superficie terrestre; la ~, a terra; a
fi pe ~, vivere, esistere || terra,
territorio || continente; terra
. emersa || podere; terreno
coltivabile.

pământean adj. autoctono,
indigeno.

păpușă f. bambola; teatru de p.;
teatrino delle marionette
fantoccio || crisalide.

păr m. pero.

păr m. pelo || capello || crine ||
chioma, capelli.

paragini -nesc refi, andar in
rovina (detto di un fabbricato).

părăsi (-esc) tran, abbandonare.

părăsire f. abbandono.

părăsit adj. abbandonato.

părea intr. e rifl, sembrare, parere
immaginare, avere
l'impressione.

părere f. parere, opinione || idea,
concezione.

părinte m. padre; (plur.) genitori ||
capostipite § padre, prete, frate.

părintesc adj. paterno || avito.

părintește adv. paternamente.

păros adj. peloso.

părtaș m. e f. compartecipe;
partecipe.

părtini (-esc) tran, parteggiare.

părtinire f. parzialità.

părtinitor adj.- che parteggia || ingiusto, che favorisce uno a danno dell'altro.

păs, -uri ti. sofferenza; dolore || ira; fără ~, indifferentemente.

păsărea (o păsărică) -ele f. furbesco, artificiale (detto di un linguaggio).

păscut n. pascolo; il pascolare.

păstaie f. baccello.

păstârnac m. pastinaca.

păstor m. pastore.

păstoresc adj. pastorale.

PĂS - PE

păstori (-esc) tran, pascolare condurre al pascolo.

păstra (-ez) tran, conservare || rispettare || osservare || refi. restare, rimanere.

păstrare f. conservazione; la ~, in conserva; al fresco; in prigione.

păstrat adj. conservato.

păstrăv m. trota.

păsui (-esc) tran, accordare una tregua, un indugio; dar respiro.

păsuire f. tregua, rimando.

păși (-esc) intr. avanzare; procedere, camminare.

pășuna (-ez) intr. pascere; pascolare.

pășune f. pascolo.

păta (-ez) tran, e rifl. macchiare.

pătimaș adj. passionale || appassionato.

pătimi (-esc) tran, e intr. soffrire; •patire.

pătimire f. sofferenza || passione.

pătlăgea, -ele f. melanzana.

pătrar n. quarto; primul ~, primo quarto (della luna).

pătrat adj. quadrato; metru ~ metro quadrato.

pătrime f. quarto; quarta parte.

pătrunde intr. penetrare || tran.
percorrere || oltrepassare || (frg.)
commuovere.

pătrundere f. penetrazione.

pătrunjel m. prezzemolo.

pătruns adj. penetrato ||
commosso; emozionato.

pătrunzător adj. penetrante
stridente || commovente || acuto.

pătură f. coperta || strato;
categoria (sociale).

pături, -rese tran, piegare (in due,
ecc.)

păți (-esc) tran, patire; soffrire;
sopportare; ce ai pățit? cosa ti è
accaduto?

păun m. pavone || penne di
pavone.

păzi (-esc) tran. custodire,
sorvegliare || refi, guardarsi.

păzitor m. e f. custode ||
guardiano.

pâclă f. caligine.

pâine m. pane || cibo || chicco di
grano, pâinișoară f. panino.

pâlc -uri n. gruppo; folla.

pâlnie f imbuto.

pâlpâi (-esc) intr. palpitare;
scoppiettare.

până f cong. fino, fino a || prep.
fino a; ~ la urmă, fino alla fine; ~
acolo, così.

pândi (-esc) tran, e intr. spiare;
fare la posta.

pângări (-esc) tran, violare
contaminare ||. profanare ||
disonorare.

pântece n. ventre; pancia; a fi cu ~
la gură,, essere incinta || stomaco ||
ventre, scilo, grembo!

pântecos adj. panciuto.

pânză, f. tela; până în ~ albe, fino
alla fine; a țese ~, ordine, tessere
intrighi || vela || sudario || tela di

ragno, ragnatela || strato.

pârău n. ruscelletto.

pârât adj. accusato, incolpato.

pârghie f. leva.

pârjol n. incendio || (fig.) furia || distruzione.

pârjoli (-esc) tran, dar fuoco, incendiare.

pârli (-esc) tran, bruciacchio; scolto.

pârtie f. sentiero scavato tra la neve; || viottolo.

pâslă f. feltro.

pe prep. su, sopra || (precede il complemento diretto, quando questo è espresso da un nome proprio, da un nome comune

PEC - PER

designante persona, da un pronome); am văzut pe Ion, ho veduto Giovanni; omul pe care l-ați văzut, l'uomo che avete visto verso; pe-nserate,

sull'imbrunire, verso sera.

pecete f. sigillo || suggelo.

pecetlui (-esc) tran, sigillare, suggellare.

pecetluit adj. sigillato, suggellato.

pechinez m. cane pechinese.

pecingine f. eczema.

pectoral adj. pettorale

pecuniar adj. pecuniario.

pedagog m. e f. pedagogo || istitutore; aio.

pedagogie adj. pedagogico.

pedagogie f. pedagogia.

pedala (-ez) intr. pedalare.

pedală f. pedale.

pedant adj. pedante.

pedeapsă f. punizione, castigo.

pedepsi (-esc) tran, punire condannare.

pedestrimă f, infanteria.

pedestru m. pedestre.

pediatrie adj. pediatrico.
pediatrie f. pediatria.
pediatru m. pediatra.
pedichiură f. pedicure
(operazione).
peduncul m. peduncolo.
peisaj n. paesaggio.
pelagic adj. pelagico; marino.
pelegrin m. pellegrino.
pelerin m. pellegrino.
pelerinaj n. pellegrinaggio.
pelerină f. pellegrina, mantelletta
(da donna).
pelican m. pellicano.
peliculă f. pellicola || membrana.
peltea f. gelatina di frutta ||
verbosità, discorso prolisso.
peltic adj. bisciolo, bleso.
peluză f. prato || tappeto eroso.
penaj n. pennaggio.
penal adj. penale; cod ~, codice
penale; drept ~, diritto penale.
penaliza (-ez) tran, penalizzare.
penalizare f. penalizzazione.
penar n. astuccio portppenne. ■
pendul n. pendolo.
pendula (-ez) intr. pendolare ||
oscillare.
pendulare f. oscillazione
pendolare.
penel, -uri n. pennelio.
penetrabil adj. penetrabile.
penetrant adj. penetrante.
penetrație f. penetrazione.
penibil adj. penoso; commovente.
penicilină f. penicillina.
peninsular adj. peninsulare.
peninsulă f. penisola.
penitenciar n. penitenziario;
carcere; ergastolo.
penitent m. e f. penitente.
penitență f. penitenza.
pensa f. pinza.
pensetă f. pinzetta.

.pensie f. pensione; a ieși la ~, andare in pensione.

pension f. pensione; collegio.

pensiona (-ez) tran, pensionare; mandare in pensione.

pensionar m. e f. pensionato.

pensiune f. pensione (stanza e vitto).

pensulă f. pennello.

pentagon n. pentagono.

pentru prep. per; a-* causa di; a favore di || allo scopo di | riguardo a; ~ inonzent, per ora || in cambio di; al posto di; in luogo di.

penultim adj. penultimo.

penumbră f, penombra.

penurie f. penuria; carestia.

pepene m. popone; melone.

percepe tran., percepire; riscuotere.

PER - PER

percepere f. il percepire; percezione.

perceptibil adj. percettibile.

perceptibilitate f. percettibilità.

perceptiv adj. percettivo.

percepție f. percezione.

percheziție f. perquisizione.

percheziționa (-ez) tran. perquisire.

perciune n. favorito, basetta, scopettone.

percuta (-ez) tran, auscultare; percuotere. ■

percutor ti. percussore.

percuție f. percussione.

perdaf n. contrappelo; a da cui va un ~ fare il contrappelo, (fig.) sgridare.

perdea, **-ele** f. tendina.

perdiție f. perdizione.

pereche f, **paio**; coppia.

peregrin m. e f. pellegrino.

peregrina (-ez) intr. peregrinare.
peregrinaj n. pellegrinaggio.
peren adj. perenne.
perenitate f. perennità.
perete m. parete; între patru ~ tra quattro muri, in segreto.
perfect adj. perfetto || n. (tempo) perfetto.
perfecta, -tez tran, concludere (un accordo, una transazione).
perfecciona (-ez) tran.
perfezionare.
perfeccionat adj. perfezionato.
perfecțiune f. perfezione.
perfid adj. perfido.
perfora (-ez) tran, perforare | bucare.
perforant adj. perforante.
perforare f. perforazione; perforamento.
perforator, -toare n. perforatore.
performanță f. record; primato.
pergament n. pergamena.
peria (-ez) tran, e refi, spazzolare; spolve rare || (fig.) colpire; percuotere || adulare, **periat** adj. spazzolato.
pericol n. pericolo.
periculos adj. pericoloso.
periferie adj. periferico.
periferie f. periferia.
perima refl. cadere in distiso, perdere l'attualità, (detto di idee, teorie, ecc.) || cadere in prescrizione (detto di una causa).
perimat adj. caduto in disuso, superato || prescritto, scaduto.
perimetru n. **perimetro**.
perinda refl. succedersi.
perindare f. il succedersi; successione.
perioadă f. periodo.
periodic adj. periodico || n. periodico, rivista.
periodicitate f. periodicità.

periodiza tran, periodizzare.
peripeție f. peripezia.
periplu n. pèriplo.
periscop n. periscopio.
peritonită f. peritonite. *
periuță f. spazzolino.
perle f. spazzola.
permanent adj. permanente.
permanență f. permanenza.
permeabil adj. permeabile.
 permeabilitate f. permeabilità.
permis n. permesso;
 autorizzazione || adj. permesso.
permisiune f. permesso.
permite tran, permettere.
permuta tran, permutare.
 permutație f. permuta.
 pernă f. cuscino.
peron n. marciapiede || banchina.
perorație f. perorazione.
 peroxid n. periossido.
perpeli, -lese tran, abbruciacchiare
 || rosolare || refi, tormentarsi;

236

PER - PET

travagliarsi, perpendicular adj.
 perpendicolare.
perpetua (-ez.) tran, e refi.
 perpetuare.
perpetuu adj. perpettio.
 perplex adj. perplesso.
persan adj. persiano, della Persia ||
 m. e f. persiano, abitante della
 Persia.
persecuta tran, perseguire.
persecutare f. persecuzione.
persecutat adj. perseguitato.
persecutor m. e f. persecutore.
persecuție f. persecuzione. .
persevera (-ez) intr. perseverare.
perseverent adj. perseverante.
perseverență f. perseveranza.
persiană f. persiana.
persifla tran, canzonare.

persiflaj n. canzonatura.
persista intr. persistere.
persistent adj. persistente.
persoană f. persona; in ~, in persona, personalmente.
personaj n. personaggio.
personal adj. personale; originale, proprio; tren ~, treno accelerato || n. personale; insieme degli • impiegati, lavora tori, ecc.
personalitate f. personalità.
personalizat adj. personalizzato.
personifica (-ez) personifie tran. personificare.
personificare f. personificazione.
personificat adj. personificato.
personificație f. personificazione.
perspectivă f. prospettiva.
perspicace adj. perspicace.
perspicacitate f. perspicacia.
persuasiune f. persuasione.
persuasiv adj. persuasivo.
perturba (-ez) tran, turbare, perturbare.
perturbare f. perturbazione || turbamento.
perturbale f. perturbazione.
perucă f. parrucca.
peruvian adj. peruviano, del Perù || m. e f. peruviano, abitante del Perù.
peruzea, -zele f. turchese (gemma).
pervaz, -uri n. cornice (di una porta).
pervers adj. perverso.
perversitate f., perversità.
perversiune f, perversione.
perverti (-esc) tran, pervertire.
pervertire f. pervertimento.
pescar m. pescatore.
pescăresc adj. peschereccio.
pescărie f. pescheria.
pescăruș m. gabbiano.

pescui (-esc) tran, e intr. pescare; a
~ în apă tulbură, pescare nel
torbido.

pesimism n. pessimismo.

pesimist adj. pessimista || m. e f.
pessimista.

pesmet m. pane grattato.

peste prep. su || oltre; ~ munți oltre
i monti, al di là dei monti || tra; ~
o săptămână, tra una settimana.

pestelcă f. grembiale.

pestriț adj. macchiettato;
variegato.

peșcheș ti. dono; regalo.

peșin adv. liquido (detto di
denaro); bani ~ denaro contante.

pește m. pesce || (plur.)
costellazione dei Pesci.

peșteră f. grotta; antro.

petală f. petalo.

petardă f. petardo.

petic n. tassello; toppa || cencio;
straccio.

petici, -cesc tran, raccomandare,
rattoppare.

petiție f, petizione; richiesta.

petrece tran, e intr. vivere,
trascorrere il tempo || intr.

PET - PIE

divertirsi || refl. avvenire, accadere, svolgersi.

petrifica refl. pietrificarsi ||
fossilizzarsi.

petrol n. petrolio.

petrolier adj. petroliero || n. nave
petroliera.

petrolifer adj. petrolifero.

peti (-esc) tran, chiedere in moglie
(per conto altrui). •

pețiol n. picciolo || gambo.

petit n., richiesta di matrimonio.

pian n. pianoforte.

pianist m. e f. pianista.

piatră f. pietra; ~ de încercare, pietra di paragone; ~ de ascuțit, cote; ~ de
moară, mola, macina ||

grandine; a bate ~, grandinare.

piață f. mercato; fieră || piazza (commerciale).

pie, -uri n. goccia || piccola quantità; nici un ~, nemmeno un granellino.

pica intr. gocciolare || cadere || arrivare inaspettatamente.

picant agg, piccante.

picat adj. caduto; ~ dm cer bellissimo; ~ ca din cer o dm luna perplesso, disorientato.

pică f. picca (seme delle carte da gioco) || invidia; inimicizia.

picătură f. goccia; printre ~, di quando in quando.

pichet n. picchetto.

picheta (-ez) tran, picchettare.

pici m. bambino.

picior n. piede; în ~, in piedi; _ a pune pe ~ organizzare; e tatăl său în ->, somiglia tutto a suo padre || piede, supporto || gambo.

picnic n. picchenicche, pranzo alla romana.

picoti, -tese intran, sonnecchiare.

picta (-ez) tran, dipingere || colorire.

pictor m. pittore.

pictoriță f. pittrice. ^^^^

pictură f. pittura || pittura, quadro.

picup n. fonorivelatore elettromagnetico, fonogeno.

picur m. goccia, gocciola.

picura intr. e tran, gocciolare.

pedestal n. piedistallo; base.

pedică f, **impedimento**; ostacolo.

pieire f. assassinio; omicidio || morte. , **pielar** m. pellaio.

piele f. pelle; a-și lăsa ~, morire, lasciarci la pelle; a-și vinde scump ~, vender cara la pelle.

pieliță f. pelle (del viso).

piept, -uri n. petto; torace; în ~, direttamente; a lua de ~, affrontare; a pune mainile pe ~, morire || (fig.) anima || m. (plur. -

ți) petto parte anteriorer; sparato
(di una camicia).

pieptar n. corazza || giustacuore.

pieptănătură f. pettinatura.

pieptene m. pettine.

pieptos adj. dal torace largo,
ampio.

pierde tran, perdere; a-și ~ viața, morire; a ~ ocazia, perdere
l'occasione; a ~ trenul, perdere il
treno || refi, smarrirsi.

pierdere f. danno || perdita.

pierde-vară n. invar, perditempo,
perdigiorno.

pierdut adj. perduto, perso ||
pallido, stinto.

pieri intr. perire || appassire ||
sparire, scomparire.

pierit adj. morto || scomparso ||
debole; scoraggiato.

pieritor adj. mortale.

piersic m. pesco.

piersică f. pesca. /

piesă f. pezzo; - de teatru, opera
drammatica.

pietate f. pietà || divozione.

pieton m. pedone.

238

PIE - prv

pietrar m. spaccapietre || muratore
|| scultore.

pietriș, -uri n. pietrisco ||
breccie.

pietros adj. pietroso || duro || (fig.)
crudele.

pietrui (-esc) tran, selciare.

piftie f. carne in gelatina.

pigment m. pigmento.

pigmeu m. pigmeo.

pijama, -ale fi pigiama.

pilaf, -uri n. risotto.

pilă f. lima || pila; ~ atomică, pila
atomica.

pildă f. esempio; de ~, per
esempio.

pilduitor adj. esemplare.
pili (-esc) tran, limare || refi.
ubriacarsi (leggermente).
pilon n. pilone.
pilot m. pilota || pilone.
pilota (-ez) tran, pilotare; guidare.
pilotaj n. pilolaggio.
pilulă f. pillola.
pin m. pino.
pinguin m. pinguino.
pinten m. sprone, sperone.
pintenat adj. munito, fornito di speroni.
pion m. pedina (degli scacchi).
pionier m. pioniere.
pios adj. pio.
pipă f. pipa. »
pipăi tran, tastare; pizzicare, palpare.
pipăit n. tatto.
piper m. pepe.
pipera (-ez) tran, cospargere di pepe, condire con pepe.
piperat adj. pepato.
pipetă f. pipetta; provetta.
pipotă f. ventricolo (degli uccelli).
piramidal adj. piramidale || (fig.) grande, enorme.
piramidă f. piramide.
piramidon m. piramidone.
pirat m. pirata.
pironi (-esc) tran, inchiodare || immobilizzare.
pironit adj. inchiodato || fissato || immobile.
piruetă f. piroetta.
pisa (-ez) tran, pestare.
pisat adj. pestato || tritato*.
pisălog n. pestello || che da noia; rompiscatole.
pisălog! (-esc) tran, annoiare.
pisc -uri n. cima, vetta, picco.
piscină f. piscina.
pisică f. gatta; ~ sălbatică, gatto

selvatico. -

pisoi m. gattino.

pistă f. pista.

pisti¹, -uri n. pistillo.

pistol n. pistola.

piston n. pistone.

pistona, **-nez** tran, (fam.) insistere, indurre qc. a farti un favore.

pistrui m. lentiggine.

pișcă tran, pizzicare || mordere || riprendere.

pișcătură f. pizzico || ironia ||

pizzico; piccola quantità.

pișcot, -uri ti. biscotto.

piti (-esc) refi, e tran, nascondere, celare.

pitie m. nano; gnomo..

pitit adj. nascosto; celato.

piton m. pitone.

pitoresc adj. pittoresco.

pitpalac m. quaglia. '

pitula, -lez refi, e tran, nascondere; rannicchiarsi, rintantucciarsi.

pitulice f. capinera.

pițigăia (-ez) intr. strillare, cantare con voce sottile.

pițigoi m. fringuello.

piui intr. pigolare.

piuit n. pigolio.

piuitură f. pigolio.

pivniță f. cantina || scantinato.

pivot m. pernio, perno || fittone.

PIZ - PLE

pizmă f. cattiveria; invidia.

pizmui (-esc) tran, invidiare.

plac n. piacere; pe ~, col beneplacito.

placa (-ez) tran, placcare.

placaj n. rivestimento.

placat adj. placcato.

placă f. lastra; ~ fotografică, lastra fotografica; || disco.

placentă f. placenta.

plachie f. pesce arrostito.

placid adj. placido.
placiditate f. placidită ||
tranquillità; sercilită.
plafon n. soffitto.
plagia (-ez) tran, plagiare.
plagiat n. plagio.
plagiator m. e f. plagiatore.
plagia f. piaga.
plai, -uri n. prato || sentiero.
plajă f. spiaggia; riva.
plan, -uri n. piano || progetto ||
programma || (plur. -e) superficie,
piano || adj. piano; levigato.
plana(-ez) intr. volare; planare.
planetar adj. planetario.
planetariu n. planetario.
planetă f. pianeta || oroscopo.
pianifica (-ez) tran, pianificare.
pianificare f. pianificazione.
planificat adj. pianificato.
planificator adj. pianificatore.
planor n. aliante.
planșă f. tavola fuori testo.
planșetă f. tavoletta da disegno.
pianta (-ez) tran, piantare || fissare.
plantație f. piantagione.
plantă f. pianta.
plapumă f. coperta, imbottita,
trapunta.
plasa (-ez) tran, piazzare || refi.
sistemarsi.
plasament n. piazzamento,
investimento, impiego (di
denaro).
plasă f. maglia | rete.
plasmă f. plasma.
plastic adj. plastico; arte ~, arte
plastica, arte figurativa.
plastifiere f. plastificazione.
plasture in. impiastro.
plat adj. piatto.
platan m. platano || n. piatto di
bilancia.
plată f. pagamento; cu ~, in

denaro, a pagamento H paga.

platformă f. piattaforma.

platină f. platino.

platitudine f. banalità.

platnic adj. (nell.'espres.) bun o rău ~ (persona) che paga bene (o male), in tempo (o con ritardo).

platonic adj. platonico.

platou, -uri n. altopiano.

plauzibil adj. plausibile.

plăcea intr. piacere; sentire attrazione.

plăcere f. piacere.

plăcintă f. torta, focaccia.

plăcut adj. piacevole.

plămădi, -dese tran, impostare, intridere || formare, forgiare; creare.

plănui (-esc) tran, progettare.

plăpând adj. debole; gracile.

plăsmui (-esc) tran, plasmare || dar forma.

plăti (-esc) tran, pagare.

plătitor adj. pagatore.

plânge intr. piangere || tran.

compiangere || refi, querelarsi; reclamare; dolersi.

plângere f. lamentela || pianto || reclamo.

plâns, -uri n. pianto.

plânset n. pianto; lamento.

pleată f. qhioma; treccia.

plebe f. plebe.

plebiscit n. plebiscito.

plebiscitar adj. plebiscitario.

pleca intr. partire; andarsene |J refi, e tran, piegarsi; inclinarsi ||

PLE - POD

tran, soggiogare, plecarea f. partenza.

plecat adj. partito || piegato || inclinato.

plecăciune f. inchino.

pleda (-ez) intr. e tran, difendere,

perorare.

pledoarie f. difesa || aringa di difesa.

plen n. plenum.

plenar adj. plenario.

pleonasm n. pleonasma.

plesni (-esc) tran, colpire, battere || intr. scoppiare.

pleșuv adj. calvo.

pletos adj. chiomato.

plia (-ez) tran, piegare.

pliant adj. pieghevole.

plic, -uri n. busta.

plicticos adj. noioso.

plictiseală f. noia; fastidio.

plictisi (-esc) tran, annoiare;

infastidire || refi, annoiarsi.

plictisit adj. annoiato; infastidito.

plictisitor adj. fastidioso; noioso.

plimba refi, passeggiare || tran.

portare a passeggio || muovere.

plimbare f. passeggiata.

plin adj. pieno || colmo || pieno,

rotondo || completo; lună ~, luna

piena || n. pieno || contenuto.

plisa (-ez) tran, pieghettare.

plisat adj. pieghettato.

plisc, -uri n. becco || rostro.

plită f. fornello; piastra di un fornello.

plivi (-esc) tran, sarchiare.

plivire f. sarchiatura.

plivit adj. sarchiato.

ploaie f. pioggia; apă de ~, acqua piovana.

plocon n. regalo, dono.

plod, plozi m. bimbo || germe, embrione.

ploios adj. piovoso.

plomba (-ez) tran, piombare.

plombă intran, tuffarsi.

plonjon n. tuffamento, tuffo.

plop m. pioppo.

ploua intr. piovere; a ~ cu găleata,

piovere a catinelle.

plouat adj. bagnato di pioggia.

plug, -uri n. aratro.

plugar m. aratore; contadino.

plumb m. piombo || pallottola.

plural adj. plurale.

plus, -uri n. dippiù; soverchio; în
~, in più.

plusvaloare f. plus-valore.

pluş, -uri n. felpa.

plutaş m. battelliere, barcaiolo (su
una zattera).

plută f. zattera || albero del
sugliero || sughero.

pluti (-esc) intr. galleggiare.

plutire f. galleggiamento.

pluton n. plutone.

plutonier m. maresciallo;
sottufficiale.

pluvial adj. pluviale.

pneu n. pneumatico.

pneumatic adj. pneumatico.

poamă f. frutto || pomo.

poartă -orti f. porta; uscio || Porta,
governo di Costantinopoli.

poate adv. forse.

pocăinţă f. confessione.

pocher n. gioco del poker.

poci (-esc) tran, e refi, imbruttire.

pocit adj. sfigurato | j deforme.

pocitanie f. orróre; mostro,
macaeo.

pocni (-esc) intr. schioccare.

pocnit m. diavolo.

pod, -uri n. ponto || impalcatura ||
soffitta.

podea, -ele f. pavimento.

podgorean adj. pertinente al
vigneto || m. e f. vignaiolo ||
viticoltore.

podgorie f. vigneto | terreno
coltivato a viti.

POD-PON

podî (-esc) tran, pavimentare.

podiş, -uri n. altopiano.
podium, -uri n. tribuna; palco.
podoabă f. ornamento
poem n. poema.
poet m. e f. poeta.
poetic adj. poetico.
poezie f. poesia.
pofti (-esc) tran, desiderare ||
invitare || intr. venire.
pofticios adj. ingordo; goloso.
poftim inter, avanti!; favoritei ||
prego!
poftire f. invito.
pogon n. unita di misura agraria,
equivalente a mezzo ettaro.
poiană f. radura.
poiată f. rimessa || pollaio.
poimăine adv. dopodomani.
pojar, -uri n. morbillo || incendio.
pojghiță f. strato sottile.
poi m. polo || punto opposto, **polar** adj. polare.
polaritate f. polarità.
polariza (-ez) tran, polarizzare.
polarizare f. polarizzazione.
polei (-esc) tran, ricoprire d'oro e
d'argento || avvolgere in carta
d'argento || n. vetrone, leggero
strato di ghiaccio.
poleit adj. avvolto in carta
d'argento. , **polemic** adj. polemico.
polemică f. polemica.
polemiza (-ez) intr. polemizzare.
polen -uri n. polline.
poleniza (-ez) tran, impollinare.
polenizare f. impollinazione;
impollinamento.
poligam m. poligamo.
poligamie f. poligamia.
poliglot adj. poliglotta.
poligon n. poligono.
polimer m. polimero.
polimeriza tran, polimerizzare.
polinom, -noame n. polinomio.
polip m. polipo.

politehnic adj. politecnico; institut
~, politecnico.

politețe f. gentilezza.

politic adj. politico.

politică f. politica.

politician m. uomo politico.

políticos adj. gentile, cerimonioso.

polițai m. capo della polizia.

poliță f. tratta; cambiale || polizza.

poliție f. polizia.

polițist m, agente di polizia;
poliziotto.

polivalent adj. polivalente.

polizor, -zoare n. lucidatore,
levigatore.

polo n. gioco del polo.

polon adj. polacco.

polonez adj. Polacco || m. e f.
polacco; abitante della Polonia ||
f. lingua polacca.

pom m. albero da frutto; ~ de
iarnă, de Crăciun, albero di
Natale..

pomană f. elemosina; carità.

pomeneală f. (nell'espres.) nici ~
neppure per sogno.

pomeni (-esc) intr. e tran.
ricordare || refl, imbattersi.

pomenire f. commemorazione ||
ricordo.

pomenit adj. ricordato;
menzionato.

pomet, -uri n. pometo.

pomicultură f. pomicultura.

pomină f. ricordo || fama.

pompa (-ez) tran, pompare.

pompier m. pompiere; vigile del
fuoco.

pompos adj. pomposo.

ponce f. invar, pomice; pietra
pomice.

ponderabil adj. ponderabile.

ponderat adj. ponderato;
calcolato.

PON- POS

pondere f. peso || (fig.)

importanza, valore.

ponegri (-esc) tran, diffamare.

ponegrire f. diffamazione.

ponei m. poney.

ponor n. pendio; dirupo.

ponos n. disgrazia || offesa,
inóiuria.

pont, -uri n. punto; limite ||
articolo, paragrafo || idea,
principio.

ponta (-ez) intr. puntare,
scommettere || tran, registrare.

pontif m. pontefice.

pontifical adj. pontificale.

pontificat n. pontificato.

popas, -uri n. sosta; tappa.

popă m. popa; prete; sacerdote || re
(nelle carte da gioco).

poponeț m. topo campagnolo || n.
spaventapasseri || sedere.

popor n. popolo.

poporanism n. poporanismo
(corrente letteraria romena del
sec. XIX).

poposi (-esc) intr. sostare.

popotă f. mensa ufficiali.

poptilație f. popolazione.

popula (-ez) tran, popolare.

popular adj. popolare.

popularitate f. popolarità.

populariza (-ez) tran.
popolarizzare.

populat adj. popolato.

por m. poro.

porc m. porco, maiale; ~ mistreț,
cinghiale.

porcos adj. sporco; indecente;
osceno; immorale.

poreclă f. soprannome;
nomignolo.

porecli (-esc) tran.
soprannominare.

poreclit adj. soprannominato.

porni (-esc) intr. e refi, partire ||
tran, condurre, portare, || mettere
in funzione; avviare.

pornire f. partenza || avvio, pornograf, (scrittore) pornografo.

pornografie adj. pornografico.

pornografie f. pornografia.

poros adj. poroso.

port, -uri n. porto || costume
nazionale || costume, condotta;
modo di comportarsi.

portabil adj. portabile;
trasportabile.

portar m. portiere; portinaio ||
portiere (di una squadra di
calcio).

portativ n. pentagramma || adj.
portatile.

portbagaj n. portabagaglio.

port-franc porto franco.

portieră f. sportello.

portocal m. arancio (albero).

portocală f. arancia, arancio.

portocaliu adj. arancione.

portofel n. portafoglio, portafogli.

portofoliu n. portafoglio,
ministero, dicastero; ministru fără
~, ministro senza portafoglio.

portret n. ritratto.

portretiza (-ez) tran, ritrattare.

portuar adj. portuale.

portughez adj. portoghese, del
Portogallo || m. e f. portoghese;
abitante del Portogallo || f. lingua
portoghese.

porțelan, -uri n. porcellana.

porție f. porzione; parte.

porțiune f. porzione.

porumb m. granturco || n. campo
di granturco.

porumbar n. colombaia.

porumbel m. colombo.

porunci (-esc) tran, comandare,
ordinare.

poruncitor adj. autoritaro, posac adj. serio; severo.

POS -PRA

posedat in. e f. porseduto, ossesso, indemoniato.

posesie f. possesso.

posesiune f. possesso ||
posedimento.

posesiv adj. possessivo.

posesor m. e f. possessore.

posibil adj. possibile.

posibilitate f. possibilitât.

posomorât adj. maldisposto; triste
Il scuro.

post, -uri n. vigilia; de ~, di magro
|| posto, occupazione; funzione.

postav, -uri n. stoffa |j panno.

postbelic adj. post-bellico.

posterior adj. posteriore.

posterioritate f. posterità.

posti (-esc) intr. digiunare.

postulat n. postulato.

postum adj. pòstumo.

postură f. posizione.

poșetă f.-borsetta.

poștal adj. postale; factor ~,
fattorino, postino portalettere.

poștă f. posta; corrispondenza.

potcoavă f. ferro da cavallo.

potcovi (-esc) tran, ferrare || (fig.)
ingannare.

potecă f. sentiero viottolo.

potent adj. potente.

potența tran, potenziare, render
potente, accentuare, accentuare.

potențare f. potenziamento.

potențial adj. potenziale.

potoli (-esc) tran, e refi, calmare;
tranquillizzare, placare.

potop n. diluvio.

potrivi (-esc) tran, e refi, adattare ||
sistemare || collocare al posto
adatto.

potrivire f. adattamento.

potrivit adj. adatto || adattato.

povară f. peso || afavante ||
 tormento, sofferenza.
povață f. consiglio.
povățui (-esc) tran, consigliare ||
 guidare.
povârniș, -uri n. pendio, china ||
 discesa.
poveste f. racconto; favola.
povesti (-esc) tran, raccontare,
 narrare || intr. chiacchierare.
povestire f. narrazione.
povestitor m. e f. narratore.
poza (-ez) intr. posare, atteggiarsi.
poză f. posa; atteggiamento ||
 fotografia.
pozitiv adj. positivo.
pozitivism n. positivismo.
pozitivist adj. positivista || m. e f.
 positivista, seguace del
 positivismo.
poziție f. posizione
 atteggiamento, comportamento.
poznaș adj. scherzoso, faceto.
poznă f. scherzo, barzelletta.
practic adj. pratico || pratico,
 esperto.
practica tran, praticare, esercitare
 (un mestiere).
practicabil adj. praticabile ||
 accessibile. *
practică f. pratica; a pune în ~,
 mettere in pratica || pratica,
 esercizio (*di* una professione).
practician m. (medico) pratico,
 empirico.
pradă, -ăzi f. preda; bottino.
praf, -uri n. polvere; a face ~,
 annientare; ~ de pușcă, polvere
 da sparo.
prag, -uri n. soglia ((porta || (fig.)
 casa, abitazione || roccia ||
 bischero (di uno strumento a
 corda).
pragmatic adj. prammatico.

pragmatism ti. pragmatismo.

pralină f. caramella.

pravilă f. legge, disposizione || codice.

praznic n. banchetto funebre.

PRĂ-PRE

prăbuși (-esc) tran, e refi.

rovinare, crollare || precipitare.

prăbușire f. rovina, crollo.

prăbușit adj. crollato || rovinato.

prăda tran, predare, spogliare || dissipare.

prăfui (-esc) tran, e refi.

impolverare; coprire di polvere.

prăji (-esc) tran, friggere || refi.

riscaldarsi al sole.

prăjitură f. dolce, pasta dolce.

prăpastie f. burrone, precipizio.

prăpădi (-esc) tran, e refi.

rovinare; perdere.

prăpădit adj. rovinato.

prăpăstios adj. rovinoso || ripido,

scosceso || terribile || ansioso;

pessimista; disfattista.

prăși (-esc) tran, zappare; far la seconda aratura.

prăvăli (-esc) tran, e refi, rotolare;

precipitare || cadere; franare.

prăvălie f. negozio.

prăvălire f. crollamento || frana; scoscendimento.

prânz, -uri n. pranzo; înainte de ~,

prima di pranzo; după ~, nel

pomeriggio.

pranzi (-esc) ntr. pranzare.

prea adv. troppo; nu ~, non troppo.

preacinstit adj. onorabile, onorevole.

preacurat adj. immacolato; purissimo.

preacuvios adj. eccellente, eminente.

preafericit adj. beato, beatissimo.

preaînalt adj. divino.
prealabil adj. prealabile.
preamări (-esc) elogiare,
magnificare.
preamărire f. glorificazione ||
esaltazione.
Preamărit adj. glorificato;
esaltato.
preambul n. preambolo.
preaputernic adj. onnipotente.
preaviz, -uri n. preavviso.
precar adj. precario.
precaut adj. cauto, previdente.
precauție f. precauzione.
precădere f. priorità, precedenza.
preceda (-ez) tran, precedere.
precedent adj. precedente || n.
precedente.
precept n. precetto ||
insegnamento.
precipita tran. precipitare,
accelerare refi, avvenire
rapidamente.
precipitare f. precipitazione.
precipitat n. precipitate
precis adj. preciso; chiaro.
precistă adj. f. immacolata.
preciza (-ez) tran, precisare.
precizie f. precisione || esattezza.
precoce adj. precoce.
preconiza (-ez) tran, preconizzare.
precum cong. così, come [| come.
precumpăni (-esc) intr. avere
maggior peso, maggiore
influenza.
precumpănitor adj.
preponderante, dominante.
precursor m. e f. precursore.
preda, (-dau) tran, consegnare,
affidare || refl. arrendersi.
predecesor m. e f. predecessore.
predestina (-ez) tran, predestinare.
predestinare f. predestinazione.
predestinat adj. predestinato.

predica intr. predicare.
predicat n. predicato.
predică f. predica.
predilect adj. prediletto.
predilecție f. predilezione.
predispoziție f. predisposizione.
predispune tran, predisporre.
predispunere f. predisposizio.
predispus adj. predisposto.
predomina intr. predominare.
PRE-PRE
predominant adj. predominante.
preeminent adj. preminente.
prefabrica tran, prefabricare.
prefabricat adj. prefabbricato.
preface tran, trasformare || refl. simulare; fingere.
prefacere f. trasformazione || simulazione, finzione.
prefața tran, scrivere, mettere una prefazione.
prefață f. prefazione.
prefăcut adj. finto, simulato.
prefect m. prefetto; ~ de poliției, questore.
prefectură f. prefettura; ~ de poliției, questura.
prefera tran, preferire.
preferat adj. preferito.
preferențial adj. preferenziale.
preferință f. preferenza, 'preferit adj. preferito.
prefix n. prefisso.
pregăti (-esc) tran, preparare || refl, prepararsi, essere sul punto di.
pregătire f. preparazione.
preget n. interruzione; pausa.
pregeta intr. sospendere, interrompere || ritardare || esitare.
pregnant adj. pregnant.
preistorie adj. preistorico.
preistorie f. preistoria.
preîntâmpina tran, prevenire ||

venire incontro.

prejudeca tran, prediugicare.

prejudicia (-ez) tran, pregiudicare.

prelată f. copertone (per carri, ecc.).

prelegere f. conferenza.

preliminar adj. preliminar; n. pi. preliminari, inizi.

prelinge refi, gocciolare.

prelua tran, assumere.

prelucra (-ez) tran, trasformare.

prelucrare f. lavorazione || interpretazione, commento; conferenza, esposizione.

prelung adj. lungo || allungato.

prelungi(-esc) refi. e tran allungare

prematur adj. prematuro.

premedita (-ez) tran, premeditare.

premia (-ez) tran, premiare.

premiat adj. premiato.

premieră prima (di uno spettacolo).

premisă f. premessa.

premiu n. premio; ricompensa.

prenume n. pronome, nome di battesimo.

preocupa tran, e refi, preoccupare.

preocupat adj. preoccupato.

preot m. prete, sacerdote.

preoteasă f. moglie di un sacerdote ortodosso.

prepara tran, preparare.

preparare f. preparazione.

preparat n. preparazione.

preparator m. e f. preparatore || ripetitore.

prepondera (-ez) intr.

preponderare || emergere.*

preponderent adj. preponderante.

prepoziție f. preposizione.

prepus n. sospetto; sfiducia.

prerogativă f. prerogativa.

presa (-ez) tran, pressare; premere

|| esercitare una pressione su qc,
indurlo a far qualcosa.

presant adj. urgente; che preme.

presă f. stampa || pressa; torchio.

presăra tran, spargere.

preschimba tran. cambiare;
scambiare.

preschimbare f. scambio.

preserie tran, prescrivere.

prescurta (-ez) tran, accorciare;
ridurre || troncare || abbreviare.

prescurtare f. troncamento ||
abbreviazione.

246

PRE-PRI

presentiment n. presentimento.

presimți tran, presentire

presimțire f. presentimento

presiune f. pressione.

presta (-ez) tran, prestare; ~ (un)
jurământ, prestare giuramento.

prestabili (-esc) tran, prestabilire.

prestanță f. prestanza, prestigio.

prestație f. prestazione.

prestigiu n. prestigio; importanza.

presupune tran, presupporre ||
supporre.

presupunere f. presupposizione.

presupus adj. supposto,
presupposto || n. presupposto.

preș, -uri n. tappeto; stuoia.

preșcolar adj. prescolastico.

președinte m. e f. presidente.

președinție f. presidenza.

preta (-ez) refl. prestarsi, tener
mano.

pretendent m. e f. pretendente.

pretenție f. pretesa || intenzione;
desiderio.

pretențios adj. pretenzioso,
esigente.

pretext n. pretesto; scusa.

pretextă (-ez) tran, addurre un
pretesto, una scusa.

pretinde tran, pretendere, esigere.

preț, -uri n. prezzo; cu orice ~, ad ogni costo; fără ~, a buon mercato.

prețios adj. prezioso || di gran pregio, caro || amato, caro || ricercato, raffinato.

prețui (-esc) tran, apprezzare || valutare || intr. aver valore, valere.

prețuire f. stima (di upa merce), evaltiazione || stima, considerazione.

Prevaia (-ez) intr. prevalere.

prevăzător m. e f. previdente.

Prevedea tran, prevedere || provvedere, dotare.

prevedere f. previgenza || previsione.

preveni tran, prevenire || avvertire, preavvisare.

prevenitor adj. amabile; servizievole.

preventiv adj. preventivo, precauzionale; medicină ~, medicina preventiva.

prevesti (-esc) tran, annunziare, prevedere.

prevestire f. predizione; profezia.

prevestitor adj. annunziatore, forisro.

previzibil adj. previsibile.

previziune f. previsione.

prezbit adj. presbite.

prezent n. presente; în ~, ora || (plur. -uri) presente, dono || adj. presente, attuale.

prezenta (-zint) tran, presentare.

prezentabil adj. presentabile.

prezentare f. presentazione.

prezentator n. presentatóre.

prezentatie f. presentazione.

prezență f. presenza; ~ de spirit, presenza di spirito.

prezice tran, predire.

prezida (-ez) tran, presiedere.

prezidențial adj. presidenziale.

prezumptiv adj. presuntivo.

prezumție f. prestinzione.

pribeag adj. errante || esule.

pribegi (-esc) intr. errare || andare in e silio, esulare.

pribejie f. esilio | J vagabondaggio.

pricepe tran, capire, comprendere || refi, conoscere; essere esperto.

pricepere f. esperienza.

priceput adj. esperto; consapevole.

pricină f. causa, cagione, fără ~, senza motivo; din p, că, poiché.

pricinuire f. motivo, pretesto.

pricopsi (-esc) refi, guadagnare.

PRI-PRI

pricopsit adj. arricchito (senza aver lavorato) || istruito; capace.

pridvor, -voare n. veranda; loggiato (di casa contadina, rustica).

prielnic adj. favorevole.

prieten m. e f. amico.

prietenesc adj. amichevole.

prietenie f. amicizia.

prietenos adj. amichevole; affabile, affettuoso.

prigoni (-esc) tran, opprimere. angariare || perseguitare.

prigonire f. oppressione || prescellzione.

prigonit adj. oppresso, perseguitato.

prigonitor m. e f. oppressore || persecutore.

prihană f. macchia morale, disonestà; fără de ~ immacolato, puro.

prilej, -uri n. occasione, **prilejul** tran. occasionare; daroccasione.

prim adj. num. ord. primo; număr

~, numero primo; materie ~,
materia prima; ~ ministru, primo
ministro.

prima (-ez) intr. primeggiare.

primar m. sindaco || adj. primario

|| primordiale || elementare;

școală ~, scuola elementare.

primă f. premio.

primărie f. municipio.

primăvară f. primavera; la ~,
nella primavera ventura.

primăvăratec adj. primaverile.

primejdie f. pericolo.

primejdios adj. pericoloso.

primejdui (-esc) tran, mettere in
pericolo.

primeni (-esc) tran, e refi.

cambiare la biancheria.

primenire f. cambio della
biancheria.

primi (-esc) tran, ricevere || entrare
in possesso il accogliere.

primire f. accoglienza ||
accettazione.

primitiv adj. primitivo.

primitivism n. primitivismo.

primitor atig. accogliente.

primordial adj. primordiale.

principal adj. principale.

principat n. principato.

principe m. principe. -

principiu n. principio.

prinde tran, afferrare || percepire;
comprendere || refi, unirsi ||
fissarsi.

prinos n. contributo || omaggio.

prins adj. preso; occupato,
impegnato.

prinsoare f. scommessa.

printre prep. in mezzo; tra, fra.

prinț m. principe.

prioritate f. priorità.

pripas n. piccolo (di animale); de
~ senza padrone, abbandonato.

pripă f. fretta (loc. aw.) în ~ in fretta.

pripi (-esc) refl, affrettarsi.

pripit adj. affrettato, priiion n. palo.

prisos, -uri n. eccesso || de ~, in più. superfluo.

prisosi intram, essere di più, sovrabbondare.

priva (-ez) tran, privare.

privare f. privazione. .

priveghea (-ghez) intr. vegliare; star di guardia.

privești f. veduta; paesaggio.

privi (-esc) tran, guardare || refl. specchiarsi

privighetoare f. usignolo.

privilegia (-lez) tran, privilegiare.

privilegiat adj. privilegiato.

privilegiu n. privilegio.

privință f. în ~ de, sotto un certo aspetto.

PRI - PRO

privire f. sguardo || esame; cu ~ la, tenendo conto di.

privitor adj. riguardante.

priză f. presa.

prizonier m. e f. prigioniero.

prizonierat n. prigionia.

proaspăt adj. fresco; recente.

proba (-ez) tran, provare || dimostrare.

probabil adj. probabile.

probabilitate f. probabilità.

probă f. prova; corp de ~, provetta || testimonianza, dimostrazione.

problematic adj. problematico. , **problemă** f. problema.

proceda (-ez) intr. procedere.

procent n. percentuale.

proces n. processo.

procesiune f. processione.

proclama tran, proclamare.

procrea (-ez) tran, procreare; generare.

procreare f. procreazione.
procura tran, procurare.
procură f. procura.
procuror m. procuratore.
prodigios adj. prodigioso;
miracoloso.
producător adj. produttore || m. e
f. produttore.
produce tran. produrre ||
fruttificare || refi, realizzarsi.
producere f. produzione.
productiv adj. produttivo; fertile,
fecondo.
producție f. produzione)| lavoro,
opera scientifica.
produs n. prodotto; ~ de schimb
merce.
profan adj. profano.
profana (-ez) tran, profanare.
profesa (-ez) tran, e intr.
professare.
profesional f. professionale; secret
~, segreto professionale:
Profesionism n. professionismo.
profesionist m. e f. professionista.
profesiune f. professione; ~ de
credință, professione di fede.
profesor m. e f. professore.
profesoral adj. professorale.
profesorat n. professorato.
profet m. profeta.
profetic adj. profetico.
profeți (-esc) tran, predire,
profetizzare.
profeție f. profezia || predizione.
profil, -uri n. profilo || contorno.
profila (-ez) refi, profilarsi || tran.
profilare || organizzare.
profilactic adj. profilattico.
profita intr. approfittare ||
profittare, trarre utile.
profitor m. e f. approfittatore.
profund adj. profondo.
profunzime f. profondità.

progenitură f. progenitura.
proгноză f. prognosi.
program n. programma.
programa (-ez) tran, programmare.
programare f. programmazione.
programatic adj. programmatico.
programă f. programma.
progres n. progresso.
progresă (-ez) intr. progredire.
progresie f. progressione; ~
 aritmetică, progressione
 aritmetica.
progresist adj. progressista.
progresiv adj. progressivo.
prohibi (-esc) tran,- proibire,
 vietare.
prohibire f. proibizione || divieto.
prohibit adj. proibito, vietato.
prohibiție f. proibizione, divieto.
proiect n. progetto.
proiecta (-ez) tran, progettare ||
 proiettare || refi, riflettersi,
 proiettarsi.
proiectant adj. e m. chi elabora un
 piano, un progetto, progettista.
proiectare f. proiezione.

249

PRO - PRO

proiectil ni proiettile.
 i **proiector** n. proiettore.
 proiecție f. proiezione.
proletar m. e f. proletario.
proletariat n. proletariato.
prolific adj. prolifico.
prolificare f. proliferazione.
promiscuitate f. promiscuità.
promiscuu adj. promiscuo.
promisiune f. promessa.
promite tran, promettere.
promițător adj. promettere.
promontoriu n. promontorio, **promoroacă** f. brina.
promotor m. e f. promotore.
promoție f. promozione.
promova (-ez) tran, promuovere ||

promuovere, dichiarare maturo
(ad un esame).
promovat adj. promosso.
prompt adj. pronto.
promptitudine f. prontezza.
promulga tran, promulgare.
pronostic n. prognostico.
pronostica(-chez) tran, prosticare;
prevedere.
pronume n. pronome.
pronunța tran, pronunziare.
pronunțat adj. pronunciato.
pronunție f. pronunzia.
propaga tran, e refi, propagare;
difondere; divulgare.
propagandă f. propaganda.
• **propagator** m. e f. propagatore,
diffusore.
propăși (-esc) intr. progredire.
propice adj. propizio; favorevole.
proporție f. proporzione ||
dimensione.
proporționa (-ez) tran, adattare.
proporțional adj. proporzionale.
proporționalitate f.
proporzionalità.
propovădui (-esc) tran, divulgare.
propovăduire f. divulgazione.
propovăduitor m. e f. divulgatore.
propoziție f. proposizione.
proprietar m. e f. proprietario.
proprietate f. proprietà, possesso
|| proprietà, qualità, caratteristica.
propriu adj. proprio; nume ~,
nome proprio.
propulsa (-ez) tran, spingere.
propulsie f. propulsione.
propulsor n. propulsore.
propune tran, proporre || suggerire.
proroc m. profeta.
proroci (-esc) tran, profetizzare.
prorocie f. profezia.
proroga tran, prorogare, prorogare
f. proroga.

proscrie tran, proscrivere; bandire.
proslăvi (-esc) tran, lodare;
 magnificare; esaltare.
prosop n. asciugamano.
prospect n. avviso, annunzio;
 manifesto.
prospecta tran, prospettare.
prosper adj. **prospero**.
prospera intr. **prosperare**.
prosperitate f. prosperità;
 floridezza.
prost adj. sciocco; stupido cattivo,
 di qualità scadente || cattivo.
 sfavorevole.
prostese adj. stupido.
prosti (-esc) refi, istupidirsi || tran.
 stordire.
prostie f. stupidaggine; sciocchezza.
prostit adj. stordito; istupidito.
prostitua (-ez) tran, e refi.
 prostituire || disonorare.
prostituată f. prostituta; meretrice.
 prostituție f. prostituzione; meretricio.
protagonist m. e f. protagonista;
 primo attore.
protector adj. protettore; difensore.
protecție f. protezione || difesa.
 protecționism n. protezionismo.
proteină f. proteina.
proteja (-ez) tran, proteggere.
protejat adj. protetto.

250

PRO - PUN

protest n. protesta; notă de ~, nota
 di protesta || protesto (di una
 cambiale).
protesta (-ez) tran, protestare ||
 contraddire.
protestant adj. protestante.
protestatar adj. protestatario.
.proteză f. proresi.
protocol n. protocollo || cerimonia.
protocolar adj. protocollare.
prototip, -uri n. prototipo.

proșap, -uri n. timone (del carro).
proveni intr. provenire; avere origine. ,
proveniență f. provenienza; origine.
proverb n. proverbio.
providență f. provvidenza.
provincial adj. provinciate.
provincie f. provincia || distretto amministrativo.
provizie f. provvista.
provizoriu adj. provvisorio.
provoca tran, provocare || istigare.
provocant adj. provocant.
provocare f. provocazione.
provocator adj. provocante.
proxenet m. e f. prosseneta, mezzano, lenone.
prozaic adj. prosaico.
prozator rn. e f. prosatore.
proză f. prosa || (fig.) banalità; volgarità.
prudent adj. prudente || cauto.
prudență f. prudenza.
prună f. prugna.
prunc m. bambino; neonato.
pruncie f infanzia.
prund, -uri n. spiaggia arenosa; greto || brecciamie.
prundiș, -uri n. brecciamie.
psalm m. salmo.
psaltire f. salterio.
pseudonim n. pseudonimo.
Psihanalist m. psicanalista.
psihiatrie f. psichiatria.
Psihiatru m. psichiatra.
psihic adj. psichico.
psiholog m. e f. psicologo.
psihoză f. psicosi.
pubertate f. pubertà.
pubian adj. pùbico.
pubis n. pube.
public n. pubblico || moltitudine || in ~, pubblicamente || adj. pubblico; telefon ~, telefono

pubblico || Pubblico, statale;
școală ~, scuola di stato.
publica tran, pubblicare.
publicație f. pubblicazione;
rivista.
publicist m. e f. publicista.
publicistic adj. publicistico.
publicistică f. publicistica.
publicitate f. pubblicità || fama,
notorietà.
pudic adj. pudico.
pudoare f. pudore || castità.
pudra (-ez) tran, incipriare.
pufni (-esc) intr. sbuffare ||
scoppiare a ridere.
pufos adj. ricoperto di piume, di
peluria.
puhav adj. flaccido; molle.
pulbere f. polvere || polvere da sparo.
pulmonar adj. plumonare.
pulpă f. polpa.
puls n. polso || battito del polso.
pulsa (-ez) intr. pulsare. '
pulsație f. pulsazione; battito del
polso.
pulveriza (-ez) tran, polverizzare;
ridurre in polvere || (fig.)
annientare.
pulverizare f. polverizzazione.
puma f. puma; Icone d'America.
pumn m. pugno || pugno, colpo
dato con un pugno || manciata.
punct n. punto; puntino; ~ de
întrebare, punto interrogativo ||
punto, parte importante; ~ de
vedere, punto di vista; ~ cardinal,
punto cardinale.
PUN - PUZ
puncta (-ez) tran, punteggiare ||
marcare, mettere in evidenza.
punctaj n. punteggio.
punctare f. messa a punto ||
precisazione.
punctat adj. punteggiato ||

marcato; messo in evidenza.

punctual adj. puntuale || esatto;
preciso.

punctuație f. punteggiatura.

pune tran, porre; situare; mettere;
a~ o melodie pe note, trascrivere
una musica; a ~ în scenă, mettere
in iscena || depositare; a ~
deoparte, economizzare || refi.
opporsi, schierarsi contro.

pungaș m. borsaiolo; scroccone.

pungă f. tasca; sacchetto || borsa.

punguliță f. borsetta.

punte f. ponticello || ponte
levatoio.

pupa tran, e refi, baciare.

pupă f. poppa (di una nave) || larva.

pupilă f. pupilla.

pupitru n. pulpito || cattedra || leggio.

pur adj. puro || immacolato.

purcede intr. procedere || intr. e
refi, cominciare, iniziare ||
procedere.

purgatoriu n. purgatorio j| luogo
d'espiazione.

purica tran, e refi, spulciare.

purice m. pulce || pidocchio.

puricos adj. pieno di pulci.

purifica tran purificare.

purificare f. purificazione.

purism n. purismo.

puritan adj. puritano.

puntate f. purità; purezza.

puroi m. pus, marcia.

purpură f. pórpura.

purpuriu adj. purpureo.

purta tran, portare || portare,
trasportare || avere, detenere ||
indossare; a ~ doliu, portare il
lutto.

purtare f: portamento.

purtat adj. portato; usato.

purtător adj. portatore.

pus adj. posto; situato.

pustietate f. luogo isolato, deserto.
pustiit adj. devastato.
pustiu -uri n. deserto, în ~,
 invano; a ~, a inorte || adj.
 deserto, disabitato; abbandonato.
pustnic m. eremita.
pușcaș m. fuciliere.
pușcă f. fucile; gol ~, ignudo; a. se
 duce ~, fuggire.
pușcăriaș nz. ergastolano;
 galeotto.
pușcărie f. ergastolano; galera.
pușculiță f. salvadanaio.
puști m. ragazzo, ragazzotto.
putea tran, potere || refi, impers.
 essere possibile.
putere f. forza || potenza || capacita
 || autorità || governo || colmo; în ~
 nopții, nel colmo, della notte.
puternic adj. potente || force,
 intenso || importante.
putină f. tinozza.
putoare f. puzza; cattivo odore.
putred adj. putrido || puzzolente ||
 corrotto.
putrefacție f. putrefazione.
putrefiă (-ez) refi, putrefarsi.
putregai, -uri n. **putridume**.
putregai (-esc) intr. imputridire.
putrezi (-esc) intr. e refi.
 putrefarsi, imputridirsi ||
 decomporsi.
putrezit adj. putrefatto; decomposto.
puț, -uri n. porzo || sonda
 petrolifera.
puți intr. puzzare.
puțin adv. poco || alquanto; mai ~.
 meno || adj. poco, insufficiente ||
 (fig.) insignificante.
puzderie f. ammasso, folla;
 abbondanza.

r m. invar, diciottesima lettera dell'alfabeto romeno.

rabat, -uri m. riduzione di preuo, sconto.

rabie adj. rabbico.

rabie f. rabbia, idrofobia.

rabin m. rabbino.

rablagi (-esc) refi, invecchiare || deteriorarsi.

rablagit adj. invecchiato || deteriorato || consumato.

rabotor m. operaio qualificato addetto alla rabottatrice.

fac m. granchio || cancro || cancro (costellazione); tropical ~, » tropico del Cancro.

rachetă f racchetta |1 raccheta da tennis; missile.

fachiu, -uri n. acquavite.

racilă f. infermità; malattia incurabile || odio, inimicizia.

facilă f. bara || inădia.

facord, -uri n. raccordo.

facorda (-ez) tran, raccordare.

radar n. radar.

radă f. rada.

rade tran, radere || distruggere, annientare || vincere || rift.

radersi, sbarbarsi.

radia (-ez) tram, e intr. irraggiare || radiare.

radial adj. radiale.

radiator n. radiatore.

radiație f. irradiazione, radiazione.

radical adj. radicale, fondamentale || n. radicale.

radicalism n. radicalismo.

radieră f. gomma (per cancellare lo scritto a matita).

radier f. radiazione, cancellazione.

radio, -ouri n. radio, apparecchio radio; post de ~, posto di trasmissione radiofonica, stazione radio || radiodiffusione.-

radioactiv adj. radioattivo.
radioactivitate f. radioattività.
radiodifuziune f. radiodiffusione.

253

RAD-RAP

radioelectric adj. radioelettrico.
radiofonic adj. radiofonico.
radiofonie f. radiofonia.
radiofrecvență f. radiofrequenza.
radiografia (-ez) tran.
radiografare.
radiografie adj. radiografico.
radiografie f. radiografia.
radiojurnal n. radiogiornale,
giornale radio.
radiolog m. radiologo; specialista
in radiologia.
radiologie f. radiologia.
radioreceptor n. radoricevitore.
radiorecepție f. radioascolto.
radios adj. radioso; splendente.
radioscopie adj. radioscopico.
radioscopie f. radioscopia.
radiotehnică f. radiotecnica.
radiotelefoni f, radiotelefonie.
radiotelegrafia (-ez) tran.
radiotelegrafare.
radiotelegrafie adj.
radiotelegrafico.
radiotelegrafie f. radiotelegrafia.
radiotelegramă f.
radiotelegramma;
marconigramma.
radioterapie f. radioterapia.
radiotransmisiune f.
radiotrasmissione.
radu n. radio.
radius n. radio (osso
dell'avambraccio).
rafie f. raffia.
rafina (-ez) tran, raffinare.
rafinament f. raffinazione.
rafinat adj. raffinato.
rafinărie f. raffineria.

raft, -uri n. scaffale.
rage intr. ruggire || ragliare.
rahat, -uri n. lucum.
rahidian adj. rachidiano; canal ~, canale rachidiano.
rahitic adj. rachitico.
rahitism n. rachitismo.
rai n. paradiso.
rai, -uri n. rantolo.
raia, -ele f. provincia, fortezza turca (sul territorio intico romano).
raid, -uri n. raid, incursione aerea.
raion n. distretto; mandaménto; circoscrizione.
raional adj. distrettuale, mandamentale.
raită f. giro; a da o ~, fare un giro.
ralia (-ez) refi, radunarsi; unirsi.
ramă f. cornice.
rambleu n. terrapieno; scarpata.
ramburs n. rimborso || asscegno.
rambursa (-ez) tran, rimborsare || restituire.
ramifica refi, ramificarsi.
ramificat adj. ramificato.
ramificație f. ramificazione.
ramificație f. ramificazione,, **ramoleala** f. rammollimento.
ramoli (-esc) refi, rammollirsi; rimbambire.
ramolit adj. rammollito; rimbambito. 4
rampă f. rampa || ribalta || ringhiera.
ramură f. ramo || ramificazione.
rană f. ferita; a pune degetul pe ~, mettere il dito sulla piaga.
ranchiună f. rancore.
ranchiunos, -oasă adj. pieno di rancore.
randament n. rendimento.
rang, -uri n. rango; posto.
raniță f. zaino.
rapace adj. rapace.

rapid adj. rapido || veloce, celere;
tren ~, rapido, treno rapido.

rapiditate f. rapidità; celerità;
velocità.

254

RAP-RĂF

raport n. rapporto; a face ~, far
rapporto, comunicare || (plur, -
uri) rapporto, legame.

raporta (-ez) tran, riferire ||
rapportare || fruttare || refl.
riferirsi, alludere.

raportor m. relatore || n.
rapportatore.

hapsod m. rapsodo || aedo.

hapsodie f. rapsodia.

rar adj. raro; insolito; piatră ~,
pietra preziosa rara.

rarefia (-ez) refl. rarefarsi.

rarefiere f. rarefazione.

rareori adv. raramente; rare volte.

raritate f. rarità || l'esser rado.

rarità f. aratro leggero a due
orecchi.

ras adj. raso; sbarbato || n. (plur. -
uri) rasatura.

rasă f. razza; specie || tunica; saio.

rasial adj. razziale.

rasism n. razzismo.

rasist adj. razzista || m. e f.

razzista, seguace del razzismo.

rasoi n. bollito; carne bollita, carne
a lesso.

rastel n. rastrelliera.

rascherà f. raschiatoio.

rata (-ez) tran, fallire, perdere
l'occasione || far fiasco, non
riuscire.

ratare f. fiasco || fallimento.

ratat adj. fallito; non riuscito || m.
spostato.

rată f. rata; quota; aliquota; în ~, a
rate, ratealmente.

ratifica tran, ratificare.

ratificare f. ratifica.
rață f. anatra.
rație f. razione.
raționa (-ez) intr. ragionare || tran.
razionalizzare.
rațional adj. ragionevole ||
razionale.
raționalism n. razionalismo.
raționalist m. e f. razionalista.
raționaliza (-ez) tran.
razionalizzare.
raționalizare f. razionalizzazione.
raționalizat adj. razionalizzato.
raționament n. ragionamento.
rațiune f. ragione; ~ de stat, ragion
di stato.
rază f. raggio; ~ X, raggi X.
razie f. razzia, rastrellamento,
operazione di polizia. ...
razna adv. senza saper dove (si va,
ci si muove); a o lua ~ uscir di
senno, parlare a vanvera.
răbda tran, e refi, pazientare ||
sopportare.
răbdare f. pazienza ||
sopportazione.
răbufni (-esc) intr. e tran.
scoppiare.
răbufnitură f. scoppio.
răceală f. raffreddamento
freddezza; indifferenza
raffreddore.
răchită f. specie di salice; vinco,
vetrice.
răci (-esc) tran, e refi, raffreddare ||
intr. ammalarsi di raffreddore.
răcit agg. raffreddato.
răcitor n. frigorifero.
răcnet n. urlo; strillo (di orrore).
răcni (-esc) intr. ruggire || urlare.
răcoare f. frescura; la ~, al fresco
|| freddezza.
răcori (-esc) refi, raffreddarsi.
răcoritor adj. rinfrescante; (al pi.

come f.) rintreschi; bevanda
fresca.

răcoros adj. fresco.

rădăcină f. radice || (fig.) origine,
causa.

rădvan n. carrozza elegante,
carrozza di corte.

răfui (-esc) refi, spiegare, chiarire.

răgaz (-uri) n. **riposo, pausa.**

răget n. urlo || ruggito, răgușeală f. raucedine.

răguși (-esc) intr. raffreddarsi;
ammalarsi di raucedine.

răgușit adj. rauco || raffreddato.

rămas n. permanenza; ~ bun,
buona permanenza.

ramane intr. restare, rimanere ||
essere lasciato; a ~ la examen,
essere bocciato; a ~ pe drum,
essere rovinato; a ~ în d., restare
indeciso.

rămuros,- oasă. adj. ramoso.

răni (-esc) tran, e refi, ferire.

rănire f. ferimento.

rănit adj. ferito.

răpciugă f. morva; cimurro.

răpi (-esc) tran, rapire || (fig.)
ammaliare, incantare.

răpire f. rapimento; ratto || malia,
incanto.

răpit adj. incantato; aminafato.

răposat adj. deceduto.

răpune tran, ammazzare, uccidere.

rări (-esc) refi, diventare più rado
|| rarefarsi.

rărunchi m. pi. (pop.) reni ||
viscere.

răsad, -uri n. margotta, trapianto.

răsădi (-esc) tran, trapiantare.

răsări (-esc) intr. sorgere; apparire
all'orizzonte.

răsărire f. apparizione, **răsărit** adj. sorto || n. (plur. -uri)
sorgere || oriente, est, levante.

răsăritean adj. orientale.

răscoală f. rivolta, ribellione.

răscoli (-esc) tran, e intr.
 sconvolgere, disordinare ||
 smuovere il fuoco, sbraciare ||
 tran, (-ol) agitare, istigare alla
 rivolta; far ribellare.
răscolire f. ribellione; disordine.
răscolit adj. agitato || disordinato.
răscruce f. crociccliio, crocevia ||
 momento cruciale.
răscula tran, e refi, ribellare,
ribellarsi || istigare **alla rivolta**.
răscumpăra tran, ricomprare ||
 riscattare.
răsfăța tran, viziare; accarezzare ||
 refi, divertirsi || fare il capriccioso
 || estendersi.
răsfățat adj. coccolato, carezzato ||
 raffinato || esteso.
răsfira tran, e refi, sparpagliare;
 disperdere.
răsfoi (-esc) tran, sfogliare.
rășfrânge tran, rifrangere || rifl,
 ripercuotersi, echeggiare.
rășfrângere f. rifrazione.
răspândi (-esc) refi, diffondersi.
răspândire f. diffusione.
răspânditor m. e f. difonditore,
 propagatore.
răspântie f, **crocevia** || quadrivio.
răspicat adj. scandito; sillabato ||
 chiaro.
răsplată f. ricompensa.
răsplăti (-esc) tran, ricompensare.
răspunde intr. e tran, rispondere ||
 soddisfare || adattarsi ||
 rispondere, avere la
 responsabilità.
răspundere . f. risposta ||
 responsabilità || garanzia.
răspuns, -uri n. risposta || notizia;
 informazione.
răspunzător adj. responsabile ||
 corrispondente.
răputeri f. din ~, con tutte le

forze.

răstălmăci (-esc) tran, falsare il senso; interpretare senza obiettività; denaturare il senso.

răstălmăcire f. interpretazione subiettiva, interessata, denaturata.

răstălmăcit adj. spiegato; interpretato.

256

RĂS-RAZ

răsti refl. rivolgersi a qc. con, severità, con sgarbo; strapazzare; rimbrottare.

răstigni (-esc) tran, crocifiggere || tormentare, torturare.

răstignire f. crocifissione.

răstignit adj. crocifisso

răstimp, -uri m. intervallo di tempo; în -, di quando in quando.

răstit adj. forte, aspro, adirato, severo (detto del tono della voce).

răsturna tran, capovolgere; far cadere; a ~ brazda, arare; || réfi. appoggiarsi.

răsturnare f. capovolgimento.

răsturnat adj. capovolto || abbattuto.

răsuci (-esc) tran, e intr. torcere || arrotolare || refi. torcersi il voltolarsi.

răsucire f. torcitura.

răsucit adj. torto || a spirale || arrotolato, accartocciato.

răsufla tran, e intr. respirare || ritornare in sé || svelare.

răsuflare f. respiro; fără ~, morto; dintr-o ~, in un soffio.

răsuflat adj. invecchiato || sfiatato.

răsuflat n. respiro || parlata.

răsuna intr. risuonare || rintronare.

răsunare f. rimbombo || risonanza.

răsunător adj. risuonante || rimbombante.

răsunet n. rimbombo || risonanza ||
suono; fama; eco.

rășină f. rêsina.

rășinos **agg** resinoso.

rătăci (-esc) refi, sperdersi;
disperdersi || smarrire la strada ||
fran. smarrire, perdere.

rătăcire f. pazzia || errore; sbaglio.

rătăcit adj. smarrito, disperso || in
errore.

rătăcitor m. e f. errante.

rățoi m. anatra maschio;
capo verde, germano, rățușcă f. anatroccolo.

rău adv. male || spiacevole n.

(plur. rele) male || malattia;
sofferenza || adj. cattivo || illegale
|| rotto, rovinato || falso.

răufăcător m. e f. malvivente;
malfattore.

răutate f. cattiveria.

răutăcios adj. maligno; maldicente
|| cattivo.

răuvoitor adj. malvagio.

răvaș f. disordine, confusione.

răvăși (-esc) tran, disperdere,
confondere; mettere in disordine.

râzătoare f. grattugia.

răzbate intr. percorrere; andare
vagabondo || pervenire, aprirsi
una strada || riuscire.

răzbătător adj. ostinato.

răzbi (-esc) intr. andare avanti,
farsi la strada || arrivare || tran.
vincere, annientare.

război n. guerra || lotta, contesa ||
..telaio.

război (-esc) refi, guerreggiare.

războinic adj. guerresco; guerriero
|| m. soldato.

răzbuna refl. vendicarsi || tran.
vendicare.

răzbunare f. vendetta.

răzbunat adj. vendicato || punito.

răzbunător adj. vendicatore.

răzeș m. piccolo proprietario,
rurale.

răzgâia tran, viziare

răzgândi (-esc) refl, ripensare,
cambiare opinione.

răzleț adj. isolato || solitario ||
disperso.

răzor, -oare n. aiuola.

răzui tran, raschiare || grattugiare.

răzvrăti (-esc) refl, ribellarsi.

răzvrătire f: rivolta, ribellione.

257

RĂZ - REC

ribellato; ribelle; |

istigatore

refl.

răzvrătit adj.

rivoltoso.

răzvrătitor adj.

sobillatore.

râie f. scabbia; rogna.

rânced adj. rancido.

râncezi (-esc) intr.

inrancidire.

rând, -uri n. fila; schiera; de-a

in fila; pe ~, uno dopo l'altro

rigo; a citi printre ~, leggere tra le

righe.

rându (-esc) tran, mettere in fila
mettere in ordine; || refl, susseguirsi.

rânduială f. ordine || successione.

rândunică f, rondine, rondinella.

rânji (-esc) intr. ringhiare.

râpă f. ripa || pendio.

râu, -uri n. rivo; ruscello.

râvnă f. zelo; diligenza., **râvni (-esc)**; m. e tran, desiderare,
agognare, bramare, || invidiare.

râvnit adj. desiderato, bramato,
agognato.

râs in. riso; a lua in ~. prendere in
giro || (pi. râși) lince.

râșniță f. macinino.

reabilita (-ez) tran, e riff.

riabilitare.

reabilitare f. riabilitazione.
reabilitat adj. riabilitato.
rea-credință f. perfidia, malafede.
reactiv n. reattivo.
reactiva tran, riattivare || refi, rientrare in attività di servizio.
reactivare f. riattivazione.
reactor n. reattore.
reație f. reazione
reaționa (-ez)
 rispondere.
readapta (-ez)
 riadattare. înPyffil
readaptare f. riadattamento.
 intr. reagire
 tran.
 refi.
readuce tran. riportare
 ricondurre.
reafirma tran, riaferfnare. -
real adj. reale l l effettivo,
 indiscutibile.
realege tran, rieleggere.
realist adj. realista, realistico, **realitate** f. realta 1| concretezza.
realiza tran, realizzare || creare ||
 guadagnare » refi, compiersi.
realizabil adj. realizzabile.
realizare f. realizzazione.
realizat adj. realizzato || compiuto.
realizator adj. realizzatore.
realmente adv. realmente; in
 realta. fl'
reaminti (-esc) tran, e reti.
 ricordare.
reamintire f. ricordo; ricordanza
reangaja (-ez) tran, e reti, reingaggiare || entrare di nuovo a
 far parte del servizio attivo.
reangajat adj. reingaggiato.
reanima (-ez) tran, rianimare.
reapărea intr. riapparire.
reaprinde tran, riaccendere.
reasigura tran, riassicurare.
reasigurare f. riassicurazione
 „ (ev\ rift nsituare, **reaseza** (-ez) ^{1U}
 ricollocare.

rea-vointă f. cattiva volontà.
reazem n. sostegno || motivo,
movente ,|| fondamento.
rebegit adj. intirizzito, assiderato,
intorpidito, **rebel** adj. ribelle.
rebeliune f. ribellione.
rebus,-uri n. rebus.
rebut n. scapito, rimasuglio, roDd
di scarto. Il
recalcitrant adj. recalcitrante ||
riottoso. .
recacula (-ez) tran, ncalcolare.
recalifica tran, riqualificare.
recapitula (-ez) tran, ricapitolare.

258

REC-REC

recapitulare f. ricapitolazione.
recădea intr. ricadere.
recăpăta tran, **ricuperare; riavere.**
recăpătare f. riacquisto || **ricupero.**
recăsători (-esc) refl. risposarsi.
recăsătorit agg risposato.
rece agg, freddo || frigido ||
indifferente; impassibile.
recensământ n. censimento.
recent adj. recente.
recenza (-ez) tran, recensire.
recenzie f. recensione.
recenzor m. e f. censore.
recepta (-ez) tran, captare.
receptare f. ricezione.
receptor n. ricevitore.
recepție f. ricezione || accoglienza.
recepționa (-ez) tran, ricevere
accogliere.
rechema tran, richiamare.
rechemare f. richiamo.
rechin m. pescecane.
rechizitoriu n. requisitoria.
rechiziție f requisizione.
rechiziționa (-ez) tran, requisire.
recidiva intran, recidivare.
recidivist adj. recidivo || m.
recidi vista.

recif n. scogliera a fior d'acqua.
recipient n. recipiente.
recipisă f. ricevuta || quietanza.
reciproc adj. reciproco || mutuo, scambievole.
reciprocitate f. reciprocità.
recita tran, recitare.
recital, -uri n. recital || concerto.
recitare f. recitazione || recita.
reciti (-esc) tran, rileggere.
Sciama tran, reclamare.
reclamant adj. reclamante.
•"«**clamare** f. reclamo.
•"«**clamă** f. reclame || propaganda (pubblicità).
reclădi (-esc) tran, ricostruire.
•"«**clădire** f. ricostruzione.
recluziune f. reclusione.
recolta (-ez) tran, raccogliere.
recoltă f. raccolta; raccolto.
recomanda tran, prescrivere || raccomandare || presentare || refi. presentarsi.
recomandabil adj.
raccomandabile.
recomandare f. raccomandazione || presentazione.
recomandat adj. presentato || raccomandato.
recomandată f. (lettera) raccomandata.
recompensa (-ez) tran. ricompensare.
recompune tran, ricomporre.
reconcilia (-ez) tran, riconciliare.
reconciliere f. riconciliazione.
reconfirma tran, riconfermare.
reconfirmare f. riconferma.
reconforta (-ez) tran, riconfortare.
reconstitui (-esc) tran, ricostituire.
reconstituire f. ricostituzione.
reconstrucție f, ricostruzione.
reconstrui (-esc) tran, ricostruire.
reconstruire f. ricostruzione.
record, -uri n. record; primato.

recrea (-ez) refl, riposare, riposarsi
 || tran, ricreare, creare di nuovo.
recreat adj. ricreato, riposato.
recreație f. ricreazione.
recrut m. recluta. ^r 1
recruta (-ez) tran, reclutare.
recrutare f. reclutamento.
rect n. (intestino) retto.
rectal adj. rettale.
rectifica tran. rettificare ||
 correggere.
rectificare f. rettifica || correzione.
rectiliniu adj. rettilineo.
rector m. rettore.
rectorat n. rettorato.
recuceri (-esc) tran, riconquistare.
recul, -uri n. rinculo.

259

REC-REG

recula (-ez) intr. rinculare ||
 indietreggiare.
reculare f. rinculo.
reculege refl. raccogliersi, riaversi,
 ritornare in sé.
reculegere f. raccoglimento.
recunoaște (recunosc) tran.
 riconoscere || refl, riconoscersi.
recunoaștere f. riconoscimento.
recunoscător adj. riconoscente,
 grato.
recunoscut adj. riconosciuto.
recupera (-ez) tran, ricuperare.
recuperare f. ricuppro.
recurge intr. ricorrere.
recurs, -uri n. ricorso.
reda (redau) tran, ridare; rendere ||
 riprodurre.
redacta (-ez) tran, redigere 11
 dirigere (una rivista).
redactor m. e f. redattore.
redacție f. redazione.
redescoperi (-plur) tran.
 riscoprire.
redeștepta tran, e refl, risvegliare.

redeveni intr. ridiventare.
redresa (-ez) tran, raddrizzare.
redresare f. raddrizzamento.
reduce tran, ridurre || limitare.
reducere f. riduzione.
reductibil agg, riducibile.
redus adj. ridotto || diminuito ||
deficiente.
redută f. ridotto || ridotta
reedita (-ez) tran, ristampare ||
ripubblicare.
reeditare f. riedizione.
reeditat adj. riedito; ristampato.
reeduca tran, rieducare.
reeducare f. rieducazione.
reevalua (-ez) tran, rivalutare.
reevaluare f. rivalutazione.
reexamina (-ez) tran, riesaminare;
riprendere in esame.
reexaminare f. riesame.
reface tran, rifare || refi, rigenerarsi
|| guarire.
refacere f. riordinamento ||
ricostituzione.
refăcut adj. ristabilito || restaurato;
riparato.
referendum n. referendum.
referi intr. fare una relazione;
riferire || refi, riferirsi, fare
riferimento.
referință f. riferenza ||
spiegazione; riferimento.
referitor adj. riguardante.
reflecta(-ez) intr. riferirsi, || (-età)
tran, riflettere || refi, riflettersi,
ripercuotersi.
reflectare f. riflesso.
reflector n. riflettore.
reflectie f. . riflessione;
meditazione.
reflex n. riflesso || %dj. riflesso.
reflux, -uri n. riflusso.
reforma (-ez) tran, riformare.
reformare f. riforma.

reformat adj. riformato.
reformă f riforma || ríforma
(religiosa) || riforma (militare).
refracta refl. rifrangersi.
refractor adj. refrattario.
refracție f. rifrazione.
refren n. ritornello.
refrigera (-ez) tran, refrigerare ||
congelare.
refugia (-ez) rift. riparare;
rifugiarsi.
refugiat adj. profugo.
refugiu n. rifugio || spartitraffico.
refula (-ez) tran, ricacciare,
respingere indietro.
refuz, -uri n. rifiuto || materiale di
scarto. /
refuza tran, rifiutare.
regal adj. regale.
regalitate f. regalità.
regat n. regno.

260

REG-REÎ

regăsi (-esc) tran, ritrovare.
rege m. re; sovrano || **re** (nel gioco
degli scacchi; nelle carte da
gioco).
regenera (-ez) refi, ricostituirsi;
rigenerarsi || tran, e refi.
rinnovare || tran, rigenerare.
regenerare f. rigenerazione.
regenerator m. rigeneratore.
regent m. ef. reggente.
regență f. reggenza (durata,
tempo).
regesc adj. regale || reale; regio.
regie f. regia (teatro).
regim, -uri n. regime; sistema di
governo || regime; modo di vita.
regiment n. reggimento.
regimentar adj. reggimentale.
regină f. regina || **ape regina** ||
regina (nel gioco degli scacchi).
regional adj. regionale.

regionalism n. regionalismo.
 regionalist m. e f. regionalista.
 registru n. registro.
 regiune f. regione.
 regiza (-ez) tran, avere la regia,
 mettere in scena.
 regizor m. e f. regista.
 regia (-ez) tran, regolare.
 reglaj n. il fatto di regolare, il
 funzionamento di un
 meccanismo, ecc.
 reglementa .(-ez) tran.
 regolamentare; sottoporre ad una
 regola.
 reglementar adj. regolamentare.
 regn, -uri il. regno (della natura).
 regres, -uri n. regresso.
 regresa (-ez) intr. retrocedere ||
 regredire.
 regresiune f. regresso.
 regresiv adj. reazionario || codino
 Il arretrato.
^regret n. rimpianto,
 rincrescimento.
 regreta tran, rimpiangere, con
 dolore; rincrescere.
 regretabil adj. doloroso; dolente.
 regretat adj. rimpianto;
 compianto.
 regroupa (-ez) tran, e refi.
 raggruppare; riunire.
 regula (-ez) tran, regolare ||
 mettere a posto.
 regulament n. regolamento.
 regulamentar adj. regolamentare.
 regular adj. regolare; normalo.
 regularitate f. regolarità;
 normalità.
 regulariza (-ez) tran, regolarizzare
 || regolare.
 regularizare f. regolarizzazio. ne.
 regulat adj. regolato || regolare ||
 normale; uniforme.
 regulă f. regola; norma; legge; ~

de trei simplă, regola del tre
semplice.
reieși intran. risultare,
apparirchiaro (per deduzione).
reintegra (-ez) tran, reintegrare.
reintegrare f. reintegrazione.
reintra intr. rientrare.
reintroduce*tran. reintrodurre, reîmpăduri (-esc) tran.
rimboschire.
reîmpărți tran, ridividere ||
ridistribuire.
reîmpărțire f. ripartizione.
reîmprospăta tran, rinfrescare ||
(fig.) rinfrescare la memoria,
ricordare, reînarma (-ez) tran, e refi.
riarmare.
reîncarna (-ez) tran, e refi.
reîncarnare.
reîncălzi (-esc) tran, riscaldare.
reîncepe tran, ricominciare.
reînnoire f. trasformazione
rinnovamento.

261

REÎ-REN

reînsufleți (-esc) tran, e refl.
rianimarsi.
reîntâlni (-esc) tran, e refl.
incontrare di nuovo.
reîntoarce refl. ritornare.
reîntoarcere f. ritorno.
reîntregi (-esc) tran, reintegrare.
reînvia intr. risorgere.
relansa (-ez) tran, rilanciare.
relaș n. interruzione || riposo.
relata (-ez) tran, raccontare,
narrare.
relatare f. raccolto || relazione.
relativ adj. relativo; pronume ~,
pronome relativo.
relativism n. relativismo.
relativist adj. relativista || m. e f.
relativista, seguace del
relativismo.
relativitate f. relatività.

relație f. relazione || esposizione;
racconto || legame.
relaxa (-ez) refl. rilassarsi ||
distendersi.
relaxat adj. disteso || rilassato.
releva tran, rilevare; porre in
evidenza.
relief, -uri n. rilievo (del suolo); în
~, a rilievo; a scoate în ~, mettere
in evidenza.
reliefa (-ez) tran, porre in
evidenza; rilevare.
religie f. religione.
religios adj. religioso.
relua (reiau) tran, riprendere ||
ricominciare.
reluare f. ripresa.
remaniere f. rimaneggiamento ||
rimpasto governativo.
remarca tran, rimarcare; notare.
remarcabil adj. rimarcabile;
notevole.
remedia (-ez) tran, rimediare.
remediere f. rimedio.
remediu n. rimedio.
rememora (-ez) tran, ricordare.
reminiscentă f. reminiscenza,
ricordo.
remite tran, rimettere.
remitere f. rimessa.
remiză f. partita terminata alla pari
|| percentuale || rimessa;
autorimessa.
remonta (-ez) tran, rimontare (un
meccanismo smontato) ||
riconfortare.
remorca (-chez) tran, rimorchiare.
remorcher n. rimorchiatore.
remunera (-ez) tran, remunerare;
retribuire.
remunerare f. retribuzione;
remunerazione.
remunerație f. remunerazione;
retribuzione.

remușcare f. rimorso.
ren m. renna.
renal adj. renale.
renaște (-ase) intr. rinascere.
renaștere f. rinascenza;
rinascimento.
renăscut adj. rinato.
renega tran, rinnegare. *
renegare f. rinnegazione.
renegat m. e f. rinnegato ||
apostata.
renova (-ez) tran, rinnovare.
renovare f rinnovamento.
renta (-ez) intr. rendere essere
fruttifero.
rentabil adj. reciditizio.
rentabilitate f. qualità di es ser
redditizio.
rentă f. rendita.
rentier m. e f. usufruttario || chi
vive di rendita.
renume f. fama; rinomanza.
renumit adj. famoso; rinomato;
celebre.
renunța intr. rinunciare.
renunțare f. rinunzia.

262

REO-RES

reorganiza (-ez) tran.
riorganizzare.
reorganizare f. riorganizzazione.
repara tran, riparare, accomodare.
reparare f. riparazione.
reparație f. riparazione.
repartiza (-ez) tran, ripartire;
suddividere.
repartizare f. ripartizione;
suddivisione.
repatria (-iez) tran, e refl.
rimpatriare.
repatriere f. rimpatrio.
repaus, -uri n. riposo, sosta.
repede adv. in fretta; rapidamente
Il subito: immediatamente || adj.

rapido; immediato.
 reper n. segno, punto di riscontro,
 di orientamento.
 repera, -rez tran, segnare, meltere
 punti di riscontro: vedere,
 scorgere: individuare.
repercuta (-ez) refi, ripercuotersi.
repertoriu n. repertorio. .
repetă tran, ripetere || ripetere (una
 classe).|| refi, ripetersi, riprodursi.
repetare f. ripetizione.
 repetat adj: ripetuto.
repetent adj. ripetente.
repetitor in. e f. ripetitore.
 repetiție f. ripetizione.
repezeală f. fretta.
repezi (-ed) refi, slanciarsi ||
 scagliarsi || tran. gettare,
 scagliare.
repeziș, -uri n. corsa ||
 precipitazione; fretta.
repezit adj. alfrettato || scagliato;
 lanciato.
replica tran, replicare; rispondere.
replică -ici f. replica; fără ~,
 definitivamente.
repopula (-ez) tran, ripopolare.
•"eport, -uri n. riporto.
Sporta (-ez) tran, riportare.
reportaj n. resoconto ||
 corrispondenza giornalistica;
 servizio.
reporter m. resocontista ||
 corrispondente.
represalii f. plur. rappresaglia.
represiune f. repressione.
represiv adj. repressivo.
reprezentă tran, rappresentare ||
 reppresentare; recitare
 rappresentare, essere, significare.
reprezentant m. e f.
 rappresentante.
reprezentanță f. rappresentanza.
reprezentare f. rappresentazione ||

recita.

reprezentativ adj. rappresentativo.

reprezentatie f. rappresentazione;
recita; spettacolo.

reprima tran, reprimere.

reproducător adj. riproduttore;
atto, idoneo alla riproduzione.

reproduce tran, riprodurre ||
produrre in serie || refl.

riprodursi; ripetersi ||
moltiplicarsi.

reproducere f. riproduzione.

reproducție f. riproduzione.

reproș, -uri n. rimprovero.

reproșa (-ez) tran, rimproverare.

republica tran, ripubblicare.

republican agg repubblicano.

republică, -ici f. repubblica.

repudia (-iez) tran, ripudiare.

repudiere f. ripudio.

repugna intr. ripugnare.

repulsiv adj. ripulsivo.

repune tran, riporre.

reputat adj. rinomato.

resemna (-ez) refl. rassegnarsi.

resemnare f. rassegnazione.

resemnat adj. rassegnato. .

resentiment n. risentimento;
rancore.

263

RES-RIS

resimți tran, sentire || refl.

risentire, sentire le conseguenze.

resort, -uri n. molle; scatto ||
campo d'attività; a fi de ~ cuiva
entrare negli attributi di, dover
esser risolto da.

respect n. rispetto; ~ -le mele, i
miei rispetti.

respecta tran, rispettare || refl.
conservare la propria dignità.

respectabil adj. rispettabile.

respectiv adj. rispettivo.

respectuos adj. rispettoso.

respingător agg ripugnante.
respinge tran, rifiutare; respingere;
non accettare.
rezervist m. riservista, soldato,
ufficiale della riserva.
rezervor n. serbatoio || cisterna.
rezident m. residente; agente
consolare.
rezidual adj. residuale.
reziduu n. residuo; resto;
rimanenza.
rezilia tran, annullare; rescindere.
rezista intr. resistere || opporsi.
rezistent adj. resistente.
rezistență f. resistenza
opposizione.
rezoluție f. risoluzione || decisione.
rezolva tran, risolvere.
rezolvabil adj. risolvibile.
rezolvare f. risoluzione, soluzione.
rezonabil adj. ragionevole.
rezonanță f. risonanza, eco,
sonorità.
rezulta intr. risultare.
rezultantă f. risultante (forza).
rezuma tran. riassumere,
compendiare.
rezumat n. riassunto, compendio.
rezumativ adj. riassuntivo.
ricin m. ricino; ulei, unt de ~, olio
di ricino.
ricoșă intran. rimbalzare
(proiettile).
ricoșeu, -uri n. rimbalzo || effetto
indiretto.
rid, -uri n. ruga.
ridica tran, sollevare; innalzare ||
refl. alzarsi || refl, e intr. crescere
divenire grande.
ridicat adj. sollevato || diritto; alto;
cu ~, all'ingrosso; in gran
quantità.
ridicătură f. sollevamento (del
terreno).

ridiche f. ravanello.
ridicol adj. ridicolo.
ridiculiza (-ez) tran, ridicolizzare,
 mettere in ridicolo.
rigid adj. rigido || duro, severo;
 impettito.
rigiditate f. rigidità || severità.
riglă f. regolo; ~ de calcul, regolo
 calcolatore.
rigoare f. rigore; severità.
rigolă f. rigolo, scanalatura,
 canaletto, fossatello.
riguros adj. rigoroso, severo.
rigurozitate f. rigidità, *i*
rima (-ez) intr. rimare.
rimă f. rima.
rimel n. rimmel.
rindea, -elef. piiala.
ring, -uri n. ring; pedana.
rinichi m. rene.
rinocer m. rinoceronte.
riposta (-ez) intr. replicare;
 controbattere.
ripostă f. risposta.
risca tran, e intr. rischiare.
riscat adj. rischiato.
risipă f. spreco; prodiagnità.
risipi (-esc) tran, sprecare ||
 dissipare || refi, diffondersi;
 disperdersi.
risipit adj. disperso; sparso;

264

RIS - ROT

risipitor adj. sprecone ||
 dissipatore; prodige
rit, -uri n. grugno.
ritm, -uri n. ritmo.
ritma (-ez). tran. ritmare;
 accentare.
ritmat adj. ritmato.
ritmic adj. ritmico.
ritmică f. ritmica.
ritual adj. rituale || n (plur. -uri)
 rituale.

rival m. e f. rivale; antagonista.
rivalitate f. rivalità.
 rivaliza intran, rivaleggiare.
riveran adj. rivierasco.
roabă f. carriola || serva, schiava;
 ancella.
roade tran, rodere || (fig.)
 tormentare, travagliare.
rob m. e f. schiavo, servo.
robă f. toga; robbone.
robie f. schiavitù, serviții.
robinet n. rubinetto.
robot m. robot; automa.
robust adj. robusto.
rocadă f. arroccamento.
rocă f. rocca.
rochie f. abito femminile, vestito.
rod, -oade n. frutto || risultato.
rodaj n. rodaggio.
rodi (-esc) intr. fruttificare.
roditor, -toare adj. fruttifero;
 fecondo; fertile.
rodnic adj. fecondo; fruttifero.
roi (-esc) intr. sciamare.
roi, -uri n. sciame (di api).
rol, -uri n. ruolo, **rolă** f. carrucola.
rom n. rum.
roman n. romanzo.
roman adj. romano || m. e f
 romano, abitante di Roma.
romancier m. e f. romanziere.
romanic adj. romanico, romanzo.
romanitate f. romanità.
romaniza (-ez) tran, romanizzare.
romanizare f. romanizzazione.
romantic adj. romantico ||
 sognatore.
romantism n. romanticismo.
romanță f. romanza.
 român adj. • romeno; che
 appartiene alla Romania || m. e f.
 romeno, abitante della Romania ||
 f. romeno, lingua romena.
românesc adj. romeno.

românește adv. al modo dei romeni; a vorbi ~ parlar romeno; tradus din ~ tradotto dal romeno.
românizare f. romenizzazione.
romb, -uri n. rombo.
.rond -uri n. aiuola || ronda.
rondel m. randello.
ronțai tran. sbriciolare, rosicchiare.
ropot n. scalpito || scroscio (di pioggia) || scroscio (di applausi)
ropoti (-esc) intr. scalpitare.
ros adj. rosso; consunto.
rost, -uri n. senso; significato || situazione scopo; giustificazione || ordine stabilito.
roști (-esc) tran, pronunziare || dire.
rostogol, -uri n. rotolare.
rostogoli (-esc) tran, far rotolare || refi, rotolarsi.
roșcat adj. rossiccio; fulvo.
roșiatic adj. rossiccio.
roșie f. pomodoro.
roșu n. colore rosso || rossetto || adj. rosso || incandescente; arroventato.
rotar m. carradore.
rotat adj. rotondo || pomellato, leardo (detto di cavallo).
rotativ adj. rotativo.
rotație f. rotazione; prin ~, alternativamente.
rotilă f. rotella.
265
ROT - RUT
rotocol, -coaie n. figura, contomo a forma di cerchio, di anello; în ~ a spirale.
rotofei adj. paffuto, grassoccio.
rotula f. rotula.
rotund adj. rotondo, tondo.
rotunji (-esc) tran, arrotondare || refi, arrotondarsi, ingrassarsi.

rouă f. rugiada.
rourat adj. bagnato di rugiada;
rugiadoso, irrorato.
roz adj. rosa (colore); a privi în ~
essere ottimista.
rubin n. rubino.
rublă f. rublo.
rubrică f. rubrica.
rucsac, -uri n. sacco da montagna;
sacco alpino.
rudă f. parente; de ~, da
riproduzione.
rudiment n. (plur.) rudimenti;
nozioni elementari.
rudimentar adj. rudimentale ||
elementare.
rufă f. panno || biancheria, bucato.
rufărie f. biancheria, bucato.
rug, -uri n. rogo; pira.
ruga, (rog) tran, pregare, te rog, ti
prego, per favore, || refi, pregare;
dire le preghiere.
rugă, rugi f. preghiera,
implorazione.
rugăciune f. preghiera.
rugămintă f. richiesta.
rugbi n. rugby; pallovale.
rujină f. ruggine.
rugini (-esc) intr. arruginire;
arruginirsi.
ruginit adj. arruginito || vecchio;
usato.
ruina (-ez) refi, e intr. minare;
precipitare.
ruinat adj. rovinato.
ruină f. rovina; mdere || disastro.
ruj, -uri n. rossetto (per le labbra);
belletto.
rula (-ez) trun. arrotolare || intr.
svolgersi (di un film) esser
presentato sullo schermo.
rulaj n. rtillaggio.
rulant adj. rotante || rotabile;
materiale ~, materiale rotabile.

ruletă f. rolletta || roulette.
rulment m. cuscinetto
 (meccanico); ~ cu bile cuscinetto
 a sfere.
rumega intr. ruminare.
rumen n. mmine || adj. roseo;
 rubicondo.
rumeni (-esc) refi, e intr. arrossire;
 diventare rosso (di un frutto)
 maturare || tran, rosolare.
rumenit adj. rosso; arrossito ||
 imbellettato (dell'arrosto) esser
 proprio cotto, arrostito.
rumoare f. mmore.
rupe tran, rompere || usare;
 consumare || spezzare || strappare
 || esprimersi con difficoltà,
 parlare poco, male una lingtia.
rupere f. rottura; il rompersi.
rupt adj. rotto; spezzato ||
 suddiviso || strappato.
rural adj. mrale.
rus adj. rosso; appartenente alla
 Russia || m. e f. russo; abitante
 della Russia || f. lingua rossa.
rusesc adj. russo!
rustie adj. rustico.
rușina (-ez) refi, vergognarsi ||
 tran, svergognare.
rușinat adj. vergognato.
rușinos adj. vergognoso.
rută f. ruta, rotta (strada, tragitto).
rutină f. capacita; esperienza,
 pratica/

266

S-SAL

s

s m. invar, ventesima lettera
 dell'alfabeto romeno e suono
 corrispondente.
sabat n. sabato || sabba; tregenda.
sabie f. spada sciabola; ~ lui
 Damocle, spada di Damocle ||
 (fig.) lotta; combattimento.

sabot n. sandalo; zoccolo.
sabota (-ez) tran, sabotare.
sabotaj n. sabotaggio.
sac nt. sacco || sacco da viaggio.
sacadat adj. interrotto, a scosse, a sbalzi.
sacagiu m. venditore d'acqua.
sacâz n. mastice; colofonia.
sacoșă f. borsa per la spesa.
sacrifica tran, sacrificare || refi. dedicarsi.
sacrificat adj. sacrificato || dedito interamente || ucciso.
sacrificiu n. sacrificio || rinunzia.
sacrilegiu n. sacrilegio.
sadea adj. invar. semplice; disadorno || autentico.

267

sadic adj. sadico.
sadism n. sadismo.
safir n. zaffiro.
salahor m. salariato; bracciante || operaio.
salam, -uri n. salame.
salamandră f. salamandra.
salariat adj. salariato; stipendiato.
salariu n. salario.
salariza tran, salariare.
salată f. insalata.
salbă f. collana. ■*
salcâm m. acacia
salcie f. salice; ~ pletoasă, salice piangente.
salinitate f. salinità.
salivă f. saliva.
salon n. salone; salotto.
salopetă f. tuta da lavoro.
salpetru m. salnitro.
salt, -uri n. salto.
saltea, -eie f. materasso.
salubritate f, salubrità.
salubru adj. salubre || favorevole.
SAL-SAN
salut, -uri n. saluto.

saluta tran, salutare || accogliere con entusiasmo.
salutar adj. saltitare.
salutare f. saluto.
salva (-ez) tran, salvare.
salvare f. salvezza; salvazione || pronto soccorso.
salvator adj. salvatore.
salvă f. salve.
sanatoriu n. sanatorio; casa di cura.
sanctitate f. santità; ~ sa, Sua Santità.
sanctuar n. santuario.
sanctiona (-ez) tran, sanzionare || punire.
sanctione f. sanzione || punizione.
sandală f. sandalo.
sandviș, **-uri** n. tramezzino, ranino gravido, panino imbottito.
sanguin adj. sanguigno.
sanie f. slitta.
sanitar adj. sanitario || m. infermiere.
sanscrit adj. sanscrito || limbă ~, sanscrito, lingua sanscrita.
santal m. sandalo (albero).
santinellă f. sentinella.
sapă f. zappa.
saramură f. salamoia.
sarcasm n. sarcasmo.
sarcastic adj. sarcastico.
sarcină f. soma; peso || debito, obbligazione || stato di gravidanza.
sardea, -ele f. sarda; sardina.
sare, **-uri** f. sale || spirito, facerie.
sas m. sassone.
sașiu adj. strabico.
sat, sate n. villaggio.
satană f. sātana; diavolo.
satanic adj. satànico.
satelit m. satellite; ~ arificial satellite artificiale.

satir m. sàtiro; fauno.
satiră f. sàtira.
satiric adj. satirico.
satiriza (-ez) tran, satirizzare.
satisface tran, soddisfare.
satisfacție f. soddisfazione.
satisfăcător adj. soddisfacente.
satisfăcut adj. soddisfatto;
 contento.
satura (-ez) tran, saziare.
saturat adj. sàturo.
saturație f. saturazione.
saț n. sazietà.
sau cong. o, oppure, ovvero.
savană f. savana.
savant adj. sapiente; saggio || m. e
 f. studioso.
savoare f. sapore.
savura tran, assaporare.
savuros adj. saporito.
saxofon n. sassofono, **să cong se || che ||** affinché.
săculeț n. sacchetto.
sădi, sădesc tran, piantare.
sădire f. il piantare.
săgeată f. saetta; dardo; freccia.
săgeta (-ez) tran, saettare ||
 fulminare; folgorare.
săgetător m. e f. arciera || m.
 (costellazione del) Sagittario.
sălaș n. ricovero' || giaciglio.
sălășlui intran, stare, dimorare ||
 refi, stabilirsi.
sălbatic adj. selvatico || selvaggio.
sălbătesc adj. selvatico.
sălbătici (-esc) refi, diventare
 selvaggio.
sălbăticie f. selvatichezza.
sălbăticiune f. animale selvaggio;
 selvaggina.
sălta intr. saltare || refi, crescere,
 diventar grande.
sămânță f. sementa || seme.
sănătate f. salute; sanità

SAN-SCA

sănătos adj. sano || in buona salute; să fii ~, sta sano, sta bene.

săniuș n. pista per la slilla; de-a ~ scivolando, correndo in slitta.

săniuță f. slittino.

săpa tran, zappare || intr. zappare; lavorare con la zappa.

săpat adj. zappato.

săpăligă f, zappetta.

săpătură f. scavo scavo archeologico.

săptămânal adj. settimanale.

săptămână f. settimana.

săpun n. sapone.

săpuneală f. insaponatura.

săpuni (-esc) tran, e refi. insaponare.

săpunieră f. saponiera.

săra (-ez) tran, salare || mettere in salamoia.

sărac adj. povero; ~, și curat, povero ma onesto.

sărat adj. salato || conservato in salamoia.

sărăci (-esc) intr. e tran. impoverire || isterilire.

sărăcie f. povertà; indigenza miseria.

sărăcuț adj. poverino || poverello.

sărbătoare f. (gioco di) festa || festività.

sărbătoresc adj. festivo || solenne.

sărbători (-esc) tran, festeggiare.

sărbătorit adj. festeggiato

sări intr. saltare || innalzarsi.

sărit n. salto.

săritor adj. saltalore || amabile, servizievole, premuroso.

săritură f. salto.

sărut n. bacio.

săruta tran, baciare.

sărutare f. bacio, **săsesc** adj. sassone. sătean m. abitante del villaggio ||

contadino.

sătesc adj. appartenente al
villaggio.

sățul adj. sazio.

sătura refl. e trant. saziare ||
soddisfare.

săturat adj. saziato || soddisfatto.

său adj. e pron, poss. suo ||
proprio, caratteristico.

săvârși (-esc) tran, compiere.

săcăi tran, tormentare || annoiare,
dar fastidio.

sâmbătă f. sabato; ~ mare, sabato
santo.

sâmbure m. nocciolo || seme.

sân m. seno; petto || seno, baia,
golfo || n. (plur. -uri) seno,
mammella || cuore || petto (della
camicia); sparato || seno, ventre,
grembo || centro, interno.

sânge n. sangue; în ~, al sangue,
crudo || sangue, stirpe, razza ||
(plur. -uri) assassinio, eccidio.

sângera (-ez) intr. sanguinare ||
tran, ferire.

sângerat adj. insanguinato ||
macchiato di sangue || sanguigno,
colore dei sangue.

sângeros adj. sanguinoso ||
crudele, spietato || rosso
sanguigno.

sârb adj. serbo; dei Serbi || m. e t.
serbo; abitante della Serbia.

sârbă f. sirba (danza popolare).

sârgui (-esc) refl, .sforzarsi darsi
peila.

sârguință f. diligenza.

sârmă f. filo di ferro.

scadent adj. scadente; che scade.

scadență f. scadenza.

scafandru n. scafandro,
polombaro.

scai n. cardo; a se ține ~ de cineva
accompagnare qc. dappertutto

non dargli pace.
, **scaiete** m. cardo.

269

SCA - SCH

scală f. scala (negli apparecchi radio).

scalpa (-ez) tran, scotennare.

scamator m. prestigiatore.

scamatorie f. prestigianone.

scanda (-ez) tran, scandire

scandal, -uri n. scandalo || rumore, chiasso.

scandaliza tran. ^{e retl} scandalizzare.

scandalizat adj. scandalizzato.

scandalos adj. scandaloso.

scandare f. scansione.

scandinav adj. scandinavo || m et scandinavo, abitante della Scandinavia. ■

scară f. scala; ~ **rulanta**, scala mobile; || stafia || scala, sene, successione || livello, ceto, scala sociale || scala; rapporto; la .-, in scala. .

scaun n. trono; seggio || sedia-electric, sedia elettrica; ~ de vioară, ponticello (del violino); cu ~ la cap, assennato, con la testa a posto.

scădea intr. e tran, scadere; diminuire || sottrarre.

scăldat adj. bagnato.

scăldătoare f. vasca da bagno || bagno, **scămos-oasă** adj. sfilacciato.

scăpa intr. sfuggire || svignarsela || scappare || tramontare || tran, lasciar cadere.

scăpare f. salvazione; liberazione.

scărpina refl. grattarsi.

scăzământ n. diminuzione || riduzione.

scăzător m. sottraendo.

scăzut adj. diminuito.

scâncet n. pianto; singhiozzo || vagito. . _

scânci (-esc) intr. e refl
 singhiozzare || vagire.
scândură f. tavola; asse.
scânteia, -teiez intran, scintillare
 sfavillare.
scânteie f. scintilla; favilla.
scârbă f. schifo; disrusto.
scârbi, -esc refl, disgustarsi; sentir
 schifo.
scârbit adj. disgustato.
scârbos adj. schifoso; disgustoso.
scartai intr. scricchiolare ||
 strimpellare.
scârțâit n. scricchiolio.
scenarist m. scenarista. -
scenariu n. scenario || copione.
scenă f. scena || palcoscenico.
scenetă f. scenetta || dramm in un
 atto.
scenic adj. scenico; spațiu ~
 palcoscenico.
scenograf m. scenografo.
scenografie f. scenografia.
sceptic adj. scettico || incredulo.
sceptru n. scettro || (fig.) dignità;
 potere.
schelă f. impalcatura || ponte.
schelet n. scheletro || impalcatura.
schematic adj. schematico. <
schematiza (-ez) tran.
 schematizzare.
schemă f. schema || paradigma.
scheuna intr. guaire || uggolare.
schî, -uri n. sci.
schia (-ez) intr. sciare.
schilod agg: storpîo || monco.
schilodi (-esc) tran, e refl, mutilare
 || (far) diventare storpîo;
 storpiare.
schimb, -uri n. scambio; cu ~, a
 turno; liber ~, libero scambio. .
schimba tran. cambiare ||
 modificare; trasformare, *f*
schimbare f. cambiamento;

mutamento || trasformazione.

schimbat adj. modificato ||

I trasformato.

270

SCH-SCR

schimbător adj. mutevole;

variabile || n. scambio || cambio.

schimonosi (-esc) tran, sformare,

sfigurare || refl. fare smorfie.

schismă f. scisma (| scissione.

schit, -uri n. èremo.

schîta (-ez) tran, schizzare;

descrivere sommariamente.

schîță f. schizzo; disegno.

schizofrenie adj. schizofrenico.

schizofrenie f. schizofrenia.

sciatic adj. sciatico; nerv ~, nervo

sciatico.

sciatică f. sciatica.

scinda (-ez) tran, e refi, scindere;

dividersi.

scindare f. scissione.

scit m. e f. scita.

sciziune f. scissione || separazione.

sclav m. e f. schiavo.

sclavagism n. schiavismo.

sclavie f. schiavitù.

scleroză f. sclerosi.

sclifosi (-esc) refi, piagnucolare;

far moine.

sclipi (-ese) intr. scintillare.

sclipitor agg scintillante.

scoarță f. scorza; buccia ||

corteccia || tappeto rustico.

scoate tran, togliere || estrarre ||

mettere in evidenza || estirpare jj

estrarre, fabbricare || stampare,

pubblicare, emettere.

scobi (-esc) tran, e intr. incidere ||

solcare.

scobit adj. solcato || inciso.

scobitoare f, stuzzicadenti,

stecchino.

scoică f. conchiglia.

scolastic adj. scolastico.
scolastică f. scolastica.
scont, -uri n. sconto || percentuale.
sconta (-ez) tran, scontare.
scop, -uri n. scopo; méta.
scor, -uri n. scarto, differenza.
scorbură f. cavità (nel tronco di un albero).
scorburos adj. incavato.
scorbut n. scorbuto.
scormoni (-esc) intr. indagare || rimestare || grufolare; frugare, rovistare.
scorni (-esc) tran, concepire, creare; inventare.
scornire f. invenzione; elucubrazione || bugia.
scoroji (-esc). refi, scorticarsi || screpolarsi.
scorie f. scorpione || strega; arpia.
scorpion m. scorpione || costellazione dello Scorpione.
scorțioară f. cannella.
scos n. aggetto, sporgenza.
scotoci (-esc) tran. intr. e refi. indagare, investigare, frugare; rovistare.
- scrânti -esc tran, slogare || perdere il senno.
scrâșnet n. stridore.
scrâșni (-esc) intr. stridere || tran. pronunziare, parlare aspramente.
serie intr. e tran, scrivere || comporre || esprimere.
scriere f. scritto || scrittura.
scriitor m. e f. scrittore.
scrima (-ez) intr. tirar di scherma.
scrimă f. scherma.
scripcă f. violino.
scripete f. carrucola.
scriptic adj. (nell'espres.) fond ~ fondo destinato alla paga degli impiegati in un'azienda.
scriptură f. scrittura || Bibbia,

Sacra Scrittura.

scris n. scritto; scrittura || grafia; calligrafia.

scrisoare f. lettera || atto, documento; ||, ~ de credit, lettera di credito.

scrobi (-esc) tran, inamidare.

271

SCR - SEC

scrobit adj. inamidato.

scrum, -uri n. cenere.

scrumbie f. sgombro; ~ afumată, aringa affumicata.

scrumieră f. ceneriera; portacenere.

scrupul n. scrupolo; fără ~ senza scrupolo; scorrettamente.

scrutin n. scrutinio |j| totalità dei ■ voti riportati da un candidato.

scufunda refl. e tran, affondare; mandare a fondo |j| refl.

sprofondare || inabissarsi.

scufundare f, affondamento.

scuipa intr. sputare.

scula refl. e tran, svegliare, svegliarsi || alzarsi; levarsi in piedi || sollevarsi; ribellarsi.

sculă f. utensile || strumento.

sculpta (-ez) tran, scolpire

sculptat n. scultura |j| adj. scolpito.

sculptor m. scultóre.

sculptură f. scultura.

scump adj. caro || caro, amato || avaro; ~ la vorbă, silenzioso; ~ la vedere, appartato, solitario.

scumpete, -uri aumento dei

prezzi || **oggetto** prezioso.

scumpi (-esc) tran, aumentare i prezzi 1| refl, chiedere prezzi alti.

scumpire f. rincaro (dei prezzi).

scund agg piccolo, basso.

scurge refl. e tran, scorrere far scorrere || scorrere a valle.

surgere f. scolo.

scurs adj. scorso || vuoto.

scurt agg, corto || ridotto || basso
|| breve.

scurta (-ez) tran, accorciare || intr.

• prendere una scorciatoia ||
abbreviare.

scurta f. giacca (fino alle
ginocchia).

scurtare f. accorciamento ||
abbreviazione.

scurtat adj. accorciato ||
abbreviato.

scut; -uri n. scudo || (fig.) difesa;
protezione.

scutec n. fascia, pannolano (per i
lattanti).

scuter n. motoretta; lambretta.

scuti (-esc) tran, esentare (| lasciare
in pace.

scutura tran, sgrullare H scuotere ||
refi, e tran, spolverare.

scuza (-ez) refi, scusarsi || tran
accettare le scuse || scusare
perdonare.

scuzabil adj. scusabile || pe,
donabile.

scuză f, scusa.

se pron, pers. Ili p. acc si.

seamnă, semi f. conto; dare de ~,
resa dei conti, rendiconto ||
importanza; de ~, importante; de
bună ~, certamente; mai cu -,
specialmente || numero, quantità.

seară f. sera; bună ~, buona sera; a
da b. ~, salutare.

searbăd adj. insipido || monòtono;
noioso. **

sec adj. secco; asciutto; àrido;
timbra-, timbro a secco || vuoto,
deserto; în ~, a vouto; || invano, **seca** tran, prosciugare || intr.
inaridire.

secantă f, secante.

secară f. ségale.

secat adj. àrido; secco.

secătui (-esc) tran, dissanguare.

seceră f. falce || falciatura;
mietitura.

secerătoare f. falciatrice ||
mietitrice.

seceriș, -uri n. falciatura;
mietitura.

secesiune f. secessione; războiul '
de ~, guerra di secessione.

secetă f. siccith. -,

272

SEC - SEN

secetos adj. àrido; secco.

sechestra (-ez) tran, sequestrare.

sechestrare f. sequestro.

sechestrul n. sequestro.

secol n. secolo j| (fig.) mondo;
mondanità.

secret adj. segreto || nascosto || n.
segreto; ~ de stat segreto di stato
| discrezione || segreta; cella;
prigione.

secreta (-ez) tran, secernere.

secretar m. e f. segretario |] n.
tàvolo da studio.

secretariat n. segreteria.

sectă f. setta.

sector n. settore || dipartimento.

secție f. sezione.

secționa (-ez) tran, sezionare.

secțiune f. sezione || spaccato.

secular adj. secolare || laico.

secund adj. num. ord. secondo ||
m. ufficiale in seconda.

secundar adj. secondario.

secundă f. secondo; minuto
secondo.

secure f. scure; accetta.

securitate f. sicurezza ||
protezione; difesa.

sedentar adj. sedentario || stàbile.

sedila f. cedișlia.

sediment n. sedimento; denosito |(
rocca sedimentaria.

sedimenta refl. deporsi, formare
dei sedimenti.
sedimentar adj. sedimentario.
sediu n. sedio || sede.
seducător adj. seducente || m. e f.
seduttore.
seduce tran, sedurre; ammaliare.
seducție f. seduzione || malia
segment n. segmento.
segmenta (-ez) tran, segmentare;
dividere in segmenti.
seif, -uri n. cassaforte.
seismologie f. sismologia.
select adj. distinto, scelto
selecta (-ez) tran, selezionare.
selectiv adj. selettivo.
selecție f. selezione.
selecționa (-ez) tran, scegliere;
selezionare.
selecționare f. selezione.
selecționat adj. selezionato; scelto.
semafor n. semaforo.
semantic adj. semantico.
semantică f. semantica.
semăna tran. seminare ||
diffondere | f intr. somigliare ||
sembrare.
semestrial adj. semestrale.
semestru n. semestre.
semeț adj. orgoglioso; superbo.
semifinală f. semifinale.
semilună f. mezzaluna.
seminar n. seminario.
seminarist m. seminarista.
seminție f. stirpe; origine; gente.
semn n. segno || prova;
testimonianza j) caratteristica;
segno particolare || orma; traccia.
semna (-ez) tran, firmare.
semnal n. segnale || segno
convenzionale.
semnala (-ez) tran, segnalare.
semnaliza (-ez) tran, segnalare ||
trasmettere per mezzo di segnali.

semnare f. firma.
semnat adj. firmato.
semnătură f. seminatura; sémina.
semnifica tran, significare.
semnificativ adj. significativo.
semnificație f. significato.
senat n. senato.
senator m. senatore.
senil adj. senile.
senilitate f. senilità; vecchiezza, vecchiaia.
senin adj. sereno; chiaro || n. serenità; chiarezza.
seninătate f. serenità.

273

SEN - SEV

sens, -uri n. senso; significato; accezione || scopo || direzione; orientamento; . ~ unic, senso unico.
sensibil adj. sensibile || emotivo || impressionabile.
sensibilitate f. sensibilità || emotività.
sensibiliza (-ez) tran. serisibilizzare.
sensibilizator n. sensibilizzatore.
sentențios adj. sentenzioso.
sentiment n. sentimento || affetto.
sentimental adj. sentimentale.
sentimentalism n. sentimentalismo.
sentinelă f. sentinella.
sentință f. sentenza || decisione.
senzație f. sensazione || percezione.
senzațional adj. sensazionale.
senzitiv adj. sensitivo || sensibile.
senzorial adj. del sensorio, dei sensi.
senzual adj. sensuale.
senzualitate f. sensualità.
separa tran, separare || refi. separarsi, divorziare.

separabil adj. separabile; di.
 visibile.
separare f. separazione.
separat adj. separato; diviso
separatist adj. separatista.
separație f. separazione; divisione;
 ~ de domiciliu, separazione
 legale.
separeu, -euri n. salotto riservato.
sepie f. seppia.
septembrie m. settembre.
septic aggr sètico.
septicemie f. setticemia.
ser, -uri n. siero.
serafim m. serafino.
serai, -uri n. serraglio || palazzo
 del sultano.
seral adj. serale.
serată f. serata (musicale).
seră f. serra.
serba (-ez) tran, festefigiare.'
serbare f. festa || festeggiamenti.
serenadă f. serenata.
sergent m. sergente; ~ major,
 sergente maggiore.
sericultură f. sericoltura.
serie f. serie; moltitudine; in ~, in
 serie |1 gruppo, categoria ||
 numero d'ordine.
seringă f. siringa.
serios adv. seriamente || serietà ||
 adj. serio. || positivo; reale.
seriozitate f. serietà.
serpentină f. serpentina || molla
 spirale.
sertar n. cassetto.
servantă f. servente; fantesca.
servi (-esc) tran, servire || intr.
 servire, funzionare || servire a
 tavola || refi, servirsi.
serviciu n. serviozio; scară de ~
 scala di scivizio || occupazione;
 impiego; ~ divin fuzione
 religiosa. ^

servietă f. borsa.
servil adj. servile.
servitor m. e f. servo.
servitute f. servitù; schiavitù.
sesiune f. sessione.
sesiza (-ez) tran, comprendere,
 capire; afferrare || refi, prender
 conoscenza.
sesizabil adj. afferrabile.
sesizare f. il portare a conoscenza
 (delle autorità) un fatto;
 reclamazione.
set, -uri n. set; partita di tennis.
sete f. sete.
sever adj. severo || solenne ||
 sobrio, austero.
severitate f severità, serietà ||
austerità || sobrietà.

274

SEX - SIG

sex n. sesso; ~ tare; sesso forte; ~
 slab, sesso debole, **sextant** n. sestante.
sextet n. sestetto.
sexual adj. sessuale.
sexualitate f. sessualità; sesso.
sezon n. stagione; ~ de băi
 stagione balneare.
 sezonier adj. stagionale.
sfadă f. conflitto; bisticcio.
sfat, -uri n. consiglio || assemblea,
 consiglio; ~ popular, consiglio
 del popolo.
sfărâma tran, e refi, sbriciolare;
 polverizzare; spezzettare || tran.
 uccidere || refi, tormentarsi.
sfărâmat adj. sbriciolato;
 sminuzzato.
sfătui (-esc) tran, consigliare || refi.
 consigliarsi; chiedere consiglio.
sfătuitor m. e f. consigliere.
sfânt adj. santo; ~ părinte, Santo
 Padre || m. e f, santo.
sfarai intran, crepitare.
sfârc, -uri n. punta || capézzolo ||

lobo.

sfârși (-esc) tran, finire; terminare
|| rifl e intr. finire, arrivare alla
fine || refi, morire.

sfârșit n. fine; termine || in ~,
infine, finalmente || in
conclusione; fără ~, senza fine,
interminabile.

sfâșia tran, spezzettare; stracciare;
lacerare.

sfâșietor adj. straziante || lacerante.

sfecălă f. barbabietola ||
barbabietola da zucchero.

sferă f. sfera || sfera, campo; ~ de
influență, sfera d'influenza.

sferic adj. sférico.

sfert, -uri n. quarto, quarta parte.

sfeșnic n. candeliere.

sfetnic m. consigliere privato.

sfială f. timidezza; impaccio.

sfida (-ez) tran, sfidare.

sfidare f. sfida.

sfidător adj. sfidante, sfidatore.

sfii (-esc) refi, intimidirsi.

sfințenie f. santità.

sfinți (-esc) tran, santificare ||
onorare; rispettare; venerare.'

sfinție f. santità; ~ -sa, sua santità.

sfinx, -cși m. sfinge.

sfios adj. timido.

sfoară f. spago; a trage pe ~,
ingannare, menare per il naso ||
striscia, pezzo di terra; ~ de
moșie, poderetto.

sforăi intr. russare.

sforăit tt. il russare.

sforța (-ez) refi. sfornarsi,
compiere uno sforzo.

sfredel n. trivello.

sfredeli (-esc) tran, bucare;
trivellare, sfriji, -jesc refi, raggrinzarsi;
intisichire.

sfrijit adj. magro, mingherlino;
smunto.

sfruntat adj. sfacciato.
si m. si (nota musicale).
siamez adj. siamese; frate ~, fratelli siamesi || m. e f. siamese, abitante del Siam.
siberian adj. siberiano, della Siberia || m.- e f. siberiano, abitante della Siberia.
sicriu n. bara || fòretro.
sictiri (-esc) tran, ingiuriare, offendere || scacciare.
sidef, -uri n. madreperla.
sidefiu adj. perlaceo.
sideral adj. siderale; astrale.
siderurgie adj. siderurgico.
siderurgie f. siderurgia.
sifilis n. sifilide; lue.
sifon n. sifone; acqua di selfz, acqua gassosa.
sigila (-ez) tran, sigillare.

275

SIG - SIN

sigiliu n. sigillo; timbro || marca, segno distintivo.
siglă t. sigla; monogramma.
sigur adj. sicuro; certo; indubbio || degno di fede || preciso, esatto || adv. certamente.
siguranță f. sicurezza; cu ~, certamente || fermezza || sicura (nelle armi); ac de ~, spillo di sicurezza |j pubblica sicurezza, polizia.
sihastru in. e f. eremita.
silabă f. sillaba.
silabic adj. sillabico.
silabisi (-esc) tran, sillabare:
silă f. nausea || violenza; cu ~, a forza; de milă de ~, per amore o per foica.
sili (-esc) tran, costringere; forzare || intr. e refi, affrettarsi.
silicat m. silicato.
siliciu n. silicio.

silit adj. costretto; obbligato ||
insincero.

silitor adj. diligente.

silogism n. sillogismo.

silogistic adj. sillogistico.

siloz; -uri n. silos.

siluetă f. profilo; figura.

silvie adj. silvico; forestale.

silvicultor m. e f. silvicultore.

simandicos, -oasă adj. distinto,
rispettabile (detto piuttosto in
ironia).

simbioză f. simbiosi.

simbol, -uri n. simbolo || segno
convenzionale.

simbolic adj. simbolico.

symbolism n. simbolismo.

symbolist adj. simbolista || m. e f.
simbolista, seguace de
simbolismo.

simbolistică f. simbolistica.

simboliza (-ez) tran, simbolizzare.

simbolizare f. simbolizzazione

simetric adj. simmetrico.

simetrie f. simmetria.

simfonic adj. sinfonico.

simfonie f. sinfonia.

simigerie f. pasticceria;

similar adj. simile.

similitudine f. similitudine.

simpatie adj. simpatico.

simpatie f. simpatia.

simpatiza (-ez) tran, simpatizzare
con || intr. dimostrare simpatia.

simpatizant m. e f. simpatizzante.

simplicitate f. semplicità.

simplifica tran, semplificare.

simplificare f. semplificazione.

simplitate f. semplicità;
superficialità | ingenuità.

simplu adj. semplice || naturale ||
disadorno; modesto.

simpozion n. banchetto ||
discussione che segue al

banchetto || riunione; simposio.

simptom n. sintomo.

simptomatic adj. sintomatico.

simț, -uri n. senso || istinto;

sensualità || attitudine,

inclinazione; ~ pratic, 4 senso

pratico.

simțământ n. sentimento.

simți tran, sentire || refi, accorgersi

Il essere cosciente || emozionarsi.

simțire f. sentimento || sensazione.

simțit adj. di buon senso.

simula (-ez) tran, fingere ||

simulare.

simulacru n. simulacro ||

impressione falsa.

simulație f. simulazione.

simultan, adj. simultaneo

concomitante.

sincer adj. sincero.

sinceritate f. sincerità.

sinchisi (-esc) refi, preoccuparsi;

curarsi.

sincopă f. sincope.

276

SIN - SLE

sincroniza (-ez) tran.

sincronizzare.

sindical adj. sindacale.

sindicalist m. e f. sindacalista.

sindicat n. sindacato.

sindrom n. sindrome.

sine pron. refl. III pers. sing. sé; de

la ~, da sé, senza aiuto d'altri.

singular adj. singolare || diverso;

fuori dell'ordinario.

singulariza refl. singolareggiare.

singur adj. solo || solitario; isolato.

singuratic adj. solitario.

singurătate f. solitudine.

sinistrat adj. sinistrato.

sinistru adj. funesto || pericoloso ||

n. sinistro; disastro.

sinod n. sinodo.

sinodal adj. sinodale.
sinonim adj. sinonimo || n.
sinonimo.
sinoptic adj. sinottico.
sintactic adj. sintattico.
sintaxă f. sintassi.
sintetic adj. sintetice
sintetiza (-ez) tran, sintetizzare;
riassumere; compendiare.
sintetizare f. sinterizzazione.
sinteză f. sintesi; compendio;
riassunto.
sinucide refl. suicidarsi ||
uccidersi.
sinucidere f. suicidio.
sinucigaș m. e f. suicida.
sinuos adj. sinuoso.
sinus n. seno, cavità || seno
(funzione trigonometrica).
sinuzită f. sinusite.
sipet n. scrigno || cassaforte sire m.
sire.
sirenă f. sirena.
sirian adj. siriano; della Siria || m.
e f. siriano, abitar to della Siria.
sirop, -uri n. sciropo.
siropos adj. sciroposo.
sista (-ez) tran. sospenderi
interrompere.
sistare f. interruzione.
sistem n. sistema; ~ soicir, sistema
solare; ~ de ecuații, sistema di
equazioni; ~ Braille, sistema
Braille.
sistematic adj. sistematico.
sistematiza (-ez) tran, organizzare.
sită f. crivello; staccio || rete
metallica || rete, retina (di un
lume a gas).
sitronadă f. limonata.
situa (-ez) refl, occupare un posto
|| tran, sistemare in un posto ||
situare.
situat adj. ricco; benestante.

situație f. situazione || ragguaglio; rapporto.

slab adj. magro J| debole sterile.

slatină f. sorgente di acqua salata.

slav adj. slavo; di razza slava || m.

e f. slavo, appartenente alla razza slava.

slavon adj. slavo; limbă ~, antica lingua slava; protobulgaro.

slăbănog adj. debole || infermo ||

impotente || m. balsamina, (pianta).

slăbi (-esc) intr. perdere di peso || dimagrire || diminuire.

slăbiciune f. debolezza || inagrezza.

slăbit adj. dimagrito! intiebolito.

slăvi (-esc) tran. glorificare; glorificare.

slăvire f. glorificazione; esaltazione.

slăvit agg lodevole || lodato;

elogiato || glorificato || famoso, celebre.

slei (-esc) refi. congelarsi,

rapprendersi || tran, proscitigare.

277

SLE - SOC

sleit adj. solidificato || congelato |1 (fig.) indebolito; esausto, esaurito.

slobod adj. libero || allo stato brado Il libero, licenzioso.

slobozi tran, liberare; mettere in liberti || congedare || scaricare (un'arma da fuoco).

slogan n. motto.

sloi, -uri n. ghiacciolo || blocco di ghiaccio.

slovac m. slovacco, abitante della Slovacchia [| f. lingua slovacca.

slovă f. lettera (cirillica) || scrittura.

sloven adj. sloveno, della Slovenia || m. e f. sloveno; abitante della

Slovenia.

slugarnic adj. servile.

slugă f. servo; domestico.

slugări (-esc) intr. stare a servizio

|| tran, servire.

slujbaș m. e f. salariato ||

impiegato.

slujbă f. lavoro || servizio ||

impiego.

sluji (-esc) intr. impiegarsi || tran.

servire || refi, servirsi, valersi.

slut adj. storpio; mutilato ||

deforme || brutto.

sluți (-esc) tran, storpiare ||

mutilare.

smarald n. smeraldo.

smăltui (-esc) tran, smaltare.

smântână f. panna || (fg.) fior

fior.

smârc, -uri n. palude.

smerenie f. modestia || umiltà.

smeri (-esc) refi, avere un

atteggiamento umile, modesto ||

tran, umiliare.

smerit adj. umile; reverente ||

sottomesso.

sminteală f. pazzia || deviazione;

errore; fără ~, senza meno;

certamente.

sminti (-esc) refi, e tran, perdere,

far perdere il senno; dissennare,

impazzire || tran, ingannare;

indurre in errore.

smintit adj. impazzito; dissennato.

smiorcăi intran, e refi, tirar **su**,

aspirar fortemente col naso ||

piagnucolare.

smoală f. catrame; pece.

smoc, -uri n. ciuffo.

smochin m. fico (albero).

smochină f. fico (frutto).

smoching n. smoking, giacchetta

nera da sera (con risvolti di seta

lucida)

smoli (-esc) tran, impeciar ||
incatramare.

smolit adj. incatramato || (fig.)
bruno.

smuci (-esc) tran, strappare || intr.
rinculare || refi, dibattersi. .

smulge tran, strappare || sradicare.

snoavă f. storiella allegra.

snob m. snob.

snobism n. snobismo.

snop m. fascio; fastello.

snopi tran, affastellare; lagăre in
un fascio || bastonare.

soacră f. suocera; ~ mare, madre
dello sposo; ~ mică, madre della
sposa.

soare m. sole; sub ~ sulla terra, al
mondo; a fi rupt din ~, essere
molto bello; cu -, di. giorno.

sobă f. stufa; ~ de gătit, cucina;
fornello.

sobrietate f. sobrietà.

soc m. sambuco.

sociabil adj. socievole.

social adj. sociale.

social-democrat * adj.
socialdemocratico. •

socialisn n. socialismo.

socialist adj. socialista || m. e f-
socialista; appartenente, seguace

SOC - SOR
del socialismo, socializa (-ez)
tran, socializzare.

socializare f. socializzazione.

societate f. società || associazione ||
compagnia; in s, in società, tra la
gente.

sociolog m. sociologo.

sociologie f. sociologia.

socoteală, -eli f. conto; calcolo; a
face ~, saldare il conto; pe ~ mea,
a mie spese || progetto, piano.

socoti (-esc) tran, numerare;
contare; calcolare || pensare;

progettare || tran, e réfi.
immaginare.

socru m. suocero; ~ mare, padre dello sposo; ~ mie, padre della sposa.

sodă f. soda; ~ catistică, soda caustica.

sodiu n. sodio.

sodomie f. sodorllla.

soi, soiuri n, genere, specie; de ~ di buona qualità.

soia f. soia.

sol m. ambasciatore || sol (nota musicale) || n. (plur, -uri) crosta terrestre.

solar adj. solare; an ~; anno solare.

sold, -uri n. saldo.

soldă f. soldo; paga di un militare.

soldăţesc agg, soldatesco;
militaresco.

solemn adj. solenne || importante.

solemnitate f. solennità; festività.

sofegia (-ez) intr. solfeggiare.

sofegiu n. solfeggio.

solicita tran, sollecitare || pregare;
invitare || richiamare; ~ atenţia,
richiamare l'attenzione.

solicitator m. e f. sollecitatore.

solicitudine f. sollecitudine.

solid adj. solido; duro || resistente ||
s^rio || n. solido, corpo solido.

blidar adj. solidale; unito.

solidaritate f. solidarietà.

solidariza (-ez) refi, solidarizzare
|| tran, unire, legare insieme.

solie f. ambasceria.

solist m. e f. solista.

solitar adj. solitario; solingo n
solitario; pietra preziosa.

solitudine f. solitudine.

solubil adj. solubile.

soluţie f. soluzione; risultato ||
soluzione; composto.

solvabil adj. solvibile.

solvent m. solvente || adj. pagante.

solvi tran, e refi, sciogliere;
disciogliere.

solz m. squama.

soma (-ez) tran, minacciare.

somită f. persona insigne.

somn, -uri n. sonno ||

intirpidimento || siluro (pesce).

somnambul m. e f. sonnambulo.

somnifer adj. sonnifero.

somnolent adj. sonnolento.

somnoros adj. sonnacchioso ||

dormiglione.

somon m. salmone.

somptuos adj. sontuoso.

sonantă f. (consonante) sonora.

sonată f. sonata.

sonda (-ez) tran. sondare;

scandagliare ricercare;

investigare.

sondaj n. sondaggio.

sondă f. sonda J| pozzo petrolifere

sonerie f. suoneria.

sonet n. sonetto.

sonic adj. sònico.

sonor adj. sonoro.

sonoritate f. sonorità.

sonoriza (-ez) tran, sonorizzare.

sopran n. soprano.

soră f. sorella; ~ vitregă,

sorellastra; ~ de lapte; sorella di

latte; || suora, monaca.

279

SOR-SPE

sorbi tran, sorbire; bere

assorbire; inghiottire.

sorcovă f. sorcova (bastone

infiorato).

sorcovi (-esc) intr. camminare con

la sorcova (per augurare il buon

sorginte f. fonte (di informazioni);

origine. . ,

sori (-esc) riti scaldarsi al sole,

assolarsi || tran, esporre al sole.

soroc n. termine; scadenza; Une.

sorta (-ez) tran. elencare;
catalogare.

sort m. sorteggio.

sos, -uri n. sugo; salsa.

sosi (-esc) intr. arrivare giungere.

sosieră f. salsiera, **sosire** f. arrivo. ,

sosit n. (nell'espres.) bun -ben
arrivato; pe ~ m cammino, vicino, che sta per arrivare.

sot m. marito || compagno; cu -
pari; farà ~, dispari.

soție f. moglie.

soviet n. soviet.

sovietic adj. sovietico; russo.

spadă f. spada. .

spaghete f. plur. spaghetti
maccheroni.

spaimă f. paura; terrore.

SS"-fin- --**

baionetta. , ,,

- **spaniol** adj. spagnolo, detta

Spagna || m. e f spagtiola
abitante della Spagna || f. lingua
spagnola.

sparanghel m. asparagio

sparge tran, rompere; spezzare ||
distruggerei! refi, urlare.

sparger f furto, effrazione lo
spezzarsi, il rompersi (di un
vetro, eGC.).

spart adj. rotto; in frantumi.

spate n. spalle; in ~, sulle spalle;
pe spate, sufno; a avea ~, avere
protezione; a arunca pe ~, bere
tutto d'un fiato.

spatia (-ez) tran, diradare

spațial adj. spaziale.

spațios adj. spazioso, largo.

spațiu n. spazio; geometrie în ~,
geometria solida.

spăla tran, e refi, lavare; ~ rușinea, lavare l'onta; ~ putina, svignarsela; a se ~
pé mâini, lavarsene le mani.

spălare f. levamento.

spălat adj. lavato; pulito.

spălăcit adj. sbiadito; stinto;
 scolorito.
spălătorie f. lavanderia.
spărtură f. fessura || crepaccio ||
 rottura || fenditura || scheggia.
spătar m. gran dignitario ||
 spalliera (della sedia).
spân adj. imberbe.
spânzura tran. impiccare;
 appendere.
spânzurare f. impiccagione.
spânzurat adj. impiccato;
 appiccato.
special adj. speciale; în ~,
 specialmente, particolarmente.
specialist m. e f. specialista.
specialitate f. specialità.
specialitate f. specitizzazione.
specializa (-ez) refl, specializzarsi.
specializare f. specializzazione.
specie f. specie; categoria.
specific adj. specifico ||
 caratteristica; carattere specifeo.
specifica tran, specificare.
spectacol n. spettacolo ||
 rappresentante teatrale.
spectator m. e f. spettatore.
spectral adj. spettrale; analiză ~>
 analisi spettrale || spettrale, I fantomatico.

280

SPE-SPR

spectru n. spettro; ~ solar spettro
 solare || spettro, fantasma.
specula (-ez) tran, speculare;
 approfittare || speculare,
 investigare.
speculant m. e f. speculatore.
speculativ adj. speculativo.
 speculă f. speculazione;
 commercio illecito.
speolog m. speleoolgo.
speologie f. speologia.
spera intr. e tran, sperare.
speranță f. speranza.

speria tran, e refl. spaventare ||
 meravigliare.
sperietoare f. spaventapasseri.
sperietură f. paura; spavento.
sperios adj. pauroso.
sperjur m. e f. spergiuro.
spermatozoid m. spermatozoide.
spermă f. sperma.
speti (-esc) refl. sfiancarsi.
spetit adj. sriancato; stanco.
spic n. spiga.
spicui (-esc) tran spigolare.
spicuire f. spigolatura.
spilcui refl. azzimarsi.
spin m; spino; spina; a sta pe ~,
 star sulle spine.
spinare f. dorso; şira —rii, spina
 dorsale, colonna vertebrale ||
 cresta (di un monte)
spinos adj. spinoso.
spinteca tran, squartare spaccare.
spion m. e f. spia.
spiona (-ez) intr. spiare || tran.
 spiare || osservare di nascosto.
spirală f. spirale; în ~, a spirale.
spiră f. spirale.
spiriduş m. spiritello; diavoletto ||
 (fig.) birichino.
spirit m. spirillo.
spirit n. spirito; mente; ragione ||
 intelligenza || scherzo, motto di
 spirito, spiritosaóGINE
 caratteristica.
spiritism n. spiritismo.
spiritual adj. spirituale ||
 intelligente, spiritoso.
spiritualism n. spiritualismo.
spiritualitate f. spiritualità.
spiritualiza (-ez) tran.
 spiritualizzare.
spirt n. spirito, alcool || alcool
 metilico; ~ denaturat, alcool,
 spirito denaturato.
spital n. ospedale.

spitaliza (-ez) tran, ospedializzare;
ricoverare in ospedale.

splendid adj. splendido;
meraviglioso.

splendoare f. splendore.

splină f. milza.

spoi (-esc) tran, imbiancare.

spongios adj. spugnoso.

spontan adj. spontaneo.

spontaneitate f. spontaneità.

spor m. spora || n. (plur. -uri) aire;
progresso.

sporadic adj. sporadico; raro.

spori (-esc) tran., intr. e refl.

crescere, ingrandire || intr.

progredire.

sporire f. crescita.

sporovăi -iese intran.

chiacchierare; ciarlare.

sport, -uri n. sport.

sportiv adj. sportivo; concurs ~ gara
sportiva || ra. e f. sportive

spovedi (-esc) refl. confessarsi.

sprânceană f. sopracciglio || (fig.)
cima, cresta.

spre prep. verso || presso, vicino.

sprijin n. aiuto || protezione.

sprijini (-esc) tran, e refl. aiutare ||
proteggere.

sprinten adj. vivace || celere ||
agile.

281

SPU - STA

spulbera tran, e refl. turbinare ||
diffondersi.

spulberat adj. ridotto in polvere;
annientato || dissipato; sparso.

spuma (-ez) intr. e refl.

spumeggiare.

spumat adj. coperto di spuma.

spumă f. spuma; schiuma || bolla
di sapone.

spumega intr. spumeggiare;
ricoprirei di spuma || (fig.) essere

esuberante.

spumos adj. spumososchiumoso.

spune tran, dire || (fig.) evocare;
narrare; raccontare || recitare ||
soprannominare.

spurca tran, e refi, sporcare || (fig.)
profanare.

spurcăciune f. sporcizia;
immondizia || volgarità; trivialità
|| creatura orrenda, mostro.

sta (stau) intr. stare || fermarsi,
sostare || trovarsi || situarsi;
stabilirsi || a ~ pe gânduri, star
soprapensiero; a ~ de vorbă,
chiacchierare; a ~ la îndoiala,
dubitare.

stabil adj. stabile || fisso.

stabili (-esc) tran, stabilire; fissare
|| realizzare.

stabiliment n. stabilimento; ente.

stabilire f. lo stabilirsi.

stabilitate f. stabilita.

stabiliza (-ez) refi, stabilizzarsi ||
consolarsi.

stabilizare f. stabilizzazione.

stacojiu adj. rosso fiammante.

stadion n. stadio; campo sportivo.

stadiu n. stadio, tappa, fase.

stafidă f. uva secca.

stafie f. fantasma; spettro, stafii oc oc n. stafilococco.

stagiar m. praticante; avocat ~,
avvocato praticante.

stagi n. servizio militare.

stagiune f. stagione (teatrale).

stagna (-ez) intr. stagnare.

stagnant adj. stagnante.

stalactită f. stalattite.

stalagmită f. stalagmite.

stambă f, cotonato, cotonina;
calicò.

stampă f. stampa.

stană f. masso, blocco || roccia; a
ramane -, rimanere di sasso.

stand, -uri n. chiosco || edicola.

standardiza (-ez) tran.
standardizzare.

standardizare f.
standardizzazione.

standardizat adj. standardizzato.

staniol n. stagnola.

stare f, **situazione**; **stato**; ~ de fapt, stato di l'atto; ~ de sănătate stato di salute, stareț m. e f.
superiore di un convento, di un monastero || abate.

staroste rn. starosta, capo.

start n. mossa; punto di partenza.

stat n. stato; de ~, di stato, pubblico; om de ~; statista uomo di stato || n. lista* tabella. 4

statal adj. statale.

static adj. statico || fisso, immobile.

statică f. statica.

statistic adj. statistico.

statistică f. statistica.

stat-major n. stato maggiore.

statornic adj. fermo; costante; immutabile.

statornici (-esc) refi, e tran.
fissarsi; stabilirsi.

statuetă f. statuetta.

statuie f. statua || monumento.

statură f. statura || altezza.

statut n. statuto; costituzione.

stație f. fermata || stazione.

staționa (-ez) intr. stazionare.

282

STA - STE

staționar adj. stazionario || **n.**
ambulatorio, ospedale.

staționare f. stazionamento.

stațiune f. stazione; ~
météreologica, stazione
météreologica.

stai n. stalla.

stăvilă f. diga.

stăpân m. e f. padrone ||

proprietario || padrone di casa.

stăpâni,(-esc) tran, possedere ||
conoscere || refi, trattenersi;
padroneggiarsi.

stăpânire f. proprietà || possesso ||
dominio.

stăpânit adj. dominato; governato.

stăruî intr. chiedere con
insistenza; pregare; scongiurare ||
insistere || perseverare.

stăruință f. insistenza; cu ~,
insistentemente.

stătător adj. fermo; immobile ||
con residenza fissa |(de sine ~,
indipendente.

stăvilar n. diga; argine || ostacolo.

stăvili (-esc) tran, arginare ||
ostacolare.

stâlp n. palo; ~ de telegraf palo di
telegrafo; a sta ~, rimanere
immobile; ~ de cafea, ozioso.

stână f. stazzo; ovile.

stâncă f. roccia.

stâncos adj. roccioso.

stâng adj. sinistro; în -, a sinistra []
f. mano sinistra.

stângaci adj. mancino.

stânjen m. misura di lunghezza (= m. 2,20 e.) || ~ de lenin, catasta di
legna (= 8 m. cubi).

stânjeni (-esc) tran, annoiare ||
incomodare; scomodare ||
ostacolare || refi, esitare ||
vergognarsi.

stânjenire f. impaccio, ostacolo.

stânjenit adj. scomodato;
incomodato || ostacolato ||
intimidito.

starni (-esc) refi, raggomitolarsi.

starni (-esc) tran, stanare; scovare
|| aizzare || provocare || sollevare ||
causare.

stârpi (-esc) tran, estirpare ||
distruggere; sterminare intr. e

refi, abortire || isterilire.

stea, -eie f. stella; astro; ~ cu coadă, cometa; ~ ciobanului, espero; ~ călăuzitoare, guida || stella, attrice del cinema || stella che i bambini portano in giro per le case, augurando il buon Natale; cântec de ~, colinda; ~ - de -mare, stella marina.

steag, -uri n. labaro; bandiera; stendardo.

stejar m. quercia || legno di quercia.

stelar m. chi va in giro con la stella (caritando le colinde) || adj. stellare.

stemă f. stemina.

stenodactilografie f.

stenodattilografia.

stenografia (-ez) tran.

stenografare.

stenografie adj. stenografico.

ster m. stero.

stereoscop n. stereoscopio.

stereoscopie adj. stereoscopico.

stereotip adj. stereotipo.

steril adj. sterile; infecondo.

sterilitate f. sterilità.

steriliza (-ez) tran, sterilizzare; disinfettare || rendere sterile; sterilizzare.

sterilizat adj. sterilizzato; disinfettato || reso sterile.

sterlină f, sterlina; lira sterlina.

stern, -uri n. sterno.

283

STE - STR

sterp, stearpă adj. sterile; infecondo || povero.

stetoscop n. stetoscopio.

sticlar m. vetraio.

sticlă f. vetro || oggetto di vetro; ~ de ochelari, lente (d'occhiali) || vetro da finestra.

sticlete m. cardellino^

sticlos adj. vetroso || lucente;
luccicante.

stigmat n. stigmata || impronta ||
marchio.

stih, -uri n. verso.

stil, -uri ri. stile || stile, talento ||
metodo di lavoro; de ~, in istile ||
modo di comportarsi; în ~ mare,
in grande stile; ~ nOu, secondo il
calendario gregoriano; ~ vechi,
secondo il calendario giuliano.

stilst m. stilista.

stilistic adj. stilistico.

stiliza (-ez) tran, stilizzare.

stilizat adj. stilizzato.

stilou, -uri f. penna stilografica.

stima (-ez) tran, stimare, avere
stima.

stimabil adj. stimabile.

stimat adj. stimato.

stimă f. stima || considerazione;
rispetto.

stimul, -uri n. stimolo.

stimula (-ez) tran, stimolare ||
incitare.

stimulant adj. stimolante.

stimulent m. stimolante || stimolo.

stindard n. stendardo; vessillo.

stinge tran, spegnere || refi.
calmarsi || indebolirsi || perdere
d'intensità || terminare;
estinguersi.

stingere f. silenzio (segnale che si
suona nelle caserme).

stingher adj. isolato; solitario ||
disperso || disorientato.

stingheri (-esc) tran, impedire;
ostacolare j| incomodare;
scomodare.

stingherit adj. impacciato ||
scomodato || vergognoso.

stinghie f. traversa; sbarra.

stins adj. spento || scomparso;

morto | 1 fioco; smorto | flebile ||
var ~, calce spenta.

stipula tran, stipulare.

stipulație f. stipulazione.

stivă f. mucchio (di legna o di mattoni); catasta.

stivuit (-esc) tran, accatastare.

stoarce tran, storcere; strizzare || spremere j| (fig.) sfruttare.

stoc, -uri n. stok; blocco (di merce).

stoca (-chez) tran, depositare una merce.

stofă f. stoffa || (fig.) stoffa
attitudine; a avea ~, avere
attitudine.

stog, -uri n. mucchio di paglia o di fieno || pagliaio.

stoicism n. stoicismo.

stol, -uri n. stuolo; stormo ||
colonna di soldati || moltitudine;
folla.

stomac, -uri n. stomaco.

stomacal adj. stomacale.

stomatolog m. stomatologo.

stomatologie adj. stomatologico.

stomatologie f. stomatologia.

stopa (-ez) intr. arrestarsi, fermarsi
|| tran, arrestare, fermare ||
rammendare; risarcire.

stors adj. spremuto.

strabism n. strabismo.

strachină f. ciotola.

stradă, -ăzi f. strada; via.

strană f. scanno, stallo.

strangula (-ez) tran, e refi.
strangolare.

284

STR-STR

strangulat adj. strangolato,
strozzato.

straniu adj. strano; stravagante,
bizzarro.¹

strașnic adj. terribile; orribile ||

straordinario.

strat, -uri n. strato || ceto, stato sociale.

strateg m. stratega.

strategic adj. strategico.

strategie f. strategia.

stratifica refl. e tran, stratificare.

stratificare f. stratificazione.

stratificat adj. stratificato.

stratosfera f: stratosfera.

străbate tran, e intr. attraversare || tran, percorrere || intr. arrivare.

străbun m. bisnonno || (plur.) antenati || adj. avito.

străbună f. bisnonna.

strădanie f. assiduita || diligenza.

strădui, (-esc) refl. essere assiduo.

străduință f. assiduita.

străin adj. straniero || estraileo || estero; ministerul Afacerilor ~, Ministero degli affari esteri || m. e f. estraneo || straniero.

străinătate f. estero.

străjer m. guardia, sentinella.

străjui (-esc) tran, gardare, . custodire || intr. vegliare.

străluci (-esc) intr. brillare; splendere.

strălucire f. splendore || gloria, fama.

strălucit adj. splendente, brillante || illustre, famoso.

strălucitor adj. splendente, brillante.

strămoșesc adj. avito.

strămutare f. trasferimento; spostamento; permutazione.

strănepot m. e f. bisnipote || (fig.) discendente.

strănuta intr. sternutare.

strănutare f. sternuto.

strănutat n. sternuto, **străpungător** adj. pungente.

străpunge tran. pungere || perforare, forare.

străpuns adj. for ato, bucato.

străvechi adj. molto vecchio;
antico.

străveziu adj. trasparente || chiaro,
luminoso, limpido.

**strâmb agg curvo; storto òl
irregolare** || deformafo.

strâmba tran, storcere || piegare ||
refi, far smorfie.

strâmt adj. stretto || limitato.

strâmta, -tez tran, stringere, far
più stretto (un vestito).

strâmtoare f. stretto || gola
(dimonti).

strâmtora (-ez) tran, incoino, dare
|| costringere || refi, accorciarsi ||
limitarsi nelle spese.

strângător m. e f. economo;
risparmiatore || adj. economo ||
avaro.

strânge tran, riunire || radunare;
raccolgere; ammassare
stringere, premere || costringere j|
economizzare, risparmiare || refi.
riunirsi, adunarsi.

strâns adj. raccolto; riunito;
adunato ||" risparmiato, messo da
parte || stretto || pressato.

streașină f. tettoia; **grondaia.**

strecura tran, passare; filtrare ||
refi, insinuarsi, introdursi.

strecurat adj. passato; filtrato.

strepezi (-esc) rift. allappare;
allegare.

streptococ m. streptococco.

streptomicina f. streptomicina.

striat agg. striato.

striație f. striscia, stilatura.

strica tran, e refi, rompere,
spezzare || danneggiare ||

danneggiato || corrotto.
stricăciune f. danno,
danneggiamento
strict agg. stretto, ristretto. ||
severo, inflessibile.
strictete f. severità; rigidità.
strident adj. stridente || spiacevole.
stridie f. ostrica.
striga intr. gridare || tran, dire a
voce alta . || sgridare,
rimproverare.
strigare f. grido || sgridata;
rimprovero || accusa.
strigăt n. grido.
strigător, -toare adj. che grida ||
evidente; ~ la cer grave,
rivoltante, che chiede una
soluzione.
strigoi m. spettro, fantasma.
stringent adj. urgente; pressante.
strivi (-esc) tran, schiacciare ||
opprimere.
strivire f. oppressione distruzione;
schiacciamento.
strofă f. strofe.
strop -uri goccia; ~ cu ~, a goccia
a goccia || piccola quantità; nici
un ~, niente.
stropi (-esc) tran, e refi, bagnare;
spruzzare; inumidire || annaffiare.
stropit adj. bagnato ||
macchiettato.
stropitoare f inaffiatoio.
structura (-ez) tran, organizzare.
structural adj. strutturale.
structură, -uri f. struttura ||
formazione || organizzazione.
strugure m. uva.
strună f. corda (di uno strumento
musicale) || morso (del cavallo).
strung, -uri n. tornio.
struni (-esc) tran, trattenere un
cavallo || dominare; frenare ||
accordare (uno strumento).

struț m. struzzo.
student m. e f. studente universitario.
studentesc adj. studentesco.
studia (-ez) tran, studiare || osservare, esaminare.
studiere f. studio.
studio, -uri ti. stùdio || divano-letto.
studiu n. studio || materia d'insegnamento || studio, opera scientifica.
stuf m. giunco || canna.
stufos adj. litro.
stup m. àrnia; alveare || sciame (d'api).
stupefacție f. stupore.
stupefia tran. stupire; meravigliare.
stupefiant agg: stupefacente.
stupid adj. stùpido; sciocco.
stupiditate f. stupidità; imbecillità || sciocchezza.
stupoare f. stupore; meraviglia.
suav adj. soave.
suavitate f. soavità.
sub prep. sotto || al tempo di; Istoria Românilor ~ Mihai Viteazul, Storia dei Romeni al tempo di Michele il Bravo || sotto; ~ ochi, sotto gli occhi; ~ pretext, sotto il pretesto.
subalpin adj. subalpino.
subaltern adj. supalterno.
subcarpatic adj. subcarpatico.
subconștient n. subcosciente.
subevalua (-ez) tran, sottovalutare.
subevaluare f. sottovalutazione.
subiect n. soggetto || causa, cagione || oggetto di una ricerca.
subiectiv adj. soggettivo.
subiectivism n. soggettivismo.
286
SUB - SUD
subiectivitate f. soggettività.

subit adj. sùbito, **inaspettato**.
subînțelege refl. sottintendersi.
subînțeleș, -uri n. sottinteso; a vorbi cu ~, parlare con sottintesi.
subjonctiv n. congiuntivo.
subjuga tran, soggiogare || rendere schiavo.
sublim adj. sublime || alto, elevato.
sublima (-ez) intr. sublimarsi.
sublimare f. sublimazione.
sublinia (-ez) tran, sottolineare.
subliniere f. sottolineatura.
sublocotenent m. sottotenente. .
submarin n. sottomarino; sommergibile || adj. sottomarino.
submina (-ez) tran, minare.
subofițer m. sottufficiale.
subordin n. sottordine || sottospecie.
subordona (-ez) tran, subordinare.
subordonare f. subordinazione.
subordonat adj. subordinato; propoziție ~, proposizione subordinata || in. subalterno.
subpopulat adj. sottopopolato.
subprefect m. sottoprèfetto.
subscris m. e f. sottoscritto.
subsecretar m. sottosegretario.
subsemnat m. sottoscritto.
subsidiar adj. sussidiario || complementare, ausiliario; in ~, al secondo posto, secondariamente.
subsol, -uri n. sottosuolo || scantinato.
subspecie f. sottospecie.
substantiv n. sostantivo.
substanță f. sostanza || parte principale, parte essenziale.
substanțial adj. sostanziale principale || essenziale.
substitui tran, e refi, sostituire.
substituire f. sostituzione.
substitut m. sostituto; supplente.

substituție f. sostituzione.
substrat, -uri n. substrato; sostrato
 || motivo, causa.
subsuoară f. ascella; la ~,
 sottobraccio.
subteran adj. sotterraneo | **j** n.
 miniera.
subterfugiu n. sotterfugio.
subtil adj. sottile, acuto || sottile;
 tènue.
subtilitate f. acutezza, sottigliezza;
 sottilità.
subtropical adj. subtropicale.
subția (-ez) tran, assottigliare ||
 diluire || refi, (fig.) raffinarsi,
 coltivarsi.
subțire adj. soltile || magro, svelto
 || sottile, poco spesso || diluito ||
 scelto, delicato || raffinato, astuto.
suburban adj. suburbano.
suburbie f. subùrbio || sobborgo.
subvenție f. sovvenzione; sussidio.
subvenționa (-ez) tran, aiutare
 sovvenzionare.
sue, -uri n. succo || umore.
succeda intr. succedere || ereditare.
succes n. successo; risultato; cu ~,
 con successo; favorevolmente.
succesiune f. successione ||
 eredità.
succesiv adj. successivo.
succesor m. e f. successore; erede.
succint adj. succinto.
suci (-esc) tran, torcere ||
 attorcigliare || refi, agitarsi;
 tormentarsi.
sucit adj. attorcigliato; avvolto || a
 spirale, strambo; stravagante.
suculent adj. succulento.
sucursală f. succursale.
sud n. sud; mezzogiorno.
suda, (-ez) tran, saldare, unire ||
 refi, unirsi.

SUD - SUL

sud-african agg **sudafricano** || m. e f. sudafricano; abitante dell'Africa del sud.

sud-american adj. sudamericano; m. e f. sudamericano, abitante dell'America del Sud.

sudare f. saldatura.

sudat adj. saldato || unito, legato.

sud-est n. sud-est.

sud-estic adj. sud-orientale.

sudic adj. meridionale; del sud.

sudoare f. sudore || (fig.) lavoro.

sudor m. operaio saldatore; stagnino.

sud-vest n. sud-ovest.

sud-vestic adj. sud-occidentale.

suedez adj. svedese, della Svezia || m. e f. svedese, abitante della Svezia || lingua svedese || gimnastică ~, ginnastica svedese.

suferi intr. soffrire || tran, e intr. sopportare || tollerare.

suferind adj. sofferente; ammalato.

suferință f. sofferenza.

suficient adj. sufficiente.

suffix n. suffisso.

sufila intr. soffiare || respirare; a ~ din greu, respirare affannosamente || tran, soffiarsi il naso || suonare; ~ în fluier, suonare lo zufolo || parlare a bassa voce; sussurrare.

sufiare f. sóffio; într-o ~, in un sóffio, rapidamente; farà ~, morto, inanimato.

sufleca tran, piegare, rimboccare.

suflecat adj. rimboccato.

suflet n. ànimo; spirito || coscienza || carattere || essenza || umanità; otri fără ~, disumano || cuore || vita; a avea șapte ~, avere sette spiriti.

sufletesc adj. spirituale.
sufletește adv. spiritualmente.
sufleu, -uri n. sfornato.
sufiu n. respiro; respirazione || spostamento d'aria (provocato da un'esplosione) (fig.) slancio.
sufoc refi, e tran, soffocare.
sufocant adj. soffocante.
sufragerie f. stanza da pranzo.
sufrațiu n. suffragio; ~ universal, suffragio universale.
sugativă f. carta assorbente.
suge tran, succhiare || bere || (fig.) sfruttare || refi, dimagrire.
sugera (-ez) tran, suggerire.
sugerare f. suggerimento.
sugestie f. suggestione, suggerimento.
sugestiona (-ez) tran, e refi. suggestionare, suggerire.
sugestiv adj. suggestivo.
sughiț, -uri n. singhiozzo, singulto || scoppio di pianto.
sughița intr. singhiozzare, singultire.
sugruma tran. strozzare, strangolare || soffocare || impedire.
sugrumat adj. soffocato || strangolato.
sui refi, e intr. salire || avanzare || refi, innalzarsi, sollevarsi || crescere, aumentare.
suire f, salita || aumento.
suiș, -uri n. salita; erta; pendio ripido.
suită f. séguito || scorta || scerie, successione (di episodi, di idee, ecc.).
sul, -uri n. rullo; cilindro, ròtolo || vòrtice.
sulă f. lésina || subbia.
sulemeni (-esc) refi, imbellettarsi || (fig.) mutare, cambiare aspetto.

sulf n. zolfo.

288

SUL - SUP

sulfat n. solfato; ~ de cupru,
solfato di rame; ~ de sodiu,
solfato di sodio.

sulfura (-ez) tran, irrorare di zolfo
(una pianta, un terreno).

sulfurat adj. solfato, solforato;
hidrogen ~, idrògeno solforato.

sulfuros agg, solforoso; acids.,
àcido solforoso.

suliță f. lancia || giavellotto.

sultan m. sultano.

sultană f. sultana, moglie del
sultano.

suman m. cappotto; mantello
contadino.

sumar n: sommario; indice || adj.
sommario.

sumbru adj. oscuro; buio ||
preoccupato.

sumedenie f. grande quantità.

sună intr. risuonare, produrre un
suono || segnare il tempo ||
suonare (uno strumento) tran.
chiamare (al telefono).

sunet n. stiono || vibrazione
musicale || risonanza; eco.

supă f. zuppa.

supăra tran, e refi, rattristare,
amareggiare || tran, annoiare ||
tonnetitare.

supărare f. noia; dispiacere ||
irritazione || danno || tristezza.

supărat adj. amareggiato, afflitto,
dolente || incollerito, stizzito,
adirato.

supărător adj. noioso, irritante.

superb adj. superbo, orgoglioso.

superficial adj. superficiale.

superfluu adj. superfluo ||
sovrabbondante.

superior adj. superiore;

învățăământ ~, insegnamento
superiore.
superioritate f. superiorità.
superlativ adj. superlativo.
supersonic adj. supersonico.
superstiție f. superstizione.
superstițios adj. superstizioso.
supieră f. zuppiera.
supin ti. supino.
supliciu n. supplizio, tortura.
supliment n. supplemento ||
aggiunta.
suplimentar adj. supplementare;
unghiuri ~, angoli supplementari.
suplini (-esc) tran, supplire,
sostituire.
suplinire f. supplenza.
suplinitor m. e f. supplente.
suplu adj. flessibile || dōcile ||
snello.
suport, -uri ti. supporto, sostegno.
suporta tran. sopportare ||
tollerare; ammettere, permettere ||
accollarsi; a ~ cheltuielile,
sopportare, accollarsi le spese.
suportabil adj. sopportabile.
suporter m. sostenitore,
simpatizzante.
supoziție f. supposizione.
supraabundent agg:
sovrabbondante.
supraalimenta (-ez) tran, e refi.
sovralimentare || supernutrire.
supraaprecia (-ez) tran, e refi.
sovrapprezzare, sopravvalutare.
supraestima (-ez) tran, e refi.
sòvrestimare.
supraevalua (-ez) tran, e refi.
sopravvalutare.
suprafață (-ețe) f. superficie; la ~,
alla superficie, superficialmente.
supraîncălzi (-esc) tran, e refi.
surriscaldare.
supraîncălzire f.

surriscaldamento.

supraîncarcă tran, sovraccaricare.

supraîncărcat adj. sovraccaricato.

supranatural adj. sovranaturale.

289

SUP - SUS

supranume n. soprannome;

nomignolo.

supranumerar adj.

sovrannumerario.

supraomenesc adj. sovrumano.

suprapopula (-ez) refl.

sovrappopolarsi.

supraproducție f.

sovrapproduzione. «

suprapune tran, sovrapporre.

suprapus adj. sovrapposto.

suprasaturat adj. sovrassàturo.

suprastructură f. sovrastruttura.

suprataxă f. sovrattassa.

supraveghea (-ghez) tran.

sorvegliare.

supraveghere f. sorveglianza.

suprem adj. supremo; onoruri ~,

estreme onoranze, onoranze

fùnebri.

supremație f. supremazia,

predominio.

suprima tran, sopprimere, far

sparire || uccidere, sterminare ||

allontanare.

suprimare f. soppressione.

suprimat adj. soppresso, tolto

dalla circolazione.

supune tran. sottoporre;

sottomettere || costringere || refi.

sopportare.

supunere f. sottomissione; cu ~,

umilmente.

supus adj. obbediente || umile || m.

e f. suddito.

sur adj. grigio || nuvoloso;

nebbioso.

surâde intr. sorridere || arridere

surâzător adj. sorridente.
surâs, -uri n. sorriso.
surcea, -ele f. truciolo.
surd adj. sordo || senza risonanza;
 debole; confuso || (fig.) nascosto,
 segreto; durere ~, dolore segreto.
surdină f. sordina; în -, in sordina,
 senza rumore.
surditate f. sordità. .
surdomut adj. sordomuto.
sucescita tran, sovraccitare.
sucescitabil adj. sovraccitabile.
sucescitație f. sovraccitazione.
surghiun n. esilio || deportazione.
surghiunit adj. esule; proscritto.
surmenaj n. stanchezza ||
 esaurimento.
 surmenat adj. affaticato; stanco ||
 affetto da esaurimento.
surogat n. surrogato.
surpa refi, franare || tran.
 abbattere, atterrare || refi.
 ammalarsi di èrnia.
surpare f. frana, franamento.
surpat adj. franato || distrutto ||
 crollato || ammalato di èrnia.
surplus, -uri n. sovrappiù;
 eccesso, eccedenza.
surprinde tran, sorprendere
 cogliere impreparato j|
 sorprendere, incravagliare,
 sbalordire.
surprindere f. sorpresa ||
 meraviglia, sbalordimento.
surprins adj. meravigliato, stupito.
surprinzător adj. sorprendente ||
 sbalorditivo.
surpriză f. sorpresa || gioia
 inaspettata || dono, regalo.
sursă f. fonte, sorgente || origine.
surugiu m. vetturino; postiglione;
 vetturale.
surveni intr. sopravvenire;
 accadere inaspettatamente.

surzenie f. sordità.

surzi (-esc) intr. assordire,
diventare sordo || tran, assordare,
far perdere l'udito.

sus prep. su, sopra; de ~ di sopra,
dall'alto; în ~, dritto; de ~, per
290

sus -suz

aria; de ~ în jos, verticalmente; în
~ și în jos, qua e là, su e giù.

sus -pus adj. altolocato.

susan m. sèsamo.

susceptibil adj. suscettibile.

sus-numit adj. suddetto.

suspect adj. sospetto.

suspecta (-ez) tran, sospettare.

suspenda tran. sospendere, appendere || sospendere, rimandare, rinviare.

suspendare f. sospensione.

suspendat adj. sospeso; appeso;

pod ~, ponte sospeso; grădini *~, giardini pènsili.

suspensie f. sospensione;

interruzione; în ~, rimandato, interrotto, rinviato || sospensione, giuntura
elastica; ~ unui vehicul, sospensione, giuntura tra il telaio
e l'asse delle ruote.

suspensiv adj. sospensivo.

suspensor n. sospensorio || cinto
erniario.

suspiciune f. sospetto || dubbio.

suspin n. sospiro || singhiozzo.

suspina intr. sospirare || piangere,
singhiozzare.

sustrage tran, sottrarre; rubare ||
impedire j| refi. sfuggire,
sottrarsi.

susținător m. e f. ' sostenitore ||
difensore.

susține f. sostenere, aiutare ||
difendere f| mantenere || refi.

guadagnarsi l'esistenza || reggersi
in piedi.

susținere f. il sostenere (una tesi,
ecc.); sostenimento.

susținut adj. sostenuto, costante.

susur n. sussurro; sussurrjo.

susura intr. sussurrare || fra.
sciare.

sutană f. sottana, tònaca.

sutien n. reggiseno, reggipetto.

sutime f. centesima parte.

suveran adj. sovrano || (fig.)

assoluto; totale || m. e f. monarca,

sovrano, suveranitate f. sovranità.

suzeran m. signore (di un fèudo).

suzeranitate f. signoria.

Ș-ȘAP

Ș

ș m. invar, ventunesima lettera
dell'alfabeto romeno e suono
corrispondente se (sci).

șa, șei f. sella || sellino della
bicicletta || sella, avvallamento
tra due monti.

șablon n. mqdello || luogo.

comune, frase fatta, solita storia.
cliscè.

șacal m. sciacallo.

șagă f. scherzo.

șah m. scia || n. (plur. -uri)

acacchi, gioco degli scacchi.

șahist adj. scacchistico;

concernente il gioco degli scacchi

|| m. e f. giocatore di scacchi.

șai bă f. puleggia.

șaisprezece adj. num. card, sedici.

șaisprezecelea adj. num. ord.

sedicesimo.

șazeci adj. num. card, sessanta.

șal, -uri n. scialle.

șalău m. luccioperca (specie di
pesce).

șale f. schiena, lombi.

șalupă f. scialuppa.

șalvari m. plur. calzoni;,, brache
orientali.

șampanie f. spumante, vino,
spumante.

șampon n. sapone per lavare i
capelli.

șansă f. possibilità di successo;
fortuna.

șansonetă f. canzonetta.

șantagist m. e f. ricattatore.

șantaj n. ricatto.

șantaja (-ez) tran, ricattare.

șantier n. cantiere.

șanț, -uri n. solco; fossato ||
trincèa.

șapte adj. num. card, sette; a
umbla pe ~ cărări, essere
ubbriaco.

șaptelea adj. num. ord. settimo.

292

ȘAP - ȘIR

șaptesprezece adj. num. card.
diciassette.

șaptesprezecelea adj. num. ord.
diciassettesimo.

șaptezeci adj. num. card, settanta.

șaradă f. sciarada.

șaretă f. carretta || carrozzino;
biroccino.

șarjă f. carica; attacco || carico.

șarlatan m. ciarlatano; impostore;
truffatore || mago, incantatore,
affascinatore. șarlatanie f.
impostura, truffa.

șarlotă f. ciarlotta, torta con panna
e frutta.

șarmant adj. incantevole,
affascinante.

șarpantă f. armatura (di un arco,
di una cupola).

șarpe m. serpe, serpente || (fig.)
uomo malvagio.

șase adj. num. card. sei.

șaselea adj. num. ord. sesto.

șaten adj. castano.

șatră f. tenda degli zingari. ||
comunità di zingari || baracca.

șăgalnic adj. allegro, scherzoso.

șchioapă f. palmo (misura di
lunghezza).

șchiop adj. zoppo; zoppicante.
șchiopăta (-ez) intr. zoppicare.
școală, -oli f. scuola || (fig.) fonte, sorgente di cultura j| corrente, movimento scientifico e culturale.
școlar m. scolaro || adj. scolastico.
școlariza (-ez) tran, iscrivere ad una scuola.
școlăresc adj. scolastico.
Ședea intr. sedere, star seduto || fermarsi || risiedere.
Ședere f. sosta || inattività || residenza.
Ședință f. seduta || riunione.
șef m. e f. capo || comandante.
șefie f. dignità di capo, di direttore.
șeic m. sceicco.
șenilă f. cerchione, cingolo; pe ~ a cingolo, catena a cingolo, **șeptel n.** bestiame, totalità del bestiame (di una fattoria, di un paese), **șeptime** f. settimana parte.
șerbet, -uri n. sorbetto.
șerif m. sceriffo.
șerpar n. cintola di cuoio (con tasche).
șerpoaică f. serpente femmina, serpe || (fig:) donna malvagia.
șerpui (-esc) intr. serpeggiare.
șerpuitor adj. serpeggiante.
șervet n. salvietta.
șervetel n. salviettino.
șes, -uri n. pianura; campagna, estensione di terreno.
șevalet n. cavalletto.
șezătoare f. festa campestre || riunione letteraria.
șezlong, -uri n. sedia a sdraio.
șezut, -uri sedere; deretano.
și cong. e, ed || anche; ș. mai, s., di più; ancora di più; || di conseguenza, perciò.
șic, -uri n. pagliuzza (metallica) || scicche; sciccheria || buon gusto,

eleganza.

șicana (-ez) intr. cavillare.

șicană f. cavillo, raggiro.

șifona (-ez) tran, e refi.

spiegazzare; sgualcire.

șifonat adj. sgualcito; spiegazzato.

șifonier n. armadio.

șină f. rotaia.

șindrilă f. assicella.

șipot n. sorgente; fonte || canale.

șir, -uri n. serie || lista; în ~, in fila;
fără ~, incoerente.

șirag, -uri n. fila || collana.

293

ȘIR - ȘTE

șiră f. pagliaio.

șiret, -uri n. stringa, laccio da
scarpe || adj. astuto; furbo.

șiretenie f. astuzia; furberia.

șiroi n. flusso, corrente.

șiroi (-esc) intr. fluire, scorlère.

șist, -uri n. scisto; roccia; ~
cristalin, scisto cristallino.

șlagăr n. canzone (alla moda).

șleau, -uri n. strada carraia ||
correggia || bosco.

șlefui (-esc) tran, levigare ||
cesellare.

șlefuit adj. verniciato; levigato.

șlefuitor in. verniciatore.

șmecheri tran, ingannare (con una
furberia).

șmecherie f. furberia, astuzia.

șnapan in. scroccone; truffatore.

șnițel n. cotoletta.

șnur n. cordoncino.

șoaptă f. sussurro; în,ș., in segreto.

șoarece m. sorcio; topo.

șobolan m. topo di fogna; ratto.

șoc, -uri n. urto.

șoca, -chez tran, urtare ||
impressionare.

șocat adj. urtato; impressionato.

șofer m. autista.

şofran m. zafferano.
şoim m. falco || falcone.
şold, -uri n. fianco; anca || falda.
şoma (-ez) tran. essere disoccupato.
şomaj n. disoccupazione.
şomer m. disoccupato.
şomoilog, ı -oage n. tappo, turacciolo di carta, di stracci, di paglia.
şopârlă f. lucertola.
şopron n. rimessa.
şopti (-esc) intr. mormorare sussurrare; parlare a bassa voce.
şoricar m. buteo (uccello rapace che mangia i topi) || cane (che dà la caccia ai topi).
şoricel m. topolino.
şorţ, -uri n. grembiale || pantaloncini.
şosea, -ele f. strada maestra; ş. națională, strada nazionale.
şosetă f. calza; calzino.
şotie f. facezia.
şotron n. il mondo, la campana (gioco dei bimbi).
şovăi intr. inciampare; camminare inciampando || (fig) essere indeciso; esitare, şovăire f. esitazione.
şovăitor m. e f. esitante.
şovin adj. sciovinista j| m. e f. sciovinista; aderente allo sciovinismo.
şovinism n. sciovinismo.
şpaclu n. spatola.
şperaclu n. grimaldello.
şpriţ -uri n. sifone; bevanda ottenuta unendo al vino acqua gassata o minerale.
ştab m. (fam.) pezzo grosso*.
ştafetă f. staffetta.
ştampila (-ez) tran, stampigliare; timbrare.

șampilă f. timbro.
ștergar n. asciugamano.
ștergătoare f. zerbino.
ștergător n. strofinaccio.
șterge tran, pulire; strofinare || far
scompare || cancellare || refi.
perdere- la lucentezza
șterpeli, -lese tran, sottrarre con
abilità; rubacchiare.
șters adj. stinto, scolorito J| oscuro;
poco chiaro || cancellato'
ștevie f. romice-(pianta).

294

ȘTI - ȘVA

ști (știu) tran, sapere; conoscere ||
venire a sapere || refl. conoscersi
a vicenda || intr. tener conto.
știință f. scienza || conoscenza.
științific adj. scientifico.
știr m. amaranto
știrb adj. sdentato.
știrbi (-esc) intr. perdere i denti ||
refl. sbocconcellarsi.
știrbit adj. sbocconcellato.
știre f. notizia; informazione |
conoscenza.
știucă f. luccio.
știulete, -eți m. pannocchia.
știut adj. conosciuto; risaputo ||
noto.
știutor adj. conoscitore.
ștrand, -uri n. spiaggia; lido.
ștreang, -uri n. fune.
ștrengar m. monello.
ștrengări (-esc) intr. commettere
monellerie.
ștrengărie f. monelleria ||
avventura amorosa.
ștrengărită f. monella ||
maschietta.
strudel n. strudel; torta.
șubă f. pelliccia (da uomo).
șubred adj. deboie || delicate
șubrezi (-esc) refl. indebolirsi.

șuetă f. chiacchierata.
șugubăț, -beată adj. faceto.
șuier n. fischio; sibilo.
șuiera intr. fischiare; sibilare || (in segno di disapprovazione).
șuncă, -unei f. prosciutto.
șură f. stalla.
șurub, -uri n. vite; în ~, a vite || (fig.) trucco.
șurubări (-esc) intr. usare trucchi, raggiri.
șurubelniță f. cacciaviti, giraviti.
șușoteală f. sussurro, mormorio.
șuta (-ez) tran, calciare; sferrare un calcio.
șuviță f. ciocca di capelli || ciuffo.
șuvoi, -aie n. scròscio (d'acqua).
șvab m. scarafaggio || m. e f. svevo (appartenente alla popolazione di origine germanica, stanziata, nel sec. XVIII, in alcune regioni della Transilvania e del Banato).
șvaițer n. formaggio svizzero.
șvarț, -uri n. caffè filtrato.

295

T-TAI

T

t m. invar, ventiduesima lettera dell'alfabeto romeno e suono corrispondente t (ti).
tabac n. tabacco || pianta del tabacco || m. conciapelli.
tabacheră f. tabacchiera.
tabagism n. tabagismo.
tabără, -ere f. campo, accampamento || esercito || raggruppamento.
tabelă f. tabella || panorama.
tabiet, -uri n. abitudine; mania naturale; a-ți -face ~ fare il proprio comodo.
tablă f. tavolinetto || vassoio.
tablă f. lamiera || lapide || lacagna || tabella; ~ lui Pitagora, tavola pitagorica || gioco d'azzardo.
table f. pi. trictrac, tavola reale

(gioco con dadi e dame).

tabletă f. pasticca; compressa; discoide.

tablou, -uri n. quadro || veduta, panorama.

tabu n. tabù.

taburet n. seggiolino.

tac, -uri n: stecca da biliardo.

tacâm, -uri n. coperto (a tavola) || piatto || (plur.) stoviglie. ^

tachina (-ez) tran, e refi.

stuzzicare, contrariare.

tacit adj. tacito.

taciturn adj. taciturno.

tact, -uri n. ritmo, cadenza.

tactic adj. tattico.

tactică f. tattica; strategia.

tacticos adj. prudente.

tactil adj. tattile.

tafta, -ale f. raso.

tagmă f. classe, categoria, ceto sociale.

taică m. padre, babbo.

taifas, -uri n. pettegolezzo; chiacchiera.

taifun, -uri n. tifone || ciclone.

- **taiga** f. tàigà.

taină f. mistero || miracolo || segreto; cina cea de ~ l'ultima

TAI - TAT

cena || în ~, di nascosto, in segreto.

tainic adj. segreto || misterioso.

taior n. àbito femminile (gonna e giacca).

talangă, tălăngi f. campano.

talant, -nți m. talento.

talaș n. truciolo.

talaz, -uri n. ondata, cavallone.

tale n. talco, talent n. talento.

taler n. piatto j| vassoio || piatto della, bilancia || piatto (strumento musicale) || piattello.

talger n. piatto vassoio.

talie f. vita || taglia; statura || (fig.) livello.

talisman h. talismano
portafortuna.

talmeș -balmeș n. miscuglio
confusione.

talon n. tallone; calcagno ||
cerchione (di una ruota) || madre
(di una ricevuta), talpă f. pianta
del piede || sostegno; ~ cascii,
caporamiglia || scuola.

talona (-ez) tran, sondare; tastare il
terreno.

taluz, -uri n. scarpata.

taman adv. precisamente.

tambur n. spazio tra due porte ||
intercapedine || m. tamburo; —
major; tamburo maggiore.

tamburină f. cimbalo, cembalo.

tampon n. tampone, respingente,
repulsorio (di una carrozza
ferroviaria).

tampona (-ez) refi, urtarsi,
scontrarsi.

tamponare f. scontro.

tam-tam, -uri n. tamtam || gong

tane, -uri n. carro armato ||
cisterna; serbatoio.

tandem, -uri n. tandem.

tandrețe f. tenerezza, afetto.

tandru adj. tenero, affettuoso.

tangent adj. tangente.

tangentă f. tangente; în ~, a
tangente.

tangență f. posizione di tangente ||
rapporto, contatto.

tangențial adj. tangente.

tangou, -uri n. tango.

tapa, tapez tran, ottenere denaro
da qc. (sotto il pretesto del
prestito).

tapaj n. strepito, schiama-rzo.

tapet n. carta da parato;
tappezzeria

tapisa (-ez) tran, tappezzare.

tapisat adj. tappezzato.

tapiserie f. tappezzeria.

tapițer m. taptietziere.

tapițerie f. laboratorio di tappezzeria.

tarabă f. banchetto (di un venditore ambulante); de ~, vulgare, triviale.

tarac, -uri n. pilone.

taraf n. orchestra (piuttosto di musica popolare).

tare adj. forte || resistente energico || potente || adv. molto jj fortemente.

targa f. barella.

tarif n. tariffa.

tarifa (-ez) tran, tariffare.

tarifar adj. tariffario.

tarla, -ale f. lotto, appezzamento di terreno.

tartă f. pasta frolla.

tartină f. tartina.

tartor m. arcidiavolo || (fig.) uomo malvagio.

tartru, -uri n. tartaro (del vino) || tartaro (dei denti).

tas, -uri n. piatto della bilancia.

tasa (-ez) refi, comprimersi.

tasare f. compressione.

tată; -ții m. padre, genitore, babbo, papà; ~ de familie, padre di famiglia; ~ mare, nonno; —

TAT-TAU

vitreg, patrigno || suocero || Dio;

T -nostru, Paternostro.

tatonare f. sondaggio, tentativo (per ottenere un favore).

tatua refi, e tran, tatuare.

tatuaj n. tatuaggio.

taur m. toro || toro (costellazione).

taurin adj. taurino.

tautologie f. tautologia.

tavan m. soffitto.

tavă, -avi f. vassoio.
tavernă f. taverna, osteria. -
taxa (-ez) tran, tassare.
taxator m. riscuotitore; esattore
taxă f. tassa.
taxi, taxiuri n. tassi.
taximetru n. taxi, tassi.
tăbăcar m. conciapelli.
tăbăcărie f. conceria; concia.
tăbăci (-esc) tran, conciare.
tăbăcit adj. conciato.
tăbări (-esc) intr. scagliarsi contro
|| inveire || precipitarsi.
tăblie f. lapide || targa.
tăbliță f. lavagnetta.
tăcea intr. tacere || star zitto ||
tacere, non rispondere.
tăcere f. silenzio, **tăciuna** (-ez) tran, carbonizzare.
tăciune m. carbone || carbon, chio
(delle piante).
tăcut adj. tacito; silenzioso ||
taciturno || n. silenzioso; pe ~, in
silenzio.
tăgădui (-esc) tran, negare, non
riconoscere.
tăgăduială f. contestazione ||
negazione.
tăia (tai) tran, tagliare || staccare ||
solcare || tran, e refi, arrestare,
fermare || refi, coagularsi ||
fendersi.
tăietor n. accetta, scure || adj.
tagliante.
tăietură f. taglio || solco || linea,
contorno || cancellatura.
tăifăsui intran. stare a
chiacchierare.
tăinui (-esc) tran, conservare un
segreto || nascondere.
tăinuitor adj. segreto || m. e f.
ricettatore, complice.
tăios agg, tagliente || **penetrante** ||
pungente.
tăiș, -uri n. taglio.

tălmaci m. e f. traduttore,
 intèrprete. .
tălmăci (-esc) tran, tradurre ||
 interpretare || spiegare ||
 esprimere || refi, spiegarsi,
 esprimersi.
tălmăcire f. traduzione.
tălmăcitor m. e f. traduttore;
 intèrprete.
tămădui, -uiesc tran, guarire.
tămăduire f. guarigione.
tămâia (-ez) tran, e intr. incensare.
tămâie f. incenso.
tămâios m. vino riioscato.
tămbălău n. chiasso, baccano.
tăpșan n. pendio || costa.
tărăgăna (-ez) tran, rinviare,
 mandare per le lunghe. 4
tărăgănat agg: **pruttrato**,
 rinviato.
tărâm, -uri n. regione, territorio;
 contrada, terra.
tarate f. plur. crusca || segatura.
tărca (-chez) tran, dipingere a
 strisce.
tărcat adj. screziato; variegato.
tărie f. forza, vigore || valore ||
 momento cruciale, culminante.
tărtăcuță f. zucchini.
tătar m. e f. tàrtaro || adj. tartaro, ||
 f. lingua tartara.
tătăresc adj. tartaro, tartarcesco.
tătar ime f. insieme di Tartari.
tătucă m. babbo.
tău adj. e pron. poss. tuo.
tăun m. tafano, **tăuraș** m. torello.
 TĂV - TEL
tăvăleală f. bastonatura ||
 strapazzo.
tăvăli (-esc) tran, e refl. rotolare ||
 refl. scoppiare dalle risa.
tăvălug m. rullo compressore.
tâlc, -uri n. significato ||
 interpretazione || favola, alle-,

goria, parabola.

tâlcui (-esc) tran. spiegare,
interpretare.

tâlhar m. bandito; brigante;
predone, **tâlhări** (-esc) intr. condurre vita da
brigante.

tâlhărie f. atto di brigantaggio;
banditismo.

tâmp adj. istupidito, idiota ||
smussato.

tâmpenie f. stupidita; idiozia.

tâmpi (-esc) tran, e refi, perdere,
far perdesse l'intelligenza;
istupidire.

tâmpit adj. stùpido; idiota.

tâmplar ni. falegname.

tâmplă f. tempia.

tâmplărie f. bottega da fale.
gname, falegnameria.

tânăr adj. giovane; de ~, fin dalla
giovane età.

tândală f. fannullone.

tângui (-esc) refi, lamentarsi,
piangere || tran, compiangere,
compatire.

tânguire f. pianto, lamentela.

tânguitor adj. lamentoso;
doloroso.

tânjălă f. timone doppio (di carro);
a se lăsa pe ~ gingillarsi, tirar per
le lunghe, oziare.

tânji (-esc) intr. languire ||
appassire || consumarsi.

târător, -toare adj. strisciante.

târcoală f. giro; a da ~, fare la
corte; circuire.

târfă f. sgualdrina.

târg, -uri n. mercato; fiera ||
cittadina, paese.

târgui (-esc) tran, far pese,
comperare || refi, contrattare.

târguiala f. compera, spesa.

târî (-esc) tran, trascinare || refi.
strisciare; camminare a fatica.

târlă f. stalla; ovile.
târănăcop n. piccone || piccozza.
târțiță f. codione (di uccello).
târziu adv. tardi || adj. tardo || tardivo || ottuso.
teacă f. fodero, guaina.
teafăr adj. intero || ordinario || illeso.
teamă f. paura; timore.
teanc, -uri n. mucchio.
teasc, -uri torchio.
teatral adj. teatrale.
teatru n. teatro || spettacolo, rappresentazione; de ~, teatrale; a face ~, fingere.
tegument m. tegumento.
tegumentar adj. tegumentale.
tehnic adj. tecnico.
tehnică f. tecnica.
tehnician m. tecuico.
tehnolog m. specialista nella tecnologia.
tehnologie f. tecnologia.
tei n. tiglio.
tejghea, -eie f. banco di vendita.
tei, -uri n. sbattiuova || molla'(di un divano; un sofà).
teleagă f. baroccio, carrozzino, biroccino.
telecomunicație f. telecomunicazione; comunicazione a distanza.
teleferic n. teleferica.
telefon n. telèfono || apparecchio telefonico || chiainata telefonica.
telefona (-ez) intr. e tran. telefonare.
telefonie adj. telefonico.
telefonie f. telefonia.
299
TEL-TER
telefonist m. e f. telefonista.
telefotografie f. telefotografia.
telegraf n. telègrafo.

telegrafia (-ex) tran, e intr.
 telegrafare.
telegrafie adj. telegrafico.
telegrafist m. e f. telegrafista.
telegrama f. telegramma.
teleobiectiv ri. teleobiettivo.
telepatie adj. telepatico.
telepatie f. telepatia.
telescop n. telescopio.
televiziune f. televisione.
televizor n. televisore.
tematic adj. tematico.
tematică f. tematica.
temă f. tema | (radice (di una parola).
temător, -toare adj. timoroso; pauroso.
tembel adj. m. indolente, indifferente; stolto.
teme refi, teknère, aver paura (| essere preoccupato.
temei, -uri n. base, fondamento.
temeinicie f. fondamento |j serietà.
temelie f. fundamenta; din ~, dalle fundamenta, dalle origini.
temerar adj. temerario.
temere f. il temere; timore.
temnicer m. carceriere.
temniță f. prigionie, carcere; 1. grea, carcere duro.
tempera (-ez) tran, temperare, calmare; moderare.
temperament n. temperamento || carattere.
temperat adj. temperato, calmo; climat., clima temperato; zonă ~, zona temperata. •
temperaturi f. temperatura (| febbre.
templu n. tempio.
tempo n. movimento dal ritmo.
temporal adj. temporale; os ~, osso temporale 1(temporale, che concerne il tempo.

temporar adj. temporaneo.
temut adj. temibile (fa. gelosia).
ten, -uri n. cera, colorito.
 tenace adj. tenace.
tenacitate f tenàcia.
tencui (-esc) tran, intonacare.
tencuială f. intònaco.
tencuit adj. intonacato.
tendențios adj. tendenzioso.
tendință f. tendenza, inclinazione.
tendon n. tèndine.
tenebră f. tenebra.
tenebros adj. tenebroso.
tenis n. tennis, pallacorda.
tenor m. tenore.
tensiune f. tensione H situazione tesa.
tenta (-ez) tran, tentare, indurre in tentazione.
tentacul n. tentacolo.
tentacular adj. tentacolare.
tentativă f. tentativo.
tentație f. tentazione.
'tentă f tinta ((colore. 4
teocratic adj. teocratico.
teolog m. teologo.
teologie adj. teologico.
teologie f, teologia.
teoremă f, teorema.
teoretic adj. teorico, teoretico.
teoretiza (-ez) tran., teoreticizzare.
teoretizare f. il teoreticizzare, il rendere teorico, sistematico (un concetto, ecc.).
teorie f. teoria, **teracotă** f. terracotta.
terapeutic adj. terapeutico.
terapie f. terapia.
terasament n. sterro; sterramento; sterrato.
terasă f. terrazza (| veranda).
terebea -berchea m. un buono a nulla.

terci, -ciuri n. poltiglia || polenta poco densa || vivanda di farina di granturco bollita nell'acqua || a face pe cineva - distruggere annientare qc.

teren, -uri n. tirreno; a câștiga ~, guadagnar terreno; [(campo di attività || luogo, regione; pe ~; sul posto.

terestru adj. terrestre.

terfeli (-esc) tran, sporcare, guastare || (fg.) insultare, prendere in giro.

terfelit adj. sporco J|offeso.

tergiversa (-ez) intr: tergiversare. tergiversare f. tergiversazione.

teribil adj. terribile || straordinario.

teritorial adj. territoriale.

teritoriu n. territorio.

termal adj. termale.

termen n. termine || condizione, clausola)| intervallo di tempo])| termine, vocabolo.

termic adj. termico.

termina, termin tran, terminare, compiere || refl. avere termine; concludersi.

terminal adj. terminale || e. stremo.

terminație f, terminazione || desinenza.

terminologie f. terminologia.

termocentrală f. termocentrale.

termochimic adj. termochimico.

termoelectric adj. termoelettrico. termoelectricitate f. termoelettricità.

termometru n. termometro.

termonuclear adj. termonucleare.

termos, -uri n. bottiglia termos.

termoterapie f. termoterapia.

teroare f. terrore.

terrorism n. terrorismo.

terrorist m. e f. terrorista.

terroriza (-ez) tran, terrorizzare ||
atterrire

terț adj. terzo.

terțiar adj. terziario; eră ~, era
terziaria.

tescovină f. bevanda alcoolica (di
scarsa qualità), tescui (-esc) tran. pigiare,
spremere.

teslă f. ascia.

test n. test; prova.

testa (-ez) tran, testare, far
testamento.

testament n. testamento; Vechiul
~, la Bibbia; Noul ~, il Vangelo.

testamentar adj. testamentario.

testicul n. teslicolo.

testimonial adj. testimoniale.

teși (-esc) tran, recidere.

tetraedru n. tetraedru.

teu, -uri n. riga a forma di ~

teuton adj. teutone, teutonico m. e
f. teutone.

teutonic adj. teutonico.

text n. testo.

textil adj. tèssile.

textual agg, testuale.

**textură f, struttura (di un
minerale) |(trama (di un
tessuto).**

tezaur n. tesoro.

tezauriza (-ez) tran, tesaurizzare,
tesoreggiare.

**tezaurizare f tesaurizzazione,
cùmulo di tesori.**

tezaurizat adj. tesaurizzato,
tesorizzato.

teză f. tesi; ~ de licență, tesi di
laurea.

tibie f. tibia.

tic, -uri n. tic.

ticăi (-esc) intr. battere (detto del
cuore) || ticchettare, fare tictac.

ticăit n. palpitazione)| pàlpito |)
ticchettio.

ticălos adj. malvivente;
mascalzone || miserabile.

301

TIC - TIT

ticăloși (-esc) intr. diventare
miserabile.

ticăloșie f. infamia || miseria.

tichet n. talloncino; tèssera ||
biglietto.

ticsi (-esc) tran, riempire ||
rimpinzire.

ticsit adj. riempito fino all'orlo ||
colmo.

tifoidă adj. tifòide; febră t.;
tifoidèa.

tifon n. garza.

tifos n. tifo || febbre tifòide j|
paratifo.

tigaie f. padella || tegame.

tighel n. cucitura, costura.

tigroaică f. tigre.

tigru m. maschio della tigre.

tihni (-esc) intr. riposare, riposarsi.

tihnit adj. riposato; calmo;
tranquillo.

timbra (-ez) tran, timbrare,
bollare.

timbru n. timbro, bollo ||
francobollo; ~ comemorativ,
francobollo commemorativo.

timid adj. timido.

timiditate f. timidezza.

timonă f timone.

timonier m. timoniere.

timorat adj. timoroso, timido.

timp, -uri n. tempo; de la un ~, a
cominciare da; din ~, în ~, di
quando in quando; în același ~,
subito || tempo, condizione
atmosferica || tempo (del verno).

timpan n. timpano (membrana
musicale) || timpano, frontone.

timpuriu adj. precoce; de ~, prima
di sera.

tinctură f. tintura.
tindă f. corridoio, vestibolo, àtrio.
tinde intr. tendere, mirare.
tinereşc adj. giovanile.
tinereşte adv. àiovanilmente, da giovine.
tineret n. gioventù, totalità dei giovani.
tinereţe f, giovinezza; gioventù.
tinichea, -ele f. latta; lamiera || cassetta; vaso di lamiera.
tinichigerie f. bottega, laboratorio dello stagnino.
tinichigiu f. stagnino.
tip, -uri n. tipo, modello || esemplare || particolarità || tipo, personaggio.
tipar n. stampa || modello, campione || cònio.
tipări (-esc) tran, stampare || imprimere, lasciare un'orma, una traccia.
tipărire f. stampa || edizione.
tipăritură f. edizione.
tipic adj. tipico; caratteristico.
tipiza (-ez) tran caratterizzare.
tipizare f. qualifica || standardizzazione.
tipograf tn. tipògrafo.
tipografie adj. tipografico.
tipografie f. tipografia.
tipologie adj. tipologico.
tipologie f. tipologia.
tiptil adv. pian piano poco.
tîr, -uri n. tiro.
tiraj n. tiragaio || tiratura.
tiran m. tiranno; sovrano assoluto || adj. tirannico; crudele.
tiranic adj. Uranico.
tiranie f. tirannia; governo assoluto.
tiraniza (-ez) tran, tiranneggiare.
tirbuşon n. cavatappi.

tiroid adj. tiròide; glandă ~, ghiândola tiròide.
tisă f. tasso (albero).
titan m. titano || gigante. (
titanic adj. titanico || gigantesco, sovrumano.
titirez m. trottola.

4

poco
302

TIT - TOP

titlu n. titolo; ~ de glorie, | tolo di gloria || titolo nobiliare | titolo, intestazione || titolo, (percentuale di metallo nobile in una lega).
titrat adj. laureato.
titular adj. titolare.
titulariza tran, nominare nel posto di professore ordinario.
titulatură f. intitolazione; titolo.
tiv, -uri n. cimosă.
tivi (-esc) tran, bordare.
tivitură f: bordura.
tiz m. e f. omònimo.
toacă f. gong || suono dell'Ave Maria.
toaletă f. toilette, toletta || gabinetto di decenza specchiera.
toamnă f. autunno; de ~ autunnale.
toană f. capriccio; cu ~, capriccioso, viziato.
toarce intr. e tran, filare || intr. fare le fusa.
toartă f. ansa.
toast, -uri n. brindisi.
toasta (-ez) intr. brindare.
tobă f. tamburo; a bate ~, lodare esageratamente; a. bate ~ surdului, parlare invano.
tobogan n. tologa, piano di sdrucchiolo (per diporto).
toboşar rn. tamburino.

toc, -uri n. astuccio, fòdero || portapenna; ~ rezervor, penna stilografica || tacco (della scarpa).

toca tran, tritare, spezzettare, sminuzzare || spendere a dismisura; dilapidare || intr. e tran, battere, percuotere || intr. suonare il gong.

tocană f. fricassea.

tocată f. toccata.

tocă f. tocco || berretto.

tocător n. coltello da cucina || batticarne || tagliere.

tocătură f. spezzatino || carne tritata.

toceală f. lo sgobbare.

toci (-esc) tran, e refi, smussare; consumare || usare || sgobbare.

tocilar m. arrotino.

tocilă f. macchina per affilare i coltelli.

tocit adj. smussato; che non taglia.

tocmai adv. proprio; esattamente, precisamente; appunto.

tocmeală f. contrattazione || contratto, accordo.

tocmi (-esc) refi, discutere sul prezzo || tran, prendere in fitto.

togă f. toga.

toi -uri n. punto culminante, punto cruciale; parte principale.

toiag n. vincastro || bastone di comando || (fig.) aiuto, sostegno.

tolăni, -nesc refi. sdraiarsi, stendersi comodamente; oziare sui divani.

tolera (-ez) tran. tollerare; permettere.

tolerabil adj. tollerabile.

tolerant adj. tollerante.

toleranță f. tolleranza; casă de ~, casa di tolleranza, hostribolo, bordello.

tomată f. pomodoro.

tomberon n. carriola, carretto (da spazzatura).

tomnatic adj. autunnale.

ton. tonno || n. (plur, -uri) tono || sfumatura || accento.

tonaj n. tonnellaggio.

tonalitate f. tonalità.

tonă f. tonnellata.

tonic adj. tonico; accent ~, accento tonico || tonico, ricostituente.

tonsura f. tonsura, chierica.

tont, toantă adj. stolto, stupido, scimunito.

top, -uri n. risma (di carta).

topaz n. topazio.

303

TOP -TRA

topi (-esc) tran, far liquefare, far sciogliere || refi, liquefarsi, sciogliersi, fondere || consumarsi.

topit adj. liquefatto || (fig.) consumato, consunto.

topitoare f. forno di fusione, fornace.

topitor n. fonditore.

topitorie f. fonderia.

topitură f. fusione.

topograf m. topografo.

topografie adj. topografico.

topografie f. topografia.

toponimie adj. toponimice

toponimie f. toponimia.

topor n. scure, accetta; din ~, grossolano.

toporaș m. viola; violetta.

toporișca f. ascia.

torace n. torace.

torcătoare f. macchina filatrice.

torcător m. e f. fiatare.

torcătorie f. filanda.

toreador m. torero.

torent n. torrente.

torențial adj. torrenziale.

torid'adj. turrido; zonă ~, turrida.

tornadă f. tornado; fortunale;
ciclone.

toropeală f. intorpidimento;
torpore.

toropi (-esc) tran, ttordire ||
distruggere.

toropit adj. intorpidito.

toropitor adj. stordente.

torpila (-ez) tran, silurare || far
fallire.

torpilare f. siluramento.

tors, -uri n. torso, busto || adj.
filato.

tortura (-ez) tran, torturare,
tormentare.

torturare f. tortura.

torturat adj. tormentato, torturato.

tortură f. tortura, tormento.

torță f. torcia, fiaccola.

tos adj. (nell'espres.) zahăr ~
zucchero in cristalli minuti.

tot adv. sempre; anche adesso ||
ogni volta || sempre più ||
similmente || adj. tutto, intero;
completo; cu ~, nonostante; ||
pron. indef. (al plur.) tutti, tutte le
cose.

total adj. totale; în
complessivamente || n. (plur. -uri)
totale.

totalitar adj. totalitario.

totalitarism n. totalitarismo.

totalitate f. totalità.

totaliza (-ez) tran, totalizzare.

totalizator n. totalizzatore.

totalmente adv. totalmente, del
tutto.

totdeauna adv. sempre; pentru -, ■ per sempre; definitivamente.

totem, -uri n. totem.

totodată adv.

contemporaneamente, nello
stesso tempo.

totuna adv. (nell'espres.) a-i fi
cuiva ~ essere uguale, fare lo

stesso, essere indifferente^

totuși cong. tuttavia,
ciononostante.

tovarăș m. e f. compagno.

tovărășie f. compagnia ||
accompagnamento.

toxic adj. tossico; velenoso.

toxicitate f. tossicità.

toxină f. tossina.

trabuc, -uri n. sigaro.

trac adj. tracico || m. e f. trace,
abitante della Tracia.

tractor n. trattore.

tractorist m. e f. trattorista.

tracțiune f. trazione.

tradiție f. tradizione; uso,
costume.

tradițional adj. tradizionale.

tradiționalist adj. tradizionalista.

traducător m. e f. traduttore.

304

TRA-TRA

traduce tran, tradurre || (fig.)

rappresentare, esprimere || refi, effettuarsi, realizzarsi.

traducere f. traduzione || versione.

trafic (-ez) tran. trafficare, commerciare.

trafic, -uri n. traffico ||
circolazione.

traficant m. e f. trafficante.

trage tran, tirare; trarre; a ~ cu

pușca, sparare; a ~ de păr, tirare

per i capelli; a ~ clopotele, suonare le campane; a ~ la

răspundere, chiamare alla resa dei

conti H trascinare || ficcare, conficcare || strappare, togliere

eo a violenza, portar via || refi, discendere, derivare.

tragedie f. tragèdia.

tragic m. autore di tragbdie j| adj.

tragico || emozionante || terribile, disastroso.

tragicomedie f. tragicommedia.

tragicomic adj. tragicomico.

trahee f. trachea.

traiettorie f. traiettoria.

trainic adj. durevole.

traistă f, sacca; bisaccia.

trambulină f. trampolino.
tramvai n. tram, tranvai.
trandafir m. rosa; ~ sălbatic, rosa di macchia, rosa canina; ~ de mare, attinia, trandafiriu adj. ròseo || (fig.) luminoso, sereno.
trandafirul m. rosellina.
transalpin adj. transalpino.
transatlantic adj. transatlantico || n. transatlantico (bastimento).
transborda (-ez) tran, trasbordare.
transbordare f. trasbordo.
transcarpatic adj. transcarpatico.
transcarpatin adj. transcarpatico.
transcaucazian adj. transcaucasico.
transcendent adj. trascendente.
transcendental adj. trascendentale.
transcendentă f. trascendenza.
transcrie tran, trascrivere || inscrivere.
transcriere f. trascrizione.
transcriptie f. trascrizione.
transcris adj. trascritto.
transfer, -uri n. trasferimento.
transfera (-er) tran, e refl. trasferire || tran, trasmettere || scambiare.
transferare f. trasferimento.
transferat adj. trasferito.
transfigura (-ez) tran, e refl. trasfigurare, mutare espressione.
transfigurare f. trasfigurazione.
transfigurat adj. trasfigurato.
transforma tran. e refl. trasformare; cambiare.
transformare f. trasformazione.
transformator n. trasformatore.
transfug m. disertore.
transfuzie f. trasfusione.
transgresiune f. trasgressione.
transhumant adj. trasmigrante.
transhumantă f. trasmigrazione.

transilvan adj. transilvane
transilvănean adj. transilvane
della Transilvania || m. e f.
transilvano, abitante della
Transilvania.
transistor m. transistor.
translator m. e f. traduttore;
intèrprete.
translucid adj. semitrasparente.
transmarin adj. transmarino,
d'oltremare.
transmisibil adj. trasmissibile.
transmisibilitate f. trasmissibilità.
transmisiune fi trasmissione ||
trasmissione radiofonica.
transmite tran, trasmettere ||
comunicare || propagare.

305

TRA-TRA

transmițător m. apparecchio
trasmittente; trasmettitore ||
trasmittente.
transparent adj. trasparente || n.
falsariga.
transparentă f. trasparenza.
transpira intr. sudare.
transpirat adj. sudato.
transpirație f. sudore.
transport, -uri n. trasporto ||
mijloace de ~, mezzi di trasporto.
transporta tran, trasportare.
transportabil adj. trasportabile.
transpune tran, trasferire ||
trasporre.
transpunere f. trasposizione.
transsiberian adj. transiberiano.
transversal adj. trasversale.
tranșa (-ez) tran, risolvere;
decidere.
tranșant adj. categorico, deciso.
tranșă f, parte; rata, lj porzione.
tranșee f. trincèa, fossato.
tranzacție f. transazione.
tranzit, -uri n. transito; билет de ~,

autorizzazione di transito.
tranzitiv adj. transitivo.
tranzitoriu adj. transitorio, , temporaneo.
tranziție f. transizione; de ~,
provvisorio.
trap, -uri n. trotto. '
trapez n. trapezio; ~ isoscel,
trapezio isòscele || trapezio.
trapezoidal adj. trapezoidale.
tras adj. magro, scarnato.
trasa (-ez) tran, tracciare ||
indirizzare.
traseu n. tracciato, percorso H
traiettoria.
trasor n. proiettile, tracciante.
trata (-ez) tran, trattare || ospitare ||
trattare, svolgere || tran, e refi.
sottoporre a una cura.
tratament n. cura || atteggiamento,
comportamento.
trătat n. trattato, accordo.
tratative f. plur. trattative.
trată f. tratta.
traumatic adj. traumatico.
traversa (-ez) tran, traversare,
attraversare.
traversă f. traversa.
travestì (-esc) travi, e refi.
travestire.
travestire f. travestimento.
trăda (-ez) tran, tradire ||
ingannare.
trădare f. tradimento.
trădător adj. traditore.
trăgaci n. grilletto (del fucile).
trăgător adj. traente, tirante j| m. e
f. tiratore.
trăi (-esc) intr. vivere || esistere ||
să trăiești salutul j| trăiască,
evviva, viva!
trăinicie f. resistenza; durabilità.
trăitor adj. vivente.
trăncăni (-esc) intr. e tran.
chiacchierare || intr. far strèpito,

rumore.

trăsătură f. fisionomia || linea, riga.

trăsnet n. fulmine; fòlgore; lovitură de ~, colpo di fulmine.

trăsni (-esc) tran, fulminare, folgorare || tran, e intr. colpire con violenza || tran, e refl. ubbriacare, ubbriacarsi || intr. tuonare; esplodere || intr. impers. cadere (dei fulmini).

trăsnit adj. bizzarro || ubbriaco || dannato.

trăsură f. carrozza || linecetta || linea di confine.

trâmbița intr. suonare la tromba; strombettare.

trâmbiță f. tromba, trombetta; cornetta.

trândav adj. negligente; ozioso.

trândăveală f. negligenza; oziosità, òzio.

306

TRA-TRI

trândăvi (-esc) intr. ozisre || essere negligente.

trândăvie f. negligenza || oziosità, òzio.

trânti. (-esc) tran, abbattere; gettare a terra || rovesciar di sella || refl. gettarsi a terra.

treabă, -uri f. occupazione, attività || lavoro, fatica || azione, impresa; om de ~, uomo onesto ||

questione; interesse, affare; ~ mea, affari miei || situazione.

treaptă, -epte f. gradino, scalino.

treaz adj. sveglia || cosciente.

trebui intr. impers. bisognare; cum ~, come si deve; || essere necessario || intr. bisognare, avere bisogno.

trebuincios adj. necessario; utile.

trebuintă f: bisogno, necessita; de ~, necessario, utile.

trecătoare f. passo, valico.

trecător adj. passeggero || m. e f.

passante, viandante.

trece intr. passare; a ~ în revistă, passare in rivista; a ~ prin cap., passare per la mente; a ~ înainte, passare avanti; a ~ cu vederea, non tener conto; || passare, scorrere; timpul ~, il tempo passa

|| tran, dare, trasmettere || passare, filtrare || oltre passare; a ~ măsură, passare la misura.

trecere f. passaggio; în ~, strada facendo, di passaggio; a avea ~; essere tenuto in considerazione.

trecut adj. passato; anii ~, gli anni passati, trascorsi || n. tempo passato; din ~, dal passato, dall'antichità.

treflă f. fiore (seme delle carte da gioco).

trei adj. num. card, tre; tus-t, tutt'e tre.

treiera tran, trebbiare.

treierătoare f. (macchina) trebbiatrice.

treilea adj. num. ord. terzo.

treime f. terza parte.

treisprezece adj. num. card. tredici.

treisprezecelea adj. num. ord. tredicesimo.

treizeci adj. num. card, trenta.

tremur m. tremolio || vibrazione

tremura intr. tremare || tremolare.

tremurare f. tremolio || (fig.) paura.

tremurat adj. tremante || tremolante.

tremurător adj. tremante || vibrante.

tren, -uri n. treno; ~ subteran, metropolitana; a scăpa ~, perdere il treno; ~ accelerat, direttissimo.

trenă f coda (di un àbito) strascico.

trening -uri n. tuta sportiva.

trepida (-ez) iutr. trepidare, vibrare.

trepidant adj. trepidante ||

vibrante.

trepied n. treppiedi.

treptat adj. graduato.

tresă f. trecciuoia || filetto.

tresaltă intr. sussultare, trasalire.

tresări intr. trasalire || palpitare.

trestie f. canna; —de-zahăr canna da zucchero.

trezi (-esc) tran, e intr. svegliare || refl. tornare in sé.

trezit adj. sveglia; desto || guasto (detto del vino).

trezorerie f. tesoreria.

trezorier m. tesoriere.

trib,-uri n. tribù.

tribord, -uri n. tribordo.

tribunal n. tribunale.

tribună f. tribuna, tribut, -uri n. tributo.

tributar adj. tributario.

TRI - TUB

triceps m. (mùscolo) tricipite.

trichina f trichina.

tricycle f. triciclo.

tricolor adj. tricolore || n. bandiera tricolore.

tricorn, -uri n. tricorno.

tricot, -uri n. lavoro a maglia.

tricota (-ez) tran, lavorare a maglia.

tricotaj n. lavoro a maglia.

trident n. tridente.

trifazat adj. trifase.

trifoi n. trifoglio.

trigonometrie adj. trigonometrico.

trigonometrie f. trigonometria.

tril, -uri n. trillo.

trilion n. trilione.

trilogie f. trilogia.

trimestrial adj. trimestrale.

trimestru n. trimestre.

trimis m. inviato, legato, ambasciatore.

trimite tran, mandare, inviare || rimandare, rinviare || spedire.

trinom n. trinomio.
trioxid n. triossido.
trist agg. triste || doloroso.
tristețe f. tristezza.
triton m. tritone.
triumf, -uri n. trionfo.
triumfa intr. trionfare.
triumfal adj. trionfale.
triumfător adj. trionfatore.
triunghi, -uri n. triangolo.
triunghiular adj. triangolare.
trivalent adj. trivalente.
trivial adj. triviale, volgare.
trivialitate f. trivialità, volt; ritâ.
troacă f. truogolo.
troc n. baratto.
troian adj. troiano, di Troia || m. e f. troiano, abitante di troia || m. e f. troiano, abitante di Troia || n. mucchio di neve.
troică f. slitta a tre cavalli || carrozza a tre cavalli.
troieni (-esc) tran, ricoprire di neve || refi, restare di sasso.
troienit adj. coperto di neve.
troleibuz n. filobus, filovia.
troleu n. trolley.
trombă f. tromba marina.
trombon n. trombone.
trompă f. probùscide.
tron, -uri n. trono.
trona (-ez) intr. troneggiare || (fig.) dominare.
troncâni (-esc) intr. far rumore, **tropical** adj. tropicale.
tropot n. trotto, scalpitio.
trosnet n. crepitio, scricchiolio.
trosni (-esc) intr. crepitare || scricchiolare.
trotinetă f. monopliettino.
trotuar n. marciapiede.
trubadur m. trovatore.
truc, -uri n. trucco.
trudă f. sforzo, fatica.
trudi (-esc) infr. e refi, affaticarsi;

sforzarsi.

trufă f. tartufo.

trufi (-esc) refl, insuperbire,
inorgoglire.

trufie f. orgoglio, superbia.*

trunchi, -uri n. tronco || tronco,
busto.

trunchia (-ez) tran, troncarea,
mutilare.

trup, -uri n. corpo; cu ~ și suflet,
anima e corpo; || corpo senza
testa || cadavere || parte principale
|| corpo (uniti militare); corpus
(di un'opera).

trupă f. truppa.

trupesc adj. corporeo || corporale.

trust, -uri n. trust, cartello.

tu pron. preș. II pers. sing. tu, te.

tub, -uri n. tubo.

tubercul m. tubercolo.

tuberculos adj. tubercolotico.

tuberculoză f. tubercolosi; tisi.

tuberoză f. tuberosa.

TUF-TUT

tuf, -uri n. tufo.

tufă f. cespuglio; arbusto.

tufiș, -uri n. luogo ricoperto di
cespugli, di arbusti; cespuglio.

tuibura tran, intorbidare || refl.

intorbidarsi || annuvolarsi || tran, e
refl, (far) perdere la calma;
agitare; emozionare.

tulburare f. intorbidimento ||
agitazione || furiia || tumulto;
disordine.

tulburat adj. intorbidato || agitato;
sconvolto || furioso.

tulbure adj. torbido || intorbidato ||
annuvolato || confuso, difficile a
capiersi.

tulpan n. fazzoletto da testa.

tulpină f. fusto; tronco || albero
genealogico; discendenza.

tumoare f. tumore.

tumul n. tumulo.
tumult, -uri n. tumulto.
tumultuos adj. tumultuoso.
tun, -uri n. cannone; sănătos ~ sano come un pesce; beat ~, ubbriaco fradicio.
tuna impers. intr. tunoare || rombare.
tunar m. cannoniere.
tunde tran, tosare || fare la tonsura.
tunel, -uri n. galleria | taverna.
tunet n. tuono || (fig.) rumore. •
tunică f. giubba || tunica.
tuns adj. raso || tosato.
tunsoare f. il tondere; modo di fondere.
tupeu n. sfacciataggine.
tupila (-ez) refi, raggomitolarsi.
tur, -uri n. giro; ~ -retur, andata e ritorno; ~ de orizont, giro d'orizzonte; giro (sp ortivo).
tura vura interiez. (riell'espres.) ce mai ~ perché tanto parlare? basta.
tară f. torre (pezzo degli scacchi).
turba (-ez) intr. ammalarsi di rabbia, diventare idrofobo.
turban n. turbante.
turbare f. idrofobia.
turbat adj. idrofobo; arrabbiato, rabbioso.
turbă f. torba || rabbia; idrofobia.
turbulent adj. turbolento.
turbulență f. turbolenza.
ture m. turco || musulmano.
turcesc adj. turco, della Turchia; cafea ~, caffè alla turca.
turism n. turismo.
turist m. e f. turista.
turistic adj. turistico.
turlă f. campanile || torre campanaria.
turn, -uri n. torre; 1. de fildeș, torre d'avorio ~ de apă, castello

d'acqua.

turna (-ez) tran, girare (un film).

turnătorie f. fonderia.

turneu n. tournée, giro artistico.

turtă f. torta || biscento; beat ~,
ubbbriaco fràdicio; a rupe ~,
festeggiare il primo compleanno
di un bambino.

turti (-esc) tran, schiacciare.

turtit adj. schiacciato.

turturea f. tuttora || tortorella.

tuse f. tosse.

tușă f. linea.

tușeu, -uri n. tatto; palpitazione ||
modo di suonare, tocco (del
pianista).

tutela (-ez) tran, tutelare ||
proteggere.

tutelat adj. tutelato; protetto.

tutelă f. tutela.

tutor m. e f. tutore.

tutui (-esc) tran, e refi, dare dei tu.

tutun, -uri n. tabacco.

tutungerie f. tabaccheria; rivendita
di tabacco.

309

T-TEA

T

5

ț m. invar, ventitreesima lettera
dell'alfabeto romeno e suono
corrispondente ts (zeta sorda)..

țambal m. cèmbalo.

țambalagiu m. • suonatore di
cèmbalo.

țandăra f. scheggia.

țanțoș adj. altezzoso.

țap m. becco, caprone || bicchiere
da birra.

țar m. zar, imperatore.

țară f. terra; paese; patria;
-românească, Valacchia ||
campagna; la ~, in campagna.

țarc, -uri n. ovile; stazzo.

țarină f. campo coltivato || larbui, zarina, moglie dello zar.

țață f. zia || donna volgare.

țacăni (-esc) intr. tintinnare.

țacănit n. tintinnio.

țândări (-esc) tran, scheggiare, ridurre in schegge.

țăpoi n. forca, tridente.

țăpos adj. con le corna in sii.

țărancă f. contadina.

țărăncuță f. contadinella.

țărănesc adj. contadinesco.

țărănește adv. alla maniera dei contadini.

țărănime f. classe dei contadini.

țărână f. polvere || (fig.) resli mortali.

țărm, -uri n. lido, spiaggia.

țărmuri (-esc) tran, limitare.

țâfni (-esc) intr. sbulfare.

țâfnos adj. arrogante || superbo.

țânțar m. zanzara.

târâi intr. gocciolare, stillare || tran, far gocciolare.

țâță f. mammella, poppa; la ~, al petto, al seno; a da ~, dare il latte, allattare.

țâșni (-esc) intr. erompere || sgorgare || zampillare. ;

țeapă, -epi f. palo.

țeapăn adj. diritto || rigido.

țeastă f. cranio, teschio.

ȚEA - ȚUR

țeava, -evi f. canna (di ferro) || canna di fucile || tubo.

țel, -uri n. bersaglio || méta.

felina f. maggese || sèdano.

tesala f. striglia.

tesala fran. strigliare.

țesălare f. strigliatura.

țesător m. e f. tessitore.

tesatone f. tessitoria || fabbrica di tessuti.

țesătură f. tessitura.

țese tran, tessere || rammendare || ricamare || far la tela (detto del

ragno) || x ordire; tramare;
 preparare, țes tos, -oasă adj. ricoperto di una
 carapace; broască -testuggine
 țesut, -uri n. tessuto.
 țevărie f. tubatura.
 țișan m. e f. zîngaro; (prop.) calea-
 {-lor, via lăttea.
 țișancă f. zingara; gitana.
 țișară f. sigaretta; -de foi, stgaro.
 țigaret n. sigaretta || bocchino da
 sigarette.
 țișăncii ță f. zingarella.
 țișănească f. zingarescci, danza
 degli zingari.
 țișănesc adj. zingaresco; alla
 maniera degli zîngari.
 țișănie f. insieme di zingari che
 abitano in un luogo || quartiere
 degli zinagri; fatto indegno ||
 baccano.
 țișănos adj. bruno; olivastro.
 țișănuș m. zingarcillo || nome di un
 uccello e di un pesce.
 țișlar m. fornaciaio, mattonaio.
 țișlă f. émbrice, tégola.
 țișlărie f. fabbrica di émbrici, di
 tégole.
 tignai n. segnale.
 pitoare f concubina; mantenuta.
 îțitor adj. durevole.
 tine tran, tenére || règgere; a -în
 «aște, tenere in braccio, in collo;
 || sostenere || trattenere; a -de
 vorbă, trattenere a parlare,
 intrattenere || tenere, conservare;
 a -legătura, mantenere una
 relazione, un legame || rispettare,
 osservare || festeggiare; a-și
 -zilele, nutrirsi di || intr.
 sopportare, resistere || refi.
 tenersi, afferrarsi, țițaș m. tiratore.
 țiță f. chiodetto || mirino || tréta;
 bersaglio || fine, scopo.
 țiți (-esc) fran. e intr. mirare ||

fare allusione, alludere || aspirare,
 t ndere.
 tintinni n. cimitero, campo, santo.
  ntit adj. fisso.
  ntui tran, inchiodare.
  ntuit adj. itichiodato || fisso,
 immobile.
  nut, -uri n. conrada, paese.
  nut  f. contegno.
  pa intran, gridare, strillare.
 tipar m. anguilla.
  p t adj. grido ||  p t, n. grido.
  p t, - pete n. grido strillo.
  p toare f. fischi tto || richiamo
 per gli uccelli.
  p tor ugg. stridente || acce || zittire.
  ter  f. cetra.
   ei, -uri n. idrocarburo || petrolio
 greggio.
   eic  f. altalena.
  iui (-esc) intr. gridare.
  oal  f. veste usata, straccio.
  op i intr. saltellare.
  op ial  f. saltello.
  op rlan adj. volgare, grossolano.
  ugui n. picco, cima di montagna,  uguia (-ez) refi, appuntirsi || intr.
 stringere le labbra.
  uguiat adj. appuntito.
  uic , -ici. e f. acquavite di prugne
  urloi n. tibia.
  ur ur m. ghiacciuolo.

311

U-ULI

U

u m. invar, ventiquattresima lettera
 dell'alfabeto romeno e suono
 corrispondente u || inter, uh!
ubicuitate f. ubiquit .
ucenic m. operaio apprendista ||
 discepolo.
ucenici (-esc) intr. apprendere,
 imparare un mestiere.
ucenie f. apprendistato.
ucide tran, uccidere; ammazzare.

ucidere f. assassinio.
ucigaș adj. assassino.
ucigă-1-crucea m. diavolo.
ucigător adj. uccisore; assassino.
ucis adj. ucciso; assassinato ||
 morto.
ucrainean adj. ucraino,
 dell'Ucraina || m. e f. ucraino,
 abitante dell'Ucraina.
uda tran, bagnare || innaffiare ||
 refi, orinare.
udat adj. bagnato.
udătură f. bagnatura ||
 annaffi amento.
 udeală f. umidità || acqua.
uger n. mammella.
uimi (-esc) tran. stupire;
 meravigliare || sorprendere.
uimire f. stupore || meraviglia ||
 sorpresa.
uimit adj. stupito; meravigliato,
 sorpreso.
uimitor adj. sorprendente ||
 meraviglioso.
uitare f. dimenticanza || nulla,
 niente.
uitat adj. dimenticato, scordato.
uitătură f. sguardo || occhiata.
ulcer n. ulcera.
ulcea, -ele f. orciùlo.
uleia (-ez) tran, ungere; oliare.
uleiat adj. fritto; cotto nell'olio.
uleios adj. oleoso || unto.
uliță f. stradetta; viuzza || sentiero;
 a bate ~, vagabondare.

312

ULI - UMP

uliu m. sparviero.
ulm m. olmo.
ulta tran, e intr. dimenticare;
 scordare || omettere || refi.
 guardare || fare attenzione.
ulterior adj. ulteriore; posteriore ||
 successivo.

ultim adj. ultimo.
ultimatum n. ultimatum.
ultragia (-ez) tran, oltraggiare || offendere.
ultraj n. oltraggio j| offesa.
ultramarin n. e adj. ultramarino; oltremarino.
ultraviolet adj. ultravioletto; raze ~, raggi ultravioletti.
uluc m. mangiatuia || canale || solco.
ulucă f. palizzata || asse, tavtil a.
ului (-esc) tran, e rift. stupire, stupefare, sbalordire || meravigliare oltremura.
uluitor adj. meraviglioso || sorprendente || straordinario.
uman adj. umano || bellèvolo.
umanism n. umanismo.
umanist adj. appartenente all'umanesimo || m. e f. umanista.
umanistic adj. umanistico.
umanitar adj. umanitario.
umanitate f. umanità.
umaniza (-ez) tran, e refi. umanizzare.
umăr m. umero; ~la ~, fianco a fianco; a da din ~, alzare le spalle; a pune pe ~, addossarsi, mettere sulle spalle || cima di un monte || stampella per i panni.
umbla intr. camminare; andare, passeggiare || circolare, passare • dall'uno all'altro || maneggiare.
umblat adj. frequentato.
umbrar n. pergola, pergolato.
umbră f. ombra; fără -, puro; la ~, all'ombra; din ~, di nascosto || buio oscurità || ornia, traccia, segno.
umbrelă f. ombrello.
umbreluță f ombrellino.
umbri (-esc) trun. e intr. fare ombra || refi, stare all'ombra ||

oscurarsi.

umbros adj. ombroso.

umecta (-ez) tran, umettare.

umed adj. umido || inumidito.

umeraș n. stampella per i panni.

umezeală f. umidità.

umezi (-esc) tran, e refi, inumidire

|| refi, riempirsi di lacrime.

umezit adj. umido; inumidito ||

pieno di lacrime.

umfla tran, gonfiare || refi.

d'ilatarsi, ingrandirsi ||

infiammarsi, congestionarsi.

umflat adj. gonfio, gonfiato j

infiammato || enfatico.

umflătură f. gonfiore;

infiammazione.

umiditate f. umidità; -atmosfera,

umidità atmosferica. -

umil adj. umile || sottomesso.

umili (-esc) tran, e refi, umiliare,

abbassare.

umilință f. umiltà || situazione

umiliante.

umilire f. umiliazione.

umilit adj. umile, sottomesso)|

umiliato || vergognoso.

umilitor adj. umiliante.

umoare f. umore || linfa.

umor n. umorismo.

umorism n. umorismo.

umorist m. umorista.

umple tran, riempire, empire ||

farcire || emanare (un profumo) ||

tran, e refi, ricoprire di una

sostanza sporca, sporcare.

313

UMP - URA

umplutură f. riempimento ||

ripieno || carica (di una

cartuccia).

un art. indet. un, uno.

Unanim adj. unanime.

unanimitate f. unanimità; în ~,

all'unanimità.

unchi m. zio.

uncial adj. onciale; scriere

-scrittura onciale.

uncie f. oncia.

undă f. onda; || vibrazione;

lungime de ~, lunghezza d'onda;

-seismică, onda sismica.

unde adv. dove; -și -, qua e là; di qua e di là.

undeva adv. in un certo, un qualche posto.

undiță f. amo.

undui (-esc) intr. ondeggiare.

unealtă f. utensile; strumento j| mezzo.

unelti (-esc) tran, ordire, tramare.

unge tran, e refi, ungere || tram.

ungere, consacrare.

ungher n. àngolo, cantone, cantuccio.

unghi, -uri n. àngolo; -ascuțit, àngolo acuto.

unghie f. unghia || artiglio || estrattore (del fucile).

unghiular adj. angolare.

unguent n. unguento; pomata.

ungur m. ungherése, magiaro.

ungurean nt. ungherese, magiaro || transilvano.

ungureancă f. (donna) ungherese || transilvana.

unguresc adj. ungherese.

ungurește adv. all'ungherese.

unguroaică f. (donna) ungherese.

uni (-esc) tran, e refi, unire || refi.

fare un'alleanza || sposarsi.

unic adj. nuico; solo.

unicorn m. unicorno, liocorno.

unifica tran, unificare || riunire.

unificare f. unificazione.

unificat adj. unificato.

uniform adj. uniforme || ùnico.

uniformă f. uniforme, divisa.

uniformitate f. uniformità.
unilateral adj. unilaterale.
 unire f. unione || matrimonio, **unisexual** adj. unisessuato.
unison n. unisono.
unit adj. unito; riunito || appartenente alla religione cattolica di rito greco.
unitar adj. unitario.
unitate f. unità || unita, coesione.
uniune f. unione.
univers, -uri n. universo; mondo.
universal adj. universale || famoso, celebre || colto || adatto a molti usi.
universalitate f. universalità.
universitar adj. universitario.
universitate f. università.
uns adj. unto.
unsoare f. unto; grasso.
 unspreceze adj. nutil card.
 undici.
unsprecezelea adj. num. ord. undicesimo, decimbprimo, undecimo.
unsuros adj. unto; untuoso.
unt n. burro.
untdelemn n. olio vegetale; olio d'oliva.
untieră f. vaso in cui si conserva il burro.
untos adj. burroso, **untură** f. emulsione; -de pește, olio di fegato di merluzzo.
unu adj. num. card, uno.'
unui pron. indef. uno || chiunque, uno qualsiasi.
ura inter, urrah!
314
URA - URS
ura (-ez) tran, augurare.
uragan n. uragano.
uraniu n. uranio.
urare f. augùrio.
ură tură f. augurio || **fõrmula** augurale.

urâcios adj. antipatico, odioso.
urât adj. brutto || spiacevole || n. noia; a muri de ~, morire di noia. •
urâţenie f. bruttezza.
urâţi (-esc) tran, e refl. imbruttire; (far) diventare brutto.
urâţit adj. **imbruttito**.
urban adj. urbano j| cittadino.
urbanism n. urbanesimo.
urbanist m. urbanista.
urbanistică f. urbanistica.
urbaniza tran, urbanizzare.
urbe f. città, cittadina.
urea tran. intr: e refi, salire || arrampicarsi || aumentare.
urcător adj. rampicante.
urcior n. orcio || vòrtice.
urcuş, -uri n. salita; pendio.
urdă f. formaggio fresco e dolce.
ureche f. orecchia; orecchio, **a** fi -satului, sapere tutto essere informato di tutto; | cruna.
ùrèe f. ùrèa.
urgent adj. urgente.
urgenta (-ez) tran, accelerare, . affrettare.
urgenţă f. urgenza.
urgie f. sventura, disgrazia; de ~, funesto || malvagità.
urgisi (-esc) tran, perseguitare.
urgisit adj. perseguitato || cattivo, I inalvagio.
uri (-ăsc) tran, odiare || refi. I annoiarsi.
. uriaş ni. e f. gigante; inostro || adj. gigantesco.
Urina (-ez) intr. orinare.
urla intr. urlare || intr. e tran.
parlare ad alta voce || sibilare, soll'iare.
urlătoare f. cascata.
urlet n. urlo.
urma (-ez) tran, e intr. seguire; accompagnare || seguire y (un consiglio, un'indicazione) || intr. seguire, occupare il posto

successivo, succedere.

urmare f. proseguimento;
continuazione; sèguito.

urmaş m. e f. erede || continuatore
|| pòstero; discendente.

urmă f. orma; tràccia; din ~, al le
spalle, dietro; în cele din ~, alla
fine.

urmări (-esc) tran, inseguire;
seguire; sorvegliare || studiare,
esaminare.

urmărire f. inseguimento.

urmărit adj. inseguito

urmăritor m. sorvegliante.

urnă f. urna.

urni (-esc) tran, e refi, muovere,
spostare; a se da urnit, decidere di
andarsene, urologie f. urologia.

urs m. orso; ~alb, orso bianco,
orso polare || (fig.) uomo poco
socievole.

ursar m. giullare che va in giro
con l'orso.

ursă f. orsa; --mare, Orsa
maggiore (costellazióne); -«mica,
Orsa minore.

ursi (-esc) tran, indovinare,
presagire.

ursit adj. predestinato.

ursită f. destino; sorte.

ursitoare f. Parca; Fortuna.

ursitor agg.,veggente || m.
indovino.

ursoaică f. orsa || camino; cappa
del camino || comignolo.

315

URS - UZU

ursuz adj. misantropo, burbero.

urzi (-esc) tran, ordire || fondare;
preparare; tramare || complottare
Il intr. formarsi; prender forma.

urzica tran, e refi, pungere || (fig.)
offendere.

urzică f. ortica.

usca (usuc) tran, asciugare;
prosciugare || refi, atrofizzarsi ||
appassire, seccare, uscat adj.
asciutto || secco || àrido ||
appassito || si. terraferma || lido,
spiaggia, uscăciune f. aridità.
uscător n. essiccatoio.
uscătorie f. essiccatoio.
uscătură f. ramo secco || (al pi.)
vivanda fredda.
uscățiv adj. magro; secco.
ușor adj. leggero || veloce, celere ||
sottile, fine || facile || frivolo;
poco sèrio.
ustensilă f, utensile da cucina.
ustura tran, pizzicare; bruciare.
usturător adj. pizzicante || che da
prurito, sferzante, asprissimo;
ingiurioso.
usturime f. bruciore || prurito.
usturoi n. aglio.
usturoia (-ez) tran, condire con
molto aglio.
ușă, uși f. porta; uscio; la ~, molto
vicino || (fig.) casa, abitazione.
user m. usciere.
ușura (-ez) tran, e rifl. alleggerire
il facilitare || rendere più facile.
ușurare f. alleggerimento ||
facilitazione.
ușurat adj. alleggerimento ||
calmato, tranquillizzato.
ușuratic adj. leggero, frivolo, poco
sèrio.
ușurință f. facilità; cu ~, senza
sforzo || frivolezza.
uter n. utero, u te **rin** adj. uterino; frate ~, fratello
uterino.
util adj. ùtile; în timp util., al
momento opportuno, in tempo.
utila (-ez) tran, dotare, fornire;
" attrezzare.
utilaj n. dotazione; attrezzatura.
utilitar adj. utilitario.

utilitarism m. utilitarismo.
utilitarist adj. utilitarista.
utilitate f. utilità.
utiliza (-ez) tran, utilizzare.
utilizabil adj. utilizzabile.
utilizare f. utilizzazione.
utopie adj. utopico.
utopie f. utopia.
utopist m. e f. utopista.
uvertură f. prologo, apertura (di un'opera musicale).
uz, -uri n. uso; a face ~, utilizzare
 Il uso, usanza.
uza (-ez) tran, usare; consumare ||
 intr. servirsi.
uzat adj. usato, consumato; *
uzbec adj. usbeco || m. e f. usbeco,
 abitante della Repubblica usbeca.
uzină f. officina || stabilimento,
 fabbrica || centrale elettrica.
uzual adj. usuale, solito.
uzufruct n. usufrutto.
uzurar m. usuraio.
uzură f. usura, uso, consumo ||
 usura; interesse.
uzurpa tran, usurpare.
uzurpare f. usurpazione.
uzurpator m. e f. usurpatore.

316

V-VAL

V

v m. invar, ventiquesima lettera
 dell'alfabeto romeno suono
 corrispondente v (vi, vu).
vacant adj. vacante.
vacanță f. vacanza.
vacarm n. chiasso, baccano.
vacă f. vacca; mucca.
vaccin, -uri n. vaccino || cicatrice.
vaccina (-ez) tran, vaccinare.
vaccinoterapie f. vaccinoterapia.
vacuum, -uri n. vuoto.
vad, -uri n. letto (di un fiume) ||
 guado || riva, spiaggia.

vag adj. tórbido; hoco chiaro, poco limpido.

vagabond ugg. vagabondo || errante.

vagabondaj n. vagabondaggio.

vagabondare f. vagabondaggio.

vagin n. vagina.

vaginal adj. vaginale.

vagon n. varane.

^v»i inter, ahimé || oh!

valet n. lamento || grido.

vai, -uri n. onda, ondata || cavallone || rullo || vallo, bastione; riparo.

valabil adj. valevole; valido.

valabilitate f. validità.

valah adj. valacco || m. e f.

valacco, abitante della Valacchia.

vale, **văi** f. valle; vallata.

valență f. valenza.

valet m. valletto; paggio || lacchè || fante (nelle carte da gioco).

valid adj. vàlido || valévole.

valida (-ez) tran, convalidare; confermare || render vàlido.

validare f. convalidazione.

validitate f. validità.

valiză f. valigia; ~ diplomatică, valigia diplomatica.

valma f. folla, moltitudine, || calca, ressa; de-a ~, insieme; confusamente.

317

VAL - VAD

valmeș aw.confusamente, insieme.

valoare f. valore; de -, prezioso; fără ~, senza valore; ~ nominală, valore nominale || carta moneta.

valora (-ez) intr. aver valore || valere.

valoric adj. riferito al valore, di valore.

valorifica tran, valorizzare.

valoros adj. importante || prezioso
|| valoroso || meritevole.
vals, -uri n. valzer.
valsa (-ez) intr. ballare un valzer.
valsator m. e f. danzatore di
valzer.
valutar adj. riferito alla valuta.
valută f. valuta.
valvă f. valta || valvola; ~
electrică, valvola elettrica.
valvârtej n. vortice ||
avv .vorticosamente,
impetuosamente || in disordine.
valvulă f. valvola.
vamal adj. doganale.
vamă f. dogana || tassa doganale;
dazio || ùbolo.
vameș m. doganiere || daziere.
vampir m. vampiro.
van adj. vano || inutile.
vanadiu n. vanadio.
vandal m. vândalo || bârbaro ||
distruttore.
vandalism n. vandalismo ||
distruzione.
vanilie f. vaniglia.
vanitate f. vanità, vanitos, adj. vanitoso.
vapor n. vapore, bastimento.
vapori m. plur. vapore, vapori; cai
~, cavallo-vapore.
vaporiza (-ez) tran, vaporizzare;
trasformare in vapori.
vaporizare f. vaporizzazione.
vaporos, -oasă adj. vaporoso;
trasparente.
var n. calce || calce spenta, calcina
|| latte di calce.
vara (-ez) tran, trascorrere l'estate.
vară, veri f. estate; la ~, in estate;
de ~, estivo.
varga f. verga; a tremura ~,
tremare come un fuscello, come
una verga H bacchetta.
varia (-ez) intr. variare || tran.

variare, cambiare.
variabil agg; **variabile**; mutevole.
variabilitate f. variabilità.
variantă f. variante.
variat adj. vário.
variație f. variazione.
varice f. plur. varice.
varicela f. varicella.
varietate f. varietà.
varieteu, -uri n. teatro di varietà.
variolă f. vaiuolo.
varză f. càvolo.
vas. n. vaso; ~ de fiori, vaso da fiori || nave; vascello || vena.
vasai m. vassallo.
vascular adj. vascolare. *
vaselină f. vasellina || brillantina.
vast adj. vasto, esteso.
vastitate f. vastitci.
vată f. ovatta, coione.
vatelină f. ovatta; imbottitura.
vatman m. tranviere.
vatră, vetre f. focolare || abitazione, casa; lăsat la -, lasciato a casa, non reclutato || camino, caminétto.
vază f. considerazione, stima.
văcar tri. vaccaio, vaccaro.
vădi (-esc) tran, dimostrare || **mettere in evidenza**, *t.*
vădit adj. chiaro, limpido, evidente.
văduv adj. vedovo.

318

VĂD - VÂS

văduvesc agg **vedovile**.
văduvi (-esc) tran. lasciar vedovo || abbandonare || **intr.** rimanere vedovo.
văduvie f. vedovanza.
văduvit adj. rimasto vedovo.
văgăună f. burrone.
văicăreală f. lamentela, lamentazione.

văicări (-esc) refl, lamentarsi, disperarsi.
văita refl. gridare, lamentarsi.
văitare f. lamento, grido.
văl, -uri n. velo || tessuto leggero.
vămui (-esc) tran, sdoganare, riscuotere la dogana, il dazio.
văr m. e f. cugino.
'văratic adj. estivo || precoce.
vărgat adj. striato.
vărsa tran, versare, far scorrere; a ~ lacrime piangere; a ~ sânge, uccidere || refl, riversarsi || tran. vomitare rovesciare.
vărsare f. rovesciamento; versamento; ~ de sânge, assassinio, uccisione || punto di confluenza; foce (di fiume).
vărsat n. vaiuolo || adj. sparso, diffuso || sciolto.
vărsător m. costellazione dell'Aquario.
vanii (-esc) tran, imbiancare.
vătaf m. maggiordomo; castaïdo.
vătăma tran, danneggiare || refl. ammalarsi.
vătămat agg, rovinato, guasto || ammalato; ferito.
^vàz n. vista || punto di vista || concetto, opinione.
^v«**zduh, -uri** n. atmosfera.
^v**azut** adj. visto, veduto || visibile || »• vista; din ~, di vista.
^v**ajai (-esc)** intr. sibilare, fischiare.
^v»**lcea, -eie** f, valletta.
vàitoare f. vortice || frastuono.
vâlvă f. confusione || frastuono, chiasso, **vâlvătaie** f. fiammata.
vâna (-ez) intr. andare a caccia || perseguire.
vânat n. caccia || cacciagione.
vână f. vena || muscolo || tëndine; ~ de bou, nerbo di bue || vena d'acqua.

vânăt adj. violetto; violăceo || ||
pallido; livido, vânătaie f. livido, lividura.

vânătoare f. caccia j| partita di
caccia.

vânător m. cacciatore; ~ de
munte, alpino.

vânătoresc adj. venatorio.

vânjos adj. forle, polente ||
vigoroso.

vânt, -uri n. vento; ca ~, inulto
celermente; vorbă în ~, parole al.
vento, sprecate || aria, atmosfera.

vântoasă f. tempesta di vento.

vânturare f. vaglio || dispersione ||
ventolio.

vânturat ti. vâglie; ~ griului,
vâglie del grano.

vânzare f. vendita.

vânzător m. e f. venditore.

vârf, -uri n. cima, picco || punta;
ore de ~, ore di punta.

vârî tran, ficcare, conficcare;
introdurre || investire (un
capitale) || far assumere (in un
impiego) || refi, immischiarsi.

vârstă f. età || anzianità.

vârstnic adj. anziano.

vârtej n. vortice || tromba d'aria.

vârtos adj. potente, forte.

vâsc n. vischio.

vâscozitate f. vischiosità.

vâslaș m. rematore || barcaiolo;
nocchiero.

319

VÂS- VER

vâsli (-esc) tran, remare.

veac, veci (e veacuri) n. secolo ||
lungo tempo; din ~, da molto
tempo; ~ de aur secolo d'oro; în
~, eternamente.

vecernie f vespro, vespri (ora
canonica). :

vechi adj. vecchio, antico usato,
rovinato.

vechime f. anzianità || temp
passato; antichità.
vechitură f. roba vecchia.
vecie f. eternità.
vecin adj. vicino || m. e vicino, chi
abita accanto; din ~, vicino.
vecinitate f. vicinanza.
vecui (-esc) intr. risiedere a lungo.
vedea tran, vedere; a ~ lumina
zilei, vedere la luce, nascere j|
essere presente, assistere ||
constatare || accorgersi
vedenie f. allucinazione ||
fantasma.
vedere f. vista; la ~, alla vista di
tutti, pubblicamente., din ~, di
vista.
vedetă f. vedetta |(vedetta.,
(piccola nave).
vegeta (-ez) intr. vegetare ||
vegetare, vivere senza alcuno
scopo, senza alcun utile.
vegetal adj. vegetale || f. pianta.
vegetarian adj. vegetariano.
vegetativ adj. vegetativo.
vegetație f. vegetazione.
veghea (-ez) intr. vegliare, star
sveglio || vegliare, curare un
ammalato || sorvegliare.
vegheat adj. sveglio.
vehement adj. veemente.
vehicul n. veicolo.
vehicula tran, far circolare,
diffondere.
velar adj. velare; consoană ~,
consonante velare.
velă f. vela.
veleitatie f. velleità.
venarabil adj. venerabile.
venă f. vena.
venera (-ez) tran, venerare,
adorare.
venerare f. venerazione.
venerat adj. venerato.

venerație f. venerazione.
veneric adj. venèreo.
venetic adj. straniero || immigrato.
veni (vin) intr. venire: avvicinarsi;
 vino-ncoace, fascino, incanto ||
 malia; || arrivare, giungere || far
 visita || provenire, discendere ||
 arrivare (ad una certa situazione,
 ad un certo grado) || essere legato
 da parentela.
venin n. veleno || (fig.) malvagità,
 cattiveria.
veninos adj. velenoso || (fig.)
 malvagio, cattivo.
venire f. venuta || arrivo.
venit n. rendita || reddito.
venos adj. venoso.
ventila (-ez) tran, ventilare, aerare
 Il refi. venire posto in
 circolazione.
ventilator n. ventilatore.
ventilație f. ventilazioim.
ventricul n. ventricolo.
ventuză f. ventosa.
verandă f. veranda.
verb n. verbo. <-
verbal adj. verbale; notă ~, nota
 verbale.
verde adj. verde || pallido || verde,
 ùmido || acerbo (| vègeto,
 vigoroso || n. verde, color verde.
verdeață f. verde || verdura ||
 vegetazione.
verdict n. verdetto; sentenza.
 320
VER-VIC
vergea, -eie f. verga, bacchetta,
 bastoncino.
veridic adj. veridico, vero.
veridicitate f. veridicità.
verifica tran. verificare,
 controllare». **verificare** f. verifica, controllo.
verigă f. anello (di una catena).

verighetă f. fede, anello
matrimoniale.
verișor m. e f. cugino.
veritabil adj. vero.
vermicid adj. vermifugo » ||
vermicida.
vermut, -uri n. vèrmut.
vernisa (-ez) tran, verniciare.
vernisaĵ n. inaugurazione (di una
mostra, di una esposizione).
verosimil adj. verosimile.
verosimilitate f. verosinjiglianza.
vers, -uri n. verso; ~ albe, versi
sciolti, non rimati.
versant m: versante, declivio.
versat adj. versato, pratico,
esperto.
verset n. versetto.
versiune f. versione || traduzione ||
variante.
vertebral adj. vertebrale.
vertebrat adj. vertebrato.
vertebră f. vèrtebra.
vertical adj. verticale.
vervă f. aire J| animazione; brio.
verzui adj. verdastro.
vesel adj. allegro, lieto.
veselă f. vasellame.
veselie f. letizia; allegri.
vestă f. panciotto; gilè.
veste f. notizia || infurmazione;
farcî de ~, inaspettatamente.
vesti (-esc) tran, annunciare || refi.
farsi notare |J diventare
conosciuto.
vestiar n. guardaroba.
vestibul n. vestibolo, àtrio.
vestic adj. occidentale, vestigiu n.
vestigio.
vestire f. annunzio; Buna ~,
Annunziiazione.
vestitor adj. annunziatore.
veston n. camiciotto.
veșmânt n. vestito.

veşnic adj. eterno; somnul cel ~,
 morte, sonno eterno.
veşnicie f. eternità.
 veşted **agg.** appassito || scolorito ||
 debole, indebolito.
 veşteji (-esc) refi, e tran, diventare,
 o far diventare appassito;
 appassire || refi, e intr. diventare
 pallido; indebolirsi.
veştejit adj. appassito || indebolito.
veteran adj. veterano.
veterinar m. veterinario.
veto n. veto.
veveriţă f. scoiattolo.
vexa (-ez) tran, vessare.
vexat adj. vessato.
vezică, -ici f. vescica.
viabil adj. vitale.
viabilitate f. vitalità.
viaduct n. viadotto.
viageră adj. f. vitalizia; pensie ~,
 pensione vitalizia.
viaţă, -eţi f. vita || esistenza; plin
 de ~, pieno di energia, sano,
 vigoroso; a fi în.~, vivere; a
 aduce la ~, guarire; || condizione,
 modo di vivere || mezzo di
 vivere.
vibra (-ez) intr. vibrare.
vibrant adj. vibrante ||
 emozionante.
vibrare f. vibrazione.
vibraţie f. vibrazione.
vicar m. vicario || sostituto.
vicepreşedinte m. vicepresidente.
 vicerege m. viceré.

321

VIC - VIR

viceversa aw.viceversa.
vicia (-ez) tran, viziare ||
 corrompere.
viciat adj. viziato || conotto
 depravato.
vicios adj. vizioso.'

vicisitudine f. vicissitudine.
viciu n. vizio || difetto.
viclean adj. astuto, furbo ipòcrita, falso || traditore.
vicleni (-esc) tran, comportarsi malvagiamente.
viclenie f. furberia, astuzia || malvagità. *•
viconte m. visconte.
victimă f. vittima.
victorie f. vittoria || successa
victorios, -oasă adj. vittorioso.
vid, -uri n. vuoto, spazio vuoto; în ~, nel vuoto || adj. vuoto.
vidră f. lontra.
vie f. vigna.
vier m. vignaiuolo.
vier m. verro.
vierme m. verme; - de-mătase, baco da seta.
viermișor m. vermetto.
viespar n. vespaio; nido di vespe.
viespe f. vespa || (fig.) donna malvagia.
viețui (-esc) intr. vivere.
viețuire f. vita, esistenza.
viezure m. tasso.
vifor n. vento impetuoso, tempesta di neve || ràffica di vento.
vigilent adj. vigilante.
vigoare f. vigore, în ~, in vigore, vigente.
viguros agg vigoroso.
viitor adj. futuro || n. futuro, avvenire; pe ~, da ora in poi; cu ~, con buone prospettive, che promette bene.
vijelie f. tempesta.
vijelios adj. impetuoso.
vin, -uri n. vino.
vină f. colpa, peccato; fără ~, innocentemente || colpevolezza; din ~, per errore, per colpa.
vinde tran, vendere || rifl.

vendersi, trovare un compratore.
vindeca tran, e refi, guarire, sanare
 || refi, cicatrizzarsi.
vindecător adj. risanatore.
vineri f. venerdì.
vinețiu adj. violaceo.
vinicol adj. vinicolo.
vinovat adj. colpevole.
vinovăție f. colpevolezza.
vioară f. violetta || violino, **vioi** adj. vivace || celere.
vioiciune f. vivacità.
viol, -uri n. violi, violazione,
 stupro, i
viola (-ez) tran, violare.
 violație f. violazione.
violă f. violoncello.
violent adj. violento || forte,
 potente.
violență f. violenze ||
 intemperanza.
violet n. color violetto || adj.
 violetto || viola.
violetă f. violetta; viola mammola.
violoncel m. violoncello.
violonist m. e f. violinista.
viorea, -ele f, violetta, viola
 mammola.
viperă f. vipera || (fig.) persona
 malvagia.
vira (-ez) intr. virare; girare;
 voltare.
viraj n. voltata || viraggio.
viran adj. incolto.
virgin adj. vergine || puro,
 incontaminato || candido || f-
 vergine (| ragazza.

322

VIR - VOA

virginitate f. verginità || candore ||
 purezza.
virgulă f. vîrgola.
viril adj. virile || maschio.
virilitate f. virilità.
virtual adj. virtuale.

virtuos adj. virtuoso || m. e f.
virtuoso (di persona che- eccelle
in qualche arte).
virtuozitate f. virtuosità.
virtute f. virtù.
virulent adj. virulento.
virulență f. virulenza.
virus, -uri n. virus.
vis, -uri n. sogno; de ~, di sogno,
bello, meraviglioso || sogno,
illusione.
visa (-ez) tran, sognare || intr.
sognare; illudersi.
visător adj. sognatore || m. e f.
sognatore; illuso.
visceral adj. viscerale.
viscol n. nevischio, tormenta.
viscoli (-esc) intr. nevicare.
vistier m. tesoriere.
vistierie f. tesoreria; dignità di
tesoriere.
vișin m. visciolo.
vișinată f. bibita rinfrescante di
viscide, visciolata.
vișină f. visciola.
vișiniu adj. color visciola.
vital adj. vitale || essenziale.
vitalitate f. vitalità.
vitamină f. vitamina.
vită f. animale domestico; ~ mari,
bovini; ~ mici, ovini.
viteaz, -eji adj. valoroso, prode.
vitejesc adj. valoroso, bravo.
vitejește aw. valorosamente,
eroicamente.
vitejie f. valore; prodezza; cu ~,
valorosamente.
viteză f. velocità.
viticol adj. viticolo.
viticultor m. viticoltore.
viticultură f. viticoltura.
vitraliu n. vetrata.
vitreg adj. nemico, sfavorevole;
soartă ~, sfortuna; mamă ~,

matrigna; tată ~, padrigno; frate
 ~, fratellastro; soră ~, sorellastra.
vitregie f. ostilità.
vitrină f. vetrina || cristalliera.
vitriol, -uri n. vetriolo.
viță f. vite; boltă de ~, pergolato.
vițel m. vitello; giovenco.
viu adj. vivo, [] pieno di vita, vitale
 || animato || acceso, ardente.
vivace adj. vivace.
vivacitate f. vivacità.
vivipar agg viviparo.
viza (-ez) tran, vistare || fare
 allusione; avere come obiettivo ||
 mettere a fuoco. vizavi
 aw.dirimpetto.
viză f. visto.
vizibil adj. visibile.
vizibilitate f. visibilità.
vizona (-ez) tran, assistere alla
 proiezione di un film.
vizionar adj. visionario.
vizita (-ez) tran, visitare || andare a
 vedere | ispezionare, controllare.
vizitiu m. cocchiere; vetturino.
viziune f. visione. || fantasma,
 spettro.
vizual adj. visuale.
vizuină f. tana, covo ||
 nascondiglio.
vlagă f. forza.
vlăgui (-esc) tran, stancare
 indebulire.
vlăstar m. pollone; virgulto |
 discendente; erede.
voal n. velo.
voalat adj. velato; nascosto ||
 fioco.
 323
VOC- VOT
ŧ
vocabular n. vocabolario;
 dizionario; lèssico || glossario.
vocal adj. vocale.

vocală f. vocale.
vocaliza (-ez) tran, vocalizzare.
vocativ n. (caso) vocativo.
vocație f. vocazione.
voce f. voce.
vocifera (-ez) intr. vociferare.
vociferare f. vociferazione.
vodă m. vodă, principe.
voi pron. pers. II pers. plur. voi.
voi (-esc) tran, volere, desiderare.
voiajor m. e f. viaggiatore.
voie f. volontà; intenzione ||
voglia; desiderio || piacere j
scelta; libertà di scelta ||
permesso; dă-mi ~, permettimi;
fără ~, senza permesso.
voievod m. voivùda, principe.
voievodal adj. principesco.
voievodat m. principato.
voinic m. giovane robusto, forte.
voinicesc adj. forte, vigoroso.
voinicește aw.coraggiosamente.
voinici (-esc) intr. compiere
imprese coraggiose.
voinicie f. corafigio, eroismo ||
fallo eroico.
voință f. volontà || desiderio ||
decisione || intenzione ||
permesso.
voios adj. allegro, ben disposto.
volan n. volante, sterzo ||
guarnizione (di àbito femminile).
volant agg volante, mòbile; foaie
~, foglio volante, manifestino.
volatil adj. volàtile, che si
volati zza.
volatiliza (-ez) refi, volatilizzarsi.
volatilizare f. volatilizzazione.
volbură f. convòlvolò.
volintir m. (soldato) volontario.
volt m. volta (unità di misura
elettrica).
voltaj n. voltaggio.
voltă f. voltata; svolta, giro.

volubil adj. volubile.
volubilitate f. volubilità.
volum n. volume || volume (della voce) || volume, tomo, libro.
volumetrie adj. volumetrico.
voluminos adj. voluminoso || grande.
voluntar adj. volontario || testardo || autoritario || m. volontario (soldato).
voluptate f. voluttà; piacere.
voluptos adj. voluttuoso.
vomita tran, vomitare.
vopsea f. vernice || colore^
vopsi (-esc) tran, verniciare; colorare: || tingere || refi. imbellettarsi; truccarsi.
vopsit adj. dipinto, verniciato || tinto.
vopsitor m. verniciatore.
vopsitorie f. verniciatura || negozio di vernici || tintoria. 4.
vorbă f. parola || esposizione orale, racconto || conversazione; a sta de ~ conversare || consiglio, suggerimento || notizia.
vorbăreț adj. ciarliero.
vorbi (-esc) intr. parlare; dire || tran. pronunziare || refi. indirizzarsi, rivolgersi || tran, e intr. discutere, commentare || refi. e intr. consigliarsi.
vorbire f. discorso.
vorbitor n. parlatorio || adj. parlatore || evidente, parlante || m. e f. oratore; conferenziere,-
vornic m. dignitario di corte; ministro.
vostru adj. poss. vostro.
vot, -uri n. voto.
324
VOT-VUL
vota (-ez) intr. votare.
votare f. votazione.

votcă f. vodca || acquavite.
vrabie f. pàssero.
vraiște f, disordine || avv.in
disordine; confusamente.
vrajă f. incantesimo; fattura ||
fascino.
vrăbioară f. passerotto.
vrăji (-esc) intr. fare incantesimi;
affatturare || affascinare.
vrăjit adj. incantato.
vrăjitoare f. strega; fattucchiera.
vrăjitor m. e f. incantatore ||
mago, stregone.
vrăjitorie f. incantesimo || magia.
vrăjmaș adj. nemico, ostile || m. e
f. nemico; avversario.
vrăjmași (-esc) refl, inimicarsi.
vreasc, -uri n. fascina.
vrednic adj. diligente || attivo ||
capace || degno.
vrednicie f, diligenza || attività ||
capacità || merito.
vrej n. viticcio.
vreme, -uri f. tempo; în ~ ce,
mentre; diti ~, per tempo |
occasione, momento favorevole ||
tempo, stato atmosferico.
vremelnic adj. temporaneo;
passeggero || transitorio.
vreodată av. qualche volta.
vrere £ volontà || desiderio ||
intenzione.
vreun adj. indef. qualcuno.
vrută f. volontà; pe ~, apposta, a
volontà; pe ~ pe nevrute, per
amore o per forza.
vui (-esc) intr. impers. sofare,
sibilare (del vento).
vuiet n. urlo; frèmito || scampanio
Il suono.
vulcan n. vulcano.
vulcanic adj. vulcanico, vulcaniza (-ez) tran, vulcanizzare.
vulcanizare f. vulcanizzazione.
vulcanizatadj. vulcanizzato.

vulgar adj. volgare; triviale.
vulgaritate f. volgarità || trivialità.
vulgariza (-ez) tran, volgarizzare.
vulgarizare f. volgarizzazione.
vulgarizator m. e f.
volgarizzatore.
vulnerabil adj. vulnerabile.
vulpe f. volpe.
vulpesc adj. volpino ||. (fg) furbo,
astuto, **vulpoaică** f. volpe || (fig.) donna
furba.
vultur m. aquila || (fg.) eroe ||
lâbaro delle legioni romane.
vulvă f. vulva.

325

X-WOL

X

x m. invar, ventisciesima lettera
dell'alfabeto romeno x (ics).
xenofob adj. senòfobo, xenofobo.
xilofag adj. xilògafo.
xilofon n. xilòfono.
xilograf m. incisore in legno, silògrafo.
w m. invar, lettera usata solamente
per la trascrizione di alcune
parole straniere w (doppia vi).
warrant n. garanzia; mallevaria ||
nota di pegno.
water-polo n. palla- nuoto.
xilografie adj. xilografico,
silografico.
xilografie f. xilografia, incisione in
legno.
xilogravură f. silografia, stampa
da una incisione in legno.
watt m. watt (misura della potenza
elettrica).
wattmetru m. watometro.
whiski n. grappa.
wolfram n. wolframio.

W

4

326

Z-ZAP

Z

z m. invar, ventisettesima lettera dell'alfabeto romeno e suono

■ corrispondente s (dolce).

za f. maglia; cotta di maglia, cotta d'arme, giaco.

zadar n. (nell'espres.) în ~ invano.

zadarnic adj. vano; inutile.

zaharisi refl. cristallizzare (detto dello zucchero) || rimbambire.

za ha ni iță f. zuccheriera.

zaharos, -oasă adj. zuccheroso.

zahăr n. zucchero.

zaiafet n. festino; banchetto, gozzoviglia.

zambilă f: giacinto.

zar, -ruri n. dado.

zare f. orizzonte.

zarvă f. trambusto; chiasso.

zarzavat, -turi n. ortaggi; verdure.

zarzăr m. albicocco.

zarzără f. albicocca.

zăbală f. morso, freno.

zăbavă f. indugio; ritardo.

zăbovi, -vesc intran, indugiare.

zăbrea, -rele f. sbarra (alla finestra).

zăcământ n. giacimento.

zăcea intr. giacere || stare a terra || stare a letto || essere morto jj stare, trovarsi.

zădărnici (-esc) tran, impedire; rendere vario || far fallire.

zădărnicie f. inutilità || orgoglio, supèrbia.

zăduf, -uri n. afa.

zăgaz, -uri n. diga || lago artificiale.

zăgăzui (-esc) tran, arginare.

zălog n. pegno || garanzia || sequestro, ipoteca.

zălogi (-esc) tran, dare in pegno; impegnare.

zălud adj. matto, pazzo || ingenuo

|| ignorante.

zăngăni (-esc) intr. tintinnare.

zăpadă f. neve || nevicata.

327

ZĂP-ZEC

zăpăceală f. stordimento

frastuono, chiasso.

zăpăci (-esc) tran, e refl. stordire.

zăpăcire f. stordimento ||

colifusione.

zăpăcit adj. stordito || confuso.

zăpușeală f. caldo asfissiante ||

calura.

zăpuși (-esc) tran, arroventare ||

riscaldare.

zăpușit adj. solfocato ||

arroventato.

zări (-esc) tran, scorgere ||

intravedere.

zău inter, sul serio!; parola

d'onore!

zăvoi n. boschetto.

zăvor n. chiavistello; paletto.

zăvorî (-esc) tran, e refl, chiudere

col chiavistello*

zâmbăreț adj. sorridente ||

ridanciano || allegro.

zâmbet n. sorriso.

zâmbi (-esc) intr. sorridere || ridere

|| (fig.) avere un aspetto

piacevole, attraente.

zâmbire f. sorriso || (fig.)

spendere.

zâmbitor adj. sorridente; allegro.

zână f. fata.

zâzanie f. zizzania.

zbanghiu adj. (nell'espres.) occhi -

occhi strabici.

zbate refl. sbattersi, agitarsi

agitazione.

zbârci (-esc) refl, coprirsi di

rughe.

zbârciog in. fungo conil&estibile.

zbârcit adj. rugoso.

zbârli (-esc) refl. rizzarsi || tran.
agitare sollevare.
zbârlit adj. rizzato.
zbârnâi intr. ronzare || fischiare,
sibilare.
zbengui (-esc) refi, saltelare.
zbiera intr. tagliare || piangere ad
alta voce.
zbir m. sbirro; poliziotto.
zbor, -uri n. volo; din ~, durante il
volo || (fig.) corsa; fuga.
zbucium n. tormento; angoscia.
zbuciuma refi. tormentarsi,
angosciarsi.
zbuciumare f. tormento
agitazione.
zbuciumat adj. tormentato ||
affranto.
zbura intr. volare || (fig.) correre,
fuggire.
zburător m. aviatore || spirito
folletto.
zburda intr. saltare qua e là ||
mostrarsi poco serio.
zburdalnic adj. irrequieto.
zdravăn adj. forte, robusto || sano,
illeso || grande.
zdreanță f. cencio, straccio.
zdrențáros adj. cencioso.
zdrențui (-esc) refi, stracciarsi;
strapparsi. 4
zdrențuit adj. strappato, stracciato.
zdrobi (-esc) tran, schiacciare ||
distruggere || refi, tormentarsi,
agitarsi.
zdrobire f. distruzione.
zdrobit adj. distrutto, annientato.
zdruncina tran, sgrullare, scuotere
|| scrollare.
zdruncinare f. sgrullatura,
scrollatura.
zdruncinătură f. scossa; sbalzo.
zeamă f. brodo || succo || linfa.
zebră f. zebra.

zece adj. num. card, dieci.
zecelea adj. num. ord. decimo.
zecimal adj. decimale; sistem ~,
sistema decimale.
zecime f. decima parte.

328

ZEF - ZME

zefir m. zéffiro.
zeflemea, -ele f. ironia.
zeflemisi (-esc) tran, ironizzare.
zeflemist adj. ironico.
zeitate f. divinità.
zeiță f. dea.
zel, -uri n. zelo, assiduità, diligenza.
zemos adj. succoso.
zenit m. zenit.
zer, -uri n. siero.
zero, -ouri n. zero | { (fig.) uomo da nulla, nullità.
zestre f. dote (della sposa), **zeu** m. odio, divinità pagana.
zgaibă f. gràffio || piccola ferita.
zgardă f. collare.
zgâi (-esc) tran. sbarrare, spalancare (gli occhi) || refi. guardare con insistenza.
"zgâlțâi tran, e refi, scrollare || sgrullare.
zgândărire f. irritazione.
zgârci (-esc) tran, contrarre, rattrappire || refi, dimostrare di essere avaro.
zgârcit adj. avaro.
zgâria tran, e refi, graffiare.
zgârie-nori m. grattacielo.
zgârietură f. gràffio, graffiatura.
zgîrcenie f. avarizia.
zglobiu adj. vivace.
zgomot n. rumore; frastuono.
zgomotos adj. rumoroso.
zgribuli (-esc) intr. e tran, tremare dal freddo.
zgribulit adj. rattrappito dal freddo.

zgudui tran, e refi, scrollare || tran.
agitare violentemente || scuòtere.

zguduit adj. agitato it, scosso.

zguduator adj. agitator || (fig.)
emozionante, commovente.

zgură f. scòria.

zi, zile f. giorno; de toată ~, sòlito;
de ~ cu ~, giornaliero; cu ~, a
giornata; ~ de astăzi, oggi; ~ de
mâine, domani || vita, esistenza ||
(plur.) tempo; —le tinereții, il
tempo della gioventù.

ziar n. giornale.

ziarist m. giornalista.

ziaristic adj. giornalistico.

zicătoare f. proverbio.

zice tran, dire; se zice, si dice,
corre voce; a ~ din gură, negare;
cât ai ~, per quanto; a ~ da,
approvare parlare
pronunziare.

zicere f. detto || harola || inotto.

zid, -uri n. muro.

zidar m. inuratore.

zidărie f. lavoro in muratura ||
mestiere di muratore.

zidi (-esc) tran, costruire || creare ||
murare.

zidire f. costruzione.

zidit adj. costruito || murato.

ziditor m. e f. fondatore
costruttore || creatore.

zig-zag, -uri n. zigzag.

zimbru m. uro; bua selvatico.

zimț m. dente (di una sega, di una
ruota) || zigrinatura (di una
moneta) || dentello.

zimța (-ez) tran, dentellare.

zimțat adj. dentellato || dentato.

zinc n. zinco.

zinca (-ez) tran, zincare.

zincat adj. zincato.

zis adj. detto, soprannominato,
chiamato.

zloată f. nevischio, || pioggia mista a neve.

zlot m. zloto (moneta polacca).

zmeu m. orco || drago || (fig.)

cavallo focoso || malocchio |

aquilone, cervo volante.

329

ZME-ZVO

zmeură f. mora.

zmeuriș, -uri n. rovetto.

zodiac n. zodiaco.

zodiacal adj. zodiacale.

zodie f. segno dello zodiaco.

zonă f. zona; ~ temperată, zona temperata.

zoolog m- zoologo.

zoologie adj. zoologico; muzeu ~, museo zoologico.

zor n. furia, fretta, urgenza; cu ~, in fretta.

zori m. plur. alba; în ~, all'alba; din ~ in ~, giorno e notte.

zori (-esc) intr. e refi, affrettarsi, avere premura || albeggiare.

zornăi (-esc) intr, tintinnare.

zornăit n. tintinnio.

zorzoane f. plur. frónzoli.

zugrav m. pittore; imbianchino.

zugrăveală f. pittura.

zugrăvi (-esc) tran, dipingere || refi, e tran, delincarsi || descrivere.

zugrăvire f. pittura.

zugrăvit n. dipinto, pittura adj. dipinto || disegnato.

zurbagiu m. rissoso, attaccabrighe.

zurgălău m. sonagliera || sonaglio.

zvăpăia refi, diveritare sventato || perdere la testa.

zvăpăiat adj. sventato.

zvâcni (-esc) intr. palpitare.

zvâcnit adj. palpitante.

zvânta tran, e refi, asciugare ||

tran, distruggere, annientare.

zvântat adj. asciutto, asciugato.

zvârcoli (-esc) refi, agitarsi, dibattersi.

zvârcolire f. agitazione.

zvârli tran, gettare, scagliare, lanciaire || refi, scagliarsi, gettarsi.

zvârlugă f. cavédine (specie di pesce).

zvelt ago. snello || elegante, slanciato.

zvon, -uri n. notizia || mormorio || voce.

zvoni (-esc) refi. impers.

diffondersi || tran, far risuopare.

zvonire f. notizia || mormorio.

330

Dicționar

italian - român

A-ABB

A

a prep. (înaintea unei vocale primește un d eufonic și devine ad; cu articolul hotărât se unește devenind al, allo, alla, ai, agli, alle) || (arată direcția) la, către, spre: vado a Roina, merg la

Roma || (arată locul, starea pe loc): dimoro a hiilano, locuiesc la Milano || (arată timpul) la, pe la: a mezzodì, la amiază a Pasqua, la Paști || (arată valoarea, prețul: de. pe: a sei soldi, de, pe bani (arată modul) cu: a occhi chiusi, cu ochii închiși; disegno a spina di pesce, desen cu os de pește || (arată maniera): ca, în felul: alla turca, în felul Turcilor || (distributiv) câte: a quattro a quattro, patru câte patru.

A, **a** f. și m. (prima lettera dell'alfabeto italiano), 'A, a || (fig.) început; essere all'a, a fi la început; dall'a alla z, de la început la sfârșit.

abate m. stareț, egumen || preot, cleric; fig. parere un ~ a arăta bine.

abaziăle prep. mănăstiresc; de abație.

abbacchiare tran, a scutura, a bate cu prăjina (un copac, o plantă etc.) Il a vinde ieftin || tran, a se întrista, a fi abătut; a ațipi.

abbacchitito adj. abătut, deprimat

abbacinamento m. orbire.

abbacinare tr. a orbi cu fierul roșu Il a orbi || fig. a înșela, a întuneca "mintea.

333

ABB - ABB

abbagliamento m. întunecare, orbire, tulburare temporară a vederii (din pricina unei lumini tari, etc.) || greșeală, inadvertență.

abbagliare tr. (despre o lumină puternică) a orbi, a tulbura, a întuneca vederea || fig. a lua ochii, a înșela, a amăgi || intr. a fi orbit, a rămâne surprins, uimit, a se zăpăci.

abbaglio m. orbire, întunecare a vederii || greșeală, eroare, inadvertență.

abbaiare intr. a lătra; cane che abbaia non inorde, câinele care latră nu mușcă || fig. a striga, a țipa, a zbiera; ~ al vento, alla luna, a striga în zadar la cineva.

abbaiata f. lătrat, lătrătură || fig. huiduiață, batjocură.

abbaino m. fereastră în acoperiș || mansardă, pod.

abbandonare tr. a abandona, a părăsi, a lăsa || a neglija, a renunța || a slăbi, a lăsa moale: ~ le mani, la testa, a lăsa să-i cadă mâinile, capul || tran, a se lăsa în voia cuiva), a uita de sine || a se încrede în cineva, a se încredința cuiva: ~ a uno, a se încrede cu totul în cineva.

abbandonatamente prep.

neretținut, fără rezervă ||
imprudent.

abbandonato adj. părăsit, neglijat, nefolosit.

abbandóno m. părăsire || oboseală, deprimare || uitare de sine, sinceritate:

parlare con ~ a vorbi

cu încredere, sincer || cedare, cesiune, renunțare (la un drept, la
un avantaj etc.) || neglijare (a
persoanei, a unei datorii), delăsare.

abbarbagliare tr. (despre o lumină

puternică) a întuneca, a orbi ||

refl. a fi orbit, a i se întuneca

vederea cuiva || fig. a se zăpăci, a
se încurca.

abbarbicare intr. și tran, a se

în rădăcina, a prinde rădăcină || a

se statornici, a se fixa într-un loc.

abbassaménto m. coborâre: ~ di

voce, răgușeală ușoară diminuire, scădere || înclinare, aplecare, plecăciune.

abbassar tran. ~, a renunța la

orgoliu; sotto le ~, sub protecția ||

mii. aripă, flank. || pol. extremă, aripă.

abbassare tr. și tran, a micșora

înălțimea (unui zid, etc.) || a

apleca, a înclina || fig. a umili, a

înjosi || a coborî, a scădea (glasul, prețul) || (despre temperatură, presiune) a

coborî, a scădea || fig.

a se umili.

abbasso prep. jos; ~ i tiranni, jos

tiranii.

abbastanza prep. destul, de ajuns, suficient || mult.

abbattere tr. și tran, a dobori, a

dărâma || a ucide || fig. a doborî, a

învinge, a răsturna || a slăbi, a

deprima || a respinge, a nimici (o

teorie, o doctrină) a se

descuraja || a nimeri, a găsi din

întâmplare: ~ in qualcuno a se

întâlni cu cineva din întâmplare.

abbattiménto m. slăbiciune, descurajare, deprimare || lovitură, atac ||

încăierare.

abbattuto adj. abătut, doborât ||

învins:

abecedàrio și rar becedârio m.

abecedar.

abbelliménto m. înfrumusețare, împodobire || găteală, podoabă.

334

ABB - ABB

abbellire tr. a înfrumuseța, a împodobi.

abbeverata f. adăpare || adăpătoare.

abbeveratóio m. adăpătoare.

abbiente adj. și m. (om) avut, bogat, înstărit || classi ~, burghezie, chiaburime.

abbigliaménto m. îmbrăcăminte, haine, confecții ornament, decor, podoabă.

abbigliare tr. a îmbrăca (cu eleganță), a găti.

abbinare tr. a împerechea; a împreuna, a uni.

abbindolaménto m. depanare || înșelare, tragere pe sfoară.

abbindolare tr. a depăna, a face ghem, a înfășură || fig. a înșela, a trage pe sfoară

abbisognare intr. a avea nevoie || rar. a fi necesar, a fi nevoie.

abboccaménto m. întrevedere, întâlnire, convorbire || luptă, ciocnire.

abboccare tran, (despre animale) a

apuca cu gura, a lua în gură, ~

uno con" l'altro a mijloci o

convorbire || intr. ~ all'amo, a se

lăsa dus, înșelat || fig. a înhăța, a

înșfăca || a se întâlni pentru a sta

de vorbă || (despre ape) a se vărsa

în || (despre o corabie) a se

înclina pe o parte, a se scufunda.

abboccato adj. plin până la gură ||

vino ~ vin dulce, plăcut || (despre

om) mândăcios, nemofturos.

abbonaménto m. abonament.

abbonare tr. a se face bun, a îmbuna || a reduce (o datorie) || a

abona || tran, a se abona.

abbonato adj. abonat.

abbondante adj. îmbelșugat, abundent.

abbondanza f. belșug, bogăție; per ~ di cuore cu căldură, cu inimă, plină.

abbondare intr. a abunda, a prisosi || tran, a face abundent, a mări, a crește.

abbordaggio m. abordare, atacarea unei corăbii, ciocnire.

abbordare tr. și intr. a acosta, a se apropia de țarm || a apropia un vas de altul || fig. a acosta pe cineva.

abbottonato adj. fig. rezervat, necomunicativ, închis în sine.

abbòzzo m. schiță (a unei opere de artă), ciornă, concept || stârpitură, schilod.

abbracciaménto m. îmbrățișare, cuprindere.

abbracciare tr. a îmbrățișa, a cuprinde || fig. a îmbrățișa (o idee, o concepție), ~ l'occasione, a prinde ocazia, prov. chi molto ~ nulla stringe, cine fiige după doi iepuri .nu prinde niciunul || (despre vin) a întări, a da sănătate.

abbraccio m. îmbrățișare.

abbrancare tr. a apuca, a înhăța (cu mâna, cu labele) || a strânge (cu putere) || fig. a uzurpa, a fura || tran, a se apuca cu putere de ceva, a se agăța a se aduna (în cireada, în turmă).

abbreviaménto m. scurtare.

abbreviare tr. a scurta ||. per abbreviarla, pe scurt, pentru a nu lungi vorba || a prescurta, a abrevia.

abbreviatura f. prescurtare, scurtare || rezumat, compendiu.

abbrivo m. viteză de pornire (a unei nave, etc), prendere l'~ a porni, a lua avânt, spegnere l'~ a micșora viteza.

abbronzare tr. a arde ușor, a pârlî

|| a bronză pielea || a rumeni, a prăji || (despre metale) a bronză, a face de culoarea bronzului || intr. și tran, a se pârlî, a se arde ușor.

abbronzatura f. bronzare (a pielei), prendere l'~ a se bronză.

abbruciacchiare tr. a arde (la suprafață, ușor) || a pârlî (porcii) || a pârlî, a usca, a veșteji (iarba, florile).

abbrunare tr. a înnegri, a face brun || a pune dolii la steagul || tran, a pune haine de dolii || a deveni brun, a se înnegri || poet. a se întuneca.

abbrustolire tr. a pârlî, a prăji puțin || (despre pielea omului a se pârlî, a se usca.

abbrustolita f. prăjeală, prăjire, (ușoară), dare un'~, a prăji repede.

abbuiare tr. a întuneca || a trece sub tăcere, a da uitării (un scandal, etc), a mușamaliza || tran, (despre vreme) a se întuneca || a orbi || fig. a se întrista || a înnebuni, a ți se întuneca mintea.

abbuòno m. reducere de preț, bonificare || (sport) handicap.

abburrattare tr. a cerne, a trece prin sită || fig. a examina cu atenție, a discuta || a înșela, a trage pe sfoară || a trata rău, a scutura, a zgâlțâi || tran, a trâncăni, a da cu gura || a se zbate, a se agita.

abburrattaménto m. cernere || fig. analiză, discutare, examinare (atentă).

abdicare intr. a abdica..

abdicazione f. abdicare.

abecedario adj. alfabetic, în ordine alfabetică, abecedar. .

aberrare intr. a rătăci, a se depărta de adevăr || (despre un astru) a

devia, a se abate.

aberrazióne f. aberație, deviere p
fig. rătăcire.

abetàia f. brădet, pădure de brazi.

abéte m. brad; ~ rosso, di

Moscovia, molid (abies excelsa), - bianco, brad alb (abies alba
pedinata) || lemn de brad.

abiatico m. nepot de fiu; eredită ~
-a, moștenire de la bunicul.

abicii și abici m. alfabet.

abiëtto adj. josnic, netrebnic.

abiezióne f. abjecție, josnicie
lașitate.

abigeato m. furt de vite.

abile adj. abil, dibaci, priceput ||
apt, potrivit, indicat (pentru ceva)
|| apt pentru serviciu militar.

abilita f. abilitate, dibăcie, îndemânare, pricepere
aptitudine, înclinare • ||
îndrăzneală, temeritate, semeție ||
înlesnire, avantaj.

abilitare tr. a face abil, a da
abilitate || a abilita a acorda (un
titlu profesional, un drept de
exercitare ~ unei profesii || refl.
a se abilita, a obține un titlu, o
diplomă.

abilitazióne f. abilitare, obținere
unei diplome, recunoașterea
dreptului de a exercita o
profesiune.

abissale adj. abisal, foarte adânc.

abisso m. abis, prăpastie || infern ||
povară, mulțime (de necazuri, greutăți, etc).

abitabile adj. locuibil, bun de
locuit. ;

abitante adj. locuitor.

abitato m. așezare omenească. •

336

ABI - AGC

abitatóre m. și f. locuitor || (despre
un sentiment etc.) a sălășlui || a
locui, a popula (un oraș, o casă).

abitazióne f. locuință, casă;

domiciliu.

abito m. haină, îmbrăcăminte;
taglio d'~, || jachetă, haine de
gală || rochie de gală; prender l'~,
vestir l'~, a se călugări; prov. F~
non fa il monaco, aparențele
înșeală -|| fig. obișnuință,
deprindere.

abituale adj. obișnuit.

abituare tr. a deprinde, a obișnui.

abitudine f. obicei, obișnuință,
deprindere.

abituro m. bordei, colibă culcuș
de animale || locuință (în
general); loc bun de locuit.

abiura f. abjurare, renegare ||
renunțare.

ablativo m. (cazul) ablativ.

abluzione f. spălare, spalatura.

abnegazione f. renunțare (la o
dorință, etc.) || abnegație, spirit de
sacrificiu, devotament.

abnorme adj. (med.) anormal.

abolire tr. a aboli, a desființa, a
anula, a suprima.

abolizione f. abolire, desființare
suprimare.

abominévole adj. abominabil,
îngrozitor, oribil.

abominio m.. oroare, ură ||
dezgust, repulsie || nelegiuire,
infamie.

aborigeno adj. aborigen, indigen,
autohton.

abborriménto m. oroare, aversiune,
repulsie. *

aborrere tr. a urî, a avea oroare de.

abortire intr. ~ avorta || a nu reuși,
a nu duce la capăt (o ațiune, etc).

abòrto m. avort, lepădare.

abracadabra m. abracadabra,
cuvânt magic || joc de cuvinte,
ghicitoare.

abrasine f. radiere, ștergere (a

unui cuvânt într-un text).

abrogare tr. a abroga.

abrogazione f. abrogare

abuna m. șef al bisericii etiopiene.

abusare intr. a abuza, a comite un abuz.

abusivo adj. abuziv.

abuso m. abuz, exces.

acacia f. salcâm (robinia pseudacia).

acagiù m. acaju, mahon (swietenia mahagoni).

acca f. litera h (numele ei) || nimic; non me ne importa una ~, nu-mi pasă nicidecum.

accademia f. academie; fare dell'-, a vorbi în mod abstract, academic, sau a vorbi în zadar, fără rezultat.

accademico adj. universitar, de învățământ superior || m. academician.

accademista m. cadet, elev de școală militară.

accadere intr. a se întâmpla, || a fi necesar || a decurge, a urma (dintr-o (fauză) || a conveni, a se potrivi.

accaduto m. întâmplare, fapt eveniment.

accalcare tran, a îngrămădi; a înghesui.

accalorare tran. încălzi || a înflăcăra (un auditoriu) || tran, a se înflăcăra.

accampamento m. tabără, lagăr.

accampare tran, a instala o armată în tabără || fig. a invoca, a aduce (un motiv, un argument) || tran, a face tabără.

337

ACC - ACC

accanimento m. îndârjire, mânie, ură; sânguință, zel, încăpățănare.

accanire tran, (rar.) a asmuți, a îndârji || tran, a se îndârji, a se mânîia, a se întărîta || fig. a lucra cu încăpățînare, cu zel.

accanto prep. aproape, alături, lângă. || prep. comp. ~ a, lângă.

accaparraménto m. acaparare (a unei mărfi pe piață).

accaparrare tran, a arvuni || fig. a acapara, a angaja, a-și asigura (un lucru).

accapigliatila f. ceartă, || încăierare.

accaprettâre tran, a lega.

accarezzaménto m. mîngîiere, dezmierdare.

accarezzare ' tran, a mîngîia, a dezmierda || a îngriji cu dragoste.

accasaménto m. căsătorie.

accasare tran, a căsători || refl. a se căsători, a-și face gospodărie || a se înrudi.

accasato adj. căsătorit || instalat, care locuiește || cu casă, prevăzut cu o casă; luogo ~ loc cu casă.

accasciaménto m. surmenare, slăbiciune || deprimare.

accasciare tran, a surmena, a slăbi || a doborî, a deprima. '.

accasermare tran, a încazarma.

accatastare tran, a pune grămadă (fructe etc.) || a fortifica, tran, a se întări, a se fortifica.

accattabrighe m. certăreț, gâlcevitor.

accattare tran, a cerși || a lua cu împrumut || fig. a cere, a cerși ' (laude etc.) || a obține || a cumpăra, a găsi.

accattonaggio m. cerșetorie.

accavallare tran, a pune călare, a pune pe cal || a îngrămădi (un lucru peste altul) || a încolăci (o funie, un lanț) una peste alta.

accecaménto m. orbire || fig.

amăgire || astupare, înfundare (a unei țevi, a unui canal).

accecare tr. a orbi || fig. a întuneca mintea, a amăgi.

accèdere intr. a se apropia; ~ ad un luogo, a face anchetă la locul delictului || fig. a consimți, a accepta, a-și da acordul.

acceleraménto m. accelerare, grăbire.

accelerare tr. a accelera, a. iuți, a grăbi.

accelerato m. tren personal.

acceleratóre, -trice adj.

accelerator.

accèndere tr. a, aprinde, a da foc. ~ la radio, a deschide aparatul de radio || fig. a provoca, a agita a ațâța || a înscrie (o ipotecă) || tran. a se aprinde, a sé îndrăgosti || fig. a se întărâta, a se supăra, a se aprinde (de mânie).

accendibile adj. inflamabil.

accendino m. brichetă (de< țigară, pipă, etc.).

accendisigaro m. brichetă.

accennare tr. și intr. ~ face semn (cu capul, cu mâna) || a vorbi în treacăt despre ceva, a se referi la, a face aluzie la || a indica, a arăta; ii tempo accenna a calmarsi, vremea arată că se va liniști || a arăta cu degetul, a indica || tran. a-și face semn reciproc.

accénno m. semn, indiciu || referire, aluzie ușoară; în treacăt. || avertisment.

accensióne f. aprindere || .culoare aprinsă.

accentare tr. accentua, a pune accentul, a pronunța accentuat.

accènto m. accent || inflexiune (a vocii), intonație, ton || (poetic) cuvânt, vorbă.

accentraménto m. centralizare || concentrare.

accentuare tr. a accentua, a pronunța răspicat || fig. a pune accentul, a sublinia.

accentuazióne f. accentuare.

accerchiaménto m. încercuire, împresurare || ocol, înconjur.

accerchiare tr. a încercui; a înconjura || a pune cercuri, a cercui, a strânge cu cercuri. *

accertaménto m. constatare, verificare || evaluare a venitului imposibil..

accertare tr. a confirma, a adevăra, a verifica, a certifica || a evalua, a stabili exact un venit || a nimeri ținta, a reuși || a asigura (pe cineva) || tran, a se încredința, a se convinge (de ceva).

accessibile adj. accesibil.

accessibilità f. accesibilitate.

accessióne f. acces, apropiere || fig. adeziune, aderare, asentiment, consimțire (la o alianță, la un pact, etc).

accèssso m. acces, intrare, apropiere; uomo di facile ~, om accesibil.

accessòrio adj. accesoriu, secundar.

accétta f. bardă, toporaș; fig. fatto con l'~, lucrat grosolan, cioplit cu toporul; darsi l'~ sui piedi, a-și face singur rău, a-și tăia craca de sub picioare.

accettare tr. a accepta, a primi; || a consimți a admite || a accepta, a 'iscăli o cambie.

accettazione f. primire, acceptare, consimțire || primire solemnă,

recepție.

accètto adj. plăcut, binevenit,
drag; bene ~, bine primit.

acchiappare tr. a înhăța, a prinde,
a apuca (pe cineva, ceva) || a lua
(o boală), a se îmbolnăvi || refl. a
se prinde (unul pe altul); fare ad
~ a se juca de-a prinsă.

acciaccare tr. a apăsa, a turti, a
strivi || a pisa ușor || a sparge
(nuci etc.) || fig. a slăbi, a doborî
puterile.

acciacco m. boală, dureri (la
bătrânețe) || fig. pagubă, ruină

acciaieria f. oțelărie.

acciaino m. pilă (de ascuțit) || ac
de brodat.

acciarino¹ m. amnar || cocoș (de
armă).

acciarino² adj. de, oțel.

accidèmpoli int. drace.

accidentale adj. întâmplător,
accidental || accesoriu, secundar;
neesențial.

accidentalità f. caracter
întâmplător, accidental
întâmplare.

accidentato adj. lovit de
apoplexie, paralizat.

accidia f. apatie, indolență,
plictiseală, lene.

accidióso adj. apatic, indiferent,
leneș, indolent || plicticos,
neinteresant.

accigliâre tran, a se încrunta.

accigliato adj. încruntat,
posomorât, trist.

accingere tr. a încinge (sabia, etc)
|| tran, a se apuca de, a se pregăti,
a începe o acțiune.

acciò, acciocché conj. pentru ca,
spre a, ca să || pentru ca, pentru
motivul ca.

acciottolare tr. a pava, a pardosi

cu piatră || a zăngăni (vasele).

339

ACC - ACG

acciottolato m. pavaj de piatră ||

adj. lapidat, lovit cu pietre.

acciuffare tr. a apuca de păr || a

înfășa, a apuca cu putere || a fura, a șterpeli || tran, a se încaieră, a se

părui.

acciuga f. sardea || fig. femeie

slabă.

acclamare tr. și intr. a aclama, a

ovaționa tr. a alege prin

aclamație.

acclamazione f. aclamație.

acclimâre și acclimatare tr. a

aclimatiza.

accoccare tran, a așeza, a-potrivi

săgeata la arc || a înfige || a

plezni; a pocni; a uno) schiaffo, a

da o palmă; accoccarla a uno, a

juca o festă cuiva || a înnoda firul

pe fus.

accocolâre tran, a se închirci, a se

așeza pe vine.

accogliente adj. primitor.

accoglienza f. primire,

întâmpinare; fare ~, a primi bine.

accogliere tran, a aduna; a strânge

|| a primi bine, cu dragoste; a

întâmpina || a accepta, a agreea, a

aproba || a cuprinde, a conține ||

tran., a se strânge, a se aduna, a

se reuni. '

accòlito m. paracliser || acolit

partizan.

accollare tran, e refi, a pune în

spate, a împovăra || a înhăța boii

la jug || fig. a da în sarcina cuiva ||

a da în antrepriză || (despre o

haină, o rochie) a se închide bine

la gât || tran, a-și asuma, a lua

asupra-și.

accollatario m. antreprenor, (a

unei lucrări) || persoană care ia

asupra sa (o datorie, un contract.

accollato adj. (despre o rochie)

închis până la gât, montant ||

(despre un pantof) închis, cu

șireturi, până la gleznă.

accollatura f. urmă lăsată de jug ||

decolteu (la rochie).

accòlta f. adunare (de oameni);

accoltellare tran, a; lovi, a răni cu

cuțitul, a străpunge.

accòlto part. pass, accogliere |

adunat, strâns la un loc || recules

în sine || primit, adăpostit || lovit, atins.

accomandita f. comandită;

societate în comandită; dare în ~, a comandita.

acomiatate tran.; a da drumul, a

concedia, a saluta de plecare ||

tran, a se despărți, a-și lua rămas

'bun.

acomodaménto m. acord, împăcare || reparare, dregere a

unéi unelte).

acomodare tran, a repara, a dreg

II a îndrepta, a corecta (o frază

etc.) || a rândui, a pune în ordine

(o odaie) || a potrivi (hainele pe

cineva) || a prepara, a rezolva un

diferend a împăca; ~ -la, a aranja

un lucru || tran, a se adapta, a se

acomoda || a se învoi, a sé

înțelege cu cineva; a se împăca || a

se așeza; s'accomodi!, luați loc!

poftiți!

acomodo m. acord, conciliere, împăcare prietenească;

reparație.

acompanaménto m. însoțire

cortegiu, suită || acompaniament.

acompanare tran, a însoți, a

întovărăși; a escorta || a asorta, a

potrivi (două culori) || tran, a se

întovărăși, a-și lua tovarăș pe, cineva || a se potrivi cu altul || a

se armoniza, a se asorta.

acompanatóre, -trice adj.

însoțitor || mus. acompaniator.

ACC - ACC

accompagnatura f. companie ||

acompaniament || simetrie;

accomunare tran, a pune în comun

|| a face pe cineva părtaș la un

lucru; a împărți un lucru cu

cineva || a pune la rând cu alții ||

tran, a fi egalul celorlalți, a se

identifica cu ceilalți.

aconciare tran, a aranja artistic, ||

(despre păr) a pieptăna, a aranja jj

a împodobi, a îmbrăca elegant, a

« găti || (iron) ~ uno per le feste sau

pet il dì delle feste, a aranja pe

cineva, a-l bate. || a repara || tran, a se adapta. || a se pregăti (luând

poziția potrivită || a se împăca || a

se conforma.

accóncio adj. convenabil, potrivit ||

oportun || m. folos, avantaj, utilitate; cadere venire in ~ a veni

la timpul potrivit, când trebuie.

accondiscéndere intr. a consimți, a îngădui, a acorda permisiunea.

acconsentire intr. a consimți, || fig.

(despre un argument) a fi eficace, a se dovedi bun, a corespunde.

accontentare tran, a mulțumi, a

satisface.

acconto m. arvună, scont.

accoppiaménto m. împerechere, împreunare.

accoppiare tran, a împreuna, a

împerechea || a căsători ||, fig. a

uni, a îmbina.

accoraménto m. durere, mâhnire, întristare.

accorare tran, a răni în inimă, a

străpunge, a ucide || fig., a mâhni, a întrista.

accorciaménto m. scurtare, contracție contragere,

prescurtare (de cuvinte).

accorciare tran, a scurta, a se

scurta II (despre un cuvânt); a (se)

prescurta.

accorciativo adj. care prescurtează

II m. nume (de persoană)

prescurtat.

accordare tran, a acorda (un

instrument) || a acorda (glasuri, culori) II a împăca, a pune de

acord || a da, a acorda (o favoare)

|| a încheia (un contract) a plăti (o datorie) |(a face acordul, a acorda || tran, a fi de acord, a se învoi; ~ con uno, a se pune de acord || a se împăca || a ceda.

accordatóre m. acordor (de instrumente muzicale).

accordatura f. acordarea (unui instrument), andare, finire în ~ a tergiversa, a nu ajunge la o concluzie.

accòrdo m. acord, convenție, pact.

Il consimțământ; d'~ de acord || armonie sufletească, trovarsi d'~, a fi de acord, a se înțelege || acord || împăcare, conciliere.

accorgere intr. a băga de seamă, a observa || tran, a înțelege, a-și da seama.

accorgiménto m. istețmie, prezență de spirit, inteligență || pricepere, abilitate || viclenie.

accórrere intr. a alerga către || a veni în ajutor, accorr'uomo! - ajutor! || a trebui, a fi necesar.

accortézza f. pricepere, istețime, sagacitate || șiretenie, viclenie.

accòrto adj. priceput, dibaci, isteț || atent, malaccorto, imprudent, nesocotit || informat, cunoscător (al unei situații) || prompt.

accostaménto m. apropiere.

accostare tran, a apropia, a lipi un lucru de altul || a închide pe jumătate (ușă, fereastră) || a frecventa, a fi prieten cu cineva || tran, a se apropia (mult); ~ sacramenti, a se spovedi și a se

341

ACC - ÂCQ

împărtăși || a se asemana || a fi, a sta aproape || mar. a schimba direcția || a se acosta, a se apropia de țarm.

accòsto adj. apropiat, lipit de || prep. lângă, pe lângă, alături accovacciâre tran. (despre animale) a se așeza în culcuș ||

(despre persoane) a se ghemui, a se cuibări, a se întinde.

accozzare tran, a alătura, a strânge la un loc, a aduna (fară ordin) tran, a se uni, a se strânge la un loc.

accozzóglia f. amestecătură || adunătură de oameni:

accreditamento m. acreditare.

accreditare tran, a face ceva de crezut, a face să se creadă, a

acredita || a face credit cuiva, a da cuiva pe credit || a acredita (un diplomat).

accrèscere tran, a mări || a adăuga, a înmulți || tran, a se mări, a crește..

accrescimento m. creștere, mărire, adăugare.

accumulamento m. acumulare, îngrămădire.

accumulare tran, a acumula, a se aduna.

accumulatore, -trice adj>

acumulator, strângător || m.

acumulator: ~ elettrico,

acumulator electric.

accuratézza f. acuratețe, grijă, atenție, precizie, exactitate.

accurato adj. făcut cu grijă, cu atenție, îngrijit | sânguincios, zelos || exact.

accusa f. acuzație, imputare, vină capi d'~, capete de acuzație.

accusare tran, a acuza, a învinui j| a denunța || a manifesta, a arăta (o boală) || a notifica; ~ ricevuta d'una lettera, a confirma primirea unei scrisori.

accusativo adj. și m. acuzativ.

accusatore, -trice adj. și m. f.

acuzator; pubblico ~, procuror.

acclùdere tr. a anexa (o scrisoare la un act, un act la o scrisoare.

acerbità f. severitate, asprime, duritate.
acèrbo adj. (despre un fruct) acru || necopt, crud || fig. sever, dur, aspru || fig., dureros, sfâșietor || tânăr, neformat.
acero m. paltin || lemn de paltin.
acèrrimo sup. di acre, .cumplit, foarte aspru.
acèrvo m. grămadă.
acètico adj. acetic.
acetilène m. acetilenă.
acéto m. oțet; ~ dei quattro ladri, oțet medicinal; verdura sotto ~, murături || (despre vin) pigliar d'~, a se oțeti.
acetóne m. acetonă || boală epidemică (la animale).
acetosità f. aciditate, acreală || zeamă, suc acru. ■<
acetóso adj. oțetit, acru.
acguerèllo m. acuarelă || vinișor, drojdie.
acido adj. acid, acru || fig. sever, aspru || m. acid (chim.).
acme f. punct, perioadă culminantă.
acmónital m. oțel inoxidabil.
acne f. acnee.
acqua f. apă, ~ arzente, rachiu rafinat ~ vite, rachiu; - forte, apă tare, acid azotic; ~ pesante apă grea; navigare in basse -, a avea ghinion; filo dell'~, nivel al apei; a fior d'~, la suprafață; ~ ii¹ bocea; tăcere mettere ~ sul fuoco, a potoli; tirar l'~ al proprio mulino, a aduce, a-ți trage apa la
342
ACQ-ACÙ
 moară; fare un buco nell'~, a bate apă în piuă; ~ passata non macina più, ce a fost a fost || ploaie || ape, transparență (la

pietre prețioase) || (la plur) curs de apă, râu; essere in cattive ~, a nu avea bani, a nu fi în apele sale; lavorare sott'~ a unelti; stare tra due ~, a fi cu unii și cu alții.

acquàio m. chiuvetă, spălătorie, bucătărie (pentru vase etc.

acquaiòlo adj. de apă, acvatic.

acquamarina f. smarald verde marin.

acquarellare tran, a picta în acuarelă.

acquarèllo m. v. acquerello.

acquario m. vărsător (constelație) -|| acvariu.

acquartieraménto m. cantonare.

acquata f. ploaie repede, neașteptată.

acquàtico adj. acvatic.

acquavite f. rachiu, **țuică**.

acquazzóne m. ploaie torențială, aversă.

acquedótto m. apeduct.

acquiescènte adj. docil, supus ■ resemnat.

acquiescènza f. consimțământ tacit || supunere, renunțare tacită.

acquietare tran, a liniști, a potoli, a calma || a plăti || refl. a se potoli, a se liniști || a se resemna.

acquirènte adj. achizitor, cumpărător.

acquisire tran, a obține, a căpăta, a achiziționa.

acquisito adj. obținut, dobândit.

acquistare tran, a obține; a dobândi, a achiziționa || a cumpăra || a câștiga; ~ tempo, a dobândi un avantaj.

acquisto m. achiziționare, cumpărare; potere d'~, putere de cumpărare || achiziție creștere (a prețului, valorii) || cucerire, victorie. #

acquittrino m. mlaștină, baltă || râuleț.

acquittrinóso adj. mlăștinos.

acquolina f. ploaie mărunță burniță || salivă; fare l'~ in bocca, a-i lăsa gura apă.

acquosità f. umiditate, umezeală.

acre adj. acru, picant.

acrédine f. asprime, severitate || gust acru.

acrimònia f. acrime, acreală, fig. asprime, severitate.

acrimonióso adj. acru, aspru, supărat, ostil.

acrobata m. acrobat, acrobático
adj. acrobatic.

acrobatismo m. acrobație, artă de acrobat || fig. oportunism politic, acrobație.

acrobazia f. acrobație; ~ di pensiero, sofisme, acrobație de gândire.

acròpoli f. acropolă, fortăreață pe înălțime || culme stâncoasă.

acròstico m. adj. acrostih, (despre un vers).

acume m. subtilitate, ascuțime de minte, istețime || ascuțiș, ascuțime.

acuminare tran, a ascuți, a face vârf.

acústica f. acustică.

acustico adj. acustic.

acutézza f. ascuțime || fig. ascuțime de minte, subtilitate, perspicacitate, inteligență.

acutizzare tran, a ascuți || tran, a se ascuți || a deveni acut.

acuto adj. ascuțit || fig. ager, pătrunzător, inteligent, ascuțit la minte || (despre o boală) acut, puternic.

343

ADA -ADD

adacquare tran, a stropi, a iriga || a modera, a diminua || a amesteca cu apă (vinul).

adagiamento m. așezare comodă, întindere || poziție comodă.

adagiare tran, a așeza comod || a

așeza cu grijă || tran, a se așeza
(comod), a se întinde || a se
liniști.

adamante m. diamant || l magnet.

adamantino adj. de diamant, tare,
strălucitor (ca diamantul).

adamo m. adam; il vecchio a,
natura omenească; parente per
parte d'~, rudă îndepărtată; pomo
d'~ mărul lui Adam.

adaquàmento m. stropire, udare,
irigare.

adattaménto m. adaptare,
acomodare.

adattare tran, a adapta, a potrivi ||
tran, a se adapta, se acomoda j||
fig. a se supune, a se resemna.

adattévole adj. adaptabil || potrivit,
apt pentru.

adatto adj. potrivit, convenabil,
bun, indicat pentru || apt., cu
aptitudine, înclinat pentru.

addebitare tran, a debita, a pune
în contul cuiva (o datorie) || a
acuza, a atribui o vină, a socoti
vinovat.

addébito m. imputare, reproș, vină
|| atribuire a unei datorii.

addèndo m. număr de adunat.

addensamento m. îndesare,
îngroșare.

addensare tran, a îngroșa, a face
dens II a condensa || refi, a se
aduna, a se îngrămădi, a se
îndesa.

addentare tran, a apuca cu dinții, a
mișca || a roade, a produce
coroziune || fig. a critica, a lovi în
cineva, a blama.

addentellato adj. dințat; m.
margine dințată a unui zid || fig.
punct de plecare, motiv, pretext
(care pune alte probleme, care
deschide alte discuții, etc).

addentrare tran. • a înfige, a introduce adânc, a pătrunde în adâncime.

addestraménto m. instruire, dresare.

addestrare tran, a dresa, a instrui, a forma || a însoți (mergând la dreapta unui călăreț), a-1 sluji || tran, a deveni îndemânatic, a dobândi o deprindere, a se exersa.

addetto adj. destinat || m. atașat militar, naval, etc.

addi prep. în ziua de.

addiétro adj. înapoi, îndărăt, în urmă; tempo ~, acum câțva timp; voltarsi ~, a se uita înapoi; per l'~, în timpurile trecute; andare ~, a merge în urmă, a rămâne în urmă || la o parte, alături; tirarsi ~, a se trage brusc.

addio inter, (salut) adio (rămâi) cu bine || atât numai; un po'^i pane e ~, puțină pâine și cu asta am terminat! || rămas bun, adio.

addirittura prep. de-a dreptul, direct; în adevăr || în mod hotărât, fără ezitare, fără întârziere.

addirizzare tran, a îndrepta, a redresa, a ridica, a pune în picioare, fig a repara, a corecta, a îndrepta; ~ le gambe ai cani, a încerca imposibilul || a se îndrepta, a se redresa || a se îndrepta către, a porni spre.

additare tran, a arăta cu degetul, fig. a arăta, a indica.

addizionale adj. adițional, suplimentar.

addizionare tran, a aduna, ^a adiționa.

ADD - ADI

addobbaménto m. găteală, îmbrăcămințe bogată || decorare, pavoazare || mobilier bogat || condiment (la gătit) || tăbăcire.

addòbbo m. draperie || pavoazare, decorare.

addolciménto m. îndulcire || fig. a îmblânzi, a înmuia, a alina, a

liniști || a civiliza, a înnobila || a îndulci (o culoare).

'addolorare tran, a provoca durere, a îndurera, a mâhni a întrista. || tran, a suferi, a fi mâhnit.

addòme m. abdomen, pântec.

addomesticaménto m.

domesticire, îmblânzire.

addomesticare tran, a domestici, a îmblânzi || a obișnui a familiariza || tran, a se deprinde, a se familiariza.

addomesticato adj. îmblânzit.

addomestichevole adj. ușor de domesticit.

addominale adj. abdominal.

addormentare tran, a adormi || a amorți || a potoli, a liniști || tran, a adormi, a deveni somnoros.

addormentato adj. adormit, ațipit || fig. leneș moale, moleșit; fare l'~, a face pe prostul.

addossare tran, a pune în spinare, a încărca || a da în sarcina cuiva, a încredința

addòsso prep. în spate, în spinare; avere ~, a avea la sine (o sumă de bani, etc).

addottorare tran, a conferi gradul de doctor || a învăța, a instrui || a prinde curaj, a deveni îndrăzneț.

addottorato adj. doct || expert, cunoscător.

addurre tran, a aduce || a produce, a cauza || a invoca (argumente) || (poetic) a conduce, a aduce. || a reduce. || a îndemna, a convinge. |

adeguaménto m. egalizare, proporționare || potrivi, adecvare.

adeguare tran, a egala, a face egal cu; ~ al suolo, a face una cu pământul, a nimici. || a potrivi, a face să fie conform, adecvat ||

tran, a deveni conform, adecvat cu.

adeguato adj. adecvat, potrivit, conform.

adempimento m. îndeplinire, executare || împlinire, satisfacere.

adempire tran, a îndeplini, a executa, a satisface (o dorință) || tran, a se dovedi, a se adevăra.

aderente adj. aderent, adeziv || alăturat || aderent, partizan.

aderenza f. aderență; adeziune; alipire || (plur.) legături de rudenie, de prietenie.

aderire intr. a adera la, a se lipi, a fi lipit de || (fig.) a adera (la o părere, la un partid). || a favoriza, a consimți la; ~ ai desiderii, a consimți la dorințele cuiva.

adescaménto m. ademenire, momeală, amăgire.

adesiône f. alipire, aderare (la un obiect). || fig. adeziune, consimțire.

adesivo adj. aderent, adeziv; care servește la lipit.

adesso prep. acum, în momentul acesta; — imediat.

adiacènte adj. adiacent || vecin, alăturat, limitrof.

adiacènza f. adiacentă || alăturare, vecinătate || loc alăturat, dependență.

adipóso adj. adipos, gras; obez.

adirare tran, a mânia, a înfuria || tran, a se mânia, a se înfuria || a se supăra, a se încrunta || a se întrista, a se tulbura.

ADI - AER

adire tran, a apuca pe drum, || a se adresa, a recurge; adire il tribunale, a se adresa tribunalului Il (giur.) a primi; ~ un'eredità, a accepta o moștenire (conform

legii).

àdito m. intrare, vestibul, loc de trecere || drept de intrare, acces; fig. dare ~, a oferi prilejul.

adocchiare tran, a privi, a privi cu atenție || a ochi, a privi cu dorință || a descoperi, a recunoaște.

adolescènte adj. adolescent, tânăr.

adolescènza f. adolescență.

adombrare tran, a umbri, a întuneca || a da umbre (fig.) a ascunde || a indica rapid, a schița, a da o idee despre || a simboliza || refi, a se tulbura, a deveni bănuitor || a se umbri, a intra în umbră.

adontare tran, a rușina, a face de rușine || a insulta, a ofensa || refi, a se considera insultat, a se supăra.

adoperare tran, a întrebuința, a foiosi II a lucra, a face

adorabile adj. de adorat, demn de adorație.

adorare tran, a adora, a venera || a iubi cu pasiune.

adorátore, -tice m. și f. adorator; persoană care adoră (pe cineva, ceva).

adorazióne f. adorare, || adorație, cult, iubire.

adornaménto m. împodobire, ornare || podoabă, ornament.

adornare tran.' a împodobi, a orna, a înfrumuseța.

adórno adj. împodobit, ornat || frumos (de la natură), grațios.

adottivo adj. adoptiv.

adozióne f. adoptare, înfiere.

aduggiàre tran, a umbri, a vătăma cu multă umbră || fig. a întrista, a apăsa.

adulare tran, a adula, a linguși, a măguli.

adulterare tran, a altera, a falsifica (o băutură) || a corupe || a face să comită un adulter || a comite un adulter, a înșela.

adulterazióne f. alterare, ||

falsificare, substituire cu fraudă.

adultèrio m. adulter.

adùltero adj. adulter)| fals ||

nerușinat, fără rușine ||

profanator, nelegiuit.

adulto adj. adult, matur.

adunanza f. adunare, întrunire.

adunare tran, a aduna, a întruni, a
convoca.

adunata f. adunare, întrunire;
convocare.

adunco adj. încovoiat. încârligat.

adunque prep. deci, așadar, prin
urmare || atunci.

adusare tran, a obișnui, a deprinde

|| a obișnui, a avea obiceiul.

adusto adj. ars, pârlit (de soare, de
foc). || bronzat || slab, uscat,
numai oase și mușchi.

aerare tran, a aerisi, a ventila.

aerazióne f. aerisire.

aere m. aer, atmosferă || cer, fire,
natură || aer, înfățișare.

aeremóto m. vijelie, furtună,
vârtej.

aereo adj. aerian; trazione ~,
troleibus || fig. van, zadarnic,
neîntemeiat || sublim, înalt.

aerodinamico adj. aerodinamic.

aeròdromo m. aerodrom.

aerofaro m. far, reflector pe un
aeroport.

aerogramma m. radiogramă.

aerolinea f. linie aeriană.

aeromodèllo m. aeromodel.

346

AER - AFF

aeronàuta m. aeronaut.

eronăutica f. aeronautică.

eroplano m. aeroplan, avion.

aeropòrto m. aeroport.

aeroposta f. poșta aeriană.

aeroscalo m. escala (pe o linie de
transporturi aeriene), aeroscópico. m. aeroscop.

aerosol m. aerosol.

aeròstato m. aerostat, balon.

afa f. zăduf, zăpușeală ||

plictiseală, urât || greață.

affabile adj. afabil, politicos;

prietenos.

affabilità f. afabilitate, politeță.

affacciare tran, a se arăta, ~ se

înfățișa, a se prezenta

affacendamento m. zel, hărnicie.

affacendare tran, a lucra cu zel ||

a-și face ele lucru, a se agita, a se

afera.

affagottato adj. îmbrăcat prost,

fără gust || dezordonat.

affamare tran, a înfometa || rifl. a-i

fi foame, a fi înfometat.

affannare tran, a face să gâfâie, a

lua respirația || a neliniști ~

supăra, a mâhni || tran, a gâfâi, a

se trudi, ase obosi.

affannoso adj. gâfâitor, care

respiră greu || obositor, greu ||

apăsător, neliniștitor, supărător ||

neliniștit, anxios.

affardellare tran, a lega, ~ face

balot || a pune grămadă, la

întâmplare.

affare m. afacere, treabă, negoț ||

I condiție, importanță, stare;

persona di mal ~, om necinstit ||

■ lucru, situație.

[**affarista** m. afacerist.

affascinare tran, vrăjire, fermecare

i (fig.) a fascina, a seduce.

affastellamento m. grămadă,

îngrămădire, amestecătură.

affaticamento m. oboseală, trudă,

muncă.

affaticare tran, a obosi, a trudi, a

istovi: tran, a se obosi, a se trudi.

affatto prep. cu totul, de tot, în

mod absolut || (cu negație) de loc;

niente ~, nicidecum.

affatturare tran, a vrăji: a fermeca
|| a altera, a falsifica (vinul) || a
înșela.

affatturazióne f. vrăjitorie ||
alterare (a unei băuturi).

affermare tran, a afirma, a aproba
|| a susține, a afirma (un drept,
etc.) || a întări, a fixa (cu proptele,
etc.) || tran, a se întări, a prinde
putere || a se afirma.

affermativa f. afirmație; aserțiune.

affermativo adj. afirmativ.

affermazióne f. afirmație;
aserțiune || gram. propoziție
afirmativă.

afferrare tran, a apuca, a prinde cu
putere; ~ l'occasione, a prinde
ocazia; a înțelege ușor, a prinde
repede || tran, a se apuca de, a se
agăța, a se ține de || a se încaieră.

affettare tran, a afecta || **a** se
preface || a dori cu pasiune || **a**
tăia felii || a face bucăți, a omorî.

affettatamente prep. afectat,
prefăcut.

affettato adj. afectat artificial, cu
false. || m. șuncă salam, mezeluri
(tăiate felii).

affettazióne f. afectare; exagerare.

affettività f.. afectivitate.

affettivo adj. afectiv.

affetto adj. afectat, atins de
bolnav, atins, lovit (de o boală). ||
grevat, apăsător; ipotecat, grevat
de ipotecă || m. afect, afecțiune,
dragoste, sentiment.

affettuosità f. afecțiune,
afectivitate. •■

347

AFF - AFF

affettuosò adj. afectuos, dragăstos.

affezionabile adj. afectuos, ușor
atașabil.

affezionaménto m. îndrăgostire, atașare sentimentală.

affezionare tran. a inspira
dragoste, afecțiune || refl. a se
îndrăgosti, a- se atașa, a se lega
cu afecțiune de cineva, de ceva.

affezionato adj. îndrăgostit; atașat;
de dragoste.

affezióne f. afecțiune, dragoste ||
dorință || alterare- || med.
afecțiune, boală.

affiancare tran, a așeza, a dispune, a ordona (trupe, etc) || fig. a ajuta, a sprijini
j| tran, a se apropia, a se
alătura.

affiancato adj. aliniat || fig.
susținut, sprijinit, ajutat.

affiataménto m. armonie, acord
bună înțelegere || (teatr.) realizare
a unui joc de ansamblu armonios, perfect sudat.

affiatare tran, a pune de acord, a
crea înțelegere și conviețuire
plăcută între oameni || (mus.) a
acorda || tran, a se înțelege, a se
pune de acord || (teatr.) a juca în
armonie cu ceilalți || (mus.) a fi în
fon, în armonie, soprannome, a
porecli.

affidaménto m. încredere ||
asigurare, garanție, promisiune.

affidare tran, a încredința || **a**
asigura (pe cineva de ceva) ||
tran, a se încrede (în cineva), a se
confia || ~ alla sorte, a avea
deplină încredere în soartă.

affievolire intr. a se slăbi, a se
istovi || tran, a slăbi, a pierde
puterea, a istovi.

affiggere tran, a afișa || a pironi, a
fixa (ochii) || tran, a se uita fix, a
fixa || a se opri, a se așeza, a se
fixa.

affilare tran, a ascuți || a stimula, a
ațâța, a îndemna || a subția || tran, a slăbi a se subția (de slăbiciune)
|| a se rânduï, a așeza în rând || a
se îndrepta către, a se. duce de-a
dreptul.

affinare tran, a subția, a ascuți
(mintea) || a separa de impuritate, a afina (metale) || tran..a se subția
|| fig. a se rafina, a se perfecționa.

affinché conj. (se folosește cu
modul conjunctiv) pentru a, spre
a, ca să, pentru că; te lo dico ~ tu
possa provvedere, ți-o spun
pentru ca să poți lua măsuri.

affine adj.. înrudit, rudă, afîn || fig.
legat prin afinitate, asemănător ||
învecinat, limitrof.

affinità f. afinitate, înrudire prin
căsătorie || fig. afinitate, asemănare.

affioraménto m. ieșire la
suprafață, apariție, ivire.

affiorare tran, a scoate făină fină ||
a plămădi (pâinea) din făciă fină
|| a înflora (o țesătură) || intr. a
apărea (la suprafață, la nivelul
pământului, al mării).

affissare tran, a fixa, (privirea, atenția) || a lipi, a fixa (un afiș), a
afișa || tran, a-și fixa privirea, a se
concentra || a se opri.

affissione f.. afișare, afișaj;
proibita F~, lipirea afișelor este
interzisă.

affisso part. pass, affiggere || m.
afiș, anunț.

affittàbile adj. de închiriat.

affittacàmere m. și f. persoană
care închiriază camere mobilate.

affittàvolo m. arendă.

affittiânza f. arendă || chirie.

348

AFF - AFI

affittire tran, a îndesa, a îngroșa ||
tran, a deveni mai des, mai dens,
a se îndesa.

affitto m. arendă || adj. înfipt.

affittuario m. arendaș || chiriaș.

affliggere tran, a îndurera, a
întrista, a mâhni || a chinui || tran.
a se întrista, a se îndurera, a se
mâhni.

affligiménto m. durere, mâhnire, întristare.

afflittivo adj. dureros, întristător, care mâhnește; giur. pena ~, pedeapsă corporală, pedeapsă cu închisoarea.

afflitto adj. chinuit, supărat, lovit (de o boală).

afflizióne f. mâhnire, îndurerare, supărare || flagel, calamitate.

affluènte m: affluent.

affocato adj. fierbinte, înroșit, roșu ca focul || fig. înfocat, înflăcărat, arzător || de culoarea focului:

affogaménto m. înec, înecare || sufocare; înăbușire.

affogare tran, a îneca || a înăbuși; **a** sufoca || a atenua (sunete, culori) || a oprima || a inunda || intr. și tran, **a** se înăbuși, a muri || a se îneca || a se ruina.

affogéto adj. înecat, înăbușit; uova ~ ochiuri țărănești, în apă.

affollaménto m. înghesuire; înghesuială || mulțime.

affollare intr. a înghesui, a îngrămădi o mare mulțime || fig. **a** copleși || a înconjura (în număr mare) || tran, a se înghesui, a se îngrămădi.

affollato adj. foarte frecventat, aglomerat || fig. ocupat, supraîncărcat de treburi, copleșit.

affondaménto m. scufundare, imersiune || săpare, săpătură.

affondare tran, a afunda, a scufunda || a scufunda, a îneca || a săpa, a adânci || a asupri, a apăsa || intr. și tran, -se înfunda || a se scufunda.

affrancaménto m. eliberare, dezrobire || eliberare (de o servitute).

affrancare tran, a elibera, a

dezrobi || a da putere, a
împuțernici || a franca (o
scrisoare) || tran, a se elibera || a
prinde curai.

affrancazióne f. degrevare (a unei
proprietăți) || plată (a unei taxe,
impozit, ipotecă) || francare (a
unei scrisori).

affranto adj. frânt, obosit, istovit ||
copleșit, doborât.

affratellaménto m. înfrățire,
fraternizare..

affratellare tran, a înfrăți, a uni ||
tran, a se înfrăți, a se uni.

affrescare tran, a picta în frescă, a
acoperi un perete cu picturi în
frescă.

affrettare tran, a grăbi a iuți, a
zori || tran, a se grăbi.

affrettatamente adv. în grabă. în
pripă.

affrontare tran, a înfrunța || tran, a
se înfrunța, a se ciocni || a lua
drept afront (un gest, un cuvânt) ||
a sta față în față.

affumicare tran, a afuma || a se
întuneca || a tămâia, a afuma cu
tămâie.

affumicato adj. afumat || înnegrit,
întunecat.

affusolato adj. subtire, prelung,
fîn.

affittâre tran, a arenda || a închiria ||
a da în antrepriză.

349

AFL - AGG

afluènza f. curgere spre un loc,
afluență || afluență, mulțime, ||
abundență, belșug.

afonia f. afonie, pierdere a
glasului., afono adj. afon.

aforisma m. aforism, maximă.
afoso adj. înăbușitor de cald.

africàno adj. african.

afrodisiaco adj. excitant,
afrodisiac.

afuochiménto m. slăbire (în
intensitate) a luminii, sunetului ||
răgușire, răgușea lă ușoară:

afùssó m. aflux, afluență, curgere,
îndreptare spre același loc.

agènda f. agendă.

agènte adj. care acționează || m.

agent, ~ di campagna, logofăt, ~
delle tasse, funcționar financiar,
fiscal; ~ investigativo, agent de
poliție care face investigații, ~ di
cambio, agent de bursă.

agenzia f. agenție.

agevolare tran, a înlesni, a ușura; a
uno, a-l ajuta, a-i. înlesni ceva ||
a vinde mai ieftin || a îmblânzi a
face mai supus, mai docil.

agevolazióne f. ușurare, înlesnire;
~ ferroviarie, reduceri pe căile
ferate.

agévole adj. ușor; comod.

agganciare tran, a prinde (cu o
copcă, cu o cataramă, cu o agrafă,
cu un cârlig).

aggéggio m.- fleac, nimic, obiect de
mică valoare || fig. lucru încurcat,
neclar.

aggettivale adj. gram. adjectival.

aggettivo m. gram. adjectiv.

agghindare tran, a găti, a dichisi ||
tran, a se găti, a se dichisi.

àggio m. com. agio || vârstă, timp.

aggiornaménto m. fixare de
termen || amânare, prorogare.

aggiornare tran, a lumina || a fixa
o zi || a amâna || a pune la zi. (o
carte, un registru comercial) ||
intr. a se face ziua. ||, tran, a se
lumina de zi.

aggiraménto m. înșelăciune, abuz
de încredere, tragere pe sfoară ||
încercuire || vântej.

aggirare tran, a roti împrejur, a face ocol || a convinge prin vorbe multe || fig. a înșela buna credință a cuiva || tran, a se învârti, a se roti.

aggirata f. rotire, ocol.

aggirato adj. înconjurat, împrejmuit || întortochiat.

aggiratore, -trice adj. înșelător; escroc, impostor, agiudicare, tran, a adjuceca || a concesiona || a atribui.

aggiungere tran, a adăuga (la ceva) || a ajunge (din urmă) || intr. a ajunge, a sosi || tran, a se adăuga, a se uni la || a se uni cu, a. se întovărăși.

aggiunta f. adăugire; adaos.

aggiustaggio m. reparație.

aggiustare tran, a repara || a pune în ordine || a lichida (o socoteală) || a aranja (o haină pe cineva) || tran, a se împăca, a se rezolva || a se adapta.

agglomerato m. aglomerat, masă || conglomerat.

aggomitolare tran, a depăna; a înfășură, a face ghem. || tran, a se ghemui, a se strânge.

aggradare intr. a fi pé plac, a fi agreabil; a conveni.

aggradévole adj. plăcut, agreabil.

aggravaménto m. agravare, înrăutățire || îngreunare, creștere (în greutate).

aggravante adj. agravant.

350

AGG-AGR

aggravare tran, a agrava || a apăsa (cu o greutate) || fig. a împovăra || tran, a se lăsa (pe), a apăsa, a se sprijini (cu toată greutatea) || (despre o pedeapsă) a se înrăutăți || a îmbătrâni.

aggravio m. îngreunare || greutate,

povară || impozit || imputație,
învinuire || ofensă, nedreptate
aggraziare tran, a grația, a ierta || a
înfrumuseța (o rochie etc.) || tran.
a-și câștiga bunăvoința cuiva || a
se împodobi (cu grație, cu
farmec).

aggredire tran, a ataca: a comite-o
agresiune (contra cuiva).

aggregaménto m. agregare,
reunire (de lucruri).

aggregare tran, a asocia, a agrega
|| a uni, a pune laolaltă.

aggregato adj. unit, agregat ||
adjunct || m. grup, agregat ||

aggregazióne f. agregare, asociere,
unire || agregat.

aggressióne fi agresiune, atac.

aggressivo adj. agresiv || m.
substanță dăunătoare.

aggressóre, aggređitrice adj.
agresor.

aggrinzire tran, a se încreți, a se
zbârci (pielea, fruntea)

aggrottare tran. a încrunta
sprâncenele.

aggrovigliaménto m. înfășurare,
răsucire, încurcare

aggrovigliare tran, a înfășură, a
răsuci, (dezordonat) a încurca.

aggruppamento m. grupare,
reunire.

aggruppare tran, a grupa, a
strânge la un loc.

agguagliare tran, a face egala
egaliza || a egala pe altul!, a fi
egal cu el, a netezi. || a compara, ■ a confrunta.

agguantare tran, a smuci, a apuca
(cu putere) || a lovi, a da o
lovitură.

agguato m. cursă, pândă; tendere
un ~, a întinde o cursă || loc de
pândă.

agiatézza f. îndeșulare, bunăstare.

agibile adj. care poate fi făcut: || realizabil || care poate funcționa:
agigto adj. înstărit || leneș, încet: || culcat, așezat.

agilità f. agilitate.

agilizzare tran, a grăbi.

àgio m. posibilitate, condiții potrivite || comoditate, timp și spațiu suficient. || tihnă; a bell'~, comod; în tihnă.

agitare tran, a mișca, a clătina, a agita || a agita, a tulbura, a impresiona, a produce agitație || a dezbate (o chestiune) || tran, a se agita, a lupta pentru ceva, a neliniști.

agitato m. nebun furios.

agitazione f. agitație, mișcare || fig. tulburare, neliniștire.

agnello m. miel || fig. om blând.

agognare tran, a râvni, a pofti, a dori.

agóne m. întrecere sportivă

agonia f. agonie || fig. neliniște sufletească.

agonismo m. spirit de întrecere.

agonista m. luptător în arenă, atlet.

agonistico adj. **atletic, de** întrecere.

agonizzare intr. a agoniza

agosto m. (lună) august, a

agrària f. agrotehnică.

agrario adj. agrar, agricol || m. moșier.

agreste adj. rustic, țărănesc, sălbatic.

agricolo adj. agricol.

agricoltóre m. agricultor.

agricoltura f. agricultură.

351

ÀGR - ALC

agro adj. acru || supărat, contrariat

Il m. șes (împrejurul unui oraș) ||

l'~ romeno, șes din vecinătatea

Romei || tristețe, supărare.

agronomia f. agronomie.

agronomo m_r agronom.

aguerrire tran, a instrui, a căli, a oțeli || fig. a căli.

aguzzare tran, a ascuți; a face vârf; a le eiglia, a ascuți privirea.

Il fig. a ascuți (mintea, privirea). ||

a excita, a stimula, a ațâța.

aguzzo adj. ascuțit.

ahi inter, vai! ah!

ahimé inter, vai de mine! aoleu!

aire m. (în experts.) dare l'~ a da impuls; prendere l'a, a lua avânt || direcție, orientare.

aitante adj. voinic, robust. || viteaz.

aiuòla f. răzor, brazdă.

aiutare tran, a ajuta, a foiosi. || a apăra, a salva, a libera de || tran, a se apăra.

aiuto m. ajutor.

aizzare tran, a ațâța, a întărâta. || a provoca.

àia, âli f. aripă (la păsări, la avioane) fig. zbor; batter l'~, a zbura, tarpare le ~, a lua puterea, a opri reușita cuiva.

alacre adj., zvelt, sprinten. || săritor, inimos.

alacrità f. vioiciune, sprinteneală; promptitudine || bucurie, exaltare.

alba f. auroră, zori; sul far dell'~, în zori

albagia f. orgoliu, trufie, înfumurare || visare, aiureală.

albanèlla f. uliu..

albeggiare intr. a se crăpa de ziuă fig. a se ivi, a apărea || a fi alb, a bate în alb.

alberare tran, a arbora (un steag) || a sădi, a planta (cu arbori) || mar. a pune, a instala catargele (la o corabie)

alberata f. șoseaș stradă mărginită

cu arbori.

alberatura f. plantație de arbori || mar. arboradă || lemnărie pentru catarge.

albergante m. gazdă, hangiu || locatar.

albergare tran, a găzdui || fig. a nutri (un sentiment) || intr. a locui (la hotel, la o gazdă).

alberghiero adj. hotelier; industria ~, industrie hotelieră.

albèrgo m. hotel; han; ~ diurno, hotel de zi, stabiliment (în gări, pentru călători); dormire ali ~ delle stelle, della luna, a dormi sub cerul liber culcuș, adăpost (de animale) || azil.

àlbero m. arbore, pom, copac || ~ da frutta, pom fructifer || ~ genealogico, arbore genealogic.

albicòcca f. caisă.

albicòcco m. cais (prunus armeniaca).

albo m. avizier, afișier paiblic || tablou, registru (cuprinzând numele membrilor unei Academii, societăți, bresle) || album (de fotografii, desene, etc).

albóre m. zori de zi || lumină

album m. album (de fotografii, etc).

albume m. albuș (la ou).

albumina f. albumina.

alcalino adj. alcalin.

alcalòide m. alcaloid.

alchimia f. alchimie || înșelăciune.

alchimista m. alchimist.

alcióné m. pescăruș.

alcole m. alcool; ~ denaturato, spirt denaturat.

alcolismo m. alcoolism.

alcolizzare tran, a alcooliza.

alcunché pron. ceva.

alcuno adj. vreun || nici un || pron.

cineva, vreunul || nimeni,

niciunul; non c'è ~, nu este

nimeni; senza ~ riguardo, fără

nici o considerație.

aldèide f. aldehydă.

aleatòrio adj, aleatoriu.

alleggiare intr. a da ușor din aripi ||

fig. a pluti în jur.

alétta f. aripioară || aripioară (la

pești), înotătoare || moț de pene

(la aripă).

alfa f. alfa; dall'- all'omega, de la

alfa la omega.

alfabético adj. alfabetic.

alfabèto m. alfabet.

alfière m. stegar || nebun (la joc de

șah).

alfine prep. în sfârșit.

alga f. algă.

algebra f. algebră.

algèbrico adj. algebric.

algènte adj. înghețat.

àlgido adj. glacial, rece.

aliante m. planor.

aliare tran, a pluti, a plana, a

zbura.

àlibi m. alibi.

alidóre m. uscăciune; secetă.

alienàbile adj. alienabil.

alienare tran, a înstrăina || a vinde

|| a îndepărta || tran, a se înstrăina,

a se îndepărta || a-și face

dușmani.

alienato adj. vândut || înstrăinat ~

di mente, nebun || m. nebun.

alienazióne f. înstrăinare, alienare

, (de proprietate) || aversiune;

îndepărtare; ~ mentale, alienație

mentală.

alienista m. medic alienist.

alièno adj. al altuia, care aparține

altuia, străin || potrivit, contrar

(față de o acțiune); non ~,
înclinat, dispus la.

aligero adj. înaripat, cu aripi.

alimentare tran, a alimenta, a
hrăni || adj. alimentar; generi ~,
alimente.

alimentario adj. alimentar.

alimentazione f. alimentație,
hrană || alimentare, hrăni re.

alimento m. aliment, hrană || (la
plur.) întreținere, sumă necesară
întreținerii zilnice.

aliquota f. cotă, parte, cotă-parte;
un'~ da bombardamento, grup de
bombardiere, aliseo m. alizeu (vânt).

alitare intr. a respira ușor || fig. a-ți
ține respirația, a tăcea || a adia.

alito m. suflare, suflu, respirație ||
adiere.

alivolo adj. zburător.

allacciamento m. legare, înnodare.

allacciare tran, a lega, a strânge
fig. a fermeca, a vrăji a înșela ||
tran, a se strânge în talie, a se
încheia.

allacciatura f. legare, strângere ||
șiret de ghețe.

allagamènti m. inundație,
revărsare.

allampanato adj. slab și uscat.

aliantista m. planorist.

allappare tran, a strepezi (dinții).

allargamènto m. lărgire, mărire.

allargare tran, a inunda || intr. a se
revărsa, a face lac.

allargare tran, a lărgi, a mări, a
întinde || fig. a fi darnic || tran, a
se lărgi, a se întinde, a se dilata.

allargata f. lărgire; dare un'~ a
lărgi puțin.

allarmare tran, a alarma, a
neliniști.

353

ALL - ALL

allarme m. alarmă; mettere in ~, a alarma, a fi în alarmă, a se alarma, a fi alarmat.

allattare tran, a alăpta; a hrăni, || intr. a suge (la sân).

alleanza f. alianță; unire || contrarre, stringere un'~, a încheia o alianță.

alleare tran, și tran, a (se) alia, a (se) uni, **alleato** adj. aliat || m. aliat.

allegare tran, a cita, a aduce (probe) || a anexa ceva (la o scrisoare) || a face un aliaj.

alleggeriménto m. ușurare.

alleggerire tran, a face mai ușor, a ușura || fig. a alina tran, a se ușura, a se îmbrăca mai ușor.

alleggerito adj, ușurat; liniștit.

allegoria f. alegorie.

allegòrico adj. alegoric.

allegrezza f. bucurie..

allegria f. veselie, bucurie; stare in ~, a se distra a petrece.

allégro adj. vesel, bucuros || puțin beat, amețit || ușuratic mus.

allegro (ritm rapid, vioi).

allegróne m. om vesel, jovial.

alleluia m. aleluia; cantare ~, a exprima o bucurie mare.

allenaménto m. (sport) antrenament.

allenare tran, a antrena || refl. a se antrena.

allenatóre, -trice adj. antrenor.

allentaménto m. încetinire || relaxare, slăbire, destindere micșorare.

allentare tran, a relaxa; a destinde; a încetini (pasul) || a îndulci, a domoli || tran, a se relaxa, a slăbi, a se încetini.

alien tativo adj. atrăgător, ademenitor.

allestiménto m. pregătire,

aranjare, organizare, punere la punct || - scenico, punere în scenă.

allestire tran, a prepara, a pregăti, a aranja || tran, a se pregăti, a fi gata, a se îmbrăca.

allettaménto m. momire, ademenire; momeală.

allettativa f. momeală, ademeneală || atracție, farmec.

allettativo adj. atrăgător, ademeni.

allevaménto m. creștere (a unui copil, a animalelor); || educare; instruire.

allevare tran, a crește (un copil, animale, plante) || a educa, a instrui.

allevato adj. adult || educat.

alleviaménto m. alinare; ușurare.

alleviare tran, a ușura || a alina || tran, a se ușura (născând), a lepăda.

allibire intr. a păli, a înlemni, (de frică), a-și pierde cumpătul.

allienaménto m. aliniere.

allienâre intr. a prinde rădăcină, a crește bine, a prospera || fig. a prinde, a avea succes, a se statornici.

allietare tran, a înveseli.

allièvo m. elev, școlar || ucenic || prunc (alăptat de doică) || animal mic (pe care îl crești).

alligatóre m. aligator.

allineare tran, a alinia.

allitterazióne f. aliterație.

alloccâggine f. prostie, neghiobie, idioție.

allòcco m. strigă; fig. prost, neghiob.

allocutóre -trice adj. 'orator, vorbitor.

allocuzióne f. alocuțiune, discurs, cuvântare.

allòdola f. ciocârlie.

allogare tran, a așeza, a plasa || a investi (bani), a plasa (o sumă, cu dobândă) || a închiria, a arenda || a mărita || a comanda, a încredința (o lucrare) || tran, a se instala (într-o casă, etc.) || a se angaja.

alloggiamento m. cantonament, tabără || fortificație (șanț, etc.) || etapă (militară) || han.

alloggiare tran, a găzdui || a-și așeza tabăra, a poposi, || intr. a locui || a sta în gazdă, a locui (la cineva, la hotel, etc).

alloglòtto adj. (persoană) care vorbește altă limbă.

allontanamento m. îndepărtare.

allontanare tran, a îndepărta, || a concedia, a obliga să plece || tran. a se îndepărta.

allóra prep. atunci, în acel moment || în acel caz.

allorché conj. atunci când.

allòro m. laur, dafin || coroană de lauri, glorie.

allóto prep. alături, lângă.

allucinare tran, a orbi, a înșela, a amăgi || tran, a se înșela.

allucinato adj. halucinat.

allucinazione f. halucinație, nălucire.

alludere intr. a se referi, a face aluzie la.

alluminare tran, a ilumina || intr. a instrui, a învăța, a lumina (mintea) || a reda vederea || intr. a orna (cu miniaturi) || tran, a deveni strălucitor, luminos; a •străluci.

alluminatore m. pictor miniaturist.

alluminio m. aluminiu.

allungamento m. alungire,

prelungire || interval, distanță ||
tergiversare.

ALL - ALP

allungare tran, a lungi, a prelungi;
~ il passo, a se grăbi; || a se
supăra || a îndepărta || tran, a se
lungi, a se întinde || a se îndepărta
|| a se lungi (la vorbă).

allusione f. aluzie.

allusivo adj. aluziv, care conține o
aluzie.

alluvionale adj. aluvionar.

alluvionare tran, a inunda, a
sinistra prin inundație.

alluvionato adj. sinistat: lovit de
inundație.

alluvione m. inundație || gol.
aluviune.

alma f. (poet.) suflet.

almagèsto m. carte de astronomie,
culegere de observații
astronomice.

almanaccare tran, a născocr' a
inventa, a face presupuneri
neîntemeiate.

almanacco m. almanah || calendar.

alméno prep. cel puțin, barem,
numai dacă.

âlmo adj. (poet.) însuflețitor, care
dă viață || nobil; nemuritor măreț
|| bogat, fertil, binefăcător.

aloè, -aloe m. aloe || fig. lucru
neplăcut, dezgustător.

aloòlico adj. alcoolic.

alpe f. munte înalt || pășune alpină
|| le Alpi, Alpii.

alpéggio m. pășunatul oilor (vara
la munte).

alpèstre adj. muntos; râpos || fig.
sălbatec, aspru.

alpigiano adj. locuitor al Alpilor ||
muntean || muntos, de munte,
alpin.

alpinismo m. alpinism

alpinista adj. alpinist

alpino adj. alpin, din Alpi ||
muntos, de munte || mii. vânător
| de munte. ..

355

ALQ - ALT

alquanto prep. cîtva, **puțin**, ceva ||

(plur.) cîtiva || pron. ceva; o

parte, puțin || adv. puțin, destul, oarecum; întrucâtva; è - felice, este oarecum fericit.

alt inter, mii.) stai! pe loc! intimare

l'~, a porunci, a impune oprirea

unei acțiuni.

altalenare intr. și tran, a se

balansa, a se da în leagăn || a

bascula, a oscila, a fi când sus, când jos.

altamente prep. înalt, sus || nobil, profund || mult, puternic || (cu glas) tare.

altana f. terasă pe acoperiș.

altare fn. altar; mettere sugli ~, a

ridica în slavă; sacrificio dell'~, slujbă religioasă, liturghie; andar

all'~, a se cununa; fare un contr'-

ad uno; a face concurență cuiva ||

religie.

alterabile adj. alterabil, ușor de

alterat.

alterare tran, a strica, a altera || a

denatura, a falsifica || a înrăutăți ||

(despre o persoană) a supăra, a

mânia || tran, a se altera, a se

schimba || a se tulbura, a se

indispune; a pierde luciditatea

minții || a se supăra, a se mânia.

alterato adj. alterat, stricat ||

supărat || devenit anormal.

alterazione f. alterare, stricare ||

tulburare sufletească || supărare;

ciudă, mânie || mus. alterație ||

geol. eroziune.

altercare intr. a discuta în

contradictoriu, a se certa.

altèrco m. altercație, ceartă, sfadă.

alterézza f. mândrie; orgoliu.

alterìgia f. îngâmfare, trufie;

morgă

alternamente prep. alternativ.

alternare tran, a alterna, a face (în lucru) alternativ, pe rând; intr. și tran, a se alterna, a se produce alternativ.

alternativa f. alternativă, dilemă.

alternativo adj. alternativ.

alternazione f. alternare.

altèrno adj. altern, care alternează;

angoli ~ unghiuri alterne.

altèro adj. orgolios, mândru |

pretențios, încrezut înalt,

majestuos, măreț.

altézza f. înălțime || (despre o apă)

adâncime || vârful, culme || statură

înaltă || noblete sufletească, demnitate || (titlu) alteță.

altezzoso adj. îngâmfat, trufaș, arogant.

alticcio adj. amețit de băutură, pilit, cherchelit.

altisonante adj. răsunător, sonor.

altitudine f. altitudine, înălțime ||

adâncime || latitudine. ,

alto adj. înalt; fare ~ e basso a

avea toată puterea || înalt (de

statură) || așezat sus, a testa ~, cu

capul sus, cu demnitate || j(despre

glas) tare puternic || (despre

somn, apă) adânc, profund || l'~

mare, mijlocul mării || (despre un

preț) ridicat || (despre timp)

străvechi || nordic: alta Italia, Italia de nord || fig. mare, nobil ||

greu de înțeles || m. înălțime, parte înaltă || || prep. tare, cu glas tare.

altoforno m. furnal.

altomare m. largul mării.

altoparlante m. difuzor, megafon

altopiano m. platou, podiș.

altorilièvo m. sculptură în relief

înalt.

altresì prep. de asemenea || și chiar

|| tot așa, la fel, asemenea.

356

ALT- AMA

altrettanto prep. tot atât, la fel

grazie, à., mulțumesc, asemenea ||
pron. egal, tot atât || același lucru.
altriménti prep. altfel; diferit ||
altfel, în caz contrariu || nu mai ||
de loc.

altro adj. altul, diferit, deosebit;
senz'~, fără multă vorbă, fără
îndoială, cu siguranță; più che ~,
mai ales; per ~, de altfel, totuși ||
viitor, următor; quest'- anno,
anul viitor || trecut l'~ anno, anul
trecut; ieri l'~, alaltăieri || încă
unul, al doilea; nou || m. un altul ||
oricare altul || altcineva.

altrónde prep. din altă parte, de
aiurea || într-altă parte, altundeva
|| d'~, de altminteri, de altfel;
oricum.

altróve prep. într-altă parte, aiurea,
altundeva.

altrùi pron. altul; pe altul,
altcineva || altuia || adj. altuia, al
altuia; la roba ~, bunul altuia || m.
ceea ce aparține altuia.

altruismo m. altruism.

altruista adj. altruist.

altura f. înălțime, creștet, pisc fig.
mândrie || măreție, splendoare,
strălucire.

alunno m. elev, școlar || ucenic ||
hrănit, crescut || stagiar,
funcționar provizoriu.

alveare m. prisacă || stup.

alveo m. celulă de fagure || alveolă.

alzabandiera m. ridicare solemnă
(a steagului).

alzaia f. funie, cablu (cu care se
trag navele la edec).

alzare tran, a ridica; ~ il gomito, a
bea prea mult; ~ il prezzo, a
scumpi; ~ il tacco, a o lua la fuga
Il fig. a înălța, a înnobila || intr. a
se înălța, a fi înalt || a fierbe; la
pentola ~ il bollore, oala începe

să fiarbă || a se ridica împotriva ||
 tran, a crește, a se urca || a se
 ridica (în picioare); a se scula ||
 (despre vânt), a se ridica, a porni.
 alzata f. ridicare, înălțare ||
 fructieră || măsuță de toaletă cu
 oglindă.
 alzado adj. drept, în picioare ||
 scumpit || suflecat, ridicat || m..
 plan în secțiune verticală (a unei
 clădiri).
 amabile adj. amabil: plăcut grațios
 || (de spre o băutură) aproape
 dulce.
 amabilità f. amabilitate
 amaca f. hamac.
 amaccamento m. înghesuială ||
 contuzionare, învinețire.
 amalgama f. amalgam.
 amalgamare tran, a amalgama || a
 amesteca.
 amante adj. iubitor, înclinat spre ||
 - m. și f. amant, iubit.
 amaranto adj. purpuriu, rubiniu,
 ca vinul roșu.
 amarasca f. vișină.
 amare tran, a iubi, a dori, a-ți
 plăcea || a prii.
 i amareggiare tran, a face amar||
 fig. a amari, a mâhni || tran, a
 deveni amar.
 amarèna f. varietate de cireașă
 amară || varietate de vișină || un
 fel de vișinată, de lichior de
 cireșe amare.
 amarézza f. amărăciune || fig.
 amărăciune, mâhnire || ranchiună.
 amaritudine f. amărăciune ||
 durere || mâhnire.
 amaro adj. amar || dureros, amar,
 crud || m. amareală, lucru amar ||
 un fel de lichior amar.
 amatóre, -trice m. și f. îndrăgostit
 || amator, diletant.

AMA - AMI

amatòrio adj. de iubire, privind iubirea.

amazzone f. amazoană || costum de amazoana, de călărie || specie de papagal din regiunea Amazonului.

amba f. colină (izolată), movilă.

ambage f. ocol, cotitură || enigmă.

ambasceria f. funcție de ambasador || mesaj, solie || misiune diplomatică.

ambàscia f. oboseală, gâfâială || fig. mâhnire, durere puternică || neaz, supărare; frământare.

ambasciata f. ambasadă || mesaj, solie misiune, delegație (formată din mai multe persoane).

ambasciatóre, -trice m. și f. ambasador, sol.

ambedue adj. amândoi, ambii.

ambientale adj. ambiant, înconjurător.

ambientare tran, a adapta la mediu || a situa, a încadra într-un mediu.

ambiente m. aer înconjurător || ambianță, mediu înconjurător || adj. înconjurător., ambiant, aflat în jur.

ambigènere adj. ambigen.

ambiguità f. ambiguitate, lipsă de precizie (în vorbire).

ambire tran, a dori mult, a râvni, a ambiționa || intr. a avea ambiție; a năzui fi a dori.

ambito adj. dosit.

àmbito m. spațiu circumscris, cuprins || fig. cadru, sferă nell'~ dei suoi poteri, în măsura puterilor sale || înșelătorie, manevră, intrigă (în scop

electoral).

ambizióne f. ambiție.

ambizióso adj. ambițios.

ambo adj, și pron. amândoi, amândouă || m. (la jocul de lotto, de tombolă)

ambo, două numere

care trebuie să iasă împreună.

ambóne m. amvon, tribună

ambra f. ambră.

ambuante adj. ambulant; rătăcitor;

~ postale, vagon poștal.

ambulacro m. galerie; coridor ||

hol salon, foaier.

ambulanza f. ambulanță.

ambulatòrio m. clinică;

policlinică; dispensar || loc de

plimbare, galerie || adj. mobil, fără sediu fix.

amebèò adj. reciproc; alternativ;

dialogat || canto ~, poezie, cântec

dialogat (ca la strigături).

àmen m. amin; in un ~, într-o

clipă.

amenità f. grație și frumusețe ||

înfațișare plăcută; atmosferă

plăcută || dulceață, blândețe, ||

glumă, curiozitate, lucru nostim, prostie.

amèno adj. plăcut, frumos (la

vedere) || recreator, odihnitor;

letteratura ~, literatură distractivă

bizară care destinde || ciudat, bizar, nostim: capo ~, persoană

curioasă, puțin trăsniță.

americanata f. lucru neașteptat, lovitură de reclamă.

americano adj. american ||

emigrant întors din America || m.

băutură (amestec de vermut cu

sifon).

amicale adj. amical.

amicizia f. prietenie, amicitie ||

asemănare, analogie || înțelegere.

amico m. și f. prieten, amic; da ~, prietenește || amant; iubit || adj.

favorabil, propice

àmido m. amidon; scrobeală.

358

AMI - AMM

aniissibile adj. care poate fi

pierdut (despre un drept), care
 poate fi lipsit.
 amistà f. amicitie, prietenie.
 ammaccare tran, a lovi, a învineți,
 a contuziona || a zdrobi.
 ammaccatura f. vânătaie;
 contuzie, cucui.
 ammaestraménto m. învățare,
 instruire || lecție, învățătură.
 ammaestrare tran, a învăța, a
 instrui || a dresa.
 ammagliare tran, a face balot, a
 lega (cu sfori, cu frânghii).
 ammainabandiera m. coborârea
 steagului.
 ammainare tran, a coborî, a lăsa
 în jos (steagul) || fig. ~ le vele, a
 strânge pânzele.
 ammalare intr. și tran, a (se)
 îmbolnăvi || tran, a strica, a
 corupe.
 ammalato adj. bolnav.
 ammaliare tran, a vrăji, a fermeca
 || a încânta, a fascina; a seduce.
 ammanco m. deficit, pagubă; ~ di
 cassa, delapidare, lipsă de casă.
 ammannire tran, a prepara, a
 pregăti, a găti (o mâncare) || a
 aranja, a pregăti.
 ammansire tran, a îmblânzi, a
 domestici || a calma, a potoli, ||
 rifl. a se potoli, a se îmblânzi, a
 ; se calma.
 ammantare tran, a înveșmânta, a
 îmbrăca || tran, a se îmbrăca (într-
 o mantie), a se acoperi.
 ammanto m. mantie, vestmânt
 solemn, togă, hlamidă || manta,
 haină pe de asupra.
 ammartellâre tran, a ciocăni, a
 . lovi (cu ciocanul) || a chinui, a
 frământa.
 ammassaménto m. îngrămadire,
 grămadă.

ammassare tran, a îngrămădi; a face să devină compact, solid || a pietrui (un drum, o șosea) || tran. a deveni masiv || a se deprinde, a câștiga experiență.

ammasso m. grămadă || acaparare, achiziționare. în masă (în scop de speculă) || colectare, strângere de cote (de cereale etc.) || (geol.) conglomerat, rocă.

ammattimènto m. h.-os, zăpăceală || înnebunire, nebuneală..

ammattire intr. a înnebuni || tran. a-și stoarce creierii.

ammattionato m. pardoseală de cărămizi || pavaj.

ammazzaménto m. ucidere, omorâre, omor || fig.. trudă, oboseală mare.

ammazzare tran, a omorî, a ucide || a plictisi de moarte || tran, a se omorî || a se obosi, a se istovi..

ammazzasètte m. fanfaron, lăudăros.

ammènda f. corecție, ispășire, pedeapsă || amendă, despăgubire.

amméttere tran, a introduce, a lăsa să intre, a permite || a primi, a admite || a accepta, a aproba, a consimți || a presupune.

ammiccare intr. a clipi, din ochi, a face cu ochiul || a arăta, a indica (făcând cu ochiul).

amministrativo adj. administrativ.

amministratóre; -trice m. și f. administrator, econom, efor, epitrop.

amministrazióne f. administrație, conducere.

amminnicòlo m. dovadă, sprijin || șicană, pretext; adaos, accesoriu.

ammiràbile adj. admirabil, minunat.

ammiràglia fi navă-amiral.

ammiraglio m. amiral.

359

AMM - AMN

ammirare tran, a admira.

ammirativo adj. admirativ, punto

~, semn de exclamație

ammiratóre, -trice m. și f.

admirator.

ammirazióne f. admirație.

ammirévole adj. demn de

admirație.

ammissibile adj. admisibil,

acceptabil.

ammissibilità f. admisibilitate.

ammissione f. admite; acceptare.

amministrâre tran, a administra;

~ la giustizia, a exercita funcția

de magistrat.

ammobiliamento m. mobilare ||

mobilier.

ammobiliare tran, a mobila.

ammodernamento m.

modernizare.

ammodernatùra f. modernizare.

ammòdo prep. corect, cu grijă, cu

chibzuială || (despre o persoană)

binecrescut, atent || înțelept..

ammogliare tran, a însura || tran, a

se însura, a se mărita.

ammogliato m. însurat.

ammollare tran, a înmuia, a umezi

|| a muia, a relaxa, a slăbi (o funie

etc.) Il a da, a trânti. || tran, a se

muia, a se uda || a se pleca, a

ceda, a se înduioșa.

ammoniaca f. amoniac.

ammoniménto m. avertisment ||

admonestare, muștrare.

ammonire tran, a avertiza; a

preveni || a îndemna, a povățui || a

muștra, a dojeni || (giur.) a lipsi

de unele drepturi cetățenești; a

impune restricții în ce privește

libertatea individuală.

ammonito adj. persoană supusă anumitor restricții în ce privește libertatea individuală.

ammonizióne f. avertisment; admonestare, dojana || avertisment, îndemn al martorului de a spune în tribunal adevărul || muștrare, avertisment (pentru o abatere).

ammontare tran, a îngrămădi, a înghesui || (intr. (despre o sumă de bani) a se ridica la || a crește || tran, a se îngrămădi, a se înghesui.

ammonticchiare tran. a îngrămădi, a pune una peste alta || tran, a se înghesui; a se îngrămădi.

ammorbare tran, a infecta (aerul) || refl. a se îmbolnăvi.

ammorbidire tran, a muia, a face moale || tran, a se muia, a se face moale || fig. a se îndulci.

ammortaménto m. amortizare (a unei datorii).

ammortizzaménto m. amortizare (a unei datorii).

ammortizzatore m. amortizor.

ammostare tran, a zdrobi, a tescui || intr. a se transforma în rumust.

ammostatóio m. unealtă de strivit strugurii.

ammucchiare trans, a îngrămădi; a acumula || a pune una peste alta.

ammuffire intr. a mucegai || fig. a trăi departe de oameni, de distracții.

ammulinare intr. (despre apă, praf. zăpadă) a face vârtejuri.

ammusonito adj. bosumflat, îmbufnat.

ammutinaménto m. răzmeriță, răscoală.

ammutolire intr. a muți.

amnesia f. amnezie.

amnistia f. amnistie.

amnistiare tran, a amnistia.

AMO-ANC

âmo m. undiță fig. cursă,

înșelăciune.

amodernâre tran, a moderniza.

amorazzo m. iubire trecătoare.

amóre m. iubire, dragoste, amor;

con —, cu plăcere; per l'~ di Dio,

a) pe degeaba b) pentru numele

lui Dumnezeu; fare all'~, a face

dragoste || fig. lucru frumos; che

~ di bambino! ce frumusețe de

copil!

amoreggiare intr. a face curte, a

flirta.

amorévole adj. afectuos,

binevoitor.

amorevolézza f. bunătate,

bunăvoință, afabilitate || atenție;

mic dar.

amoróso adj. amoroș; erotic,

iubitor || m. îndrăgostit || teatr.

prim-amorez.

ampère m. (elett.) amper.

ampiézza f. amploare, lărgime,

extindere, întindere || abundență.

àmpio adj. amplu; larg, întins

(despre haină) larg.

amplèssu m. îmbrățișare.

ampliaménto m. lărgire,

extindere, mărire || adăugire.

ampliare tran, a lărgi, a mări, a

I extinde || a exagera.

amplificare tran, a amplifica, a

. mări || a exagera (prin vorbe), a

I preamări.

amplificativo adj. amplificator.

amplificatóre m. amplificator.

amplitudine f. amplitudine, I lărgime, întindere.

amplificazióne f. amplificare.

ampollina f. fiolă, vas mic de

sticlă.

ampollosità f.. emfază, retorică (în stil).

ampollóso adj. (despre stil)

emfatic, umflat, bombastic.

amputare tran, a amputa.

amputazióne f. amputare.

amuléto m. amuletă, talisman.

anàfora f., anafora (figură retorică).

anagògico adj. mistic, simbolic.

anagrafe f. registru de stare civilă;

ufficio di ~, oficiul de stare civilă.

anagramma m. anagramă.

anagrammâre tran, a schimba

printr-o anagramă..

analfabèta adj. analfabet.

analfabetismo m. analfabetism.

anàlisi f. analiză.

analista m. analist (mai ales în matematică).

analitico adj. analitic.

analizzare tran, a analiza.

analizzatóre, -trice m. și f.

analizator.

analogia f. analogie.

analògico adj. analogic || analog, asemănător.

anàlogo adj. analog.

ananas m. ananas.

anarchia f. anarhie.

anàrchico adj. anarhic, anatèma . m. anatemă, blestem, afurisenie.

anatomia f. anatomie.

anatòmico adj. anatomic.

ànatra și ànitra f. rață.

anatrèlla f. rățușcă.

anca f. șold, coapsă; battersil'-, a arăta durere.

ancèlla f. slugă, roabă.

ancestrale adj. ancestral, _ strămoșesc.

anche prep. și de asemenea || chiar || încă || numai, până acum || conj.

quand'-, deși, cu toate că.
anchilosâto adj. anchilozat.
ancipite adj. nesigur, îndoielnic,
neprecis.
ancóna f. troiță.

361

ANC - ANG

ancóra prep. și acum, încă || iarăși
|| până acum; până atunci || și, de
asemenea.

ancoraché conj. cu toate că, deși, chiar dacă.

ancoraggio m. loc de ancorare, de
aneoraj || taxă pentru ancorarea în
port.

ancorare tran, a ancora.

andaménto m. mers, umblet |
dezvoltare, evoluție; desfășurare
|| drum || șir de vase || loc liber, interval'.

andante adj. curent, în curs ||
obișnuit, curent (| fig. (despre o
persoană despre stil) natural, fără
artificiu || mus. andante.

andare intr. a merge, a umbla, ~
soldato, a se duce la armată; ~
fuori, a ieși din oraș, a pleca din
oraș; andarsene, a se duce, a
pleca; fig. a muri; ~ a fuoco, a
arde cu flacără mare; ~ a genio, a
plăcea, a face plăcere; ~ all'asta, a
fi scos la licitație; ~ a nozze, a se
căsători; ~ a male, a se strica; w a
ruba, a se vinde repede; ~ a
vuoto, a nu reuși; - di mezzo, a fi
în pericol; ~ in fumo, a dispărea, a se face praf; a se potrivi || a
servi, a fi bun la ceva || a merge
bine; come va? ce mai faci? come
va che? cum se face că?

andato adj. trecut dus; male ~, stricat; ii tempo ~, timpul care a
trecut.

. **andatura** f. mers, umblet.

andazzo m. modă trecătoare, obicei || curs, evoluție (a unei
boli).

andicappare tran, a handicapa, a
pune în inferioritate.

andirivièni m. dute-vino || ocol, întortochtre (de vorbe, etc).

andito m. coridor, săliță || intrare, antreu, vestibul || colț; ungher.

andróne m. intrare; gang; coridor.

aneddóttico adj. anecdotic; bogat în anecdote.

anelare intr. a găfâi || fig. a dori; a duce dorul || tran, a aștepta cu nerăbdare, a dori.

anelito m. respirație scurtă, găfâială || dorință (arzătoare), dor.

anello m. inel; ~ matrimoniale, verighetă; prendere, dare l'~, a se căsători || cere (de metal); ~ della catena, inel de lanț || fig* element intermediar, inel de legătură.

anelo adj. găfâitor; nerăbdător; doritor.

anemia f. anemie.

anemico adj. anemic.

anestesia f. anestezie.

anestetico adj. anestezic.

anestetizzare tran, a anestezia.

aneurisma m. anevrism.

anfibio adj. amfibiu fig. (om) îndoielnic, cu două fețe || (despre un actor) care joacă în două roluri. 4

anfibilogia f. ambiguitate, sens echivoc în vorbire.

anfitrione m. amfitrion.

anfora f. amforă.

anfratto m. drum (îngust și ocolit) || loc, ungher ascuns.

anfrattoso adj. îngust și întortocheat.

angariare tran, a trata aspru, a hărțui, a tiraniza.

angelicâto adj. angelic, îngeresc, după chipul îngerilor.

angelo m. înger; ~ delle tenebre, diavol, demon; pan degli "< împărtășanie || fig. persoană de o rară perfecțiune || copil mort; sonare ad ~, a trage clopotele la înmormântarea unui copil.

362

angheria f. taxă, impunere mare || violență, abuz de putere.

angina f. anghina; ~ pectoris, anghina pectorală.

angipòrto m. fundătură.

anglicano adj. anglican.

ànglico adj. englezesc.

angolare adj. unghiular; de colț;

arco ~, arc ogival || tran, a așeza

în fața obiectivului (pentru o fotografie dintr-un unghi anumit).

àngolo m. unghi; ~ retto, unghi drept || colț || (sport) corner.

angolóso adj. cu unghiuri, colțuros

|| puțin amabil, morocănos, aspru.

angòscia f. respirație grea teamă, neliniște, anxietate.

angosciare tran, a neliniști, a se îngrijora.

angoscióso adj. neliniștitor, îngrijorător, chinuitor.

anguilla f. tipar. .

anguria f. pepene verde.

angusto adj. strâmt || fig. mărginit

(la minte), lipsit de orizont.

ànima f. suflet, duh : esalare P~, a muri, a-și da sufletul || fig. ~

dannata, persoană rea,

răutăcioasă; far dannare, far

perdere F~ a scoate sufletul

cuiva, a necăji; tener F~ coi

denti, a fi istovit, a nu se ține pe

picioare; dar l'~, a da totul;

romper l'~, a sfâșia inima; esser

l'~di qualche cosa, a fi sufletul

(într-o acțiune) || conștiință ||

sentiment; simțire || miez, miez

de sâmbure: ~ del frutto, miezul

fructului, ~ di'un bottone, discul

de lemn al unui. nasture (care se

îmbracă) || om, persoană, ființă, la buon'-, răposat; non c'è ~, nu este suflet de om.

animâbile adj. care poate fi

animat, însuflețit.

ANG-ANN

animale m. animal || fig. ignorant, neghiob || adj. sufletesc, spiritual

|| animalic, propriu de animal:

animaleria f. dobitocie, prostie, greșeală || animale laolaltă.

animalésco adj. dobitocesc, animalic, brutal.

animare tran, a însufleți, a da viață

|| a îndemna, a da curaj.

animativo adj. însufletitor; care dă viață.

animato adj. însuflețit j| vioi, expresiv, animat, însuflețit.

animatóre, -trice adj. însufletitor, animator, care dă viață.

animavversione f. pedeapsă;

mostrare.

animazióne f. animație, însuflețire

|| fig. vioiciune.

animèlla f. măruntaie (pancreas și timus) || supapă.

ànimo m. suflet, inimă, star di

buon ~, a fi liniștit, di buon ~, sincer, deschis; curaj,

îndrăzneală, perdersi d'~, a

pierde curajul, prender ~, a-și

face curaj, a îndrăzni || gând, minte; passare per l'~, a trece

prin cap, avere in ~, a avea în

gând; con ~, cu intenție ||

dispoziție, mal ~, proastă

dispoziție.

animosità f. animozitate, ură ||

curaj, îndrăzneală.

animóso adj. curajos, îndrăzneț ||

răutăcios, ostil.

anisétta f. lichior de anason.

annacquaménto m. diluare, îndoire cu apă.

annacquare tran, a pune apă într-

un lichid, a dilua || fig. a reduce, a

modera, a tempera, a atenua.

annacquatura f. diluare || fig.

copie palidă (a unui vers frumos).

363

ANN - ANN

annafflaménto m. stropire, udare,

irigare.

annaffiare tran, a stropi, a uda, a

iriga.

annaffiatóio m. stropitoare, **armale** m. anale (scrieri istorice) ||

anale (colecție de memorii, comunicări).

annata f. an, durată de un an.

recoltă de un an. || colecție pe un

an (dintr-un periodic) ||

cuantumul anual a unei chirii ||

venit pe un an.

annebbiaménto m. înnegurare, întunecare.

annebbiare tran, a înnegura, a înnora, a tulbura || tran, a se înnegura, a se înnora, a se împăienjeni; a se încețoșa.

annegaménto m. înecare, înece.

anneriménto m. înnegrire, întunecare.

annerire tran, a înnegri || a defăima || -intr. și tran, a se înnegri, a se întuneca.

annèttère tran, a anexa, a alătura || a uni la, a adăuga; ~ importanța, a acorda importanță.

annichilire tran, a anihila, a nimici || a distruge, a strica || tran, a se umili, a se înjosi.

annidare tran, a instala, a așeza (într-un cuib), a cuibări || fig. a păstra, a ascunde în suflet || rifl. a-și face cuibul || a se cuibări.

annientaménto m. nimicire, **annientare** tran, a nimici, a distruge. H tran, a se umili, a se înjosi.

anniversàrio m. aniversare j parastas (la un an) || adj aniversare.

anno adj. anual || pe un an întreg.

anno m. an: un altro ~, anul următor, viitor; **Capo d'auno**

Anul nou.

annobilire tran, a înnobila || a împodobi, a înfrumuseța.

annodamento m. înnodare; legare.

annodare tran, a înnoda || a lega; - un affare, a încheia o afacere || tran, a se uni, a se lega.

annodatura f. înnodare, nod |(articulație (la case).

annoia f. merinde, provizii, aprovizionare (destinate unui oraș pe timp de un an.).

annoiare tran, a plictisi || tran, a se plictisi.

annonàrio adj. privitor la
aprovizionarea unui oraș; tessera
~, bonuri de provizii.

annóso adj. bătrân, încărcat de ani
|| care durează de mulți ani.

annotare tran, a adnota || a atribui,
a imputa.

annotatóre, -trice m. și f.
adnotator.

annotazióne f. adnotare, notă.

annottare intr. a se înnopta.

annoverare tran, a număra || a
cuprinde, a îngloba într-un număr
|| a enumera.

annovero m. număr, calcul,
socoteală.

annuale adj. anual || cu durată de
un an || m. aniversare || durata
unui an.

annualità f. anuitate, rată || venit
anual.

annuàrio m. anuar || adj. anual.

annuire intr. a da din cap (în semn
de aprobare) || a consimți, ^a
admite.

annullaménto m. anulare

annullare tran, a anula || ^a
discredita || tran, a se: umili, a se
înjosi.

364

annulJatóre, -trice m. și f. care
anulează || **adj. care anulează,**
bollo ~, ștampilă **cu** care se
anulează o marcă poștală.

annunziare tran, a anunța; a
înștiința.

annunziatóre, -trice adj. vestitor,
prevestitor || crainic la radio, **annunziala** f. sărbătoarea Bunei
vestiri || biserică consacrată
Fecioarei Maria || anunțare.

annunziazióne f. Bună vestire.

annùnzio m. anunț, anunțare,
vestire; semn prevestitor; ~ *di*
futura pioggia, semn de ploaie.

annusare tran, a mirosi, a
adulmeca || fig. a avea fler; a
ghici pe cineva.

annuolaménto m. înnorare,
întunecare.

annuolare intr. n înnora, a
întuneca || tran, a se; înnora, a se
întuneca.

ano m. anus.

anodino adj. calmant || anodin,
fără efect.

anodo m. anod.

. **anòfele** m. (țânțar) anofel.
anomalía f.. anomalie.

anòmalo adj. anormal, care are o
anomalie.

anonima f. societate anonimă

anonimia f. anonimat.

anònimo adj. anonim.

anorganico adj. anorganic.

anormale adj. anormal.

anormalità f. anormalitate.

ansa f. toartă; mâner || pretext, **r** prilej || meandă (în cursul unei
I ape) || golf mic.

ansaménto m. gâfăire, respirație
scurtă, astmă.

ansante agg. gâfăitor.

ansare intr. a gâfăi, a respira greu
|| tran, a dori un lucru:

ANN - ANT

ansia f. neliniște, **anxietate** j|

dorință și așteptare dureroasă;
nerăbdare.

ansietà f. neliniște, anxietate, **ansióso** adj. neliniștit, anxios ||
nerăbdător, **doritor** || neliniștitor,
îngrijorător..

ansito m. gâfăit, anta f. oblon.

antagonista m. antagonist,
adversar, rival.

antagonismo m. antagonism,
contrast.

antartico adj. antarctic.

antecedènte adj. antecedent.

antecèdere tran, a preceda, a o lua

înainte, a întrece.

antecessóre adj. antecesor,
predecesor |) fig. strămoș.

antefatto m. fapt anterior; acțiune
care precede (o alta).

antefissa f. ornament la o fațadă,
la marginea acoperișului.

anteguerra m. perioadă de
dinainte de război (de primul și al
doilea război mondial).

antelucano adj. de dinaintea
zorilor.

antemurale m. întăritură,
fortificație || apărare, protecție.

antenato m. străbunic || străbun,
strămoș.

anténna f. antenă || vârf de lance ||
fig. prăjină || zool. antenă || eletr.
antenă (radio. etc).

antepórre tran, a pune înainte, a
da întâietate || a prefera.

anteprima f. avanpremieră

anterióre adj. anterior.

anteriorità f. anterioritate.

antesignano m. stegar || pionier,
precursor.

anti- prefix. pre-, ante-.

antibiòtico adj. antibiotic.

anticàglia f. lucru vechi; vechitură
^obiceiuri demodate || ruină.

ANT-ANZ

anticamera f. anticameră: fare ~, a
aștepta.

anticarro m. antitanc.

antichità f., vechime || antichitate
|| obiecte și monumente antice.

anticipare tran, a anticipa, a
preîntâmpina || a plăti înainte, cu
anticipație || intr. a veni înainte de
vreme, de timpul stabilit : a fi
timpuriu || tran, a se grăbi, a
câștiga timpul.

anticipato adj. anticipat || precoce,
prematur.

anticipazione f. anticipare,
anticipație || sumă avansată (cu
anticipație).

anticipo m. avans; essere în ~, a fi
înainte de vreme, a fi înainte (cu
ceasul).

antico adj. antic; vechi, învechit ||
all' -, după obiceiurile
străbunilor.

anticonoscere tran, a cunoaște, a
ști dinainte.

anticristo m. anticrist || om rău;
păcătos.

antidoto m. antidot.

antifascismo m. antifascism.

antifascista adj. antifascist.

antifona f. antifon || dojana,
muștruire dascăleală; capire
IV, a pricepe despre ce este
vorba.

antilope f. antilopă.

antimeridiano adj. antimeridian.

antimilitarismo m. antimilitarism.

antimonarchico adj.
antimonarhic.

antimu.ro m. parapet || zid (așezat
în fața altui zid) || apărare, **antipassare** intr. a trece peste, a
întrece (cu mult).

antipasto m. aperitiv.

antipatia f. antipatic.

antipòrta f. spațiu între două uși ||
intrare, săliță.

antiquària f. studiul antichităților;
arheologie || comerț de obiecte
antice.

antiquariato m. anticariat (de
cărți).

antiquàrio m. arheolog ||
colecționar și comerciant de
obiecte antice, anticar || adj.
relativ la antichitate, arheologic.

antiquato adj. învechit, ieșit din
uz.

antirfiâbico adj. antirabic.

antisala f. anticameră, vestibul.
antisemita adj. antisemit.
antisepsi f. sterilizare.
antisettico adj. antiseptic.
antistite m. președinte || căpetenie
 || episcop, preot.
antitesi f. antiteză || contrast.
antivedere tran, a prevedea || a
 presimți.
antiveggenza f. prevedere ||
 preștiință.
antivenire intr. a preîntâmpina, a
 preveni, a preceda, a sosi înainte.
antivigilia f. zi înainte de ajunul
 unei sărbători.
antologia f. antologie.
antològico adj. antologic.
antràce m. antrax, dalac.
antracite f. antracit.
antro m. peșteră || fig. cameră
 întunecoasă, umedă || cavitate.
antropòide m. antropoid.
antropòlogo m. antropolog.
anulare adj. inelar || **m.** deget
 inelar.
anzi prep. dimpotrivă, ba
 dimpotrivă || ba chiar || înainte,
 mai devreme || prep. înainte de.
anzianità f. înțâietate, prioritate II
 vechime (în funcție).

366

ANZ-APP

anziano adj. vârstnic || vechi, cu
 vechime (în funcție, în grad) ||
 antic.
anziché prep. mai curând, mai
 bine de cât.
anzidétto adj. sus-zis, spus mai
 înainte.
anzitutto prep. înainte de toate.
aònio adj. al muzelor; fonte ~.
 poezie.
apartitico adj. fără de partid;
 apolitic.

apatia f. apatie || nesimțire;
indiferență.

ape f. albină.

aperitivo m. aperitiv || adj. care
provoacă o secreție, stimulează
secrețiile.

apèrta f. deschizătură || lărgime, întindere, măsură.

apèrto part. pass, di aprire || adj.

deschis; aria ~, aer liber || fig.

sincer, franc; faccia ~, figură

deschisă, prietenoasă; a braccia

~, prietenos, cu brațele deschise ||

(despre culori) deschis, vioi jj

bolnav de hernie || m. loc deschis, liber; all'~, în aer liber || prep.

deschis, sincer.

apertura f. deschidere,

deschizătură || deschidere, începere a activității unei școli, a

unui teatru, etc. || orientare

despre; tatonare (în vederea unor

. tratative, a unei apropieri); far

gualche ~, a tatona terenul, a

vedea dacă se pot începe

tratative.

apice m. vârf, culme || fig. apogeu

I || (mat.) prim (semnul respectiv
adăugat unei litere, în algebră, etc).

apicoltóre m. apicultor.

apicoltura f. apicultură.

apiro adj. necombustibil.

apistico adj. privitor la apicultură.

apocalittico adj. apocaliptic;
obscur.

apoftegma f. apoftegmă, maximă,
proverb.

apogèò m. apogeu || apogeu,
culme.

apògrafo adj. copie (a unui
original).

apòlide adj. (persoană) . fără
cetățenie

apologètico adj* apologetic.

apologia f. apologie.

apostasìa f. apostazie; renegare.

apòstata adj. apostat; renegat.

apostàtico adj. apostat; rebel.

apostèma m. tumoare; abces.

apostolato m. apostolat || pontificat.

apostòlico adj. apostolic, de apostol || papal, pontifical.

apòstolo m. apostol.

apostrofare tran, a pune apostrof || intr. a apostrofa, a interpela.

apòstrofe f. apostrofă, invectivă.

apòstrofo m. apostrof, apotèma m. apotemă.

apoteòsi f. apoteoză, glorificare.

appagamento m. satisfacție, mulțumire (dată cuiva) || liniștire.

appagare tran, a satisface, a mulțumi || tran, a se satisface, a se mulțumi.

appaia ménto m. împerechere.

appaiùre tran, a împerechea, a pune, a așeza pereche

appaltare tran, a da în antrepriză ||

a lua în antrepriză || tran, a se abona. **appaltatóre** m. antreprenor.

appalto m. antrepriză || monopol

appannaggio m. apanaj || dotă.

appannaménto m. încețoșare; întunecare.

APP - APP

appannare tran, a încețoșa, a aburi, a face să-și piardă luciul ||

fig. a tulbura mintea || a îmbrăca, a acoperi || tran, (despre privire, glas) a se aburi, a se tulbura || a se prinde în laț || (despre lapte) a face caimac.

appannato adj. încețoșat, mat || (despre o mâncare) gras || (despre un om) voinic, masiv, grav || prins în laț.

appannatila f. încețoșare, întunecare.

apparare tran, a pregăti || a învăța || tran, a se împodobi.

apparato m. aparat; ~ critico, aparat critic, note explicative

decor, podoabă pompă lux
(teatru) montare (decoruri, costume necesare scenei) |, pregătire solemnă,
ansamblu de
pregătiri (într-un anumit scop) II
mașină de război.

apparatóre, -trice m. și f.
decorator.

apparatura f. decorație,
ornamentație.

apparecchiare tran, a pregăti || a
pune masa.

apparecchiato adj. pregătit, gata.

apparecchiatóre, -trice m. și f.
decorator, tapițer.

apparecchiatura f. pregătirea unei
pânze (pentru pictură) apretare ||
aparatură.

apparécchio m. pregătire, preparative; lucruri pregătite |)
vase, tacâmuri (pentru a pune
masa) || aparat || aeroplan || apret.

apparentâre tran, a înrudi || tran, a
se înrudi || a deveni familiar (cu
cineva).

apparènte adj. aparent; vizibil,
manifest.

apparènza f. aparență; aU ~, după
aparență || aspect, înfățișare ||
expunere, arătare. _

apparire intr. a apărea; a se arata ||
a rezulta.

appariscènte adj. arătos, frapant,

appTris^Ccènz^Sa f. frumusețe, strălucire, caracter frapant. _

apparizióne f. apariție, fantoma.

appartaménto m. apartament.

appartare tran, a se separa a se
izola || tran, a pune de o parte, a

appartato adj. izolat depărtat, singuratic || separat, particular, deosebit. _ .,

appartenènza f. apartenența ||
dependință; accesoriu || atribuție,
calitate. . . .

appartenére intr. a aparține || tran.
a se potrivi, a se cuveni.

appassionare tran, a pasiona; a
trezi (o pasiune) || tran, a se

pasiona, a prinde pasiune

appassionato adj. pasionat,
îndrăgostit (de ceva) || pățimaș,
lipsit de obiectivitate.

appassire intr. și tran, a se veșteji
a se fana || tran, a usca (fructe, a
soare), **appassito** adj. veștejit, fanat || vlăguit. .,

appellare tran, a numi, a chema ||
a acuza || a pofti, a provoca 1 1 intr.
și tran, a face apel, a apela.

appellativo adj. apelativ || care
face apel 1 | m. substantiv comun ||
nume, denumire; apelativ.

appello m. apel; ricorrere in ~s»
face apel; senz ~, S»

contradicție posibilă, sigur II apei, strigare la apel || provocare II
apel, chemare.

368

APP - APP

appéna prep. (arată modul) abia,
de abia, cu greutate || (arată
timpul) îndată ce, de abia.

appèndere tran, a atârna, a agăța ||
a oferi în dar, a consacra || a
spânzura.

appendicite f. apendicită.

appesantire tran, a îngreuna.

apestare tran, a contamina cu
ciumă || a împuti || fig. a strica, a
corupe || intr. a se îmbolnăvi de
ciumă, a se contamina || a mirosi
urât.

apestato adj. ciumat.

appetènza fi impuls, înclinație ||
poftă de mâncare, apetit.

appetire tran, a dori, a râvni || a
pofti || intr. a trezi poftă, apetit.

appetito m. apetit, poftă, dorință;
l'~ viene mangiando, pofta vine
mâncând || instinct, înclinație,
impuls de dorință.

appetitoso adj. apetisant ||
atrăgător.

appezzamento m. petec de

pământ, lot.

appezzâre tran, a uni (bucată cu bucată) || a face bucăți, a împărți în bucăți.

appezzatura f. petec, bucată | legare împreună (a mai multor frânghii etc); peticire || cusătura.

appiacevolire tran, a face mai plăcut || a atenua, a îndulci.

appianare tran, a netezi, a rindelui || fig. a ușura, a aplană (greutăți, obstacole).

appiattare tran, a face plat a aplatiza, a turti || a ascunde || tran. ; a se ascunde, a se pitula, a se ghemui, **appiattamento** m. nivelare (a salariilor).

appiattare tran, a aplatiza, a strivi || a nivela || fig. a înjosi, a umili.

appiccagnolo m. cârlig fig. pretext, chițibuș, șicană.

appicare tran, a lipi || a afișa || a agăța, a atârna; a spânzura; ~ il fuoco, a da foc, a incendia || a începe || tran, a se lipi || (despre o boală) a

appicicare tran, a lipi (prost) a da, a vinde (înșelând, trăgând pe sfoară) || tran, a se lipi:, a fi lipicios || fig. a se împrieteni ușor, , a se familiariza.

appiccaticcio adj. lipicios, cleios || fig. plicticos, inoportun || m. lucru prost lipit, lipitură prost făcută

appiccatura f. lipire; împreunare || lipitură, potlog, cârpeală.

appicchino m. persoană plicticoasă, pisălog.

appiccioso adj. lipicios || plicticos, pisălog.

appiedare tran. a ordona descălecarea || intr. a coborî (de pe cal).

appieno prep. pe deplin, cu totul.

appigionamento m. închiriere.

appigionare tran, a închiria.

appigionasi m. bilet de închiriat;

fig. mettere l'~, a închide

prăvălia, a lichida; ~ lettere d'~:

cu litere mari, appigliare tran, a

se ține de, a se sprijini, a se

rezema de (cineva, ceva) || fig.

appigliarsi a un partito, a lua o

hotărâre și a o urma || (despre

plante) a se înrădăcina (despre

foc) a se aprinde.

appiglio m. colț, punct de agățare, de sprijin (pe o stâncă etc.) ||

pretext, scuză || ocazie, motiv.

appiomb m. direcție, fig. aplomb

îndrăzneală || prep. perpendicular.

appioppare tran, a aplica, a da

cuiva (o bătaie etc.) || **a** înșela, a

369

APP - APP

"face să creadă || a panta (cu

plopi) || tran, a se instala.

appisolare rifl. a așipi, a moșăi, a

dormita.

applaudire tran, a aplauda || fig. a

lăuda, a • preamări, a aproba

(zgomotos).

applauso m. aplauze.

applicabile adj. aplicabil.

applicabile tran, a aplica || a foiosi

Il tran, a se sili, a învăța cu

sârguință, a depune mult zel.

applicabilità f. aplicabilitate.

applicato adj. aplicat, folosit la ||

atent, datat la || silitor,

sârguincios || m. funcționar

inferior.

applicazione f. aplicație || fig.

atenție, zel, sârguință; scuola d'~,

școală tehnică (de perfecționare).

àppo prep. lângă, la || în

comparație; față de || la, în (opera

unui scriitor).

appoderaménto m. împărțire în loturi (a unui teren).

appoderare tran, a exploata, a cultiva un teren (în arendă) || a delega, a autoriza || a domina, a subjuga || tran, a se angaja la lucru (într-o gospodărie, o fermă); a se instala.

appoggiapièdi m. taburet.

appoggiare tran, a rezema, a sprijini || a susține, a favoriza.

appòsito adj. aplicat, pus pe || potrivit, anume adaptat, făcut special pentru un anumit scop.

apposizione f. aplicare, punere || gram. apoziție.

appòsta prep. într-adins, dinadins, înadins; nemmeno a farlo ~, chiar dacă am face lucrul acesta dinadins.

appostaménto m. pândă || cursă.

appostare tran, -pândi; a spiona || a ținti, a observa (atent), a supraveghea || a ghici, a descoperi; a cunoaște || a prinde ocazia || tran, a se așeza la pândă.

apprendente adj. începător, învățăcel.

apprendere tran, a învăța; a înțelege || a cunoaște, a afla || a învăța pe cineva || a apuca || refl. a se agăța a se lega de || (despre foc) a se aprinde || a se înrădăcina.

apprendibile adj. care se poate învăța.

apprendiménte m. învățătură

apprendista m. ucenic.

apprendistato m. ucenicie.

apprensíone f. percepție, cunoaștere, înțelegere || neliniște, teamă nelămurită || stare în a:, a fi neliniștit.

apprensivo adj. care învață, care

servește la învățat || temător,
neliniștit.

appressaménto m. apropiere.

appressare tran, a apropia |f tran, a
se apropia, a se asemana.

apprèso prep. în urmă, imediat,
după; următor; il giorno ~, a doua
zi || aproape, în apropiere ||
aproximativ.

ap pressoché conj. după ce ||
aproape de.

apprestaménto m. pregătire ||
preparative.

apprestare tran, a pregăti || a
aranja, a pune la punct || tran, a se
pregăti.

apprettatura f. apretare.

apprettdro tran, a apreta. ‡

appretto m. apret.

apprezzabile adj. care se poate
prețui || prețios.

370

APP - APR

apprezzaménto m. apreciere, prețuire || fig. părere, opinie.

apprezzare tran, a prețui, a
aprecia.

appròccio m. apropiere, operațiuni
de apropiere || fig. încercare de
apropiere, de luare de contact cu
cineva.

approdare tran, a apropia de țarm
|| intr. a se acosta, a debarca || a
obține un lucru, a foiosi, a
beneficia (de ceva) || a ajuta; i
pianti non ~ a nulla, lacrimile nu
ajută la nimic.

appròdo m. debarcare; acostare ||
debarcader, escală || sosire.

approfondiménto m. adâncire, aprofundare.

approfondire tran, a adânci, a
aprofunda.

approntare tran, a pregăti, a
prepara || a isprăvi, a avea gata.

appropriare tran, a apropria, a da

în proprietate, a atribui || a
adapta, a potrivi || a asemana ||
tran, a-și însuși, a lua în
stăpânire. .

appropriato adj. apropiat, potrivit, adaptat, corespunzător, convenabil.

appropriazione f. apropiere, însușire (mai ales) nepermisă ||
adaptare, potrivire (a unui cuvânt
la idee).

approssimare tran, a apropia ||
tran, a se apropia.

approssimativo adj. **aproximativ.**

approssimazione f. apropiere ||
(mat.) aproximație; per ~, cu
aproximație.

approvare tran, a aproba; a
consimți || a admite, a accepta || a
ratifica, a sancționa || a dovedi.

approvazione f. aprobare.

approvveduto adj. atent, prudent.

approvvigionamento m.
aprovizionare.

appuntabile adj. vinovat de, imputabil de fi imperfect;
defectuos.

appuntamento m. ascuțire ||
întâlnire || înțelegere, pact.

appuntare tran, a ascuți || a
împunge (cu acul), a fixa (cu ac);
a prinde cu acul; a însăila || a ținti
(cu privirea); a ciuli urechile ||
(despre o armă) a îndrepta, a ținti
către || a propti || a'nota, a lua
notițe, a muștra, a acuza, a critica
|| tran, a se opri; a se sfârși || a se
înțelege, a pune punct || a se
termina, a se pune de acord.

appuntata f.. însăilare ||
împunsătură, lovitură (la scrimă).

appuntato adj. ascuțit li
înregistrat, notat || exact, ordonat
|| adv. exact, meticulos; parlare ~, a vorbi afectat, căutat || m. (mii.)
plutonier major || jandarm.

appuntellare tran, a propti, a
sprijini || fig. a susține.

appuntellatura f. propteală;

proptea.

appuntino prep. exact, întocmai ||
m. notiță || chitanță.

appuntito adj. ascuțit.

appunto m. notiță, însemnare ||
observație critică; dojana || punct
precis | j prep. tocmai; per l'~, chiar așa, exact.

appurare tran, a lămuri, a stabili
adevăruul.

appuzzare tran, a împuti.

aprico adj. expus la soare, însorit, plăcut, senin, luminos.

aprile m. aprilie || tinerețe.

apriorismo m. apriorism.

aprioristico adj. aprioric.

371

APR - ARC

aprire tran, a deschide || ~ casa, a-
ti face gospodăria; tran, a se
deschide || a se însenina.

apritura f. deschidere ||
deschizătură, crăpătură || (gram)
hiat.

aquilino adj. acvilin.

aquilonare adj. nordic,, dinspre
nord; vento ~ vânt de nord.

aquilone m. nord, zonă
septentrională || vânt de nord.

aquilotto m. pilot începător.

ara f. altar || specie de papagal (din
America de Sud).

arabbiato adj. turbat || fig. furios,
supărat. ■

arabesco m. arabesc || adj. arab;
rabic.

arabile adj. arabil:

arabo adj. arab, arăbesc: ~ fenice, pasărea Phoenix || m. limba
arabă.

arachide f. arahidă. **BL**

araldo m. herald; vestitor, sol.

aranceto m. livadă de portocali.

arancia f. portocală.

aranciata f. oranjadă || lovitură cu
o portocală.

arancio m. portocal || culoare

portocalie.

arancione m. portocaliu aprins.

arapicâre tran, a se cățăra; ~ sugli specchi, a susține un lucru nejust.

arare tran, a ara fig- ~ diritto, a-și face datoria, a lucra cu chibzuială; a: l'onda, a străbate mările, a naviga || despre ancoră) a, se târî pe fundul mării.

arativo adj. arabil.

aratóre adj. plugar; bue ~, bou de jug-

aratro m. plug.

aratura f. arătură || vreme de arat.

arazzerla f. tapițerie, goblenuri | fabrică de tapițerie, de goblenuri.

arazzo m. tapițerie, goblen.

arbitràggio m. arbitraj, arbitrale

adj. arbitrai (compus din arbitri, dat de arbitri).

arbitrare tran, a arbitra || a judeca, a aprecia, a considera || intr. a acționa conform voinței j| tran, a hotărî, a lua asupra-și, a lua hotărâri.

arbitrario adj. arbitrar abuziv.

arbitrato m. funcție de arbitru.

arbitrio m. voință, judecată || (fii.)

libero ~, liber arbitru, voință

liberă; ad ~, după capriciu, arbitrar; dare in ~ altrui, a da în puterea altuia.

arbitro m. arbitru, arbusto m. arbust.

arca f. ladă; arca di scienza, om foarte învățat, tobă de carte; l'~ di Noe, Corabia lui Noe || mormânt; sarcofag (de piatră) [j chivot || capră (la căruță).

arcaicizzare intr. a vorbi, a scrie arhaizant.

arcàico adj. arhaic, antic, străvechi. ■*

arcaismo m. arhaism.

arcàngelo m. arhanghel.

arcano adj. tainic, misterios || m. taină.

arcata f. arcadă || (mus.) trăsătură de arcuș; atingere cu arcușul || bătaie de arc.

arcato adj. arcuit.

archeologia f. arheologie.

archeòlogo m. arheolog.

archétto m. arcuș.

archiatra m. medic primar, medic-șef.

architettare tran. &• proiecta (planul unei construcții) || ^a plănuî || fig. a urzi, a unelti.

architétto m. arhitect, constructor, creator.

372

ARC - ARG

architettònico adj. arhitectonic.

architettura f. arhitectură.

archivio m. arhivă.

archivista m. arhivar; arhivist.

archivòlto m. arcadă, boltă.

arcidiàvoio m. tartor, scaraoțchi.

arcière m. arcaș || escroc țap || constelația Săgetătorului || specie de lup.

arcigno adj. aspru, cu gust acru || fig. încruntat, aspru.

arcipèlago m. arhipelag

arciprete m. preot paroh.

arcivescovado m. arhiepiscopat, (reședință).

arcivéscovo m. arhiepiscop.

arenaceo adj. nisipos.

arco m. arej || fig. arcuș || violonist.

arcobalèno m. curcubeu. ■

arcosòlio m. capelă, nișă, arcadă (în catacombe).

arcuare tran. a arcui, a îndoi, a curba.

ardènte adj. arzător, care arde; acqua ~, alcool || înfocat, focos, curajos, luminos, strălucitor, viu.

ardere intr. a arde || (a usca (prin căldură)).

ardèsia f. ardezie.

ardiménto m. îndrăzneală, curaj.

ardimentóso adj. curajos,
îndrăzneț.

ardire intr. a îndrăzni; a cuteza ||
m. îndrăzneală, cutezanță.

arditézza f. îndrăzneală, cutezanță.

ardito adj. îndrăzneț, cutezător ||

I voinic || m. (mii.) soldat din
K trupele de asalt.

ardóre m. fierbințeală, caniculă,
I căldură foarte mare || fig. ardoare,
înflăcărare; dragoste puternică.

[ardu] adj. (despre o înălțime)

Ir povârnit, în pantă repede, greu de
[urcat; greu accesibil || fig. greu,
anevoios.

àrea f. arie, zonă, suprafață || **teren**
de clădit.

aréna f. nisip || pământ, sol || arenă

|| țărm (de mare), plajă, pustiu, **arenâio** m. carieră de nisip.

arenaménto m. depunere de nisip
(pe fundul unei ape) ||
împotmolire.

arenària f. (miner) conglomerat.

arengario m. tribună (înaltă) în aer
liber (pentru oratori).

arengo m. adunarea poporului (în
Comunele italiene) || piață
publică.

àrgano m. scripete; a forza di ~,
cu multă trudă.

argentalo m. argintar.

argentàrio adj. de argint, argintos
|| m. argintar, bijutier

argentatóre m. pictor de icoane
(în aur sau argint).

argenteria f. argintărie.

argènto m. argint; ~ vivo, mercur;
fig. liquido d'~, apă limpede;
avere l' - vivo, a nu sta nici o
clipă, a fi vioi || (plur.) argintărie
|| bani.

argila f. argilă, lut.

argillàceo adj. argilos, care
conține argilă.

arginale m. stăvilar; răgaz || care
zăgăzuiește.

arginaménto m. îndiguire;
zăgăzuire.

argo m. persoană care privește fix,
atent, essere un ~, a fi bănuitor.

argomentare tran, a argumenta, a
susține; a dovedi || a deduce ||
intr. a argumenta || a deduce, a
conclude || tran, a se strădui.

argomentazióne f. argumentare,
argumentație.

argoménto m. argument; rațiune,
dovadă; ~ cornuto, dilemă ||
motiv, cauză: dare ~ a, a da

373

ARG - ARM

prilej, a oferi un pretext la ||
subiect, conținut, problemă
(despre care se discută) adăpost ||
remediu, mijloc.

argomentóso adj. ingenios, inteligent.

arguire tran, a deduce, a conchide, a dovedi, a demonstra.

argutezza f. inteligență, ascuțime
de minte, istețime || subtilitate.

arguto adj. inteligent, subtil ||
spiritual, fin || (despre un sunet)
argintiu, melodios || (despre
privire) pătrunzătoare.

argùzia f. inteligență, subtilitate, finețe || spirit, vorbă de duh.

aria f. aer; beli'-, aer bun, de
munte; dar ~, a aerisi; non dirlo
nemmeno all'-, a nu spune
nimănuî ceva; dire a mezz'~, a
spune prin aluzii; campar d'~, a
trăi cu aer, a mânca puțin;
camminare col naso in ~, a umbla
cu nasul în vânt.

aridità f. ariditate, uscăciune.

àrido adj. arid; uscat || redus, puțin.

arieggiare tran, a aerisi || a
asemăna, a fi asemănător cu ||

intr. a avea aerul cuiva, a semăna cu el || a imita (pe cineva).

ariènto m. argint.

ariète m. berbec || zodia berbecului

|J berbec (mașină de război) ||

specie de pește de mare.

aringo m. arenă; loc de întreceri, de: adunări || întrecere || tribună în aer liber (pentru oratori).

arióso adj. aerisit, aerat, cu mult

aer || plăcut la. înfățișare || m.

motiv melodic

arista f. file de porc, mușchi

afumat.

aristarco m. critic sever.

aristocrate m. aristocrat.

aristocràtico adj. aristocratic, aristocrat.

aritmética f. aritmetică.

aritmético adj. aritmetic.

aritmico adj. neregulat.

arlecchinésco adj. caraghios, bufon.

arma f. corp de armată; armă; ~

dotte, artileria și geniul; ~

benemerita, carabinieri,

jandarmii, - azzurra, aviația.

armàdio m. dulap; ~ a muro, dulap în perete.

armamentàrio adj. de turmă ||m.

cioban || crescător de turme.

armamentàrio m. arsenal || trusă;

echipament || dulap, odaie de

ținut truse (într-un spital).

armaménto m. înarmare ||

armament || echipament; utilaj

naval || armătură || armă.

armare tran, a înarma || (arch.) ~

una volta, a propti o boltă || a

utila, a echipa (o navă).

armata f. flotă || armată (formată din mai multe corpuri de armată).

armatóre m. armator || pirét.

arme f. armă: ~ a tiro, armă care

se aruncă (suliță, etc.) : armă de

tras, armă de foc; gente d'~, soldați; piazza d'~, loc de

exerciții militare; sala d'~, sală

de scrimă; passare per le ~, a

împuşca; fatto d'~, luptă; stare sotto le ~, a face serviciu militar; levarsi in ~, a se răscula; presentare le ~, a prezenta arma (salut militar)

armeggióne m. intrigant.

arménto m. turmă, cireada.

armeria f. arsenali | panoplie, colecție de arme.

armiére m. armurier.

armistizio m. armistițiu.

armonia f. armonie; proporție.

374

ARM-ARR

armónico adj. armonie || armonios
|| m. cântăreț din armonică.

armonizzaménto m. armonizare.

armonizzare tran, a armoniza ||
intr. a fi în armonie, a fi în
concordanță:

arnése m. instrument, unelte ||
haină, echipament; essere male in
~, a fi prost îmbrăcat; rimettere
uno in ~, ajuta pe cineva a-i face
o situație.

arnia f. stup.

arniia f. brățară

arnióne m. rinichi.

aròma m. aromă || aromate,
substanță aromată.

aromático adj. aromatic, parfumat,
aromat.

arossire intr. a roși, a se înroși (de
rușine); a se rușina.

arpa f. harpă || plasă, rețea || un fel
de iatagan.

arpione m. cârlig || țățână ||
harpon.

arra f. arvună || gaj, mărturie a
unei făgăduințe.

arrabbattâre tran, a se trudi; a se
agita, a se zbate.

arrabbiaménto m. supărare:

arrabbiare intr. și tran, a turba, a
se înfuria, a se supăra.

arrancare intr. a șchiopăta a se grăbi, a se obosi || a se trudi, a se frământa

arredaménto m. mobilare; instalare || mobilier.

arredare tran, a mobila || a pregăti, *i a* pune în ordine || a împodobi || tran, a se înarma, a se echipa.

arrèdo m. mobilier || draperie, ornament; - sacri, obiecte sfinte, odoare [j] podoabă, haină de podoabă.

arrembare tran, a aborda, a asalta (o navă).

arrenaménto m. curățire cu nisip.

arrèndere tran, a preda, a restitui || tran, a se da învins, a se preda, a ceda || a se speria || (despre o ramură) a se îndoi.

arrendévole adj. mlădios || supus, docil.

arrendevolézza f. flexibilitate, suplețe || docilitate.

arrestare tran, a aresta || a opri || a reține || tran, a se opri.

arrestato adj. arestat, deținut.

arrèsto m. arestare || arest; trarre în ~, a aresta || oprire, popas, zăbovire.

arretrare tran, a trage înapoi || într și tran, a se înapoia, a se retrage.

arretratézza f. înapoiere, stare înapoiată.

arretrato adj. rămas în urmă, întârziat || înapoiat, primitiv || m. rest, rămășiță (de plată) || rest (de treabă, de lucru, de rezolvat).

arriccàre tran, a încreți, a friza (părul); ~ il muso, il naso, a face mutre, a se strâmba din nas || tran, a se încreți.

arricchiménto m. îmbogățire.

arricchire tran, a îmbogăți, a face mai bogat || tran, a se îmbogăți.

arridere intr. a surâde, a fi

favorabil, a fi propice || tran, a face să zâmbească.

arriffäre intr. a juca la loterie || a risca.

arringa f. discurs, cuvântare || pledoarie.

arringare tran, a vorbi (unui public); a îndemna printr-un discurs, a vorbi unei mulțimi || intr. a ține un discurs.

arriscâre tran, și intr. a risca.

arrischiare tran, a risca; a primejdui || tran, a se expune, a se

375

ARR - ARS

primejdui || a se azarda, a se aventura.

arrischiato adj. riscant, imprudent
|| îndrăzneț.

arrischiévole adj. care se expune riscului, îndrăzneț.

arrischio m. risc.

arrivare intr. a ajunge; a sosi || a se întâmpla.

arrivato adj. sosit; dare il bene ~, a da bun sosit || m. parvenit, arrivismom. arivism.

arrivista m. arivist.

arrivo m. sosire || lucru sosit, marfă sosită.

arroccaménto m. rocadă (la șah).

|| mișcare de trupe de acoperire || a pune lâna pe furcă.

arrocciare intr. a se cățăra pe un perete de stâncă, a rămâne izolat, prins de un perete de stâncă.

arrochiménto m. răgușire.

arrogante adj. arogant.

arroganza f. aroganță.

arrogare tran, a aroga; a atribui (pe nedrept) || tran, a-și aroga || a adopta, a integra (pe cineva într-o familie).

arroiaménto m. înrolare.

arrolare tran, a înrola || a socoti, a

pune în socoteală, a număra ||
tran, a se duce în armată.
arrolâto m. recrut.
arroncâre tran, a plivi.
arrossare tran, a înroși || intr. a se
roși || a se îmbujora, a roși (de
rușine).
arrossiménto m. înroșire (de
rușine).
arrostire tran, a frige; a prăji || a
usca, a secătui || intr. a se bronza;
a se prăji.
arrostitura f. prăjeală.
arròsto adj. prăjit; fript || m.
friptură || felie de pâine prăjită ||
greșeală, eroare; omisiune.
arrota ménto m. ascuțire.
arrotare tran, a ascuți (la tocilă), a
toci, a da la strung || fig. a linguși,
a face curte || a trage pe roată ||
tran, a se învârti a se agita, a se
neliniști || a sta înghesuit, a se
frecă unul de altul.
arrotoino in. tocilar.
arrotolare tran, a înfășură, a face
sul.
arrotondare tran, a rotunji.
arrovellare intr. și tran, a se
supăra, a se necăji, a se mânia || a
se agita, a se înfierbânta.
ar rovesciaménto m. răsturnare.
arrovesciare tran, a răsturna ||
tran, a se năpusti asupra cuiva, a
ataca.
arrovescio prep. pe dos.
arrutfapòpoli m. demagog.
arruffare tran, a încâlci, a încurca
II a ciufuli II tran, a se încâlci, a se
încurca || fig. a se irita, a se
înfuria.
arruffianare tran, a cârpi, a
repara; a aranja || a îndemna la
rău.
arruffio m. dezordine, încurcătură.

arrugginire tran, si într. și tran, a
(se) rugini.

arsenale m. șantier || arsenal ||
(fig.) casă, odaie în dezordine.

arsenalotto m. lucrător într-un
arsenal.

arsenico m. arsenic.

arsiccio adj. pârlit.

arsione f. ardere, arsură;

uscăciunea gurii || febră || căldură,
caniculă || ardere, incendiu.

arsura f. ardere; incendiu || secetă
|| febră || arsură.

376

ART - ASC

artataménte prep. înșelător, prin

înșelătorie, artâtto agg. căutat, forțat, tran, a
falsifica.

arte f. meșteșug, meserie; ~

liberali, arte; non avere ne ~ né

parte, a nu avea nici un amestec

într-o chestiune

artéfice m. meșter priceput; artist,

faur || uneltitor, autor (al unei

intrigi.)

arteficióso adj. artificial ||

ingenios, priceput || deștept, isteț

|| fals.

artèria f. arteră.

àrtico adj. arctic, nordic.

articolare tran, a articula (un

membru) || a articula.

articolazióne f. articulare ||

articulație.

articolista m. ziarist, autor de

articole.

articolo m. articulație || segment

osos || articol || articol (de ziare).

artifeciâle adj. artificial.

artificière m. artificier || fabricant

de focuri de artificii.

artificio m. artificiu || viclenie,

stratagemă.

artificiosità f. caracter artificial.

artigianato m. artizanat; produse meșteșugărești || breaslă (de meșteșugari).

artigiano m. și f. artizan, . meșteșugar || adj. meșteșugăresc; scuola ~, școală de meserii.

artiglière m. artilerist || armurier de piese de artilerie.

artista m. și f. artist; ~ di canto, cântăreț || profesor || meșter, . meseriaș.

artistico adj. artistic:

ârto m. articulație || membru artificial || (plur.) membre (mâini Și picioare).

artrite f. artrită.

arùspice m. profet prezicător.

aruspicala f. artă de a prevesti; profeție.

arzènte adj. arzător; acqua ~, rachiu rafinat, alcool pur.

arzigògolo m. șicană, chițibuș || vorbe întortocheate || născocire, invenție năstrușnică, năzdrăvănie.

arzigolăre intr. a visa; a aiura; a născoci.

arzilla adj. vioi, sprinteri || cu chef, amețit.

ascèlla f. subțioară.

ascendènte adj. ascendent m. ascendent, prestigiu; influență || (plur.) ascendenți, strămoși.

ascendènza f. ascendență; origine. ascéndere intr. a urca || (despre o sumă de bani) a se urca la.

ascensionale adj. ascensional.

ascensióne f. ascensiune || (eccl.) înălțare.

ascensionista m. alpinist.

ascensóre m. ascensor.

ascésa m. urcuș || ascensiune

ascèssò m. abces.

ascèta m. ascet.

ascètica f. ascetică.

ascia f. secure; cosa fatta con 1 '-, obiect grosolan, cioplit cu

secură.

asciagacapèlli m. uscător de păr (electric).

asciogliere tran, a dezlega, a libera, a absolvi de un angajament.

asciolvere intr. a dejuna; a călca postul, a mânca || m. dejun.

ascissa f. abscisă.

asciugamano m. prosop.

asciugaménto m. ștergere, uscare.

asciugatíoio m. prosop || cearceaf de baie.

asciugatura f. ștergere, uscare.

377

ASC - ASS

asciuttamente prep. brusc, sec, brutal.

asciutto adj. uscat; sec; a bocea ~, nemâncat; rimanere a bocea -, a nu obține ceea ce doreai; pasta ~, macaroane || slab, jigărit; a. di parole, scurt; tăios; brusc (în vorbire) || ni. loc, climat uscat.

ascoltare tran, a asculta.

ascoltatóre adj. ascultător; auditor.

ascólto m. ascultare; mettersi in ~, a asculta atent || spion, iscoadă.

ascóso adj. ascuns || tainic.

asettico adj. aseptice.

asfaltare tran, a asfalta.

asfalto m. asfalt.

asiatico adj. asiatic.

asilo m. azil; ~ d'infanzia, creșă, cămin de copii, || ~ notturno, azil de noapte || grădină de copii.

asimetria f. asimetrie.

asimmétrico adj. asimetric.

asinaggine f. prostie, măgărie || mojicie.

asinésco adj. prostesc, idiot.

asinino adj. măgar; tose ~, tuse măgărească.

asma f. astm.

asmatico adj. astmatic.

àsola f. butonieră || copcă.

aspèrgere tran, a stropi || a presăra.

asperità f. asperitate.

âspero adj. aspru || crud || ingrat.

aspersiõe f. stropire || presărare.

aspettare tran, a aştepta; ~ la palia
al balzo, a aştepta ocazia

favorabilă; chi ha tempo non

aspetti tempo, nu lăsa de azi pe

măine; chi la fa l'aspetti, cine

seamănă vânt, culege furtună; ||

intr.; şi tran, a reverii, a se cuveni, a fi rândul cuiva.

aspettativa f. aşteptare;

expectativă.

aspettaziõe f. aşteptare (cu
nelinişte).

aspètto m. aşteptare; sala di ~, sală

de aşteptare; stare in ~, a aştepta

pe cineva || înfăţişare, aspect.

aspide m. viperă, || aspidă, şarpe

veninos (în general) || scut || tun

primitiv.

aspirante adj. aspirant.

aspirapólvere m. aspirator de praf.

aspirare tran, a aspira || intr. a

năzui, a aspira la ceva.

aspiratóre m. aspirator.

aspiraziõe f. aspirare || aspiraţie.

aspirina f. aspirină.

âspodo adj. fără picioare.

asportare tran, a extirpa || a

transporta.

asportaziõe f. transportare || a
extirpa.

asprézza f. (despre fructe) gust

acru || asprime || fig. severitate.

assaggiare tran, a gusta || a

degusta || fig: a încerca.

assàggio m. gustare || degustare ||

probă; cantitate mică.

assai prep. atât; cât trebuiş, destul

|| mult; ~ bene, foarte bine; né

poco né ~, așa şi așa, nici puţin,

nici mult- nimic; so ~, nu ştiu

nimic; m'importa ~, nu-mi pasă

nicidecum || adj. inv. destul ||

conj. deşi, cu toate că.

assalire tran, a asalta, a ataca. || a

năpădi, a cuprinde || a ispiti; a corupe.

assalitóre m. atacant, asaltator.

assaltare tran, a asalta.

assaltatore m. asaltator.

assalto m. asalt; atac; muovere all'~, a porni la asalt; reparti d'~> trupe de asalt.

assassinare tran, a asasina || a face rău, a aduce daune grave.

378

ASS - ASS

assassinio m. asasinat || daună, rău, act de violență.

assassino m. asasin, ucigaș || adj.

asasin, ucigaș; occhi ~, priviri seducătoare, **âsse** m. axă; asse della ruota, osie || moneta romană || (J^{ur}); ~ patrimoniale, întreaga avere.

assediare tran, a asedia.

assediatoróre m. asediator.

assèdio m. asediu; porre l'~, a asedia; cingere d'~, a împresura, a asedia.

assegnamento m. atribuire; ~ delle terre ai contadini, împrumut, || alocație rentă, venit || speranță, proiect; fare ~ a conta pe. assegnare tran, a aloca (o sumă) ii a atribui || a stabili (un termen) || a decerna, a conferi (un premiu, etc). contadino ~; țăran împrumutat.

asségno m. alocație || rentă mandat; spedire in sau corttra ~, a expedia contra ramburs; ~ bancario, cec.

assemblamento m. gloată, mulțime.

assemblare tran, a asemana, a compara || tran, a părea, a semăna.

assennatézza f. minte, înțelepciune, chibzuință.

assennato adj. chibzuit, înțelept.

assenso m. învoire, consimțire;
aprobare; prestare l'~, a-și da
învoirea.

•**assentâre** intr. a consimți || tran, a
pleca, a se absenta || **a** se
îndepărta.

assente adj. absent; gli ~ hanno
torto, cei absenți nu se pot apăra.

'ssentiménto m. consimțământ,
Sentiment; învoire, aprobare.

assentire intr. a consimți; ase
învoi; a aproba.

assentito adj. chibzuit, prudent;

assenza f. absență, lipsă ||
depărtare.

assenzio m. pelin || absint || fig.
amărăciune, neplăcere.

asseragliâre tran, a închide, a
bara; a baricada || a ridica
baricade.

asserire tran, a afirma || a susține;
a confirma.

assertiva f. aserțiune.

assertóre m. susținător, persoană
care afirmă, care susține (un
principiu o doctrină).

asservimento m. aservire;
supunere.

asserzióne m. aserțiune; afirmație.

assestamènto m. așezare,
stabilizare; ~ del bilancio,
echilibrarea, redresarea
bugetului.

assestare tran, a aranja, a ordona,
a rându-i || tran, a se aranja, a
stabiliza, a se instala || a se
adapta, a se acomoda, **a** se
obișnui.

assestato adj. chibzuit, judicios,
ordonat.

assèsto m. ordine; dare ~ alle cose,
a pune lucrurile în ordine, a face
ordine, **assetaménto** m. însetare.

assetare tran, a înseta, a provoca sete. fig. a trezi sete, dorință || tran, a-i se face sete; a-i fi sete, a fi însetat.

assetato adj. însetat || lacom, doritor.

assetto m. ordine; rânduială, aranjare || stabilitate; dare ~, mettere in ~, a aranja; a reface, a restabili || sediu, reședință.

379

ASS - ASS

assiderare tran. intr. și tran, a îngheța, a degera.

assidere tran, a se așeza || tran, a așeza, a pune || fig. a asedia:

assiduità f. asiduitate, zel.

assiduo adj. asiduu harnic, silitor, zelos.

assieme avv. împreună; mettere ~, a economisi, a strânge || (prep.) a: a, împreună cu.

assillare tran, a îmboldi, a ațâța; a hărțui.

assillo m. îmboldire, hărțuire, ațâțare || dorință puternică || obsesie.

assimilatore m. și f. asimilator.

assimilare tran, a asimila || tran, a-și însuși || a deveni asemenea cu, a se asimila.

assimilazione f. asimilație.

assiolo m. specie de strigă.

assioma m. axiomă.

assisa f. uniformă || livrea || bir; taxă.

assistente m. asistent, ajutor, persoana care ajută.

assistenza f. asistență || ajutoare || asistare, asistență, prezență.

assistenziale adj. de asistență, de ajutoare; opere ~, acțiuni filantropice.

assistere intr. a asista || tran, a

ajuta; a favoriza || a îngriji (un bolnav).

associare tran, a asocia || a uni, a pune la loc il tran, a se asocia || a se abona; a subscrie.

assodare tran, a întări || a stabili, a face trainic, a consolida || a asigura, a verifica || intr. și tran, a se întări || a se clarifica; a deveni sigur || a dobândi experiență (într-o meserie, un studiu).

assoggettamento m. supunere, subordonare.

assoggettare tran, a supune; a subordona.

assoldare tran, a înrola, **a** angaja (mercenari) || a lua în soldă (un spion, etc).

assolutamente prep. absolut || neapărat.

assolutismo m. absolutism, **assolutista** adj. absolutist. ■

assoluto adj. absolut || absolvit; achitat.

assoluzione f. absolvire, iertare || achitare || sentință de achitare.

assomiglianza f. asemănare; comparare.

assomigliore tran, a asemana; asemana cu; a fi semănător || intr și tran, a se asemana.

assommare tran, a aduna. || a concluda, a încheia, a sfârși || intr. (despre o sumă) a reveni la, a se urca la || tran, și intr. a aduce sau a veni la suprafața apei.

assonnato adj. adormit, somnoros.

assopimento m. ațipeală, moțăiala || amorțea.

assopire tran, și tran, a ațipi, || a amorți.

assorbente adj. absorbant; carta ~, hârtie absorbantă.

assorbimento m. absorbire.

assordamento m. asurzire.

assordare tran, a asurzi || a zăpăci
|| intr. a surzi.

assordire tran, și tran, a asurzi, a
surzi.

assortiménto m. Sortiment ||
asortiment || asortare.

assortire tran, a asorta || a trage la
sorti.

assortito adj. asortat || ales.

assottifiàre tran, a subția || a ascuți
|| à il viso, a slăbi vederea; ~ l^e
spese, a reduce cheltuielile || a

380

ASS - ATL

micșora || tran, a se subția, a se
împutina j || a se strădui.

assottigliaménto m. subțiere ||
rafinare; perfecționare.

assuefare tran, a se obișnui.

assuefazióne f. obișnuință, deprindere.

assumere tran, a accepta; a primi
(o funcție, un titlu). || a lua (un
anumit ton în vorbire) || a angaja
(un salariat) || a alege, a lua pe
cineva (ca tovarăș) || ~ stabili, a
pune || a ridica, a înălța (la o
funcție, la un grad).

assùnta f. (eccl.) sărbătoarea
înălțării.

assunzióne f. angajare (într-o
funcție) || înălțare (într-o _ funcție)
|| urcare (pe tron) (bis.) înălțarea
Maicii Domnului.

assurdità f. absurditate.

assurdo adj. absurd || absurditate.

asta f. prăjină || ~ di presa troleu ||
lance || licitație; vendere all'~, a
vinde la licitație || linie, bețișor
(la litere de mână); fare le ~, a
începe să scrie, a face primele
elemente ale literelor || mâner;
bandiera a mezz'~, drapel în
berna (în semn de doliu).

astante adj. prezent, de față || m.

persoană prezentă || (plur.)

public, cei de față.

astanteria f. clinică de spital, loc de internare provizorie.

astèmio adj. abstinent || sobru,

■ cumpătat.

astenere tran, a ține departe, a îndepărta || tran, a se abține.

asterisco m. asterisc.

asteròide m. asteroid

asticciòla f. săgeată || bețișor || tac (la biliard) || mâner, coadă (de Pensulă, de condei).

astinènte adj. abstinent.

astinenza f. abstenență.

àstio m. ciudă; pizmă, ură.

astiosità f. ranchiună, ură.

astiósso adj. invidios pizmaș; ranchiunos.

astrale adj. astral, stelar.

astrarre tran, a îndepărta, a distrage (mintea, gândul de la ceva) || a sustrage, a scoate (dând la o parte); a deduce || intr. a face abstracție, a nu lua în considerare || tran, a se retrage (în gânduri), a se distrage.

astrazióne f. abstracție; ||

absorbire, cufundare (într-o idee, o preocupare); distracție, neatenție.

astringere tran, a constrânge || a strânge, a obliga.

astro m. astru

astrologia f. astrologie.

astrologico adj. astrologie.

astròlogo m. astrolog.

astronàuta m. astronaut.

astronàutica f. astronautica

astronave f. astronavă.

astronomia f. astronomie.

astronòmico adj. astronomic.

astrònomo tn. astronom.

astruso adj. obscur; greu de înțeles; subtil.

astuto adj. șiret; viclean || iscusit.

astùzia f. viclenie, șiretenie || istețime.

atavo m. strămoș || străbun.

ateismo m. ateism.

atenèo m. ateneu || universitate.

ateo m. ateu.

atirezzatura m. echipament, utilaj.

attrezzista, m. (teatr.) decorator || gimnast.

atlante m. atlas.

atlantico adj. atlantic.

atlèta m. și f. atlet || apărător.

atletessa f. atletă.

381

ATL - ATT

atlètica f. athletică.

atlètico adj. athletic.

atletismo m. atletism.

atmosfera f. atmosferă

atmosfèrico adj. atmosferic.

atòmica f. bombă atomică.

atòmico adj. atomic.

atomizzare tran, a atomiza, a pulveriza || a distruge (cu bomba atomică).

àtomo m. atom.

atribuzióne f. atribuire || atribuție, sarcină, obligație.

âtro adj., negru, întunecat || fig.

oribil, îngrozitor.

atróce adj. crud, sălbatec, atroce.

atrocità atrocitate, cruzime.

atrofizzare tran, a atrofia || tran, a se atrofia:

attaccabottóni m. pisălog.

attaccabriglie m. certăreț.

attaccaménto m. atașament, afecțiune || aderență, legare.

attaccapónni m. cuier.

attaccare tran, a lipi, a atașa || a

agăța || a ataca, a îmbolnăvi || a

prinde, a coase (un nasture) || a

înhăma || a asalta || a începe;

attaccare lite con uno, a se lua la

ceartă; ~ discorso, a intra în

vorbe cu cineva || fig. a aplica || a

extinde, a contamina, a comunica
(un incendiu, o boală) intr. a se
lipi || a se lega, a se împrietenii ||
(despre o idee) a prinde || (despre
o plantă) a încolți; a se prinde ||
tran, a se lega, a
adera || a se atașa, a se împrietenii, a se îndrăgi || (despre o boală) a
se lua, a fi molipsitoare || a se
certa.

attaccatamente prep. credincios, atașat, fidel.

attaccaticcio adj. lipicios ||

pisălog, plicticos

attaccatura f. lipire || legare;

agățare || lipitură, încheietură,
legătură.

attacco m. atac, asalt || legătura,
conexiune || legătură (la schi) ||
atelaj. || totalitate a unor accesorii
|| prilej, ocazie. ' *

attanagliare tran, a strânge (cu
cleștele) || a tortura (cu cleștele
înroșit).

attardâre tran, a zăbovi, a întârzia.

attastâre tran, -a pipăi; a dibui. || a
ciocăni.

attecchire intr. a încolți, a se
înfrământa || a crește bine || a
prinde, a reuși, a se dezvolta.

atteggiamento m. atitudine; ||
poziție.

atteggiare tran, a exprima (prin
gesturi, prin expresie) || a zugrăvi
(dând expresie: atitudine), a
înfrumuseța || tran, a lua expresia, a-și
lua aerul.

attempato agg. în vârstă.

attendamento m. tabără, bivouac ||
instalare în tabără.

attendente m. ordonanță. 4

attendere tran, a aștepta || intr. a fi
atent la, a considera, || a se ocupa
de.

attendibile adj. demn de luat în
seamă, de crezut.

attenére intr. a aparține, a ține de, a avea legături cu a privi pe || tran, a se conforma, a adera; a asculta.

attentare intr. a atenta || tran, a încerca (de a face ceva).

attentato m. atentat.

attentatóre, -trice m. și f-
atentator.

attènto adj. atent (mii.) drepti II
mettersi sull'~, a sta în poziție de drepti.

382

attenuare tran, a atenua, a micșora, a istovi, a extenua.

attenuazióne f. atenuare, attenutinte adj. atenuant f.
circumstanță atenuantă.

attenzióne f. atențiune; richiamare
P~, a atrage atenția; prestare, fare
~, a fi atent la; usare, fare ~, a fi
atent cu cineva, a fi gentil.

atterraggio m. aterizare; ~ de
fortuna, aterizare forțată, la
întâmplare.

atterrare tran, a trânti, a doborî la
pământ || fig. a umili || intr. a se
apropia de țarm |j a ateriza || tran.
a se ingenunchia, a se umili.

attésa f. așteptare; in-, in
așteptare.

attestare tran, a testa, a certifica ||
tran, a se strânge (pentru a
înfrunta dușmanul).

attestato m. atestare || declarație,
mărturie || certificat.

atticcato agg. voinic, robust,
zdravăn || îndesat, robust.

àttico adj. atic; elegant (în scris)
sali ~, subtilitate; (arch.) ordine
I ~, stil atic,

-attillatamente prep. cu eleganță, **Bcu** îngrijire.

attillato adj. elegant, dichisit,
cochet (despre o rochie).

attimo m. clipă.moment.

attinènto adj. aparținând, privitor la.

attinènza f. relație, legătură (între lucruri, idei) || rudenie; legătură (între persoane).

attingere tran, a atinge, a ajunge || a scoate apa din fântână || fig. a extrage,, a lua (informații, date) || intr. a privi, a se referi la || a ajunge.

•**ttirâre** tran, a atrage.

•**ttitudine** f. aptitudine; capacitate.

ATT-ATT

attivare tran, a activa, a intensifica (o acțiune) || a acționa, a pune în viață; ~ un progetto, a executa (un proiect).

attivazione f. a activizare; punere în practică.

attivista m. militant politic.

attività f. activitate (despre un bilanț) activ.

attivo adj. activ |j m. activul (unei întreprinderi, unui bilanț).

attizzare tran, a ațâța (focul) fig. a excita, a zgândări.

attòrito adj. mirat, surprins, uimit.

attóre, -trice m. și f. actor (jur-) reclamant.

attorniare tran, a înconjura; a cercui, a împresura || a înconjura pe cineva, cu atenții a-i face curte.

attórno prep. împrejur, de jur împrejur, darsi d'~, a-și face de lucru, a se agita; levarsi uno d'~, a scăpa de cineva; star ~ a, a fi mereu pe lângă, a se ocupa mereu de cineva, de ceva.

attossicare tran, a otrăvi, a intoxica fig. a amari, a chinui || intr. a mirosi tare, a mirosi urât.

attraccare intr. a se apropia (cu o navă) de țărm (pentru îmbarcare

sau debarcare).

attracco m. acostare la chei, loc de acostare.

attraente adj. atractiv || seducător.

attraenza f. atracție.

attrarre tran, a atrage || fig. a încânta, a ademeni || a strânge, a contracta, a zgârci.

attrattiva f. atracție || (plur.)

attrattività f. atracție, farmec || atractivitate.

attrattivo adj. atractiv, atrăgător, seducător || fig. care atrage, atractiv.

ATT - AUS

attraversamento m. traversare.

attraversare tran, a traversa, a străbate, a se pune de-a curmezișul.

attraverso prep. de-a curmezișul || greșit, pe dos || prep. prin.

attrazione f. atracție || forță de atracție.

attrezzare tran, a echipa; a utiliza.

attrezzo m. unealtă, instrument.

attribuire tran, a atribui, a aroga || tran, a se atribui, a se aruga.

attributivo adj. atributiv.

attributo m. atribut || simbol, stemă.

attrito m. frecare || ciocnire, neînțelegere, conflict; dezacord.

attuabile adj. realizabil.

attuale adj. actual, de azi || real.

attualità f. actualitate || (plur.) noutăți, actualități.

attualmente prep. acum, actualmente || efectiv, în realitate.

attuare tran, a realiza, a îndeplini, a efectua || a transpune în viață.

attuario m. grefier.

attuazione f. realizare, îndeplinire.

attutire tran, a potoli, a face să tacă (pe cineva) || a calma, a

atenua (o durere).

audace adj. îndrăzneț, cutezător.

audăcia f îndrăzneală, cutezanță.

audio m. (telev.) audio.

auditivo adj. auditiv.

auditòrio adj. auditiv || m. loc de

audiență || sală de concert ||

auditoriu public.

audizióne f. auzire; ascultare;

audiere || audiție muzicală.

àuge m. apogeu, culme || essere in

~, a se bucura de reputație, a fi

om mare.

augurato m. demnitate și funcție
de augur.

augure m. preot roman, augur ||
profet.

augùrio m. augur, prevestire,
semn prevestitor; uccello di male
~, piază rea || urare.

augusto adj. august, măreț, nobil j|
august, împărat (roman).

àula f. sala (de adunări) || aulă,
sală de curs; ~ magna, sală de
festivități.

aulènte adj. îmbălsămat,, frumos
mirositor.

aulèta m. flautist.

aumentativo adj. augmentativ.

aumento m. mărire, creștere.

aura f. zefir; adiere || favoare,
simpatie, credit || vânt |j aureolă ||
aer (al figurii), expresie a
caracterului.

aurato adj. aurit, strălucitor.

àureo adj. de aur; riserva ~,
rezervă de aur (a unei țări) tezaur
|| fig. de mare., preț, ales.

aureola f. aureolă.

aurifero adj. aurifer.

auriga m. vizitiu.

auròra f. auroră. 4

ausiliàrio m. (soldat, trupe)
auxiliar.

ausilio m. ajutor; apărare.
ausònio adj. italic.
auspicale adj. sub bune auspicii,
de bun augur.
auspicare tran, a ura || a face
auspicii.
auspicatamente prep. fericit, sub
bune auspicii.
auspicato adj. fericit, început sub
bune auspicii.
auspice m. preot roman (care făcea
auspicii) || inițiator, promotor.
auspicio m. auspiciu, prevestire,
essere di ~, a fi semn prevestitor
că...; se prevede că... || protecție,

384

AUS - AVA

ocrotire || împrejurare,
circumstanță.
austerità f. austeritate.
austèro adj. auster.
austriaco ugg. austriac.
autèntica f. act autentic ||
autentificare.
autenticare tran, a autentifica.
autenticità f. autenticitate.
autèntico adj. autentic.
autista m. șofer.
autmnobilismo m. automobilism.
autobiografia f. autobiografie.
autobiografico adj. autobiografie.
àutobus m. autobuz.
autocarro m. autocamion.
autocefalo adj. autocefal.
autocorrièra f. autobus (pentru
transport interurban).
autòcrate m. autocrat.
autocràtico adj. autocratic.
autocrazia f. autocrație.
autòctono adj. autohton, băștinaș.
autògeno adj. autogen; saldatura
~, sudură autogenă.
autòma m. automat.
automàtico adj. automatic.

automedónte m. vizitiu.
automézzo m. autovehicul.
automòbile f. automobil || adj. care se mișcă singur.
automobilista m. automobilist.
automotrice f. automotor.
autònomo adj. autonom.
autó-rafo adj. și m. autograf.
autóre, -trice m. și f. autor.
autoriméssa f. garaj.
autorità f. autoritate.
autoritàrio adj. autoritar.
autoritratto m. autoportret.
autorizzare tran, a autoriza.
autorizzazine f. autorizație.
autoscafo m. barcă cu motor.
"autostòp m. autostop.
autostrada f. autostradă.
autunnale adj. autumnal, de toamnă.
autunno m. toamnă.
ava f. bunică || străbunică. .
avallante adj. girant.
avallare tran: a gira.
avallo m. gir (la o cambie).
avambràccio m. antebrăț.
avampòrto m.. avanport.
avampósto m. avanpost.
avana m. havană || culoarea tutunului.
avangugàrdia f. avangardă.
avanscopèrta f. recunoașterea, explorarea, cercetarea terenului.
avanspettàcolo m. spectacol de varietăți (înaintea unui film).
avanti prep. înainte, mai departe; a!, întră! (ca răspuns la o bătaie la ușă); andare ~, a merge înainte; farsi ~, a se prezenta.
avantièri prep. alaltăieri.
avanzamento m. înaintare, progres || avansare (în grad).
avanzare intr. a avansa, a progresa || a avansa (în grad) || tran, a

înainta, a avansa, a se apropia ||
tran, a avansa bani, a fi creditorul
cuiva; **a** economisi (bani, timpul).

avanzata f. înaintare, avansare.

avanzato adj. avansat, înaintat ||
târziu; a notte'-, noaptea târziu jj
scăpat (dintr-o primejdie) jj
avansat || progresist; idee ~, idei
progresiste.

avanzo m. rest, rămașiță; a: di,
galera; ticălos || (plur.) ruine ||
economie.

avaria f. avarie, deteriorare.

avariare tran, a avaria || tran, a se
avaria..

avariato adj. avariat || fig. ruinat,
prăpădit.

avarizia f. avariție, zgârcenie.

avaro adj. avar, ' zgârcit.

385

AVE - AW

ave m. rugăciune; in men **d'un** -, într-o clipă.

avellano m. alun.

avèllo m. mormânt.

avemmaria f. rugăciune. || (plur.)
mătăanii.

avéna f. ovăz.

avere m. bogăție || activul unei
întreprinderi.

avere tran, a avea, a poseda; ~ in
animo, a avea de gând; averla con
uno, a avea ceva cu cineva; ~ a
fare con uno, a avea de-a face cu
cineva; aversene a male, a se
ofensa || a avea aerul || a trebui, a
avea ceva de făcut.

avèrno m. infern.

aviatóre m. aviator.

aviatòrio adj. de aviație.

aviazióne f. aviație.

avicolo adj. avicol.

avicultóre m. avicultor,

avidità f. aviditate, lăcomie.

avido agg. avid, lacom. ■

aviere m. soldat de aviație.

aviogètto m. avion cu reacție.

aviolinea f. linie, rută aeriană.

avito m. strămoșesc.

avlolanciàre tran, a parașuta.

avo m. bunic || (plur.) strămoși.

avocare tran, a lua un proces (de la un magistrat subaltern, căruia îi fusese inițial încredințat) || a lua asupra-și. o sarcină (care fusese dată unui subaltern).

avòrio m. fildeș.

avvallaménto m. prăbușire, depresiune (de teren) || desfundare (a unei șosele).

avvallare intr. si tran, a se prăbuși, a se afunda || a se înjosi || a înclina, a coborî || a împinge la vale || a înghiți || a gira o poliță.

avvalorare tran, a da valoare; a mări valoarea (unei păreri); || a îmbărbăta; a încuraja || tran, a se îmbărbăta, a se întări || a dobândi valoare de adevăr.

avvampare tran, a arde, a pârli || intr. a se aprinde, a arde || a se înflăcăra; ~ d'ira, a se aprinde de mânie.

avvantaggiare tran, a avantaja; a da un avantaj || a îmbunătăți, a ameliora || a întrece || tran, a-și îmbunătăți starea, a avea avantaj | a dobândi un avans asupra altora, a ajunge înaintea altora (la un loc, etc).

avvantaggiato adj. abundent, peste măsură || (despre o haină) mai largă decât trebuie.

avveduta adj. iscusit; deștept, **avvedutamente** prep. cu iscusință, cu pătrundere intenționat, conștient, dinadins.

avvedutézza f. pătrundere, înțelegere (a unei situații); prudență || șiretenie; iscusință.

avvegnaché conj. deși, cu toate că || pentru că.

avvelenaménto m. otrăvire.

avvelenare tran, a otrăvi. <

avvenènte adj. grațios, plăcut.

avvenènza f. frumusețe,
drăgălășenie, grație.

avvéniménto m. eveniment;
întâmplare || venire.

avvenire intr. a se întâmpla.

avvenire m. viitor; per P~, în
viitor || prep. viitor.

avvenirista adj. precursor.

avventare tran, a arunca (cu
putere) || a afirma.

avventatàggine f. nesocotință,
nechibzuință.

avventato adj. nesocotit,
nechibzuit; all'~, în mod
nesocotit.

386

AW-AW

avvènto m. sosire || urcare pe tron
|| postul Crăciunului.

avventóre m. client, mușteriu.
avventura f. aventură ||
întâmplare.

avventurare tran, a risca; a
expune riscului || a încredința ||
tran, a te aventura, a se expune.

avventurato adj. fericit.

avventuriero m. aventurier |
mercenar.

avventuróso adj. aventuros ||
fericit, norocos.

avverare tran, a se realiza, a se
verifica, a se confirma || a se
produce, a se întâmpla.

avverbiale adj. adverbial.

avvèrbio m. adverb.

avversamente prep. în mod
contrar; cu dușmănie.

avversare tran, a se opune, a fi
ostil față de, a fi contra || tran, a
se dușmăni.

avversario adj. advers; potrivnic ||

m. adversar.

avversativo adj. adversativ.

avversatóre, -trice m. și f.

adversar, opozant.

avversióne f. aversiune.

avversità f. adversitate, opoziție,

împotrivire || nenorocire, destin

potrivnic.

avverso adj. contra, opus,

vătămător || față în față.

avvertenza f. avertizare,

avertisment, sfat || atenție, ■ observație || grijă, chibzuință ||

observație, atragere de atenție jj

prefață, notă introductivă.

avvertibile adj. perceptibil,

observabil.

avvertiménto m. avertisment,

aviz, observație || sfat, îndemn.

avvertire tran, a avertiza, a aviza ||

a sfătui, a amenința, a muștra || a

observa; a percepe a intui.

avvertito adj. avertizat, atent.

avvezzare tran, a obișnui, a

deprinde.

avvézzo adj. deprins, obișnuit cu;

male ~, prost crescut.

avviaménto m. punere în mișcare

(a unei mașini, etc.) j| îndrumare,

îndreptare.

avviare tran, a îndruma, a-îndrepta

j| a începe, a mișca; ~ il discorso,

a aprinde focul || intr a începe, a

porni; a face saftea || tran, a se

îndrepta, a porni către || a face

saftea, a începe să vinzi.

avvicendaménto m. alternare ||

asolament.

avvicinaménto m. apropiere,

învecinare.

avvicinare tran, a apropia; ~ una

persona, a aborda, a se apropia de

cineva; ~ ad alcuno, a fi în

raporturi cu cineva, a frecventa

pe cineva.

avviliménto m. înjosire, umilire ||
descurajare, deprimare.

avvilire tran, a înjosi, a umili || a
descuraja, a deprima.

avviluppare tran, a înfășură j| a
încurca, a încâlci || fig.. a încurca,
a înșela, a trage pe sfoară.

avvincere tran, a lega; a strânge, a
cuprinde (cu "brațele") || fig. a
cuceri.

avvio m. îndrumare, îndreptare ||
pornire || primii pași (ai unui
copil).

avvisaglia f. încăierare; înfruntare.

avvisare tran, a aviza, a înștiința, a
preveni || a avertiza.

avviso m. aviz, înștiințare ||
avertisment, prevenire •

387

AW - AZZ

avvistare tran, a zări (în
depărtare), a întrezări || a observa
la prima vedere || a ținti, a ochi.

avvistato adj. iscusit, priceput ||
frapant, băcător la ochi.

avviticchiare tran, a înfășură, a
strânge tare || a se încolăci; a se
înfășură.

avvizzare intr. a veșteji || tran, a se
veșteji, a se ofili, a deveni veșted.

avvizzito adj. veșted; veștejit.

avvisiate adj. avizat; prevăzător,
atent; nomo ~ mezzo salvato,
omul prevenit este pe jumătate
salvat.

avvocato m. avocat, avocat.

avvocatura f. advocatura.,

avvocatură; profesiunea de avocat.

avvòlgere tran, a înveli, a acoperi ||
a înfășură.

avvòlto adj. învelit; acoperit ||
înfășurat.

avvoltóio m. șoim; vultur.

aziènda f. întreprindere.

azionare tran, a acționa.

azionario adj. acționar.

azióne f. acțiune, fapta || acțiune, hârtie de valoare care reprezintă o parte anumită din capitalul social.

azionista m. și f. acționar, persoană care posedă acțiuni într-o întreprindere economică pe acțiuni.

azotato adj. azotat || m. azotat, nitrat || ~ di potassio.

azòto m. azot; nitrogen.

azzannare tran, a apuca cu dinții.

azzardare tran, a hazarda || tran, a se expune, a risca.

azzardato adj. hazardat, periculos, riscat.

azzardo m. hazard; gioco d'~, joc de hazard, joc de noroc.

azzardóso m. hazardat; periculos, riscat. <

azzeccare tran, a nimeri, a lovi în țintă || a ghici.

azzeccato adj. nimerit, potrivit; bine ales || reușit, izbutit.

azzimato adj. gătit || împodobit || efeminat, moleșit.

azzoppare intr. a șchiopa, a deveni șchiop.

azzoppato adj. șchiop.

azzuffarsi tran, a se certa.

azzurrino adj. albăstrui; albastra deschis; azuriu.

azzurro adj. albastru, azur; fig. l' -, cerul.

azzurrognolo adj. albăstrui, azuriu.

388

B-BÀC

JB

b m. și f. (sunetul și litera) ~

babbeo m. prost, prostănac.

babbíone adj. prost, gogoman || m. nătărău.

bacare intr. și refl. (despre alimente) a face viermi, a se strica, a se altera.

baccano m. zarvă, tăărăboi, rumoare.

baccellierato m. bacalaureat (grad • universitar).

baccèllo m. păstaie || fig.. prost nătâng.

bacchétta f. baghetă; comandare a I —, a porunci cu deplină autoritate II varga, nuia.

bacchettóne m. bigot || ipocrit. fățarnic.

bacheca f. cutie de sticlă, casetă, vitrină (pentru bijuterii, ecc.).

bachelite f. bachelită.

bacherozzo m. vierme, nadă || gândac.

baciamano m. sărutare de mână; salut reverențios || sărutare trimisă de departe.

baciare tran, a săruta; ~ la polvere, a cădea la pământ, a fi învins || refl. a se săruta || (mec.) a coincide, a adera perfect, a se suprapune.

bacile m. lighean.

bacilollo m. bacii, bacterie.

bacino m. lighean (anat.) bazin || (geogr.) bazin || tavă.

bacio m. loc fără soare.

bacio m. sărut, sărutare.

389

BAC - BAL

baco m. vierme (în general) || vierme de mătase.

bacóto adj. viermănos, alterat, stricat || fig. corupt, stricat, atins de viciu || bolnav.

bâda f. zăbavă; tenere a ~, a ține, a duce pe cineva cu vorba, a tot amâna; a supraveghea (un copil).

badare intr. a fi atent, a băga de seamă, a veghea || a păzi, a supraveghea, a privi || refl. a se feri.

badéssa f. stareță.

badia f. mănăstire (de călugări);
biserică.

badiale adj. vast, luxos, spațios; ||
înfloritor, prosper, jovial.

badilante m. săpător.

badile m. cazma, lopată.

baffuto adj. cu mustăți, mustăcios.

bagagliaio m. vagon de bagaje.

bagaglio m. bagaj; perdere arini e
~, a pierde totul.

bagarinaggio m. acaparare.

bagarino m. acaparator.

bagàscia f. femeie stricată.

bagatèlla f. bagatelă, fleac.

baggianata f. prostie, neghiobie.

baggiano adj. prost, neghiob.

baglióre m. strălucire, lumină
orbitoare.

bagnare tran, a scălda, a îmbăia ||
a uda.

bagnaròla f. vană, cadă (de baie).

bagnasciuga f. linie de plutire.

bagnata f. baie scurtă; scufundare
în apă.

bagnato adj. udat, soldat, ud de
ploaie; ~ fradicio, ud până la
piele, ud leoarcă; piovere sul ~, a
cădea din lac în puț, colac peste
pupăză; se non è zuppa è pan ~, este același lucru; parere un
pulcino ~, a fi ca o găină plouată.

**bagnatura f. îmbăiere; baie ||
sezon de băi.**

bagno m. baie; prendere il ~, a
face o baie || (plur.) localitate
balneară - penale, ocnă,
pușcărie. .

bagnuòlo m. oblojeală; compresă.

bagórdo m. chef, petrecere.

bah inter, ei și?

bàia f. glumă, ironie; dar la ~ ad
uno, a-și bate joc de cineva ||
fleac, bagatelă || golf mic.

bailamme m. bairam, hărmălaie,

rumoare.

bàio adj. (despre cai), roșu-închis, castaniu.

baionétta f. baionetă; ~ în canna, baionetă la armă.

bàita f. cabană, colibă în munți.

balaustrata f. balustradă.

balbettaménto m. bâlbâială.

balbettare intr. a bâlbâi || a vorbi prost.

balbettio m. bâlbâit.

balbo adj. bâlbâit.

balconata f. balcon; rând de balcoane. .

balcóne m. balcon; terasă.

baldanza f., cutezanță, îndrăzneală; încredere în sine.

baldanzóso adj. cutezător, îndrăzneț; sigur de sine.

baldo adj. curajos, îndrăzneț; sigur de sine.

baldòria f. veselie; far ~, a chefui.

baldrâcca f. femeie stricată, prostituată.

baléna f. balenă.

balenare intr. a fulgera; a străluci; a sclipi || a fulgera (în minte).

baléno m. fulger; în un ~, într-o clipă.

balestrière m. arcaș.

bali m. grad (într-un ordin de cavaleri).

390

BÀL-BÂN

bàlia f. doică; ~ asciutta, bună la copii; spillo da ~, ac de siguranță; fig. tenere a ~, a tărgăni un lucru || moașă.

balia f. putere, autoritate, stăpânire deplină; în ~ della sorte, în prada sorții || voință arbitrară.

balistica f. balistică.

balla f. balot || grămadă, mulțime || prostie, năzbâtie; minciună ||

minge || proiectil.

ballare intr. a dansa; quando non c'è il gatto i topi bullano, când pisica nu-i, acasă, șoarecii joacă pe masă || a se clătina || tran, a dansa (un dans).

ballata f. baladă;, dans

ballatóio m. prispă în jurul casei || galerie, balcon (în jurul unei clădiri).

ballerina f. balerină || dansatoare.

ballétto m. balet.

ballista m. mincinos.

ballo m. dans; ~ tondo, horă; quando si è in ~ bisogna ballare, când ai intrat în horă trebuie să joci || bal; ~ in maschera, bal mascat || fig. cauză, chestiune; essere in ~, a fi în cauză, a fi angajat într-o chestiune; tirare in ~, a pune în cauză.

balneare adj. **balnear.**

baloccare tran, a amuza, a distra pe cineva || refl. a se juca; a pierde vremea.

balòcco m. jucărie.

balordàggine f. prostie, neghiobie.

bàlsamo m. balsam (substanță rășinoasă) || balsam, mângâiere.

baluardo m. bastion || meterez.

balza f. stâncă abruptă, râpă.

balzare intr. a sări; a sălta || a izbi, a frapa (privirea); la verità balza agli occhi; adevărul sare în ochi || tran, a arunca jos cu putere, a trânti.

balzèllo m. bir, taxă (neobișnuită).

balzo m. povârniș, loc abrupt, stânca ieșită în afară || salt săritură; prendere, cogliere

bambinàggine f. copilărie.

bambinàita f. dădacă, bonă.

bambinata f. copilărie.

bambinésco adj. copilăresc.

bambocceria f. copilărie;
neghiobie.
bamboleggiare intr. a face
copilării.
bambolo m. copilăș, băiețel.
bambù m. bambus || baston (de
plimbare).
banale adj. banal.
banalità f. banalitate.
banana f, banană.
bananéto m. plantație de banani.
banano m. banan, bananier.
banàto m. banat.
banca f. bancă; biglietto di ~,
bancnotă.
bancarèlla f. (mai ales despre
cărți) stand, loc de vânzare (în aer
liber).
bancarellista m. anticar (în aer
liber || vânzător (la un stand de
cărți).
bancàrio adj. bancar; assegno ~
cec. || m. funcționar de bancă.
banchiere m. bancher || negustor.
banchina f.. chei || peron.
banchista m. chelner (la un bar).
banco m. banca || pupitru, bancă
(de școală); sotto ~, pe ascuns ||
birou, masă de birou || bancă; ~
del lotto, agenție de loterie ||
(geogr.) banc (de nisip).
banconòta f. bancnotă.
banda f. parte latură; dall'altra ~,
de altfel, dimpotrivă || partid ||
companie de soldați || fanfară jj

391

BAN - BAR

bandă, dungă, || placă subțire (de
metal).
banderuòla f. flamură || morișcă
de vânt (pe acoperișuri) ||
persoană ușuratică, nestatornică.
bandièra f. steag; drapel; voltar
bandiere, a-și schimba părerea; a

~ spiegate, în triumf || pluton, escadron.

bandire tran, a face cunoscut, a vesti în mod public; ~ un concorso, a publica, a anunța un concurs || a exila; a alunga || a înlătura, a suprima.

bandista m. muzicant (făcând parte dintr-o fanfară).

bandita f. loc rezervat (pentru vânătoare, pescuit).

bandito m. bandit || exilat || haiduc.

bando m. anunțare publică || decret, proclamație || exil.

bandoliera f. bandulieră || cartușieră.

bandóne m. tablă (de metal).

bangio m. banjo.

bambino m. copil.

bano m. ban.

baobab m. baobab.

bar m. cafenea.

bara f. sicriu, coșciug.

barabba m. răufăcător, vagabond, pungaș.

baracca f. baracă || colibă || cabină de baie || fig. familie, gospodărie; mandare avanti la ~, a merge mai departe, a continua să întreții o familie, o întreprindere; piantar ~ e burattini, a lăsa totul baltă.

baraccaménto m. baracament; barăci.

baraónda f. zăpăceală, haos, harababură.

barare intr. a trișa || tran, a înșela.

bàratro m. prăpastie, abis.

barattaménto m. schimb, negoț, troc.

barattare tran, a schimba un lucru pe altul || fig. ~ una parola, a sta de vorbă || a înșela, a fraudă.

baratteria f. fraudă; înșelătorie;

escrocherie || necinste, corupție
(comisă într-o funcție publică).

barattière m. escroc, defraudator ||
delapidator de bani publici || om
corupt, stricat.

baratto m. troc, schimb ||
înșelătorie, escrocherie; fraudă.

baràtolo m. borcan.

barba f. barbă; farsi la ~, a se
rade; roba da far crescere la -,
lucru plicticos; che ~! ce
plictiseală!; in ~ ad uno, în ciudă
cuiva || bărbie ||, rădăcini subțiri.

barbabiètola f. sfeclă.

barbarésco adj. barbar,
necivilizat, ciudat || m. crescător
de cai de curse.

barbàrico adj. barbar, al
popoarelor barbare.

barbarie f. barbarie, cruzime ||
acțiune barbară || popor barbar.

barbato adj. bărbos, cu barbă || cu
rădăcini, înrădăcinat.

barbèra m. varietate de struguri
negri || un fel de vin roșu.

barbière m. bărbier, frizer.

barbificare intr. a prinde rădăcini,
a se înrădăcina.

barbino adj. urât; prost lucrat ||
urât.

bàrbio m. mreană (un fel de
pește).

barbògio adj. ramolit || plicticos.

barbóso adj. plicticos; greoi.

barbugliare intr. a bolborosi; a
bâlbâi. /

barca f. barcă; ~ di Pietro, biserica
|| aiutare la ~, a ajuta, a întreține o
întreprindere, o gospodărie.

392

BAR- BAS

barcamenâre intr. a conduce
barca || a-și conduce bine
treburile, a se descurca; a nu se

compromite.

barcollamento m. oscilare,
legănare, clătinare.

barcollare intr. a se clătina; a nu
se ține pe picioare; a oscila.

barda f. armură (pentru cal) || sa ||
samar.

bardare tran, a pune armură; (la
cai) ||-a înșeuă; a înhăma.

bardatura f. harnașament.

bardo m. bard, poet.

bardotto m. catâr.

barèlla f. targa || roabă.

barellare tran, a transporta cu
targa.

barilaio m. dogar.

barilòzzo m. butoiaș.

barista m. barman (la o cafenea, la
un bar).

baritono m. bariton.

barlume m. licărire.

baro m. escroc, trișor.

barocchismo m. manieră, stil
baroc.

barocciāio m. căruțaș.

baroccino m. cabrioletă; cărucior
pe două roate.

baromètrico adj. barometric.

baròmetro m. barometru.

baroncino m. baron tânăr; fiu de
baron.

baróne, -néssa m. e f. baron ||
senior, nobil.

bârra f. (jur.) bară; andare alla ~, a
pleda un proces || (geol.) grind (la
gura unui fluviu).

barrare tran, a bara, a închide
drumul.

barricare tran, a baricada || refl. a
se baricada.

barricata f. baricadă; fare le ~, a
I face revoluție, a ridica baricade.

barrièra f. barieră.

barròccio m. căruță || cabrioletă.

barzellétta f. anecdotă.

basaltico adj. de bazalt.

basalto m. bazalt.

basaménto m. pedestal, soclu (la o statuie, o coloană) || temelie, bază, fundament.

basare tran, a pune pe o temelie, pe un fundament || refl. a se baza, a se întemeia.

bâsco adj. (geogr.) basc || m.

bască, (un fel de pălărie).

bascula f. basculă, cântar decimal.

bâse f. bază || principiu, fundament || (chim.) bază || (mat.) rădăcină; ~ di una potenza, rădăcină,' număr, cantitate ridicată la o putere.

basetta f. favoriți || perciuni.

bàsico adj. bazic.

basilare adj. de bază, fundamental.

basilica f. bazilică.

basilico m. busuioc.

bassa f. regiune de luncă || (mii.) act militar, dovadă (de transferare etc).

bassézza f. josnicie; faptă josnică; cadere în ~, a cădea în mizerie.

bâsso adj. jos, puțin înalt; mic de statură: temperatura ~,

temperatură scăzută; a ~ prezzo, cu preț redus; far man -, a fura || inferior; ~ Danubio, curs inferior

al Dunării || (despre apă) scăzut, puțin adânc || (despre un sunet)

încet, grav; a ~ voce, încet ||

plecat, aplecat, înclinat; a fronte

~, cu fruntea plecată || recent, târziu- ~ medioevo, ultima

perioadă a evului mediu || josnic ||

adv. jos || m. (mus) bas ||

adâncime, fund.

bassopiâno m. câmpie joasă.

393

BAS - BAT

bassorilievo m. basorelief.

bassòtto adj. mic de statură || m.

baset (câine).

bassura f. depresiune (de teren) |j

luncă || situație umilă.

bâsta inter, destul! ajunge!

bastante adj. suficient.

bastanza f. cantitate suficientă; a
~, destul.

bastardo adj. bastard || corcit || m.
copil bastard.

bastardume m. bastarzi jj lume
amestecată.

bastare intr. a ajunge, a fi de
ajuns, a fi suficient; ~ a se stesso,
a nu avea nevoie de nimeni.

bastévole adj. suficient, destul.

bastiménto m. bastiment, vapor,
navă.

bastióne m. bastion.

bâsto m. samar, tamiță || fig.
povară.

bastonare tran, a ciomăgi, a bate
cu bastonul.

bastonata f. ciomăgeală, bătaie
(cu bățul).

bastoncèllo m. bastonaș.

bastóne m. băț; ciomag; baston;
essere il ~ della vecchiaia, a fi
sprijin bătrânețelor; mettere i ~
tra le ruote, a pune bețe în roate.

batiscafo m. submarin (pentru
explorarea adâncimii mărilor).

batòsta f. lovitură ceartă;
încăierare j| nenorocire; daună,
pagubă.

battàglia f. bătălie; attaccar -, a
începe bătălia : ~ campale,
bătălie în câmp deschis.

battaglièro adj. războinic; bătăios.

battaglióne m. batalion.

battellière m. luntraș, barcagiu.

battèllo m. vaporaș.

battere tran, a bate; ~ il capo, a te
lovi cu putere de ceva; non
sapere dove b il capo, a nu ști ce
hotărâre să iei; ~ i denti, a
clănțani din dinți: ~ gli occhi, a

clipi; ~ le ali, a zbura; non- ~
ciglio a sta nemișcat; in un ~
d'occhio, într-o clipă; ~ la
campagna, a bate câmpii; ~ il
chiodo, a insista U refl. a bate; la
lingua ~ dove il dente duole, omul se gândește mereu la ce îl
preocupă.,

batteria f. baterie; ~ di "cucine, unelte de bucătărie.

battericida adj. bactericid.

batterico adj. bacterian.

batterico m. bacterie.

batteriologia f. bacteriologie.

batteriòlogo adj. bacteriolog.

battesimale adj. de botez; fonte ~, cristelniță.

battésimo m. botez; tenere uno a
~, a fi nașul cuiva.

battezzare tran, a boteza || a uda, a
stropi.

battibécco m. ceartă, altercație, vorbe aruncate reciproc.

batticchio m. prăjină; bătă; || limbi
de clopot.

batticuòre m. bătaie de inimă, palpitație. *

battilòro m. aurar.

battimano m. aplauze.

battista m. botezător (se adaugă la
San Giovanni, Sf. Ion).

bàttito m. bătaie, palpitație ||
tremur, neliniște.

battitóre, -trice adj. care bate || m-
hăitaș || cercetaș.

battitura f. lovitură; bătaie;
flagelație || baterea grâului ||
pedeapsă, chin.

battibaléno m. clipită; clipa; in un
~, într-o clipă.

battuta f. baterie; bătaie || drum
bătut, umblat || (mus) măsuri; in

394

BAU -BEL

due o tre ~, foarte repede ||

(teatr.) replică; ~ d'aspetto pauză
în care un instrument, o voce,
tace.

baùle m. cufăr; viaggiare come un

~, a călători fără a vedea nimic,
fără a trage nici un folos.

bauxite f. bauxită.

bâva f. bale; far la ~, a turba; fig. ~
di vento, vânt ușor (pe mare).

bavarése f. ciocolată cu lapte;
prăjitură de ciocolată cu frișca.

baverina f. guler brodat sau de
dantelă. *

bavero m. guler; prendere per il ~,
a. batjocori.

bazar m. bazar.

bâzza f. noroc (la joc), șansă; ~ a
chi tocca! ferice cel care câștigă;
è una ~, este un chilipir || bărbie
ascuțită.

bazzicare tran. a frecventa
(persoane, lucruri); chi ~ lo
zoppo împara a zoppicare, spune-
mi cu cine te însoțești ca să-ți
spun cine ești.

beare tran, a ferici || *refl.* a se
bucura de, a se desfăta.

beatificare tran, a ferici [] (eccl.) a
beatifica, a glorifica.

beatitudine f. beatitudine fericire.

beato adj. fericit; ~ me! ferice de
mine!

beccafico m. pitulice.

beccare tran, a ciuguli, a piguli || a
mânca (puțin) || a lovi cu ciocul, a
I ciocăni || a câștiga || *refl.* a-și
câștiga, a-și lua; ~ una malattia, a
se îmbolnăvi.

beccata f. lovitură de cioc,
ciupitură || cantitate (de hrană)
luată în cioc.

beccheggiare intr. a se balansa (de
o navă) |(a avea tangaj.

beccheria f. măcelărie.

becco m. cioc; mettere il ~, a se
amesteca în vorbă; non avere il ~
d'un quattrino, nu avea nici un
ban || vârf, gură; (mar.) proră (a

unei nave).

bécco m. țăp || soț încornorat.

bécero m. bădăran, mojik.

beduino m. beduin.

befana f. bobotează || personaj
imaginar (care aduce daruri de
bobotează) j| dar de bobotează ||
femeie bătrână și urâtă.

bèffa f. bătaie de joc, glumă; farsă
~ di uno, a-și bate joc de cineva;
restare col danno e con le beffe, a
rămâne păgubit și luat în răs.

beffardo m. zeflemitor, ironic, glumeț.

beffeggiare tran, a-și bate joc, a
lua în răs mod (în repetat).

beffo m. mustață; uomo coi ~, un
om de mare valoare; cosa da
leccarsi i ~, lucru gustos, să-ți
lingi buzele.

bèga f. ceartă, dispută ||
încurcătură.

beghina f. călugăriță || bigotă, ipocrită.

begònia f. begonie.

bèlla f. femeie frumoasă || iubită ||
bella di notte, barba împăratului.

bellézza f. frumusețe || belșug, cantitate mare || plăcere.

bèllico adj. de război, războinic.

belligerante adj. beligerant.

bellino adj. frumușel || afectat.

bèllo adj. (înainte de consoană bel, plur. bei; înainte de vocală beli', plur. begli,
folosit și înainte de s

impură sau frumos, grațios; le ~

arti, artele frumoase; || înzestrat, talentat, è un bel dicitore, e un

bun orator; un bell'ingegno, o

mintă ascuțită || adv. bel bello, încet încet.

395

BEL - BEN

bèllo m. frumusețe: frumosul; che

•fai di ~? ce mai faci? (despre

vreme) mettersi al ~. a se face

frumos || iubit || lucru greu, important; ora viene il ~, acum

vine greul; sul più bello, când era

mai bine.

belluino adj. bestial.

beltà f. frumusețe.

bèlva f. fiară.

belvedere m. belvedere; terasă, trăsură de lux (cu ferestre mari).

bemòlle m. (mus.) bemol.

ben augurato adj. mult dorit, fericit, de bun augur.

benaccètto adj. plăcut, agreat, iubit.

benallevato adj. om binecrescut, educat, amabil.

benalzato m. salutare de bună dimineța.

benanche conj. chiar dacă.

benarrivato adj. bun sosit, bun venit; dare il ~, a da bun venit.

benché conj. cu toate că deși.

bencreâto adj. binecrescut.

bènda f. legătură || bandaj || vâl de cap; le sacre ~, vâl de călugăriță.

bendàggio m. bandajare || bandaj.

bendare tran, a acoperi cu o bandă; a lega; a înfășa || a bandaja.

bendatura f. legătură, fașă, bandaj.

bène adv. bine; per ~, cum se cade, cum trebuie; persona per ~, persoană bine crescută; star ~, a

fi sănătos; non sta bene, nu se

potrivește; ben gli sta, așa îi

trebuie; un ben pensante, un

conformist || (întărește sensul), desigur, prea bine || mult, foarte

mult chiar; ben a ragione, pe

bună dreptate || m. bine, folos;

voler bene a uno, a ține la cineva;

opere di ~, acțiuni de binefacere ||

(la plur), avere, bunuri; ogni ben

di Dio toate bunătățile.

beneamâto adj. mult iubit, prea iubit.

benedettino m. (călugăr)

benedictin || învățat, erudit, cercetător harnic || **benedictină** (lichior).

benedétto adj. binecuvîntat; sfânt, sacru; l'anima ~, fie-i. țărâna ușoară; è un ~ uomo, este un om

curios; ~ ragazzo, măi băiete (cu

reproș afectuos); quel lavoro ~, treaba aceea afurisită.

benedire tran, a binecuvânta;

mandare a farsi ~, a trimite la

plimbare.

benedizióne f. binecuvântare; dare la. ~, a una cosa, a nu se mai interesa de un lucru, a-i pune cruce; dar la ~, una persona, a concedia pe cineva.

beneducato adj. binecrescut.

benefattóre, -trice m. și f. binefăcător.

beneficare tran, a face bine, cuiva, a milui.

beneficènză f. binefacere.

beneficiare tran, a favoriza, a da un beneficiu cuiva || intr. a beneficia de.

beneficiàrio adj. dat sau obținut în folosință || m. beneficiar (al unui venit etc.) || feudal.

beneficiato adj. avantajat, privilegiat || m. beneficiar.

beneficio m. bine; binefacere || beneficiu, avantaj, câștig; a ~, în beneficiul cuiva; ~ ecclesiastico, bunuri alocate unei biserici care încasează veniturile lor. ■'

benèfico adj. binefăcător.

benemerènte adj. merituos, demn de răsplată.

396

BEN - BÈV

benemerènza f. merit; in ~, ca răsplată.

enemèrito adj. merituos.

eneplâcito m. consimțământ, aprobare || capriciu, bun plac.

benèssere m. bunăstare.

benestante adj. înstărit, avut.

benestare m. bunăstare, sănătate || aprobare, viză.

benevolènte adj. binevoitor || m. prieten apropiat, intim.

benevolènza f. bunăvoință.

benfare m. corectitudine.

benfatto adj. binefăcut.

beniamino m. fiu preferat, mezin.

benignâre refi, a se complăcea.

benignità f. blândețe; indulgență.

benigno adj. blând, indulgent, binevoitor j| (med.) benign.

benino adv. binișor; far le cose per ~, a face treburile cum se cuvine, cu grijă.

benintéso adv. bine înțeleș.

bennato adj. înzestrat cu multe [] de familie bună, nobil.

benparlante adj. .vorbitor bun || bun cunoscător al limbii materne.

benpensante adj. chibzuit, înțelept, practic || conformist.

benportante adj. sănătos, voinic.

bensi conj. dar, ci,-mai curând || da, desigur.

bentornato m. bun venit; bine ai venit; dare il ~, a ura bun sosit.

benvolére intr. (în expres.) farsi ~, a se face iubit; prendere a ~, a începe, a prinde să iubești pe cineva || m. bunăvoință, stimă.

benvoluto adj. scump, iubit.

benzina f. benzină.

benzinăro m. responsabil de depozit, de stație de benzină.

"eóne adj. bețivan.

berciare intr. a urla, a zbiera.

bercio m. urlat, zbierat.

bére tran, a bea; ~ a centel lini, a sorbi; ~ ce garganella a bea, a da pe gât || a sorbi, a absorbi; ~ come una spugna, a fi bețiv, a bea mult, a suge ca un burete.

bergamotto m. arbore cu fructe citrice, din specia cedrului || adj. (în expres.) pera ~, pară pergamută.

berlicche m. drac, diavol.

berlina f. stâlp (al infamiei); mettere alla ~, a pune la stâlpul infamiei || fig. essere messo alla ~, a fi batjocorit de toată lumea.

berrétto m. chipiu, șapcă || beretă;. ~ da notte, bonetă, scufie de

noapte (tricotată).

bersagliare tran, a ochi, a ținti || a nimeri || fig. a hărțui, a persecuta.

bersaglio m. țintă.

bertésca f. meterez; turn de observație.

bertùccia m. maimuță

bestémia f. blestem || înjurătură || dojana || greșeală grosolană.

bestemmiare tran, a blestema, a înjura || a face, a spune lucruri greșite.

bestia f. animal, dobitoc; ~ da sonda, animal de povară; una brutta ~, un lucru rău. neplăcut; andare în ~, a se înfuria || fig. prost, ignorant || bestie, om brutal.

bestiale adj ^animalic, de animal || brutal, bestial.

bestialità f. bestialitate, violență, grosolănie || prostie.

béttola f. cârciumă, tavernă.

bettolière m. cârciumar.

betulla f. mesteacăn.

bevanda f. băutură.

béve m. bou; **occhi** di ~, ochi **mari** și **holbați**; **fig.** persoană care

397

BEV - BIG

exagerează; **occhio** di ~, ferăstruică ovală || lanternă.

beverâe tran, a adăpa.

bevuta f. băutură || băut.

bezzi m. pi. bani, parale.

bi m. sau f. be (numele literei ~).

bi. prefix, (indică repetarea, dublarea) bi; bisnonno, străbunic.

biada f. nutreț, hrană pentru vite || (la plur.) cereale, grâne ||

provizie, hrană.

biancheggiamento m. înălbire; albire, biancheggiare într. a fi alb, a bate în alb; a se arăta, a apărea alb. || a

încărunți, a albi || tran, a înălbi ||
(pict.) a lumina, a picta în culori
luminoase.

biancheria f. rufărie, rufe, albituri.

bianco adj. alb; arma ~, sabie,
baionetă; mosca ~, lucru rar; dar
carta ~ ad uno, a da mână liberă
cuiva; fare il viso ~, a păli || m.
alb, culoarea albă, ~ dell'uovo,
albuș II loc. adv. di punto in ~, pe
neășteptate, deodată.

biancosegno m. semnătură în alb.

biasimare tran, a dojeni; a
dezaproba, a blama.

biasimévole adj. blamabil; de
dojenit.

bibbia f. biblie.

bibita f. sirop; băutură răcoritoare.

biblico adj. biblic.

bibliòfilo m. bibliofil.»

bibliografia f. bibliografie.

bibliogràfico adj. bibliografic.

bibliògrafo m. bibliograf.

bibliotèca f. bibliotecă;
capitolare, biblioteca unei
catedrale.

bibliotecàrio m. bibliotecar.

bica f. grămadă de snopi; ||
grămadă.

bicarbonato m. bicarbonat.

bicchieràio m. sticlă.

bicchierata f. pahar (conținutul
lui); tirare una -, a arunca cu
paharul || adunare de prieteni (la
un pahar de vin).

bicèfalo adj. bicefal.

biciclétta f. bicicletă.

bicòcca f. cetățuie (în vârful unui
munte), fortăreață || coliba
(așezată pe un loc înalt).

bicolore adj. bicolor.

bidèllo, élla m. și f. om de serviciu
(la o școală, la universitate).

bidonata f. înșelătorie; tragere pe

sfoară; cursă.

bidóne m. bidon; fare un b a înșela, prendere un ~ a fi păcălit.

bièco adj. (despre privire) pieziș; strâmb; guardare -, a privi pieziș || rău; urât; atto ~, faptă josnică.

biènnio m. durată, interval de doi ani || curs de doi ani (în învățământ).

biètola f. sfeclă.

bietolàggine f. prostie.

bifase adj. bifazic.

biffa f. jalon.

bifido adj. despicaț || cu două limbi.

bifólco m. plugar || mitocan.

bifora f. (fereastră) cu două arcade (stil romanic, gotic și din Renaștere).

biforcaménto m. bifurcare.

biforcâre tran, și refl. a (se) bifurca.

biforcatura f. bifurcație.

biforcuto adj. bifurcat.

bifórme adj. cu două forme.

bigamia f. bigamie.

bigamo m. bigam.

bighellonare intr. a trândavi, a pierde vremea.

bighellóne m. trândav, leneș» I pierde vară.

398

BIG - BIR

bigino m. juxtă.

bigio adj. cenușiu, plumburiu || întunecat; înnorat.

biglietteria f. casă de bilete.

bigliétto m. bilet; ~ da visita, carte de vizită.

bigliettaio m. taxator (la tramvai):

bigodino m. bigudiu.

bigòtto adj. bigot.

bikini m. costum de baie (din două părți).

bikinizzâre tran, a distruge, a rade
de pe suprafața pământului.

bilancèlla f. barcă cu pânze, iolă.

bilancia f. balanță; cântar; dare îi

tracollo alla ~, a face ca-balanța

să se încline într-o parte; ~

economica, di un paese, balanță

comercială || plasă de pescuit.

bilanciaménto m. a cântări cu
balanța || cumpănire.

bilanciare tran, a cântări, a

cumpăni || a egala, a echivala ||

refl. a se ține, a sta în echilibru j|

a se echilibra; a fi egal în valoare, a echivala || intr. a corespunde; a
fi exact.

bilanciatemente adv. în echilibru.

bilancière m. pendul; balansier, regulator || prăjină, bară (la
exercițiile de echilibru pe sârmă).

bilancio m. bilanț || buget.

bile f. bilă, fiere || fig. mânie;

crepare dalla ~, a fi mânios, a

crăpa de ciudă.

bilìa f. gaură (în masă de biliard) ||
bilă de biliard.

bilico m. cumpănă; echilibru;

tenere in ~, a ține în suspensie; in

K gata să cadă || fig. nesiguranță;

risc.

bilingue adj. bilingv.

'ilióne m. bilion, miliard.

biliórdo m. biliard || (fig.) drum
oeted ca o palmă.

bilíoso adj. cu fiere multă, bilios ||
fig. coleric, irascibil.

billo m. curcan.

bilustre adj. decenal, de zece ani.

bimbo m. copil.

bimèmbre adj. format din două
membre.

bimensile adj. bilunar.

binare tran, a naște doi gemeni.

binario m. linie, șină de cale
ferată, de tramvai, etc. [[adj.

(despre un număr), binar.

binato adj. geamă || biform; cu două forme; colonna ~, coloane împreunate, coloana dublă.
binocolo m. binoclu.
binòmio m. binomă.
 biofilia f. instinct de conservare.
biografia f. biografie.
biògrafo m. biograf.
biologia f. biologie.
biòlogo m. biolog.
biondeggiare intr. a fi blond; a apărea blond || (despre grane) a îngălbeni, a se coace.
biòndo adj. blond, auriu bălai || m. bărbat blond, blondin.
biòssido m. bioxid.
bipartire tran, a împărți în două || refl. a se bifurca.
bipede adj. biped.
biplano m. biplan.
birba m. lichea, pungaș.
birbante m. pungaș, derbedeu.
birbanteggiare intr. a fi pungaș a fi derbedeu.
birbanteria f. pungășie; necinste.
birbantésco adj. necinstit, de pungaș.
birbéscu adj. ticălos, nemernic.
birbo m. ticălos.
birbóne adj. ticălos, nemernic, bandit || vagabond, cerșetor.
birboneggiare intr. a fi un ticălos, a comite o ticăloșie.

399

BIR - BIZ

birboneria f. ticăloșie, nemernicie.
biribissi m. un joc de noroc.
biricchinàta f. ștrengărie.
 birichino m. și f. ștregar;
 haimana || adj. ștregăresc.
biròccio m. căruț (pe două roate).
birra f. bere.
birreria f. berărie || fabrică de bere.

birro m. zbir, polițist.

bis adv. bis, de două ori in. bis,
bisare; chiedere il ~, a cere să se
biseze; fare il ~, a bisa; treno ~,
tren suplimentar.

bisâvo m. și f. străbunic.

bisbètico adj. îndărătnic, certăreț,
capricios || ciudat, bizar,
extravagant.

bisbigliaménto m. murmur,
șoaptă.

bisbigliare într. a șopti, a
murmura; a șușoti.

bisbiglio in. șoaptă, murmur.

bisbòccia f.. chef, masă mare,
petrecere.

biscazzière m. patron de tripou ||
persoană care marchează
punctele (la jocul de biliard).

bischero m. om prost || (mus.) cui
de vioară.

biscia f. șarpe || șarpe de apă.

biscióne m. șarpe mare.

bisdrùcciolo adj. (despre un
cuvânt) accentuat pe a patra
silabă de la sfârșitul cuvântului).

bisénso m. cuvânt cu două
înțelesuri.

bisèsto adj. bisect.

bisetrice f. bisectoare.

bisiliabo adj. bisilabic || m. cuvânt
bisilabic.

bislaccheria f. trăsnaie, ciudățenie.

bislacco adj. trăsnit, caraghios,
ciudat.

bislungo adj. prelung.

bisniópte m. strănepot.

bisnònno m. străbunic, bisóccia. f. desagă, traistă.

bisógna f. treabă; ocupație ||
nevoie, necesitate. • .

bisognare intr. a trebui, a fi
necesar || a fi de trebuință; a fi
nevoie de.

bisognévole adj. necesar, trebuitor

|| oportun, potrivit || lucruri
 necesare, necesar || nevoieaș.
 bisógno m. trebuință, necesitate,
 nevoie || strâmtoare, sărăcie,
 mizerie.
 bisognóso adj. nevoieaș, sărac.
 bisónte m. bizon.
 bissóre tran, a repeta, a bisa.
 bistécca f. biftec.
bisticciaménto m. dispută, ceartă.
bisticciare intr. a (se) certa.
bisticcio m. ceartă || joc de cuvinte,
 calambur.
bistrattare tran, a hărțui, a trata
 rău || a insulta.
bistrattato adj. tratat prost.
 maltratat.
bistro m. negru de fum. **4**
bisturi m. bisturiu.
bisunto adj. unsuros, soios, slinos.
bitòrzolo m. umflătură, neg.
bitumare tran, a bituma; a asfalta.
bitume m. bitum.
bituminóso adj. bituminos.
bivaccare intr. a bivuaca.
bivacco m. bivuac; tabără.
bivalènte adj. bivalent.
bivio m. răspântie, răscruce || fig-
 nesiguranță, îndoială.
 bizantineggiâre intr. a discuta
 pedant și subtil.
bizantinismo m. subtilitate,
 pedantism.
bizantino adj. bizantin || fi&
 minuțios; subtil || pedant.
400
BÎZ - BOI
bizza f. toană, capriciu; fare le ~, a
 țipa fără motiv, a avea nervi.
bizzarramente adv. bizar, ciudat.
 bizzarria f. ciudățenie, capriciu.
bizzarro adj. bizar, ciudat,
 capricios, extravagant.
bizzèfe adv. a ~, din belșug, cu

prisosință.

bizzòcco adj. fățarnic, bigot.

bizzóso adj. supărăcios, irascibil.

blandiménto m. mângâiere ||

. lingușire, măgulire || potolirea,

îndulcirea (unei dureri), blandire tran, a mângâia || a

măguli, _ a linguși || a potoli, a

îndulci (o durere).

blando adj. blând, dulce ||

temperat, potolit.

blasfêmo m. persoană care

blestemă || adj. de blestem,

asemenea unui blestem.

biàsimo m. dojana, reproș; blam ||

faimă rea.

blasóne m. blazon, stemă ||

nobleță, neam, viță.

blinda f. blindaj.

blindare tran, a blinda.

blindato adj. blindat.

bloccare tran, a bloca; ~ i freni, a

frâna brusc || a asedia, a

împresura || a izola.

blòcco m. bloc (de piatră, età); ~

di case, bloc (de alianță || bloc (de

hârtie).

biografico adj. biografie.

blu adj. bleu; albastru.

bluastro adj. albastrii, care bate în

albastru.

blusa f. bluză de lucru; salopetă ||

rochiță de copil.

bòa m. șarpe boa || boa (blană) ||

(mar.) geamandură.

boato m. vuiet, uruit.

bóbbo m. tată.

bobina f. mosor || bobină.

bobinare tran, a bobina.

bócca f. gură; restare a ~ asciutta, a rămâne cu buzele umflate; in ~

al lupo! noroc! succes i a caval

donato non si guarda in ~, calul

de dar nu se caută la dinți; |j (mii)

gură de foc || gură de fluviu.

boccale m. cană (de băut) || unitate

de măsură pentru lichide.

boccascèna f.. avanscenă.

boccata f. îmbucătură, ' gură.

boccétta f., sticlură, flacon.

boccheggianti adj. muribund.

boccheggiare intr. a agoniza, a horeai.

bocchino m. gură mică, guriță, botișor || portțigaret.

bocciare tran, a lovi cu bila || a respinge la un examen, a trânti.

bocciatura f. respingere la un examen.

boccino m. bobocel || cap; girare ii ~, a scoate din nervi || bilă de popice.

bòccio m. boboc.

bocconcino m. înghițitură, mâncare, bucățică bună || pilulă; a ~, treptat, bucată cu bucată.

boccóne m. îmbucătură, înghițitură; a pezzi e ~, în

• cantitate mică; mangiare in un ~, a mânca cu lăcomie; cavarsi il ~ di bocea, a-și lua bucățica de la gură || masă, gustare || momeală, nadă || pilulă cu otravă. •

boccóni adv. **pe** brânci.

boccuccia f. guriță.

boèro m. (geogr.) bur || bomboană cu lichior.

bofonchiare intr. a mârâi, a mormăi, a bombăni.

bohème m. boem || f. viață de boem.

bòia m. călău, gâde.

boicottàggio m. boicot; boicotare.

401

BOI - BÓR

boicottare tran, a boicota.

bolèro m. bolero || bolero (dans spaniol), bòlgia f. pungă || desagă || vale adâncă || loc urât, infern.

bòlide m. bolid; stea căzătoare, aerolit.

bólla f. bulă; ~ di sapone, baloane de săpun; (fig.) lucruri fără valoare || pecete, ștampilă ||

ornament, disc, rozetă.

bollare tran, a pecetlui, a ștampila;
a timbra || fig. a stigmatiza, a
înfiera || a înșela, a escroca.

bollatura f. pecetluire; ștampilare;
timbrare || pecete, ștampilă,
timbru.

bollènte adj. fierbinte, arzător.

bollétta f. recipisă, chitanță

bollettario m. chitanțier.

bollettino m. buletin.

bollire tran, a fierbe || intr. a fierbe,
a clocoti || a fermenta || a-ți fi cald
|| a se agita, a mocni.

bollito m. rasol || adj. fiert.

bollitóre m. căldare || ceainic
electric.

bòlo m. humă || înghițitură, bol;. ~ '
isterico, nod în gât || pilulă.

bolscevico adj. bolșevic.

bómba f. bombă; a prova di ~,*
foarte rezistent || proiectil, de
artilerie, ghiulea; ~ a mano,
grenadă || cilindru (pălărie tare) ||
tomate a ~, a o lua de la început.

bombardaménto m.
bombardament.

bombardare tran, a bombarda.

bombardiere m. artilerist, tunar.

bómbola f. ulcea, oală || butelie
(de gaz); ~ di ossigeno, tub de
oxigen || sticlă de lampă.

bomboniera f. bombonieră.

bomprèssò m. (mar.) bompres.

bonaccióne m. cumsecade, naiv,
simplu.

bonarietà f. bunătate || naivitate ||
amabilitate.

bonàrio adj. blând, bun || naiv,
credul || amabil, afabil.

boncuóre m. bunătate,
generozitate.

bongovèrno m. poliție, bonifica f. asanare; ~ integrale,
lucrări de asanare, de ameliorare

a terenurilor || teren asanat, bonificare tran, a asana || a bonifica, a face un rabat.

bonóccia f. calm, timp frumos, liniștit || vreme fericită; noroc, soartă favorabilă.

bonomia f. bonomie, bunătate, simplitate.

bonòmo m. bonom.

bonsènso m. bun simț.

bontà f. bunătate; bunăvoință || gentilețe.

bontempóne m. chefliu, om de viață.

bónzo m. bonz (preot budist).

bòra f. vânt de nord-est.

borace m. borax.

borbottare intr. a mormăi, a bombăni || a vorbi în șoaptă.

borbottio m. bombănit; mormăit; mârâit continuu.

bòrchia f. cataramă, pafta.

bordare tran, a tivî, a mărgini, a pune o bordură.

bordata f. fâșie metalică sau de lemn (din bordaj) || canonadă (cu toate tunurile de pe o latura a navei).

bordato adj. tivit, mărginit.

bordèllo m. bordel; far ~, a face gălăgie, a face scandal.

bórdo m. bord; vas, navă; essere a ~, a fi pe un vas; nave d'alto ~. navă mare; virare di ~, a schimba

402

BOR-BRÂ

direcția || bord (al unui vehicul); a ~ di un'automobile, în automobil.

bordóne m. toiag.

bòrea f. nord, miazănoapte || vânt de nord, vânt rece.

boreale adj. boreal, nordic.

borgata f. târgușor || comună suburbană.

borghése agg. burghez || orășean;

andare in ~, a fi îmbrăcat în haine civile; abito ~, haine civile.
 borghesia f. burghezie.
 bórgo m. târg, burg || suburbie. •
 bòria f. îngâmfare, trufie || ambiție || lux, pompă || lăudăroșenie.
 bòrico adj. borie; acido ~, acid borie.
 boriosità f. îngâmfare, trufie, aroganță.
 bòro m. bor.
 borraccia f. ploscă.
 bórsa f. pungă, geantă || fig. bani; far ~ comune, a avea" bani în comun; ~ di studio, bursă (de studii) || bursă; listino di ~, buletin de bursă.
 borsaioło m. hoț de buzunare.
 borseggiare tran, a buzunări, a fura.
 borsellino m. punguță de bani; portofel.
 -borsétta f. geantă de damă.
 ■ borsista m. speculant la bursă.
 boscaiòlo m. pădurar.
 boschétto m. pădure, crâng || i tufiș, boschet.
 bòsco m. pădure; ~ ceduo, pădure care se taie în mod periodic;
 ■ essere uccel di ~, a fi liber ca pasărea || lemn lemnărie; sugo di BS bătaie cu bățul.
 boscóso adj. păduros.
 botanica f. botanică.
 botanico adj. botanic; orto ~, grădină botanică || m. botanist.
 bòtta f. lovitură || lovitură de armă || încărcătură de armă || pagubă.
 bottéga f. prăvălie; ~ di caffè, cafenea || atelier de pictură, sculptură || negoț; metter su ~, a deschide prăvălie; fondo di ~, lucruri, oameni fără valoare.
 bottiglieria f. prăvălie de vinuri ||

pivniță de vinuri || sticle asortate.
 bottiglietta f. sticlută, flacon.
 bottino m. pradă de război; far —: a
 prăda, a jefui || lucruri de furat, bôtto f. butoi; essere in una ~ di
 ferro, a fi la adăpost de toate
 primejdiile; volere la ~ piena e la
 moglie ubbriaca, a voi și una și
 alta.
 bottóne m. nasture, buton;
 attaccare un ~, a ține de vorbă pe
 cineva, a pisa pe cineva.
 bottonièra f. șir de nasturi (la o
 haină etc).
 bovino adj. bovin || m. bovine
 (animale).
 bózza f. piatră de construcție;
 piatră dreptunghiulară || schiță ||
 (plur.) corectură de tipar |j
 umflătură; cucui.
 bozzétto m. schiță (a unei opere de
 artă) || schiță literară.
 braccare tran, a pândi o pradă, a
 adulmeca.
 bracciale m. brățară || armura
 brațului.
 braccialétto m. brățară.
 bracciante m. muncitor, argat,
 salahor.
 bracciata f. braț (de lemne.de rufe,
 etc); a ~, în mare cantitate.
 bràccio m. (la plur. braccia în sens
 propriu, și bracci în sens figurat)
 braț || cot (unitate de măsură) ||
 aripă.

403

BRA BRI

bracciòlo m. braț (de fotoliu),
 rezemătoare || balustradă (de
 scară), bracco m. ccpoi.
bracconaggio m. braconaj.
bracconière m. braconier.
brace f. jar, jăratec; cadere dalla
 padella nella ~, a cădea din lac în
 puț.

brachigrafia f. stenografie.

braciola f. costiță, brago m. mlaștină || noroi, mâl.

brama f. dorință intensă; râvnă || aviditate.

bramare tran, a dori intens; a râvni || a regreta.

bramito m. urlat (de fiară).

bramosia f. dorință intensă; aviditate.

bramóso adj. doritor, dornic || avid.

brânca f. gheară; labă || tentacul || mâner || ramură || fig. ramură (de industrie, economie, știință).

brancicaménto m. pipăire; pipăit || urmă lăsată de pipăit; vânătaie ușoară.

brancicare tran, a pipăi; a palpa.

brancolare intr. a dibui || fig. a șovăi.

branda f. pat de campanie || (mar.) hamac.

brandello m. bucătică, părticică.

brandire tran, a apuca; a mânui.

brando m. spadă; tăciune.

brano m. bucată; fâșie; fare a ~, a face bucăți || zdrențe || fragment (de text). '

brasato m. fript (pe jăratec)

bravata f. înfruntare; sfidare; bravare.

bravo adj. brav, curajos, viteaz || capabil, iscusit || bun, sincer || silitor || (exclam.) bravo! adv. alia ~, repede, fără multă gândire.

bravura f. bravură, curaj || dibăcie, pricepere.

bréccia f. breșă, spărtură; fig. far , a impresiona, a descumpăni pe adversar || (geol.) conglomerat || prundiș; pietriș.

brecciame m. pietriș.

brefotròfio m. orfelinat.

brénna f. gloabă, mârtoagă.

bretèlla f. (mai ales la plur)

bretele.

brève adj. (despre timp) scurt; tra

~, în curând; in ~, într-un scurt

timp; pe scurt, în puține cuvinte ||

(despre un loc) puțin întins;

andare per le ~, a fi concis || m.

scrisoare a unui principe, rescript

| scrisoare papală || capitole

dintr-un statut.

brevemente adv. pe scurt, în

sfârșit, în concluzie || în puțin

timp.

brevettare tran, a breveta.

brevétto m. brevet, act de

privilegiu || brevet, patentă.

breviloquente adj. concis.

brevilòquio m. vorbire, expunere

concisă.

brézza f. vânt ușor || adiere, boare;

~ marina, briză.

briachézza f. beție.

briaco adj. beat; ~ fradicio, beat

turtă.

briccóne m. pungaș || ticălos,

blestemat.

briciaménto m. ardere, incendiere.

brìciola f. fărâmitură.

brìciolo m. bucățică; fărâmă; fare

in ~, a fărâmița.

bricòlla f. coș || încărcături de

contrabandist.

briga f. plictiseală, neplăcere

darsi, pigliarsi *~, a-și face de

lucru, a-și face o grijă || ceartă II

luptă, război.

404

BRI - BRO

brigadière m. general de brigadă ||

brigadier (de jandarmi).

brigantino m. (mar.) brigantina, brigare intr. a unelti, a face intrigi

|| intr. și refl. a se strădui || a-

procura, a obține || a se agita, a se

preocupa.

brigge m. bridge.
brigóta f. cerc, societate || adunare de prieteni, companie || (mil.)
 brigadă.
brillante m. brilliant || fig. om spiritual, brilliant || actor care joacă roluri vesele . j[adj.
 strălucitor || strălucit, spiritual.
brillare intr. a străluci, a scilipi || fig. a se distinge (prin merite) || a se ameți || (despre bombe) a exploda || tran, a decortica.
brillatura f. decorticare.
brillio m. sclipire, strălucire.
brillo adj. amețit (de vin), cherchelit.
brina f. chiciură, promoroacă || fig. încărunțire.
brinata f. chiciură, brumă.
brindare intr. a bea în sănătatea cuiva, a închina, a toasta.
brindisi m. toast, închinare.
brio nt. brio, vervă, vioiciune, însuflețire.
briòscia f. briosa.
brióso adj. viori, plin de vervă, însuflețit.
briscola f. joc de cărți; contare come il due di briscola, a nu avea nici o autoritate.
brivido m. fior.
brizzolato adj. încărunțit || pestriț || (despre cai) bălțat.
brizzolatura f. încărunțire || împestrițare, amestec de culori.
brocchiéro m. scut.
bròcco nt. țepușă, vârf de fier || gloabă || cui || dinte (care iese în afară), brodétto m. ciorbă.
brodóso adj. apos, zemos.
brogliaccio m. maculator, caiet de . notițe.
brogliare intr. a unelti, a face intrigi, a conspira || a se agita.

bròglio m. intrigă || manevră, mașinație || învălmășeală.
bròlo m. grădină; grădini de zarzavaturi || ghirlandă, coroniță || pădurice, plantație de arbori.
bròmo m. brom.
bromuro m. bromură.
bronchiale adj. bronhial.
bronchite f. bronșită.
bróncio m. mutră, grimasă; fare il —, a face mutre.
brónco m. bronhie || trunchi (noduros, spinos).
brónco m. turmă, cireada; fig. ceată, gloată.
brontolare intr. a bombăni.
brontolóne m. ursuz, morocănos, persoană care bombăne mereu.
bronzare tran, a bronză.
bronzatura f. bronzare.
brónzeo adj. de bronz || ca bronzul.
bronzina f. inel de bronz.
bronzino adj. de culoarea bronzului; cu sunetul bronzului || m. clopoțel de bronz.
bronzista m. lucrător în bronz, specialist || negustor de obiecte în bronz.
brónzo m. bronz (metal); faccia di ~, om nerușinat; petto di ~, glas robust; (la plur) i sacri ~, clopotele de biserică || bronz (obiect).
brossura f. broșuri.

405

BRU - BUC

brucare tran, a roade frunzele || a paște (ca oile, caprele) || a smulge, a lua.
 bruciacchiare tran, a pârlî, a usca, a pâli II (despre ger) a îngheța (plantele).
bruciapélo loc. adv. a ~, în față,

de foarte aproape; pe neașteptate.

bruciare tran, a arde || a pârloli || a cauteriza || a usca, a face arid; ~ le cervella, a-și zbură creierii || a îngheța, a păli (plantele) || intr. a arde; fig. a arde (de sete) || refi, a se arde, a se frige.

bruciaticcio m. cenușă, screm || miros de ars.

bruciato adj. ars, pârlit, m. lucru ars; puzzo di ~, miros de ars.

bruciatura f. arsură.

brucióre m. usturime, arsură || jar, foc, fierbințeală.

bruco m. omidă; vierme.

bruffolo m. coș; furuncul.

brughiera f. pârlăoagă, țelină; buruiană.

brulicame m. mulțime de insecte; fig. furnicar (de oameni); mulțime care forfotește.

brulicare intr. a mișuna; a forfoti.

brullo adj. arid; fără vegetație || ars de soare, despuat de frunze || fig. fără un ban.

bruma f. solstițiu de iarnă; toiu iernii || vreme rece și umedă.

brumàio m. brumar.

brumale adj. iernatic || cețos.

brumista m. vizitiu.

brumóso adj. neguros.

bruniménto m. lustruirea metalelor.

brunire tran, a curăța, a lustrui (metalul lucrat).

brunito adj. lustruit; lucios || lăcuit || neted, netezit || brun.

bruno adj. negricios || brun închis, întunecat || umbrat, fără lumină || oacheș j| trist, tulburat || nefavorabil || rău m. brun (culoarea) || doliu || bărbat brun.

bruschino m. tesala || perie aspră.

brusco adj. (despre gust) aspru, picant; vino ~, vin înăspriț || înnorat, înnegurat; tra lusco e -, când crapă de ziuă, sau când se

lasă noaptea || fig. rigid, auster
 bruscolo m. aşchie, bucăţică (de lemn) || lucru foarte mic
 brusio in. zgomot, agitaţie ||
 murmur, şuşoteală.
 brusire intr. a face zgomot
 nedesluşit; a fâşâi.
 brutale adj. animalic || fig. brutal, sălbatic, violent.
brutalità f. violenţă, brutalitate, sălbăcie.
bruto adj. neraţional || brutal ||
 brut, inert || m. brută, bestie.
bruttare tran, a mânji..a murdări ||
 a urâţi, a desfigura, a deforma ||
 fig. a păta, a întina (un nume).
bruttézza f. urâţenie || faptS urâtă, lucru urât || lucru dezgustător.
brutto adj. urât || rău; ~ segno, semn rău; avere ~ cera, a arăta rău; venire alle ~, a se certa;
 sentirne della ~, a auzi lucruri urâte despre cineva; il diavolo non è così ~ come si dipinge, dracul nu-i chiar așa de negru cum îl fac oamenii.
bua f. durere; avere la ~, a dura ||
 nenorocire, pacoste.
buàggine f. tâmpenie, dobitocie.
bùbbola f. pupăză || minciună, poveste || moft, fleac.
bùbbolo m. zurgălău, clopoţel.
bucanéve m. ghiocel.
bucaniére m. aventurier || pirat.

406

BUC-BUO

bucare tran, a găuri, a perfora; ~ i biglietti, a face controlul | intr. a pătrunde, a intra în.
 bucatalo m. spălător, spălătoreasă
 Il spălătorie.
bucato adj. găurit || m. spălatul rufelor; fare il ~, a spăla rufe.
bucatura f. găurire; gaură ||
 împunsătură.
 búcchero m. argilă, pământ roşietic (cu miros plăcut) || vas, obiect (lucrat din această argilă), buccina f. trâmbiţă (la Romani);
 bucium.
 bùccola f. cercel (atârnat la

ureche) || buclă (de păr).

bucèfalo m. gloabă, mârtoagă.

buchétta f. găurică; seminare a ~,
a semăna în cuiburi.

buco m. gaură; noti cavare un

ragno da un ~, a nu izbuti în

nimic; fare un ~ nell'acqua, a

încerca degeaba; tappare un ~, a

plăti datoria || vizuină, ¹ ascunzătoare || odăiță întunecoasă

(| gropiță (în obraz etc)).

bucòlico adj. bucolic, pastoral.

buddismo m. budism.

buddista m. budist.

budèllo m. intestin || fig. tub (de
cauciuc, de lemn).

budino m. budincă.

bue m. bou; mettere il carro avanti

ai ~, a pune căruța înaintea

boilor; a încerca să remediezi un

lucru prea târziu || fig. prost,

ignorant.

bufalo m. bivol.

bufèra . f. vijelie; furtună ||

viscoleală.

buffet m. bufet (restaurant, masă);

II bufet (mobilă).

buffétto m. bobârnac.

buffo adj. comic, caraghios; bufon

|| curios, ciudat || m. actor comic

(într-o comedie muzicală), buffonata f. caraghioslâc;

bufonerie (acțiune, cuvinte).

buffóne m. bufon, măscărici || fig.

caraghios, nserios, om fără

cuvânt.

buffoneggiare intr: a face pe

bufonul.

buffoneria f. bufonerie,

caraghioslâc (gest, cuvinte), bufoncsco adj. caraghios.

bugia f. minciună; le ~ hanno le

gambe corte, mai curând sau mai

târziu adevărul iese la iveală; ~

pietosa, minciună nevinovată ||

sfeșnic.

bugiardo adj. mincinos.

bugigàttolo m. gaură || cămăruță, ascunziș.

buglione m. bulion (supă de carne).

bugna f. piatră cioplită, ornament de piatră în relief (la o fațadă).

bùio m. întuneric; obscuritate; al ~, pe întuneric; essere al ~ di una cosa, a nu avea știri despre ceva; ~ pesto, întuneric beznă || adj. întunecat; înnorat.

bulbo m. bulb || rădăcină || globul ocular.

bulbóso adj. cu bulb.

bulicame m. izvor termal || mulțime agitată, forfotă.

bulicare intr. a țâșni fierbinte, a clocoti || a forfoti, a mișuna.

bulinare tran, a grava (în metal).

bullóne m. bulon.

buongiórno m. bună ziua (salutare).

buòno adj. (la masculin ia forma buon înaintea tuturor substantivelor, în afară de acelea care încep cu s și z) bun; potrivit; 407

BUO - BUT

util; un ~ uomo, un om bun, cinstit; tre volte ~, prostănac; di ~ ora, devreme; Dio ce la mandi ~, ferească de mai rău || amabil, politicos || abundent || m. binele ||

partea bună (dintr-un tot); uri

poco di ~ un pungaș || om bun ||

loc. adv. alia ~, fără pretenții, simplu; con le ~, cu binele.

buonprò m. (urare) folos, ajutor, bine.

burattare tran, a cerne || fig. a discuta (în mod subtil).

burattinaio m. păpușar, mânuitor de marionete || fabricant sau negustor de marionete.

burattinésco adj. de păpușă, de marionetă.

burattino m. păpușă, marionetă || fig. marionetă, om fără voință;

om neserios.

buratto m. sită.

burbânza f. trufie, aroganță.

burbanzoso adj. trufaș, arogant.

bùrbero adj. morocănos, ursuz, posac.

burchiello m. barcă mică (de pasageri și de marfă).

buriana f. vânt rece || viscol

furtună scurtă || scandal, încăierare, ceartă zgomotoasă ||

nenorocire, pacoste.

burla f. glumă, farsă; mettere in ~, a nu lua ceva în serios; per ~, în glumă || fleac || (cu funcție de adj.) ușor, de glumit.

burlare tran, a zeflemisi, a batjocori II intr. a glumi || a da drum, a arunca, a lăsa || refl. a-și bate joc, a lua în răs.

burlésco adj. caraghios, hazliu || (despre stil) burlesc || glumeț.

burlétta f. farsă, poznă.

burlóne adj. hazliu, ridicol.

buròcrate m. funcționar; birocrat.

burocratico adj. birocratic.

burocrazia f. administrație publică, aparat administrativ de stat.

burrasca f. vijelie, furtună pe mare || fig. nenorocire, tulburare gravă, scandal.

burrascoso adj. vijelios, furtunos, agitat.

burrâto m. văgăună.

burro m. unt.

burróne hi. prăpastie.

buscare tran, a găsi; a obține, a procura, a agonisi || fig. a încasa (o bătaie) || a fura; a prăda.

buscherare tran, a înșela, a trage pe sfoară || a prăpădi, a strica.

bussare intr. a ciocăni (la ușă); || tran, a lovi, a bate.

bussata f. lovitură, bătaie || ciocănitură || fig. ceartă, încăierare || nenorocire.

bùssola f. busolă; perdere la ~ a se pierde, a se încurca || ușă interioară (între odăi).

busta f. plic, || mapă .|| "cutiuță (pentru ochelari) || toc, cutie (pentru tacâmuri, cuțite).

bustina f. capelă, bonetă || plic.

busto m. bust, piept || bust || corset || mormânt.

butirróso adj. untos.

bùtolo m. cățel, potaie.

buttare tran, a arunca; a lăsa să cadă; ~ giù, a răsturna, **a** înghiți în grabă; a scrie în grabă, a arunca pe hârtie || a vărsa, a lăsa să curgă || refl. a se arunca || a se descuraja || a se înjosi || (despre vreme) a se schimba ||'intr. ^a crește (despre o plantă), ^a înfrunzi, a se dezvolta.

408

C-CAC

c

c m. (se pronunță ci; sunetul și litera) c.

cabina f. cabină.

cablare tran, a telegrafia.

cabotaggio m. cabotaj; piccolo ~, navigație de-a lungul litoralului aceluiași stat; grande ~, navigație de coastă (pe distanțe mai lungi).

cabrare intr. (despre avioane) a cabra.

cabrata f. cabraj.

cacadubbi m. nehotărât, nesigur, bănuitor || cusurgiu; meticulos, dificil.

cacao m. cacao.

cacare intr. a defeca, a evacua intestinele.

caccia f. vânătoare j| pradă, vânat ||

loc de vânătoare; alci de

vânătoare || compoziție poetică

descriind o vânătoare || goană, urmărire; andare a ~, a urmări, a

căuta cu insistență; fare la ~ ad uno, a pândi, a spiona pe cineva; areoplano da ~, avion de vânătoare; correre in ~, a fi urmărit || m. invar, avion de vânătoare.

cacciagióne f. vânat (comestibil).

cacciamósche m. sperietoare de muște.

cacciare tran, a vâna || a alunga, a da afară, a goni || a vâri; a băga; a înfige || a arunca || a scoate; ~ un urlo, a da un țipăt || refl. a se vâri; a se strecura; a se ascunde || a se arunca asupra || intr. a merge la vânătoare.

409

CAC-CAG

cacciata f. alungare, dare afară || vânătoare || extragere, luare; ~ di sangue, luare de sânge.

cacciatóra f. haină de vânătoare; alia ~, vânătoarește; în felul vânătorilor; bistecche alla ~, biftec (fript în propria lui grăsime).

cacciatóre, -trice m. și f. vânător || (plur.) infanterist, vânător || aviator pe un avion de vânătoare || persecutor.

cacciavite m. șurubelniță.

cacciùcco m. ciorbă de pește.

caccola f. mucozitate, muc; murdărie în nas || urdoare || murdărie în lâna oilor și a caprelor).

cachessia f. casexie, anemie; paliditate.

cachet m. casetă, comprimat.

câchi sau kaki m. kaki.

cachinno m. râs batjocoritor; hohotit.

cacio m. brânză; cascarea coine il ~ sui maccheroni, a veni la tane;

alto come un soldo di ~, de
statură mică; essere pane e cacio,
a se înțelege de minune, a fi trup
și suflet cu cineva.

caciocavallo m. cașcaval (obișnuit
în sudul Italiei).

cacofonia f. cacofonie.

cacto m. cactus.

cacume m. vârf, pisc.

cadauno adj. fiecare.

cadavere m. cadavru.

cadènte adj. căzător, care cade; età
~, bătrânețe; vecchio ~, moșneag;
stella ~, stea căzătoare.

cadènza f. (mus.) cadență; ritm,
desinență.

cadenzare tran, a cadența, a ritma.

cadére intr. a cădea; ~ ammalato, a
se îmbolnăvi || a nu reuși, a
cădea; ~ negli esami, a cădea la
examen || a se prăpădi, a muri; || a
. se întâmpla || (despre un cuvânt)
a se termina în, a avea o anumită
terminație.

cadétto m. fiu mai mic, mai tânăr ||
(mii.) cadet; elev de școală
militară.

caduco adj. caduc; trecător,
vremelnic; mal ~, epilepsie
căzător; frutto ~, fruct căzut din
copac; foglie ~, frunze căzătoare.

caduta f. cădere; ~ d'acqua,
cascadă || păcat, cădere în păcat.

caduto m. învins, ruinat, decăzut ||
căzut în război.

caffé m. cafea (plantă și băutură) ||
cafenea; ~ concerto, local de
varieteu || adj. cafeniu (culoarea).

caffeina f. cafeina.

caffelätte m. cafea cu lapte || micul
dejun.

caffettièra f. ibric de cafea ||
ceainic de cafea || ospătăriță într-
o cafenea || râșniță, locomotivă de

tip vechi.

câffo adj: impar, fără soț. singur;
giocare a pari e ~, a pasia dacă
numărul va fi cu sau fără soț ||
unic; primul, cel mai bun.

cafóne m. țăran (în Italia
meridională) || mojić, bǎďăran.

cagionare tran, a cauza, a pricinui;
a produce || a acuza.

cagióne f. cauză, pricină; a ~, din
cauză || motiv, pretext, ocazie ||
scuză || vină.

cagionévole adj. bolnăvicios,
plăpând, șubred.

cagliare intr. (despre lapte) a se
prinde, a se închea.

caglio m. cheag.

cagna f. cățea.

cagnàccio m. dulău || om rău.

cagnàra f. zgomot, vacarm,
scandal.

CAG - CAL

cagnésco adj. câinesc || aspru, supărat; crud; guardare in ~, **a se**

uita chiorăș, amenințător.

cagalo *m. c:::/^* || pui (de
animal).

calâco m. caiac.

calabresélla f. joc de cărți.

calafato m. meseriaș, care
călăfătuiește; călăfătuitor.

calamaio m. călimară || (plur.)
cearcăne (la ochi).

calamaro m. specie de sepie.

calambucco m. lemn de aloe.

calamita f. magnet || ac de busolă, ac magnetic; elettro ~, electromagnet || fig.-
centru, putere de atracție.

calamità f. calamitate, dezastru.

calamitare tran, a magnetiza.

calamitoso adj. chinuit, plin de
calamități, nenorocit || care aduce
nenoroc, care aduce calamități.

càlamo m. tulpină (de trestie) ||
specie de graminee || pană de
scris || săgeată.

calânca f. golfuleț.

calanco m. (geog.) vale îngustă.

calandrino m. prostănac, naiv.

calappio m. laț (de prins păsări) ||

fig. cursă, înșelătorie; tendere ii

< -, a întinde o cursă.

calare tran, a coborî; a trage, a lăsa

I în jos || a reduce (prețul) || refl. a

se coborî, a se lăsa jos || intr. a

coborî || (despre o armată) a

cotropi, a descăleca într-un ținut ||

a slăbi, a pierde vigoarea || a

decădea, a fi în declin.

calata f. coborâre || invazie ||

descălecat, descălecare ||

povârniș; ~ del porto, spațiu (în

port) rezervat operațiunilor

comerciale || apus, apunere; alla ~

del sole, către apusul soarelui ||

cadență (a glasului).

calca f. mulțime, gloată.

calcâbile adj. care poate fi

înghesuit, caicagnâta f. lovitură de călcâi.

calcagno m. călcâi; stare alle ~ di

uno, a se ține scai de cineva,

avere, uno aile ~, a avea pe

cineva mereu în urma ta.

calcare tran, a călca cu piciorul; a

călca, a merge, a pași; ~ le scene,

a fi actor; || a strivi (cu piciorul) ||

a apăsa de sus în jos || fig. a

asupri || a cloci || a copia un

desen, a calchia j| intr. a se

înghesui.

calcare m. calcar || adj. calcaros.

calcareo adj. calcaros.

calcato adj. strivit || plin, înțesat ||

comprimat, apăsat.

calcatura f. călcare, calcatura (cu

picioarele) || înghesuire;

înghesuială.

calce f. var; ~ viva, oxid de calciu,

var nestins || în ~, în josul paginii.

calcestruzzo m. beton.

calciatóre m. fotbalist.
calcificazióne f. calcifiere.
calcina f. tencuială || var.
calcinaccio m. moloz || ruine ||
 boală a păsărilor || nodozitate (de
 gută).
calcinazióne f. calcinare.
calcistico adj. fotbalist.
calcite f. **calcit**.
calco m. copie, calc || reproducere
 în ceară a unui relief || desen
 lustruit.
calcolare tran, a calcula, a socoti ||
 a chibzui, a considera, a judeca.
calcolatóre, -trice m. și f.
 calculator, socotitor; regolo ~,
 riglă de calculat; macchina ~,
 mașină de calculat.
càcolo m. calcul, socoteală; fare -
 su, a se bizui pe, a conta pe ||
 piatră, pietricică, (la rinichi, ficat,
 eie.) || prevedere, chibzuială.

411

CAL - CAL

caldaia f. căldare; cazan; ~ a
 vapore, căldare cu aburi || loc
 foarte călduros || groapă, puț
 (pentru soldații de pază la o
 fortăreață).
 caldaio m. căldare mică, căldărușă
 (atârnată deasupra focului).
caldina f. zăduf, caniculă ||
 aprindere, înfierbântare (a feții) ||
 cameră foarte caldă || furie, înfierbântare.
caldeggiare tran, a recomanda cu
 căldură.
calderàio m. căldărar.
calderóne m. căldare (mare) fig.
 haos, amestecătură, grămadă.
 caldo adj. cald; battere il ferro
 quando è caldo, a bate fierul cât e
 cald; piangere a ~ lagrime, a
 plânge cu hohote || (despre
 culori) aprins, luminos ||

înflăcărat; testa ~, exaltat; non
 fare né ~ né freddo, a lăsa
 indiferent || recent || adv. deodată, cu căldură || m. căldură, zăduf, caniculă ||
 dorință || ajutor, favoare.
caldura f. zăpușeală, zăduf.
caleidoscòpio m. caleidoscop.
caleffâre tran, a lua în batjocură.
calendàrio m. calendar.
calepino m. dicționar || carte mare
 și groasă carnet de note.
calèsse m. cabrioletă (trăsură
 ușoară pe două roate); tirare il ~, a face pe mijlocitorul.
calibrare tran, a calibra || a măsura
 calibru.
càlibro m. calibru || (fig.) mărime
 || (fig.) calitate, caracter (al unei
 persoane).
calicò m. stambă.
caligine f. ceață groasă, negură ||
 funingine; praf (în aer), întuneric.
caliginóso adj. încețoșat ||
 întunecat.
căile f. drum, potecă || stradă (la
 Veneția).
càllido adj. viclean, șiret.
calligrafia f. caligrafie || scriere,
 scris.
calligràfico adj. caligrafic.
calligrafo m. caligraf; perito ~,
 expert (care stabilește
 autenticitatea unui scris). •
callo m. bățătură; fare il ~, ad una
 cosa, a se obișnui cu ceva:
callóso adj. bătătorit.
calma f. liniște, calm || (fig.) calm,
 liniște, pace.
calmante adj. calmant.
calmare tran, a calma, a potoli, a
 liniști.
 calmierare tran, a fixa prețurile
 maximale, oficiale; a stabili un
 mercurial || a supune (o marfă)
 unui preț maximal.
calmière m. mercurial, listă de

prețuri maximale:

calmo adj. calm, liniștit, potolit.

calo m. coborâre || micșorare, scădere, reducere (de preț, de greutate). ⁴

calóre m. căldură || temperatură || ardoare, zel || înflăcărare, însuflețire.

caloria f. calorie.

calorifero m. calorifer.

calorifico adj. caloric.

calorimetro m. calorimetru.

calorosità f. căldură, însușirea de a fi călduros.

caloróso adj. călduros || înflăcărat || cald.

calòtta f. calotă || cupolă (în formă de calotă) || calotă, tichie preoțească || (despre ceas) capac, partea opusă cadranelui.

calpestaménto m. călcare ^m picioare.

412

CAL - CAM

calpestare tran, a călca în picioare; a călca cu putere || a asupri, a maltrata || a disprețui.

calunnia f. calomnie, defăimare.

calunniare tran, a calomnia, a defăima.

calunniatóre, -trice m. și f. calomniator.

calunnióso adj. calomnios; defăimător.

calura f. zăpușeală, zăduf.

calviniano adj. calvin.

calvo adj. chel, pleșuv.

calza f. ciorap || fitil (de lampă).

calzare tran, a încălța; ~ il coturno, a scrie sau a juca tragedii; ~ ii socco, a scrie sau a juca comedii || a-și pune mânușile || (despre încălțăminte, îmbrăcăminte) a veni bine, a se potrivi (despre un

argument) a se potrivi, a fi de folos || refl. a se încălța.

calzatóia f. pană (de lemn) || limbă de pantof.

calzatura f. încălțăminte.

calzeròtto m. ciorap gros și scurt || jambieră (de vânatoare).

calzétta f. ciorap fin || șosetă de femeie.

calzettàio m. fabricant sau negustor de ciorapi.

calzino m. șosetă, ciorap bărbătesc.

calzolàio m. cizmar.

calzoleria f.. cizmărie.

calzoncini m. pantaloni (de copii) II izmene.

calzóne m. pantaloni; in ~, în cămașă, fără* surtuc.

camarilla f.. camarilă.

cambiale f. cambie; poliță; - in bianco, cambie care poate fi plătită la o altă adresă decât cea a Satorului.

ambiare tran, a schimba; - vita^a-și schimba felul de viață, a duce o viață cinstită; il lupo ~ il pelo, manon il vizio, lupul își schimbă părul, dar năravul ba || intr. a se schimba, a se transforma, a deveni altul || refi, a se schimba la față || a se primeni.

cambiàrio adj. cambial || propriu schimbului.

cambiavalute m. agent de schimb valutar.

càmbio m. schimb; in ~, în loc de; prendere in ~, a confunda; lettera di ~, poliță; corso del ~, cursul valutelor || schimb valutar; birou de schimb valutar || persoană care înlocuiește pe o altă || (mii.) substituire a unei persoane cu alta; e: della guardia, schimbarea gărzii; (fig.) a conducătorilor.

cambista m. agent de schimb
valutar.

cambri m. țesătură de bumbac
(foarte fină).

camèlia f. camelie

càmera f. cameră; odaie; ~da letto, dormitor; ~ da pranzo, sufragerie;
veste da ~, halat, capot de casli;
~. dei senatori Senat; ~ d'aria, cameră (la automobil); ~ ardente, capelă
mortuară.

camerale adj. fiscal; imposta ~, impozit plătit de membrii
Camerei de comerț.

camerata f. dormitor comun (în
internat, cazărmi etc); ||
companie de soldați || m. și f.
camarad.

cameratésco adj. camaraderesc.

cameratismo m. camaraderie.

camerière m. fecior (de casă), camerist; ~ segreto, titlu, grad la
Vatican; ospătar.

camerino m. cabină (de teatru)
(mar.) cabină de vapor || closet.

camerista f. cameristă.

CAM - CAM

camerlénco m. econom (la o
mănăstire età); cardinale ~, ministru de finanțe în Statul
papal; ~ del Sacro Collegio, decan de vârstă al colegiului de
cardinali.

càmice m. stihar || halat (de medic, de farmacist).

camicia f. cămașă; in maniche di
~, în cămașă, fără haină; ridursi
in ~, a rămâne sărac; essere nato
con la ~, a se naște cu noroc.

camiciaio m. negustor de cămăși;
fabricant de cămăși.

camiciòla f. camizol, flanelă.

camiciòtto m. bluză de lucru.

caminétto m. cămin, șemineu.

camino m. vatră, cămin; nero
come la cappa del ~, negru ca
tăciunele || coș, horn || gura
vetrei.

câmio m. autocamion.

.camionista m. șofer de
autocamion.

cammèllo m. cămilă.

camminare intr. a merge, a umbla;

cammina, cammina... și mergi, și
mergi... || a progresa, a merge

înainte || tran, a parcurge, a
străbate; ~ il mondo, a călători.

camminata f. mers; plimbare ||
drum || umblat, fel de a merge.

camminatóre m. drumeț, ex-
cursionist (pe jos) || persoană
rezistentă la drum lung || curier
comisionar.

cammino m. mers, umblet || drum, cale; ~ facendo, tot mergând; far
molto ~, a avansa mult.

camomilla f. mușețel.

camòrra f. bandă de răufăcători ||
bandă de escroci; mafie
nelegiuire; crimă.

cammorrista m. bandit, răufăcător
|| escroc.

camòscio m. capră neagra.

campagna f. câmpie, șes; țară, loc
deschis || pământ cultivat, loc de
cultură, țarină; moșie, proprietate
|| război; companie.

campagnòlo adj. rural, țăranesc ||
m. țăran, om care trăiește la țară.

campale adj. câmpenesc, de câmp
|| în câmp deschis; battaglia ~,
bătălie în câmp deschis; giornata
—, zi de muncă grea.

campana f. clopot; a ~, în formă
de clopot; sentire tutte e due le ~,
a asculta și pe unul și pe altul ||
clopot de sticlă || glob de lampă |j
joc de copii.

campanâccio m. talangă.

campanàio m. clopotar || fabricant
de clopote || fig. surd.

campanèlla f. clopoțel [| bășica
porcului.

campanèllo f. clopoțel (de masă,
de ușă); ~ elettrico, sonerie.

campanile m. clopotniță, turlă ||

fig loc natal.

campanilismo m. patriotism local, regionalism; spirit de rivalitate între diferite regiuni.

campanilista adj. local regionalist; de patriotism local.

campànula f. (bot.) campanula, clopoțel.

campare intr. a trăi cu greu, a o duce greu, a o târâi; ~ alia giornata, a trăi de azi pe mâine || a se hrăni || a scăpa || tran, a salva, a scăpa || a evita, a scăpa (de o primejdie) || a se hrăni a se întreține.

campata f.. extensiunea unui arc, a unei arcade.

campato adj. (in expres.) (despre o afirmație); ~ in aria, clădit în vânt, neîntemeiat.

campeggiare intr. a sta în fața dușmanului, a fi în tabără || a sta CAM - CAN

într-o tabără de corturi || a scoate în relief || tran, a ataca, a hărțui.

campéggio m. tabără de corturi.

campèstre adj. câmpenesc; guardia ~, pândar.

campière m. pândar (pe o moșie).

campionario m. listă, colecție de eşantioane || adj. de eşantioane; mostra ~, expoziție de eşantioane.

campionato m. campionat || situație de campion.

campióne m. campion || luptător, || apărător, susținător || eşantion.

campionéssa f.. campioană-

campire tran, a colora fondul (unei picturi).

campo m. câmp, țarină, ogor)||

orizont j| tabără || fig. mână liberă, deplină libertate de a face sau a spune ceva || domeniu ||

ocazie || fond || teren || ~ di
 aviazione, teren de aviație.
camposanto m. cimitir.
camuffare tran, a camufla || a
 travesti, a masca.
camuso adj. cârn.
can m. han, principe (tătar,
 mongol, turc).
canaglia f. haită (de câini) ||
 canalie || plebe, gloată.
canagliata f. josnicie.
canagliume m. gloată (adunată da
 un loc) || hărmălaie (de câini).
canale m. canal (de navigație, de
 irigație etc.) || strâmtoare || fig.
 cale, persoană intermediară.
 canalizzare tran, a canaliza.
canapa f. cânepă.
canalizzazione f. canalizare.
canapé m. canapea.
canapificio m. fabrică, atelier.de
 prelucrat cânepa.
canapóne m. moșneag.
canarino m. canar.
cancellare tran, a șterge, a tăia || a
 casa, a anula, a revoca || a
 desființa || intr, a împletici.
cancellata f. gard; grilaj || zăbrele.
cancellatura f. ' ștergere ||
 ștersătură.
cancelleresco adj. de cancelar || de
 secretariat, de cancelarie; stile ~, stil pedant || de greșier.
cancelleria f. funcție de cancelar ||
 cancelarie || oggetti di ~, creioane, penițe etc. || greșea.
 cancellière m. cancelar, ministru.
canceroso adj. canceros.
canchero m. cancer || o boală;
 supărare; ti venga un ~, să te ia
 dracu! || plicticos, supărător ||
 inter. C! che ingegno! Ce
 inteligentă, domnule!
cancrèna f. cangrenă; andare in ~, a se cangrena.
 cangrenoso adj. cangrenos, cangrenat.
cancro m. rac || (astr.) cancer, rac

(constelație) || (med.) cancer.

candeggiare tran, a albi (o țesătură nouă).

candéggio m. înălbire.

candéla, f. lumânare; strugersi

come una ~, a se topi ca

lumânarea (de boală, etc.) (|

candelă (unitate de măsură pentru

. lumină).

candelabro m. candelabru,

candelière m. sfeșnic; reggere il ~, a ține lumânarea, a face pe intermediarul || pilon de susținere

(în arc).

candènte adj. lucios, lucitor;

incandescent.

candidare tran, a candida.

candidatura f. candidatură.

candidézza f. albeață || candoare, inocență.

415

CÂN - CAN

candido adj. alb, clar, luminos ||

candid, curat, inocent || simplu,

naiv.

candire tran, a cristaliza (zahărul)

|| a fierbe în sirop (fructele).

candito adj. zaharat, zaharisit || m.

fruct glasat, zaharat, zaharisit,

fiert în zahăr.

candore m. albeață strălucitoare ||

candoare, nevinovăție.

câne m. câine; ~ da ferma, câine

de vânătoare; ~ da presa, câine

care apucă vânatul; ~ da penna,

câine pentru vânatul păsărilor; ~

da pagliaio, câine de curte; ~

poliziotto, câine polițist || fig.

lavoro da ~, lucru prost, făcut;

roba da ~, lucruri neplăcute, rele;

freddo ~, frig groaznic; vita da ~,

viață de câine || (astr.) constelația

câinelui.

canèstra f. coș (puțin adânc, cu două mânere).

canestrata f. conținutul unui coș.

canèstro m. coș, paner.
canfora f. camfor.
cangiabile adj. care se schimbă (ușor), care ia aspecte diferite.
cangiaménto m. schimbare.
cangiante adj. schimbător.
cangiare tran, a schimba, a modifica || a schimba un lucru cu altul || intr. a se schimba, a se transforma.
canguro m. cangur.
canicola f. caniculă, căldură || (astr.) constelația Câinelui; steaua Sirius.
canicolare adj. canicular.
canile m. cușcă de câine.
canino m. cățeluș || m. canin, de câine; tosse ~, tuse convulsivă.
canizie f. păr alb, cărunțire || fig. bătrânețe.
canizza f. lătrat de câini (la vânătoare).
canna f. trestie; ~ da zucchero, trestie de zahăr; povero in ~, sărac lipit; tremare come una ~, a tremura de frig (a tremura ca varga) || tulpină de trestie || tub, țeava || măsură de lungime (ca doi metri).
cannèlla f. scorțișoară; culoarea scorțișoarei || robinet.
cannibale m. canibal, antropofag || fig. om crud.
canocchiale m. ochean.
cannolo m. plăcintă, prăjitură.
cannonata f. canonadă || minciună, poveste, gogoasă.
cannoncino m. tun mic || tub || pliseu, cută.
cannóne m. tun; essere un ~, a fi foarte priceput; donna ~, femeie corpolentă.
cannoneggiare tran, a bombarda || intr. a trage cu tunul.

cannonière m. tunar, artilerist.

cannùccia f. stof || țeava pipei.

canòà fi. canoe, pirogă.

canoista m. sportiv, care conduce o canoe. *A*

cànone m. normă, regulă fundamentală; canon || arendă prestație anuală.

canònica f. casă parohială || locuință de preot catolic.

canonice adj. canonic, de preot canonic.

canonicato m. funcție, grad de preot canonic.

canonicità f. canonicitate.

canònico m. preot canonic; ~ regolare, canonic aparținând unui ordin călugăresc || adj. canonic, conform canoanelor; ore ~> psalmi și rugăciuni obligatorii la anumite ore.

canonizzare tran, a canoniza, a pune în rândul sfinților.

canonizzazióne fi canonizare.

V

canottàggio m. canotaj.

canottièra f. tricou fără mâneci (de marinar) || canotieră (pălărie).

canottière m. vâslaș.

canòtto m. barcă (de sport).

cantabàncò m. cântăreț de piață, de târg || șarlatan, saltimbanc.

cantàbile adj. cantabil.

cantafavole m. poveste lungă și neverosimilă, fantasmagorie.

cantante m. și f. cântăreț, cântăreață.

cantare intr. a cânta; ~ ad orecchio, a cânta după ureche || a scartai || a vorbi, a citi (tărăgănat) || a fi spion; a trăda (un secret), a referi || tran, a cânta (o melodie) || a celebra || a repeta.

càntaro m. vas, potir, cupă cu

toarte.

cantastòrie m. jongler, cântăreț
popular || saltimbanc.

cantata f. cântat.

cantatóre, -trice m. și f. cântăreț,
cântăreață || cântător || adj.
cântător.

Cantarano m. scrin.

cantarellare intr. a fredona, a
cânta încet, cu întreruperi.

cantarellio m. fredonare continuă;
lălăit, mormăit.

canterino adj. cântător || despre o
pasăre) care momește prin cântec
|| m. cântăreț || cântăreț popular.

cântica f. poem epic religios.'

cântico m. cânt, cântec; imn.

cantière m. șantier || lemn lung;
masă de tâmplar.

cantilenare tran, a cânta încet și
I monoton.

cantina f. pivniță || prăvălie pentru
vinuri; ~ sociale, cooperativă de
desfacere (pentru struguri, vin) ||
subterană.

cantinière m. chelar; pivnicer ||
cârciumar; negustor de vinuri.

CAN - CAP

canto m. cântec || cânt, poem ||
colț; colț de stradă || parte, latură.

cantonata f. colț de casă, colț
exterior de clădire || fig. prendere
una ~, a face o gravă eroare.

cantóne m. colț, ungher || loc
izolat, depărtat || piatră
unghiulară || regiune, district ||
canton (în Elveția).

cantoniere m. cantonier.

cantóre m. cantor, cântăreț în
biserică || poet.

cantoria f. cor, strană (lgc corului
într-o biserică).

cantùccio m. colțișor, ascunziș ||
colț (de pâine) || colț odaie.

canuto adj. cărunt.

canzonare tran, a batjocori,
ridiculiza, a zeflemisi || cânta în
versuri || intr. glumi.

canzonatóre, -trice m.' și
zeflemitor, batjocoritor, glumeț.

canzonatòrio adj. zeflemitor
zeflemist, batjocoritor; glumeț.

canzonatura f. zeflemea,
batjocură; glumă.

canzône f. cantona || lucru repetat
la nesfârșit.

canzonière m. culegere de poezii ||
culegere de poezii lirice,
cantonier.

càos m. haos; dezordine, confuzie,
amestecătură.

caòtico adj. haotic.

capace adj. amplu, spațios,
încăpător || capabil; farsi ~, a
se.convinge.

capacità f. capacitate || aptitudine,
dibăcie.

capacitare tran, a convinge, a
încredința || a satisface, a-i
plăcea, a inspira încredere || rifl a
rămâne convins; a fi mulțumit de
ceva || a înțelege.

capanna f. colibă || bordei || cabină
de plajă.

CAP - CAP

capannèllo m. pâlc, grup (de
oameni).

capanno m. adăpost, colibă (de
paie) || boltă de verdeață; pergola
|| cabină de plajă.

capannóne tn. colibă (mare) ||
magazie; hangar.

caparbietà f. încăpățânare,
îndărătnicie.

capàrbio adj. încăpățânat,
îndărătnic.

caparra f.. arvună, scont.

capeggiare tran, a conduce, a fi în

frunte.

capata f.. lovitură de cap; fig. dare una ~, una capatina, a da o fugă undeva, a trece pe undeva.

capéllo m. păr (pe cap).

capèstro tn. căpăstru || ştreang || cordon, cingătoare, frânghie cu care se încing călugării franciscani).

capezzale- yn. căpătâi || pat de moarte.

capézzolo m. sfârc (de sân) || sfârc (la biberon).

capibile adj. inteligibil.

capiènza f. capacitate || (jur.) valoare suficientă (a unui imobil, etc.) pentru a fi ipotecabil.

capigliatura f. părul capului.

capillare adj. capilar; foarte subţire.

capire tran, a înţelege, a pricepe, a pătrunde (cu mintea) || ~ il latino, a înţelege sensul ascuns al unui lucru || intr. a intra, a încăpea; non ~ in sé, sau non ~ nella pelle dalla gioia, a nu-şi încăpea în piele de bucurie.

capitale adj. capital; mare || peccato ~, păcat capital, de moarte || f. capitală || m. capital.

capitalismo m. capitalism.

capitalista m. capitalist.

capitalistico adj. capitalist; regime ~, regim capitalist.

capitalizzare tran, a capitaliza, a acumula || a adăuga dobânda la capital.

capitana f. navă în fruntea unei escadre.

capitanare tran, a comanda, a călăuzi.

capitaneria f. căpitănie (de port).

capitano m. căpitan, şef, conducător, comandant; ~ di ventura, condotier.

capitare intr. a nimeri undeva, a sosi, a se prezenta pe neașteptate, a pica, a cădea || a se întâmpla pe neașteptate.

capitolare intr. a capitula, a se preda || a ceda, a cădea de acord.

capitolato adj. împărțit pe capitole || m. articol, clauză (într-un contract).

capitolazióne f. capitulare, capitulație.

capitolo m. capitol || articol (al unei convenții) || capitol (compoziție poetică în terță rimă) || adunare de preoți canonici (ai unei catedrale), de călugări; non avere voce in ~, a nu avea autoritate, a nu avea dreptul' de a lua cuvântul într-o chestiune.

capitombolare intr. a cădea în cap, a se rostogoli.

capitómbolo m. cădere peste cap; rostogolire || (fig.) dezastru.

capitozzare tran, a tunde (pomi):

capo m. cap; mettersi una cosa in ~, a-și băga ceva în cap; a ~ chino, cu nasul jos; non sapere dove battere il capo, a nu ști ce să faci; lavuta di e., săpuneală, reproș; fare le cose col ~ nel sacco, a face un lucro fără chibzuință; da ~ a piedi, din cap până în picioare || vârf, extremitate, capăt; ~ d'aglio, căpățână de usturoi; in ~ al mondo, la capătul lumii || persoană, ființă; cap; lucru; ~ di bestiame, cap de vită; ~ d'accusa, cap de acuzație || șef, conducător; redattore ~, redactor șef || (geogr.) cap; doppiare un ~, a face ocolul, a ocoli un cap.

capobanda m. șef de orchestră, dirijor || șef de bandă (de ' răufăcători).

capòcchia f. căpățână; măciulie; gămălie; fare una cosa a ~, a face un lucru cum îl taie capul, alandala.

capòccia m. supraveghetor, șef.

capoclasse m. primul în clasă ||

monitor, șef de clasă.

'capocòllo m. ceafă (calitate de carne) || salam (din cap și ceafă de porc).

capocordata m. cap de coardă (alpinism).

capocuòco m. bucătar șef.

capodanno m. anul nou.

capodopera m. capodoperă.

capofàbbrica m. șef de producție, director de fabrică.

capofabbricâto m. responsabil de imobil:

capofamiglia m. cap de familie.

capofila m. cap de rând, de coloană (mai ales la soldați).

capogiro m. amețeală.

capolino m. căpșor; far ~, a scoate nasul; fig. a ieși la iveală, a părea, a se zări.

capolista m. cap de listă.

capoluogo m. capitală (de provincie, de district, de regiune).

capomàstro m. maistru șef.

capopagina m. vinietă, ornament (la început de pagină).

***popârte** m. șef de partid.

CAP - CAP

capopòsto m. vameș, șef de vamă || (mii.) șef de post.

caporale m. caporal || conducător.

caporióne m. cap de gașcă; scandalagiu (mai mare între alții) || conducătorul unui cartier.

caposaldo m. punct fix, punct de plecare || (fig.) premiză principală; principiu, bază || (mii.) întăritură (pe o linie de rezistență).

caposezióne m. șef de secție.

caposquadra m. șef de echipă.

capostazióne m. șef de gară.

capostipite m. strămoș, străbun.

capotamburo m. toboșar șef.

capotare intr. a capota.

capotata f. răsturnare (a unui

vehicul).

capotavola m. capul mesei

capotribù m. șef de trib.

capoverso m. început, cap de vers;
început de frază || paragraf, alineat.

capovòlgere tran, a răsturna, a
întoarce pe dos.

capovòlta m. răsturnare, întoarcere
pe dos || salt mortal.

capovòlto adj. cu capul în jos, răsturnat.

câppa f. manta cu glugă || capă ||
haină, pardesiu || (bis.) rasă ||
boltă; ~ del cielo, céru; ~ del
camino, partea superioară a
șemineului || fig.*nero come la ~
del camino, negru ca funinginea;
~ di piombo, greutate apăsătoare
|| litera k.

cappèlla f. biserică || capelă.

cappellétto m. pălărioară || dop de
sticlă cu picător || vârful de ciorap ||
cerculeț (la umbrelă) || coif.

cappèllo m. pălărie || prezentare, introducere (la un text de
antologie).

cappellonata f. prostie, naivitate.

CÂP- CAR

càppio m. nod cu fundă || fundă
(de panglică) || căpăstru || nod.

cappóne m. clapon.

cappòtto m. palton || manta ||
partidă pierdută (la jocul de
cărți).

capra f, capră: salvar ~ e cavoli,
a împăca capra și varza || șevro
(piele) || macara, scripete ||
constelația capricornului
unealtă de tortură.

capràio m. păstor (de capre).

capraréccia f. staul de capre.

caprâta f. capră (un fel de
stăvilar).

caprétto m. ied.

capriata f. căprior.

capriccio m. capriciu, toană; a ~,

fără rost, la întâmplare; ~ di una tenda, garnitură (la o perdea) || (mus.) capriciu (compoziție în stil de fugă).

capricciosità f. fire capricioasă.

capriccioso adj. capricios.

capricorno m. capricorn.

capriola f. căprioară || salt (sprinten); fig. fare una ~, a cădea de sus || salt, figură de balet.

capriolare intr. a zburda, a sălta sprinten.

copriolo m. căprior.

capro m. țap; ~ espiatorio, țap ispășitor.

caprone m. țap.

capsula f. înveKș || pilulă, bulin || capsulă || capsă (la o armă de foc).

captare tran, a capta (o emisiune de radio, etc.) || fig. a capta, a obține ceva de la cineva.

capzioso adj. invidios, viclean, înșelător || (despre un argument) sofistic.

carabàttola f. calabalâc, bulendre.

carabina f. carabină.

carabinieri m. carabinier || jandarm, polițist.

caracollare intr. a zburda, a sălta (| (despre călăreț) a juca calul.

caramella f. caramelă || monoclu.

caramellato adj. glasat, zaharat.

caramente adv. afectuos.

caratello m. butoiaș.

carato m. carat || cotă de participare (la o societate pe acțiuni); acțiune.

carattere m. caracter || calitate oficială (de preot, de ministru, etc.) || literă || (tipogr.) caracter, literă de plumb.

caratterino m. (ironic.) om insuportabil.

caratterista m. actor (care interpretează un personaj înțelept; senin).

caratteristica f. caracteristică.

caratteristico adj. caracteristic;
note ~, caracterizare (a unei persoane).

caratterizzare tran, a caracteriza;
a distinge || a califica.

carbonàio m. cărbunar.

carbonata f. cotlet la grătar, la tavă.

carbonato m. (chim.) carbonat.

carbónchio m. varietate de rubin ||
varietate de granat |j cărbune,
antrax || (bot) tăciune (la grâu).

carbonchióso adj. bolnav de
antrax || (bot.) atins de tăciune.

carboncino m. cărbune (de desen).

carbone m. cărbune; ~ fossile,
huilă; ~ coke, cocs || (bot.)
tăciune.

carbonèlla f. mangal.

carbònico adj. carbonic

carbonifero adj. carbonifer.

carbònio m. carbon.

carbonizzare tran, a carboniza.

carbonizzazióne f. carbonizare.

carburante m. carburant.

420

CAR-CAR

carburatóre m. carburator.

carburo m. carbura.

carcame m. carcasă; schelet || hoit.

carcasa f. oasele pieptului, ale
toracelui || osatură, schelet de
corabie.

carcerare tran, a întemnița.

carcerario adj. de închisoare,
privitor la închisoare.

carcerato adj. deținut.

carcerazióne f. întemnițare JJ arest,
detențiune.

carcere m. temniță, închisoare ||

pedeapsă cu închisoare [] (plur.
mai ales f.) temniță.

carcerière m. temnicer.

carco m. (poet.) greutate, povară.

cardare tran, a carda, a scărmana,
a dărăci.

cardellino m. sticlete.

cardiaco adj. cardiac.

cardinale adj. cardinal, principal,
de bază; punti ~, puncte cardinale
|| m. (bis.) cardinal.

cardinalésco adj. de cardinal;
rosso ~, roșu aprins.

cardine m. țâțână || fundament,
pivotal; punct principal || (arch.)
drum, linie (de la nord spre sud).

cardiologia f. cardiologie.

cardiologo m. cardiolog.

carena f. carena || corabie || carena
(creasta osoasă a sternului, la
păsări).

carestia f. foamete; lipsă ||
zgârcenie.

carézza f. mângâiere, dezmiardare
. Il (rar.) scumpete.

carezzare tran, a mângâia, a
dezmierda.

cariare tran, a caria.

cariato adj. cariat.

carica f. funcție || încărcare, | învârtire (a unui resort); dar la ~ a

î : un orologio, a întoarce, a trage

ceasul || încărcătură de armă;

cartuș || asalt; passo di ~, pas

grăbit || ~ elettrica, sarcină,

electrică, încărcătura unui

conductor electric.

caricamento m. încărcare;
încărcătură.

caricare tran, a încărca, a
împovăra || a încărca (o armă) || a
întoarce, a trage (un ceas) || a
asalta || a exagera.

caricatamente adv. exagerat,
șarjat.

caricaturista m. caricaturist.

càrico m. încărcătură, povară || cantitate mare, grămadă fig. răspundere, povară || acuzație || fig. împovărat.

càrie f. carie (la dinți).

cariglione m. orologiu, ceas de tun (cu sunet armonios de clopote).

carisma m. har.

carità f. caritate; iubire de aproape; ~ pelosa, milă interesată; per ~, pentru Dumnezeu te rog! || pomană || favoare, amabilitate.

caritatévole adj. caritabil, milos.

carlinga f. carlingă.

cârme m. cânt imn || poezie (de orice gen).

carminio m. carmin (culoare).

carnàio m. groapă comună || măcel || depozit de carne.

carnale adj. carnal, trupesc; fratello ~, frate de sânge; cu gino ~ văr bun.

carnalità f. senzualitate.

carnasciale m. carnaval.

carne f. carne || trap; le tentazioni della ~. ispitele trupești || (plur.) ten, carnație; (despre vite) calitate de carne, carne || (miezul unui fruct, carnea, pulpa.

camèade m. om oarecare, om necunoscut.

carnéfica m. călău.

CAR- CAS

carneficina f. măcel masacru.

càrneo adj, preparat din carne || de culoarea cărnii.

carnevalata f. distracție de carnaval nostimă, caraghioslăc

carnivoro adj. carnivor.

carnóso adj. cărnos.

caro adj. scump, drag, iubit ||

(despre preț) scump || prețios || m.
scumpete || lipsă, foamete || adv.
(despre preț) scump.
caròla f. horă, cântec de horă.
caròta f. morcov.
carovana f. caravană || grup, pâlce,
convoi.
caroviveri m. scumpete | in-
demnizație de scumpete.
carpenteria f. dulgherie.
carpire tran, a apuca, a smulge || a
escroca (bani) || a culege de ici și
de colo || surprinde.
carradóre m. rotar cărăuș,
căruțaș.
carraio m. rotar.
carrareccio adj. de car, propriu
unui car || transportabil cu carul.
carrèllo m. vagon'et, decovil || tren
de aterizare.
carrièra f.. carieră || cursă
alergare, mers rapid; a tutta ~, în
goană || carieră de piatră.
carriòla f. roabă.
carrista m. tanchist.
carròzza f. trăsură, echipaj
(ferov.) vagon de pasageri.
carrozzabile adj. carosabil.
carrozzare tran, a pune caroseria
(la un automobil).
carrozzata f. persoane, obiecte
care încap într-o trăsură.
carrozzeria f. caroserie.
carrozzino m. docar || cărucior de
copii.
carrozzóne m. trăsură, (greoaie) ||
dric. i
carrùcola f. scripete, macara.
carsico adj. carstic.
carta f. hârtie; ~ absorbente
sugativă.
cartaio m. fabricant de hârtie ||
papetar, librar.
cartapècora f. pergament || act

scris pe pergament.

cartapésta f. mucava, carton.

cartasuga f. sugativă.

cartesiano adj. cartezian.

cartilagine f. cartilaj.

cartilaginóso adj. cartilaginos.

cartocciata f. cornet || conținutul unui cornet.

cartòccio m. cornet || conținutul unui cornet || ornament de fațadă || frunză uscată de porumb.

cartografia f. cartografie.

cartògrafo m. cartograf.

cartolàio m. librar, papetar.

cartoleria f. papetărie.

cartolibreria f. papetărie și librărie.

cartonare tran, a cartona.

cartoncino m. cartonaș || carton subțire, fin.

c'artóne m. carton || ^cartoni animati, film de desene animate. casa f. casa; locuință; apartament; ~ della cultura, cămin cultural • ~ dello studente, e cămin studentesc; ~ di cura, || sanatoriu; fig. ~ del diavolo, infera; donna di ~, gospodină.

casàccio adv. (nell'espres.) a ~, la nimereală, la întâmplare.

casale m. așezare omenească | cătun, Il casă de țară.

casalingo adj., casnic, de casă; (despre un bărbat) retras; (despre o femeie) casnică: cucina ~, bucătărie de casă. '

casamatta f. cazemată.

422

CAS - CAS

casaménto m.. imobil; casă de raport || locatarii dintr-un imobil, dintr-o casă de raport.

casata f. neam, descendenți || neam, neamuri, familii din

același neam || nume de familie.

casato m. nume de familie || familie, neam.

cascamòrto m. amorez, tânăr, îndrăgostit, fare il ~, a se topi de dragoste.

cascante adj. slab, șubred; lănced.

cascare intr. a cădea; ~ bene, a avea noroc; ~ male, a nimeri prost || a sfârși || a se întâmpla.

cascina f. stână || casă de țară.

cascinale m. casă de țară || grup de case țărănești.

casco m. coif || cască || cască, caschetă (de aviator) || ciorchine (de banane).

caseârio adj. de brânză, privitor la brânză.

caseggiato m. teren cu case || grup de case.

caseificio m., fabrică de produse lactate.

caseina f. cazeină.

casella f. căsuță, pătrățel || despărțitură (dintr-un sertar, un dulap) || ~ poștale, căsuță poștală.

casellante m. cantonier.

casellario m. cazier; ~ giudtziario, ~ penale, cazier judiciar || tablou de chei (la un hotel, etc).

casello m. canton.

casèrma f. cazarmă.

casino m. căsuță de țară || cazino; - di compagnia club || casă de toleranță, bordel.

casipola f. căscioară, cocioabă.

caso m. întâmplare; fare ~, a face impresie; a ~, la întâmplare; non fa ~, nu importă || caz; badare ai ~ suoi, a-ți vedea de ale tale || presupunere; poniamo il ~, să presupunem ca; ~ mai, în caz dacă || posibilitate, puțință; essere il ~, a fi cazul; non c'è ~, nu este

cu puțință || (gram.) caz || (la plur.) fapte.

casotto m. odaie || gheretă || cabină (la plajă) || cușcă (de câini).

càspita inter, zău! ce spui! grozav!

cassa f. ladă; ~ da morto coșciug; ~ del fucile, panî puștii; ~ dell'orologio, cutia de metal a ceasornicului || casă de bani, casă de fier || casieri

casta f. castă.

castagna f. castană.

castagno m. castan; ~ d'India, castan sălbatec || adj. castaniu.

castagnòla f. petardă.

castaido m. majordom administrator, logofăt; vâtaf de curte || păzitor.

castellano m. și f, castelan || comandant.

castellétto m. castel mic || registru secret cu date asupra creditorilor || registru de. loterie.

castello m. castel || fortăreață, întăritură || cetate, burg || osatură, schelet de lemn (la diverse aparate).

castigamatti m. baston, nuia || om încruntat sever.

castigare tran, a pedepsi || (despre stil, limbă) a corecta, a perfecționa.

castigatézza f. puritate || moderare, cumpătare || corectitudine.

castigato adj. corect, corectat.

castigo m. pedeapsă, sancțiune.

castità f. castitate, puritate.

casto adj. cast, inocent; pur, || curat, neprihănit.

cassaforte f. casă de fier, casă de bani.

cassamâdia f. ladă-dulap.

cassapânca f. laviță.

CAS - CAT

cassare tran, a șterge, a radia || a casa, a desființa, a abroga.

cassettóne m. scrin, dulap || (arch.)

casetă (ornament al plafonului).

cassière m. casier.

castòro m. castor, **castrare** tran, a castra, a jugăni.

castrato m. berbec castrat || carne de berbec castrat.

castratura f. castrare. '

castrènse adj. privitor la o tabără, la un cantonament; vescovo ~, episcop peste capelanii militari.

castronàggine f. mojie, prostie.

castróne m. miel, berbec castrat; mânz castrat || prost, dobitoc, nătâng.

castroneria f. mojie, prostie.

casuale adj. întâmplător; fortuit || eventual.

casualità f. cazualitate || întâmplare, caz; fapt întâmplător.

casualmente adv. întâmplător.

casùpola f. cocioabă, colibă.

cataclisma m. cataclism.

catacómbe f. catacombă; subterani.

catafalco m. catafalce || tribună, estradă.

catafascio loc. adv. a ~, în neorânduială, amestecat, răvășit.

catalètto m. targa || năsălie || lectică.

catàlisi f. cataliză.

catalitico adj. catalitic.

catalizzatóre m. catalizator.

catalizzazióne f. cataliză, catalizare.

catalogare tran, a cataloga, a înregistra.

catállogo m. catalog; listă.

cataplasma m. cataplasma || fig. om supărător, om plicticos.

catapulta f. catapultă.

catapultare tran, a lansa un avion
cu catapulta.

catarifrangente adj. (aparat) care
reflectă lumina (în forma unui
fascicul de raze).

catarsi f. purificare; eliberare.

catartico adj. purgativ ||
purificator, eliberator.

catasto m. cadastru || impozit
stabilit după avere || birou, oficiu
care se ocupă cu cadastrul.

catastrofe f. catastrofa.

catastròfico adj. catastrofal.

catechismo m. catehism.

catechista m. catihet.

catechistico adj. catihetic.

catecùmeno m. catehumen.

categoria f. categorie || clasă.

categòrico adj. categorie, precis.

caténa f. lanț; fig. șir, serie, înlănțuire || lănțișor, colier.

catenaccio m. zăvor; decreto ~, decret neprevăzut (privind de
obicei ridicarea prețurilor).

catenèlla f. lănțișor, lănțug || lanț
(de ceasornic) || lanț (croșetat);
punto ~, punct de cusătură, de
broderie || cusătură la toc (la
pantofi) lanț de-a lungul
trotuarelor (pentru reglementarea
circulației).

cateratta f. stăvilar || cascadă, cataractă; piovere a ~, a ploua cu
găleata || deschizătură (la o
cușcă) || cataractă (med.).

catèrva f. mulțime; grămadă ||
turmă, stol.

catetere m. sondă.

catèto m. catetă.

catino m. lighean || (arch.) nișă;
boltă.

catione m. cation.

catòdico adj. catodic.

catodo m. catod.

catóne m. moralist; fare il ^, a face
pe moralistul.

catòrcio m. zăvor || persoană

șubredă, bolnăvicioasă.

CAT- CAV

catramare tran, a cătrăni; a smoli;
a da cu gudron.

catrame m. catran; smoală;
gudron.

cattedra f. catedră || tron papal;
scaun episcopal.

cattedrale f. catedrală || adj. care
ține de, privitor la o biserică
episcopală.

cattivare tran, a prinde, a lua
prizonier, a captura || refl. a
dobândi, a capta bunăvoința
cuiva || intr. a trăi prost, a trudi.

cattività f. răutate || captivitate;
sclavie || josnicie.

cattivo adj. rău || prost incapabil ||
captiv, nefericit, trist-1 | imoral,
rușinos.

cattolicismo m. catolicism.

cattòlico adj. catolic.

cattura f. arestare; mandato di ~,
mandat de arestare capturare ||
prindere (a unui animal viu) ||
sechestru (al unei corăbii).

catturare tran, a aresta || a captura
|| a sechestra.

caucciù m. arbore de cauciuc ||
cauciuc (substanță).

càule m. trunchi, tulpină (mai ales
la erbacee).

càusa f. cauză, pricină, motiv;
sposare una —, a îmbrățișa o
cauză || proces; far causa, a
intenta un proces; ~ sballata, : cauză pierdută ||.grad; drept ||
treabă, afacere || loc. prep. a ~ di,
din cauza.

causale adj. causal; congiunzione
-, conjuncție causală.

causalità f. cauzalitate.

causare tran, a cauza, a pricinui ||
: a produce.

catisidico adj. apărător, pledant

(fără diplomă || avocat.

caustico adj. caustic; care arde ||

• fig. mușcător || m. caustic.

cautèla f. precauție, băgare de seamă, circumspecție || cauțiune, garanție.

cautelare tran, a asigura, a lua măsuri de siguranță || refi, a se asigura față de, a se apăra.

cauterizzare tran, a cauteriza.

cauterizzazióne f. cauterizare.

cautézza f. precauție, prudență.

càuto adj. precaut, prudent, circumspect; mal -, imprudent.

cavalcata f. călărie, călărit; fare una -, a călări || plimbare călare.

cavalcatura f. animal de călărie || călărit, călărie || chirie pentru un cal de călărie.

cavalcavia m. pod (peste o stradă).

cavalcioni adv. a ~, picior peste picior: călare pe un scaun, pe o bancă.

cavalière m. călăreț || cavalier; -

servente, curtezan; ~ errante, cavalier rătăcitor || cavalier al unui ordin; decorat cu un ordin de cavalier || soldat de cavalerie, cavallaro m. păzitor de herghelie || curier, mesager; călăreț plătit.

cavalleria f. cavalerie || armată || vitejie; cavalerism || echitație jj grad, demnitate de cavalier.

cavallétta f. lăcustă.

cavallo m. cal; - di battaglia, cal de luptă, operă la care lucrezi de preferință, în care poți să-ți arăți toată măiestria.

cavare tran, a extrage, a scoate || a scobi, a da formă concavă || a scoate, a dezbrăca, a lepăda || refl. a-și scoate || a săpa de, a potoli; cavorsela male, a ieși păgubit dintr-o încurcătură.

cavata f. scoatere; extragere || (mus.) forță, limpezime a unui sunet (mai ales de coarde).

cavatappi m. tirbușon.

cavèrna f. cavernă; peșteră.
 CAV - CEL
 cavernosità f. adâncime || cavitate;
 scobitură.
 cavernoso adj. cavernos.
 cavézza f. căpăstru || ștreang.
 cavia f. cobai.
 caviale m. icre, caviar; nero come
 ii ~, negru ca tăciunele.
 cavicchio m. țăruș || cui de lemn.
 caviglia f. gleznă || piron; cârlig.
 cavillare intr. a interpreta subtil; a
 face sofisme || a căuta chițibușuri;
 a face șicane.
 cavità f. cavitate, adâncitură;
 gaură.
 cavo adj. adâncit, scobit, concav ||
 m. cavitate, adâncitură; ~ della
 mano, palmă închisă || otgon,
 funie groasă || cablu j | ~ elettrico,
 cablu electric.
 cavolàio rn. grădinar, cultivator de
 varză || negustor de varză,
 zarzavagiu.
 cavolfióre m. conopidă.
 càvolo m. varză; c'entra come il ~
 a merenda, se potrivește ca nuca-
 n perete; salvare capra e ~, a
 împăca și capra și varza.
 cazzuòla f. mistrie.
 céce m. năut.
 cecità f. orbire || întunecare, lipsă
 de rațiune, minte întunecată.
 cecoslovacco adj. cehoslovac.
 cèdere tran, a da înapoi, a ceda, a
 renunța.
 cedevole adj. îngăduitor, docil,
 care cedează ușor, maleabil.
 cedevolézza f. docilitate,
 supunere; maleabilitate.
 cediglia f. sedila.
 cediménto m. cedare.
 cédola f. cupon || recipisă ||
 contract.

cedrina f. lămâiță.
cedrino adj. (culoare, miros) de cedru.
cedróne m. cocoș de munte.
cefálico adj. cefalic.
cèfalo m. chefal.
cefalópodi m. plur. cefalopod.
cèffo m. mutră; față urâtă || bot.
celare tran, a ascunde, a tăinui, a ține ascuns || refl. a se ascunde; a dispărea.
celataménte adv. secret, pe ascuns, pe furiș.
celebrabile adj. lăudabil, demn de a fi elogiat, de a fi sărbătorit.
celebrante m. preot oficiant (care celebrează, care oficiază).
celebrare tran, a celebra, a oficia, a sluji (liturghia) a sărbători || a preamări a proslăvi a glorifica, a exalta.
celebrazíone f. celebrare, oficiere || comemorare; aniversare; solemnitate publică.
celebre adj. celebru, renumit, vestit, cunoscut.
celebrità f. celebritate, faimă.
celenterato m. celenterat.
celere adj. iute, repede; treno ~, tren rapid || f. poliție motorizată.
celerità f. iuțeală, repeziciune, celeritate. *
celeste adj. ceresc, celest; divin || de culoare azurie, albastru deschis.
celestiale adj. ceresc, divin.
célia f. glumă; zeflemea.
celiare intr. a glumi, a face în glumă.
celibatàrio m. celibatar, burlac.
celibato m. celibat.
cèlibe m. celibatar, burlac.
celidònia f. rostopască.
cella f. celulă (de închisoare) ||

chilie || celulă de fagure || cămară,
pivniță || (arch.) interior al unui
templu păgân.

cellofane f. celofan.

cèllula f. celulă.

426

CEL - CEN

cellulare adj. celular || care ține de,
privitor la închisoare || m.

închisoare cu regim celular.

cellulòide f. celuloid.

cellulósa f. celuloză.

celluióso adj. buretos || cu multe
celule; celular.

celta adj. celt.

cementare tran, a cimenta, a uni
cu ciment || fig. a consolida, a
întări.

ceménto m. ciment; ~ armato,
beton armat.

céna f. cină, masă de seară; ~
eucaristica, taina împărtășaniei, a
euharistiei.

cenare intr. a cina

cencióso adj. zdrențaros; petecit.

cénere f. cenușă; le Ceneri, prima
zi din postul mare j| (plur.)

oseminte || adj. cenușiu.

cenerèntola f. cenușăreasă.

cenerino adj. cenușiu.

cennamèlla f. fluier de câmp [|
fluier (folosit în război).

cènno m. semn || ordin j| indiciu;
indicație j| referință, referire;
aluzie \{ sunet de clopot, de
trâmbiță etc.

cenobitico adj. schimnic, chinovial,
călugăresc.

• **cenone** m. cină [| cină în ajun de
Crăciun, în noaptea anului nou.

censimento m. recensământ ||
cadastru.

censire tran, a face un recensământ
|| a cadastra.

censito adj. înscris în registrul fiscal J| m. om cu avere.

censore m. cenzor || cenzor (magistrat la cenzură) || director de studii; pedagog (de internat) || | critic, cenzor.

censorio adj. de cenzor, cenzorial.

censura f. cenzură || admonestație, dojana, muștrare || dezaprobare.

censurare tran, a censura j| **a** critica.

centauro m. centaur || constelația Săgetătorului || motociclist.

centellinare tran, a sorbi câte o înghițitură, a degusta.

centenario adj. centenar, de o sută de ani || care ține de, privitor la centenar |(m. centenar || persoană în vârstă de o sută de ani || staroste (mai mare peste o sută de familii, în orânduirea feudală).

centennale adj. secular.

centesima f. sutime || un fel de impozit; un fel de dobândă.

centesimo m. sutime j| centimă || o sută || num. ord. al o sutălea || num. mult, însutit.

centiâro m. metru pătrat.

centigrado m. centigrad.

centigrâmmo n. centigram.

centilitro m. centilitru.

centimetro m. centimetru.

centina m. arc, arcadă de lemn.

centinaio m. sută || aproximativ o sută.

centinâre tran, a pune osatura, arcurile (la o.boltă) || a îndoi, a arcui || a surfila.

centista m. alergător (pe 100 m. plăți).

centomila adj. o sută de mii || cantitate mare.

centonista m. compilator.

centopiédi m: miriapod.

centrale adj. central || principal || f. centrală.

centralinista f. telefonistă la o centrală telefonică.

centralino m. centrala internă.

centralizzare tran, a centraliza.

centralizzazióne f. centralizare.

centrare tran, a centra, a fixa în centru || intr. a ținti, a lovi drept în centru, a centra.

CÈN - CÈR

cètrico adj. care ține de centru, privitor la centru.

centrifugare tran, a separa printr-o mișcare centrifugă.

centrifugazióne f. centrifugare, separare printr-o mișcare centrifugă.

centrifugo adj. centrifug.

centripeto adj. centripet.

centrista adj. de centru, m. membru al unui partid politic de centru, moderat.

cèntro m. centru; mijloc; ~ di gravità, centru de gravitate; essere, trovarsi nel suo ~, a te simți bine, a fi în mediul tău || fig. centru de studii.

centuno num. ord. o sută unu.

centuplicare tran, a însuti.

centuplo agg. însutit.

centùria f. centurie.

centurióne m. centurion.

céppa f. tulpină, trunchi.

ceppâia f. trunchi tăiat.

céppo m. trunchi || buștean, buturugă || crăciun || dar de crăciun || butuc || bază, soclu, lemn de susținere || butuc, obadă (pentru tortură || sclavie || cutie pentru pomeni.

céra f. ceară || lumânare de ceară || tablă cerată || expresie, mină,

înfățișare; far buona ~, a se arăta primitiv, amabil.

ceramica f. argilă, pământ ceramică (artă) || obiecte de ceramică.

cerasella f. băutură alcoolică (« cherry-brandy »).

cercare tran, a căuta; chi cerca trova, cine caută găsește; || a cerceta, a studia || a încerca.

cercatóre m. care caută || căutător.

cérehia f. cerc, incintă, ocol || cerc de prieteni, de cunoștințe; || sferă de acțiune, de influență.

cerchiare tran, a cercui || a ' încercui, a împresura || a înconjura.

cercopitèco m. maimuță cu coadă lungă.

cereale adj. care ține de, privitor la cereale || m. plur. cereale.

cerealicolo adj. care ține de, privitor la cultura cerealelor.

ceralicultura f. cultură de cereale.

cerebrale adj. cerebral.

cèrebro rn. creier.

cèreo adj. de ceară, ca ceara.

cerimoniale m. ceremonial || adj. care ține de ceremonie; ritual.
cerimonière m. maestru de ceremonie.

cerimonióso adj. ceremonios; afectat, pretențios.

cèrna f. alegere; separare || specie de pește.

cernere tran, a cerne, a trece prin sită || a separa, a distinge || a discerne, a vedea limpede.

cerniéra f. balama.

cèrnita f. alegere, separare.

céro m. lumânare de ceară.

ceróne m. cosmetic (pentru machiaj).

ceròtto m. plasture || leac băbesc ||

pictură prost executată.

cèrro m. (bot.) cer.

certame m. luptă.

certézza f. certitudine, siguranță || dovadă.

certificâre intr. a certifica, a adevăra, a atesta || a afirma ca cert, a confirma || refl. a deveni sigur de un lucru, a se convinge.

certificato m. certificat; rilasciare

un ~, a elibera un certificat, **cèrto** adj. cert, sigur || convins, sigur de ceva ||/ anumit,

determinat || oarecare || m. lucru sigur; siguranță || adv. desigur, cu CER - CHI

siguranță, certùno adj. unul, vreunul || un, vreun.

cerùleo adj. azuriu, albastru ca marea.

ceralo adj. azuriu.

cerveliétto m. cerebel, creierul mic, creieraș.

cervellino m. creieraș || prostuț; zăpăcit, nestatornic.

cervèllo m. creier, encefal || intelect, judecată, înțelepciune;

cervellòtico adj. ciudat, bizar, trăsnit || fantezist, nereal, neîntemeiat.

cervicale adj. cervical.

cervice f. ceafă, grumaz; essere duro di. ~, a fi încăpățânat, a nu te pleca.

cèrvo m. cerb; ~ volante, zmeu (de joacă).

cerziorare tran, a verifica.

cesareo adj. imperial, împărătesc.

cesarismo m. dictatură (mai ales , militară).

cesellare tran, a cizela, a dăltui.

ceseliatóre m. dăltuitor, sculptor || scriitor rafinat.

cesellatura f. cizelare, dăltuire; lucru cu dalta.

cesèllo m. daltă; lavorar di re;
lucru cu dalta.

cèsio adj. albastru deschis || m.
(chim.) cesiu.

cèspite m. tufă, tufiş || sursa de
venit, resursă.

cespo m. tufiş, tufă.

cessare intr. a înceta, a sfârşi, ||
tran, a îndepărta, a da la o parte (j
a evita || refl. a se ţine departe, a
se abţine.

'fissioné f. cedare, renunţare ||
cesiune.

Cèssso m. closet.

^{Ce}sta f. coş; conţinutul unui coş ||

•Coş (pentru rufele murdare) |j
(sport) împletitură în formă de
coş prinsă de mână (folosită la un
joc cu mingea).

cestèlla f. coşuleţ || plasă (de prins
peşti sau păsări), cestino m.

coşuleţ || ~ da viaggio, pungă, coşuleţ cu merinde pentru drum
(care se vinde în gări) || coş de
hârtii.

cestista m. jucător de baschet.

césto m. coş; palia ~, baschet.

cèto m. pătură, categorie, categorie
socială.

cettriòlo m. castravete || fig.
prostănac.

che pron. rei. care, ce || pron. inter, care, ce || adj. ce, cât || conj. că ||
(causale) pentru || (finale) ca să jj
(consec.) încât, de || (temporale)
când || (comp.) decât || (awers.)
dar || (correlat.) ca şi cum.

checché pròn. indef. orice, oricare.

chellerina f. chelneriţă.

chepi m. chipiu.

chermisino adj. roşu aprins, carmin.

cherubico adj. de heruvim, îngeresc.

cherubino m. heruvim.

chéto agg. liniştit, tăcut.

chi pron. rei. şi inter, care, cine ||
dacă cineva.

chiacchera f. vorbărie, flecăreală;
fare quattro ~, a sta puțin de
vorbă || zvon.

chiaccherâre intr. a pălăvrăgi, a
flecari, a bârfi.

chiacchierata f. vorbărie, flecăreală.

chiacchierio m. vorbărie.

chiacchieróne adj. vorbăreț, flecar
|| intrigant.

chiamare tran, a chema: - sotto le
armi, a chema sub arme, a
încorpora, a concentra; ~ in
giudizio, a chema în judecată; || a
numi, a denumi || refi, a se numi;

CHI - CHI

a-și spune, a se considera, a se
declara drept.

chiamata f. chemare || invitație de
prezentare || ordin de chemare.

chiappa f. bucă || fesă || colț de
stâncă.

chiara f. albuș (de ou).

chiarétto m. vin roșu (deschis la
culoare).

chiarézza f. claritate, limpezime ||
(fig.). renume, faimă || nobleță,
strălucire

chiarificaménto m. clarificare,
lămurire.

chiarificare tran, a clarifica, a
lămuri, a limpezi || (chim.) a
limpezi, a precipita || a glorifica,
a preamări || a declara.

chiarificazióne f. clarificare,
lămurire || declarație. _t

chiariménto m. lămurire,
explicație; declarație.

chiarire tran, a lămuri, a limpezi, a
explica, a rezolva (o îndoială) || a
amesteca cu apă, a boteza (vinul)
Il refl. a se lămuri || a se limpezi ||
intr. a străluci, a deveni luminos ||
a se lămuri.

chiarita f. înseninare || luminiș.

chiarita f. claritate; limpezime; ||
faimă, glorie.

chiaro adj. clar, limpede; lămurit
dire a ~ note, a vorbi deschis ||
renumit, ilustru || senin, fără nori
|| vesel, liniștit, senin || (despre
culori) deschis || (despre voce)
sonor, limpede, clar || m.
claritate, lumină || culoare
deschisă || adv. limpede.

chiaroveggènte m. clarvăzător,
pătrunzător, perspicace, **chiaroveggènta** f. clarviziune;
pătrundere, perspicacitate.

chiassata f. gălăgie || ceartă,
scandal.

chiassétto m. străduță, fundătură.
chiasso m. zgomot, gălăgie; fare ~,
a zburda, a se juca || scandal,
ceartă || glumă || ulicioară,
stradelă.

chiassóso adj. zgomotos, gălăgios
|| (despre culori) țișător, chiástico adj. așezat în ordine
încrucișată.

chiatta f. luntre lată, ponton, plută.

chiavarda f.. piron || bulon.

chiavardâre tran, a pironi, a
bulona.

chiavùre tran, a încuia (cu cheia) ||
a bate în cuie, a țișui || a
străpunge.

chiave f. cheie ~ inglese, cheie
franceză || cifru (al unui text).

chiavétta f. cheiță || robinet ||
comutator, întrerupător.

chiàvica f. cloacă, canal de
scurgere || stăvilar.

chiavistèllo m. zăvor.

chiazza f. pată || pată de piele;
pistru.

chiazzare tran, a păta; a face pete.

chiazzatura f. pătare.

chicca f. bomboană || (la plur.)
zaharicale. *

chicchera f. ceșcuță.

chichessia pron. ind. oricine,
oricare.

chicco m. bob, grăunte (de cereale)
|| bob de strugure || bob de
grindină. .

chièdere tran, a cere; a solicita; ~
in moglie, a cere în căsătorie; c,
l'elemosina a cere de pomană; || a
cere să ți se spună, a întreba.

chiericato m. cler; preoțime.

chiérico m. seminarist; novice;
copil din cor.

chièsa f. biserică.

chiesuòla f. bisericuță, biserică
mică și săracăcioasă.

chilo m. chil; fare il ~, a-ți face
siesta || kilogram.

430

CHI - CIA

chilogrammo m. kilogram.

chilolitro m. kilolitr.

chilometraggio m. kilometraj.

chilomètrico adj. kilometric.

chilòmetro m. kilometru.

chimèra f. himeră || fig. închipuire.

chimèrico adj. himeric, utopie,
iluzoriu.

chimica f. chimie.

chimico adj. chimic; gabbiette ~,
laborator de chimie. || chimist.

chimo m. chim.

chimòno m. chimono.

china f. povârniș || declin al vârstei
|| chinchină.

chinare intr. a scădea, a declina, a
coborî || (despre soare) a apune ||
refl. a se inclina în fața cuiva ||
tran, a apleca, a pleca.

chinato adj. aplecat, îndoit.

chinino m. chinină (preparat
farmaceutic).

chino adj. aplecat; încovoiat a
capo ~, cu capul plecat.

chinòtto m. fruct citric ||-

mandarină (zaharisită).

chiòccia f. cloșcă.

chiocciare intr. a cloncăni || a se ghemui J| a fi leneș.

chiocciata f. cuib de pui || fig.

copii mici și mulți.

chiòccio adj. (despre voce) răgușit aspru.

chiòdo m. cui; roba da ~, lucruri de calitate proastă, lucruri absurde, trăsneli slăbănog, scobitoare || (fig.) datorie || (bot.) ~ di garofano, cursoare.

chiòma f. coamă (de cal, de leu) || păr, plete, păr lung și bogat || frunziș || coadă de cometă.

chiomato adj. cu coamă lungă, încomat; pletos.

chiòsa f. glosă, comentariu.

chiosare tran, a comenta; a face un comentariu la un text, a interpreta, a comenta (vorbele cuiva).

chiosatóre m. comentator, glosator.

chiòstra f. cercul (munților) || curte.

chirògrafo m. act, autograf.

chiromanzia f. chiromante.

chirurgia f. chirurgie.

chirurgico adj. chirurgical.

chirurgo m. chirurg.

chitarra f. chitară.

chitarrista m. chitarist.

chiudere tran, a îngrădi, a împrejmui || a închide; a încuia || a încheia, a fi în coadă || a concludere, a încheia (o expunere)
II intr. (despre o ușă) a se închide încet II refl. a se întuneca (vremea, cerul) || a se închide în sine, a se închista.

chiunque pron. indef. oricine, oricare.

chiùsa f. îngrăditură; loc îngrădit || (geog.) loc înconjurat de munți jj

stăvilar, ecluză || încheiere;

concluzie || închisoare || baricadă.

chiusua f. închidere || încheire, sfârșit || stăvilar || ~ lampo, fermoar.ci m.

numele literei ~ ||

pron. pers. pe noi, ne; nouă, ne

(înainte de lo, la, li, le, ne, este

înlocuit cu ce) || pron. dimostr.

aceasta, în aceasta; non ci tengo, nu țin de loc la aceasta || avv, aici, în acest loc; ci siamo, am

ajuns.

ciabatta f. papuc de casă; gheată, pantof vechi.

ciaccola f. cumătră, femeie flecară.

ciaccóna f. dans popular; muzică

ce însoțește acest dans.

cialtróne adj. pungaș || cerșetor, calic.

cialtroneria f.. pungășie,

netrebnicie || calicie.

CIA - CIF

ciambèlla f. covrig, colac; non

tutte le ~ riescono col buco, nu

toate îți reușesc după dorință ||

colac (de gumă, de paie; pentru șezut) •

ciambelâio m. covrigar; simigiu.

cianamide f. îngrășământ chimic azotat.

cianca f. picior (bolnav, slab).

ciancia f. glumă; prendere a ~, a

lua în râs || vorbă goală, palavă.

cianciare intr. a trâncăni, a flecari,

a spune prostii || a glumi, a lua în

râs || a se juca, a se amuza.

cianciare intr. a bâlbâi, a se

poticni în vorbă || a mânca încet:

a molfăi ||. a lucra încet || tran, a

mormăi; a staici cuvintele.

cianfrusaglia f. podoabă ieftină;

fleac || (colect.) lucruri, podoabe fără valoare, nimicuri.

ciangola f. flecăreală vorbărie, palavre.

ciangottare intr. și tran. a.

pronunța stâlcit || a cânta || a

gângavi || a vorbi mult.

ciano adj. albastru; azur, azuriu;
m. albăstrea.
cianuro m. cianură.
ciao inter, la revedere! adio!
servus!
ciarla f. vorbărie, trăncăneală; far
quattro ~, a schimba două vorbe ||
bârfeală, intrigă; zvon.
ciarlare intr. a flecari, a vorbi fără
rost, a trăncăni.
ciarlataneria f.. șarlatanie,
pungășie || locvacitate, limbuție.
ciarlatanésco adj. de șarlatan.
ciarlatano m. șarlatan, impostor.
ciarliero adj. vorbăreț, flecar,
palavragiu.
ciarpame m. vechitură; lucru fără
valoare, fleac, nimic.
ciascuno pron. ind. fiecare.
cibare tran, a alimenta, a hrăni.
cibaria f. hrană, aliment; provizie.
cibario adj. hrănitor, nutritiv, care
servește drept aliment.
cibernetica f. cibernetică.
cibo m. hrană; aliment; masă,
dejun.
cica f. gumă de mestecat.
cicalare intr. a trăncăni, a
pălăvrăgi || a critica, a murmura.
cicalata f. discurs lung și plicticos
|| vorbărie, trăncăneală.
cicatrice f. cicatrice.
cicatrizzare intr. a cicatriza, a
vindeca.
cicatrizzazióne f. cicatrizare.
cicca f. muc de țigară, chiștoc ||
fleac, nimic; om de nimic.
cicchétto m. păhărel de țuică, de
rachiu || fig. dojana; predici;
reproș.
cicciuto adj. grăsuț, durduliu.
ciceróne m. cicerone, călăuză,
ghid.
ciclico adj. ciclic, în ciclu; poeta ~,

poet epic, autor de poeme
inspirate din legendele războiului
troian.

ciclismo m. ciclism. *

ciclista m. și f. biciclist, ciclist.

ciclope m. ciclop.

cicogna f. **barză**, **cicória** f. cicoare || cicoare.

cièco adj. orb; funestra ~, fereastră

oarbă, care nu dă lumină; vicolo

-, fundătură; mosca ~, baba

oarba; alia ~, orbește || (anat.)

cec.

cielo m. cer: toccare il ~, con un

dito, a fi în culmea fericirii ||

vreme, climă || boltă (la cuptor) ||

rai, paradis; lode al ~, slavă

cerului, slavă domnului: santo ~!

doamne, dumnezeule!

cifrare tran, a-și pune inițialele pe

un text || a broda (o monogramă)

|| a cifra (un text).

CIF - CIN

cifrario m. cifru; cod cifrat; cheie

de cifru.

cifra f. cifră || total, sumă totală||

zero || cifru; ufficio., serviciul

cifrului || inițială; monogramă ||

(mus.) caracter, semn muzical j|

pecetea unui stil personal.

ciglio m. (f. la plur.) geană; batter

le ciglia, a clipi || sprânceană ||

fig. margine (de drum, de șanț)

mal ridicat.

ciglióne m. margine ridicată; mal

înalt || povâniș.

cigno m. lebădă || fig. poet,

compozitor.

cigolaménto m. scârțâit, pârâit

zgomot strident.

cigolare int. a scartai a pârâi || a

trosni || a ciripi, a gunguri (despre

păsări).

cilécca f. farsă, glumă, far ~, a nu

exploda (despre o armă), a nu

izbuti.

cilestràno adj. azuriu.

ciliègia f. cireașă; rosso ~, roșu aprins.

ciliegiaio m. fructar, vânzător de cireși.

ciliègio m. cireș.

cicuta f. cucută.

cilindrata f. capacitate cilindrică (la motoarele cu explozie).

ciilîndrico adj. cilindric.

cilindro m. cilindru : capello a ~, joben, cilindru; cilindru, valț.

cima f. culme, vârf; pisc; da ~ a fondo, de sus până jos, în întregime, capăt, extremitate || grad cel mai înalt, punct culminant.

cimasa f. chenar ornamental (de-a lungul unei fațade).

cimentare tran, a încerca un metal prețios || a purifica aurul || a pune ' la încercare || a pune în primejdie, a risca || refl. a se expune.

ciménto m. experiență; analiză || încercare, probă || risc; primejdie.

ciminièra f. coș (de fabrică, de vapor, de locomotivă).

cimitèro m. cimitir || catacombe || loc singuratec.

cimmèrio adj. întunecat, obscur || care ține de infern, infernal.

cimósa f. marginea groasă unei țesături (postav, etc.) || ghemotoc (de postav) pentru șters tabla:

cimurro m. răpciugă || răceală; guturai puternic.

cincinno m. buclă, șuviță de păr ondulată.

cincischiare tran, a ciopârți || a toca; a tăia mărunț. || a mototoli || a staici (cuvintele) a pierde vremea.

cine și cinema m. cinematograf.

cineast m. cineast.

cinecittà f. centru de
cinematografie, ansamblu de
studiouri, cinematografice.

cinèdo f. favorit; tânăr, corupt.

cinegètica f. cinegetică.

cinelandia f. studiouri de film
(considerate ca alcătuind o țară
din povești).

cinematografare tran, a filma, a
cinematografia.

cinematografia f. cinematografie.

cinematogràfico adj.

cinematografic.

cinematògrafo m. cinematograf

cinèreo adj. cenușiu.

cinescòpe m. cinescop.

cinése adj. chinezesc, chinez.

cinètica f. cinetică.

cingere tran, a încinge || a
înconjura, a împresura; ~
d'assedio, a asedia || a îmbrățișa, a
strânge || a înarma (un cavaler) ||
rifl.; a se încinge || (despre o
fortăreață) a se. în țări.

CIN - CIR

cìnghia f. curca || chingă. || curca
de transmisie.

cingiménto m. încingere.

cingolo m. cordon, brâu ||
cingătoare, brâu || centură de
castitate.

cinguettare intr. a ciripi; a
gunguri || a vorbi mult și repede.

cinguettio m. ciripit, gungurit.

cinico adj. cinic; disprețuitor;
indiferent.

cinismo m. cinism.

cinnamòmo m. scorțișoară.

cinquanta num. card, cincizeci.

cinquantenàrio adj. de cincizeci
de ani || m. numărul cincizeci || a
cincizecea aniversare.

cinquantènne m. persoană în

vârstă de cincizeci de ani.

cinquantennio m. perioadă de cincizeci de ani.

cinquantèsimo adj. num. ord. al cincizecilea || a cincizecea parte, cincizecime.

cinquantina f. un număr de cincizeci, sau aproximativ cincizeci || vârstă de cincizeci de ani.

cinque adj. num. card, cinci:, il ~ per cento, cinci la sută.

cinquacentista m. scriitor sau artist (italian) din secolul al XV-lea.

cinquecento num. ord. cinci sute.

cinquina f. număr de cinci lucruri || premiu care se dă celui care câștigă acest număr || soldă (pentru soldați).

cinta f. zid (în jurul unui oraș): linie de centură; centură de fortificații || cerc, circuit || talie.

cintola f. brâu, talie.

cintolo m. legătură, brâu, cordon || marginea unei țesături.

cintura f. cordon, cingătoare || talie || centură || incingere.

ciò pron. dim. acesta, ăsta, lucrul acesta.

cliócca f. smoc, șuviță de păr || ciorchine (de fructe) || ramură (cu frunze pe ea).

ciocolata f. ciocolată; una tavoletta di ~; un pachet de ciocolată.

ciocolattino m. bomboană de ciocolată.

ciocolâtto m. ciocolată cu lapte. ciòcia f. opincă.

cioncare tran, a bea repede, a da pe gât, a gâlgâi || intr. și refl. a (se) rupe, a se frânge.

ciónco adj. retezat, tăiat, rupt; frânt

|| mutilat, ciunt, ciuntit.

ciondolare intr. a atârna, a spânzura, a se bălăbăni.

ciòndolo m. breloc; pandantiv || medalion, cercel, podoabă ieftină || decorație, medalie.

ciòtola f. vas rotund; blid, castron || taler mic.

ciòttolo m. piatră de râu; prundiș f. piatră; pietricică.

cipiglio m. încruntare (a feței).

cipòlla f. ceapă; bulb || nod, excrescență (în lemn).

cippo m. trunchi de coloană sau piatră (servind drept monument sepulcral).

ciprèso m. chiparos.

cipria f. pudră; darsi la ~, a se pudra, a-și da cu pudră.

cipriota adj. cipriot, din Cipru.

circa adv. circa, aproape, cam, aproximativ || prep. cu privire la, privitor la, în ce privește.

circe f. vrăjitoare, femeie ademenitoare.

circènse adj. de circ; || m. (la plur.) jocuri de circ.

circo m. circ, arenă; ~ equestre, circ.

CIR - CIT

circolare adj. circular, în formă de cerc || intr. a se roti, a se mișca circular.

circularmente adv. circular, în cerc.

circolatòrio adj. circulator; apparato ~, aparatul circulator.

circolazióne f. circulație || mișcarea de rotație a astrelor.

circolo m. cerc; circumferință || ciclu || circumscripție || cuib, club, cerc (cultural) || fig. cerc de oameni, grup.

circoncidere tran, a circumcide.

circondare tran, a înconjura || a împresura, a încercui || a cuprinde || a înconjura cu atenție pe cineva

circondario m. district, circumscripție || raion || suburbie || teritoriu limitrof.

circondurre tran, a conduce, a duce jur împrejur; a învărti.

circonferenza f. circumferință; cerc || margine, limită.

circonflèsso adj. circumflex.

circonfondere tran, a răspândi de jur împrejur || a revărsa de jur împrejur.

circonfuso adj. înconjurat de lumină, aureolat; scăldat în lumină ||. pătruns; străbătut.

circonvallare tran, a împrejmui cu un zid, cu o întăritură || a înconjura (un oraș) cu o șosea.

circonvenire tran, a înșela, a trage pe sfoară.

circonvenzióne f. cursă, înșelăciune.

circonvicino adj. înconjurător, învecinat.

circonscritto adj. circumscris, delimitat.

circoscrivere tran, a circumscrie, a delimita || a limita || a descrie amănunțit.

circoscrizióne f. circumscriere, delimitare || circumscripție.

circospètto adj. circumspect, prudent, prevăzător.

circospezione f. circumspecție, prudență, prevedere.

circostante adj. înconjurător; foarte apropiat.

circostanza f. circumstanță, împrejurare || ocazie, prilej.

circostanziare tran, a indica, a preciza toate circumstanțele unui fapt || a povesti, a descrie cu toate

amănuntele.

circostanziato adj. amănunțit, precizat; specificat.

circuire tran, a înconjura, a împresura || a închide de jur împrejur || a fixa, a determina || a amăgi, a înșela cu lingușiri.

circuito adj. înconjurat || înșelat.

circumnavigare tran, a naviga în jurul pământului.

cirillico adj. cirilic, glagolitic.

cirro m. păr, plete; buclă, zulf || cirus (nori).

cirròsi f. ciroză.

cisterna f. cisternă; nave ~, navă cisternă, petrolier || rezervor.

cisti f. chist, tumoare || vezică, bășică urinară.

cistifellea f. vezică biliară.

cistite f. cistită.

citare tran, a cita, a menționa || a cita, a chema în judecată; ~ per danni, a urmări pentru daune. || a acuza.

citarèdo m. cântăreț din târg.

citazióne, f. cerere de chemare în judecată.

citrico adj. citric.

citrullàggine f. prostie, tâmpenie, tembelism.

citrullo m. idiot, tâmpit, tembel.

cittadèlla f. fortăreață, citadelă.

435

CIT - CLE

cittadinanza f. cetățenie; acquisto della, ~, naturalizare, obținerea cetățeniei || populația unui oraș; totalitatea populației unui stat.

cittadino m. orașan, locuitor al unui oraș || cetățean || adj. orașenesc, urban.

ciucàggine f. prostie, tâmpenie || încăpățănare prostească.

ciùcca f. beție.

ciuco rn. măgar || fig. prost, tâmpit, ignorant.

ciuffo m. smoc (de păr); moț, șuviță || moț, smoc de pene, (la păsări); un ~ d'erba, un mănunchi de iarbă, un tufiș.

ciurlare intr. a se clătina; ~ nel manico, a nu fi ferm, a șovăi, a nu-și ține făgăduiala.

ciurmadóre m. șarlatan || impostor || vrăjitor.

ciurmàglia f. gloată, adunătură, mulțime.

ciurmare tran, a vrăji șerpi || a înșela, a trage pe sfoară.

ciurmeria f. șarlatanie; înșelătorie || impostură.

civétta f. cucuvea || fig. cochetă; far la ~, a cocheta.

civetteria f. cochetărie.

civettuòlo adj. cochet.

civico adj. cetățenesc, civic || municipal, orașenesc.

civilista m. specialist în dreptul civil.

civilizzatóre adj. civilizator.

civiltà f. civilizație || politețe; purtări civilizate.

civismo m. spirit cetățenesc patriotism.

clamóre m. strigăt, zgomot || protest, strigăt de nemulțumire.

clamoróso adj. zgomotos || răsunător.

clan m. clan, neam || cerc închis; clică.

clandestino adj. clandestin.

clarinétto m. clarinet.

clarino m. clarinet || trâmbiță cu sunet ascuțit.

classe f. categorie, clasă || clasă (socială); lotta di ~, lupta de clasă || contingent clasă (de școală) || fel, calitate; di ~, de calitate

superioară.

classicismo m. clasicism.

classicista adj. clasicist, imitator și partizan al clasicilor.

classicizzare tran, a clasiciza, a face conform modelelor clasice.

clàssico adj. clasic || excelent, perfect || m. clasic (scriitor).

classifica f.. clasificare (la un examen, la o întrecere sportivă).

classificare tran, a classifica.

classificazióne f. clasificare.

classismo m. teorie, acțiune pe baza luptei de clasă.

claudicante adj., șchiop || nesigur, împleticit (la călcat).

claudicare intr. a șchiopăta a călca nesigur, a se împletici.

clàusola f. clauză, restricție || propoziție intercalată || cadență.

claustrale adj. claustrai, de mănăstire.

clâustro m. mănăstire || ocol.

clausura f. claustrare, izolare || interdicție de a ieși dintr-o mănăstire.

clava f. buzdugan, măciucă.

clemente adj. clement, iertător, mărinimos (despre vreme) blând, calduț.

clemenza f. clemență, mărinimie; iertare.

clericale adj. clerical; preoțesc.

clericâto m. preoție || cler, preoțime.

clèro m. cler, preoțime; ~ secolare preoțime; ~ regulate, călugării, monahii, călugăria.

CLE- COC

clessidra f. clepsidră.

cliché m. clișeu.

cliènte m. client, cumpărător.

clientèla f. clientelă .)| stare, condiție de client (la Romani).

clima m. climă, climat.
climatèrico adj. primejdios;
funest, nenorocit.
climatico adj. climatic, climateric.
clinica f. clinică, sanatoriu.
clinico adj. clinic || m. clinician.
clișee m. clișeu.
clistere m. clistir, irigator < ||
spalatura intestinală.
clivo m. înălțime, colină, deal,
urcuș.
cloaca f. hazna, cloacă, fig. lume
desfrânată, vicioasă.
clorato m. clorat.
dòrico adj. cloric; acido ~, acid
cloric.
cloridrico adj. clorhidric.
cloro m. clor.
clorofilla f. clorofilă.
clorofórnilmio m. cloroform.
cloroformizzazióne f.
; cloroformizare.
cloruro m. clorura.
club m. club, cerc.
coabitare intr. a coabita, a
conlocui.
coabitazióne f. coabitare,
conlocuire.
coadiutóre, -trice m. și f. ajutor
(pe lângă un paroh sau un
episcop).
coadiuvare tran, a ajuta; a coopera
(cu cineva), a fi adjunctul lui.
coagulante adj. coagulant.
coagulare tran, a coagula, a
închega.
coagulazióne f. coagulare.
coagulo m. cheag de lapte ||
coagulare || substanță coagulată;
cheag (de sânge).
** **coalizióne** f. coaliție, alianță.
coalizzare tran, a coaliza, a uni, a
alia.
coartare tran, a constrânge, a sili.

coartazióne f. constrângere, violentare, silire.

coattivo adj. obligator, silnic, forțat.

coatto adj. forțat, coercitiv, impus || docimilio ~, domiciliu forțat || (plur.) condamnați la domiciliu forțat.

coazióne f. constrângere; violentare (fizică sau morală).

cobalto m. cobalt; cielo di ~; cer de un albastru tare, aprins.

cobelligerante adj. cobeligerant.

còbra m. cobră.

coca f. arbore de coca || coca-cola, băutură care se extrage din această plantă.

cocaina f. cocaină.

cocea f. colț, capăt (al unei basmale, al unei batiste) || culme; vârf de munte || creștătură la capătul unei săgeți (care se proptește pe coarda arcului) || capul fusului.

coccarda f. cocardă.

cocchière m. vizitiu, birjar; mosche ~, oameni care se agită, care-și dau importanță

chio m. trăsură; echipaj.

coccio m. teracotă (argilă) || vas de pământ || (plur.) vase de bucătărie.

cocciutaggine f. încăpățănare.

còcco m. cocos || nucă de cocos || ou de găină || copilaș; puișor

cocodrillo m. crocodil.

coccolare tran, a răsfăța, a cocoloși.

cocènte adj. fierbinte, arzător (despre o durere) puternic, acut.

cocitóre m. cocător.

cocitura f. coacere; coctiune, coptură.

COC - COL

cocólla f. manta cu glugă || haină de călugăr.

cocòmero m. pepene verde. || fig. căpăţână, cap sec, bostan.

cocùzzolo m. creştet, vârful, (la cap, la uă munte, età).

còda f. coadă; alzar la ~, a nu se supune; avere la ~ di paglia, a se simţi vinovat abito a ~ di rondine, frac, rândunică; coda di gallo; cocktail || trenă; sonetto con la - ~, sonet cu adaos de strofe.

codardia f. laşitate, josnicie.

codardo adj. laş; josnic.

codâto adj. cu coadă, codat.

codazzo m. coadă, suită, cortegiu de oameni.

codeina f. codeina.

codesto adj. şi pron. dim. acest; v. şi cotesto.

còdice m. codice; manuscris || cod (de legi).

codificare tran, a codifica.

codificazióne f. codificare.

codino m. codiţă || coadă de perucă || reacţionar; retrograd.

coefficiente m. coeficient.

coefficientenza f. coeficienţă, acţionare (împreună cu alte cauze).

coercitivo adj. coercitiv.

coercizióne f. coerciţie, constrângere.

coerente adj. coerent.

coerèntza f. coerenţă.

coesistere intr. a coexista.

coessenziale adj. de aceeaşi esenţă || esenţial.

coetàneo adj. de aceeaşi vârstă, contemporan.

coèvo adj. contemporan.

còfano m. casetă; cufăraş; lădiţă (lucrată frumos) || cheson (de muniţie) || coş mare, coş rotund.

cogitabondo adj. gânditor, adâncit
în gânduri; visător.

cogitare intr. a cugeta, a gândi.

cogitativa f. gândire, facultatea de
a gândi.

cogitazióne f. cugetare, gândire.

cògli prep. art. v. con.

cògliere tran, a culege || a prinde, a
surprinde; ~ sul fatto, a prinde
asupra faptului; ~ in fallo, a
prinde pe cineva cu o greșeală; ~
l'occasione, a prinde ocazia; ~ la
palla al balzo, a prinde momentul
cel mai potrivit || a lovi; ~ nel
segno, a nimeri., a ghici.

coglionare tran, a batjocori || a
vorbi în glumă.

coglionatura f. batjocură,
batjocorire.

coglióne m. testicul || fig. fricos,
laș, nătărău.

coglioneria f. prostie, tâmpenie, ||
fleac, nimic.

coglitura f. culegere, cules ||
recoltă.

cognac m. coniac.

cognato m. cumnat.

cognazióne f. rudenie de sânge ||
înrudire între cumnați •*

cògnito adj. cunoscut.

cognóme m. nume de familie ||
poreclă.

cognominare tran, a da numele de
familie || a porecli refl. a-și lua
numele de familie al cuiva.

coibènte adj. izolant, rău
conducător (mai ales față de
căldură și electricitate).

coincidènza f. coincidență || (ferr.)
punct de încrucișare a linilor ||
punct de coincidență.

coincidere intr. a coincide.

coinquilino m. colocatar. /

coinvòlgere tran, a implica, a

antrena, a amesteca în ceva.

cól prep. art. v. con.

cola adv. colo || către, spre.

438

colare tran, a strecura, a filtra (|| a picura || a vărsa || intr. a se curge, a picura (mar.) a se scufunda; ~ a picco, a se scufunda.

colassù adv. colo sus, acolo.

colata f. curgere, scurgere || șarjă, turnare (a metalelor) |j lavă răcită.

colato adj. strecurat.

colatóio m. strecurătoare.

colatura f. scurgere, strecurare |J drojdie || ceară scursă din lumânări.

colazióne f. micul dejun |J dejun (prânz, la prânz).

còlchico m. brândușă.

colendissimo adj. prea înalt || prea onorabil.

colèra m. holeră.

colibri m. colibri.

colica f. colică, colici.

còlla prep. art. v. con. || f. elei.

collaborare intr. a colabora, a conlucra.

collaboratóre m. și f. colaborator.

collaborazióne f. colaborare.

collaborazionismo m.

colaboraționism.

collaborazionista m. și f.

colaboraționist.

collana f. colan; colier || colecție de opere || culegere de poezii (cu temă comună).

collare m. zgardă || guler (la o haină)

collaterale adj. colateral.

. **collaudare** tran, a recepționa, a aproba, a verifica.

collaudo m. verificare și aprobare, ˆ acceptare (a unei lucrări) || referat de aprobare, de acceptare;

- recepție.

collazionaménto m. colaționare.

collazionare tran, a colaționa, a confrunta:

collazióne f. colaționare ||

m confruntare, comparație. ■

COL - COL

còlle m. colină, măgură, munte, deal || pas, trecătoare înaltă.

colléga m. și f. coleg (de profesie)-

collegaménto m. legare; legătură || stabilirea unei legături || racord, conexiune || releu.

colleganza f. legătură, relație, raport || alianță, collegâre tran, a lega împreună, a uni || refl. **a** se asocia, a se coaliza.

.collegiale adj. colegial, prietenesc || m. licean, colegian; fig. tânăr timid, stângaci.

collegiata f. biserică colegială adunare colegială.

collègio m. colegiu, corporație; corp constituit; ~ nota. rile, sechie, de notariat || colegiu, liceu, internat; institut particular || circumscripție electorală jj corporație, breaslă.

còllera f. mânie, furie; andare in ~, a se mânia; essere in ~ con qualcuno, a fi supărat pe cineva.

collèrico agg. coleric, mânios, înfuriat.

collètta f. colectă || impozit.

collettare tran, a colecta, a face o colectă || a apăsa cu biruri.

collettivismo m. colectivism.

collettivista adj. colectivist.

collettivistico adj. colectivist.

collettività f. colectivitate.

collettivizzare tran, a colectiviza.

collétto m. guleraș |) guler.

collettóre m. perceptor || colecționar || colector.

collezióne f. colecție.

collimare intr. a tinde spre aceeași țintă; a fi de acord || a coincide, £ fi conform.

collina f. colină, deal.

collinóso adj. deluros, care ține de, privitor la o colină, la un deal.

COL - COL

collisióne f. ciocnire || coliziune,] hiat.

còllo m. gât; grumaz; in ~, în spate, în brațe; tirare il ~, a suci gâtul; giocare l'osso del ~, a juca ultimul ban; fare allungare il ~ ad uno, a lăsa pe cineva să aștepte mult și bine.

collocaménto m. așezare || măritiş || post, slujbă; ufficio di ~, oficiu de plasare || plasament.

collocare tran, a așeza, a pune; ~ a riposo, a scoate la pensie || a plasa (într-o slujbă) || a mărita (o fată) || a rostui || refl. a-și face o situație, a se plasa || a se așeza, a se situa.

collocazióne f. așezare, plasare, loc || căsătorie; rost || topică, ordine a cuvintelor || loc pe care-1 ocupă o carte în raftul bibliotecii; cotă.

colloquiale adj. curent (despre limbaj), neliterar, de conversație.

collòquio m. convorbire, întrevedere || colocviu (examen).

collòttola f. grumaz, ceafă || ceafă groasă.

collusióne f. înțelegere cu adversarul.

colluttare intr. a se lupta, a se încaieră.

colmare tran, a umple || a pune vârf; ~ la misura, il sacco, aceasta pune vârf la toate || a copleși; ~ di ottori, a copleși cu onoruri || a colmata (a umple, a ridica un

teren mlăștinos cu depozite cu, aluviuni) || a îndeplini.

colmata f. umplere || colmatare
, (ameliorarea unui teren mlăștinos
prin ridicarea lui cu ajutorul
aluviunilor) || teren ameliorat.

colmatatura f. umplere; colmataj ||
culme, vârf.

cólmo m. culme, vârf || acoperiș ||
grămadă || adj. plin.

colómba f. porumbiță; turturea.

colombaia f. porumbar, patul de
porumbei.

colombina f. porumbiță || fig. fată
tânără, porumbiță.

colómbo m. porumbel; pigliare
due ~ con una fava, a prinde doi
iepuri deodată.

colònia f. colonie || colonie (de
vară, la munte sau la mare).

colonia f. dijmă (contract de
arendare în dijmă).

coloniale adj. colonial.

colonizzare tran, a coloniza.

colonizzazione f. colonizare.

colónna f. coloană; stâlp || coloană
(milit.); mettersi in ~, a se
încolona; (cinem.) ~ sonoră ||
sprijin, ajutor; essere la ~ della
casa, a fi stâlpul familiei.

colonnello m. colonel; tenente ~,
locotenent colonel.

colorare tran, a colora, a vopsi || a
simula || refl. a se colora || a se
farda. *

coloratamente adv. simulat,
prefăcut.-

colorâto adj. colorat (artificial și
natural) || simulat; fictiv, aparent

colorazione f, **colorare** || culoare.

colóre m. culoare || colorit.

colorire tran, a colora, a vopsi || a
picta || a zugrăvi, a descrie
înfrumusețând.

colorista m. pictor, colorist.

colorito m. colorit, ten; carnație || expresivitate; colorit (în vorbire, în scriere) || agg. colorat, vopsit || (despre față, obraz) aprins, roșu.
colóro pron. pers. aceia, acelea.
colossale adj. colosal, enorm.
colòsso m. colos, uriaș || statuie colosală.

440

COL-COM

cólpa f. culpă, vină; essere in ~, a fi vinovat; per colpa in, din vina.
colpabilità f. culpabilitate, vinovăție.

colpévole adj. culpabil, vinovat.

colpire tran, a lovi; ~ nel segno, a nimeri, a ghici.

cólpo m. lovitură, izbitură; izbire; morire sul ~, a muri pe loc; ~ di mano, atac prin surprindere* dare un ~ di telefono, a da un telefon || un bel ~, (a da) o lovitură.

colposamente adv. nepremeditat, fără premeditare.

colpóso adj. neintenționat, nepremeditat; omicidio ~, omor fără premeditare.

coltèllo m. cuțit.

coltivabile adj. cultivabil, bun de cultură.

coltivare tran, a cultiva, a lucra pământul || a cultiva, a exercita, a întreține, a păstra (știința, inteligența, prietenia).

coltivazióne f. cultivare; cultură, lucrarea pământului || loc cultivat.

cólto adj. cules || prins, surprins asupra faptului.

còlto adj. cultivat, cult, instruit || onorat, venerat.

cóltre f. pătură, cuvertură || perdea (la ușă).

coltura f. cultură, cultivarea

pământului || cultură, creștere ||
loc cultivat, ogor, țarină || cult
religios || cultură, instrucție.

colubro m. șarpe || viperă.

colui pron. pers. acela.

coma m. comă.

comandamento m. comandă,
poruncă || (la plur.) decalogul.

comandante m. comandant.

comandare tran, a impune || a

I comanda, a porunci; ~ a

bacchetta, a porunci cu autoritate

|| a domina (locul unei băătăii) || a

recomanda || a încredința.

comandato adj. comandat; feste ~, sărbători impuse de biserică || m.
funcționar detașat.

comare f. cumătră || nașă ||

prietenă || moașă.

combaciare intr. a coincide, a se
suprapune perfect || a fi de acord.

combattente m. combatant, luptător; ex-c, fost luptător.

combattere intr. a combate, a
lupta || a ataca, a respinge.

combattimento m. luptă, bătălie.

combattività f. combativitate, spirit combativ.

combattivo adj. combativ.

combinare tran, a combina; a pune

laolaltă || (chim.) a combina

(două corpuri) || a sorta || a pune

la cale, a hotărî, a încheia intr. a

fi de acord, a coincide cu, a

corespunde || refl. a fi, a se pune

de acord || a se întâmpla.

combinato adj. combinat. •

combinazione f. combinare, unire, alternare || combinație (chim.)

combinație, compus || întâmplare;

împrejurare neprevăzută; per o., din întâmplare; || combinezon.

combustibile adj. combustibil.

combustione f. combustie, ardere || arsură.

combusto adj. ars.

combutta t. adunătură de oameni;

în ~, împreună, adunați, amestecați la întâmplare, de-a
valma.

cóme adv. (de mod) arată

asemănarea ca: arată identitate ca
și, la fel de; arată cantitate: cât, cât de mult : arată posibilitatea, modalitatea
cum, în felul, după;
corelativ; cosi gli un, ~ gli altri, .atât unii cât și alții || adv. (de

441

COM - COM

timp) îndată ce; conte lo vedo, de
îndată ce-1 văd.

cornee he adv. oricum, în orice fel ||
conj. deși, cu toate că || îndată ce.

comecchessia adv. ori cum ar **fi**.

comèta f. cometă || zmeu (joc de
copii) || pată albă, stea (pe fruntea
calului) || joc de cărți.

comica f. artă comică, a
interpretării unei comedii.

comicità f. comic, haz; ridicul.

còmico adj. comic, de comedie ||
nostim, hazliu, caraghios || m.

comic, caracter comic || actor de
comedie; capo ~, director de
trupă || comedian || autor comic.

comignolo m. creastă (de acoperiș)
|| coș (de sobă, de fabrică).

cominciaménto m. începere,
început.

cominciare intr. și tran, a începe; a
~ da, cu începere de la || m.
început.

comitato m. comitat; district.

còmma m. aliniat.

commediante m. și f. actor comic
|| actor || comedia, ipocrit, farsor.

cominediógrafo m. autor de
comedii.

commedióla f. comedie (scurtă)
scenetă || comedie de salon.

commemorare tran, a comemora.

commemorativo adj.
comemorativ.

commemorazióne f. comemorare.

commendàbile adj. lăudabil;
recomandabil.

commendare tran, a lăuda, a

aproba a recomanda a
încredința.

commendatóre m. comandor |
cavaler || persoană care laudă,
care recomandă pe cineva.

commendévole adj. lăudabil.

commensurable adj.
comensurabil, care poate fi
măsurat.

commensurare tran, a măsura prin
comparație : a compara.

commentare tran, a alcătui un
comentariu; a comenta (un text) ||
a comenta, a interpreta (vorbele
cuiva).

commentàrio m. comenta || note,
însemnări istorice (în amintirea
unui fapt).

commetitatóre, -trice m. și f.
comentator; glosator.

commento m. comentariu, aparat
critic || comentariu, interpretare
răuvoitoare.

commerciabile agg.
comercializabil, negociabil.

commerciale adj. comercial.

commerciante m. comerciant,
negustor adj..comercial,
negustoresc.

"commerciare intr. a face comerț; a
exercita un comerț

commèrcio m. comerț, negustorie;
merce fuori ~, marfă care nu s-a
pus în comerț || legătură, relație.

comméssa f. comandă (de
mărfuri).

comméssso . m. vânzător
funcționar' comercial (de grad
inferior).

commestibile adj. comestibil.

comméttere tran, a comite, a
săvârși a încredința, a
recomanda; a da copilul la doică
Il a face o comandă || refl., a se

închide perfect.

commiato m. rămas bun

concediere || refuz, respingere.

commilitóne m. camarad || tovarăș
de luptă, frate de arme.

comminare tran, a amenința (cu o
sancțiune prevăzută de lege).

442

COM - COM

commiserando adj. demn de
compătimire, de compătimit.

commiserâre tran, a compătimi:

commiserazióne f. compătimire,
compasiune, milă.

cominissariâto m. comisariat |
circumscripția unui comisar.

commissario m. comisar ||
membru într-o comisie.

commissionare tran, a comanda, a
procura (o marfa), a comisiona.

commissionario m. comisionar
(reprezentant al unei firme sau
vânzător prin comision).

commissióne f. însărcinare ||
comandă de mărfuri || ctfmisie.

commisto adj. amestecat,
împreună.

commisurare tran, a măsura (în
raport cu altceva) || a compara a
proporționa.

commisurazióne f. măsurare (prin
comparație) || proporție.

commòsso adj. emoționat; agitat ||
împins; iritat.

commovènte adj. mișcător,
emoționant.

commozióne f. emoție; comoție ||
zguduire.

commuòvere tran, a mișca, a
emoționa || a agita, a răscula, a
ațâța || refl. a se răscula || a se
agita, a se preocupa || a se
emoționa.

commutare tran, a comuta || a

schimba un lucru cu altul.

commutatóre m. comutator,
întrerupător.

commutazióne f. comutare de
pedeapsă || schimbare || schimb
echivalent.

comò m. comodă, scrin.

comodino m. noptieră.

comodità f. comoditate || confort ||
/ ocazie || necesitate, nevoie
trupească.

, **còmodo** m. comoditate; situație;
lucru comod; fare i propri ~, a fi
comod, a-și face viața plăcută;
casa di ~, casă de întâlnire || adj.
comod; la îndemână; luogo ~, closet || (despre o persoană)
comod, care nu se grăbește; stia
~, nu vă deranjați.

compaesano adj. compatriot, concetățean || consătean.

compàgine f. conexiune, împreunare a părților, asamblare
|| întreg armonios, grupare.

compagnia f. companie, societate;
in ~ di, împreună; tener ~, a ține
de urât || (teatr.) companie, trupă
(de actori) || (mii.) companie ||
(eccl.) ordin || (comm.)

companie; societate || ligă, alianță.

compagno m. și f. coleg; camarad;
tovarăș || soț, concubin || adj.
egal, asemenea, asemănător.

comparaggio m. cumetrie || clică.

comparare tran, a compara, a
asemăna cu || a procura, a obține:

comparatamente adv. prin
comparație.

comparàtico m. cumetrie.

comparativo adj. comparativ;
grado ~, grad comparativ.

comparazióne f. comparație.

compare m. naș (la botez) ||
cumătru || prieten intim || părtaș ||
complice.

comparire intr. a apărea, a se ivi, a
se arăta || a fi arătos, a fi

aspectuos, a face impresie bună ||
a compărea, a se înfățișa la
judecată || (despre cărți) a apărea, a ieși de sub tipar.
compariscènte adj. arătos, aspectuos; care face impresie bună.

comparsa f. apariție || efect, bună impresie (la prezentare) || (j^{ur})

COM - COM

înfățișare (la judecată) || (teatr.).
figurant.

compartecipare intr. a participa,
împreună cu alții, a fi copărtaş.

compartiménto m. împărțire ||
diviziune, parte; despărțitură,
compartiment || departament,
district || compartiment (de
vagon) || (mar.) ~ stagno,
compartiment etanș, înăuntrul
unei nave (pentru ca apa, care
eventual ar pătrunde; să fie
localizată într-un spațiu limitat).

compartire tran, a împărți, a
distribui.

compassato adj. măsurat, exact,
regulat || ponderat, corect; rece,
pedant.

compassionare tran, a compătimi.

compassióne f. compătimire,
compasiune, milă; aver ~, a ierta.

compasso m. compas; a ~, cu
măsură || bară de metal articulată,
care ridică sau lasă jos coșul
trăsurii.

compatibilità f. compatibilitate.

compatiménto m. indulgență;
toleranță; iertare.

compatire tran, a compătimi || a
îngădui, a tolera, a scuza || intr. a
fi indulgent || rifl. a se acuza, a se
tolera reciproc.

compatriòta m. și f. compatriot ||
concetățean (din același oraș).

comtróno m. hramul unei biserici
(împreună cu alți sfinți).

computtézza f. însușirea, de a fi compact || (fig.) solidaritate, unitate, concordanță.

compatto adj. compact; dens; solid || des, gros || (fig.) disciplinat; solidar, unit:

compendiare tran, a rezuma; a expune succint.

compendiario adj. succint, rezumativ.

compendio m. compendiu, expunere succintă; în ~, pe scurt, în puține cuvinte.

compendiosita f. concizie, caracter succint, sintetic.

compendioso adj. concis, pe scurt.

compenetrâre tran, a pătrunde, a intra în adâncime refl. a se pătrunde, a se amesteca cu.

compensare tran, a compensa a recompensa || a despăgubi || refl. a se despăgubi.

compensativo adj. compensator.

compensato adj. compensat.

compensatóre, -trice m. și f. compensator.

compensazione f. compensație.

compenso m. compensare, compensație; în ~, în schimb || despăgubire, reparație remunerație.

competènte adj., competent, priceput, capabil || cuvenit; mancia ~, bacșiș potrivit, uzual.

competenza f. competență, pricepere, autoritate || concurență, întrecere || onorariu,* sumă cuvenită.

competere intr. a fi în competiție, a concura cu || a-și disputa ceva; a se certa (pentru cineva) || a se cuveni, a reveni cuiva.

competitore, -trice m. și f. competitor, concurent, rival; non

avere ~, a nu avea egal.

competizióne f. competiție,
întrecere; rivalitate.

compiacènte adj. îndatoritor,
amabil, gentil.

compiacènza f. amabilitate,
bunăvoință, satisfacție,
mulțumire, plăcere || lingușire.

compiacére intr. a fi îndatoritor,
amabil || a binevoi || rifl, a se
complace || a avea plăcere, a se
bucura, a fi satisfăcut de || tran, a
COM - COM

satisface, a mulțumi (ceva, pe
cineva).

corn place voie adj. care place ||
plăcut, măgulitor.

compiacimento m. satisfacție,
mulțumire față de un lucru ||
consens, acord, plăcere față de
ceva.

compiângere tran, a deplânge, a
regreta; a plânge pe cineva, a
compătimi || refi, a participa la
durerea cuiva, a compătimi.

compianto m. regret, părere de
rău; bocet; jale || adj. regretat.

compiegare tran, a include în, a
anexa; a pune în același plic.

compiere tran, a termina, a sfârși ||
a îndeplini.

compilare tran, a elabora, a
redacta (un dicționar, o
enciclopedie) || a compila || a
reuni || a scrie, a povesti.

compilatore, -trice m. și f.
redactor || compilator.

compilazione f.. redactare (a unui
dicționar, a unei enciclopedii) ||

■ compilare, compilație

compiménto m. împlinire,
îndeplinire; sfârșit || desăvârșire ||
adaos (pentru a completa o
sumă).

compire tran, a îndeplini, a împlini
[] a duce la capăt, a sfârși, a realiza, a împlini; **compire vent'anni**, a împlini douăzeci de ; ani || a executa || refi, a se împlini; a se încheia.

compitamente adv. corect, cum se cuvine.

[■ **compitare** tran, a silabisi.

compitezza f. desăvârșire || politețe perfectă, bună educație.

compito adj. (despre vârstă) împlinit, trecut || (despre o persoană) politicos, bine crescut.

compito m. temă, lecție de scris || datorie, sarcină.

compiutamente adv. în întregime, complet.

compiutézza f. desăvârșire, perfecțiune.

compiuto part. pass, di compiere || adj. dus la capăt, desăvârșit, perfect, împlinit; fatto ~, fapt împlinit.

compleanno m. aniversare.

complementare adj. care completează, complementar, care constituie un complement.

complementarietà f. caracter complementar.

complessióne f. constituție, temperament || structură, calitate.

complessità f. complexitate.

complessivamente adv. în total, luat în totalitate.

complessivo adj. global, total.

complèssso m. complex, ansamblu, întreg; totalitate; in ~, în general || adj. complex.

completare trant. a completa, a întregi.

completézza f. întregime, stare, situație de a fi complet.

complèto adj. complet; integral; al

~, în mod complet, în întregime ||
m. costum (de haine).

complicanza f. complicație.

complicare tran, a complica.

complicazióne f. complicație.

complice m. complice, pătaș.

complimentare tran. a

complimenta, a adresa

complimente, felicita.

compliménto m. compliment;

omagiu; senza ~, fără forme, fără
mofturi.

complimentóso adj. ceremonios,
cu multe forme.

complottare intr. a complota, a
conspira, a unelti.

445

COM - COM

complòtto m. complot,
conspirație, uneltire.

componente adj. component.

componiménto m. compoziție ||
compunere (școlară) || aplanare;
împăcare; rezolvare (a unui
conflict).

compórre tran, a compune; a
alcătui || a compune || a pune în
ordine, a ordona || a așeza, a pune
în sicriu || a aplană, a rezolvă o
neînțelegere || a culege; a liniști ||
refl. a se compune || a lua o
atitudine.

comportare tran, a suporta, a
tolera || a rezista (frigul etc.) || a
îngădui, a permite || refi, a se
comporta, a se purta față de.

compòsito adj. compus.

compositóre, -trice m. și f.
compozitor || culegător.

composizióne f. compunere,
alcătuire || compunere ||
, compoziție || culegere || acord,
împăcare. *

compósta f. compot, dulceață.

compostamente avv. corect,
modest.

compostézza f. modestie ||
moderație; armonie;
corectitudine.

compósto part. pass, di comporre ||
compus, alcătuit din multe părți j|
* (despre o persoană) corect,
modest || m. (chim.) corp
compus.

cómpra f. cumpărătură;
cumpărare.

comprare tran, a cumpăra; ~ di
seconda mano, a cumpăra de
ocazie, **compratóre, -trice** m. și f.
cumpărător; client.

compravéndita f. contract de
cumpărare-vânzare.

comprèndere tran, a cuprinde, a
conține, a include || (despre un
sentiment) a cuprinde, a pătrunde
|| a înțelege.

comprendibile adj. inteligibil,
ușor de înțeles.

comprendònio m. inteligență,
judecată.

comprensibile adj.
comprehensibil, inteligibil.

comprensibilità f. inteligibilitate.

comprensíone f. înțelegere;
comprehensiune; cunoaștere ||
înțeles, extindere, sfera
înțelesului.

comprensivo adj. comprehensiv.

comprensòrio m. teritoriu
delimitat; circumscripție; district.

comprèssa f. compresă ||
comprimat; pastilă.

compressibile adj. comprensibil.

compressione f. presiune ||
compresă, bandaj || compresiune,
comprimare.

comprèssso part. pass di
comprimere || adj. apăsător,

comprimat, presat; strâns; poncis.

compressóre m. compresor, care comprimă || compresor, tăvălug.

comprimàrio m. și f. actor (care interpretează roluri diferite); cântăreț de operă || medic primar, medic-șef de spital.

comprimere tran, a comprima, a presa puternic; a apăsa || a stăpâni (un sentiment, o pasiune).

compromésso part. pass di compromettere m- compromitere compromis, tranzacție.

comprométtere trag. v a compromite a expune uriiu risc, unei primejdii || a compromite (reputația cuiva) || refl. a se expune unui pericol || a se angaja.

comproprietà f. coproprietate.

COM - CON

comproprietàrio m. coproprietar.

comprovàbile adj. confirmabil, probabil.

comprovare tran, a confirma, a dovedi II a aproba.

compulsare tran, a consulta, a cerceta acte, documente, cărți || a chema în judecată || a sili pe cineva să se înfățișeze la judecată.

compulsivo adj. (despre un act judiciar) care cheamă în judecată.

compunzióne f. pocăință, umilință, remușcare.

computare tran, a socoti; a calcula:

computista m. și f. contabil || calculator, socotitor.

computisteria f.. contabilitate.

computo m. calcul, socoteală || cont.

comunale adj. comunal, municipal || palazzo ~, primărie.

comunalită f.. comunitate ||
comună. '
comunanza f. comunitate;
comuniune || comunitate,
societate, grupare; ~ di vita, viață
în comun || concordie.
comune m. comună, autoritate
comunală || primărie, reședință a
comunei || Camera dei -, Camera
Comunelor || adj. comun, obștesc
|| comun, obișnuit, uzual; luogo
~, loc comun.
comunella f. bandă, gașcă,
asociație în scopuri necinstite; far
~, a se alia.
comunemente adv, în comun, de
comun acord || în mod general.
comunicabilită f.
comunicabilitate, calitate de a
putea fi comunicat || cordialitate,
afabilitate.
comunicare tran, a comunica, a
anunța || a transmite, a împărți
cuiva ceva || a da cuminecătură, a
împărtăși || intr. a comunica cu, a
fi în legătură cu || refl. a se
împărtăși, a primi cuminecătură.
comunicativa f. comunicativitate ||
talent pedagogic, pricepere de a
transmite cunoștințe.
comunicazione f. comunicație;
comunicare || transmisiune, transmitere.
comunióne f. comunitate ||
societate ||- cuminecătură.
comunismo m. comunism.
comunista adj. comunist ||
membru al unei comunități sau
comune.
comunità f. comunitate ||
comunitate, societate; internat;
școală, familie.
comunque adv. și conj. oricum, în
orice caz ~ sia, ori cum ar fi ||
îndată ce, cum.

con prep. (împreună cu un articol determinativ devine col, collo, coi, cogli, colla, colle, pus după pron. me, te, se noi, voi, devine co, (meco, seco, teco, nosco, vosco). || (cu un sens asociativ) cu, împreună || (cu un sens temporal) odată cu || (cu un sens modal) introduce un complement instrumental: cu ajutorul, folosind || arată maniera: din, cu, în felul || arată mijlocul: cu || arată situația: cu || exprimă relația: contra || cu, pentru, către || pe lângă || (cu un sens concesiv) cu: - tutto questo, cu toate acestea.

conato m. efort; străduință; ~ di vomito, greață, leșin.

concatenamento m. înlănțuire, legătură, conexiune.

concatenare tran. a, lega împreună, a. lega cu lanțuri; a lega în osie, în

CON - CON

lanț || a înlănțui, a desfășura logic, a conexa ideile.

concatenazione f. înlănțuire, succesiune logică.

concavità f. concavitate || cavitate: scobitură.

còncavo adj. concav, boltit || m. cavitate, scobitură.

concedere tran, a concede, a acorda || a îngădui; a admite, a consimți || refl. a capitula, a se supune.

concènto m. armonie, acord.

concentraménto m. concentrare; canipo di ~, lagăr de concentrare || condensare.

concentrare tran, a concentra, a strânge într-un loc || a condensa || refl, a se concentra (asupra unei idei, etc).

concentrazione f.. concentrație, concentrare.

concèntrico adj. concentric.

concepiménto m. concepere || concepție, gândire.

concepire tran, a concepe; a fecunda || a produce, a genera || a simți, a începe să ai un sentiment || a gândi, a concepe (o operă, o idee).

conceria f. tăbăcărie.

concernente adj. privitor la.

concernere tran, a privi, a se referi la.

concertare tran, a pune de acord, a acorda (voci, instrumente) || a dirija o repetiție; a concerta || (fig.) a pregăti, a pune la cale: a unelti || refi, a se sfătui împreună, a se pune de acord.

concertato adj. stabilit, hotărât împreună cu alții, convenit.

concertazione f. pregătirea execuției unui concert; acordarea instrumentelor și., a vocilor.

concertista m. și f: concertist || instrumentist care cântă într-un concert.

concessionario m. concesionar.

concessione f. concesiune, favoare; îngăduință, permisiune
concesionare, concesiune
concesiune (teritorială).

concessivo adj. concesiv.

concèso adj. admis, permis, îngăduit, legitim; dato e non ~, admis; dar nu recunoscut ca adevărat.

concètto m. concept, noțiune, idee || m. maximă, părere || intenție, idee, plan.

concezione f. concepție, concepere || ființă concepută || concepție (intelectuală), teorie.

conchiglia f. cochilie : scoică.

conciaia f. groapă de gunoi, de bălegar (pentru îngrășământ).

conciare tran, a argăsi, a tăbăci || a prepara (un aliment) || a îngrășa

(pământul) || a aranja, a repara, a drege || a maltrata.

conciatóre, -trice m. și/, tăbăcar, argăsitor.

conciliabilità f. fire, caracter împăciuator || (despre idei) posibilitatea de a fi puse de acord, **conciliare** tran, a împăca, a pune de acord || a dobândi || refl. a-și cuceri, a obține || a se împăca, a se înțelege cu altul.

conciliativo adj. conciliator, împăciuator.

conciliazióne f. conciliere, împăcare || funcție de judecător de pace || judecătorie de pace.

concilio m. consiliu; sinod.

concimazióne f. îngrășarea pământului.

concime m. îngrășământ.

448

CON -CON

concinnità f. armonie, eleganță, grație, farmec.

cóncio adj. argăsit, tăbăcit || lucrat, reparat, aranjat; piatra ~, piatră ecarisată || m. bălegar || lucru stricat || acord, pace || podoabă || ornament.

concionare intr. a vorbi în public, a vorbi poporului.

concionatóre, **-trice** m. și f. orator.

concionatòrio adj. oratoric, solemn.

concióne f. discurs, cuvântare. conciossiafossecosaché conj. întrucât, dat fiind că.

concisióne f. conciziune; concizie.

conciso adj. concis, succint || tăiat, crestat.

concitaménto m. agitație, tulburare.

concitare tran, a agita, a tulbura ||

a indigna; a provoca supărarea,
indignarea.

concittadino adj. concetățean.

conclamare tran, a chema, a
invoca || a proclama, a aclama.

conclamato adj. declarat.

conclamazione f. aclamație || rit
funebru

concluso adj. închis.

concolóre adj. de aceeași culoare.

concomitante adj., concomitent,
simultan.

concordante adj. concordant || de
K acord, care consimte.

concordanza f. concordie, acord ||
Bsconcordanță, armonie.

concordare tran, a pune de acord ||

Ba încheia un acord || a stabili (un
•lucru) de comun acord || intr. a fi

■ **de** acord cu, a concorda cu; a se
I armoniza.

concordato adj. consimțit,, stabilit

Hpe comun acord || acordat, ■**armonizat**; m: acord, pact,

convenție || concordat (între Stat
și Biserică).

concòrde adj. concordant, de
acord || acordat cu || armonic.

concordaménte adv. de (comun)
acord, unanim, în armonie cu.

concordia f. concordie, acord,
unitate.

concorrènte adj. concurent || care
s-a întâmplat, care intervine || m.
candidat || concurent.

concorrènza f. concurență ||
întrecere, rivalitate ||, afluență a
publicului.

concórrere intr. a concura; a fi în
concurență cu alții || a se îndrepta
spre același loc || a curge în
aceeași direcție || a contribui, a
conlucra.

concórso m.' concurs, întrecere; c:
a premi, concurs cu premii;

bandire un ~, a anunța un concurs
|| convergere, concurs, afluență ||
contribuție || ajutor, sprijin,
concurs.

concretare tran, a concretiza, a
transpune în viață || a preciza || a
hotărî, a stabili || a realiza; a duce
la capăt.

concretato adj. stabilit, hotărâat;
încheiat, perfectat.

concretézza f. caracter concret;
faptul de a fi concret.

concretizzare tran, a concretiza.

concrèto agg. concret, real ||
precis, determinat m. concret;
venire al ~, a trece la lucru
esențial; în ~, de fapt, în esență.

concubina f. concubină.

concubinaggio m. concubinaj.

concubino m. concubin.

conculcaménto m. strivire, călcare
în picioare.

conculcare tran, a călca în
picioare, a strivi || a călca în
CON - CON

picioare (drepturile cuiva) || a
asupri, a oprima.

concupire tran, a dori cu patimă.

concussióne f. abuz de putere,
estorcere || scuturare.

concusso adj. estorcat || scuturat.

condanna, f. condamnare, osândă.

condannare tran, a condamna, a
osândi || a dezaproba, a muștra.

condannato adj. condamnat,
osândit.

condensaménto m. condensare.

condensare tran, a condensa; (fig.)
~ le idei, a se exprima concis, a
concentra ideile.

condensatóre m. condensator.

condensazióne f. condensare.

condicévole adj. convenabil,
potrivit.

condiménto m. condiment.

condire tran, a condimenta, a pipera, a săra || a face gustos.

condiscendènză f. îngăduință;; complezență.

condiscéndere intr. a ceda, a consimți || a fi condescendent, îngăduitor.

condiscendiménto m. îngăduință, concesie; condescendență.

condito adj. picant, condimentat || îndulcit.

condizionale agg. condițional || condiționat; condanna ~, condamnare cu amânare de pedeapsă pentru cazul de recidivă.

condizionaménto m. condiționare.

condizionare tran, a condiționam, a pregăti, a pune în bune condiții; a prepara, a condiționa (aerul, temperatura).

condizionato adj. condiționat.

condizióne f. condiție || stare, situație || primejdie, risc.

condoglianza f. condoleanțe || durere, jale.

condolére refi. a prezenta condoleanțe || a se plânge, a se tângui.

condonare tran, a ierta || a grația || a anula o datorie.

condóno m. grațiere; anularea pedepsei.

condóttă f. conduită, comportare, antrepriză.

condòtto m. conductă, țeava; ~ intestinale, tub digestiv || adj. salariat; medico ~, medic de circumscripție.

conducènte m. conducător || șofer || antreprenor.

condurre tran, a conduce, a călăuzi || a dirija || a însoți || (fig.) a îndrepta, a aduce la || a duce, a

transporta || a duce; ~ la vita, a trăi || refi, a se conduce, a se comporta, a se purta || a se duce.

conduttivo adj. conductibil.

conduttore m. conducător ||

conducător (de vehicul) || girant, proprietar (de hotel) || arendaș || conductor.

conduzione f. conducere ||

arendare; închiriere; acaparare.

confabulare intr. a sta de vorbă cu cineva, a conversa, a pune la cale.

cofacente adj. potrivit, adecvat; convenabil.

confacevolèzza f. adecvare, potrivire, corespondență; conveniență.

confâre refl. a se potrivi, a fi adecvat; a conveni, a fi bun pentru || a fi proporționat (față de altă mărime) || a ajuta, a corespunde a fi folositor, a fi favorabil.

confederazione f. confederație (de state, de popoare) || liga, alianță || federație (uniune sindicală).

CON - CON

conferenza f. conferință
întrevedere, convorbire
consfătuire.

conferenziere m. conferențiar, ■ orator.

conferimento m. conferire,
atribuire || acordare, decernare
înmânare (a unui premiu).

conferire tran, a conferi, a acorda,
a atribui, a da || a decerna (un premiu) || a da, a comunica || a da sfintele taine || a ajuta; a fi folositor, a folosi.

confërma f. confirmare || dovadă certă.

confermare tran, a confirma || a ratifica, a sancționa || a confirma || refl. a repeta.

confessare tran, a mărturisi, a confesa, a recunoaște a

mărturisi pe Dumnezeu, || refi, a se spovedi, a se confesa.

confessionario adj. confesional.

confessióne f. mărturisire, confesiune.

confessóre m. duhovnic, confesor.

confettiére m. cofetar.

confezionare tran, a confecționa, a lucra (un obiect) || a confecționa, a coase (hainele).

confezióne f. preparat farmaceutic || preparat de fructe || croitorie, atelier de confecții.

confidaménto m. confidentă încredințarea unui secret.

confidanza f. încredere || cuvânt dat, promisiune (solemnă).

confidare tran, a confia, a încredința un secret; a încredința (o sarcină, o misiune) a însărcina cu ceva, a avea încredere în cineva, a, se încrede deplin.

confidènte adj. încrezător, care are încredere în || confident, spion.

confidèntza f. încredere confidentă, secret; dire una cosa in ~, a spune un lucru în secret || intimitate, apropiere; essere in ~, a fi intim cu cineva; dar troppa ~, ad uno, a permite cuiva să devină familiar cu tine.

confidenziale adj. confidential; prietenos.

cotifiggere tran, a înfige, a bate (un cui).

configurare tran, a da o anumită formă, o anumită înfățișare || a reprezenta, a zugrăvi (prin trăsături caracteristice) a simboliza.

configurazióne f. configurație; înfățișare.

confinante adj. vecin, limitrof || m. vecin de moșie.

confinario adj. de graniță, de frontieră; milizia ~, trupele de grăniceri.

confinato adj. condamnat la domiciliu forțat.

confine m. graniță, frontieră, hotar || piatră de hotar.

confisca f. confiscare, sechestrare || lucru confiscat, sechestrat.

confiscare tran, a confisca, a sechestra.

confitto adj. înfipt, bătut în cuie, țintuit.

conflagrare intr. a lua foc, a aprinde || (despre un război) a izbucni.

conflagrație f. incendiu, aprindere || conflagrație; izbucnire (a unui război, a unei revoluții).

conflitto m. conflict; ciocnire, opoziție.

confluente adj. confluent; afluent || confluență.

confluenza f. confluență.

confluire intr. (despre două ape) a se uni, a se vărsa unul în altul ||

CON - CON

(despre curențe de idei) a se întâlni, a se îmbina, a concorda.

confondere tran, a confunda, a lua un lucru drept altul || a încurca lucrurile între ele, a amesteca dezordonat, a învălmăși || a descumpăni, a încurca pe cineva || a tulbura (vederea) || a pune. în încurcătură || rifl.. a se tulbura, a se încurca || a se preocupa, a se deranja pentru cineva.

conformare tran, a conforma, a face conform, a potrivi cu || a da formă, a forma || refl. a se conforma, a se supune || a se adapta, a deveni conform cu.

conformazióne f. conformare, adaptare || conformație, formă, structură.
confórme adj. conform, potrivit cu
 || adv. după cum, conform.
 conformemente adv. conform.
conformismo m. conformism.
conformista adj. conformist.
conformità f. conformitate; în ~, conform cu, după cum.
confortare tran, a întări, a corobora || a reface, a recrea, a reconforta, a încuraja || refl. a se consola, a spera.
confortévole adj. reconfortant, încurajator || confortabil, comod.
confòrto m. reconfortare, mângâiere, încurajare || ajutor, asistență || confort.
confratèllo m. coleg || confrate.
confratèrnita f. congregație.
confrontare tran, a confrunta, a compara, a pune alături || a confrunta, a pune față în față || intr. a concorda, a corespunde.
confrónto m. confruntare, comparare; comparație; a confronto di, în comparație cu; mettere a ~, a compara; non c'è ~, nu se poate compara cu nimic; nei confronti di, în ce privește, față de, || confruntare (de martori).
confusionàrio adj. care face confuzii; confuz, greoi la minte.
contusióne f. confuzie, eroare || confundare || tulburare; jenă || dezordine, încurcătură, zăpăceală.
confuso adj. confuz, neclar || tulburat rușinat || dezordonat, haotic.
confutare tran, a respinge (o părere, un argument).
confutazióne f. refutare, respingere, neacceptare (a unui argument, unei teze).
congedare tran, a concedia || a lăsa să plece || a lăsa la vatră, a elibera, a libera || refl. a-și lua rămas bun.
congèdo m. concediere ||

permisiune de a pleca; prender -,
a-și lua rămas bun concediu ||
foglio di ~, foaie de permisie, de
lăsare la vatră.

congegnare tran, a asambla, a
monta || a alcătui, a combina, a
ticlui || a manevra, a pune te cale.

congégno m. aparat; mecanism ||
instrument; dispozitiv ||
combinație, construcție,
aranjament.

congelaménto m. congelare,
înghețare || degerare.

congelare tran, a congela, a
îngheța || refl. a îngheța, a se
congela.

congelato adj. congelat, înghețat;
carne ~, carne congelată || blocat;
înghețat; neexigibil: crediti ~,
credite blocate, care nu sunt
disponibile.

congeniale adj. adecvat, potrivit,
conform caracterului cuiva.

CON - CAM

congenialità f. asemănare, în
conformitate cu, natură
asemănătoare.

congèrito adj. congenital,
înnăscut.

congèrie f. amestec, grămadă.
congestionare tran, a congestiona
|| a aglomera.

congestióne f. congestie ||
aglomerație.

congèsto adj. îngrămădit,
aglomerat.

congetturare tran, a presupune, a
face o ipoteză, o supoziție. ♦

congiùngere tran, a împreuna || a
căsători, a uni în căsătorie || a
mărita || a opera o joncțiune.

congiungiménto m. unire;
împreunare || joncțiune, racord.

congiuntamente adv. unit; unitar;

împreună.

congiuntivite f. conjunctivită.

congiuntivo adj. conjunctiv, care unește, care împreunează || modo ~, modul conjunctiv.

congiuntura f. joncțiune, punct de unire, de împreunare || articulație ; ' || conjunctură, ocazie favorabilă, oportunitate.

congiura f. conjurație, conspirație, complot.

congiurare intr. a conspira.

congiurato adj. de acord cu, în înțelegere cu || în. conjurat.

conglobaménto m. concentrare, înglobare; fuzionare : comasare.

conglobare tran, a îngloba, strânge ' la un loc || a comasa, a îngloba.

conglomerare tran, a reuni, a strânge împreună.

conglomerato m. amestec, ¹ conglomerat.

congratulâre refl. a felicita; a se bucura (împreună cu cineva).

■ **congratulazione** f. felicitare.

congregare tran, a reuni, a aduna, a convoca.

congregazione f. adunare, reuniune, asociație || congregație (de prelați).

congiamente adv. potrivit, cuvenit.

congruo adj. congruent || potrivit; adecvat, concordant; cuvenit.

conguagliaménto m. egalizare.

conguagliare tran, a egaliza || refl. a se compensa, a fi egal.

conguaglio m. egalizare; sold, compensare || comparație; bilanț.

cònico adj. conic.

conifero adj. conifer.

coniglio m. iepure de casă || (fig.) laș.

coniugabile adj. conjugabil.

coniugale adj. conjugal.

coniugare tran, a conjuga || refl. a se căsători, a se uni prin căsătorie.

coniugato adj. căsătorit.

coniuge m. și f. soț.

connaturale adj. natural, înnăscut || conform cu natura unui lucru || de aceeași natură.

connazionale adj. conațional; compatriot.

connessiōne f.. conexiune.

connessivo adj. conèxiv, care poate conexa.

connètttere tran, a conexa, a conecta, a uni, a lega || refi, a se lega cu; a se referi la || intr. a vorbi legând ideile între ele, non ~, a vorbi fără șir, a nu lega ideile între ele.

connettivo adj. conjunctiv.

connotato m. semn, trăsătură || (la plur.) semnalmente (indicate în pașaport, etc).

cambiare i ~, a lovi pe cineva, a-l desfigura.

453

CON - CON

connùbio m. căsătorie || fig. unire, fuzionare.

còno m. con.

conoscènte m. cunoscut, prieten || cunoscător; expert.

conoscènza f. cunoaștere; portare a ~, a aduce la cunoștință || știință, cunoștință.

conóscere tran, a cunoaște, a ști; ~ per filo é per segno, a cunoaște în toate amănuntele || intr: a fi conștient, a cunoaște, a fi în simțuri || refl. a se recunoaște, a se mărturisi drept.

conoscitivo adj. cognitiv.

conoscitóre, -trice m. și f. cunoscător.

conquista f. cucerire.

conquistare tran, a cuceri || a câștiga, a cuceri bunăvoința, inima cuiva.

consacrare tran, a consacra, a sfinți || a hirotonisi (un preot, un episcop) || a consacra, a consfinți, a legitima || a dedica, a consacra (timpul, studiul) || refi, a se consacra, a se dedica în întregime.

consacrazione f. consacrare, consfințire || hirotonisire.

consanguineità f. înrudire prin sânge.

consnpevolézza f. conștiință.

consapevolmente adv. conștient, cu bună știință.

còncio adj. conștient.

consecutivo adj. consecutiv, următor.

conségna f. predare, livrare, păstrare (de bagaje, la gară) || consignație: prenda în ~, a lua în depozit; dar. în ~, a încredința cuiva un lucru) || (mii.) consemn. consegnare tran, a încredința, a da în păstrare || a preda. || a livra (o marfă).

consequente adj. următor, care urmează || consecvent.

consequentemente adv.

consecvent.

consequenza f. consecință, efect, urmare însemnătate, importanță.

consequiménto m. obținere dobândire; realizare; rezultat.

consenso m. consimțire || consimțământ; consens; aprobare.

consensaneità f. conformitate, concordanță.

consentàneo adj. conform, corespunzător.

consentire intr. a consimți || a fi de acord cu || a ceda la o presiune, a acorda, a conceda || tran, a îngădui, a-și da consimțământul.

consèrva f. conservare, păstrare; conservă (aliment).

conservare tran, a păstra, a întreține || refl. a se conserva, a se păstra, a se menține.

conservativo adj. conservativ, conservator, care poate conserva; sequestro ~, sechestrul¹ de asigurare.

conservato adj. conservat, păstrat; carne frutta ~, conserve de carne, "de fructe.

conservatóre, -trice adj. conservator, păstrător; tradiționalist || conservator (membru într-un partid conservator).

conservatòrio m. conservator (de muzică) || pensionat, școală de călugărițe || azil de orfani (de bătrâni) || adj. conservator.

conservazióne f. conservare, păstrare.

considerabile adj. demn de considerație, de discuție || important, grav, foarte mare.

CON - CON

considerare tran, a considera, a socoti || a judeca || a examina, a privi atent || a respecta, a stima || a se considera, a se stima.

consideratamente adv. chibzuit, prudent, cu băgare de seamă.

consideratézza f. chibzuință, prudență, precauție.

considerato adj. considerat, || apreciat || prudent; ~ che, considerând că; tutto ~, în ultimă instanță.

considerazióne f. considerare, examinare || chibzuință prudență || considerație; faimă, stimă, prețuire.

colisiderévole adj. important, grozav || considerabil, mare; deosebit.

consigliare tran, a sfătui, a consilia

Il refi, a se Consilia, a cere un sfat.

consiglière m. consilier;
participant, membru al unui
consiliu.

consimile adj. similar, asemănător.

consistente adj. consistent, solid :
rezistent.

consistènza f. consistență
soliditate || situație, conținut al
unui averi; inventar.

consociare tran. a. uni într-o
societate a asocia.

consociazióne f. asociație, uniune,
ligă. *

consòcio m. asociat,.

consolare tran, a consola || adj.
consular.

consolato adj. consolat, mângâiat ||
liniștit || m. consulat; (funcție și
sediul).

consolazióne f. consolare,
mângâiere.

cònsóle m. consul.

consolidaménto m. consolidare,
întărire.

consolidare tran, a consolida, a
întări.

cousonânza f. consonanță, unison
|| acord, înțelegere, armonie;
corespondență, conformitate.
consòrte m. și f.. tovarăși de'soartă
|| soț.

constare intr. a consta, a fi compus
din || a fi cert, a fi știut.

constatare intr. a constata a
observa || tran, a constata; a
verifica, a dovedi.

constatazióne f. constatare.

consuèto adj. obișnuit.

consulate m. consultant.

consulta f. consultare; ||
(deliberare, discuție; consult.

consultare tran, a consulta, a cere
un sfat || a consulta (o lucrare, un

document) || refl. a se consulta, a se sfătui cu cineva.

consultazione f. consultare || consultație.

consulto m. (medic.) consult.

consultorio adj. consultativ, care ține de consultație || m. cabinet de consultație.

constimăre tran, a consuma || a mistui; a distruge || a comite, a săvârși || refl. a se consuma, a se uza || a se mistui, a slăbi, a se prăpădi.

consumato adj. perfect, priceput de || uzat, prăpădit, ruinat.

consumatore, -trice m. și f. consumator || risipitor.

consumazione f. consumare; consum || cheltuire, risipă || consumație (la restaurant, la cafenea) || distrugere, sfârșit
consunto adj. uzat, prăpădit, distrus.

consunzione f. consumare || slăbirea, uzarea organismului.

cóna f. socoteală.

contabile m. contabil.

455

CON - CON

contabilità f. contabilitate.

contadine m. țăranime.

contadinésco adj. țărănesc, rustic.

contadino m. și f. țăran || adj. țărănesc.

coritádo m. împrejurimi ale orașului.

contagiare tran, a contagia, a molipsi.

contagioso adj. contagios, molipsitor.

contaminare tran, a contamina, a molipsi || a dezonora || a lănuși; a ademeni.

contaminatore, -trice m. și f.

contaminator.

contaminazióne f. contaminare, molipsire || dezonorare, ofensă || contaminație, contaminare (lit.).

contante m. (bani) lichizi, în numerar.

contare tran, a număra, a socoti || a conta a crede, a presupune; conto di partire domani, am de gând să plec mâine; || a stima, a prețui, a considera || a povesti || intr. a conta, a avea autoritate, a avea valoare.

comtatóre m. socotitor, contabil || povestitor || (elettr.) contor.

contatto m. contact, atingere; presa di ~, luare de contact; a ~ di gomito, cot la cot. .

contèa f. comitat || conte (grad și titlu).

conteggiare tran, a socoti, a calcula || a pune la socoteală || intr. a calcula.

contéggio m. calcul; serie de calcule; calculație.

contégno m. ținută, atitudine, conduită || înfumurare || aspect, figură.

consegnóso 'adj. grav; distant; solemn.

coatemperâre tran, a adapta, a potrivi cu || a tempera, a modera, a potoli.

contemplaménto m. contemplare; contemplație.

contemplare tran, a contempla i a privi, a prevedea.

contemplativo adj. contemplativ.

contemplazióne f. contemplație, contemplare.

contemporaneamente adv. contemporan, simultan, în același timp.

contemporaneo adj. contemporan.

contèndere intr. a se certa, a fi în conflict || a rivaliza || a năzui || tran, a nega, a contesta || refl. a-și disputa.

contenènza f. conținut || măsură, capacitate.

contenére tran, a conține, a cuprinde || a reține, a stăpâni || refl. a se comporta, a se conduce || a se domina, a se stăpâni.

contentare tran, a mulțumi, a satisface || refl. a fi mulțumit, a se mulțumi, a fi satisfăcut cu.

contentatura f. mulțumire. 4

contentino m. supliment, surplus; per ~, pe deasupra.

contenutézza f. reținere, atitudine reținută; discreție.

contenuto m. conținut.

contenzióne f. dezbattere, ceartă, dispută, opoziție.

contenzióso adj. litigios || juridic, privitor la o chestiune juridică || m. contencios.

conterraneo adj. consătean || compatriot.

contéssa f. contesă.

contestabile adj. contestabil.

contestare tran, a contesta, a nega, a tăgădui || a protesta, a se opune || a notifica, a intima.

456

colitésto m. context || întreg, ansamblu.

contentézza f. știre, informație, cunoștință.

contigia f. podoabă, ornament.

contigiâto adj. împodobit; elegant.

continentale adj. continental.

continènte m. continent || adj. cumpătat, moderat.

contingentare tran, a contigenta, a limita mărfurile admise la import sau la export.

contingente adj. contingent, accesoriu || privitor la ceva., în legătură cu o chestiune eventual, întâmplător || m. contingentă, posibilitate.

continuità f. continuitate || consecvență, coerență; soluzione di ~, întrerupere.

continuo adj. continuu, neîncetat.

cónto m. socoteală, calcul; Corte dei conti, Curte de conturi; in fin dei —, la urma urmelor; a buon -, în orice caz; far poco conto di, a da puțină importanță unui lucru; per - di uno, din însărcinarea, în numele cuiva; per ~ mio, cât despre mine; essere tenuto in - di, a fi luat drept.

contorciménto m. contorsiune; zvârcolire, răsucire.

contornare 'tran, a înconjura, a împrejmui.

contórno m. contur, margine.

contòrto adj. răsucit; forțat, fals.

contra prefix. (în compuse cere dublarea consoanei inițiale a elementului prefixat; indică opoziția, contrarietatea; uneori reciprocitatea, simetria) contra ii prep. contra, împotriva; în față; față în față; către, spre || adv. I dimpotrivă.

■ **contrabbandare** tran, a introduce, a trece prin contrabandă.

COL - CON

contrabbandiere, -èra m. și f. contrabandist.

contrabbando m. contrabandă; di -, pe ascuns, pe furiș, de contrabandă, **contrabâso** m. contrabas.

contraccambiare tran, a se revanșa; a da în schimb; a răspunde reciproc; a se achita; - un complimento, a răspunde de un compliment tot cu un compliment.

contraccólpo m. contra-lovitură || ricoșeu, (fig.) . repercusiune j| recul (la o armă de foc).

contrada f. cartier || ținut.

contraddire tran, a contrazice || a

nega.

contraddistìnguere tran. a deosebi; a discerne; a recunoaște (prin un semn particular, caracteristic):

contraddittoriamente adv. contradictoriu.

contraddittorio m. contradictoriu; dezbateri în contradictoriu, polemică, contrazicere || adj. contradictoriu.

contraddizióne f.. contrazicere || contradicție.

contraènte adj. contractant.

contraèreo adj. antiaerian; difesa a., apărarea antiaeriană.

contraffare tran, a simula, a imita || a falsifica, a contraface || a altera, a schimba, a deghiza || refi, a se deghiza, a se travesti || a se reface.

contraffazióne f. contrafacere, falsificare || imitație; operă falsă.

contrafórtè m. contrafort.

contraggénio m. aversiune, antipatie; di -, în silă, cu neplăcere.

CON - CON

contrappello m. contra-apel, al doilea apel (făcut spre a-l verifica pe primul).

contrappesâre tran. a contrabalansa || a compara.

contrappórre tran, a contrapune, a opune.

contrapposizióne f. contrapunere, opoziție; antiteză.

contrariamente adv. contrar; în opoziție cu, în contrast cu.

contrariare tran, a contraria, a se opune, a fi împotriva.

contrarietà fi contradicție; aversiune; opoziție || adversitate, contrarietate.

contrario adj. contrariu, opus defavorabil, advers || m. contrariu || loc. adv. al ~, dimpotrivă.

contrarre tran, a contracta, a strânge || a lua, a dobândi. || a face; a stabili, a încheia: ~ matrimonio, a se căsători || a strânge la un loc || refl. a contracta; a se zgârci.

contrassegnare tran, a distinge, a marca printr-un semn special. '

contrasségno m. semn distinctiv, semnalment || semn, indiciu || parolă, consemn.

contrastabile adj. îndoielnic, care poate fi respins, contestat.

contrastare tran, a contrazice, a face opoziție, a împiedica || a contesta : a refuza || intr. a se lupta; a contrasta, a fi în contrast cu || refl. a-și disputa un lucru; a rivaliza.

contrasto m. contrast, opoziție, rezistență || dispută, neînțelegere, ceartă || piedică; obstacol.

contrattacco m. contraatac.

contrattare tran, a trata împreună || a contracta, a încheia un contract.

contrattazione f contractare | negociere; tocmeală.

contrattèmpo m. întâmplare, obstacol (neprevăzut); inconvenient, piedică || (mus.) contratimp.

contratto m. contract; înțelegere, convenție || adj. zgârcit, strâns; înțepenit.

contrattuale adj. contractual.

contravvenire intr. a contraveni; a săvârși o contravenție.

contravvenzione f. contravenție || amendă pentru săvârșirea unei contravenții.

contrazióne f. contracție.
contribuènte m. contribuabil.
contribuire intr. a contribui; a ajuta la || tran, a da o contribuție.
contributo m. contribuție.
contribuzióne f. contribuire || contribuție, cotă.
contristare tran, a întrista; a mâhni
II refl. a se întrista adânc, a se frământa.

contrito adj. pocăit, în pocăință.
contrizióne f. pocăință; mâhnire.
cóntro prefix, (arată opoziție),
contra || prep. contra, împotriva ||
în față, || adv. împotriva || m.
contrariu; pro e il ~, argumentele
pro și contra, în favoarea sau în
defavoarea unui lucru.

controbilanciare tran. a
contrabalansa, a cumpăni.
controcorrènte f. curent contrar ||
contracurent || fig. andar ~, a fi
împotriva opinie majoritare, a
merge contra curentului.

controffensiva f. contraofensivă.
controindicare tran, a contra
indica, a da o indicație împotriva
alteia anterioare.

controindicazióne f-
contraindicatie.

458

CON- CON

controllare tran, a controia,
verifica.

controllo m. control; controlare;
verificare.

controllore m. controlor, contromandâre tran. a
contramanda.

contropròva f. contraproba.

controquerèla f. - reclamale
împotriva reclamantului.

controreplicare tran, a răspunde, a
respinge argumentele unui
adversar.

controsènso m. contrasens, înțeles
 contrar celui adevărat || non-sens,
 prostie, absurditate.
 controspionaggio m.
 contraspionaj.
 controversia f. controversă.
 controvertere tran, a controversa,
 a contesta, a pune la îndoială.
 contubèrnio m. locuință comună ||
 coabitare.
 contumèlia f. insultă, mojiție.
 conturbaménto m. tulburare
^f adâncă, perturbare; perturbație.
 contusióne f. contuzie; lovitură;
 vânătaie.
 contuttoché conj. cu toate că; deși.
 tuttoció adv. cu toate acestea;
 totuși.
 convalescènte adj. convalescent.
 convalescènza f. convalescență.
 convalescenziario m. sanatoriu
 ■ pentru convalescenți.
 convalida f.. validare, ratificare ||
 t confirmare, întărire.
 convalidare tran, a confirma, a
 I dovedi ca fiind adevărat || a
 I valida, a ratifica || a întări.
 convalidazióne f. validare, Bconfirmare, ratificare.
 convégno m. consfătuire;
 Bponferință, congres || întâlnire, ■ întrevedere.
 conveniènte adj. convenabil.
 convenévole adj. convenabil, oportun || m. (la plur.) onoruri, acte de politeță.
 convenevolézza f. oportunitate,
 conveniență || politețe;
 bunăcuviință.
 conveniènte adj. potrivit;
 corespunzător, proporționat ||
 oportun || convenabil, avantajos.
 convenientemente adv. potrivit,
 cum se cuvine || convenabil,
 avantajos.
 convenire intr. a se îndrepta, a se
 întruni; a se întâlni; a converge ||
 a fi de acord || a admite, a

recunoaște; a fi oportun || tran, a
chema a cita || refi, a se potrivi; a
sta bine.

convènto m. mănăstire || adunare,
reuniune.

convenuto adj. convenit, stabilit ||
participant la o întâlnire, la o
adunare.

convenzionale adj. convențional;
artificial.

convenzióne f. convenție,
înțelegere, acord, pact ||
convenție, obișnuință.

convergènte adj. convergent.

convergènta f. convergență.

convergere intr. a converge, a se
îndrepta spre același punct.

conversare intr. a conversa, a sta
de vorbă cu || a conviețui || a se
vedea, a se frecventa.

conversazióne f. conversație.

convertibile adj. convertibil,
transformabil.

convertire tran, a converti, a
transforma în || a converti.

convertito adj. convertit |)

îndreptat întors spre.

convessità f. convexitate.

convèssò adj. convex.

convincènte adj. convingător.

convincere tran; a convinge.

459

CON - COP

convinto adj. convins || dovedit.

convinzióne f. convingere;
principiu, credință.

convitare tran, a invita (la masă) ||
a invita, a pofti.

convitto m. internat, pension;
colegiu || conviețuire.

convivènza f. conviețuire.

convivere intr. a conviețui; a
coabita* a conlocui.

convivio m. masă festiva; banchet.

convocaménto m. convocare.

convocare tran, a convoca, a reuni.

convogliare tran, a însoți, a escorta.

convòglio m. convoi, escortă || tren, garnitură || convoi.

convolare intr. a zbura împreună || a alerga repede; ~ a nozze, a se căsători.

convòlgere tran, a răsuci, a tăvăli în:

convulsión f. convulsie.

convulsivo adj. convulsiv; tose ~, tuse convulsivă.

convulso adj. convulsiv, care are convulsii || agitat, zguduit || fig. ciudat, dezordonat m.

convulsie, agitație.

cooperaménto m. cooperare, conlucrare.

cooperare intr. a coopera, colaborează.

cooperativa f. cooperativă.

cooperativistico adj. cooperatist.

cooperatóre, -trice m. și f. cooperator, colaborator.

cooperazióne f. cooperatie; cooperare.

coordinaménto m. coordonare.

coordinare tran, a coordona.

coordinata f. coordonată.

coordinatóre, -trice m. și f. coordonator.

coordinazióne f. coordonare.

copèrchio m. capac.

copertamente adv. pe ascuns, în taină.

copertina f. cuvertură mică | copertă (de carte) || husă.

copèrto adj. acoperit; adăpostit || prefăcut, echivoc || înnorat || m. adăpost.

copertóne m. coviltir || învelitoare de cauciuc*

copertura f. acoperire

acoperământ acoperiș

tencuială || căptușeală.

copia f. copie; transcriere

exemplar de carte || copie |

belșug.

copiare tran, a copia || a transcrie ||

a imita.

copiativo adj. potrivit, indicat

pentru transcriere.

copióne m. manuscris al unei

opere dramatice (conținând

separat fiecare rol și servind

sufleurului și actorilor).

copiosità f. belșug, abundență.

copioso adj. copios, abundent.

copista m. copist.

còppa, f. cupă || pahar || cupă (la

joc de cărți) || salam din ceafă de

porc.

còppia m. pereche || (fig.) cuplu

(de forțe).

coppière m. paharnic.

còppo m. vas de pământ || olan.

copricapo m. pălărie.

coprilume m. abajur.

copripièdi m. pernă de puf.

coprire tran, a acoperi || a ascunde

|| a ocupa un post refl. a se

acoperi; a-și acoperi capul.

còpula f. copula, || (gramm)

conjunție copulativă

împerechere.»

copulare tran. a. împreuna,

împreuna.

copulazióne f. împreunare.

copyright m. drept de autor.

COR- COR

raggio m. curaj far ~, încuraja;

perdersi di ~, a pierde curajul:

raggióso adj. curajos.

ràle adj. coral || m. carte de

salmi.

oraleménte adv. din inimă,

afectuos, cordial.

corallo m. coral.

corame m. piele; pielărie ||
marochinărie.

corano m. coran.

coratella f. măruntaie de animale.

corazza f. platoșă || blindaj,
cuiasă.

corazzare tran, a blinda || refl.

(fig.) a se înarma || a se apăra.

corbellare tran, a-și bate joc de; a
mistifica.

corbellatura f. zeflemisire,
prostie, greșeală.

corbelleria f. tâmpenie, prostie,
glumă, fleac; nimic.

corbello m. coș, paner.

córbo m. corb.

corcontènto m. om gras, comod,
jovial, nepăsător.

còrda f. sfoară, frânghie.

cordiale adj. cordial, din inimă ||
afectuos, apropiat.

cordialità f. cordialitate, purtare
% cordială, afectuoasă.

cordialmente adv. cordial, din
inimă.

cordòglio m. durere, jale.

cordonare tran, a mărgini, a.
înconjura cu un cordon.

cordonata f. stradă în pantă, cu
rampă.

cordoncino m. șnur; sutaș.

cordóne m. cordon, galon | cablu,
frânghie || cordon || coarda cea
mai mare (la un instrument) ||
panglică de pălărie || cordon,
Wsignă, semn distinctiv al unor
ordine cavalierești.

coregrafo m. coregraf, maestru de
balet.

coretto m. odăiță, balconaș,
ferăstruică cu gratii de la care se
poate asista la slujba religioasă.

corèutica f. arta dansului,
coregrafie.

coricare tran, a culca, a întinde ||
refl. a se culca, a se duce la
culcare || a apune.

corista m. și f. corist J| dirijor de
cor || diapazon.

cornàcchia f. cioară.

cornamusa f. cimpoi.

cornata f. lovitură de corn.

còrnea f. cornee (la ochi).

còrneo adj. cornos, de corn, de
natura cornului.

cornétta f. trompetă || cornet,
stegar || escadron de cavalerie ||
specie de pește.

cornice f. ramă, margine, bordură.

còrno m. corn (de animal) || cucui
pe frunte || (fig.) ruș;ne; far le ~
ad uno, a face un gest de dispreț;
• a pune coarne; dir ~ di uno, a
bârfi pe cineva || (geog.) vârf de
munte || (fil.) cele două
alternative ale dilemei.

cornuto adj. cornut, cu coarne || în
formă de corn || m. țap || om
nerușinat.

còro m. cor; far e., a repeta în cor,
a proba într-un glas;; în ~, în cor,
împreună, în unanimitate || cor
(locul corului în biserică).

corògrafo m. orograf, cartograf.

corólla f. corolă.

corollàrio m. corolar ||. consecință;
concluzie:

coróna f. coroană; - del rosario,
mătăanii || coroană de 'laur, premiu
|| culegere; una ~ di sonetti, o
culegere de sonete || (hot.)
coroană.

461

COR- COR

coronaménto m. încoronare
terminare, desăvârșire.

coronare tran, a încorona || a sfârși, a desăvârși (o operă) || a împodobi || a răsplăti.

corpiciòlo m. corp, mic, corpușor.

còrpo m. corp, trup; în anima e ~, în persoană; a ~ morto, cu disperare; ~ a ~, corp la corp; - di.Bacco! drace! ei drăcie || (tip.)

corp de literă || (fig.) ~ accademico, corp didactic universitar || consistență, forță.

corporaiménte adv. corporal trupește.

corporatura f. înfățișare; statură, talie; corp.

corporazióne f. corporație, breaslă || corp constituit; persoană juridică || corporație, sindicat (în regimul fascist).

corpòreo adj. corporal, al corpului.

corpóso adj. gros, dens.

corpulènto adj. corpolent, voinic || gras || dens, gros.

corpulènza f. corpolență, grăsime || densitate.

corpus m. corp || colecție (de volume, de cărți, de opere).

corpuscolare adj. corpuscular.

corpùscolo m. corpuscul.

corredare tran, a prevedea cu, a echipa, a utila || a pregăti trusoul unei mirese || a împodobi.

corrèdo m. echipament, utilaj || trusou.

corrèggere tran, a corijă, a corecta || a adăuga || a îmbunătăți.

corrèggia f. curea || șiret de ghete.

correità f. complicitate.

correlativo adj. corelativ; în legătură cu, în relație.

correlazióne f. corelație; concordanță.

corrènte adj. curgător, curent;
acqua -, apă curentă; prezzo ~, prețul curent; conto ~, cont
curent || f. curent; contro -, contra curentului; essere al ~, a fi
la curent.

correnteménte adv. curent;
repede, curgător.

correo adj. complice.

córrere intr. a alerga; ~ dietro ad
uno, a alerga, a se ține după
cineva; ~ alla mente, a-ți veni, a-
ți trece prin minte || a curge || a se
scurge, a trece || a avea curs || a fi
la distanță de || a reveni, a fi de
datoria cuiva || tran, a parcurge, a
străbate || a cotropi || a întâmpla, a
merge împotriva; - pericolo, a fi
în primejdie.

correspettivaménte adv. corelativ, echivalent, corespunzător.

correspettivo adj. proporțional, corespunzător, echivalent.

corresponsabile adj. responsabil
împreună cu altcineva.

corresponsióne f. corespundere ||
sumă plătită (pentru, chirie, etc).

correttamente adv. corect.

correttézza n. corectitudine.

corrètto adj. corect, fără greșală;
potrivit regulilor îmbunătățit ||
adv. corect.

corrida f. luptă de tauri.

corridóio m. coridor || (geog)
coridor, fâșie îngustă de pământ.

corrière an. curier, ștafetă || poștă, corespondență, curier; a volta di
~, imediat, cu poșta următoare.

corrigèndo adj. tânăr, minor
(deținut într-o casă de corecție).

corrimano m. balustradă (de-a
lungul unei scări).

corrispondènte adj. corespun-
zător; correspondent || ni-
correspondent; correspondent de
ziar.

COR - COR

corrispondènza f. corespundere,
correspondență || corrispondenza

(schimb de sensori).

corrispóndere intr. a corespunde ||
a accepta, a răspunde | a fi în
corespondență, a coresponda ||
tran, a plăti cu o remunerație fixă;
. a da în schimb.

corrispósta f. contraschimb, sumă
plătită (în schimbul unui lucru)

corrispósto adj. împărțășit, la care
se răspunde | corespunzător, compensativ, retributiv.

corrività f. ușurință || credulitate ||
îngăduință.

corrivo adj. ușuratic, nechibzuit ||
îngăduitor; înclinat spre [f credul, naiv, simplu.

"**corroborare** tran, a întări, a da
vigoare || a corobora, a întări prin
argumente noi; a susține.

corródere tran, a roade, a ataca, a
; uza (treptat) || refl. a se roade prin
frecare.

corrómpere tran, a strica; a
contamina; a vicia, a corupe || a
mitui || refl, a se corupe.

corrosióne f. coroziune, roadere.

corrosivo adj. coroziv.

corróso adj. ros, consumat.

corrótto adj. stricat, depravat, r corupt || impur (despre limbă).

corrùccio m. supărare, mânie ||
I mahnire.

corniccióso adj. supărăcios
| arțăgos || supărat, mahnit.

corrugaménto m. încruntare.

corrugare tran. a încrunta, I (sprâncenele, fruntea); ~.la pelle, I a zbârci
pielea.

corruscare intr. a scânteia, a luci, » a sclipi.

corrusco adj. scânteietor, lucitor, I sclipitor.

corruttèla f. corupție, depravare, decădere morală.

corruttibile adj. coruptibil ||
alterabil || muritor, vremelnic,
trecător.

corruttivo adj. corupător.

corruzióne f. corupție; depravare,
pervertire || descompunere,
putrezire.

córsa f. fugă, alergare; di ~, în fugă || cursă (de tren); perdere la ~, a pierde trenul || cursă, întrecere.

corsaro m. corsar || pirat || adj. corsar; nave —, vas corsar.

corsia f. loc de trecere. || coridor || sală de spital || dormitor de internat (teatr.) spațiu între două rânduri de locuri.

corsivo adj. cursiv, înclinat || curgător.

córso m. bulevard larg || curs (al unui râu) || navigație || (despre moneta) curs, circulație; curs, an de studiu; studente fuori ~, student restanțier:

córso adj. corsican, locuitor din Corsica.

cóрте f. curte, ogradă || (curte || curte, instanță: ~ marziale, Curte marțială || curte; far la ~ ad uno, a face curte cuiva.

cortéccia f. scoarță || crustă, coajă (de pâine etc).

corteggiare tran, a face curte, a adula || a face curte, a curta.

corteggiatóre, -trice m. e f. curtezan, persoană care face curte.

cortéggio m. cortegiu, suită.

cortèò m. cortegiu, convoi || procesiune || demonstrație.

cortése adj. politicos, curtenitor.

cortesemente - adv. politicos, curtenitor || modest.

cortesia f. politeță, amabilitate.

córtice m. scoarță.

463

COR - COS

cortigiana f. curtezană; prostituată.

cortigianeria f. purtare ceremonioasă, de curte;

ceremonie || adulație, curtenie.

cortigianésco adj. curtean, de om de curte.

cortigiano m. curtean, om de curte || adj. adulator, lingușitor.

cortile m. curte interioară || curte, ogradă.

cortina f. cortină || perdea || portieră, perdea la ușă || tranșeu, galerie între două ziduri de fortificație.

cortinaggio m. perdea, baldachin.

córto adj. scurt; vista ~, vedere mioapă; ~ circuito, scurt circuit; essere a ~, di denari, a sta prost cu banii; alle ~, în concluzie || adv. pe scurt, scurt.

cortometraggio m. film de scurt metraj.

corvè f. corvoadă || muncă ingrată, neplăcută. <

còrvo m. corb.

còsa f. lucru; la ~ pubblica, statul, guvernul; ~? ce?; bella ~! frumos lucru! ~ dell'altro mondo! lucruri de necrezut! per prima ~, în primul rând; per la qual ~, din care cauză.

cosacco adj. cazac.

còscia f. pulpă, coapsă.

cosciale m. zale, armură care acoperă coapsele || latură, parte laterală (a unei scări etc:).

cosciènte adj. conștient.

cosciènza f. conștiință; persona di ~, persoană conștiințioasă; a scarico di ~, ca să-mi ușurez conștiința; in c, pe conștiință.

coscienziosità f. conștiințiozitate.

coscienzióso adj. conștiințios.

còscio m. pulpă (de vită, de cerb, de miel, pentru gătit).

consnpt;
senatului

coscritto m. recrut ||

padri ~, membrii
roman.

coscrivere tran, a înrola, a recruta;
a încorpora.

coséno m. cosinus.

cosicché conj. astfel încât.

cosi adv. astfel, în felul acesta; ~
sia, așa să fie; ~ fosse! de-ar fi
așa! così che, așa încât.

cosidétto adj. așa-zis.

cosiffatto adj. așa, astfel.

cosifattaménte adv. în așa fel.

cosmesi f. cosmetică.

cosmètica f. cosmetică

cosmètico adj. cosmetic || m.
cosmetic.

cosmico adj. cosmic.

cosmòdromo m. aerodrom pentru
astronave.

cosmogonia f. cosmogonie.

cosmogònico adj. cosmogonic

cosmologia f. cosmologie.

cosmològico adj. cosmologic.

cosmòlogo m. cosmolog.

cosmonàuta m. cosmonaut.

cosmopolita adj. cosmopolit.

cosmopolitico adj. cosmopolit.

còso m. ceva, un nu știu ce.

cospàrgere tran, a presăra.

cospètto m. prezență || vedere,
față; in ~, în față, în prezență ||
inter, drace!

cospicuamente adv. considerabil,
remarcabil; clar.

cospicuità f. însemnătate,
importanță.

cospicuo adj. evident, vizibil ||
mare, însemnat || ilustru, de
seamă.

cospirare intr.
complota.

cospiratóre, -trice m
conspirator.

cospirazione

complot.

conspira, a

Ș! f

f. conspirație,

464

cos - cos

costa f. coastă || flanc || nervură principală (la frunze) || muchie (la cuțit) || coastă, urcuș || coastă (de mare).

costa adv. acolo.

costaggiù adv. acolo jos || aici.

costante adj. constant, statornic, ferm, f. constantă.

costanza f. constanță, statornicie, fermitate.

costare intr. a costa; ~ un occhio, a fi scump.

costituzionale adj. constituțional^

costituizione f. constituiere, alcătuire || constituție, structură (a corpului) || constituție (lege fundamentală).

còsto m. cost, preț; a costo di, orice s-ar întâmpla; cu orice preț || dobândă, camătă.

costola f. coastă; stare alle ~ di uno, a sta mereu lângă cineva || cotor de carte; muchie.

costolétta f. cotlet, costiță; c ai ferri, cotlet la grătar.

costoso adj. scump, **costrettivo** adj. constrictiv; constrângător, Care constrânge.

costretto adj. obligat, constrâns || condamnat || închis, privat de libertate.

costringere tran, a constrânge, a forța; a sili; a obliga || a asupri || a reprima, a înfrâna.

costringiménto m. constrângere 'obligare.

costrittivo adj. constrângător, coercitiv || care strânge.

costruire tran, a construi; a clădi ||
(a unelti; a vicleni.

costruttivo adj. constructiv.

costrutto adj. format; ordonat || m:

I' construcție (gramaticală),

■ structură a frazei || sens, I semnificație.

costruttore, -trice m. și f.

constructor.

costruzione f. construire ||

construcție, clădire || structură,

ordine (a cuvintelor).

costassù adv. acolo sus.

costata f. antricot; costiță.

costato m. coaste (totalitatea lor);

piept, torace.

costeggiare tran, a naviga de-a

lungul coastei || a merge de-a

lungul unui fluviu, unei margini

de munte || intr. a se întinde.

costellazione f. constelație.

costernare (tran, și refl. a

consterna, a deprima.

costernazione f. consternare,

deprimare.

costi adv. acolo, lângă (lângă o

persoană mai apropiată în

comparație cu alta).

costiera f. coastă, litoral; mai

stâncos || urcuș, pantă ușoară.

costiero adj. de coastă;

navigazione —, canotaj.

costinci adv. de aici, din acest loc.

costipaménto m. constipație.

costipare tran, și refl, a înghesui, a

strânge, a îngrămădi || a

condensa; a îndesa || a produce

guturai; a înfunda nasul || a

constipa.

costipazione f. constipație,

răceală, guturai || strângere,

îndesare, înghesuire.

costituente f. adunare

constituantă.

costituire tran, a constitui, a crea;

a forma || a alege; a numi || a atribui, a aloca || refi, a se constitui, a se forma || a se prezenta în fața autorităților judiciare, a se preda.

costituito adj. constituit; format; ales || stabilit || recunoscut.

465

COS -CRE

costituto adj. constituit, stabilit || ales, pus în frunte

costóro pi. acesta; astă.

costtumânza f. obicei; obișnuință; uz || tradiție; cutumă.

costumare intr. a obișnui, a fi obișnuit a face.

costumatézza f. politeță, bună creștere, eleganță în purtări, distincție.

costumato adj. politicos, educat || obișnuit.

costume m. obicei; obișnuință || conduită, educație || (plur.) obiceiuri, moravuri (ale unui popor) || mod de a se îmbrăca, costum (mai ales în trecut) || port; ~ nazionale, port național.

costura f. cusătură.

cotale adj. și pron. dim. atare, chiar astfel || cutare.

cotangente f. cotangentă.

cotanto adj. atât de mult, atât de mare ||, adv. atât, în' măsura aceasta.

còte f. cute (piatră de ascuțit).

coteghino m. salam de porc.

coténna f. piele; pielea capului; piele de animal || șorici.

cotesto pron. și adj. dim. acesta.

cótica f. șorici.

cotilèdone m. cotiledon.

cotógna f. gutuie || marmeladă de gutui.

cotógno m. gutui (pom).

cotolétta f. costiță.

cotóne m. bumbac; ~ idrofilo, vată.

cotonèlla f. curcubeu (plantă).

cóttimo m. tocmeală, contract, învoire (pentru o muncă în acord cu bucata); acord; lucrare a ~, a lucra cu bucata.

còtto adj. copt; terra ~, ceramică, teracotă, pământ ars || îndrăgostit || beat, cherchelit || m. cărămidă, teracotă || mâncare gătită.

cottura f. coacere; copt; mezza ~, copt insuficient || arsură, semn de arsură || lucru preparat, copt; coptură.

cóva f. cuib, vizuină || clocit, clocire || cuib de clocit || mușuroi (de furnici).

covare tran, a cloci; gatta ci ~! este ceva rău dedesubt! || a încălzi || a sta ascuns.

covata f. ouă în cuib || cuibar de ouă || pui (născuți în același timp); cuibar de pui; droaie de copii, copii unei familii.

covatura f. clocire, clocit.

coventrizzare tran, a bombarda puternic, a distruge, a face una cu pământul.

covile m. vizuină, culcuș.

cóvo m. vizuină, culcuș || coș || pat, culcuș || cuib || ascunziș.

covóne m. snop.

cozzare tran, și intr. a lovi, a izbi || a ciocni || a se lupta || a se întâlni, a da peste.

còzzo m. izbitură, ciocnire || împunsătură cu coarne.

crac m. crah, trosc || crah, prăbușire zgomotoasă.

crampo m. crampă || cârcel.

crànico adj. cranian; scatola e., craniu, cutie craniană.

cranio m. craniu.

cràpula f. desfrâu, corupție;
lăcomie.

crapulóne m. desfrânat; chefliu.

crasso adj. dens, gros || grosolan.

cratère m. crater || ceașcă, cupă.

cravatta f. cravată.

creanza f. bunăvoință, politeță,
eleganță.

creare tran, a crea, a produce || ^a
procrea, a naște.

466

creativo adj. creator, care poate
crea.

creato adj. creat, format; înființat;
crescut || univers, lume.

creatóre m. creator; mandare al ~,
a trimite pe lumea cealaltă, a
omorî.

creatura f. ființă |j copil.

creazióne f. creare || înființare ||
creație; operă.

credènte adj. credincios.

credènza f. credință || părere ||
încredere || bufet, dulap.

crédere intr. a crede, a avea
încredere || a considera, a socoti ||
a crede în Dumnezeu || tran, a
crede un lucru; a crede pe cineva.

credibile adj. de crezut.

crédito m. credit || încredere,
reputație.

creditóre, -trice m. și f. creditor.

crédo m. crez || credo || profesiune
de credință.

credulità f. credulitate; naivitate.

crèdulo adj. credul; naiv.

credulóne m. prostănac.

crema f. cremă, caimac; cremă (în
general) || înghețată de cremă ||
crema, elită a societății || cremă
de ghete.

cremare tran, a incinera; a arde.

crematóio adj. crematoriu.

crematório adj. privitor la ardere, la incinerare.

cremazióne f. incinerare.

cremisino adj. cărămiziu, roșu aprins.

cren m. hrean.

crepaccio rn. crăpătură (într-un ghețar, în pământ, într-un zid).

crepacuòre m. durere, mâhnire adâncă.

crepare intr. a crăpa, a muri;

Rcrepare di salute, a crăpa de bine;

crepare dalle risa, a crăpa de râs ||

CRE-CRÎ

crepi l'avarizia, la dracu, zgârcenie!

crepitare intr. a trosni, a parai || a fâșâi || a zăngăni.

crepuscolare adj. crepuscular.

crepuscolo rn. crepuscul, amurg.

crescènte adj. crescând; luna ~, lună nouă.

crescènza f. creștere || excrescență (cârnoasă).

créscere intr. a crește, a se mări j| tran, a crește, a mări j| a educa.

créscita f. creștere; mărire; sporire.

cresciuta f. creștere, mai ales a plantelor, a apei.

crèsima f. confirmare.

cresimato adj. miruit.

crésipa f. zbârcirură || buclă, ondulație.

crespóso adj. zbârcit, cu crețuri.

crésta f. creastă; alzare la ~, a umfla pieptul, a-și lua un aer amenințător.

crestato adj. moțat, cu creastă.

créta f. cretă || humă, argilă.

cretineria f. tâmpenie, idioție, prostie.

cretino adj. cretin, idiot, imbecil, prost.

cretinismo m. cretinism.

cricket m. crichet (j^{oc})-
criminale adj. criminal.
criminalista adj. criminalist.
crimine m. crimă || acuzație, incriminare, imputație.
criminòlogo m. criminalist.
criminóso adj. criminal.
criminosità f. caracter criminal, natură criminală.
crinale m. creastă, culme (de munte) || ac de păr.
crinièra f. coamă || panaș (din păr de cal) || coadă (de cometă).
crisantemo m. crizantemă.
crisi f. criză.

467

CRI - CRO

cristallino adj. cristalin, limpede || cristalin (la ochi).
cristallizzare tran, și int. a (se cristaliza || refl. (despre o idee) a se limpezi; a se fixa; (despre o persoană) a nu-și schimba ideile.
cristallizzazióne f. cristalizare.
cristallo m. cristal; - di. rocca, cuarț.
cristianamente adv. creștinește.
cristianésimo m. creștinism.
cristianità f. creștinătate.
cristianizzare tran, a creștina.
cristiano adj. creștin om civilizat, bun.
critica f. critică mustrare, observație răutăcioasă.
criticare tran, a critica; a face o critică || a examina, a judeca.
critico adj. critic, de critică || critic, periculos, greu, neprielnic || m. critic.
crittografia f. criptografie, scriere cifrată, secretă.
crivellare tran, a da prin ciur, a riunii, a cerne || a dezbate, a analiza, a critica.
crivellatila f. ciuruit, cernere || ceea ce rămâne în ciur.

crivèllo m. ciur; sită.

cròcchia f. coc; nod || lovitură, bătaie.

cròcchio m. grup, cerc de oameni || scârțâit, troznet, zgomot.

cróce f. cruce; porre in ~, a răstigni, a chinui, a dojeni || tortura, chin; ciascuno ha la sua croce, fiecare își duce calvarul || semn de cruce; ~ fossa, cruce roșie; ~ uncinata, svastica; a occhio e ~, în mare, fără amănunte, în mod general.

crochè m. croșetă.

crocerossina f. infirmieră, soră a Crucii Roșii.

crocesegnato adj. cruciat.

crochètta f. cruciuliță.

crocevia m. răspântie, răscruce (de drumuri).

crociata f. cruciadă.

crocicchio m. răspântie, răscruce; bifurcare (de drumuri).

crocièra f. navigare în lung'și în lat; croazieră || așezare în formă de cruce; naos, parte transversală a bisericii.

crocifissione f. crucificare, răstignire || tablou reprezentând răstignirea lui Isus Hristos.

crocifisso adj. răstignit; chinuit || m. crucifix.

eroda f. perete de stâncă.

crodaiole m. alpinist, cățăcător.

crollare intr. a se prăbuși; a se clătina || tran, a clătina, a mișca încoace și încolo.

cròllo m. zguduire; prăbușire; dare ii ~, a zgudui; a face să cadă în ruină.

cròma f. (mus.) optime.

cromatico adj. cromatic; scala ~, scară, gamă cromatică || colorat.

cròmo m. crom; al ~, cromat.

crònaca f. cronică (relație de

istorie contemporană) || cronică
(de ziar), dare de seamă; ~ nera,
cronica delictelor-

cronachismo m. redarea faptelor,
relatare obiectivă, aproape
indiferentă

cronachista m. cronicar.

crònico adj. cronic, permanent ||
m. bolnav cronic.

cronista m. cronicar (autor de
cronici istorice) || ziarist (autor de
articole de cronică).

cronistòria f. istorie cronologică,
cronică a unor fapte (în ordinea
timpului).

cronologia f. cronologie.

cronològico adj. cronologic.

cronometrare tran, a cronometra.

CRO-CUL

cronòmetro m. cronometru.

cròscio rn. picurat (de ploaie) ||
clocot, vâjâit, bubuit; ~ di riso,
hohot de râs.

cf **osiâre** intr. a ploua cu găleata || a
vâjâi || a sfărai || a trosni || a
hohoti, a râde tare || a fierbe cu
zgomot.

crostaceo m. crustaceu.

crostino m. felie de pâine prăjită;
tartină.

cròtalo m. șarpe cu clopoței,
crotal. ,

crucciare intr. și refl. a supăra || a
mâhni, a îndurera.

cruccio m. durere, mâhnire ||
supărare, necaz, întăritare.

cruccióso adj. supărat, tulburat;
mâhnit.

cruciale adj. crucial, de răscruce;
important, decisiv.

cruciare tran, a chinui.

crucivèrba m. cuvinte încrucișate.

crudèle adj. crud, barbar,
neomenos.

crudeltà f. cruzime.

crudo adj. crud; nefiert; né cotta, né ~, nici așa, nici altfel, crud, necopt; stagione ~, anotimp rece; nudo e ~, simplu, foarte natural, sincer, sărac || nearat || crud, fără milă.

cruento adj. sângeros; însângerat || ■ sălbatic; feroce, războinic, crud.

cruna f. ureche de ac || deschizătură strâmtă.

cruscante adj. purist, pedant.

cruscolo m. vioi, robust.

cubico adj. cubic || cubic, la I puterea a treia.

cubismo m. cubism.

cuccagna f. abundență; belșug; ii paese della ~, țara minunilor; albero della ~, joc popular (la țară).

cucchiaino m. linguriță.

cucchiaio m. lingură.

cucchiaione m. polonic.

cucciolo m. cățeluș || naiv, prostuț.

cuccuma f. ibric.

cucinare tran, a găti, a pregăti (bucate) || (fig.) a aranja un lucru.

cucire tran, a coase; macchina da ~, mașină de cusut.

cucito adj. cusut.

cucù m. cucu (cântec de cuc); orologio a ~, ceas cu cuc; far ~, a face cuc, a se ascunde (joc de copii).

cuculo m. cuc || (fig.) prost, tâmpit.

cucurbita f. dovleac.

cucuzzolo m. cap || creier || creștet.

cuffia f. scufie, bonetă; uscire per il rotto della ~, a scăpa ușor dintr-o încurcătură || apărătoare • acoperământ.

cugina f. verișoară, vară.

cuginanza f. rudenie, înrudire între

veri.

cui pron. reiat, nedectl. a cărui; cui;
di cui, despre care; a ~, cui; per
~, pentru care lucru.

culatta f. dos, posterior; partea
posterioare a multor lucruri.

culinària f. artă culinară.

culinàrio adj. culinar.

culla f. leagăn; dalla ~, din
copilărie.

cullare tran, a legăna || refl. a se
legăna (cu iluzii, visuri, etc).

cullata f. legănare.

culmine m. culme, vârf, creastă ||
apogeu.

culo m. șezut || fund de pahar, de
sticla: i ~ di bicchieri, briliante
false.

culto m. cult, admirație, venerație
|| cult, religie.

cultura f. cultură, instrucție ||
cultura pământului.

culturale adj. cultural.

CUL- CUT

culturame m. intelectuali, oameni
de cultură.

cumulare tran, a îngrămădi, a
aduna || (fig.) a cumula.

cumulativo adj. cumulativ, prin
adunare; servizio e., cumul.

cùmulo m.. grămadă || cumulus
(nori) || cumul, plus de funcții.

cuna f. leagăn || cameră, locuință.

cunicolo m. galerie subterană ||
mină; galerie de mină.

cuòca f. bucătăreasă.

cuòcere tran, a coace; a frige; a
găti || refi, a se arde; a se frige.

cuòio m. piele; ~ capelluto, pielea
capului II (la plur.) pielea omului;
tirar le- ~, a muri.

cuòre m. inimă; suflet;

afectivitate; i moti del —, sentimentele; toccare il ~, a
înduioșa; uomo di gran ~, om

generos || centru, mijloc, punct principal; inimă.

cuoricino m. inimioară || inimă slabă.

cupido m. zeul Cupidon.

cupo adj. adânc, scobit || închis, întunecos; verde ~, verde închis || neclar; surd; rumore ~, un zgomot neclar. || (fig.) tăcut, întunecat, adâncit în sine.

cùpola f. cupolă, boltă; a ~, în formă de cupolă || boltă (de verdeață); chioșc || boltă cerească || calotă (la pălărie).

cupro m. cupru, aramă.

cura f. grijă, îngrijire.

curare tran, a îngriji; ~, la salute, a îngriji sănătatea: ~ un malato, a trata un bolnav || a prețui, a stima || a se preocupa de, a-și face grijă.

curativo adj. curativ, vindecător.

curato m. preot, paroh.

curioseggiâre intr. a se arăta curios, a fi curios.

curiosità f. curiozitate.

curióso adj. curios || ciudat.

curricolo m. căruț, cărucior || carieră, cursul profesiei (într-un memoriu de studii).

curva f. curbă || cotitură.

curvamente m. curbare, îndoire.

curvare tran, a curba, a îndoi, a arcui, a bolti, a încovoia || refl. a se îndoi, a se umili.

curvo adj. curb || arcuit, boltit; aplecat.

cuspidato adj. ascuțit, cu vârf.

cùspide f. vârf.

custode m. și f. custode; paznic, supraveghetor || protector; angelo ~, înger păzitor.

custodia f. pază, grijă; camera di ~, cameră de gardă || păstrare, custodie; dare în -, a da în grijă || cutie || apărare.

custodire tran, a păstra, a conserva

Il a avea grijă de || a ține la
închisoare.

cute f. pielea omului, dermă.

cuticagna f. ceafă

470

D-DA

D

d (pron. di; sunetul și litera) d
(consoană dentală explozivă
sonoră).

da prep. (împrenună cu articolul
hotărât il, Io, la, le, gli, le devine
dal, dallo, dalla, dalle, dai, dagli, dalle) || (cu sensul local) de la:

uscire dalla scuola, a ieși de la
școală || (indică originea) din: il
fiume nasce dai monti, fluviul
izvorește din munți || (cu un
atribut) de, din, de la:

Sant'Antonio da Padova, sfântul

Anton din Padova || (indica

distanță) de, departe de: un

chilometro da Ronta, (la) un

kilometru (departe) de Roma ||

prin, passò da Perugia, trecu prin

Perugia || (indică punctul de

plecare al unei acțiuni) din, de la:

dalla torre vedo tutta la citta, din

turn văd tot orașul || (în

construcții cu verbele andare, venire și cu un nume de persoană

arată direcția și locul) la: venne

da me, veni la mine (acasă) || (cu

sens temporal) de la, socotind de

la: dalla fondazione di Roma, de

la întemeierea Romei || (indică

epoca, vârsta) când, în timp ce, ca: da bambino, când eram copil

|| (cu sens modal) ca, în felul:

vivere da re, a trăi ca un rege ||

cu: una bimba dagli occhi neri o

fată cu ochii negri || (indică o

funcție) pe: fa da sindaco, îndeplinește funcția, de primar ||

(cu sens final) de, pentru:

471

DAB- DAR

macchina da cucire, mașină de

cusut; de, ci, să: non ho niente da fare, n-am nimic de făcut (cu sens cauzal); tremare dal freddo, a tremura de frig; (cu un complement indir.) de-: preservare dai pericoli, a feri, a ține departe de pericole.

dabbasso adv. jos, dedesubt.

dabbenàggine f. naivitate, bună credință.

dabbène adj. bun, cinstit, onest; uomo ~, om cumsecade.

daccanto adv. lângă, alături.

daccapo și daccapo loc.adv. de la

început, încă o dată; punto e ~, punct și de la începutul rândului; da.calo ci pie, de la un capăt la altul, de sus până jos.

dacché conj. (temporală) când, după ce || (cauzală) de vreme ce, întrucât, (din moment ce).

dâdo m. zar; ii — è tratto, s-a hotărât, zarul s-a aruncat.

dâgli prep. art. v. da.

daì prep. art. v. da.

dama f. doamnă nobilă; d, di corte damă de onoare; dame.

dameggiare intr. a face pe curtezanul || tran, a curta (o femeie).

damerino m. curtezan, filfizon || iubit.

damigèlla f. domniță, jupâniță || domnișoară (de onoare).

damigiana f. damigeana.

dinaro m. monedă, ban (de diferite valori) || dinar, monedă de argint (la plur.) bogăție || semn (la cărți de joc).

danése adj. danez.

dannare tran, a condamna || a pedepsi, a merita pedeapsa iadului, a se blestema || a se trudi, a se chinui.

danneggiamento m. pagubă, daună; vătămare.

danneggiare tran, a păgubi, a

pricinui pagube, stricăciuni; a
vătămă
danneggiato adj. păgubit, păgubaș
|| sinistat.

danno m. pagubă, stricăciune;
daună, pierdere; ~ di guerra,
pagube de război.

dannoso adj. dăunător, păgubitor,
vătămător.

danza f. dans, joc || intrigă,
păruială., **danzante** adj. care dansează;
dansant; serata, té ~, serata, ceai
dansant.

danzare intr. a juca.

danzatore, -trice m. și f. dansator.

dappertutto adv. pretutindeni,
peste tot.

dappocaggine f. incapacitate,
nedestoinicie || trândăvie ||
slăbiciune.

dappòco loc. adv. (cu valoare de
adj), nedestoinic, leneș, laș; de
nimic, nulități.

dappresso adv. aproape, lângă ||
(cu valoare de adj.) viitor,
următor.

dapprima loc. adv. la început; în
primul rând; mai întâi.

dardeggiare tran, a săgeta || a
țintui, a pironi (pe cineva cu
privirea) || intr. a lovi, a săgeta
(cum lovește o săgeată).

dâre tran, a da, a oferi; ~ addosso,
a se năpusti, pe cineva; ~ via, a
vinde; ~ una voce ad uno, a
chema pe cineva; ~ un grido, a
scoate un strigăt; - di volta ii
cervello, a înnebuni || a ara || a
aduce || a trata drept; ~ del tu, a
tutui || a da drept, a declara II
(despre o culoare) - in, a bate în;
472

Il refi, a se deda, a se dedica || a se
abandona, a se lăsa în prada || a

se considera drept || intr. a lovi, a da; ~ nel segno, a nimeri, a ghici || a lovi, a bate: dagli! dă-i!

dâre m. datorie, debit.

darsena f. bazin larg || șantier arsenal naval.

data f. dată, timp, (în general) d'antica ~, vechi || calitate, stare; dispoziție

datare tran, a data, a pune data.

datario m. apostolic, papal

dàttero m. curmal.

dattilo m. dactil.

dattilografare tran, a dactilografa.

dattilografia f. dactilografie.

dattilografo m. și f. dactilograf.

dattórno adv. aproape, în jur, împrejur; levarsî qualcuno ~, a se libera de cineva.

davanti adv. înainte || anterior, din față || prep. în față m. față, fațadă.

davvéro adv. într-adevăr, cu adevărat: dire ~, a spune adevărat; davvero? serios?

daziare tran, a vămui || a taxa, a impune (la un impozit).

daziario adj. vamal; referitor la vamă, la o taxă, la un impozit fiscal.

dazière m. vameș, agent fiscal.

dazio m. taxă vamală, vamă || birou vamal, vamă || impozit, contribuție.

de prefix, (indică proveniența, depărtarea, separarea).

debeliâre tran, a învinge, înfrânge (într-un război).

debilita f. debilitate; slăbiciune.

débito m. datorie; debit; essere in ~, a fi dator; a ~, pe datorie; ogni promessa debito, orice făgăduială e o datorie || datorie, obligație || adj. datorit, datorat || cuvenit; ad

DAR - DEC

ora ~, la ora potrivită; a tempo ~, la timpul potrivit.

debitóre m. debitor, datornic.

debitòrio adj. de debitor.

débole adj. slab, fără putere; fără vlagă, debil || 'fără vigoare || m. punct slab || slăbiciune; avere un ~, a avea o slăbiciune pentru.

debordare intran, a ieși din albie, a se revărsa; a deborda.

debuttâre intr: a debuta.

debutto m. început; debut.

dèca f. zece; (lit.) decadente adj. decadent.

decadére intr. a decădea.

decadiménto m. decădere.

decalogo m. decalog.

decano m. decan (primul prin vârstă); cardinale ~, demnitar superior al colegiului cardinalilor; ~ del corpo diplomatico, decan al corpului diplomatic (unei țări, etc).

decennale adj. decenal, care durează zece ani || m. decenal; aniversare de zece ani.

decègne adj. care durează de zece ani || în vârstă de zece ani

decènnio m. deceniu.

decènte adj. curat, demn || suficient, potrivit || pudic || decent.

decentraménto m. descentralizare.

decentrare tran, a descentraliza.

decènza f. aparență, înfățișare plăcută, potrivită (unei ocazii, unui anumit scop) || decență, pudoare.

decèssu m. deces, moarte.

decidere tran, a hotărî, a decide || a rezolva || a tăia, a separa || intr. a hotărî.

deciframénto m. descifrare.

decifrare tran, a descifra.

DEC - DEC

decifrato m. descifrare, interpretare (a unui text).

decifrazióne f. descifrare,
lămurire.

dècima f. zeciuială, dijmă ||
impozit (în proporție de 10 la
sută).

decimale adj. zecimal, decimal.

decimare tran, a decima, a
pedepsi, a ucide din zece în zece
|| a decima, a reduce în mare
cantitate* -

decimazióne f. decimare; ucidere
(în masă), decimetrom. decimetru.

dècimo num. ord. al zecelea ||
zecime.

decimoprimo, decimosecóndo
ecc. num. ord. al unsprezecelea,
al doisprezecelea, etc.

decimetro m. decimetru.

decisióne f. hotărâre.

decisivo adj. hotărâtor, decisiv.

deciso adj. hotărât, decis, ferm.

declamare tran, a declama intr. a
vorbi cu ton exagerat || a protesta,
a striga.

declamatòrio adj. declamator,
emfatic, retoric.

declamazióne f. declamație,
recitare.

declassare tran, a trece într-o clasă
inferioară.

declinare intr. a se pleca către, a
coborî || a apune || a îmbătrâni || a
se reduce, a scădea || a evita, a se
sustrage || a se îndepărta || tran, a
declina, a refuza, a declina || a
declina (numele, calitate).

declinazióne f. declinare || (fig.)
declin, decădere || înclinare,
unghi de înclinare, declinație.

declino m. povârniș, pantă adj.
povârnit, înclinat.

decollare tran, a decapita || intr.
(despre avioane) a decola.

decollazióne f. decapitare.

decòllo m. decolare

decolorante adj. decolorane

decolorare trar. a decolora.

decolorazióne f. decolorare.

decompórre tran, a descompune ||
refl. a se descompune, a se
putrezi.

decorare tran, a împodobi, a
decora || a face decorul unei
scene || a decora (cu o medalie,
etc).

decorativo adj. decorativ.

decorato m. persoană, soldat
decorat.

decoratore m. decorator.

decorazióne f. decorare,
împodobire || decor || decorare
(cu o medalie) || decorație,
medalie.

decòro m. demnitate, prestigiu,
cinste, onoare || mândrie ||
strălucire, splendoare || podoabă,
pompă; frumusețe.

decoroso adj. demn, cu prestigiu ||
onorabil; frumos.

decórrere intr. a curge, a se scurge
|| a curge; a decorrere da, cu
începere de la.

decòtto m. decoct, decoctie,
fiertură.

decréscere intr. a descrește, a
scădea.

decretare tran, a decreta.

decréto m. ordin, hotărâre; decret
|| decret, sentință, || jurisdicție,
putere.

dècuplo m. înzecit.

decurtare tran, a micșora, a
reduce în.mod regulat (un
salariu).

decurtazióne f. reducere; reținere
din salariu.

474

dèdalo m. labirint, dedal.

dèdica f. dedicație.

dedicante adj. dedicator.

dedicare tran, a închina, a oferi || a dedica || refi, a se consacra.

dedicatória f. scriere, scrisoare de dedicație.

dedicazióne f. ceremonie, act de consacrare || dedicație (unei cărți, età), **dedurre** tran, a deriva, a deduce || a scădea, a scoate din || a scoate un sunet, o melodie || a conduce de sus, jos.

defalcamene m. defalcare.

deduttivo adj. deductiv.

deduzióne f. deducție || scădere, defalcare || invocare, aducere de argumente.

defenestrare tran, a arunca pe fereastră || (fig,) a da afară.

defezióne f. călcarea cuvântului părăsirea unui aliat.

deficiènza f. lipsă, deficiență; insuficiență.

dèficit m. deficit, lipsă.

deficitàrio adj. deficitar.

definire tran, a defini o noțiune, a delimita || a rezolva.

definizióne f. definiție || rezolvare.

defissione f. dezlipire de afișe deflagâre intr. a arde cu flăcări.

deflazióne f. deflație monetară.

deflèttere intr. a coti, a devia || a ceda; a se umili.

deflorare tran, a deflora

. **deflorazióne** f. deflorare.

deflusso m. scurgerea unui lichid || (izvorâre, țâșnire.

deformare tran, a deforma, a strica || a sluți, a poci.

deformazióne f. deformare || sluțire, pocire.

defórme adj. diform, monstruos || I neplăcut, urât, rău.

DÈD - DEL

deformità f. diformitate, defect || anomalie.

defraudare tran, a înșela || a păgubi cu ceva || a amăgi.

defunto adj. și m. defunct, răposat; commemorazione dei ~, ziua morților.

degenerare intr. a degenera; a se schimba în rău.

degenerazione f. degenerare, decădere.

degente adj. bolnav la pat, care zace.

degènta f. boală, zăcere, internare la spital.

deglutire tran, a înghiți.

deglutizione f. înghițire.

degnare intr. și tran, a binevoi; a accepta; a considera (un lucru) ca demn de a fi afabil tran, a judeca, a socoti demn de ceva; ~ di una risposta, a judeca pe cineva că este demn de un răspuns.

dégno agg. demn || excelent, foarte bun.

degradaménto m. degradare.

degradare tran, e refl. a (se) degrada || a (se)înjosi.

degustare tran, a gusta; a încerca gustul; a degusta.

degustazione f. degustare.

dèh! inter, iertare! || vai!

deificare tran, a diviniza, a zeifica

deifórme adj. asemănător unui zeu; divin; dumnezeiesc.

deità f. zeitate.

delazione f. denunțare.

dèlega f delegație; procură.

delegare tran, a delega; a însărcina, a trimite; a încredința.
delegato m. delegat; însărcinat, trimis.

deletèrio adj. vătămător; distrugător al organismului,

mortal.

DEL - DEN

delfino m. delfin || constelația delfinului.

delibera f. adjudecare.

deliberazione f. hotărâre fermă || deliberare.

delicatézza f. finețe || delicatețe || plăcere, deliciu.

delicato adj. delicat || plăpând, fraged.

delimitare tran, a delimita.

delimitazione f. circumscriere, delimitare.

delincare tran, a schița, a contura; a descrie.

deliquente adj. delicvent, răufăcător.

delinquere intr. a comite un delict.

deliquio m. leșin, || lichefiere.

delirare intr. a delira, a aiura j] a devia, a rătăci.

delirio m. delir; aiurare || exaltare || entuziasm.

delitto m. delict || crimă.

delittuoso adj. delicvent; criminal.

delizia f. desfătare; deliciu.

deliziare tran, a desfăta; refi, a se desfăta.

delizioso adj. delicios || desfătător; încântător.

dèlta f. deltă || deltă (literă a alfabetului grec).

delubro m. templu.

deludere tran, a dezamăgi, a decepționa || a zădărnici; ~ la vigilanță, a se sustrage supravegherii.

delusione f. decepție, deziluzie, dezamăgire

deluso adj. dezamăgit, decepționat.

delusòrio adj. înșelător, decepționat.

demagogia f. demagogie.

demagogico adj. demagogie.

demagogo m. demagog.

demànio m. domenii, bunuri ale statului || administrația bunurilor statului.

demarcare tran, a demarca; a hotărâni.

demènte adj. dement, nebun, ieșit din minte.

demènza f. demență, nebunie, sminteală.

demeritare intr. a comite un lucru nedemn || a se dovedinedemn de ceva || tran, a nu merita.

democratico adj. democrație.

democratizzare tran. a democratiza || intr. a fi democrat, a fi de partea democrației.

democristiano adj. democrat-creștin.

demografia f. demografie.

demolire tran, a dărâma, a da jos || a distruge a ruina.

demolizióne fi. dărâmare, distrugere.

dèmone m. demon || geniu (bun sau rău); spirit

demònio m. demon, diavol; spiritul răului. •

demoralizzare tran, a corupe, a deprava || a demoraliza, a descuraja.

demoralizzazióne f. corupere || demoralizare.

demórdere intran, a renunța, a ceda.

denaturare tran, a denatura.

denaturato adj. denaturat; alcool ~, spirit denaturat.

denigrare tran, a denigra.

denigratóre adj. defăimător, denigrator.

denigrazióne f. defăimare, ponegrire, denigrare.

denominare tran, a denumi, a numi.

denominatóre m. numitor.

476

DEN - DCP

denominazióne f. denumire, titlu, nume || numitor.

denotare tran, a denota, a indica || a dovedi, a însenina.

densità f. densitate.

dènso adj. dens; des, gros ||

întunecat, posomorât.

substanțial, plin de idei || m. corp dens, densitate.

dentale adj. dentai; consonante ~, consoană dentală.

dentare tran, a pune dinți.

dentario adj. dentar; protezi ~, proteză dentară.

dentatura f. dantură |J dentiție, vârstă la care ies dinții || dinți (la pieptene).

dènte m. dinte; ~ del giudizio,

măsea de minte; ~ molare,

măsea; ~ di elefante, fildeș brut;

parlare tra i ~, a vorbi între dinți, . a bolborosi; tener l'aldina con i ti.,

dentèllo m. dinte, zimț.

dentista m. dentist.

dentizióne f. dentiție.

déntro adv. înăuntru || (referitor la timp) până, inclusiv.

denudare tran, a dezgoli; a dezveli, a despuia || a descoperi, a da pe față.

denùncia f. denunțare || denunț, pâră II notificare.

denunciare tran, a denunța.

deodorante adj. depdorant, care anulează, care ia mirosul neplăcut.

depauperare tran, a sărăci, a pauperiza.

depauperizióne f. sărăcire,

pauperizare.

deperire intr. a pieri, a se istovi, a slăbi || a se urâți, a se trece || a se strica.

depilare tran, a depila.

depilazióne f. depilare || căderea; părului.

deplorare tran, a deplânge, a compătimi || a regreta mult || a dojeni, a muștra.

deplorazióne f. compătimire față de, regret || dojana.

deponènte adj. care depune || (gramm.) deponent.

depórre tran, a pune jos || a depune, a pune || a părăsi o idee, a renunța la ea.

deportare tran, a deporta || a surghiuni, a exila.

deportazióne f. deportare; surghiunire; exilare.

depositante adj. deponent, depunător || deponent, martor.

depositare tran, a depozita; a da în păstrare, a încredința.

depravare tran, a deprava, a corupe, a perverti.

depravatóre, -trice m. și f. corupător.

depravazióne f. depravare, pervertire.

deprecativo adj. care roagă, care imploră. .

depredare tran, a prăda, a jefui.

depredatóre, -trice m. și f. jefuitor, prădător.

depressióne f. depresiune || depresiune sufletească, descurajare || depresiune (atmosferică).

depressivo adj. depresiv, deprimant, apăsător.

deprèssso adj. apăsător || înjosit, umilit || adâncit, afundat.

deprezzamènto m. depreciere.

deprezzare tran, a deprecia.

deprimènte adj. calmant, sedativ ||
umilitor, deprimant.

477

DEP - DES

deprimere tran, a apăsa, a presa; a
împinge în jos || a slăbi, a
deprima || a micșora (speranțele).

depurare tran, a curăți, a purifica ||
a libera || a epura.

depuratóre, -trice m. și f.

purificator, curățitor.

depurazióne f. curățire; limpezire,
purificare.

deputato, -ta, și -atésa m. și f.

deputat || delegat, trimis ||

ambasador.

deputazióne f. mandaf, însărcinare
de deputat.

deragliaménto m. deraiere.

deragliare intr. a deraia.

derapare intran, a derapa.

deratizzàre tran, a deratiza.

derelito adj. părăsit, singur || slab,
neputincios.

deretano m. "posterior || șezut, dos.

deridere tran, a batjocori.

derisione f. derâdere, batjocură.

derisivo adj. batjocoritor, care ia
în râs.

deriva f. derivă; andare alla ~, a se
lăsa dus de curent, în voia sorții.

derivare intr. a izvorî; || a-și trage
originea || tran, a devia cursul
unui râu).

derivazióne f. derivare; derivație ||
derivație, origine (a unui cuvânt).

dèrma m. dermă, piele.

dermatologia f. dermatologie.

dèrmico adj. dermic.

dèroga f. derogare; abatere.

derrata f. marfă, produs ||
alimente, provizii || mărfuri,

lucruri cumpărate.

derogare intr. a deroga; a contraveni (unui pact, unui principiu).

derubare tran, a fura, a jefui || a fura, a sustrage.

deschétto m. măsuță.

désco m. masă.

descrittivo adj. descriptiv.

descrivere tran, a descrie.

descriziône f. descriere.

desèrto m. deșert, pustiu || adj. deșert, pustiu.

desiderare tran, a dori; lăsa a -, a lăsa de dorit || a ura, a dori.

desidèrio m. dorință || dor || regret.

desideróso adj. doritor.

designare tran, a desemna, a designa, a indica a propune || a destina.

designaziône f. desemnare, indicare || denumire, arătare || propunere.

desinare intr. a prânzi; a sta la masă || m. prânz; masă principală.

desióso adj. doritor; plin de dor.

desistere intr. a înceta, a renunța (la o acțiune).

desolare tran, a devasta, a depopula, a jefui || a mârni || a dezola.

desolaziône f. pustiire, devastare, distrugere || jale || dezolare, durere gravă, jale. •*

dèspota m. despot, tiran.

destare tran, a trezi, a scula, a deștepta || a provoca, a stimula || intr. a se deștepta, a se trezi || a se înviora.

destinare tran, a destina, a meni; a stabili, a hotărî || intr. a chibzui || a fi voința destinului.

destinaziône f. destinație.

destino m. destin, predestinare,

soartă || destinație.

destituire tran, a destitui; ~
dall'impiego, a scoate din slujbă.

destituzióne f. destituire.

dèstra f. dreaptă, mâna dreaptă ||
ajutor, favoare || partea dreaptă.

destreggiaménto m. acțiune,
procedare iscusită.

478

DES - DIA

destreggiare intr. și refl. a lucra cu
iscusință || a se descurca.

destrézza f. agilitate, dexteritate,
îndemânare; iscusință ||
aptitudine || luciditate.

dèstro adj. drept, care ține de
mâna dreaptă; îndemânatic,
sprinten, isteț || potrivit, oportun,
favorabil || m. ocazie, prilej.

desùmere tran, a extrage, a scoate
din II a deduce, a conchide; a
considera, a argumenta. .

detenére tran, a deține, a avea în
mână || a stăpâni, a ocupa.

detenuto m. deținut, prizonier.

detenzione f. deținere, posesiune,
stăpânire (a unui lucru) || arest.

deterioraménto m. deteriorare,
stricare.

deteriorare tran, a strica, a
deteriora.

determinare tran, a determina; a
cauza, a provoca || a preciza, a
defini || refl. a se hotărî.

determinazióne f. determinare, .
precizare || hotărâre.

detersivo m. detergent, care
curăță, care șterge.

detestare tran, a detesta || a
blestema || a reprobă.

detettóre m. detector.

destrarre tran, a scădea || a înlătura,
a da la o parte a scoate, a micșora
I || a sustrage.

detrimerito m. pagubă; detriment ||
dispreț, înjosire.

dettâglie m. detaliu, amănunt;

I vendere al ~, a vinde în detaliu, dettare.tran. a dicta || a impune a
redacta, a scrie; a compune.

dettato m. dictare, dictat ||
proverb, dicton || stil, formă.

dettatura f. dictare, dictat;
scrivere sotto ~, a scrie după
dictare.

détto m. cuvânt, vorbă, lucru spus
|| dicton, zicătoare || glumă, vorbă
cu haz || adj. zis.

deturpare tran, a desfigura || a
strica, a urâți.

devastare tran, a devasta, a pustii
|| a ruina, a strica, a nimici.

devastazione f. devastare, pustiire, nimicire.

deviare intr. a devia, a se
îndepărta, a (se) abate din drum, a deraia.

deviatóre m. acar.

deviazione f. deviere, deviație.

devolvere tran, a transmite (un
drept) II a destina (o sumă de
bani) II a trage jos, a rostogoli.

devòto adj. evlavios, cucernic ||
devotat.

di prep. (împreună cu articolul
hotărât il, lo, la, i, gli, le devine
del, dello, della, dei, degli, delle)
introduce un atribut, care arată
proprietatea: al lui, a lui, etc.

apartenență: din descendență: a, al autorul de materia: de, din
conținutul: de, cu locul de

origine, de naștere din, de la

partitiv: din, dintre denumirea: la
città di Roma, orașul Roma;

calitate: de preț, de obiectul

unui sentiment: de cauză: cauzat

de timpul: din specificația

obiectul determinat: de || ajută, la

exprimarea comparativului și a

comparațiilor: decât ajută la

exprimarea superlativului: dintre, din / introduce un complement

de mod, de, cu || introduce un complement de Ioc din de || intră în formularea unei rugăminți : de || introduce un complement instrumental: cu || înaintea unui infinitiv: să.

diabète m. diabet.

479

DIA - DIE

diabòlico adj. diabolic, drăcesc: arti ~, uneltiri, procedee diavolești.

diaconato in. diaconie.

diàcono m. diacon.

diadèma m. diademă, coroană, aureolă.

diafano adj. diafan, transparent.

diaframma m. diafragmă.

dignòstica f. diagnostică (metodă, pricepere), diagnosticare tran, a diagnostica.

diagnòstico adj. diagnostic.

diagonale f. diagonală || adj. diagonal.

diagramma m. diagramă, grafic.

dialètico adj. dialectic.

dialètto m. dialect.

dialogare intr. a dialoga, a întreține un dialog, o convorbire.

diàlogo m. dialog.

diamante m. diamant.

diametrale adj. diametric.

diametro m. diametru || dimensiune.

diamine! inter, drace!

dianzi adv. adineauri.

diapason m. diapazon.

diapositiva f. diapozitiv.

diaria f. diurnă.

diarista m. memorialist.

diarrèa-f. diaree.

diàvola f. drăcoaică.

diavoleria f. faptă diabolică, răutate || drăcovenie, vrăjitorie.

diavolèrio m. hărmălaie, gălăgie mare, zarvă.

diavolésco adj. drăcesc, diabolic.

diàvolo m. demon, diavol; buon ~, om de ispravă; povero ~, nenorocit, biet om; andare al ~, a se nenoroci; mandare al ~, a da dracului pe cineva; casa del ~, zarvă mare, gălăgie.

dibàtttere tran, a baie || a dezbate || refi, a se zbate, || a se mișca, a se agita.

dibàttito m. dezbatere, dispută discuție, controversă.

diboscamento m. despădurire.

dicastére m. minister.

dicèmbre m. decembrie.

diceria f. palavră, zvon.

dichiara f. declarație.

dichiarare tran, a declara || a expune; a lămuri, a clarifica, a explica.

dichiarativo adj. explicativ, lămuritor.

dichiarazione f. declarație || explicație, lămurire oficială.

diciatinnevènne adj. în vârstă de nouăsprezece ani.

dicianaovèsimo egg. num. ord. al nouăsprezecelea; m. a nouăsprezecea parte.

diciassète adj. num.
. șaptesprezece.

diciassettèsimo adj. num. ord. al șaptesprezecelea || m. a șaptesprezecea parte. *

diciottésimo adj. num. ord. al optsprezecelea || m. a optsprezecea parte.

diciòttó adj. num. card.
optsprezece.

didàttica f. didactică, pedagogie.

didàttico adj. didactic.

didiètro ni. parte posterioară,

spate.

dièci adj. num. card. zece.

diecimila adj. num. card, zece mii-

diecina f. vreo zece, aproximativ zece.

dièsis ni. (mus.) diez.

dietètico adj. dietetic.

diètro prep. și adv. îndărăt; m
spate, înapoi, în urmă || m. pa^{te}
posteroară, spate.

480

DIE - DIL

dietroscèna f. culise.

difètti conj. într-adevăr.

difèndere tran, a apăra || a fortifica
|| refi, a se apăra, a se menține, a
rezista.

difensivo adj. defensiv.

difensóre, -óra m. și f. apărător.

difèsa f. apărare; a ~, în scop de
apărare; stare a ~, a sta în
defensivă || pledoarie, apărare.

difettare într. a-i lipsi, a fi lipsit
de.

difettivo adj. defectiv || defectuos,
imperfect. *

diffamare tran, a defăima.

diffamazióne f. defăimare.

differènte adj. deosebit, diferit.

differènza f. diferență, deosebire,
neînțelegere, discordie.

differenziale adj. diferențial.

differenziare tran, și refl. a (se)
diferenția, a (se) deosibi.

differiménto m. amânare.

difficile aeg. dificil, greu.

difficoltà f. greutate, dificultate ||
lipsă, sărăcie || neînțelegere,
dezacord.

diffidare tran, a nu se încrede în, a
[nu avea încredere în; a se păzi de
|| tran, a înștiința, a pune în
vedere, a preveni.

diffidènte adj. neîncrezător,

bănuitor || disperat.

diffidenza f. neîncredere, bănuială.

diffondere tran, a difuza, a
i răspândi; a împrăştia || refl. a se
răspândi || a se lungi, a se întinde
I (în scris, în vorbă).

difusione f. împrăştiere,
răspândire, difuzare; propagare, { difuziune.

difterico adj. difterie.

difterite f. difterie.

diga f. stăvilar, zăgaz, dig.

digerente adj. digestiv.

digeribile adj. digerabil.

digerire tran, a digera, a mistui || a
admite, a suporta, a tolera || a
asimila, a-şi însuşi.

digestione f. digestie, mistuire.

digèsto m. (j^{ur}) digestie.

digiuare intr. a posti, a ajuna.

digiuno m. post, ajun || parte a
intestinului subţire || adj.

nemâncat.

dignità f. demnitate, funcţie înaltă.

dignitario m. demnitar.

dignitoso adj. demn || nobil,
merituos || preţios.

digradaménto m. degradare.

digradare intr. a descreşte, a
coborî (treptat) || tran, a degrada,
a lipsi de grad || a rada, a împărţi
în grade.

digressione f. digresiune.

digressivo adj. degresiv; cu
digresiuni.

digrossaménto m. cioplire;
subţiere.

digrossare tran, a ciopli; a subţia ||
a schiţa || a civiliza; a instrui || a
corecta (un text).

diguazzare tran, a clăti; || a bate ||
intr. a se zbate, a se mişca, a se
bălăci.

dilacerare tran, a sfâşia; a rupe || a
chinui.

dilagare intr. a se revărsa, a inunda || a se întinde, a se extinde.

dilagato adj. inundat.

dilaniare tran, a sfâșia; a smulge || refi, a se rupe, a se sfâșia.

dilataménto m. dilatare

dilatare tran, și refi, a (se)

dilata tran, a se extinde, a (se) răspândi.

dilatazióne f. dilatare.

dilazionare tran, a amâna; a proroga.

481

DIL - DIO

dilazióne f. întârziere, animare.

dilegiârc tran, a ironiza, a lua în râs, a-și bate joc.

dileguare intr. și refl. a se risipi; a se pierde, a dispărea (treptat) || a se îndepărta, a dispărea repede.

dilèmma m. dilemă.

dilettante m. diletant, amator.

dilettantésco adj. diletant.

dilettare tran, a desfăta, a delecta, a încanta || refl. a se desfăta, a simți plăcere.

dilettévole adj. plăcut, desfătător.

dilètto m. plăcere, desfătare || om drag, iubit.

diligènte adj. silitor.

diligènza f. silință, sânguință.

diluènte adj. diluant.

diluire tran, a dilua, a subția un lichid || a dizolva, a topi un lichid.

dilungare tran, a lungi, a târăgăna, a amâna || a îndepărta a se îndepărta || a se abate de la un subiect; a lungi vorba.

dilùvio m. diluviu, potop; (fig.) abundență, mulțime.

dimenare tran, a scutura, a mișca, a agita || refi, a se agita.

dimensióne f. dimensiune.

dimenticanza f. uitare; neglijență.

dimenticare tran, a uita || refl. a-și uita.

diméssso adj. umil || modest
neglijent (în îmbrăcăminte) ||
iertat.

diméttere tran, a demite, a destitui
II a da drumul elibera (din spital,
din închisoare) || a uita, a ierta || a
anula.

dimezzare tran, a înjumătăți || a
împuțina.

dimezzato adj. înjumătățit redus,
micșorat.

diminuire tran, a micșora, a
diminua, a reduce, a scădea.

diminuzióne f. micșorare,
diminuaire, descreștere;
împuținare.

dimissióne f. demisie.

dimòra f. locuință; || întârziere,
zăbavă.

dimorare intr. a locui || a întârzia,
a zăbovi.

dimostrante m. demonstrant,
manifestant.

dimostrare tran, a demonstra, a
dovedi II a manifesta, a arăta ||
refi, a se dovedi || intr. a arăta, a
dovedi.

dimostrativo agg. demonstrativ.

dimostrazióne f. demonstrare;
demonstrație || dovadă,
manifestare (a unui sentiment).

dimozzàre tran, a ciunti, a mutila.

dinàmica f. dinamică.

dinàmico adj. dinamic, propriu
dinamicii || activ, energic,
dinamic.

dinamite f. dinamită.

dinamo f. dinam.

dinanzi adv. în față || înainte,
anterior (ca timp) || prep.

înaintea, în fața || m. față, partea dinainte.

dinastia f. dinastie.

dinastico adj. dinastic.

diniègo m. refuz || negare.

dinocolato adj. indiferent, blazat || leneș; neglijent.

dinosauro m. dinozaur.

dintórno adv. în jur; împrejur; peste tot || prep. de jur-împrejur || m. împrejurime || contur.

Dio m. Dumnezeu; Uomo ~, Hristos; grazia di ~, belșug ogni ben di ~, toate bunătățile; ~ buono! gran ~, dumnezeule. grazie a ~, slava Domnului; com^e 482

~ vuole, cum dă Dumnezeu; per l 'amor di ~! pentru Dumnezeu.

diocesano adj. eparhial.

diòcesi f. dioceză; eparhie.

dipanaménto m. depanare.

dipanare tran, a depăna || a descurca un lucru, a o scoate la capăt.

dipartimento m. district, departament, diviziune administrativă || separare || plecare; îndepărtare.

dipartire tran, a împărți; a separa în părți || refl. și intr. a o lua dintr-un loc, a se îndepărta || a se separa, a se depărta de părerea cuiva.

dipartita f. despărțire plecare.

dipendèzza f. dependență supunere || (la plur.) dependențe, atârnare, anexe || povârniș.

dipèndere intr. a depinde, a atârna de cineva || a deriva, a proveni.

dipingere tran, a picta || a zugrăvi, a descrie || refl. a se vopsi || a se sulemenii, a se farda.

dipintóre,-trice m. și f. pictor,

zugrav.

dipintura f. pictură, zugrăveală || fardare; fard, sulemeneală.

diplòma m. diplomă; certificat || act, carte de privilegiu.

diplomare tran, a promova cu o diplomă (de absolvire).

diplomatica f. diplomatică.

diplomatico m. diplomat || adj. referitor la diplomă || diplomatic, abil.

diplomato adj. titrat, diplomat, posesor al unei diplome.

diplomazia f. diplomație || (fig.) abilitate, diplomație.

dipòrto m. distracție; recreație; plăcere.

diradaménto m. rărire.

DIO - DIR

diramare tran, a transmite, a comunica (o știre, un ordin).

diramazione f. ramificare; bifurcare) ramificație.

dire tran, a spune, a zice || a denumi, a indica, a considera.

direttiva f. directivă, normă, indicație.

dirètto adj. direct, nemijlocit imediat || orientat, îndreptat către:, || drept, just || m. tren accelerat || directă (la box).

direttóre, -trice m. și f. director, conducător; ~ d'orchestra, dirijor; ~ spirituale, confesor.

direzione f. direcție sens, orientare || conducere || direcție (sediu).

dirigere tran, a conduce, a dirija || a adresa || a îndrepta; a dirija, a conduce || refl. a se îndrepta către.

dirimere tran, a despărți, a separa || a împărți || a rezolva || a doborî.

dirimpètto prep. și adv. în față, înaintea; față de, în comparație cu

|| adj. inv., la casa ~ casa de peste drum.

diritto m. față, partea de deasupra || drept || adj. direct, drept || drept, sincer, cinstit.

dirittura f. linie, direcție în linie dreaptă || corectitudine, simț al dreptății || judecată dreaptă.

diroccamento m. prăvălire, dărâmare.

diroccare tran, a prăvăli, a prăbuși || dărâma.

dirómpere intr. a izbucni || tran, a înmuia || a rupe, a frânge || a dezmoști.

dirottare tran, a abate, a îndrepta o corabie (pe un alt drum decât cel prevăzut).

dirótto adj. abundant, din belșug; pioggia a ~, ploaie torențială.

DIR - DIS

dirozzare tran, a ciopli || a schița, a da formă || a educa, a forma, a cultiva || refi, a se ciopli, a se instrui, a se civiliza.

dirupata f. râpă, povârniș.

diruto adj. prăvălit, surpat; ruinat, prăbușit.

disabbigliare tran, a dezbrăca.

disabituare tran, a dezobișnui || refi, a se dezobișnui.

disaccordare tran, a dezacorda || refi, a nu mai acorda, a pierde acordul || a fi în dezacord.

disaccòrdo m. dezacord || discordie.

disadatto adj. stangaci; incapabil || nepotrivit, impropriu, dizgrațios, ' fără grație, urât.

disagévole adj. greu, supărător || ostenitor, obositor; incomod.

disagevolénza f. greutate, dificultate || osteneală.

disàgio m. neajuns, jenă, neplăcere

|| lipsă, jenă materială, nevoie ||
(la plur.) lipsuri, privațiuni.

disanima f. examinare atentă ||
critică, analiză amănunțită.

disaminare tran, a examina atent,
a analiza || a cumpăni.

disamorare tran, a dezinteresa, a
îndepărta de la o afecțiune, de la
o pasiune; a dezgusta || refl. a se
dezgusta; a se dezinteresa.

disamorevolézza f. nepăsare
indiferență, lipsă, de politețe.

disanimare tran, a descuraja || a
lăsa fără suflet || refl. a se
descuraja.

disapprovare tran, a dezaproba || a
muștra, a dojeni.

disapprovazione f. dezaprobare ||
blam, dojana.

disappunto m. neplăcere,
supărare; contrarietate.

disarmare tran, a dezarma || a lua
echipamentul necesar navigației ||
a dezarma, a potoli || intr. a
dezarma, a înceta înarmarea. '

disarmo m. dezarmare.

disarticolare tran, a dezarticula ||
intr. și refl. a se dezarticula, a ieși
din încheieturi, a se disloca.

disastro m. dezastru, nenorocire.

disastroso adj. dezastruos,
catastrofal; nenorocit, trist.

disattento adj. neatent || distrat.

disattenzione f. neatenție || lipsă
de respect, nepăsare.

disautorare tran, a lipsi de
autoritate, de prestigiu; a
discredita.

disavanzo m. pierdere, pagubă,
deficit.

disavantaggiare tran, și refi, a
dezavantaja.

disavveduto adj. nesocotit,
nechibzuit; imprudent

neășteptat, neprevăzut.

disavventura f. nenorocire;
pacoste.

disavvertito adj. imprudent,
neatent.

disbrigare tran, a descurca; a
scăpa, a scoate dintr-o
încurcătură || a rezolva || refl. a se
descurca.

disbrigo m. rezolvare, descurajare.

disbrogliare tran, a descurca.

discacciare tran, a alunga.

discapitare intr. a pierde; a
păgubi.

discapito m. pierdere, pagubă;
discreditare; pierdere de
prestigiu.

discaricare tran, a descărca.

discarico m. descărcare.

discendènte adj. descendent,
coborâtor || m. urmaș,
descendent.

484

DIS - DIS

discéndere intr. a coborî || a
descinde din || a debarca; a pune ||
a deriva |j a lua poziție față de
ceva || tran, a coborî, a apleca; a
apleca; ~ una scala, a coborî o
scară.

discépolo m. discipol, elev.

discernere tran, a deosebi, a
distinge, a discerne.

discerniménto m. discernământ,
pătrundere.

discésa f. coborâre || pantă,
povârniș; năvălire.

dischiùdere tran, a deschide || a
dezvălui, a face cunoscut.

disciògliere tran, a desface, a
.dezlega || a dizolva, a
descompune || refl. a se topi, a se
dizolva || a se elibera || a ridica
ancora.

disciogliménto m. desfacere ||
dizolvare; topire.
disciòlto adj. degajat, sprinten.
disciplinato adj. disciplinat.
disciplinatézza f. disciplină;
atitudine disciplinată.
disco m. disc || semnal feroviar ||
disc, placa (de patefon) || scut
mic și rotund.
discolo adj. pungaș, vagabond,
desfrânat.
discolorare tran, a decolora; refl. a
deveni palid. N-
discólpa f. dezvinovățire;
justificare, scuza.
discolpare tran, a dezvinovăți ||
refl. a se apăra, a se scuza.
discompórre tran, a descompune ||
a separa, a desface || a demonta.
discontinuo adj. discontinuu.
disconvenévole adj. nepotrivit,
neconvenabil.
disconveniènza f. inconveniență,
nepotrivire; diversitate.
discopèrto adj. deschis, manifest ||
deschis, fără apărare, descoperit.
discoraggiâre tran, a descuraja.
discordare intr. a discorda, a fi în
dezacord; tran, a învrăjbi.
discórrere intr. a discuta, a vorbi
despre; a vorbi.
discórso m. vorbire; convorbire;
conversație || discurs, cuvântare.
discortése adj. necurtenitor,
nepolíticos.
discoscésó adj. abrupt.
discòsto adj. nealăturat; despărțit;
depărtat.
discotèca f. discotecă.
discreditare tran, a discredita.
discrepanza f. discrepanță,
nepotrivire, dezacord.
discretézza f. moderație; prudență
|| discreție.

discréto adj. distinct, separat
prudent, înțelept; judicios
moderat, potrivit || suficient ||
discret.

discrezióne f. separare, distincție,
diferență || discernământ minte,
judecată; moderație.

discriminare tran, a deosebi, a
distinge, a face o diferență, o
discriminare.

discussióne f. discuție, dezbateri,
convorbire.

discutere intr. a discuta, a dezbate,
a delibera.

disdegnare tran, a disprețui, a urî ||
refl. a se înfuria.

disdégno m. dispreț; indignare;
avere a ~, a disprețui.

disdegnóso adj. disprețuitor,
mândru || indignat, plin de mânie.

disdettare tran, a anula a desființa.

disdicévole adj. neconvenabil,
nepotrivit, deplasat.

disdire tran, a tăgădui, dezice.

disdòro m. dezonoare, rușine.

485

DIS - DIS

diseccare tran, a seca, a usca.

disegnare tran, a desena || a
plănuși, a proiecta; a intenționa, **diseredaménto** m. dezmoștenire.

diseredare tran, a dezmoșteni.

diseredato adj. sărac, dezmoștenit.

disertare intr. a dezerta, a nu fi
prezent la o întâlnire || tran, a
pustii, a devasta.

disèrto adj. pustit, deșert ruinat;
părăsit.

disertóre m. dezertor.

disfaciménto m. desfacere;
descompunere, putrefacție ||
distrugere || înfrângere.

disfare tran, a distruge; a doborî, a
strica || a desface; a risipi || a topi,
a descompune || a urina |(refi, a

se desface în bucăți || a se strica,
a se descompune || a se topi a se
descotorosi, a scăpa de.

disfatta f. înfrângere.

disfatto adj. distrus; înfrânt;
ruinat; sărăcit j| mort, îndurerat ||
lipsit de ajutor.

disfavillâre intr. a scânteia.

disfida f. provocare; sfidare.

disgèlo m. dezgheț.

disgiùngere tran, a despărți, a
separa.

disgiunzióne f. disjuncție;
separație; despărțire.

disgrazia f. dizgrație, defavoare ||
nenorocire, neplăcere; per ~, din
nenorocire, din întâmplare.

disgraziato adj. nenorocit,
nefericit || urât, dizgrațios.

disgregazióne f. dezagregare.

disgustare tran, a dezgusta; refl. a
rupe o prietenie; a se certa.

disgustévole adj. neplăcut,
dezgustător.

disillùdere tran, a dezamăgi.

disillusióne f. deziluzie.

disillùso adj. dezamăgit.

disimpacciato adj. liber, degajat,
dezinvolt.

disimparare tran, a uita [] a
dezvăța, a se dezobișnui de.

disingannare tran, a dezamăgi.

disincanto m. decepție,
dezamăgire.

disinfestare tran, a deparazita

disinfestazióne f. deparazitare.

disinfettare tran, a dezinfecta.

disinfezióne f. dezinfecție.

disinoannàre tran, a dezamăgi || a
deschide ochii cuiva, a face
cunoscut adevărul.

disintegrare tran, a dezintegra.

disintossicare tran, a dezintoxica.

disinvòlto adj. degajat, dezinvolt;

liber.

disistima f. lipsă de stimă dispreț.

disleale adj. neleal, necinstit.

dislocazióne f. dislocare;

transport.

dislocare tran, a disloca || a

deplasa.

dismisura f. exces, lipsă de măsură; a ~, peste măsură.

disnudâre tran, a dezgoli, a

despuia || a scoate din teacă!

disobbligâre tran, a absolvi, a libera (de o obligație).

disoccupato adj. șomer, fără ocupație.

disoccupazóne f. șomaj || lipsă de ocupație.

disonèsto adj. necinstit, necorect])

neînfrânat || urât, josnic.

disonorare tran, a dezonora, a necinști.

disópra adv. deasupra || m. partea de deasupra.

disordinato adj. dezordonat II confuz.

disórdine m. dezordine || viața dezordonată || (la plur.) tulburări sociale, dezordine.

486

DIS-DIS

disorientaménto m. dezorientare, descumpănire, nedumerire.

disorientare tran, a dezorienta; a descumpăni; a tulbura.

disótto adv. sub, dedesubt || după || m. (parte de)"dedesubt, fund.

dispèrgere tran, a împrăști, a răspândi.

dispari adj. neegal, diferit; nepotrivit; impar.

disparita f. nepotrivire; neasemănare.

disparizióne f. dispariție.

dispendiósó adj. costisitor, scump.

dispensare tran, a distribui, a împărți; a dispensa, a scuti; ~ dai servizio, a scoate din slujbă; refl. a se dispensa, a nu mai face un lucru.

dispensario m. dispensar.

disperato adj. deznădăjduit
disperat || decăzut, săracit,
declasat.

disperazione f. disperare,
deznădejde; mettere alla a., a dispera pe cineva, a enerva, a scoate din minți.

dispèrdere tran, a nimici, a alunga(un dușman) || a împrăștia, a risipi || a irosi.

dispersione f. împrăștiere, risipire.

disperso adj. pierdut, rătăcit.

dispétto m. supărare, necaz, ciudă
|| mânie || dispreț.

dispettoso adj. rău; invidios
supărător, plicticos; nepolíticos ||
disprețuitor, mândru josnic, demn
de dispreț.

dispiacere intr. a nu plăcea, a dis plăcea || m. regret, părere de rău || neplăcere, necaz.

dispiacévole adj. neplăcut.

dispiegare tran, a desfășura a întinde || a lămuri, a explica.

displuvio m. povârniș.

disponibile adj. disponibil.

disponibilità f. disponibilitate.

dispórre tran, a așeza; a dispune, a pregăti \ / a hotărî, a expune, a povesti; a depune, a destitui ||
refi, a se pregăti, a fi gata de a face un lucru.

disposare tran, a lua în căsătorie.

dispositiva f. dispoziție
judecătorească, hotărâre.

disposizione f. dispunere, așezare;
dispoziție; înclinație,
predispoziție || ordin, dispoziție,

hotărâre.

dispósto adj. dispus, înclinat, ben
~, bine dispus, favorabil.

dispòtico adj. despotic, tiran.

dispregiare tran, a nu prețui || a
disprețui.

dispregiativo adj. disprețuitor.

disprègio m. depreciere.

disprezzâre tran, a disprețui

disprèzzo m. dispreț.

disputa f.. dispută, discuție,
dezbattere || ceartă, altercație.

disputare intr. a discuta || tran, a
contesta, a disputa refl. a-și
disputa (un lucru), a rivaliza.

disquilibrare tran, a dezechilibra.

disquilibrio m. dezechilibru.

disquisizióne f. analiză; cercetare,
expunere savantă.

dissapóre m. neînțelegere,
disensiune; ceartă ușoară.

disseccare tran, a usca || a asana.
dissembiâre tran, a risipi, a
presăra, a semăna || a răspândi, a
difuza.

dissennnâre tran, a înnebuni, a
sminti, a scoate din sărite.
dissennatézza f. nebunie,
sminteală.

dissentiménto m. diversitate,
contrarietate (de sentimente);
dezacord.

487

DIS - DIS

disserrare tran, a deschide || refl. a
se deschide || a țâșni.

dissestare tran, a dezechilibra, a
păgubi, a sărăci.

dissidio m. neînțelegere,
dezbinare; disensiune || chestiune
controversă.

dissimile adj. diferit; deosebit.

dissimulare tran, a ascunde; a
disimula, a se preface a

falsifica.

dissimulazione f. tăinuire * ||

disimulare, prefăcătorie.

dissipamento m. risipire.

dissipare tran, a risipi; a împrăștia.

dissociare tran, a disocia; a

despărți, a separa.

dissociare tran, a deșteleni.

dissolubile adj. solubil.

dissolutezza f. corupție, desfrâu,
necinste.

dissoluto adj. desfrânat, necinstit,
corupt || dizolvat.

dissolutole m. dizolvant.

dissoluzione f. dizolvare,
descompunere corupție,
desfrâu.

dissolvente adj. dizolvant.

dissolvenza f. dizolvare,
descompunere dizolvare,
dispariție a imaginii de pe ecran.

dissolvere tran, a dizolva, a
descompune a împrăștia, a risipi.

dissotterrare tran, a dezgropa || a
exhuma.

dissuefare tran, a dezobișnui.

dissugellare tran, a desigila.

distaccamento m. detașare;
îndepărtare || dezlipire; despărțire
|| detașament militar.

distaccare tran, a despărți, a
desface, a desprinde || a detașa ||
intr. a ieși în relief, a se detașa ||
refi, a se despărți, a se desface.

distacco m. dezlipire, despărțire;
separare, desprindere
despărțire, plecare || (fig.)
indiferență, detașare.

distante adj. depărtat || adv.
departe.

distanza f. distanță, depărtare.

distanziare tran, a îndepărta; a
așeza la distanță || a lăsa în urmă,
a distanța (la o întrecere).

distare intr. a fi la o distanță a fi la depărtare || a discordia.

distendere tran, a întinde; a așterne || a întinde, a culca || a așterne, a redacta; a dezvolta (o idee) || a destinde, a relaxa || a povesti || refl. a se extinde, a se lungi.

distendibile adj. extensibil.

distensione f. întindere || extensie || destindere, ameliorare.

distesa f. întindere, cuprins, extensiune.

disteso adj. întins extins, cuprinzător || mare și voinic.

distillamento m. distilare.

distillare tran, a distila || a picura || a filtra, a strecura.

distillato m. lichid distilat.

distinguere tran, a distinge, a deosebi || a împărți || a distinge, a recunoaște de departe || refl. a se distinge (printre alții).

distinguibile adj. distinct, vizibil.

distinta f. deviz, listă de plată, de cheltuieli, de, prețuri.

distinzione f. deosebire, distincție.

distogliere tran, a distrage || a îndepărta || refl. a-și schimba hotărârea || a se depărta.

distolto adj. distras.

distorsione f. torsiune, scrâritură, luxație.

distorto adj. răsucit, strâmb | I nedrept; întortocheat.

488

DIS - DIV

distrarre tran, a distrage, a abate, a devia; a întoarce || a întinde || a sustrage || a distra, a amuza || rifl: a se distra || a se distra, a se abate.

distratto adj. absorbit, distrat, . neatent.

distrazione f. distragere, abatere ||

extindere, destindere.

distrétto m. district, județ || comandament teritorial de recrutare și mobilizare.

distrettuale adj. districtual.

distribuire tran, a distribui; * **a** împărți || a rânduï, a așeza.

distribuziône f. împărțire, distribuție || distribuire;, rânduire.

distruggere tran, a distruge, a nimici O a topi.

distrùto adj. distrus.

distruziône f. distrugere, nimicire, exterminare.

disturbare tran, a tulbura, a deranja, a supăra.

disubbidiente adj. nesupus, neascultător, nedisciplinat.

disubbidienza f. nesupunere, neascultare.

disubbidire intr. a nu se supune, a nu asculta de.

disuguaglianza f. inegalitate.

disuguale adj. neegal, inegal.

disumano adj. inuman, crud, fără milă.

disunire tran, a separa, a divide || a dezuni, a dezbina, a învrăjbi.

disùtile adj. nefolositor, puțin folositor.

disutilità f. inutilitate || pagubă; dezavantaj.

disvezzare tran, a dezvăța.

disviare tran, a devia, a abate din drum || refi, a degenera a se abate din drumul drept.

disviluppâre tran, a descurca, a desfășura.

disvio m. deviere; abatere.

dito m. (plur. diti și dita) deget; muștrare a ~ a arăta cu degetul.

ditta f. firmă, întreprindere, casă de comerț.

dittatóre m. dictator || cel care

dictează.

dittatoriale adj. dictatorial.

dittatura f. dictatură.

dittòngo m. diftong.

diurèsi f. diureză.

diurnale adj. de zi; diurn || m.
cronică, jurnal intim.

diuturnità f. durată lungă de timp;
faptul de a dura mult.

diva f. zeiță, divinitate || divă, stea.

divagaménto m. digresiune,
divagare || rătăcire, abatere.

divagare intr. a se abate (de la
subiect) || tran, a distra, a abate ||
refi, a se distra, a se recrea.

divagazióne f. rătăcire, abatere,
digresiune, divagație || distracție.

divampare intr. a se aprinde || a se
înflăcăra, a arde de.

divano m. divan || canapea || divan,
consiliu de stat.

divaricare tran, a îndepărta unul
de altul (picioarele, etc.) a
crăcăna || a desface larg.

divario m. diferență; diversitate.

divèllere tran, a smulge, a
dezrădăcina || a deșteleni, a
extirpa.

divenire intr. a deveni, a se
transforma || a se întâmpla || m.
devenire, transformare.

diventare intr. a deveni.

divèrbio m. dispută, conflict;
* ceartă; ciocnire.

divervènte adj. divergent.

divergènza f. divergență.

489

DIV - DOL

divèrgere intr. a se depărta, a se
abate || a devia, a divaga.

diversifcazióne f. diversificare ||
diversitate.

diversióne f. îndepărtare, abatere,
deviere, diversiune || cotitură ||

distracție.

diversità f. diversitate, diferență
varietate.

diverso adj. diferit, deosebit
|| variat, divers || ciudat; oribil,
crud.

divertente adj. distractiv, amuzant,
plăcut.

divertimento m. petrecere,
distracție, divertisment.

divertire tran, a recrea, a distra, a
înveseli || refi, a se distra.

dividere tran, a împărți, a despărți,
a separa || a distribui || a face o
împărțire.

divieto m. oprire, interzicere, interdicție.

divinare tran, a ghici, a prezice || a
presimți.

divinatorio adj. prevestitor.

divincolare tran, a răsuci. || refl. a
se răsuci, a se zvârcoli || a se
elibera, a se sustrage.

divinità f. divinitate, zeitate |
știință teologică.

divinizzare tran, a diviniza || a
slăvi || a înnobila.

divinizzazione f. divinizare;
îndumnezeire.

divino adj. divin, dumnezeiesc.

divisibile adj. divizibil.

divisibilità f. divizibilitate.

diviso adj. separat; despărțit.

divorare tran, a devora a mânca cu
lăcomie || a sfâșia || a nimici.

divorzio m. divorț || despărțire.

divulgamento m. răspândire,
popularizare.

divulgare tran, a divulga || a
răspândi, a face cunoscut.

divulgazione f. răspândire în public.

dizionario m. dicționar.

dizione f. dicțiune || parte de vorbire ||
frază, mod de exprimare.

dò m. do (notă muzicală).

dóceia f. duș || jgheab, canal, țeava de scurgere; țiglă.

docènză f. învățământ; predare; libera ~, docență (titlu, funcție).

dòcile adj. docil, ascultător, supus.

docilità f. docilitate, ascultare, supunere, blândețe.

documentare tran, a documenta a dovedi (prin acte, documente).

documentàrio adj. documentar m. film documentar.

documentazióne f. documentare.

documénto m. act, document || hartă || atestat.

dodicèsimo adj. num. ord. al doisprezecelea || m. a douăprezecea parte.

dódici num. card, doisprezece.

dodicina f. duzină.

dóga f. doagă.

dogana f. vamă || taxă vamală.

doganière m. vameș. y

dòge m. doge; berretto del ~, beretă, bonetă în formă de corn.

dòglia f. durere.

doglianza f. durere, mâhnire; teamă || plângere, doleanță, reclamație.

dògma m. dogmă.

dogmàtico adj. dogmatic.

dogmatismo m. dogmatism.

dogmatizzare tran, a fi dogmatic, a susține o idee ca o dogmă.

dólce adj. dulce || ușor de lucrat || blând, bun || m. gust dulce, dulceață || prăjitură dulce..

dolcemente adv. dulce, cu dragoste, cu blândețe || binișor.

dolcézza f. blândețe, delicatețe || dulceață, gust dulce.

490

DOL- DON

dolciastro adj. dulceag.

dolcificare tran, a îndulci.

dolciume m. dulceturi; zaharicale.
dolcènte adj. îndurerat; mâhnit.
dolere intr. a dura; a regreta || refl. a se plânge || a dura, a regreta, **dòllarom**. dolar.
dòlo m. fraudă, înșelătorie, doi || eroare, greșală.
dolomite f. dolomită.
dolomitico adj. dolomitic.
dolorante adj. mâhnit, îndurerat.
dolorare iritr. a simți durere, a suferi de durere.
dolóre m. durere || suferință; atto di ~, act de pocăință.
dolorifico adj. dureros care produce o durere fizică.
doloróso adj. dureros, care produce o durere (fizică sau sufletească) || îndurerat.
dolóso adj. fraudulos.
domanda f. întrebare || petiție, cerere.
domandare tran, a întreba || a cere.
domani adv. mâine; da oggi a ~, de azi pe mâine, repede; ~ a otto, peste opt zile || m. și f. zi de mâine.
domare tran, a împlânzi || a stăpâni, a potoli, a domoli; a stinge (un foc) || înăbuși (o răscoală).
domatóre, -trice- m. și f. împlânzitor.
domattina adv. mâine dimineață.
doménica f. duminică; ~ delle Palme, duminica floriilor; ~ in Albis duminica Tornei.
domesticare tran, a domestici || a împlânzi.
domèstico adj. domestic, de casă || domestic, domesticit || m. slujitor, - slugă.
domiciliare intr. a locui, a domicilia.
domicilio m. domiciliu, locuința;

d, coatto, domiciliu obligatoriu.

dominante adj. dominant; mai ridicat.

dominare tran, a stăpâni, a domina || intr. a domni, a stăpâni.

dominatóre, -trice m. și f. dominator, stăpânitor.

dominazióne f. dominație, stăpânire.

dominedio m. domnul Dumnezeu.

dominio m. dominație, stăpânire || domeniu, proprietate, ținut || dominion.

dòmito adj. îmblânzit, înfrânt.

dòmo adj. îmblânzit, biruit || domesticit.

donare tran, a dărui; a dona || intr. a ședea bine, a-ți veni bine |j refl. a se dărui, a se consacra.

donativo m. dar de valoare.

donato adj. dăruit, de dar; a caval ~ non guardare in bocca, calul de dar nu se caută la dinți.

donatóre, -trice m. și f. donator, dăruitor.

donazióne f. donație.

dónde adv. de unde || de care || lucru pentru care || unde.

dóndola f. legănare || balansoar.

dondolare tran, a legăna; a clătina || a amăgi cu promisiuni, a înșela;, a se mișca încoace și încolo, a se bălăbăni || refl. a lenevi, a trândăvi.

dòнна f. femeie || soție || stăpână; ~ e madonna, stăpână absolută || slugă; femeie de serviciu || doamnă (titlu de cinste); prima ~, primadonă; ~ Maica Domnului || regină (la jocul de șah).

dònnola f. nevăstuică.

491

DÒN -DOV

dóno m. dar || recompensă pentru

virtute.

donzella f. fată tânără, jupâniță.

donzello m. paj.

dòpo adv. după; poco ~, puțin mai târziu || prep. după, ~ tutto, în definitiv.

dopodomani adv. poimâine.

dopolavoristico adj. popular, plebeu.

dopopranzo m. după amiază.

doppiaggio m. dublaj.

doppiare tran, a dubla, a îndoi || a ocoli (un obstacol) || a dubla (un film), a face un.

doppière m. candelabru.

doppièzza f. duplicitate, falsitate, rea credință || ipocrizie.

dóppio adj. dublu; essere cucito a filo ~, a fi legat împreună, a avea interese comune; partita ~, partidă dublă || ipocrit, fals || m. dublu, cantitate dublă || adv. dublu.

dorare tran, a auri, a polei cu aur; dorare la pillola, a da o aparență plăcută unui lucru neplăcut || a unge cu gălbenuș de ou (înainte de a prăji).

dorato adj. aurit || blond, auriu.

doratóre, -trice m. și f. aurar, poleitor cu aur. *

dormicchiare intr. a dormi ușor.

dormiglioso adj. somnoros.

dormire intr. a dormi; ~ a occhi aperti, a cădea de oboseală; ~ a occhi chiusi, a dormi liniștit mettere a ~, a lăsa un lucru de o parte, a-l neglija.

domita f. somn || dormitare.

dormitòrio m. dormitor (de internat, etc); ~ popolare, azil de noapte, dormósa f. canapea, dormeză.

dorsale adj. dorsal, de la spate-spina ~, coloană vertebrală || f

spinare de munte.

dòrso m. spinare, spate; piegare il
~, a se pleca servil || dos; ~ della
mano, dosul palmei || spinare de
munte.

dosàggio m. dozaj, dozare.

dosare tran, a doza.

dosatura f. dozare; dozaj || doză.

dòsso m. dos, spate.

dotale adj. dotai, de zestre.

dotare tran, a înzestra; a dota; a aloca
|| a aproviziona; a prevedea cu.

dotazióne m. înzestrare; dotație ||
alocație || utilaj; echipament.

dota f. zestre, dotă || alocație ||
subvenție || dar, talent || însușire,
calitate.

dótto adj. doct, învățat || priceput,
expert || m. învățat, savant.

dottorale adj. doctoral. , **dottorato** m. doctorat || licență.

dottóre, -rèssa m. și f. doctor;
licențiat (într-o anumită
specialitate); ~ în legge, doctor în
drept || medie || învățat.

dottoréssa f. doctoriță.

dottrina f. doctrină.

dottorinàle adj. doctrinal
teoretic.

dóve adv. unde; da ~, acolo unde;
di ~, de unde || conj. dacă, în timp
ce || m. locul unde.

dovére intr. a trebui; a fi obligat ||
tran, a fi dator, a datora || m.
datorie.

doveróso adj. obligator, necesar;
cuvinit.

dovizia f. bogăție, abundență.

dovizióso adj. abundent, bogat,
îmbelșugat.

dovunque adv. oriunde, pretutindeni.

dovuto m. ceea ce se cuvine, ceea
ce trebuie || datorie.

dozzina f. duzină; pensiune; stare
a ~, a sta în pensiune; pagare la ~,
a plăti întreținerea.
dezzinâle ogg. comun, ordinar, de
duzină, **drâema** f. drahmă.
dragóna f. dragon (la sabie).
dragóne m. dragon, balaur.
dramma m. dramă || dram.
drammatico adj. dramatic.
drammatizzare tran, a dramatiza.
drammaturgia f. dramaturgie.
drammaturgo m. dramaturg.
drappello m. drapel || fâșie de
postav J| pluton.
drastico adj. drastic, energie.
driblâre intran, a dribla.
dritta f. dreaptă, mâna dreaptă.
ditto adj. drept || onest, just ||
drept, al mâinii trepte || propice,
favorabil || m. față.
drizzare tran, a îndrepta || a pune
drept || a ridica || refl. a se ridica.
dròga f. leac, drog, medicament,
condiment; aromat.
drudo, -uda m. și f. iubit,
îndrăgostit, fidel || amant,
concubin || adj. libertin.
duale adj. dual.
dualismo m. dualism || rivalitate;
întrecere.
dùbblio m. îndoială, dubiu;
nesiguranță; essere in ~, a sta 'a
îndoială adj. îndoielnic, nesigur
ambiguu.
dubbióso adj. dubios, îndoielnic,
nesigur.
dubitare intr. a se îndoii || a bănuî,
a fi neîncrezător || a nu îndrăzni, a
șovăi.
dubitativo adj. dubitativ.
dùca m. duce || conducător,
călăuză.
duchéssa f. ducesă.
due adj. num. card, doi, două ||

câțiva; fare ~ passi, a se plimba puțin.

duecènto adj. num. card., două sute || m. secolul al XIII -lea.

duellare intr. a se duela, a se bate în duel.

duèllo m. duel; ciocnire.

duemila adj. num. card, două mii.

duennale adj. bienal.

duétto m. duet.

dulcamara m. șarlatan.

dulcinèa f. dulcinee, iubită.

duna f. dună.

dunque conj. deci, așadar, prin urmare.

duodenale adj. duodenal.

duodèno m. duoden.

duòlo m. durere sufletească; doliu || durere fizică; geamăt de durere.

duplicare tran, a duplica.

duplicato m. duplicat, copie.

dùplici adj. dublu, îndoit. '

duplo adj. dublu.

durabile adj. durabil.

durabilità f. durabilitate.

durante prep. în timpul; vita natural ~, pe tot timpul vieții.

durare intr. a se păstra, a se menține || a dura, a ține tran, a suporta.

durata f. durată, timp || rezistență.

duraturo adj. de lungă durată; care va dura; stabil, permanent.

durévole adj. durabil.

duréza f. tărie || fig. duritate asprime || încăpățănare.

duro adj. dur; tare; pietre ~, pietre prețioase; testa ~, încăpățânat; ~ d'orecchio, tare de urechi; aspru, dur.

dùttile adj. ductil.

duttilità f. ductilitate.

E

«.

e m. și f. (sunetul și litera) e
(vocală palatală) || prescurtări E
est; ~ n. era noastră; S. ~ Sua
Eccellenza, Excelența Sa; P. ~
per esempio, spre exemplu |
conj. (înainte de o vocală devine
ed), și.

èbano m. abanos, eben; nero come
l'~, negru ca abanosul.

ebbène conj. ei bine || ~? atunci, deci?

ebbrèzza f. beție, ebrietate ||
îmbătare, încântare, voluptate.

ebbrietà f. beție, ebrietate ||
entuziasm.

èbbro adj. beat nebun de
bucurie, exaltat.

ebdomadàrio adj. săptămânal.

èbete adj. idiot, tâmpit.

ebetismo m. idioțenie, tâmpenie.

ebraico adj. ebraic, evreiesc || în
limbă ebraică.

ebrèò adj. ebraic, evreiesc || m.
evreu.

eccedènte adj. excedentar, de
prisos.

eccedènza f. prisosire; depășire a
limitei fixate || excedent, prisos,
surplus.

eccèdere intr. a prisosi, a depăși; a
trece peste || a exagera.

eccellènte adj. excelent, eminent.

eccellènza f. perfecțiune,
excelență; per ~, prin excelență, ||
(titlu) excelență.

eccèlso adj. foarte înalt || măreț,
sublim, magnific || desăvârșit,
perfect.

494

ECC-EDU

eccentricità f. excentricitate;
extravaganță, originalitate ||
poziție excentrică.

eccepire tran, a obiecta; a observa;

a aduce un argument împotriva.

eccessività f. exces; depășire de măsură.

eccessivo adj. excesiv, peste măsură; covârșitor.

eccéso m. excedent, prisos || exces, exagerare.

eccètera m. etcetera, și așa mai departe.

eccètto prep. afară de.

eccettuato adj. exceptat || adv. exceptând, afară de.

eccezionale adj. excepțional; neobișnuit.

eccezióne f. excepție || greutate, dificultate, piedică.

ecchimosi f. vânătăie, echimoză.

eccidio m. măcel, masacru, omor || ruină.

eccitabile adj. excitabil, iritabil.

eccitaménto m. excitare; ațâțare.

eccitante adj. excitant.

eccitare tran, a excita, a provoca || a stimula || a ațâța; a irita.

eccitativo adj. excitant, stimulator.

ecclesiastico adj. bisericesc, ecleziastic || m. cleric, preot, **ècco** adv. iată; ~ fatto, s-a făcut.

eclissare tran, a întunece, a eclipsa || refl. a se eclipsa, a dispărea.

eclissi m. eclipsă || întunecare.

èco f. ecou; e di cronaca,, anunțuri plătite.

ecologia f. ecologie.

economia f. economie, administrație || economie, economisire.

econòmico adj. economie; propriu || I economiei || economie, ; economicos.

? **economista** m. economist

economizzare intr. și tran, a economisi, a face economie.

ecònomo m. econom,

administrator || adj. econom, bun
gospodar, bun administrator.
ecumènico adj. ecumenic;
universal.
eczema m. eczemă.
èden m. rai, eden.
édera f. iederă.
edicola f. templu mie; capelă.
edificante adj. edificator;
pilduitor.
edificare tran, a clădi, a construi ||
a îmbărbăta; a încuraja; a
reconforta || a edifica; a instrui; a
povăţui spre bine.
edificativo adj. edificator;
exemplar, pilduitor.
edificio m. clădire; construcţie;
edificiu.
edile m. edil (magistrat roman) ||
adj. edilitar.
edilizia f. urbanism, urbanistică;
edilitate.
èdito adj. publicat; tipărit; editat.
editore adj. şi m. (persoană) care
editează o operă || editor ||
persoană care îngrijeşte o ediţie.
editoria f. editură, activitate
editorială.
editoriale adj. editorial, care ţine
de editură.
edizióne f. editare || ediţie specială
(de ziar)..
edòtto adj. instruit; informat
asupra unui lucru, edificat.
educandato zii. pension; institut
de fete; colegiu de fete.
educare tran, a educa || a creşte; a
cultiva.
educativo adj. educativ.
educato adj. educat; instruit.
educatóre, -trice m. şi f. educator. .
educazióne f. educaţie || bună
creştere; cultivare.
EFÈ - ELC

efèlide f. pistrui.
èffe f. numele literei f.
effemèride f. almanah; buletin || periodic literar, științific |(cronică, **efeminâre** tran, a moleși.
efferratézza f. cruzime, ferocitate.
efferrâto adj. crud, feroce.
effervescènte adj. efervescent.
effervescènza f. efervescență | fierbere; excitație, agitație.
effettivo adj. efectiv, real, adevărat || efectiv, eficace, având efect.
effetto m. efect; per ~ di, drept rezultat, drept efect, dare ~ a executa, a îndeplini || impresie, efect j| efecte, mobile; haine || poliță.
effettuare tran, a efectua, a realiza, a îndeplini || a executa, a pune în lucru || a săvârși.
efettuazióne f. efectua; îndeplinire; realizare.
efficace adj. eficace.
efficacia f. eficacitate.
efficiente adj. eficient.
effigiare tran, a înfățișa || a sculpta; a modela; a lucra, **effimero** adj. de scurtă durată.
effóndere tran, a vărsa; a împrăști; a revărsa.
effusióne f. vărsare, răspândire, împrăștiere.
effuso adj. împrăștiat; chiome., păr despletit j] larg || îmbelșugat.
egiziaco adj. egiptean.
égli, ella pron. pers. **III.** el; ea.
egocèntrico adj. egocentric.
egocentrismo m. egocentrism.
egoismo m. egoism.
egoista m. și f. egoist.
egrègio adj. distins, deosebit; excelent || însemnat, mare.
eh inter, eh, ei; || ah!
éi pron. pers. el.
elaborare tran, a elabora; a lucra;

a compune || a digera.
elaborazióne f. elaborare.
elargizióne f. dar, ofertă generoasă.
elasticità f. elasticitate.
elastico adj. elastic || m. elastic.
eldorado m. paradis, rai, țară a bogăției.
elefante m. elefant.
elegante adj. elegant; ales.
eleganza f. eleganță.
elèggere tran, a alege.
eleggibile adj. eligibil.
elementare adj. elementar; maestro e.; învățător || simplu, care nu se descompune.
eleménto m. element.
elemòsina f. pomană.
elemosinare tran, și intra a cerși; a cere pomană || a împărți pomeni.
elèncò m. listă || catalog, registru.
elètto adj. ales, distins |(m. ales; om ales.
elettorale adj. electoral.
elettricista m. electrician.
elettricità f. electricitate. 4
elèttrico adj. electric.
elettrizzare tran, a electriza |((fig.) a entuziasma, a electriza.
elettrocuzióne f. electrocutare.
elèttrodo m. electrod.
elettròlisi f. electroliză.
elettròlito m. electrolit.
elettromotrice f. tren, vagon, electromotor.
elettróne m. electron.
elettrònica f. electronică.
elettrònico adj. electronic.
elettroplessi m. șoc electric.
elevare tran, a ridica, a înălța || a ridica ia o putere, a face operația de ridicare la o putere || ^a
 înnobila, a **înălța** sufletește.
elevatamente adv. nobil, demn.

ELE - EMO

elevatézza f. înălțime ([(fig.)

noblețe, demnitate.

elevato adj. înalt.

elevazióne f. ridicare, înălțare
ridicare la putere (a unui număr)

|| înălțime la orizont; extaz;

înălțare sufletească; urcare.

elezióne f. alegere.

èlica f. elice || linie spirală / spirală

|| linie elicoidală.

eliminare tran, a elimina; a
îndepărta.

eliminazióne f. eliminare.

èlio m. heliu.

eliògrafo m. heliograf

elisir m. elixir.

èlla pron. fem. III ea || pron. pers.

m. și f. dumneavoastră, domnia
voastră.

èlle f. sau m. (litera) numele literei

1.

ellènico adj. elen; grecesc.

ellenista m. elenist.

ellisse f. elipsă.

elecuzióne f. elocuțiune; expunere,
vorbire, elogiâre. tran. a elogia, a lăuda.

elògio m. laudă, elogiul.

eloquènza f. elocvență.

elòquio m. vorbire; mod, fel de a
vorbi.

elucubrare tran, a gândi, a se
frământa; a munci cu asiduitate
(la o operă artistică).

elùdere tran, a eluda (legea) J| a
evita cu dibăcie; a zădărnici.

elusióne f. eludare; evitare.

emaciato adj. slăbit, cu fața suptă.

emanare tran, a emana; a
împrăști; a emite, a promulga, a
publica (o lege) || intr. a emana, a
veni de la, a deriva || a izvorî.

emanazióne f. emanație.

emancipare tran, a emancipa || a elibera.

emancipatóre, -trice m. și f.

emancipatpr.

ematòma m. hematom.

embargo m. embargo ||
interzicerea; exportului în
anumite state.

emblèma m. emblema, simbol.

emblematico adj. care ține de
emblema.

émbrice m. țiglă, olan.

embrióne m. embrion; germene.

emendaménto m. rectificare,
corectare.

emendare tran, a amenda, a
corecta, a rectifica.

emergènte adj. emergent jj care se
întâmplă || neașteptat, neprevăzut.

emergènza f. întâmplare,
împrejurare critică; stato di c,
situație critică; stare de asediu |J
emergență. *

emèrgere intr. a ieși, a pluti la
suprafața unui lichid || a se ivi, a
răsări, a se înălța || a se distinge.

emèrito adj. onorar, onorific;
retras din funcție || emerit,
distins; insegnante ~, profesor
emerit.

eméttere tran, a emite; a scoate.

emicrània f. durere de cap,
migrenă.

emigrare intr. a emigra.

emigrazióne f. emigrație,
emigrare.

eminènza f. ridicătură, înălțime.

emisfèrico adj. emisferic.

emisfèro m. emisferă.

emissario m. emisar; agent secret ||
canal de deviație al unui fluviu.

emissióne f. emisiune.

emoglobina f. hemoglobina.

emoluménto m. salariu, leafă ||

retribuție.

emorragia f. hemoragie.

emorragico adj. hemoragie.

497

EMO - ÈPO

emotività f. emotivitate;
sensibilitate.

emotivo adj. emotiv, sensibil. .

emozionante adj. emoționant;
impresionant.

emozionare tran, a emoționa ||
refl. a se emoționa

emozione f. emoție.

empietà f. nelegiuire, sacrilegiu ||
impietate || cruzime, ferocitate.

empire tran, a umple, a copleși || a
satisface; a îndeplini; a satura;
refl. a se umple.

empirico adj. empiric.

empòrio m. târg, piață; centru
comercial || magazin; bazar.

emulare tran, a încerca să egalezi
și să întreci pe cineva; a imita, a
rivaliza cu; a se lua la întrecere
cu.

emulazione f. emulație; întrecere;
rivalitate.

emulsionare tran, a emulsiona.

emulsione f. emulsie, amestec
lichid.

encéfalo m. encefal.

enciclopedia f. enciclopedie.

enciclopèdico adj. enciclopedie.
encomiare tran, a elogia; a lăuda
solemn.

endocrino adj. endocrin.

endògeno adj. endogen.

endovenoso adj. intravenos.

energética f. energetică.

energético adj. energetic.

energia f. energie

ènfasi f. emfază, exagerare,
afectare.

enigma m. enigmă; taină

ghicitoare.

enigmàtico adj. enigmatic; tainic || misterios.

enorme adj. enorm, nemăsurat.

enormità f. enormitate.

ènte m. ființă; existență || instituție; societate; e, morale, persoană.juridică.

entità f. entitate gravitate; importanță.

entrambi pron. ind. pi. ambii, amândoi.

entrare intr. a intra; ~ în campo, a începe o luptă; ~ în bestia, a se înfuria; ~ în gioco, a intra în joc; ~ în ballo, a interveni.

entrata f. intrare || început || rentă, venit; câștig, încasare || import.

entrata f. intrare || început || taxă, plată || prietenie.

éntro adv. înlăuntru; ~ l'anno, în cursul anului; ~ due giorni, peste două zile.

entusiasmare tran, a entuziasma.

entusiasmo m. entuziasm.

entusiasta adj. entuziast, pasionat.

enucleare tran, a extirpa (o tumoare); a explica, a lămuri.

enumerare tran, a enumera.

enunciare tran, a enunța; a exprima, a afirma.

epàtico adj. hepatic.

epatite m. hepatită.

èpica f. epică.

epicèntro m. epicentru.

èpico adj. epic.

epidemia f. epidemie, molimă.

epidèmico adj. epidemic.

epifania f. bobotează.

epigramma m. epigramă.

epilessia f. epilepsie.

epilèttico adj. epileptic.

epilogo m. epilog || încheiere, concluzie.

episòdio m. episod.

epistola f. epistolă, scrisoare.

epistolare adj. epistolar.

epittâfio m. epitaf.

epiteto m. epitet.

època f. epocă.

498

EPP - ESA

eppure conj. totuși; cu toate acestea.

epurare tran, a epura; a îndepărta (dintr-o funcție).

epurazióne f. epurare.

equànime adj. senin; drept, obiectiv II calm, egal în purtări.

equanimità f. seninătate; obiectivitate || calm; comportare egală.

equatóre m. ecuator.

equatoriale adj. **ecuatorial**.

equazióne f. ecuație || calcul. »

equilàtero adj. echilateral.

equilibrare tran, a echilibra.

equilibrio m. echilibru.

equinòzio m. echinocțiu.

equipaggiare tran, a echipa.

equiparare tran, a compara || a echivala, a considera egal cu altceva.

equiparazióne f. echivalare.

equipollènte agg. echivalent.

equipollènza f. echivalența.

equitazióne f. echitație.

equivalére intr. a echivala, a fi echivalent.

equivocità f. echivoc, caracter; ambiguitate.

èquo adj. egal, proporționat || modest.

èra f. eră.

erbaggio m. verdețuri || pășune, pajiște.

erbàrio m. ierbar.

erède m. moștenitor; urmaș.

eredità f. ereditate; moștenire.

ereditare tran, a moșteni.

eremitaggio m. sihăstrie, schit ||
loc, casă retrasă.

eresia f. erezie || blestem || greșeală
gravă.

eretto adj. drept, erect; ridicat;
înălțat || fondat, întemeiat.

erezióne f. ridicare || înălțare, întemeiere (a unei biserici, etc).

ergastolano, -na m. și f. ocaș.

erigere tran, a înălța, a ridica, a
clădi || a întemeia, a fonda || a
înălța la un grad superior, a
înnobila.

ermético adj. ermetic; închis ||
ascuns, greu de pătruns.

èrmo adj. solitar, singuratic,
pustiu.

èrnia f. hernie.

ereòe m. erou.

erogare tran, a aloca o sumă, a
dărui în scop de binefacere || a
furniza.

erogazióne f. alocație.; dar.

eròico adj. eroic.

erosióne f. eroziune.

erosivo adj. eroziv.

errabóndo adj. rătăcitor; fugar.

errare intr. a rătăci, a vagabonda ||
a greși.

èrre f. numele literei r.

erróre m. eroare; greșeală; essere
in ~, a fi greșit; per c, din
greșeală; salvo ~, cu iertare.

érto adj. abrupt, povârnit.

erudire tran, a instrui; a da
cunoștințe într-o materie.

eruttare tran, a vărsa, a vomita; ||
a erupe, a arunca lavă etc.

eruttivo adj. eruptiv.

eruzióne f. erupție.

esacerbare tran, a exacerba, a
înăspri, a agrava |f a exaspera prin
agravarea unei dureri.

esagerare tran, a exagera.

esagerazióne f. exagerare.

esagitare tran, a agita; a zgudui.

esagonale adj. hexagonal.

esàgono m. hexagon.

esalare tran, a exala, a răspândi.

esaltare tran, a exalta, a preamări ||
refi, a se exalta, a se înflăcăra.

esaltato adj. exaltat, înflăcărat ||
fanatic.

ESA - ESE

esaltazióne f. glorificare,
preamărire || înălțare || exaltație,
înflăcărare.

esame m. examen; ~ di maturită,
bacalaureat examinare,
cercetare, analiză || interogare (a
martorilor).

esaminare tran, a examina.

esaminatóre, -trice m. și f.
examinator.

esangue adj. fără sânge || palid,
slab.

esanime adj. fără suflet, fără viață;
mort.

esasperare tran, a exaspera, a irita
la culme.

esasperazióne f. exasperare;
iritare.

esattézza f. exactitate.

esatto adj. exact, precis, punctual ||
încasat.

esattóre m. agent fiscal, perceptor
|| încasator.

esattoria f. percepție || funcție de
perceptor, de încasator.

esaudiménto m. acceptare
ascultare, împlinire, (a unei
dorințe, rugăminți, etc). esaudire
tran, a împlini, a satisface (o
cerere) || a asculta, a se supune ||
a îngădui, a acorda ceva cuiva.

esauriménto m. epuizare,
oboseală, istovire, sleire de forțe.

esaurire tran, a epuiza; a secătui, a

istovi, a slei.

esaurito adj. epuizat, istovit, sleit;
secătuit, sfârșit.

esàusto adj. consumat, sleit,
obosit.

esautorare tran, a micșora puterea,
a lipsi de autoritate; a lua, a știrbi
cuiva autoritatea, prestigiul.

esautorazióne f. pierdere,
micșorare, știrbire de autoritate,
de prestigiu.

esazióne f. încasare, percepere de
bani, de impozit.

esborso m. plată (în bani lichizi).

escandescènza f. mânie, furie;
dare in ~, a fierbe, a izbucni de
mânie.

esclamare intr. a exclama.

esclamativo adj. exclamativ; punto
~, semnul mirării.

esclamazióne f. exclamație.

escludere tran, a exclude.

esclusióne f. excludere || drept de
exclusivitate; monopol.

esclusività f. exclusivitate.

escluso adj. exclus, cu excepția.

escogitare tran, a născoci, a
inventă.

escogitazióne f. născocire,
inventie.

escórso m. digresiune

escursióne f. excursie.

esecrare tran, a detesta, a disprețui
profund.

esecrazióne f. ură, dispreț.

esecutivo adj. executiv.

esecutore, -trice m. și f. executor;
~ testamentario, executor
testamentar.

eseguire tran, a executa; a face, a
îndeplini.

esémpio m. exemplu || per. ~, de
pildă; senza ~, unic, rar, fără
precedent.

esemplare m. exemplu, model ||
adj. exemplar, pilduitor.

esemplificare tran, a exemplifica.

esentare tran, a scuti.

esènte adj. scutit; dispensat.

esenzióne f. scutire; dispensare;

exceptare de la o obligație.

esèquie f. plur. înmormântare,
funeralii || rugăciuni, ceremonial
funebru.

esercènte m. negustor, comerciant
(mai ales de alimente) patron (de

500

ESE - ESP

hotel, restaurant) || adj.

profesionist, d, meserie.

esercire tran, a ține, a, conduce (o
prăvălie, o întreprindere).

esercitare tran, a exercita || refl. a
se exercita (la pian, la vioară).

esercitazióne f. exercițiu ||
exercitare, antrenare.

esibire tran, a oferi, a prezenta ||
refl. a se oferi, a se arăta dispus la
orice j) a se exhiba, a se da în
spectacol.

esibizióne f. ofertă || etalare,
exhibiție, spectacol.

esigènte adj. exigent, pretențios.

esigere tran, a cere, a pretinde || a
încasa o sumă exigibilă.

esiguo adj. mic; redus; neînsemnat.

èsile adj. subțire, plăpând; delicat;
slab, puțin dezvoltat.

esiliare tran, a exila, a surghiuni ||
intr. a pleca în exil, a se
surghiuni.

esilio m. exil, surghiun || evacuare
(din locuință).

esimere tran, a scuti, a dispensa de
o obligație || refl. a se sustrage.

esimio adj. distins, excelent,
superior.

esistènte adj. existent.

esistența f. existență.
esistenziale adj. existențial || existențialist.
esistere intr. a exista.
esistito adj. existat.
esitante adj. ezitant, șovăielnic.
esitanza f. ezitare, șovăire.
esitare intr. a ezita, a șovăi, a oscila; a zăbovi.
esiziale adj. funest, fatal.
èsodo m. ieșire plecare.
esòfago m. esofag.
esonerare tran, a exonera, a despovăra, a libera, a scuti
esònero m. dispensare, scutire.
esorbitante adj. exorbitant.
esorbitare intr. a întrece măsura; a trece peste ceea ce se cuvine.
esorcizzare tran, a exorciza || a îndemna, a îndupleca, a convinge.
esordiènte m. începător, debutant.
esotismo m. exotism.
espandere tran, a împrăști, a răspândi, a difuza || refl. a se deschide, a-și ușura sufletul || a face expansiuni, a se extinde; a ocupa teritorii noi.
espansióne f. expansiune || efuziune. •
espansivo adj. expansiv || comunicativ.
espatriare intr. a se expatria.
espatrio m. expatriere.
espedire tran, a înlesni; a rezolva; a termina iute.
espèllere tran, a elimina; a alunga, a da afară, a expulza.
esperienza f. experiență.
esperimentale adj. experimental.
esperiménto m. experiment, încercare || experiență.
esperire tran, a încerca, a experimenta, a valorifica, a

foiosi.

esperto adj. expert, priceput.

espiare tran, a ispăși.

espiazione f. ispășire.

esplicare tran, a explica, a prezenta, a expune || a dezvolta, a desfășura.

esplicativo adj. explicativ.

esplicito adj. explicit, clar, lămurit.

esplodente adj. exploziv, explozibil.

esplodere intr. a exploda.

esplorare tran, a explora, a cerceta.

esploratore, -trice m. și f. explorator.

esplorazione f. explorare.

esplosione m. explozie.

501

ESP - EST

esplosivo adj. exploziv || m. exploziv.

esponente m. exponent || exponent, purtător de cuvânt.

espórre tran, a expune.

esportare tran, exportator.

esportazione f. export, exportare.

esposizione f. expunere, prezentare

espósto m. exponat || expunere; probleme expuse.

espressione f. exprimare || expresie.

espressività f. expresivitate.

espressivo adj. expresiv, epresso
adj. clar, manifest, explicit;
expres || trimis în mod special;
treno ~ tren expres, rapid.

esprimere tran, a exprima.

esse m. sau f. numele literei s; ad esse, în formă de s.

essenza f. esență || benzină.

essenziale adj. esențial j|.de esență.

èssere intr. verb auxiliar, ajută la

formarea timpurilor compuse ale
onor verbe intransitive și ale
formelor diatezei pasive || a fi; a
exista; -"nei panni di, a fi în
situația cuiva; - di ritorno, a se
înapoia; ~ al verde, a nu avea un
ban; ~ in sé, a fi conștient; ~
sull'avviso, a fi atent, a sta în
gardă || a dura || a se împlini || a fi
acasă; a însemna || m. existență, viață.

essicare tran, a usca.

essicazióne f. uscare.

esso, -si, -se pron. **III** pers. el, dânsul.

èst m. răsărit, est.

èstasi f. extaz; andare in ~, a cădea
în extaz.

estate f. vară; ~ di San Martino, timp frumos în noiembrie.

estemporaneità f. improvizație.

estèndere tran, a extinde; a
întinde; a lungi || a desfășura, a
desface.

estensivo adj. extensiv.

estenuare tran, a extenua, a istovi;
a slei puterea || a deprima, a
întrista.

estenuazióne f. extenuare, istovire.

esterióre adj. exterior, extern.

esteriorità f. exterior, aspect
exterior aparențe, aspecte
secundare.

esternio m. exterminare,
nimicire.

esternare tran, a exterioriza; a
manifesta, a exprima.

estèrno adj. extern; exterior ||
străin, din altă parte || m. parte
externă; all'-, afară, la exterior.

esterrefatto adj. înspăimântat;
îngrozit.

estéso adj. extins, amplu, larg.
esteta m. estet.

estètica f. estetică.

èstimo m. apreciere, evaluare a
unui bun imobiliar || impozit

funciar. *

estinguere tran, a stinge; ~ i debiti, a stinge datoriile || a ucide, a nimici.

estinto adj. stins, || stins, fără culoare || mort, ucis.

estintóre m. extingtor, stingător.

estinzióne f. stingere || amortizare.

estirpaménto m. extirpare.

estirpare tran, a extirpa.

estivo adj. văratic, de vară.

estòrcere tran, a extorca, a stoarce.

estòrto adj. smuls, obținut cu forța || sustras, îndepărtat.

estradare tran, a extrăda.

estradizióne f. extrădare.

estraneamente adv. straniu

extrinsec.

502

EST-EZI

estrârre tran, a extrage, a smulge, a scoate afară || exporta || a trage (un număr de loto, de loterie).

estratto m. esență || număr.

estravagante adj. extravagant.

estremità f. extremitate, capăt || (la plur.) membre (la om, la animale), tentacule |) mizerie extremă.

. **estrèmo** adj. extrem, ultim; 1 '-supplizio, moartea prin condamnare; ~ unzione, maslu || m. capăt, punct.

estromettere tran, a exclude.

estrinsecare tran, a manifesta, a declara, a arăta.

estromissione f. excludere.

estróso adj. ciudat; bizar || capricios, năbădăios.

estuario m. estuar.

estuóso adj: furtunos, impetuos.

esuberante adj. foarte bogat,
îmbelșugat || exuberant.
esultanza f. bucurie mare; jubilar.
esultare intr. a se bucura tare, a
' sări în sus de bucurie.
esumare tran, a exhuma, a
deshuma J| a dezgropa.
etâ f. etate, vârstă || epocă, ev, • secol, eră.
ètere m. văzduh, cer || eter cosmic
I || eter.
etèreo adj. eteric, ceresc ||
aparținând eterului cosmic || de
eter, cu eter.
eternità f. eternitate, veșnicie
etèrno adj. etern, veșnic; ab ~, din
| timpurile cele mai îndepărtate ||
m. etern || Dumnezeu. || suflet.
eterogèneo adj. eterogen.
ètica f. etică.
etichétta f. etichetă, ceremonial;
senza ~, fără etichetă.
ètico adj. etic.
etimolog/a f. etimologie.
ètnico adj. etnic.
etnografia f. etnografie.
etnèlogo m. etnolog.
ettaro m. hectar.
ètte m. nimic; nici un pic; non ci
capisco proprio un ~, nu pricep o
boabă, nu înțeleg nimic.
euforia f. euforie.
eufòrico adj. euforic.
europèo adj. european.
evacuare tran, a goli, a evacua.
evadare intr. a evada, a fugi || tran.
a rezolva.
•**evangèlico** adj. evanghelic.
evangelizzare tran, a predica
evangelia || a evangeliza, a
converti la creștinism.
evaporaménto m. evaporare.
evaporare intr. a evapora.
evaporazióne f. evaporare.
evasione f. evadare || evaziune.

evaso m evadat, **evènto m.** eveniment, întâmplare, împrejurare.

eventuale adj. eventual.

eventualità f. eventualitate.

evidènte adj. evident, vădit.

evidènza f. evidență; mettersi in ~, a (se) pune în jevidență.

evitare tran, a evita; a se feri de, a ocoli.

évo m. epocă, perioadă; vârstă, secol.

evocare tran, a evoca.

evocazióne f. evocare.

evoluto adj. evoluat, dezvoltat.

evoluzióne f. evoluție, dezvoltare.

evòlvere intr. a dezvolta || refl. a se dezvolta.

ex prep. fost; ex-ministro, fost ministru.

eziandio adv. de asemenea.

503

F-FAC

F

f m. e f. (pron. effe sunetul și litera) ~ (consoană labiodentală constrictivă surdă):

fa m. (muz.) fa.

fabbisógno m. cantitate necesară (de bani, de lucruri); necesar, ceea ce este necesar; nevoie.

fabbrica f. clădire; construcție || construcție neterminată, șantier || fabrică; a prezzo di ~, la preț de cost || construire, fabrică, la ~ del mondo, facerea lumii.

fabbricante m. fabricant, industriaș.

fabbricare tran, a clădi || a fabrica || a forja; a lucra (fierul) || (fig.) a unelti, a urzi.

fabbricato m. clădire; construcție.

fabbricatóre m. constructor || zidar || fierar || uneltitor, intrigant.

fabbricazióne f. fabricare; fabricație || construcție

faccènda f. treabă, ocupație; ~ di

casa, treburi de gospodărie ||
afacere, chestiune; é una brutta ~,
este o afacere neplăcută.

faccendiere m. intrigant; profitor ||
intermediar, negociator.

facchino m. hamal; da ~, trivial,
grosolan, josnic.

faccia f. față; brutta ~, față
amenințătoare, care nu promite
nimic bun; a ~ a ~, față în față.

facciata f. fațadă || pagină.

face f. făclie, torță.

faceto adj. mucalit; glumeț, hazliu,
nostim.

504

FAC - FAM

facèzia f. glumă.

facile adj. lesnicios, ușor || docil,
cu care te înțelegi ușor || isteț la
minte, prompt || ușuratic; naiv,
credul, imprudent.

facilita f. facilitate, ușurință.

facilitare tran, a facilita, a ușura, a
înlesni.

facilóne m. om ușuratic,
superficial.

faciloneria f. superficialitate,
ușurință.

facoltà f. facultate, capacitate,
autoritate || disciplină, materie de
studiu || corp didactic 'al unei
facultăți || (la plur. avere,
proprietate || ocazie oportunitate.

facoltativo adj. facultativ.

facoltoso adj. bogat, plin de bani,
înstărit.

fâgio m. fag.

fagiòlo m. fasole || prost, tâmpit;
andare a ~ una cosa, a-ți place un
lucru, a-ți merge la inimă.

faglia f. falie.

falasco m. stuf.

falciare tran, a cosi.

falcidia f. defalcare; scădere.

falcidiare tran, a scădea, a tara din ceea ce se cuvine.

falco m. șoim || om lacom, rapace.

falegname m. tâmplar; dulgher.

falèsia f. faleză.

fallace adj. înșelător, care nu corespunde așteptărilor || care jură fals || îndărătnic.

fallare intr. a comite o greșeală; a se înșela, a greși.

fallimentare adj. falimentar.

falliménto m. faliment || eroare, greșeală || înfrângere.

fallire intr. a greși, a da greș || a păcătui || a dezamăgi, a nu răspunde unei așteptări || a înceta o plată || a da faliment || tran, a greși (o lovitură, un drum) || a înșela.

fallo m. eroare, greșeală; cogliere in ~, a surprinde asupra faptei; essere in ~, a fi vinovat; senza ~ fără îndoială.

falò m. făclie || foc aprins de bucurie.

falsamente adv. fals.

falsare tran, a falsifica; a contraface.

falsario m. falsificator || mincinos, sperjur.

falsatóre, -trice m. și ~ falsificator.

falsificare tran, à falsifica; a plăsmui, a contraface.

falsità f. falsitate; afirmație falsă || fățarnicie, ipocrizie; prefăcătorie.

falso adj. fals; inexact, greșit; fățarnic, ipocrit, prefăcut || m. lucru fals; giurare il ~, ajura fals, ajura strâmb.

fâma f. faimă.

fame f. foame; morire di ~, a muri de foame; patire la ~, a suferi de foame; morto di ~, muritor de

foame, foarte sărac.

famigerato adj. rău famat, cu
faimă proastă.

famiglia f. familie; essere di ~, a fi -
om de casă, intim al casei; metter
su ~, a-și întemeia o familie;
trattare una cosa in: ~, a trata un
lucru în mod confidențial || valeți
slugi.

familiare adj. familial, al familiei
|| intim, apropiat, familiar || m.
prieten intim, a casei || zbir,
polițist.

familiarizzare intr. a se,
familiariza.

famóso adj. faimos, celebru.

505

FAN - FAS

fanático adj. fanatic.

fanciulla f. fată, copilă.

fanciullaggine f. copilărie,
naivitate.

fanciullesco adj. copilăresc, pueril.

fanfaluca f. glumă, poveste,
născocire, prostie || capriciu ||
fleac, moft.

fanfara f. fanfară.

fanfaróne adj. fanfaron, lăudăros.

fango m. noroi; nămol; (la plur.)
baie de nămol || viață josnică.

fangóso adj. noroios, plin de noroi;
murdar cu noroi, cu nămol.

fannullóne m. și ~ pierde-vară;
trântor.

fantasia f. imaginație, fantezie.

fantasióso adj. fantastic, bizar,
ciudat.

fantasma m. spectru, viziune,
apariție, fantasmă]) imagine
reprezentare.

fantasmagoria f. fantasmagorie.

fantasticare intr. a rătăci, || tran, a
închipui, a imagina.

fantésca f. servitoare, femeie de

serviciu.

fantino m. jocheu || copil.

farabutto m. ticălos, nemernic, pungaș.

faraóna f. bibilică.

farcire tran, a umple.

fare tran, **a** face, a produce || a naște || a face, a reprezenta || a procura, a face.

farfalla f. fluture.

farfallino m. fluturaș || (fig.) capriciu, idee năstrușnică || bilețel.

farfarèllo m. drac, demon.

farina f. făină; ~ gialla, mălai.

farmacèutica f. farmaceutică || depozit farmaceutic.

farmacèutico adj. farmaceutic.

farmacia f. farmacie.

fàrmaco m. doctorie, medicament, leac || remediu.

farneticaménto m. delir, aiureală.

farneticare intr. a delira, a aiura || a vorbi fără șir.

farnètico m. aiureală, delir.

faro m. far || far de automobil.

farrâggine f. amestecătură, confuzie.

farsa f. farsă, comedie || farsă, glumă. '

farsétto m. haină scurtă, vestă căptușită || cojoc, scurteică țărănească.

fascia f. fașă, bandaj || fâșie, banderolă (la plur.) fese (de înfășat copilul).

fasciare tran, a bandaja, a înfășa || a înfășură || a închide.

fasciatura f. bandaj, fașă || bandajare, înfășurare.

fascicolo m. fascicul || legătură, mănunchi || fasciculă, broșură || număr de revistă, de periodic.

fascinare tran, a subjuga, a vrăji, a

fascina.

fascinatóre, trice, m. și ~ vrăjitor
|| seducător.

fàscino m. vrajă, farmec || farmec,
atracție, încântare.

fàscio m. legătură, mănunchi;
mettere in ~, a amesteca far
d'ogni erba ~, a pune laolată
lucruri disparate, a trăi
dezordonat, ușuratic || povară,
sarcină || fascicul de raze.

fascista m. și - fascist.

fastidiare tran, a plictisi || refl. a
nu suporta; a se plictisi.

fastidio m. plictiseală, supărare
grijă; antipatie.

506

FAS-FAV

fastidióso adj. plictisitor, supărător
|| murdar, greșos || pretențios,
mofturos.

fastidire tran, a supăra, a plictisi ||
refl. a nu suporta, a nu suferi pe
cineva.

fâsto m. fast, pompă, splendoare ||
podoabe, haine fastuoase.

fastóso agg. fastuos || care trăiește
în fast, în bogăție.

fasullo adj. fals; fictiv; fără
valoare.

fatale adj. fatal || nenorocit,
nefericit.

fatalistico adj. fatalist.

fatalità f. fatalitate.

fatato adj. vrăjit, fermecat J| fatal,
predestinat.

fatica f. osteneală, trudă, efort,
muncă, lucru; a ~ cu greu.

faticare intr. a se osteni, a se
obosi.

faticóso adj. obositor, trudnic, greu
• || trudit.

fatidico adj. fatidic, profeție ||
fatal.

fato m. soartă, destin, fatalitate.

fatta f. soi, calitate; categorie, fel;
c'è gente d'ogni ~, există tot soiul
de oameni.

fattaccio m. omor, violență ||
porcărie, lucru urât.

fatterello m. întâmplare ||
anecdotală.

fatto m. fapt || lucru (în general) ||
materie, chestiune; j| adj. făcut,
petrecut, întâmplat; è -, s-a făcut;
giorno ~, ziua mare.

fattucchiere m. vrăjitor, mag.

fattura f. facere, confecționare |j
manoperă || factură, fel, structură,
făptură, ființă.

fatuità f. îngâmfare.

fatuo adj. îngâmfat, prost.

fàuci f. plur. beregată; gâtlej ||
deschizătură, crater (de vulcan).

fàuna f. faună.

fàusto adj. fericit, favorabil,
norocos, propice.

fautóre, -trfce m. și ~ susținător,
adept, partizan.

fava f. bob.

favèlla f. grai, vorbire || limbă.

favellare intr. a grăi, a vorbi.

falvellio m. murmur, vorbă
continuă, trăncăneală.

favilla f. scânteie || spuză, cenușă.

fàvola f. fabulă || poveste, basm ||
întâmplare, anecdotală |(subiect,
acțiune || minciună, nălucire.

favolare intr. a povesti || a vorbi.

favoleggiare intr. a povesti
(fabule, legende), || a scrie lucruri
de basm || a vorbi a sta de vorbă.

favoleggiatóre, -trfce m. și ~
povestitor, narator.

favoloso adj. de basm, de poveste,
neadevărat || exagerat; fabulos,
fantastic.

favóre m. favoare, bunăvoință; a

~, în folosul; col ~, cu ajutorul;
per ~, vă rog || protecție, ajutor;
col ~ della notte, la adăpostul
întunericului.

favoreggiare tran, a favoriza, a
ajuta, a fi favorabil cuiva.

favoreggiatore, -trice m. și ~
complice, persoană care
înlesnește, care favorizează
acțiunea altuia.

favorévole adj. favorabil.

favorire tran, a favoriza; a
încuraja; a susține; a face un dar a
dăruia ceva.

favorita f. favorită, curtezan.

favoritismo m. favoritism.

507

FAV-FER

favorito adj. favorit, preferat || m.
favorit || favorit (la curse de cai) ||
(plur.) favoriți.

fazzolétto m. batistă || giulgiu.

febbraio m. februarie.

febbre f. febră; avere la ~ addosso,
a fi neliniștit || (la plur.) friguri.

febrile adj. febril, care tine de
febră || (fig.), febril.

febróso adj. febril || care are
febră.

fecondare tran, a fecunda || a
fertiliza (un teren).

fecondazione f. fecundație, rodire.

fecondità f. fecunditate, rodnicie,
fertilitate.

fecóndo adj. fecund, roditor, fertil.

fède f. credință; încredere
fidelitate || cuvânt de onoare,
promisiune, angajament: in ~ mia
pe cuvânt de onoare || verighetă ||
cinste, bună credință.

fedéle adj. fidel, credincios,
devotat.

fedeltà f. fidelitate, devotament.

federale adj. federal.

fedifrago adj. trădător; sperjur.

fégato m. ficat; olio di ~ di

merluzzo, untură de pește.

fegatóso adj. mânios, iute la

mânie || bolnav de ficat, hepatic.

felice adj. fericit; la ~ memoria,

răposatul; ~ te! ferice de tine.

felicită f. fericire.

felicitare refi, a se felicita.

felicitazióne f. felicitare.

felinită f. grație, suplețe.

felino adj. felin, de pisică.

fellóne adj. răzvrătit, rebel ||

trădător.

fémmina f. femelă || copilă fetiță,

fiică || femeie || soție.

femmineo adj. femeiesc, feminin,

de femeie || efeminat.

femminile adj. feminin, femeiesc;

scuola ~, școală de fete || n.

(gram.) gen feminin.

femminilità f. feminitate.

fèmore m. femur.

fèndere tran, a despica, a crăpa || a

tăia, a străpunge; a străbate || refl.

a se crăpa.

fenditura f. despicătură,

deschizătură, crăpătură, fisură.

fenomenale adj. fenomenal,

uluitor, extraordinar || fenomenal,

care ține de fenomen.

fenòmeno m. fenomen.

ferace adj. fertil, roditor, bogat;

îmbelșugat.

ferale adj. funest, trist, lugubru ||

de rău augur; aducător de moarte.

fèretro m. sicriu; cosciug.

fèria f. sărbătoare, vacanță,

concediu || (bis.) oricare din zilele

săptămânii, afară de sâmbătă și

duminică.

feriménto m. rănire.

ferire tran, a răni; senza colpo ~, a

răni fără a folosi armele,* fără a

întâmpina rezistență || a izbi || a
impresiona || a străpunge; a frapa.
ferita f. rană, plagă.

fermacravatta m. agrafă, ac care
ține cravata.

fermare tran, a opri; a reține || a
fixa || a întări, a da siguranță, a da
putere || refi, a se opri.

fermata f. oprire || stație (de
tramvai, de autobuz) || pauză.

fermentare intr. a fermenta, a
fierbe || (fig.) a se agita, a se
tulbura || tran, a face să
fermenteze.

fermentazione f. fermentație;
fierbere.

férmo adj. nemișcat; l'orologio e
-, ceasul s-a oprit; terra ~<
508

FER - FIA

continent; punto ~, punct final, a
pie ~, fără a se mișca; ~ în posta,
post- restant.

jferèce adj. feroce, crud, sălbatic.

feròcia f. ferocitate, sălbăticie,
cruzime.

ferragósto m. sărbătoarea Sf.
Maria (la 15 august).

ferrare tran, a fereca || a potcovi j|
a pune fiare condamnăților.

ferrato adj. ferecat; scarpe ~,
bocanci cu cuie || bine pregătit.

fèrro m. fier; ~ battuto, fier forjat;
filo di ~, sârmă.

ferrovia f. cale ferată, drum de
fier.

ferroviario adj. feroviar; orario ~,
mersul trenurilor; stazione ~,
gară.

ferrovière m. feroviar; ceferist.

ferrùgine f. rugină.

fèrtilè adj. fertil, roditor.

fertilità f. fertilitate; rodnicie.

fertilizzante m. îngrășământ.

fertilizzare tran, a fertiliza.
fervente adj. arzător; pasionat, înfocat; zelos.
fervere intr. a fierbe, a arde, a clocoti, a fi vehement.
fèrvido adj. fierbinte, arzător || plin de ardoare, înfocat, pasionat. || plin de avânt.
fesseria f. neghiobie, prostie.
fessura f. fisură, crăpătură.
fèsta f. sărbătoare; parato a ~, împodobit de sărbătoare || (la plur.) sărbători (de iarnă și de Paști) || zi de naștere || serbare; ~ da ballo, bal.
 festeggiare tran, a sărbători; a primi cu bucurie.
festévole adj. vesel, jovial, plăcut, sărbătoresc, festiv.
festino m. banchet, recepție, bal.
festival m. festival.
 festività f. festivitate || amabilitate, eleganță în purtare || primire bucuroasă.
festóso adj. sărbătoresc, voios.
feticismo m. fetișism.
fétta f. felie; dungă, fâșie.
feudale adj. feudal.
feudatario m. feudal || magnat, mare moșier.
fiâba f. basm, poveste || minciună, poveste, invenție.
fiaccare tran, a obosi, a istovi, a vlăgui || a rupe || a ciomăgi || refi. a se rupe.
fiaccatura f. rupere || oboseală, sfârșeală.
fiaccheràio m. birjar, vizitiu.
fiacco adj. slab, obosit, istovit, sleit, **fiaccola** f. făclie, torță.
fiaccolata f. defilare, procesiune, cortegiu cu făclii.
fiala f. flacon, sticlură.
fiamma f. ' flacără || (fig.) foc,

dragoste || pasiune, văpaie,

emoție || flamură, steag.

fiammante adj. aprins, în flăcări ||

aprins, învăpăiat, strălucitor ca o

flacăără; rosso ~, roșu aprins;

nuovo ~, nou-nouț.

fiammeggiare intr. a arde cu

flăcări || a străluci.

fiammifero m. chibrit.

fiancheggiare tran, a mărgini, a fi

paralel cu, a fi așezat de-a lungul

(unei străzi, unui fluviu) || sprijn,

a se alătura || a împunge cu

pintenii || a înțepa || refi, a se

întări în flancuri, a se apăra.

fianco m. șold, latură || latură,

parte laterală || flank.

fiaschetteria f. cârciumă, bodegă,

prăvălie de vinuri.

FIA - FIL

fiatare intr. a respira, a răsufla.

fiato m. suflare; respirație; il ~, a

respira; ripigliare ~, a răsufla; è ~

sprecato, vorbe spuse degeaba,

fără efect.

fiatone m. respirație scurtă.

fibra f. fibră || nerv.

fibróso adj. fibros.

fiicare tran, a înfige, a vârî; ~ ii

naso, a-și vârî, a-și băga nasul, a

se amesteca || refl. a se vârî, a se

băga.

fico m. smochin || smochină.

fidanzaménto m. logodnă.

fidanzare tran, a logodi || refl. a se

logodi.

fidanzato m. e f. logodnic.

fidare tran, a încredința ceva cuiva

|| intr. e refl. a se încrede, a avea

încredere în cineva sau în ceva.

fidatézza f. fidelitate.

fidato adj. credincios.

fideiussóre m. garant, chezaș.

fidènte adj. încrezător.

fido adj. fidel, credincios || m.
credit bancar || limita unui credit
acordat.

fiducia f. încredere.

fiduciario m. om de încredere.

fièle m. fiere || (fig.) venin,
ranchiună.

fierézza f. asprime, cruzime ||
sălbăticie || orgoliu, mândrie.

fièro adj. crud, înfricoșător,
însăimântător || îndrăzneț,
curajos || mândru, orgolios ||
sever, auster || rău.

fiévole adj. slab.

fievolézza f. slăbiciune.

fifa f. frică || noroc, baftă, șansă (la
joc, la cărți).

fifóne adj. fricos, laș:

figaro m. bărbier || jachetă scurtă.

figgere tran, a înfige || refl. **a** se
înfige.

figlia f. fiică, fată, tânără.

figliastro m. e f. fiu (fiică) vitreg;
(vitregă).

figlio m. fiu.

figliolo m. fiu; f, pròdigo, fiul
risipitor || copil, băiat.

figura f. figură, formă exterioară ||
aspect, înfățișare.

figuraccia f. chip, fată urâtă ||
desen prost; far una ~, **a** face o
figură proastă., figurare într. a
figura, a apărea || tran, a da
formă, a lucra || a reprezenta || a
simboliza, a reprezenta.

figurato adj. figurat || ornat cu
figuri, ilustrat, pictat.

figuratóre, -trice m. e fi, artist
desenator, pictor, sculptor etc.

figurino m. figurină.

filaménto m. filament.

filanda f. filatură.

filantropia f. filantropie.

filantròpico adj. filantropic.

filantropo m filantrop.

filare intr. a se scurge, a se prelungi, a curge || a fugi, a o lua la fugă; a merge drept, a nu se mai abate de la datorie || trans, e intrans, a toarce, a fila.

filare m. șir, rând.

filatròcca f. înșirare, pomelnic, vorbărie || poezie pentru copii.

filato adj. ordonat || m. fir textil tors; țesătură.

filiale f. filială, sucursală || adj. filial.

filigrana f. filigran.

film m. film.

filmare tran, a filma.

filmoteca f.. filmotecă.

filo m. fir; ~ di ferro, sârmă; telègrafo senza ~, telegrafic fâ^{ra}

510

fir; per ~ e per segno, de-a fir a păr; || taie; ~ della lama, tăiș.

filobus m. troleibus.

filologia f. filologie.

filóne m. fir; dungă || filon || firul apei, talveg.

filosofare intr. a filozofa.

filosofia f. filozofie.

filovia f. troleibus.

filtrare tran, a filtra, a strecura || intr. a se infiltrează, a pătrunde || a picura, a curge.

filtrazióne f. filtrare.

filtro m. băutură magică || filtru.

filza f. șir, șirag.

finale adj. final, de sfârșit, final, de scop || m. final, sfârșit.

finalista m. finalist.

finanche adv. până și, chiar și.

finanza f. finanță; guardia di ~, gardă financiară.

finanziaménto m. finanțare.

finanziare tran, a finanța.

finanziàrio adj. financiar; bancar.

fintantoché conj. până. (în momentul) când.

finea f. coloană (într-un registru); şir.

finché conj. până când.

fine m. sfârşit, capăt; în ~ dei conti, la urma urmei, în cele din urmă; alla fine, în ultimă instanţă

finèstra f. fereastră.

ingere intr. a închipuire, a imagina || a simula || a reda, a reprezenta || refl. a se preface || a-şi închipui.

finimóndo m. sfârşitul lumii (fig.) zăpăceală mare.

finire tran, a termina, a încheia, a sfârşi || intr. a se termina; per me I è finita, s-a isprăvit cu mine || a ajunge undeva.

finitimo adj. limitrof, învecinat.

FIL - FIS

finito adj. desăvârşit, perfect || sfârşit, epuizat || încheiat, împlinit || determinat.

finitura f. finisaj, desăvârşire || terminare, sfârşit.

finlandése adj. finlandez.

fino adj. fin, delicat, excelent || fin, rafinat, subtil, || prep. până; ~ a che, până când, până ce.

finóra adv. până acum.

finta f. simulare, prefăcătorie; far ~, a se preface.

fintanto con. atât timp cât.

finto adj. prefăcut, fals; || m. ipocrit, făţarnic.

fiòco adj. slab, răguşit || (despre lumină) slab, stins.

fioraia f, florăreasă.

fiordaliso m. crin.

fiòrdo m. fiord.

fióre m. floare || vârf, parte superioară; a ~ d'acqua, la suprafaţă, la nivelul apei.

fiorente adj. înfloritor.

fiore intr. a înflori || a face floare
|| a încărungi.

fioritura f. înfloritul, înflorirea
plantelor || toate florile || înflorire.

firma f. semnătură, iscălitură;
firmă comercială.

firmaménto m. firmament, boltă
cerească.

firmare tran, a iscăli, a semna.

firmatario m. semnatar.

fiscale adj. fiscal || aspru, riguros.

fischiare intr. a fluiera || a şuiera ||
tran, a fluiera, a huidui || a fluiera
(o melodie).

fisica f. fizică.

fisico adj. fizic: gabinetto ~,
laborator de fizică || m. fizician.

fisima f. capriciu, idee fixă.

fisiologia f. fiziologie.

fisiològico adj: fiziologic.

FIS - FOG

fisiòlogo m. fiziolog.

fisionomia f. fizionomie.

fissàggio m. fixare.

fissare tran, a fixa; a angaja || refi.
a se fixa; ~ in una idee a avea o
idee fixă; a se stabili, a se fixa
(într-un oraş etc).

fissazióne f.. fixare || manie, idee
fixă.

fisso adj. fix, stabil || atent, fixat
asupra || dens.

fittamente adv. des, strâns.

fittivo adj. fictiv.

fitto m. arendă || chirie || adj.

înfipt; a capo ~ cu capul în jos ||
des, compact, dens || adv. des.

fiumana f. fluviu revărsat; şuvoi,
torent.

fimâra f. torent; fluviu revărsat.

fiume m. fluviu, râu.

fiutare tran, a mirosi, a adúlmea.

flàccido adj. slab; moale; fleşcăit.

flacóne m. flacon sticlură.
fagellàre tran, a biciui || a flagela.
flagèllo m. bici (fig.) flagel,
nenorocire, prăpăd.
flagrante adj. flagrant.
flautista m. flautist.
flàuto m. flaut || instrument de
suflat (în general).
flèbile adj. slab, încet || plângăreț,
lăcrămos.
flèmma f. flegmă || flegmă,
răbdare, moderație.
flemmàtico adj. flegmatic; calm;
nepăsător.
flessibile adj. flexibil; suplu,
mlădios.
flessibilità f. flexibilitate; suplețe;
mlădiere.
flessuóso adj. flexibil; mlădios.
flirtare intr. a flirta.
flirt m. flirt.
flòra f. floră.
floridézza f. înflorire; prosperitate.
flòrido adj. înflorit, în floare ||
înfloritor, prosper.
florilègio m. antologie.
fluènte adj. fluent, curgător.
fluènta f, **fluență**, fluiditate.
fluidità f. fluiditate.
flùido agg. fluid, curgător || m.
fluid, corp fluid.
fluire intr. a curge.
fluòro m. **fluor**.
flusso m. flux || scurgere,
expulzare (din corp).
fluttuante adj. plutitor || fluturător
|| (fig.) instabil, oscilant,
fluctuant.
fluttuare intr. a fluctua, a oscila ||
a fi mișcat, agitat de valuri; a
undui.
fluttuazióne f. unduire; învăluire ||
fluctuație, oscilare.
fluttuóso adj. furtunos; involburat.

fluviale adj. fluvial.

fobia f. fobie.

fôca f. focă.

focale adj. focal.

fóce f. gură, loc de vărsare a unei
ape în mare || chei.

focolare m. vatră, cămin || focar ||
sobă de gătit || casă, familie.

focóso adj. focos, înfocat.

fòdera f. căptușeală, husă.

foderare tran, a căptuși || a acoperi
cu o husă.

fôga f. avânt, elan, impetuozitate.

fôggia f. fel, mod croială,
tăietură.

foggiare tran, a forma, a fasona, a
plăsmui.

fòglia f. frunză; mangiare la ~, a
ghici intenția cuiva || petală ||
foaie (metalică).

fogliare intr. a înfrunzi.

512

FOG- FOR

fogliétto m. foiță || hârtie de
scrisoare || foaie, jurnal (de mic
format).

fòglio m. foaie; dar ~ bianco, a da
mână liberă || pagină bilet de
bancă.

fóгна f. canal || cloacă, haznă.

fòia f. poftă râvnire neînfrânată ||
dorință.

folclòre m. folclor.

folgorante adj. fulgerător || (fig.)
strălucitor || (despre o durere)
străpungător.

folgorare intr. a fulgera; * a
străfulgera || a străluci || a trăsnii.

folgorazione f. fulgerare || leziune
provocată de o descărcare
electrică.

folgoreggiare intr. a fulgera ||
(fig.) a cădea ca fulgerul, fòlla ~
mulțime.

fòlle adj. nebun || îndrăzneţ, nebunesc.

follétto adj. nebunatic, spirito ~ spiriduş | f (fig.) băiat zglobiu.

fólto adj. des, dens || stufos m. desiş.

fomentare tran, a aţâţa; a instiga || (înv.) a obloji cu comprese.

fondamentale adj. fundamental.

fondare tran, a funda, a întemeia.

fondatézza f. bază bună, solidă || tărie || fundamentare (a unei argumentări etc).

fondatóre -trice m. e f. fondator, întemeietor.

fondazióne f. fundare, întemeiere || fundaţie, temelie.

fóndere tran, a topi || a turna în formă || refl. a se topi, a se lichefia.

fondiaro, -ari adj. funciar.

fonditura f. topire, fuziune; turnare. v

fóndo m. fund || (fig.) fund adânc || fund (la pantaloni) || capăt, extremitate.

fonetica f. fonetică.

fonético -ètici adj. fonetic.

fònico -ònici adj. fonic.

fontana f. fântână.

fontanile m. e f. izvor || canal de irigare || adăpătoare pentru vite.

fónte f. izvor; sursă || pi. documente (istorice, ştiinţifice), izvoare.

fontina f. brânză grasă, dulce.

foot-ball m. fotbal.

foraggiare intr. a procura, a strânge furaj || a jefui, a prăda, a fura.

foraggio, -aggi m. furaj, nutreţ; andare a ~. a merge după nutreţ || merinde, alimente, provizii || jaf, hoţie.

forare tran, a găuri, a perfora || a răni (cu un vârf) || a străpunge, a străbate.

forbire tran, a curăți, a freca, a lustrui (mai ales metale) a cizela, a desăvârși (limba, stilul) || refl. a se șterge, a se usca.

fórca f. furcă || răspântie (de drum) || spânzurătoare; mandare alla ~ a nenoroci || băiat neastâmpărat; far ~, a trage chiulul la școală || pas, trecătoare.

forchéttà f. furculiță.

forése adj. țărănesc; de țară || m. țăran; cioban.

forestale air. forestier; guardia ~, pădurar.

foresteria f. cameră, apartament de oaspeți.

forestièro adj. străin; m. străin, oaspete, invitat.

forèsto adj. sălbatic, nelocuit, îndepărtat || simplu, singuratec.

513

FOR - FÒS

forfettario adj. (sumă) fix.

forfetizzare tran, a vinde, a lua, a cumpăra la preț, fix, în bloc.

fórfora f. mătrează. .

forgiare tran, a forja, a prelucra.

fórma f. formă || formă, vas || tipar || spectru, fantomă || (fig.)

manieră, politețe, bună creștere.

formaggièra f. vas de servit.

formàggio m. brânză.

formale adj. formal.

formalismo m. formalism.

formica f. furnică.

formicolare intr. a furnica, a mișuna.

formidabile.adj. formidabil.

formòlo m. formol, formalina.

formóso adj. frumos, bine făcut.

fòrmula f. formulă || formalitate.

formulare tran, a formula.
formulazióne f. formulare.
fornaio m. brutar.
fornèllo m. vatră || sobă de gătit, plită.
fornicatóre, -trice m. e f. adulter, desfrânat.
fornicazióne f. adulter; desfrâu.
fòrnice m. arc, boltă arcuită.
fornire tran, a furniza, a procura; a aproviziona || a mobila || a echipa.
fornito adj. prevăzut cu, întărit || terminat.
fornitura f. furnizare || furnitură.
fórno m. cuptor || brutărie || furnal industrial; alto ~, cuptor înalt; ~ crematorio, crematoriu.
fòro m. gaură; deschizătură.
fóro m. for tribunal || magistrați, avocați și procurori (dintr-o localitate).
fórse adv. poate; essere, stare în ~, a fi în cumpănă, a sta la îndoială.
forsennatézza f. nebunie, demență.
forsennato adj. nebun, dement.
fòrte adj. puternic, voinic, robust || tare, întărit; cassa ~, casă de fier || acru, picant || (fig.) puternic, valabil || m. fortificație. || putere, forță.
fortézza f. tărie, putere, curaj || fortăreață; cetățuie.
fortificare tran, a fortifica, a întări.
fortificazióne f. întărire || fortificație, întăritură.
fortino m. fort izolat, redută.
fortùito adj. fortuit, neașteptat, întâmplător.
fortuna f. întâmplare; soartă; buona ~! noroc! per ~, din fericire || noroc; un colpo di ~, o lovitură, un mare noroc || avere; bèni di ~, avere || furtună, vijelie.

fortunale m. furtună.
fortunato adj. norocos.
forviare intr. a se abate, a rățăci || tran, a corupe, a abate pe cineva.
fòrza f. forță, putere; ~ maggiore, forță majoră || valoare, sens, funcție || putere.
forzare tran, a forța || a s'ili, a constrânge || tran, e intr. a strânge, a apăsa.
forzato adj. forțat, silit; lavori f-i, muncă silnică m. ocnaș, condamnat la muncă silnică.
forzosamente adv. viguros || de nevoie, prin forță.
forzuto adj. voinic violent; viteaz.
foschia f. ceață deasă, întunecime.
fosfato m. fosfat
fosforescente adj. fosforescent.
fòsforo m. fosfor.
fòssa f. șanț || groapă, mormânt; avere i piedi nella ~ a fi cu un picior în groapă; scavarsi la fossa sotto i piedi, a-și tăia craca de sub

514

FOS - FRA

picioare || cavitate, fosă; f-e nasali, nări.
fossato m. șanț, pârâu; torent mic.
fossétta f. gropiță.
fèssile adj. fosil || fosilă.
fotocrònaca f. fotoreportaj.
fotocronista m. fotoreporter.
fotogènesi f. fotogeneză.
fotogènico adj. fotogenic.
fotografare tran, a fotografia.
fotografia f. fotografic.
fotògrafo m. fotograf.
fótttere tran, a înșela, a încurca; siam ~, am fost trași pe sfoară.
fottuto adj. ruinat; înrăit, ticălos, blestemat.
frâ prep. între, dintre, printre.

"râc m. frac.

"racassâre tran, a sparge, a rupe cu zgomot; a face bucăți || a înfrânge | refl. a se prăvăli, a se prăbuși cu zgomot.

radiciume m. lucruri alterate, putrede|| umiditate.

râgile adj. fragil, slab || plăpând.

ragilită adj. fragilitate; slăbiciune.

ragóre m. huruit, bubuit || zăngănit (de arme).

fragrante adj. mirositor; parfumat.

fragranza f. jmiros plăcut; parfum.

fraintéso adj. neînțeleș || înțeleș greșit.

frammentario adj. fragmentar.

frammentato adj. fragmentat; fragmentar.

framménto m. fragment.

frammescolare tran, a amesteca, a învâlmăși || refi, a se interpune.

framméttere tran, a amesteca, a insera, a introduce || refi, a se interpune, a se amesteca || a intriga, a unelti.

franaménto m. surpare; prăbușire; prăvălire.

franare intr. a se surpa, a se prăvăli.

francare tran, a elibera, a dezrobi; a franca, a timbra.

francése adj. francez.

franchézza f. franchețe; sinceritate || siguranță, curaj.

franchigia f. privilegiu, scutire (de taxe etc.) || libertate || drept de azil, imunitate.

franco adj. liber || scutit, privilegiat; porto ~, porto-franc; farla f-a, a scăpa nepedepsit; || sigur, îndrăzneț || m. franc (monedă).

francobóllo m. timbru, marcă.

frângere tran, a frânge, a rupe || a

sparge || (fig.) a înfrânge, a îndupleca || a zdrobi, a tescui măslinile.

frantumare tran, a fărâma a fărâmița; a pisa; a râșni.

frantume m. fărâmă, țăndăra.

frappórre tran, a interpune, a intercala, a introduce.

frasca f. ramură, creangă.

frascheggiare intr. a fi ușuratic, neserios || a foșni; a fremăta.

frase f. frază; ~ fatta, banalitate, loc comun.

frastornare tran, a distrage; a perturba.

frate m. călugăr.

fratellanza f. fraternitate; înfrățire || frăție.

fratellastro m. frate vitreg.

fratello m. frate; ~ cugino, văr primar.

fraternele adj. frățesc, afectuos || de frate.

fraternità f. frăție, fraternitate.

fraternizzare intr. a fraterniza || a avea mare asemănare || a semăna mult.

515

FRA - FRO

■*t*

fratèrno adj. frățesc.

fratésco adj. călugăresc.

frattanto adv. între timp.

frattura f. fractură || rupere (a straturilor de pământ).

fratturare tran, a fractura)| a rupe.

fraudare tran, a defrauda, a frustra || a dezamăgi, a înșela.

fraude f. fraudă, înșelăciune.

fraudolènza f. fraudă, escrocherie.

frazionaménto m. fracționare.

frazionare tran, a fracționa.

fréccia f. săgeată || ac (de busolă).

freddare tran, a răci || a omorî ||

refi, a se răci.

freddézza f. răceală || indiferență, distanță.

fréddo adj. rece || rece indiferent || m. frig, răceală.

freddoloso adj. friguros.

freddura f. frig, vreme rece || calambur, vorbă de duh || lene, neglijență || răceală (de sentiment).

fregare tran, a freca || a frecționa || a înșela.

frégio m. podoabă; garnitură; broderie; galon || friză, bordură ornamentală.

frego m. semn, linie; ștersătură || cicatrice || dezonoare.

frégola f. dorință, poftă, manie.

frèmere intr. a fremăta || a se agita || a striga, a urla.

frèmito m. freamăt, murmur || fior.

frenare tran, a frâna || a înfrâna, a ține în frâu.

frenatura f. înfrânare.

frenesia f. frenezie || neliniște, agitație.

freneticare intr. a delira.

frenético adj. frenetic.

frequentare tran, a frecventa || a folosi des (un cuvânt) || a lua des (o doctorie) || intr. a merge des.

frequènte adj. frecvent.

frequènza f. frecvență.

fresare tran, a freza.

fresatóre m. frezor.

freschézza f. răcoare || prospețime || voiciune.

frésco adj. răcoros || proaspăt || tânăr || vesel || frescă, pictură.

frétta f. grabă; in ~, foarte repede.

frettoloso adj. grăbit || făcut în grabă.

friabilità f. friabilitate.

friggere tran, a prăji; mandare uno

a farsi ~, a trimite pe cineva la
dracu'; sei fritto, te-ai fript

frigidézza f. frigiditate.

frigido adj. frigid rece,
nepăsător.

frignare intr. a scânci || a se
văicări.

frigorifero m. frigider.

fritto adj. prăjit; cose f-e e rifritte,
lucruri spuse și repetate || m.
mâncare, legume prăjite.

frivolézza f. frivolitate, ușurință.

frivolo adj. frivol, ușuratic.

frizióne f. frecție, masaj || frecare
(la o mașină).

frizzante adj. înțepător; picant.

frizzare intr. a pișcă, a înțepa || a
ustura.

frodare tran, a defrauda, a fraudă.

fròde f. fraudă, escrocherie.

fròdo in. fraudă; contrabandă; di
~, de contrabandă.

frónđa f. ramură, creangă cu
frunze || frunză || frunziș.

frondeggiare intr. a înfrunzi, a
înverzi || a fi înfrunzit.

frondista adj. rebel, răzvrătit.

516

FRO- FUM

frondóso adj. înfrunzit, frunzos,
des || încărcat, stufos.

frontale adj. frontal || m. frontal ||
podoabă pe frunte; ~ della casa,
ornament de fațadă.

frónte f. frunte, cap; volger la ~, a
fugi || față, obraz || prezență; stare
a ~, a sta între patru ochi ||
obraznicie, îndrăzneală || fațadă ||
m. front.

fronteggiare tran, a sta în fața
cuiva, || a privi înspre; a sta față
în față || a înfrunta a se opune.

frontespizio m. frontispiciu.

frontièra f. frontieră || frunte ||

bastion || graniță; truppe di ~, grăniceri.
fròtta f. pâlc, grup.
frottola f. minciună, anecdotă, palavră || compoziție lirică.
frugale adj. frugal || sobru, cumpătat.
frugare int. a scotoci || tran, a percheziționa || a incita, a stimula.
fruire intr. a se bucura, a beneficia.
fruménto m. grâu || cereală.
frumentóne m. porumb.
frusciare intr. a foșni; a fâșâi.
frustare tran, a biciui || a uza, a consuma, a strica.
frustrare tran, a dezamăgi.
frustrato adj. dezamăgit (în speranțe) || frustrat.
frutta f. fruct || fructe (de masă).
fruttare tran, a procura, a produce)| a da'cu dobândă (un capital, o sumă etc.) || intr. a rodi, a fructifica.
frutticoltura f. pomicultură.
frutticoitóre m. pomicultor.
fruttiera f. fructieră.
fruttifero adj. fructifer || care fructifică; fertil.
fruttificare intr. a rodi, a fructifica || a foiosi.
fruttificazióne f. fructificare.
frutto m. fruct, rod || copil || câștig, folos, profit, venit; mettere a ~, a valorifica || dobândă || (plur.) le frutta fructe de masă.
fruttitosità f. fertilitate, rodnicie.
fucilare tran, a împușca.
fucilière m. pușcaș.
fuco m. trântor.
fuga f. fugă; darsi alla ~ a o lua la fugă; mettere in ~, a pune pe fugă; ~ di gas, scurgere, emanație

de gaz || (mus.) fugă.

fugace adj. fugar, trecător, vremelnic.

fugacità f. vremelnicie.

fugato adj. împrăștiat.

fuggévole adj. fugitiv, trecător.

fuggevolézza f. vremelnicie.

fuggiasco adj. fugărit, fugar || exilat, refugiat.

fuggire intr. a fugi, a alerga || a scăpa (din gură) || tran, a evita || a ascunde, a sustrage || a respinge, a refuza.

fuggitivo adj. fugar || timid, fugitiv, trecător.

àlgido adj. strălucitor; fulgerător.

fulgóre m. strălucire; fulgerare.

fuliggine f. funingine.

fulminante adj. fulminant; fulgerător || exploziv || m. capsă explozivă || chibrit.

fulminare tran, a trăzni || a bombarda.

fulmine m. trăsnet; fulger; ~ a ciel sereno, nenorocire; din senin.

fulvo adj. galben-roșat, blond; aprins.

fumaiolo m. coș, horn.

517

FUM - FUT

fumare intr. a fumegea || a aburi, a produce aburi || a fuma || tran, a fuma o țigară etc).

fumata f. fum; fare una ~, a trage un fum || semnal prin fum.

fumeggiare intr. a fumegea; a scoate fum.

fumigare intr. a fumegea, a scoate aburi.

fumisteria f. șarlatanie, înșelătorie, impostură.

fumo m. fum; tabacco da ~, tutun de fumat; andare în ~, a dispărea, a se risipi ca fumul || fumat ||

aburi || trufie, fumuri.

fune f. frânghie || funie (de tortură).

funebre adj. funebru; carro ~, dric; accompagnamento ~, cortegiu de înmormântare.

funereo adj. funebru.

funestare tran, a pricinui, a aduce doliu, durere, nenorocire || refl.a se amari, a se întrista.

funesto adj. funest.

fùngere intr. a îndeplini o funcție.

fùngo m. ciupercă.

funivia f. teleferic.

funzionaménto m. funcționare.

funzionare intr. a funcționa || a îndeplini o funcție.

funzionàrio f. funcționar.

funzióne f. funcțiune || funcție, slujbă.

fuòco m. foc; vigili **del** ~, pompieri; melle a ferro **e** a ~, a trece prin foc și sabie; pigliar ~, a lua foc, a se înfuria.

fuorché conj. în afară de.

fuòri adv. afară; afară de; venir ~, a ieși la iveală.

fuoruscito m. exilat politic.

furberia f. viclenie || glumă, farsă.

furbésco adj. viclean, șiret.

furbizia f. viclenie, șiretenie; abilitate.

furbo adj. viclean; șiret || pungaș.

furènte adj. furios.

furfante m. răufăcător, ticălos, nemernic.

fùria f furie, mânie; a ~ di fare tot făcând mereu; di furia, în grabă.

furióso adj. furios, mânios || agitat, repezit.

furtivo adj. ascuns, furișat.

furto m. furt; hoție.

fusibile adj. fuzibil.

fusione f. topire || turnare || (fig.)

fuziune, contopire, asimilare.

fustigare tran, a biciui, a flagela.

fusto m. trunchi, tulpină || catarg ||

tors, trunchi omenesc || recipient,

vas, butoi || schelet, osatură.

fùtile adj. ușuratic, nesocotit.

futilità f. nesocotință; frivolitate.

futuro adj. viitor || m. viitorul.

518

G-GAL

G

g f. e m. (sunetul și litera); g

(consoană explozivă sonoră).

gabbamóndo m. impostor.

gabbia f. colivie; cușcă.

gabbano m. pescar.

gabbo m. batjocură, glumă.

gabèlla f. impozit, taxă comunală;

taxă vamală; birou.

gabellière m. vameș; agent fiscal.

gabinétto m. cabinet; question de

g. chestiune de încredere; affari

di g. treburi serioase.

gâffe f. gafă.

gaggia f. salcâm; floare de salcâm.

agliardia f. voioșie, vigoare,

voinicie; vitejie.

agliârdo adj. voinic, viguros.

aglioffâggine, f. prostie,

neghiobie; răutate ticăloșie.

gagliòffo m. neghiob, nătărău

răufăcător, ticălos; leneș.

gaio adj. plăcut vesel; bursa g-a

pungă plină; gente g-a a

promesse oameni care promit

ușor și nu se țin de cuvânt, • drăguț, frumos.

gala f. garnitură de dantelă; gală,

elegantă; mettersi in g. a se găti;

lux, sărbătoare, ceremonie, far g.

a se veseli, a se înveseli, a se

bucura, a se lăuda; di g. vesel. <

galante adj. gentil galant; elegant;

cinstit, bun.

galanteggiare intr. a fi galant,

amabil.

galanteria f. galanterie;
amabilitate; frumusețe, eleganță;

519

GAL - GAS

lucru, frumos, elegant; obiect de.
lux.

galantomismo m. onestitate,
cinste.

galassia f. galaxie.

galea m. coif.

galeóne m. galion; om de nimic,
laș.

galeòtto m. sclav, condamnat.

galèra f. galeră; muncă silnică;
ocnă; pezzo, avanzo di g. ticălos;
loc neplăcut.

gallare tran, a fecunda; intr. a **se**
înveseli; a se îngâmfă.

galleggiamentó m. plutire.

galleggiare iatr. a pluti; a se
clătina, a ameți; a se veseli, a
petrece.

galleria f. galerie, coridor; galerie
(teatru) tunel, pasaj.

gallétta f. briosă, chiflă, corn.

gallico adj. gal, galic.

gallina f. găina.

gallinaccio m. curcan.

gallinèlla f. puică; le sette g.-e
cloșca cu pui.

gallòria f. veselie; petrecere.

galluzzare intr. a se veseli, a
petrece.

galoppante adj. galopant.

galoppare tran, a galopa; a alerga,
a se agita.

galùppo m. ticălos, nemernic;
jefuitor.

galvanico adj. galvanic.

galvanizzare tran, a galvaniza; a
electriza; a stimula.

galvanòmetro m. galvanometru.

gamba f. picior, gambă.

gambétto m. dare il g. a) a pune
piedică cuiva; b) a da la o parte, a
lua locul cuiva.

gambo m. peduncul; g.. del fiore
tulpină, mâner, coadă.

gamella f. gamelă.

gamma f. gamă; m. gamma (literă
din alfabetul grec).

gàncio m. cârlig; mettere un g. alla
gola a pune cuiva lațul de gât, a
constrânge.

ganga f. gașcă, bandă.

gànghero m. copcă, țâțână,
balama, gânqliom. ganglion; i g-i centrul
de activitate.

gangster m. gangster.

ganzo, -a m. e f. ibovnic, iubit,
drăguț; tricorn.

gara f. întrecere; concurs,
competiție; fare a g., a se întrece,
a se lua la întrecere; entrare in g.,
a fi rival; vincere la g., a câștiga o
întrecere.

garante m. garant; girant.

garantire tran, a garanta; a gira.

garanzia f. garanție; gir.

garbare intr. a plăcea, a fi pe
placul cuiva, a conveni.

garbatézza f. amabilitate,
gentilețe.

garbato adj. amabil, politicos.

garbo m. politețe, delicatețe.

garbùglio m. încurcătură;
învălmășeală; dezordine.

gareggiaménto m. întrecere,
concurs.

gareggiare intr. a se întrece, a
rivaliza.

gareggiatóre -trice agg. e m. e f.
concurent, competitor, rival.

garganèlla f. bere.

gargaròzzo m. gâtlej.

gargòtta f. tavernă.

garòfano m. garoafă.

garrire intr. a ciripi; a fâlfâi; a flutura.

garrito m. ciripit; fâlfâit.

garza f. tifon.

garzóna f. servitoare, slugă.

garzóna m. băiat, flăcău.

gas m. invar. gaz.

/

GAS - GEN

gassato adj. gazat, ucis de gaze.

gastralgia f. crampe, durere la stomac.

gastrica adj. gastric.

gastrite f. gastrită.

gastronomia f. gastronomie.

gâtta f. pisică; g. morta om viclean; fare la g. morta, a se preface, a te preface că nu vezi și nu auzi; una g. a pelare, lucru greu, primejdios g. ci cóva, e ceva la mijloc.

gattabuia f. închisoare.

gattamòrta f. ipocrit, fățarnic. v

gatto m. cotoi; motan.

gattomammóne m. monstru.

gaudio m. bucurie, veselie; mal comune mezzo, g. suporta mai ușor durerea, constatând-o și la altul.

gaudióso adj. bucuros, vesel; preafericit.

gavazza f. și gavazzo m. petrecere, veselie, zgomot de petrecere.

gavazâre intr. a petrece; a chefui.

gazolina f. gazolină.

gazzèlla f. gazelă.

gazzétta f. ziar, gazetă; g. ufficiale bulletin oficial.

gazzettiére m. gazetar.

gazzeitino m. gazetă.

geenna f. gheenă, iad.

gelare intr. și tran, a îngheța, sentirsi g. il sangue a simți că îți îngheață sângele; g. uno a omori

pe cineva.

gelata f. ger, îngheț; gheață.

gelateria f. cofetărie.

gelatina f. gelatină.

gelatinoso adj. gelatinos.

gelato adj. înghețat; încăpățânat;

mort. gelidézza f. răceală,

indiferență.

gèllilo adj. rece ca gheața m.

îngheț.

gèlo m. frig ger, îngheț; diventar di

g. a îngheța; gheață; chiciură;

băutură înghețată.

gelóne m. degerătură.

gelosia f. gelozie, grijă, zel; g.

della, propria dignită preocupare.

gelóso adj. gelos; preocupat de,

doritor să păstreze; g. delle

liberta doritor să apere, delicat,

fragil.

gèlso m. dud.

gemebóndo adj. jeluitor, care se

jeluiește; care geme.

gémere intr. a geme, a se jelui; far

g. i torchi a tipări; a picura; a

curge puțin tran, a dubla, a îndoi.

gèmino adj. geamăn, împerecheat,

dublu;; m. constelația gemenilor.

gemire intr. a geme, a se jelui.

gèmito m. geamăt;; jelanie.

gèmma f. piatră prețioasă, giuvaer,

nestemată; sal g. sare gemă, sare

de bucătărie, mugure, boboc.

gemmare intr. a înmuguri; a

îmboboci; refl. a se împodobi.

gemmazióne f. înmugurire:

îmbobocire.

gendarme m. jandarm; cavalerist.

gendarmeria f. jandarmerie.

genealogia f. genealogie; neam.

genealògico, -ògici adj.

genealogic.

generale adj. general, universal; in

g. în general; m. generaî, punct

de vedere.

generalità f. generalitate, lucru comun.

generalizzare tran, a generaliza.

generalizzazione f. generalizare.

generare tran, a genera, a procrea, a rodi; a produce, a cauza; refl. a se produce, a se forma.

generativo adj. generator, care poate procrea, cauza.

521

GEN - GER

generazione f. generare; procreare, naștere; descendență; neam; generație.

genere m. gen, neam; fel, soi (gram.) gen.

genérico adj. generic, care ține de gen; nedeterminat, vag, general.

genero m. genere.

generosità f. generozitate; rodnicie, fecunditate; calitate procent de alcool.

generoso adj. generos, darnic, mărinimos; nobil, de neam mare..

gènesi f. geneză, naștere.

genetica f. genetică.

genetico adj. genetic.

genetico adj. de naștere; giorno g. zi de naștere; m. aniversare, zi de naștere.

gengiva, gengia f. gingie.

genia f. neam, soi.

genialità f. genialitate; plăcere, amabilitate; simpatie.

genio m. spirit, geniu; g. tutelare, înger păzitor; înclinație, aplecare; gust; avere a g. una cosa, a-i plăcea un lucru; di g. cu plăcere; geniu, talent; (mii.) geniu.

genitale adj. genital; m. pi. organo genitale.

genitivo m. genitiv; reggere il g. a cere genitivul.

gènito adj. generat, născut, fiu.

genitóre, -trice m. și f. tată, mamă, părinți; născător, creator.

genitura f. generare; naștere, ființă.

gennàio, m. ianuarie.

genocidio m. genocid, exterminare în masă.

gentàglia f. oameni dubioși, adunătură.

gènte f. gintă; neam; familie, jaide; populație, popor; g. di campagna, țărâtime; lume, oameni; buona, brava g., oameni; buona, brava g., oameni de treabă; g. di teatro.

gentile adj. nobil, de neam; distins, fin; plăpând; virtuos, înalt, nobil, păgân.

gentilézza f. gentilețe, amabilitate, curtoazie; serviciu, bunăvoință; usare g. a fi amabil, a face servicii; mi faccia la o., fiți bun; delicatețe.

gentiluòmo m. gentilom, nobil; om bine crescut, delicat, distins, corect; feudal.

genuflettere refl. e **intr.** a înngenunchea.

genuinità f. puritate; naturalețe, autenticitate.

genuino adj. natural, pur, original; autentic, exact.

geocèntrico adj. geocentric.

geodinàmico adj. geodinamic.

geofisica f. geofizică.

geografia f. geografie; hartă geografică.

geògrafo m. geograf.

geòide m. geoid.

geologia f. geologie.

geològico, -ógici adj. geologic.

geologo-, ólogi m. geolog.

geometria f. geometrie.

geomètrico adj. geometric.

gerarca, -archi m. ierarh; sommo

g. papa; personaj, șef politic.

gerarchia f. ierarhie.

geràrchico, -archici adj. ierarhic.

gerarchizzâre tran, a ierarhiza.

gerènte m. administrator; girant;

gestionar.

gerènza f. gestiune; administrație.

gergo m. jargon; vorbă indirectă.

germano m. germanic; popoare

germanice.

germe m. germen, embrion, cauză,

origine.

germinale adj. germinai,

embrionar; m. germinai.

522

GER - GIÀ

germinare intr. a germina, a

încolți; tran, a produce, a genera.

germòglio m. vlăstar, mlădiță

germen, origine.

gerontocòmio m. azil de bătrâni, gerundiom. gerunziu; ocol; dare
nei g.-i a înnebuni.

gessetto m. cretă.

gèssò m. ghips.

gèsta f. isprăvi eroice, vitejii, fapte

mărețe, neam, seminție.

gestante adj. e f. gravidă.

gesticolare intr. a gesticula.

gesticolazióne f. gesticulare.

gestióne f gestione, administrație;

întreprindere.

gestire intr. a face gesturi, a

gesticula; tran, a administra, a

avea o gestiune.

gèsto m. gest.

gesummaria interj. Maică

precista! •

gesummio interj, dumnezeule!

gettare tran, a arunca, a zvârli refi.

a se arunca; intr. a arunca apă; a

produce.

gettata f. aruncare, aruncătură;

lucru aruncat; tir, șarjă; a una g.

di mano la o zvârlitură de băț.
gettatóre m. turnător; risipitor.
gettóne m. fisă, jeton.
gèyser m. invar, gheizer.
ghermire tran, a apuca cu
ghearele, a înșfăca; a smulge a
răpi; refl. a se încaieră.
ghétto m. ghetou.
ghia f. scripete.
ghiaccia f. gheață; iarnă; întindere
■ de gheață, banchiză.
ghiacciaio m. ghețar.
ghiacciare intr. tran, e refl. a
îngheța; a face de gheață.
ghiacciata f. sirop, băutură dulce.
ghiaccio m. gheață; lastra di g. sloi
de gheață; răceală; nesimțire;
rompere il g. a rupe gheața.
ghiacciòlo adj. fragil, care se
sparge ca sticla; sensibil la rece;
dente g. dinte sensibil.
ghiàia f. prundiș; pietriș.
ghianda f. ghindă; umflătură.
ghièra f. inel, verigă; g. di cacio
formă în care se prepară cașul.
ghigliottinare tran, a ghilotina.
ghinèa f. monedă englezească.
ghiottóne m. mîncăcios, mîncău.
ghirba f. burduf; burtă; salvar la g.
a scăpa cu viață.
ghiribizzo m. toană, tfăsnaie,
aiureală; capriciu.
ghiribizzóso adj. cu toane; trăsnit,
ciudat.
ghirlandàio m. florar.
ghiro m. viezure; dormire come un
g. a dormi buștean.
già adv. în trecut, odinioară, odată;
fost; g. ministro, fost ministru.
giacca f. haină; vestă; g. a vento
haină de vînt; jachetă.
giacènte adj. așezat, situat; în
suspensie, în așteptare.
giacènza f. zăcere; așteptare, care

zace, care aşteaptă.

giacere intr. a zăcea; porre aga ucide.

giaciglio m. culcuş; vizuină; cuşetă.

giaciménto m. zăcământ; zăcere, uitare, inerţie.

giâcomo m. far g. g. a-i tremura, a-i se tăia picioarele.

giaculatòrio adj. vibrant, fierbinte, arzător.

giada f. jad.

giaguaro m. jaguar.

gialléto adj. galben deschis.

giallo adj. galben; raro come i cani g.-i rar de tot; farina g.-a mălai; terra g.-a pământ; stampa g.-a presă de scandal; libro, dramma, romanzo g. literatură poliţistă; g. d'uovo gălbenuş.

GIÀ - GIO

giallóre m. colorit galben, galben; icter.

giambico adj. iambic.

giambo m. iamb; glumă, batjocură; volere il g. a lua în batjocură.

giammài adv. niciodată, nicicând.

giapponése adj. şi m. japonez.

giardinaggio m. gradinane.

giardinéto m. grădiniţă; fructe.

giardinière m. grădinar; grădină.

giardino m. grădină, parc; g. pensile grădină suspendată.

giavellòtto m. suliţă; lance; lancio del g. aruncarea suliţei.

gibbóso adj. ghebos, cocoşat; convex, rotunjit.

gibétto m. spânzurătoare; ştreang.

gigante m. şi f. gigant, uriaş.

giganteggiare intr. a domina; g. su a fi deasupra altora.

ginecologia f. ginecologie.

ginecòlogo m. ginecolog.

gingillare int. e refi, a-și pierde vremea, a se amuza cu fleacuri; a zăbovi; a fi nestatornic, tran, a lua în batjocură, înșela.

gingillio m. pierde-vară.

gingilo m. bibelou; fleac, nimic.

ginnasiale adj. gimnazial. , **ginnàsio**, -âsi m. gimnaziu.

ginnasta, -asti m. gimnast.

ginnàstica f. gimnastică.

ginocchietto m. genunchi; ciolane de porc.

ginocchióni, **ginocchióne** adv. în genunchi.

gió inter. încet, încet.

giocare intr. a (se)juca; g. a carte, a juca cărți; tran, ajura; :a paria.

giocata f. joc; miză.

giocàttolo m. jucărie.

giòco m. joc; g. di prestigio scamatorie; g. di parole, joc de cuvinte; prendersi g., a lua în batjocură

giocoförza f. esser g. trebuie, este necesar.

giocondità f. bucurie; veselie.

giocóndo adj. bucurps, senin, vesel.

giocosità f. veselie, bună dispoziție.

giocóso adj. glumeț, șăgalnic.

giòia f. bucurie, veselie, plăcere; non capire in sé dalla g. a nu-și încăpea în piele de bucurie, a nu mai putea de bucurie.

gioielleria f. bijuterie.

gioiellière, -ièra m. și f. bijutier, giuvaergiu.

gioièllo m. bijuterie, giuvaer.

gioiósso adj. vesel, bucuroș; crescer g. a prospera.

gioire intr. a se bucura, a fi mulțumit de ceva; a li vesel.

giòlito m. petrecere plăcută; repaos, recreație stare, andare in

g. a se bucura, a fi fericit.

giornale adj. zilnic; m. jurnal, registro; registru comercial; g. di bordo jurnal de bord, jurnal intim; memorii; ziar, jurnal.

giornalièro adj. zilnic; m. zilier.

giornalismo m. gazetărie, ziaristică.

giornalista, -isti m. și f. ziarist, gazetar.

giornata f. zi, cuprinsul unei zile; vivere alla g., a trăi de azi pe mâine; g. lavorativa, zi de lucru; drum de o zi.

giórno m. zi; di g., ziua; sul far del g., în zori; g.-i fa, acum câteva zile; un bel g., într-o zi; l'altro g., acum câteva zile.

giòstra f. luptă, turnir; far la g- a alerga de colo până colo cu zgomot; compoziție.

giostrare intr. a se întrece, a se lupta, a mânui lancea; a lua parte

GIO - GIÙ

la un turnir; tran, a înșela, a păcăli.

giovaménto m. ajutor; folos; câștig.

gióvane-gióvine adj. tânăr; da g. ca tânăr, în tinerețe.

giovanòtto m. tânăr, flăcău; elev marinar.

giovare intr. a folosi la ceva sau cuiva, a-i fi de folos; a fi necesar, a trebui, a fi bine; tran a ajuta, a aduce folos; rifl. a se folosi de, a trage folos.

Giòve m. Jupiter; corpo di G.! Drace!

giovedì m.joi.

gioventù, gioventute f. tinerețe; la prima g. adolescență; prospețime; tineret, tinerime.

giovévole adj. folositor, util.

gioviaie adj. jovial, voios; vesel, senin.

giovialità f. jovialitate; voioşie.

giovinastro m. tânăr prost crescut.

giovinézza f. tinereţe.

giracapo m. ameţeală; supărare, neplăcere.

giraffa f. girafa; lungan.

giraménto m. rotire; întoarcere; sucire; g. di capo ameţeală.

giramóndo m. vagabond, hoinar, vântură-ţară.

girandolare intr. a hoinări; a aiura; a visa.

girandolóne, -óna m. şi f. hoinar; haimana.

girante m. girant.

girare intr. a se roti; a se suci; a se învârti, a se agita; a înconjura.

girasóle m. floarea-soarelui.

girata f. întoarcere, învârtitură; rotire; răsucire; plimbare, tur.

giravolta f. rotire; tur; piruetă.

gire intr. si refl. a merge; g. -sene a pleca.

girèllo m. disc, rotilă; cerculeţ; brăţară.

girévole adj. învârtitor, rotitor; nestatornic, schimbător.

giro m. ocol; circumferinţă, cerc; rotire, mişcare de rotaţie.

giróne m. cerc mare; g. d'acqua vârtej de apă.

giroscòpio m. giroscop.

girotóndo m. horă.

girovagare intr. a hoinări.

giròvago, -aghi adj. hoinar; mercante g., negustor ambulant.

gita f. excursie, plimbare călătorie de plăcere.

gitante m. excursionist.

giù, giuso adv. jos; a capo in g., peste cap; venire g. a cădea; buttarsi g., a se descuraja.

giubétto m. haină scurtă; vestă; pieptar.
giubilare intr. a se bucura, a jubila; tran, a scoate la pensie.
giubilazióne f. jubilar; pensionare.
giubilèò zii. jubileu; jubilar.
giudaismo m. iudaism.
giudèò m. iudeu, evreu.
giudicare tran, a judeca, a hotărî; a considera, a-și da părerea.
giudicato adj. judecat; m. sentință, hotărâre; passare în g., a fi judecat definitiv, fără drept de apel.
giùdice m. judecător.
giudiziàrio adj. judiciar.
giudizio m. judecată; uomo di g., om cu judecată; mettere g., a se corecta; judecată.
giudizióso adj, judicios.
giugno m. iunie.
giulivo adj. vesel; voios.
giullare m. cântăreț, muzicant; recitator; bufon de curte.
giunco m. papură; trestie.

525

GIÙ - GON

giungere intr. a ajunge, a sosi; refl. a se uni, a se împreuna; tran, a ajunge; a uni; a împreuna.
giungla f. junglă.
giunta f. sosire; surplus, adaos.
giuntura f. joncțiune, împreunare; articulație, sudură; nod.
giuraménto m. jurământ; prestare g., a depune jurământul, a promite solemn.
giuri m. juriu de onoare; corp, colegiu de jurați.
giuridico adj. juridic; ente,c, persoană juridică, morală; stato g., statut juridic.
giustezza f. justete precizie,

exactitate.

giustificare tran, a justifica, a convinge, a ierta.

giustificazióne f. justificare.

giustizia f. justiție; dreptate; far g. di uno, a da cuivaceea ce merită.

giustiziato m. condamnat; executat, giustizière m. judecător; călău.

giusto adj. drept; moral; neexagerat, oportun, potrivit ii exact, precis; un'ora g.-a exact un ceas; m. om drept. adv. exact; precis; potrivit pe corp; chiar, tocmai.

glaciale adj. glacial.

gladio m. pumnal; cuțit.

glaucoma m. glaucom.

glèba f. brazdă, pământ; servo della g., iobag.

gli art. def. m. plur. -i (**se** întrebuințează înaintea unei vocale, a lui s impur, a lui z, gn, deseori a lui ps).

glorificare tran, a glorifica: a proslăvi; refl. a se lăuda, a se făli.

glorioso adj. glorios; măreț, lăudăros, vanitos.

glòssa f. glosă, notă explicativă.

glossario m. glosar.

glottòlogo m. lingvist.

gnòmo m. pitic.

gòbba f. cocoasă, gheb.

gòbbo adj. cocoșat.

góccia, gócce f. picătură, pica g. a g., picătură cu picătură.

gocciare intr. a picura.

gócciola f. picătură; strop.

gocciolare intr. a picura, a vărsa a turna în picături.

gocciolatóio m. pipetă.

godere intr. a se bucura de, **a** fi mulțumit; a trage folos din, a folosi din, a se bucura de; tran, a

se bucura, refl. a petrece, a se bucura,.

godiménto m. plăcere, satisfacție; bucurie; beneficiu; dare în g., a da drept.

goffaggine f. neîndemânare, stângăcie.

gòffo adj. neîndemânatic, stângaci; prost, neghiob.

gógna f. stâlp al infamiei; fig. rușine, nenorocire, tristețe.

góla f. gâtlej, gât, beregată.

gólf m. golf; pulover.

goliardico adj. studentesc.

golosità f. lăcomie (la mâncare); mâncare gustoasă.

golóso adj. lacom, mîncăcios pofticios; apetisant.

gómena f. cablu; funie.

gomitata f. cot, lovitură cu cotul.

gómito m. cot; fig. cotitură, întorsură.

gómma f. cauciuc; elastic; gumă.

gommapiuma f. cauciuc artificial (pentru perne, etc).

gommosità f. elasticitate.

góndola f. gondolă.

gonfalóne m. drapel, steag.

gonfiaménto m. umflare; lingușire; trufie, aroganță, îngâmfare.

GON-GRA

gonfiare tran, a umfla, a dilata; a exagera; refl. a se umfla, a se dilata; a se îngâmfă; a se supăra a se. înfuria.

gònfio adj. umflat; andare a g.-e vele, a-i merge în plin; cuore g., inimă îndurerată; fig. îngâmfat, încrezut.

gong m. gong, **gongolamene** m. bucurie.

gònna f. fustă; sutană.

gónzo m. neghiob, nătâng, prost, credul, foarte naiv.

gorilla m. gorilă.
góta f. obraz.
gotâta f. palmă.
gòto adj. e m. got; fig. barbar.
gòtico adj. gotic.
gótta f. gută, podagra.
governaménto m. guvernare; educare.
governante f. guvernantă, dădacă; menajeră, conducător, guvernant.
governare tran, a guverna a conduce; a administra; a pune în regulă, a rândui, îngriji; refl. a-se stăpâni a se comporta corect.
governativo adj. guvernamental.
governatóre m. guvernator; conducător; educator, preceptor.
govèrno m. guvernare, conducere; administrație, gospodărire.
gozzoviglia f. chef; desfrâu.
gozzovigliare intr. a chefuli, a petrece.
gracilità f. slăbiciune, gingășie (a trupului).
gradasso adj. fanfaron, lăudăros.
gradazione f. gradație; gradare.
gradévole adj. plăcut, agreabil.
gradiménto m. plăcere; mulțumire, satisfacție.
gradino m. treaptă (de scară); grad, treaptă.
gradire tran, a pruni, a accepta; a dori; a plăcea cuiva ceva, a prefera.
gradito adj. plăcut, binevenit.
grado m. situație, condiție; essere in g., a fi în stare grad, treaptă; in sommo g., foarte mult; essere a g., a prefera.
graduale adj. gradat, treptat, progresiv m. carte de rugăciune.
graduare tran, a grada; a organiza după grade; a clasifica după grade; a conferi, a da un grad

(militar).

graduato f. clasificare;
clasament.

graduazione f. gradare; gradație.

graffiare tran, a zgâria.

graffiata f. zgârietură.

grafica f. grafică.

graminaceo adj. graminee.

grammatica f. gramatică; vorbă
per g., a vorbi foarte corect.

grammaticale adj. gramatical.

grammatico adj. gramatic;

gramatical; m. gramatician.

grammatura f. greutate, grosime
(a hârtiei).

grammo m. gram.

grâmo adj. mahnit, îndurerat,
sărac, nenorocit.

granaio m. hambar, grânar.

granato adj. grăunțos, granulat;
roșu (ca rodia); mela g.-a rodie.

granchio m. rac; fig. greșeală,
echivoc; cârcei, crampe; zodia
cancerului.

grandangolare adj. cuprinzător,
cu obiectiv vast.

grande adj. mare; gran che, mult;
nobil, bogat.

grandengiâre intr. a domina; a trăi
în lux, a-și arăta bogăția.

grandezza f. mărime, întindere; (la
- plur.) dimensiune; fig. măreție,
înălțime grandoare.

GRÂ - GRÒ

grandine f. grindină, piatră.

grandiosità f. măreție, grandoare.

grandioso adj. grandios, măreț.

granóne m. porumb.

grassatore m. tâlhar.

grasso adj. gras; plante g.-e plante
cărnoase.

grâta f. zăbrele; grație.

graticola f. grătar; arrosto alla g.,
friptură la grătar.

gratis adv. gratis, gratuit, ■**gratitudine** f. gratitudine; recunoștință.

grâto adj. recunoscător, plăcut agreabil; binevenit, bine primit.

grattacapo m. neplăcere, supărare.

grattacièlo m. zgârie nori.

grattare tran, a scărpina; a rade.

grattugiare tran, a răzui, a rade, a freca pe răzătoare.

gratùito adj. gratuit.

gravame m. impozit; sarcină.

gravare tran, a îngreuna, a apăsa, a împovăra refl. a se mâhni, a se întrista; a se plânge.

grave adj. greu; grav; m. corp supus gravității.

gravézza f. greutate; apăsare.

gravidanza f. sarcină, graviditate.

gravita f. gravitate, seriozitate.

gravitare intr. a gravita; a apăsa.

gravitazione f. gravitație.

gravoso adj. greu, apăsător; plicticos, importun.

grazia f. bunăvoință, favoare; avere in g., a iubi; essere in g. di qualcuno, a se bucura de favoarea cuiva; amabilitate.

graziare tran, a grația, a ierta.

graziosita f. grație; grațiozitate; politețe afectată.

grazioso adj. drăguț, frumos grațios; plăcut, agreabil. -

grecale adj. grecesc; m. vânt.

greco adj. grec; grecesc.

greggio adj. brut, neprelucrat; fig. grosolan.

gremire tran, a umple; a înțesa.

gremito adj. ticsit, înțesat; înghesuit; plin.

gréppia f. iesle.

gretteria f. zgârcenie, meschinărie.

grétto adj. meschin, zgârcit; îngust, strâmt la minte.

grida f. strigare, ordonanță, poruncă domnească; strigăt, ceartă.

gridare intr. a țipa, a zbiera; tran, a striga, a chema (pe cineva); a striga, a anunța cu glas tare.

gridata f. țipăt, strigăt.

grido m. strigăt; țipăt; strigăt de, animale; zvon; faimă; avere ii g., a deține recordul, a deveni faimos.

grigâgno adj. răpitor, de pradă; òcchio g., privire rea.

grifo m. rât; bot; mutră.

grigio adj. cenușiu; gri; cărunț; (fig.) veder tutto g., a vedea totul în rău. 4

griglia f. zăbrele; grătar.

grillétto m. piedică, trăgaci (la armă).

grillo m. greier; avere il capo pieno di g.-i a avea capul plin de fantezie.

grimaldello m. șperaclu.

grinza f. încrețitură; sbâncitură, cută (a pielii); cută.

grinzoso adj. încrețit.

grippe f. gripă.

grómma f. drojdie; crustă, depunere, depozit (format de apă în conducte).

grónda f. streășină.

grondare intr. a șiroi; a picura; tran, a vărsa; g. sangue, a sângera.

gròppa f. crupă; spinare, umăr.

528

GRÒ - GUI

gróppo m. cocoloș, ghem; far g. alla gola, a-i veni un nod în gât.

grossézza f. mărimă; volum; dimensiuni; densitate, desime; diametru.

grossista m. negustor cu ridicata,

angrosist.

gròsso adj. mare; voluminos;
pezzo g., om cu autoritate; gros;
des; umflat; grosolan; m. gros
(măsură); grosime, densitate.

grossolanità f. grosolănie, mojicie.

grossolano adj. grosolan; mitocan,
mojic.

gròtta f. pivniță.

grottésco adj. grotesc; m» pictură
sculptură decorativă.

groviglio m. nod; încurcătură;
complicație.

grullàggine f. prostie, neghiobie-.

grullo adj. neghiob, tâmpit.

grumo m. cheag; cocoloș.

gruppo m. grup; nod (în gât).

grùzzolo m. economii, bani
agonisiți, agoniseală.

guadagnare tran, a câștiga; a
obține, a dobândi.

guadagno m. câștig; folos,
avantaj, profit, beneficiu.

guadare tran, a trece prin"vad.

guaglióne m. băiat; puștan,
ștrengar.

guai inter, vai! g. a lui! vai de el!

∴ **guàio** m. necaz, supărare; trovarsi
nei g.-i a se afla în încurcătură;
nenorocire, pagubă.

! **gualcire** tran, a mototoli; a
/ cocoloși; a boți.

I **gualdăna** f. cotropire, năvălire.

I **guància** f. obraz; bucă; falcă

b **guanciale** m. pernă; dormire tra
due g.-i a se simți în siguranță, a
se culca pe o ureche, a nu se
sinchisi.

guano m. îngrășământ.

| **guantièra** f. tavă, taler.

quanto m. mănășă; gettare il g., a
arunca mănășa, a provoca.

guappo m. îndrăzneț, bandit;
elegant, bătător la ochi.

guardabòschi, m. pădurar, pândar.

guarderò tran, **a** privi; a păzi, **a** îngriji; a păstra, a ține; a feri; intr. a ține seama de; a se interesa; a lua seama, a fi atent; refl. a se privi; a se păzi, a se feri.

guardata f. privire, aruncătură de ochi; dare una g., a arunca o privire.

guàrdia f. gardian, paznic; gardă; gardă medicală; păstrare; lasciare a g., a lăsa în păstrare.

guardingo adj. prudent, prevăzător.

guardiòla f. cameră de gardă.

guarentigia f. garanție..

guaribile adj. vindecabil, curabil.

guarigíone f. vindecare.

guarire intr. a se vindeca; tran, a vindeca.

guastamestìeri m. încurcă-lume; negustor necinstit.

guastare tran, a strica, a prăpădi; g. il sangue, a supăra; a întrerupe, **a** tulbura (o prietenie) refl. a se strica, a putrezi; a se supăra.

guastato adj. stricat; pervertit, corupt.

guasto adj. stricat; devastat; corupt, stricat; m. stricăciune; pagubă; devastare; jaf.

guazzare intr. a se agita, a se clătina; a se bălăci; a se lăfăi.

guèrra f. război; muover g., a declanșa, a începe un război.

gufo m. bufniță.

guida f. ghid; călăuză; îndrumător; îndrumare; conducere; lezioni di g., lecții de conducere a automobilului.

guidare tran, a călăuzi, a îndruma, a'ghida; a conduce; a comanda.

guidatóre, -trice m. e f. vizitiu;
șofer; îndrumător, călăuză, ghid.

guidóne m. steag; steguleț.

guisa f. fel, mod, manieră; în g.
che, astfel că.

guitto adj. sărman, nenorocit,
murdar; avar, zgârcit; m. actor
comic (de rând).

guizzo m. săritură, salt.

gùscio m. coajă, găoace, cochilie;
luntre, barcă mică.

h pron. aceea; litera h; (fig.) non
vale un'acca, nu face nici două
parale; non ci capisco un'acca, nu
înțeleg nici o boabă.

hàrem m. harem.

gustare tran, a gusta; a degusta, a
savura; a simți, a gusta; refl. a se
bucura de un lucru; me la gusto, îmi place, o gust, o prețuiesc.

gustévole adj. plăcut la gust, gustos.

gusto m. gust; plăcere; dorință, înclinație; levarsî il g:, a-și
satisface o poftă.

gustóso adj. gustos; plăcut;
amuzant, nostim.

henne m. vopsea de păr.

ho, hai, ha, hanno, ind. preș. v.
avere, am, ai, are (a), au.

hurrâ! inter, ura!

H

530

i m. e f. (sunetul și litera) mettere i
puntini sugli i, a pune punctul pe
i || art. det m. plur., i.

ialino adj. transparent, diafan (ca
sticla).

iâto m. hiat.

iattanza f. fală, lăudăroșie.

iattura f. nenorocire, pagubă.

ibérico adj. iberic.

ibrido adj. hibrid.

icastico adj. evident, clar figurativ,
care redă idei prin imagini.

iceberg m. aisberg.

icòna f. icoană.

iconoclasta adj. iconoclast.
iconografia f. iconografie.
iconografico adj. iconografic.
Iddio m. Dumnezeu.
idèa f. idee; che beli'-'! ce prostie!
 Il gând, părere || închipuire,
 imaginație: neppure per ~ nici în
 închipuire.
ideale m. ideal || adj. ideal.
idealismo m. idealism.
idealizzare tran, a idealiza.
ideare tran, a concepe, a imagina,
 a închipui || a plănuî, a proiecta.
ideatóre m. inițiator, creator, autor
 (al unui proiect).
idèntico adj. identic.
identificare tran, identifica || refi.
 a se identifica, a deveni identic.
identificazióne f. identificare.
identità f. identitate.
ideologia f. ideologie.
ideològico adj. ideologie.
idilliaco adj. idilic.
 531
 mi - ILL
idillio m. idilă.
idiòta m. imbecil, idiot, prost.
idiozia f. idioție.
idolatrare tran, a idolatriza, a
 adora.
idolatrìa f. idolatrie.
idolo m. idol; zeitate.
idoneità f. aptitudine, capacitate,
 înclinare.
idòneo adj. apt, potrivit || oportun,
 convenabil.
idra f. hidră.
idrante m. hidrant, gură de apă.
idraulica f. hidraulică.
idràulico adj. hidraulic, de apă ||
 m. inginer hidraulic || instalator
 de apă.
idrocarburo m. hidrocarbură.
idròfilo adj. hidro fii; cotone ~,

vată.

idrofobia f. hidrofobie || turbare.

idrògeno m. hidrogen.

idrografia f. hidrografie.

idròlisi f. hidroliză.

idrovia f. canal navigabil.

ièna f. hienă.

ièri adv. ieri; ~ l'altro, alaltăieri;
iermattina, ieri dimineață; iersera,
aseară.

iettatóre, -trice m. e f. (despre o
persoană) piază rea.

igiène f. igienă || salubritate.

igiènico adj. igienic; salubru.

ignaro adj. neștiutor;
necunoscător.

ignàvia f. nepăsare.

ignavo adj. nepăsător; leneș;
moale || inert, ignòbile. adj. josnic, mârșav.

ignominioso adj. infam, josnic.

ignorantàggine f. ignoranță
prostie, nesocotință.

ignorante adj. ignorant, neștiutor ||
necuviincios, grosolan.

ignoranza f. ignoranță neștiință ||
ignorare, necunoaștere.
ignorare tran, a ignora.

ignòto adj. necunoscut; neștiut.

ignudo adj. gol; dezbrăcat; ~ nato,
gol pușcă.

il art. det. m. sing. -l, le || cel;
Stefano ~ Grande, Ștefan cel
Mare]|| pron. pers. III m. sing.
ace. pe el.

ilare adj. vesel, bine dispus.

ilarità f. veselie; bucurie ||
ilaritate.

illanguidire intr. a slăbi; refl. a
lâncezi, a deveni lânced.

illazióne f. raționament prin
inducție; concluzie.

illécito adj. ilicit, nepermis, oprit.

illegale adj. ilegal, nelegal.

illegalità f. ilegalitate.

illeggiðrìre tran, a da grație,
gingășie |t refl. a deveni grațios,
gingaș.

illeggibile adj. ilizibil, neciteț,
indescifrabil.

illèso adj. teafăr, nevătămat,
neatins.

illetterato adj. analfabet ||
neinstruit, ignorant.

illibatézza f. curățenie,
nevinovăție, puritate, neprihănire.

illibato adj. nevinovat, pur,
neprihănit.

illimitato adj. nelimitat;
nemărginit.

illividire intr. a se învineți.

illogicità f. absurditate

illògico adj. nelogic; absurd,
irațional.

illùdere tran, a înșela, a amăgi ||
refl. a-și face iluzii.

illuminare tran, a ilumina, a
lumina || a lămuri, a lumina.

illuminazione f. iluminatie;
iluminare.

illuminismo m. iluminism.

illusióne f. iluzie; nălucire.

illusionismo m. iluzionism.

532

illusionista și f. iluzionist.

illustrare tran, a lumina || a
lămuri, a explica || a ilustra (o
carte) || refl. a deveni vestit.

illustrativo adj. ilustrativ.

illustre adj. ilustru, faimos,
renumit, vestit, însemnat;
illustrassimo (în scrisori), prea
stimate.

imago f. imagine, formă.

imbacuccare tran, și refl. a (se)
înfofoli, a (se) înfășură.

imbaldanzire intr. a deveni
îndrăzneț, încrezut || refl. a se
îngâmfa || tran, a face pe cineva

să devină încrezut.

imballaggio m. ambalaj;
împachetare.

imballare tran, a ambala, a
împacheta || refl. a se ambala.

imballatura f. ambalare; ambalaj.

imballo m. ambalare.

imbalordire intr. a (se) zăpăci.

imbalsamare tran, a îmbălsăma ||
a împăia || a parfuma.

imbalsamato adj. îmbălsămat ||
parfumat.

imbalsamata f. îmbălsămare.

imbandierare tran, a pavoaza, a
împodobi cu steaguri.

imbandire tran, a pregăti o masă
mare; a pune masă.

imbarazzare tran, a încurca, a
pune în încurcătură, a jena refl. a
se amesteca în treburile cuiva.

imbarazzo m. piedică, obstacol ||
încurcătură, neplăcere; ~ di
stomaco, indigestie.

imbarbarire tran. intr. e refl. a
(se) sălbătici || a (se) strica.

îmbarcare tran, a îmbarca, a
încărca o navă || refl. a se
îmbarca.

imbarcatóio m. ambarcader.

imbarcazione f. îmbarcare ||
ambarcație.

ILL - IMB

imbarco m. îmbarcare ||
ambarcader || ambarcație.

imbasciata f. comision.

imbastardiménto m. degenerare ||
falsificare, alterare.

imbastardire tran, a face să
degenereze; a altera, a strica
|| intr. e refl. a, degenera, a se
corci.

imbecillaggine f. imbecilitate,
prostie, tâmpenie.

imbecille adj. imbecil.

imbèlle adj. slab, timid, fricos.

imbastire tran, a însăila || a schița,
a începe || a stabili (un plan) || a
încheia (doagele unui butoi).

imbăttere intr. e refl. a se întâlni;
a cădea, a da peste.

imbattibile adj. de neînvins.

imbeccare tran, a hrăni || a învăța
pe cineva cum trebuie să spună.

imbellire intr. a deveni frumos, a
se înfrumuseța.

imbèrbe adj. imberb; ras.

imbestialire intr. a se înfuria a se
încăpățâna || a se abrutiza.

imbestiâre tran., intr. e refl. a (se)
abrutiza, a (se) îndobitoci.

imbévere tran, a absorbi || a
asimila || refl. a se îmbiba; a se
impregna.

imbiancaménto m. înălbire,
albire.

imbiancare tran, a inalbi; a albi ||
a spoii || a spăla (rufe) || refi, a se
lumina || a încărungi || a se ofili.

imbiancatura f. înălbire; albire ||
spoire, zugrăvire.

imbizzarrire trans, a irita, a face
să devină capricios || intr. e refi, a
deveni capricios, neastâmpărat.

imboccare tran, a hrăni, a da în
gură -|| a instrui, a dăscăli || fig. a
intra, a o apuca || intr. e refi, a se
îmbuca, a se angrena, a se potrivi.

IMB - IMM

imbòcco m. gură de râu, cap de
stradă, de drum.

imboccare intr. a înmuguri, **imboniménto** m. îmbiere, îndemn,
invitație.

imbonire tran, a îmbia, a îndemna
[] a atrage un client || refi., intr. a
se liniști, a se potoli.

imboscare tran, și refl. a împăduri
|| a (se) ascunde în pădure || refi, a
sta la pândă.

imboscata f. pândă, cursă;
ambuscadă.
imbossolare tran, a pune în urmă.
imbottire tran, a vătui; a căptuși; a
umple, a îndesa; ~ il cervello, a
umple capul.
imbottita f. plapumă.
imbottitura f. căptușeală; vătuire,
capitanare material de
căptușeală; vatelină.
imbracciare tran, a apuca.
imbrattare tran, a murdări.
imbrattatura f. murdărie.
imbriacâre tran, a îmbăta || a
zăpăci, a exalta.
imbriacătura f. îmbătare
îndrăgostire.
imbriăco adj. beat; înfuriat.
imbrigliaménto m. înhămare,
înfrânare.
imbroccare tran, a nimeri || a
ghici.
imbrogliare tran, a încurca, a
amesteca || a înșela, a induce în
eroare; a trage pe sfoară || refl. a
se încurca.
imbrogliato adj. amestecat;
încurcat; confuz.
imbròglio m. încurcătură
echivoc, confuzie || înșelătorie,
escrocherie || intrigă.
imbroglione m. intrigant; escroc ||
încurcă lume.
imbrunire intr. a se întuneca;
sull'~, pe înserate.
imbucare tran, a pune, a introduce
(într-o gaură, etc).
imenèo m. căsătorie, cununie jj adj.
nupțial, matrimonial.
imitabile adj. imitabil.
imitare tran, a imita.
imitativo adj. imitativ.
imitazióne f. imitare; imitație.
immacolato adj. imaculat,

neprihănit; curat, pur.

immagazzinare tran, a depozita ||
a acumula.

immaginabile adj. imaginabil.

immaginare tran, a închipui, a
imagina; a inventa || refl. a crede
a-și închipui.

immaginario adj. imaginar;
închipuit.

immaginativa f. imaginație,
inventie, fantezie.

immaginazione f. imaginație,
închipuire imagine, lucru
închipuit.

immagine f. imagine, înfățișare ||
chip, figură || poză, ilustrație ||
umbră, spectru.

immalinconire intr. a deveni
melancolic, a se întrista.

immancabile adj. nelipsit || cert,
sigur, inevitabil.

immane adj. enorm,
disproporționat.

immanità f. cruzime, bestialitate ||
enormitate, mărime.

immansueto adj. nepotolit, aspru,
sălbatic.

immantinente aw. numai decăt,
pe loc, îndată.

immatricolare tran, a înmatricula,
a înscrie || a înregistra

immaturità f. lipsă de maturitate.

immaturo adj. necopt, crud || lipsit
de maturitate || prematur.

immedesimare tran, și refi, a (se)
identifica; a (se) contopi; a (se)
confunda.

534

IMM - IMP

immedesimazione f. identificare;
contopire.

immediatèzza f. caracter direct,
nemijlocit.

immediato adj. imediat, direct,

nemijlocit.

immensità f. imensitate.

immèrgere tran, a cufunda, a afunda, a scufunda, a înfunda || a înfige.

immeritévole adj. nedemn, care nu merită.

immersiōne f. imersiune, afundare.

imméttere tran, a pune; a introduce.

immigrare intr. a imigra.

immigraziōne f. imigrare; imigrație.

imminènte adj. iminent, inevitabil || suspendat, atârnat.

imminènza f. iminență.

immischiare tran, a amesteca || refl. a intra, a se amesteca.

immiserimento m. sărăcire, cădere în mizerie || slăbire, ofilire.

immiserire tran, a săraci || a slăbi, a ofili, a istovi || refl. a se chirci, a slăbi.

immissario m. emisar.

immissiōne f. introducere, băgare; punere.

immòbile adj. imobil, nemișcător || m. avere imobilă.

immobiliare adj. imobiliar.

immobilita f; nemișcare, imobilitate.

immobilizzare tran, a imobiliza.

immoderatézza f. necumpătare, exces.

immolare tran, a sacrifica, a jertfi.

immolaziōne f. jertfire, sacrificare.

immondézza f. murdărie, corupție || gunoi.

immóndo agg. murdar, necurat || josnic, infam.

immorale adj. imoral.

immoralità f. imoralitate.

immortale adj. nemuritor.

immortalità f. nemurire.

immòto adj. nemișcat, fix, imobil.

immune adj. imun || liber, scutit.

immunità f. imunitate || scutire || privilegiu.

immunizzare tran, a imuniza.

immutato adj. neschimbat.

imo.adj. de jos, jos.

impaccare tran, a împacheta, a ambala, a face pachete.

impacciare tran, a încurca, a jena.

impacciato adj. încurcat, împiedicat || ocupat.

impaccio rn. piedică, obstacol jenă
II încurcătură fig. supărare, plictiseală.

impadronire refl. a-și însuși ceva, a intra în posesie.

impaginare tran, a pagina.

impaginazione f. paginație.

impagliatura f. împăiere || împletitură de paie.

impalare tran, a trage în țeapă || refl. a sta drept, țeapăn.

impalcatura f. podire, pardosire || podea, tavan || schelă (la construcții) || structură, bază (a unui stat, fete.), **impallidire** iritr. a deveni palid, a se îngălbeni; cose da far ~, lucruri de care îți stă mintea în loc.

impallinare tran, a împușca (cu alic).

impallinatura f. rănire, ucidere (cu alic).

impaludare tran, a transforma în loc mociros, a inunda || rifl. a lua aspect de mlaștină || a se împotmoli.

535

IMP - IMP

impaniare tran, a încheia || a întinde curse (la păsări) || refl. a

se încheia || fig. a rămâne înșelat.

impaperâre refl. a face o greșeală,
a se încurca în vorbă

impappinare tran, a încurca, a
zăpăci II refl. a se încurca, a
rămâne cu gura deschisă.

imparare tran, a învăța; ~ a
memoria, a învăța pe dinafară.

imparaticcio m. exercițiu,
exercitare || lucru de începător.

impareggiabile adj. neasemuit,
incomparabil.

imparentare tran, a înrudi.

impari adj. neegal; nepereche,
impar; inferior, inapt.

imparità f. disparitate; neegalitate.

impartire tran, a împărtăși, a
distribui; ~ l'insegnamento, a da
lecții, a preda o disciplină; ~ un
ordine, a da ordine.

imparziale adj. imparțial.

impassibile adj. impasibil.

impastare tran, a frământa, a
plămădi (un aluat) || a amesteca
culorile II a încheia, a lipi || fig. a
face, a constitui.

impastato adj. plămădit; format,
constituit.

impasticcàre tran, a prepara || a
lucra prost; a încurca lucrurile || a
murdări.

impastocchiare tran, a înșela, a
minți, a păcăli.

impastoiare tran, a împiedica, a
pune piedici.

impaurire tran, a înfricoșa, a
speria, a îngrozi || refi, a se
înfricoșa, a se teme, a se speria.

impàvido adj. fără teamă,
neînfricat, cutezător.

impaziente adj. nerăbdător
intolerant, care nu suportă, nu
suferă.

impazientire refl. a se impacienta,

a pierde răbdarea.

impaziènza f. nerăbdare,
impaciență.

impazzata loc. adv. all'-,
nebunește, fără socoteală.

impazziménto m. oboseală;
agitație, nebunie.

impazzire intr. a înnebuni.

impeccàbile adj. impecabil,
perfect, fără defect.

impediménto m. piedică, oprire ||
impediment.

impedire tran, a împiedica || a
interzice, a opri || refl. a se
încurca.

impedito adj. paralizat, care nu
funcționează || ocupat, fără timp
liber.

impegnare tran, a amaneta, a
zălogi || a angaja (pe cineva); a
pune în loc, a angaja || a începe, a
angaja || rifl. a se angaja; a se
obliga.

impegnato adj. amanetat || obligat
angajat.

impégno m. obligație, angajament,
îndatorire; promisiune; senza ~,
fără obligație; soddisfare gli ~, a-
și îndeplini angajamentele || zel,
răvnă || ceartă, conflict.

impelagare refl. a intra, a se vârfi
în multe greutăți.

impellènte adj. imperios, urgent.

impenitènza f. perseverare;
încăpățânare într-o greșeală.

impennata f. cabrare.

impensato adj. negândit,
neînchipuit; neașteptat.

impensierire tran, a pune pe
gânduri, a preocupa, a îngrijora ||
refl. a se preocupa.

imperare intr. a domni; a stăpâni,
a guverna a comanda, a
porunci.

IMP - IMP

imperativo adj. imperativ,
poruncitor || m. (gram.)imperativ.

imperatóre m. împărat || general
învingător.

imperfetto adj. imperfect;
nedesăvârșit; tempo ~,
imperfectul.

imperfezióne f. imperfecțiune;
defect.

imperiale adj. imperial;
împărătesc || grandios, măreț.

impèrio m. autoritate, dominație;
imperiu || împărăție. »

imperióso adj. autoritar; mândru ||
urgent, imperios.

imperito adj. inapt, nepriceput;
neștiutor.

imperituro adj. nepieritor,
nemuritor, veșnic.

imperizia f. nepricepere,
neîndemânare, neștiință.

impermalire refl. a se supăra; a se
ofensa.

impermeabile adj. impermeabil ||
m. impermeabil, manta de ploaie.
împerniare tran, a fixa || refi, a se
fixa; a se. baza.

impèro m. imperiu; împărăție.

impersonale agg. impersonal,
imparțial.

impersonalità f. impersonalitate;
obiectivitate.

impersonare tran, a personifica || a
interpreta un rol, a se identifica
cu || refl. a se personifica, a fi
personificat de.

impertèrrito adj. neînfricat,
cutezător.

impertinènte adj. impertinent,
obraznic || nepotrivit, ne la locul
lui || care nu ține de; care nu se
referă la; fără legătură.

impertinenza f. obraznicie,
neobrazare, impertinență ||
nepotrivire, lipsă de legătură.

imperturbabile adj. imperturbabil.

imperturbabilità f. stăpânire de
sine; nepăsare.

imperturbato adj. netulburat,
neliniștit, senin.

imperversare intr. a se dezlănțui,
a bântui.

impervio adj. inaccesibil, de
neatins.

impestare tran, a infecta, a
contamina || a împrăștia miros
urât.

impeto m. avânt, impetuoșitate;
impuls || asalt, ciocnire.

impetrare tran, a înduioșa, a
îndupleca; a obține || a se
împietri, a rămâne ca de piatră, a
încremeni.

impettito adj. drept, țeapăn.

impetuosità f. avânt,
impetuoșitate.

impetuoso adj. impetuos; avântat;
năvalnic, tumultuos.

impiantare tran, a înființa, a
întemeia || a utiliza || a deschide (un
cont, o partidă) || - a înfige; a
așeza, a potrivi.

impianto m. instalare || instalație ||
mobilier, utilaj.

impiastrare tran, a unge || a
mâzgăli; a mânji || refi, a se
sulemeni || a se murdări.

impiastro m. platură || leac || fig.
persoana plicticoasă.

impiccagione f. spânzurare.

impicare tran, a spânzura || refi, a
se spânzura.

impiccato adj. spânzurat, agățat.

impicciare tran, a încurca, a
împiedica, a sta în drum || refi, a
se amesteca.

impicciato adj. încurcat, ocolit ||
încurcat, neclar || ocupat.

impiccio m. încurcătură, piedică ||
afacere încurcată || datorie,
ipotecă.

impicciolire tran, a micșora.

IMP - IMP

impiccioli mento m. micșorare.

impiegabile adj. utilizabil.

impiegare tran, a întrebuința, a
folosi II a investi (banii) a folosi
pe cineva || refl. a se angaja || a se
dedica.

impiegato m. funcționar, slujbaş
impiegat.

impiègo m. întrebuințare, folosire;
del denaro, investiție,
plasament de bani || funcție,
serviciu || ocupație, muncă.
impietosire, tran, a înduioșa, a
mișca.

impietrire tran, a petrifica || intr. a
refi, a (se) împietri; a încremeni.
impietrito adj. împietrit, de piatră;
fig. dur, aspru.

impigliare tran, a prinde || a
încurca || refi, a se încurca, a
rămâne prins.

impigliato adj. prins || încurcat,
vârât în ceva.

impigrare intr. și refl. a (se) lenevi.

impinguare tran, a îngrășă || f refl. e
intr. a (se) îngrășă; || (fig.) a (se)
îmbogăți.

impiombare tran, a plumbui || a
plomba.

implacabile adj. implacabil; de
neînduplecat.

implacabilità f. neîndurare,
neînduplecare; implacabilitate.

implicare tran, a implica || refl. a
se încurca; a se amesteca în ceva.

implicito adj. implicit, subînțeles.

implorare tran, a implora, a cere

insistent.
implorazióne f. implorare,
rugămintă insistență.
implume adj. golaș, fără pene.
impolitico adj. nepolitic
nesocotit, imprudent.
impollinazióne f. polenizare.
impoltronire intr. a lenevi, a
trândăvi.
imponderabile adj. imponderabil.
imponderabilità f.
imponderabilitate.
imponènte adj. impunător, falnic,
solemn, grandios.
imponènza f. solemnitate,
gravitate.
imponibile adj. impozabil || m.
teren impozabil.
imporporare tran, a înroși, | refi, a
(se) înroși.
impórre tran, a împovăra; a
însărcina || a da, a pune; ~ una
tassa, a pune o taxă || refl. a se
impune, a avea prestigiu.
importante adj. important,
însemnat.
importanza f. importanță,
însemnătate.
importare tran, a importa, a
introduce a reprezenta, a
însemna || v. imper. a interesa; a
fi important, a avea însemnătate;
non mi importa, nu mă
interesează.
importazióne f. import
importuno adj. insistent; plicticos,
supărător.
imposizióne f. impunere, punere ||
taxă, impozit.
impossessare refi, a lua în
stăpânire, în posesie || a-și însuși
pe deplin.
impossibile adj. imposibil, cu
neputință || m. imposibilul, lucru

absurd; fare l'i- a face tot ce este
cu putință.
impossibilità f. imposibilitate;
neputință.
impostare tran, a așeza, a plasa || a
începe construcția unei nave || a
începe, a trasa planul || a pune la
cutie (o scrisoare), a da la poștă.
impostóre m. impostor; șarlatan.
impostura f. impostură;
înșelătorie.

é

IMP - IMP

impotènte adj. impotent,
neputincios || inapt, incapabil,
ineficace.

impotènza f. impotență, neputință
|| slăbiciune.

impovertire tran, a săraci || intr. și
refl. a săraci, a scăpata.

impracticabile adj. impracticabil ||
intratabil

impratichire tran, și refl. a (se)
pregăti, a (se) instrui a (se)
exercita.

imprecare intr. a blestema.

imprecisióne f. imprecizie.

imprejudicato adj. neprejudiciat,
nevătămat || nejudecat || dare nu a
suferit o judecată sau o
condamnare penală.

impregnare tran, a fecunda || a
impregna, a îmbiba.

impreparato adj. nepregătit;
nepreparat.

impreparazióne f. nepregătire.

imprésa f. acțiune, faptă
însemnată || expediție militară ||
antrepriză || firmă, casă, societate
|| simbol, emblemă || inițiativă,
îndrăzneală. «

impressionabilità f. sensibilitate.

impressionare tran, și refl. a (se)
impresiona, a (se) tulbura.

impressióne f. urmă, imprimare,
în tipărire || tipărire, ediție ||
impresie; fare ~, a produce
senzație.

imprestare tran, a împrumuta
cuiva, a da cu împrumut.

imprevedibile adj. imprevizibil;
de neprevăzut.

impreveduto adj. neprevăzut,
neașteptat.

imprevisto adj. neprevăzut.

impreziosire tran, a mări valoarea,
prețul; a face să devină prețios ||
intr. și refl. a face pe prețiosul, a-
și da aere.

imprigionare tran, a închide || a
aresta, a băga la închisoare, a
întemnița.

imprimere tran, a întipări || a
imprima.

improbità f. necinste.

improbo adj. necinstit || excesiv,
trudnic.

improduttivo adj. neproductiv,
neroditor.

imprónta f. aparență, senin;
pecete; întipărire; ~ digital;
amprente digitale.

improntare tran, a pregăti, a face
gata || a pecetlui; a întipări.

improntitudine f. indiscreție,
insistență, nerușinare.

impròprio adj. impropriu,
nepotrivit, necorespunzător.

improvvisare tran, a improviza.

improvvisata f. surpriză plăcută;
fare un'~ ad uno, a veni pe
neașteptate la cineva.

improvviso adj. neprevăzut,
neașteptat, negândit.

imprudènte adj. imprudent,
neprevăzător.

imprudènza f. imprudență,
neprevedere, nesocotință.

impudènte adj. nerușinat,
neobrăzat.

impudènza f. nerușinare,
neobrăzare.

impudicizia f. lipsă de pudoare ||
desfrâu, necinste.

impulsività f. impulsivitate.

impulsivo adj. impulsiv, nesocotit,
nestăpănit.

impulso m. îndemn, imbold,
stimulent.

impunemente adv. nepedepsit,
nevătămat.

impuntare intr. a se lovi; a se
izbi; a se încăpățâna, a se opinti;
a se împotrivi.

IMP - INA

imputare tran, a imputa, atribui
(în rău) II a acuza a învinui.

imputato m. și f. acuzat, imputat.

imputazione f. imputare;
imputație învinuire; acuzare..

imputridire intr. și tran, a putrezi, a strica, a altera.

in prep. (urmat de articolul hotărât

il, lo, la, i, gli, le se unește cu

acesta și devine nel, nello, nella, nei, negli, nelle); (cu sens local)

în; stare ~ casa, a sta în casă; cu;

andare in carrozza, a merge cu

trăsura; || (cu sens temporal)

peste, până în, în; ~ due mesi în

două luni || indică relație, în, număr de, la număr siamo ~

quattro, suntem patru la număr ||

cu sens modal, la, în, bravo ~

latino, bun la latină.

inabile adj. neîndemânatic; inabil ||
inapt || incapabil; ineficace.

inabissare tran, a arunca; a
scufunda (în prăpastie) || refl. a
cădea, (în prăpastie), e se
scufunda.

inabitato adj. nelocuit.

inaccessibile adj. inaccesibil.

inaccòrto agg. imprudent, stângaci, neatent.

inacerbire tran, a înăspri.

inacidiménto m. acrire, înăcrire.
inacidire tran, și intr. a (se) înăcri;
a (se) acri.

inadattabilità f. inadaptabilitate.

inadeguato adj. nepotrivit.

inadeguatézza f. nepotrivire.

inafferrabile adj. greu de urmărit;
insesizabil || greu de prins; care
îți scapă din mâini.

inalare tran, a inhala.

inalatóre m. inhalator.

inalazióne f. inhalație.

inalberare tran, a arbora, a înălța
(un steag) || a planta, a sădi (un
teren cu pomi) a ridica, a agita || a
răscula || refl. a cabra || a se
supăra; a se înfuria || a se răscula.

inalterato agg. nealterat;
neschimbat.

inalterabile adj. inalterabil || care
nu poate fi schimbat.

inamèno adj. neplăcut, trist.

inammissibile adj. inadmisibil.

inâne adj. zadarnic, van, inutil.

inanimare tran, a încuraja; a
anima, a însufleți.

inanimato adj. fără viață, fără
suflet; neînsuflețit.

inappagato adj. nesatisfăcut,
nepotolit.

inappetènte adj. fără poftă de
mâncare; fără apetit.

inappicâbile adj. inaplicabil.

inappuntâbile adj. ireproșabil;
fără pată, perfect.

inargentare tran, a arginta, a polei
(cu argint) || a lumina (ca luna).

inaridire tran, a usca, a face să
devină arid || a înăspri || refl. și
intr. a deveni arid, sec; a se usca.

inarrivabile adj. inaccesibil, de
neajuns. 4

inarticolato adj. nearticulat || fără
articulație, fără încheieturi.

inaspettato adj. neașteptat.
inaspriménto m. înăsprire.
inasprire tran, a înăspri, a usca ||
intr. și refl. a (se) înăspri, a (se)
usca, a deveni arid.
inattendibile adj. neautorizat,
necontrolat.
inattendibilità f. nesiguranță,
neînțemeiere (a unei informații).
inattésó adj. neașteptat.
inattivo adj. inactiv.
inattitudine f. inaptitudine.
inaudito adj. ne mai auzit || de
necrezut, extraordinar.
inaugurale adj. inaugural.
inaugurare tran, a inaugura; a
deschide, a începe; a dezveli || a
consacra.
inaugurato adj. inaugurat ||
nefericit, nenorocit.
inaugurazióne f. inaugurare.
inauspicato adj. nefast, nenorocit.
inavvedutézza f. neatenție,
nesocotință; neprevedere.
inavveduto adj. neatent, nesocotit;
imprudent.
inavvertito adj. nesimțit,
neobservat.
inawezzo adj. neobișnuit.
incaglio m. piedică, obstacol ||
împotmolire; înnămolire.
incalzante adj. insistent || urgent.
incalzare tran, a zori, a grăbi, a
împinge de la spate || a urmări de
aproape || a fi iminent, a fi
aproape. || refl. a se succede
repede, a se precipita.
incanalare tran, a canaliza, a
îndrepta apele || a îndruma, a
îndrepta.
incancherire intr. a se cangrena ||
tran, a irita, a agrava.
incandescènte adj. incandescent;
înroșit.

incantaménto m. încântare, vrajă.

incantare tran, a fermeca, a vrăji || a încânta, a plăcea || refl. a fi-fermecat, vrăjit || a rămâne cu gura căscată, prostit || a se opri din lucru.

incantatóre, -trice adj. încântător, fermecător || m. f. vrăjitor.

I **incantésimo** m. farmec, vrajă; magic || încântare, plăcere, extaz; rompere P~, a distruge iluzia, farmecul.

incantévole adj. încântător, fermecător.

incanto m. farmec, vrajă || încântare; è un ~, e ceva

INA - INC

încântător; come per ~, ca prin minune || licitație.

incantucciare tran, și refl. a pune, a (se) ascunde într-un colț.

incanutiménto m. încărunțire.

incanutire intr. a încărunți, a albi.

incapace adj. incapabil.

incapacità f. incapacitate.

incaponiménto m. încăpățănare.

incaponire intr. a se încăpățâna.

incappare intr. a intra într-o încurcătură, o cursă || a da peste cineva, a se întâlni fără veste cu cineva.

incaricare tran, a însărcina || a încredința || refl. a lua asupra-și; a se obliga, a se însărcina, a-și lua o sarcină.

incarico, -ichi m. însărcinare, sarcină, atribuție, misiune || grijă, greutate || povară, obligație grea.

incarnare tran, a încarna, a întrupa, a întruchipa || refl. a se încarna, a se întrupa.

incarnazióne f. încarnare; întrupare.

incartapecorire intr. și refl. a se

zbârci; a se îngălbeni; a deveni ca pergamentul.

incartapecorito adj. zbârcit, îngălbenit.

incasellare tran, a introduce într-o căsuță, un raft, un fișier || a pune numerele în căsuță (la aritmetică).

incassare tran, a pune, a așeza obiecte diferite într-o ladă, într-o cutie || intr. a încasa, a primi bani.

incastro m. cavitate, scobitură, îmbucare.

incatenare tran, a înlănțui, a încătușa || a leg.

incauto agg. imprudent, nesocotit; ~ acquisto, lucru cumpărat fără a i se cerceta proveniență, lucru provenind din furt.

INC - INC

incavallâre tran, a încăleca, a suprapune || refl. a încăleca.

incavare tran, a săpa, a scobi.

incavato ngg. săpat, scobit, guance ~, obraji scobiți, față trasă.

incèdere intr. a păși, a înainta; a umbla solemn, grav.

incendiare tran, a incendia, a aprinde, a da foc || refl. a se aprinde, a lua foc.

incendiario adj. incendiar || ațâțător, care provoacă dezordine || m. incendiator.

incèndio m. incendiu; foc.

incenerare tran, a presăra cu cenușă.

incenerimento m. ardere, transformare în scrum; incinerare.

incensare tran, a tămâia, || a adula.

incènso m. tămâie.

inceppsare tran, a împiedica, a opri || a încurca.

inceppato adj. încurcat;

împiedicat.
incertézza f. nesiguranță,
incertitudine.
incèrto adj. nesigur, îndoielnic;
nestatornic; tempo ~, vreme
schimbătoare || m. incertitudine,
lucru nesigur.
incespicare intr. a se împiedica, a
se poticni || (fig.) a se încurca, a
se împotmoli.
incessànte adj. neîncetat, continuu.
incèsto m. incest || adj. impur,
pătat.
incètta f. acaparare, speculare.
incettare tran, a acapara pentru
specula; a specula.
inchièsta f. anchetă, cercetare.
inchinare tran, a înclina, a pleca, a
apleca; ~ la fronte, a _pleca
fruntea || a îndupleca || refl. a se
înclina, a se pleca || a se resemna.
inchino m. reverență, plecăciune.
inchiòstro m. cerneală; ~ di Cina,
tuș.
incidentale adj. incidental;
accessoriu, secundar.
incidènte m. incident, întâmplare ||
adj. incident, intercalat; raggi ~,
raze incidente.
incidènza f. incidență; digresiune;
per f., în treacăt.
incidere tran, a săpa, a grava;
(fig.) ~ nella memoria, a săpa, a
întipări în minte.
incinta f. gravidă, însărcinată.
incipiènte agg. incipient,
începător.
incipriare tran, a pudra || refl. a se
pudra.
incisióne f. incizie, tăietură;
gravură, stampă || înregistrare pe
disc.
incisivo adj. incisiv, tăios || m.
(plur.) dinți incisivi.

incisóre m. gravor.
incitáménto m. incitare, incitație;
imbold, îndemn.
incitare tran, a încita; a ațâța || a
îndemna, a stimula, a îmboldi.
incitnillire intr. a (se) prosti, a (se)
năuci.
incivile adj. necivilizat, barbar ||
grosolan mojić.
inciviliménto m. civilizare
civilizație.
incivilire tran, a civiliza || a educa.
inclemènte adj. neîndurat,
nemilos, sever.
inclemènza f. neîndurare; asprime,
strășnicie.
înclinare tran, a înclina, a apleca;
a îndoi || a dispune, a înclina spre
|| intr. a înclina, a fi dispus || refl.
a (se) înclina, a (se) umili.
inclinato adj. înclinat.
inclinazióne f. înclinație, înclinare,
aplecare || (fig.) înclinație,
predispoziție, aptitudine, vocație.

542

INC - INC

incline adj. înclinat, dispus,
favorabil.
inclito ngg. renumit, ilustru.
includere tran, a include, a
cuprinde || a anexa, a alătura || a
pune în același plic.
inclusióne f.. includere; cuprindere
|| anexare, alăturare || închidere
(în plic).
inclusivo adj. inclusiv, implicit.
incoerènte adj. incoerent.
incoerènza f. incoerență.
incògliere tran, a prinde, a apuca ||
intr. a se întâmpla cuiva; a veni
pe neașteptate.
incògnita f. necunoscută || dată
necunoscută lucru necunoscut.
incògnito m. necunoscut;

viaggiare in ~, a călători
incognito; mantenere l'~, a păstra
numele ascuns.

• **incollare** tran, a încleia, a lipi; a
suda || a pune în spate.

incollerire intr. și refl. a se supăra;
a se infuria, a se mânia.

incolonnare tran, a încolona, a
înșirui || refl. a se încolona.

incolóro adj. incolor.

incolpabile adj. culpabil, de
învinuit, **incolpare** tran, a învinui, a acuza.

incolpato adj. acuzat.

incolpévole adj. nevinovat.

incólto adj. necultivat, neîngrijit ||
neglijat.

incòlume adj. teafăr, neatins,
nevătămat.

incolumità f. nevătămare,
integritate.

incombènte adj. iminent;
amenințător.

incombènza f. sarcină, obligație,
treabă.

incombere tran, a fi iminent; a
i amenința.

incominciaménto m. început.

incominciare tran, și intr. a
începe.

incommensurabilità f. imensitate.

incomodare tran, a incomoda, a
deranja, a importuna || refl. a se
deranja.

incòmodo m. supărare, neajuns ||
indispoziție || adj. incomod
supărător; il terzo ~, persoane
care deranjează. .

incomparàbile adj. incomparabil,
'excelent.

incomparabilità f. excelență,
perfectiune; raritate.

incompatibile adj. incompatibil.

incompatibilità f.
incompatibilitate; nepotrivire.

incompetènte adj. incompetent;
nepriceput.

incompetènza f. incompetență,
nepricepere.

incompiuto adj. nedesăvârșit,
neisprăvit, neîmplinit.

incomplèto adj. incomplet,
neterminat.

incompósto adj. dezordonat,
neglijent necuviincios,
nepolíticos || simplu.

incompréso adj. neînțeleș,
nepriceput || necuprins, neîntegrat
în.

inconcludènza f. nehotărâre, in confessato adj. nemărturisit.

inconsapevolézza f. inconștiență;
neștire, neștiință.

incònsocio adj. inconștient.

inconsequènte adj. inconsecvent.

inconsideratézza f. ușurință,
nesocotință.

inconsiderato adj. nesocotit,
ușuratic || temerar, negândit.

inconsuèto adj. neobișnuit, rar,
ciudat.

inconsulto adj. nesocotit, ne-
chibzuit; imprudent, necugetat,
temerar.

543

INC - INC

incontentàbile adj. nemulțumit
greu de mulțumit.

incontestabile adj. incontestabil.

incontrare tran, și refl. a (se)
întâlni || (fig.) a (se) împăca, a
(se) înțelege || a se lovi de ceva, a
da peste cineva.

incóntro m. întâlnire

întâmpinare; bună primire
ocazie, conjuncturi || întrecere,
competiție adv. împotriva,
contra || în față, peste drum' ||
prep. ~ a, spre, dimpotrivă.

incoraggiaménto m. încurajare,

îmbărbătare.

incoraggiare tran, a încuraja, a da curaj.

incorniciare tran, a înrăma.

incorniciatura f. înrămare,

încadrare || ramă, cadru.

incoronare tran, a încorona || a înconjura || a termina, a finisa (o clădire) || a premia, a se încâpățâna.

incorporare tran, a încorpora, a integra || a încorpora; a anexa || a reține, a asimila || refi, a se încorpora || a se anexa, a se uni || a se reîncarna, a se întruchipa.

incorporazione f. încorporare || integrare anexare, unire confiscare.

incorporeo adj. necorporal, spiritual.

incorreggibile adj. incorigibil; de necorectat || neascultător.

incórrere intr. a cădea || (fig.) ~ în un errore, a comite o greșeală.

incorrótto adj. necorupt, cinstit, integru || necontaminat || neatins, intact.

incorruttibile adj. incoruptibil, nealterabil.

incosciente adj. inconștient || fără conștiință, imoral.

incostanza f. . inconstanță, nestatornicie || variabilitate (a anotimpurilor).

incredibile adj. de necrezut; neverosimil.

incrementare tran, a mări, a crește, a spori.

incremento m. mărire, sporire; spor, creștere, progres.

incresciósó adj. plicticos, supărător, neplăcut.

increspare tran, a încreți; a ondula || a încrunta.

increspatura f. cută; încrețitură;
ondulație || încrețire, ondulare.

incriminare tran, a încrimina, a
acuza, a învinui.

incriminazione f. incriminare,
învinuire.

incrinare tran, a crăpa, a plesni
ușor.

incrociare tran, a încrucișa; fig. ~
le braccia a înceta lucrul; ~ le
spade, a duela || a încrucișa, a
corci || refl. a se încrucișa || intr- a
naviga în sus și în jos.

incrollabile adj. solid, ferm, de
neclintit.

incrostazione f. crustă.

incrudere intr. a se înăspri || a se
irita, a se infecta, a se agrava.

incubo m. vis urât, coșmar || (fig.)
gând apăsător, obsesie || om
plicticos; pisălog. '

incùdine m. nicovală; essere tra
l' - e il martello, a fi între ciocan
și nicovală.

inculcare tran, a imprima, a
întipări în minte || a convinge.

incurabile adj. incurabil.

incurante adj. nepăsător, neglijent,
lăsător.

incursione f. incursiune, atac ||
agresiune.

544

INC - IND

incurvare tran, a curba, a arcui || a
încovoia; a apleca, a îndoi || a
răsuci || refi, a se arcui, a se îndoi.

incurvatura f. curbare, arcuire ||
aplecare, gârbovire.

incùtere tran, a impune, a inspira,
a sugera || a trezi, a suscita (teamă
respect, mirare).

indaco, -chi adj. culoare liliachie ||
m. indigo.

indagare tran, a căuta; a studia || a

investiga.

indagatóre, -trice m. și f.
cercetător; căutător.

indagine m. căutare; cercetare,
investigație.

indarno adv. zadarnic.

indebitaménto m. îndatorire.

indebitare tran, a apăsa, a
împovăra de datorii || refi, a se
îndatora.

indeboliménto m. slăbire;
slăbiciune; debilitate.

indebolire tran, a slăbi, a extenua,
a debilita || refi, a se slăbi, a se
debilita.

indecènte adj. indecent; (fig.)
nedemn.

indecènza f. indecență || lipsă de
demnitate.

indecifràbile
inexplicabil.

indecifràto
neexplicat, neînțeles.

indecisióne f. indecizie,
nehotărâre; nesiguranță; ezitare.

indeciso adj. nedecis, nehotărât.

indecomponibile adj. indivizibil,
de nedescompus.

indefinito adj. nedefinit,
nedeterminat, nedelimitat.

indelicato adj. nedelicat;
necuviincios, nepolíticos,
grosolan.

indemoniato adj. furios, turbat;
îndrăcit || obsedat, posedat. ,
adj. indescifrabil, adj. nedescifrat

indennità f. despăgubire,
indemnizație.

indennizzare tran, a despăgubi.

indeterminatézza f.
nedeterminare nedefinire;
imprecizie.

indeterminato adj. nedeterminat ||
nedefinit.

indi adv. de acolo; din acel loc ||
apoi, atunci.

indiano adj. indian; fare l'~, a
face pe prostul.

indiavolare tran, a face să turbeze,
a înfuria pe cineva.

indiavolato agg., obsedat, posedat
|| furios || foarte rău || diabolic.

indicare tran, a arăta, a indica || a
însemna, a dovedi, a denota; a
sfătui; a sugera.

indicativo adj. indicativ, care
indică; modo ~, mod indicativ.

indicato adj. indicat, oportun,
potrivit.

indicatóre m. indicator; ~ stradale,
stâlp sau piatră care indică
kilometrajul pe șosele.

indicazione f. indicație.

indice m. indiciu, semn || dito ~,
(deget) arătător || indice, index,
tablă de materie | arătător, ac,
indice (la ceas, aparate, etc).

indietreggiare intr. a se da înapoi,
a se trage înapoi || a se retrage.

indiétro adv. înapoi, în urmă;
rimanere ~, a rămâne în urmă;
farsi ~, a se da înapoi; i: lasciare
~, a omite; all'~, la spate.

indifeso adj. neapărat, fără;
apărare.

indifferente adj. indiferent, apatic
|| impasibil, imperturbabil;
insensibil || nesemnificativ.

indiferenza f. indiferență,
nepăsare.

indigeno adj. indigen, autohton,
băștinaș.

545

IND - IND

indigente adj. nevoiaș, sărac,
cerșetor.

indigenza f. sărăcie, mizerie.

indigestione f. indigestie.

indigesto adj. indigest || (fig.)

plicticos, supărător, neplăcut.

indignare refl. și intr. **a** (se)

indigna, a (se) mânia || tran, a

indigna, a supăra.

indignazióne f. indignare, mânie;

dispreț.

indipendènte adj. independent,

neatârnat; liber, autonom.

indire tran, a convoca; fixa (o

dată), a proclama. »

indirètto adj. indirect; pe ocolite,

mijlocit.

indirizzare tran, a îndruma, a

îndrepta, a adresa || a îndrepta, a

trimite, a adresa.

indirizzo m. îndrumare, călăuză,

orientare, direcție || adresă |

mesaj solemn.

indisciplina f. indisciplină.

indisciplinato adj. nedisciplinat,

recalcitrant.

indiscreto adj. indiscret;

inoportun.

indiserezióne f. indiscreție.

indiscutibile adj. indiscutabil.

indispensabile adj. indispensabil.

indispettire tran. intr. și refl, a (se)

supăra, a (se) necăji, a (se) mânia.

indispórre tran, a îndispune, a

tulbura; a supăra.

indispósto adj. indispus.

indissolùbile adj. indisolubil.

indistruttibile adj. indestructibil.

individuale adj. individual.

individualismo m. individualism ||

egoism.

individualità f. individualitate.

individualizzare tran. a

individualiza; a specifica.

individualizzazióne f.

individualizare.

individuare tran, a individualiza; a

specifica, a determina || a indica,

a identifica; a depista.

individuo m. individ || necunoscut, individ.

indivisibile adj. indivizibil, neîmpărțit; unit.

indiviso adj. nedivizat, neîmpărțit; unit.

indiziato adj. suspect, apăsător de bănueli.

indizio, -izi în. indiciu; semn, urmă.

indòcile adj. nesupus, neascultător.

indocilità f. neascultare, nesupunere.

indolcire tran, a îndulci || fig. a îmblânzi.

indole f. fire, temperament; dispoziție || caracter, geniu, fire particulară.

indolente adj. indolent, apatic.

indòmito adj. neîmblânzit || mândru.

indorare tran, a auri || a face să, strălucească || (fig.) ~ la pillola, a atenua gravitatea unor vești neplăcute. 4

indossare tran, a îmbrăca, a pune pe spate.

indossatrice f. manechin.

indòsso adv. pe sine; pe spate; avere ~, a fi îmbrăcat, a purta, a avea pe sine.

indovinare tran, a ghici || a preciza, a intuit || a nimeri; non ne indovina una, are mereu ghinion, nu-i reușește nimic.

indovinato adj. nimerit, bine ales.

indovinello m. ghicitoare | f șaradă; anagramă; rebus.

indovino m. și f. ghicitor, prevestitor || adj. care ghicește, care prevestește.

indreppellâre tran, a încolona.

IND - INF

indubbio adj. neîndoielnic, sigur, clar.

indubitato adj. cert, sigur.

indugiare intr. și refl. a zăbovi; a întârzia.

indugio m. întârziere, zăbavă; amânare; senza ~, numaidecât.

indulgente adj. indulgent, îngăduitor, tolerant; blând, binevoitor || înclinat spre; dispus să asculte.

indulgènza f. indulgență, îngăduință, toleranță.

indulgere tran, a ierta; a permite || a fi binevoitor, a concede cu bunăvoință.

indurare tran, a întări || intr. și refl. a se întări || a deveni dur, insensibil.

indurre tran- a inspira || a îndemna, a sfătui, a incita, a împinge || refl. a se convinge, a se hotărî.

indùstria f. industrie || dibăcie, iscusință; ingeniozitate.

industrialie adj. industrial || m. industriaș, fabricant.

industrializzare tran. a industrializa.

industriâre refl. a se sili, a se strădui, a se trudi.

industrióso adj. ingenios; întreprinzător; abil, dibaci.

induzióne f. inducție || presupunere.

inebetito adj. năucit, prostit.

inebriare tran, și refl. a (se) îmbăta, a (se) exalta.

inèdito adj. inedit, nepublicat.

ineducato adj. prost crescut; nesupus, nedisciplinat.

inefficace adj. ineficace; zadarnic.

inefficàcia f. ineficacitate.

ineguaglianza f. inegalitate,
variabilitate || neregularitate.
ineguale adj. neegal; inegal.
ineluttabilità f. fatalitate.
inequivocabile adj. forte, clar.
inerente adj. inerent; propriu,
nedespărțit. '
inërme adj. dezarmat; neînarmat,
fără apărare.
inërte adj. leneș, trândav || inert,
fără viață; inert.
inèrzia f. inerție; lene.
inesattèzza f. inexactitate; greșeală
eroare.
inesatto adj. inexact; greșit ||
neplătit; neîncasat, neachitat.
inesaudito adj. neascultat,
neîndeplinit, nesatisfăcut.
inesauribile adj. ineputabil;
nesecat, continuu, veșnic.
inesàusto adj. nesecat, ineputabil.
ineseguibile adj. neexecutabil.
inesistente adj. inexistent,
imaginar.
inesorabilità f. neînduplecare.
inespèrto adj. necunoscător.
inesprimibile adj. inexprimabil,
inefabil.
inespugnâto adj. nebiruit,
neînvins.
inettitudine f. incapacitate;
nepricepere.
inètto adj. inapt, incapabil; prost.
inevaso adj. nerezolvat, fără
răspuns.
inevitabile adj. inevitabil.
inèzia f. ineptie, negliobie;
bagatelă, fleac, mărunțiș.
infagottare tran, a înfofoli || refl. a
se înfofoli, a se îmbrăca urât, fără
gust.
infamare tran, a defăima, a
calomnia, a dezonora.
infame adj. infam; rău; pervers ||

insuportabil.

infangare tran, a noroi || refl. a rămâne murdar de noroi.

infante m. copil; minor; pupil.

547

INF -INF

infantile adj. infantil || copilăresc; pueril.

infanzia f. copilărie: giardino d'~, grădiniță de copii; nido, asilo d'~, creșă, cămin de copii.

infarto m. infarct.

infasciare tran, a înfășa, a bandaja.

infastidire tran, și refl. a plictisi || a scârbi, a supăra.

infaticato adj. neobosit.

infatuare tran, a exalta; a înnebuni || a prosti || refi, a se exalta || a-și pierde mințile.

infatuato adj. exaltat; îndrăgostit.

infecóndo adj. neroditor, steril || zadarnic, inutil.

infedéle adj. infidel, necredincios; neleal, trădător || inexact; fals, neadevărat || necreștin, păgân, necredincios.

infedeltà f. necredință, infidelitate; trădare; falsitate.

infelice adj. nefericit; nenorocit, trist || nereușit || (despre casă) mică, incomodă || nepropice, nefavorabil || prost, nenorocit.

infelicità f. nefericire || nenorocire, calamitate.

inferióre adj. inferior m. subaltern, inferior.

inferiorità f. inferioritate.

infermeria f. infirmerie.

infermiccio adj. bolnăvicios.

infermière m. și f. infirmier; fare da ~, a îngriji un bolnav.

inférmo adj. bolnav || bolnav mintal || slab; laș || obosit nestabil, nesigur.

infernale adj. infernal; drăcesc.

infèrino adj. inferior, de jos;

infernal, care ține de infern || m.

infern, iad, gheenă; caldo d'~,

căldură insuportabilă; baccano

d'~, zgomot îngrozitor; mandare

all'~, a trimite pe lumea cealaltă.

inferocire tran, a înrăi; a face crud,

feroce || refi, și intr. a deveni

feroce, crud || intr. a comite acte

sălbatic.

inferriata f. grație.

infervoraménto m. aprindere,

însuflețire.

intervoràre tran, și refl. a încuraja,

a entuziasma; a însufleți, a

înflăcăra.

infettare tran, a infecta a

contamina, a molipsi || refi, a se

contamina.

infettivo adj. infecțios; malattia ~,

boală contagioasă.

infetto adj. infectat || contaminat,

corupt, stricat.

infezióne f. infecție || contaminare.

infiacchiménto m. slăbire;

slăbiciune, moleșire.

infiacchire tran, a slăbi, a moleși ||

intr. și refl. a slăbi; a se moleși; a-

și pierde forțele.

infilata f. înșiruire; lucruri înșirate;

șir; battere il nemico d'~, a lovi

dușmanul în coastă.

infiltrare tran, a băga, a introduce

|| refl. a se infiltra, a pătrunde;

(fig.) a se insinua.

infiltrazióne f. infiltrare;

■infiltrație; pătrundere.

infilzare tran, a înșira || a înfige, a

străpunge.

infilzata f. șir, înșirare.

infilzato adj. înfipt, străpuns;

madonnina ~, mironosiță.

infimo adj. cel mai de jos; cel din

urmă, ultimul.

infine adv. în cele din urmă, în sfârșit, în fine.

infingardaggine f. trândăvie, lene; leneveală.

infingardo adj. leneș, trândav || încet; inert.

548

infinità f. imensitate; infinitate, nemărginire multitudine, abundență.

infinitézza f.. nemărginire.

infinito adj. infinit; nenumărat; foarte mare || m. infinit || infinitiv, mod infinitiv.

infinocchiare tran, a înșela, a păcăli.

infiorare tran, a înflora; a împodobi cu flori || a acoperi cu flori; a înfrumuseța.

infiorescènza f. inflorescență.

infirmare tran, a infirma.

infischiare refl. a nu-i păsa, a-și bate joc.

infisso adj. înfipt || m. pervaz (de ușă), țeava, conductă.

infittire intr. și refl. a se îndesi, a deveni des.

inflazióne f. inflație.

inflessióne f. îndoire || flexiune || modulație, inflexiune (a vocii) || flexiune.

infliggere tran, a impune, a aplica, a da (o pedeapsă, un blam, etă).

influènte adj. influent.

influenza f. influență, înrâurire, trecere || influx, flux, influență || prestigiu, credit, ascendent || gripă, influență.

influenzare tran, a exercita autoritatea, a influența.

influenzato adj. gripat, răcit.

influire tran, a provoca, a da, a cauza || intr. a influența, a acționa

|| a se vărsa.

influsso m. influx, flux ||. influență
|| contagiune.

infocare tran, a încălzi, a înroși ca
focul || (fig.) a înflăcăra, a trezi
pasiune || a incendia || refi, a
deveni fierbinte; a se înroși la foc
|| (fig.) a se aprinde, a se
îndrăgosti.

infoltire intr. și tran, a (se) îndesi.

INF - INF

infondere tran, a turna în; a turna
peste || (fig.) a însufla, a inspira, a
trezi, a produce.

informare tran, a da formă; a
forma || a imprima, a pătrunde || a
instrui a învăța || a informa || refi.
a-și lua forma după; a se informa.

informato adj. informat, cu multe
informații format, orientat;
pătruns, inspirat.

informatóre, -trice m. și f.
informator || spion || adj. care
formează, care dă formă.

informazióne f. informare ||
informație; știre, veste
instrucție || document informator.
infórme inform. || diform, urât.

infortunato adj. nenorocos,
nenorocit, nefericit || accidentat.

infortúnio m. nenorocire ||
accident || naufragiu, ciocnire,
incendiu.

infossare tran, a pune în groapă, a
îngropa || a înmormânta || refl. a
se înfunda, a se adânci.

infradiciare intr. și refl. a se
strica, a se putrezi || a se muia, a
se uda.

infradiciatura f. putrezirea,
stricarea (fructelor).

inframméttere tran, și refl. a (se)
interpune, a (se) amesteca.

infrangere tran, a rupe, a frânge ||

a zdrobi, a strivi || a viola, a călca (un pact).

infrascritto adj. scris, indicat, menționat mai jos, mai departe.

infrazióne f. infrațiune; violare; călcare, nerespectare (a legilor).

infreddare tran, a răci, a fi rece || intr. și refl., a se răci, a se gripa.

infreddato adj. răciț.(bolnav).

infreddatura f. guturai, răceală.

infreddolire intr. și refl. a fi înfrigurat || a fi prins de frig.

INF - ING

infrenaménto m. înfrânare; -delle acuze, zăgăzuirea apelor.

infrollire tran, (despre carne) a frăgezi || refl. și **intr. a slăbi**, a se vlăgui; a pierde vigoarea.

infuriare intr. și refl., a (se) înfuria, a (se) mânia || a (se) irita || **tran, a** bântui cu **putere**.

infuriato adj. înfuriat, furios.

ingaggiare tran, și refl., a angaja || a înrola || a începe, c, angaja o luptă.

ingaggio m. înrolare || angajament; angajare.

ingagliardire tran. intr. și refl. a (se) întări, a (se) fortifica, a (se) înviora.

ingaglioftware intr. și refl. a prosti, a tâmpi.

ingalluzzire intr. și refl., a se îngâmfa, a se înfumura, a se umfla în pene || a fi foarte vesel.

ingrannare tran, a induce în eroare, a înșela; - ii tempo, a face să treacă timpul || a amăgi, a păcăli || refl. a se înșela.

ingannatóre, -trice m. și f. înșelător, cel care înșeală.

inganno m. înșelăciune; înșelătorie iluzie, amăgire; greșeală, eroare.

inarbugliâre tran, a încurca, a învâlmăși, a amesteca, a zăpăci.

ingegnâre refl. a încerca, a se sili, a se trudi, a se strădui, a folosi istețimea, viclenia.

ingegnère m. inginer.

ingnégno m. minte; inteligență || inteligență ascuțită, agerime || temperament, fire || instinct.

ingegnosità f. ingeniozitate, dibăcie, istețime; iscusință.

ingegnóso adj. ingenios, deștept, isteț; ager || dibaci, abil, harnic.

ingelosire tran, a face gelos || intr. și refl. a deveni gelos, bănuitor.

ingenerare tran, a genera, a naște || a produce, a cauza, a suscita, a trezi || refl. a se naște, a-și avea origine.

ingeneróso adj. egoist, avar, zgârcit.

ingentilire tran, și refl. a (se) înnobila, a (se) șlefui.

ingenuità f. naivitate, ingenuitate || sinceritate, nevinovăție, candoare.

ingènuo adj. naiv, ingenuu, inocent, candid || prostuț.

ingerènza f. amestec, ingerință || participare (la un contract).

ingerire tran, a ingera || refl. a se amesteca, a se vârî, a se băga.

inghiottiménto m. înghițire; înghițitură || prăpastie.

inghiottire tran, a înghiți || a suporta || a consuma, a risipi, a cheltui (o avere), a absorbi, a atrage.

inghirlandare tran, și refl. a ornamenta cu ghirlande a împodobi, a înfrumuseța.

ingialliménto m. îngălbenire.

ingiallire tran, a îngălbeni || a* face blond (părul) || intr. și refl. a se

coace, a se îngălbeni.

ingigantire tran, a mări, a exagera
intr.. și refl. a.lua forme
gigantice, a deveni uriaș.

ingiù adv. jos; **în** jos.

ingiungere tran, a impune; a
porunci, a ordona, a comanda.

ingiunzióne f. somație, ordin.

ingiùria f. insultă, ofensă, injurie ||
pagubă.

ingiuriare tran, a insulta, a ofensa,
a injuria || a face o nedreptate || a
comite pagube, stricăciuni.

ingiurióso adj. insultător, injurios,
ofensator.

ingiustizia f. injustiție, nedreptate.

ING - INN

ingiusto adj. nedrept; injust,
nemeritat.

inglése agg. englezesc; andarsene
all'-, a o șterge englezește || sale
~, sare amară.

ingoiare tran, a înghiți cu lăcomie
II a încasa, a suporta || a distruge.

ingolfaménto m. formarea unui
golf || înglodare, înfundare
amestec într-o afacere.

ingombrare tran, a împiedica, a
ocupa mult loc, a deranja.

ingómbro adj. ocupat, împiedicat
|| m. piedică, obstacol.

ingommare tran, a unge || a lipi ||
refi, a încleia.

ingordigia f. lăcomie, aviditate;
voracitate.

ingórdo adj. lacom, nesătul,
vorace || dornic, nesățios.

ingozzatura f. înghițitură.

ingrandiménto m. mărire;
creștere; exagerare; fotografie
mărită || lente d'~ lupă.

ingrandire tran, a mări, a crește ||
a exagera, a umfla || intr. și refl. a
crește || a deveni mare, puternic,

bogat.

ingrassare tran, a îngrășă || a unge cu grăsime || intr. a se îngrășă.

ingrasso m. îngrășare; animală da ~, vite de îngrășat.

ingraticciata f. zăbrele, gratii; grilaj.

ingratitude, f. ingratitude, nerezunoștința.

ingrato adj. ingrat, nerezunoscător || neplăcut, neagreabil.

ingravidare tran, a face gravidă || refl. și intr. a deveni gravidă.

ingrediente m. ingredient.

ingresso m. intrare; biglietto di ~, bilet de peron (la gară) || vestibul.

ingrossamento m. îngroșare; mărire; umflare.

ingrossare tran, a îngroșa, a mări, a crește || intr. și refl. a deveni gravidă; a înainta în sarcină || a se umfla.

ingrullire intr. și refl. a se prosti.

inibire tran, a opri, a interzice || a prohibi || a inhiba.

inidoneità f. nepotrivire, inaptitudine, incapacitate, nepricepere.

inibizione f. interzicere, oprire || inhibiție.

inidoneo adj. nepotrivit, neindicat.

iniettare tran, a injecta.

iniezione f. injectare; injecție.

inimicizia f. dușmănie, vrăjmășie; aversiune, ostilitate, ură, antipatie.

iniquità f. nedreptate, nelegiuire; răutate, josnicie.

iniquo adj. nedrept || rău, nelegiuit, infam || m. păcătos, om nelegiuit.

iniziale adj. inițial; f. inițială.

iniziare tran, a începe || a iniția.

iniziativa f. inițiativă.

iniziatore, -trice m. și f. inițiator;

promotor.

iniziación f. inițiere.

inizio m. început.

innafiaménto m. stropire.

innaffiare tran, a stropi || a uda || a iriga.

innalzare tran, a ridica, a înălța || a ridica în grad.

innamoraménto m. îndrăgostire.

innamorare tran, a trezi, a aprinde, a inspira dragoste || a incinta, a fermeca || a dori || a înflăcări || refl. și intr. a se îndrăgosti.

innamorato m. îndrăgostit.

innanzi prep. și adv. înainte (cu sensul temporal) || înaintea (cu sensul local); în față; innanzi a me, în fața mea || (cu sensul modal) față de, în comparație.

INN - INS

inneggiare intr. a lăuda, a sărbători; a preamări (|| a adula, a linguși.

innervare intr. a prinde vigoare, a deveni voinic || refl. a se distribui într-un organ.

innervosire tran, a (se) enerva.

innocènte adj. inocent, nevinovat || simplu, naiv || nevătămător || m. copil.

innocènza f. inocență, nevinovăție
j| simplitate, naivitate || copilărie-.

innominàbile adj. infam, josnic.

innominato adj. nenumit, anonim.

innovaménto m. inovare; înnoire reformare || inovație.

innovare tran, a inova; a înnoi; a reforma.

innovatóre, -trice m. și f. inovator
]] înnoitor, reformator.

innumerevole adj. nenumărat, infinit.

inoculare tran, a inocula.

inoffensivo adj. inofensiv;
nevătămător.

inoltrare refl. a înainta || a merge
prea departe j| tran, a înainta (o
cerere, o reclamație).

inóltre adv. pe lângă aceasta; mai
mult încă; afară de aceasta.

inondare tran, a inunda || (fig.) a
invada.

inondato adj. inundat.

inondazióne f. inundație, revărsare
J| invazie, cotropire.

inoperosità f. inactivitate; lenevie.

inoperóso adj. inactiv; leneș.

inopinàbile adj. de neprevăzut; de
negândit; de neînchipuit.

inopinato adj. inopinat, neașteptat,
neprevăzut.

inopportunità f. inoportunitate.

inorridire intr. și refl. a ' (se)
îngrozi, a (se) speria.

inosservanza f. neobservare,
nerespectare, neglijare
neîndeplinirea unei obligații.

inosservato adj. neobservat ||
nerespectat.

inquadraménto m. încadrare.

inquadrare tran, a înrăma || a
încadra.

inquadratura f. înrămare ||
încadrare.

inquietare tran, și refl. a (se)
neliniști; a (se) tulbura || a (se)
îngrijora; a (se) preocupa; a (se)
irita.

inquietézza f. neliniște; tulburare;
grijă.

inquièto adj. neliniștit, preocupat;
îngrijorat, tulburat || supărat,
mâniat J| neastâmpărat || agitat.

inquietùdine f. neliniște;
tulburare, grijă.

inquilino m. și f. chiriaș.

inquinaménto m. murdărie,
infectare, contaminare.

inquinare tran, a păta, a murdări |j|
a infesta, a contamina; a corupe.

inquisire tran, a corecta, a
examina; a căuta, a urmări a
ancheta; a instrui || intr. a cerceta,
a urmări.

inquisitore m. cercetător, scrutător
|| inchizitor.

insabbiaménto m. împotmolire ||
uitare.

insalubre adj., insalubru;
nesănătos.

insalubrità f. insalubritate.

insanàbile adj. incurabil.

insanguinare tran, a însângera, a
păta cu sânge.

insània f. nebunie.

insanire intr. a înnebuni.

insano adj. nebun, dement || nerod.
insaponare tran, a săpuni.

insaporo adj. fără gust, fără
savoare; insipid.

552

INS - INS

insaziabilità f. nesăț, neputința de
a se sătura.

inscindibile adj. inseparabil,
indivizibil.

inségna f. insignă, semn distinctiv,
insignă (de grad) || steag; ||
pavilion |) stemă |j| indicație,
adresă.

insegnaménto m. învățământ,
școală [| învățătură, sfat, precept.

insegnare tran, a preda, a învăța [|
a indica, a arăta a dezvălui (un
secret).

insegnato adj. explicat; predat;
învățat, instruit || expert, priceput.

insegnaménto m. urmărire.

inseguire tran, a urmări; a alerga
după.

insellatura f. arcuire, îndoire, încovoiere.

inselvatichire intr. și refl. a (se) sălbătici, a . deveni necioplit, grosolan.

insensato adj. fără minte; nesocotit || stupid.

insensibile adj. insensibil || indiferent apatic, impasibil.

insensibită f. insensibilitate || apatic, indolență, indiferență.

inseparabile agg. inseparabil, indivizibil || inerent.

inseriménto m. introducere.

inserire tran, a introduce, a include.

inservibile adj. nefolositor, inutil.

insètto m. insectă.

insidia f. cursă; uneltire.

insidiare tran, a întinde curse; a unelti împotriva.

insième adv. împreună, laolaltă; mettere ~, a pune laolaltă, a construi; a economisi || unul cu altul, reciproc || toți împreună || prep. împreună cu || m. ansamblu, tot, totalitate.

insigne adj. însemnat, ilustru, vestit.

insignificante adj. neînsemnat, neinteresant.

insignire tran, a decora, a distinge, a da un titlu de onoare.

insincerità f. nesinceritate; falsitate.

insincèro adj. nesincer; prefăcut, ipocrit.

insino prep. până.

insinuante adj. insinuant.

insinuare tran, a infiltra, a introduce treptat || a da de înțeleș, a insinua |) a sugestiona || refl. a se infiltra; a se insinua, a se strecura.

insinuatòre, -trice m. și f.

insinuator, insinuant.

insinuazióne f. strecurare jj

introducere || insinuaire, răutate, calomnie.

insipido adj. insipid, fără inteligență.

insipiente adj. ignorant, prost.

insistente adj. insistent, stăruitor;

pisălog || neîncetat, continuu,

persistent [| impertinent, insolent.

insistenza f. insistență, stăruință.

insistere intr. a insista, a

persevera, a stăruii || a sta deasupra.

insito adj. înnăscut, inerent prin natură.

insoddisfatto adj. nesatisfăcut, nemulțumit.

insolazióne f. insolație || expunere la soare.

insolente adj. insolent,

impertinent, nerușinat, obraznic.

insolènzà f. insolență;

impertinență, nerușinare, obraznicie.

insòlito adj. neobișnuit,

extraordinar; straniu, nou.

553

INS - INT

insolubile adj. insolubil;

nerezolvabil; fără soluție.

insoluto adj. nerezolvat,

nedezlegat || nedizolvat || neplătit,

neachitat, nesoldat.

insolvènte adj. insolvabil; datornic.

insolvènza f. insolvabilitate.

insomma loc. adv. în concluzie, în sfârșit, pe scurt.

inssògne adj. fără somn; nedormit.

insonnolito adj. somnoros.

insordire intr. a asurzi, a surzi.

insorgènte adj. răzvrătit, răsculat,

insurgent.

insórgere intr. a se răscula, a se răzvrăti || **a** se produce, a se ivi || a se înălța, a se ridica.

insperato adj. nesperat, neașteptat.

instabile adj. instabil, nestatornic.

instabilità f. instabilitate; nestatornicie.

installare tran, și refl. a (se) instala.

instaurare tran, a instaura.

instradaménto m. îndrumare, îndreptare.
în stradare tran, a îndruma, a îndrepta.

insù adv. **în** sus.

insubordinato adj. nesupus, neascultător, nedisciplinat.

insuccèso m. insucces.

insufficiènte adj. insuficient
nepriceput, nedestoinic
neadecvat, nepotrivit.

insufficiènza f. defect, lipsă;
insuficiență || nepricepere, inaptitudine.

insulare adj. insular.

insulina f. insulina.

insulsàggine f. prostie, stupiditate.

insulso adj. insipid, fără gust;
prostesc, stupid, fără sens || prost, tâmpit.

insultante adj. insultător, insolent.

insultare tran, a insulta, a ofensa, a jigni.

insulto m. insultă, ofensă;
insolență || atac, acces, paroxism.

insuperàbile adj. invincibil || de nedepășit; de neîntrecut.

insuperbire intr. și refl. a se îngâmfă, a deveni mândru, orgolios.

insuperbito adj. îngâmfat.

insussistènte adj. nefondat, neîntemeiat.

intabarrâre tran, și refl. a (se) învălui în manta.

intaccare tran, a cresta; **a** ciopli, a scobi || a știrbi || a atinge, a

ofensa, a roade.

intaccatura f. creștătură,
cioplitură, tăietură.

intagliare tran, a creșta, a sculpta
în lemn || a grava, a săpa.

intagliatore, -trice m. și f.
sculptor (în lemn) || gravor, intaglio m. gravură, sculptură ||
broderie || tăietură, profil, linie.

intangibile adj. intangibil; (fig.)
inviolabil.

intasatura f. astupare; înfundare ||
piatră, tartru || răceală, guturai.

intascare tran, a pune, a băga în
buzunar || a câștiga bani, a încasa.

intatto adj. intact; neatins;
nevătămat.

intavolare tran, a începe tratative;
a începe un discurs.

intavolato m. dușumea, parchet ||
perete din scânduri.

integrale adj. integral; complet,
total || necesar, esențial.

integrante adj. integrant.

integrare tran, a întregi, a
completa, a perfecta || refi, a se
integra în, a deveni tot cu.

integrato adj. completat, întregit.

554

INT - INT

integrazione f. întregire;
împlinire; alcătuire organică,
completă.

integrità f. integritate; caracter
intact, neatins || onestitate, cinste,
perfectiune.

integro adj. întreg; complet ||
neatins || onest, perfect.

intellettivo adj. intelectual.

intellèto m. intelect, inteligență,
minte || cunoaștere, sens,
semnificație. -

intellettuale adj. intelectual.

intelligente adj. inteligent ||
cunoscător.

intelligenza f. inteligență; judecată
|| înțelegere, pricepere || acord ||
înțelegere secretă.

intelligibile adj. inteligibil, de
înțeleș || rațional.

intemerato adj. pur, nepătat,
imaculat.

intemperante adj. nestăpânit,
nereținut.

intempèrie f. vreme schimbătoare
|| vreme rea.

intèndere tran, a înțelege, a
pricepe; non ~ ragione, a nu voi
să înțelegi || a ști, a cunoaște || a
asculta, a auzi || refl. a se pricepe,
a cunoaște || a simți, a fi de acord
|| intr. a gândi, a îndrepta mintea ||
a pretinde, a cere.

intendiménto m. înțelegere,
judecată || scop, intenție, plan.

inteneriménto m. înduioșare;
milă, compasiune.

intenerire tran, a înduioșa, a
mișca, a emoționa [] refl. a se
muia, a se frăgezi || intr. și refi, a
se înduioșa.

intensità f." intensitate; tărie.

intensivi adj. intensiv.

intènso adj. intens; puternic.

intentare tran, a intenta.

intentato adj. neîncercat ||
neexplorat || neînceput.

intènto m. scop, țintă || intenție,
străduință || atenție, grijă; adj.
atent, încordat, concentrat,
aplicat.

intenzionale adj. intenționat; cu
intenție, premeditat || care ține de
intenție.

intenzióne f. intenție; tendință
dorință, voință, țintă || părere ||
funcție scop.

intercalare tran, a insera, a
intercala || m. refren || cuvânt,

expresie (care revine foarte des în vorbirea cuiva) || j. adj. intercalat.

intercapèdine f. interval, spațiu gol (între două ziduri).

intercédere intr. a interveni, a mijloci; a stăruî pentru cineva || a trece (un interval) || tran, a obține.

intercessiône f. mijlocire, intervenție, **intercettare** tran, a intercepta, a opri, a împiedica.

interceziône f. oprire, împiedicare; interceptare.

intercorrere intr. a se interpune, a fi, a se afla între.

interdétto m. interdicție, excomunicare || adj. oprit, interzis.

interdire tran, a interzice, a opri, a împiedica || a pune sub interdicție.

interdiziône f. interzicere, oprire, împiedicare || interdicție || suspendare, excomunicare.

interessaménto m. interesare, participare || interes, pasiune, zel.

interessante adj. interesant, important; atrăgător, plăcut; essere in istato ~, a fi însărcinată.

interessare tran, a interesa || a face părtaș || a distrala trezi atenția ||

555

INT - INT

■intr. a interesa || refl. a se interesa, a se amesteca, a se băga. interessato adj. egoist, interesat || părtaș, asociat, (la o afacere).

interèsse in. interes, participare || interes, avantaj, folos || dobândă || afacere, ocupație, treburi.

interessenza f. participare, procent (la un câștig).

interézza f. întregime, totalitate || integritate || cinste.

interferènza f. interferență ||

coincidență, încrucișare, **interinale** adj. interimar, provizoriu.

interiore adj. intern, interior || m. parte internă.

interlocutore, -trice m. și f. interlocutor.

interloquire intr. a interveni a se amesteca într-o discuție.

interludio m. interludiu; divertisment.

intermediario adj. intermediar m. mijlocitor, mediator.

intermettere tran, a amâna; intr. a fi intermitent || rifl a se întrerupe || a se amesteca, a se băga.

intermèzzo m. pauză || intermediu.

interminabile adj. interminabil, nesfârșit.

interminato adj. neterminat, nesfârșit infinit.

intermittème adj. intermitent, discontinuu || neregulat.

intermittenza f. intermitență, întrerupere, suspendare.

internaménto m. pătrundere j| internare.

internare tran, a face să pătrundă a introduce, a băga || a interna, a închide || refl. și pătrunde, a intra adânc; a se afunda.

internato adj. internat ||* in.

internat (de școală), situația de elev intern.

intèrno adj. intern, interior || interior (de casă etc); Ministro dell'-, Ministru al Afacerilor interne.

intéro agg. întreg; complet; || integru.

interpellanza f. interpelare.

interpellare iran. a interpela, a întreba, a cere părerea.

in ter poli ir e tran, a interpola, a introduce || a alterna.

interpórre tran, a interpune || refl.
a se interpune, a interveni.

interposizióne f. intervenție,
mijlocire || poziția unui corp între
alte două.

interpretare tran, a interpreta, a
explica, a expune || a traduce || a
juca a executa (o operă
muzicală).

interpretazione f. interpretare ||
• explicare.

intèrprete m. și f. interpret;
traducător; comentator.

interpunizióne f. punctuație.

interrare tran, a pune în pământ; a
îngropa || rifl, a se murdări cu
pământ || a se împotmoli, a se
astupa cu pământ.

interrogare tran, a întreba, a
interoga || a examina, a asculta || a
consulta, a cerceta.

interrogativo adj. interogativ,
întrebător; punto ~, semn de
întrebare.

interrogatòrio m. interogatoriu.

interrogazióne f. interogație,
întrebare.

interrómpere tran, a întrerupe || a
opri || refl. a se întrerupe, a se
opri.

interruzióne f. întrerupere, oprire.

intersezióne f. intersecție;
încrucișare.

interurbano adj. interurban.

556

INT - INT

intervallo In. interval, distanță ||
pauză.

intervenire intr. a interveni || a
asista; a participa.

intervènto m. intervenție, amestec,
ajutor || participare || intervenție,
operație.

intervista f. interviu.

intervistare tran, a intervieva, a lua un interviu.

intèssere tran, a împleti || a combina (o intrigă, etă).

intestinal adj. intestinal.

intestino m. intestin; maț [| adj.

lăuntric, intern; discordie ~, discordii, lupte interne.

intimare tran, a ordona; a impune |j a notifica || a declara.

intimazióne f. somație, "ordin)| notificare || convocare || declarație (de război).

intimidazióne f. intimidare; amenințare.

intimidire tran, a intimida, || refl. a se intimida, a se speria.

intimità f. intimitate || familiaritate.

intimo adj. familiar, intim || adânc, intern, interior \/ *m.* prieten intim.

intimorire tran, a înspăimânta, a înfricoșa.

intingolo m. sos.

intirizziménto m. înțepenire, amorțire, înghețare.

intirizzire intr. și refl. a îngheța, a degera, a amorți || a înțepeni, a paraliza.

intirizzito adj. înghețat, degerat jj amorțit, înțepenit.

intitolare tran, a intitula || a numi, a denumi || dedica || a se intitula.

intitolazióne f. intitulare; titlu || dedicație || hram.

intolleràbile adj. intolerabil.

intollerante aga. intolerant || nerăbdător, care nu suportă.

intolleranza f. intoleranță intransigență.

intonare tran, a tencui || a lustrui, a înfrumuseța || a farda || refl. a se lipi || a se acoperi.

intonare tran, a intona, a da tonul

|| a acorda || a pronunța, || a bubui
ii a potrivi culoarea cea mai bună.

intonato adj. intonat; acordat.

intonazióne f. intonare || intonație
|| acordarea instrumentelor.

intórno loc. adv. împrejur, în jur (||
aproape, către, aproximativ jj
alături, lângă || de jur împrejur ||
prep. în jurul, J| aproximativ,
cam.

intossicare tran, a intoxica, a
otrăvi || refl. a se intoxica, a se
otrăvi.

intossicazióne f. intoxicare,
otrăvire.

intralciare tran, a încurca; a
împiedica (|| refl, a se amesteca.

intrallazzare intran, a specula, a
face bursă neagră.

intrallazzo m. bursă neagră.
intraméttere tran, a interpune, a
amesteca || a întrerupe || refl, a se
amesteca.

intransigènte adj. intransigent.

intransigènza f. intransigență.

intransitivo aag. intransitiv.

intrappolare tran, a înșela, a trage
pe sfoară |j a prinde în cursă.

intraprendènte adj.

întreprinzător; abil, priceput {{
îndrăzneț.

intraprendènza f. inițiativă,
îndrăzneală.

intraprèndere tran, a întreprinde;
a se apuca de.

intrawedére tran, a întrevedea.
intrecciaménto m. împletire.

intrecciare tran, a împleti || a
încrucișa.

557

INT - INV

intréccio m. împletire, împletitură
|| subiect, acțiune, intrigă.

intricare tran, a amesteca, a

învălmăși.

intrigante adj. intrigant.

intrigare tran, a încurca || intr. a intriga || refl. a se băga, a se amesteca în afacerile altuia.

intrînseco adj. intrinsec || interior || intim, apropiat.

intristire intr. a se înrăi, a se deprava.

introdurre tran, a introduce, a băga || a însoți, a prezenta || refl. a se introduce, a se furișa.

introduttivo adj. **introduttivo**.

introduzióne f. introducere, prezentare || studiu introductiv, prefață.

introméttere tran, a băga, a introduce || refi, a se amesteca, a se interpune; a mijloci, a media.

intruso m. intrus.

intuire tran, a intui.

intuitivo adj. intuitiv.

intùtto m. intuiție.

inumano adj. inuman, feroce || nemilos || nesociabil.

inumare tran, a îngropa.

inumazióne f. înhumare, îngropare.

inumidire tran, a umezi || a stropi || refl. a absorbi umezeală || a se umezi.

inurbanità f. nepolitețe.

inurbano adj. nepolíticos.

inùtile adj. inutil; nefolositor.

invadere tran, a invada, a năvăli peste, a cotropi || a inunda.

invaghire refi, a se îndrăgosti; a îndrăgi, a se aprinde.

invalidità f. invaliditate.

invàlido adj. fără putere, slăbit || schilod, invalid; nevalabil, ineficace, nul.

invalso adj. statornic; introdus || obișnuit.

invàno loc. adv. zadarnic, în zadar.

invariabile agg. invariabil, constant, neschimbător, statornic.

invasare tran, a tulbura (simțurile, mintea) || refl. a se' exalta, a obseda.

invasiòne f. invazie; năvălire, cotropire || inundație.

invecchiare intr. și refl. a îmbătrâni || a (se) învechi, a (se) întări.

invéce loc. adv. dimpotrivă, din contră; în schimb || prep. în loc de.

inveire intr. a apostrofa, a ocări.

invelenire tran, și intr. a înrăi, a înăspri, a învenina || a irita || a ațâța, a agrava.

inventare tran, a inventa; a crea, a imagina; a găsi.

inventariare tran, a inventaria.

inventàrio m. inventar.

inventiva f. inventivitate, imaginație, fantezie || șiretenie, viclenie.

inventivo adj. inventiv, născocitor.

inventóre, -trice m. și f. inventator, creator || descoperitor.

invenzióne f. inventare; invenție, născocire || regăsire, găsim.

inverdire intr. a înverzi.

invermigliament tran, și refl. a înroși.

invernata f. iarnă.

inverniciare tran. m. a vopsi; a lăcui || a lustrui.

inverno m. iarnă.

invéro loc. adv. într-adevăr, în adevăr.

inverosimile adj. neverosimil.

inversióne f. inversiune, răsturnare || inversare.

invertire tran, a inversa, a întoarce; a răsturna, a schimba.

INV - IPP

invescaménto m. ademenire;
momeală.

investigare tran, a investiga, a
cerceta.

investigazióne f. investigație.

investiménto m. investiție ||
ciocnire, accident || asalt.

investire tran, a investi (cu o
proprietate, un drept) || a investi
(un capital) || a ataca (din spate) ||
a lovi, a răni, a nimeri, a acosta
pe cineva || a ciocni (un vehicul)
|| riti, a se ciocni || a se răni.

inviato m. trimis, corespondent (de
ziar) || sol, ambasador.

invidia f. invidie, pizmă || gelozie.

invidiare tran, a invidia; a pizmui
|| a dori, a râvni.

invidiósó adj. invidios.

invigoriménto m. întărire ||
încurajare, însuflețire.

invigorire tran., intr. și refl. a (se)
înviora, a (se) întări || a (se)
încuraja, a (se) însufleți.

inviliménto m. umilire, înjosire.

invilire tran, a deprima, a
descuraja || a speria || (despre
mărfuri) a devaloriza || refl. a
pierde curajul, a se speria ||
(despre prețuri) a scădea.

inviluppare tran, a înfășură, a lega
|| a încurca, a împiedica || a
ascunde || refi, a se înfășură.

invincibile adj. invincibil.

invio m. trimitere, expediere.

inviolabile adj. inviolabil,
invulnerabil.

invisible adj. invizibil ||
imperceptibil.

invisibilità f. invizibilitate.

inviso adj. rău văzut || nesuferit,
urât || antipatic, odios.

invitare tran, a invita, a pofti; a

îndemna, a stimula || refl. a se
invita || a se oferi.
invitato m. oaspete, invitat,
musafir.
invito m. invitație || îndemn.
invitto adj. neînvins, nebiruit;
invincibil.
inviziare tran, și intr. a (se) vicia, a
(se) strica.
invecare tran, a invoca.
invocazione f. invocare, invocație.
involare tran, a răpi, a fura, a
sustrage || refi, a dispărea.
invelontario adj. involuntar, fără
voie.
inveito m. pachet, legătură.
invaio adj. complex, complicat ||
obscur, încurcat.
invelimene f. involuție; regres,
degenerare || complicație,
complexitate.
inzozzâre tran, a murdări, a păta ||
refl. a se murdări.
inzuppare tran, și refl. a (se) muia,
a (se) îmbiba.
io pron. pers. I sing. eu || m. eu,
personalitate proprie.
iodato adj. iodat.
ioduro m. iodură.
ionizzare tran, a ioniza
ipèrbole f. hiperbolă.
iperbòlico adj. hiperbolic;
exagerat.
ipnòsi f. hipnoză.
ipnotizzare tran, a hipnotiza.
ipocrisia f. ipocrizie, fățarnicie;
prefăcătorie.
ipòcrita adj. ipocrit, fățarnic.
ipòfisi f. hipofiză.
ipoteca f. ipotecă; amanet.
ipotecare tran, a ipoteca.
ipotenusa f. ipotenuza.
ipòtesi f. ipoteză || presupunere,
bănuială || caz; nella peggiore ~,

în cel mai rău caz, **ipotético** adj. ipotetic.

ippica f. hipism.

ippòdromo m. hipodrom.

559

IRA - ISO

ira f. mânie, furie.

iracónda f. necaz, furie, mânie.

iracóndo adj. furios, mânios, violent.

irakeno adj. irakian, locuitor din Irak.

irascibile adj. irascibil, supărăcios; mânios; violent.

irâto adj. supărat, înfuriat, mâniat.

ire intr. a colinda, a merge.

ireos m. stânjenel.

iridâcea f. (mai ales la plur.) iridacee.

iride f. curcubeu || iris, stânjenel.

iridescente adj. irizat; care prezintă culorile curcubeului.

ironia f. ironie; zeflemea, persiflare.

irònico adj. ironic.

ironista m. ironist; scriitor care folosește ironia.

ironizzare tran, a ironiza.

iróso adj. mânios, furios.

irraccontabile adj. indecent, care nu se poate spune.

irradiaménto m. iradiere; lumina || radier, strălucire.

irradiare tran, a iradia || a lumina || intr. și refl. a radia, a străluci || a iradia.

irradiazióne f. iradiere; iradiație.

irraggiaménto m. iradiere.

irraggiare tran, a iradia, a încălzi, a lumina.

irragionevole adj. nerațional, irațional; animal ~, animale lipsite de inteligență || absurd, nesocotit.

irragionevolézza f. nesocotință || absurditate.

irrazionale adj. irațional.

irreale adj. ireal; nereal; fantastic;
imaginar.

irregimentâre tran, a înregimenta
|| a pune în ordine.

f. fermitate, f. perfecțiune, neliniște,

irregolarità f. neregularitate;

nerespectare; neregulă,

încurcătură. ^^^^^^^*

irremovibilită

încăpățănare.

irreprehensibilită

corectitudine absolută.

irrequietezza f.

neastâmpăr. ^^^^^^TO

irrequieto adj. neliniștit, tulburat ||
neastâmpărat.

irresoluto adj. nesigur, nehotărât,
nedecis.

irresponsabilită f.

iresponsabilitate.

irretire tran, a prinde în plasă a

înșela, a momi, a seduce || a

încurca, a băga în încurcătură.

irrevocabile adj. irevocabil.

irridere tran, a lua în râs, a

ironiza, a batjocori.

irrigabile adj. irigabil.

irrigare tran, a iriga; a uda.

irrigazione f. irigare.

irrigidire tran, și refl. a înțepeți, a

sta drept, țeapăn; a încremeni.

irritabile adj. iritabil. 4

irritare tran, e refi, a irita; a

provoca, a ațâța || a excita.

irritazione f. iritare, provocare,

ațâțare || mânie, || iritație.

irrobustire tran, a întări, a

fortifica.

irrogare tran, a da, a impune (o

amendă, o pedeapsă).

irrómpere intr. a intra, a pătrunde

cu forța; a năvăli, a se năpusti.

irruenza f. năvală.

irsuto adj. zbârlit.

iscriziōne f. inscripție || înscriere, înregistrare.

islamismo m. islamism, mahomedanism.

isola f. insulă; cvartal, bloc de locuințe (izolat de celelalte).

isolaménto m. izolare, singurătate.

560

ISO - IUG

isolano adj. insular, locuitor al unei insule.

isolare tran, și rifl. a (se) izola, a (se) separa.

isòscele adj. isoscel.

isotèrmico adj. izotermic.

isòtopo m. izotop.

inspirare tran, a inspira; a sugera, a sfatui.

inspirato adj. inspirat.

inspiraziōne f. inspirație || idee sugestie, sfat.

istantanea f. instantaneu.

istantaneo adj. instantaneu, momentan.

istante m. moment, clipă; sull'~, 'la moment, pe moment.

. **istanza** f. stăruință, insistență || cerere, petiție || instanță; argument || căldură, vehementă, forță.

istèrico, -ici adj. isteric.

isterismo m. isterie.

istigare tran, a instiga, a ațâța, a îndemna a rău.

istintivo adj. instinctiv.

istinto m. instinct || înclinație.

istituire tran, a crea, a întemeia || a înființa, a institui.

I **istituto** m. instituție || bancă || institut de studii, școală superioară || instituție tradițională, normă, tradiție || sarcină, obligație.

istitutóre, -trice m. și f. educator,

preceptor, pedagog..

istituzióne f. instituire, înființare, fondare || instituție, || normă, lege de bază.

istmo m. istm.

istoriògrafo m. istoriograf || istoric.

istruire tran, a instrui, a învăța || a informa || a instrui, a face instrucție (unui proces) || a dresa (animale).

istruito adj. instruit; învățat, cult, preparat, pregătit.

istrumentăle adj. instrumental.

istrumentâre tran, a orchestra, a face orchestrația (unei bucăți) || a întocmi un act de notariat.

istruménto m. unealtă, sculă, instrument [j instrument muzical || act legalizat, public, de notariat.

istruttivo adj. instructiv.

istruttore m. educator, învățător || judecător de instrucție || sergent instructor.

istruttòria f. instruire, instrucția unui proces.

istruzióne f. instruire || învățătură || normă regulă || instrucție, instruire.

istupidire intr. și tran, a (se) prosti, a (se) tâmpi.

italianità f. caracter, însușiri proprii poporului.

italiano adj. italian || m. italian || limbă italiană.

italico, -ici adj. italian || italic || caracter tipografic cursiv, italic.

italo adj. italian.

itinerario m. itinerariu, drum parcurs.

itterizia £. icter.

iugoslavo adj. iugoslav.

J

j m. și f. imită i lungo sau i lunga; (înv.) se întrebuința ca vocală la formarea pluralului substantivelor masculine în -io: studio, • studi; în unele cuvinte învechite are valoare de i consonantic, azi **k** (se pronunță kappa cappa; litera) (reprezintă un c. gutural), K. înlocuit cu gi; jacinto (azi giacinto), jeroglifico (azi geroglifico) actualmente aproape dispărut din alfabetul italian.

jazz m. jaz.

jòle f. iolă.

kantiano adj. și m. kantian.

kimono m. chimono.

K

562

L-LAC

L

I m. și f. (se pronunță elle, sunetul și litera) l (consoană dentală lichidă linguală).

la art. definit f. v. il; la donna femeia || m. inviar, nota la; dare il ->, a sugera o idee; a da tonul.

là adv. acolo; || mai departe || andare în —, a amâna || il mondo di là, lumea de dincolo || essere più in - che in qua, a fi mai mult mort decât viu || inter, hai!; chi è ~? hai de!; alto ~! oprește.

labaro m. labarum; steag.

labbro m. buză; - leporino buză de iepure; a fior di ~, din vârful buzelor; restare a ~ asciutto a nu mai scoate o vorbă; aver sulla ■ punta delle labbra a avea pe vârful limbii || buză, margine, extremitate, limită.

labile adj. labil, care cade ușor || vremelnic, efemer, trecător; caduc || alunecos, labil, nesigur;

memoria - memorie slabă.

labilità f. nesiguranță || caducitate;
vremelnicie; slăbiciune.

laboratòrio,-ori m. laborator ||
atelier; - tecnico, atelier mecanic.

laboriosità f. zel, sârgvință; trudă.

laboriósó adj. laborios; greu,
trudnic; obositor || activ;
muncitor, harnic; zelos.

laccare tran, a lăcui, a da cu lac.

lacerare tran, a sfâșia; a rupe j| a
strica a distruge || a cheltui, a
risipi || a chinui, a îndurera || a
ponegri, a defăima, a calomnia.

563

LAC - LAN

lacerazióne f. sfâșiere || chin.

lacònico,-ònici adj. laconic, concis
|| m. persoană laconică || cameră
pentru baie de abur.

lăcrima f. lacrimă; plâns; rompere,
prorompere în —e a izbucni în
plâns; piangere a ~ di sangue, a
plânge sfâșietor; avere le lacrime
în tasca a fi mereu gata de plâns.

lacrimare intr. a plânge; a lăcrima,
a picura.

lacuale adj. lacustru.

lacuna f. gol, lipsă; lacună |
cavitate || lacună.

laddóve adv. în acel loc; acolo
unde II conj. măcar să, întrucât ||
în loc să; în timp ce.

ladreria f. hoție; furt || operă de
artă nereușită; lucru prost lucrat.

ladro m. hoț; al 1.! hoții!.

ladróne m. tâlhar, bandit, asasin.

laggiù adv. acolo jos || acolo, în
fund; departe.

lagna f. durere, mâhnire; tânguire.

lagnanza f. plânset; vaiet, tânguire
|| plângere; protest.

lagnàre refl. a se plânge; a se jelui,
a se tânguî, a se văita.

lago m. lac || ~ del cuore, ventricul.

laguna f. lagună || lacună.

laicale adj. laic, lumesc.

laicizzare tran, a laiciza.

laico, laici adj. și m. laic, mirean;
lumesc, secular || ignorant, incult,
necultivat.

laido adj. urât; respingător
scârbos; murdar.

Iama f. lamă, tăiș.

lambiccaménto m. distilare;
alambicare; ~ di cervello
stoarcerea creierului, efort
cerebral.

lambicare tran, și refl. a distila; a
alambica || a cerceta, a raționa
subtil; a subtiliza.

lambiccato adj. căutat, studiat,
subtil || m. spirt rafinat.

lambrettista m. motociclist.

lamentabile adj. lamentabil, demn
de plâns.

lamentare tran, a piânge, a
deplânge; a compătimi || refl. și
intr. a se lamenta; a se tângui, a
se plânge.

laménto m. plâns, bocet; vaiet,
tânguire || plângere, protest ||
tunet îndepărtat.

laminare tran, a lamina.

laminatóio,-ói m. laminor.

lampa f. lampă || lumină,
strălucire.

lampante adj. strălucitor, lucitor ||
clar, evident, vădit, izbitor || m.
lustru.

lampeggiaménto m. fulger;
fulgerare || strălucire.

lampeggiare intr. a fulgera || a
străluci || tran, a fulgera pe cineva
cu privirea, a aruncă. ..

lampóne m. zmeur; zmeură.

lânce, lănci f. balanță; porre in ~ a
confrunta || taler de balanță ||

moderație; ponderație.

lancia f. lance; sulită; una; buona ~
bun lăncier; tener la ~ alle reni a
urmări de aproape.

lanciaménto m. aruncare; lansare
|| junghi, durere ascuțită.

lanciare tran, a arunca, a răni cu
lancea; a arunca, a azvârli; ~
occhiate a arunca ochiade.

lanciatóia f. plasă.

lancio, lānci m. salt, săritură ||
aruncare, azvârlire; aruncătură; di
~ dintr-o dată di primo ~
numaidecât, de la început; dare
un ~ a se arunca || lansare ||
înălțare, ridicare || lansare cu
parașuta.

landò m. landou.

564

LAN- LAT

languaggiāre intr. a lăncezi.

lānguido adj. lānced || slăbit,

vlăguit, moleșit || bolnav ||

languros; afectat; dulceag;

lantèrna f. lanternă; felinar;

mostrar lucciole per —e a da

licuricii drept felinare, a înșela.

lapidare tran, a lapida, a omorî cu

pietre || a reproșa; a insulta, a

înjura, a ocări.

lāpide f. lespede, piatră funerară ||

placă comemorativă.

lapidificare tran, a pietrifica; a
cristaliza.

lāpis m. creion; ~ copiativo creion
chimic.

lapsus m. lapsus; ~ linguae lapsus
în vorbire; ~ calami, lapsus în
scris.

lardo m. slănină; strat de grăsime.

lardóso adj, gras, cu multă slănină.

largheggiare intr. a fi larg, darnic,
generos. •

larghezza f. lățime; lărgime ||

diametru || dărnicie, larghețe;
 generozitate.
 largire tran, a dăru, a da cu
 generozitate || a lăsa liber; a da
 drumul.
 Iargitóre,-trice m. și f. om darnic,
 generos; donator.
 largura f. loc larg || lărgime.
 laringe m. laringe; beregată,
 gâtlej.
 larva f. fantasma, spectru; umbră |j
 persoană slabă.
 larvare tran, a masca, a deghiza.
 lasciare tran, a lăsa; ~ -ci la pelle
 sau le ossa sau la vita a muri; o
 prendere o lasciare ar trebui să se
 decidă, să aleagă || a părăsi, a
 abandona; || a elibera; a acorda ||
 ■ a înceta.
 lasciata f. lăsare; plecare.
 lascivia f. lascivitate; senzualitate
 || afectare, dulcegărie.
 lassa f. zgardă.
 lassismo m. indulgență,
 îngăduință, liberalism, lassistafi-îsti m. liberal; indulgent.
 lassitudine f. oboseală, slăbiciune
 || epuizare, istovire.
 lassi agg. obosit, slab || dezacordat
 || nefericit, abătut || ~ me!
 sârmanul de mine! alti ~! vai! || ~
 di tempo, spațiu, perioadă de
 timp.
 lassù adv. comp. acolo sus; în sus
 || în cer.
 lastra f. placă || placă fotografică ||
 lespede.
 lastricaménto m. pavaj; pietruire.
 lastricatura f. pavare; pardosire ||
 pavaj, pardoseală.
 latènte a. adj. latent, ascuns.
 laterale adj. lateral.
 latibolo m. ascunziș, vizuină.
 latifondista,-asti m. latifundiar;
 moșier.

latifóndo m. moșie întinsă,
latifundie.
latinità f. latinitate; civilizație,
cultură latină || limba latină;
scriitori de limbi latină.
latinizzare tran, a latiniza || a
traduce în latină || intr. a folosi
latinisme || refl. a se latiniza.
latino adj. latin, latinesc || clar,
inteligibil; ușor || folosit, uzat ||
larg, comod || m. limba latină ||
literat || latin, roman || scriitori
latini.
latinòrum m. limba latină.
latitudine f. lărgime, extindere; ~
di cuore generozitate || libertate,
latitudine || latitudine.
lato m. parte; latură; coastă || spița
unei familii, ramură || facțiune,
partid.

565

LAT -LEC

latrare intr. a lătra || a mârâi, a
mormăi.

latrocinio m. furt, hoție.

latta f. tinichea, tablă |J bidon vas
de tinichea, de tablă.

lattante adj. și m. și f. sugaci, care
suge || care alăptează.

latte m. lapte figliolo di ~ copil;
dente di ~ dinte de lapte.

lattemièle m. frișca || dulcegărie.

latteo adj. de lapte, lăptos; lactat;
dieta ~ cură de lapte.

latticino m. produs lactat.

laudabile adj. lăudabil || de bun
augur, fericit.

laudare tran, a lăuda.

laude f. laudă.

laudése m. autor, poet, cântăreț de
laude religioase.

laureando adj. și m. candidat la
licență, la examenul de diplomă.

lauro m. dafin, laur.

lauto adj. măreț, splendid; bogat.

lavabile adj. lavabil.

lavacapo m. ceartă, scandal.

lavacro m. baie; loc de spălat || vas pentru spălat || spălare, spălat; .santo ~ botez || băătură.

lavamano m. lavoar; spălător.

lavaménto m. spălare; spălat.

lavanda f. baie, îmbăiere.

lavandàia f. spălătoreasă.

lavanderia f. spălătorie.

lavandino m. lighean.

lavare tran, și refl. a spăla; a curăți; a scălda; una mano lava l'altra e tutte due lavano il viso a se ajuta reciproc, o mână spală pe alta și amândouă spală obrazul; lavarsene le mani a se spăla pe mâini, a nu se amesteca în ceva; || a purifica.

lavata f. spălare; spalatura;'- di capo ceartă, dojana.

lavatóre, -trice adj., m. și f spălător.

lavorare intr. a lucra, a munci; ~ per la gloria, a lucra degeaba, pentru glorie; ~ sott'acqua, a acționa pe ascuns; ~ di gomito, a se înghesui; - di fantasia, a o lua razna cu gândurile || tran, a lucra, a prelucra || a confecționa, a lucra (o haină, ecc.).

lavoratóre, -torà și -trice adj. muncitor; harnic; masse —i mase muncitoare.

lavorio m. roboteală; agitație; activitate || lucrătură, agitație ascunsă, intrigă.

lazióne J. purtare, aducere ducere.

lazzaróne m. cerșetor, zdrențăros.

lazzo m. glumă; caraghioslâc || adj. aspro; astringent.

le art. fem. v. la || pron. pers. dat. ei, -i || f. ace. pe ele, le || f. nom.

ele, acestea || v. ella, lei, și essa.

leale adj. leal, sincer, credincios;
onest, integru || legitim, solid,
sănătos.

lealismo m. loialitate. <

lealtà f. lealitate, sinceritate.

lébbra f. lepră || rușine, murdărie
morală.

lebbroso adj. m. lepros.

lebête, lèbe m. lighean, vas;
căldare.

leccârdo adj. lacom; gurmand.

leccatina f. câștig mic; avantaj ||
atingere ușoară cu biciul.

leccato adj. lins; netezit || afectat,
căutat.

leccatura f. lins; Ungere || rană
ușoară || dichisire; dichiseală; ~ di
stile, afectare în scris, stil căutat ||
lingușire, adulare.

lecitamente adv. cu permisiune; în
mod licit.

lecitina, f. lecitina.

566

LEC - LEG

lécito adj. permis, îngăduit; far ~ a
admite; farsi -s, a-și lua libertatea, a îndrăzni; misia ~, permiteți, dați-mi voie.

lèdere tran, și refl. a vătăma; a
lovi, a leza || a ofensa, a jigni.

léga f. ligă, asociație || înțelegere
ascunsă [] aliaj || calitate, caracter
|| legătură || leghe; I. di arare, ~
marina, leghe marină.

legàccio, -acci m. șiret; șnur ||
jartieră rotundă.

legale adj. legal; facultă ~ facultate
de drept; m. om al legii; avocat;
jurisconsult, procuror.

legalità f. legalitate || autentificare.

legalitario, -ari adj. legal.

legalizzare tran, a legaliza; a
autentifica.

legalizzazióne f. legalizare, autentificare.

legame m. legătură || relație;

conexiune.

legaménto m. legare; legătură;
ligament || figură, mișcare || grup, conexiune.

legare tran, a lega; legare l'asino
dove vuole il padrone a juca cum
ți se cântă; || a întări zidăria || a
lega || a obliga, a constrânge || a
monta || intr. a se lega, a avea
legătură între; || a se uni, a forma
un aliaj || refi, a se lega; legarsela
al dito a ține minte o nedreptate.

legata f. legare, legătură.

legato adj. legat; unit || legat;
obligat, îndatorat || stângaci, nedegajat; un fare ~ o comportare
stângace, lipsită de naturalețe.

legatura f. legare; legătură.
lègge f. lege; fatta la legge, trovato
l'inganno cum apare legea se
găsește și mijlocul de a eluda;
Sono più i casi che le —i nu
există regulă fără excepții.

leggènda f. legendă; basm, poveste
|| neadevăr || inscripție, text
gravat, legendă.

lèggere tran, a citi; || a descifra, a
înțelege un semn convențional ||
refi, a se citi si legge se
povestește, se spune în cărți.

leggiadria f. grație, drăgălășenie;
elegantă.

leggiadro adj. elegant; grațios;
drăguț || binevoitor, amabil ||
afectat.

leggibile adj. lizibil.

legiferare intr. a legifera.

legióne f. legiune; legion d'onore
legiune de onoare || șir numeros,
mulțime.

legislativo adj. legislativ.

legislatóre, -tríce m. și f.
legislator, legiuitor.

legislatura f. legislatură.

legislazióne f. legislație.

legisperito m. jurist.

legittimare tran, a legitima, a recunoaște || a justifica, a scuza, a motiva; a autentifica.

legittimazióne f. legitimare || justificare, motiva || verificare, dovedire, legitimare.

legittimità f. legitimitate || dreptate, justeță.

legittimo adj. legal; legitim; valabil; età —a vârstă majoră || drept, cuvenit, just.

legnàceo adj. lemnos.

legnaiòlo, legnaiuòlo m. dulgher; tâmplar.

légno m. lemn; tssta di ~, marionetă, păpușă; ~ santo gaiac, copac rășinos; || cherestea; || băț baston; măciucă; ciomag.

legume m. legumă || bob || verdețuri, zarzavaturi.

leguminóso adj. leguminos || f. leguminoase.

LÈI - LÈT

lèi prora, pers. f. ea || mata, dumneata; dar del lèi, a nu tutui.

lemme adv.----încet, încet; calm cu sânge rece.

lèmura m. fantomă; strigoi, spirit.

léna f. respirație, răsuflare || vigoare, putere, forță; lavorar di -, di buona sau di gran ~ a lucra viguros, cu energie; lavoro di lunga ~ operă de mari proporții.

lène adj. ușor; slab || firav, gingaș, delicat, plăpând || flexibil, care cedează, moale.

leniménto m. mângâiere, alinare; ușurare.

lenire tran, a alina a potoli, a liniști; mângâia, a calma.

lenità f. blândețe, dulceață; suavitate.

Ienocinio, -ini m. mijlocire; delicat de mijlocire || seducție; atracție ||

artificiu, înfloritură.

lènte f. lentilă.

lentiggine f. pistrui.

lènto agg. încet; lent || leneș;
moale; inert apatic.

leofante m. elefant.

leone m. leu; febbre di ~ febră
mare || zodia leului; sol ~
caniculă, cuptor monedă
venețiană.

leonéssa f. leoaică.

leopardo m. și f. leopard.

lepidézza f. ghidușie; glumă,
poznă; vorbă de haz || voioșie;
haz.

lèpido adj. mucalit; ghiduș; ||
plăcut; glumeț; hazliu', vesel.

lepore m. iepure.

leppâre tran, a fora, a șterpeli ||
intr. a fugi, a o șterge.

lesinare intr. și tran, a economisi;
a se calici, a se zgârci.

lesionare tran, a vătăma; a crăpa
un zid; a strica || a răni, a produce
o leziune.

lesióne f. leziune, rană || pagubă;
prejudiciu; ofensă.

lesivo adj. vătămător, stricător,
dăunător || care produce o
leziune.

lessicale adj. lexical.

lèssico m. dicționar; lexic.

lestézza f. agilitate, sprinteneală;
dibăcie || istețime, agerime.

lèsto adj. sprinten, repede; penna
—a scris repede, ușor || ager;
dibaci; isteț, descuscăreț || gata,
pregătit || viclean, șmecher; ~ di
mano iute de mână.

lesura f. leziune || pagubă || ofensă.

letale adj. mortal.

letargia f. letargie.

letargo, -arghi m. letargie;
somniațență || stare de hibernare ||

uitare îndelungată.

leticare tran, a se certa, a face gălăgie, scandal.

letichino m. scandalagiu, certăreț.

letifero adj. mortal, ucigător. *

letificare tran, a înveseli, a consola, a mângâia.

letizia f. veselie, bucurie; mulțumire; far ~ a se bucura || beatitudine.

letiziare tran, și intr., refi, a (se) înveseli, a (se) bucura.

lèttera f. literă || caligrafie, grafie, scris al cuiva || cuvânt.

letterâlo adj. literal, textual.

letteràrio, -ari adj. literar; proprietă —a drept de autor.

letterato adj. și m. literat || știutor de carte || om învățat.

letteratura f. literatură.

lètto m. pat; ~ bastardo pat de mărime mijlocie; ~ a ribalta pat
568

LET - LIB

pliant; ~ da campo pat de campanie.

lettorato m. lectorat.

lettóre, trice m. și f. cititor || lector universitar || profesor.

lettura f. citire, lectură; alia peggior ~ în cazul cel mai rău; dare una ~ a citi sumar || interpretare, comentariu.

leucemia f. leucemie.

lèva f. pârghie; far ~ a ridica cu pârghia, a întâmpina și a învinge o rezistență.

levante m. răsărit, orient, est; con un occhio che guarda a ~ e con l'altro a ponente cu un ochi se uită la răsărit, cu altul la apus || levant, orientul apropiat; andare. in ~ a fura.

levare tran, a ridica, a înălța; ~ di

peso, a ridica de jos; ~ il capo, a se îngâmfa; ~ il bollore a fierbe; ~ voce, a răspândi un zvon || refi. a se trezi de dimineată, a se da jos din pat.

lèvas m. leva, monedă bulgară.

levata f. ridicare || înălțare; sculare, deșteptare.

levatura f. luare || inteligență, orizont intelectual larg; di piccola, di poca ~ puțin inteligent, mediocru || excitabilitate || importanță; di poca ~ puțin important.

levigare tran, a lustrui, a curăți || a pulveriza; a leviga.

levigatézza f. lustru; netezire.

levigato adj. lustruit, netezit, curat.

levigazione f. lustruire, netezire; curățire || pulverizare.

, **levita** m. levit, preot |j preot.

lèzio, lèzi m. fason, moft, sclifoseală.

lezióne f. lecție; far - a ține lecție || temă || exercițiu, studiu || conferință || variantă || lectură.

lezióso adj. mofturos, sclifosit.

lézzo m. miros greu, putoare || murdărie, jeg.

li art. def. m. li IO agosto în 10 august || pron. pers. || m. ace. -i, -i; îi; li îi vād || îi, lui, lor; v. și loro.

li adv. acolo, în acel loc; nu departe; quello li cel de colo; di li per li pe acolo; siamo li tot acolo suntem, nu s-a schimbat nimic; giù di li cam tot atât, tot pe acolo aproximativ |j atunci, îndată, pe moment; li per li cât pe aci; în acel moment, pe dată.

liana f. liană.

liässico adj. jurasic.

libecciaata f. vânt de sud-est.

libellisfa.-isti m. pamfletar.

libello m. pamflet; cărțuție || carte sau parte a unui tratat.

libente adj. binevoitor, serviabil.

liberale adj. larg, darnic generos || nobil; orti ~i studii umanistice și de artă; || liber || adj. și m. și f. liberal || om sincer.

liberalismo m. liberalism.

liberalità f. liberalitate, dărnicie, generozitate.

liberare tran, a libera; a elibera; ~ il sequestro a ridica sechestrul; ~ alle stampe a da bun de tipar; ~ all'incanto a lăsa, a ceda celui care oferă cel mai mult || a scăpa de || a scuti || refl. a se elibera.

liberatore, -trice m. și f.

eliberator, liberator, mântuitor, salvator.

liberazione f. eliberare; liberare; scăpare, mântuire || scurire || însănătoșire, vindecare.

liberismo m. liber-schimb.

LÎB - LIM

libero adj. liber; neatârnat, nesupus; aria —a aer liber; mare ~ largul mării; carta —a hârtie obișnuită; aver canapo ~ a putea acționa liber; libero docente docent, profesor având gradul de docent universitar || liber, sincer, franc || lipsit de frică.

liberta f. libertate; gridare ~ a invoca libertatea || indecență || puțință, posibilitate; || lipsă de orice constrângere.

libertario, -ari m. anarhic.

libertinaggio, -aggi m. libertinaj, desfrâu.

libertino m. libertin, desfrânat || libert.

libico adj. libian, din Libia.

libito m. poftă, capriciu; a ~ după voie, când îți place.

libra f. zodia balanței || balanță, cântar.

libraio, -âi m. librar.

librare tran, a cântări; a aprecia, a judeca, a chibzui || a echilibra^ a

pune în echilibru, refl. a se echilibra, a stinge echilibru || a pluti; —si în aria, a volo a zbura.

librazióne f. plutire, planare; oscilare regulată. ,

librésco,-éschi adj. livresc, cărturăresc.

liccio m. iță.

lice intr. se poate, este permis.

liceâle'adj. de liceu, liceal.

liceista, isti m. licean.

licenzia f. permisiune, învoire;

prendersi la - ~ di dire a-și lua

libertatea de a spune, etc. |

licență, autorizație; permis

permisie || concediere || certificat

de absolvire nerespectarea

regulilor; rămas bun al poetului ||

acțiune arbitrară desfrâu,

libertinaj.

licenziare tran, a da drumul, a lăsa

să plece || a libera, a lăsa la vatră

a da cuiva certificat de

absolvire || a ierta || a îngădui, a

permite cuiva.

licenziosità f. libertinaj,

imoralitate || capriciu, fantezie.

licenzióso adj. licențios; imoral,

desfrânat; capricios, fantezist,

original || ușuratic, superficial;

neînfrânat, nestăpânit.

licèo m. liceu.

licet m. closet.

licitare tran, a licita.

licitazióne f. licitație; mezat.

licito adj. permis, licit

lido m. plajă || țărm, litoral; tornare

ai patrii —i a reveni în patrie.

lietézza f. veselie, voioșie.

lièto adj. vesel, voios; fericit;

plăcut; vista —a priveliște plăcută

|| prosper fertil.

lievitare tran, a pune drojdie || intr.

a crește, a fermenta || a se stinge.

lievitatura f. creștere.

lièvito m. drojdie || ferment.

ligio, ligi adj. vasal || ateșat, credincios, fidel, devotat.

lignaggio, -aggi m. neam, familie; viță; seminție.

lignite f. lignit.

liliale adj. candid, nevinovat; gingaș, ca un crin.

limàccia f. melc.

limare tran, a pili; il ferro lima il ferro cui pe cui se scoate || a roade, a consuma || a corecta, a perfecționa; a termina, a finisa; —la a analiza un lucru cu atenție || refi, a se frământa, a se roade în sine.

limitare m. prag || început.

limitare tran, a limita; a mărgini || a reduce, a micșora || a delimita; a

LIM-LIQ

determina, a defini || refi, a se limita; a se rezuma.

limitatézza f. limitare; mărginire; caracter limitat, redus.

limitativo adj. limitativ; delimitator.

limitato adj. limitat, mărginit; restrâns, redus; mărginit, circumscris.

limite m. hotar, graniță || limită, margine || hat || dimensiuni || adj. limitrof, vecin.

limo m. noroi; nămol, mocirlă.

limóne m. lămâi || lămâie spremuto lămâie stoarsă, om exploatat, istovit și apoi lăsat fără ajutor; più agro del ~ zgârcit || culoare gălbuie.

limonèa f. limonada.

limosità f. mocirlă, noroi.

limpidézza și limpidità f.

transparentă || claritate; limpezime.

limpido adj. limpede; transparent ||

clar, sonor || sincer.

lince f. linx, răs; occhio di ~ ochi pătrunzători, privire ascuțită.

linei adv. de acolo; ~ e quinci de ici și de colo.

linciare tran, a linșa.

lindézza f. curățenie, ordine; dichisire; aranjare; sclivisire.

lindo adj. curat, aranjat; dichisit; elegant, sclivisit.

linea f. linie; ~ equinoziale ecuator; ~ meridiană meridian; mettersi in ~ a se alinia || zonă, fâșie de pământ || rând || contur; linie a feței; profil de clădire || linie, front de bătaie || normă, regulă; tener la ~ a menține o linie de conduită dreaptă.

lineaménto m. liniere; aliniere || trăsături ale feței; fizionomie j| linii principale, elemente de bază; ~ di anatomia elemente **de** anatomie.

lineare adj. liniar; misure ~-i măsuri de lungime; condotta ~ conduită corectă, consecvență.

lineatura f. liniere; limatura || trăsături, linii.

linfa f. apă, limfă || sevă, suc.

linfático, -atici adj. limfatic || slab, anemic, debil, lingerie f. lenjerie.

lingua f. limbă; avere sulla punta della ~ a avea pe vârful buzelor ||, vorbă, cuvânt || limbaj, vorbire, grai; gloria della ~, scriitor mare.

linguàccia f. bârfitor, defăimător, clevetitor || limbă încărcată.

linguacciuto adj. palavragiu, vorbăreț; clevetitor.

linguàggio, -aggi m. limbaj, grai.

linguettàre intr. a bolborosi; a se bâlbâi.

liuguista, -isti m. lingvist.

linguistica f. lingvistică.

linguistico, -istici adj. lingvistic.

liniménto m. frecție, masaj,
ungere cu ulei medicinal.

lino m. in; || fir, pânza de in.

liposichia f. leșin, pierderea
cunoștinței.

lipotimia f. leșin.

liquefare tran, a lichefia || a topi ||
refl. a se topi, a se lichefia || a
transpira mult, a se topi.

liquefazióne f. lichefiere || topire.

liquidare tran, a lichida, a plăti. || a
lichida || a calcula || intr. a
lichida, a se retrage din afaceri.

liquidazióne f. lichidare || plată' ||
retragere din comerț.

liquido adj. lichid; denari ~i bani
lichizi, bani gheață || m lichid,
corp lichid.

liquóre m. licoare.

571

LÎR - LO

lira f. liră; marcarea diciannove
soldi per fare una lira a fi sărac, a
nu avea un ban || (mus.) liră; fig.
muzică, poezie.

lirica f. lirică.

lirico, lirici adj. liric; teatro ~
teatru muzical, de operă; arte ~a
arta muzicii || m. poet liric.

lirismo m. lirism.

liscétto m. fard.

liscézza f. netezime || moliciune, dulceață || fluiditate.

lisciare tran, a netezi; a lustrai a
curați; ~ lo stile a îngriji stilul || a
aranja || refi, a se dichisi || a se
farda.

licio adj. neted || moale, mătăsos ||
simplu, clar || ușor, fără
obstacole; passarla ~, a scăpa
ușor; || m. fard cosmetic.

liscivatrice f. mașină de spălat
rufe.

liso adj. uzat, rupt, ros || consumat, îndurerat.

lista f. fâșie || linie, dungă.

listare tran, a dunga || a mărgini cu o fâșie; a întări o margine || a înregistra a pune pe listă || refl. a fi dungat.

listato adj. dungat; ~ a bruno cu o dungă neagră; unghie — e a bruno unghii murdare.

lite f. litigiu; ~ criminale proces; muovere, intentar ~ a intenta proces; vincere la causa e perdere la lite a nu câștiga nimic dintr-un proces, dintr-o acțiune controversă, dezbatere, dispută || ceartă, încăierare || duel.

litigare, **liticare** intr. a se judeca || a se certa || refl. a se certa | f a-și disputa; a-și Contesta || tran, a contesta ceva, cuiva.

litighino, litichino m. cârcotaș; certărețe gâlcevitor.

litigio, -igi m. litigiu, proces || ceartă || contestație.

litio m. litiu.

litologia f. petrografie.

litorănea f. linie ferată, șosea de-a lungul unui litoral.

litosfèra f. litosfera.

litro m. litru.

lituo m. toiag, baston rotunjit la vârf; trompetă, buciom.

liturgia f. impozit, prestație | liturghie.

liuto m. lăută, cobză || navă mică. livèlla f. nivel; nivelă.

livellaménto m. nivelare.

livellàre tran, a nivela || a stabili înălțimea unor puncte rifl. a se nivela, a atinge același nivel.

livellatóre m. nivelator || agrimensur.

livellatura f. nivelare.

livèllo m. nivel; fuori di ~ oblic; passaggio a ~ trecere de nivel; a

~ orizontal || nivelă.

livdiézza f. paloare; lividitate || invidie.

lividigno adj. plumburiu, vinețiu.

livido adj. vânat || livid, palid || invidios, rău || m. vânătaie; le parole non fanno ~-i vorbele nu lasă urme.

liviura f. vânătaie dureroasă.

livóre m. pizmă, invidie; ură, venin || vânătaie.

livrèa f. livrea, uniformă; portar la ~ a fi servil; uomo di due —e om care slujește la doi stăpâni || figurant || costum de bal mascat.

lizza f. arenă; cutrare în ~ a intra în luptă || adăpost, tranșee; palisadă || câmp de bătaie || luptă, întrecere; scendere în ~ a se lua la întrecere.

lo art. definit, m.; lo scolaro școlarul || pron. pers. m. prendilo

572

LOB - LOM

ia-1 || pron. dem. m. aceasta, lucrul acesta; lo si dice lucrul acesta se spune, este cunoscut.

lobo m. lob.

lòbulo m. lob mic, lobul.

locale adj. local; din partea locului || m. edificiu, casă; local.

località f. localitate.

localizzare tran, și refl. a localiza.

localizzazióne f. localizare.

locandière, -èra m. și f. hangiu || hotelier.

locandina f. afiș, reclamă.

locare tran, a închiria || a pune, a așeza; a atribui, a da un loc.

locatàrio -âri m. locatar, **chiriaș**.

locativo adj. locativ; avverbio ~ adverb de loc || care ține de închiriere, de locație; terreno ~ teren de arendat; valore" ~ valoare locativa.

locazióne f. închiriere; locațiune; chirie, locație.
tòcco adj. prost.
loco m. loc; punct sensibil.
locomotiva f. locomotivă.
locomotivo adj. locomotor.
locomotóre, -trice adj. locomotor || m. locomotivă electrică.
locomozióne f. locomoție, mișcare.
lòculo m. nișă, criptă || loc de veci.
locupletare tran, a îmbogăți.
locusta f. lăcustă; ~ verde lăcustă * verde || langustă.
locutòrio m. vorbitor.
locuzióne f. limbă, grai || vorbire, frază, *mod* de a vorbi.
lodabile adj. lăudabil; demn de laudă. ,
lodare tran, a lăuda; a elogia; loda il mare e tienti alla terra sau alla riva laudă cât vrei dar nu uita adevărul || a slăvi [] a arbitra || a confirma || refl. a se lăuda; —si di una cosa a se declara mulțumit de ceva.
lodativo adj. laudativ, elogios.
lòde f. laudă; elogi; tornare a —di a fi spre lauda cuiva; celebrare, tessere le —i a lăuda; lode a Dio! slavă domnului 1 attestato di ~ diplomă de laudă; sia lode al vero cu respectul adevărului; jj merit, virtute II rugăciune de laudă, laudă.
lodévole adj. lăudabil.
lòdo m. sentință arbitrală, arbitraj || aprobare, recepție; verificare; expertiză || laudă.
lòdola f. ciocârlie.
logaritmico adj. logaritm.
logaritmo m. logaritm.
loggiato m. galerie deschisă, portic lung.
logica f. logică; judecată || filfizon.
logicata f. prostie, tâmpenie;

trăsnaie.

logico, lògici adj. logic || coerent;
rațional || m. logician persoană
care raționează corect, logic.

lògo sau lògos m. logos;
inteligență, rațiune.

logoraménto m. uzare || istovire
surmenare, epuizare || risipă,
distrugere de bunuri.

logorare tran, a uza; a consuma; a
iroși fi a istovi, a epuiza; a folosi,
a întrebuința || rifl a se distruge a
se consuma; a se iroși; a se uza.

logorio m. uzură, consumare ||
epuizare, istovire; distrugere.

lógoro adj. uzat, consumat; occhi
—i ochi obosiți || cheltuit; giorno
~ zi pe înserate || 'm. consumare
uzare.

lòlla f. pleavă || zgură.

lombale adj. lombar.

lombardo adj. și m. lombard.

lombare adj. lombar.

573

LÓM - LÙC

lómbo m. șold; șale; aver buoni —i
a fi zdravăn, solid; fare i —i a
deveni zdravăn.

lombrico m. râmă || limbric.

longànime adj. răbdător; tolerant,
îngăduitor || perseverent.

longanimità f. răbdare, toleranță,
îngăduință || perseverență.

longevità f. longevitate, viață
lungă.

longinquo adj. îndepărtat; trecut.

longitudinale adj. longitudinal.

longitùdine f. longitudine.

lontananza f. depărtare; la ~ ogni
piaga salda ochii care. nu se văd
se uită.

lontanare tran, și intr. a se
îndepărta.

lontano adj. îndepărtat, depărtat ||

străin; || vag, nedeterminat || adv.

de parte; înainte, de parte.

lòppa f. pleavă -|| fleac de nimic ||
spumă, zgură.

loquace adj. locvace, limbut,
vorbăreț, volubil || zgomotos ||
elocvent, expresiv.

loquacità f. locvacitate, limbuție,
volubilitate.

loquèla f. vorbire, facultatea de a
vorbi || limbaj, vorbire, grai.

lorché atunci când.

lord, -i m. lord.

lordâggine f. murdărie.

lordare tram, a murdări, a mânji; a
păta II a spurca, a pângări.

lordézza f. murdărie || nerușinare,
depravare.

lorica f. platoșă; armură; za.

loricato adj. înarmat.

lóro pron. pers. III m. și ~ ei, ele;
(formă de politețe)

dumneavoastră || adj. poss. al lor;
stare dalla ~, a sta de partea* lor;
uno del ~, unul dintre ai lor.

loschézza f. miopie || necinste.

lósco, lóschi adj. chior, miop ||
sașiu; guardatura —a privire sașie
|| suspect, dubios; affare ~ afacere
necurată, suspectă.

lòto m. noroi, lut || lipici.

lotóso adj. noroios; murdar.

lòtta f. luptă; bătălie; fare alla ~ a
se lupta.

lottare intr. a se lupta, a se bate, a
se război.

lottatóre, -trice m. și f.. luptător;
combatant.

lotteria f. loterie, loto.

lòtto m. loterie, loto; estrazione del
~ tragere de loterie; è come
indovinare un ternoal ~ a căuta să
ghicești fără a avea nici un
indiciu; vincere un terno **a** ~ a

câștiga lozul cel mare; lot, grup;
parte de bunuri, lucruri; lot,
bucată de pământ.

lubbión m. galerie.

lubricâre tran, a face alunecos,
neted.

lubricità f. alunecare, lunecare;
desfrânare; indecență; lubricitate.

lubrificante m. unsoare, lubrifiant;
emolient.

lubrificare tran, a lubrifica, a
unge.

lucânica f. cârnat.

lucchétto m. lacăt; ~ a cifra lacăt
secret, cu cifru.

luccicaménto m. lucire; strălucire;
sclipire, licărire.

luccicare intr. a luci; a străluci: a
clipi, a licări; a se lustrui; a
începe, a licări; a lăcrima, a
începe să plângă.

luccichio, -ii m. sclipire; licărire.

luccicóre m. strălucire, scânteiere;
sclipire, licărire.

luccio, lùcci m. știucă.

luciola f. licurici; vedere le —e a
vedea stele verzi; prendere —e

574

LUC-LUM

per lanterne a lua licuricii drept
felinare.

lucciolare intr. a licări, a străluci ||
a plânge cu lacrimi mari.

lucciolio m. licărire, scânteiere,
sclipire.

luce f. lumină; dar ~, a lumina
mettere in ~, a pune în valoare;
venire alla ~, a apărea la lumină;
tornare alla ~ a ieși din uitare ||
oglinďă; ~ di uno specchio, față
de oglinďă || lumină artificială,
lampă; accendere la ~, a aprinde
lumina; spegnere la ~, a stinge
lumina., **lucènte** adj. lucitor; strălucitor.

lucentezza f. lucire; strălucire;
luciu.

lucere intr. a luci; a străluci || a fi
vestit, cunoscut; a străluci.

lucèrna f. candelă, lampă cu
untdelemn || chipiu.

lucernàio, -ari m. fereastră în
acoperiș, luminator.

lucèrta f. șopârlă.

lucidaménto m. lustruire.

lucidare tran, a lustrui || a copia, a
reproduce || a face vestit, ilustra.

lucidatura f. lustruire.

lucidézza f. strălucire; luciu ||
limpezime, claritate; luciditate.

lucidità f. luciditate; limpezime,
claritate || strălucire, lucire, luciu.

lùcido adj. lucitor, lucios; carta ~-a
hârtie de calc || lustruit || limpede,
clar, lucid || m. lustru; dare îl ~ a
lustrui; ~ per le scarpe ceară,
cremă, vax || apret, scrobeală ||
desen reproduș.

lucifero adj. purtător de lumină,
luminos; finestra ~-a fereastră
luminoasă [] fosforescent || m.
luceafăr || diavol, demon;
persoană rea, irascibilă; persoană
trufașă.

lucignolo m. fitil; ridurre come un
~ a mototoli; attaccare, appicare
un ~ a începe o conversație fără
sfârșit || caier, smoc.

lucóre m. lumină; strălucire.

lucrare tran, a câștiga; a dobândi;
~ le indulgenze a obține
indulgența.

lucrativo adj. lucrativ, rentabil.

lucro m. câștig; folos, profit.

lucróso adj. rentabil;
remuneratoriu.

luculènto adj. strălucitor, luminos.

luculliano adj. somptuos, bogat.

lùdere intr. a sărbători.

ludibrio, -ibri m. batjocură, ocară;
rușine, dispreț, derâdere;
prendersi ~ di uno sau mettere in
~ a-și bate joc de cineva.

ludicro adj. distractiv; de joc || m.
joc; distracție; batjocură.
ludificare tran, a lui în răs; a
înșela, a amăgi.

ludimagistro m. pedant.

ludo m. joc, distracție; —i scenici
spectacol; L-i agonali lupte,
întreceri; ~ di Marte bătlăie.

lue f. ciumă, molimă || sifilis ||
calamitate publică; flagel;
corupție.

lugère intr. a plânge, a purta, -doliu.

lùglio m. iulie; vendere il sol di ~ a
vinde o marfă care există din
belșug.

lùgubre adj. lugubru || trist,
dureros.

lui pron. pers. m. el.

lùlla f. doagă.

lumaca f. melc; scala a ~ scară în
spirală; lasciar lo strascico come
le —che a lăsa tot felul de lucruri
în urma ta, a lăsa datorii etc. '

575

LUM - LUÒ

lumacóne m. melc || om
morocănos || escroc || om ascuns, viclean.

lume m. lumină; ~ di luna, clar de
lună || vedere; perdere il ~ degli
occhi, a pierde lumina ochilor, a
orbi, (fig.) a se înfuria, a se
mânia; || obiect care luminează ||
stea, astru, corp luminos
claritate, înțelegere || fig. lumini, știință.

lumeggiare tran, a lumina, a pune
în lumină || a lumina; a scoate în
relief părțile luminoase.

lumicino m. luminiță, candelă;
ridursi essere al ~ a fi pe moarte;
cercare col ~ a căuta cu

lumânarea.

lumièra f. lampadar; candelabru, lustru || lumină mare; strălucire⁵ || gaură prin care se dă foc.

luminare m. astru; stea || învățat, erudit, de frunte || candelă aprinsă || semnal.

luminèlla f. pupilă.

luminèllo in. inel || dispozitiv care susține fitilul || sclipire, lucire.

lumino m. luminiță; ~ da notte candelă de veghe.

luminosità f. luminozitate; fosforescență.

luminóso adj. luminos || luminat* || clar, evident.

luna f. lună; mezza ~, semilună; abbaiare alla ~, a lătra la lună, a urla în zadar || satelit || argint || lună (timp) ~ di miele, lună de miere.

lunare adj. lunar.

lunàrio, -ari m. calendar, almanah; far ~ a bate câmpii, a face proiecte irealizabile; stampatore libraio di —i tipograf, librar de mână a doua; sbarcare il ~ a o scoate la capăt, a ieși la socoteală.

lunata f. eroziunea malurilor || linie curbă.

lunàtico, -àtici adj. și m.

- inconstant, schimbător; capricios || bizar, straniu, curios; lunatic; mal ~ epilepsie; esser più ~ dei granchi a fi foarte plicticos || boală de ochi cu accese periodice de nebunie.

lunedì m. luni || vizite făcute luna.

lunétta f. semicerc, semilună; semilentilă || arcadă, suprafață arcuită || fortificație || doagă de fund.

lungàggine f. încetineală, amânare; lungire.

lunge adv. lungi.

lunghéssu prep. de-a lungul, lângă,

alături.

lunghezza f. lungime || lung,
lungime, curs || statură || durată,
amploare || zăbovire ||
longitudine.

lungi adv. departe, în depărtare;
alla ~-a cu timpul.

lungo adj. lung; avere le mani ~, a
fi hot; avere la lingua ~ a avea
gură rea || lung, care durează;
mandare per le ~, a se lungi, a fi
amânat || înalt; || diluat,
amestecat; brodo ~, ciorbă lungă;
saperla ~, a ști multe (despre
ceva) || adv. îndelung; lung ||
prep. de-a lungul: ~ il mare, de-a
lungul mării || tot timpul.

lungolago m. mal, margine de lac,
stradă de-a lungul unui lac.

lungomare m. drum, șosea, stradă
de-a lungul mării.

luògo m. loc; ~ comune, loc
comun; ~ di pena, temniță; ~

576

LUO- LUT

comodo, ~ di decenza tualetti,
closet || tener ~, a ține locul.

luogotenente m. locțiitor, cel ce
ține locul II locotenent.

lupa f. lupoaică || prostituată,
curtezană; val mare, trecător ||
plasă de pescuit || carie.

lupino m. gen de leguminoase; ~
bianco cafeluțe; non valere un ~,
stimare meno di —i, a nu avea
nici o valoare, a nu prețui deloc. .

lupo m. lup; tempo da ~, vreme
foarte rea; in bocca al ~, noroc!
succes! || il ~ cambia il pelo, ma
non il vizio, lupul își schimbă
părul, dar năravul ba.

lùppolo in. hamei.

lurco, I ii i chi adj. mâncăcios,
lacom și bețiv.

lùrido adj. negricios, vânăt ||
murdar; respingător || palid;
josnic; abject, respingător.

lusingare tran, a momi;;a ademeni
|| a linguși, a măguli || a da iluzii,
a face să spere || refl. a-și face
iluzii.

lusingatóre, -trice adj. și m.
lingușitor; măgulitor ||
ademenitor.

luscòrio adj. distractiv, de plăcere.

lussare tran, și refl. a luxa, a
scrânti.

lussatura f. luxație.

lussazióne f. luxare, scrântire.

lusso m. lux, bogăție, strălucire ||
abundență, bogăție || prisos; lucru
inutil.

lussuóso adj. luxos, strălucitor.

lussureggiante adj. luxuriant.

lussureggiare intr. a fi luxuriant, a
prospera || a trăi în lux, a
trândăvi.

lussurióso adj. desfrânat, molatic,
lasciv.

lustra f. prefăcătorie; simulare ||
fațadă, paravan || ascunziș,
vizuină.

lustraménto m. lustruire.

lustrare tran, a curăți, a lustrui, a
șterge || intr. a străluci, a luci, a fi
lucios.

lustrato adj. lustruit.

lustrazióne f. ceremonie,
sacrificiu ritual.

lustro adj. lustruit, lucios || m.
lustru, luci; lucire, strălucire ||
merit || m. cremă de ghetă ||
licărire, sclipire, reflex luminos.

lùteo adj. auriu, galben deschis.

lutto m. doliu; vestire a, di ~ a se
îmbrăca în doliu || durere, jale.

M

m litera m. (se pronunță emme);
prescurtări m. metru || mq metru
pătrat || mc metru cub.

ma conj. dar, însă; totuși || interj.
(exprimă mirare) cum?; (exprim
nesiguranță) știu ce! || (exprim
dezaprobare) ce să-i fac!

macabro adj. macabru.

macchiare tran, a murdări, a păta ||
a contamina, a dezonora || refl. a
se păta.

macchiato adj. pătat, murdărit.

macchiétta f. om curios, bizar ||
rol secundar, jucat cu brio.

macchiettare tran, a păta, a stropi.
macchiettista m. pictor, desenator
de schițe; actor (în roluri
secundare, de personaj curios și
amuzant).

macchiettistico adj. original, **màccchina** f. mașină, mecanism;
far andare una ~, a porni un
mecanism || aparat, complex.

macchinare tran, a unelti, a pune
la cale, a complota.

macchinatóre, -trice m. și f.
uneltitor; complotist || inventator.

macchinista m. mașinist, mecanic
(de locomotivă, de teatru).

macchinóso adj. complicat;
exagerat; greoi.

macedònico adj. macedonean.

macellaio, -âi m. măcelar.

macellare tran, a măcelări, a tăia
(vite).

macelleria f. măcelărie (prăvălie)
|| măcel.

578

MAC - MAG

macèllo m. abator || măcelărie
tăiere de vite || măcel, ucidere.

maceraménto m. macerare ||
durere, întristare; frământare,
istovire.

macerare tran, a macera; a muia || a topi (cânepă); a strivi, a domoli || a mortifica || refl. a se consuma, a slăbi || a se chinui.

machiavellésco, -éschi adj.

machiavelic!

macilènto adj. slab, slăbit; istovit; extenuat.

macilènza f. slăbiciune mare; istovire, extenuare.

macinacaffè m. râșniță de cafea.

macinapépe m. râșniță de piper.

macinare tran, a macina || a tescui, a presa, a zdrobi (măslina) || a prepara, a amesteca cu ulei (culoarea) || refl. a se consuma a se uza.

macinatura f. măcinat, măcinare; pisare.

macroscòpico adj. macroscopic.

màcula m. pată || (fig.) infamie.

maculare tran, a păta, a mânji.

madama f. doamnă || madam; cucoană.

madamigèlla f. domnișoară, **madido** adj. umed, jilav.

madonna f. madonă; Sfântă Fecioară.

madre f. mamă || stareță || ștampilă, marcă, matrită; registro a m. e figlia, chitanțier.

madrepàtria f. patrie-mamă.

madreperla f. scoică, sidef.

madreperlàceo adj. sidefiu.

madrigale m. madrigal || vorbe amoroase și galante.

madrina f. nașă.

maestà f. majestate; măreție.

maestóso adj. maiestos, măreț; mândru || majestos, solemn.

maestrale m. mistral, vânt din nord-est.

maestranza f. personal calificat || echipă de meșteri.

maga f. vrăjitoare.

magari inter, măcar, să dea
Dumnezeu || chiar dacă || chiar,
poate și.

magazziniere m. magaziner;
depozitar.

magazzino m. magazie, depozit;
m. generali, depozite de mărfuri ||
prăvălie, magazin.

maggese m. țelină, înțelenire; a m.
în paragină || pârlăoagă, loc
nelucrat, lăsat în paragină || adj.
de mai, obținut în luna mai.

maggio m. lună mai.

maggioranza f. majoritate;
superioritate.

maggiorare tran, a majora, a mări.

maggiorazione f. mărire,
majorare.

maggiordomo m. majordom.

maggiore adj. (comparativ
neregulat de la grande) mai mare;
m. d'etă, mai mare în vârstă; ii ~,
cel mai mare || superior, mai
înalt; andare per la ~, a se
considera " mare || m. maior;
căpetenie mai mare.

maggiorènne adj. major.

maggiorènte adj. și m.
personalitate, notabil, persoană
de vază.

maggioritario adj. majoritar; care
aparține unei majorități.

maggiorità f. stat major,
comandament, secretariat (al unui
corp de armată).

maggiormente adv. mai mult; cu
mult mai mult, în gradul cel mai
mare.

magia f. farmec, magie.

magiaro adj. maghiar; ungur.

579

MÂjG - MAL

màgico, -ici adj. magic; m. (mai
ales la plur.) rege, mag, crai; i Re

~, cei trei crai de la răsărit.

magiône f. casă, locuință mare.

magistèro m. măiestrie, dibăcie;
artă II muncă, lucra || pricepere ||
profesorat || doctorat.

magistrale adj. magistral, de
maestru || de dascăl; scuola ~,
școală normală (de învățători).

magistratura f. magistratură ||
funcție înaltă.

màglia f. ochi, buclă (la
împletitură); lavori a ~, lucruri
tricotate, tricotaje; lavorare a ~, a
tricota || tricou || inel, verigă de
lanț; za, zale.

maglieria f. tricotaje; tricouri ||
atelier de tricotaje.

magma f. magmă.

magnanimità f. mărinimie;
generozitate.

magnànimo adj. mărinimos;
generos.

magnano m. lăcătuș.

magnate m. magnat, nobil
magnat, mare industriaș.

magnèsio m. magneziu.

magnète m. magnet.

magnètico, -ici adj. magnetic; ago
m. ac magnetic || m. fluid.

magnetizzare tran, a magnetiza || a
dormi, a hipnotiza || (fig.) a
fascina.

magnetòfono m. magnetofon.

magnificare tran, a slăvi, a
preamări, a exalta || refl. a se
lăuda || a deveni celebru.

magnificazióne f. glorificare,
slăvire, exaltare; preamărire.

magnificènte adj. luxos || măreț,
jninunat.

magnificènza f. măreție,
strălucire; dărnicie; vostra' ~,
măria voastră; grandoare, măreție
|| lux, pompă, strălucire, fast.

magnifico adj. magnific, măreț; ii
m. rettore, rectorul Universității,
pompos || minunat. .

magno adj. mare; aula ~, sală de
festivități.

magra f. nivel scăzut (la apele
curgătoare).

magrézza f. slăbiciune || sărăcie,
lipsă || sterilitate || lipsă de apă.

magro adj. slab, uscat, fără
grăsime || de post || m. mâncare
de post || carne de vită (slabă).

mâi adv. niciodată || vreodată, se
~, dacă vreodată || foarte mult; le
voglio un bene che ~, o iubesc
foarte mult. || oare; come m.?
cum așa? cum oare?

maiale m. porc.

maionése f. maioneză.

mâis m. porumb.

maiùscolo adj. majuscul || foarte
mare.

maiuscolétto m. majusculă
(caracter tipografic).

malaccétto adj. neplăcut, greu de
acceptat.

malàccio m. boală, beteșug.

malaccortézza f. neîndemânare;
imprudență.

malaféde f. rea-credință, necinste;
essere in ~, a fi de rea-credință;
in ~, în scopul de a înșela pe
cineva.

malafatta f. greșeală, eroare.

malagévole adj. anevoios, greu.

malagiato adj. incomod; sărac,
strâmtorat.

malagrazia f. necuviință, mojie.

malandato adj. prăpădit, ruinat;
m. în salute, cu sănătatea ruinită.

malandrino m. hoț, pungaș,
ticălos || agg, hoțesc, de hoț;
occhi ~, ochi ștrengărești.

MAL - MAL

malànimo m. animozitate, dușmănie, rea-voință.

malanno m. nenorocire || pagubă || boală, suferință.

malaria f. malarie, friguri.

malattia f. boală; m. del lavoro, boală profesională; m. celtiche, sifilis; m. veneree, boli venerice.

malaugurato adj. nenorocit, care aduce nenorocire; de rău augur, nefast.

malavita f. lume interlopă; donna di ~, femeie de moravuri ușoare, malavòglia f. rea voință ||-lipsă de plăcere; di ~, fără poftă; în silă.

malavveduto adj. nesocotit, imprudent, neprevăzător stângaci.

malavventurato adj. nefericit, nenorocit.

malavvézzo ■ adj. învățat rău, obișnuit rău || prost crescut.

malcapitato adj. nenorocit, prăpădit, ajuns rău || care a nimerit prost.

malcàuto adj. nesocotit, imprudent.

malcèrto adj. nesigur, îndoielnic, malcompòsto adj. neorânduit; confuz, răsvrătit.

malcòncio adj. maltratat, ajuns în stare proastă; m. dalie bote, rupt în bătaie.

malcondòtto adj. prăpădit.

malconsigliàto adj. nesocotit, nechibzuit; rău sfătuit, rău călăuzit.

malcontènto m. nemulțumire || adj. nemulțumit.

malcostume m. desfrâu, moravuri rele, imorale || obicei rău, nărav.

maldèstro adj. nepriceput; neîndemânatic.

maldicènte adj. clevetitor, bârfitor; defăimător.

maldicènza f. clevetire, defăimare,

bârfeală.

male adv. rău, prost; rîmaner ~, a fi neplăcut; finîr ~, ajunge rău.

maledétto adj. blestemat || insuportabil, supărător.

maledire tran, a blestema, a condamna)| a afurisi.

maleficio m. vrajă, farmec || crimă, nelegiuire, faptă rea.

malèfico adj. dăunător, vătămător, răufăcător || nefast, funest J| vrăjitoresc.

malevolènza f. rea voință, dușmănie, ostilitate.

malférmo adj. slab, plăpând || nesigur, nestatornic.

malfidato adj. neîncrezător, bănuitor.

malfido adj. infidel, neloial.

malfondato adj. neîntemeiat, fără bază; nesigur.

malga f. stână; adăpost, refugiu f| pășune alpină.

malgarbo m. necuviință, mojieie || grosolănie, asprime.

malgrado adv. și prep. fără voie, în ciudă, în pofida, împotrivă, cu toate că) conj. cu toate că, deși.

malia f. vrăjitorie; vrajă, farmec; romper la ~, a desface, a rupe vraja.

maliarda f. vrăjitoare ||. femeie fermecătoare, seducătoare.

maliardo m. seducător, fermecător || vrăjitor.

malignare intr. a fi răutăcios, a bârfi, a vorbi de rău (pe cineva).

malignità f. răutate, batjocură || insinuaie răutăcioasă.

malinconia f. melancolie, tristețe adîncă.

malizia f. malițiozitate, maliție || viclenie || șiretlîc, înșelăciune.

MAL - MAN

malizióso adj. malițios, ironie, răutăcios || viclean; șiret.

malleabile adj. maleabil; docil, ușor de convins, mlădios.

malleabilità f. maleabilitate || docilitate, supunere.

mallevadóre m. garant, chezaș; răspunzător.

mallòppo m. legătură; pachet; povară.

malmenare tran, a maltrata, a brutaliza.

malómbra f. spectru, fantomă.

malóra f. ruină, pierzanie; andare în ~, a se ruina: man dare alla ~, a alunga, a părăsi; va în m.! pleacă de aici.

malóre m. boală, suferință, stare proastă || durere, nenorocire.

malpreparato adj. nepregătit.

malsicuro adj. nesigur, îndoielnic.

maltèmpo m. timp urât.

maltollerabile adj. intolerabil.

maltrattaménto m. maltratare; tratament rău.

malumóre m. proastă dispoziție; supărare, întristare || indispoziție.

malvagio adj. rău, perfid; vătămător.

malversare intran, a înșela; a delapida.

malvolére tran, a uri, a privi cu antipatie, a persecuta || m. rea voință, rea intenție.

mamma f. mamă || mamelă || papilă.

mammâma f. moașă.

mammario adj. marnar.

mammifero adj. mamifer.

manata f. mână || palmă (lovitură).

mânca adj. stânga; mano ~, mână stângă; a ~, la stânga.

mancaménto m. lipsă, insuficiență; sărăcie || îng'ustirre.

mancanza f. lipsă; m. di fede, lipsă de credință.

mancare intr. a lipsi, **a** nu fi de-ajuns || a leșina; sentirsi ~, a simți că-i vine rău || a se termina || a muri || a neglija, a uita || **a** fi necredincios față de cineva || tran. a scădea; m. il colpo, a nu nimeri.

manchévole adj. insuficient imperfect; defectuos.

manchevolézza f. lipsă, defect, imperfecțiune greșeală, slăbiciune.

mancia f. bacșiș || dar, cadou.

manco, manchi adj. stâng; a dritta e a manca, în toate părțile | defectuos || contrariu, potrivit, funest || adv. mai puțin || m. manco, lipsă de bani; senza ~, neapărat.

mandaménto m. raion, canton, || ordin, poruncă; însărcinare.

mandare tran, a trimite; m. a dire, a înștiința; a realiza || a pune în mișcare; a mișca; m. in fumo, a zădărnici || a emite, a scoate, a emana; ~ grida, a țipa; in. puzzo, a emana miros; ~ via, a da afară, a concedia.

mandatàrio m. mandatar || ambasador, delegat.

mandato m. trimis, sol. || mandat, însărcinare; procură ordin, poruncă.

mandibola f. mandibulă, falcă inferioară; maxilar.

màndoria f. migdală; a ~, migdalat || sâmbure de fruct cărnos || ornament gotic.

mândra f. turmă (de vite) | cireada || ceată, cârd (de oameni) || adăpost, staul (de vite).

mandriano m. cioban; văcar.

mâne f. dimineață; stamane, azi

dimineată.

. 582

MAN - MAN

maneggiaménto m. mânuire ||

uneltire; maşinaţie.

maneggiare tran, a mânui || a
executa artistic, a stăpâni (o artă);
m. la penna, a scrie cu
îndemânare || a conduce, a biciui
|| refl. a se strădui || a se exersa ||
a se descurca, a da din mâini.

maneggio m. mânuire || muncă, treabă, oboseală || folosire, întrebuintare ||
conducere, administrare || manevră || intrigă.

manésco,-éschi adj. violent, gata a
lovi, iute de mânie.

manfôrte f. ajutor; dare, prestare
~, a da ajutor.

manganèllo m. baston, bâţă;
retevei || balista mică.

manganése m. mangan.

mangeréccio; écci adj. comestibil.

mangiaménto m. ospăţ mare ||
ospătare m. di cuore, necaz mare, durere.

mangiare tran, a mânca; m. a
crepappelle, a mânca excesiv de
mult; far da m. a găti || a se
hrăni; || a consuma || a roade || a
sfâşia || a escroca, a fura || refl. a
mânca cu poftă, a consuma; m. ii
cuore, a se frământa || m.
mâncare || prânz, masă.

mangiatura f. mâncare, mâncat ||
pişcătură.

mangiatutto m. mâncăcios ||
risipitor.

mania f. manie.

maniiaco,-îaci adj. maniac'

manica f. mânecă; è un altropaio
di ~, este cu totu altceva.

manicure f. manichiură.

maniera f. manieră, fel; formă; in
tutte le ~, cu orice preţ; in
nessuna ~, cu nici un chip ||
manieră, afectare; di ~, manierat

|| fel, categorie || loc. cong: in, di
m. che, în așa fel încât.

manierato adj. afectat, manierat.

maniero adj. domesticit, dresat,
îmblânzit || potrivit, oportun || m,
castel, conac.

manieroso adj. manierat, politicos,
binecrescut.

manifattura f. manufactură,
industrie manufacturieră ||
produse de manufactură.

manifestare tran, a manifesta, a
face cunoscut, a descoperi.

maniglia f. toartă, mâner; inel (la o
ladă, un cufăr).

manipolare tran, a manipula; a
prepara, a lucra cu mâna; m. il
vino, a falsifica vinul; (fig.) a
urzi, a unelti || a face masaj, a
masa (cu mâna).

manipolatore,-trice m. și f.
intrigant, uneltitor; manipulant,
mânuitor.

manipolazione f. manipulare;
mânuire, intrigă, uneltire.

manna f. mană; aspettare la m. dal
cielo, a nu ști să se descurce
singur, a aștepta un ajutor.

mano f. mână; su ~, în mână; sotto
la ~, la pipăit; batter le ~, a
aplauda; avere le m. bucate, a
cheltui cu ușurință.

manodopera f.. mână de lucru.

manomettere tran, a pune mâna, a
strica, a viola || a începe să
întrebuințezi ceva || a libera (un
sclav).

manoscritto m. manuscris.

manovella f. pârghie || manivelă.

manovra f. manevră; manevrare {{
mașinație; uneltire; manevră; m.
dello scambio, macaz.

manovrare tran, a mânui; a
manevra || intr. a manevra.

MAN - MÂR

manovratóre,-trfce m. și f..

manipulant conductor de

manevre || adj. care execută o

mișcare de manevră.

manritta f.. mâna dreaptă; a ~, la dreapta.

mansâlva loc. adv. a ~, fără primejdie; curajos.

mansarda f. mansardă.

mansíone f. însărcinare, îndatorire, slujbă II locuință, casă || azil, spital de pelerini.

mânso adj. blând, răbdător.

mansuefare tran, a supune, a potoli; a îmblânzi, a domestici.

mansuèto adj. blând, docil, bun, răbdător || liniștit.

mansuetùdine f. blândețe, bunătate, răbdare.

mantèlla f. jachetă.

mantèllo m. manta; pelerină; haină de ploaie.

mantenére tran, a păstra, a menține, a conserva || a întreține, a menține || a susține (o cauză) || a conduce, a guverna || refl. a se menține, a rezista, a se păstra; m. bene, a se ține bine.

manteniménto m. întreținere; mijloace de existență; susținere || păstrare, menținere.

mantide f. călugăriță.

manto m. mantie || acoperământ, vâl || (fig.) aparență, înveliș || păr, blană.

manùbrio m. mâner, manivelă; m. della bicicletta, ghidon || halteră.

manufatto m. articol, produs de manufactură || adj. fabricat manual, manufacturat.

manutenzióne f. menținere, întreținere, păstrare.

manzo m. vițel || carne de vițel.

maomettano adj. mahomedan. -

mappa f. hartă geografică; m. catastale, hartă cadastrală, cadastru.

mappamondo m. mapamond, | șezut, dos.

maramaldo m. trădător, laș.

maramèo inter, degeaba! ți-ai găsit! ei, ași!

maratóna f. maraton.

marca f. pecete, ștampilă, marcă || monogramă || contramarca || bilet gratuit la teatru || jeton, fisă de joc || marcă, provincie limitrofă.

marcare tran, a însemna, a marca || a pecetlui, a stigmatiza || a marca, a întări || a semnala, a remarca || intr. a se mărgini.

marcato adj. marcat, însemnat || clar, distins, pronunțat, accentuat.

marcatura f. marcarea; marcat.

marchiano adj. mare, extraordinar; sproposito ~, greșeală grosolană.

marchiare tran, a marca, a nota, a ștampila, a pecetlui, a însemna.

marchio,-archi m. marcă, marcaj || pecete (cu fierul roșu) || (fig.) pată rușinoasă. *

marciare intr. a merge în marș || a înainta |) a merge.

mârcido adj. putred || decolorat, lănced.

marcire intr. a putrezi || a puroia, a face puroi || a se strica, a se dărăpăna || a se altera, a se descompune || a lăncezi, a se vlăgui || a se corupe || refl. a se strica, a se ruina.

marco, -archi m. marcă (monedă).

mare m. mare; alto ~, largul mării; m. grosso, mare agitată; porto.di m. port la mare; mal di ~, rău de mare; un m. di guai, mulțime de neazuri || lucru, loc plin de greutate.

MAR - MAS

marèa f. maree; alta ~, flux.

mareggiare intr. a se agita, **a** se învolbura || a pluti, a naviga.

mareggiata f. unduirea mării || învolburarea de valuri ||

înaintarea unui vas.

marémma f. câmpie joasă.

maremòto m. curent de mare violent, clocot de apă.

margarina f. margarina.

margherita f. margaretă.

marginale adj. marginal.

marginè m. margine || contur || cicatrice.

marina f. mare, înfățișare a mării || țărm de mare, litoral || marină (peisaj)..

marinaio m. marinar.

marinare tran, a marina, a face marinată || a lăsa, a ține în păstrare || intr. a se supăra, a se înfuria.

marinerìa f. marină.

maritàggio m. căsătorie; nuntă || zestre || zestre mică (dăruită unei fete sărace).

maritale adj. marital, al bărbatului; patto m. căsătorie; giornp ~, zi de nuntă || conjugal, matrimonial.

maritato adj. căsătorit

marito m. bărbat, soț; prendere ~, a se căsători; andare a ~, a se mărita || mascul (berbec, taur).

marittimo adj. maritim, de mare; porto ~, port la mare; carta ~, hartă marină || m. (plur.) lucrători în domeniul navigației.

marmàglia f. gloată, mulțime || mulțime de copii.

marmo m. marmură; essere diventato un pezzo di ~, a deveni

sloi de gheață, a îngheța.

marmòtta f. marmotă || (fig.)

trântor, prost.

marna f. marnă.

marra f. târnăcop; cazma; hârleț.

marrano adj. neloial,
necredincios, nesincer.

marronâta f. gafă.

marsupiale adj. marsupiale.

marsùpio, -upì m. pungă
abdominală.

martedì m. marți.

martèllo m. ciocan; lavorare di ~,
axizela, a lucra cu finețe || ciocan
de ceas; suonare a ~, a da alarma.

martinèllo m. macara, pârghie.

martire m. și f. martir, mucenic;
fare il ~, a se văita pe nedrept.

martirizzare tran, a martiriza, a
chinui.

martoriare tran, a martiriza; a
tortura || (fig.) a chinui, a tortura
(moralmente).

martorio, -òri m. martir, tortură ||
chin II instrument de tortură.

marxistico adj. marxist.

màrzio m. marțial, al lui Marte.

marzo m. martie.

mascalzóne m. pungaș hoț,
derbedeu.

mascèlla f. maxilar, falcă.

mascellare adj. maxilar.

màschera f. mască; mettersi la ~, a
simula II mască, om mascat.

mascheraménto m. mascare;
ascundere, camuflare; camuflaj.

mascherare tran, a masca; a
travesti || a ascunde, a masca.

maschiézza f. bărbăție, virilitate.

maschile adj. masculin, bărbătesc;
scuola ~, școală de băieți.

màschio, -âschi adj. bărbătesc,
masculin; figlio ~, fiu, băiat |)
viguros, puternic viril || m.

mascul, bărbat.

massacrare tran, a masacra, a ciopârți II (fig.) ă cărpaci a executa prost.

585

MAS - MAZ

massacro m. masacru, măcel.

massaggiare tran, a masa, a face un masaj.

massaggiatore, -trice m. și f. masor, maseză.

massaggio m. masaj.

massicciare tran, a pietrui.

massima f. maximă, regulă, sentință || principiu.

massimale m. maximal.

massimo adj. sup. de la grande, foarte mare, maxim; in m. parte, în cea mai mare parte; pontefice m. papă || m. (grad) maxim (de măsură); il m. della velocita, maximum de viteză.

masso m. stâncă, stană; rocă, bolovan.

masticare tran, a mesteca; a rumea; m. amaro, a fi neliniștit || (fig.) a bolborosi.

mastro m. maistru; meșter, meseriaș; m. d'ascia, maistru dulgher, tâmplar; capo ~, maistru șef || maestru, profesor, doctor || șef, patron, stăpân || adj. principal.

masturbare tran, și refl. a (se) masturba.

masturbazione f. masturbație, masturbare.

matematica f. matematică.

matèria f. materie, substanță; m. prima, materie primă || materie (de studiu).

materializzare tran, a materializa, **maternâle** adj. matern.

maternità f. maternitate.

matèrno adj. matern, de mamă;

alimento ~, lapte de mamă || din partea mamei.

mătria f. loc natal, patrie, țară a mamei.

matricăria f. mușetel.

matrice f. uter.

matricola, f. matriculă, registru matricol || boboc, student în anul întâi.

matricolare tran. a (se) înmatricula.

matrimoniale adj. matrimonial, conjugal.

matrimònio m. căsătorie.

mattacchióne m. și f. nebunatic, trăsnit, vesel din fire.

mattare tran, a omorî || a sfâșia || a tortura || a pedepsi, a constrânge.

mattatóio m. abator.

mattazióne f. ucidere, tăiere de vite (la abator).

matteria f. nebunie trăsnaie; m. extravagantă, ciudățenie.

mattina f. dimineață; di prima ~, dis-de-dimineață; dalla m. alla sera, toată ziua.

mattinale adj. matinal, de dimineață.

mattòide agg. țicnit, scrântit.

mattonare tran, a pardosi a pava cu piatră, cu cărămidă.

mattóne m. cărămidă; color ~, cărămiziu.

maturare intr. a se eoace || a atinge un punct.maxim, a deveni acut || a ajunge la scadență, a se împlini termenul || tran, a chibzui, a întări, a medita îndelung | refi, a se maturiza, ă deveni matur.

maturato agg. matur, copt || împlinit, desăvârșit.

maturazióne f. maturație; maturizare, coacere || desăvârșire, îndeplinire || supurație.

maturità f. maturitate, coacere ||
maturitate, chibzuință
desăvârșire, perfecțiune; esame di
~, examen de maturitate.

mausolèo m. mausoleu.

mazza f. măciucă, ciomag, bătă;
m. ferrata, măciuca ghintuită,

MAZ - MEL

ciocan greu; baston; toiag ||
sceptru || ciocan mare.

mazzétto m. buchet, mănunchi,
legătură.

me pron. pers. sing. 1 eu, mine;
fate come ~, faceți ca mine ||
mine mi, mi; m. ne ricordo, imi
amintesc, de aceasta.

meandro m. meandru; șerpuitură.

meato m. canal; trecere, drum ||
por, orificiu; || canal.

meccanica f. mecanică ||
mecanism; meșteșug, artă |j
artificiu.

meccanico, -ici adj. mecanic ||
automat || m. cercetător în
meccanismo m. mecanism.

meccanizzare tran, a mecaniza.

meccanizzazióne f. mecanizare.

mèco pron. composto cu mine.

medaglióne m. medalion.

medésimo adj. același, însuși.

mèdia f. medie; in ~, în medie.

mediano adj. median, mijlociu ||
m. jucător din linia a două,
mijlocaș.

mediante prep. prin, cu, prin
mijlocul, cu ajutorul.

mediato adj. mijlocit, indirect ||
potrivit, adecvat.

mediatóre, -trice m. și f.
mijlocitor, mediator, intermediar.

mediazióne f. mediație, mijlocire;
p; intervenție.

mèdica f. doctoriță || adj. erba m.
I lucerna.

'medicàbile adj. tratabil,

■ vindecabil.

medicaménto m. medicament,
doctorie; îngrijire medicală, cură;
I remediu.

medicamentóso adj. medicinal,
medicamentos.

medicare tran, a da medicamente,
a îngryi, a trata medical; a
corecta, a îndrepta.

medicastro m. medic prost.

medicatura f. tratament, îngrijire;
pansament.

medicazione f. îngrijire medicală ||
pansament; posto di ~, punct
sanitar (în prima linie pe front).

medicina f. medicină || doctorie,
medicament || remediu.

medicinale adj. medicinal; care
vindecă; m. medicament, leac.

mèdico, -ici m. medic; m.

'condotto, medie de
circumscripție; certificato ~,
certificat medical.

medievale adj. medieval, feudal.

mèdio, mèdi agg, mediu, mijlociu;
dito ~, deget mijlociu; scuola ~,
școală medie; ceto ~, burghezie;
evo ~, ev mediu.

mediocre adj. mediocru.

medioèvo m. ev mediu; orânduirea
feudală.

meditabóndo adj. gânditor,
meditativ.

meditare tran, și intr. a medita, a
gândi, a cugeta.

meditatóre, -trice m. și f.
plănuitor, uneltitor.

meditazióne f. meditație; cugetare;
gândire.

medusa f. meduză.

megafono m. megafon.

mèglio adv. (comp. de la bene)
mai bine; tanto ~, cu atât mai

bine || adj. (comp. de la buono)

mai bun || m. lucra mai bun,

avantaj || lucrul cel mai bun,
principalul.

mèla f. măr (fructul) || obiect,

bucată în formă de măr.

melacotégna f. gutuie.

melaràncio m. portocal.

587

MEL - MEN

melato adj. micios, dulce; (fig.)

plăcut, măgulitor, micios.

melensaggine f. tâmpenie; prostie.

melènso adj. tâmpit; prost.

mèlica f. poezie lirică.

mèlico, -ici adj. liric, melodios, muzical.

mellifluità f. ipocrizie, dulcegărie, falsitate.

mélma f. noroi; mâl.

mèlo m. măr.

melocotógno m. gutui.

melodia f. melodie.

melòdico adj. melodic.

melodramma m. melodramă.

membrana f. membrană; piele ||
pergament.

mèmbro m. membru; mădular ||
membru, parte; membru (al unei
societăți).

mementòmo m. dojana,
avertisment.

memoràbile adj. memorabil.

memorandum m. memorandum ||
agendă, carnetul de note.

memorare tran, a aminti.

memorévole adj. memorabil.

memòria f. memorie; amintire;
smarrire la ~, a-și pierde

memoria; avere a ~, a ține minte

|| amintire || memorie, tradiție ||

document, memorii || comunicare
academică.

memoriale m. memorial

memoriu, cerere, petiție.

menageria f. menajerie.

menagramo m. piază rea.

menare tran, a conduce; a duce; a mâna; m. al pascolo, a duce la păscut; m. il can per l'aia, a se învârti de pomană, a ocoli subiect
Il a trata ceva || a produce, a da || a izbi, a bate, a lovi || a agita, a da din; m. le mani, a lovi, a bate || a arăta, a manifesta; m. vanto, a se lăuda.

menata f. mânuire, mișcare, agitare; lovire.

mènda f. defect, cusur, lipsă, greșeală.

mendace adj. mincinos, fals.

mendàcio, -âci m. minciună, falsitate.

mendicante adj. m. și f. cerșetor.

mendicare tran, și într. a cerși || a găsi cu greu.

menefreghismo m. indiferență, nepăsare.

meningite f. meningită.

menippèa f. satiră (în versuri și proză).

meno adv. (comp. de la poco) mai puțin; tanto ~, cu atât mai puțin; m. che mai, cu nici un chip; a m. che, afară doar; né più né ~, chiar așa || minus, fără; venir ~, a leșina, a nu mai fi, a muri.

menomaménte adv. nicidecum, în nici un fel, deloc.

menomaménto m. micșorare, diminuire.

menomare tran, a micșora, a diminua || a înjosi.

menomazióne f. micșorare; diminuire; scădere.

menopàusa f. menopauză.

mènsa f. masă; al levar delle ~, la sfârșitul mesei || prânz, cină, masă || altar; rri. eucaristica, sfântă împărtășanie.

mensile adj. lunar, || m. salariu lunar.

mentale adj. mintal.

mentalità f. mentalitate.

mén-te f. minte rațiune, intelect; inteligență; venire a m. a veni ui minte; saltare in ~, a-i trăsni prin minte; a m. fresca, cu mintea clară || capacitate mintală || plan*

MEN - MER

gând; intenție; avere in m a intenționa || atenție; porre ~, a fi atent || memorie;

mentecâtto adj. nebun, smintit.

mentire intr. a minți; m. alia parola, a nu-și ține cuvântul.

mentito adj. prefăcut; fals, mincinos; sotto m. spoglie, sub false aparențe.

mentitóre, -trice m. și f. mincinos.

mento m. bărbie; l'onor del ~, barba.

mèntore m. mentor, sfătuitor, conducător.

mentovare tran, a menționa; a pomeni.

mén-tre adv. pe când, până când, în timp ce || m. răstimp, interval; nel m. che, în răstimp ce; in quel ~, / în acel moment.

menzionare tran, a menționa, a pomeni.

menzióne f. mențiune, pomenire; ' referire; far ~, a pomeni, a vorbi despre, a menționa; m.

■ onorevole, mențiune, distincție.

menzógna f.. minciună.

menzognèro adj. mincinos, fals, înșelător.

meraviglia f. minune; far le ~, a se arăta minunat; farsi m. di, a se minuna de.

meravigliare refl. a se minuna, a se mira || tran, a minuna, a uimi, a surprinde.

meraviglioso adj. minunat,
uimitor; admirabil || surprins,
minunat || m. miraculos, element
miraculos.
mercantare intr. a face negoț;
tran, a contracta, a negocia.
mercante m. negustor,
comerciant; fare orecchi da ~, a
■fé face că nu înțelege.
mercanteggiare intr. a face
negustorie, a face comerț || a
căuta să umfli prețul, a specula ||
a se tocmi, a se târgui.
mercantésco, -éschi adj.
comercial, negustoresc,
mercantil, interesat.
mercantile adj. mercantil,
comercial; nave ~, vas comercial.
mercanzia f. comerț, negustorie ||
afacere || mărfuri (în totalitatea
lor) || lucruri de duzină, marfă
proastă.
mercato m. piață de desfacere ||
târg; giorno di ~, zi de târg ||
starea pieții, a afacerilor || piață
comercială, debușeu; m.
mondiale, piață mondială ||
gălăgie, zgomot mare jj
negustorie, trafic; far m. di tutto,
a face din totul o marfă.
mercatura f. trafic, comerț, negoț.
merce f. marfă; treno ~, tren de
marfă; scalo ~, rampă de
încărcare.
mercéde f. plată, salariu ||
recompensă, răsplată || milă,
îndurare; vivere alla m. di uno, a
trăi din mila cuiva.
merceologia f. merceologie.
merceria f. mercurie.
mercimònio m. trafic ilegal.
mercoledì' m. miercuri; era di ~,
era într-o miercuri.
mercùrio m. mercur, argint viu.

merènda f. gustare, mâncare ||
gustare ușoară în cursul
dimineții.
meretrice f. prostituată.
meretricio m. prostituție; || adj. de
prostituată; venal.
meridiana f. cadran solar;
orologiu solar.
meridiano adj. meridian, de
amiază || m. meridian.

589

MER - MET

meridionale adj. meridional.

meridióne m. sud, miază-zi.

meriggio m. amiază; sul ~, spre
amiază.

meritamente adv. pe merit || cu
drept cuvânt; cum se cuvine.

meritare tran, a merita; a fi demn
de II a merita, a valora; non
merita, nu merită, nu face || refi, a
merita (pentru sine); se l'è
meritata, și-a meritat-o.

mèrito m. merit, vrednicie || laudă
Il substanță, esență a unui proces;
in m. în ce privește || răsplată;
Dio ve ne renda ~, Dumnezeu să
vă răsplătească.

meritòrio, -òri adj. meritoriu, de
ispravă; demn de laudă.

merlare tran, a cresta; a face
creneluri (la un zid).

merlétto m. dantelă.

mèro adj. curat; simplu,
neamestecat || simplu, pur.

méscere tran, a amesteca || a turna
de băut || a arunca, a vărsa.

meschino adj. nenorocit, nefericit;
m. me! sărman de mine || mic,
insuficient; neînsemnat m.
slujitor, servitor; il viaggio del ~,
călătorie plină de nenorociri.

meschita f. moschee turn,
clopotniță.

méscita f.. cârciumă, bodegă.

mescolanza f. amestecătură;
mixtură || amestec.

mescolare tran, a amesteca || a
încurca, a învâlmăși || a face, a
amesteca cărțile (la joc) || refl. a
se amesteca. »

mése m. lună; m. lunare || (la plur.)
menstruație || salariu, plată pe o
lună.

méssa f. liturghie; dir ~, a celebra
liturghia; prima ~, prima liturghie
a unui preot recent hirotonisit.

mesozòico adj. mezozoic.

messaggio m. mesaj; || solie,
ambasadă || trimis, mesager, sol.
messère m. jupan, domn, stăpân.

messia m. mesia, salvator.

mésso m. trimis, sol, mesager ||
curier, ușier legat, trimis
imperial || mesaj, anunț.

mestare tran, a mesteca; a mișca; a
amesteca || a dispune, a face, a
manevra || intr. a se agita, a, se
amesteca, a intriga.

mestierante m. meșteșugar,
meseriaș.

mestière m. meșteșug, meserie ||
pricepere, măiestrie.

mestièri m. nevoie, trebuință.

mestizia f. întristare», mâhnire;
melancolie.

mèsto adj. trist, mâhnit;
melancolic || dureros.

mèta f. țintă, scop; toccare la ~, a
atinge țintă || margine, hotar ||
grămadă, căpiță.

metà f. jumătate; mijloc; a m.
prezzo, cu prețul pe jumătate || la
sua ~, soția lui. ^

metafora f. metaforă; parlare sotto
~, a vorbi în metafore.

metallico, âllici adj. metalic;
industria ~, metalurgie.

metallifero adj. metalifer.
metallizzare tran, a metaliza.
metallo m. metal; m. bianco, metal alb; il vile-, banii.
metallurgia f. metalurgie.
metamòrfosi f. metamorfoză.
metano m. gaz metan.
metèora f. meteor, fenomen atmosferic, meteorologic || (fig) lucru, apariție trecătoare; meteor.
meteòrico, -ici adj. meteoric; pietra ~, meteorit.
meteorologia f. meteorologie.
meticolosàggine f. meticulozitate.
590

MET - MIL

meticolóso adj. meticulos.
metile m. metil.
metòdica f. metodică.
metòdico, -ici adj. metodic; ordonat.
metodista adj. metodist.
mètodo m. metodă.
metodologia f. metodologie.
metraggio m. metraj; măsurătoare în metri; corto-m., film de scurt metraj; țesături.
mètro m. metru (unitate de măsură); m. quadrato, metru-pătrat; m. cubo, metru cub; senza ~, fără măsură.
metrologia f. metrologie.
metròpoli f.. metropolă.
metropolitana f. metrou, metropolitană.
méttere tran, a pune; m. tempo in mezzo, a zăbovi; m. sii casa, a-și instala locuință; m. su, a ațâța m. fuoco, a da foc; || a aplica, a pune, a da; || a folosi, a destina; || a traduce, a transpune || a admite, **a** primi || a produce, a cauza, || refl. a se pune pe, a se apuca de făcut ceva || a lua o anumită formă, a se aranja într-un fel || a se. îndrepta către || a se așeza, a

se stabili || intr. a folosi, a se
întoarce în folosul cuiva; m.
contro, a fi de folos, a fi
important.

mezzano adj. mijlociu || mediocru.

mezzanotte f. miez de noapte.

mézzo adj. jumătate; a m. voce, cu
jumătate glas || mijlociu, mezzodi
m. prânz, amiază.

mi pron. pers. mie, îmi || pe mine.

mica f. mică || părțică mică, fărâmitură || nicidecum; deloc;
non so ~, nu știu deloc.

miccia f. fitil.

micchelâcio m. fare l'arte di ~, a
trăi tihnit, a nu face nimic.'

mierâgna f. migrenă || mizerie,
sărăcie, lipsă de bani.

micròbio m. microb, **micròfono** m. microfon.

micromètro m. micrometru.

microscopia f. microscopie.

microscòpico adj. microscopic.

microscòpio m. microscop, **midèlla** f. măduvă || miez de pâine;
miez de fruct.

midóllo m. măduvă; m. spinale,
măduva spinării || miez, esență,
idee centrală.

mièle m. miere; tutto ~, dulce,
plăcut; luna di ~, lună de miere.

miètere tran, a secera || a culege, a
aduna.

migliato m. o mie, vreo mie a ~,
cu miile.

miglio m. și miglia f. plur. milă.

migliorare tran, a îmbunătăți a
ameliora; a îndrepta || intr. a-și
recupera sănătatea, a se restabili ||
a se îmbunătăți.

migliòre adj. (comp. de la buono)
mai bun; passare a m. vita, a
muri; a tempo -, la timp mai
potrivit, mai favorabil.

miglioria f. ameliorare,
îmbunătățire (mai ales agricolă).

mignone m. preferat, favorit;

drăguț:

migrare intr. a migra; a se deplasa
|| a emigra.

migratore, -trice m. și f. migrator,
călător.

miliardario m. miliardar.

milionario adj. și m. milionar.

milióne m. milion.

militante adj. militant.

militarizzare tran, a militariza.

millanta adj. num. card, o mie;
(fig.) un număr mare.

591

MÎL - MIR

mille, milla adj. num. card, o mie;
a m. a ~, cu miile.

millenario adj. milenar m.
aniversarea unui mileniu.

millennio m. mileniu.

millésimo adj. num. ord. al o
mielea || m. mileniu, durată,
spațiu de o mie de ani || o mia
parte.

milligrammo m. miligram.

millilitro m. mililitru.

millimetro m. milimetru.

mimetizzare tran, a camufla.

mimo m. mim; comediant |j
comedie, farsă satirică
(populară).

mimósa f. mimoză.

minaccia, -acce f. amenințare ||
(fig.) simptom, semn premergător
al unei boli.

minacciabile adj. amenințător.

minacciare tran, a amenința.

minchionaggine f. neghiobie,
prostie.

minchionare tran, a lua în râs, a
lua peste picior; a batjocori.

minchióne, -óna m. și f. prost,
nerod; far ii ~, a face pe prostul ||
adj. prostesc, stupid.

minchioneria f. prostie, gafă,

greșeblă | ineptie, fleac, nimic | poveste, lucru neadevarat; prostie.

minerale >adj. mineral; acqua m. apă minerală || m. mineral.

mineralizzâre tran, și refl. a (se) mineraliza.

mingere intr. a urina.

miniatura f. miniatură.

miniaturista m. și f. miniaturist || scriitor delicat, fin.

minièra f. mină; m. di marmi, carieră de marmoră || ocnă-.

minimaménte adv. deloc, cât de puțin, nicidecum.

minimizzare tran, a micșora, a reduce la minimum || a minimaliza.

minimo adj. minim; al m., cel mai puțin || minimum, minim.

ministrare tran, a administra || intr. a sluji || a conduce.

minoranza f. minoritate.

minorènne adj. minor, nevârstnic.

minorità f. minorat; minoritate.

minuscolo adj. minuscul, foarte mic || f. minusculă, literă mică.

minutare tran, a redacta, a face ciornă || a fărâmița; a face bucățele.

minuteria f. mărunțișuri bibelouri || scurtă compoziție muzicală.

minuto m. minut | clipă, puțin timp.

minùzia f. amănunt, bagatelă, mărunțiș || parte minusculă.

minuzióso adj. minuțios, migălos, meticulos.

mio, miei, mie adj. și pron. poss. al meu; la m. casa, casa mea; voglio dire la ~, vreau să<ni spun părerea; m. al meu; spendo del ~, cheltuiesc din banii mei || (la plur)

rudele, partizanii mei.

miocàrdio m. miocard.

miocène m. miocen.

miope adj. miop.

miràbile adj. admirabil, minunat |j|
extraordinar.

mirabilia f. plur. minunății.

Durabilità f. perfecțiune.

mirabolano m. palavragiu,
fanfaron.

mirabolante adj. uimitor,
surprinzător, minunat.

miracolo m. miracol, minune; far
~, a se minuna, a-și explica
uimirea.

592

MIR - MOD

miracoloso adj. miraculos;
minunat, **extraordinar**.

miraggio m. miraj || iluzie,
atracție.

mirallégro m. felicitare, urare.

mirare tran, a privi, a pironi |j|
(fig.) a privi, a considera |J| a
admira || intr. a ținti, a trage într-o
țintă || refl. a se privi cu atenție, a
se admira.

miriade f. zece mii.

ii'ro adj. minunat, admirabil.

irra f. smirnă.

ischia f. încăierare» ceartă; lupta
/ \ îmbulzeală.

mischiare tran, a amesteca || refl. a
se amesteca în ceva; a se
împreuna, a se uni || a se încaiera.

miscredènte adj. necredincios.

miscredènza f. necredință.

miserabilità f. mizerie, sărăcie.

miserévole agg. mizerabil, trist; de
plâns.

miscricòrde adj. milostiv,
îndurător.

misfatto m. faptă rea, crimă,
nelegiuire.

misleale adj. neleal, necinstit
falsificat, contrafăcut.

missionàrio, -ari m. misionar.

missione f. misiune || menire,
însărcinare.

misteriosità f. mister, caracter
misterios.

mistèro m. mister.

mistificare tran, a mistifica; a
j: itisela; a trage pe sfoară.

mistificazione f. mistificare.

misura f. măsură, dimensiune; a ~, ■«u măsură; fare due pesi e due ~, I a
judeca cu părtinire; non aver né
modo né ~, a nu avea nici o
măsură; con ~, moderat.

misurabile adj. măsurabil,
apreciabil.

misurare tran, a măsură; m. con, a
compara; intr. a măsură, a avea, a
atinge o măsură || refi, a se
abține, a se controla || a se măsură
cu, a se lua la întrecere.

misurato agg. măsurat, moderat,
ponderat.

mitézza f. blândețe, bunătate.

mitigare tran, a îmblânzi; a liniști,
a potoli II a micșora || refl. a se
liniști.

mitigazione f. îmblânzire, liniștire;
calmare.

mito m. mit || poveste, minciună.

mitologia f. mitologie, mo'adv. acum; pur ~, abia acum.

mòbile adj. mobil; beni ~, avere
imobiliară || (fig.) volubil,
inconstant.

mobilia f. mobilier.

mobiliare tran, a mobila.

mobiliatura f. mobilat; mobilare.

mobilità f. mobilitate, instabilitate
|| nestatornicie.

mobilitare tran, a mobiliza.

moda f. modă; di ~, la modă; fuori
-, demodat; alla ~, după modă,
modem.

modalità f. modalitate.

modèlla f. model, femeie care pozează.

modellare tran, a copia întocmai un model; a urma un model, a se conforma || a modela, a da formă || refi, a se conforma, a lua exemplu, a imita.

modellatura f. modelare.

modèllo m. model |J machetă || tipar (de croitorie) || manechin || model de pictor.

moderare tran, a modera, a cumpăta || a liniști || a înfrâna.

moderato adj. moderat, cumpătat, potrivit.

593

MOD - MON

moderazióne f. moderație, discreție, cumpătare.

modernità f. modernitate.

modernizzare tran, a moderniza.

modèrno adj. modern.

modèstia f. modestie; non peccare di ~, a fi vanitos.

modèsto adj. modest; umil.

mòdico, -odici adj. mic, moderat, cumpătat.

modifica f. modificare.

modificare tran, a modifica, a schimba.

mòdo m. mod, manieră; a m. di, ca, în felul; ad ogni ~, în orice caz; in nessun ~, în nici un chip; in certo qual ~, oarecum, mai mult sau mai puțin; || formă, chip, asemănare mijloc, ocazie; trovar ~, a găsi modalitatea.

modulare tran, a modula.

mòdulo f. formular tipărit || formulă fixă.

mògio agg. abătut; slab; fără curaj.

móglie, **mógli** f. soție, nevastă;

prender ~, a se căsători.

moglièra f. nevastă, soție.
molare m. măsea.
molècola f. moleculă || părțică.
molecolare adj. molecular.
molestare tran, a supăra; a incomoda, a tulbura || a apăsa, a asupri, a lovi.
molèstia f. supărare; tulburare || pagubă.
mòlle adj. moale || înmuiat, ud || molatec, efeminat, duios, blând, plăcut.
molleggiaménto m. elasticitate; vibrație || arcuri (la un automobil).
molleggiare într. a vibra, a se îndoi cu ușurință, a fi elastic || a se mișca, a fi ușor || a umbla molatec, cu moliciune, cu afectare.
mollicelo adj. moale, umed.
mollicia f. moliciune.
mollo adj. moale; udat, umed.
mòlo m. mol; dig || zăgaz, stăvilar.
moltéplice adj. multiplu, numeros complex.
molteplicità f. multiplicitate.
moltitudine f. mulțime; popor.
mólto adj. mult || numeros, mare || adv. foarte (formează superlativul absolut) sorto m. lieto sunt foarte bucuros || mult, intens; vivere m. a sé, a trăi retras || (plur.) lume multă, mulți.
momentaneo adj. momentan, care durează puțin.
moménto m. moment, minut, clipă f| mișcare.
monacale adj. monahal, călugăresc
monacare tran, și refl. a (se) călugări.
monacazióne f călugărire.
monachismo m. monahism,

călugărie. 4

monarcato m. monarhie.

mónco, -chi adj. ciung || mutilat, ciuntit; schilod || defectuos, lipsit de ceva.

mondanità f. mondenitate, frivolitate || natură lumească, pământească.

mondano adj. lumesc, pământesc || monden, frivol || m. monden.

mondatura f. curățire; purificare (a sufletului).

mondiale adj. mondial, universal.

mondizia f. eleganță || puritate, curățenie || gunoi. ,

móndo m. lume, univers; tutto il m. è paese, lumea este peste tot la fel.

594

MON - MOR

monéta f. monedă, ban; carta ~, bancnotă; m. spicciola, mărunțiș || bani.

monetare tran, a transforma în monedă (f a bate monedă.

monile m. lanț, colan, colier.

mònito m. reproș, dojana, admonestare || avertisment.

monografia f. monografie.

monòlogo, -òloghi m. monolog.

monom ane adj. maniac.

monopolio m. monopol.

monopolizzare tran. a monopoliza.

monotonia f. monotonie.

monòtono adj. monoton.

monsóne m. muson (vânt).

montagna f. munte || grup de munți; ținut muntos || grup

montagnóso adj. muntos.

montano adj. muntean, de la munte.

montare tran, a urca || a călări, a încăleca || a monta || refi, a se

monta, a se ambala, a se agita ||
intr. a (se) urca; m. in collera, a
| se supăra; m. su tutte le furie, a se
înfuria || a valora, a avea
importanță; nu importă || (despre
i animale) a se împerechea.

montatóio m. treaptă, scară.

montatura f. montaj, montare (a
unei mașini) || garnisire || (fig.)
: exagerare, entuziasm.

monumentale adj. monumental.

monuménto m. monument ||

! mormânt.

morale adj. moral, care ține de

| morală; care ține de spirit, ■ spiritual || m. moral, stare
j sufletească || f. morală, învățătură
| morală.

moraleggiare intr. a face morală, a
I moraliza.

moralità f. moralitate.

moralizzare tran, a moraliza.

mòrbido adj. moale, neted || neted,
delicat || fraged || grațios, rafinat,
plăcut.

morbillo m. pojar.

mòrbo m. boală; m. gallico, sifilis
|| viciu, patimă || miros greu.

morbóso adj. morbid; bolnăvicios.

mòrdere tran, a mușca; m. la
polvere, a cădea rănit; m. il freno,
a-și ține gura, a se stăpâni.

morfològico, -ici adj. morfologic.

morgana f. fata ~, miraj.

moribóndo adj. muribund.

morigerare tran, a modera, a
potoli II a dăscăli.

morire intr. a muri; m. un po'alla
volta, a se stinge, || a ieși din joc ||
a se opri || a se sfârși || refi, a se
stinge, a se sfârși.

mormorare intr. a murmura, a
șopti || a bombăni || a (se) plânge
|| a (se) zvoni, a se spune, a (se)
șopti.

mormorazione f. murmur;

plângere || șoaptă; zvon.

mortale adj. mortal || m. trup, corp
|| om, muritor.

mortalità f. mortalitate.

mòrte f. moarte; venire a ~, a
muri; essere sul punto di ~, a fi în
pragul morții.

mortificare tran, a înjosi, a rușina,
a umili || a mortifica, a chinui
(trupul) || refl. a se rușina || a se
mortifica, a se distruge.

mòrto adj. mort, defunct, răposat;
corpo ~, corp inert; mano ~,
mână moartă; binario ~, linie
moartă | f m. cadavru.

mortòrio în. înmormântare ||
parastas slujbă de pomenire a
mortului.

mortuario adj. mortuar; funebru.

595

MOS - MUN

mosàico, -aici m. mozaic; lucru în
mozaic || adj. mozaic.

mòssa f. mișcare || gest, acțiune ||
atitudine, înfățișare || mișcare
tactică || punct de plecare;
prender le ~, a porni de la.

mostarda f. muștar.

mósto m. must || vin || suc de mere
sau de pere.

móstra f. arătare; faptul de a arăta;
mettere in ~, a pune în evidență, a
atrage atenția asupra sa.

mostrare tran, a arăta; a indica, a
manifesta || intr. și refl. a părea, a
se preface || a arăta || a parca.

móstro m. monstru.

mostruóso adj. monstruos.

môta f. noroi, mâl.

motivare tran, a motiva; a justifica
|| a propune.

motivo m. motiv || motivare, **mòto** m. mișcare; di proprio ~,
spontan || rebeliune || emoție || f.

motocicletă.

motociclétta f. motocicletă.

motocultura f. agricultură
mecanizată.

motóre m. motor || adj. motor, care
pune în mișcare.

motteggiare tran, a glumi, a spune
vorbe de spirit || a împunge, a lua
în râs.

mottéggio, -éggi m. glumă; vorbă
de spirit; ironie.

mòtto m. zicală, zicătoare, vorbă
înțeleaptă || moto.

movènte m. cauză, impuls || scop.
|| adj. motor, mișcător, care pune
în mișcare || mobil.

movènza f. mișcare; gest,
atitudine.

movibîitâ f. mobilitate.

movimentare tran, a agita,-a pune
în mișcare.

movimentato adj. agitat.

moviménto m. mișcare; agitație;
schimbare.

mozióne f. mișcare || gest, mișcare
|| mișcare.

mozzâre tran, a ciunti, a tăia; m.
la testa, a decapita.

mozzatura f. tăiere; ciuntire || ciot.

mùcido adj. muced; mucegăit ||
rânced || m. miros de mucegai.

mucósa f. mucoasă.

muffire intr. a mucegai; (fig.) a fi
nefolositor.

mugghiare intr. a mugi || **a** striga
tare, a zbiera || a vui, a urla.

mùgghio m. muget, urlet || strigăt,
țipăt || vuit.

muggire intr. a mugi || **a urla**, a
vui.

muggito m. muget || urlet, vuit.

mugugno m. mormăi.

mulatto m. mulatru || bastard.

muliebre adj. femeiesc, feminin.

mulinare intr. a născoci, a inventa,
a imagina || tran, a unelti || a
învârti, a răsuci ceva.

mulo m. catâr || (fig.) bastard ||
bădăran. 4

multa f. amendă || pedeapsă.

multare tran, a amenda.

multicolore adj. multicolor.

multifórme adj. multilateral,
variat.

multiloquènza f. elocvență.

multilòquio m. vorbărie, vorbă-
multă.

mùltiplo m. multiplu.

multisonante adj. zgomotos.

mùmmia f. mumie.

municipale adj. municipal.

municipio, -ipi m. municipiu,
comună || administrație comunală
|| primărie.

munificènte adj. generos; larg;
darnic.

596

MUN - MUT

muniffico, -ifici adj. darnic,
generos.

munire tran, a întări, a fortifica || a .
îngriji, a înarma; a dota, a
prevedea cu cele trebuncioase.

munizionaménto m.
aprovizionare.

muòvere tran, a mișca; a pune în
mișcare || a împinge, a convinge;
a îndemna la || a începe; a face;
m. lite, a intenta proces || a trezi,
a provoca || intr. a porni, a **se**
îndrepta spre || refl. a se mișca || a.
^v se tulbura; m. a sdegno, a se
indigna.

mura f. plur. zid (de oraș, de
cetate).

muràglia f. zid; zid de fortificație
|| (fig.) barieră.

murale adj. mural; de perete.

murare tran, a zidi || refl. a se închide, a se zidi.

muratura f. zidit; zidărie lavori în . ~, lucrări în zidărie.

murmure m. murmur.

musa f. muză.

muschio, -schi m. mușchi.

muscolare adj. muscular.

mùscolo m. mușchi.

musèò m. muzeu.

musica f. muzică; battere la ~, a bate măsura; sempre la stessa ~, mereu aceeași poveste.

musicale adj. muzical.

musicante m. muzicant, cântăreț.

musico adj. muzical || m. muzician || cântăreț.

muso adj. bot || față, obraz; torcere

il ~, a strâmba din nas tenere il ~, a face bot, a fi supărat; rompere il

~, a da cuiva un pumn în obraz ||

individ, persoană, om; è un brutto

~, este un tip care nu se teme, fără rușine; a - duro, fără a clipi, fără a-și pierde cumpătul.

musóne m. om îmbufnat, botos.

musoneria f. îmbufnare, bosumflare.

musulmano adj. musulman.

mutare tran, a schimba; a substitui, a înlocui; m. le carte in tavola, a-și lua vorba înapoi || a năpârli, a schimba părul, penele || a altera, a traduce || refl. a se schimba, a se transforma.

mutato adj. schimbat, devenit altfel, altul.

mutazióne f. schimbare.

mutilare tran, a mutila.

muto adj. mut; ~ di luce, lipsit de lumină || m. mut.

mùtilo adj. mut.

mutuare tran, a împrumuta bani, a lua bani în împrumut || a da bani cu împrumut.

mutuazióne f. reciprocitate;

schimb reciproc.

597

N-NAS

N

4

n (se pronunță enne; sunetul și litera) **n** (consoană nazală).

năfta f. petrol brut, țiței.

naftalina f. naftalină.

nailon m. nailon.

nanna f. nani; culcare.

nano m. pitic.

nappo m. pocal, pahar, cupă.

narcisismo m. narcisism.

narcòtico, -ètici m. și adj.

narcotic, somnifer.

narcotizzare tran, a narcotiza.

narice f. nară.

narrare tran, a povesti, a nara.

narrativa f. narațiune, parte parati vă || proză narativă.

narrativo adj. narativ.

narratòre, -trice m. și f. narator, povestitor.

narrazióne f. narațiune, povestire, istorisire || expunere.

nasale adj. nazal.

nascere intr. a se naște; ~ con la camicia, a fi norocos || a răsări || a izvorî || a răsări, a apărea.

nasciménto m. naștere || apariție.

nàscita f. naștere || neam, familie, condiție || apariție la orizont.

nascóndere tran, a ascunde.

nascondiglio m. ascunzătoare, ascunziș.

nascósto adj. ascuns || di ~, P^e ascuns.

nasò m. nas; dar di ~, a se întâlni, a se izbi de; avere buon ~, a avea miros fin; menare per il ~, a duce de nas.

598

NAT- NEG

natale adj. natal; giorno ~, zi de naștere || m. Crăciun || (la plur.)

naștere || neam seminție.

natalità f. natalitate.

natalizio adj. natal, de naștere, giorno ~, zi de naștere; feste ~, Crăciun || m. aniversare; zi de naștere.

nativo adj. natal, de naștere || nativ, înnăscut, natural || m. originar din || (la plur.) indigeni, băștinași.

natura f. natură || naștere, neam; ~«. generante, cerul.

naturale adj. natural, firesc; storia ~, științele naturii; figlio ~, fiu natural.

naturalézza f. naturalețe; spontaneitate j| natură || fire, instinct.

naufragare intr. a naufragia [| (fig.) a nu reuși, a se duce de răpă.

naufragio m. naufragiu; (fig.) I ruină, nereușită.

nàufrago, -ghi m. naufragiat.

nàusea f. greață || dezgust, silă.

nauseare tran, a produce greață.

nautica f. nautică, navigație.

nautico adj. nautic.

navale adj. naval.

nave f. navă, corabie.

; **navicellàio** m. barcagiu, luntraș.

navigabile adj. navigabil.

navigante m. navigator, marinar.

navigare intr. a pluti; a naviga || tran, a transporta pe mare || a ; străbate marea.

navigazione f. navigație.

nazionale adj. național.

nazionalità f. naționalitate.

nazionalizzare tran, a naționaliza.

nazione f. națiune.

°e pron. pers. ne, pe noi || adv. de aici, de acolo || part. pron. de, din acesta.

né conj. adv. nici || nu.

neanche conj. și adv. nici, nici măcar.

nébbia f. ceață, negură.

nebbiosità f. nebulozitate.

nebbioso adj. cețos, neguros || (fig.) neclar, întunecat.

nebulizzare tran, a pulveriza (un lichid).

nebulizzatore m. pulverizator || inhalator.

nebulosa f. nebuloasă.

nebulosità f. nebulozitate; negură, întunecime || neclaritate, idei nebuloase.

necessario adj. necesar || m. lucru necesar; cele necesare.

necessità f. necesitate; nevoie.

necessitare tran, a obliga || intr. a fi necesar, a trebui.

necròsi f. necroză, cangrenă.

nefandézza f. nelegiuire, infamie, mișelie.

nefando adj. nelegiuit, infam, mișel.

nefasto adj. nefast, funest.

negare tran, a nega; a tăgădui || a refuza, a nu acorda, a nu permite || a renega || refl. â-și refuza, a nu-și îngădui, a se priva de.

negativa f. negație; stare sulla ~, "a tăgădui până la capăt || negativ (fot.).

negativo adj. negativ.

negazione f. negare; neîngăduit; refuz.

negazione f. negare; negație.

neghittoso adj. leneș, trândav.

neglètto adj. neglijent, neîngrijit || disprețuit.

negoziabile adj. negociabil.

negoziare intr. a face negoț || tran.
a negocia, a specula, || a duce
tratative, a negocia, a trata.

negoziazióne f. negociere.

599

NEG -NOB

negòzio m. afacere, negoț
prăvălie; giovane di ~, băiat de
prăvălie || treabă, afacere, lucru.

négro adj.; m. și f. negru, de rasă
neagră.

nemico adj. dușmănos, ostil,
vrăjmaș || m. dușman, inamic,
vrăjmaș.

nemméno adv. și conj. nici măcar,
deloc, nici.

nèò m. neg; (fig.) defect.

neoclássico adj. neoclasic.

neolitico adj. neolitic.

neologismo m. neologism.

nèon m. neon.

neonato adj.; m. și f. nou-născut.

nepóte m. nepot, descendent.

nequizia f. răutate || nedreptate.

nèrbo m. nerv || vigoare, forță.

nerboruto adj. robust, puternic.

néro adj. negru; terre ~,
cernoziom; borsa ~, bursă neagră;
bestia -, sperietoare; anima ~,
suflet nelegiuit.

nervatura f. sistem nervos;
totalitatea nervilor.

nèrvo m. nerv; uitare i ~, a irita, a
enerva; dare ai ~, a enerva, a
înfuria; avere i ~, a fi nervos ||
(fig.) vigoare, forță || tendon.

nervosismo m. nervozitate.

nervosità f. nervozitate; neliniște.

nervóso adj. nervos; iritabil ||
mușchiulos || m. nervozitate.

nèssò m. legătură, conexiune,
raport.

nessuno adj. nici un || pron. neg.
nici unul; nimeni || pron. ind.

cineva; c'è ~? este cineva?

nétto adj. neted; nepătat, curat || pur, sincer || net || exact, net, precis, clar || adv. clar, fără rezerve.

neurologia f. neurologie.

neutralità f. neutralitate.

neutralizzare tran, a neutraliza.

neutralizzazióne f. neutralizare.

nèutro adj. neutru.

neutróne m. neutron.

néve f. zăpadă; fantoccio di ~, om de zăpadă.

nevicare intr. a ninge.

nevicata f. ninsoare, zăpadă.

nevralgia f. nevralgie.

nevralgico, -ici adj. nevralgic.

nicchiare intr. a șovăi, a ezita.

nichelare tran, a nichela.

nichèlio m. nichel.

nicotina f. nicotină.

nidificazióne f. cuibărire; instalare.

nido m. cuib || culcuș, vizuină || casă, pat.

niènte m. nici un lucru; nimic; un bel ~, nimic, absolut nimic; non fa ~, nu face nimic || adv. deloc.

nientediméno adv. și conj. adv. totuși, cu toate acestea || chiar așa.

nimbo m. nimb, aureolă.

ninfa f. nimfă.

ninfèa f. nufăr.

ninfèò m. templu sau* grotă închinată nimfelor || local de plăcere.

ninna f. somn, nani || copilă.

ninno m. copil.

nitidézza f. limpezime; claritate; netezime.

nitido adj. curat; lucios || clar, limpede precis.

nittrato m. nitrat, azotat.

nitrico adj. nitric, azotic.

nitrire intr. a necheza.

niuno adj. nimeni.

niveo adj. alb ca zăpada.

nobile adj. nobil.

nobiliare adj. nobiliar.

nobilitare tran: a înnobila; a face nobil || (fig.) a înălța || a înnobila, a îmbunătăți.

nobilitazione f. înnobilare.

600

NOB-NOT

nobiltà f. nobleță || nobilime.

nòcca, nocche f. nod, încheietură.

nocchièro m. cârmaci, pilot.

nocciòla f. alună.

nóce f. nuc || f. nucă.

nocènte adj. nociv, vătămător.

nocuménto m. vătămare, prejudiciu, pagubă, rău.

nòdo m. nod; il. scorsoio, laț, far ~

alla gola, a i se pune un nod în

gât || nod, încrucișare || vertebră, articulație || greutate, problemă || legătură. .

nòdulo m. nodul.

nói pron. pers. plur. m. și f. noi; a

~! înainte! da noi, în țara noastră.

nòia f. plictiseală; venir a ~, a

plictisi, a provoca aversiune||

necaz, neplăcere || dezgust, greață.

noióso adj. plictisitor, plicticos

noleggiare tran, a închiria, a lua în

locație, a lua în folosință (o navă, o bicicletă, un automobil) || a da în locație.

noléggio m. închiriere || chirie, locație || prăvălie.

nòmade adj. nomad.

nomare tran, a numi, a denumi.

nóme m. nume; nume de persoană;

nume de familie; di ~ si chiama

Maria, prenumele ei este Maria;

fuori i ~! spuneți numele! ||

nume, substantiv || faimă || zvon.

nomenclatura f. nomenclatură.

nomignolo m. poreclă.

nòmina f. numire (într-o funcție) ||
drept de numire.

nominale adj. nominal.

nominanza f. faimă, renume ||
zvon.

nominare tran, a numi, a denumi, a chema || a numi într-o funcție.

nominativo adj. nominativ || m.
nominativ || nume.

nominazióne f. nume || denumire,
numire || numire (într-o funcție).

nòna f. orele trei p.m.

nonagésimo adj. al nouăzecilea.

nonché conj. cu atât mai mult, cu
atât mai puțin || și, de asemenea.

noncurante adj. indiferent,
nepăsător, neglijent.

noncuranza f. indiferență,
nepăsare, neglijență.

nònna f. bunică.

nònno m. bunic || (la plur.)
strămoși.

nòno num. ord. al nouălea || m. a
noua parte.

nonostante conj. cu toate că, deși
|| prep. cu toate, în ciuda.

nonsènso m. nonsens, absurditate.

nònuplo adj. de nouă ori (mai
mare) || m. cantitate de nouă ori
mai mare decât alta.

nòrd m. nord, miazănoapte.

norma f. normă, regulă; a ~ di
legge, potrivit legii; per vostra ~,
spre a vă servi drept regulă de
conduită.

normale adj. normal.

normalizzare tran, a normaliza.

normativo adj. normativ, nosocóminom. spital.

nostalgia f. nostalgie.

nostalgico, -ici nostalgic.

nòstro adj. al nostru || m. al nostru,
ceea ce ne aparține || pron. poss.
nostru.

nòta f. notă; semn; însemnare;
degno di ~, demn de a fi luat în

seamă || notă.

notabile adj. remarcabil,
important, notabil || m. și f.,
notabilitate, persoană de vază.

notaio m. notar || secretar.

notare tran, a nota; a însemna || a
observa, a băga în seamă; farsă ~,
a se face remarcant, a atrage
atenția.

601

NOT-NUZ

notariato m. notariat.

notazione f. notare, marcarea.

notévole adj. însemnat, important, **notifica** f. notificare, comunicare,
înștiințare.

notificare tran, a notifica || a
înștiința || a denunța || a explica ||
refl. a se dezvălui, a se arăta.

notizia f. știre, informație, veste ||
cunoștință.

nòto adj. cunoscut, știut || celebru,
renumit.

notorietà f. notorietate.

notòrio adj. notoriu; atto ~, act de
notariat; fatto ~, fapt notoriu.

nòtte f. noapte; di ~, noaptea; a ~
alia, noaptea târziu; sul far della
~, când se lasă noaptea; nel cuor
della ~, în toiul nopții; buona ~ al
secchio, să nu mai vorbim de
asta.

notturmo adj. nocturn, de noapte.

novanta adj. num. card, nouăzeci.

novantèsimo adj. num. ord. al
nouăzecilea.

nòve adj. num. card. nouă.

novacentesimo adj. num. ord. al
nouă sutele.

novecènto adj. num. card, nouă
sute || m. secolul al XX lea.

novèlla f. știre, veste: buona ~,
'evangelia || nuvelă, povestire.

novellare intr. a povesti (nuvele).

novèllo adj. nou, recent; sposa ~,

soție de curând măritată; la stagione ~, vârstă fragedă.
novembre m. noiembrie.
novemila adj. num. card, nouă mii.
novérea f. mamă vitregă.
nòvero m. număr total; serie.
novissimo adj. superi, foarte nou, cel mai nou; ultim.
novità f. noutate || știre.
nozióne f. noțiune.
nubifràgio m. furtună.
nubilo adj. înnourat.
nuca f. ceafă.
nucleare adj. nuclear.
nùcleo m. nucleu.
nudare tran, a dezbrăca; a dezgoli
 II refl. a se dezgoli.
nudismo m. nudism.
nudità f. nuditate; goliciune.
nudo adj. gol, dezbrăcat || m. nud (pictură).
nulla m. nimic, nici un lucru; nulitate, || neant; creare dal ~, a crea din nimic || adv. nimic, deloc.
nullaòsta m. permis, autorizație.
nullità f. nulitate.
nullo adj. nul, fără valoare.
nome f. zeitate.
numerale adj. și m. numeral.
numeratore m. numărător.
numerazióne f. numerotare || numărare.
numerico adj. numeric.
numerare tran, a număra; a numerota.
nùmero m. număr || număr de loterie; dare i ~, a prezice numerele câștigătoare || calitate, însușire || ritm. **4**
numeróso adj. numeros.
numismatica f. numismatică.
nuòcere tran, a dăuna, a păgubi.
nuòra f. noră.
nuotare intr. a înota.

nuòto m. înot.

nuòva f. noutate, veste, știre.

nuòvo adj. nou, recent.

nutrice f. doică.

nutriménto m. hrană, nutriție.

nutrire tran, a hrăni, a nutri || a nutri (o pasiune).

nutriziòne f. hrănire, nutrire
hrană, alimentație. , -

nuvolosità f. înnourate, nouri,
vreme înnourată.

nuvolóso adj. noros, înnourat ||
tulbure.

nuziale adj. nupțial, de nuntă.

O-OCC

O

o m. sau f. (sunetul și litera).

òasi f. oază.

obbedienza f. supunere, obediență.

obbligante adj. îndatoritor,
políticos.

obbligare tran.' a obliga, a
constrânge || a îndatora || a
amaneta; a ipoteca || refi, a se
obliga; a se angaja.

obbligato adj. recunoscător,
îndatorat || impus, obligatoriu ||
legat.

obbligatòrio adj. obligatoriu.

obbligazione f. obligare, obligație
|| obligație, titlu de credit.

obéso adj. obez.

obiettare tran, a obiecta.

obiettività f. obiectivitate.

obiettivo adj. obiectiv || m.
obiectiv, țintă, scop.

obiezióne f. obiecție.

obitòrio m. morgă.

obliare tran, a uita.

obliquamente adv. oblic || chiorăș.

obliquo adj. oblic, pieziș |((fig.)
necinstit, nesincer.

oca f. găscă.

occasione f. ocazie; prilej;

împrejurare; cogliere l'~, a
prinde ocazia.

occaso m. apus.

occhiaia f. orbită || cearcăn.

occhiata f. privire; dare una ~ a
arunca o privire.

occhieggiare intr. a arunca priviri,
a face ochi dulci || a se uita din
când în când.

603

ÒCC - OLI

òcchio, occhi m. ochi; colpo d'~,
privire generală.

occidentale adj. occidental,
apusean.

occidente m. occident, apus.

occlusióne f. astupare, închidere;
ocluzie.

occorrènte adj. necesar,
trebuincios || m. necesarul.

occórrere intr. a fi necesar, a
trebui || a se întâmpla.

occultare tran, a ascunde, a tăinui.

occulto adj. ocult; tainic, ascuns.

occupato adj. ocupat.

occupazióne f. ocupație || ocupare
|| stăpânire.

oceànico adj. oceanic.

ocèano m. ocean || (fig.)
imensitate.

oculare adj. ocular, al ochiului ||
m. ocular (la lunetă).

oculatézza f. precauție, atenție;
prudență, circumspecție.

oculato adj. precaut, prudent,
atent.

odiare tran, a uri, a detesta.

odiernamente adv. astăzi, în
prezent.

odièrno adj. de azi, actual.

òdio m. ură; aversiune; avere in ~,
auri.

odiosità f. ură, dușmănie;
aversiune.

odioso adj. odios; detestabil, respingător.

odissèa f.- odisee; viață aventuroasă.

odontoiàtra m. dentist.

odorare tran, a mirosi || a simți; a adulmeca || intr. a răspândi miros, a mirosi.

odorifero adj. mirositor.

offendere tran, a supăra, a jigni, a ofensa || a leza, a lovi, a atinge || refi, a se ofensa, a se supăra.

offensiva f, atac, ofensivă.

offensóre m. și f. ofensator, jignitor || agresor.

offèrta f. ofertă [| propunere.

offésa f. ofensă, jignire; afront, injurie || pagubă || atac.

officiare tran, a oficia.

offrire tran, a oferi, a propune || a expune, a prezenta || refi, a se oferi || a se prezenta.

offuscare tran, a întuneca, a tulbura vederea.

oggettivare tran, a obiectiva, a transforma în obiect.

oggettivo adj. obiectiv.

oggetto m. obiect, lucru || conținut, materie || scop obiectiv.

oggi adv. azi; quest'~, chiar azi, astăzi; oggi a otto, de azi în opt zile; a tutt'~, până azi inclusiv.

oggidì adv. azi.

oggigiorno adv. azi, astăzi.

ógni adj. ind. m. și f. fiecare ~ due pagini, la fiecare două pagini; ~ tanto, din când în când || oricare; a ~ modo, oricum; ~ qualvolta, ori de câte ori.

ognóra adv. totdeauna.

ognuno pron. indef. fiecare.

oh inter, vai!

òhe inter, ei! òhi inter, vai!

ohimè intr. vai de mine!

olà inter, hei!

olandése adj. olandez.

oleaginoso adj. uleios; oleaginos.

oleandro m. oleandro, leandru.

olézzo m. aromă, miros plăcut.

olfattivo adj. olfactiv.

olfatto m. miros, simț olfactiv.

olimpiaco adj. olimpic.

olimpiade f. olimpiadă.

604

OLI - ONE

oliva f. măslină; olio d'~,

untdelemn.

olivo m. măslin; domenica dell'-, fiorii.

olla f. oală || urnă funerară.

oltracotante adj. semeț, obraznic.

oltracotânza f. semeție; trufie, obrăznicie.

oltraggiare tran, a ultragia; **à** insulta.

oltraggio agg. m. ultraj; insultă.

oltranzismo m. extremism.

oltranzista adj. extremist, radical.

oltremisura adv. peste măsură.

oltremondano adj. din lumea de dincolo, omaccio m. om rău, ciudat.

omaccione m. om voinic, zdravăn.

omaggiare tran, a omagia.

omaggio m. omagiu; rendere ~, a aduce omagiu (cuiva).

ombelico și ombellico m. buric.

ómbra f. umbră; fare ~, a tulbura, a provoca bănuieli || urmă, indiciu.

ombrare tran, a umbri || a desena cu umbre || intr. a se speria, a prinde bănuieli.

ombreggiare tran, a umbri || a face umbre, a umbri || a acoperi, a ascunde.

ombreggiatura f. umbrire.

ombrélllo m. umbrelă.

ombrosità f umbră, însușirea de a

fi umbros || caracter bănuitor,
neîncrezător, fricos.

ombróso adj. umbros || (fig.)
sperios || bănuitor.

omèga m. omega; dall'alfa all'-,
de la alfa la omega, de la a la z.,
de la început până la sfârșit.

omelétta f. omletă.

òmero m. umăr.

omicida m. și f. ucigaș, asasin ||
adj. mortai, ucigător.

ométtere tran, a omite, a neglija.

omiciattolo m. om de nimic.

omicida m. și f. ucigaș, adj.
mortal, ucigător.

omicidio m. omucidere; asasinat |j
masacru.

omino m. omuleț.

omissione f. omisiune, neglijență.

omogèneo adj. omogen.

omologare tran.- a omologa, a
confirma, a ratifica.

omologazione f. omologare.

omòlogo adj. omolog; lati ~, laturi
al unghiurilor corespondente.

omònimo adj. omonim.

omunculo m. omuleț.

óncia, ónde f. uncie.

ónda f. undă; mettere in ~, a
adapta pentru o transnisiie la
radio, a transmite la radio; fig.
un'~ di popolo, un val de oameni.

ondata f. val puternic; șuvoi, flux.

ondato adj. unduit; ondulat.

ónde adv. de unde; ~ che sia,
oriunde || despre care; cu care; de
care; din care || pentru care cauză;
din care cauză; drept care || conj.
pentru ca.

ondeggiaménto m. unduire;
șovăire, oscilare.

ondeggiare intr. a undui; a oscila,
a șovăi, a fi în cumpănă.

ondulato adj. (despre păr) ondulat

|| (despre un teren) neegal.

ondulazióne f. ondulație.

onerare tran, a împovăra, a încărca.

òner m. povară, greutate || sarcină, obligație || funcție onorifică.

oneróso adj. oneros; a titolo ~, cu titlu oneros.

605

ONE - OPP

onestă f. cinste, onestitate.

onèsto adj. onest, cinstit || elegant, frumos, cu prestigiu.

onnipotènza f. omnipotență, atotputernicie.

onnipresènte adj. omniprezent.

onnisciènte adj. atotștiutor.

onniveggènte adj. atotvăzător.

onnivoro adj. omnivor, **onomatopéa** f. onomatopee.

onorabile adj. onorabil.

onoranza f. semn, manifestație de onoare || sărbătorire, festivitate de sărbătorire || funeralii solemne.

onorare tran, a onora, a cinsti.

onorario adj. onorar || de onoare || m. onorariu, plată.

onorato adj. onorat || onorabil, onest, respectabil.

onore m. onoare; cinste; l'~, del mento,, barba; rendere gli ~, a face onorurile.

onorifico adj. onorific.

ónta f. rușine, dezonoare [| injurie, ofensă.

ontóso adj. rușinat, căruia îi este rușine j| rușinos.

opacità f. opacitate.

opaco adj. opac.

opale f. opal.

opera f. operă; capo d'~, capodoperă || operă; ~ dei pupi, teatru de păpuși || muncă, treabă || zilier, manoval agricol; mano

d'~, mâna de lucru || instituție, ~ pia, instituție de binefacere [fortificație.

operaio m. muncitor adj.

muncitoresc.

operare tran, a face, a produce; ~

il bene, a face bine || a opera || a

folosi, a întrebuința ||, intr.. a

acționa, a fi activ.

operativo adj. operativ,, activ;

eficace.

operato m. acțiune.

operatòrio adj. eficace

operatoriu; sala ~, sală de

operație.

operazióne f. operație || operație,

afacere || calcul; acțiune militară.

operosità f. activitate, muncă.

operóso adj. laborios, harnic, activ

|| obositor.

opificio m. fabrică; uzină.

opimo adj. gras, fertil || îmbelșugat

|| bogat, abundent.

opinàbile adj. imaginabil; care

poate fi crezut, conceput.

opinare intr. și tran, a opina; a-și

da părerea || a hotărî, a da o

sentință.

opinióne f. opinie: părere

încăpățănare.

òppio m. opiu.

opponénte adj. opozant; oponent.

oppórre tran, a opune; a pune

împotriva; a pune față în față ||

refl. a face opoziție; a fi

împotrivă.

opportunismo m. oportunism.

opportunistà m. și f. oportunist.

opportunità f. oportunitate;

ocazie, prilej.

opportuno adj. oportun, potrivit ||

(cu funcție de adverb) tornare ~,

a fi oportun.

oppositóre, -trice m. și f. oponent,

opozant || adversar.

opposizióne f. opoziție; opunere, împotrivire || obiecție.

oppósto adj. opus, de partea cealaltă || contrariu, || interpus, survenit || m. opus, contrariu.

oppressióne f. apăsare || opresiune, asuprire, împilare.

' 606

OPP - ORD

oppressivo adj. apăsător || asupritor, opresiv, împilator.

opprèssso adj. asuprit, subjugat, oprimat.

opprimere tran, a apăsa, a împovăra || a copleși, a împovăra || a oprima, a asupri, a împila.

oppugnare tran, a ataca, a lua cu asalt II (fig.) a combate (o părere etc).

oppugnatore, -trice m. și f. oponent, adversar, atacant.

oppure adv. sau conj. sau, ori. »

òpra f. operă, muncă, faptă.

oprante m. lucrător, angajat.

optare intr. a opta, a alege.

opulénto adj. opulent, bogat, mănos, roditor.

opulènza f. opulență, bogăție || rodnicie.

opzióne f. opțiune; alegere.

óra f, oră; ceas; **a quest'~**, acum; —e piccole, primele ore după miezul nopții; non vedere l'~, a aștepta cu nerăbdare; || adv. acum || conj. dar; ~ invece, acum, în schimb.

oràcolo m. oracol, prezicere.

oramai adv. acum; în sfârșit.

orangutâng m. urangutan.

orare intr. a se ruga || a perora, a ține discursuri.

orario m. orar; l'~ delle ferrovie, mersul trenurilor; partire in orario, a pleca exact, la ora anunțată || adj. orar, privitor la ore; velocita ~, viteză pe oră;

fuso ~, fus orar.

oratóre- trice m. și f. orator, vorbitor || ambasador, sol.

oratòria f. oratorie, elocvență.

oratòrio adj. oratorie, de orator ||

m. oratoriu; || oratoriu, paraclis.

orazióne f. rugăciune, rugă ||

cuvântare, discurs || vorbire, grai.

Orbare tran, a lipsi de, a priva || a orbi.

orbato adj. lipsit de, privat.

òrbe m. cerc, orbită || glob, sferă ||

lume, omenire; univers.

òrbita f. orbită.

orchèstra f. orchestră.

orchestrare tran, a orchestra.

orchidèa f. orhidee.

orciòlo m. ulcior; cană.

ordigno . m. sculă, unealtă;

. instrument |) dispozitiv,

mecanism.

ordinale ago. ordinal, privind

ordinea || ordinar, obișnuit.

ordinaménto m. structură,

orânduire, organizare || ordin,

normă.

ordinanza f. ordin, dispoziție ||

ordin de bătaie; ufficiale d'~,

ofițer adjutant.

ordinare tran, a ordona, a rândui ||

a așeza, a organiza || a comanda,

a porunci, a prescrie || a supune ||

refl. a se pregăti.

ordinariato m. grad, funcție de

titular (profesor, preot).

ordinàrio adj. obișnuit, comun,

ordinar || ordinar, de proastă

calitate || titular |j m. ordinar, mod

obișnuit || profesor titular.

ordinativo ago. ordonator || m

ordin de plată || comandă.

ordinato adj. ordonat, bine

organizat || stabilit, constituit,

orânduie.

órdine m. ordine; șir, serie || rând ||

ordine, așezare, dispoziție; in ~
sparso, fără ordin || pătură, corp
profesional || ordin (religios) ||
înțelegere; parola d'~, cuvânt de
607

ORE - ÓRS

ordin lozincă || materie, subiect;
ordin, comandă, poruncă.

orécchia f. ureche.

orfanotròfio m. orfelinat.

organico adj. organic || m.
personal, totalitatea salariaților
(unui minister, etc).

organismo m. organism; ~
administrativo, organ
administrativ.

organizzare tran, a organiza, a
orându-i, a întocmi.

organizzativo ago, organizatoric.

organizzatóre- trice m. și f.
organizator.

organizzazione f. organizare;
organizație; întocmire.

òrgano m. organ orgă,
(instrument muzical).

orgasmo m. orgasm, stare de
excitație a unui organ || agitație,
frenezie, neliniște.

òrgia, -òrge f. orgie; desfrâu.

orgóglío m. orgoliu, .mândrie,
trufie || îngâmfare.

orgoglióso adj. orgolios, rnândru, ||
îngâmfat.

orientale adj. oriental; răsăritean.

orientaménto m. orientare.

orientare tran, și refl. a (se)
orienta.

oriènte m. orient; răsărit.

orificio m. orificiu.

originale adj. original, din naștere;
peccato ~, păcatul original ||
original, propriu || original, bizar
|| m. original.

originalità f. originalitate.

originare tran, a genera, a determina intr. a-și avea originea, a se trage din, a deriva.
origliare intr. a trage cu urechea, a asculta (pe ascuns); a spiona.
orina f. urină.
oriolo, oriuólo m. ceasornic.
orizzontale ago. orizontal.
orizzontare tran, si refl. a (se) orienta, a (se) așeza după punctele cardinale.
orizzónte m. orizont.
orlare tran, a tivî, a mărgini.
órlo m. margine, extremitate || tiv || sfârșit, capăt.
òrma f, urmă.
ormóne m. hormon.
ornamentale adj. ornamental.
ornaménto m. ornament, podoabă.
ornare tran, a orna, a împodobi; a decora.
ornato adj. ornat, împodobit || m. ornamentație || artă decorativă.
ornitologia f. ornitologie.
òro m. aur; ~ fino, aur pur; || monedă de aur || (la plur.) obiecte de aur.
orogénesi f. orogeneză.
orològio m. ceasornic, orologiu; ~ da polso, ceas de mână; || ~ a sveglia, ceas deșteptător cu sonerie.
oròscopo m. horoscop.
orrèndo adj. oribil; îngrozitor.
òrrido, ago. oribil || grosolan, necioplît II m. prăpastie, loc sălbatic.
orripilante adj. îngrozitor, înfiorător.
orróre m. oroare; scârbă, aversiune, repulsie || frică, teroare, spaimă.
órsa f. ursoaică || ursă (constelație); ~ maggiore e ~ minore

carul mare și carul mic; ursă
mare și ursă mică.

orsacchiòtto m. ursuleț.

órso m. urs; vendere la pelle dell'-
prima di ammazzarlo, a vinde
blana ursului din pădure.

608

ORS - OST

orsù inter, hai! curaj!

ortaggio m. *zarzavat*; verdețuri.

ortica f. urzică.

ortodossia f. ortodoxie.

ortodòsso adj. ortodox.

ortografia f. ortografie.

ortopedia f. ortopedie.

ortopèdico adj. ortopedie.

osanna m. osana, glorie, slavă.

osannare tran, a aclama, a
proslăvi.

osare tran, și intr. a îndrăzni, a
cuteza; a se încumeta.

oscenità f. obscenitate, indecență;
nerușinare.

oscèno adj..obscen, indecent;
rușinat.

oscillare intr. a oscila; a se legăna,
a se balansa || (despre prețuri) a
varia.

oscillazióne f. oscilație; mișcare
oscilatorie.

oscuraménto m. întunecare ||
camuflare; camuflaj (nocturn).

oscurare tran, a întuneca.

oscurità f. obscuritate; întunecime
|| (fig.) ignorantă || neclaritate (în
stil).

oscuro adj. obscur, întunecos ||
neclar, mohorât || sobru,
posomorât; m. întuneric,
obscuritate; all'-, pe întuneric;
essere all'-, a nu cunoaște, a
ignora ceva.

osmosi f. osmoză.

ospedale m. spital.

ospedalizzare tran, a spitaliza. .

ospitale adj. ospitalier,, primitor.

ospitare tran, a găzdui.

òspite m. gazdă || oaspete, musafir.

ospizio in. azil; dare -, a da
adăpost || hotel; han; locuință ||
ospitalitate.

ossame m. oseminte |) osatură.

òsseo adj. osos.

ossequènte adj. respectuos; supus,
ascultător.

ossequiare tran, a respecta; a
venera; a vizita.

ossèquio m. respect, venerație,
omagiu; in ~ a, din respect față
de.

osservanza f. observare,
respectare, îndeplinire.

osservare tran, a observa; a
cerceta; a băga de seamă || a
păstra, a menține; a îndeplini; a
respecta.

osservazióne f. observare;
observație || îndeplinire,
respectare.

ossessióne f. obsesie.

ossèso m. obsedat; posedat;
furios.

ossia conj. adică, mai exact, mai
precis || sau.

ossidare tran, a oxida || refl. a se
rugini.

ossidazióne f. oxidare.

òssido m. oxid.

ossigenare tran, a oxigena.

ossigenazióne f. oxigenare.

ossigeno m. oxigen; (fig.) darei'-,
a da ajutor.

ostacolare tran, a împiedica, a
îngreuna, a bara.

ostàcolo m. obstacol; piedică;
împotrivire.

ostare intr. a se opune, a se
împotrivi, a pune piedici; nulla

osta, nimic nu se opune; dare il
nulla ~, a da autorizația.

osteggiare tran, a combate; a trata
ca dușman || intr. a se împotrivi, a
se opune.

ostello m. locuință, casă || palat ||
adăpost.

| **osténdere** tran, a arăta.

609

OST - OZÒ

ostensione f. arătare, prezentare,
expunere, **ostentazióne** f. ostentație,
lăudăroșie, fală.

osteria f. birt; cârciumă || han,
hotel.

ostetrica f. moașă.

ostetrico, -ica m. și f. obstetrician
|| adj. obstetric.

ostetricia f. obstetrică.

òstico adj. amar, neplăcut la gust ||
(fig.) dur, aspru.

ostile adj. ostil, dușman.

ostilità f. ostilitate, dușmănie.

ostinâre refl. a se încăpățâna; a nu
ceda.

ostinato adj. încăpățânat.

otite f. otită.

ottagonale adj. octogonal.

ottanta num. card, optzeci.

ottantènnè adj. octogenar.

ottantèsimo adj. num. ord. al
optzecilea.

ottavo num. ord. al optulea || m.
optime.

ottemperare intr. a se supune, a
asculta de cineva; a da urmare.

ottenére tran, a obține; a dobândi.

òttica f. optică.

òttico adj. optic.

ottimismo m. optimism.

òtto num. card, opt; oggi a ~, de
astăzi în opt zile; in quattro e
quattr'o, în foarte scurt timp.

ottób're m. octombrie

ottocentèsimo adj. num. ord. al
 optsutelea.
ottomano adj. otoman, turc.
ottomila num. card, opt mii.
ottuagenàrio adj. octogenar.
otturare tran, a obtura, a astupa, a
 închide.
ottùso agg. bont, bontit, tocit ||
 obtuz || neclar || surd, puțin acut.
ovàia f. ovar.
ovale adj. oval.
ovazióne f. aplauze, ovație, triumf.
óve adv. unde || conj. în cazul că,
 dacă.
òvest m. vest; apus, occident.
ovino agg. ovin, de ovine.
oviparo adj. ovipar.
ovulo m. ovul.
ovunque adv. oriunde,
 pretutindeni.
ovviare intr. a preîntâmpina || a
 întâmpina, a întâlni.
òvvio adj. evident.
oziare intr. a lenevi, a pierde
 vremea, a nu face nimic.
òzio m. repaus, răgaz, timp liber ||
 inactivitate; lenevire.
oriosâggine f. lene, trândăvie.
ozioso adj. inactiv; neocupat;
 leneș.
ozonizzare tran, a ozoniza.
ozonizzazióne f. ozonizare.
ozóno m. ozon.

610

P-PAG

P

p m. (se pronunță pi; sunetul și
 litera) p (consoană labială
 explozivă surdă); (prescurtări) ~
 Papa; papă; Padre, părinte, preot;
 ~ ~ Passato prossimo; trecut
 apropiat (indicând luna, ziua);
 Prof. ssa, professoressa,
 profesoară: ~ S. Pubblica

Sicurezza, Siguranța publică.

pacatezza f. liniște; calm, împăcare interioară.

pacato agg. împăcat, liniștit, potolit, calm, nătulburat de patimă.

pacco, pacchi m. pachet; colet poștal.

pace f. pace; liniște.

pacificaménto m. pacificare; || împăcare, liniștire.

pacificare tran, și rifl. a (se) împăca || a (se) pacifica, a (se) liniști.

pacificatóre, -trice m. și f. pacificator, aducător de pace, de împăcare.

pacificazióne f. pacificare.

pacióso agg. blând, (foarte) bun.

paesista m. și f. peisagist.

paffuto agg. durduliu, grăsun, plinuț.

paga f. plată, salariu, leafă; soldă || plată, rată.

pagaménto m. plata; piatire, plătit.

pagania f. păgânime: țară și națiune a păgânilor, (cu referire mai ales la musulmani).

pagano agg. păgân. .

pagante agg. platnic, care plătește.

PAG - PAM

pagare tran, a plăti, a achita; ~ il fo, la pena, a primi cuvenita pedeapsă; ~ di persona, a plăti cu sângele; ~ un occhio a plăti foarte scump.

pagèlla f. carnet școlar (de note).

paggio m. paj.

pagina f. pagină || fața frunzei.

pàglia f. pai; uomo di ~ om de paie; avere la coda di ~, a fi vinovat de ceva: ~ di ferro, sârmă de parchet.

pagotta f. pâine rotundă || pâine, existență, mijloc de trai.

pago agg. satisfăcut, mulțumit.

paio m. (plur. paia f.) pereche;
essere un altro h. di maniche, a fi
cu totul altceva.

paiòlo m. ceaun.

pala f. lopată: vâtrai; ~ d'altare,
icoană de altar, pe lemn.

palanco m. scripete.

patito m. palat, cerul gurii.

palazzo m. palat: prefetto di ~,
demnitar într-o funcție la curte ||
donna di ~, curtezană.

palchétto m. lojă || raft || parchet.

palcoscénico m. scenă.

paleògrafo m. paleograf.

paleolitico, -itici agg. paleolitic.

paleontologia f. paleontologie.

paleontòlogo, -igi m. paleontolog.

paleozòico, -ici agg. paleozoic.

palesare tran, a manifesta, a face
manifest, a revela; a face
cunoscut.

palése agg. vădit; cunoscut,
manifest; evident; in ~ în public.

palétto m. zăvor || țaruș, jalon
gradat || pârghie de fier (pentru
ridicat greutăți).

palilie f. plur. sărbători (în cinstea
zeiței Pali).'

pâlla f. minge, balon; ~ di neve,
bulgăre de zăpadă; gioco della ~,
joc de oină; coliere la ~ al balzo, a profita de ocazie; ~ v. spatola
cricet; ~ basca v. pelota; ||
(plur.) stema familiei Medici ||
glonte, proiectil || bilă || glob (de
sticlă) || testicule.

pallacòrda f. tenis.

pallamàglio f. cricet; hochei.

pallamano f. handbal.

pallatàvola m. ping-pong, tenis de
masă.

pallanuoto m. polo pe apă.

pallóne m. minge, balon || balon
aerostat || om închipuit, trufaș, arrogant.

pallóre m. paloare, paliditate.

pallottola f. glonte; cartuş.

pallovàle m. rugby.

palma f. palmă portare uno in ~ di

mano, a ține pe cineva ca pe

palmă || palmier; ~ da datteri, curmal; palmă, ramură de

palmier; la domenica delle ~, Duminica floriilor; ~ benedetta, ramură de

măslin: (fig.) riportare

la ~, a câștiga o victorie, un

premiu.

palombaro m. scufundător, scafandru.

palpare tran, a palpa, a pipăi || a

măguli, a adula.

palpata f. palpare; pipăire.

pâlpebra f. pleoapă.

palpeggiare tran, a palpa, a pipăi

(continuu și delicat).

palpitante agg. palpitant.

palpitare intr. a palpita.

palpitazione f. palpitație.

pàlpito m. suflare; tresărire,

palpitare || (fig.) suspin.

paltò m. palton.

paltoniere m. cerșetor; vagabond.

paludoso agg. mlăștinos, băltoș.

pampa f. pampas.

pamphlettista m. pamfletar.

612

PAN - PAR

pancétta f. burtică || slănină || om

burtos.

panchina f. banchetă, scaun ||

bancă de grădină.

pandemia f. epidemie (care

lovește o mare parte a

populației).

pandèmio agg. public, care

aparține tuturor; Venere ~,

prostituată.

pane m. pâine; ~ grattato, pesmet;

~ di Spagna, pandișpan;

comprare per un pezzo di ~, a

cumpăra la un preț de nimic; non

essere ~ per i denti di uno, a nu fi

♦pâine ușor de mestecat, a nu fi

potrivit pentru cineva; mangiar il
~ a tradimento, a mânca pâine de
pomană.

panetteria f. brutărie; fabrică de
pâine.

panettièrè m. brutar.

panfilo m. iaht.

panificazióne f. panificare;
panificație.

panificio, -ici m. brutărie.

panna f. caimac, smântână; ~
montata, frișca || pană de motor.

panneggiare tran, a drapa, a
pavoaza, a împodobi || intr. a
cădea frumos, a se drapa.

pannéggio m. drapare; felul în
care cade o haină.

pannina f. postav, stofă de lână.

pannivéndolo m. negustor de
postavuri.

panno m. țesătură; stofă, postav,
pânză || bucăți de pânză || haine;
se fossi nei tuoi ~, de-aș fi în
pielea ta; tagliare i ~ addosso, a
bârfi pe cineva la spate.

panoplia f. panoplie.

panorama m. panoramă || (fig.)
expunere generală.

paramico, -ici agg. panoramic.

pantaloni m. plur. pantaloni.

pantârio m. baltă, mocirlă,
mlaștină.

pantanóso agg. băltoș, mocirlos,
mlăștinos.

pantòfolà f. papuc.

pantomina f. pantomima (fig.)
semn, gest de înțelegere ascunsă.

pantomimico, -ici agg.
pantomimic.

pantomino m. pantomim; mim.

pânza f. burtă, pânțece.

panzana f. minciună.

papale agg. papal.

papalino agg. papal, al papei || de

soldat al papei || clerical, partizan
al guvernului papal.

prendere una ~, a comite un
lapsus în vorbire.

papésco, éschì agg. papal.

papiro m. papirus.

pappagallo m. papagal.

pappalardo m. bigot ipocrit,
fățarnic j| mâncău || prostănac,
nătărău.

pairàclito m. Duhul Sfânt;
ajutător, mângâietor.

paràcqua m. umbrelă de ploaie.

paradigma m. paradigmă, tablou,
schemă || exemplu demonstrativ.

paradiso m. paradis, rai || intrare,
pronaos (al bisericii) || uccello del
~, pasarea paradisului, pradòsso m. paradox.

parafare tran, a parafa.

parafa e paràffa f. parafă.

paraffina f. parafină.

paréggio, -aggi m. regiune de
mare, țarmuri, coaste ||
meleaguri; ținuturi, locuri.

paragonare tran, a compara || a
asemăna || a încerca aurul.

paragóne m. comparație ||
încercare, verificarea.

paralume m. abajur.

613

PAR - PAR

paramano m. manșetă.

paranza f. barcă de pescuit cu
pânze

parapètto m. parapet.

parapiglia m. învălmășeală;
panică.

paratóre, -trice m. și f. tapițer,
decorator.

paratura f. tapițare, decorare.

paravènto m. paravan || parbriz ||
paravânt (care apără o plantă).

parcare tran, a parca (automobile,
etc).

parcèlla f. parcela (de teren) ||
cont, notă de plată.

parco, -archi agg. moderat,
măsurat, econom || frugal,
sărăcăcios || m. parc; grădina
publică.

parécchio agg. câtva; mai mult
|| pron. indef. ceva, nu mult ||
plur. mai mulți || avv. cam mult.

pareggiare tran, a egala, a nivela,
a egaliza, a face la fel || a
echilibra (încasările cu
cheltuielile) || a echivala.

paréggio, -éggi m. egalare,
nivelare, echilibrare; in ~, în
balanță.

parentado m. rubedenii, rude;
neam || înrudire || căsătorie.

parénte m. și f. rudă || părinte ||
plur. părinți || agg. asemănător,
înrudit.

parentèla f. rudenie; înrudire ||
rude, rubedenii; neam.

parére intr. a părea || rifl. a apărea,
a se arăta || m. părere, opinie; a
mio ~, după părerea mea |
aparență.

pàrèsi f. pareză.

paréte f. perete; zid.

pargolo m. copil.

pâri agg. egal, asemănător; sono di
~ età, sînt egali în vîrstă; a pie -,
cu picioarele apropiate; saltare a
pie ~, a sări dintr-o dată în altă
parte; essere ~ a, a fi egal **cu** ||
loc. avv. **alla** ~, în același mod.

parificare tran, a recunoaște, a
echivala (o școală).

parificazióne f. recunoaștere, echivalare (a unei școli).

prigina f. un fel de sobă (cu ardere
lentă).

pariglia f. pereche de cai
pereche; render la ~, a plăti cu
același monedă.

parlante agg. grăitor, elocvent, expresiv.

parlantina f. limbuție, turuiala (de gură).

parlóre intr. a vorbi; ~ del più e del ineno, a sta de vorbă, a vorbi de toate și de nimic; eon rispetto parlando, cu voia dumneavoastră; ~ grasso, a vorbi indecent || rifl. a-și vorbi || m. vorbă.

pariata f. discurs || mod de a vorbi || grai, dialect.

parlatóre, -trice m. și f. vorbitor, bun vorbitor. **4**

parlottare intr. a vorbi în șoaptă; a șopti, a șușoti.

pârma f. scut mic, rotund.

parodia f. parodie.

parodiare tran, a parodia.

paròla f. vorbă, cuvânt; ~ d'ordine lozincă; passar ~, a trece parola (de la o santinelă la o alta); non far ~, a nu sufla un cuvânt; essere di ~, a fi om de cuvânt; venire meno alla ~, a nu se ține de cuvânt; panila per parolă, vorbă cu vorbă; rimaner senza ~j a rămâne mut.

parolaio m. palavragiu, flecar.

parótide f. glandă parotidă.

parotite f. oreion.

parrocchétto m. papagal.

614

PAR- PAS

parrocchiale agg. parohial.

parrocchiano m. enoriaș.

pàrroco, -ici m. paroh, preot.

parrucca, -ùcche f. perucă.

parrucchière m. peruchier || coafor || bărbier, frizer.

parruccóne m. om învechit.

parsimonia f. calicie, zgârcenie.

parsimonióso agg. parcimonios, I moderat.

partaccia f. săpuneală; fare una ~, a trage o săpuneală cuiva.

partecipe agg. părtaș, care

participă la ceva; essere ~, a participa.

parteggiare intr. a favoriza, a fi de . partea cuiva || a milita.

partenogenesi f. partenogeneză.

partenza f. plecare.

parterre m. grădiniță cu răzoare de flori.

particella f. particulă || lot.

participiale agg. participial.

particolarismo m. particularitate; amănunt.

partiticită f. partinitate, spirit de partid.

partitura f. partitură (în muzică) || împărțirea grâului (între moșier și țăran) || cărarea părului.

partizione f. împărțire, divizare.

parto m. naștere; nati ad un ~, gemeni; ~ della fantasia, scorneală, invenție, minciună.

partoriènte f. femeie gravidă (care stă să nască).

partorire intr. și tran, a naște || a făta || fig. a produce, a crea (o operă).

parvènte agg. vizibil || m. aparență, înfățișare || părere, judecată, opinie.

parvènta f. aparență, aspect || asemănare îndepărtată; umbră de asemănare || părere, opinie.

parzialeggiare intr. a ține cu, a fi părtinitor.

parzialità f. părtinire; non fare ~, a nu face nedreptate.

păscere tran, a paște || a duce la păscut || rifl. a se hrăni.

pascià m. pașă.

pascialato m. pašalâc.

pasciuli m. parfum de paciulie.

pasciuto agg. hrănit; beri -, om bine hrănit, om gras.

pascolare intr. și tran, a paște.

pasquale agg. pascal, de paști; f este ~, sărbătorile de paști.

pasquinata f. satiră usturătoare, pamflet.

passabile agg. pasabil, acceptabil || mediocru.

passacaglia f. dans vechi italian.
passaggio m. trecere; uccelli di ~, păsări în trecere; di ~, repede, în trecere || traversare; călătorie; prețul călătoriei || pasaj, loc de trecere || pasaj, fragment (de carte).

passamano m. șiret; galon; găitan || trecere din mână în mână (a unor obiecte) la mai multe persoane așezate în lanț.

passato agg. trecut; sfârșit, petrecut || decăzut, veștejit; stricat || mort || m. trecut ~ prossimo, perfectul compus; ~ remoto, perfectul simplu.

passatòia f. preș, covor lung și îngust.

passeggèro agg. trecător pasager || m. pasager, călător.

pàssera f. vrabie.

passeròtto m. pui de vrabie.

passiflora f. ceasornic.

passano m. strecurătoare de cafea, de ceai (din sârmă).

passionalità f. caracter pasional, . pătimaș.

PAS - PAT

passiòne f. durere, suferință fizică || pasiune, patimă || durere sufletească.

passicità f. pasivitate; indiferență, insensibilitate || pasiv, deficit.

passivo agg. pasiv; moale; nevolnic: lipsit de voință, de inițiativă || m. diateză pasivă.

passo m. pas; andare di ~, a merge încet.

pasta f. pastă; cocă, aluat; ~ f

rolla, aluat fraged : ~ asciutta,
macaroane; ~ reale, gălușcă ||
temperament, fire || prăjitură ~
sfoglia, plăcintă de foi.

pastétta f. aluat (din apă și făină) ||
intrigă.

pasticca, -icche f. pastilă.

pastiglia m. pastilă || material
plastic, imitație de piatră
prețioasă.

pastorale f. pastorală || m. cârjă de
episcop || agg. pastoral; care ține
de episcop.

pastóre m. păstor, cioban
episcop; il sommo ~, papa; il
buon ~, Isus || pastor, preot
protestant.

pastorelleria f. poezie pastorală,
dulceagă.

pastorizio agg. pătoresc,
ciobănesc; sale ~, sare pentru
vite.

pastorizzare tran, a pasteuriza.

pastorizzazióne f. pasteurizare.

pasturare tran, a paște || a hrăni, a
nutri || rifl. a se hrăni; a mânca.

patata f. cartof; spirito di ~, glumă
nesărată.

patatrac intr. zdup || m. căzătură ||
faliment: crah zgomot;
explozie.

patèma m. neliniște, tulburare;
întristare, suferință.

patentato agg. diplomat, cu
diplomă.

patènte f. ordin, decret, manifest ||
certificat de proveniență (a unei
nave) || permis, autorizație ||
patentă diplomă || agg. deschis ||
evident, clar, vizibil.

pater m. tatăl nostru; dire un ~, a
spune tatăl nostru.

pàtera f. pateră, farfurioară de
metal (pentru rituri religioase).

paternale agg. patern; părintesc ||
f. dojana energică, severă.

paternità f. paternitate.

patèrno agg. patern, părintesc.

paternòstro m. tatăl nostru
(rugăciune).

patètico, -ici agg. patetic,
emoționant || m. patetism.

pàtina f. lustru, patină || cocleală ||
semn de indigestie, albeață (pe
limbă) || lustr-u la pantofi.

patinare tran, a lustrui, a da o
patină.

patinato agg. lustruit; carta ~,
hârtie lucioasă, velina.

patinatura f. lustruire || lustru,
patină.

patire tran, a pătimi, a suferi; j| a
tolera; a permite, a îngădui || intr.
a suporta daune || a suferi (de o
boala) || m. suferință, pătimire.

patito agg. supt, slab, consumat ||
flasc, fleșcăit || m. îndrăgostit.

patògeno agg. patogen.

patologia f. patologie.

patria f. patrie; ~ d'eleziolle, patrie
adoptivă.

patriarca, -chi m. patriarh.

patriarcùle agg. patriarhal; de
patriarh.

patriarcâio m. patriarhat
patriarhat, demnitate de patriarh.

patrigno m. tată vitreg.

patrimoniale agg. patrimonial.

616

PAT -PEG

patrimònio m. patrimoniu; bogăție
avere; moștenire. , **patrio** agg. părintesc; patern || al
patriei; care tine de patrie; amor
~, dragoste de patrie.

patriòta m. patriot || compatriot.

patriòttico, -ici agg. patriotic.

patriottismo m. patriotism.

patrocinare tran, a apăra; susține a

patrona, a proteja || a apăra (într-un proces).

patrocinatóre, -trice m. și f. apărător, avocat || protector susținător.

patrocinio m. apărare; protecție || ocrotirea din partea unui sfânt.

patròno m. patron.

patteggiare intr. a trata, a duce tratative, a se înțelege || a ceda; a face o tranzacție || tran, a încheia un pact, a face o convenție; ~ la pace, a stabili condițiile de încheiere a păcii.

pattinàggio m. patinaj.

pattinatolo m. patină; patinoar.

pattinare intr. a patina.

pattino m. patină; ~ a rotelle, patină cu roțile.

patto m. pact; convenție; || condiție; a patto che, cu condiția că.

pattùglia f. patrulă.

pattugliare intr. a patrula.

pattuire intr. a se învoi; a cădea de acord || tran, a stabili un pact, a încheia un pact || a tocmi, a angaja.

pauroso agg. fricos, sperios || înfricoșător.

pàusa f. pauză; întrerupere (în vorbire, lectură).

paventare intr. a se speria, a se înspăimânta || tran, a se teme de.

paventoso agg. sperios, fricos || înfricoșător.

pavése m. scut; soldat cu scut || pavoaz *H* steguleț de pavoazare.

pavido agg. plin de teamă, fricos || timid.

pavimentare tran, a pava, a pardosi.

pavimentazione f. pardosire; pardoseală || pavarea unei străzi.

paviménto m. pardoseală || pavaj.

pavóne m. păun.

pazientare intr. a avea răbdare.

paziènte agg. răbdător || atent, plin de grijă || m. pacient.

paziènza f. răbdare; abbiare la ~, vă rog || haină de călugăr || guler (la haină preotească) || iconiță (la gât).

pazzia f. alienație mintală; demență; nebunie || faptă nebunească.

pazzo agg. nebun, dement.

pècca, -éccne f. defect, cusur (nu prea grav).

pecétta f. plasure || pată de murdărie || om plicticos, pisălog.

peculiare agg. particular, propriu; deosebit; specific.

peculiarietâ f. particularitate; trăsătură caracteristică.

pecùlio m. bani economisiți, economie || turmă.

pecùnia f. bani; monedă; avere.

pecunârio agg. bănesc, pecuniar.

pedone m. pieton |) infanterist.

peduncolâre agg. peduncular.

pedunculo m. peduncul.

pegamòide f. imitație de piele.

pèggio avv. comp. mai rău; alia ~, în grabă, fără atenție; avere la ~, a fi înstărit.

peggioraménto m. înrăutățire; agravare.

peggiorare intr. a se înrăutăți, a se agrava.

617

PEG - PEN

peggiorativo agg. agravant, înrăutățitor || pejorativ.

peggióre agg. comp. mai rău.

pégno m. amanet; gaj : zălog; dare în ~, a amaneta.

pégola f. smoală, catran.

pelógico, -ici agg. pelagic, marin.

pèlago, -aghi m. largul mării ||
(fig.) situație încurcată.

pelóme m. păr, blană (de ani mal))
culoare de păr, de blană.

pelandróne agg. leneș.

pèlle f. piele; epidermă; ~ d'uovo,
țesătură fină : a fior di ~,
superficial; non stare più nella
pelle, a nu-și mai încăpea în piele
de bucurie; || (fig.) existență,
viață; far la ~; a omori, a ucide |f
scoartă, crustă, coajă.

pellegrinàggio m. pelerinaj.

pellegrino m. și f. pelerin, hagi ||
drumeț, rătăcitor || agg. străin,
necunoscut, ciudat.

pelletteria f. pielărie || obiecte din
piele, de marochinărie.

pellicano m. pelican.

pellicceria f. blănărie || cantitate de
blănuri.

pelliccia f. blană || haină de blană.

pellicciàio m. blănar.

pellicola f. membrană || pojghiță ||
peliculă de film.

pellùcido agg. semitransparent,
translucid.

pèlvico, -ici agg. pelvian.

péna f. pedeapsă; casa di ~,
penitenciar; întristare, durere;
neliniște || greutate; non vale la ~,
nu merită; a mala ~, cu greu.

penale agg. penal || f. amendă.

penalità f. penalitate.

penalizzare tran, a penaliza.

penare intr. a suferi || a se mâhni ||
a se trudi || a zăbovi.

pencolare intr. a pendula, a se
clătina || a oscila, a fi nehotărât.

pendenza f. înclinare |j povârnire,
povârniș || proces, controversă
nerezolvată || partidă nelichidată
(dintr-un cont).

pèndere intr. a atârna, a, sta suspendat, a oscila || a fi nesigur, a fi nehotărât || a fi iminent.

pendice f. povârni, coastă || j parte, loc.

pendio m. pantă, povârniș; loc înclinat.

pèndola f. pendulă.

pèndolo m. fir de plumb || pendul; orologio a ~, pendulă || agg. atârnat, suspendat; oscilând, palpitant.

penetràbile agg. penetrabil permeabil.

penetrabilità f. penetrabilitate.

penetràle agg. interior, intim || (mai ales plur.) cameră, sanctuar, locul cel mai ascuns • al unui templu.

penetrante agg. pătrunzător, care pătrunde adânc || (despțe un sunet, un miros) acut, ascuțit.

penetrare intr. a pătrunde || tran, a pătrunde, a străbate, a străpunge || (fig.) a pătrunde cu mintea, a înțelege || rifl. a se pătrunde, a se convinge.

penetrativa f. agerime de minte, inteligență.

penetrativo agg. pătrunzător.

penetrazione f. pătrundere.

penicillina f. penicilină.

penitènza f. penitență, căina, pocăință; far ~, a face rugăciunea || pedeapsă (dată unui copil).

pennellèssa f. penel, pensulă lată, turtită.

pennino m. peniță || egretă.

PEN-PER

pennóne m. steag, stindard (lung și îngust) || grup de soldați (sub aceeași steag).

penombra f. penumbră.

penóso agg. penibil, dureros,

chinuitor.

pensabile agg. imaginabil, care se poate gândi.

pensaménto m. gândire, gând.

pensare intr. a gândi, a reflecta, a medita; || a avea grijă de, a se gândi la || ■ a crede; a judeca; ~ bene di uno, a avea o părere bună - despre cineva || tran, a crede, a gândi J] a presupune, a închipui | a născoci.

pensatolo m. cameră de lucru, birou.

pensatóre, -trice m. și f. gânditor, libero ~, liber cugetător.

pensièro m. gând, gândire; essere sopra ~, a fi preocupat.

pensieróso agg. gânditor, absorbit de gânduri, preocupat.

pénsile agg. suspendat, atârnat; giardino —, grădină suspendată pe o terasă.

pensionante m. și f. chiriaș care locuiește în pensiune.

pensionare tran, a pensiona, **pensionório** agg. pensionar || chiriaș cu pensiune.

pensionóto agg. pensionar.

pensióne f. pensie; essere in -, a fi la pensie; essere a ~ da qualcuno, a locui în pensiune la cineva || salarii, leafă.

pensóso agg. gânditor, dus pe gânduri.

pentire rifl. a se căi; a regreta || a i se răzgândi.

péntola f. cală.

pentolàio m. olar.

percentuale f. procent || agg. procentual.

percepibile agg. perceptibil care poate fi înțeles, priceput.

percettiva f. percepție, putere de a percepe.

percettivo agg. perceptiv.

perché cong. (arată cauza, se construiește cu indicativul) de ce; deoarece || (arată scopul) se construiește cu conjunctivul) pentru că || (se construiește cu indicativul) întrucât || pentru care cauză || m. cauză || scop, rost.

perciò cong. de aceasta; pentru aceasta; de aceea.

perciocché cong. fiindcă, pentru că.

percorrere tran, a parcurge; a străbate.

percòssa f. lovitură, izbitură.

percotiménto m. lovire; izbire.

percuòtere tran, a bate, a lovi, a izbi || rifl. a se bate.

percussióne f. lovire; lovitură, izbitură || percuție.

perdere tran, a pierde; ~ la bussola, a o lua razna || rifl. a se pierde, a se rătăci; - d'animo, a pierde curajul || intr. a curge (despre un recipient) || a pierde din, a scădea.

perdio inter, pentru Dumnezeu!

pèrdita f. pierdere; a - d'occhio, cât cuprinde ochiul.

perditèmpo m. pierdere de vreme, lucru inutil.

perdonare tran, a ierta; intr. ierta, a cruța.

perdóno m. iertare || scuză.

peregrinare intr. a peregrina, a colinda.

peregrinazióne f. peregrinare; colindare.

peregrinità f. caracter neobișnuit, singular; raritate, unicitate f] I prețiozitate.

619

PER - PER

peregrino agg. rar, singular, puțin obișnuit || prețios, căutat.

perènne agg. peren; etern, veşnic, perpetuu; acqua ~, apă nesecată."

perequare tran, a egaliza, a distribui cu maximă echitate.

perequazióne f. egalizare, distribuire echitabilă, egală (a salariilor, impozitelor, etc).

perfetettibile agg. perfectibil.

perfezióne f. perfecţiune, desăvârşire || a ~, în mod perfect.

perfidia f. perfidie; lipsă de lealitate.

pèrfido agg. perfid, de rea credinţă || foarte rău.

perfino aw. până şi, chiar.

perforaménto m. perforare.

perforóre tran, a perfora, a găuri, a străpunge; a pătrunde.

perforazióne f. perforaţie; perforare, străpungere.

perfusióne f. stropire, aspersiune. perfuso agg. stropit.

pergamèna f. pergament || document, diplomă pe pergament.

pericolare intr. a fi în primejdie || (despre o casă) a fi pe punctul de a se prăbuşi.

pericolo m. primejdie, pericol; correr ~, a fi în pericol.

pericolóso agg. primejdios, periculos || primejduit.

periferia f. periferic circumferinţă, perimetru.

perifèrico, -éricsi agg. periferie, situat în periferie.

periblio m. pericol; primejdie.

periglioso agg. periculos, primejdios.

periodicità f. periodicitate.

periodico, **-ici** agg. periodic || m. periodic (publicaţie).

peripezia f. peripeţie.

perire intr. a pieri; a se prăpădi, a

muri.

perito agg. priceput, dibaci, expert
|| m. expert, care face expertize.

peritóso agg. timid;
temător, șovăitor.

perituro agg. pieritor, vremelnic,
caduc.

perizoma f. centură, brâu (la
populații primitive, care nu au
altă îmbrăcăminte).

pèrla f. perlă, mărgăritar; perlă
falsă, artificială.

perlóceo agg. de culoarea perlei,
sidefiu.

perlóto agg. sidefiu, de culoarea
perlei; orzo ~, orz decorticat.

perlustrare tran, a explora, a
cerceta (o zonă, un teritoriu).

perlustrazióne f. explorare,
cercetare, recunoaștere.

permalóso agg. susceptibil,
supărăcios.

permanènte agg. permanent || m.
permis permanent (pe calea
ferată, etc).

permanènza f. permanență,
stabilitate; buoita ~, rămâi cu
bine.

permanére intr. a rămâne, a dura.
permangânto m. permanganat
(sare).

permeabile agg. permeabil.

permeabilità f. permeabilitate.

permeare tran, a străbate, a trece
prin, a se infiltra || a pătrunde; a
îmbiba, permésso m. permisiune
|| permis; concediu scurt, învoire
con pi. îmi dați voie.

_ **perméttere** tran, a permite, a
îngădui; a consimți. ,

pèrmuta f. permutație, schimb.

permutare tran, a schimba cu
altceva || a permuta, a muta de la
620

\

PER - PER

un loc la altul || rifl. a se transforma.

permutazióne f. permutație, schimbare, schimb.

perno m. axă; pivot || bară (care unește două părți ale unui obiect)
Il (fig.) sprijin, bază, fundament.

pernottare intr. a înnopta.

péro m. păr.

però cong. pentru aceea, de aceea
|| totuși, dar.

perpetrare tran, a comite, a înfăptui (o acțiune rea).

perpetrazióne f. comiterea, săvârșirea (unei acțiuni rele).

perpetuare tran, a perpetua.

perpetuazióne f. perpetuare.

perpetuità f. perpetuitate, veșnicie.

perpètuo agg. perpetuu, continuu, neîntrerupt.

perpiessi *tà* f. perplexitate;
nedumerire:

perscrutare- tran, a scruta, a cerceta, a investiga cu atenție.

persecutóre, -trice m. și f.
persecutor.

persecuzióne f. persecuție.

persequire tran, a urmări (un scop, etc.) || a persecuta.

persiana f. persiană, oblon.

persistènte agg. persistent,
durabil, stăruitor.

• **persistènza** f. persistență.

persistere intr. a persista, a se
' menține, a dăinui.

pèrso agg. pierdut || disperat;
I prăpădit, ruinat.

pèrso agg. brun roșcat, amestec de
purpuriu și negru; aer ~, întuneric

• adânc, persóna f. persoană; in ~, personal || nimeni, cineva || talie, statură,
corp; pagare di ~, a nu se

■ sustrage unei răspunderi, unei
. primejdii.

personificare tran, a personifica.

personalità f. personalitate.

personale agg. personal,
particular; carte ~, acte de
identitate || m. Corp, statură, talie
|| personal (de întreprindere,
instituție, etc.) || f. expoziție de
pictură (individuală).

personóggio m. personalitate, om
de vază || personaj.

personificazióne f. personificare.

perspicace agg. perspicace,
pătrunzător.

perspicàcia f. perspicacitate;
pătrundere.

perspicuità f. claritate, evidență.

perspicuo agg. lucios clar,
transparent || evident, limpede.

persuadènte agg. convingător;
persuasiv.

persuadére tran, a convinge || a
mulțumi, a satisface || rifl. a se
convin;e || a se resemia.

persuasivo agg. persuasiv,
convingător.

persuasiva f. forța, talent de
convingere.

pertanto cong. deci, așadar; noti
~, totuși, cu toate acestea.

pèrtica f. prăjină || (fig.) lungan, perturbaménto, m. perturbare;
tulburare.

perturbare tran, a perturba; a
tulbura.

perturbazióne f. perturbație,
tulburare.

pervàdere intr. a pătrunde; a.
cuprinde.

pervàso agg. pătruns; îmbibat.

perversità f. perversitate.

pervèrso agg. pervers ||
transformat.

pervertimento m. pervertire;

degenerare.

621

PER - PIA

pervertire tran, a perverti; a strica, a corupe.

pervicace agg. încăpățânat;

înverșunat, îndârjit.

pésa f. cântărire || loc de cântărire.

pesantézza f. greutate || (fig.)

caracter greoi, plicticos.

pesùre tran, a cântări; (fig.) ~ una

persona, a cântări valoarea unuia

Il intr. a fi greu, a cântări, a atârna

|| a apăsa greu || a conta, a avea

importanță || (construit cu prep.

di) a-i părea rău.

pesato agg. cântărit; chibzuit.

pesatura f. cântărire; cântărit; preț

plătit pentru cântărire.

pèsca f. piersică.

pésca f. pescuire; pescuit; ~ di

beneficenza, loterie, tombolă.

pésce m. pește; ~ d'aprile, păcăleală de întâi aprilie; non

sapere che h. pigliare, a nu ști

cum să se descurce, ce să facă.

pescecane m. rechin || (fig.)

parvenit.

pesista m. halterofil.

pésò m. greutate; ~ lordo, greutate

brută || agg. greu || (fig.) plicticos;

cosa di nessun ~, lucru fără nici o

valoare.

pestare tran, a macina, a râșni, a

strivi; ~ i piedi, a da din picioare

(de enervare) | a călca în

picioare; ~ il pianoforte a cânta la

pian zgomotos, prost.

pestata f. lovitură, bătaie, contuzie.

pèste f. ciumă, pestă || duhoare, putoare; miros pestilențial || sifilis

|| (fig.) nenorocire calamitate

ruină; boală.

pestèllo m. pisălog.

pésto agg. măcinat, strivit, zdrobit;

buio ~, întuneric beznă, întuneric

de-ți dai cu degetele în ochi; carta

~, mucava; occhi ~, ochi cu
cearcăne || m. amestec de lucruri
pisate.

pètalo m. petală.

petardo m. petardă.

petrolièro agg. petrolier.

petròlio m. petrol; ~ grezzo,
păcură, țiței.

petróso agg. pietros, de piatră.

pettégolo agg. palavragiu, flecar.

pettinare tran, a pieptăna || (fig.) a
muștra, a critica aspru.

patinatura f. pieptănare
pieptănătură; coafură || dărăcire.

pettoruto agg. mândru, orgolios;
cu pieptul în afară.

petulante agg. indiscret; insistent;
impertinent, arogant.

petulanza f. insistență,
impertinență; aroganță.

petunia f. petunie.

pèzza f. petec; mettersi una ~, a
încerca repararea unei greșeli etc.
|| cârpă || bucată de stofă || act,
document.

pezzènte agg. și m. zdrențăros;
cerșetor. 4

pezzenteria f. cerșetorie
cerșetorime.

pèzzo m. bucată; parte; ~ grosso,
om important, ștab; ~ di terra, lot;
(fig.) uomo tutto d'un ~, om
dintr-o bucată || piesă; un bel ~ di
ragazza, o fată frumoasă; ~ di
galera, ticălos.

pezzuola f. batistă || cârpă;
zdreanță || fașă, bandaj.

piacènte agg. plăcut, simpatic,
agreabil.

piacére intr. a plăcea || rifl. a se
complăce || m. plăcere; per ~, vă
rog; a p, cât vrei, cum vrei, după
poftă.

piacevole agg. plăcut.

PIA - PIG

piacevolézza f. amabilitate, afabilitate || frumusețe, caracter plăcut, simpatie || politețe, atenție
|| glumă, spirit.

piagare tran, a răni || (fig.) a îndurera profund.

piaggia f. pantă, coastă plajă marină || câmp, loc de țară.

piaggiare tran, a linguși, a adula.

piagnistè m. plânset; lamentație, văicăreală || bocet.

piagnucolare intr. a smiorcăi, a plânge, a bâzâi.

piana f. câmpie, șes.'

pianzire tran, a netezi, a nivela.

pianeggiante agg. înclinat;, strada ~, șosea care coboară spre câmpie.

pianeggiare intr. a fi plan, neted || tran, a netezi; a nivela.

pianéta m. planetă || f: destin, soartă || horoscop || patrafir.

pianificare tran, a pianifica.

pianificatóre m. planificator.

pianificazióne f. planificare.

pianino agg. încetișor; pian ~, încetișor, încetișor.

pianista m. și f. pianist.

piano agg. plan, neted; geometria

- ~ geometrie plană || simplu, iară

greutate || încet, slab || ușor de

făcut || cu glas încet || m. șes, câmpie plan, suprafață plană ||

etaj; ~ .terreno, parter || plan, proiect.

pianofòrte m. pian; suonare il ~ a I cânta la pian.

piantagióne f. plantație || plantare.

piantare tran, a planta, a sădi || a

înfige; ~ le tende, a instala

corturile; a se stabili, a se instala;

~ chiodi, a face datorii; ~ gli

occhi addosso, a ținti ochii pe

cineva || a așeza, a pune (o

temelie; etc.) || a înființa, a

deschide |f a părăsi brusc pe

cineva; ~ baracca e burattini, a

• parasi, a renunța la totul || rifl. a

se opri dintr-odată, a sta drept.

piantata f. plantație || alee.

piantato agg. plantat; ben ~, bine făcut, drept, proporționat.

piazzare tran, a plasa; a așeza.

piazzata f. ceartă; scandal vulgar.

piccolo agg. mic || slab || m. copil || picol, ajutor de ospătar || nel mio ~, în condițiile de viață modeste ale mele.

piede m. picior (la om); sudue ~, imediat; a ~, pe jos; a pie fernro, în mod hotărât; da capo a ~, de sus până jos; a ~ libero, fiind în libertate; prender ~, a prinde rădăcini || picior (la animale).

pieдино m. anunț, știre, înjosul paginii.

piegare tran, a îndoi, a cuta || a curba; a încovoia || a apleca; ~ il groppoire, a se apuca de lucru || intr. a se îndoi, a se apleca || a coti || rifl. a ceda; a renunța la o hotărâre; a schimba o hotărâre.

piegata f. îndoitură || cotitură.

pieghettare tran, a plisa.

pieghévole agg. mlădios, flexibil, suplu || docil, supus || m. pliant.

pietrificare tran, a pietrifica, a înmărmuri.

pietrificazióne f. pietrificare.

pietrisco, -ischi m. pietriș, moloz (pentru umplutură).

pietrosità f. natură, structură pietroasă.

pietróso agg. pietros.

pievano m. paroh.

pigiatura f. stoarcere, tescuire (a strugurilor).

piglio m. luare, înhățare; dar di ~, a înhățta, a înșfăca.

pigmentazióne f, pigmențație.

623

PIG - PIT

pigménto m. pigment.

pignoleria f. meticulozitate, pedanterie.

pignoraménto m. sechestru.
pigolare intr. a pății || a cere; a se văicări.
pigrizia f. lene, trândăvie.
pigro agg. leneș, trândav.
pilóne m. stâlp, pilon.
pilota m. pilot, «armaci.
pilotare tran, a pilota.
pingue agg. gras, grăsan || fertil, bogat || (fig.) mare, abundent.
pinguino m. pinguin.
pinta f. măsură de capacitate (circa 1 litru).
pintóre m. pictor.
pinzétta f. (mai ales la plur.) pensetă.
pinzuto agg. ascuțit, cu vârș.
piòggia f. ploaie; far la ~ e il bel tempo, a porunci celorlalți, a tăia și spânzura || (fig.) ploaie, grămadă; cantitate mare, mulțime.
piombare intr. a cădea drept, vertical || a cădea repede, cu putere || a veni pe neașteptate, a pica || tran, a închide cu plumb, a plumbui.
piombatura f. plumbuire || plombare || plumb folosit la plumbuit.
piómbo m. plumb || fir de plumb; a *- , perpendicular || cartuş, gionte; ghiulea, proiectil..
piorno agg. ploios.
piorrèa f. scurgere de puroi, supurație.
piòta f. talpă (la picior).
piramidale agg. piramidal (fig.) colosal.
piramide f. piramidă; a ~ , piramidal.
piramidóne m. piramidon.
pirata m. pirat.
pirateria f. piraterie, tâlhărie |

(fig.) furt literar, plagiat.
 pirateggiare intr. a tâlhări (mai ales pe mare) || a comite piraterii.
piroétta f. piruetă.
piroettare intr. a face piruete:
pirograffa f. pirogravura.
pirólo m. cui, cheie (de întins coardele de instrumentele muzicale) || pion așezat în mijlocul mesei de biliard.
piromanzia f. piromanție, artă de a prezice (după flăcările unui foc).
piróne m. piron, cutie lemn; țaruș, pivot || pârghie (la un scripete) || cui (de care se fixează coardele unui instrument).
piscatòrio agg. pescăresc; anello ~, inel papal.
piscia f. urină.
pisello m. mazăre.
pisolare rifl. a alipi, a moșăi.
pisolo m. alipire, moșăiala.
pispola f. fluierar || fluier (la vânătoare de păsări) || < (fig.) femeie atrăgătoare.
pispolare intr. a fluiera după păsări.
pistolotto m. îndemn, predică, dascălire.
pistóne m. piston.
pistrice m. cetaceu, monstru marin || corabie cu cioc dinainte.
pitoccare intr. a cerși.
pitoccheria f. cerșetorie || zgârcenie.
pitóne m. piton.
pittare tran, a picta.
pittóre, pittrice m. și f. pictor.
pittorésco agg. pictural, care ține de pictură || pitoresc.
pittura f. pictură || fard || (fig) descriere, zugrăvire.

PIT - POD

pitturare tran, și intr. a picta || a vopsi, a zugrăvi || rîf. a se vopsi, a se farda.

piu agg: comp. de la molto mai mult, mai || mai mulți câțiva; i ~, cei mai mulți, majoritatea; passare nel numero dei ~, a muri; il ~ deile Tolte, de cele mai multe ori; per lo ~, de obicei; în general || aw. mai mult, mult; tanto ~, cu atît mai mult || mai; non sta ~ qui, nu mai stă aici || m. plural || plus (semn). . »

piumóggio m. penaj.

piumino m. puf || pernă de puf la picioare; sac cu puf peste plapumă || penaj || pămătuf (de pudră).

piuttòsto avv. mai curând, preferabil, mai bine, mai ușor || oarecum, cam.

piva f. cimpoi; tornarsene, con le ~ nel sacco, a se întoarce cu coada între picioare.

pizzeria f. simigerie, patiserie, plăcintărie.

pizzicato agg. ciupit de vărsat.

pizzicata f. pișcătură || un vârf, un pic (de tutun).

pizzicheria f. băcănie.

pizzico, -chi m. înțepătură, mîncărime || vârf, pic (cât se poate lua cu două degete).

pizzicóre m. înțepătură, furnicătură, mîncărime || (fig.)

* dorință, poftă, gust.

pizzicorino m. gâdilat.

pizzicòtto m. ciupitură.

pizzo m. cioc (la bărbie) || dantelă, II vârf de munte.

pizzuto agg. ascuțit.

placare tran, a potoli; a domoli; a calma, a liniști, a pacifica..

plăcea f. placă, tăbliță.

Placcare tran, a placa, a sufla.

placito agg. placat, acoperit cu un strat de alt metal; oro ~, duble.

plácido agg. calm, placid, liniștit.

plácito m. decret jj sentință; bene

~, autorizație.

plaga f. regiune; zonă, climă.

plagiario agg. plagiator.

plàgio m. plagiat.

planare tran, a plana.

planetàrio agg. planetar || m. planetariu.

plasmare tran, a modela, a da formă ! a plăsmui, a da viață.

plasmatóre, -trice m. și f. modelator || plăsmuitor.

plàstica f. plastică masă plastică; materie plastică || formă, figură în relief.

plastilina f. plastilină.

platano m. platan.

plaudire intr. a aplauda.

plausibile agg. demn de laudă, demn de a fi aplaudat || plauzibil; acceptabil; just.

plàuso m. aplaudare; aprobare, laudă entuziastă.

plèbe f. plebe, vulg || mulțime, masă.

plebèò agg. și m. plebeu.

plurale agg. plural.

pluralità f. majoritate || pluralitate, multiplicitate.

pluralizzare tran, a pune la plural.

pochézza f. lipsă, slăbiciune || puținătate || modestie.

pòco, pòchi agg. puțin || slab || m. puțin (număr mic, cantitate mică); un altro ~, încă puțin; un ~ di buono, un om rău || aw. puțin; a ~ a ~, puțin câte puțin; ~ fa, adineaori; press'a ~, aproximativ.

poderóso agg. puternic, viguros.

podesteria f. funcție, reședință de primar || funcție reședință,

625

PÒD-PON

teritoriu al șefului justiției și al armatei.

pòdio m. podium, estradă, tribună.

podismo m. exercițiu, probă de mers, de alergare, de cursă.

podista m. alergător.

podistico, -ici agg. care ține de cursă, de alergare.

poèma m. poem.

poesia f. poezie.

poèta, poetéssa m. si f. poet.

poetare intr. a compune versuri, a scrie poezii.

polacco, -echi agg. polonez || m. limbă poloneză.

polare agg. polar.

polarità f. polaritate.

polarizzare tran, a polariza.

polarizzatore, -trice agg. polarizator.

polarizzazióne f. polarizare.

pòlca f. polca (muzică și dans).

polèmica f. polemică.

polèmico, -ici agg. polemic. polemizzare intr. a discuta, a polemiza.

polènta f. mămăligă.

poliglòtta m. poliglot.

poligono m. poligon.

poligrafia f. scris, poligrafic, literatură (despre probleme diferite, multiple) || scriere convențională, secretă.

pòlipo m. polip.

pòlizza f. bon, recipisă; poliță || act, citație.

polizzino m. aviz.

pólla f. izvor.

pollicultura f creșterea păsărilor.

pòlline m. polen.

pollóne m. vlăstar; lăstar, mlădiță.

pollùto agg. murdărit, pătat || contaminat; pângărit.

polmonare agg. pulmonar.

polmóne m. plămân; alargarsi i ~, a i se umple sufletul de bucurie.

polpettóne m. carne tocată || (fig.)

operă pedantă, indigestă.

pólpo m. caracatiță.

polsino m. manșetă.

pólso m. puls; taslare il ~, a simți

pulsul || încheietură || putere,

energie, forță.

poltrire intr. a trândăvi în pat || a

lenevi, a sta de geaba.

poltróna f. fotoliu, jet; ~ a sdraio,

șezlong; ~ a dondolo, fotoliu

balansoar || fotoliu de orchestră,

rezervat.

poltróne agg. leneș, trândav || laș,

poltron.

poltroneggiare intr. a lenevi, a

trândăvi.

poltroneria f. lenevie, trândăvie.

poltronésco, -eschi agg. lene,

trândav || laș.

poltronière m. trântor, **om** de

nimic lene, || ticălos || cerșetor,

zdrențăros.

pólvere f, praf, pulbere; orologio a

~, ceas cu nisip, clepsidră 'biatar ~

negli occhi, a arunca a da de praf

în ochi; nordere la ~, a cădea

învins; ~ da sparo, praf de pușcă.

polverizzabile agg. pulverizabil.

polverizzare tran, a pulveriza, a

face praf || a presăra cu praf.

polverizzatóre m. pulverizator,

vaporizator.

polverizzazióne f. pulverizare.

polveróne m. nor de praf.

polveróso agg. prăfuit; || friabil,

farâmicios.

ponderato agg. ponderat, chibzuit,

prudent.

ponderazióne f. considerare,

examinare, cântărire.

ponderóso agg. greu, obositor,

trudnic.

PON - POS

ponente m. apus, occident || vânt de apus.

pontefice m. pontifice, pontif || papă.

pontificare intr. (despre un papă un episcop) a oficia, a sluji || (fig.) a-și lua un aer solemn.

pontificato m. pontificat (funcție de papă).

pontificio agg. pontifical, papal; munzio ~, nunțiu papal.

pontile m. debarcader, punte.

ponzare intr. a se căzni, a se trudi || tran, a produce (după multă caznă).

pòpe m. popă, preot ortodox.

popolano agg. popular, al poporului || m. om din popor || poporan.

popolare tran, a popula || agg. popular.

popolarésco agg. popular.

popolarità f. popularitate.

popolarizzâre tran, a populariza, a difuza.

popolazióne f. populație.

pòpolo m. popor || mulțime ||

public || populație.

popoloso agg. foarte populat ||

■ numeros.

popóne m. pepene galben.

póppa f. pupă; avere il vento in -, ia avea împrejurări favorabile, a înainta. ușor || țâță, sân; dar la ~, a alăpta.

poppante agg. sugaci.

porcellanato agg. lucios și neted I ca porțelanul.

pòrfido m. porfir || piatră (pe care se macină culorile).

pòrgere tran, a prezenta, a oferi, a

■ pitinde, a da; ~ ascolto, a apleca

«Urechea || a relata, a spune || intr.

■ è declama, a recita || rifl. a se

H&propia, a se prezenta || a se arăta,
a se manifesta || m. mod de
recitare.

porgitóre, -trice m. și f.
(persoană) care întinde, care
oferă; ospătar.

pornografia f. pornografie.

pornografico agg. pornografie.

porosità f. porozitate.

pórpora f purpură || mantie de
purpură || demnitate de cardinal ||
roșeață (în obraz etc).

portafogli m. portofel || portofoliu;
sarcină, funcție ministerială ||
total de polițe scontate (de către o
bancă).

portafortuna m. talisman.

portalàpis m. port-creion, toc de
creion.

portale m. portal, poartă
monumentală.

portalégna m. lădiță de lemn.

portante m. bisturiu || agg. care
poartă; persona ~, persoana în
vârsta care se ține bine,
sănătoasă.

portapacchi m. postar (care aduce
pachete poștale) || coș (pentru
pachete).

portare tran, a purta; a duce; a
aduce; ~ via, a lua, a duce cu
sine; ~ bene, a aduce noroc ~ in
palino di mano, a purta în palmă,
a lăuda, a proteja; || a suporta || a
cere, a permite || a nutri, a purta
(un sentiment) || a importa || rifl.
a se comporta; ~ bene, a fi
sănătos.

portatóre, -trice m. și f. purtător;
însoțitor.

portènto m. minune, miracol.

portentóso agg. minunat,
extraordinar, neobișnuit.

posapiano m. om încet, flegmatic.

posare tran, a înceta, a se opri J| a
se Odihni || a lenevi, a nu face
627

POS - POS

nimic II a poza J| (fig.) a lua o
atitudine, a afecta || a forma un
depozit || rifl. a se așeza, a se opri
a se stabili, a se instala || a apăsa
(pe o silabă); a se culca, a se
întinde || (despre praf, zăpadă) a
se depune.

posata f. tacâm || așezare, oprire ||
loc de oprire, etapă.

posatézza m., f. calm, liniște,
moderate, tact.

posato ugg. liniștit, calm; așezat,
chibzuit.

posatóre -trice m. și f. persoană
afectată, care pozează.

pòscia avv. după apoi.

posciacché cong. după ce; întrucât
|| deși, cu toate că.

posciàda f. comedie, farsă.

poscritto m. post-scriptum.

posdomani avv. poimâine.

positiva f. copie, pozitivă (la o
fotografie).

positive agg. pozitiv || efectiv,
sigur.

positura f. poziție, așezare || loc,
așezare.

posizióne f. poziție, așezare,
situație || mapă, dosar.

posponiménto m. punere, lăsare la
urmă.

posposizióne f. lăsare, punere la
urmă; postpunere.

pospósto agg. exceptat fiind,
exceptând.

pòssa f. forță, vigoare, putere.

possanza f. putere; dominație,
stăpânire, autoritate || vigoare,
vitejie || eficacitate.

possedére tran, a poseda, a

stăpâni, a avea în stăpânire || a ocupa, a domina.

posseditóre, -trice m. -și f. posesor.

posseduto agg. posedat, stăpânit de diavol.

possessióne f. posesie; posesiune, stăpânire || moșie, pământ.

possessivo agg. posesiv.

possessóre, posseditrice m. și f. posesor, stăpân.

possibile agg. posibil || m. posibil, ceea ce este posibil.

possibilismo m. adaptare la situație, realism.

possibilista m. realist.

possibilità f. posibilitate, putință.

possidènte agg. care posedă, care are avere; chiabur || m. și f. proprietar, bogătaş.

possidènza f. drept de proprietate posesiune, proprietate, supunere.

pòsta f. loc determinat; far la ~, a aștepta pe cineva când trece; sure ulla ~, a sta la pîndă; a bella ~, intenționat, dinadins !| miză (la joc) || mod, fel, înfățișare || poștă; fermo in ~, post-restant.

postale agg. poștal; cassetta ~, căsuță poștală. ■*

postare tran, a posta, a așeza la locul fixat || rifl. a se posta, a se fixa într-un loc.

postazióne f. postare, fixare, așezare.

posteggiare tran, a pândi || a urmări || hu. a călători || a parca (un automobil).

postèma m. inflamație cu puroi, abces || (fig.) defect, tară, viciu.

pòsteri m. plur urmași, descendenți.

posterióre agg. posterior, în spate

|| posterior, următor, ulterior || m-
șezut.

posteriorità f. posterioritate.

posterità f. posteritate;
descendență, descendenți.

postfazione f. postfață.

posticipato agg. întârziat, efectuat
după împlinirea termenului (de
lucru).

postilla f. comentariu, adnotare; notă
în margine, în josul paginii ||
trăsătură (a feții).

postino m. factor poștal.

postmilitare agg. care se face
după serviciul militar.

pósto m. loc, post; tenere le mani a
~, a-și ține mâinile; s'tare al suo,
~, a nu se amesteca; mettere a ~,
a pune (pe cineva) la locul lui.;
mettere le cose a ~ a preciza
lucrurile || slujbă, funcție, post ||
post (de gardă; etc).

postrèmo agg. cel mai din urmă.

postribolo m. bordel.

pòstumo agg. postum, după
moarte || m. urmare a unei boli;
boală determinată, de o altă
anterioară; complicație.

postura f. poziție, așezare, situație
(a unui oraș, unei clădiri) ||
atitudine, situație, postură.

potabile agg. potabil, de băut.

potare tran, a curăți pomii (de
ramuri) || a castra.

potassa f. sodă; ~ caustica, sodă
caustică.

potàssico agg. potasic.

potentato m. putere; guvern;
autoritate || potentat.

potènte agg. puternic, cu
autoritate, cu forță j| (mai ales la
plur.) potentati, cei puternici.

potènza f. putere; forță; elevare ad
una ~, a ridica la o putere ||

potentă; in ~, potențial, posibil.
potenziale agg. potențial, posibil ||
I m. potențial.

potenziaménto m. potențare,
întărire; intensificare.

POS -PRE

potenziato agg. capabil, puternic, cu multe posibilități || dominat, stăpânit.

potére tran, a putea; non ne,osso
più, nu mai pot; pilo esere, se
poate, este posibil; a più rion
posso, cît se poate mai mult, cu
tot zelul || m. putere, capacitate, forță; verifica dei ~, verificarea, controlul
dreptului de participare
(la o adunare etc).

poverétto m. (dim. de
compasiune) săracuț.

povero agg. sărac; ~ in canna, cerșetor || sărman, biet; p, lui! vai
de el! || m. să-rac.

pózzo m. puț; fântână; ~ artesiano, fântână arteziană; ~ nero, hazna, cloacă;
(fig.) ~ di scienza, învățat, erudit.

pratica f. practică, acțiune; avere
la ~, a avea practică experiență l|
exercițiu, practică (de cult) |
demers || dosar || cunoștință, familiaritate.

praticante m. practicant. (într-o
meserie) j| practician (nu om de
știință) || agg. care practică (o
religie), practicant.

praticare tran, a practica, a
exercita, a pune în practică || a
frecventa.

prático agg. practic, care se
conduce după experiență, după
fapte || cunoscător, versat, expert
|| practic simplu, ușor de
întrebuințat || om practic, caracter
practic.

prato m. pajiște, fâneață.

pratolina f. bănuț".

pravità f. răutate; corupție, depravare.

pravo agg. rău, corupt; pervers.

preaccannato agg. mai sus
indicat, mai sus amintit.

PRE - PRE

preannunziare tran, a anala
dinainte, a avertiza, a da preaviz.

preannunzio m. prevestire, prevenire.

preavvenire tran, a preveni; a da
un preaviz.

preavviso m. preaviz; avertizare.

precario agg. precar, nesigur
șubred; instabil, provizoriu.

precauzionale agg. care ține de
precauție.

precauzione f. precauție;
prevedere.

prece f. rugăciune.

precedente agg. precedent;
anterior, de mai înainte || m. fapt
caz, de precedentă || precedente, comportarea inculpatului în
trecut.

precedenza f. prioritate, întâietate;

dare la ~, a da prioritate |
precedență; in ~ în prealabil;
avere la precedenza (despre un
tren), a pleca înaintea altului tren.

precettare tran, a impune, a
ordona || a soma, a trimite o
somație.

precetto m. precept, principiu;
regulă, normă || ordin, comandament; feste di ~, sărbători obligatorii.

precettore m. preceptor
învățător, maestru.

precingere tran, a încinge, a
împrejmui || rifl. a se încinge, a-și
pune un brâu.

precipitare tran, a prăvăli, a
prăbuși || a grăbi excesiv, a
precipita || a precipita || rifl. a se
prăvăli, a cădea || (fig.) a se ruina
|| a cădea (în formă de ploaie
etc).

precipitato agg. precipitat;
nesocotit, pripit || m. precipitat.

precipitazione f. aruncare, azvârlire, prăvălire || precipitare, rezolvare grăbită,
|| precipitație ||

precipitație atmosferică (ploaie, zăpadă etc).

precipitévole agg. abrupt, repede, prăpăstios.

precipitoso agg. rapid, repede, iute

precipitat, pripit, nesocotit, temerar. ,

precipizio m. prăpastie râpă, precipițiu || (fig.) ruină, priăpăd || grabă, nesocotință; ci ~, precipitat; correre a ~, a alerga în goană || cantitate mare, grămadă.

precipuo agg. principal, deosebit, special (ca importanță).

precisamente avv. precis, exact, clar; cu precizie || complet, în întregime, cu totul || inter, exact!

chiar așa.

precisare tran, a preciza, a determina exact.

precisazione f. precizare; lămurire, clarificare.

precisione f. precizie, exactitate; lavoro di ~, lucrare de precizie.

preciso agg. precis; exact || îngrijit, corect || avv. exact, chiar așa.

preclaro agg. ilustru, însemnat, renumit.

precludere tran, a închide în fața cuiva; a împiedica, a opri calea.

precoce agg. precoce; timpuriu frutti ~, fructe timpurii, trufandale.

precocità f. precocitate.

preconcetto agg. preconceput || m. prejudecată.

preconizzare tran, a preconiza, a prevede || a proclama, a anunța public (înălțarea cuiva la gradul de episcop) || (fig.) a lăuda.

630

PRE-PRE

precórrere tran, a preceda || intr. a alerga înaintea cuiva, a i-o lua înainte.

precorritore, -tríce m. și f. înaintaș, precursor.

precursóre agg. și m. precursor, premergător, anunțător.

prèda f. pradă; uccelli da ~ păsări de pradă; andare in ~ alle fiamme, a cădea pradă flăcărilor || prădare, prădăciune, jaf.

predace agg. prădalnic, lacom, avid.

predare tran, a prăda, a jefui || a

înhăța, a înșfăca (cu ghearele).

predatore, -trîce m. și f. prădător, jefuitor || corsar, pirat.

predecessore m. predecesor, înaintaș || (la plur.) strămoși, străbuni.

predestâre intr. a predestina, a urși, a sorti || a prestabili. '

predestinazione f. predesfinație ||

predestinare, soartă, destin ||

prezicere, profeție.

[predeterminare tran. a

l predetermina, a prestabili.

predica f. predică || dojana, **i** muștrare, dascăleală.

predio m. moșie, teren.

predire tran, a prezice, a prevesti, i a proroci.

predisporre tran, a pregăti, a

■ dispune din timp || a predispuce, I a pregăti (sufletește).

predone m. tâlhar, bandit;

I ^prădător.

prelezione f. preferință, hărăzire.

preesistenza f. preexistentă.

prefabbricato agg. prefabricat.

prefazione tran, a pefața.

Prefazione f. pefață.

(preferenza f. preferință,

precădere, întâietate, prioritate;

Bavere ~, a arăta preferință.

preferenziale agg. preferențial.

preferibile agg. preferabil.

preferire tran, a prefera.

preferito agg. preferat, favorit.

prefisso agg. prestabilit, propus,

fixat mai dinainte || m. prefix.

pregare tran, a ruga (pe cineva);

prego! te rog! vă rog! || int. a se ruga.

pregévole agg. prețios, merituos, demn de stimă.

pregevolézza f. merit, preț, valoare.

preghièra f. rugămintă, cerere || rugăciune.

pregiare tran, a stima, a prețui, a

lăuda II a aprecia, a valorifica ||
rifl. a se mândri cu ceva.

prègio m. stimă, considerație ||
reputație, renume || preț, valoare.

pregiudicare tran, a prejudeca, a
rosti o judecată preconcepută || a
prejudicia || a compromite, a
strica.

pregiudiziale agg. care precede
judecata || prejudiciabil,
vătămător, păgubitor || f.
chestiune de rezolvat, incident,
conestație accesorie.

pregiudizio m. prejudecăți ||
superstiție || prejudecată, daună.

prégna f. gravidă.

pregnante agg. plin, greu, încărcat
|| pregnant, expresiv || f. femeie
gravidă.

prelato m. prelat, înalt demnitar
bisericesc.

prelevaménto m. luare, ridicare,
scoatere (dintr-o mai mare
cantitate) || suma de bani,
cantitate de obiecte (luate,
ridicate).

prelevare tran, a lua, a ridica, a
scoate (bani sau obiecte dintr-un
depozit, de la cineva).

631

PRE-PRE

prelezióne f. prelecție.

prelibare tran, a gusta, a încerca ||
(fig.) a trata pe scurt (înaintea
unei cercetări amănunțite).

prelibato agg. excelent, foarte
bun, minunat.

preliminare. agg. preliminar,
inițial || in, (mai mult la plural)
preliminării (de pace) || principiu
general.

preludere intr. a face o
introducere || a preceda, a
prevesti, a preluda.

premettere tran, a pune înainte, a face să preceadă; a spune înainte.

premiando agg. demn de premiat, care trebuie să fie premiat || m.

premiat; persoană căreia i se conferă un premiu.

premiare tran, a premia, a răsplăti.

premiazióne f. premiere, conferirea unui premiu.

preminènte agg. proeminent, superior. v

preminènza f. preeminență, superioritate.

prèmio m. premiu || răsplată, recompensă || câștig (la loterie) || primă de asigurare.

prèmito m. strângere, presare || (fig.) contracție (de mușchi, intestine):

premonizióne f. avertisment; prevenire.

premuróso agg. zelos, atent; plin de bună voință, prevenitor || urgent.

prenóme m. prenume, nume de botez.

prenominato agg. amintit mai înainte, mai sus numit.

prenotare tran, a-și rezerva; ~ un posto, a rezerva un loc.

prenotazióne f. înscriere; rezervare, reținere || înscriere anterioară (în rang, la o ipotecă).

preoccupato agg. preocupat, tulburat de ceva.

preoccupazióne f. preocupare; absorbi; neliniște, grijă.

preordinare tran, a orându-i, a hotărî din timp || a orându-i (într-un anumit scop).

preordinazióne f. rânduire, pregătire din vreme, într-un anumit scop.

preparare tran, a pregăti || a

prepara.

preparativo m. pregătire;

preparative.

preparatòrio agg. pregătitor,

preparator; introductiv.

preparazióne f. pregătire;

preparare; preparație.

preponderante agg. preponderent,
dominant, precumpănitor.

preponderanza f. preponderență,
precumpănire.

présa f. luare; ~ in giro, luare în
râs; macchina da ~, aparat de
cinematografiat || cantitate (luată
o dată); priză; || cucerire, ocupare
|| prindere, capturare, pradă ||
mâner, toartă, mod de a prinde,
de a apuca || înghițitură; păhărel,
dușcă || prindere, cheag.

presagio m. prevestire, prezicere,
presimțire; cattivi ~, semne rele.

presagire tran, și intr. a prezice, a
prevesti.

presènza f. prezentă; di ~,
personal || înfățișare; uomo di
bella ~, om frumos.

presenziare intr. a asista personal,
a fi prezent, a fi de fală.

preservare tran, a prezerva, a feri,
a apăra, a păzi.

632

PRE - PRO

prète m. preot || grătar de încălzit
patul.

pretendènte agg. pretendent (la
tron, la căsătorie, età).

pretèndere tran, a pretinde, a cere
|| intr. a pretinde a aspira || rifl. a
se pretinde, a se crede.

pretensióne f. pretindere;
pretenție, cerere || îngâmfare,
aroganță.

pretensióso agg. pretențios.

pretèrito agg. trecut, petrecut || m.

preferit, timp trecut al unui verb ||
șezut; spate.

pretésa f. pretenție, cerere || poză,
afectare.

pretéso agg. considerat, presupus,
pretins, așa-zis.

pretèsto m. pretext || ocazie.

pretónzolo m. popă.

pretto agg. curat, pur,
neamestecat.

prevalènte agg. precumpănitor.

preziosità f. preț, calitate de a fi
prețios; valoare || lucru prețios, de
valoare; raritate || prețiozitate,
afectare.

prezióso agg. prețios; valoros, rar,
scump / \ prețios, pedant, afectat ||
obiect prețios, bijuterie || om
pedant, afectat.

prezzare tran, a calcula, a prețui; a
fixa prețul || a aprecia.

prezzatóre m. prețuitor, expert.

prezzémolo m. pătrunjel.

prigióne f. închisoare, pușcărie,
temniță || agg. prizonier, deținut.

prigionia f. închisoare, detențiune
|| captivitate.

prigioniero agg. prins, închis,
arestat || deținut, arestat; prizonier
de război.

primate m. primat (arhiepiscop,
patriarh) || cardinal.

primatista m. (sport) campion,
recordman.

primato m. întâietate,
superioritate, prioritate || record.

primavèra f. primăvară.

primo agg. num. ord. prim, întâi;
in ~ luogo, în primul rând; in
sulle ~, la început || m. primul; ii
~ dell'anno, anul nou.

primogènito agg. prim născut ||
preferat, iubit.

primogenitura f. progenitură;

drept de primogenitura.

primola f. primula.

primordiale agg. primordial,
inițial || original, primitiv.

primordio m. (mai ales la plur.)
început; origine.

principale agg. principal,
important, însemnat, esențial ||
stăpân, patron (de prăvălie,
întreprindere).

prisco, -chi agg. vechi, străvechi, •antic.

prisma m. prismă.

privativa f. monopol; generi de ~,
bunuri monopolizate de stat ||
brevet; privilegiu.

privativo agg. privativ.

privato agg. lipsit, privat de ||
particular || m. cetățean particular
|| closet || intim, prieten apropiat.

privazióne f. privațiune || lipsă,
absență, pierdere.

probativo agg. doveditor, probant.

probatório agg. probatoriu,
doveditor; constatatator.

problèma m. problemă.

pròbo agg. cinstit, onest; integru.

produttività f. productivitate.

produttivo agg. roditor; productiv;
avantajos.

produttóre, -trice m. și f.
producător.

proèmio m. introducere; prefață.
633

PRO - PRO

profanaménto m. profanare;
pângărire.

profanare tran, a profana, a
pângări.

profanatóre, -trice m. și f.
profanator, pângăritor.

profanazióne f. profanare;
pângărire.

professare tran, a mărturisi public,
a profesa, a practica (o religie) || a

afişa, a face paradă || a exercita, a profesa (o meserie) || rifl. a se declara, a se arăta.

professionale agg. profesional.

professione f. profesie de credinţă; mărturisire publică, declaraţie || carieră, meserie, profesiune.

professionista m. profesionist || sportiv profesionist.

profilo m. profil, contur || secţiune verticală (a unui teren).

profittabile agg. profitabil, folositor, util.

profittatore m. profitor. •

profittare intr. a profita, a câştiga din ceva, a folosi.

profittévole agg. profitabil, util folositor.

profitto m. profit, folos, câştig, avantaj; far ~, a reuşi; mettere a ~, a folosi.

progetto m. proiect, plan.

proglòttide f. inel, segment, (la viermii plăi).

promozione f. promovare; înaintare, avansare.

promulgare tran, a promulga || a prezenta, a expune, a face cunoscut.

promulgazione f. promulgare; prezentare, expunere.

promuovere tran, a promova, a favoriza, a stimula || a avansa (în grad) || a provoca, a excita || a promova a trece într-o clasă superioară.

pronome m. pronume.

pronunziato agg. pronunţat, exagerat, marcat.

propagandista m. propagator, răspânditor.

propaganda f. propagandă.

ppopavandare tran, a propaga, a difuza a răspândi.

propagazióne f. propagare,
răspândire, difuzare.

proprietà f. proprietate; essere di
~, a aparține curățenie;
eleganță.

proprietairio m. proprietar.

pròprio agg. propriu; nome ~,
nume propriu cuiva, unui lucru -||
elegant, frumos || m. proprietate;
avere în ~, a avea în proprietate;
mettersi del ~, a pune dintr-al său
|| avv. tocmai, exact, chiar.

prorogare tran, a proroga; a
prelungi; a amina.

pròsa f. proză || (la plur.) opere în
proză.

prosciugare tran, a asana, a saca ||
a usca.

pròspero agg. prosper; înfloritor,
fericit || favorabil, propice.

prosperóso agg. foarte prosper;
robust, sănătos.

prospetto m. priveliște, panoramă,
vedere || fațadă.

prospiciènte agg. cu fața spre,
îndreptat către; care privește, care
dă într-o anumită direcție.

prostituire tran, și rifl. a (se)
prostitua, a (se) vinde.

prostituta f. prostituată.

prostituzióne f. prostituție;
prostituare, degradare:

protèsta f. protest || promisiune,
asigurare |(declarație, mărturisire
solemnă.

634

PRO - PUZ

protestare intr. a protesta, a se
opune || rifl. a se declara, a se
mărturisi.

protestato agg. protestat.

protettivo agg. protector, ocrotitor.

protétto agg. și m. protejat, ajutat, apărat, ocrotit.

protettorato m. protectorat, ||

acțiune de protector; protecție.

protettóre, -trice m. și f.

protector, ocrotitor || santo ~, patron, hram, sfânt || cardinal (care apără interesele unui ordin).

protezióne f. protecție ||

. favorizare, părtinire jf ocrotire; instituție de ocrotire.

protezionismo m. protecționism.

protezionista m. protecționist.

protezionistico agg. protecționist.

protrazióne f. lungime, prelungire || amânare.

pròva f. probă; experiență; essere alle prime ~, a fi la începutul unei acțiuni; far buona ~, a reuși la o

probă; a tutta ~, sigur, pe

încercate || încercare, efort ||

repetiție, probă (la teatru) |) probă

(la croitor) (fig.) dovadă ||

suferință; ~ di fatto, dovadă de

fapt; fitto a ~ contraria, până la

proba contrarie.

proveniènte agg. provenit, derivat din; care provine din.

provenienza f. proveniență, origine; loc de origine.

provenire intr. a proveni, a veni din || a deriva.

provènto m. venit, rentă || profit, câștig.

pseudònimo m. pseudonim.

pudibóndo agg. rușinos, pudic, modest.

pudico, -ici agg. pudic; rușinos.

pudóre m. pudoare; reținere, rușine.

puerile agg. pueril, copilăresc.

puerilità f. puerilitate; copilărie, naivitate.

pugilalóre m. boxer, pugiliist.

pulsazióne f. pulsație, zvâcnire.

punizióne f. pedeapsire || pedeapsă.

pùnta f. vârf; capăt, eternitate; ~ di diamante, vârf de diamant; arnia da ~, armii cu vârf; capello a tre

~, tricorn || prendere uno di ~, a
contrazice pe cineva.

purgare tran, a curăța || a
administra un purgativ || a lua un
purgativ.

purgata f. curățire; purgare.

purgativo agg. purgativ.

purgatòrio m. purgatoriu (fig.)
pedeapsă, chin.

purificare tran, a curăți; a purica ||
a ispăși (prin rit saci-u) || rifl. a se
curăța; a se purifica.

purificativo agg. purificator,
curățitor.

putrescènza f. putrefacție.

pùtrido agg. putred; stricat,
descompus || (fig) corupt.

puzzo m. putoare; miros urât ||
(fig.) indiciu, semn.

635

Q QUA

Q

q (pron. cu; sunetul și litera) sau
m. q (consoană guturală. surdă, scrisă astfel înaintede u urmat de
o vocală).

qua aw. aici, aci; q. e là, ici colo:
di q. dai monti, dincoace de
munți; in q., încoace; al di q. di, dincoace de, quagiù, aici jos;
quassù, aici sus.

quadèrno m. caiet || registru.

quadragesimo agg. num. ord. al
patruzecelea.

quadràngolo m. patrulater.

quadrante m. cadran, sfert de cerc
|| cadran (de ceas); q. lare, cadran
solar.

quadrare tran, a face pătrat || intr.
a se potrivi; a se aranja bine || a
plăcea, a conveni, a da satisfacție.

quadrato agg. pătrat; radice, q.,
rădăcină pătrată (a unui număr) ||
voinic, robust, bine făcut || m.
pătrat.

quadrèllo m. riglă (de liniat) ||

bucată, pătrăţel || f. pi.

(quadrella), săgeţi.

quadreria f. colecţie de tablouri;
galerie de tablouri.

quadrettare tran, a împărţi în
pătrăţele || a observa o zonă,, (din
avion).

quadriennio m. durată de patru
ani.

quadrifórmē agg. pătrat.

quadrilàtero m. patrulater
teritoriu || agg. patrulater.

quadrilustre agg. de douăzeci de
ani.

636

QUA - QUA

quadrimestrale agg. de patru luni.

quadripartire tran, a împărţi în
patru.

quadrupede agg. patrupe.

quaggiù, quaggiùso avv. aici, în
acest loc || în lumea de aici, în
viaţa pământească.

quaglia f. prepeliţă, pitpalac.

qualcuno pron. indet. cineva,
ceva; oarecare; unul.

quale agg. așa, întocmai, ca; tal q.,
exact la fel || pron. reiat care, ce ||
pron. inter cine, care || aw. ca; în
calitate de.

qualifica f. calitate, calificativ.

qualificare tran, a califica; a
defini; a caracteriza || a înnobila.

qualificativo agg. calificativ.

qualificato agg. calificat ||
deosebit distins || înzestrat.

qualificazione f. calificare.

qualità f. calitate; însuşire;
persona di q., personalitate.

qualitativo agg. calitativ.

qualménte avv. ca, în felul.

qualóra avv. ori, de câteva ori,
atunci când, în cazul că, dacă.

qualsiasi agg. oricare, orice,

oricine; q. altro, oricare, altul ||
pron. indet. fiecare.

qualvòlta aw. ori de câte ori, în
cazul că; ogui q., de fiecare dată
când, de câte ori.

quando aw. când; atunci când; di
q. în q., din când în când || dacă,
în cazul că; q. tu voglia, în caz
dacă vrei.

quantità f. cantitate; mărime ||
mulțime; în număr mare.

quantitativo m. cantitate || agg.
cantitativ.

quanto agg. cât; tutto q., totul,
toate, cu totul; tutti q., toți, cu
toții || toț atât cât || pron. indef.
cât; atât cât; q. prima, foarte, cât
mai repede; q. a, în ce privește; a
q. si dice, după cât se spune.

quantunque cong. deși, cu toate
că || dar, însă || avv. oricât; m. tot
ceea ce.

quaranta agg., num. card.
patruzeci || m. numărul patruzeci
|| vârsta de patruzeci de ani.

quarantèna f. carantină.

quarantènnio m. durată, perioadă
de patruzeci de ani.

quarantesimo agg., num. ord. al
patruzecilea || m. a patruzecea
parte.

quarantina f. cantitate, serie de
patruzeci de obiecte || vârstă de
aproximativ patruzeci de ani.

quarantotto agg., num. card.
patruzeci și opt; maddare uno.a
carte quarantotto, a da dracului, a
alunga.

quartârolo m. (misura de
capacitate) sfert.

quartétto m. cvartet.

quartière m. cartier || apartament ||
casi; prender q. in un luogo, a nu
mai pleca de undeva || cazarmă ||

garnizoană.

quartina f. strofă de patru versuri.

quarto num. ord. al patrulea m. a
patra parte, sfert || pătrat (de lină)
|| sfert de oră.

quarzite f. rocă silicoasă, cuarț
pur.

quarzo m. cuarț.

quasi aw. cvasi, aproape;
aproximativ || ca și cum.

quassù aw. aici sus.

quaternario agg. cuaternar ||
compus din patru silabe || (strofă)
de patru versuri.

quatto agg. tăcut; avv. q. q., încet-
încet, pe tăcute, pe ascuns || pitit,
pitulat.

637

QUA - QUO

quattordicèsimo agg., num. ord.
al patrusprezecelea || m. a
patrusprezecea parte.

quattórdici agg., num. card.
paisprezece, patrusprezece.

quattro agg., num. card, patru; in
q. e q. otto, în scurt timp, în doi
timpi și trei mișcări; far q. passi,
a face câțiva pași.

quattrocènto agg., num. card.
patru sute.

quattromila agg. num. card, patru
mii.

querela f. lamentare, jeluire;
plânset || reclamație (injustiție).

querelare tran, a acuza; a da în
judecată || rifl. a se plânge; a se
lamenta, a se jelu.

querelato agg. acuzat, chemat în
judecată.

querimònia f. tânguială,
lamentare.

quesito m. chestiune, problemă ||
cerere; suplică, jalbă || agg. cerut.

quésti pron. dim. m. sing. acesta.

questionare intr. a discuta; a disputa || « se certa, a fi în conflict.

questionario, -ari m. chestionar.

questióne f. chestiune; dezbateri; controversă || ceartă, dispută.
quésto agg. dim. acesta, ăsta; q. notte, astă noapte || acest lucru, aceasta; asta; disse q., spuse aceasta; con tutto q., pentru aceasta.

quèstua f. chetă, colectă cerșetorie.

questuare intr. a cerși || a face chetă, colectă; a colecta.

qui avv. în acest loc; aici || atunci, în acest moment.

quiescènza f. repaos, odihnă inertie || retragere la pensie.

quietanza f. chitanță.

quietare tran, a liniști; a calma || a mulțumi, a satisface.

quiète f. liniște, repaos || pace || odihnă.

quièto agg. liniștit, calm.

quietùdine f. liniște, odihnă.

quinci aw. aici, pe aici.

quindi avv. pe aici, pe acolo || de aceea, deci; pentru aceasta, astfel || apoi, pe urmă.

quindicènnio m. perioadă de cincisprezece ani.

quindicèsimo agg. num. ord. al cincisprezecelea m. o cincisprezecime.

quìndici agg., num. card.; m. cincisprezece.

quindicimila agg., num. card. cincisprezece mii.

quindicinale agg. chenzinal || la fiecare cincisprezece zile.

dulitquagèsimo agg., num. ord. al cincizecelea.

quinquennale agg. cincinal, care

durează cinci ani.

quintessenza f. esență * ||
chintesență, perfecțiune.

quintuplicare tran, a multiplica, a
înmulți cu cinci || a spori, a mări
de cinci ori.

quintuplo agg. de cinci ori mai
mare.

quiproquó m. echivoc; eroare.

quisquilia f. bagatelă, fleac, lucru
de nimic.

quistióne f. dispută, litigiu.

quivi avv. acolo; în acel loc ||
atunci, cu acel prilej.

quòta f. cotă || rată || cotă,
înălțime, altitudine.

quotazióne f. cotare (la bursă).

quotidiano agg. cotidian, zilnic ||
m. cotidian, ziar.

638

R-RAC

R

r (pron. Erre) litera și sunetul

rabbellire tran., rifl. a înfrumuseța
(mult și din nou).

rabberciamento m. cârpeală.

rabbi m. rabin.

rabbia f. turbare || mânie, furie ||
ciudă, supărare || lăcomie,
aviditate.

rabbino m. rabin.

rabbioso agg. turbat, hidrofob ||
mânios, furios || supărat; iritat.

rabbonacciare tran., rifl. a (se)
liniști, a (se) calma, a (se) potoli.

rabbonire tran, a îmbuna, a
îmblânzi || rifl. a se liniști, a se
calma.

rabbrivire intr. a tremura de frig
|| a se înfiora, a se cutremura.

rabbuffare tran, a ciufuli, a încâlci
|| (fig.) a muștra, a dojeni || rifl. a
se încaiera, a se păruși || a se
întuneca, a se pregăti (o furtună).

rabbuffato agg. ciufulit,

nepieptănat.

rabbuffo m. ceartă, muștrare
aspră.

rabbuiare intr. și rifl. a se

întuneca, a se posomori.

rabdomante m. descoperitor (al
bogățiilor subsolului), prospector.

rabido agg. mânios, furios,
înfuriat.

raccapriccévole agg.

însăimântător, înfiorător.'

racchiudere tran, a închide, a
încuia în || a conține, a cuprinde,
a închide.

639

RAC-RAD

raccogliere tran, a aduna, a

strânge || a colecționa || a culege, a recolta || a ridica, a strânge de
pe jos || a condensa || a găzdui, a

da adăpost, a culege de pe stradă

Il rifl. a se aduna, a se uni: a se

strânge || a se concentra, a se

reculege. raccoglimento m.

reculegere, meditație (fig-)

concentrare.

raccogliticcio agg. cules de ici și

de colo; eterogen || adunătură de

oameni, strânsură.

raccoglitóre, -trice m., f.

culegător (de texte) || colecționar

|| culegător (de fructe) || m. dosar, mapă.

raccòlta f. recoltă || colecție

culegere (de documente, etc.) j

adunătură (de oameni)

adunare.

racoltaménte avv. cu reculegere.

raccòlto agg. adunat, strâns || (fig.)

intim, singurătate || m. totalul

recoltelor (strânse într-un an).

raccomandazióne f. recomandatie

expedierea unei scrisori

recomandate.

raccomodaménto m. dregere;

cârpeală.

raccomodare tran, a drege, a repara, a cârpi || a aranja; a pune la un loc || (fig.) a reface.

raccomodatura f. dregere, carpire, reparare.

racconciare tran, a repara; a drege || a îndrepta, a potrivi || a împăca || rifl. a se aranja a se reface || (despre timp) a se însenina; a se linişti.

racconciatura f. reparare, dregere; carpire || aranjare, repunere la loc, repunere în ordine.
racconsolare tran, a consola, a mângâia.

raccorciare tran, a scurta.

raccordare tran, a racorda.

raccódo m. legătură || racord.

raccozzare tran, a aduna, a alătura, a îmbina (la întâmplare).

racèmo m. racem, ciorchine (inflorescenţa) | ciorchine de struguri.

racemóso agg. în formă de racem || cu raceme || plin cu ciorchini de struguri.

rachitico, -itici agg. rahitic, || plăpând, nedezvoltat.

rachitismo m. rahitism.

racimolatura f. culegerea, strângerea ciorchinilor mici, a boabelor rămase (după cules) || lucruri adunate de ici şi colo.

racimolo m. ciorchine mic || grup de boabe pe un ciorchine.

racquetare tran, a linişti, a calma, a potoli.

rada f. radă.

radar m. radar.

raddensaménto m. îndesare.

raddobbare tran, a repara, a reface.

raddolcíménto m. îndulcire.

raddolcire tran., intr., rifl., a

îndulci, a face mai dulce || a tempera, a potoli, a domoli, a ostoi || a face mai puțin dur, a înmuia (metale).

raddoppiare tran, a dubla, a face dublu || a repeta || a crede, a mări a dubla, a pronunța mai accentuat (consoanele duble) || rifl. a deveni dublu, a se dubla.

raddoppiata f. galop (de cai).

raddoppiato agg. dublat; îndoit || îndoit, împărțit în două || crescut, mărit.

raddoppio m. dublare; binario di ~, linie de încrucișare.

RAD-RAF

raddrizzare tran, a îndrepta, a redresa; (fig.) ~ le gambe ai cani, a încerca imposibilul.

raddrizzatóre m. redresor.

raddrizzatura f. îndreptare; redresare.

radènte agg. razant; volo ~, zbor razant.

radènta f. mișcare razantă, razantă.

radere tran, a rade, a răzui || a rade, a nimici j | a bărbieri || rifl. a se bărbieri.

radiale agg. radiai.

radiante agg. fericit, strălucitor de bucurie.

radiare tran, a radia, a șterge || intr. a emite raze.

radiatóre m. radiator.

radiazióne f. radiere, ștergere || radiație, radiare.

ràdica f. rădăcină.

radicale agg. care ține de rădăcină || radical, fundamental || m. radical || membru al unui partid politic radical.

radicaleggiare intr. a înclina spre ideile radicale.

radicalismo m. radicalism.

radicare intr. a se înrădăcina, a prinde rădăcini || a crește, a încolți.

radioattività f. radioactivitate.

radioscopia f. radioscopie, radioscòpico. -ici agg. radioscopie.

radiosità f. aspect, caracter radios.

radiésio agg. radios, luminos; bucuros, strălucitor de bucurie.

radiotècnica f. radiotehnică.

radiotelefonìa f. radiotelefonie.

radiotelémetro m. radar (aparat).

radioterapia f. radioterapie.

radiotrasmissione f.

radiotransmisiune.

radioutente m. abonat la radio.

radiovisiòne f. televiziune.

ródium m. radiu.

rado agg. rar, || neobișnuit || loc. aw. di ~, rareori.

radunanza f. adunare, întrunire.

raduno m. adunare, întrunire, miting (politic, sportiv).

radura f. luminiș || rariște || loc cu păr puțin.

raffaellésco, -éschi agg. în maniera lui Rafael Sanzio.

raffazzonaménto m. aranjare; reparare, dregere.

raffazzonare tran, a aranja, a îndrepta, a drege || a corecta, || a înfrumuseța, raffazzonatura f. aranjare, îndreptare || cârpeală, reparație artificială || lucru reparat superficial, aranjat, îndreptat.

raffermare tran, a reconfirma; a întări || a reangaja.

raffinatézza f. rafinament; finețe.

raffinato agg. rafinat.

raffinatolo m. cuptor de rafinat metalele || rafinărie, fabrică de zahăr.

raffinatóre, -trice m., f. rafinor,

rafinator.

raffio m. cârlig.

raffittire tran, a îndesa, a face mai des || a face mai frecvent, a îndesi || intr. a crește des, a se îndesi.

rafforzaménto m. întărire, consolidare.

rafforzare tran, a întări; a consolida.

raffratellare tran, a înfrăți, a înfrăți din nou.

raffreddaménto m. răcire || răceală indiferență crescândă || răceală.

raffreddare tran., rifl. a (se) răci.

raffreddato agg. răcit.

raffreddatura f. răceală; guturai.

641

RAF-RAG

raffrenaménto m. infrenare, stăpânire.

raffrenare tran, a înfrâna, a stăpâni.

raffrontare tran, a confrunța, a compara || a colaționa.

ragazza f. fată || iubită, logodnică || femeie de serviciu, fată în casă.

ragazzàglia f. grup, ceată de ■ ștregari, de puști.

ragazzata f. copilărie, ștregărie.

ragazzo m. băiat; copil, fin || om fără judecată || băiat de prăvălie; ucenic.

raggelare intr. a îngheța.

raggiaménto m. radiere, radiație, iradiere.

raggiante agg. strălucitor)| radios (de bucurie).

raggiare intr. a radia || a străluci (de lumină, de bucurie) || tran, a emana lumină, a iradia.

raggiato agg. radiar, radiat, dispus asemenea unor raze.

raggièra f. aureolă, nimb.

raggio m. rază || spiță (de roată) || fulger || (la plur.) ochi.

raggiornare intr. a se face ziuă, a se lumina de ziuă || tran, a amâna.

raggiraménto m. înșelare, tragere pe sfoară; escrocherie.

raggirare tran, a înșela, a trage pe sfoară || rifl. a se roti, a se învârti.

raggiratóre, -trice m., f. înșelător, escroc.

raggiro m. înșelătorie, escrocherie, tragere pe sfoară.

raggiungere tran, a ajunge din urmă || a atinge (o țintă); ~ lo scopo, a stinge scopul || a obține || rifl. a se uni, a se reîntâlni, a se regăsi.

raggiungibile agg. accesibil. -

raggiustamene m. ajustare; potrivire || reparație.

raggiustare tran, a ajusta, a potrivi || a repune în ordine, a repara || rifl. a se împăca cu cineva.

ragomitolâre tran, a înfășură, a răsuci.

raggranellare tran, a aduna, a strânge puțin câte puțin; a încropi; a agonisi.

raggrinzménto m. zbârcire; încrețire.

raggrinzare, raggrinzire tran. intr., rifl. a (se) încreți, a (se) zbârci, a face cute.

raggrumare intr., rifl. a (se) încheaga; a prinde cheag.

raggruppaménto m. grupare; grup; adunare.

raggrupata tran, a grupa; a aduna; a strânge la un loc || a regrupa.

raggiragliaménto m. egalare; || comparare.

raguagliàre tran, a face egal, a egaliza, a echivala || a nivela || a

compara || a informa amănunțit, a da știri, a instrui asupra unui lucru. 4

raguagliâto agg. exact; egalat, echivalat || comparat; informat.

ragguàglio m. egalizare; echivalare comparare, confruntare || știre, informație || proporție, procent.

raguardévole agg. important, însemnat || demn de considerație, remarcabil.

ragionaménto' m. raționament || argumentare, demonstrație || convorbire, conversație.

ragionare intr. a raționa || a argumenta, a discuta || a vorbi, a sta de vorbă.

ragionato agg. spus, explicat || rațional, logic || chibzuit, meditat, gândit.

642

RAG-RAP

ragionatóre, -trice m., f. (om) inteligent, logic.

ragióne f. rațiune, judecata || argument, argumentație |j motiv, cauză || dreptate, justiție.

ragioneria f. contabilitate.

ragionévole agg. rațional, logic || fundat, întemeiat, plauzibil || normal, potrivit, ragionevolézza f. moderație || minte, rațiune, prudență || temei, justificare.

ragionevolmente aw. plauzibil; fundat.

ragionière m. contabil.

ragno m. păianjen.

raion m. celofibră.

rallegraménto m. bucurie || (la plur.) felicitări.

rallegrare tran, a înveseli || rifl. a se bucura, a se înveseli |j ~ cori uno, a felicita pe cineva.

rallegrata f. salt, săritură (despre cai).

rallentaménto m. încetinire.

rallentare tran, a încetini || a răi, a micșora (intensitatea) || intr., rifl. a se micșora (viteza, forța etc), a slăbi.

rallentato agg. destins, slăbit.

rallentatóre m. încetinitor.

râma f. ramură, cracă.

ramazza f. mătură.

ramazzare tran, a mătura.

râme m. cupru, aramă; verde ~, cocleală || plur. vase de aramă.

ramifero agg. rămuros.

ramingare intr. a rătăci, a colinda, a hoinări.

ramingo, -inghi agg. rătăcitor..

rammaricaménto m. mâhnire.

rammemorare tran, a reaminti.

rammodernăre tran, a moderniza.

rammolliménto m. ramolire.

rammollire tran, a înmuia, a muia
Il rifl. a se ramoli.

rammollito agg. ramolit.

rammorbidire tran., rifl. a face sau a deveni moale, suplu, plăcut la pipăit.

râmo m. ramură; avere un ~ di pazzia, a fi puțin trăsniț || bifiircație || filon.

ramóso agg. rămuros.

rampare intr. a se cățăra; a se ridica pentru a apuca, a se agăța || tran, a răni, a zgâria cu labele.

rampicante agg. cățărător, agățător; plante ~, plante agățătoare || ■ - plur. păsări cățărătoare.

rampicâre intr., rifl. a se agăța; a se cățăra, a se prinde.

rancidézza f. râncezeală.

rancidire intr. a râncezi.

rancière m. soldat în serviciul

bucătăriei de campanie.

ràncio agg. rânced || învechit,
demodat || m. râncezeală ||
mâncare pentru soldați, rație
zilnică (în armată și marină).

rancore m. ranchiună; ură.

rancura f. supărare; grijă.

rânda f. margine; extremitate; a ~,
a ~, razant de-a lungul

randàgio agg. rătăcitor.

rannobilire tran, a înnobila.

rannodare tran, a relua, a
continua.

rannuvolata f. înnorare bruscă.

ranòcchia f. broască;

ranocciâto m. vânzător (și
consumator) de broaște.

ranocchiésco agg. broscăresc.

ranòcchio m. broscoi.

rantolare intr. a horeai.

ràntolo m. horcăit.

rapace agg. avid; rapace, hrăpăreț;
uccello -, pasăre de pradă,
răpitoare.

643

RAP-RAS

rapacità f. rapacitate; aviditate,
lăcomie.

rapare tran, a tunde până la piele :
a rade.

rapato agg. tuns chilug; ras în cap.

raperònzolo m. clopoțel (salată).

rapida f. curs iute (pe o porțiune
de râu).

rapidità f. rapiditate, repeziciune.

rapido agg. rapid, foarte iute;
treno ~, expres, rapid.

rapiménto m. răpire || extaz.

rapina f. jaf, pradă; uccelli di ~,
păsări de pradă || vârtoare, furie.

rapinare tran, a jefui, a prăda, a
fura.

rapinatóre, -trice m. f. jefuitor ||
hoț de buzunare.

rapineria f. hoție, jaf.

rapire tran, a fura; a răpi || a smulge, a sustrage | fig. a extazia; a înălța.

rapéto agg. răpii || extaziat || smuls, sustras.

rappaciare tran, a împăca, a face pace.

rappallottâre tran. a face cocoloașe.

rapplanâre tran, a netezi.

rappiccâre tran, a lega, a uni || a relua, a reîncepe.

rappiccicare tran, a lipi din nou.

rapportare tran, a raporta, a referi, a comunica || a reprezenta, a reproduce || a copia, a reproduce (un desen) j| rifl. a se referi la || a se încrede în judecata cuiva.

rapportatóre, -trice m., f. delator, spion || m. raportator.

rappòrto m. raport, referire | raport, legătură, corelație.

rapprendere tran., intr., rifl. a (se) închea, a (se) prinde.

rappresàglia f. represalii.

rappresentante m. reprezentant.

rappresentanza f. reprezentanță.

rappresentare tran, a reprezenta || a prezenta, a arăta.

rappresentativo agg. reprezentativ.

repprezentazióne f. reprezentare, reprezentație.

rarietà f. raritate: lucru rar.

raro agg.' rar || m. raritate.

rasare tran, a rade || a tăia la același nivel (un gard viu etc.).

raschiaménto m. răzuire; rașchetare.

raschiare tran, a răzui, a rașcheta || a zgâria.

raschiatóio m. răzuitoare: răzătoare.

raschiatura f. răzuire; rașchetare ||
rasatura; ~ di ferro, pilitură de
fler.

raschiétto m. briceag de răzuit ||
rașcheta || grătar.

rasciugaménto m. uscare.

rasciugare tran, a usca.

rasciùtto agg. uscat.

rasentare tran, a se apropria, a fi
aproape; a atinge || a fi gata să
cazi în II a se apropia mult.

rasente prep. de-a lungul, pe lângă
|| aw. pe, în margine.

rasoiata f. lovitură, tăietură de
brici.

rasóio m. brici: ~ di sicurezza,
mașină de ras; camminare sul filo
di un ~, a fi la marginea unei
prăpăstii, a fi mereu în primejdie.

raspare tran, a pili; a răzui || a
râcăi; a scărmana || a fura, a
șterpeli.

raspo m. ciorchine (fără boabe).

raspóso agg. aspru (la pipăit).

rasségna f. trecere în revistă ||
revistă, buletin || recensământ.

rassegnaménto m. resemnare;
renunțare.

644

RAS-RAV

rassegnare tran, a preda, a
încredința || a prezenta, a
înregistra || rifl. a se resemna, ||
a se înscrie; a se declara, se
iscăli.

rassegnato agg. resemnat || predat,
înmănat.

rasserenato agg. înseninat; senin,
liniștit.

rassestamene m. restabilire,
refacere, reorganizare.

rassestare tran, a repune în ordine,
a reface; a reorganiza.

rassettaménto m. îndreptare,

reparare || rânduire, rânduială;
 aranjare, punere în ordine.
 rassettare tran, a îndrepta; a
 repara || a rându, a pune în
 ordine; ~ Ia casa, a face curat în
 casă || a drege, a cârpi (o haină) ||
 ri fi. a se îmbrăca, a se aranja.
 rassettatura f. reparare; reparație.
 rassicurare tran, a liniști, a calma; a
 încuraja.
 rassicurazione f. liniștire,
 calmare; încurajare, rassodamento m. întărire |j
 stabilizare, consolidare.
 rassomigliante agg. asemănător:
 care seamănă cu.
 rassomiglianza f. asemănare;
 asemuire, comparare.
 rassottigliare tran, a subția, a
 micșora (din nou) || a ascuți (la
 minte).
 rastrellare tran, a grebla || a fura, a.
 jefui || a curați (fundul unei ape) ||
 a îngrădi || a ridica.
 rastrèllo m. greblă || săpăligă ||
 rastel (pentru arme).
 rastremare tran, a reduce la
 dimensiuni mai mici; a micșora, a
 restrânge rastremazione f.
 reducere, micșorare
 rata f. rată; a -, proporțional || (pi.)
 în rate.
 rateale agg. (plătit) în rate.
 rateare tran, a împărți, în rate, a
 eşalona.
 rateazione f. eşalonarea unei plăți;
 Il plată în rate.
 ratifica f. ratificare.
 ratificazione f. ratificare;
 confirmare, aprobare.
 ratizzare tran, a împărți în rate, a
 stabili ratele.
 ratizzo m. cotă, taxă (pentru
 cheltuieli publice).
 rato agg. ratificat; confirmat,

aprobat.

ratto m. furt, jaf; răpire || m.

şobolan || agg. răpit; extaziat ||

repede, iute f aw. repede, iute.

rattorcére tran, a răsuci, a

întoarce.

rattòrto agg. răsucit.

rattrappire tran., intr., rifl a (se)

chirci; a (se) zgârci, (se)

contracta (de frig, de boală, etc).

rattrótto agg. strâns, chircit

restrâns.

rattristaménto m. întristare,

îndurerare, mâhnire.

rattristare tran., rifl. a (se)

întrista; a (se) îndurera.

rattristire tran, a întrista, a

plicitisi || rifl. a se ofili, a deveni

melanconie.

raucèdine f. răguşeală.

ràuco, âuchi agg. răguşit.

ravanèllo m. ridiche.

raveggiólo m. caş proaspăt.

ravizzóne m. nap; ~ d'estate,

rapita.

ravvalorare tran, a pune în

valoare; a mări valoarea; a întări

autoritatea, creditul..

645

RAV-REB

ravvedere rifl. a recunoaşte (o

greşeală); a se căi || a-şi da

seama.

ravvediménto m. căinţă; mustrare

de cuget; recunoaşterea propriilor

greşeli.

ravveduto agg. pocăit.

ravviaménto m. îndreptare.

ravviare tran, a îndrepta || a

ordona, a aranja (părul) || a curăţa

(casa) || a înteţi (focul)

ravvicinare tran, a apropria (din

nou), || a confrunta, a alătura.

ravvilire tran, a înjosi, a umili.

ravviluppare tran, a înfășură
strâns; a strânge.

ravvio m. aranjare; ordonare;
rânduire.

ravvisabile agg. ușor de
recunoscut.

ravvisare tran, a recunoaște; a
distinge; a observa || a crede, a
socoti, a gândi, ravvivaménto m.
înviorare; readucere la viață.

ravvivare tran, a readuce la viață ||
a întări, a înviora || a înteți (focul)
II- într., rifl. a prinde forță, a se
întări.

ravvolgere tran, a înveli, a
înfășură; a împacheta || a învălui ||
rifl. a se înfășură (în ceva) || a se
învârti, a umbla.

ravvolgiménto m. înfășurare |
răsucire, învârtire (fig)
înșelătorie.

ravvòlto agg. învăluit || înfășurat ||
răsucit.

ravvoltolare tran., rifl. a (se)
învălui, a (se) înfășură; ~ per
terra, a se rostogoli pe jos; ~ nel
fango, a se tăvăli în noroi || fig. a
 trăi în desfrâu.

raziocinare tran., într. a raționa || a
argumenta || a raționa excesiv, în
mod scolastic. .

raziocinativo agg. rațional, care
servește unui raționament.

raziocinio m. raționament;
argumentare || bun simț; judecată,
minte.

razionale agg. rațional.

razionalità f. caracter, g. onținut
rațional, logic (al unei doctrine).

razionalizzatóre m. raționalizator.

razionaliuazióne f. raționalizare.

razzia f. incursiune (pe teritoriul
dușman) || rechiziție || prădăciune
|| razie || insecticid.

razziale agg. rasial.

razziare tran, a captura (prin incursiuni); a ridica (în cursul unei razii) || a prăda, a jefui.

razziatore m. bandit, jefuitor.
re m. rege; ~ di picche, rege de paie; || re (nota muzicală).

reagente m. reactiv.

reagire intr. a reacționa || a se opune, a se răzvrăti.

realistico, -ici agg. real, al realității || realist.

realizzare tran, a realiza, a înfăptui II a încasa, a converti în bani lichizi (un capital, un credit).

realizazione f. realizare, înfăptuire.

realizzo m. tran, transformare, convertire în bani (a -unui capital).

realità f. realitate.

reame m. regat.

reato m. infracțiune, delict, contravenție.

reattivo m. reactiv.

reattore m. aparat cu reacție; reactor (în aviație).

reazionario agg. m. reacționar.

reazione f. opoziție; reacțiune || reacție.

reboante agg. tunător; răsunător; sonor.

646

REB - REF

rèbus m. rebus || fig. vorbire, scriere obscură.

recapitare tran, a înmâna, a preda (o scrisoare).

recàpito m. adresă || loc unde poate fi găsit cineva.

recare tran, a duce, a purta; a aduce; ~ a fine, a îndeplini, a' înfăptui || a cauza, a produce || rifl. a se duce undeva.

recensionare tran, a recenza. •

recensióne f. recenzie.

recensóre, reeensitrice m., f.
recenzor.

recenta agg. recent, nou, proaspăt.

recessióne f. retragere.

recèso m. ascunziş, ascunzătoare;
loc retras || retragere renunţare ||
dare înapoi, regres.

recettività f. receptivitate.

recettivo agg. receptiv.

recezióne f. chitanţă, adevărinţă ||
recepţie, primire (într-o funcţie).

recidere tran, **a** tăia, a reteza, a
întrerupe || a scurta (drumul).

recidiva f. recidivă.

recidivo agg. recidivist.

recingere tran, **a** înconjura de jur
împrejur; **a** închide, a împrejmui.

recinto m. încintă, ocol ||
împrejmuire.

recinzióne f. împrejmuire, încintă,
ocol.

recipe m. reţetă.

recipiènte m. recipient || agg.
încăpător || potrivit.

reciprocità f. reciprocitate.

reciproco, -oci agg. reciproc.

reciso agg. tăiat, retezat || hotărât,
ferm, scurt.

recita f. reprezentaţie de teatru ||
recitare.

recitabile agg. care se poate juca.

recitante m. actor.

recitare tran, a recita || a
reprezenta; a juca.

recitazióne f. recitare, declamare ||
reprezentaţie, joc de teatru ||
povestire, relatare.

reclamtânte m. reclamant.

reclamare intr. a reclama, a
protesta, a se plânge || tran, a
cere, a pretinde.

reclame f. reclamă.

reclutaménto m. recrutare.

reclutare tran, a recruta, **a** înrola || a strânge, a aduna.

recòndito agg. ascuns, secret tainic.

redattóre, -trice m., f. redactor; ~ capo, redactor șef.

redazionale agg. redacțional.

redazióne f. redactare || redacție (a unui ziar) || versiune, variantă (a unui text). redditizio agg.

rentabil; bănos.

rèddito m. venit; rentă.

redènto agg. liberat, răscumpărat, mântuit; terre ~, pământuri eliberate de sub stăpânire străină.

redentóre agg. eliberator; mântuitor || m. Mântuitorul Hristos.

redenzióne f. eliberare; salvare || răscumpărare, mântuire.

redigere tran, a redacta.

redimere tran, a răscumpăra, a elibera || a mântui || a ierta || a reabilita.

redimibile agg. care poate fi răscumpărat || m. împrumut de stat.

redimito agg. încoronat || împodobit.

redolènte agg. mirositor, parfumat, îmbălsămat.

refèrto m. referat, raport (în special al medicului legist).

refrattàrio agg. refractar.

647

REF-REI

refrigerante agg. răcoritor, refrigerent; celle ~, frigorifere.

refrigerare tran, a răci, a răcori || a ține, a conserva la rece.

regalo m. dar, cadou.

reggènta f. regentă.

règgere tran, a ține || a susține, a sprijini || a suporta, a rezista la;

non irti regge l'animo, nu mă ține
inima || (gram.) a cere (un anumit
caz) || a guverna, a dirija || a
conduce, a ocupa temporar || intr.
a susține, a avea valoare || a fi
stăpân, guvernant || a rezista, a
dura || rifl. a se ține pe picioare, a
se susține || a se conduce, a se
comporta || a se guverna, a se
stăpâni, a se înfuria.

règgia f. palat regal || curte regală
|| (fig.) casă mare, palat.

regiménto m. regiment ||, conducere, guvernare.

reggitóre, -trice m., f., conducător
|| gospodar, șef de familie (la
țară).

regia f. regie, debit.

regicida m. regicid (persoană).

regicidio m. regicid (acțiune).

regime m. regim || conducere, guvernare.

regina f. regină.

reginétta f. (dim.) regină (a unei
serbări).

reginotta f. prințesă (din povești).

règio agg. regesc, regal || principal, admirabil.

regionale agg. regional.

regionalismo m. regionalism.

regióne f. regiune || cartier.

regista m. regizor.

registrare tran, a înregistra || a
nota, a consemna.

registratóre agg. care
înregistrează, înregistrator || m.
registrator aparat de
înregistrare.

registratura f. registru ||
registratură || înregistrare.

regnante m. rege, suveran.

regnare tran, a stăpâni, a guverna
| intr. a domni, a stăpâni, a
domina || (despre vînt) a sufla.

regnicolo m. locuitor, cetățean al
unui regat.

régno m. regat; ~ dei cieli, rai ||

domnie || regn (animal etc).
règola f. regulă, normă; per mia -,
pentru a ști cum să procedez: con
~, cu cumpătare; mettersi în ~, a-
și plăti datoriile, a nu mai datora
nimic || statut al unui ordin
religios || (la plur.) menstruație.

regolarizzazióne f. reglare;
reglementare.

regolatézza f. viață, obiceiuri
regulate || regulă; moderație.

regolato agg. moderat, cumpătat,
regulat.

règolo ni; riglă, linie; ~
calcolatore, riglă de calcul.

regredire intr. a se întoarce, a da
înapoi, a se retrage.

regressióne f. dare înapoi;
regresiune, regres; decadență.

regressivo agg. regresiv, care
merge înapoi.

regrèssò m. regres, decadență.

reiètto agg. respins, alungat.

reicarnâre tran, a reîncarna, a
întrupa din nou.

reincarnazióne f. reîncarnare.

reintegrare tran, a reintegra |
reînnoi; a reface || a întregi || a
despăgubi || rifl. a se despăgubi; a
se reface.

reintegrazióne f. reintegrare,
reînnoire refacere
despăgubire; repunere în posesie.

648

REI - RES

reità f. delict, crimă || răutate
nelegiuire || vinovăție.

reiterare tran, a repeta; a reînnoi.

reiterazióne f. repetare; reînnoire.

relativismo m. relativism.

relațivito f. relativitate.

relativo agg. relativ; ~ a., referitor,
privitor la || respectiv || m.
relativul (în opoziție cu

absolutul).

relatóre, -trice m., f. referent, raportor.

relazióne f. relație, raport, legătură.

relegare tran, a alunga; a îndepărta || a exila, a închide.

repentaglio m. risc, pericol; mettere a ~, a risca.

repènte agg. neașteptat; violent.

repentino agg. neașteptat, instantaneu.

reperibile agg. ușor de reperat, de găsit.

reperiménto m. reperare descoperirea urmelor.

reperire tran, a găsi, a repara, a da de urma cuiva.

repèrto m. document găsit la o percheziție, corp delicat.

repertòrio m. repertoriu; reperto, caiet, registru (de însemnări etc).

replica f. repetare || reluarea unui spectacol || replică, răspuns, obiecție.

replicare tran, a repeta; a relua || intr. replica; a răspunde, a obiecta.

reportage m. reportaj.

reporter m. reporter.

repressióne f. represiuune, reprimare.

repressivo agg. represiv.

reprimènda f. dojana aspră; ceartă.

reprimere tran, a reprima, a înfrâna, a înăbuși; a împiedica, a opri.

reprobo agg. nelegiuit, blestemat || rău.

repùbblica f. republică.

repubblicano agg. republican.

repulsióne f. repulsie.

reputare tran, a considera, a crede.

rèquie f. odihnă, calm, pace; senza ~, fără oprire; smessa di ~, slujbă pentru morți; parastas dire una ~, (sau un ~), a ține un parastas.

requisire tran, a rechiziționa.

requisito agg. rechiziționat; sechestrat, oprit || m. calitate necesară; valoare, capacitate.

requisitòria f. rechizitoriu || reproș, muștrare.

residuo m. rămășiță, rest || reziduu, etc.) || rest || (la plur.) ~ del bilancio, excedent bugetar, agg. rezidual, care rămâne ca rest.

rèsina f. rășină.

resinifero agg. rășinos.

resistènte agg. rezistent.

resistènza f. rezistență.

resistere intr. a rezista || a face opoziție.

resocontista m. persoană care întocmește darea de seamă (a unei ședințe etc).

resocónto m. dare de seamă; raport, expunere.

respingènte m. tampon || zăgaz, stăvilă dig.

respingere tran, a respinge || a împinge înapoi.

respingiménto m. respingere; împingere înapoi.

respirare intr., tran, a respira || a răsufla.

respiratore m. aparat de respirat sub apă.

649

RES-RET

respiratòrio agg. respirator, respiratoriu.

respirazióne f. respirație răsuflare; ușurare, repaus.

respiro m. răsuflare; respirație; m.

un ~, într-o clipă; dare l'ultimo ~,
a muri || oprire, odihnă || răgaz,
termen amânare (la o plată);
comperare a ~, a cumpăra pe
credit.

responsabile agg. responsabil.

responsabilità f. responsabilitate,
răspundere || garantare, garanție.

restanza f. rest, restanță ||
rămășiță.

restare intr. a rămâne || a înceta, a
se opri; a se întrerupe a se afla, a
sta, a se găsi || a cădea de acord, a
ajunge la o înțelegere || a rămâne
uimit; a încremeni.

restaurare tran, a restaura.

restauratore, -trice m., f.
restaurator (de tablouri).

restaurazione f. restaurație;
restaurare.

restauro m. restaurare (a unei
opere de artă).

restio agg. îndărătnic, recalcitrant,
nesupus.

restrittivo agg. restrictiv;
limitativ.

restrizione f. restricție, limitare.

retaggio m. moștenire || ereditate,
patrimoniu spiritual (al unei
generații, al unui popor).

réte f. plasă; lavori a ~, tricotaj ||
cursă, înșelătorie || fileu (de păr)
mare (pentru vite) || mască (de
scrimă).

reticella f. fileu, plasă (pentru păr)
|| fileu (lucrat de mână).

reticente agg. reticent; care omite;
care tace (ascunzând adevărul).

reticenza f. reticență.

reticolare agg. reticular, în formă
de rețea.

reticolato m. sârmă ghimpată ||
rețea, grătar de sârmă (servind
drept capac, închizătoare) || rețea

de pătrățele, (la jocul de cuvinte încrucișate) || agg. reticular.

retina f. retină.

retore m. retor, orator || scriitor, vorbitor retoric.

retorica f. retorică || clasă, secție de liceu clasic.

retorico, -òrici agg. retoric.

retribuire tran, a retribui, a plăti || a răsplăti.

retribuzione f. retribuție; remunerație || răsplată.

retrivo agg. tardiv || retrograd. >

rettificatore agg. rectificator.

rettificazione f. îndreptare || purificare; distilare || corectare.

rettifilo m. linie dreaptă (a unei șosele) || șosea, stradă în linie dreaptă.

rettilineo agg. rectiliniu, în linie dreaptă || (fig.) corect, onest, consecvent. **4**

rètro aw. înapoi; vedi ~, vezi pe verso (**al** unei foi tipărite).

retroattività f. retroactivitate.

retroattivo agg. retroactiv.

retrobocca m. faringe; gâtlej, înghițitoare.

retrobottega m. cameră sau intrând (în spatele unei prăvălii).

retrocèdere intr. a se retrage a se întoarce || a renunța, (la o hotărâre), a reveni || tran, a retrograda, a reda ceva primului posesor.

retrocessione f. retrocedare, retrogradare, întoarcere.

retrògrado agg. retrograd.

rètta f. dreaptă (linie) || pensiune, plată pentru casă și masă (în școli

RET - RIC

etc.) [] dar ~, a privi, a se uita, a fi atent, a da atenție.

rettale agg rectal.

riammissione f. readmitere.

riammogliare rifl. a se recăsători.

riandare intr. a te duce din nou, a-ți aminti de lucruri petrecute || **a** reexamina (în gând, fapte petrecute).

rianimare tran, a reanima, a reînsufleți, a readuce la viață || (fig.) a reda curajul, a îmbărbăta || rifl. a se reînsufleți, a recăpăta viață.

riapertura f. redeschidere, reîncepere (a unei școli etc).

riapparire intr. a reapărea.

riaprire tran., rifl. a redeschide; a reîncepe.

riarmamento m. reînarmare.

riarmare tran., rifl. a (se) reînarma || a reînnoi (armătura, scheletul unei construcții || a reînnoi coardele (la un instrument).

riarso agg. uscat, sec, arid.

riassètto m. refacere, restabilire, redresare.

riassicurare tran., rifl. a (se) reasigura || a face o nouă asigurare.

riassumere tran, a relua (o funcție, un nume) || a reangaja (un salariat) || a-relua (un proces) || a rezuma.

riassuntivo agg. rezumativ, succint.

riassunto m. rezumat.

riassunzione f. reluare (a unei funcții, a unui nume) || reangajare (în serviciu).

riattaccare tran, a prinde, a lega din nou || a o lua iar de la început || a relua, a continua || rifl. a se lega, a se atașa din nou.

riattamento m. repunere în ordine, în activitate, în funcțiune, refacere.

riattare tran, a reface, a repara, a repune în funcțiune.

riattèndere tran, a aştepta din nou

|| a aştepta ceva în schimb (ca răspuns), riattivare tran, a repune în funcţiune, în mişcare || a reda în folosinţă (o linie ferată, a şosea).

riavére tran, a avea din nou || a redobândi || rifl. a-şi redobândi (puterile, sănătatea) || a-şi reveni (dintr-o emoţie) || a se reface, a-şi reface situaţia.

ribolliménto m. fierbere; clocotire || (fig.) agitare, învolburare.

ribollio m. fierbere continuă, clocotire, spumegare.

ribollire intr. a fierbe, a clocoti din nou; || a fermenta a doua oară, a se strica || a se agita || a se încălzi, a se aprinde || tran, a fierbe din nou, a răsfierbe.

ribrézzo m. oroare, repulsie, dezgust || fior de frig.

ributtante agg. respingător.

ributtare tran, a arunca din nou || a respinge (cu violenţă) || a dispreţui || a vomita || intr. â dezgusta, a respinge || a înmuguri, a înverzi din nou || rifl. a se aşeza jos, a se întinde.

ricavato m. câştig, încasare || avantaj, profit.

ricavo m. câştig, profit; folos, avantaj.

ricchézza f. bogăţie; abundenţă.

riccio agg. cârlionţat, creţ buclat || m. cârlionţ, buclă || coajă ţepoasă, (de castană) || îndoitură, vârf îndoit (la vioară) || aşchie de lemn || arici.

ricciolo m. cârlionţ, buclă (de păr).

651

RfC - RIC

ricco, ricchi agg. bogat m. bogătaş.

ricérca f. căutare, anchetă cercetare, studiu, ştiinţific.

ricercare tran, a căuta din nou || a căuta cu atenţie, cu grijă; a examina.

ricercatézza f. afectare; eleganță căutată; prețiozitate (de stil).

ricercato agg. căutat, urmărit (de poliție) || căutat : afectat, prețios || cerut, căutat pe piață.

ricètta f. rețetă (medicală, de mâncare etc).

ricettacolo m. receptacol || refugiu, adăpost; ascunziș.

ricettàrio m. culegere, carte de rețete.

ricettato agg. primit, găzduit; roba ~, marfă de furat.

ricettatóre, -trice m., f. tăinui tor, complice || gazdă de hoți, de criminali.

ricettazióne f. tăinuire.

ricettivo agg. receptiv.

ricettività f. receptivitate.

ricètto m. refugiu, adăpost; dar ~, a adăposti.

ricettóre m. receptor.

ricevènte agg. care primește, primitor stazione ~, stație de primire || m. destinatar.

ricévere tran, a primi || a putea conține, cuprinde || a resimți (plăcere).

riceviménto m. recepție, primire, serată || recepție, primire (ca membru al unei academii).

ricevitóre, -trice m. și f, persoană care primește; ~ delle tasse, perceptor; ~ del registro, funcționar la registratură || agg. și m. (aparat) receptor.

ricevitoria f. birou de primire; ~ delle imposte, percepție; ~ del lotto, agenție, birou de loterie; ~ del registro, registratură.

ricevuta f. chitanță; accusare ~, a primi chitanță; rilasciare la ~, a da chitanță.

richiamare tran, a rechema || a

chema înapoi || a atrage (atenția, etc): a dojeni || a trezi interesul, a atrage || a aminti, a avea legătura cu || rifl. a reclama || a se plânge; a protesta.

richiamata f. rechemare.

richièdere tran, a cere din nou || a cere înapoi || a cere cu insistență, cu hotărâre || a cere, a pretinde; si richiede, este necesar.

richièsta f. cerere || întrebare || formular de cerere.

ricino m. ricin || olio di ~, ulei de ricin, ricină.

ricognizióne f. recunoaștere.

ricollegare tran, a reuni; a lega din nou || rifl. a se lega împreună || a se împăca || a se referi la, a fi în legătură cu.

ricollocare tran, a așeza din nou, || a repune la loc || rifl. „-a se remărita.

ricominciare tran, și într. a reîncepe.

ricomméttere tran, a comite din nou || a încredința din nou || a reuni laolaltă părțile unui întreg || a repune la loc (un os fracturat).

ricompènsa f. recompensă, răsplată. ■

riconsiderare tran, a reconsidera.

riconvalidare tran, a reconfirma.

riconvenire tran, a reclama || a acuza la rândul său.

ricopèrto agg. acoperit; libro ~, carte îmbrăcata.

ricopertura f. acoperire.

ricopiatura f. copiere, transcriere pe curat || imitație.

RIC-RID

ricoprire tran, a reacoperi || a acoperi bine, complet || rifl. a se apăra; a se adăposti || a-și asigura o plată; ~ le spese, a se reface

după o cheltuială.

ricordanza f. amintire.

ricordare tran, a aminti || rifl. a-și aminti; ~ di rato nelle orazioni, a se ruga pentru cineva.

ricòrdo m. amintire.

ricorrènte agg. care revine periodic j| recurent || m. care face recurs.

ricorrènza f. revenire periodică, aniversare; în ~ di., cu prilejul.

ricórrere intr. a alerga din nou, a reveni || a face recurs || a reveni periodic, a se repeta deseori.

ricórso m. recurs revenire, repetare; -.storici, repetarea anumitor fenomene istorice.

ricostituènze agg. întăritor, forti fi ant.

ricostituire tran, a reconstitui, a reface.

ricostituzióne f. reconstituire; restabilire, refacere.

ricostruire tran, a reconstrui.

ricostruzióne f. reconstruire; reconstrucție.

ricoverare tran, a adăposti; a aspira.

ricóvero m. adăpost, refugiu l| instituție de binefacere; azil, spital.

ricreativo agg. recreativ, recreator.

ricreatòrio m. loc de recreație.

ricreazióne f. recreare; destindere, odihnă || recreație, pauză || excursie de duminică || nouă creație.

ricrédere tran, a crede din nou || rifl. a se răzgândi, a-și schimba părerea; a retracta.

ricrescènza f. excrescență.

ricrés cere tran, și intr. a crește din nou || a crește, a (se) mări.

ricucitura f. cusătură; cârpitură.

ricupera f. recuperare.

ricuperare tran, a recupera.

ricurvo agg. îndoit; curb || plecat, aplecat, încovoiat.

ricusare tran, a recuza || a

respinge; a refuza || rifl. a refuza.

ridanciano agg. hazliu; vesel, care
râde ușor.

ridare tran, a da din nou; dagli e
ridagli, și dă-i și dă-i (cu sensul
de a insista) || a da înapoi, a
restitui || intr. a cădea din nou
(într-o cursă, etc.) a se repeta, a
reveni.

ridere intr. a râde; ~ a crepabelle, a râde cu hohote; ~ alle spalle di
qualcuno, a râde pe socoteala
cuiva; far ~ i polli, a face să te
râdă și curcile; cosa da ~, fleac ||
rifl. râde de ceva, a-și bate joc.

ridestare tran, și rifl. a (se) trezi
din nou.

ridicolàggine f. lucru, act ridicol.

ridicolo agg. ridicol || m. situație, caracter ridicol; mettere în ~, a
ridiculiza pe cineva.

ridimensionare tran, a reduce, a
restrânge, a adapta condițiilor
noi.

ridire tran, a spune din nou || a
relata, a spune mai departe || a
exprima || a riposta, a obiecta.

ridivenire intr. a redeveni.

ridomandare tran, a cere din nou.

ridonare tran, a dăruia din nou || â
da în schimb || a restitui a ceda.

ridontânte agg. excesiv; de prisos, prisositor || abundant,
îmbelșugat.

ridòsso loc. avv. a ~ în spate, deasupra.

ridòtta f. redută.

653

RID - RIG

ridótto agg. redus; trial ~, bolnav,
prăpădit || m. club, cerc || foaier
(la teatru).

rifare tran, a reface, a face din nou
! a despăgubi || a imita || rifl. a se

reface, a face să arate mai bine; a civiliza.

rifasciare tran, a înfășa din nou; a schimba scutecele (la copii).

rifatto agg. refăcut; îmbogățit;

villano ~, țăran îmbogățit,

chiabur, ciocoi.

referente m. referent, raportor.

riferibile agg. care se poate referi.

riferiménto m. referire; trimitere;

pulito di ~, punct de orientare.

riferire tran, a raporta, a

comunica, a referi || a atribui ||

rifl. a se referi.

riffa f. tombolă, loterie cu obiecte;

o di ~ o di raffe, de voie sau de

nevoie.

rifiatare intr. a respira || fig. a-și

trage suflarea.

rifiatata f. răsuflare, respirație ||

suspîn de ușurare.

rificcâre tran, a vâri din nou || rifl.

a se vâri, a se băga (unde nu ești

dorit).

rifiniménto m. încetare; epuizare.

rifinire tran, a terminala sfârși, a

duce la capăt || a finisa, a da

ultimul retuș || a înceta || a epuiza,

a consuma până la capăt || riti, a

se epuiza, a se ruina.

rifinito agg. finisat || istovit,

epuizat.

rifinitura f. finisaj; finisare.

rifioriménto m. înflorire ||

ornament podoabă.

rifiorire intr. a r'èinflori || fig. a

recăpăta vigoare, energie || a

prinde floare (de mucegai).

rifiutare tran, a refuza, a respinge

|| a renega.

rifitùto m. refuz; merce di ~,

rebut; ~ di galera, netrebnic,

nemernic, lepădătură || (la plur.)

lături, murdărie, gunoi.

riflessióne f. reflexie || reflecție;
gândire; meditație.

riflessivo agg. reflexiv; meditativ;
care chibzuiește || (despre un
verb) reflexiv.

riflettóre m. reflector.

riffusso m. reflux || aflux al
sângelui (într-o parte a corpului), **rifocillaménto** m. reîntremare,
refacere (fizică).

rifocillare tran, a reîntrema, a
reface, a repune în putere.

rifolgorâre intr. a fulgera din nou,
mai puternic; a străfulgera.

rifolo m. rafală; pală de vânt.

rifórma f. reformă.

riformare tran, a forma din nou ||
a reforma (o lege, etc.) || a
reforma (pentru defecte fizice).

riformatóre, -trice m. și f.
reformator.

riforniménto m. aprovizionare.

rifornire tran, și rifl. a •'(se)
aproviziona.

rifornitóre, -trice m. și f.
furnizor, care aprovizionează.

rifornitura f. aprovizionare;
provizie.

rifrangere tran, a refracta.

rifratto agg. refractat.

rifrazióne f. refracție.

rifréddo agg. rece; care se
mănâncă rece.

rifriggere tran, a frige, a prăji din
nou.

rifritto agg. fript, prăjit din nou ||
m. miros de vase de bucătărie
(prost spălate). rigidità f.
rigiditate fig. severitate ||
înțepenire.

rigido agg. rigid, inflexibil.

- 654

RIG-RIM

rigirare tran. intr. și rifl. a (se)
învârti din nou.

rigo, righi m. linie (trasă) || rând scris II portativ (în muzică).

rigóglío m. vigoare, prosperitate (a plantelor) || clocot, gâlgâit || mândrie, aroganță, trufie.

rigoglioso agg. viguros; plin de viață, prosper || îndrăzneț, curajos, **rigonfiaménto** m. umflare din nou; mărire, creștere || umflătura.

rigonfiare intr. și rifl. a se umfla; a-și mări volumul || tran, a umfla din nou.

rigónfio agg. umflat.

rigóre m. rigoare, asprime, strășnicie; prigione di ~, închisoare grea, detențiune riguroasă || loc. aw. a ~, după, ținând seama; a ~ di legge, după, conform legii; a. ~ di logica, după, potrivit, respectând logica || di ~, de, rigoare, obligatoriu.

rigorosità f. rigurozitate.

rigoroso agg. riguros, sever, aspru || exact, conform unei legi, unei norme.

riguardante agg. referitor, privitor la.

riguardare tran, a privi din nou || a privi în urmă || a privi cu atenție || a considera, a privi drept || intr. a da spre, a fi orientat către || rifl. a se păzi, a se feri.

riguardata f. control, privire rapidă.

riguardévole agg. demn de respect, respectabil; important.

riguardoso agg. atent, grijuliu-prudent || respectuos, modest; timid.

riguastâre tran, a altera, a strica, din nou.

riguargitâre intr. a se revărsa, a trece peste margini: a deborda || a fi plin, a fi ticsit.

rigùrgito m. revărsare; lichid || revărsat; sughiț; vomare ușoară.

rilasciaménto m. relaxare, slăbire.

rilasciare tran, a lăsa din nou || a pune în libertate, a elibera, a ceda, a renunța (la o parte) || a da, a elibera (un act); ~ una ricevuta, a da o chitanță || rifl. a se relaxa, a slăbi.

rilàscio m. eliberare || reținere (la plată, la salariu).

rilassatézza f. (fig.) relaxare.

rilassato agg. relaxat, slăbit, destins.

rilegare tran, a lega din nou || a lega (cărți, reviste etc.) || a monta o bijuterie.

rilèggere tran, a reciti.

rilènto loc. avv. a ~, încet, cu atenție, cu prudență.

rilessâre tran, a fierbe din nou (carnea).

rilevaménto m. ieșire în relief || ridicătură, ieșitură în afară || releveu || reperare || a unei poziții.

rilevare tran, a ridica din nou || a scoate, a lua || ~ un disegno da uno schizzo, a face un desen după o schiță;

rimbalzo m. săritură; salt înapoi; ricoșeu; (fig.) di ~, indirect, prin ricoșeu.

ribamibire intr. a se ramoli, a da în mintea copiilor.

rimbeccare tran, a răspunde; a contrazice, a replica prompt, cu îndrăzneală || a respinge, a face să ricoșeze.

rimbellire tran, și intr. a (se) înfrumuseța || intr. a se face frumos sau mai frumos.

655

RIM - RIM

rambursare;

tran, și mtr. a (se)

tran, a muștra, a
muștrare

rimbiancare tran, a albi din nou ||
a vanii, a spoi din nou || intr. a
albi, a încărunți.

rimbiondire intr. a face, a deveni
blond.

rimbombante agg. răsunător;
zgomotos, huruitor.

rimbómba m. răsunet, zgomot
prelung; huruit.

rimborsabile agg. rambursabil, de
restituit.

rimborsare tran, a rambursa, a
restitui || rifl. a se despăgubi, a-și
relua banii cheltuiți pentru alții.

rimbórso m.
restituire.

rimboschire
împăduri.

rimbrottare
dojeni (cu asprime).

rimbròtto m. dojana,
aspră.

rimbrunire intr. a se întuneca ||
(fig.) a deveni serios, a se
posomori.

rimbucâre intr. și rifl. a reîntra
într-o gaură, în scorbură; a se
ascunde || tran, a băga din nou în
gaură, în groapă.

rimbussolàre tran, a repune
(numerele, bilele) în umă, în sac.

rimediabile agg. remediabil, care
se poate lecu, îndrepta.

rimediare intr. a remedea; a
repara, a îndrepta || tran, a
agonisi, a pune la o parte, a
cîștiga necesarul.

rimediato agg. refăcut, reparat ||
remediat, aranjat la rezezeală.

rimedicâre tran, a îngriji, a trata
din nou.

rimeditare tran, și intr. a medita, a reflecta încă o dată.

rimeggiare intr. a compune, a scrie versuri; a face rime"

rimembranza f. amintire, aducere aminte.

rimembrare tran, a aminti || intr. a-și aduce aminte, a-și aminti.

rimenâre tran, a duce, a însoți, a conduce din nou || a amesteca || a agita.

rimenâta f. amestecare, mestecat || agitare, scuturare || ceartă, dojana.

rimeritâbile agg. demn de a fi recompensat, premiat.

rimeritare tran, a recompensa, a premia.

rimescolanza f. amestec; amestecare; zăpăceală.

rimostranza f. dojana, muștrare.

rimostrare tran, a arăta din nou || a arăta la rândul său || a dojeni, a muștra.

rimpiazzo m. înlocuire, substituire.

rimpicciolire tran, și intr. a (se) reduce, a (se) micșora.

rimpinzamento m. îndopare.

rimpraticire

redobândi

îndemânare, rimprociâre muștra.

rimproverare

tran.

tran.

și rifl. a

dexteritate,

deprindere.

a dojeni, a

tran, a muștra, a

dojeni || a reproșa, a imputa.

rimpròvero m. dojana, muștrare.

rimuginare tran, a amesteca, a

mesteca II a scormoni, a scotoci, a răscoli II (fig.) a frământa, a medita.

rimunerare tran, a răsplăti, a recompensa.

rimunerativo agg. rentabil; remuneratoriu.

rimurâre tran, a rezidi || a închide cu zid, a zidi (ferestre, uși).

rimutâre tran, a schimba din nou || a schimba mai mult.

656

RIN - RIN

rinascènte agg. renăscând, care renaște.

rinascenza f. renaștere.

rinascere intr. a renaște || a crește din nou || (fig.) a recăpăta puteri, a se reîntrema.

rinasciménto m. renaștere, reînflorire || Renaștere.

rinàto agg. renăscut; refăcut.

rincâzo m. prașilă, prăsiere || întărire, sprijin, ajutor; truppe, di ~, trupe de întărire.

rincarare tran, a scumpi, a mări (prețul); ~ la dose, a agrava, a întări (o dojana, o pagubă, etc.) || rifl. a se scumpi (prețul).

rincarnăre tran, a reîncarna || intr. a prinde carne, a se îngrășă || (despre o rană) a se vindeca.

rincarnire intr. și rifl. a se cicatriza || (despre unghie) a "se încarna din nou.

rincaro m. scumpire, urcare de preț.

rincavăto agg. scobit, adânc.

rinchiùdere tran, a închide; a încuia II rifl. a se izola, a se retrage || a se închide în sine.

rinchiùso agg. închis, încuiat | loc închis II țarc, ocol, împrejmuire.

rinciampâre intr., a se împiedica;
a se poticni din nou || a se întâlni
iarăși cu cineva.

rincitrullire tran. intr. și rifl. a (se)
prosti, a (se) ramoli.

rinciviliménto m. civilizare.

rincivilire tran., intr. și rifl. a (se)
civiliza.

rincollare tran, a încleia, a lipi din
nou || rifl. a se revărsa, a se
învârteji.

rincominciare intr. a reîncepe.

rincontrare tran, a reîntâlni || a
întâmpina || rifl. a se întâlni, a se
ciocni || intr. a se întâmpla.

rincóntro m. întâlnire, ciocnire ||
comparație, confruntare.

rincórrere tran, a urmări, a alerga
după cineva || rifl. a se urmări.

rincórsa f. avânt; prendere la ~, a-
și lui avânt; di ~, cu avânt.

rincréscere intr. a simți neplăcere;
a-i părea rău, a regreta; mi
rincresce per lui, îmi pare rău
pentru el || a da neplăcere, a
supăra, a deranja; se noti di
rincresce, te rog, dacă nu te
deranjează.

rincresciménto m. părere de rău,
neplăcere.

rincrescióso agg. supărător;
plicticos, neplăcut || regretabil.

rincrudelire tran, și intr. a (se)
înăspri, a (se) face mai crud ||
(despre o boală) a se agrava.

rinerudiménto m. înăsprire înrăire
(a vremii) || agravare (a unei
răni).

rincrudire intr. tran, și rifl. a (se)
înăspri, a (se) înrăutăți.

rinculare intr. a se da înapoi, a se
retrage || a recula.

rinculo m. recul.

rinfacciare tran, a imputa; reproșa

|| a dojeni.

rinfaccio m. imputare, muștrare ||
imputare, reproș.

rinfagottâre tran, și rifl. (se)

învăluși || a (se) înfășură || a (se)

îmbrăca fără gust, fără eleganță.

rinfervorâre tran, a pasiona a
entuziasma, a îmbărbăta din nou.

rinfierire intr. a deveni mai
viguros, mai puternic, a se
înăspri.

rinfiorare tran, a reînflori || intr, și
rifl. a se împodobi cu flori.

RIN - RIP

rinfocolamene m. reaprindere,
ațâțare, întărire.

rinfocolare tran, a aprinde, a ațâța
(focul) || a întepi, a întărâta.

ringagliardire tran, și intr. a (se)
înviora, a (se) însufleți și mai
mult; a da, a prinde vigoare,
putere.

ringalluzzâre intr. și rifl. a se
însufleți; a prinde curaj; a-și da
aere || a deveni impertinent, a se
obraznici.

ringentilire tran, a înnobila din
nou, mai mult || intr. și rifl. a se
înnobila, a deveni mai delicat.

ringhièra f. estradă, tribună;
amvon || balustradă, rampă (de
scări, terasă, etc).

ringhio m. mârâit, mormăit.

ringhiottire tran, a înghiți din nou
|| (fig.) a înghiți vorba, a înghiți
în sec.

ringiallire intr. a îngălbeni.

ringiovanire tran, și intr. a
întineri.

ringrassâre tran, și intr. a (se)
îngrașă din nou, mai mult.

ringraziaménto m. mulțumire;
cuvânt de mulțumire.

ringraziare tran, a mulțumi.

ringrossàre tran, a îngroșa.

ringrossatùra f. m. îngroșare;
umflare.

rinnalzare tran, a reînălța || a
reliefa, a da relief || intr. și rifl. a
crește, a se înălța mai mult, a
deveni mai mare.

rinnegamento m. renegare;
tăgăduire.

rinneglire tran, a renega, a tăgădui
|| a se lepăda de ceva.

rinnegatóre, -trice m. și f.
renegat.

rinnegazióne f. renegare;
tăgăduire.

rinterrare tran, a îngropa din nou
li a umple cu pământ, a astupa.

rinterrare tran, a întrei || a semăna
grâu trei ani în șir (pe același
loc).

rintoccare intr. a suna, a bate
ceasul || a suna din nou || a
răsuna.

rintócco, -occhi m. bătaie de
clopot, de ceas || bătaie repetată
de ceas.

rintontire tran, și intr. **a** (se)
prosti, a (se) zăpăci.

rintoppàre tran, a întâlni, **a** da
peste cineva || a cârpi, a peteci.

rintrodurre tran, a reintroduce.

rintronaménto m. bubuit, răsunet
puternic; vuiet, huruit.

rintronare tran, a cutremura, a
zgudui (ca efect al unei explozii)
|| a asurzi; a năuci || intr. a bubui;
a răsună puternic; a vui, a hurui.

rintuzzare tran, a ciunti, a reteza;
a toci, a bonți || (fig.) a înfrâna; a
tempera, a reprima || a respinge
(o acuzație etc).

rinùncia și rinunzia f. renunțare.

rinunciare și rinunziare tran, și
intr. a renunța, a lăsa de

bunăvoie; ~ ali eredità a renunța la moștenire.

rinvelenire tran, și intr. a (se) învenina din nou, mai mult.

rinveniménto m. regăsire descoperire || revenire (dintr-un leșin).

rinvenire intr. a-și reveni în fire || tran, a regăsi || rifl. a-și da seama; a-și aminti.

riparata f. reparație ușoară, rapidă.

riparatóre, .-trice m. și f. reparator; .restaurator agg. reparator; giustizia -, dreptate care repară răul săvârșit.

RIP - RIP

riparazióne f. reparație; refacere; esame di -;" corigentă || satisfacție, remediere.

riparlare intr. a vorbi, a spune din nou || rifl. a se împăca, a-și vorbi din nou.

riparo m. adăpostire, salvare; senza ~, iremediabil || remediu, apărare || dig, stăvilor || fortificație.

ripartibile agg. divizibil.

ripartiménto m. împărțire, distribuție || compartiment.

ripartire tran, a împărți, a distribui || a divide, a despărți || intr. a pleca din nou.

ripartizióne f. împărțire, distribuire; repartitie || parte; compartiment.

riparto m. împărțire; distribuire, repartizare || compartiment, sector.

ripassare tran, a trece, a traversa din nou || a revedea, a corecta; a retușa || a reciti, a repeta || intr. a trece din nou (pe undeva).

ripassata f. dojana, ceartă.

ripetènte agg. repetent, care repetă.

ripètere tran, a repeta, a reînnoi || a contrazice, a replica a considera ca derivat din || a cere, a pretinde un drept || rifl. a se repeta.

ripetitóre, -trice m. și f. meditator.

ripetizióne f. repetare || repetiție; orologio a ~, ceas cu sonerie || meditații (la școală).

ripiano m. raft (de dulap) || teren plan neted (pe un povârniș) || treaptă, etaj, terasă.

ripicca f. pizmă; ranchiună; ciudă.

ripidézza f. pantă dreaptă, povârniș greu.

ripigliare tran, a relua; a recupera; a recâștiga || a relua (o conversație) || a replica, a răspunde || intr. a-și reveni, a se reface || rifl. a se corecta.

ripiombare intr. a cădea din nou || a cădea perpendicular || tran, a plomba din nou, a plumbui din nou.

ripopolaménto m. repopulare.

ripórre tran, a pune, || a repune || a pune deoparte, a pune bine || rifl. a se pune pe; a reîncepe să || a se ascunde, a se piti.

riportare tran, a readuce || a duce la loc, înapoi; a aduce cu sine || a raporta, a referi, a comunica || a câștiga, a obține || (despre un desen) a reduce la scară || rifl. a se întoarce || a se referi || a se baza pe.

riportatóre- trice m. și f. raportor || reporter || aparat cu care se reduce la scară un desen.

ripreso agg. reluat || criticat; blamat, dezaprobat.

ripristinaménto m. renovare;

restaurare.

ripristinare tran, a renova, a readuce în uz || a restaura, a restabili.

ripristinato agg. renovat, refăcut; restaurat.

riprodurre tran, a produce din nou; a reproduce || a retipări; a republica || a cita (idei, păreri) || rifl. (despre plante, animale) a se înmulți, a se reproduce || a se reface, a se regenera.

riproduzione f. reproducere.

ripromettere tran, a promite din nou || a promite cuiva, a se obliga || rifl. a spera, a-și închipui că va putea avea.

659

RIP-RIS

ripromissione f. promisiune sigură, asigurare.

riproporre tran, a propune din nou.

ripròva f. probă, dovadă repetată; confirmare || probă cu martori.

riprovare tran, a dovedi din nou, a confirma || a demonstra, a argumenta || a încerca din nou || a dezaproba, a reprobă, a blama || a refuza, a nu recunoaște)| a trânti, a lăsa (la examen) || a respinge, a combate. •

riprovazione f. blam; reprobare; dezaprobare || trântire, lăsare (la examene) || refuz; respingere.

riprovévole agg. reprobabil; care merită dezaprobarea.

riprowedére tran, a avea grijă, a lua măsuri din nou.

ripubblicare tran, a republica.

ripudiare tran, a repudia; a nu recunoaște, a nu accepta, a respinge.

ripudiare tran, a repudia; a nu

recunoaște, a nu accepta, a respinge.

ripudiatóre, -trice m. și f. care repudiază.

ripùdio m. repudiere || divorț || respingere.

ripulita f. curățire; curățenie.

ripullulare intr. a înmuguri din nou || a răsări, a izvorî din nou, de pretutindeni || a renaște.

ripulsa f. refuz, răspuns negativ; respingere.

ripulsíone f. respingere; repulsiune || repugnantă, repulsie.

riputato și reputato agg. stimat, prețuit; reputat, cunoscut, faimos.

riputazióne f. reputație, prețuire, faimă, renume.

riquadratura f. tăiere în patru muchii; ecarisare j| zugrăvire, decorare.

riquadro m. careu; suprafață; compartiment pătrat.

risalito m. parvenit.

risaltare tran, a sări din nou || intr. a sări, a salta || a ieși afară, în relief || a sări în ochi, a fi de efect || a se distinge, a se remarca, a apărea evident.

risalutare tran, a saluta din nou || a răspunde la salut.

risanaménto m. însănătoșire || asanare || dărâmare și reconstruire (a unei case insalubre), redresare (financiară).

risanare tran, și intr. a (se) însănătoși; a (se) lecuï || tran, a asana.

risapére tran, și intr. a (se) afla; a (se) auzi; a (se) ști.

risarcâmento m. reparație || compensație, indemnizație; despăgubire.

risata f. râset; răs.

riscaldaménto m. încălzire; mod de îneălzire || febră, căldura; iritație || aprindere, pornire, pasiune.

riscaldare tran, a încălzi din nou; a încălzi || a excita, a înflăcăra, a aprinde || intr. și rifl. a se mânîia, a se înfuria || a se prinde, a se înflăcăra || a se încălzi din nou.

riscaldata f. aprindere; încălzire.

riscaldatóre m. aparat de încălzit.

riscaldatila f. încălzire.

riscattare tran, a răscumpăra || a libera || a elibera, a salva || rifl. a se elibera, a se răscumpăra || a se despăgubi.

riscattatóre m. eliberator, salvator.

rischiare tran, și intr. a risca.

660

RIS-RIS

rischiarire intr. și rifl. a se însenina || a se limpezi.

rischio m. risc, pericol; a suo ~, pe riscul său propriu, fără nici o pretenție, risechióso agg. riscant || îndrăzneț, căruia îi plac riscurile.

riscìacquaménto m. clătire; spălare.

risciacqâare tran, a clăti; a spăla.

riscontrare tran, a confrunta, a colecționa [[a verifica: a controla II a găsi, a descoperi || rifl. a corespunde, a coincide || a cădea de acord.

riscóntro m. confruntare; verificare, control, revizie || răspuns (la o scrisoare) || confirmare || chitanță, scrisoare de primire || curent de aer (între două ferestre).

riscoprire tran, a redescoperi.

riscòssa f. insurecție, răscoală; revoluție || eliberare; salvare.

riscossióne f. percepere; încasare.

riscotibile agg. exigibil, care poate fi încasat, perceput.

riscotiménto m. tresărire || scuturare.

riscuotitóre, -tn'ce m. și f. perceptor, încasator.

riscuòtere tran, a primi, a încasa, a lua || a scoate (de la amanet) || a scutura, a zgudui din. nou || a recăpăta, a relua; a retrage (creditul) || rifl. a-și reveni, a se trezi || a se elibera || a-și lua revanșa.

riscrivere tran, a serie din nou, a transcrie.

risécco agg. uscat.

risentiménto m. resentment; ranchiună.

risentire tran, a auzi din nou a simți; a resimți || rifl. a se resimți || a se trezi, a-și reveni (din leșin) || a se supăra, a se simți jignit || (despre zid) a se slăbi || (despre vin) a se întări.

risentitamente avv. cu resentment, cu susceptibilitate.

risentito agg. auzit din nou || trezit, deșteptat || plin de resentimente; susceptibil; supărăcios.

riserbâre tran, a păstra)| a rezerva.

riserbatézza f. rezervă; prudență.

risèrbo m. rezervă; prudență; circumspecție || grijă, vigilență:

riservare tran, a închide; a reînchide.

risèrva f. rezervare, păstrare || rezervă; ufficiale della ~ ofițer de rezervă : ~ di caccia, drept de vânătoare.

riservare tran, a rezerva, a păstra; a conserva || rifl. a se reține pentru moment, a sta în rezervă.

riservatézza f. rezervă; prudență, circumspecție.

risicare tran, și intr. a risca.

risico m. risc.

risièdere intr. a sta, a locui; a avea domiciliu, reședința || (fig.) a rezida, a sta în.

riso m. orez* || (plur. f. risa) râs, râset || bucurie, veselie; strălucirea feți, a ochilor.

risòlto agg. rezolvat, soluționat.

risolubile agg. solubil, care se dizolvă; care se reabsoarbe || (fig.) rezolvabil.

risolutézza f. hotărâre, fermitate.

risolvènte agg. și m. solvent.

risòlvere tran, a rezolva, a soluționa || a hotărî, a convinge || a anula, a ajunge (la un rezultat, la o concluzie) || rifl. a se hotărî, a se decide || a transforma, a deveni altceva.

RIS-RIS

risolvibile agg. rezolvabil || care poate fi anulat.

risolvibilità f. însușirea de a putea fi rezolvat, risommâre tran, a readuna.

risonante agg. răsunător; sonor.

risórqere intr. a se ridica, a se înălța || a reînvia, a reînflori || a se reface; a-și reveni.

risorgiménto m. reînălțare; reînflorire || renaștere.

risórsa f. resursă; câștig, profit || expedient.

risospingere tran, a împinge înapoi || a împinge din npu.

risparmiare tran, a păstra, a pune deoparte; a economisi || rifl. a se îngriji, a se cruța.

rispàrmio m. economisire; păstrare economie, sumă economisită; libretto di ~, livret de economii.

rispecchiare tran, a oglindi, a reflecta || a roda, a reprezenta || rifl. a se oglindi, a se reflecta.

rispettabilità f. faptul de a fi respectabil, demn de respect.

rispettare tran, a stima, a prețui; a respecta || a respecta, a păstra, a ține (sărbătorile). *

rispettivo agg. respectiv, al său; al lor; propriu.

rispetto m. respect; considerație; stimă, prețuire observare, respectare (a unei legi) || privință, legătură, relație; per ogni ~, în toate privințele; sotto ogni ~, din mai multe puncte de vedere || poezie populară (de dragoste).

rispettoso agg. respectuos.

rispianâre tran, a netezi din nou || a explica, a declara.

risplendente agg. strălucitor; radios.

rispondere intr. a străluci; a iradia; a radia.

rispondente agg. corespunzător || proporțional, în armonie cu.

rispondenza f. corespondență | proporție, armonie || conformitate potrivire (între dorințe și idealuri).

rispondere tran, și intr. a răspunde; ~ per le rime, a răspunde impertinent, aspru || a corespunde || m. a-și răspunde, a corespunda, ai serie.

rispósta f. răspuns; botta e ~ replică promptă.

rissa f. încăierare; bătaie; ceartă, scandal.

rissare intr. a se încaiera; a se bate; a se certa.

ristabilire tran, a restabili; a reface, a reconstitui.

ristare intr. a sta din nou || a se

opri; a poposi || a înceta || a rămâne || rifl. a se abține, a se reține.

ristorante m. restaurant || agg. recreator. . 4

ristorare tran, a recrea, a odihni, a reface || rifl. a se reface, a mânca ceva. ristoratore, -trice agg. care reface, care înviorează, reînnoiește.

ristòro m. mângâiere; consolare || recreație, odihnă || hrană refacere, restaurare, reînnoire.

ristucchévole agg. plicticos.

ristudiare tran, a studia din nou.

risùcchio m. vârtoare, volbură, ochi, vârtej de apă.

risultante f. rezultată, agg. care rezultă.

risultare intr. a rezulta, reieși; mi risulta che, reiese pentru mine că; non mi risulta, pentru mine nu rezultă clar acest lucru.

RIS-RIV

risvéglìo m. trezire; deșteptare || reînflorire.

risvelăre tran, a dezvălui din nou.

risvòlta f. cotitură.

risvolto m. rever, partea întoarsă a unei haine.

ritagliare tran, a tăia din nou || a decupa.

ritàglio m. bucată tăiată || bucăți de stofă, cupon || scurt răgaz de timp.

ritardatario m. persoană care întârzie mereu.

ritardo m. întârziere.

ritenuta f. reținere (de salariu, etc.) || frânghie (cu care ridici transporturi, obiecte, etc).

ritenutézza f. reținere; rezervă.

ritenuto agg. reținut; rezervat, circumspect, precaut || socotit,

chibzuit || zgârcit, econom.

ritirare tran, a retrage || a retracta
|| a lua, a scoate, a ridica || a trage
din nou ||

rifl. a se strânge, a intra.

ritmico, -ici agg. ritmic.

ritmo m. ritm.

ritróvo m. loc de întâlnire

|j reuniune; vizită; societate; cerc,
serată.

ritta f. dreaptă (mână); a ~, la
dreapta.

ritto agg. drept; în picioare; star ~,
a se ține în picioare.

rituale m. ritual; carte de ritual ||
agg. ritual.

riunión f. reuniune, adunare ||
ședință.

riunire tran, a reuni, a aduna, a
strânge (la un loc) || a împăca
(doi soți) || **rifl.** a se aduna, a se
strânge.

riuscire intr. a reuși; a ieși la
capăt; ~ berte, a avea un rezultat
bun; ~ utile, a se dovedi util; ~
nell'intento, a-și atinge scopul ||
a părea, a se arăta, a face
impresie, ~ simpatico, a fi
simpatie.

riuscita f. reușită || rezultat.

riva f. țărm, mal: essere, a ~, a
ajunge; venire a ~, a ieși la capăt.

rivale agg. rival, concurent.

rivaleggiare intr. a rivaliza.

rivalére rifl. a se prelua din nou, a se folosi din nou de ceva || a-și
reface sănătatea; a se reface.

rivalità f. rivalitate.

rivalsa f. despăgubire,
compensație || revanșă.

rivalutare tran, a reevalua || a
revaloriza, a revalorifica (fig.) a
reconsidera. **rivalutazione** f.
revalorizare || reevalua.

rivangare tran, a săpa din nou ||

(fig.) a scormoni din nou, a dezgropa (chestiuni neplăcute).

rivedére tran, a revedea || a revedea, a reciti, a revizui || rifl. a se revedea; arrivederci! la revedere.

rivelare tran, a revela; a dezvălui, a da pe față, a destăinui || rifl. a se arăta, a se dovedi..

rivelatóre, -trice agg. revelator, revelatoriu || m. revelator.

rivelazióne f. revelare; destăinuire.

rivendicare tran, a revendica || a recupera, a câștiga || a răzbuna din nou || a face să se restituie.

rivendicazióne f. revendicare.

rivenire intr. a reveni.

riverberaménto m. reverberație, răsfrângere.

riverberare tran, a reflecta, a răsfrânge || a topi la foc mare || intr. și rifl. a se reflecta || a avea reverberație || (fig.) a cădea a se răsfrânge asupra.

RIV - ROT

riverbero m. reverberație, răsfrângere, reflexie.

riverènzà f. reverență, respect; Vostra ~ domnia voastră.

riverenziale agg. reverențios, respectuos.

rivenire tran, a saluta cu respect || a respecta a cinși.

riverito agg. foarte onorat, respectat || demn de respect.

riversibile agg. reversibil.

riversibilitâ f. reversibilitate.

rivèrtere tran, a întoarce; a îndoi.

riviera f. râu, fluviu || țarm întins; ~ di diamanti colier de diamante.

rivierasco, -âschi agg. riveran.

rivolgere tran, a îndrepta, a adresa || a răsturna || a învârti || rifl. a se întoarce înapoi; ~ contro, a se ridica împotrivă.

rivolgiménto m. întoarcere; îndreptare către || învârtire ||

răsturnare, mișcare, revoluție.
rivòlta f. revoltă, rebeliune.
rivoltato agg. întors pe dos.
robinia f. salcâm.
robusto agg. viguros, robust, puternic.
rocca f. fortăreață cetate || mici cu critica || a ataca.
roccia f. stâncă || rocă.
recciatóre, -trice m. și f. alpinist.
roccióso agg. stâncos.
rògito m. stipularea, redactarea unui act || act stipulat de notar.
rógna f. râie, scabie || (fig.) necaz, plictiseală || defect, viciu, păcat.
rògo m. rug (pentru arderea ■ cadavrelor) || ardere pe rug.
rotino m. listă; rol.
romànico, anici agg. romanic.
romanità f. romanitate.
romeino agg. roman || m. greutate mobilă (pe brațul balanței).
romànòlogo m. romanist (filolog, lingvist).
romanticismo m. romantism.
romantico agg. romantic.
romanza f. romanță.
romanzare tran, a romanța.
romanzeggiâre tran, a romanța || intr. a spune lucruri de necrezut, de roman.
romanzétto m. scurt roman || (fig.) minciuni || relație amoroasă.
romanzière m., și f. romancier.
romanzo agg. romanic, neolatin || compoziție literară în limbă vulgară || poem, roman cavaleresc |j roman.
romito m. pustnic, sihastru; ermit || agg. solitar, singuratic.
romitòrio m. sihăstrie schit; ermitaj |j loc singuratic.
rondo m. rondo || rondel || rond, piațetă (pe bulevard).

rondóne m. lăstun.

ronzare intr. a bâzâi; a zbârnâi.

ròseo agg. roz, trandafiriu.

rosmarino m. rozmarin.

róso agg. ros; mâncat. *

rósso agg. roșu; veder netto ~, a vedea roșu înaintea ochilor.

rotare intr. a se roti, a se învârti || a rula, a alerga după roate || tran. a roti, a învârti.

rotativa f. rotativă (mașină).

rotatorio agg. rotitor; rotativ || circular.

rotazióne f. rotație; ~ agraria, asolament.

roteare intr. a se roti, a se învârti împrejur || tran, a roti, a învârti în cerc.

roteazióne f. învârtire; rotire, *t*

rotèlla f. roțiță || scut rotund (la romani) || rotula.

rotocalcografia f. procedeu de imprimare fotomecanică.

ROT-RUZ

rotolaménto m. rostogolire; prăvălire.

rotolare tran, și rifl. a (se) rostogoli; a (se) prăvăli || a (se) înfășură, a face sul.

rotondeggiare intr. și rifl. a (se) rotunji, a tinde să devină rotund.

rovinare tran, a doborî, a prăbuși; a distruge, a nimici || intr. a se prăbuși, a cădea cu putere; a se prăvăli || rifl. a se strica || a se mina.

rovinato agg. ruinat; stricat || sărăcit.

rovinóso agg. impetuos; furios || ruinător || precipitat . || abrupt, prăpăstios.

rózzo agg. necioplît, grosolan || incult nefinisat; necizelat; neșlefuit. ,

ru**ba** f. furt, jaf; mettere a ~, a jefuii; andare a ~, a se vinde repedè.

rubare tran, a fura; a jefui.

ruberia f. furt || serie de furturi || hoție, cleptomanie || pradă, lucru furat.

rude agg. aspra || necioplit, grosolan || greu, obositor.

rùdere m. ruină.

rudézza f. grosolănie \{ (fig.) asprime, duritate.

rudimentale agg. rudimentar; elementar.

rudiménto m. rudiment || organ nedezvoltat || formă nefinisată || rudiment, element început, inițiere.

ruffianeria f. proxenetism.

rugbista m. jucător de rugby.

ruggente agg. care rage; care scoate răgete.

rùgghio m. răget; răcnet || muget; urlet.

ruggire intr. a rage; a răcni || (fig.) a urla, a răcni.

rugbi'to m. răget; răcnet; urlet.

rugiadóso agg. înrourat || (despre un fruct) proaspăt, brumat.

rugóso agg. zbârcit, ridat; încrețit; aspru (la pipăit).

rullare intr. a se. legăna || a răsună || a rula, a se mișca || a se rostogoli; a luneca.

rutto m. râgâială.

ruzzolio m. rostogolire, alunecare..

ruzzolóne m. rostogolire, cădere, prăvălire, alunecare.

665

S - SAC

•

S

s (pron. esse; sunetul și litera) s (consoană dentală siflantă); s

impura, s urmat de o altă
consoană; fatto ad esse, făcut
strâmb, în forma de s ||
(prescurtări) S Sud, s și Santo, sfânt.

sabbioso agg. nisipit, nisipos ||
nisipos, ca nisipul.

sabéllico adj. sabelic, al sabelilor.

sabino adj. sabin (locuitor din
Sabinia).

sabotaggio m. sabotaj.

sabotare tran, a sabota/

sabotatâre, -trice m. și f. sabotor.

sacca f. sac, sacoșă de călătorie; ~
d'aria, gol de aer || geantă mare ||
punga || buzunar.

saccapâne m. traistă cu pâinet, la
drum.

saccarifero adj. zaharos.

saccarificare tran, a transforma în
zahăr, a zaharifica.

saccarificazióne f. zaharificare.

sacchétta f. săculeț, sac mic de
voiaj || buzunărel.

sacco, sòcchi m. sac; un ~ e una
sporta, mult de tot; colmare il ~, a
umple măsură, a atinge limitele
permise; comprar la gatta nel ~, a
cumpăra pe nevăzute.

saccomanno m. jefuitor, prădător
(în urma trupelor) ticălos,
nemernic.

saccóne m. saltea (umplută cu
frunze de porumb) || saltea de
paie.

666

SAC - SAT

saccopélo m. sac de dormit (de
blană, etc).

sacèllo m. capelă, bisericuță || altar
păgân (împrejmuit, dar
descoperit).

sacerdotale adj. preoțesc,
sacerdotal.

■ **sacerdote** m. preot, sacerdot.

sacerdotessa f. preoteasă || vestală.

sacrare tran, a sfinți, a. face sacru;

~ a, a consacra ceva, cuiva || rifl.

a se consacra, a se sacrifica.

sacrario m. loc sacru.

sacrato m. piață în fața unei

biserici.

sagittario m. arcaș săgetar || zodia
săgetătorului.

sagittito adj. în formă de săgeată.

sàgoma f. profil, silueta, linie ||
profil linie a feței || tipar, model ||
om stângaci, țeapăn. || panou,
țintă (pentru trageri).

sagomare tran, a da formă (după
tipar); a modela; a da o linie.

sagra f. consacrare, dedicare ||
aniversare, comemorare (cu j)
sărbătoare; serbare; târg caracter
național).

salièra f. solniță.

salifero adj. bogat în sare.

salificare tran, a obține sare.

salina f. salină.

salinità f. salinitate.

salino adj. salin.

sólio m. sacerdot, preot al zeului
Marte.

salire intr. a urca; a sui || a se
ridica, a crește.

salma f. corp mort; cadavru ||
(poetic) trup viu, corp uman.

salmastro adj. sărat; amăru; acru-
amar.

salmeggiare intr. a cânta, a recita
psalmi; a psalmodia || (fig.) a
elogia, a preamări.

salto m. salt; săritură; ~ nel buio, hotărâre rapidă, nechibzuită; (tur
de)» dans; far quattro ~ a dansa
puțin || omisiune (de rânduri, de
pagini), cădere de apă || pădure, teren necultivat.

salumeria f. băcănie, magazin de
conserve (de lux).

salumière m. băcan de lux.

salumificio m. fabrică de conserve
sărate, de săraturi.

salutare tran, a saluta || a
întimpina cu bucurie; a saluta || a
aclama, a proclama || rifl. a se
saluta! adj. salutar; sănătos.

salute f. sănătate; casa di ~, sanatoriu; essere in buona ~, à fi
sănătos; con buona ~ poftă bună!
(la strănut) noroc scăpare,
eliberare.

salutévole m. salutar; care ține de
salutare || salubru.

salvazióne f. mântuire; salvare.

salveregina f. rugăciune (către
sfânta Maria).

salvézza f. salvare; scăpare; (fig.)
ancora di ~, ultima speranță de
salvare.

sàlvia f. salvie, jaleș.

sanguigna f. creion roșiatic ||
desen făcut cu creion roșu.

sanguigno adj. sanguin || sângeriu
|| de culoarea sângelui.

sàpido adj. care are gust; gustos.

sapiènte adj. învățat, doct ||
înțelept.

sarcòfago, -ófagi m. sarcofag.

sarcòma m. sarcom.

satinare tran, a satina.

sàtira f. satiră.

saturnio adj. care ține de Saturn la
~ terra, Italia.

saturnino adj. melancolic, lunatic
|| malattie ~, boli provocate de
intoxicație cu plumb, saturnism.

saturnismo m. saturnism.

667

SBA - SCA

sbalordiménto m. stupefacție;
uimire.

sbalordire tran, a uimi, a nătfci, a
ului a zăpăci || intr. a uluit.

sbalzare tran, a arunca cu putere,
departe || a trânti, a răsturna, a da

jos || a muta dintr-o parte în alta ||
a lucra (artistic).

sbarbatèllo m. imberb.

sbarbatura f. raderea părului (la
fetrul pălăriei).

sbarbicare tran, a dezrădăcina, a
smulge.

sbarbificare tran, a rade barba.

sbarcare tran, a descărca de pe o
navă; a debarca || a trece, a
petrece timpul; ~ il lunario, a o
duce greu, a trăi de azi pe mâine
Il intr. a debarca.

sbarraménto m. barare; baraj.

sbarrato adj. închis, barat || barat,
cu mai multe linii.

sbiancato adj. palid; fără culoare.

sbièco adj. oblic, pieziș; di ~,
cruciș, pieziș; guardare di ~, a
privi chiorăș.

scaldino m. sobiță; cutie cu jăratec
(pentru încălzitul mâinilor).

scalèa f. scară monumentală.

scalèno adj. scalen.

scalétta f. scăriță

scalfarótto m. pantof de casă;
papuc îmblănit.

scalmanato adj. încălzit,
transpirat, obosit.

scâlmo m. furchet.

scâlo m. dană; far ~, a face escală;
~ delle merci, chei de încărcare și
descărcare a mărfurilor.

scalógna f. nenorocire.

scalóne m. scară monumentală.

scaloppina f. șnițel (fără Pesmet).

scalpeilare tran, a tăia cu dalta a
dăltui Il a șterge, a înlătura "cu
dalta.

scalzare tran, a descălța || a mânca, a surpa (un zid) || a lua, a scoate
pământul (de la rădăcina unui
arbore) || (fig.) a zdruncina, a
dobiî, a sluși || a scoate, a
destitui din post || rifl. a se

descălța.

scalzaito adj. surpat; ros la temelie.

scambiare tran, a lua un lucru drept altul; a confunda || a schimba, a preschimba, a da, a lua un lucru în schimbul altuia; ~ tata parola, a sta de vorbă || a schimba (pe cineva) || rifl. a-și schimba reciproc (salutul, etc).

scaracchiare intr. a expectora.

scaracchio tn. flegmă, expectorație.

scarcerire tran, a libera din închisoare || a lăsa liber.

scaricatură f. descărcare; descărcătură.

scarico m. descărcare; bolletta di ~, autorizație de scoatere a unei mărfi din depozit || depozit de gunoi scurgere (de apă murdară) || defecare || (flg.) justificare; a sito ~, în favoarea lui.

scarpa f. gheată; pantof || taluz, povârniș (de șanț).

scartato m. reformat (la armată).

scarto m. alegere || înlăturare, dare la o parte || rebut || deșeu || (la joc de cărți.) carte lepădată.

scartocciare tran, a despacheta || a dezghioca (porumbul).

scartocciatura f. dezghiocarea porumbului.

scartòccio m. cornet || cartuș, tub de cartuș || cartuș, ornament || frunză (de porumb).

scartòffia f. hârtoage.

668

SCA-SCH

scasare intr. a se muta || tran, a evacua, a alunga, a scoate din casă.

scassare tran, a sparge || a deșțeleni (un teren) || a casa, a

anula (o hotărâre) || a scoate din ladă.

scassato adj. rupt, spart || (despre un teren) deștelenit.

scassato ra f. scoatere din lăzi, despachetare || casare, anulare.

scassiniâre tran, a sparge, a forța (un zid, o ușă).

scasso m. spargere, efracție || deștelenire.

scatarrare intr. a tuși mereu; a expectora || tran, a murdări cu expectorații.

scatenare tran, a libera, scoate din lanțuri || a dezlănțui || rifl. a se dezlănțui a izbucni.

scatenio m. zgomot; zăngăni de lanțuri.

scâtola f. cutie; rompere le ~ a plictisi pe cineva; rompi ~, plicticos.

scavalcare tran, a da jos; a trece, a sări peste (un zid) || a trece înaintea altora a lua locul altuia || intr. a descăleca.

scavaménto m. săpare || săpătură. scavare tran, a săpa || a scobi, a adânci || (fig.) a dezgropa, a aminti ceva uitat.

scavatóre, -trice m. si f. săpător; macchina ~, excavator.

scavatrice f. excavator.

scavatura f. săpătură || excavație.

scavo m. săpare; săpătură; materiale di ~, material dezgropat || săpătură.

scazònte adj. perimetru iambic.

scazzottare tran, a lua la bătaie.

scégliere tran, a alege || a tria; a separa.

sceicco m. șeic.

scellerâggine f. ticăloșie; nemernic.

scelleratézza f. faptă ticăloasă;

nemernicie.

scellino m. șiling.

scélta f. alegere; selecție; a ~, după plac; proniozione a ~, promovare după merit (nu după vârstă).

sceltézza f. excelență; perfecțiune; eleganță.

scélto adj. ales, preferat || excelent || elegant, de elită.

sceinàre tran, și intr. a (se) micșora, a (se) diminua, a (se) reduce; a scădea.

scemènza f. nerozie; copilărie || tâmpenie, prostie.

scémo adj. micșorat, diminuat, redus; care nu este plin || prost nerod, imbecil, tâmpit.

scempiàggine f. prostie; nerozie; tâmpenie.

scempiare tran, a reduce la simplu (ceea ce este dublu), a simplifica la unitate || a sfâșia, a masakra || a distruge, a ruina.

schèda f. fișă || buletin (de vot)

schedare tran, a fișa.

schedàrio m. fișier.

schedatóre, -trice m., f. persoană care întocmește fisc.

schéggia f. schijă || așchie; țandăra || stâncă, piatră.

scheggiare tran, a așchia || a face țandări; a sparge, a rupe || a lovi cu o schijă.

schelètrico adj. scheletic, osos.

scheletrire tran, a slăbi, a face să devină schelet || rifl. a deveni ca un schelet.

schèletro m. schelet || carcasa, osatură (de corabie) || (fig) schemă.

schèlita f. schemă; ~ di legge, proiect de lege.

scherano m. ucigaș; bandit.

SCH - SCO

schérma f. scrimă; (fig.) polemică.

schitarrata f. cântat plecticos la chitară.

schìudere tran, a deschide; a întredeschide || a explica; a dezvălui, a desluși.

schiuma f. spuma; la ~ della società, drojdia societăți.

schiumare tran, a lua spuma.

schiumróla f. lingură de luat spuma.

schìuso adj. deschis.

schivare tran, a evita; a ocoli.

schivata f. ocolire, evitare.

sciasùra f. nenorocire; năpastă; nefericire.

sciamatura f. (despre albine) roire, roiște, roit.

sciame m. roi de albine || (fig.) mulțime.

sciâmma m. mantie (de războinic și nobil abisinian).

sciampagna f. șampanie.

sciampagnóne m. chefliu.

sciancare rifl. a se deșela || a se schilodi; a deveni schilod, șchiop || tran, a deșela.

sciancato adj. deșelat, șchiop, schilod.

scianting m. șantung. ,

sciarada f. șaradă.

sciare intr. a schia.

sciarpa f. eșarfă || fular.

sciatica f. sciatică.

sciàtico agg. sciatic.

sciatóre, -trice m., f. schior, schioare.

sciatòrio agg. care ține de schi.

scioppare tran, a face sirop || a fierbe în sirop || (fig.) a consola.

scioppato m. sirop. -

sciròppo m. sirop.

scioppóso adj. siropos.

sciupare tran, a strica a prăpădi, a

iroși; a șubrezi; a distruge || a cheltui fără socoteală, a iroși (bani, timp) || rifl. a se strica, a se prăpădi.

scivolóso adj. alunecos.

scieròsi f. scleroză.

scleròtica f. sclerotica.

scoccare intr. (despre săgeți) a țâșni, a se slobozi || (despre un resort) a se destinde || (despre un ceas) a bate || tran, a pupa, a săruta (cu zgomot) || a arunca (o săgeată) || a trage la minciuni.

socciare tran, a sparge (ouă, vase); || a plictisi; a pisa || rifl. a se plictisi.

socciatóre, -trice m. și f. pisălog.

socciatura f. plictiseală; pisălogeală.

scodare tran, a tăia coada (unui animal).

scotâto adj. fără coadă || cu coada tăiată.

scodèlla f. farfurie adâncă de supă; ceașcă; castron.

scodellare tran, a servi supa || a răsturna a vărsa || (fig.) a vorbi mult, a înșira.

scolorire tran., intr. a decolora, a păli || rifl. a se decolora.

scolorito adj. decolorat || palid, stins.

scolpare tran, a desvinovăți; a justifica.

scolpire tran, a sculpta || a grava, a întipări (în minte).

scólta f. sentinelă.

scombiccherare tran, a mâzgăli.

scombinare tran, a desface || a anula; a face să cadă un aranjament, o înțelegere.

scombinalo adj. ușuratic, zăpăcit; extravagant.

scombussolaménto m. tulburare,

răvăşire, răscolire || ' răscolire,
dezordine.

670

SCO - SCO

scombussolare tran, a răsturna, a
răscoli, a răvăşi; a întoarce pe dos
I a tulbura grav.

scomméssa f. pariu; obiectul unui
pariu.

scomméttere tran, a paria || a
desface, a dezlipi || a dezbină || a
demonta.

scommettitóre, -trfce adj.
dezbinator, intrigant; || jucător (la
•r un pariu), **scommettitura** f. desfacere;
dezlipire; demontare || parte
dezlipită; parte demontată.

scomodare tran., rifl. a (se)
deranja; a (se) incomoda.

scomodită f. incomoditate;
neajuns; supărare.

scòmodo adj. incomod; supărător
m. incomodare, deranj;
supărare.

scompaginaménto m. deranj;
răsturnare.

scompaginare tran, a strica
ordinea, succesiunea (unui
raţionament) || a strica paginaţia ||
a tulbura, a produce dezordine jj
rifl. a se tulbura; a fi
descumpănit, **scompagnatura** f. desperechere.

scompagno adj. desperecheat.

scomparire intr. a dispărea || a nu
face impresie bună.

scomparso adj.» dispărut.

scompartiménto m. despărţituri. ||
compartiment || parte, panou (de
politic).

scompensato adj. descumpănit,
dezechilibrat.

scompènso m. descumpănire,
dezechilibru.

scompiacènte adj. nepolíticos;

neamabil.

scompiacènza f. lipsă de
amabilitate.

scompiacere tran, a nu mulțumi pe
nimeni || intr. a nu fi amabil a nu
fi binevoitor:

scompigliare tran, a tulbura; a
agita; a perturba || a zăpăci; a
învălmăși.

scompiglio m. răsturnare;
zăpăceală; învălmășeală;
dezordine.

scompisciare tran, a murdări
urinând rifl. a urina
murdărindu-se; ~ dalle risa, a
râde cu hohot, a nu mai putea de
râs.

scompletare tran, a descomplecta.

scompletare tran, a descompleta.

scomplèto adj. descomplectat ||
incomplet.

scompórre tran- a desface; a
demonta || a deranja; a strica || a
descompune [] rifl. a se
descompune || a se tulbura; a se
schimba la față; senza ~, fără un
gest.

scomposizióne f. despărțire ||
desfacere; descompunere.

scompostézza f. lipsă de ținută ||
atitudine neglijentă; necuviință.

scompósto adj. nepolíticos; cu o
ținută urâtă || tulburat la față
(despre un raționament) nelegat;
fără legătură.

scomputâbile adj. ce trebuie sau
poate fi scăzut, redus (dintr-o
socoteală).

scomputare tran, a scădea dintr-o
socoteală, a reduce.

sconcertaménto m. tulburare,
descompunere.

sconcézza f. nerușinare; indecență
|| urîțenie, diformitate, grosolănie.

sconciare tran, a strica || a deranja
|| rifl. a avorta || a-și rupe (un
picior etc.) a se strica, a se
deranja.

671

SCO - SCÒ

sconciatura f. avort || avorton,
urîtenie; pocitanie lucru
nereușit; lucru prost făcut.

scóncio m. indecență, nerușinare ||
stricăciune; daună; pagubă || adj.
urât; hidos; diform; dezgustător ||
indecent; obscen; parole ~,
înjurături.

scontróso adj. arțăgos : gâlcevi tor
irascibil || ursuz, retras.

sconturbare tran, a tulbura
profund.

sconvellévole adj. nepotrivit;
nedemn; necuviincios.

sconveniente adj. nedemn;
nepotrivit; necuviincios || mojie.

scooter m. motocicletă, scuter.

scópa f. mătură || joc de cărți.

scopare tran, a mătura || a lovi cu
mătura.

scopata f. lovitură cu mătura ||
măturat; măturătură.

scopéto m. plantație de măhuri.

scopétta f. măturică || perie.

scopettóni m. plur. favoriți.

scopiazzare tran, a copia prost || a
plagia.

scopista m. jucător de cărți.

scopo m. scop; țintă.

scopóne m. un joc de cărți.

scopiaménto m. explodare ||
plesnire; crăpare.

scoppiare intr. a exploda || a se
descărca || a pocni || a plesni; a
crăpa || (fig.) a izbucni; ~ in
pianto, a izbucni în plâns.

scoppiettare intr. a pârâi; a trosni
|| a pâlpâi, **scordato** adj. uitat || dezacordat.

scòrfano m. porc-de-mare || pocitanie, om pocit.
scòrgere tran, a zări; a observa || a vedea dintr-o dată.
scòria f. zgură; ~ vulcanica, -lavă răcită || reziduu, rămășiță, rest.
scornacchiare tran, a rușina; a-și bate joc, a lua în derâdere.
scornâire tran., rifl. a (-și) rupe coarnele || (fig.) a lua în derâdere; a se face de rușine; a-și bate joc.
sconitito adj. batjocorit; rușinat; luat în derâdere.
scornatura f. batjocorire; luare în derâdere || rupere de coarne.
scòrno m. rușine; insultă; ofensă, pagubă.
scoronare tran, a tăia, a rupe coroana unui dinte a tăia coroana copacilor || a detrona.
scorrazâre intr. a hoinări || a jefui, a prăda; a face incursiuni.
scórrere intr. a curge || - a trece || a trece repede; a aluneca || (despre stil) a fi curgător || tran, a parcurge repede (un text) || a străbate.
scorreria f. parcurgere; străbatere || prădare; jefuire, devastare.
scorrettézza f. incorectitudine morală; viață incorectă || greșeală, eroare.
scorrètto adj. incorect; greșit || incorect (la purtare).
scorrévole adj. curgător || fluid || care alunecă ușor.
scorrevolézza f. fluiditate.
scorriménto m. curgere; alunecare || izvor.
scorsa f. parcurgere rapidă (a unei cărți); dare una ~, a parcurge în grabă.
scórso adj. trecut; sfârșit.
scorsóio adj. alunecător, curgător;

nodo ~, nod care cu cât se trage cu atât se strânge mai **mult**.

scòrta f. călăuză (mai ales în armată) || escortă || provizie, rezervă (de alimente); ~ viva, animale de muncă; ~ morta, utilaj agricol.

672

SCO - SCU

scortare tran, a întovărăși; a conduce; a călăuzi.

scortecciare tran, a coji || a da jos zugrăveala.

scortecciatura f. cojire; jupuire || coșcovire || loc cojit; coșcovit.

scortése adj. nepolíticos, mojie, bădăran.

scortesia f. lipsă de politețe; mojie; bădărănie.

scorticaménto m. jupuire || cojire.

scorticare tran, a jupui || a juli || (fig.) a jumuli, a jupui, a jefui.

scorticatura f. jupuire; cojire || jupuitură.

scòrto adj. călăuzit, condus || clar, deschis, evident.

scòrza f. scoarță || coajă, crustă, piele || aparență.

scòssa f. scuturătură; zguduitură; zdruncinătură || (fig.) zguduire; nenorocire; lovitură.

scòsso adj. zguduit; tulburat; zdruncinat || păgubit || lipsit de; cavallo ~, cal fără călăreț.

scossóne m. ropot.

scostumatézza f. purtare rea || destrăbălare; libertinaj.

scostumato adj. depravat; destrăbălat.

scotennare tran, a jupui de piele; || a scalpa.

scotiménto rn. scuturătură || hurducătură || trepidație.

scottante adj. arzător; fierbinte;

care frige; care opărește ||
pasionat || iritant; primejdios.
scottare tran, a opări; a arde || a
frige || a ofensa; a jigni || intr. a
frige; a arde, rifl. a se frige, a se
opări.

scottata f. arsură; opărire || frigere;
prăjire ușoară.

scottatura f. arsură || opăreală.

scòtto adj. răsfierț || m. socoteală,
notă de plată; (fig.) pagare lo ~,
a-și ispăși piăcatele.

scovare tran, a scoate din bârlog,
din vizuină, din culcuș || a
descoperi, a găsi.

scóvolo m. perie, mătură
cilindrică.

scozzése adj. scoțian (despre
țesături) ecosez.

scozzonare tran, a domestici; a
îmblânzi || a îndruma, a da
primele cunoștințe || a educa, a
ciopli, a forma.

scozzonatura f. domesticire;
îmblânzire || cioplire; formare.

scozzóne m. dresor de cai.

screpolare tran., intr., rifl. a crăpa
(despre piele, vopsea) || a se
coșcovi, plesni.

screpolatura f. crăpătură subțire
(a pielii, a buzelor) || plesnătură ||
coșcovire

screziare tran, a împrăști; a bălța.

screziato adj. pestriț; bălțat.

screziatura f. bălțare; pestrițare.

scrèzio m. neînțelegere; conflict;
disensiune; diferend.

scriba m. scrib || teolog, (la vechii
evrei).

scroccatóre, -tríce m., f. escroc;
ticălos || parazit; linge-blide.

scroccheria f. escrocherie.

scròcchio m. v. scròcco.

scrostare tran, a descoji || a da jos

tencuiala || rifl. a se descoji, a se coșcovi.

scrostato adj. coșcovit, descojit; cu tencuiala căzută.

scrupolo m. scrupul.

scucitura f. loc descusut.

sculaccióne m. bătaie bună | cădere pe șezut.

sculettare într. a merge legănat.

scultóre, -trice m., f. sculptor.

scultòrio adj. sculptural.

673

SCU-SED

scultura f. sculptură.

scuòla f. școală; ~ pubblicatala de stat; maestro di ~, învățător; ~ promiscua, școală mixtă.

scuòtere tran, a clătina, a scutura || zgudui; a zdruncina, || a lepăda, a arunca (jugul etc.) || a tulbura, a emoționa.

scure f. secure; topor; bardă.

scurézza f. obscuritate, situație obscură; modestă.

scuriccio adj. închis întunecat (despre culoare).

scurire tran, a întuneca || într., rifl. a se închide la culoare || a se insera,, a se întuneca.

scurità f. obscuritate; întunecime.

scuro adj. închis (despre culori) || întunecat || întunecos; fără lumină || necunoscut; obscur || m. culoare închisă || întuneric || oblon.

scórra m. bufon trivial.

scurrile adj. vulgar; trivial; licențios.

scurrilità f. vulgaritate, trivialitate.

sdraia f. fotoliu de întins; șezlong.

sdraiata f. tolănire, culcare pe spate.

sdraiato adj. întins (pe spate) || tolănit.

sdràio m. tolănire; poltrona a ~,

fotoliu de întins, șezlong.

sécca, sécche f. lipse de apă;
uscăciune || fund de mare || vad ||
banc de nisip.

sécchio m. hârdău || găleată.

sécco adj. uscat; arid; sec;
secătuit; slab || decis, ferm || m.
secetă || loc uscat; uscat; lasciare
în ~, a părăsi; tirare la nave ins., a
trage corabia pe uscat.

seccume m. uscătură || uscăciune.

secolare adj. secular, de secole ||
secular, lumesc, laic, mirean;
clero ~, preoțime (în contrast cu
călugăria); bēni ~, bunuri
civile (în opoziție cu cele
bisericești) (|| m. laic, mirean.

secolarizzare tran, a răspopi || **a**
seculariza || a laiciza || rifl. a se
răspopi; a se face mirean.

secolarizzazióne f. secularizare ||
laicizare.

sècolo m. secol, veac || viață laică, lumească.

secónda f. placentă.

secondare tran, a ajuta; a favoriza;
a sprijini; a secunda || a urma, a
veni după |(a expulza placenta.

secondàrio adj. secundar;
insegnamento ~, învățământ
secundar, mediu || secundar, mai
puțin important || accesoriu.

secondino m. temnicer.

secóndo adj. num. ord. al doilea;
secund; minuto.s., secundă ||
secundar; inferior || favorabil;
propice; venti ~, vânturi
favorabile || loc. adv. a ~, potrivit, conform ((m. secund |(adv.
favorabil || în al doilea rând ||
prep. conform, potrivit || după; ~
le regole, după reguli.

sedentàrio adj. sedentar.

sedére intr. a șede; mettersi a
sedere, a se așeza || a se afla; a fi
situat || (despre un tribunal) a ține

ședințe; a fi în ședință || m. ședere
|| șezut; dos.

sedia f. scaun; ~ gestatoria, tron pe
care este purtat Papa |j| seaun, reședință; ~ apostolica, Sf. Scaun.

sediario m. purtător al tronului (pe
care este purtat papa).

sedicenne adj. în vârstă de
șaisprezece ani.

sedicente adj. pretins; așa-zis.

sedicesimo adj. num. ord. al
șaisprezecelea || în ~, (format de
carte) în 16 || m. șaisprezezime.

sédici agg., num. card, șaisprezece.

674

SED- SEN

sedicina f. (un total de)
aproximativ șaisprezece, una ~ di
alunni, aproximativ șaisprezece
studenți.

sèggio m. tron; jilț || scaun.

seggiola f. scaun |] căprior.

seggiolaio m. fabricant, vânzător
de scaune.

seggolino, seggiolina m., f. scaun
de copii || scaun la spatele unei
trăsuri || loc de pilot (în avion).

seggiolóne m. jilț || scaun înalt (de
copil).

seggiovia f. funicular; teleferic (cu
scaune, fără cabină).

seglleria f. ferăstrău, joagăr.

seghettâre tran, a dința; a zimța.

segmentale adj. care ține de
segment.

segmentazióne f. segmentare.

segménto m. segment.

segnalibro m. semn de carte.

segnacaso m. propoziție (pentru
indicarea cazului unui
substantiv).

ségo m. seu.

segóso aga. cu |j|ust de seu, care
conține seu.

segregaménto m. izolare;

segregare.

segregazione f. segregatie; izolare.

segretèzza f. discreție.

segrèto agg. secret; tainic || m.

secret; taină; ~ di Pulcinella,

secret cunoscut de toți.

seguace adj. care urmează || m.

aderent; partizan: discipol.

seguente adj. care urmează;

următor.

seguire tran, a urma, a veni după

Il a continua || a mări || intr. a

continua || a urma (ca o

consecință) || a se întâmpla.

séguito m. suită; cortegiu || șir;

sucesiune (de ani) || urmare; rest

II urmărire.

seguito adj. urmat || întâmplat;

continuu; continuat.

sèi adj. num. card, șase; alle ~, la

ora șase || m. șase (cifra,

numărul) || carte de joc.

seicènto adj. num. card, șase sute;

ii ~, secolul **al XVII** -lea.

sélce f. cremene; silice || piatră de

pavaj || pavaj.

sellare tran, a înșăua, a pune șaua.

selleria m. șelărie (meșteșug;

prăvălie de șelar) || partea din

grajd unde se țin șeiile, hamurile.

semènza f. sămânță || sămânță

coaptă (de dovleac).

semenzàio m. pepinieră; răsadniță

|| loc de păstrare a semințelor,

hambar || vânzător de semințe.

semestrale adj. semestrial.

semèstre m. semestru.

sémi prefix, semi, pe jumătate.

semiapèrto adj. deschis pe

jumătate.

semibrève f. notă egală cu o

bătaie; patru sferturi.

semicérchio m. semicerc.

semichiuso adj. întredeschis.

Sempronio m. Semproniu (nume);
(în expr.) Tizio, Caio e ~, cutare;
cutare și cutare; || un om
oarecare.

sènape f. muștar.

senapato adj. gătit cu muștar; carta
~, hârtie cu muștar (pentru
comprese).

senório m. vers de șase silabe.

senato m. senat; ~ accademico,
consiliu de universitate.

senatoconsulto m. decret emis de
senatul roman.

senatóre, -trice m. și f. seriator.

senatoriale adj. senatorial.

senatòrio adj. senatorial,
aparținând demnității de senator.

senescènza f. îmbătrânire;
bătrânețe.

675

SEN - SET

senése adj. sienez, din Siena.

senile adj. bătrân; de bătrân.

senilità f. bătrânețe; senilitate.

senóre adj. mai bătrân (decât alții),
senior.

sénno m. prudență; înțelepciune;
chibzuință; tornare în ~, rași
reveni în minți; far ~, cumiști.

sènza prep. fără; ~ fallo, desigur; ~
altro, imediat; sigur, fără
îndoială.

sèpalo m. sepală.

separàbile adj. separabil.

separaménto m. separare.

separare tran, a separa; a despărți.

separatismo m. separatism.

separatista m. separatist.

separativo adj. care separă,
separator.

separazione f. separație;

despărțire; ~ di fatto, separație de
fapt, divorț fără sentință legală; ~
legale, divorț l*j* analiză.

sepolcrale adj. sepulcral; funerar,
de mormânt; voce ~, glas
cavernos.

sepolcrelo m. loc presărat cu
morminte (mai ales antice) |
mausoleu, mormânt de nobil.

sepólto adj. înmormântat
scufundat, adâncit în durere.

sepoltura f. înmormântare
mormânt; groapă.

seppure conj. chiar dacă; cu toate
că.

sèpsi f. infecție.

sequestrante m. persoană care
cere punerea sub sechestru.

sequestratário m. depozitar de
lucruri sechestrate.

sequèstro m. sechestru;
sechestrare.

sequòia f. conifer gigant.

séra f. seară; buona ~, bună seara;
sta ~, astă seară da ~, de scară
(haină etc); || după amiază.-
sërbo m. păstrare; mettere in ~, a
pune, a ține în păstrare.

serenata f. serenadă.

sermone m. predică || grai, limbaj,
limbă]| dojana, morală.

sermoneggiare intr. a ține predici;
a tine discursuri.

seròtino adj. tardiv; târzielnic :
târziu || care are loc spre seară, în
amurg, târziu. serpàro m.
îmblânzitor de șerpi.

sèrpe m., f. șarpe.

serpeggiaménto m. șerpuire;
unduire.

serpeggiare intr. a șerpui; a se târî
|| (fig.) a se strecura, a se infiltra.

sèsamo m. susan; ~ apriti, facă-se
minunea.

sesquipedale adj. mare, enorm.

sessagèsimo adj. num. ord. al
șaizecilea. -

sessanta adj. nun. card, şaizeci.

sessantènne adj. de şaizeci de ani.

sessantennio m. perioadă de şaizeci de, ani.

sessènne adj. în vârstă d şase ani.

sessènnio m. durată de şase ani. .

sessióne f. sesiune.

sèssso m. sex.

sestière m. a şasea parte dintr-un oraş; cartier; raion; mahala.

sestile adj. luna august (la romani).

sestina f. strofă de şase versuri.

sèsto adj. num. ord. al şaselea || m. şesime.

sèsto m. aşezare; ordine: rânduiala

|| mettere în ~, a pune în ordine ||

curbă || arco a tutto ~, arc

semicircular, românie; arco a ~

acuto, arc ogival, gotic.

séta f. mătase; ~ gloria, bumbac mercerizat, mătăsos.

setàccio m. sită; ciur.

setàceo adj. mătăsos.

setaiólo m. mătăsar || negustor de mătăsuri.

SET -SFO

séte f. sete.

seteria f. mătăşărie.

setificio m. fabrică de mătase.

sétola f. păr aspru (de porc).

setoloso adj. plin de păr.

sètta f. sectă.

settanta adj. num. card, şaptezeci.

settantènne adj. (în vârstă) de şaptezeci de ani.

settantèsimo adj. num. ord. al şaptezecilea || m. a şaptezecia parte; şaptezecime.

settantina f. vârsta de aproximativ şaptezeci de ani || - aproximativ şaptezeci.

settàrio adj. sectar; de sectă || m. membru al unei secte || sectar, partizan al unei secte.

sètte adj. num. ord. șapte.
settecentèsimo adj. num. ord. al șaptesutelea || a șaptesuta parte.
sèttico adj. septic; infectat.
settifórme adj. de șapte feluri.
settilustre adj. de treizeci și cinci de ani.
sfera f. sferă; bilă || mediu social; condiție, stare || cadran de ceasornic || ac de ceasornic, arătător.
sfericità f. sfericitate; rotundime.
Sfèrico adj. sferic.
sferòide m. sferoid.
sferisterio m. loc pentru sportul cu mingea.
sfiatare intr. a răsufla, a lăsa să iasă în afară (gaze etc.) j| a nu se închide bine || a răsufla || a se evapora || rifl. a răcni: a-și pierde răsuflarea țipând.
sfiatato adj. fără răsuflare; cantante ~, cântăreț care și-a pierdut glasul.
sfiatatóio m. răsuflare; fereștruire (de pivniță etc.) || orificiu de respirație, de expulzarea apei (la cetacee).
sfiatatura f. răsuflare; eșapament (de gaze) || pierderea respirației.
sfocato adj. neclar; scoasă prost (fig.) confuz.
sfociaménto m. largirea gurilor unui fluviu || vărsare.
sfociare intr. a se vărsa în alt fluviu, în mare etc.
sfoderare tran, a scoate, a trage sabia din teacă || a scoate căptușeala (unei haine).
sfogare tran, a scoale, a da afară || a revărsa; ~ l'entnusiasmo, a-și revărsa, a-și cheltui entuziasmul || intr. a ieși, a izbucni || rifl. a se ușura; a-și revărsa inima;;s. con

uno, a-și deschide sufletul cuiva ||
a-și face o poftă, a-și împlini
dorința.

sfogato adj. ușurat, care și-a vărsat
durerea.

sfogatíoio m. deschizătură;
răsufălătoare.

sfoggiare intr. a se îmbrăca luxos, a face lux || tran, a etala (haine, bijuterii,
știință).

sfoggiato adj. încărcat cu
ornamente || izbitor (de mare).

sfoggio m. etalare (de lux, de
știință); împăunare, paradă.

sfondare tran, a desfunda; a scoate
sau a sparge fundul; ~ i calzoni, a
rupe fundul pantalonilor || a
prăbuși; a face să prăbușească || a
sparge (o ușă, un front) || intr. a
reuși, a trece înaintea altora || a
ajunge la fiind; a se termina.

sfondato adj. desfundat; fără fund;
ricco ~, putred de bogat.

sfóndo m. fond || priveliște;
panoramă || perspectivă.

sformato adj. deformat;
schimonosit; desfigurat
terminat || m. budincă; omletă.
sfornaciâre tran, a scoate din
cuptor.

677

SFO - SGA

sfornare tran, a scoate din cuptor ||
(fig.) ~ un libro, a publica, a
scoate o carte, sfornire tran, a lua
(cuiva ceva) || riti, a se lipsi de
cele necesare.

sfornito adj. lipsit de;
neaprovizionat cu.

sfotuna f. nenorocire; nenoroc ||
adversitate; potrivnicie.

sfortunatamente adv. din
nenorocire.

sfortunato adj. nenorocit; nefericit
Il funest, aducător de nenorocire;

nefast.

sforzamento m. efort; sfortare ||
constrângere; silire.

sforzare tran, a forța; a constrânge
II a sparge, a forța (o broască) || a
viola; a violenta.

sforzato adj. forțat; nenatural ||
exagerat; excesiv sleit de
putere.

sforzatura f. efort; constrângere ||
forțare, spargere (a unei uși) ||
lucru, situație forțată.

sförzo m. efort; sfortare; trudă,
opintire.

sfóttare tran, a batjocori.

sfracellare tran, a zdrobi; a
sfărâma; a strivi.

sfragistica f. sfragistici, studiul
peceților.

sfrangiare tran, a destrăma, a
preface în franjuri.

sfrangiato adj. în franjuri;
destrămat.

sfuggente adj. care se subtrage;
fronte ~, frunte joasă și îndreptată
înapoi.

sfuggire tran, a evita; a. fugi de; a
ocoli II intr. a scăpa (din mână) ||
a se sustrage || a strecura; a trece
neobservat; a scăpa atenției; nulla
gli sfugge, nimic nu-i scapă.

sfuggito adj. scăpat (de la o
primejdie) || care se sustrage; di
sfuggita, în goană.

sfumare intr. a se preface în fum;
a se evapora || (fig.) a se risipi; a
se împrăștia; a dispărea || tran, a
afuma || a face să evaporeze || a
estompa, a nuanța.

sfumato adj. degradat; estompat;
nuanțat || m. nuanțare.

sfumatura f. estompare; nuanțare
. nuanță, deosebire
imperceptibilă.

sfuriata f. acces de furie,
răbufnire; izbucnire grabă,
zăpăceală.

sfuso adj. neînpachetat, vărsat.

sgabèllo m. taburel; scaun de
bucătărie.

sgabuzzino m. cămăruță || odăiță,
cămară, debara.

sgallettare intr. a face pe
spiritualul.

sgallettio m. deșteptăciune;
vioiciune.

sgambata f. alergătura; cursă
lungă, obositoare.

sgambato adj. fără picioare || fără
tulpină, fără codiță (despre
floare).

sgambettare intr. a da din picioare
|| a merge repede, cu pași mici.

sgambettata f. fugă; cursă, **sgambétto** m. țopăială || piedică cu
piciorul; dare lo ~, a pune piedică
|| (fig.) a lua locul altuia, a-l
scoate din slujbă.

sganasciare tran, a rupe fălcile || a
sparge; a rupe; a strâmba || a
strica y rifl. a se rupe.

sgangheraménto m. ieșire din
țâțâni dislocare; rupere'
scrântire || dezordine.

sgangherare tran, a scoate din
țâțâni || a sparge, a rupe || a
' **678**

SGA-SGR

disloca un os; a scrinti || rifl. a se
disloca.

sgangherato adj. scos din țâțâni,
din balamale; dislocat ||
dezordonat || deșelat, sleit de
puteri.

sgarbataggine f. nepolitețe;
mojicie; bădărânie.

sgarbatézza f. gest de mojicie, de
bădărânie, grosolânie.

sgarbato adj. mojit, bădăran.

sgarberia f. mojiție; bădărănie.
 sgarbo m. act, gest de mojiție; de bădărănie; ricevere uno -, a primi un afront.
 sgargiante adj. frapant; izbitor || extravagant; excentric.
 sgarrare tran., intr. a nu fi precis, exact; a greși || a se rătăci; a se abate.
 sgarro m. eroare; greșeală.
 sgattaiolare intr. a ieși grăbit; a ieși pe furiș; a se strecură.
 sgavezzare intr. a huzuri || a trăi numai pentru plăceri; a benchetui.
 sghërro m. bandit; tâlhar || asasin plătit || polițist; zbir || călău || nemernic, sgignazzamento m. rânjet.
 sghignazzare intr. a râde
 zgomotos și batjocoritor; a râde fără rușine.
 sghignazzata f. răs zgomotos grosolan, batjocoritor.
 sghimbescio adj. strâmb; oblic || m. linie oblică, piezișă; a ~, oblic, pieziș.
 sgobbare intr. a trudi; a munci mult; a roboti || a cocoșa, a toci cărțile; a se extenua.
 sgobbone m. tocilar; harnic; muncitor || trudit.
 sgoccolare tran, a scurge ultimele picături; a goli până în fund || intr. a picura, sgocciolatoio m. uscător; scândură cu găuri | ciubuc îngust || vas de strâns uleiul.
 sgocciolatura f. picurare || picături || rest, fiind.
 sgocciolio m. picur, picurat continuu.
 sgolare intr., rifl. a obosi gâtul, a răguși vorbind sau cântând.
 sgomberare tran, a goli (de

mobile) || a elibera locul || intr. a se muta, a pleca.

sgombero m. mutat; mutare || debarasare; golire.

sgómbro m. scrumbie albastră, scrumbie-de-mare || mutat; mutare || adj. liber, golit, debarasat.

sgomentare intr. a speria; a înspăimânta || a consterna.

sgométo adj. înspăimântat, speriat || consternat || ml spaimă || consternare, sgominare tran, a învâlmăși; a pune pe fugă, a împrăstia (dușmanii).

sgràffio m. zgârietura || pictură în grafit.

sgrammaticare intr. a face greșeli de gramatică, sgrammoticâto adj. cu greșeli de gramatică.

sgrammaticatura f. greșeală de gramatică.

sgranare tran, a curați; a scoate (bobul grăuntele) din coajă, din păstaie; a curați de coajă || a mânca, a musca lacom; ~ gli occhi, a zgîi ochii; ~ il rosario, a înșira rugăciuni || a ciuguli boabe.

sgranatrice f. mașină de scos boabele de porumb de pe coceni. sgranatura f. descojire || culegere de boabe.

sgranchire tran, a dezmoți; a întinde.

SGR - SIG

sgranocchiare tran, a ronțai, a ciuguli || a sparge în dinți.

sgrassare tran, a degresa; a scoate grăsimea || a scoate pete de grăsime.

sgravare tran, a ușura; a despovăra || a scuti de dări || a degreva || rifl. a naște, a se ușura.

sgravio m. descărcare;

despovărare || scutire de dări. ||
 degrevare || dezvinovățire.
sgraziatàggine f. nedelicatețe,
 grosolănie.
sgraziato adj. grosolan, neplăcut,
 greoi, dizgrațios, stângaci
 nefericit.
sgrommare tran, a curăța crusta.
sgronimatùra f. curățire de crustă
 (a butoaielor).
sgrondatila f. scurgerea apei de
 pe streășină || uscare, zvântare.
sgroppata f. săritură din crupă;
 azvârlirea călărețului de pe șa.
saménto m. subțiere; cioplire.
sgrossare tran, a ciopli || a subția;
 a șlefui || a educa, a ciopli.
sgrossatura f. cioplire; subțiere,
 șlefuire.
sgrovigliare tran, a descurca, a
 descâlci.
sgrullóne m. scuturătură.
sguaiataggine f. mojiție; proastă
 creștere.
sguaiato adj. needucat; prost
 crescut; mojiț; obraznic.
sguainare tran, a trage din teacă ||
 a scoate din toc.
sgualcire tran, a turti; a mototoli, a
 șifona.
sgualcitùra f. turtire; mototolire;
 sifonare.
sgualdrina f. prostituată; târfa.
sgualdrinèlla f. femeiușcă de
 moravuri ușoare.
sguardâta f. privire || otheadă.
sguardo tri. privire; al primo ~, **la**
 prima vedere.
sguarniménto m. dezgolire.
sguarnire tran, a scoate, a
 îndepărta o garnitură, o podoabă
 || a lăsa o trupă fără garnizoană.
sguattero m. rântaș (la bucătărie).
sguazzare m. a se bălăci || **a se**

tăvăli || a risipi, a face risipă.

sgusciatura f. cojire; dezghiocare.

sherpa m. ghid indigen.

shrapnel m. şrapnel.

si adv. da; dire di ~, a spune da ||
m. cuvântul da; stare tra il — e il
no, a sta la îndoială; la lingua del
~, limba italiană || adv. v. così
pron. rifl. III pers se, pe sine || îşi;
si prende tutto, îşi ia totul : si
dice, se spune || m. si (notă
muzicală), sia conj. fie, sau; ~ lui,
~ io, fie el, fie eu.

siamése adj. siamez, din Siam;
fratelli ~, fraţi gemeni.

sibarita m. sibarit.

sibaritico adj. sibaritic; (fig.)

luxos, voluptos.

sibbéne conj. dar; ci.

sibilante adj. şuierător; sibilant.

sibilare intr. a şuiera; a fluiera.

sibilia f. sibila.

sibillino adj. sibilinic; misterios;
enigmatic.

sibilo m. şuierat; fluierat.

sicario m. ucigaş plătit; călău.

sicché conj. astfel că; așa încât.

siccità f. secetă; uscăciune.

siccóme adv. așa precum || conj.

întrucât; dat fiind că; deoarece:

siciliano adj. sicilian.

sicofante m. sicofant; denunţător;
delator.

signóra f. doamnă; Nostra / ~,
Maica Domnului || stăpână.

signóre m. domn; om cu stare; fare
il ~, a face pe boicerul, a cheltui

680

SIG- SIN

mult; gran ~, boier; om bogat ||
stăpân; ii ~, Dumnezeu.

signoreggiare tran, a domina, a
stăpâni II intr. a domni, a fi
domnitor, stăpân.

signoria f. putere; dominație;
stăpânire || domnie, guvernare;
Vostra ~, domneavoastră || formă
de stat în Italia (monarhie
absolută în sec. XIV-XVI).
signorile adj. distins; elegant; bine
crescut.
signorilità f. distincție; eleganță;
- bună creștere.
signorina f. domnișoară.
signorino m. domnișor; tinerel.
signoróne m. bogătan, bogătaș.
signoròtto m. boieraș de țară; mic
moșier || feudal (cu o feudă
mică).
silèno m. maimuță, specie de
macac.
silènte adj. tăcut.
silenziatóre m. amortizor.
silènzio m. tăcere || uitare.
silfide f. silfidă.
silicato m. silicat.
silice f. silice cremene.
siliceo adj. silicos.
slicio m. siliciu.
silòfago m. specie de insectă
xilofaga.
silofonista m. cântăreț la xilofon.
silòfono m. xilofon.
silografia f. xilografie.
silògrafo m. xilograf.
siluraménto m. torpilare.
silurante m. torpilor.
silurare trall. a torpila.
silurificio m. fabrică de torpile.
siluro m. torpilă.
silvano adj. de pădure, care
trăiește în pădure || forestier,
silvic.
silvestre adj. silvic, de pădure; al
pădurii || sălbatic.
silvestrèlla f. cebarea.
silvicultura f. silvicultură.
simbiosi f. simbioză.

simboleggiare tran, a simboliza, **simbolico** adj. simbolic.

simbolismo m. symbolism.

simbolista m. symbolist.

simbologia f. simbolică.

simigliante adj. v. somigliante.

similare adj. similar, asemănător.

similarită f. asemănare; caracter similar.

simile adj. similar; asemănător; egal, conform || asemenea; analog || astfel de; de așa fel || m.

aproape, semen || același lucru; ceva asemănător.

simoniaco adj. simoniac.

simpatia f. simpatie.

simpatico adj. simpatie.

simpatizzante adj. simpatizant.

simpatizzare intr. a simpatiza.

simpòsio m. simpozion || banchet || agapă, masă între prieteni.

simulacro m. statuie; imagine || simulacru; aparență falsă || model || spectru, umbră.

simulare tran., intr. a simula; a se preface || tran, a imita.

simulato adj. fals; prefăcut; ipocrit || fictiv.

simulatóre, -trice m., f. simulant.

simulazióne f. simulare || prefăcătorie.

simultaneità f. simultaneitate; concomitentă.

simultàneo adj. simultan; concomitent; traduzione ~, traducere simultană.

sinagòga f. sinagogă.

sinaléfe f. sinalefă.

sincerare tran., rifl. a (de) convinge (cu dovezi); a (se) asigura.

sincerità f. sinceritate.

681

SIN - SLO

sincèro adj. sincer || neamestecat,

pur.

sincopare tran, a prescurta un
cuvânt prin sincopa.

sincopato adj. sincopat.

sincope f. sincopă.

sincrético adj. care ține de
sincretism.

sincretismo m. sincretism.

sintético adj. sintetic.

sintetizzare tran, a sintetiza.

sintomo m. simptom.

sintonia f. sintonie; oscilare cu
aceiași perioadă; lungime de
undă egală.

sintonizzare tran, a sintoniza.

sinuosità f. sinuozitate.

sinuoso adj. sinuos.

sinusite f. sinuzită.

sinusòide m. sinusoidă.

sipàrio m. cortina.

sirèna f. sirenă || sirenă.(de fabrică,
eie).

siriaco adj. sirian.

siringa f. nai || sondă || seringă.

siringare tran, a introduce o

- seringă || a face o injecție, siro adj. sirian.

sismico adj. seismic.

sismografo m. seismograf.

sismologia f. seismologie.

sismòlogo m. seismolog.

sissignóre adv. da, domnule.

sistema m. sistem.

sistemare tran, a pune în ordine; a

aranja || a rezolva (o chestiune) ||

a sistematiza, a organiza || a

sistema || rifl. a se stabili, a se

instala; a se aranja || (fig.) a-si

face o situație.

sistole f. sistola.

sistro m. sistru.

sitibondo adj. însetat || doritor,
avid.

sito m. poziție, loc || adj. situat,
așezat.

situare tran, a situa.
slabbratura f. știrbire; ciocnitură.
slanciare tran, a lansa, a zvârli ||
rifl. a se repezi, a se azvârli || a se
avânta.
slanciato adj. înalt; zvelt.
slancio m. avânt; impuls, pornire ||
salt.
slattare tran, a înțărca un prunc.
slavato adj. N ieșit la spălat; spălăcit;
decolorat.
slavatura f. spălăceală; decolorare
lucru sau parte spălăcită,
decolorată.
slavina f. v. lavina. -, slavismo m. slavism; cuvânt,
construcție slavă || panslavism.
slavista m. slavist
slavistica f. slavistică.
slavizzare tran, a slaviza.
slavo adj. slav.
sleale adj. necinstit; lipsit de
lealitate.
slealtà f. nesinceritate; necinste,
lipsă de lealitate, slegaménto m. lipsă de legătură,
de conexiune.
slegare tran, a dezlega || rifl. a se
dezlega || a se elibera (de o
obligație, o sarcină).
stentare tran, a da drumul (la ceva
prea strâns) a libera din
strânsoare.
slentatura f. lărgire (a ceva prea
strâns) || întindere.
slitta f. sanie || afet de tun.
slittaménto m. lunecare (cu sania)
|| (fig.) deviere.
slittare intr. a merge cu sania || a
aluneca (pe șine) || a patina.
slittovia f. funicular (pentru
transportul săniilor).
slogaménto m. dislocare;
deplasare || luxare, scrântire.
slogare tran, și rifl. a (se) disloca;
a-și luxa (un os).

SLO - SMI

slogatura f. luxație; scrântitură.

sloggiare tran, a scoate din casă; a evacua || intr. a se muta.

slombâre tran, și rifl. a (se) deșela; a(-și) frânge șalele || a (se) speti.

smaccato adj. prea dulce, grețos de dulce || (fig.) afectat, excesiv.

smacchiatura f. scoatere pete.

smargiasso m. fanfaron; lăudăros.

smarginato adj. (despre o carte) cu marginile prea mult tăiate (la legat).

smarriménto m. pierdere, rătăcire (a unui lucru) j| rătăcire || (fig.)

pierdere de sine; tulburare; leșin.

smarrire tran, a rătăci; a pierde; ~ il filo del discorso, a pierde șirul (în vorbe) || rifl. a se tulbura; a se pierde cu firea.

smarrito adj. pierdut, rătăcit || speriat; dezorientat || tulburat, îndurerat.

smascellare tran, și rifl. a (-și) rupe, a (-și) strâmba fălcile; ~ dalle risa, a-i trosni fălcile de râs, a se strâmba de râs.

smascheraménto m. demascare.

smascherare tran, a demasca.

smascherato adj. demascat; fără mască.

smelare intr. a scoate, a separa mierea din faguri.

smelatrice f. separator pentru miere.

smembraménto m. dezmembrare.

smembrare tran, a dezmembra; a descompune.

smembrato adj. vlăguit; frânt; sleit de puteri.

smemorâre intr. a-și pierde"

memoria || a se prosti.

smemorataggine f. lipsă de

memorie || zăpăceală ||
 nesocotință, neatenție.
 smemoriâto adj. uituc; lipsit de
 memorie; distrat la culme || fără
 minte; smintit; dement, **smenomâre** tran, a micșora || a
 leza; a stinge.
smentire tran, a dezminți; a se
 dezice; a se arăta inferior
 renumelui câștigat.
smentita f, dezmințire.
smenitóre, -trice m. și f. cel care
 dezmente.
smeraldino adj. verde ca
 smaraldul.
simeràllo m. smarald.
 smerciare tran, a vinde; a desface.
smèrcio m. vindere; vânzare;
 desfacere.
smerigliato adj. (în expr.) vetro ~,
 geam translucid prin frecare cu
 șmirghel.
smeriglio m. șmirghel.
smerlare tran, a festona; a dantela;
 a tăia ceva în formă de dantelă.
smerlato adj. festonat; dantelat []
 crenelat.
smerlettare tran, a festona mărunț
 ca dantela.
 smésso adj. uzat, vechi || aruncat,
 dat la o parte, lepădat.
 sméttere tran, a înceta; a întrerupe;
 ~ di leggere, a nu mai citi; ~ un
 vestito, a nu mai purta o rochie.
 smezzare tran, a înjumătăți, a face
 jumătate || a lua o jumătate, a lua
 o parte [] a întrerupe la jumătate
 (o poveste, etc).
 smidollâre tran, a scoate măduva,
 a scoate miezul || rifl. a se epuiza,
 a se slei; a se istovi.
smilitarizzare tran, a demilitariza.
 smilitarizzazione m.
 demilitarizare.
 smilzo adj. slab; uscat || plăpând;

subțire; firav.

sminaménto m. deminare,
culegerea minelor (dintr-o zonă
minată).

683

SMI - SOC

sminuire tran, a diminua; a
micșora.

sminuzzaménto m. fărâmițare;
fărâmare || (fig.) dezmembrare.

sminuzzare tran, a fărâmița; a
fărâma; a sfărma (fig.) a expune
amănunțit.

smiracolare intr. a povesti minuni
Il a se minuna.

smiracolato adj. mirat; uimit.

smistamento m. triere; triaj;
stazione di ~, triaj.

smistare tran, a tria; a face triere.

smisuratézza f. mărime
nemăsurată, nesfârșită.

smisurato adj. nemăsurat;
nesfârșit; imens.

smobiliare tran, a goli o cameră de
mobile.

smobiliato adj. cu puțină mobilă;
nemobilat.

smobilitare tran, a demobiliza || a
scoate din circulație (un capital).

smobilitazióne f. demobilizare.

smoccolare tran, a mucări, a reteza
mucul unei lumânări.

smoccolatóio m. forfecuțe pentru
tăiat mucurile; mucări.

smoccolatura f. muc de luminare.

smoderâre intr. a întrece măsura.

smoderatézza f. exces; lipsă de
măsură, de moderație.

smoderato adj. nemăsurat;
necumpătat; excesiv.

smontàggio m. demontare.

smontare tran, a demonta; a
descuraja; a deprima a
descoperi, a zădărnici un lucru.

snervato adj. slăbit; epuizat; **cu**
nervii slăbiți.

snidare tran, a scoate din cuib, din
culcuș.

sninfia f. femeie urâtă, îmbrăcată
pretențios.

snobblâre intr. a face pe snobul.

snobisino m. snobism.

snocciolare tran. a scoate
sâmburii, || a scoate cu ușurință,
ca din buzunar (versuri,
discursuri etc.) || a spune, a
povesti de-a fir de păr || a explica.

soavità f. suavitate; blândețe.

sobbalzare intr. a sări în sus || a
tresări.

sobbalzo m. salt; săritură ||
tresărire.

sobbarcare riti, a se însărcina; a-și
asuma o răspundere.

sobbórgo m. suburbie.

sobillare tran, a ațâța la răsccoală; a
incita || a ațâța la rele; a instiga.

sobillatóre, -trice m. și f. ațâțător.

sobrietà f. sobrietate; cumpătate;
austeritate.

sòbrio adj. sobru; cumpătat;
auster.

socchiùdere tran, a întredeschide;
a închide pe jumătate.

socchiùso adj. întredeschis.

sòccida f. arendare de vite ||
arendare de unelte agricole.

sòcco m. coturn; calzare il ~, a
scrie comedii. .

soccórrere tran, a ajuta, a ajutara ||
rifl. a se întrajutora, a se ajuta
reciproc.

soccorriménto m. ajutorare.

soccorritore, -trice m. și f.
ajutător.

soccórso m. ajutor; pronto ~,
serviciu de salvare; prim-ajutor.

sociabilità f. sociabilitate.

socialdemocratico adj. social-democrat.

sociale adj. social, | al unei societăți.

socialismo m. socialism.

socialista m. socialist.

socialistòide m. pseudo-socialist.

socializzare tran, a socializa; a naționaliza; a colectiviza.

società f. societate.

684

SOC - SOL

societario adj. social.

sociévole adj. sociabil.

socievolézza f. sociabilitate.

sòcio m. membru (al unei societăți, al unei academii etc.) || asociat (comercial), soctiogîa f. sociologie.

sociologico agg. sociologic.

sociòlogo m. sociolog.

socràtico adj. socratic; care ține de gândirea lui Socrate || m. filosof, discipol al lui Socrate.

sòda f. sodă; carbonat de sodiu.

sociale m. tovarăș de studii | tovarăș; prieten.

sdalizio m. asociație; societate.

soddisfacente adj. satisfăcător.

soddisfacènte adj. satisfacere; îndeplinire (a unei dorințe). •

soddisfare intr. și tran, a satisface; ~ il debito, a plăti o datorie.

soddisfatto adj. satisfăcut.

soddisfazióne f. satisfacție.

sodézza f. tărie; soliditate; stabilitate.

sòdico adj. de sodiu.

sòdio m, sodiu; natriu.

sòdo adj. tare; solid; nova ~, ouă tari; dormir ~, a dormi adânc || înțepenit, nedeștelenit || solid, serios || m. siguranță, garanție; soliditate || adv. solid, serios.

sodomia f. sodomie.

sodomita m. sodomist.
sofa m. sofa; canapea.
sofferènte adj. suferind.
sofferènza f. suferință.
soffermare tran, și rifl. a opri., a (se) opri.
soffèrto m. pedeapsă executată; prevenție.
soffiaménto m. suflare.
sofistico adj. sofistic || subtil, dificil, pedant.
soggettivismo m. subiectivism.
soggettivista m. autor de scenarii cinematografice.
soggettivo adj. subiectiv.
soggettiviti f. subiectivitate.
soggiogamento m. subjugare: aservire.
soggiogare tran, a subjuga; a domina.
soggiogatóre, -trice m. și f. subjugător.
soggiogazióne f. subjugare; aservire.
sògliola f. solă.
sognante adj. visător.
sognare tran, si intr. a visa.
sognatóre, -trice m. și f. visător.
sógno m. vis; nummeno per ~, nici prin gând.
sol m. notă sol.
solàio m. tavan || pod; odaie în pod || strat, sol.
solare adj. solar || (fig.) evident, clar.
solàrio m. solariu.
solatio adj. însorit; expus la soare; a ~, spre miazăzi.
solcare tran, a brăzda; a ara.
solcata f. brăzdare.
solcatore, -trice m. și f. brăzdar.
solcatura f. brăzdare.
sólco m. brazdă, dâră, urmă || brazdă pe față; zbârcitură

crăpătură.

soldino m. sultan.

soldatàglia f. soîdăţime; mercenar.

soldatésca f. soîdăţime; trupe de soldaţi.

soldatesco adj. soldăţesc.

soldatino m. soldat simplu; infanterist || soldat de plumb (pentru copii).

soldato m. soldat; ~ di ventura, mercenar.

sòldo m. ban; monedă || monedă de cinci centime; quattro ~, doi bani, o nimica toată || (la plur.) bani.

SÒL -SOP

sóle m. soare; colpo di ~, insolație.

solfara f. mină de sulf.

solfare tran, a stropi cu sulf (viţa de vie).

solfatara f. zăcământ superficial de sulf.

solfatàro m.. miner (într-o mină de sulf).

solfito m. sulfat.

solfeggiare intr. a solfegia.

solféggio m. solfegiu.

solferino adj. (de culoare) roşu aprins.

solfidrico agg sulfhidric.

solfito m. sulfit.

solfo m. sulf; v. zolfo.

solforare tran, a sulfura; a stropi cu sulf || a expune la vapori de sulf.

solforazióne f. sulfurare.

solfòrico adj. sulfuric.

solforóso adj. sulfuros.

solfuro m. sulfura.

solicèllo m. soare palid.

solidale adj. solidar.

solidarietà f. solidaritate.

solidificare tran, a solidifica.

solidificazióne f. solidificare.

solidità f. soliditate.

sòlido adj. solid; figure ~, corpuri în spațiu; in ~, împreună cu alții (fiecare având totalitate de drepturi și obligații) || m. corp solid || corp în spațiu, volum.

sollevare tran, a ridica; a înălța || a mângâia; a alina || a răscula, a agita, a instiga || rifl. a se ridica, a se înălța || a se odihni; a se recrea || a se răscula.

sollevatore, -trice nu. și f. care ridică || provocator la revoltă; agitator; instigator || consolator.

sollevazióne f. ridicare; înălțare || revoltă, răscoală alinare, ușurarea durerii.

sollièvo m. ușurare, alinare':

sollucchero m. bucurie, plăcere nespusă, extaz; andare in ~, a se extazia, a nu mai putea de plăcere.

sollustro m. reverberație a luminii.

somministrazióne f. administrare, dare.

sommità f. înălțime || culme.

sómmo adj. suheb cel mai înalt || cel mai mare.

sommòssa f. răscoală.

sommozzatóre m. înotător sub apă (cu aparat de respirat).

sommuòvere tran, a ațâța, a instiga la răscoală || a îndemna; a convinge.

sonàglio m. zurgălău || clopoțel; serpente a ~, șarpe cu clopoței.

sonante agg. răsunător; sonor.

sonare int r. a suna; ~ a martello, a suna cu bătăi scurte și repezi, a da alarma || tran, a cânta (dintr-un instrument) a executa (o compoziție) || a însemna, a semnifica.

sonata f. sunat; cântat (de instrumente) || sonată || socoteală

sărată, piperată || bătaie.
sonato adj. împlinit.
sonatore, -trice m. și f.
instrumentist.
sonda f sondă.
sondaggio m. sondaj.
sondare a sonda.
soneria f. sonerie.
sonettista m. sonetist.
sonétto m. sonet.
sopraffare tran, a asupri || a
copleși || a întrece.
sopraffato adj. copleșit; frânt.
sopraffino adj. superfin; excelent,
de lux.
sopraggiungere intr. a pica; a sosi
fără veste, pe neașteptate || a
surveni; a interveni.

686

SOP- SOR

sopraluògo m. cercetare;
constatare la fața locului.
soprammercato m. (în expr.) per
~, pe deasupra; în plus.
sopramiusùra adv. peste măsură.
soprannaturale adj. supranatural.
sopranóme m. supranume;
poreclă.
soprannominare tran. a
supranumi; a porecli.
soprannominato adj. numit;
amintit mai sus, mai înainte || zis,
poreclit.
soprappiu m. adaos, prisos || adv.
în plus, peste ce s-a convenit.
soprapprezzo m. suprapreț.
soprapprofitto m. supraprofit.
soprascritta f. aviz, anunț ||
inscripție || adresă.
soprasensibile adj. supersensibil,
hipersensibil || imperceptibil.
soprassedére intr. a amâna o
hotărâre; a întârzia, a zăbovi.
soprastâre intr. a sta; a se afla

deasupra; a domina || a fi
superior; a conduce || a fi
deasupra celorlalți || a zăbovi, a
medita.

soprattassa f. suprataxă.

sopravanzo m. surplus; excedent ||
rest (rămas în plus), s

sopravvalutare tran. a
supraevalua.

sopravveniente adj. care intervine
(pe neașteptate) || care vine (pe
neașteptate).

sopravvenienza f. întâmplare
neașteptată; lucru care intervine
neașteptat.

sopravvenire intr. a surveni; a
intervenii; a se întâmpla pe
neașteptate.

sopravvento m. avantaj;
superioritate; prendere il ~, a
. trece înaintea altuia, a i-o lua
înainte.

sopravvissuto adj. supraviețuitor.

sopravvivenza f. supraviețuire.

sopravvivere intr. a supraviețui.

soprintendente m. inspector;
administrator || director.

sorbire tran, a sorbi || rifl. suporta,
a înghiți ceva sau pe cineva
plicticos.

sordaggine f. surzenie.

sordina f. surdină; in ~, pe furiș,
pe ascuns.

sórdo adj. surd; ~ come una
campana surd de tot.

sordomuto adj. surdo-mut.

sorellastra f. soră vitregă.

sorgente f. izvor || origine.

sorgere intr. a răsarî || a izvorî || a
se ivi; a se naște;;apărea.

sórgo m. mătură.

sormontare tran, a trece peste, pe
deasupra || a birui, a învinge.

sorpassare tran, a întrece, a

depăși.

sorpasso m. întrecere, luare înainte.

sorprendente adj. surprinzător; minunat.

sorprèndere tran, a prinde pe neașteptate || a surprinde || rifl. a se mira; a se uimi.

sorprésa f. surprindere; surpriză mirare; di ~, pe neașteptate.

sorprèso adj. surprins; mirat.

sorrèggere tran, a susține; a sprijini II a ajuta || rifl. a se ține drept.

sorrètto adj. sprijinit, susținut.

sorriso m. surâs, zâmbet.

sorseggiare tran, a sorbi, a bea încet, a degusta.

sòrta f. fel; varietate, soi.

sòrte f. soartă, destin || noroc || întâmplare; sorți.

sorteggiare tran, a trage la sorți.

sortita f. ieșire || ieșire din cetate.

sortito adj. sortit, s

SOV-SOT

sovegliâre tran, a supraveghea.

sorvolare tran, a zbura peste, pe deasupra || a trece repede și ușor.

sorvólo m. zbor.

sospèndere tran, a agăța, a atârna || a spânzura || a opri temporar; a suspenda; a întrerupe, a înceta || a suspenda din funcție.

sospensióne f. suspendare; întrerupere; încetare, oprire || atârnare.

sospettare tran, și intr. a suspecta; a bănuî.

sospètto m. suspect; bănuî || suspiciune; bănuială; venire în ~, a fi bănuî, suspectat.

sospettóso adj. bănuitor; fricos; neîncrezător.

sospingere tran, a duce, a împinge.

sospirante m. curtezan;
 îndrăgostit.
sospirare intr. a suspina || tran, a
 dori mult, a aştepta cu.
sospirato adj. mult dorit; aşteptat.
sospiro m. suspin; rendere l'ultimo
 ~, a-şi da sufletul || respiraţie,
 suflare || dorinţă, ideal.
soffópra adv. în dezordine;
 răsturnat; răvăşit.
sòsta f. oprire; haltă.
sostantivo adj. şi m. substantiv.
sostanza f. substanţă; materie || (la
 plur.) bunuri, avere.
sostanziale adj. substanţial.
sostare intr. a se opri; a face
 popas; a poposi.
sostégno m. susţinere; sprijin;
 reazem; proptea || ajutor.
 sostenere tran, a susţine; ~ gli
 esami, a da examenele; - una
 parte, a juca un rol; || a ţine, a
 reţine || a suporta, a suferi.
sostenutézza f. gravitate, s
sostenuto adj. grav; rezervat ||
 solemn. ,
sostituibile adj. substituibil,
 înlocuibil.
sostituire tran, a substitui, a
 înlocui II a suplini.
sostituto m. substitut; înlocuitor.
sostitutóre, -trice m. şi f.
 substitut.
sostituzione f. substituire;
 înlocuire.
sostrato m. substrat || fond.
sottana f. fustă; jupă.
sotèrra adv. sub pământ.
sotterraneo adj. subteran.
sotterrare tran, a îngropa || a
 înmormânta.
sottintèndere tran, a subînţelege.
sottobòsco m. vegetaţie (arbuşti,
 iarbă) de sub arbori. (în pădure).

sottogamba adv. peste picior;
 prendere una cosa ~, a face sau a
 lua ceva prea ușor, în grabă.
sottolineare tran, a sublinia || a
 răspica; a pronunța apăsător || a
 accentua.
sottolineato adj. subliniat;
 accentuat.
sottolineatura f. subliniere; || vtext
 subliniat.
sottomarino m. submarin || adj.
 submarin.
sottomésso adj. subjugat; supus;
 respectuos, cuviincios.
sottométtere tran, a supune; a
 subjugă; a subordona, a pune mai
 prejos || a supune.
sottoposto adj. supus || expus la ||
 m. subaltern.
sottoprefetto m. subprefect.
sottordine m. subordine; essere in
 ~, a fi în subordine || subordin.
sottoscivere tran, a subscrie, a
 semna.
sottosuolo m. subsol.
sottotenente m. sublocotenent.
sottovóce adv. încet; cu glas.
 scăzut.

688

sottratto adj. sustras || m. amăgire,
 ademenire.
sottufficiale m. subofițer.
sovènte adv. adesea; de multe ori;
 deseori, soverclilaménto m. violență,
 vexațiune || prisosire.
soverchiare intr. a prisosi || tran, a
 trece peste; a se revărsa.
soverchieria f. abuz de putere;
 samavolnicie; violență.
sovèrchio adj. excesiv, prea mare J|
 m. ceea ce este prea mult; prisos.
sovesciare tran, și intr. a îngropa,
 a acoperi cu pământ unele

leguminoase (pentru a îngraşa locul).

sovietico adj. sovietic.

sovraccaricare tran, şi intr. a supraîncarca.

sovraespósto adj. expus, prezentat mai înainte || prea mult expus.

sovraffollâre tran. a supraaglomera.

sovraneggiare intr. a domni; a domina, a stăpâni || a domina prin înălţime.

sovrانيتà f. suveranitate.

sovrano adj. de deasupra; înalt, superior || m. suveran; monarh || stăpân.

sovrappórre tran, a pune pe deasupra; a suprapune.

suvrastampăre tran, a tipări, a imprima peste.

sovrastare intr. a sta deasupra, a fi mai înalt || a fi superior, a domina.

sovrumano adj. supraomenesc.

sovvenzionare tran, a subvenţiona.

sovvenzióne f. subvenţie; ajutor.

sovversióne f. răsturnare || tulburare.

sovvertiménto m. răsturnare.

sovvertire tran, a răsturna.

SOT - SPÂ

spaccare tran, a sparge; a crăpa || a despica.

spacciare tran, a vinde, a desface || a rezolva.

spaccóne m. lăudăros; fanfaron.

spagnòlo adj. spaniol [] m. limba spaniolă.

spalleggiare tran, a susţine, a apăra.

spalmare tran, a întinde; a aşterne; a unge.

spandere tran, a întinde; a aşterne a răspândi || a propaga || rifl. a se

revărsa; a se întinde || a inunda ||
a se răspândi.

spargere tran, a împrăştia; a
presăra; a risipi.

sparizione f. dispariţie.

sparpagliménto m. risipire;
răspândire; împrăştiere.

sparpagliare tran, a risipi; a
răspândi; a împrăştia (în mod
dezordonat).

spartiménto m. repartiţie;
împărţire, împărţea.

spartire tran, a împărţi; a repartiza
fiecăruia || a despărţi, spartitamele adv. împărţit;
separat; despărţit, **sparto** m. alfa.

spasimante adj. şi m. îndrăgostit;
amorezat; amorez.

spasmo m. spasm; contracţie.

spassionato adj. obiectiv,
imparţial; drept, fără patimă.

spasso m. plăcere; distracţie;

spassoso adj. distractiv, amuzant.

spatriare intr. a exila; a expatria, a
emigra.

spaurire tran, a speria; a înfricoşa;
a înspăimâta.

spazientire rifl. a-şi pierde
răbdarea.

spazio m. spaţiu || văzduh, infinit,
nemărginire || spaţiu, interval.

689

SPA - SPI

spaziosità f. largime, spaţiu;
întindere spaţioasă.

spazióso adj. spaţios, vast, amplu.

specchière rifl. a se oglindi; a se
uita în oglindă || a se reflecta, a se
oglindi || intr. a observa || a fixa.

specciato adj. cinstit, integru, fără
pată.

speciale adj. special ales,
deosebit.

specialista m. specialist.

specialità f. specialitate.

specializzóre tran, și rifl. a (se)
specializa.

specializzazione f. specializare.

spèce f. specie; speță || fel, soi ||
formă, înfățișare || idee, noțiune.

specificare tran, a specifica; a
arăta amănunțit.

specificato adj. specificat; arătat
amănunțit.

specificazione f. specificație,
indicație amănunțită
specificare.

specifico adj. specific
determinat; precizat || m.
medicament prescris special
pentru o anumită boală.

specillo m. sondă.

specimen m. exemplar; mostră;
specimen.

spèco m. cavernă, peșteră
prăpastie.

spècola f. observator astronomic ||
post de observație.

speculaménto m. speculație;
considerare; meditare.

spedalizzare tran, a spitaliza.

spedito adj. prompt, repede,
sprinten, iute.

spedizióne f. expediție; expediere,
trimitere.

spègnere tran, a stinge || a face să
înceteze; ~ la radio, închide
aparatul de radio.

spensierato adj. ușuratic; fără
preocupări; nepăsător; zăpăcit.

speranza f. speranță; nădejde;
giovarre di belle ~, tânăr care
promite pentru viitor.

sperare intr. si tran, a spera; a
nădăjdui || a crede, a considera.

spèrdere tran, a pierde; a desființa;
a șterge || a risipi; a rățăci || rifl. a
se pierde.

spergiuro adj. sperjur m.

jurământ fals.

spericolato adj. speriat;
însălmântat || tulburat;
impresionat.

sperimentale adj. experimental;
bazat pe experiență.

sperimentare tran, a experimenta;
a încerca (practic).

sperimentato adj. experimentat;
cu experiență; priceput cunoscut,
dovedit.

sperma m. spermă.

spermatozoi m. spermatozoid.

sperso adj. pierdut; rătăcit;
dispărut.

spessore tran, și rifl, a (se) îndesi; a
(se) condensa; a (se) îngroșa.

spesso adj. dens; gros || des ||
frecvent; des; la scurt interval ||
adv. adesea; adeseori.

spessore m. grosime || densitate, ||
desime.

spettàcolo m. spectacol;
privești; dare ~ di sé, a se da în
spectacol.

spettacólóso adj. spectaculos;
măreț, grandios, enorm.

spettrale adj. spectral ||
fantomatic, spectral.

spèttero m. spectru; fantomă;
vedenie; stafie || spectru; ~ solare,
spectru solar.

spspezzettàre tran. a face
bucățele; a tăia mărunț.

spiaccicare tran, a călca, a turti.

SPI - SPO

spiacévole adj. neplăcut;
supărător.

spianatura f. netezire.

spiare tran, a spiona || a urmări cu
atenție || a pândi; a aștepta.

spiata f. spionare.

spiazzo m. loc liber; piață.

spica f. spic.

spiccare tran, a desprinde; a
dezlipi de pe ceva || a reteza, a
rupe || intr. a ieși în afară, în relief
|| a se remarca.

spiccatamente adv. deslușit, clar;
evident || izbitor, frapant.

spiccato adj. pronunțat, clar ||
evident, limpede

spicciare intr. a țâșni || tran, a
rezolva grabnic || a desprinde.

spicciativo adj. expeditiv; rapid.

spiegamento m. desfășurare ||
desfășurare de forțe || explicare,
interpretare:

spiegare tran, a desfășura, a
desface, a întinde, a etala.

spiegato adj. deschis; desfășurat ||
explicat.

spiegazione f. explicație; lămurire
|| interpretare traducere;
versiune.

spiegazzare tran, a desface; a
desfășura.

spietato adj. neuman; crud; fără
milă.

spifferare tran, a povesti, a reda; a
raporta cele văzute.

spigliato adj. agil, sprinten,
degajat; iute.

spigolatura f. spicuit; spicuire.

spigolo m. muchie || unghi; colț.

spilla f. ac de Cravată || ac de
gămălie.

spilòrcio adj. zgârcit.

spina f. spin; ghimpe; star sulle ~,
a sta pe ghimpi;

spiritismo m. spiritism.

spirito m. spirit; duh - fare dello ~,
a face spirite.

spiritualità f. spiritualitate.

spiritulizzâre tran, a spiritualiza.

splendènte adj. străluci lor.

splèndere tran, a străluci || **a** fi
cunoscut, ilustru, celebru.

splendidézza f. strălucire;
splendoare, măreție.

spèndido adj. strălucitor; luminos;
clar || magnific; măreț || splendid;
minunat.

splendóre m. strălucire ||
scânteiere; fulgerare.

spòcchia f. vanitate; înfumurare;
paradă, aere, ifose.

spodestamento m. depozedare.

spodestare tran, a detrona || a
deposeda.

spogliaménto m. dezvelire;
dezbrăcare || despuiere; jaf.

spogliato adj. dezbrăcat; gol.

spòglio adj. dezbrăcat; gol;
despuiat || lipsit; liber de.

spolveratrice f. aspirator de praf.

sporgènte adj. proeminent; iese în
afară.

sportivo adj. sportiv.

spòsa f. mireasă; promessa ~,
logodnică || soție tânără.

sposalizio m. nuntă; ceremonie de
căsătorie.

sposare tran, a lua în căsătorie || a
căsători; a celebra o ceremonie de
nuntă || rifl. a se căsători.

sposato adj. căsătorit || îmbinat;
unit.

spòso m. mire; promesso ~,
logodnic || soț tânăr.

spossante adj. epuizant; extenuant
: foarte obositor.

spossare tran, a obosi; a epuiza || a
extenua.

spossatézza f. epuizare; extenuare.

spossessare tran, a depozeda.

691

SPO - STE

spostaménto m. mutare;
deplasare.

spostare tran, a muta; a deplasa, a
schimba din loc || a ruina a sărăci

|| rifl. a se muta, a se deplasa || a se ruina a săraci.

sprèzzo m. dispreț, trufie; aroganță.

sprigionare tran, a elibera din închisoare || a descătușa || a emana; a emite; a degaja.

springâre tran. a bălăbăni picioarele || a da, a lovi cu picioarele..

sprizzare tran, a stropi mărunț; a șprițui || intr. a țâșni.

sprofondato adj. scufundat; afundat; așezat adânc || fără fund adânc.

spropositato adj. plin de greșeli.

spruzzatóre m. pulverizator.

spruzzatura f. stropire; stropeală || strop; stropitură.

spruzzo m. strop; picătură.

spublicâre tran, a defăima public || a publica.

spudoratézza f. nerușinare; lipsă de pudoare.

spudorato adj. nerușinat; sfruntat; impertinent.

spugna f. burete.

spugnóso adj. spongios.

stabilità m. stabilitate; imutabilitate.

stabilizzare tran, a stabiliza.

stabilizzatóre m. stabilizator.

stabilizzazióne f. stabilizare.

staccare tran, a desprinde; a desface; a deziipi; a separa] a deshăma (cai) || intr. a ieși în evidență || rifl. a se despărți, a se dezlipi, a se separa.

stacciare tran, fabricant, vânzător de site.

stacciata f. cernere; cernut || ceea ce se cerne odată || plăcintă.

stàccio m. sită; ciur.

staccionata f. barieră, gard de

lemn || obstacol.

stacco m. decolare, desprindere de pământ.

stampiglia f. șampilă.

stampigliare tran, a șampila.

standista m. vânzător la un stand.

stanotte adv. azi noapte || la noapte.

stantio adj. stătut; ranced, stricat || învechit, demodat.

stantuffo m. piston.

stanza f. locuință; loc de ședere, tabără ||* cameră, odaie, strofă stanță.

stare intr. a sta; a se opri; a rămâne pe loc; lasciar ~, a lăsa în pace; ~

fresco, a o pili; ~ sopra di sé, a

sta pe gânduri; ~ alle apparenze, a judeca după aparențe || a dura, a

rezista || a sta, a locui, a trăi; ~ di

casa, a locui (undeva); a fi; ~

bene, a fi sănătos || a se afla || a

valora, a prețui || rifl. a sta, a fi; si

stava solo, stătea singur.

starna f. potârniche.

starnutire intr. a strănuta.

starnuto m. strănut.

staroste m. staroste.

stasare tran, a destupa; a degaja; a desfunda.

.staséra adv. astă scară; în scara aceasta.

stasi f. stază || stagnare, oprire.

statua f. statuie; figură sculptată; fare la ~, a sta ca o statuie.

statuària f. sculptură.

statuàrio m. sculptor de statui || adj. statuar.

stèndere tran, a întinde || a alungi, a prelungi || a așterne, a întinde pe o suprafață || a destinde || a

așterne pe hârtie; a redacta || rifl.

a se extinde, a se alungi; a se

prelungi || a se destinde.

692

STE- SUC

stenditóio m. loc de întins.

stéppa f. stepă.

steppóso adj. de stepa; cu stepă.

stereo m. excremente.

stereofonia f. stereofonic

stereometria f, stereometrie.

stereoscopia f, stereoscopic.

stereoscòpico adj. stereoscopic.

stomacóso adj. dezgustător;

greșos.

stomàtico adj. bun pentru stomac,

care întărește stomacul ||

stomatic, care ține de gură.

stomatite f. stomatită.

stomatologia f. stomatologie.

storpiato adj. schilodit || deformat,

stricat, pocit, stâjcit.

storpiatura f. schilodire ||

deformare; pocire.

stòrpio adj. schilod || diform pocit

|| m. schilodire || deformare,

pocire.

strabére intr. a bea peste măsură.

stréga f. vrăjitoare || un fel de

lichior.

stragamènto m. vrăjitorie.

stregare tran, a vrăji; a fermeca; a

face farmece || (fig.) a fermeca, a

seduce.

stregato adj. vrăjit; fermecat ||

(fig.) sedus.

stregóne m. vrăjitor; mag ||

negromant.

stregoneria f. vrăjitorie; farmece.

strégua f. proporție, criteriu,

măsură; mettere alla ~ di, a

măsura cu aceeași măsură.

stremare tran, a micșora; a

împușina, a reduce || a epuiza, a

istovi || rifl. a sărăci; a ajunge în

lipsă, în sapă de lemn.

strombettata f. sunet de trompetă;

sunet de goarnă || gălăgie || laudă

exagerată a unui lucru; reclamă.

strombettio m. sunet insistent de

trompetă, de goarnă.

stroncaménto m. rupere ||
distrugere.

stroncare tran, a rupe, a tăia, a
reteza cu forța.

struménto m. instrument; unealtă,
sculă || instrument muzical || act,
document legal.

stuccatóre m. lucrator în stuc.

stuccatura f. stucatură; ornament
în stuc.

stucchévole adj. grețos; care face
rău || plictisitor, obositor.

stucchevolézza f. dezgust,
plictiseală || însușirea de a fi
plicticos.

stucco m. stuc; mortar de ipsos ||
stucatură; decorație în stuc ||
rimanere di ~, a rămâne uluit ||
adj. sătul, plictisit; fără poftă ||
plicticos, grețos, insuportabil.

stuccóso adj. plicticos,
insuportabil, enervant || ca stucul,
cu proprietățile

successióne f. succesiune, urmare
|| succesiune, moștenire ||
succesiune, șir, serie.

successivamente adv. după aceea,
în urmă || în mod succesiv, unul
după altul.

successivo adj. succesiv; următor.

succèssso m. urmare, consecință ||
succes, izbândă || întâmplare,
fapt.

successóre m. succesor, urmaș.

successòrio adj. succesoral.

suceosită f. succulentă || conținut
substanțial.

succoso agg. zemos, plin de suc ||
(fig.) substanțial, plin de miez.

succube m. iazmă; demon; femeie
|| (fig.) om supus voinței altuia.

succulènto adj. succulent.

succursale adj. dependent || f.

sucursală.

suceutâneo adj. subcutaneu, de sub piele.

suc -svo

sùcido adj. murdar.

sud m. sud, miază-zi.

sudante agg. asudat, transpirat.

sudare intr. a asuda, a transpira; ~ freddo, a îngheța de frică || (fig.) a se trudi.

supplènza f. suplinire; înlocuire.

suppletivo adj. supletiv, care completează; suplimentar înlocuitor, care suplinește.

sussequente adj. următor, care urmează.

sussequire tran, și rifl. a-(se) urma, a veni după.

svagare tran, a distra, a distra || a recrea, a distra || a satisface || rifl. a se distra, a se recrea || a coti, a se abate din drum.

svagataggine f. distracție; neatenție.

svagatézza f. distracție; pornire spre distracții. .

svagato adj. distrat, neatent.

svago m. distracție; recreare.

svantaggio m. dezavantaj; pagubă.

svaporare intr. a se evapora; a se volatiliza || a pieri; a dispărea.

svariato adj. felurit, variat; divers || devenit, făcut mai variat.

sviscerato adj. pasionat, profund, nesfârșit.

svista f. scăpare din vedere, nebăgare de seamă; inadvertență.

svitare tran, a deșuruba.

svolazzante adj. care zboară încet, planând, fâlfâind || care flutură; fluturând.

svolazzare intr. a zbura încet || a zbura ivi și colo, dând din aripi || a flutura, a fâlfâi.

svòlgere tran, a desfășura, a întinde || a desface, a libera, a degaja || (fig.) a trata (o chestiune) || rifl. a se desfășura || a se dezvoltă, a înainta, a crește || a se petrece (o acțiune).

svolgiménto m. desfășurare; dezvoltare, tratare.

svòlta f. cotitură; curbă (la o șosea) || întorsătură.

svoltare tran, a desface, a desfășura || intr. a da colțul, a coti.

svoltata f. cotire || cotitură.

694

T-TAG

T

N

t (pron. "ti; sunetul și litera) (consoană dentală explozivă surdă); fatto a ~, în formă de t.

tabachiéra f. tabacheră.

tabâco m. tutun. .

tabarro m. manta, palton bărbătesc.

tabellóne m. afiș.

tabù m. tabu.

taccagno adj. avar, zgârcit || meschin, murdar.

tacchino m. curcan; curcă.

tàccia f. imputare; mustrare, reproș; acuzare || pată.

tacciare tran, a acuza, a învinovăți de ceva.

tacére intr. a tăcea || tran, a trece sub tăcere, a omite, a nu menționa.

tacitamente adv. tacit; || în liniște.

tacitare tran, a reduce la tăcere, a face să taci.

tacitano adj. concis, laconic.

tacito adj. tăcut; liniștit tacit, ascuns, subînțeles.

taciturno adj. taciturn; tăcut.

tafanàrio m. șezut, dos.

tafano m. tăun.

tagliando m. bon; cupon.

tagliare tran, a tăia: ~ i panni
addosso, a vorbi rău pe cineva; ~
corto, a tăia vorba cuiva, a scurta
vorba; ~ la strada, a tăia drumul ||
intr. a tăia, a fi tăios.

tagliata f. tăiere; tăietură.

tagliato adj. tăiat; croit; ~ fuori,
izolat despărțit.

tagliatura f. tăiere || tăietură.

TĂL - TAS

tàlamo m. pat nupțial; pat conjugal
|| cameră nupțială.

talassòcrate m. domn, stăpân

talché conj. așa încât; încât.

tale adj. astfel; asemenea || atât; ~
il padre, ~ il figlio, cum e turcul, și pistolul || ii ~, cutare || pron.
cutare, un oarecare; il ~ di ~, sau
il ~ dei ~, cutare, un oarecare.

talentare intr. a-i fi pe plac cuiva;
a-i plăcea.

tallero m. taler (monedă).

tallonare tran, a urmări, a spiona.

talloncino m. bon, chitanța, talon.

tallóne m. călcâi, talon.

talménte adv. astfel, încât || conj.
~ che,, așa, astfel încât.

talora adv. câteodată; uneori.

taluno adj., pron. indef. cineva, careva, vreunul; uniil, oarecare.

talvòlta adv. câteodată, uneori.

tanmburino m. tambur, toboșar.

tampòco adv. nici măcar; nici
chiar.

tamponare tran, a tampona.

tamponatura f. tamponare.

tana f. vizuină, gaură.

tangente f. tangentă || parte, porțiune; cotă, rată, cotă-parte
adj. tangent.

tangere tran, a atinge.

tanghero m. bădăran, mitocan.

tangibile adj. tangibil, palpabil;
concret; evident.

tânk m. tanc.

tânto adj. atât; -...quanto, (tot)

atât... cât; || atât de mare, atât de

important; || tot. atât, egal || mult, mare; ~ grazie mii de mulțumiri || (distributiv) fiecare;" ogni ~, uneori, din când în când || pron.

atât || atât; spalancò ~ d'occhi, a

căscat ochii || m. (indică " un

număr, o cantitate) atâta; due

volte ~, de atât de mult, atât de

tare || adv. mult || numai, doar ||

oricum.

tapino adj. nenorocit; mizer, sărac

|| (fig.) nefericit, trist.

tappa f. etapă || popas.

tappare tran, a astupa, (cu un dop)

Il a închide ermetic || refl. a se

închide; a se încuia.

tàppete! inter, iată!; deodată.

tappéto m. covor; mettere sul ~, a

pune pe tapet.

tappezzare tran, a tapisa, a acoperi

cu tapiserie || a tapeta pereții (cu afișe).

tarâllo m. pișcot; biscuit.

tarcagnòtto adj. ora robust și gras
grăsan.

tarchiato adj. voinic, spătos,

robust || îndesat; bondoc.

tardare intr. a întârzia; a zăbovi ||

a se face târziu || tran, a face să

întârzie; a împiedica.

tardi adv. târziu; sul ~, spre seară;

far ~, a întârzia.

tardigrado adj. lent, încet în

mișcări.

tardivo adj. tardiv, întârziat. «

tardo adj. lent, încet; leneș || obtuz

la minte || întârziat, sosit târziu ||

ultim, extrem || grav, sever || adv.

cu întârziere, târziu.

tariffa f. tarif.

tariffare tran, a tarifa; a fixa un

tarif, o taxă.

tarpano adj. bădăran, mitocan;

necioplit.

tàrtaro m. tartru || tătar || infern ||
adj. tătăresc.

tartassare tran, a maltrata, a chinui.

tartina f. tartină. *f*

tasca f. buzunar; rompere te ~ ad uno, a plictisi pe cineva || geantă.

tassa f. taxă || impozit.

tassabile adj. taxabil; impozabil.
696

TAS - TEM

tassare tran, a taxa; a impune || a fixa un preț || a stabili un tarif; a tarifa || a fixa, a stabili.

tassativamente adv. precis, cu precizie.

tassativo adj. precizat, specificat; formal, explicit; expres.

tassato adj. taxat; impus determinat, stabilit.

tassi m. taxi. taximetru.

tassobarbasso m. lumânare; lumânărică.

tastaménto m. pipăire.

tastare tran, a pipăi; ~ il olso, a lui pulsul.

tattica f. tactică.

tattico adj. tactic.

tattile adj. tactil.

tatto m. pipăit || (fig.) tact.

tatuàggio m. tatuaj.

tatuare tran, a tatua.

tautològico adj. tautologie.

tavèrno f. tavernă; cârciumă || birt.

tavernaio m. cârciumar.

tavoleggiante m. ospătar.

tavolino m. măsuță || masă de scris; birou: ~ da notte, noptieră.

tavolo m. birou, masă de sufragerie.

tazza f. ceașcă || bazin (la o fântână arteziană).

te pron. pers. m., f. (ace. formă

tonică) (pe) tine || te.

té m. ceai.

teatralità f. caracter, aspect

teatral; exagerare; emfază.

teatro m. teatru amfiteatru

universitar; 1, anatomico, sală de
disecție.

tècnica f. tehnică.

tècnico, -ici adj. tehnic || m.

tehnician.

tecnologia f. tehnologie.

tecnològico m. tehnologic.

téco pron. pers. cu tine.

tèda f. torță.

tedésco, -éschi adj. nemțesc,

german || m.* neamț, german ||
limba germană.

tediare tran, a plictisi.

tèdio m. plictiseală; venire a ~, a
deveni plicticos.

tediósó adj. plictisitor.

tegame m. tigaie.

tegolato m. acoperiș de țigle.

teièra f. ceainic.

telecomando m. telecomandă.

telecomunicazióni f. plur.

telecomunicație.

telefèrica f. teleferic; funicular.

telefonare intr. a telefona.

telefònico, -ònici agg. telefonic ||

m. muncitor la o centrală

telefonică.

telefonata f. convorbire telefonică,
telefon.

telefonía f. telefonie.

telèfono m. telefon; colpo di ~,
chemare la telefon.

telegrafare intr. a telegrafia.

telègrafo m. telegraf.

telegramma m. telegramă.

telepatia f. telepatia.

telescòpio m. telescop.

televisionàre tran, a transmite la
(prin) televiziune.

televisióne f. televiziune.

televisóre m. televizor.

tèma f. teamă, frică.

tematico adj. tematic.

temerarietà f. temeritate;

îndrăzneală cutezanță; curaj.

temeràrio adj. temerar, cutezător, curajos, avântat.

temere tran, a avea teamă, a se

teme de || intr., refl. a se teme, || a

se îndoii || a nu fi sigur.

temerità f. cutezanță, temeritate;

curaj.

697

TEM - TEN

temperaménto m. temperare;

potolire; îmblânzire || amestec ||

temperament, caracter.

temperante adj. temperat, cumpătat, moderat.

temperare tran, a tempera; a

modera; ~ il lapis, a ascuți un

creion || a căli || refl. a se stăpâni.

temperatura f. temperatură;

călire.

tempèsta f. furtună.

tempestato adj. tulburat, agitat;

brodat, presărat.

tempestivo adj. potrivit, la timp.

tempestóso adj. furtunos

impetuos, tulburat, agitat

schimbător, instabil.

tempia f. tâmplă.

tèmpio m. templu.

tèmpo m. timp; al ~ dei tempi, pe

vremuri, odinioară; essere in ~, a

avea timp, a nu fi întârziat || in ~, la timpul potrivit; a un ~, în

aceeași clipă || ocazie; cogliere il

~, a nu lăsa să-ți scape ocazia; a

prinde ocazia || timp; ritm |

vreme; darsi bel ~. a petrece.

temporale adj. temporal || m. -

furtună.

temporaneo adj. provizoriu;

temporar.

tenàcia f. tenacitate; stăruință, perseverență.

tènda f. perdea || cortină || cort;

piantare le ~, a așeza corturile;

levare le tende, a părăsi un loc.

tendènza f. tendință; înclinare.

tèndere tran, a trage; a întinde ||

(fig.) a întinde (o cursă) || a

îndrepta (privirea); ~ l'orecchio, a

ciuli urechea || a da, a întinde

(mâna) || intr. a tinde; a urmări, a

fi înclinat către || (despre o-

culoare) a bate în.

tèndine m. tendon.

tenebróso adj. întunecat || (fig.)

tainic; tenebros, misterios.

tenènte m. locotenent.

tenére tran, a ține; ~ a battesimo, a

fi naș la botez; ~ buona condotta, a avea o bună purtare; ~ bordóne, a îngâna

pe cineva || a reține, a

stăpâni || a ocupa, a cuceri || **a**

ocupa, a umple un spațiu |

(despre o sală) a cuprinde, a avea

o capacitate de; a conține |

(despre un drum) a lua, a urma. ||

(fig.) a judeca, a socoti || refl. a se

ține || a se considera || intr. a ține

strâns || a rezista; tener duro, a nu

se îndupleca || a semăna, a avea

ceva de la, dio; ~ del matto, a fi

trăsnit.

tenerézza f. duioșie || afecțiune, tandrețe.

tènero adj. fraged; moale ||

plăpând, gingaș || tânăr || duios;

tandru, afectuos || m. parte moale, miez || afecțiune, dragoste.

tenimento m. proprietate, moșie ||

teritoriu, circumscripție

obligație. <

tènnis m. tenis.

tenóre m. mod, procedare, mers ||

mod, nivel de viață || mod de

exprimare; ton.

tensióne f. întindere, încordare ||

tensiune.

tentacolo m. tentacul.

tentante adj. ispititor.

tentare tran, a încerca, a se strădui

Il a trage, a ispiți || a pune la încercare.

tentativo m. tentativă, încercare.

tentato adj. încercat; supus la

încercare || experimentat; ispitit, tentat || instigat.

tentazióne f. ispită; tentație.

tentennaménto m. oscilare, clătinare || ezitare, șovăire.

698

tentennare tran, a clătina, a

scutura ușor || intr. a oscila; || a se

clătina || (fig.) a fi nehotărât, a șovăi, a ezita a ceda.

tentennata f. clătinare.

tènue adj. subțire; intestino ~, intestinul subțire || slab; ușor; mic.

teologia f. teologie.

teològico adj. teologic.

teorema m. teoremă.

teorètico adj. teoretic, bazat pe o teorie || privitor la o teorie; speculativ.

teoria f. teorie sistem; cortegiu, procesiune; defilare.

teòrico, -òrici adj. teoretic, speculativ || m. teoretician.

teorizzare intr. a teoretiza; a face teorii, a specula.

téppa f. lume interlopă, mediu de hoți, de escroci, de gangsteri.

terapèutico adj. terapeutic.

terapia f. terapie.

tèrgere tran, a curăți; a șterge, a usca.

tergiversare intr. a tergiversa, a amâna.

tergiversazióne f. tergiversare.

tèrgo m. spinare, spate; dare il ~, a fugi || dosul paginii.

termale adj. termal.

tèrmico agg. termic.

terminale adj. terminal.

terminare tran, a termina; a sfârși
|| a mărgini; a limita; a delimita ||
intr., a termina, a sfârși.

terminato adj. terminat, sfârșit ||
mărginit de || care se termină în ||
determinat, precis.

terminazióne f. terminație;
sfârșit; terminare.

tèrmine m. margine, hotar || piatră,
stâlp sculptat, terminat cu o
figură || sfârșit || scop, țintă.

TEN - TÈS

termòmetro m. termometru.

tèrmos m. termos.

termosifóne m. calorifer.

termòstato m. termostat.

tèrna f. treime.

tèrra f. pământ; ~ ferma uscat;
continent; ~ ~ (loc. aw.) la
suprafața solului; essere ~ —, a fi
lipsit de strălucire, mediocru ||
moșie proprietate || târg, orașel ||
pământ argilos; ~ cotta, pământ
ars, teracotă, ceramică.
terracòtta f. ceramică; pământ ars;
teracotă.

terraferma f. uscat, continent.

terraglia f. olărie; vase de pământ.

terràtico m. arendă.

terrazza f. terasă.

terrazzino m. balcon.

terrazzo m. terasă, balcon.

terremòto m. cutremur.

terréno m. teren || parter || adj.
pământesc; lumesc, profan.

terrèstre adj. terestru; pământesc.

terribile adj. spăimântător;
groaznic || teribil, extraordinar.

terrificante adj. terifiant;
îngrozitor, înspăimântător.

terrificare tran, a îngrozi; a
înpăimânta.

territoriale adj. teritorial.

terróre m. teroare || spaimă,

groază.

terrorismo m. terorism.

terrorista m., f.. terorist.

tèrso adj. curat; lucios; cristalin.

terzavolo m., f. străbunic.

terziario m., f. terțiar.

tèrzo agg. num. ord. al treilea || m. treime.

terzodècimo adj. num. ord. al treisprezecelea.

tesaurizzare tran, a tezauriza, a acumula:

tèsi f. teză.

699

TÉS - TIR

téso adj. întins, încordat || (fig.) încordat.

tesoreggiare tran, a tezauriza.

tesoreria f. trezorerie.

tesòro m. comoară; tezaur || tezaur public; ministero dei -, ministerul finanțelor.

tèssile adj. textil || m. textilist || articole textile, textile.

tessuto m. țesătură, țesut || (fig.) urzeală; mașinație.

tèsta f. cap; colpo di ~, faptă nesăbuită; dare alla ~, a se urea la cap; tener ~, -a ține piept; dare una lavata di ~, a dojeni aspru pe cineva || cap, minte, judecată || cap, individ, persoană || vârful, capăt, extremitate.

testaménto m. testament.

testare intr. a testa, a face testament.

testata f. capăt, extremitate; margine, || antet.

teste m. martor.

tèste adv. adineaori || acum, îndată.

testificare tran, a atesta, a întări; a depune mărturie.

testificazióne f. atestare; mărturie.

testimóne m. martor.

testimonianza f. m. mărturie;
depoziția unui martor; (fig.)
atestare; dovadă; mărturie.
testimoniare intr., tran. a
mărturisi, a depune mărturie; a
atesta
testimònio m. martor.
testuale adj. textual.
tetánico adj. tetanic.
tetraèdrico adj. tetraedric.
tetraèdro m. tetraedru. -
tètro adj. întunecos; întunecat ||
mizer, urât, sărăcăcios
posomorât, sever, întunecat.
tétta f. țâță, mamelă.
tettarèlla f. biberon.
tétto rn. acoperiș; senza ~, oameni
fără locuință.
tettònica f. tectonică.
tettònico adj. tectonic.
ti pron. pers. II per. sing. (formă
atonă) ție, îți, ți || te; ~ vedo, te
văd.
tic m. tic; gest.
tiglio m. tei.
tiglióso adj. fibros; ațos.
tigre f. tigru;
timbâlo m. timpan.
timbrare tran, a timbra.
timbratura f. timbrare.
timbro m. timbru; timbru vocal.
timidézza f. timiditate.
timido adj. timid, sfios.
timóne m. cârmă, timonă.
timorato adj. cinstit; onest ||
cucernic.
timóre m. teamă; grijă; frică.
tinello m. sufragerie || masă, prânz.
tingere tran, a vopsi; a colora || a
păta, a murdări.
tinnire intr. a suna; a răsună.
tinnito m. sunet; clinchet.
tintinnâbolo m. clopoțel. 4
tipico adj. tipic || simbolic.

tipo m. întipărire; baterea monedelor || prototip, model || tip, exemplar.

tipografia f. tipografie.

tipografo m. tipograf.

tiraggio m. tiraj; curent de aer.

tiraménto m. tragere.

tirenneggiâre tran, a tiraniza.

tirannésco adj. tiranic.

tirannia f. tiranie; despotism.

tiranno m. tiran, despot || adj. tiranic.

tirante m. mâner; toartă || grindă, căprior.

tirare tran, a trage; ~ la somma, a face adunarea; ~ le somme, a trage o concluzie ~ sul prezzo, a 700

TIR - TOR

se tocmi; ~ la paga, a încasa salariul || a transporta || a trage; a arunca; ~ pumni, a da pumni || a strânge || într. a trage, a avea tiraj

tirato adj. tras; întins.

tirchieria f. zgârcenie, avariție.

tirchio m., adj. zgârcit, avar.

tirétto m. sertar.

tiro m. tragere; tras; bestie da ~, animale de tracțiune; || tir, tragere cu arma; aprire il ~, a deschide focul.

tirocínio m. ucenicie, practică pregătire, stagiu.

titanico adj. titanic; gigantic, uriaș.

titano m. titan, uriaș.

titillare tran, a gâdila.

titolare adj., **m.** titular.

titolato adj., m. nobil, cu titlu nobiliar.

titubante adj. nesigur; șovăielnic.

titubanza f. nesiguranță, ezitare; șovăire.

titubare într. a șovăi, a sta la îndoială.

to inter, ține! ia! || oh! (indicând

surpriză).

toccamente m. atingere; pipăire.

toccare tran, a atinge; ~ nel vivo, a irita, a jigni pe cineva; ~ terra, a debarca sau ateriza; || a mișca, a înduioșa || a privi pe cineva; la notizia non mi tocca știrea nu mă privește || intr. a se întâmpla cuiva || a fi rândul cuiva || a se cuveni || a trebui.

toccasana m. leac, remediu sigur, care nu dă greș.

toccata f. atingere aluzie, referire.

toccatina f. aluzie.

toccato adj. atins; pipăit || primit, căpătat.

togliere tran, a lua; ~ di mezzo, a da la o parte, a scoate a înlătura; ~ via, a distruge || a lua de la cineva; a imita || a lua de undeva, a muta, a scoate || a împiedica || refl. a-și scoate; a dezbrăca.

tollerabile adj. tolerabil, suportabil.

tollerante adj. tolerant; indulgent.

tolleranza f. toleranță; casa di. ~, casă de toleranță, bordel i; întârziere îngăduită.

tollerare tran, a tolera || a suporta.

tomba f. mormânt.

tombola f. tombolă; far ~, a câștiga numărul cel mai mare.

tonalità f. tonalitate.

tonare intr. a tuna || a bubui; (fig.) a tuna și a fulgera împotriva cuiva.

tondeggiante adj. rotund; rotunjit.

tóndo adj. rotund; parlar chiaro e ~, a vorbi clar și limpede, răspicat || perfect, rotunjit.

tónico adj. tonic.

tonificare tran, a tonifica; a fortifica.

tonnellata f. tonă.

tónno m. ton.

tòno m. ton (de voce etc); ordine, regulă.

tonsilla f. amigdală.

tónto adj. tont; tâmpit.

topografia f. topografie.

toporâfico adj. topografic.

toponimia f. toponimie.

torace m. torace.

tórbido adj. tulbure || m.

întunecime || (la plur). mișcări de masă, tulburare, agitație.

tòrcere tran, a suci; £ răsuci; non ~ un capello, a nu atinge nici un fir; dare del filo da ~, a pune cuiva bețe în roate || refl. (despre un fluviu) a coti; a întoarce.

torchiare tran, a tescui, a stoarce cu teascul.

701

TÒR- TRA

tòrchio m. teasc, presă de stors || teasc, presă.

tòrcia f. torță.

toreadóre m. toreador.

tórma f. turmă || ceată, mulțime.

torménta f. viscol; vifor.

tormentare tran, a chinui || a dăuna; a strica.

tormentatóre. -trice m., f. chinuitor.

torménto m. tortură, chin.

tornacónto m. avantaj, folos.

tornante m. serpentină; curbă.

tornare intr. a se întoarce; **a** se înapoia; a reveni; ~ at mondo, a avea o mare bucurie || a relua, a repeta o acțiune; ~ a dire, a insista || a se transforma, a deveni; ~ nuovo a apărea drept ceva nou || a reuși || a ieși bine (o socoteală); ragionamento che t., raționament just, corect || a conveni; non mi ~, nu-mi convine.

tornato adj. întors, reîntors;

revenit.

tornitóre, -trice m., f. strungar.

tornitrice f. strung mecanic.

tòro m, taur.

torpèdine f. torpilă mină

submarină.

tòrpidò adj. amortit || toropit.

torrefazióne f. prăjit, prăjire (de cafea etc).

torreggiare intr. a se ridica, a se înălța, a domina.

torrènte m. torent; a ~, torențial.

torrenziale adj. torențial.

tòrrido adj. torid.

torsióne f. torsiune; răsucire.

tórso m. tors.

tórta f. turtă, pateu, plăcintă.

tortino m. budincă.

tòrto m. nedreptate; greșeală; vină;

a ~, pe nedrept || adj. răsucit;

strâmb nedrept.

tortura f. sucire; răsucire || tortură; chin.

torturare tran, a tortura.

tórvo adj. întunecat; rău;

ameninșător; occhio ~, privire

piezișă.

tósa f. fată; copilă.

tosare tran, a tunde.

tosato adj. tuns.

tòsco m. toxic, otravă.

tósse f. tuse; colpo di ~, tușit; ~

asinina, tuse convulsivă.

tossicità f. toxicitate.

tòssico adj., m. toxic..

tossina f. toxină.

tostato adj. prăjit.

tòsto adj. tare; dur; faccia ~

obraznic, nerușinat || iute; repede

|| adv. repede, iute.

tòta f. fată, copilă.

totale adj., m. total.

totalità f. totalitate.

totalitario adj. totalitar.

totalizzare tran, a totaliza. „

tovaglia f. față de masă || șervet brodat (pe un altar).

tra prep. între; în mijlocul; || între, între doi; dintre mai mulți || peste; ~ un anno, peste un an, într-un an || între; ~ me e me, în mine.

traballare intr. a se clătina; a se ține pe picioare || a fi gata să se răstoarne.

trabalzare intr. a sări, a sălta, a se zdruncina.

trabalzo m. salt, săritură.

traboccaménto m. revărsare; inundație || înclinare a balanței || exces II cădere; prăvălire.

traboccare intr. a se revărsa; a deborda.

702

TRA-TRA

trabocchétto m. trapă || cursă; înșelătorie.

trabuco m. trabuc, havană.

traccheggiare intr. a trăgăna; a temporiza, a amâna.

traccia f. urmă; dâră || schemă, pian; punctaj || șir de oameni.

tracciare tran, a trasa || a schița || a merge pe urmele.

tracciato adj. trasat || m. traseu.

trachèa f. trahee.

tracio adj. trac, tracic.

tracollare intr. a-și pierde echilibrul, a se răsturna.

tracotante adj. arogant; obraznic insolent.

tracotanza f. aroganță, insolență. .

tradiménto m. trădare; a ~, pe la spate, prin înșelăciune.

tradire tran, a trăda.

tradizionale adj\ tradițional.

tradizióne f. tradiții || transmiterea unui lucru, predarea lui.

tradurre tran, a traduce; ~ în

carcere, a duce la închisoare.
traduttore, -trice m., f. traducător.
traduzione f. traducere.
trafficante m. traficant.
traffichino m. traficant.
trâfico m. trafic; negoț || circulație
|| schimb ce mesaje.
trafiggere tran, a străpunge,, a
răni.
trafitta f. rană || durere; junghi.
traforaménto m. perforare,
Străpungere; găurire.
traforare tran, a sfredeli a găuri; a
străpunge.
traforátore, -trice m., f..
perforator.
traforazione f. perforație.
trafóro m. străpungere; perforare ||
gaură, perforație || tunel.
trafugaménto m. furt; sustragere.
trafugare tran, a sustrage; a fura.
trafugato adj. sustras; furat.
tragèdia f. tragedie.
traghettare tran, a trece, a
transporta cu barca.
tragico adj. tragic; de tragedie
(fig.) tragic, nefast, nenorocit ||
m. autor de tragedii.
tragitto m. drum; traseu, traiect.
traiettòria f. traiectorie.
trainare tran, a târî: a trage.
traino m. trage; târâre || sanie;
car fără roți greutate || convoi;
bagaje || tren, vagoane.
tralice loc. adv. in ~, oblic, pieziș.
tralignamene m. deviere ||
degenerare.
tralignare intr. a devia; a se
îndepărta || a degenera.
tralúcere intr. a luci, a lumina
ușor, slab || a fi transparent || a
străluci.
tram m. tramvai.
tramandare tran, a transmite.

trambusto m. zarvă; zăpăceală ||
agitație, mișcare | dezordine,
revoltă.

tramenio m. agitație, mișcare.

tramestare tran, a răscoli, a răvăși
Il intr. a face dezordine, a se agita.

tramestio m. răscolire, răvășire ||
agitație, dezordine.

tramèzzo m. perete despărțitor,
paravan de scânduri ||
despărțitură; lucru despărțitor (în
general) || prep. între || adv. în
mijlocul; la mijloc.

tramite m. cale: loc de trecere; per
il ~ di, prin intermediul, cu
ajutorul.

tramontano adj. de peste munți;
de dincolo de munți.

tramontare intr. a apune.

tramónto m. apus, asfințit.

tramortiménto m. leșin; pierderea
cunoștinței.

703

TRA - TRA

tramortire intr. a leșina; a-și
pierde cunoștința || tran, a face pe
cineva să leșine, să-și piardă
cunoștința.

tramortito adj. leșinat.

tramutaménto m. strămutare;
mutare || transplantare |
schimbare.

trància f. tranșă, felie || daltă de
tăiat fierul.

tranciare tran, a tăia felii; a tranșa.

tranèllo m. viclenie, uneltire,
înșelăciune, cursă.

tranne prep. afară de; cu excepția.

tranquillare tran, a liniști, a
potoli, intr. a se odihni, a fi
liniștit; a se bucura de liniște.

tranquillizzare tran, a liniști; a
calma.

tranquillo adj. liniștit; netulburat ||

potolit, pașnic.

transatlantico adj., m.

transatlantic.

transazióne f. tranzacție; învoială

|| (fig.) împăcare, compromis.

trânseat intr. fie! treacă!

transènna f. grilaj, balustradă, despărțitor.

transfuga m. dezertor, fugar; transfug.

transigènte adj. tolerant, indulgent; împăciuitor.

transigere tran, a ajunge la o tranzacție, a cădea la învoială a fi îngăduitor, indulgent.

transitare intran, a traversa.

transitivo adj. tranzitiv.

transito adj. tranzit, trecere; traversare, tranzit || moarte.

transitòrio adj. trecător, vremelnic || tranzitoriu; provizoriu.

transizióne f. tranziție; trecere.

transumanza f. transhumantă.

tran vâi m. tramvai.

trapassare tran, a traversa || a trece, a petrece (timpul) || a străpunge || a trece peste a nesocoti a omite || intr. a trece mai departe j| a trece în mâinile altuia; a se transfera || a trece prin, a străbate || a trece, a se sfârși || a muri.

trapassato adj. decedat, defunct.

trapasso m. trecere || loc de trecere || moarte || transfer de proprietate.

trapelare intr. a se scurge, a picura || a se observa, a se întrezări; a reieși; a transpira.

trapèzio m. trapez.

trapiantare tran, a transplanta; a răsădi.

trappola f. capcană; cursă || minciună, brașoavă.

trappoleria f. fraudă; înșelătorie.

trarre tran, a trage; a târî, a duce || a arunca || a atrage ~ il -fiato, a respira; ~ sospiri, a suspina; ~ origine, a-și trage obârșia || a deduce, a trage concluzia || refi, a se, trage.

trasalire intr. a sări, a merge săltând || a tresări.

trascégliere tran, a selecționa; a alege dintre mai multe lucruri.

trascendentale adj.

transcendental.

trascendènte adj. transcendent.

trascéndere tran, a depăși, a trece peste || intr. a întrece măsura; a nu se stăpâni.

trascinare tran, a târî; a târâi; a trage după sine; a trage cu greu; ~ la vita, a-și târî viața.

trascolorare intr. a-și schimba culoarea.

trascórrere' tran, a străbate; a parcurge; ~ il tempo a petrece timpul || a trata; a vorbi despre || a omite || intr. a trece; a se scurge;

TRA-TRA

gli anni ~, anii trec || a trece peste, dincolo || a trece mai departe.

trascórso adj. scurs; trecut || m. eroare; greșeală ușoară; scăpare din vedere.

transcrîvere tran, a transcrie, a copia.

trascrizióne f. transcriere, copiere.

trascurare tran, a neglija || a nu lua în seamă; a nu pune la socoteală.

trascuratàggine f. neglijență; uitare.

trascurato adj. neglijat; neîngrijit, murdar, rupt || trecut cu vederea, neglijat || neatent.

trasecolaménto m.

încremenire.

trasecolare intr.

încremeni.

trasferiménto

strămutare.

trasferire tran.

înarmunre;

a înmărmuri, a

m. transferare;

a transfera; a

strămuta || a deplasa, a transporta

|| rift. a se muta, a se transfera.

trasfërta f. diurnă, indemnizație
de deplasare.

trasfigurare tran, a transfigura; a

schimba la față || a transforma; a

deforma; a altera.

trasfigurato adj. transfigurat;

schimbat.

trasformabile adj. transformabil;

convertibil.

transformare tran, a transforma; a

preface; a converti.

transformazióne f. transformare;

prefacere.

trasfosióne f. transfuzie (de sânge)

|| transmite, insuflare, (de

sentimente).

traslazione f. transferare ||

translație (mișcare).

traslúcido adj. translucid.

trasméttere tran, a transmite, a

comunica.

trasmettitóre, -trice m., f.

transmițător; emițător.

trasmigrare intr. a emigra || a se

reîncarna.

trasmissibile adj. transmisibil.

trasmissióne f. transmite ||

transmisie.

trasmodare intr. a întrece măsura

|| (fig.) a exagera || a comite

excese.

trasmutânza f. schimbare;

prefacere; transformare.

trasmutare tran, a transforma, a preface, a schimba || intr. a se transforma || refl. a se muta || a-și schimba culoarea; a se preface.
trasognamene m. visare; stare de visare.

trasognare intr. a visa cu ochii deschiși || a aiura; a delira || a rămâne uluit.

trasparènte adj. transparent.

trasparènza f. transparență.

trasparire intr. a străluci, a luci || a fi transparent.

traspirare intr. a transpira; a năduși, a asuda.

traspirato adj. transpirat, asudat, nădușit.

traspirazióne f. transpirație.

traspórre tran, a muta în alt loc || a inversa ordinea; a pune în altă ordine, în altă succesiune || a transpune.

trasportare tran, a transporta || a ceda, a se lăsa supus || a amâna, a transfera || refl. a se duce.

trasportato adj. împins; cuprins, stăpânit.

traspòrto m. transportare; transport || mutare, transferare || impuls, pornire; con ~, cu elan, cu entuziasm.

705

TRA-TRE

trasposizióne f. transpunere; mutare schimbarea ordinii cuvintelor.

trastullamene m. amuzament; înșelătorie.

trastullare tran, a distra, a amuza || refl. a se distra, a se amuza.

trastullo m. jos; distracție jucărie.

trasudare intr. a asuda || a picura,

a se prelinge, a trece prin pori ||
tran, a da în afară, a lăsa să se
prelingă.

trasumanazione f. spiritualizare.

trasversale adj. oblic, transversal ||

linie, drum transversal, **trasverso** adj. transversal.

trasvolâre tran, a traversa în zbor

|| intr. a zbura peste, a zbura
departe ||, a trece fără a se opri.

tratta f. tragere smulgere;

zguduitură | trată, cambie

comerț de sclavi.

trattamento rri. tratare || tratament

|| mod de tratare (a unui oaspete)

II prânz, masă, banchet.

trattare tran. a mânui; a

întrebuința || a trata, a negocia, a

duce tratative || refl. a se trata; a

trăi.

trattato m. tratat.

tratteggiare tran, a zugrăvi; a

descrie; a prezenta || a schița, a

trasa || a trage linii, semne.

trattenere tran, a reține, a opri || a

întreține, a distra || a păstra pentru

sine, a nu da || refl. a se abține || a

zăbovi, a rămâne undeva.

trattenimento m. zăbovire,

întârziere || petrecere, serată ||

salariu, întreținere.

tratto adj. tras || m. tragere;

mișcare.

trauma m. traumatism.

travagliamento m. suferință,

pătimire.

travagliare tran, a trudi, a obosi, ||

a frământa, a chinui || refi, a se

trudi, || a se chinui.

travagliato adj. chinuit, muncit,

frământat || obosit, trudit ||

suferind, bolnav.

travalicare tran, a trece peste; a

traversa a călca, a viola

(ordinea legală).

traversare tran, a traversa; a trece de-a curmezișul || a străpunge, a trece prin || a pune, a întinde de-a curmezișul.

traversata f. traversare; navigație peste mări; călătorie pe apă.

traverso adj. lateral; via ~, stradă laterală || oblic, pieziș. • "

travestiménto m. travestire; deghizare.

travestire tran, a travesti, a deghiza || a transforma.

travestito adj. travestit; mascat || transformat.

traviaménto m. rătăcire.

traviare tran, a rătăci, a abate de la drumul cel bun || într. a devia || a apuca pe un drum greșit.

travisaménto m. falsificare; deformare; alterare.

travisare tran. a schimba înfățișarea a falsifica; a deforma; a altera || refi, a se travesti, a se masca.

travòlgere tran, a răsturna; a doborî II a târî, a lua cu sine.

travolgiménto m. răsturnare; doborâre || târâre.

tre num. card. trei.

trebbiare tran, a treiera || a strivi, a toca.

trecentèsimo num. ord. al treisutelea || m. a trei sute parte.

706

TRE - TRI

trecènto adj. num. card, trei sute || în. secolul al XIV lea.

tredecèsimo adj. num. ord. al treisprezecelea || m. a treisprezecea parte.

trédici adj. num. card. treisprezece.

tredecimila agg, num. card. treisprezece mii.

tredicina f. grup, număr de treisprezece persoane, lucruri.

trégua f. armistițiu || răgaz, odihnă, repaos.

tremare intr. a tremura || a se cutremura.

tremarella f. frică, spaimă.

tremila adj. num. card, trei mii.

tremóre m. tremur (de frică); frică, teamă.

trèno m. tren || convoi || suită, alai; cortegiu || (fig.) mod de a trăi, mod de viață.

trénta f. adj. num. card, treizeci.

trentamila adj. num. card, treizeci de mii.

trentènnio m. durată, interval de treizeci de ani.

trentesimo adj. num. ord. al treizecelea || m. a treizecea parte.

trepidante adj. trepidant; agitat; neliniștit; îngrijorat.

trepidare intr. a se agita; a trepida || a tremura de frică, a fi neliniștit, a fi îngrijorat || a palpita, a se speria.

trepidazione f. neliniște; îngrijorare; trepidație.

triade f. triadă || trinitate; treime.

triangolare adj. triunghiular.

triàngolo m. triunghi.

tribade f. prostituată.

tribolare intr. a suferi, a se chinui || a se văita.

tribolato adj. chinuit; necăjit, amărât.

tribolo- m. chin, amărăciune; suferință.

tribórdo m. tribord.

tribù f. trib || neam.

tribunale m. tribunal.

tributo m. tribut || impozit; taxă.

tricipite adj. tricefal || triceps.

triènnio m. interval de trei ani.

trigonometria f. trigonometrie.

trigonometrico adj. trigonometric.

trilogia f. trilogie.

trimestrale adj. trimestrial.

trimestre m. trimestru.

trincèa f. tranșee; adăpost tunel.

trinciare tran, a tăia mărunț; a ciopârți; a fărâmița || a tăia; ~ l'aria, a despica văzduhul; ~ giudizi, a vorbi în maxime || refl. a se tăia.

trinciato adj. fărâmițat, tocat; tăiat, mărunț || deschis, despicat.

trinità f. trinitate; treime.

trino adj. triplu; întrucât.

trio m. trio.

trionfante adj. triumfător || vesel; mândru și fericit || m. prea fericit.

trionfare intr. a triumfa, a învinge || a triumfa, a se mândri, a se bucura; a se lăuda || a ieși în evidență || tran, a stăpâni, a domina || a învinge.

trionfato adj. învins.

trionfatóre, -trice m., f. triumfător.

trióño m. triumf; victorie.

triplicazióne f. întreire, triplare.

triplice adj. compus, făcut din trei părți; triplu.

trippóne m., f. grăsun, burtos || mâncău, nesătul.

triste adj. trist; melancolic; îndurerat.

tristézza f. tristețe; durere; melancolie || răutate.

707

TRI - TUM

tristo adj. rău; răutăcios || malițios; viclean, șiret || urât, neplăcut || sărac, nenorocit, sărman.

tritato adj. tocat.

tritatura f.. tocare; tocat.

trito adj. tocat, strivit, fărâmițat ||

ros, uzat; rupt.

trivellaménto m. străpungere, sfredelire || forare.

trivellare tram, a fora a străpunge, a sfredeli.

trivia f. zeitate.

triviale adj. **trivial**.

trivialità f. trivialitate.

trivio m. răspântie; răscruce; maniere da ~, purtări vulgare.

trofèu m. trofeu.

trómba f. trâmbiță; trompetă; goarnă; trompetist || m. trâmbițaș.

trombare tran, a respinge la examen; a nu promova.

trombatura f. nereușită, nepromovare (la examen).

tronâre intr. a tuna.

troncaménto m. tăiere, retezare.

troncare tran, a reteza, a trunchia a tăia II a întrerupe, a rupe.

trónco m. trunchi; tulpină || neam; familie || bucată de drum || ramificație.

troneggiare intr. a avea aer de om mare || a domina.

trónfio adj. îngâmfat; umflat în pene || pretențios.

tròno m. tron; domnie.

tropicale adj. tropical.

tròpico m. tropic.

tropològico adj. alegoric, figurat.

tròppo adj., adv. prea; prea mult; essere di ~, a fi de prisos; pur ~, din păcate || foarte, foarte mult || m. cantitate prea mare; preț prea ridicat.

tròta f. păstrăv.

tròtto m. trap || tropăit, pași mici și repezi.

travaménto m. găsire.

trovare tran, a găsi; andare a ~ uno, a te duce la cineva || a nimeri, a da peste; a compune

versuri || refl. a se găsi; a se afla ||
a se întâlni ~ d'accordo, a se
înțelege, a fi de acord || a se simți
bine.

trovata f. descoperire, idee fericită
|| ieșire, scăpare; expedient.

truccare tran, a travesti || a înșela ||
refi, a se camufla || a se machia ||
a se travesti.

truccatura f. travestire || machiaj ||
înșelătorie.

truculento adj. crud, amenințător;
cu privirea întunecată.

trufa f. escrocherie; fraudă.

truffare tran, a escroca; a înșela.

truffatore, -trice m., f. escroc,
pungaș.

tu pron. pers. II sing. tu; darsi del
~, a se tutui.

tubècolo m. tubercul, nodul.

tubareolòsi f. tuberculoză. 4

tùbero m. tubercul.

tubo m. țeava; ~ della stufa,
burlan.

tueggiare tran, a tutui.

tuffare tran, a cufunda; a scufunda
|| a înmuia || refl. a plonja || a se
cufunda.

tuffo m. scufundare || cădere ||
plonjon || picaj.

tagùrio m. bordei.

tulipano m. lalea, tulipă.

tumefazione f. umflătură,
inflamație.

tùmido adj. umflat; gros || mândru
|| emfatic, pretențios,.

tumóre m. tumoare || umflătură ||
mândrie, trufie.

tumulare tran, a înmormânta.

TUM - TUT

tumulazione f. îngropare;
înmormântare.

tumulto m. tumult; agitație,
mișcare || revoltă, răscoală ||

suferință, frământare morală.

tumultuare intr. a face zgomot : a se agita || a se răscula.

tumultuàrio adj. grăbit, furtunos, dezordonat, confuz.

tumultuóso adj.

tumultuos; zgomotos, agitat.

tundra f. tundră.

tùnnel m. tunel.

tuo, tuoi, tun, tue pron. poss. al tău || adj. poss. al tău; tua madre, mama ta; il tuo, averea ta, bunurile tale || (la plur.) ai tăi, rudele tale.

tuonare intr. a tuna; a fulgera.

tumultuante adj. tumultuos, zgomotos; în dezordine.

tunòno m. tunet || (fig.) bubuitură.

turacciolo m. dop.

turare tran, a astupa; ~ un buco, a plăti o datorie.

turato adj. astupat.

turbaménto m. tulburare.

turbare tran, a tulbura (apele) || a tulbura (liniștea) || refl. a se tulbura || a se strica, a se buimăci, a înmărmuri.

turbato adj. tulburat, neliniștit, frământat.

turbina f. turbină.

turbinare intr. a se învârti, a se învolbura.

tùrbine m. vârtej, vijelie.

turbolènza f. turbulență; neastâmpăr; dezordine.

turchino adj. albastru închis.

turco adj., m. turcesc, turc || limba turcă.

tùrgere intr. a ,se umfla; a fi umflat.

tùrgido adj. plin, umflat, tare || retoric, pompos.

turismo m. turism.

turista m., f. turist.

turistico adj. turistic.

turno m. schimb; rând; essere di ~, a fi de serviciu, a-i veni rândul; medico di ~, medic de serviciu.

turpe adj. necinstit; mârşav || rău || urât, diform || obscen, ruşinos.

turpilòquio m. obscenitate; || discuție despre lucruri obscene.

tutèla f. tutelă || (fig.) protecție; apărare.

tutelare tran, a tutela || (fig.) a apăra || adj. tutelar, protector.

tutóre, -trice m., f. tutore || apărător, protector.

tuttavia adv. încă, mereu; mai departe; conj. totuși, cu toate acestea; deși; cu toate că.

tutto adj. tot; întreg; a ~ oggi; până azi; a tutt'uomo, cu toată puterea; " a tutt'andare, cu toată viteza; in ~ e per ~, în totul; con ~ che, deși || orice, oricare || m. totul, întregul, totalitatea || toți || adv. tot, în întregime; ~ intorno, de jur împrejur; essere ~ orecchi a fi numai urechi; ~ ad un tratto, dintr-odată.

709

U-UDI

u

u (sunetul și litera) u (vocală labială).

ubbia f.. prejudecată; închipuire; teamă nejustificată; superstiție.

ubbidiente adj. ascultător; supus.

ubbidire intr. a asculta (de); a se supune.

ubbriacâre tran, a îmbăta (fig.) a ameți, a încânta.

ubbriacatura f. îmbătare, beție.

ubbriachézza f. beție; amețeală.

ubere adj. îmbelșugat, fecund, . fertil, abundent.

ubertâ f. fertilitate, fecunditate.

ubertosità f. fertilitate,

fecunditate; îmbelșugare.

ubertos adj. fertil; abundant, bogat; îmbelșugat.

ubicare tran, a situa, a așeza. .

ubicato adj. situat, așezat. ,

ubicazione f. poziție, situație.

uccellare intr. a vâna, a prinde păsări; a face dragoste; tran, a batjocori, a lua în râs; ~ uno, a înșela pe cineva, a-l amăgi.

uccidere tran, a ucide; a omorî.

uccisione f. ucidere; măcel.

ucciso adj. (om) ucis; mort.

uccisore m. ucigaș; asasin.

udienza f. audiență; ședință de tribunal; audiere; auditoriu.

udire tran, a auzi; a audia (un martor età).

uditivo adj. auditiv, al auzului.

udito m. auz, simțul auzului; adj. auzit; ascultat.

uditore, -trice m. și f. ascultător; auditor.

710

UDÌ - ÛNG

uditòrio m. auditoriu; adj. auditiv.

ufficiale adj. oficial; m. funcționar public.

ufficialità f. oficialitate, caracter oficial; ofițerime.

ufficiare tran, a celebra, a oficia (o slujbă); a *cere*, a ruga, a solicita.

ufidato adj. rugat, solicitat.

ufficiatura f. oficiere; serviciu divin, slujbă.

ufficio m. funcție, sarcină, datorie, obligație; oficiu; treabă, ocupație.

uggia f. umbră; (fig.) plictiseală; prender in ~ uno, a nu mai suporta ne cineva.

uggiosità f. plictiseală, neplăcere.

ùgnere tran, a unge.

uguagliaménto m. egalizare.

uguaglianza f. egalitate.

uguagliare tran, a egaliza; a potrivi; a face egal, a face să coincidă; a compara; a egala; refl. a se compara.

uguagliatore, -trice m. și f. egalizator.

uguale adj. egal; potrivit.

uguaglianza f. egalitate.

uh interi, (groază, uimire, durere)

ah! vai! aoleu!

ultimamente adv. recent, în ultimul timp; la sfârșit.

ultimato adj. sfârșit, terminat; definitivat, pus la punct.

ultimare tran, a termina, a încheia, **ultimatum** m. ultimatum.

ultimo adj. ultim; cel din urmă; hotărâtor; principal, prim.

ultrarosso adj. infraroșu.

ultravioletto adj. ultraviolet.

ululo m. urlet (de lup, câine).

umanare refl. a se întrupa, a se face om; a lua înfățișare de om.

umanesimo m. umanism.

71

umanità f. omenire; umanitate; (fig.) umanitate; omenie.

umanitario adj. umanitar; omenos.

umanizzare tran, a umaniza; a civiliza.

umanizzazione f. umanizare; civilizare.

umano adj. uman; omenesc; civilizat; blând.

umbratile adj. umbros, umbrit; în umbră; întunecat, obscur.

umidiccio adj. jilav; umezit.

umidità f. umezeală; umiditate.

umidire tran., a umezi; a înmuia.

umido adj. ud; umed; înmuiat; (fig.) scăldat, udat; apos, lichid; m. umezeală, umiditate.

umile agg. umil, modest, supus; blând, liniștit.

umoristico adj. umoristic.

una adv. împreună; în înțelegere cu; ad ~, împreună.

unànime adj. unanim.

unanimità f. unanimitate.

uncinare tran, a încârliga, a încovoia (ca un cârlig); a apuca cu cârligul; refi, a se încârliga; a se agăța (unul de altul).

undècimo adj. num. ord. al unsprezecelea.

undicèsimo adj. num. ord. al unsprezecelea.

ùndici adj. num. card, unsprezece.

undicimila adj. num. ' card. unsprezece mii.

ungàrico adj. unguresc; ungar, maghiar.

ungaro agg. ungar; maghiar.

ùngere tran, a unge; ~ la ruota, a îndemna, a mitui; a unge, a consacra; refi, a se unge; a se murdări; a se păta cu grăsime.

ÙNG - USÂ

ùnghia f. unghie; avere le - lunghe, a fura; mettere fuori le ~, a-și arăta colții.

ùngula f. copită; unghie.

unicamente adv. numai, doar.

unicità f. unicitate.

ùnico, ùnici adj. unic; fără pereche; fără egal.

unificare tran, a unifica, a uni.

unificazióne f. unificare; unire.

uniformare tran, a uniformiza a standardiza; a conforma; a adapta; refl. a se conforma; a se supune.

unifórme adj. uniform; egal; f. uniformă.

unilaterale adj. unilateral.

unióne f. unire; uniune; acord; înțelegere.

unire tran, a uni; refl. a se uni, a se

întovărăși.

unita f. unitate; ~ di misura, unitate de măsură; unire uniune.

unitàrio adj. unitar.

unito adj. unit; uniform; (despre stil) armonios.

universale adj. universal; idee generală; noțiune, concept.

universalità f. universalitate; totalitate.

universalizzare tran. a universaliza.

università f. universitate breaslă, asociație generală, comunitate.

universitario adj. universitar, studente ~, student; m. profesor universitar; student; titrat.

universo m. univers; adj. absolut totul.

univoco adj. univoc; omonim.

uno adj. num. card, unu unitar, unit; essere tutt'~, a fi foarte unit; unic; unul m. unu numărul unu; pron. indef. unul; ~ di noi, unul din noi; art. indet. un, o; ~ libro o carte.

untare tran, a unge.

unto cg g. uns; unsuros, murdar.

untume m. grăsime; unsoare.

unzióne f. ungere; unsoare, unguent; sacra ~, miruire.

uòpo m. nevoie, necesitate; alla nevoie; é d'~, este necesar.

urànio m. uraniu.

urbanista m. urbanist.

urbanità f. urbanitate; politeță; comportare civilizată.

urbano adj. urban; politicos; civilizat. ,

urbe f. oraș.

urgènte adj. urgent.

urgèntza f. urgență.

urgenza tran, a urgenta.

ùrgere tran, a împinge; a accelera;

a urgenta; intr. a fi urgent, a
presa.
urinario adj. urinar.
urlare intr. a urla.
urlo m. urlet.
urna f. urnă.
uro m. bour; zimbru.
urologo, -ogi m. urolog.
urrà intr. ura!
urtante adj. nepăcut, antipatie.
urtare tran, a izbi; a lovi; (fig.) a
irita; intr. a se ciocni; (fig.) a se
irita.
urtata f. izbitură.
urtato adj. (fig.) iritat.
urto m. ciocnire; izbire.
usanza f. obicei deprindere,
uzanță; all'- di, după obiceiul;
relație, prietenie.
usare tran, a folosi, a întrebuința, a
uza; ~ la cortesia di, a avea
amabilitate de a; - giudizio, a fi
atent; a uza, a consuma; a
obișnui, a avea obiceiul; intr. a.

712

USA - UZZ

se folosi, a uza de; a fi obișnuit; a
se purta; a fi la modă; refl. a se
obișnui; a fi obiceiul.
usato adj. obișnuit, deprins; uzual;
uzat stricat.
uscio nt. ușă; poartă.
uscire intr. a ieși; ~ pazzo a
înnebuni; ~ di senno, a-și ieși din
minte, din fire; refl. a ieși din; a
scăpa, a se descurca.
uso m. uz; obicei; uzare,
întrebuințare folosință; fuori d'~,
ieșit din uz; cadere dall'~, a ieși
din uz; obicei, uzanță.
ustionare tran, a, arde; a produce
arsuri (pe piele).
ustione f. arsură.
usto adj. ars.

usuale adj. uzual; obișnuit.
usufruire intr. a beneficia de ceva; a avea uzufructul.
usufruttóre tran, a folosi, a avea în uzufruct; a exploata.
usufrutto m. uzufruct.
usura f. uzură, stricare, consumare; camătă; uzură restituire con ~, a restitui cu prisosință, cu dobândă.
usurato m. cămătar.
usurpare tran, a uzurpa.
usurpazióne f. uzurpare.
utensile m. ustensilă; unealtă; macchine ~, mașini unelte.
utensileria f. utilaj; totalitatea uneltelor; magazin de fierărie, de scule.
ùtero m. uter.
ùtile adj. folositor, util utilitate; avantaj; profit, câștig.
uilitâtá f. utilitate, folos.
utilizzare tran, a utiliza; a folosi.
utilizzazióne f. utilizare; folosire.
utopia f. utopie.
uva f. strugure.
uvetta f. stafidă.
uzza f. briză; adiere.
uzzolo m. toană; capriciu.

713

V-VAG

V

v m. sau f. (pron. vu, vi și ve; sunetul și litera) v (consoană labială sonoră); (prescurtări): ~ vedi, verbo, verso, voce, ~ vezi, verb, vers, cuvânt.
vacante adj. vacant.
vacanza f. vacanță; giorno di zi de sărbătoare; far ~, a nu se duce la școală, la serviciu || concediu de odihnă; intr. a fi vacant || a fi liber.
vaccina f. vacă || vită, bovină. || came de vacă.

vaccinare tran, a vaccina. •

vaccinazione f. vaccinare.

vacillamento m. clătinare; clătinat.

vacillante adj. nesigur puțin solid

|(oscilant; șovăitor, inconstant.

vacillare intr. a se clătina || (fig.)-a

șovăi, a ezita, a oscila.

vacuo adj. gol; fără conținut ||

(fig.) neîntemeiat, iluzoriu || m.

vid.

vagabondare intr. a vagabonda ((a rătăci.

vagabondo adj. și m. vagabond ||

rătăcitor, pribeag.

vagare intr. a rătăci; a colinda, a

hoinări.

vaglieggiare tran, a contempla cu

plăcere, cu dragoste || a dori

fierbinte; a contempla cu mintea;

a închipui || refl. a se contempla,

a se admira.

vagheggino m. tânăr galant;

curtezan.

714

VAG- VAN

vaglièzza f. farmec, frumusețe ||

nedeterminare; vag || dorință;

plăcere, desfătare; gli venne ~, i

se născu dorința. .

vaginele adj. vaginal.

vaglia f. vitejie, bravură || valoare, preț || m. titlu de credit; ~ postale, mandat

poștal ~ bancario, bilet de

ordin.

vagliare tran, a ciurui; a cerne, a

trece prin sită || (fig.) a discuta, a

analiza amănunțit a, cântări bine

|| refl. a scutura; a se zbate.

vaglio m. ciur; sită || examinare, analiză; apreciere minuțioasă.

vago, vaghi adj. grațios, gingaș, frumos || doritor; înclinat spre ||

vag, neprecis || rătăcit, nestabil ||

m. frumusețe, farmec; grație ||

iubit; îndrăgostit, bărbat preferat

|| nervul vag.

vagolare intr. a rătăci; a colinda; a

hoinări.

vagóne m vagon.

vainiglia f. vanilie.

vaio adj. tărcat; cenușiu închis.

vaiòlo m. variolă, vărsat.

valanga f, avalanșă.

vale m. rămas bun.

valènte adj. valoros, merituos;
capabil || viteaz.

valentia f. capacitate, valoare, merit || vitejie.

valènza f. valență.

valére intr. a valora; a prețui; a avea valoare; fârsi ~, a se pune în valoare, a se face respectat || a folosi, a ajuta; tanto vale, tot una este || refl. a se folosi de; valersi di un'occasione, a profita de o ocazie || tran, a valora, a prețui; vale miile lire, valorează o mie de lire; vale la . pena, merită osteneala.

valévole adj. valabil; util; eficace.

valicare tran, a trece peste; a traversa (un fluviu, un munte).

valico, valichi m. trecere peste munți; pas; trecătoare || trecere || lungime de pas.

validità f. putere; vigoare || (fig.) validitate, valabilitate; valoare.

valido adj. valid; sănătos; zdravăn || solid, tare, trainic || valabil || eficace; ~ a, suficient, capabil.

valigia f. valiză; geamantan.

valóre m. valoare || vitejie, bravură || merit.

valorizzare tran, a valorifica, a pune în valoare.

valle f. vale; ~ di lagrime, vale a plângeri; a ~, la vale, în jos; mai jos de || lagună || bazin.

vallèa f. vale.

vallétto valet || paj.

vallo m. val; meterez; întăritură.

valuta f. valoare comercială ||

valoare monetară || monedă;
bancnotă; valută.
valutare tran, a evalua; a prețui, a
calcula || a socoti cu aproximație.
valutario adj. valutar.
valutazione f. evaluare, prețuire;
apreciere.
valva f. valvă || scoică; ghioc.
vàlvola f. supapă, valvă.
vâlzer m. vals.
vampata f. flacără înaltă; văpaie
vâlvătaie.
vampa f. flacără; văpaie; vâlvătaie
|| val de căldură.
vanaglòria f. glorie; mândrie.
vanagloriâre intr. și refl. a se fâli;
a fi vanitos de ceva. '
vanagloriósó adj. vanitos;
încrezut.
vanamente adv. zadarnic; inutil;
de prisos || cu vanitate; vanitos.

715

VAN - VE

vaneggiaménto m. aiurea || visare
deșartă || himeră.
vaneggiare intr. a aiura, a rătăci, a
visa cu ochi deschiși || refl. a se
fâli, a se mândri.
vanèsio adj. prost, înfumurat.
vanire intr. a dispărea; a se pierde, a se șterge în depărtare.
vanità f. vanitate || deșertăciune;
zădărnicie.
vantaggiare tran, a depăși, a
întrece || a face pe cineva să
economisească ceva; intr. și refl.
a dobândi o superioritate asupra
cuiva |j a avea, a obține un
avantaj || a prospera, a progresa.
vantaggio m. avantaj; profit ||
superioritate; privilegiu,
prerogativă || avans.
valitâre tran, a lăuda; a celebra; a
exalta (meritul cuiva) || a se lăuda
cu, a avea meritul de a poseda ||

refl. a se lăuda, a se prețui, a-și face un merit (din ceva).

vanvera loc. adv. a ~, la întâmplare.

vaporare intr. a se vaporiza; a se evapora || (fig.) a dispărea || tran, a umple cu vapori, a afuma || a distila || a face să evaporeze (prin vapori).

vapóre m. vapori; abur locomotivă; tren; cavallo ~, cal putere; a tutto ~, în viteză || vapor || (la plur.) exalație; emanație.

vaporièra f. locomotivă.

vaporizzare intr. a se evapora; a se volatiliza || tran, a pulveriza (un lichid) || a supune acțiunii vaporilor || a dezinfecța (cu vapori).

vaporizzazióne f. vaporizare; evaporare || pulverizare.

varare. tran, a lansa o navă (pe apă) || (fig.) a publica, a prezenta publicului.

varcare tran, a trece peste; a traversa || (fig.) a depăși, a trece peste; a traversa; cogliere al ~, a lua prin surprindere; a profita de ocazie.

variabile adj. variabil; schimbător || inconstant, instabil.

variabilità f. variabilitate || instabilitate, inconstanță.

variante f. variantă || m. diferență; variație.

variare tran, și refl. a varia; a (se) schimba.

variato adj. variat; divers.

variaziónè f. variație; schimbare || varietate.

varicèlla f. varicela; vărsat de vânt.

varietà f. varietate; diversitate.

vàrio adj. variat; divers; diferit; inconstant, instabil || (la plur.)

mai mulți, câțiva; ~ volte, de mai multe ori, de câteva ori.

vascèllo m. navă; corabie || vas; vas mic.

vascolare adj. vascular.

vaso m. vas; oală; ~ da fiori, ghiveci de flori.

vasâllo m. vasal || subaltern || supus.

vasto adj. vast; întins || amplu.

vate m. profet || poet inspirat.

vaticinare tran, a prevesti, a profetiza; a prooroci.

vaticinatóre, -trice m. și f. prevestitor; profet; prooroc.

vaticinio m. prevestire; profeție; proorocie. ."

ve formă, atonă a pron. pers. vi ~ lo dico, v-o spun || formă a adv.

vi non ~ ne rimase nessuno, n-a

VE' - **VEN**

rămas acolo nici unul (dintre aceștia), ve'intr. vezi || ia seama, bagă de seamă!

vècchia f. bătrână, babă.

vecchiardo m. moșneag || bătrân.

vecchiézza f. bătrânețe || vechime.

vècchio adj. bătrân; i miei ~, părinții mei || vechi; i ~, antici || învechit, uzat || m. vechi, ceea ce este vechi.

vedére tran, a vedea; gliela farò ~ io! o să vadă el! || refi, a se vedea; a se privi; ci vediamo, la revedere.

vedétta f. observator; post de observație || santinelă; vedetă, navă de recunoaștere.

vedibile adj. vizibil.

védova f. văduvă.

vedovare tran, a văduvi || a lipsi, a priva.

veduta f. vedere || priveliște || perspectivă || vedere, imagine ||

înțelegere || intenție, scop.

veduto adj. văzut; ben ~, bine

văzut, apreciat; mal ~, rău văzut.

veemènte adj. vehement; violent;
intens.

veemènza f. vehemență; violență.

vegetabiiitâ f. dezvoltare, creștere;
vegetare.

vegetale adj. și m. vegetal.

vegetare intr. a vegeta, a crește, a
trăi || (fig.) a vegeta, a trăi fără să
faci nimic; a lăncezi.

vegetativo adj. vegetativ.

vègeto adj. robust; sănătos;
viguros.

veggènza f. clarviziune; vedere
pătrunzătoare.

vegliare intr. a veghea; a sta de
veghe || tran, a veghea (un
bolnav, un mort).

vèglio adj. bătrân.

véla f. velă, pânză; nave a ~,
corabie cu pânze || cortină, **volume** m. vâl, alegorie || pretext,
scuză.

velaménto m. învăluire; acoperire
|| vâl, aparență || scuză.

velare tran, a înveli; a învălui; a
acoperi || refl. a se călugări || a se
întuneca, a se voala.

velato adj. învăluit voalat;
acoperit || ascuns; secret.

veleggiare intr. a naviga cu pânză
|| a zbura || a plana, a pluti || tran.
a parcurge navigând || a echipa cu
vele.

veleggiatóre m. planor.

veléno m. otravă; venin || (fig.)
ură, pizmă, pică.

velenóso adj. otrăvitor; veninos ||
(fig.) amar, ranchiunos; plin de
ură.

vellicare tran, a gâdila; a pișcă; a
înțepa || a stimula.

velóce adj. iute; repede.

velocipedista m. ciclist.

véna f. vână; essére in ~, a fi bine, dispus || vas sangvin, vas de sânge; non avere sangue nelle ~, a fi. lipsit de vlagă.

vendemmiare tran, a culege via; a culege (fructe) || a fura, a prăda.

vendétta f. răzbunare; far ~, a se răzbuna || pedeapsă.

vendicare tran, a răzbuna || refl. a se răzbuna || a-și revendica.

véndita f. vânzare || prăvălie.

venduto adj. vândut || (fig.) vândut, mituit.

venèfico adj. otrăvitor || nesănătos, insalubru.

venerabile adj. venerabil || prea sfânt, venerat.

717

VEN - VER

venerabilità f. prestigiu, demnitate.

venerare tran, a venera; a cinsti; a onora.

venerazióne f. venerație; cult

venerdì m. vineri; ~ santo, vinerea mare.

venèreo adj. veneric; lasciv, senzual.

vènia f. iertare || implorare.

venire intr. a veni; ~ a capo, a o scoate la capăt; ~ menò, a leșina; viene a dire, înseamnă; ~ giù, a cădea; ~ via, a se desface, a cădea; ~ di, a proveni; || a sosi.

ventaglio m. evantai; a ~, în evantai.

ventata f. pală, curent, suflu (de vânt).

ventesimo adj. num. ord. al douăzecilea.

vénti adj. num. card, douăzeci; ii ~, ziua de douăzeci a lunii; le ~, ora douăzeci.

venticinque adj. num. card,
douăzeci și cinci.

ventilare tran, a aerisi; a ventila, ||
a vântura (grânele) || a desfășura
în vânt; a flutura || a agita, a pune
în circulație, a ventilalo idee, o
propunere) || refl. a fâlfâi; a se
mișca în vânt.

ventilato adj. ventilat,[] vânturat ||
bătut de vânt.

ventilatore m. ventilator.

ventilazione f. ventilație || vânt.

ventimila adj. num. card, douăzeci
de mii.

ventina f. număr, cantitate de vreo
douăzeci (persoane lucruri).

ventiquattro adj. num. card
douăzeci și patru || f. miezul
noptii, orele 24.

ventitré adj. num. card, douăzeci
și trei.

vènto m. vânt; girare secondo il -,
fi oportunist; avere il ~ in poppa,
a avea noroc, a fi favorizat de
soartă.

ventottesimo adj. num. ord. al
douăzeci și optulea | m. a
douăzeci și opta parte.

ventraia f. burtă.

ventricolo m. ventricul.

ventura f. soartă; predire la ~, a
prevesti, a ghici viitorul.

venusta f. grație, frumusețe;
splendoare.

venustoogg. grațios; frumos;
splendid.

venuta f. venire; sosire.

venuto adj. venit, sosit; ben ~,
bine ai venit! dare il ben ~, a ura
bun venit.

véra f. verighetă.

verace adj. adevărat || care spune
adevărul || real, care corespunde
adevărului.

veramente adv. într-adevăr || dar, însă, totuși.

verbale adj. verbal; esame ~, examen oral || m. proces verbal.

verberâre tran, a lovi, a bate.

verbo m. cuvânt; non dire ~, a nu spune nici un cuvânt; verb || (fig.) esențialul, principalul, esență.

verastro adj. verzui.

verdeggiare intr. a înverzi; a bate în verde || (fig.) a fi viguros.

verdétto m. verdict.

verdógnolo adj. verzui.

verdura f. verdeață || zarzavat; verdețuri.

verecóndia f. pudoare; rușine ' || modestie.

verecóndo adj. rușinos; pudic || modest.

718

VER - VES

vergato adj. vărgat; ~ di proprio pugno, scris cu propria mână.

vergere intr. a se întoarce, a se îndrepta spre || a tinde, a converge.

vérgine f. fecioară || Maica Domnului || constelația Fecioarei.

verginità f. virginitate, feciorie || pudoare, castitate, nevinovăție.

vergógna f. rușine; dezonoare; (la plur.) organe genitale || timiditate, modestie.

vergognare refl, a se rușina; a se jena || tran, a rușina, a face de rușine.

veridicità f. veridicitate.

veridico adj. veridic; adevărat; sincer.

verifica f. verificare.

verificare tran, a verifica || refl. a se întâmpla, a se produce (cu adevărat).

verificazióne f. verificare ||

adeverire; realizare.

verità f. adevăr; bocca della ~, om care spune totdeauna adevărul; in ~, cu adevărat; per ~, la drept vorbind.

veritièro adj. adevărat; conform adevărului || sincer, care spune adevărul.

verno m. iarnă; frig de iarnă; il ~ degli anni, bătrânețe.

véro adj. adevărat; di ~ cuore, din toată inima; com'è ~ il sole, adevărat de tot |j (inter.) ~? nu-i așa?

verosimile adj. verosimil.

verruca f. neg.

versaménto m. vărsare || vărsământ; depunere de bani.

versante m. versant; povârniș.

versare tran, a vărsa; ~ la colpa.su di un altro, a arunca vina asupra altuia || a turna.

versato adj. versat, priceput cunoscător. -

versióne f. versiune || schimbare, răsturnare.

versipèlle adj. și m. prefăcut, ascuns, șiret.

vèrso m. vers, sunet, modulație; glas, strigăt de animal || cadență, sunet particular || direcție, sens || mijloc, posibilitate || versò, dos (de pagină, de medalie) || prep. spre, către || pe la, cam la: ~ sera, spre seară față de.

vèrtebra f. vertebră.

vertebrale adj. vertebral.

vertènza f. controversă; chestiune în discuție; cauză de conflict.

vèrtere intr. a trata, a fi vorba despre; a se discuta || a consta în || a fi în curs.

verticale adj. vertical || f. verticală.

vertigine f. amețeală || rotire

rotație.

vertiginoso adj. amețitor ||

vertiginos, foarte rapid.

veruno adj. nimeni, nici un ||

vreunul, cineva; ceva.

verzicare intr. a înverzi; a

înfrunzi.

verzière m. grădină; livadă.

vescica f. vezică || bășică.

véscovo m. episcop.

vèspa f. viespe.

vèspero m. înserare.

vespista m. motociclist.

vessare tran, a asupra || a maltrata;

a chinui.

vessatòrio adj. asupritor; apăsător.

vessazióne f. asuprire; ||

maltratare; chinuire.

vessillo m. steag; drapel; stindard.

719

VES - VIC

vestàglia f. capot; || halat.

vèste f. veșmânt; haină || fustă; ~

da camera, halat; de casă, haină

preoțească.

vestiàrio in. * garderobă,

îmbrăcăminte, haine (ale cuiva) ||

costume de actori || confecții,

haine de gata. /

vestibolo m. vestibul.

vestigio m. (plur. vestigia f.)

vestigiu, urmă, rămășiță.

vestiménto m. veșmânt; haină;

îmbrăcăminte.

vestire tran, a îmbrăca; a

înveșmânta [| refl. a se îmbrăca ||

intr. a se îmbrăca cu, în; a purta.

vestizióne f. îmbracare; îmbrăcat ||

hirotonisire; călugărire.

veterano adj. și m. veteran.

veterinàrio m. veterinar.

vèto m. veto.

vetrame m. sticlărie || geamuri.

vetrina f. vitrină (de magazin) ||

email.

vétro m. sticlă; geam; pahar (la plur.) cioburi de sticlă; sticlărie, **vétta** f. vârf || rămurică.

vettigâle m. tribut; impozit || adj. tributar.

vettóre m. vector.

vettoriale adj. vectorial.

vettovàglia f. alimente,* hrană, merinde, provizii.

vettovagliare tran, a aproviziona cu alimente; a alimenta.

vetustà f. vechime; antichitate.

vezzeggiaménto m. alintare; alint.

vezzeggiare tran, a alinta, a răsfăța
II intr. a cocheta, a se alinta || refl. a se alinta, a se îngriji.

vézzo m. nărav, obicei urât.

vezzóso adj. grațios, gingaș, . drăguț.

vi pro*n. (formă atonă; înainte de Io, la etc. devine ve) vă, vouă; ve la dò), v-o dau; vă, pe voi; vi

vedo, vă văd || adv. (înainte de Io, la etc. devine ve) acolo; non v'è nessuno, nu este nimeni acolo.

via f. stradă || drum, cale || carieră, profesiune || mijloc, cale; in ~ provvisoria, în mod provizoriu; ~ di fatto, mijloacele violente.

viaggiare intr. a călători; a voiaja || a fi voiajor comercial, agent de comerț.

viaggiatóre, -trice m. și f. voiajor; călător |! voiajor comercial.

viaggio m. voiaj, călătorie || drum, cale.

viale m. bulevard.

viandante m. călător, drumeț.

vibrante adj. vibrant.

vibrare tran, a agita, a mișca, a mânui || a zvârli, a da drumul || a lovi cu putere || intr. a vibra || refl. a se scutura, a se zgudui; a fi zguduit.

vibrato adj. energic, puternic || călduros; fierbinte; sincer.

vibrazióne f. vibrație.

vicènda f. succesiune, alternanță ||
întâmplare; eveniment;
schimbare || treabă; ocupație ||
rând, tură.

vicudévole adj. pe rând, alternativ
|| reciproc, mutual || schimbător.

vicendevolézza f. reciprocitate ||
alternanță.

vicepresidènte m. vicepreședinte.

viceversa adv. viceversa.

vicinanza f. vecinătate; apropiere;
le ~, împrejurimi.

vicino adj. vecin; apropiat' ||
proxim, apropiat (în timp)
similar, asemănător || m. vecin ||

720

vie - VIP

concețățean || adv. aproape;
lângă; ~ a me, lângă mine.

vicissitudine f. vicisitudine;
necazuri, greutăți.

vico, vichi m. străduță || târg ||
cartier, suburbie.

vidimare tran, a autentifica ceva ||
a viza.

vidimazione f. autentificare; ||
vizare; viza.

vie adv. mai mult, cu mult mai
mult; ~ più, cu mult mai mult.

vietare tran, a interzice; a opri || a
refuza.

vietato adj. interzis; oprit; prohibit.

vièto adj. stăut; rânced || (fig.)
învechit, demodat; ieșit din uz.

vigere intr. a fi în vigoare.

vigèsimo adj. num. ord. al
douăzecilea.

vigilante adj. vigilant; atent.

vigilanza f. vigilență; atenție;
pază, supraveghere.

vigile adj. vigilant; atent; treaz;
gardian; paznic.

vigilia f. veghe || ajun || post.

vigliacco adj. laș.

vigna f. vie || viță-de-vie.

vigóre m. vigoare.

vigoróso adj. viguros, puternic-

vilipèndere tran, a privi cu dispreț;

â disprețui; a desconsidera; a

defăima.

vilipéso adj. disprețuit, înjosit ||

defăimat.

villa f. oraș; târg || sat; în ~, la

țară.

villaggio m. sat.

villanèlla f. țărančuță || țărancă

sărmană, săracă.

villanésco, déschi adj. mojik,

grosolan || rustic, țărănesc []

brutal, violent.

i

villania f. grosolănie; mojicie ||

insultă.

villano adj. necioplit; mojik,

grosolan || m. țăran, sătean || ~

rifatto, ciocoi, parvenit || mojik.

villeréccio adj. rustic țărănesc,

câmpenesc.

villico, -illiei m. țăran; sătean ||

vătaf.

villóso adj. păros.

viltà f. lașitate; mișelie || origine

modestă.

vinattièrè m. cârciumar || hangiu.

vincastro m. nuia; bici || băță.

vincere tran, a învinge, a birui; a

înfrânge || a câștiga.

vincitóre, -trice m. și f.

învingător; biruitor || câștigător.

vincolare tran, a strânge, a lega ||

(fig.) a angaja, a lega, a obliga.

vìncolo m. legătură; ~ di sangue,

legături de sânge || obligație;

angajament ||. (la plur.) legături,

lanțuri.

vinicolo adj. vinicol.

vinificazione f. vinificație.

vino m. vin; ~ santo, vin dulce.

vinolènto adj. bețiv; băutor.
vinolènza f. stare de ebrietate, beție.
vinsânto m. vin dulce.
vinto adj. învins; daria ~, a ceda, a accepta, a fi de acord cu; darsi per ~, a se da bătut || m. învins. '
violare tran, a viola.
violatóre, -trice m. și f. violator.
violazióne f. violare.
violènto adj. violent.
violènza f. violență || violare.
violinista m. violonist.
violino m. vioară || violonist (în orchestră).
vipera f. viperă; năpârcă.
vipistrèllo m. liliac.

721

VIR - VIT

virare intr. a vira, a schimba direcție; ~ di bordo; a întoarce spatele || tran, a vira.
virgola, virgulă; punto e ~, punct și virgulă.
virgolato adj. pasaj, cuvinte în ghilimele.
virgulto m. mlădiță; vlăstar;; arbust.
virile adj. viril, bărbătesc.
virilità f. virilitate.
virtù f. virtute; fiore di ~, exemplu de virtute || putere, eficacitate, capacitate; acțiune || vitejie.
virtuale adj. virtual; potențial.
virtuóso adj. virtuos || m. virtuos.
virulènto adj. virulent.
virus m. virus.
vischio m. vâsc; lipici, clei; (fig.) înșelăciune, momeală, viclenie.
viscido adj. vâscos, lipicios, cleios, viscontâto m. titlu, grad.
viscósó adj. vâscos, cleios, lipicios.
visibile adj. vizibil || clar, cunoscut || m. ceea ce este vizibil.
visibilità f. vizibilitate.

visionàrio m. vizionar; visător.

visiône f. vedere; prender ~, a lua cunoștință; dar ~, a arăta, a face cunoscut; vizionare, prezentare (a unui film); pellicola in prinia ~, film în premieră viziune, apariție.

visita f. vizită; ~ medica, vizită medicală; biglietto da ~, carte de vizită.

visitare tran, a vizita || (despre un medic) a examina un bolnav || a inspecta.

vistatóre, -trice m. și f. vizitator.

visitazione f. vizitare; vizită.

visivo adj. vizual, care ține. de vedere || vizibil.

viso m. față, obraz; far buon ~, a accepta, a agreea, a se arăta bucuros; a ~ aperto, curajos || ochi, privire, vedere.

vispo adj. vioi, sprinten || isteț.

vista f. vedere; văz; avere în ~, a avea în vedere; essere in ~ di un luogo, a fi aproape, a putea vedea un loc; essere in ~, a fi cunoscut || frumusețe || mostră.

visto adj. văzut; m. viză.

vistóso adj. frapant, băcător la ochi; arătos, frumos la vedere || mare, considerabil.

visuale f. vedere, priveliște, perspectivă || adj. vizual.

vita f. viață; essere in fin di ~, a fi pe moarte; passare a miglior ~, a muri, far la ~, a-și trăi viața (bine); a ~, pe viață.

vitaiòlo m. om de viață.

vitale adj. vital, || (fig.) esențial, de importanță vitală.

vitalità f. vitalitate.

vitalizio adj. pe viață || m. contract pentru Constituirea unei rente viagere.

vitamina f. vitamină.
vite f. viță de vie.
viticolo adj. viticol.
viticultóre m. viticultor.
vitreo adj. sticlos, de sticlă.
vittima f. jertfă, victimă.
vitto m. nutriție, hrană.
vittòria f. victorie; izbândă, biruință.
vittorióso adj. victorios; biruitor.
vituperare tran, a dezonora; a arunca infamia asupra cuiva || a blama, a ocări; a dojeni || a înfiera || a murdări, a mânji.
vituperazióne f." dezonorare rușine; dispreț.

722

VIT-VOL

vitupèrio m. rușine; dezonoare; infamie || injurie; insultă gravă.
vituperóso adj. dezonorat || dezonorant, infam.
viva! interj, trăiască!
vivace adj. viguros, vioi, sprinten, plin de viață.
vivacità f. vivacitate.
vivènte adj. viu, în viață || m. ființă; suflet; om; mal ~, tâlhar.
vivere intr. a trăi; lasiar ~, a lăsa în pace; ~ giorno per g., a trăi de azi pe mâine || m. viață; mod de viață.
vivézza f. vivacitate; vioiciune.
vivido adj. viu; luminos || viguros, care dă viață.
vivificare tran, a da viață || a înviora, a însufleți.
vivo adj. viu; în viață.
viziare tran, a răsfăța || a vicia; a invalida; a anula || refi, a se strica, a dobândi un defect || a se îmbolnăvi.
viziato adj. viciat, stricat; alterat || invalidat, anulat.

vizio m. viciu; nărav || defect.

vizióso adj. vicios; corupt, stricat || imperfect, defectuos, prost făcut || m. persoană vicioasă.

vocabolàrio m. vocabular; dicționar.

vocabolo m. cuvânt || denumire, nume.

vocale adj. vocal || sonor, armonios ||. f. vocală.

vocalico adj. vocalic.

vocâre tran, a chema; a numi || a invoca || refl. a se numi.

vocațióne f. vocație; înclinație, aptitudine.

vóce f. glas, voce; a bassa ~, cu glas încet; ad alta —, cu glas tare; ad una ~, într-un glas || ton; mezza -, semiton || zgomot || zvon || faimă, reputație || cuvânt, vorbă.

vociare intr. a vorbi, a striga cu voce tare || a vorbi mult, a trăncăni.

vociferare intr. a vocifera; a vorbi tare || a merge vorba, a se vorbi || refl. a se zvoni; si vocifera che, se zvonește că.

vocióne m. voce amplă, plină.

vóga f. vâslire; vâslit || modă, vogă; essere in —, a fi la modă.

vogare intr. a vâsli.

vòglia f. poftă, dorință; capriciu || voință; voie.

voglióso adj. pofticios || doritor.

vói pron. pers., pers. II plur. voi || dumneavoastră.

voivòda nt. voievod.

volante adj. zburător; cervo —, zmeu || volant; foglio ~, foaie volantă || volan (de automobil).

volare intr. a zbura || tran, a arunca.

volata f. zbor; di —, în zbor.

volatile adj. zburător; care zboară || nestatornic; inconstant || volatil || m. (plur.) păsări zburătoare.

volére tran, a voi; a vrea; non ci vorrebbe altro, atât ar mai lipsi; qui ti voglio; acum e acum, să ne vedem; voglio che; admit că; ~ male, a urî; ~ bene, a iubi || refi, impers. a trebui.

volgarità f. vulgaritate.

volgarizzazióne f. popularizare, răspândire.

vòlgere tran, a îndrepta, a întoarce

spre; - le spalle, a întoarce

spatele; || a învârti, a roti || a

schimba, a transforma || a

exprima, a expune, a explica ||

intr. a coti, a lua spre || a bate în ||

723

VOL-VUO

a se îndrepta spre || a trece, a

scurge

volitivo adj. volitiv.

volontà f. voință; a ~, după voință, după cum vrei; pane a v pâine la discreție.

volontarriâto m. voluntariat.

volontario adj. voluntar; de bună

voie, din propria voință m.

voluntar.

vólpe, f. vulpe || (fig.) om viclean.

volta f. întoarcere, cotitură; dar ~, a apune (despre un astru); dar di

~, a-și pierde capul a înnebuni ||

direcție || dată, oară.

voltagabbâno m. oportunist.

voltaggio m. voltaj.

valtäre tran, a întoarce; ~ casacca, a-și schimba părerile (mai ales politice); ~ discorso, a schimba

vorba || a învârti, a roti || a

îndrepta spre; a coti, a ocoli || a

rostogoli || refl. a se întoarce; a se

răsuci; non sapere da che parte ~, a nu ști ce să faci || a se îndrepta

spre II intr. a coti, a se îndrepta.

voltata f. întoarcere; răsucire ||

curbă, cotitură; colț de stradă.

voltato adj. întors; răsucit || arcuit, boltit.

volteggiare intr. a se răsuci; a se

roti || a flutura, a fâlfâi || a se roti

în zbor || (despre călăreț) a

încăleca și a descăleca fără scări ||

a tergiversa || tran, a ocoli, a naviga înjur.
voltolare tran, a învârti, a rostogoli
 II refl. a se rostogoli.
voltura f. transfer, trecere pe numele unei alte persoane
 virament || întoarcere; răsucire.
volubilità f. volubilitate, || nestatornicie; inconstanță.
volume m. volum.
voluminóso adj. voluminos.
voluminosità f. mărime: amplitudine; faptul de a fi voluminos.
voluttà f. voluptate.
vomitare tran, a vomita, a vărsa.
voracità f. voracitate; lăcomie; aviditate.
voragine f. prăpastie; abis.
vòsco adv. cu voi.
vossignoria f. dumneavoastră.
vòstro adj. poss. vostru; la ~ clasă, clasă voastră || pron. poss. al vostru; il libro è vostro, cartea este a voastră.
votare tran, a vota || a oferi, a dăruia, a consacra || refl. a se obliga prin făgăduință; a se consacra; a se oferi.
votazione f. votare.
vulcànico adj. vulcanic.
vulcanismo m. vulcanism.
vulcanizzare tran, a vulcaniza.
 vulcanizzazione f. vulcanizare.
vulcano m. vulcan.
vulnerabile adj. vulnerabil.
vuotare tran, a goli, a lăsa; il sacco, a spune tot ce ai de spus; refl. a se goli.
vuòto adj. gol; vid; fără conținut || (fig.) vid.
 724
W-YÓG
W
watt m. wat; w. ora.

whist m. joc de cărți, whist.

wolframio m. wolfram.

X

x (literă străină) pron. ics m. sau f. **I xilofonista, -isti** m. cântăreț la x; (fig.) gambe a x, picioare | xilofon, strâmbe; un x, un oarecare; una x, o necunoscută

Y

yacht m. iaht.

yatagan m. iatagan.

yoghurt, yogurt m. iaurt.

725

Z-ZAT

Z

z (pron. zèta; sunetul și litera) z (consoană dentală sibilantă).

za, zaf, zâffe, zâffete intr. poc! trosc!

zaffata f. iz, val de miros urât.

zâffe intr. poc!

zaffiro m. safir.

zaganèlla f. frânghie, funie.

zaino m. raniță; far lo ~, a umple ranița.

zâmbra f. cameră; cămăruță.

zampa f. labă.

zampillare intr. a țâșni.-

zampino m. lăbuță; picioruș; gheară; metterci lo ~, a se amesteca; tanto va la gatta al lardo che ci lascia lo ~, ulciorul nu merge de multe ori la apă.

zampogna f. cimpoi; fluier câmpenesc.

zampognaro m. cimpoier.

zâna f. coș (de nuiele); leagăn rustie.

zanca f. picior.

zanna f. colț, dinte.

zannare tran, a șlefui, a lustrui (aurul, argintul); a lustrui pergamentul, a înșfăca, a apuca cu colții.

zanzara f. țânțar.

zappa f. sapă; darsi la ~ sui piedi,

a-și tăia craca de sub picioare, **zappare** tran, a săpa.

zappatura f. săpătura; săpat;

pământ săpat.

zarina f. țarină.

zattera f. bac; plută.

zèbra f. zebra.

zefiro m. zefir.

zelare intr. a fi zelos, a lucra cu

zel; tran, a susține, a apăra cu,

zel. \

zèlo m. zel, sânguință; pasiune, iubire.

zelóso adj. zelos, harnic.

zéppa f. pană, așchie.

zeppare tran, a astupa; a umple

până în sus; refl. a se îndopa cu mâncare.

zèro m. zero; (fig.) nimic, nulitate.

zèta f. ze (denumirea literei z);

dall'a alla ~, de la început până la sfârșit.

zia f. mătușă; ~ cugina, vara tatălui sau a mamei; mamă vitregă.

zigomo m. pomeți, umerii obrazului.

zig-zâg m. zigzag.

zigzagare intr. a merge în zigzag.

zimarra f. mantie.

zincare tran, a galvaniza; a zincui; a lucra zincul.

zincato adj. zincuit; galvanizat.

zinco m. zinc.

zingaro m. țigan.

zinna f. mamelă.

zio m. unchi; moș; nea, nene.

zipolo m. cep, dop.

zirlo m. strigăt, șuier.

zita f. fată; fecioară.

zitèlla f. femeie nemăritată.

zito m. băiat, copil.

zittio m. șoptit, șoaptă.

zittire intr. a șopti, a scoate un sunet slab; refl. a tăcea, a se liniști.

zitto adj. tăcut, liniștit.

zizza f. mamelă, țâță.

zodiacale adj. zodiacal.

zodiaco m. zodiac.

ZÈB - ZÙP

zólfo m. sulf, pucioasă.

zólla f. brazdă; bulgăre de pământ; pășune; bucată; ~ di zucchero, bucată de zahăr.

zompare intr. a sări, a țopăi.

zómpo m. salt, săritură; țopăit.

zòna f. fâșie; centură, brâu.

zonale adj. zonal.

zonato adj. împărțit, despărțit în fâșii.

zòo m. grădină zoologică.

zoofilia f. iubire de animale.

zoolatria f. medicină veterinară.

zoologia f. zoologie.

zoòlogo, -ogi m. zoolog.

zootecnia f. zootehnie.

zoppare tran, a schilodi; a cotonogi; a face șchiop.

zoppicante adj. șchiop.

zoppicare intr. a șchiopăta; a se clătina; (fig.) a șchiopăta, a nu rezista criticii.

zòppo adj. șchiop; cotonog; (fig.) defectuos; nesigur.

zoticàggine f. mojiție, grosolănie* mitocănie.

zotirchéza f. grosolănie, adj. grosolan, bătăran mitocan.

zuccherare tran, a îndulci.

zucchero m. zahăr; ~ bruciato, zahăr ars, caramel; zolle di ~, bucăți de zahăr.

zucconàggine f. prostie tâmpenie.

zuffa f. încăierare.

zufolaménto m. fluierat, șuierat, țiuit; murmur.

zufolare intr. a fluiera, a șuiera, a țiui; tran, a fredona.

zufolata f. fluierat; șuierat.

zuppa f. supă.

zuppièra f. supieră.

zuppo adj. ud, muiat, înmuiat.

NOȚIUNI DE GRAMATICĂ

VERBUL

Conjugarea verbelor auxiliare avere (= a avea) și essere (= a fi)

Indicativ

Prezent

io ho (**pr.** o) = eu am

tu hai (**pr.** ài)

égli (**pr.** èT) ha (**pr.** a)

nói abbiamo

vói avete

èssi hanno (**pr.** anno)

Imperfect

io avevo = eu aveam

tu avevi

égli (**pr.** éT) aveva

nói avevamo

vói avevate

èssi avevano

Perfect simplu

io ebbi = eu avui

tu avesti

égli (**pr.** éT) ebbe

nói avemmo

vói aveste

èssi ebbero

Vüitor

io sarò = eu voi fi

tu sarai

égli (**pr.** él') sarà

nói saremo

vói sarete

èssi saranno

728

io sono = eu sunt

tu sèi

égli (**pr.** él') è

nói siamo

vói siete

èssi sono

io èro = eu eram

tu èri

égli (pr. él') èra
nói eravamo
vói eravate
èssi erano
io fui = eu fui
tu fosti
égli (pr. él') fu
nói fummo
vói foste
èssi furono
io avrò = eu voi avea
tu avrai
égli (pr. él') avrà
nói avremo
vói avrete
èssi avranno

Perfect compus

io ho (**pr. o**) avuto = eu am avut
tu hai (pr. ài) avuto
égli (pr. él') ha (pr. a) avuto
nói abbiamo avuto
vói avete avuto
èssi hanno (pr. anno) avuto
io sono stato = eu am fost
tu sèi stato
égli (pr. él') è stato
nói siamo stati
vói siete stati
èssi sono stati

Participiul trecut al verbelor conjugate cu auxiliarul *essere* se acordă în gen și număr cu subiectul.

Ex.: è venuta l'estate = a venit vara

èsse sono state al mare = ele au fost la mare

Conjunctiv

Prezent

che io abbia = să am
che tu abbia
che égli (pr. él') abbia
che nós abbiamo
che vói abbiate
che èssi abbiano
che io sia = să fiu
che tu sia
che égli (pr. él') sia

che nói siamo
che vói siate
che èssi siano

Imperfect

che io avessi = să fi avut
che tu avessi
che égli (pr. él') avesse
che nói avessimo
che vói aveste
che èssi avessero
che io fòssi = să fi fost
che tu fòssi
che égli (pr. él') fòsse
che nói fossimo
che vói foste
che èssi fossero

Conditional

Prezent

io avrei = eu aş vrea
tu avresti
égli (pr. él') avrebbe
nói avremmo
io sarei = eu aş fi
tu saresti
égli (pr. él') sarebbe
nói saremmo

729

vói avreste
èssi avrebbero
vói sareste
èssi sarebbero

Imperativ

Prezent

abbi = ai
abbia
abbiamo
abbiate
abbiamo
sii = fii
sia
siamo
siate
siano

Gerunziu

Prezent

avendo = având essendo = fiind

Conjugarea verbelor regulate

Conj . I Conj . II Conj . III

parlare = a vorbi credere = a crede partire = a pleca

Indicativ

io parl-o

tu pàrl-i

égli (pr. él') pàrl-a

nói parl-àte

vói pàrl-ano .

èssi pàrl-ano

Prezent

io créd-o io pàrt-i

tu créd-i tu pàrt-i

égli (pr. él') créd-e égli (pr. él') pàrt-e

nói cred-iàmo nós part-iàmo

vói cred-éte vói part-ite

èssi créd-ono èssi pàrt-ono

Imperfect

io parl-àvo io cred-évo io part-ivo

tu parl-àvi tu cred-évi tu part-ivi

égli (pr. él') parl-àva égli (pr. él') cred-éva egli (pr. él') part-iva

nói parl-avàno nós cred-evàno nós part-ivàno

730

vói parl-avàte

èssi parl-àvano

io pari-ài

tu pari-àsti

égli (pr. èl') parl-ò

nói parl-àmmo

vói parl-àste

vói cred-évàte

èssi cred-évano

Perfect simplu

vói part-ivàte

èssi part-ivano

io cred-éi,-étti io part-ii

tu cred-ésti tu part-isti

égli (pr. éF) cred-è,-étte égli (pr. éP) part-i

nói cred-émmo nós part-immo

vói cred-éste vói part-iste

èssi parl-àrono èssi cred-érono,-éttero èssi part-irono

Vüitor

io parl-erò io cred-erò io part-irò
tu parl-erài tu cred-erài tu part-irài
égli (pr. éP) parl-erà égli (pr. éP) cred-erà égli (pr. éP) part-ira
nói parl-erémo nós cred-erémo nós part-irémo
vói parl-eréte vói cred-eréte vói part-iréte
èssi parl-erànno èssi cred-erànno èssi part-irànno

Conjunctiv

Prezent

che io pàrl-i che io créd-a che io part-a
che tu pàrl-i che tu créd-a che tu pàrt-a
che égli pàrl-i che égli créd-a che égli pàrt-a
che nós parl-iàmo che nós cred-iàmo che égli (pr. éP) part-iàte
che vói parl-iàte che vói cred-iàte che vói part-iàte
che èssi pàrl-ino che èssi créd-ano che èssi pàrt-ano
che io parl-àssi
che tu parl-àssi
che égli parl-àsse
che nós parl-àssimo
che vói parl-àste

Imperfect

che io cred-éssi
che tu cred-éssi
che égli cred-ésse
che nós cred-éssimo
che vói cred-éste
che io part-issi
che tu part-issi
che égli part-isse
che nós part-issimo
che vói part-iste
che èssi parl-àssero che èssi cred-éssero che èssi part-issero

731

Conditional prezent

io parl-erèi
tu parl-erésti
égli parl-erèbbe
nói parl-erémmo
vói parl-eréste
èssi parl-erèbbero
pàrl-a
pàrl-i
parl-iàmo
parl-àte
pari-ino

parl-ànte
parl-àto
parl-àndo
io cred-erèr
tu cred-erésti
égli cred-erèbbe
nói cred-erémmo
vói cred-eréste
èssi cred-erèbbero

Imperativ prezent

créd-i
créd-a
cred-iàmo
cred-éte
créd-ano

Participiu

Prezent

cred-énte

Trecut

cred-ùto

Gerunziu prezent

cred-èndo
io part-irèi
tu part-irésti
égli part-irèbbe
nói part-irémmo
vói part-iréste
èssi part-irèbbero
pàrt-i
pàrt-à
part-iàmo
part-ite
pàrt-ano
partente
partito

4

part-èndo

La diateza reflexivă, verbele se conjugă ca și la diateza activă și sunt însoțite de pronumele reflexive : *mi, ti, si, ci, vi, si*.

Verbe neregulate

Andare = a merge ; se conjugă cu auxiliarul *essere*^.

Ind. prez. vado sau vo, vâi, va, andiamo, andate, vanno ;

Viitor. andrò sau anderò, andrai, andrà, andremo, andrete, andranno;

Subj. prez. vada, vada, vada, andiamo, andiate, vadano ;

Cond. prez. andrei, andresti, andrebbe, andremmo, andrete, andrebbero (anderéi, andresti, andrebbe, andremmo, andrete, andrebbero)
Imperai, va, vada, andiamo, andate, vadano .

732

Bere = a bea

Ind. prez. bévo, bévi, beviamo, bevete, bevono ;

Imperf. bevevo ;

Perf. simplu . bévvi, sau bevétti, bevesti, bévve sau bevétte, bevemmo, beveste, bévvero sau bevéttero ;

Viitor berrò, berrai, berrà, berremo, berrete, berranno ;

Cond. prez. berréi, berrésti, berrébbe, berrémmo, berréste, berrébbero

Cadére = a cădea; se conjugă cu auxiliarul *essere*

Perf. simplu caddi, cadesti, cadde, cademmo, cadeste, caddero;

Viitor cadrò, cadrai, cadrà etc.

Capire = a înțelege

Ind. prez. capisco, capisci (pr. capisi), capisce (pr. capișe), capiamo, capite, capisco .

Chièdere = a cere

Perf. simplu chièsi, chiedesti, chièse, chiedemmo, chiedeste, chièsero;

Part. trecut chièsto

Dare = a da

Ind. prezent do, dai, da, diamo, date, danno. ;

Imperf. davo, davi, dava, davamo, davate, davano;

Perf. simplu diedi sau détti, désti, diede sau détte, demmo, déste, diedero sau dettero;

Viitor darò, darai etc. ;

Subj. prez. dia, dia, dia, diamo, diate, diano ;

Imperfect dessi, dessi, desse, dessimo, déste, dessero ;

Imperai, dà, dia, diamo, date, diano ;

Gerunziu dando ;

Part. trec. dato .

Dire = a spune

Ind. prezent dico, dici, dice, diciamo, dite, dicono ;

Imperfect dicevo etc. ;

Perfect simplu dissi, dicésti, disse, dicemmo, diceste, dissero ;

Viitor dirò, dirai etc. ;

Subj. prez. dica etc. ;

Imperf dicessi ;

Cond. prez. direi, diresti, direbbe etc. ;

Imperai, di', dica, diciamo, dite, dicano ;

733

Gerunziu dicendo ;

Part. trec. détto .

Dovére = a trebui

Ind. prezent devo sau debbo, devi, deve, dobbiamo, dovete, devono sau debbono ;

Perfect simplu dovei sau dovetti, dovesti, dovè sau dovette, dovemmo, doveste, doverono sau dovettero ;

Subj. prez. debba etc. ;

Cond. prez. dovrei etc. ;

Part. trecut dovuto .

Fare = a face

Ind. prezent fo sau faccio, fai, fa, facciamo, fate, fanno ;

Imperfect facevo etc. ;

Perfect simplu feci, facesti, fece, facemmo, faceste, fecero ;

Viitor farò etc. ;

Subj. prez. făccia etc. ;

Trecut facessi ;

Cond. prez. farei etc. ;

Imperai fa', făccia, facciamo, fate, facciano ;

Part. trec. fatto .

Méttere = a pune

Perfect simplu misi, mettesti, mise, mettemmo, metteste, misero ;

Part. trecut méssso .

A

Potére = a putea

Ind. prezent posso, puoi, può, possiamo, potete, possono ;

Viitor potrò, potrai, potrà etc. ;

Subj. prez. pòssa, possiamo, possiate, possano ;

Cond. prez. potrei, potresti, potrebbe etc. .

Sapere = a ști

Ind. prezent so, săi, sa, sappiamo, sapete, sanno ;

Perf. simplu seppi, sapesti, seppe, sapemmo, sapeste, seppero ;

Viitor saprò, saprai, saprà, sapremo, saprete, sapranno ;

Subj. prez. sappia" etc. ;

Cond. prez. saprei etc. ;

Imperai sappi etc. ;

Part. trecut saputo .

734

Stare = a sta

Ind. prezent sto, stài, sta, stiamo, state, stanno ;

Perfet simplu stétti, stesti, stétte, stemmo, steste, stettero ;

Viitor starò, starai, starà, staremo, starete, staranno ;

Subj. prez. stia, stia, stia, stiamo, stiate, stiano ;

Imperf. stéssi, stéssi, stésse, stessimo, steste, stessero ;

Cond. prezent starei, staresti, starebbe etc. ;

Imperat. sta, stia, stiamo, state, stiano ;

Part. trecut stato .

Vedere = a vedea

Perf. simplu vidi, vedesti, vide, vedemmo, vedeste, videro ;

Viitor vedrò, vedrai, vedrà etc. ;

Cond. prezent vedrei etc. ;

Part. trecut veduto sau visto .

Venire = a veni ; se conjugă cu auxiliarul *essere*.

Ind. prezent vengo, vieni, viene, veniamo, venite, vengono ;

Perfect simplu venni, venisti, venne, venimmo, veniste, vennero ;

Viitor verrò, verrai, verrà etc. ;

Subj. prezent venga etc. ;

Cond. prezent verrei, verresti, verrebbe etc. ;

Imperai vieni, venga etc. ;

Part. trecut venuto .

Volere = a voi

Ind. prezent voglio (pr. vól'o), vuoi, vuole, vogliamo (pr. vol'àmo), volete, vogliono (pr. vól'ono) ;

Perf. simplu volli, volesti, volle, volemmo, voleste, vollero ;

Viitor vorrò, vorrai, vorrà, vorremo, vorrete, vorranno ;

Subj. prezent vòglia (pr. vól'a) etc. ;

Cond. prezent vorrei, vorresti, vorrebbe etc. ;

Imperat. vògli (pr. vói'), vòglia (pr. vól'a), etc. ;

Part. trecut voluto .

735

CÂTEVA NOȚIUNI DE PRONUNȚIE

Vocalele

a este totdeauna deschisă, *i* și *u* sunt totdeauna închise, iar *e* și *o* pot fi închise sau deschise . Pronunțarea deschisă este indicată prin accentul grav (albèrgo-hotel), iar cea închisă prin accentul ascuțit (spéssso-adesea).

Consoanele

c + i se citește *ci* : Cimabue;

c + e se citește *ce* . Vercelli. Dacă în aceste situații *c* este dublu (ex. Guicciardini, Lécce) îl vom citi și pe primul tot palatal, însă accentuându-l puternic. atragem atenția că în limba italiană orice consoană dublă, inclusiv *cq* (ex. acquate), reprezintă un singur sunet care se pronunță apăsător;

chi, *che* se pronunță gutural (ca în limba română) : *Chthvhsso*, *Acheronte*, *Sacchétti* ;

g + i se pronunță *gi* (ca în limba română) : Giacomo, Giocónda;

g + e se pronunță *gè* (ca în limba română) : Genova ;

ghi, *ghe* se pronunță gutural (ca în limba română) :

G/iirlandâio, *Voghera* ;

gl+ i (transcris /') se pronunță muiat, palatal : *Togliatti* (pr. to/ 'ât-ti).

Se citește însă cum se scrie în cuvinte savante, neologism^ etc.

: *G/icèra* ;

gn (transcris *n*) se pronunță a în franceză (muiat) : *Legnano* (pr. lenàno), *sógno* (pr. sono - vis) ;

h nu se citește : *ha* (pr. *a*) - are

q se citește *c* : *Quirinale* (pr. cuirinàle), *L'Aguila* (pr. l'âcuila) ;

s+c,f,p,q,s,t se pronunță *s* (surd, aspru) : *Trieste* ;

s+b, d,g,l,m,n,r,v se pronunță sonor(aproapez) :

Svizzera (pr. svițțera) - Elveția;

s intervocalic se pronunță în limba literară aproape surd : *cosi* (pr. cosi) - așa ;

se + i se pronunță *și* _T *ș* . *Sciròcco* (pr. sirocco) ; *sciòpero* (sòpero) - grevă ;

z poate fi surd, aspru (*ț*) sau sonor (*dz*) indiferent dacă este simplu sau dublu

: *Piacènza* (pr. piacèn/a) ; *pazzo* (pr. pàffo) -

nebun ; *romņnzo* (pr. românefeio) - roman ; *rózzo* (pr. *ródzdzo*) - necioplit, grosolan.